3 1761 09616128 6

COLECCIÓ

DE

DOCUMENTS HISTÒRICHS INÈDITS

DEL ARXIU MUNICIPAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Barcelona. Consell de Cent Jurats

MANUAL DE NOVELLS ARDITS

VULGARMENT APELLAT

DIETARI

DEL

Antich Consell Barceloní

VOLUM CATORZÈ

QUE COMPRÈN LO VOLUM ORIGINAL XXIXè

ANYS 1644 (MAIG) - 1649 (NOVEMBRE)

PUBLICAT PER ACORT Y A DESPESES DEL EXCM. AJUNTAMENT CONSTITUCIONAL

E INICIAT PER LOS ILUSTRES SENYORS REGIDORS

D. FREDERICH SCHWARTZ Y LUNA y D. FRANCESCH CARRERAS Y CANDI

EN COMISSIÓ

DEL MATEIX EXCELENTÍSSIM AJUNTAMENT

BARCELONA.—1913

IMPREMPTA D'HENRICH Y COMPANYÍA, EN COMANDITA

Carrer de Còrcega, 348

DP
402
R2 A2
v.14

Tassa

del present volum a la rahó dels anteriors, ab sos Indexs: 7'50 pessetes.

LIBRARY
JAN 3 1952
UNIVERSITY OF TORONTO
179506

(DIETARI VINT Y NOU)

✠

JHS. MARIA CUM BEATO JOSEPHO PATRONO MEO AMEN.

Llibre dietari trenta y hu comensat per mi Joseph Soldeuila not[ari] pub[lich] y Scriua racional de les coses (*) del honorable concell de la present ciutat de Bar[celon].ª comensant a dotsa de maig del any M DC XXXXIIIJ essent concellers los deuall scrits

Lo d.r m.r Joseph Montaner consaller en cap
Lo s.r Joan Gaspar de Prat militar conceller segon
Lo d.r Joan Pau Marchjalpi ciutada conceller ters
Lo s.r Fran.ch Ros mercader conceller quart
Lo s.r Anthoni Stalella not[ari] de Bar[celon].ª artista conceller quint
Lo s.r Salui Soler texidor de lli concellér sise

OBRERS

Lo s.r don Anton Aragall
Balthasar Fochs mercader

(*) Cases.

✠

[M.DCXLIV]

[Maig] (1)

Escrivà Racional: extracció, possessió y jurament.

Dijous a XIJ de Maig M DC xxxxiiij entri en pocessio del offici de scriua rational en lo qual so estat extret lo dia de air que comptauem a xj de dit mes y any per mort de Pera Mallol quondam not[ari] pub[lich] ciuteda de Bar[celon].ª y Scriua que era racional de la present casa y jurien ma y poder del s.r conceller en cap de be y llealment hauerme en dit mon offici: nostre S.r me fassa gracia que tot sia permes seruirlo y a Maria Sanctissima.

Lo Sr. Gouernador.

Diuendres a XIIJ de dit.—En aquest die vingue a casa la ciutat lo spectable don Joseph de Margarit y de Biure portantveus de General gouernador en lo present Principat de Cathalun[y]a y per esser absent lo s.r Conceller en cap segue a ma dreta del s.r Conceller segon.

Jurament del Jutge de apells.

Dissapte a XIIIJ de dit.—En aquest die arriba a la present Casa Sagimon Damians mercader Jutge de Apells acompanyat del s.r Conceller quart y de alguns Cauallers y mercaders lo qual presta lo solit jurament en la forma acostumada en ma... (2)

Promania de pascua del sperit sant.

Diumenge a XV die de Pasqua de Sperit Sant los s.rs Concellers demati ab sos promens se ajuntaren en lo porxo de s.t Jaume y se assentaren ab los banchs de vellut carmesi y junts que foren se alsaren y acompanyats de la musica sen anaren a la Seu per los llochs acostumats entraren per lo portal major passa[n]t per lo mig del Cor muntaren al presbyteri per la part de la Epistola y passaren a la part del euangeli y estant alli arriba lo s.r Gouernador y per no tenirne noticia los s.rs Concellers fins fonch ab ells no pogueren exir a rebrel y stant alli asentats lo s.r Gouernador empero a ma dreta ohiren lo offici y sermo y acabat lo offici acompanyaren dit s.r Gouernador fins a la porta del presbyteri de la part de la Epistola y sen tornaren asentar al mateix y al cap de poch spay sen tor-

Lo sr. Gouernador.

---

(1) De la jornada darrera del vòlum anterior—11 de Març de 1644—a la primera del present, apareix un buyt de dos mesos.

(2) En blanch. Consta en *Deliberacions* que fou en mà del Conseller en cap.

naren dits s.rs Concellers ab la matexa solemnitat a la plassa de s.t Jaume de hont enfora sen ana quiscu a sa casa.

Professo dels catius xpians.

DILLUNS a XVJ de dit se feu la professo dels catius christians que la religio de nostra s.a de la Merce de la present ciutat ere anat a rescatar a la Ciutat de Alger: eren 42 en numero y los demes Catalans ab alguns francesos y entre ells tres donas y la una negra com consta en lo paper assi cusit (1) feuse dita professo ab los tabalicos trompetas y menastrils de la Ciutat ab las cotas de domas: parti del portal de mar y ana per la Vidriaria Carrer de Moncada Boria amunt plassa del Rey a la seu y alli hoiren lo offici y sermo y despres sen tornaren per lo Regomir y carrer ample a la Merce.

Pregarias en s.ta Maria de la mar per la guerra.

Dit die a la tarda los senyors Concellers Cap y quint absents anaren a la Isglesia parrochial de s.ta Maria de la mar hont estaua patent lo s.m Sagrament per pregarias per raho de la guerra hahont acistiren mentres se canta la latania ys reserua lo santissim sagrament.

Mostra general de las Companyas.

DIMARS a XVIJ de dit a la matinada los s.rs Concellers feren passar mostra general a totas las Companyias dels Collegis y confrarias de la present ciutat es asaber las del tertio del s.r mestre de Camp Domingo Moradell en lo Baluart de la drassana en presentia del s.r Conceller en Cap Coronel les del tertio del s.r mestre de Camp Galceran Duzay a la scola militar en presentia del s.r Conceller ters las del tertio del s.r mestre de Camp Jaume de Abel al studi general en presencia del s.r Conceller quart y las del tertio del s.r mestre de Camp don Aleix Semmanat al Baluart de leuant en presencia del s.r Conceller sise.

Pregarias en la Iglesia del Pi per la guerra.

Dit [dia] a la tarda los s.rs Concellers, segon y ters absents anaren a la Isglesia parrochial de nostra senyora del Pi hahont oiren la latenia y veren reseruar lo s.m Sagrament que estaua patent per raho de las guerras.

Visita del Abat de Montserrat.

DIMECRES a XVIIJ de dit.—En aquest die vingue a casa la Ciutat a visitar los s.rs Concellers lo s.r Abat de Montserrat acompanyat de dos de sos monjos: segue entre los senyors Concellers ters y sise per esser absents segon y quint y apres de hauer fetas moltas cortesias y gracias de las merces hauia rebudas y reb cada dia la Casa de nostra senyora de Montserrat, de la present Casa en memoria dellas dona un quadro grandissim

(1) V. l'Apèndix I.

hont estauan pintada Nostra S.ª ab tota la montanya y los senyors Concellers del any proppasat lo qual quadro es estat collocat en la Sala del Saui Concell de Cent sobre lo portal.

Lo sr. Gouernador y sr de Marca.

DIUENDRES a XX de dit.—En aquest die al demati vingueren a la present casa lo spectable s.r Gouernador y lo s.r de Marca los quals entrats en lo Concistori se assentaren ço es lo s.r Gouernador en lo mig de Cap y segon y lo s.r de Marca entre ters y quint y alli digue lo s.r Gouernador que los de Leyda hauian feta una sortida y que hauia alcansat victoria del enemich derrotantne molts y hauian recobradas tres pessas de artillaria: y al cap de una stona sen anaren dits s.rs Gouernador y de Merca acompanyantlos dits s.rs Concellers fins a la porta y poch apres torna dins Concistori dit s.r de Merca y segue al costat del Conceller quart lo qual digue y referi lo mateix hauia dit lo s.r Gouernador y mes digue ques tenia per noua molt certa que lo enemich sen hauia aportat 300 carros de gent entre morts y ferits y entre altres eren morts lo marques de Mortara y un gran soldat nomenat Matamoros.

Concell de Cent y vingue lo sr. Gouernador.

Dit die a la tarda se tingue Concell de Cent y en ell vingue lo s.r Gouernador lo qual isqueren a rebrer al cap de la scala y se asenta a ma dreta del s.r Conceller en cap y poch apres se alça digue explica y referi al dit Concell molt extensament y ab tota puntualitat y certesa tot lo que hauia succehit en la refega y batalla campal que lo s.r de la Mota nostron lloch tinent y capita general hauia tingut cerca de Leyda ab lo enemich y de las sortides que alguns dies hauian fetas los de la Ciutat de Leyda y del estat de la guerra en dites parts de Leyda fins lo die present: y feta dita relacio digue al dit Concell que de part de sa Ex.ia y tenint son orde suplicaua a dit Concell fos seruit fer una leua de mil soldats moscaters per seruey de sa Mag.t y defensa desta Prouincia y per socorrer al s.r Virrey procurant que dits soldats stiguen prouehits de pa de monitio y tambe que la present ciutat empreste a sa Ex.ia sis pessas de campanya offerint a la Ciutat dexarlin altres tantes de major monitio que sa Ex.ia ho stimara molt y sera fer un gran seruey a sa Mag.t: y feta relacio y demanda dit s.r Gouernador sen ana y anat que sen' fonch lo s.r Conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs Concellers sos Companys explica y refferi al dit Concell com lo mateix que lo s.r Gouernador hauia dit y representat al dit Concell los hauia dit lo s.r de la Velea en virtut de

Carta del sr. Virrey.

una carta de crehensa de sa Ex.[ia] del s.[r] Virrey la qual fonch legida al dit Concell y es del tenor seguent: «Senyors Concellers de la Ciutat de Bar[celon].[a] air tingui pelea ab lo enemich tant ardua que tots hauem perdut molta gent: so vingut a esta vila ab entera salut gracies a nostre s.[r]: es cert que aqui seran arribades varietats de noues y axi pera donar noticia ab certitut y altres coses se hauran de disposar he ordenat al s.[r] de la Velea Conceller de sa Mag.[t] y son majordom vaja aqui a v. s.[a] li donara entera fe y crehensa a tot lo que de paraula li referira: guarde nostre s.[r] a v. s.[a] Ceruera y Maig 16 de 1644. Le duc de Cardonne.» Y axi dits s.[rs] Concellers per orgue del s.[r] Conceller en cap proposaren al dit Concell totas las ditas cosas para que deliberas lo ques deu fer al seruey de Deu de sa mag.[t] benefici y defensa de la present ciutat y Prouincia que dits s.[rs] Concellers ho posaran promptament en exequucio.

E lo dit Concell feu la deliberacio y conclusio seguent: que la present ciutat seruesca al Rey nostre s.[r] promptament ab mil soldats moscaters attes ho demana la ocasio present y per dit effecte sens disgregarse lo dit Concell se arbore Bandera ys toquen caxes en la forma acostumada Cometent lo dit Concell lo disposar dita leua dependents y emergents a ella y lo disposar tambe la prouisio del pa de municio que mentiona la proposicio als s.[rs] Concellers y vintyquatrena de guerra ab plenitut de poder y sens referiment algu y aximateix se seruesca ab las sis pessas de campanya que per via de emprestich ha representat al dit Concell lo s.[r] Gouernador ha menester lo s.[r] Virrey offerint dexarne altres sis de major numero, y que acceptantli la offerta las reban los officials a qui toca y que los s.[rs] Concellers scriguen als paers de Leyda y Balaguer las cartas de consolacio y stimacio dels bons effectes que han obrat que aparexeran conuenir y que de aquesta deliberacio ab embaxada fahedora per un ciuteda y un militar del dit Concell per sa senyoria anomenadors donen noticia los s.[rs] Concellers al s.[r] Gouernador com lo dit Concell aixi ho deliberà.

E apres lo dit s.[r] Conceller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] Concellers sos companys digue y explica al dit Concell com tenian noticia certa que per ocasio de la refrega y palea que ara ultimament hauia tingut lo s.[r] de la Mota cerca de Leyda se eren mortas moltas personas del nostre exercit en defensa de la Patria axi catalans com francesos y ab altres ocasions semblants

a la propdita la present Ciutat ha fer fer alguns suffragis per los diffuncts fent fer dir y scelebrar aniuersaris y missas y axi dits s.rs Concellers proposaren al dit Concell sis faran dits suffragis de aniuersaris y missas per dits deffuncts.

Sufragis per los diffunts de la batalla de Lleyda.

E lo dit Concell considerant que en las ultimas refegues que han succehit a la vista de Leyda per esser stades tan sangrentes conforme se ha entes molts soldats desta Prouincia hauran perdut la vida en deffensa della y es cosa que agrada molt a Deu nostre s.r se diguen suffragis a les animes dels diffuncts per medi dels quals son las animas de aquells aliuiades de las penas patexen en lo Purgatori Delibera perço per repos de las animas de dits soldats diffuncts sien scelebrades dos milia missas de requiem per totas las Isglesias y monastirs de la present Ciutat paraque promptament se effectue la scelebracio de aquelles y per la quantitat que importara manen de Compte extraordinari despedir los s.rs Concellers la Cauthela oportuna.

Lleua de soldats.

Y encontinent en virtut de dita deliberacio fonch arborada Bandera de leua en Casa de la present ciutat en la forma acostumada pera fer la leua dels soldats que lo dit Concell ordena.

Lleua de soldats.

DIMARS a XXIIIJ.—En aquest die partiren algunas companyías dels soldats de la leua fa la Ciutat en virtut de la deliberacio del saui Concell de cent celebrat a XX del corrent conduhits per lo s.r Mariano Viues sargento major de dit tertio de la Ciutat.

Conferencia en la Diputació.

DIMECRES a XXV. — En aquest die a la matinada los s.rs Concellers segon y sise absents anaren a Confarencia a la diputacio.

Promania de Corpus.

Lo mateix die a la tarda los senyors Concellers lo segon absent acompanyats de molts Cauallers y dignitats se ajuntaren en lo Porxo de s.t Jaume y se asentaren en los padrissos quey ha a la part de la font ahont hi hauia un drap de [A]rras quey a un[s] angels y rabosters per cada part y stigueren asentats ço es lo s.r Prior de Cathalunya entre Cap y segon y altres dignitats entre los demes s.rs Concellers precehint segons sas dignitats y los demes Cauallers per los extrems dels s.rs Concellers per una part y altra los s.rs Consols de la lotja y defenedors della ab us scons deuant dels s.rs Concellers arrimats a las arcadas de dit Porxo. Vingue per tres voltas lo mestre de Cerimonias de la seu ab las acostumadas embaxadas: entretant se feu la graduacio ajuntantse dins s.t Jaume lo s.r Conceller ters per

esser absent lo segon ab un prom los s.rs obrers y lo s.r deffenedor de la lotja y feren la graduacio com es de veurer ab lo libre de graduacions que aporta Antoni Aleix Cesilles scriua de las obras: feta dita graduacio partiren los s.rs Concellers ab sos bordons conforme la graduacio anaren a la seu acompanyats de la musica de la Ciutat per los llochs acostumats entraren per lo portal major de la Seu passaren per lo mig del Cor y muntaren en lo presbyteri per la part de la Epistola: fet lo degut acato al altar major sen passaren a la part del euangeli y se assentaren en los banchs cuberts de vellut carmesi que la Ciutat hi te ab la matexa graduacio ço es lo[s] que anavan al corn squerra asentats entre dits s.rs Concellers per son orde y a la que acabaren matines sen baxaren de dit presbyteri ys posaren darrera la professo y anaren a la Capella del Corpus precios de Jesuchrist que es en lo claustro ahont se acaban las matinas y de aqui ab la matexa graduacio sen tornaren en lo Porxo de s.t Jaume y se assentaren en lo fossar en uns padrissos que alli hi ha deuant lo Portal de la obra noua de la Diputacio y vingue la Aliga y dansa y despres vingueren los s.rs obrers ab moltas bassinas de toyas y banderas de or barbari y toyas y remallets de flors y las donaren als s.rs Concellers y demes titulars y Cauallers Consols de Lotja y deffenedors hi hauia y feta dita festa se disgregaren.

DIJOUS a XXVJ de dit, die del Corpus los s.rs Concellers al mati acompanyats de lurs proms se ajuntaren en lo porxo de s.t Jaume y alli se asentaren en los banchs de vellut carmesi y unts que foren acompanyats de la musica sen anaren per los llochs acostumats a la seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del Cor muntaren al presbyteri per la part de la Epistola y fent lo acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli hahont se assentaren en los banchs cuberts de vellut carmesi y poch apres arriba lo s.r Gouernador al qual isqueren a rebrer a la porta del presbyteri y se assenta a la ma dreta del Conceller en cap en los matexos banchs hahont oiren lo offici y sermo y acabat lo offici lo s.r Gouernador apres de hauer feta oracio sen ana acompanyantlo los s.rs Concellers fins a la porta del presbyteri tornantse dits s.rs Concellers despres de feta oracio sen tornaren acompanyats de la musica a la plassa de s.t Jaume hahont se despartiren. Promania dia del Corpus.

Dit die a la tarda a las tres horas los s.rs Concellers segon absent acompanyats de sos promens se ajuntaren en lo porxo Promania per la professo de Corpus.

de s.ᵗ Jaume y se assentaren en los banchs de vellut carmesi y junts que foren lo segon absent per sa desgana acompanyats de la musica sen anaren en la Seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del Cor y muntaren en lo presbyteri per la part de la Epistola y fent acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli y alli se assentaren en los banchs cuberts de vellut carmesi de la ciutat: assentats que foren al cap del rato se comensa la professo y mentres anauan las banderas arriba la aliga y munta al presbyteri y dansa: a la que parti la Custodia los s.ʳˢ Concellers y promens se posaren darrera lo gremial y arribats a la porta del Cor los senyors Concellers y lo s.ʳ Pexau prom mes antich prengueren las varas del talem y los demes promens ab sas varas daurades se posaren deuant de la Custodia ab los obrers: feuse la professo per los llochs acostumats: tornada que fou la professo los s.ʳˢ Concellers acompanyats de sos promes y de la musica sen tornaren a la plassa de sant Jaume ahont se despartiren.

Consell de Cent.

DIUENDRES a XXVIJ de dit.—En aquest die a la matinada se tingue consell de cent en lo qual se reporta una embaxada per part de la Junta del batallo.

Lo s.ʳ Gouernador.

Y tambe fonch propossat per lo s.ᵒʳ Conseller en cap en veu sua y de voluntat dels demes S.ᵒʳˢ consellers sos companys lo segon absent digue y referi que lo S.ʳ Gouernador de Cathalunya ere vingut en la present Casa y hauia dit als S.ʳˢ Consellers com quiscun any per les segues acostumaua la present Ciutat possar guardas als portals y a la preso y que axi li aparexia molt conuenient que la present Ciutat ho continuas est any lo que representaren los S.ʳˢ Consellers a la vintiquatrena de Guerra y aparegue en aquella ho reprentasen sas senyorias al dit Consell com de fet ho propossaren para que lo dit consell deliberas lo fahedor.

E, lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent: que acerca del fet propossat per ara nos fasa diligentia alguna com lo dit consell axi ho delibera.

Corpus: professó de St. Jaume.

Dit dia despres de dinar los S.ᵒʳˢ consellers lo segon absent anaren a la professo del S.ᵐ Sacrament feu la Iglesia parochial de S.ᵗ Jaume.

Id.: id. de St. Miquel.

DISSAPTE a XXVIIJ de dit a la tarda dits S.ᵒʳˢ consellers lo segon absent anaren a la professo del S.ᵐ Sacrament que feu la Iglesia parochial de S.ᵗ Miquel.

Governador: va a Casa de la Ciutat.

DIUMENGE a XXVIIIJ de dit.—En aquest dia a la matinada vingue lo s.^{or} gouernador a la present Casa: hisquerenlo a rebrer los S.^{ors} Consellers a la porta primera de trentenari y entrats dins la istancia noua de trentenari segue en lo lloch acostumat so es en lo reco presehint a tots los S.^{ors} consellers.

Consell de Cent.

DILLUNS a XXX de dit. — En aquest die conuocat y congregat lo saui consell de Çent Jurats en la sala gran de dit Consell en la forma acostumada vingue en dit Consell lo espectable don Joseph de Margarit portant veus de general gouernador de Cathalunya: hisquerenlo a rebre los Srs Consellers lo segon absent al cap de la escala y entrat y assentat en son degut lloch es a saber a la ma dreta del Sr Conseller en cap y en lo matex banch dona una carta del exelentissim Sr Duch de Cardona llochtinent y Capita general en lo present principat y comptats de Rossello y Cerdanya per los S.^{ors} Consellers y consell de Cent la qual encontinent fonch llegida en consell y es del thenor seguent «Lo agrahiment y atencio que tinch a las finessas quexa Ciutat esta obrant en totas ocasions per lo seruey de sa magestat Deu lo guarde me te obligat a creurer que no voldra Vs.^{a} perdrer la singular que sem representa pot obrar en las materias corrents que asseguradament te de esser lo que te de fer luzir totas sas obras y bonas actions axi en dany y confusio de las enbustarias de nostres enemichs com en lo major seruey de sa magestat que per entendreu axi orden al gouernador de Cathalunya los ho represente en mon nom a qui donaran tota fe y crehensa suplicant a nostre S.^{or} guarde a Vs.^{a} Seruera 25 mayg *1644* Le Duch de Cardone» E legida que fonch aquella dit S.^{or} gouernador feu llarga relatio ab paraulas molt extensas de las cosas obradas desdel principi de las materias corrents axi de desditxas auia tingudas esta prouincia y victorias que sa diuina Magestat hauia permesses en fauor della y que en la ocasio present pera alentar los demes prouincials pera que a exemple de esta ciutat es cert se alentaran molts y sera posar terror al enemich y parex (sic) cami sa Exalencia podia dar socorro als asitihats de la Ciutat de Lleida y relleuarlos dels perills de que de present se troban y aparexia a sa Ex.ª molt conuenient anas en campanya un Sor Conseller del que sa magestat que Deu guarde ne ha de restar molt seruit y se considera a de ser en gran benefici de la prouincia.

Deliberacio de Consell de Cent.

E lo dit consell feu la deliberatio y conclusio seguent: Attesas las rahons y causas tant apretants y urgents conte[n]gudas en la proposicio representadas per lo s.or Gouernador de Cathalunya de part de Sa Ex.a en lo dit consell las quals totas miren al major benefici del rey nostre S.or y benefici uniuersal de esta prouincia y en ayuda de la Ciutat de Leida que de present esta asitiada per lo enemich en benefici de la qual y per esser estada sempre tant affecte a les coses de dits seruey y benefici y esser tant conuenient a tota Cathalunya la existencia de aquella que perço a la defensa y ajuda de dita ciutat de Leyda vaja lo s.r Conceller en cap com sa Ex.ia significa y que lo disposar sa anada dependents y emergents a ella sie comes com lo present Concell ho comet als s.rs Concellers y vintyquatrena de guerra disposantho y refferintho los senyors concellers ab la diligencia possible en lo saui Concell de Cent en lo qual se pendra la resolucio que mes conuindra y que de aquesta deliberacio donen noticia los senyors concellers al s.r Gouernador per un ciuteda y un militar del present Concell per sa senyoria anomenadors y respongan a la Carta de sa Excellencia legida en dit Concell.

Carta de sa Mag.t

E mes dits s.rs Concellers donaren per proposicio una Carta de sa Mag.t que Deu guarde la qual fonch legida en Concell y es del tenor seguent: «A nostres charissims y ben amats los Concellers del Concell de Cent de nostra ciutat de Bar[celon]a De Per lo Rey. Charissims y ben amats essent ben content que tot lo mon conegue la justicia de la submissio dels chathalans a esta corona y de la acceptacio que nos ne hauem feta y sabent com lo libre qui es estat nouament tret a lum per lo d.r Marti pot molt contribuhir en aquest fi: Nos hauem ben volgut feruos aquesta letra ab parer de la Reyna Regenta nostra honorabilissima senyora y mare per demostraruos que nos haurem a plaer que vosaltres fassau traduhir aquesta obra de lengua latina en spanyola a fi de [que] cada hu la puga entendrer y rebre las bonas impressions que de una informacio tant clara de nostres drets y de vostres drets y de vostres rahons es capable de donar al publich: Asso es lo que nos vos direm per esta letra prega[n]t a Deu que ell vos tinga charissims y ben amats en sa Sancta guarda Scrita en Paris als 21 de Abril 1644 Louis. Le Tellier.»

Corpus: professó de Sant Sebastià.

Dit die a la tarda los senyors Concellers lo segon absent anaren a la professo del s.m Sagrament feu la Isglesia de s.t Sebastia.

DIMARS a XXXJ de dit.—En aquest die a la tarda los senyors Concellers lo segon absent anaren a la professo del sanctissim Sagrament feren los religiosos del monastir de s.t Francisco de Paula. Id.: id. en Sant Francisco de Paula.

Lo D.r JOSEPH MONTANER
Conseller en Cap

JUNY 1644.

DIMECRES al primer de Juny 1644 a la tarda los s.rs Concellers lo segon absent anaren a la professo del s.m Sagrament feu la Isglesia parrochial de s.t Just. Corpus: professó de Sant Just.

DIJOUS a IJ de dit. — En aquest die a la matinada conuocat y congregat lo Saui Concell de Cent Jurats en la Sala gran de dit Concell en la forma acostumada lo s.r Conceller ters en veu sua y de voluntat dels demes ss.rs Concellers sos companys lo cap y segon absents dona per preposicio una Carta de sa Excellencia scrita perals s.rs Concellers y Saui Concell de Cent la qual fonch legida en Concell y es del tenor seguent=«Als Concellers y Concell de Cent. Per pensar que per aqui los enemichs faran correr diuersas nouas de las cosas de Leyda me ha aparegut auisar a v. s. ab esta com per vint Caualls que he enuiats alli he sabut que las cosas de aquella plaça estan en bon estat y que los peysans y soldats viuen ab tota unio y que tots estan resolts morir peleant per lo que obliguen a ques fasse tot sfors en donarlos socorro lo que de assi stich diligenciant tot lo necessari que no falta sino que arribe infanteria per poder assegurar lo socorro sperant que V.a s.a me enuiara a tota diligencia los mil moscaters que a resolt fer y si ere possible se allargassen a mil y sinch cents ne faria stimacio que la necessitat que tinch de Infantaria me obliga a representarho a V.a s.a com a cert que si pot ferho ho fara, sperant que puix lo gasto te de ser para poch dies se sforsara a fer est sfors que socorreguda la plaça ordenare que de prompte sen tornen los soldats per abreuiar tot eix gasto a V. s.a de quem prometo se seruira fer en esta tan proxima ocasio est sfors de mil y sinch cents homens del que restaria sa mag.t Deu lo guarde molt seruit y jo ab tot agrahiment suplicant a nostre S.r guarde a v. s.a Manargues 29 de Maig 1644 Le duc de Cardonne.» Consell de Cent. Carta del s.r Virrey.

Lleva de la Ciutat: convocació dels caps de confraries.

DISSAPTE a IIIJ de dit. — En aquest die los s.rs Concellers enuiaren a cercar los Priors Consols y promens de totas las Confrarias para que fassen soldats per acompanyar lo s.r Conceller en cap.

Leua de soldats.

DILLUNS a VJ de dit.—En aquest die marxaren duas Companyias de la leua de la Ciutat y ab ellas la gent ha feta los Collegis y Confrarias.

Lo s.r de Marca ab carta de la Reyna n.ra s.ra

DIMECRES (dimars) a VIJ de dit.—En aquest die es vingut lo s.r de Marca y ha aportat una Carta de la Reyna nostra s.a per als s.rs Concellers copia de la qual va assi cusida (1).

Anada del Conseller en Cap a la campanya de Lleyda.

DIMECRES a VIIJ de dit.—En aquest die lo s.r Conceller en Cap y Coronel de la present ciutat a las deu horas abans de migdie sen ana a la Campanya a cauall sens gramalla sols ab la insignia consolar y ab lo basto, o, insignia de Coronel en cos acompanyat del[s] s.rs Consoltors Hieronym de Calders y Joseph de Abel y tambe dels mestres de Camp y Sargentos majors dels tertios de la present ciutat y de tres Companyias de las de la present Ciutat de las quals eran capitans lo s.r don Fernando Fiuiller lo s.r Fran.co Mora y de Marimon y lo s.r Miquel Hieronym Texidor ciutada qui anauen rica y costosament vestits y ditas Companyias lo acompanyaren fins al Portal de s.t Antoni y los mestres de Camp y Sargentos majors fins al Hospitalet hahont dinaren ab lo s.r Conceller.

Consell de Cent.

Lo mateix die se tingue Concell de Cent en lo qual se legi la Carta de la Reyna senyora nostra que lo die de hair aporta lo S.r de Marca que es la que assi esta cosida.

Pedra del portal de s.t Antoni.

DISSAPTE a XVIIIJ de dit.—En aquest die a la matinada despres de hauerse scelebrat un offici molt solemne en la Isglesia de s.t Antoni se posa la primera pedra a la mitja luna del portal de s.t Antoni.

Escrivà Racional: torna del camp per afers del Conseller en cap.

DIUMENGE a 19 de dit. Vingue lo scriua rational del Camp pera cercar algunas cosas faltauan per la Casa del s.r Conceller y a diligenciar alguns altres negocis y aporta una carta del s.r Conceller en cap Coronel perals s.rs Concellers.

Visita del vescomte de Joch als Consellers.

DILLUNS a XX de dit. Vingue a casa la Ciutat lo s.r Bescompte de Joch y segue entre segon y quart lo s.r Conceller en cap absent.

(1) V. l' *Apèndix II.*

DIMARS a XXVIIJ. — En aquest die tornaren s.ta Madrona a sa Casa en la Montanya de Monjuhich ab professo a la tarda en la qual anaren los s.rs Concellers Cap y segon absents ab las gramallas de domas y los verguers ab las de xamellot: nos donaren ventalls ni refresch a s.ta Madrona. S.ta Madrona.

DIMECRES a XXVIIIJ de dit en la Seu se tingue lo s.m Sagrament patent per pregarias per raho de las guerras y a la tarde anaren los s.rs Concellers a la dita Seu hahont stigueren mentres se canta una letania ys reserua lo s.m Sagrament. Pregarias en la seu.

DIJOUS a XXX de dit.

Lo D.r JOSEPH MONTANER
Conseller en cap

JULIOL 1644.

DIUENDRES al primer de Juliol de dit any.—En aques[t] die es vingut a la present casa lo s.r Collector general y Jutge de appellacions: ha segut entre los s.rs Concellers segon y quart lo en cap absent. Lo s.r Collector general.

DISSAPTE a IJ de dit.—En aquest die vingueren los s.rs diputats a la present Casa per tenir conferencia. Conferencia dels Diputats ab los Consellers.

DIUMENGE a IIJ de dit hi hague a la tarda Concell de Cent en lo qual se delibera se concertassen algunas causas se aportauen contra lo sindich de la present Casa. Consell de Cent.

DIMARS a XIJ de dit.—En aquest die isque la sentencia de la causa dels andarrochs en fauor de la Ciutat copia de la qual sentencia y tambe del memorial se feu per raho de dita causa van assi cusits (1). Sententia dels andarrochs.

DIMECRES a XIIJ de dit.—En aquest die a la tarda y hague Concell de Cent en lo qual se delibera ferse una professo de pregarias y altres rogatiuas y tambe ques fes una imatge de plata de la gloriosa s.ta Eularia patrona nostra comforme la imatge de nostra s.a de la Conceptio de la Seu que feu fer lo quondam s.r Ardiaca Pla. Consell de Cent ab professo de pregarias.

DIJOUS a XIIIJ de dit.—En aquest die la quatreta nomenada per los senyor[s] Concellers en virtut de la deliberacio del Saui Concell de Cent scelebrat lo die de air acerca de las rogatiuas Professo general per pregarias.

(1) V l'Apèndix III.

deliberaren que lo diumenge propuinent se fes una professo general per pregarias per raho de la guerra y que los s.rs Concellers anassen tretse dies continuos a visitar s.ta Eularia hahont estiguessen cada die mitja hora en oracio y tambe que los monastirs anassen ab professo en lo spay de dits dies en la Seu a visitar lo Cos de dita gloriosa S.ta Eularia.

DIUENDRES a XV de dit.—En aquest die a las onse horas de mati vingue Francesch Bosch notari y scriua major de la Gouernacio de part del s.r Gouernador fossen los s.rs Concellers seruits traurer promenia que se hauian de judicar tres presos y en lo punt los senyors Concellers Cap y segon absents feren traurer la promenia la qual fou juntada entre las duas y las tres de la tarda y junts que foren partiren y anaren ab la forma acostumada a la preso y arribats alli al cap de un rrato vingue lo s.r Gouernador: los s.rs Concellers lo isqueren arrebre al cap de la scala y fentse las degudas cortesias sen entraren en la sala gran y alli se assentaren defront de dita istancia en uns banchs vanouats ço es lo s.r Gouernador al mig dels s.rs Concellers ters y quart precehint a la Ciutat y los promens en sos llochs acostumats lo s.r relador al cap del banch dels ciutedans y militars y encontinent tragueren a Onofre Carol mariner natural de la present Ciutat adelat y inculpat de auer aportat cartes al enemich en la Ciutat de Tarragona: treguerenlo ab una cadena al coll y lentraren dins dita sala haont stauen dits senyors Gouernador, Concellers y promenia il feren assentar en un banquet que estaua al mix de dita sala y passada la cadena, per dit banquet, tencarenlo lo cap de dita cadena ab un pany y clau y encontinent mossen Joan Cortes not.[ari] llegi lo proces de la offensa y defenssa de dit Carol y aquell llegit, tragueren dit Carol fora, y tencaren las portas de dita sala, y lo dit Senyor assessor feu relatio del dit proces y aquella feta digue si lo Real Concell hauia de judicar dit Carol lo condemnaria a, seruir remant, per temps de sinch anys en las galeras de sa magestat Cristianissima, y encontinent se alça lo S.or Conceller ters y lo prom mes antic, y passaren á, altre instantia dita lo deposador, haont staua lo scriua major de dita gouernatio, y alli la hu apres altre votaren per scrutini ad auram scribæ y apres se assentaren ço es lo dit S.or Conceller ters, en una cadira de repos y lo dit prom mes antich, en lo mateix banch haont staua, assentat dit scriua major tenint aquell en mitx y apres passaren los demes S.ors Concellers den hu en hu

Juhi de Proms.

Onofre Carol condemnat a galera per sinch anys.

per son orde, tornansen en hauer votat á , son lloch y despres passaren á , votar los demes promens de la promenia hu apres daltre, Es assaber hun militar, ó, Ciutada y hun marcader y demprès de tots los militars ó , Ciutadans hun artista y hun manastral, y hauent acabat de votar y essent tornats á, son lloch lo dit scriua major entra dins dita sala hont era lo Juy de proms y obertas totas las portas, ab veu alta, y intelligible digue lo molt Ill.e Senyor Gouernador y Juy de promens á, condemnat a Honofre Carol, à seruir remant, per temps de sinch anys en las galeras de sa magestat Christianissima.

Y encontinent las Guardas de la praso entraren Joan Pau Vila traballador de la parrochia de Cornalla bisbat de Barcelona delat y inculpat de hauer robat garbas de nit, entrarenlo ab cadena al coll yl feren assentar ab lo dit banquet, ab la mateixa forma que lo primer y mossen Joan Permanyer legi lo proces de la offensa y defensa de aquell, y legida lo tragueran fora de dita sala y tencadas las portas dit S.or assessor feu relacio de dit proces, y digue que si lo Real Concell hauia de condemnar dit Vila lo condemnaria á, sent assots y sinch anys de dasterro de la vagaria ampla y estreta de la present Ciutat, y encontinent proceiren, a, votar dit Vila per scrutini, ab la mateixa forma que lo primer y aquell votat, entra dit Scriua major de la gouernacio en dita sala dels Juys de promens, y obertas las portas ab veu alta, y entelligible digue lo molt Ill.e Senyor Gouernador y Juy de promens á, condemnat á, Joan Pau Vila, a sent assots, y a dasterro per temps de sinch anys de la vagaria ampla y estreta de la present Ciutat.

Joan Pau Vila condemnat a açots y sinch anys de desterro de la vegueria ampla y estreta.

Y apres dites guardes de la preso entraren en dita instancia o, sala del Juy de promens, á, Maria Rocha delada y inculpada, de archabota: portarenla tambe ab cadena al coll, y feren la assantar ab dit banquet, ab la mateixa forma, que los dos primes, y lo dit mossen Joan Permanyer not[ari] legi lo proces de la offensa y defenssa de dita Rocha y aquell legit, la tragueren fora, y tencadas las portas dit Senyor assessor feu relatio de dit proces, y digue si lo Real Concell hauia de condempnar aquesta dona la condempnaria, á, sent assots y a dasterro per temps de sinch anys de la vagaria ampla y estreta de la present Ciutat: y feta dita Relacio, prosehiren, á, votarla per scrutini ab la mateixa forma, que los dos primers y votada que fonch lo dit Scriua major, entra en dita sala y obertas las portas ab veu alta y

Maria Rocha condemnada per Alcabota a açots y sinch anys de desterro de la vegueria ampla y estreta

intelligibla digue lo molt Ill.ᵉ Senyor Gouernador y Juy de promens á, condemnada, á, Maria Rocha, a sent assots y à desterro per temps de sinch anys de la vagaria ampla y streta de Bar[celon].ᵃ y judicats que foren, dits Honofre Carol, Joan Pau Vila y Maria Rocha, poch apres se alsa lo S.ᵒʳ Gouernador y los S.ᵒʳˢ Concellers lo acompanyaren fins al cap de la scala y sen tornaren dits S.ᵒʳˢ Concellers á son lloch despres de esserse despadits de dit S.ᵒʳ Gouernador, y poch apres dits Senyors Concellers, y promenia sen tornaren á, Casa la Ciutat ab la mateixa forma, y graduacio, quei eren anats.

Notas que ditas sententias nos pogueren exequtar de sinch o, sis dias per no haueri botxi.

Y tambe que per fer calor se donaren vantalls de Concistori, á, dits S.ᵒʳˢ Gouernador Concellers, y promenia y tambe als not[aris] y als varguers y altres personas vantalls de ma.

Oracio dels s.ʳˢ Consellers a la gloriosa s.ᵗᵃ Eulalia.

DISSAPTE a XVJ de dit.—En aquest die los Senyors Concellers lo Cap absent per ser a la Campanya en virtut de la deliberatio del saui Concell de Cent celebrat a, tretse del corrent anaren á, la seu, y despres de hauer feta oratio al altar major debaix de las gradas de part de la sagrastia enfora sen baixaren baix a la Capella de la gloriosa verge y martir sancta Eulalia y se agenollaren junt al banch sta en dita Capella a la part del Euangeli haont stigueren casi una hora en oracio, y en lo entretant los scolanets de las cotas de grana cantaren los goix de la gloriosa s.ᵗᵃ y la lletenia de nostra Senyora santissima.

Conferencia.

DIUMENGE à XVIJ de dit.—En aquest dia, a la matinada los Senyors Diputats vingueren a la present Casa, á, Conferentia.

Oracio dels s.ʳˢ Consellers a s.ᵗᵃ Eularia.

Lo mateix dia, a les quatre oras y mitja de la tarda dits senyors Concellers Cap, y segon absents, inseguint, la desliberacio de dit saui Concell de Cent continuaren la stacio anant, á, dita seu, y baixant, a dita Capella de la gloriosa S.ᵗᵃ Eulalia hont estigueren casi una ora en oratio cantant, en lo entretant, dits scolanets, los goixs de dita gloriosa Sancta y la lletania de nostra Senyora y apres tocadas las sinch sen puiaren al altar major per la part de la epistola y sen passaren a la part del Euangeli, y despres de hauer feta oratio se assentaren en lo banch cubert de vallut que esta alli, y poch apres arriba lo S.ᵒʳ Gouernador: isquerenlo arrebra dits Senyors Concellers, a la porta del præsbyteri, y poch apres se feu la proffesso deliberada per lo saui Concell de Cent, á, tretse del corrent sens talem sino sols ab la Sancta vera

Lo s.ʳ Gouernador.

Creu seguint tras lo gremial lo S.or Gouernador, y asson costat a la ma squerra, y apres immediadament se seguian los demes tres senyors Concellers de filera, y despres alguns Cauallers y Ciutadans, y lo demes poble ab moltitut copiosa y tornada la proffesso despres de auer stats un poch assentats lo S.or Gouernador se alsa per anarsen y dits Senyors Concellers lo acompanyaren fins a la porta del præsbyteri, haont se despediren anantsen dit Senyor Gouernador, y tornantsen dits Senyors Concellers a son lloch y molt poch apres se alsaren y sen anaren cada hu á sa casa.

Extractio feta de habilitador en la diputatio de la persona del s.r Fran.c Ros conseller quart.

DILLUNS a XVIIJ de dit.—En aquest die a les deu horas de la matinada, entre altres fonch extret en Casa de la Diputacio en habilitador per la strectio fehadora de diputats y hoidors lo S.or Conceller quart, de la present Ciutat, y encontinent, fonch sossitada controuersia sobre lo lloch y assiento hauia de tenir dit Senyor Conceller quart.

Oracio dels s.rs Consellers a s.ta Eularia.

Dit dia, a les sinch horas de la tarda dits Senyors Concellers Cap y segon absents, anaren a la Seu y baxaren a la Capella de S.ta Eulalia, haont stigueren casi una hora en oratio.

DIMARS a XVIIIJ de dit. — En aquest dia, despres de ser stat molt conferit, entre algunas notables personas, lo lloch y assiento hauia de tenir dit senyor Conceller quart en la sala de la habilitatio fonch resolt, stigues en la forma y manera hauian stat altres senyors Concellers extrets en habilitadors de dita Casa de la deputatio comforme los exemplars continuats en los diataris de la present Casa y en particular, lo continuat per mossen Hyeronim Sabata not[ari] de Bar[celon].a y scriua rational de la present Casa sots jornada de deu de Juny mil sis sents trenta quatra; y aixi ana dit Senyor Conceller quart ab la vestidura Consular, acompanyat de son varguer deuant ab massa, y dè alguns Cauallers y altres personas, a Casa de la deputacio: isquerenlo arrebrar al cap de la scala los senyors hoidors ab los tres verguers vestits ab las cotas de taffata morat, y ab les masses y apres a la porta de la sala dita dels Reys lo isqueren arrebrar los S.ors Diputats, y entrats dins la sala de la habilitacio se assentaren dits senyors diputats baix lo dosser y lo dit S.or Conceller quart al costat del senyor diputat Ecclesiastich, ab una cadira de vallut y despres tots los demes senyors habilitadors en forma de ala precehint dit S.or Conceller quart, á, tots los demes Senyors habilitadors comforme mes llargament se conte en una copia ex-

Lloch se li dona al s.r Conseller quart quan fonch extret habilitador en la diputatio.

treta del llibre dietari de la Casa de la diputacio, la qual sta assi cosida (1).

Oracio dels s.rs Consellers a s.ta Eularia.

Dit dia a les sinch oras de la tarda dits senyors Concellers continuaren la stacio, y oratio deuant dita gloriosa Sancta Eulalia.

DIMECRAS á, XX de dit. — En aquest die, a les set horas de la matinada se junta la vint y quatrena de guerra, y delibera se celebrassen encontinent mil misses per las animas de charitat de tres sous cada huna las quals encontinent se feren celebrar, y un aniuersari solemne en la seu en lo qual assistiren sols tres Concelles per eser lo en cap a la Campanya lo ters á, Moncada y lo quart ocupat en Casa la deputacio per la dita habilitatio y tambe y assisti lo senyor Gouernador.

Misses per les animes y un aniuersari en la seu.

Festa de s.ta Margarida en Moncada.

En aquest mateix die per esser dia de S.ta Margarida festa major y fira de la vila de Moncada ana lo S.or Conceller ters acompanyat de hu dels mag.cs aduocats de la present Casa y tambe del Secratari y Sindich, y de altres officials de dita present Casa, á, dita vila de Moncada haont tingue juy comforme tots anys se acostuma.

Oracio de s.ta Eularia.

Lo mateix dia, a la tarda essent ja tornat dit S.or Conceller ters anaren los S.ors Concellers Cap y Segon absents, a la seu y baixaren á, S.ta Eulalia continuant la stacio com los demes dias precedents.

Oracio a s.ta Eularia.

DIJOUS á , vint y hu de dit los S.ors Concellers Cap y segon absents a la tarda continuaren la stacio y horatio en la dita Capella de la gloriosa S.ta Eulalia.

DIUENDRAS á, 22 de dit.—En aquest dia entra las deu y las onsa de la matinada en casa de la Deputa[c]io se feu strectio de Diputats del present principat de Catalunya y foren extrets los seguents

Estractio de diputats.

Lo S.or fra Don Gispert de Guimera abat de S.t Pera de Galligans en diputat ecclesiastich.

Lo S.or don Joan de Argensola en diputat militar.

Lo S.or Honofre Aguilo, Ciutada honrat de Lleyda en diputat Real.

Extractio de Oydors de Comptes.

Lo mateix dia a la tarda foren extrets en dita Casa de la diputacio per hoidors del present principat los seguents.

Lo S.or Canonge t. Quer de Lleida per hoidor Ecclesiastich.

(1) V. l'*Apèndix IV*.

Lo Sor Joseph Amat per hoidor militar.

Lo S.^or m.^r Baltasar Soler de Girona per hoidor Real.

Lo mateix dia a les sinch oras de la tarda tocadas los S.^ors Concellers Cap y Segon absents continuaren la stacio, y horatio en dita Capella de la gloriosa Sancta Eulalia. Oracio a s.^ta Eularia.

DISSAPTE vint y tres de dit dits Senyors Concellers Cap y segon absents continuaren a la tarda , la mateixa stacio , y horatio , a , dita gloriosa Sta Eularia. Oracio a s.^ta Eularia.

DIUMENGE a, vint y quatre de dit á, las vuit oras de la matinada dits Senyors Conceller Cap y Segon absents continuaren dita stacio y horatio y feren dir en dita Capella de dita gloriosa Sancta Eulalia una missa baixa la qual hoiran. Oracio a s.^ta Eularia.

DILLUNS a, vint y sinch de dit. — En aquest dia tambe a les vuit oras de la matinada dits Senyors Concellers Cap y segon absents continuaren la stacio, y horatio, feren tambe dir una missa y la hoiran. Oracio a s.^ta Eularia.

DIMARS a vint y sis de dit tambe a les vuit horas de la matinada anaren dits Senyors Concellers á, Sancta Eulalia continuant la stacio y horatio: feren tambe dir huna missa baixa y hoiran aquella. Oracio y missa a s.^ta Eularia.

DIMECRAS á, vint y set de dit tambe a les vuit horas de la matinada hanaren dits Senyors Concellers á, Sancta Eulalia y continuaren la horatio: feren tambe dir missa baixa y la hoiran. Oracio a s.^ta Eularia.

DII[O]US á, vint y vuit de dit.—En aquest dia a les set horas de la matinada los Senyors Concellers Cap y segon absents anaren, á, Sta Eulalia pera acabar de continuar la stacio y horatio, en virtut de la deliberatio del saui Concell de Cent y per esser lo ultim dels tretse, se feu dir un offici cantat á, candorga y a dos cors, lo qual digueren tres senyors Canonges ab lo mestre de sarimonias, y demes solempnitats en dita Iglesia de la seu acostumades, lo qual hoiran dits Senyors Concellers. Oracio y offic.^i cantat a s.^ta Eularia.

Lo mateix dia, a la tarda, se tingue Concell de Cent is donaren los llibres compo[s]ts per m.^r Francesch Marti menor intitulat Presidium inespugnabile los quals donaua lo scriua Rational de la present Casa, al cap de la scala qui munta a la sala del saui Concell de Cent, á, tots los del Concell de Cent, ço es hu, á, cada hu aixi com entrauen. Consell de Cent y lo entrego dels llibres de micer Marti.

DIUENDRAS a, 29 de dit dia de s.^ta Martra. — En aquest dia los Senyors Concellers lo Cap absent, anaren á, la Capella de Sta Martra haont hoiran lo offici y sermo. Offici de s.^ta Martra.

Pregaries per les guerres.

DIUMENGE á, trenta hu de dit, á, la tarda anaren los S.ors Concellers, a la desfilada, á, la seu hont staua paten lo Santissim Sagrament per raho de las guerras y alli assistiren mentres se digue la llatania is reserua dit Santissim Sagrament.

Lo D.r JOSEPH MONTANER
Conseller en Cap.

AGOST 1644.

Dia de s.t Domingo anaren a s.ta Catarina.

DIJOUS a IIIJ de dit dia de la festa del pare Sanct Domingo.—En aquest dia los senyors Concellers Cap y quart absents anaren á, sancta Catarina y assantats en lo præsbyteri, ab sas cadiras de vallut, a la part del Euangeli hoiran lo offici [y] sermo.

Dia de s.t Just y s.t Pastor anaren a la Parrochia.

DISSAPTE, a VJ de dit dia de la festa de S.t Just y sanct Pastor.—En aquest dia tres senyors Concellers ço es ters quint y sise per esser absent lo en cap, y star segon y quart malalts anaren a la Iglesia par[roqui].al de S.t Just y Sanct Pastor y assentats ab lo præsbyteri, a la part del euangeli ab sas cadiras de vallut y alli hoiren lo offici y sermo.

Lo Compte Xabot.

DILLUNS a VIIJ de dit vingue en la present Casa de la Ciutat lo Compte Xabot frances: reberenlo los Senyors Concellers a la part de la instancia noua de trentanari y segue entre los Senyors Concellers, quint y sise per no auerni sino tres que eran ters quint y sise.

Dia de s.ta Clara. = Entraren en lo monastir y oyren lo offici en lo cor.

DIUENDRAS XIJ de dit dia de la festa de Sancta Clara.—En aquest dia los Senyors Concellers ters, quint y sise per star malalts segon y quart y esser a la Campanya de Lleyda lo en cap anaren a la Iglesia y monestir de S.ta Clara, pujaren dalt, y la senyora Abadessa de dit monastir acompanyada de moltas senyoras religiosas los obri la porta, ils rebe ab molts grans cortesias: entraren dins lo Cor y segueren en las cadiras de aquell a la part de ma dreta y dita senyora abadessa segue a la ma dreta del Senyor Conceller ters haont hoiran lo offici y sermo, y despres de acabat lo offici dita senyora abadessa y moltas altres senyoras religiosas acompanyaren dits senyors Concellers ils amostraren lo monastir, y algunas cosas de aquell, y finalment, los Cossos Sancts de S.ta Clara y S.ta Agnes acompanyats sem-

pre dits senyors Concellers de sos vargues y del scriua Rational de la present Casa.

Los s.r de la Velea.

DIUMENGE XIIIJ de dit.—En aquest dia, á, la tarda vingue a la present Casa lo S.or de la Valea frances: isquerenlo a, rebrer los Senyors Concellers, ters quint, y sise a la porta de la istancia noua de trentanari y segue entre quint y sise.

Promania de nostra s.ra

DILLUNS a XV de dit diá de la festa de la assumptio de nostra Senyora sanctissima.—En aquest dia los senyors Concellers Cap y segon absents, juntament ab sos promens se ajuntaren ab (sic) lo porxo de S.t Jaume assentantse en los banchs vanouats cuberts de vallut carmasi, y despres acompanyats dels tabalicos, trompetas y musica de la present Ciutat, anaren per los llochs acostumats, y entraren per lo portal major de dita Seu, y passant per lo mix del Cor sen pujaren al præsbyteri per la part de la Epistola y fet lo degut acatament al eltar major sen passaren a la part del euangeli y alli despres de hauer feta horatio, se assentaren en lo banch esta alli cubert de vallut haont hoiren lo offici y sermo, y despres se feu la professo acostuma fer quiscun any dita seu aportant lo talem dits Senyors quatre Concellers y dos proms mes antichs qui eren lo S.or Phelip de Boxadors y Casa de munt y lo S.or Barnat Valencas, als quals se donaren vantalls dits de Custodia y tambe sen dona al Senyor Canonge qui hera Cap de la proffesso, y feuse la proffesso aixint per lo portal major per deuant lo Palatio Episcopal Carrer de la deputatio plassa de S.t Jaume Llibrateria plassa del Rey per deuant lo palau Real, y de la Inquisitio torna a, entrar per lo mateix portal major: en la qual proffesso ana, y dansa la Aguila, y feta dita proffesso, los Senyors Concellers juntament ab sos promens acompanyats de dita musica sen tornaren á, la plassa de S.t Jaume haont hordenaren, lo scriua Rational, de la present Casa, donas vantalls tambe de Costodia al[s] dos senyors promens que no ne hauian hagut, lo que may se era fet perque sols sen [ha] acostumat donarne, als qui portan lo talem, y al Cap de la professo, y no obstant, era contra consuetut dit scriua rational per ordenaro los senyors Concellers los ne anuia á, llurs cases.

Profeso de nostra s.ra

Promania de S.t Roch.

DIMARS á XVJ de dit dia de la festa del glorios Sanct Roch los senyors Concellers, Cap y segon absent[s] juntament ab sos promens entre las sis y las set de la matinada se aiuntaren en lo porxo de S.t Jaume y se assentaren en lo padris es a la part de

la font cubert ab lo drap dels Angels per esser los banchs en la Iglesia de S.ta Eularia merita hont es la Capella del glorios Sanct Roch, y alli assentats lo scriua Rational de la present Casa los dona vantalls, y despres á, molts altres officials de la present Casa qui stauan assentats al[s] padrissos del altre part, y als verguers, y a les demes personas que alli eran pera acompenyar dits Senyors Concellers y promenia, y despres de ajuntats dits Senyors Concellers y promens, acompanyats dels tabalicos trompetas y manastrils, anaren a, la dita Isglesia de Sancta Eulalia Emerita, que es fora lo portal nou de la present Ciutat haont se acostuma fer la festa de dit glorios Sanct, y a la que arribaren alli isqueren los Senyors Canonges de la Iglesia de Sancta Anna fora dita Iglesia y casi a la Creu a, rebrer dits Senyors Concellers als quals tambe sels dona vantalls E, arribats al altar major, despres de hauer feta horatio segueren dits Senyors Conçallers, y promens, en los banchs de vallut que alli stauen posats haont hoiren lo offici, donant lo diaca pau a, dits senyors Concellers y despres de dit lo offici sen tornaren acompanyats de la mateixa musica y demes acompanyament per lo mateix cami fins á, la present Casa haont se disgregaren, y cada hu de dits senyors Concellers acompanyat de son prom sen ana á, sa Casa.

Vinguda del s.r conseller en cap de la campanya.

DISSAPTE a XX de dit.—En aquest dia á, la tarda torna lo Senyor Conceller en cap y Coronel de la present Ciutat de la campanya: entra per lo portal de S.t Anthoni que era ja tart dins un cotxo, anant lo trompeta a cauall deuant dit cotxo com en lo dietari de son cami cusit en lo present llibre se conte (1).

Pregarias en la seu per las guerras.

DIUMENGE a, XXJ de dit.—En aquest dia se comensa en la seu, de nou, lo torn de tenir lo Sanctissim Sagrament, patent, per raho de las guerras, y a la tarda los Senyors Concellers segon absent, anaren á, veurer reseruar, y hoiren la llatania.

Lo s.r Gouernador.

DILLUNS a, XXIJ de dit.—En aquest dia stant junta la vint y quatrena de guerra vingue lo Senyor gouernador, a la present Casa, isquerenlo a rebrer los senyors Concellers, a la porta de la Capella, y entrats dins segue en lo lloch mes preminent.

Conferencia.

DIMECRES á XXIIIJ de dit.—En aquest dia los Senyors Concellers lo Segon absent, anaren á Conferensia a la Casa de la diputacio.

Dia de s.t Luis.

Lo mateix dia per esser vigilia del glorios sanct Lluis Rey

(1) V. l'*Apèndix V*.

de Franssa al toch de la oratio, lo baluart de mitjorn tira algunas pessas en jub[i]lo y alegria de la festa de dit glorios sanct Lluis que era lo endama.

Presa del port de Tarragona.

DIJOUS a XXV de dit dia de la festa de dit glorios Sanct Lluis a la matinada, arriba un propi del Senyor mestre de Camp don Aleix Senmanat per als senyors Concellers donantlos auis com lo Senyor Virey ab sa gent se era fet senyor del port de Tarragona y totas sas fortificacions.

Promania dia de s.t Luis Rey de Fransa.

E, apres lo mateix dia a la matinada los Senyors Concellers, segon absent juntament ab sos promens se ajuntaren al porxo de S.t Jaume y segueren en los banchs de vallut de la present Ciutat, y apres acompanyats de la musica, ab la forma acostumada y per los llochs acostumats, anaren a la seu, haont hoiran lo offici y sermo, y al alsar Deu lo baluart tira algunas pessas.

Consell de cent y emprestich fet al s.r de Marca de 24600 ℔.—Cartas dels Reys.

DIUENDRAS á, XXVJ de dit al despres dinar se tingue Concell de Cent, en lo qual se delibera enprestar com de fet enpresta la present Ciutat, al senyor de Marca en nom de sa magestat Christianissima vint y quatre mil y sis sentes lliures is legiren las Cartas enuiades per las magestats del Rey y Reina, y Eminentissim Cardenal Masserin copias de las quals van assi cusidas (1).

Sis Galeras de la Armada.

DISSAPTE á, XXVIJ de dit.—En aquest dia, a la tarda arribaren nouament, sis galeras de la armada del Rey Christianissim Senyor nostre.

Diada de s.t Agusti: anaren en lo Conuent.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit dia de la festa del glorios S.t Agusti, a la matinada anaren los Senyors Concellers segon absent, a la Iglesia de S.t Agusti, ab cotxos y alli hoiren lo offici y sermo.

Auis de la armada.

DILLUNS á XXVIIIJ de dit.—En aquest dia a la matinada Monjuich assenyala armada y encontinent se tingue auis era la armada del nostre Rey Christianissim y que ab ella vania per general lo Exelentissim duch de Brase, y se ordena, als baluars o, als artillers dells la salua se hauia de fer.

Entrada de la armada y salua.

Lo mateix dia á, la tarda, arribá dita armada y sens acabar de plegar las velas comensa la Capitana de dita armada ha fer la salua disparant sis ho mes pessas, y despres tots los demes vaxells per son horde y encontinent lo baluart de mitjorn feu

---

(1) No son en lo lloch que's diu; pero, a fols. 287 y 287.v del corresponent llibre de *Deliberacions*, en l'acta de dit consistori, apareixen transcrites una carta del Rey y altra del Cardenal (mes no cap de la Reyna) que poden veures en l'*Apèndix VI*.

fumada al baluart de lleuant, y en lo mateix punt, lo mateix baluart de lleuant dispara duas pessas, lo de mitjorn nou, la tor[r]a de Sancta Eulalia duas, y lo baluart de S.ta Madrona tres, y los senyors Concellers que estauan en lo dit baluart de mitjorn enuiaren ha donar la benuinguda, á dit Exelentissim Duch de Brese, general de dita armada, per medi dels senyors Hyeronim Calders, y Joseph de Abel enbarcats ab una faluga.

Benuinguda al s.r duch de Brese.

DIMARS á, XXX de dit.—En aquest dia a las nou horas de la matinada, arribaren a la present Casa los dits Senyors Hyeronim Calders y Joseph de Abel, enbaixadors pera donar la ben vinguda, a dit Exellentissim senyor, duch de Brasé, y referiren que inseguint lo orde per sas senyorias a, sas merses donat se enbarcaren y a la que eran ja molt a la mar, una xalupa que era aixida de la Capitana, topa ab dita faluga que ells anauen y lo Cabo dels que anauen ab dita xaluppa los digue que no tenian que passar mes auant perque sa Excellentia vehent lo temps bo hauia determinat posarse a la mar, y fer son cami y aixi que nol porian aconseguir.

Relatio del s.r Calders y Nauel embaxadors.

Lo mateix dia despres de dinar a las tres horas tocadas arribaren a la present Casa, ab una enbaixada los S.ors Canonges t. Rouira y Boldo, y senyor Ramon de Boxadors Canonges de la seu acompanyats de molts senyors preueres, y officials del Insigne Capitol de dita Seu, y referiren que lo senyor de Marca hauia donadas intelligentias certas de la presa de Graualinis, y tambe de una gran victoria que las armas del Rey Christianissim Senyor nostre hauian tingut sobre los enemics, en las parts de la Alemanya y que aixi lo Illustre Capitol hauia deliberat en actio de gratias de tantas merses, com se reben de la ma de Deu, dema dimati fer dir y celebrar en lo altar major de dita seu un offici cantat, de la Sanctissima Trinitat, y despres cantar lo tedeum laudamus y fer proffesso per dins dita seu.

Embaxada del Ill.e capitol.

Lo mateix dia, a la tarda, encontinent foren fora dits senyos Canonges vingueren los Senyors Diputats a Conferentia, á, la present Casa, isquerenlos a , rebrer los Senyors Concellers ab sos vargues ab las massas a la porta de la Capella com ses acostumat.

Conferencia.

DIMECRES a, XXXJ de dit.—En aquest dia, a las nou horas de la matinada, anaren los Senyors Concellers lo segon absent, anaren á, la seu, y assistiren al offici y proffeso de Tedeum

Te Deum per la victoriá de Graualinis.

laudamus se feu per dita seu, y assisti tambe lo Senyor Gouernador lo qual isqueren a rebrer, ab la forma acostumada, a la porta del præsbyteri.

Lo D.r JOSEPH MONTANER
Conseller en Cap.

SETEMBRE 1644.

Embaxada del Ill.e Capitol per las honrras del papa y Consell de Cent.

DIJOUS al I de Setembre de MDCXXXXIIIJ.—En aquest dia, a la tarda, se tingue Concell de Cent y ponch (poch) antes de juntarse vingueren a la present Casa lo mestre de Serimonias del Illustre Capitol de la Seu de la present Ciutat acompanyat de molts preueres y officials de dit Illustre Capitol y deuant lo vadell los quals tots venien a, cauall ab sas gualdrapas, y se pejaren a la porta de la Casa de la Ciutat, y pujaren dalt á, la sala de Concell de Cent al entrant de la qual los senyor[s] Concelles stant de peus hoiran la enbaixada la qual dona dit mestra de serimonias, de part de dit Capitol conuidant a dits senyors Concellers, pera las honras fheadoras lo dia de dama en dita seu per la anima del beatissim Urbano Papa octau cuius anima requiescat cum beatis.

Honrras del papa.

DIUENDRAS a IJ de dit.—En aquest dia, a las nou horas de la matinada los senyors Concellers vestits ab las gramallas de dol, anaren a la seu, y assistiren a las ditas hônras o, funararias se feren per la anima de dit beatissim pare Papa Urbano octau, y tambe y assisti lo Senyor g[o]uernador, lo qual isqueren á, rebrer a la porta del præsbyteri y quant sen torna lo acompanyaren fins dita porta del præsbyteri com es costum.

Consell de Cent y carta del s.r duch de Orleans.

DIUENDRAS VIIIJ de dit.—En aquest dia y hague Concell de Cent y en aquell entre altres coses se feren fonch legida una carta que lo s.r Duch de Orleans enuia als s.rs Consellers y saui Consell de Cent la qual Carta esta llargament continuada en la ma del present any en dita diada com llargament en dit Consell es de veurer (1).

---

(1) En efecte, dita carta apareix transcrita a fol. 502.v del Registre de *Deliberacions* del propri any 1644, y son text literal es com segueix:—« Mos S.rs Los serueys que lo senyor Comte de Chabot ha fets en Cathalunya auent conuidat ses Magestats de tornarlay a embiar per segondar los generosos esforços de mon Cosí lo Mariscal de la Mote yo he volgut assegurarlos quem faran una singular merce de conciderarlo com a Perçona de que conexen sos merits a qui jo estimo tant particularment, que Jo pendre part a las merces que rebra de

Leua de soldats.

Dit dia y a las quatre horas de la tarda marxa de la present Ciutat la Comp[any].[a] dels lisenciados de lleys de la qual era Capita lo s.[r] m.[r] Geronym Timboró: passa per dauant Casa la present Ciutat y ana a fer visita a la beneyta s.[ta] Eularia y de alla marxa a la volta de Tarragona hont tenia orde de marxa.

Conferencia.

DILLUNS a XIJ de dit.—En aquest dia anaren los s.[rs] consellers segon absent a la diputatio a conferencia ab los s.[rs] diputats la qual tingueren ab la forma acostumada.

Lo sr. de Marca.

DIUENDRES a XVJ de dit vingue en Casa la Ciutat lo s.[r] de Marca a parlar ab los s.[rs] Consellers segon absent: fonch exit a rebrer per los officials de la present Casa a la porta principal acompanyantlo fins a la de trentenari ahont hisqueren los s.[rs] Consellers a recebirlo y entrats a Consistori segue entre lo s.[r] Conseller en Cap y ters. Lo s.[r] Conseller en cap y ters agraduats en la forma acostumada y aixi sentats tractaren algunas cosas tocants al benefici de la present ciutat que per ser secretas se dexan de expressar assi.

Consell de Cent.

Dit dia y a la tarde y hague Consell de Cent ab lo qual entre altres coses se feren fonch lloar y aprouar ratificar y confirmar la deliberacio feta per lo saui Consell de cent acerca de lleuar les Carnestoltes volent y ordenant que a cetero no sen fessen y expressament fent ne vot particular com en dit consell se conte (1).

Armada del Rey xp.[m]

DILLUNS a XVIIIJ de dit.—En aquest dia Monjuich assenyala armada per la part de ponent la qual fonc del Rey xp.[m] s.[r] nostre que estaua en Tarragona la qual arriba al port de la present Ciutat y alli feu alto essent general de dita armada lo Ex.[m] s.[r] mariscal de Bresse.

V. S.[a] Jo he ja rebudes tantas prouas de sa aficio en moltes ocasions, Jo men prometo encara ab efectes verdaders en aquesta, que sera ferme particular merce, de que jo conseruare la memoria per ferlos conexer que jo se (so) perfetament Mos S.[rs] de V. S.[a] molt affectionat Amich. Gaston. Del camp deuant Grauelines als 28 Juny 1644.»

Carnastoltes.

(1) Lo contengut textual del referit acort es aquest: — «... E, apres los Srs Concellers per orgue del Senyor Conceller en Cap explicaren y refferiren al dit Concell com en lo any 1641 lo present Concell delibera lleuar per los effectes y causes en dita deliberatio contengudes les carnestoltas y algunas perçonas an duptat si ere vot lo que lo present Concell delibera y axi dits Senyors Concellers proposaren dit fet al dit Concell per que deliberas lo faedor. = E lo dit Concell feu la deliberatio y conclusio seguent: Que lo present Concell lloha y aproua ratifica y confirma la deliberatio feta per lo Saui Concell de Cent en lo mes de Janer 1641. en orde a lleuar las Carnestoltas, y en quant menester sía ara de nou fa vot solemne a nostre Senyor Deu que ara ni en ningun temps la present Ciutat no permeta dins dita Ciutat en lo temps de Carnastoltes balls, ni mascaras per ninguna causa o raho.» — (*Deliberacions* 1644, fol. 307.[v])

Embaxada dels s.rs Conseller[s] al s.r duch de Brese.

DIMAR[S] a XX de dit anaren los s.rs Hyeroni de Calders y Joseph de Nauel embaxadors elegits per los Ill.s s.rs Consellers de la present Ciutat a besar les mans ab embaxada al s.r mariscal de Bresse al qual donaren la benuinguda per part de dits s.rs Consellers suplicantli tingues a be de dexar en lo port las galeras li aparexerian ser necessarias pera guardar aquell en lo iuern y aixi mateix fos seruit de traurer la gent dels vaxells pogues, pera guardar las fronteras del present Principat. Lo qual s.r de Bresse feu de resposta a dits Embaxadors que procuraria en tot y per tot acontentar a dits s.rs Consellers pero que en lo que te respecte de las galeras no sabia si porian restar per estar desprouehidas de bastiments pero que ell procuraria en donarhi orde. Foren rebuts dits s.rs embaxadors per dit s.r de Bresse al cap de la escala del vaxell ahont va portanlos en les cambres ahont dit s.r esta en la popa de dit vaxell y despres foren tornats a acompanyar fins a dit lloch ahont dit s.r de Bresse estigue fins los s.rs embaxadors foren assentats en la barca ab que vingueren y anantsen tiraren tres pesas de artilleria y aixi mateix tant al anar com al tornarsen las trompetas de dit vaxell sonaren en senyal de alegria.

Consell de Cent.

DIJOUS a XXIJ de dit.—En aquest dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual vingue lo s.r m.r Peralta D.or del Real consell lo qual fonch exit a rebre al cap de la escala per alguns officials y s.rs de Consell de Cent y despres per dits s.rs Consellers a la porta de la sala y assentat despres del prom mes antich digue y refferi algunas cosas conuenian fer per lo be y quietut de la present Ciutat y Principat las quals per ser llargas se dexen assi de specificar y despres que dit s.r Peralta sen fonc anat fonch llegida una Carta que la Reyna s.ra nostra enuia als s.rs Consellers y saui Consell de Cent la qual per estar descrita y continuada en dit Consell se dexa assi de specificar (1).

Consell de Cent en lo qual vingue lo s.r Gouernador.

DISAPTE a XXIIIJ de dit.—En aquest dia a la tarde y hague Consell de Cent y en aquell vingue lo s.r Gouernador lo qual fonch exit a rebrer al cap de la escala per alguns officials y s.rs de Consell de Cent y despres per alguns s.rs Consellers a la porta de la sala de dit consell acompanyantlo fins alla hont estan dits s.rs Consellers lo qual se assenta en lo mateix banch de dits s.rs Consellers y a ma dreta del Cap y aixi assentats se alsa y

(1) V. l'*Apèndix VII.*

ab veu alta, e inteligible digue y refferi entre altres coses com se hauia presa resolucio de dexar en lo port de la present Ciutat per guarda sis galeras y sinch vaxells los quals per hauer marinejat tota esta primauera en les costas de Cathalunya estauan desprouehidas de viuras y monicions tenian necessitat de prouehirse y per ço hauian mirat lo medi que ab mes comoditat se podia fer trobant que se hauian menester de prompte sis mil doblas en specie o, ab pesas de vuyt rahonadas a rao de vuyt reals pesa les quals de present nos trobauen en la present ciutat per compte del Rey nostre s.r y que aixi si lo saui Consell de Cent volia dexarles prometia ell en persona y en nom de sa Mag.t xp.ma y del s.r de Marca restituhirles del mateix modo y ab la matexa specie de moneda foren dexades. E fet dit raonament dit s.r gouernador sen ana acompanyat de la manera fonc exit a rebrer. E anat que sen fonch dit Consell sobre ditas cosas prengue la resolucio seguent. que per via de empresta seruesca la present Ciutat al Rey nostre s.r ab les sis milia dobles que en son Real nom ha demanat lo s.r de Marca y s.r Gouernador o, sie ab la matexa especie de dobles, o, ab reals de vuyt conforme aparexera als s.rs Consellers conuenir entregant aquellas de compte de perdua de monedas al s.r de Marca y s.r Gouernador ab la seguretat y temps de tornarles a sa s.ria ben vist y perço manen despedir la Cauthela oportuna y que per un Ciutada, o, militar anomenadors per los s.rs Consellers se fassa una embaxada al s.r Duch de Bresse fent molt gran estimatio de la merce ha feta a esta Ciutat en manar que sis Galeras de sa Mag.t y sinch galions frequenten estas costas y aixi mateix li donen notitia de la present deliberacio en orde a les sis milia dobles y tambe la donen al s.r de Marca y Gouernador.

Resolutio de dexar en lo moll sinch vaxells y sis galeras.

Emprestich de 6000 doblas.

Dit dia a la tarda y hague altre Consell de Cent y en aquell se prengue resolucio acerca del memorial que la present Ciutat per Correu a tota diligencia hauia enuiat a sa Mag.t sobre lo qual dit s.r Gouernador digue y refferi en lo consell primer del dia present, moltas rahons de las quals ana justificant que en dit memorial y hauia algunas cosas que podian parexer mal deuant los ministres de sa Mag.t com mes llargament en dit Consell se conte.

Consell de Cent.

DIUMENGE a XXV. de dit.—En aquest dia anaren ab embaxada al ex.m s.r duch de Brese lo s.r don Fernando Fiualler y Fran.co Vila embaxadors elegits per part dels molt Illustres

Embaxada al s.r duch de Brese.

s.[rs] Consellers los quals foren per dit s.[r] de Brese molt ben recebits axintlos a rebrer al cap de la escala qui puja a son vaxell acompanyantlos fins a sa istansia en la popa ahont despres de assentats y cuberts digueren a dit ex.[m] duch de Brese per part dels s.[rs] Consellers y en nom de la present Ciutat li estimaua en molt la m[erc].[e] los hauia feta en dexar en lo present port les sis Galeras y sinch vaxells que lo s.[r] Gouernador hauia dit restauen en lo Consell tingut lo dia de ahir y que axi mateix lo dit Consell hauia presa resolucio de emprestar les sis mil doblas en specie, o, ab pesas de vuyt raonadas a raho de vuyt reals quiscuna que lo spectable s.[r] don Josep Biure y de Margarit gouernador de Cathalunya hauia demanadas en dit Consell y que aixi mateix per part de dits s.[rs] Consellers y Consell de Cent suplicauan a sa ex.[a] que si en cosa eran bons de son seruey, los volgues manar que estauen promptes y obedients de seruirlo en tot y per tot que sa ex.[a] manas E dit ex.[m] s.[r] Duch de Brese feu de resposta a dits s.[rs] embaxadors que estimaua molt la merce que dits s.[rs] Consellers en nom propri de dita Ciutat li feyan, y que restaua molt agrahit a las finesas que de dits s.[rs] Consellers hauia experimentadas, y que ell en qualseuol part fos se recordaria de las merces que del present Principat y en particular de la Ciutat de Bar[celon].[a] hauia rebudas, Oferintse sempre en tot y per tot en lo que sa persona y armada fos necessari. E fet dit rahonament foren dits s.[rs] embaxadors acompanyats fins a dit lloch ahont foren recebits per dit s.[r] de Brese fentlos molt gran agasajo en la despeditio y en ser dits s.[rs] embaxadors a la barca tiraren tres pesas de artilleria.

Lo s.[r] Comanador de la Roxela.

DILLUNS a XXVJ de dit a las deu horas de la matinada vingue en Casa la present Ciutat lo s.[r] Comanador de la Roxela tinent del ex.[m] s.[r] de Brese General de la armada de sa Mag.[t] xp.[ma] lo qual venia per part de sa ex.[a] acompanyat de alguns Cauallers francesos. Los s.[rs] Consellers segon absent acompanyats de molts Cauallers, lo hisqueren a rebrer a la porta del trentenari vella acompanyantlo fins a consistori y alla segue entre lo s.[r] Conseller cap y ters y aixi assentat digue y refferi moltas cosas en sa llengua francesa la qual per no ser entesa fonch despres explicada en catala per Pere Lacaualleria contenint en si dita Embaxada que dit ex.[m] s.[r] de Brese estaua molt agrahit a les merces hauia rebudas de la present Ciutat y que per guarda de aquella y de son port dexaria sis Galeras y sinch

vaxells aparexentli era bastant numero de armada per guardar dit port en lo iuern E que si judicas esser en benefici y conuenir restar tota la armada aixi mateix la faria restar, y ell en persona restaria si fos de conuenientia, certiorantlos com sen anaua volta de Paris per reposar lo iuern, o, fer lo que sa Mag.t xp.ma li ordenas al qual donaria raho del molt be ho hauia fet esta Prouincia y molt en particular la present Ciutat y que alla estaria sempre prompte en lo que fos necessari emplearse en seruey de la present prouincia E dits s.rs Concellers respongueren que estimauen molt la bona memoria y continuas merces que de sa Ex.a hauian rebudas no esperantsen menos de sa generositat y que de nou se offerian en nom de dita Ciutat en seruir a sa ex.a en lo quels volgues manar restant a llur carrech suplicar a nostre s.r li donas felis succes en son cami qual ells desitjauen.

Conferencia.

DIUENDRES a XXX de dit.—En aquest dia vingueren los s.rs diputats a Conferencia ab los s.rs Consellers, segon malalt a Casa de la Ciutat.

Lo D.r JOSEPH MONTANER
Conseller en Cap.

OCTUBRE 1644.

Promania del Angel Custodi.

DISAPTE al primer de octubre die de la festa del Angel custodi. — En aquest die los s.rs Consellers segon y quart absents acompanyats ab sos promens se ajuntaren al porxo de sant Jaume y de alli anaren a ohir lo offici y sermo en la Seu y apres del offici se feu professo y dits s.rs Consellers aportaren lo talam y apres de acabada dita professo sen tornaren ab la matexa promania y arribaren fins Casa la Ciutat per ser en lo portal de dita Casa lo Angel custodi.

Dit dia a la tarde anaren dits s.rs Consellers a conferencia a la diputatio.

Lo s.r Gouernador y lo s.r Canceller.

DILLUNS a IIJ de dit.—En aquest dia vingueren a Casa la present Ciutat los s.rs Canceller y Gouernador los quals foren rebuts per lo scriua racional y altres officials de la present Casa a la porta principal y despres arribant a la de trentenari los hisqueren a recebir los s.rs Consellers segon absent per malaltia y quart tambe absent y entrats a consistori y segueren a ma dreta del s.r Conseller en Cap los dos precehint entre ells lo s.r Can-

celler per serse aixi concordats y auinguts E despres arribaren en dita Casa los molt Ill.s S.rs Diputats del present Principat los quals hisqueren a rebrer part dels s.rs Consellers a la porta del trentenari restant los demes en Consistori ab comp[any].a de dits s.rs Canceller y gouernador y entrats dits s.rs Diputats foren assentats per filera a ma dreta dels s.rs Consellers y dits s.rs Consellers aixi mateix mudantse per filera segueren a ma esquerra per estar aixi concordat que sempre y quant los s.rs Diputats venen en la present Casa precehexen als s.rs Consellers, E anant dits s.rs consellers a la diputatio dits s.rs Consellers precehexen. E dit s.r Canseller y gouernador segueren al raco entre los s.rs Consellers y diputats estant sempre a ma dreta lo s.r Canceller per essersen aixi los dos concordat. Los s.rs Diputats.

DIMARS a IIIJ de dit. — En aquest die vingueren en Casa la present Ciutat los s.rs diputats a tenir Conferencia ab los s.rs Consellers, segon absent per malaltia y quart absent als quals hisqueren a rebrer los s.rs Consellers a la porta de trentenari, E despres arriba en Casa la present Ciutat lo s.r de Marca al qual hisqueren a rebrer part dels s.rs consellers restant los altres ab companya dels s.rs Diputats. Segue dit s.r de Marca al reco, entre lo s.r Conseller en cap y ters. Conferencia.

DIMECRES a V. de dit mes. — En aquest dia a la tarda y hague consell de Cent y en aquell se tracta algunas cosas conuenients a la present Ciutat y Principat de Cathalunya deliberant entre altres coses fos despatxat un correu a las Corts de sa Mag.t xp.ma conforme en dit Consell es de veure. Consell de Cent.

Dit dia anaren los s.rs Consellers a Conferencia a la diputatio per tractar cosas conuenients a la publica utilitat. Conferencia.

DIJOUS a 6. de dit vingueren en Casa la present Ciutat los s.rs Diputats a tenir Conferencia ab los s.rs Consellers y personas eletas per tractar materias conuenients al be comu que per ser secretas dexan assi de expresarse. Conferencia.

DIUMENGE a VIIIJ de dit a la tarde los s.rs Consellers anaren a tenir Conferencia a la diputatio ab los s.rs diputats per tractar cosas conuenients al be comu. Conferencia.

DILLUNS a X. de dit a la matinada y hague conferencia en Casa la Ciutat la qual tingueren los s.rs Diputats ab los s.rs Consellers segon malalt y quart absent y ab les persones per dit effecte nomenadas per los effectes alt dits. Conferencia.

Dit dia y a la tarde vingueren a Casa la Ciutat los s.rs Dipu- Conferencia.

tats a tenir Conferencia ab los s.rs Consellers segon malalt y quart absent los quals foren rebuts en la forma acostumada y aixi mateix vingue en dita Conferencia lo s.r de Marcá al qual reberen los s.rs Consellers a la porta de trentenari: segueren per filera los s.rs Diputats a ma dreta y los s.rs Consellers a ma esquerra tambe per filera y lo s.r de Marca segue entre los s.rs Diputats y consellers y en lo mitx de aquells per ser lo millor lloch: tractas en dita Conferencia negocis secrets per lo qual assi no se expressan.

Lo s.r de Marcá.

Conferencia.

DIMARS a XJ de dit anaren los s.rs Consellers segon y ters absents a la diputatio per tenir Conferencia ab los s.rs Diputats y Junta del batallo. tractant alla materias del batallo.

Consell de Cent

DIMECRES a XIJ de dit.—En aquest die a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual se proposa lo que lo mag.ch m.r Narcis Peralta D.or del real Consell per part de dit Consell altre dia fonch explicat contenint en effecte las victorias hauia tingut lo enemich en lo present Principat per raho de las quals se entenia hauria pres designe de venir en esta Ciutat en lo iuern refiat de que los francesos anirian a fer las recruas de sas companyas en Fransa y que perço era menester estar vigilants y procurar en prouehir la present Ciutat tant en raho de viures com encara en raho de bastiments de guerra. Lo qual Consell sobre ditas cosas delibera que fossen comessas a les persones mes llargament en dit Consell contengudas.

Conferencia.

DIJOUS a XIIJ de dit. — En aquest die y hague conferencia dels s.rs Diputats y s.rs Consellers segon absent en Casa de la Ciutat juntament ab les persones eletes en la qual se tractaren materias secretas acerca del fet corrent.

Conferencia.

DIUENDRES a XIIIJ de dit anaren los s.rs Consellers segon malalt y quart absent a la matinada a Conferencia a la diputatio y estant junts ab los s.rs Diputats arribaren en la present Ciutat Gabriel Casquer Correu ordinari de dita ciutat y t. Calopa Correu extraordinari los quals eren estats despedits per part dels s.rs Consellers y Diputats a Paris Cort de sa Mag.t xp.ma ab diuersos plechs per los s.rs embaxadors de dita Ciutat y diputatio en Paris los quals correus venian despedits de dita Vila per part de dits s.rs Embaxadors ab cartas per los s.rs Consellers y saui Consell de Cent les quals cartes per auall se aniran specificant.

Consell de Cent.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual se

refferi com en lo dia de ahir a les onse hores de mitx dia eren arribats los dos damunt dits Correus que la present Ciutat hauia enuiat en la Cort de Paris a don Fran.co Sala embaxador desta Ciutat los quals hauien aportat un plech de cartes perals s.rs Consellers y saui Consell de Cent las quals encontinent foren legidas en Consell lo qual es del tenor seguent: Carta del Rey nostre s.r «De part del Rey. Charissims y ben amats: nos hauem entes per relatio del s.r don Fran.co Sala vostre embaxador y per altres auisos que nos hauem tinguts de altres parts lo poch succes de les coses empresas en Cathalunya y las justas ocasions que vosaltres teniu de temerne la continuatio lo qual ha tocat la reyna regenta nostra honorabilissima s.ra y mare y nos de un extrem desplaher y nos ha fet pendrer la resolucio ab parer seu de fer tota la diligencia possible pera donaruos un socorro proporcionat a la necessitat general de nostra dita Prouincia y a la que vosaltres porieu tenir en particular encara que nos no cregam pas que los enemichs tinguen poder de exercir la venjansa y mala voluntat que eils han concebuda contra nostres faels vassalls de la dita Prouincia y de la qual nos sabem prou que vosaltres sou lo principal objecte y pera ferhi desde ara tot ço ques pot nos farem marxar en Cathalunya los cossos de Infanteria que nos podrem treurer de nostres armades de desa qui se troben los mes complerts a mes de les vuytanta Companyes quey passen al present dels quals vosaltres teniu notitia nos farem tambe de prompte treballar al restabliment de la millor part dels cossos de infanteria qui son desfets per lo combat y la perdua de Lleyda dels quals las habituts son en las prouincias las mes vehinas de Cathalunya y farem treballar de bona hora a totas las recruas perque noy haja algun pretexte ni lloch de tardansa al qual Deu ajudant nos ajustarem totas las forsas necessarias pera repulsar auentajosament los enemichs fora de la Prouincia y pera assegurarne lo repos. Y quant als punts particulars dels quals haueu encarregat a vostre Embaxador de fernos instancia nos vos direm que la Reyna nostra s.ra y mare y nos, reglarem al mes prest lo numero dels officials qui deuran seruir a las recruas de las ditas tropas que son en Cathalunya y los reduirem al menos ques podra ab prohibitio a tots los altres caps y officials tant de Caualleria com de infanteria de no partirse de la Prouincia de tot lo iuern sots pretexte de recruas, o, alguna altra causa que puga ser. Nos confirmarem

Carta del Rey nostre s.r

los ordes, que nos hauem ya donats pera fer seruir durant tot lo iuern en nostra costa y mars de Cathalunya sis vaxells de guerra y sis galeras ben armadas en consequencia dels quals nos sabem que ya y es estat dexat lo dit numero de galeras, Nos manam de nou als monitioners de nostras armadas de fer totas las compras de blat que hauran menester dins las prouincias vehinas de Cathalunya ab prohibitio de no comprarni en lo sdeuenidor Y nos manam que los ordens que nos hauem donats pera fer fer la prouisio de ciuada en Lenguadoch per nostra Caualleria de Cathalunya sian al mes prest executats y per los altres caps dels memorials qui nos son estats præsentats per vostre dit embaxador Nos hi prouehirem tant fauorablement com nos vehem que la necessitat de la Prouincia ho requereix sens perdrey un momento de temps y vos farem conexer per los effectes quanta regonexensa nosaltres tenim dels cuidados que preneu de tenirnos aduertits del estat de totas las cosas y dels esforsos que vosaltres feu continuament pera opposaruos ab nos als dels enemichs y per lo be general de la Prouincia: asso es lo que nos vos direm per esta lletra pregant a Deu que ell vos tingue charissims y ben amats en sa santa guarda: escrita Fonteneblo a 4. de octubre 1644. Louis. — Le Tellier.»

Carta de Tellier.

E mes foren legidas dos cartes una del secretari Tellier escrita als s.rs Consellers y altra del dit don Fran.co Sala embaxador, las quals cartas son en plica en la scrivania major, y per ser de gran jubilo la del dit s.r don Fran.co Sala y molt celebrada se continua assi en lo present dietari y es del tenor seguent. — Molt Ill.e S.r — Lo correu despatxat per VSS.a y s.rs diputats uniformement als 6. del corrent ab lo auis de la presa de Balaguer arriba en esta vila als 14. del mateix a las deu de la nit a ocasio que hauentne tingut notitia aqueix mateix dia per correu despatxat per lo s.r de Marca, conformes lo embaxador de la deputatio y yo (1) eram anats a supplicar al Senyor Le Tellier diligencias lo pendrerse resolutio en lo tocant a la nominatió de Loctinent en Princep de la sanch pus per los effectes veya sa Ex.a la necessitat ne tenia la Prouincia. Y vist lo que V. S. ab la sua me ordenaua lo endema demati continuant en

Carta de don Fran.co Sala.

(1) En lo còs del *Dietari* sols apareix transcrita fins aquest punt la lletra esmentada, acabant ab la nota: «etc. Inseratur etc »; y si bé se troba cosida en aquell una copia de la mateixa, per major fidelitat s'ha completat lo text que segueix tenint á la vista la original, que obra en lo registre de *Cartas Comunas* del any 1644, fo's. 233 y 234.

tot la mateixa conformitat veram al S.[r] Le Tellier, Jo li doni la de V. S. y demanarem hora per parlar ab sa Mag.[t] de la Reyna nostra Senyora y si be nos dona speransas de veurela aqueix mateix die, pero en effecte la audientia fou lo endema diumenge en acabar de dinar. Doni a Sa M.[t] las de V. S. peral Rey nostre senyor y per sa Mag.[t] supplicantli de paraula lo que contenia la carta. Responguem, «assegurohos que tengo viua pena igual a la vuestra de la perdida de Balaguer y que me tengo por muy desditxada y sin suerte, porque adonde mas deseaua felices successos a mis armas era en Catalunya y ha querido Dios hauiendomeles dado felices en todas las otras partes solo en Catalunya darmeles sinistros, assigurahos que hos acistire de manera y hos embiare muy presto persona para gouernar aquella Prouincia de tanta calidad y partes que sera muy a satisfaction vuestra sin que se pierda punto en esto, que hos podeys prometer recobrar lo perdido y todos buenos succesos como lo spero en Dios.» Lo endema dilluns a mitg die tinguerem audientia del S.[r] Cardenal Mazarini y fonch la primera ohintnos sa Emi.[a] en lo llit encara desganat, y despres de hauer parlat nosaltres ab sa Emin.[a] lo mes substantial per no cansarlo y jo dadas totas las de de V. S. nos respongue dexat apart lo quens digue en raho de com sempre sa Mag.[t] hauia acodit al s.[r] de la Mota fins en aquella hora en quant hauia demanat *y de auantatge fent judici y discurs sobre dels successos fins ara succehits* que per no cansar a V. S. ho dexo pera la vista que referire lo que importa al cas. Dientnos «assiguro a V. S. que se iran contentos de ohirme porque los hablare con claridad La Reyna mi senyora desea todos buenos successos a la Prouincia de Catalunya y Ciudad de Barcelona estando muy apassionada por ella por tres razones, una por vassallos, otra por lo mucho que les ama confessando lo deue a su fidelidad y amor por los seruicios continuos y muestras han dado en tantas y tan apretadas ocasiones, quales de otra alguna prouincia ni ciudad de Francia se atreue a prometerselas, Tercera por lo que tiene fundada reputation en ello porque por ser hermana del Rey de Espanya parece la pueden mirar con alguna sospecha como los emulos de la Corona lo han publicado, y si b[i]en en su Mag.[d] la calidad de hermana del Rey de Espanya es de estimacion pero al respecto de la de madre del Rey de Francia queda muy atras. Y assiguro a V. S. que hauiendo tenido este anyo tan buenos successos nuestras armas en todas partes, los sinistros de

Catalunya nos han quitado el gusto y contento de los demas y a mi causado mucha parte de mi enfermedad. Pero esten V. S. de buen animo que se acudira a quanto sera necessario para Catalunya aunque sepa su Mag.^d quitallo de otras partes, embiara infanteria bastante procurando en particular quantidad de Suysses que a mas de que son constantes y quietos en los aloxamientos son temidos de los Espanyoles, tropas de Caualleria, todo lo necessario para el Tren de lartilleria, dineros y bastimentos con abundancia, y muy antiscipadamente una gruessa armada de Mar, y aunque no es possible embiar agora por gouernar la Prouincia Principe de la sangre porque todos se vienen a reduzir al Sr Duque de Anguien el qual esta empleado en Alemanya donde a hecho tant felices progressos que no es conueniente el sacalle de alli y mas que es casado con una senyora muy mossa y es muy lexos Catalunya para auzentallo tan largo camino de su muger, Pero Su Mag.^d les embiara alla un Principe que sera a mucha satisfaction de la Prouincia assi por su sangre como por sus hechos siendo por ellos conocido en Francia y temido en Espanya, acudiran al senyor Le Tellier que les nombrara la persona y les juro sobre mi alma que se acudira con mayores auentajas y puntualidad de lo que les digo y que sera bastante poder a retirar los Castellanos hasta Madrid, o, sera desdicha mia.» Dient estas y altras rahons ab tanta efficacia y veras que temi de nou no danyas a sa salut. Eixa tarda se junta lo gran Consell ahont acistiren lo Sr Duch de Orleans y Sr Princep de Condé que per eix effecte entench lo enuiaren a sercar, Al exir nos enuia dir lo s.^r Le Tellier acudissem a sa casa lo endema demati als 18 aont acudirem a las vuyt y nos digue sa Ex.ª com sa Mag.^t de la Reyna en son gran Consell hauia nomenat per anar a gouernar a Cat[aluny].^a per loctinent y Capita general al Sr Comte de Harcourt Princep de la casa de Lorena, Grand Escuyer de France que es dir Caualleris Major del Rey senyor que te donat grans mostras de son valor sent qui recobra las Islas de Sta Margarida, qui deslliura la Duquessa de Sauoya del citi de Turin y vence dos exercits en un mateix temps molt valgut de la Reyna y s.^r Cardenal, Aduertintnos que en Catalunya lo deuen tractar de Altesa, que al Mariscal de Turrene en Alemanya li donan altesa per ser germa del Duch de Bullon Princep de Sedan que es menor calitat y que si assi no lay donan es perque nos dona sino a Princeps de la sanch y guardarlos eixos ayres.

Procurarem tenir hora lo mateix die per poderli besar las Mans y nons fonch possible fins vuy demati, a qui despres de fets los deguts compliments li hauem molt supplicat abreuias son cami. Hans respost que la Reyna nostra S.ª ab llagrimas en los ulls li hauia dit li comanaua son honor en esta jornada, per lo que sos Enemichs hauian publicat ques entenia ab son germa lo Rey de Espanya, que li asseguraua que li acistiria en quant conuindria y li demanaria, encara queu sabes lleuar de totas las altras armadas de son Regne y gastarhi tot son poder, y aixi que tinguessem per cert de sa persona que per lo be de la Prouincia y nostre auenturaria sa vida honor hazienda muller y fills, ques sabrá pegar mes cultelladas ab lo enemich que dirnos paraules, amar y correspondrer a las finesas de la Prouincia y posarse a Cauall y anar en persona a veurer en las vilas si en los alojaments son sobrats los soldats y castigarlos molt be En effecte en sa persona dona bastans mostras de sa grandesa, es de mediana statura, blanch, gros, y en lo tracte molt benigne y amable, y segons veitg la dispositio dels animos tant comformes comensant de la Reyna nostra Senyora Princeps S.r Cardenal Ministres superiors y del Princep ho ha de executar nos podem prometre ab lo fauor de Deu mudar de sort y tots bons successos. Ab est correu rebra V. S. cartas de sas Mag.ts en raho del s.r Comte de Harcourt. Jo per ma part nom oluidaré en continuar de solicitar sa jornada ni V. S. se oluide en manarme lo de son seruey. Y Deu a V. S. guarde Fontainebleau y octubre a 19 de 1644.

De v. s. molt affectat seruidor
qui ses mans Besa
DON FRAN.co SALA (rubricat).

E despres en dit Consell foren proposadas algunas altras cosas que per no ser de importancia lo notarlas se dexan assi de expressar refferintse al dit Consell.

DISAPTE a XV de dit dia de s.ta Teresa a la matinada anaren lo s.rs Consellers segon malalt en lo monastir de s.t Joseph dels pares Carmelitas descalsos de la present Ciutat ahont se feya la festa de la gloriosa s.ta Teresa fundadora de dita religio y alli ohiren lo offici y sermo assentats a la part del euangeli ab los banchs de vallut de la present Ciutat. S.ta Teresa.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent y en aquell se tracta acerca del proces fulminat contra don Hyeronim de Gauer Consell de Cent.

embaxador qui fou trames per la present Ciutat en la Cort de Paris y que per part de dit don Hyeronim de Gauer se eren donats uns articles y per proua y justificatio de alguns de aquells se hauian de rebrer alguns testimonis en dita Cort de Paris per lo qual lo mag.ch m[ice].r Miquel Cellers assessor de dita causa acerca de ditas cosas hauia tingut difficultat y aixi ho representaren en dit Consell lo qual abans de totas cosas mana fer venir los aduocats de la present Casa los quals despres de hauer oyt en dit Consell lo mag.ch aduocat de don Hyeronim de Gauer en lo que volgue dir sobre lo fet digueren sobre dell que les compulsories que demanaua dit don Hyeronim de Gauer era materia que tenia alguna difficultat y que aixi lo present Consell deuia donar al magnifich m[ice].r Cellers assessor un temps competent pera que ab los aduocats li aparexeria aplicar ho pogues estudiar y aconsellar a la present Ciutat lo que de justicia se deuia fer.

Negoci de don Hyeronim de Gauer.

E lo dit Consell feu deliberacio que dits s.rs aduocats de la present Casa y altres a ells aplicadors y anomenadors per los s.rs Consellers censuren estudien y premediten lo que vol la Justicia en orde de dit altercat y que pera dijous primer vinent donen son parer en escrits y fermat de sa ma manant als s.rs Consellers ajuntar lo saui Consell de Cent aquell dia per la tarde com dites coses mes llargament son de veurer en dit general Consell.

Conferencia.

DIUMENGE als XVJ. de dit.—En aquest dia a la matinada vingueren los s.rs Diputats a la present Casa a Conferencia ab los s.rs Consellers segon malalt y estant en dita Conferencia vingue lo s.r de Marca y segue entre los s.rs consellers y diputats estant de filera los s.rs diputats a ma dreta y los s.rs Consellers a ma esquerra.

Lo s.r Regent.

DIMARS a XVIIJ de dit.—En aquest die a la matinada vingue en Casa la present Ciutat lo mag.ch m[ice].r Joseph Queralt regent la real cancellaria a parlar en los s.rs Consellers: entra en Consistori y segue entre lo s.r Conseller Cap y quart.—

Día de s.t Lluch: anaren al estudi.

E despres dit dia tambe a la matinada dia del glorios s.t Lluch anaren dits s.rs Consellers segon malalt al estudi general de la present Ciutat ahont quiscun any per semblant jornada se sol fer festa del glorios s.t Lluch y quant dits s.rs Consellers foren a la porta del estudi isque lo rector de aquell acompanyat del vice rector y alguns d.ors de dit estudi ab los dos vadells del dit

estudi dauant e alli rebe los dits s.rs Consellers y lo dit rector se posa en lo mix dels s.rs Consellers ço es al mig del s.r Conseller quart y quint anant lo s.r Conseller cap y segon tots dos dauant com es costum y en aquest orde pujaren dalt en lo theatro de dit estudi y apres de hauer feta oracio se assentaren ab lo mateix orde en un sco, o, banch a la part del euangeli y alli ohiren lo offici y sermo y acabat sen baxaren y fins a la porta de dit estudi anaren ab dit orde y alli se despedi lo rector de dits s.rs Consellers y sen anaren quiscu en sa casa.

DIMECRES a XVIIIJ de dit.—En aquest dia anaren los s.rs Consellers a regonexer las fonts conforme se acostuma quiscun any. Anada de les fonts.

DIJOUS a XX de dit.—En aquest dia a la matinada anaren los s.rs Consellers segon malalt ab sas gramallas vermellas a la seu: pujaren al præsbiteri per la part de la Epistola y fent acatament al altar major com se acostuma passaren en la part del euangeli assentantse ab los banchs de vallut estan en dita seu ahont oyren lo offici a cant de orgue y acabat dit offici se feu una professo per dintre dita Iglessia ab Te Deum laudamus per la electio de nou Papa lo qual ha pres nom de Innocentio dece, que abans se deya Panphilio Cardenal: anaren los s.rs Consellers en dita proffesso darrere lo gremial ab la forma acostumada: nostre s.r nos fassa gracia que sa electio sia per mes augment de la santa Iglessia. Electio de Papa. Te Deum per lo Papa.

Dit dia a la tarde y hague Consell de cent en lo qual se proposa lo fet acerca del proces fulminat contra don Hyeronim de Gauer y conferit est negoci tant ab los aduocats de la present Casa com ab altros a dits aplicats en virtut del Consell de Cent proppassat y hagut de dits aduocats lo vot en escrits que per escusar prolixitat y estar ya continuat llargament en dit Consell y en la ma del corrent any que te lo escriua major en la present Casa se dexa assi de expressar aduertint que la deliberacio de dit general Consell fonch que lo vot dels mag.chs assessors en orde de dita materia sie en tot posat en executio en lo modo y forma que en aquell esta contengut (1).—Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual se delibera fossen pagadas trescentes lliures al s.r m[ice].r Joseph Montaner vuy Conseller en Cap de la present ciutat en satisfactio dels molts treballs ha Consell de Cent. 300 ₶ per lo s.r Conseller en Cap.

(1) V. l' *Apèndix VII*, bis.

presos per la present Ciutat en la anada feu per lo socorro del siti de Lleyda.

Lo s.r Gouernador.

DIUENDRES a XXJ. de dit a la matinada vingue a Casa la present Ciutat lo s.r don Joseph Biure y de Margarit Gouernador del present Principat de Cathalunya: hisquerenlo a rebrer los s.rs Consellers segon malalt a la porta del trentenari vella acompanyantlo fins a Consistori ahont fonch assentat entre lo s.r Conseller en Cap y ters y alla tractaren algunas materias corrents que per ser secretas assi nos continuan.

Concell de Cent: no hi hague nombre.

DIUMENGE a XXIIJ de dit.—En aquest dia se toca a consell de Cent y non hi hague per no hauerhi numero.

Relatio dels priors de not[aris] de Bar[celon].a acerca dels jouens que pretenen la plasa.

DILLUNS a XXIIIJ de dit.—En aquest dia vingueren a Casa la present Ciutat Joseph Galcem y Fran.c Llunell notaris publichs de Bar[celon] a y Priors lo any present de dit Collegi los quals feren relatio a dits s.rs Consellers que dels jouens hauien examinats pera obtenir la plassa lo present any hauian trobats habils y sufficients Bertomeu Plea, Fran.c Bertroli y Jaume Corbera.

Nominatio dels fadrins obtenints la plasa de not[aris] de Bar[celon].a

Dit dia y encontinent dits s.rs Consellers feren nominatio de dos escriuents per obtenir la plasa lo any present de notaris publichs de Bar[celon].a dels alt mentionats los quals son los seguents.

Fran.c Bertroli } escriuents obtenints la plasa de not[aris]
Bertomeu Plea } pub[lichs]. de Bar[celon].a

Miralles, capità de la companya dels corders.

Dit dia a la matinada passa per dauant Casa la present Ciutat lo capita ... (1) Miralles elegit y anomenat per los s.rs Consellers de la Comp[any].a dels Corders lo qual passa ab sa Companya.

Consell de Cent.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual entre altres coses se delibera fossen admessos uns apuntaments hauian fets los s.rs Consellers ab algunas personas nomenadas acerca de fer pregarias y rogatiuas per las necessitats del present Principat com en dit Consell llargament se conte.

Extractio del s.r Conseller en cap en habilitador.

DIMARS a XXV. de dit mes.—En aquest dia a la tarda a las duas horas fonch extret en casa la diputatio en habilitador per la extractio fahedora de oydor en lloch y per renuntiatio del s.r Batista Rubio oydor extret lo s.r m[ice].r Joseph Montaner Conseller en cap lo qual segue y tingue lo mateix lloch que

(1) En blanch.

fonch donat al s.[r] Fran.[c] Ros conseller quart en diada de denou de Juliol per serse dit dia allanadas algunas pretensions que acerca dit fet tenian com en dit dietari en dita diada es llargament de veurer.

DIUENDRES a XXVJ. de dit.—En aquest dia y a la matinada a punta de alba assenyala la atalaya de Monjuich armada de vaxells per la part de Ponent lo que posa en cuidado als habitants de la present Ciutat y los s.[rs] Consellers los quals aueriguant lo que podia ser saberen que eren vaxells de pesca que portauen mercaderia y aixi a les nou hores de demati sen anaren dits s.[rs] Consellers a Pedralbes a fer la vissita ordinaria ahont entraren ab lo modo que quiscun any se acostuma y sent dits s.[rs] Consellers en dit monastir entraren de dits vaxells en lo port de la present ciutat alguns dells, los quals portauen manteniments.

Entrada dels vaxells de pesca.

Anada de Pedralbes.

Dit dia y a la tarde en la Casa de la diputatio fonch feta extractio de Oydor real enlloch y per renuntiatio del s.[r] Bat-t[ist].[a] Rubio poch abans extret hisque en son lloch lo s.[r]

Benet de Tort } oydor real.

Extractio de Oydor real.

DIJOUS a XXVIJ de dit a la matinada vingueren a Casa la present Ciutat lo s.[r] de Marcá y lo s.[r] m[ice].[r] Peralta D.[or] del Real Consell: foren rebuts per los s.[rs] Consellers a la porta de trentenari vella y de aqui acompanyats fins a Consistori segueren ço es lo s.[r] de Marca entre lo s.[r] Conseller cap y ters segon absent per malaltia y lo s.[r] m[ice].[r] Peralta entre los s.[ors] Consellers ... (1) tractant ab ells materias secretas que nos poden ni dehuen especificar.

Lo s.[r] de Marca y lo D.[or] m[ice].[r] Peralta del R. C.

Dit dia a la tarde anaren los s.[rs] consellers segon malalt y terç absent a Conferencia a la diputatio ab los s.[rs] Diputats.

Conferencia.

DISAPTE a XXVIIIJ de dit.—En aquest dia y hague Consell de Cent en lo qual se tractaren materias que no tenen necessitat de explicarse assi per ser de comptes y altres coses: sols se fa mentio que en ser fetas las proposicions en dit Consell contengudas de la bossa de bastaix de la taula en bastaix de dita taula per mort de Henrrich Barata offici de vida fonch extret lo seguent.

Concell de Cent.

Joan Serra macip de Ribera } bastaix de la taula.

DILLUNS a XXXJ. y ultim de dit. — En aquest dia a la

Aniuersari per les animes.

(1) Espay d' un terç de ratlla en blanch.

matinada anaren los s.rs Consellers ab gramallas de dol segon absent per malaltia a la seu ahont se feya un aniuersari de morts per les animes en virtut de deliberatio de rogatiues per lo saui Consell feta: pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent lo acatament degut passaren a la del Euangeli ahont assentats en dit banch de vellut estan en dita seu, ohiren lo offici de morts. Y acabat dit offici tot lo clero hisque per les claustres anant los s.rs Consellers darrere lo gremial y alli en les claustres feren absoltas per tots los diffuncts.

Lo D.R JOSEPH MONTANER
Conseller en Cap.

NOUEMBRE 1644.

Promania de tots los sants.

DIMARS al primer de Noembre dia de tots los sants los s.rs Consellers segon absent se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jaume ahont acostuman los dias de promania juntarse y alli segueren ab los banchs de vallut carmesi y despres ab la musica sen anaren a la seu passant per los llochs acostumats: entraren per lo portal major, passaren per mig del cor y arribaren al altar major, pujaren al præsbiteri per la part de la Epistola y fent lo degut acatament sen passaren a la part del euangeli ys sentaren ab los banchs de vallut carmesi son en dita Seu y alli oyren lo offici y sermo lo qual acabat aixi mateix acompanyats sen tornaren al porxo de s.t Jaume y de alli quiscu sen ana en sa casa.

Vespres de diffuncts.

Dit dia a la tarde vestits ab sas gramallas de dol anaren a la seu ahont assentats en los banchs son al presbiteri a la part del Euangeli oyren las vespras de morts que quiscun any se acostumen de dir. E despres sen tornaren a Casa la present Ciutat ahont tingueren setsena de morbo per hauer entes quey hauia mal contagios a las parts de Lleyda: nostre s.r nos fassa gracia que nol tingan per assi.

Setsena de morbo.

Conferen-

DIJOUS als IIJ de dit. — En aquest dia vingueren los s.rs Diputats a conferencia ab los s.rs Consellers segon malalt: foren rebuts com se acostuma a la porta vella de trentenari y assentats en consistori tractaren materias convenients a la prouincia les quals per ser secretas se dexan assi de continuar.

Pregarias en la seu.

DIUENDRES als IIIJ de dit.—En aquest dia a la matinada los s.rs Consellers segon malalt anaren a la seu ahont estaua lo

ss.^{m} sagrament patent per pregarias y necessitats de la guerra y alla oyren lo offici y sermo lo qual prædica lo P.^{e} Pere martyr Moxet Prior de santa Catarina y acabat dit offici sen ana quiscu en sa casa.

A la tarda anaren (segon y quart absents) a conferencia a la Diputatio y ab ella tractaren de cosas conuenients a la Prouincia. E despres anaren a la seu ahont trobaren lo s.^{r} conseller quart y pujaren al presbiteri fent lo degut acatament al ss.^{m} sacrament se sentaren en son degut lloch y oyren la lletania se cantá per pregarias y veren reseruar lo ss.^{m} Sacrament y despres cada hu sen ana en sa casa. Conferencia. Pregarias a la seu.

DIUMENGE a VJ. de dit a la matinada los s.^{rs} Consellers, segon malalt ab sos promens y ab cotxos per plourer anarén y se ajuntaren al porxo de s.^{t} Jaume per celebrar la festa del glorios s.^{t} Seuer ahont era ya la musica; y de alli a peu y ab tot lo acompanyament que los dies de promania acostuman portar per lo cami mes dret, ço es per dauant de la diputatio sen anaren a la seu ahont trobaren lo s.^{r} Conseller terç ab son prom y essent alla abans del offici se feu la professo de s.^{t} Seuer en la qual anaren los s.^{rs} Consellers darrera lo gremial. Y acabada dita professo se descubri lo ss.^{m} Sacrament per las pregarias y necessitats de la guerra y de prompte se comensa lo offici ab molt gran solemnitat lo qual y la predica que feu lo pare Josa de la companya ohiren los s.^{ors} Consellers y despres ab cotxos de la seu sen ana quiscu en sa casa per causa de la gran pluja feya. Promania de s.^{t} Seuer.

Dit dia a la tarde segon absent anaren a santa Catarina, ab sos cotxos per plourer ahont estaua descubert lo ss.^{m} Sacrament per celebrarse aquell dia en dit Conuent la festa anyal del s.^{t} rosari. Estaua la Iglessia molt ocupada de gent y per dita causa sen entraren per les claustres y arribats al præsbiteri se sentaren a la part del euangeli ab los banch[s] de vallut carmesi y alli oyren tot lo rosari enter que digueren los confrares com se acostuma y despres de hauer acabat los misteris dolorosos se feu professo per los claustros y per la Iglessia, no exint fora per causa de la pluja en la qual y darrera lo gremial anaren los s.^{rs} Consellers ab forma de Ciutat y acabada dita proffesso y tornats assentar en dits banchs oyren los sinch misteris gloriosos y despres reseruaren lo ss.^{m} Sacrament. Digue lo sacrista a dits s.^{rs} Consellers que aquell dia hauian combregat passades de Anaren a s.^{ta} Catarina per la festa del rosari.

Vuyt mil setcentes y mes persones en dita Iglesia. E despres los s.rs Consellers ab sos cotxos sen ana quiscu en sa casa.

Lo s.r de Marca.

DILLUNS a VIJ de dit mes.—En aquest dia vingue en Casa la present Ciutat lo s.r de Marcá juntament ab un Correu de Paris qui era un Caualler del Palacio de sa Mag.t Xp.ma anomenat lo s.r de Nyuelli: foren rebuts per lo scriua racional y altres officials a la primera porta y despres per los s.rs Consellers a la porta de trentenari vella: segueren ço es lo s.r de Marca entre lo s.r Conseller cap y ters per esser absent per malaltia lo s.r Conseller segon y dit Caualler al costat del s.r Conseller sise, y dit s.r de Marca dona y entrega a dit s.r Conseller en cap las Cartas que dit cavaller hauia portat de la Reyna nostra s.ra y del s.r don Fran.co Sala embaxador les quals cartes contenian la electio se hauia fet de virrey y capita general en la persona del s.r compte de Harcourt.

Consell de Cent.

DIMARS a VIIJ de dit mes.—En aquest dia y hague Consell de Cent en lo qual se llegiren las Cartas que dit s.r de Nyuelli gentil home de la Cambra del Rey nostre s.r hauia portadas dirigidas als s.rs Consellers y Saui Consell de Cent les quals eran del Rey xp.m y de la Reyna s.rs nostres altra del s.r Le Telier y altra del s.r Virrey nouament elegit de las quals per escusar prolixitat y per estar continuadas en la ma corrent de dit any tantsolament se continuara assi la del Rey y Reyna s.rs nostres las quals son del tenor seguent.—«DE PART DEL REY.

Carta del s.r Rey

Charissims y Molt amats. Sobre les reetirades instansies que hauem rebudas per vostres lletres y per vostre embaxador a fi de enuiar en Cathalunya un princep de nostra sanch per gouernar y hauriem desitjat donaruos lo contento enter Pero com nostre charissim y amantissim Cosi lo duch de Anguien es la sola persona desta qualitat en estat de fer aquest viage y que te necessaria ocupacio en altra part hauem cregut no poder suprirli per persona mes digna que nostre Charissim y molt amat Cosi lo Compte de Harcourt gran escuder de Fransa de qui la sanch y altres grans qualitats ab la reputacio fundada sobre una infinitat de actions plenas de generositat y prudencia prou conegudas al mon nos donen ocasio de sperar tot bon exit en les coses que li seran comesas hauent donchs feta electio de sa persona per donarli aquest gouern hauem volgut ab parer de la Reyna regent nostra honoratissima dama y mare feruosne saber la resolutio ab esta lletra y assegurar uos que no sera perdut momento

algu de temps per ferlo partir y per ferlo seguir de un socorro tant poderos com es necessari per donarli lloch de reparar poderosament lo mal arribat en Cathalunya de la continuacio del qual nos toca un extrem posar y perque entretant no puga perdres cosa en la Prouincia ordenam a nostre carissim y molt amat Cosi lo Mariscal de la Motte de continuar a seruiruos y de emplearse a la conseruacio de las plasas y del Pais y al manteniment de nostres tropas y de totas las cosas que tocan al be y auantatge de nostre seruey y de la Prouincia ab la matexa aucthoritat que ha fet fins vuy y nos desitjam que perso continueu la matexa assistencia y los matexos officis que ha sempre rebuts de vosaltres sobre que despedint propri per alli al s.r de Nyuelli hun dels gentils homens ordinaris de nostra Casa remetem a ell lo que podiem diruos mes particularment sobre de asso y no anyadirem mes ab esta lletra que per pregar a Deu queus tinga charissims y ben amats en sa s.ta Guarda. Escrita a Fonteneblo als vint y hu octubre mil siscents quoranta quatre. LOUIS.» —«DE PART DE LA REYNA REGINT. Charissims y ben amats. Com la lletra que lo Rey nostron honoratisim s.r y fill vos escriu dira la resolutio que hauem presa de enuiar nostre charissim y ben amat Cosi lo comte de Harcourt gran escuder de Fransa en Cathalunya per gouernarhi y de ferlo seguir ab forsas conuenients per donarli lloch de reexir ab tant auantatge en aquest empleo quant se deu esperar de la gran prudencia y valor que ha fet parexer, y dels gloriosos y ditxosos successos que ha tinguts en los empleos que li son estats donats per lo Rey difunct nostre honoratissim senyor Nos no fem esta que per asseguraruos que fara tota diligencia per ferlo partir y per tot lo que sera necessari per enuiar los socorros que tenim destinats per Cathalunya no tenint cosa que iguale lo sentiment que tenim del mal present de la Prouincia y que desitjem ab major ardor son remey sobre que nos remetem al que hauem encarregat al s.r de Nyuelli gentilhome ordinari de la Casa del Rey nostre dit s.r y fill queus entregara esta lletra de diruos mes particularment de nostra part: no vos fem la present mes llarga que per pregar a Deu queus tinga charissims y ben amats en sa s.ta guarda Escrita a Fonteneblo als vint y sinch octubre mil siscents quoranta quatre. ANNE.» — E legidas ditas cartas y altras fonch deliberat per lo dit Consell entre altres coses que en memoria de ditas Cartas y de la vinguda de dit s.r de Nyuelli y

Carta de la s.a Reyna.

per los treballs ha presos en portar aquellas desde Paris fins en la present Ciutat a dits s.rs Consellers que perço li done la present Ciutat una cadena de or de valor de sinchcentes lliures compresas en elles las mans ab una madalla penjant de aquella del mateix or en la qual en la una part estiga esculpida la effigie del Rey nostre s.r y en laltra les armes desta Ciutat per part de la qual per un ciutada y un militar del present Consell li donen la benuinguda significantli lo contento que della ha tingut dita Ciutat y ab les demes que aparexera conuenir.

Lo s.r de Aubiny.

DIMECRES a VIIIJ de dit al demati vingue en Casa la present Ciutat mosiur de Aubiny lo qual venia de les parts de lleuant a seruir la present Prouincia per orde de sa Mag.t: entra a consistori a parlar ab los s.rs Consellers segon absent per malaltia: segue al costat del s.r Conseller quint y alli explica lo contento tenia de venir a seruir la present Ciutat y Principat y que estaua prompte y aparellat en fer tot lo que per ses senyorias li fos manat E lo s.r Conseller en Cap en veu sua y dels demes ab molts elegants paraules li respongue que li estimauen molt la merce per part de dits s.rs Consellers y de la present Ciutat y que si en cosa eren bons los volgues emplear quel seruirien en tot y per tot en lo que los manaria y acabat dit rahonament sen va anar.

Lo D.r m.r Fran.c Marçal del Real Consell.

Dit dia vingue en casa la present Ciutat lo s.r m[ice].r Fran.c Marçal D.or del Real Consell lo qual venia per part del s.r Compte Xabot pochs dies ha arribat en la present ciutat y entrat dintre segue entre lo s.r Conseller en cap y quart per estar lo segon malalt y aixi assentat per part de dit s.r Compte dona la norabona als s.rs Consellers de la noua electio feta en la Cort de sa mag.t xpma. de la persona del s.r Comte de Harcourt en lloctinent y capita general del present Principat de Cathalunya offerintse per part del s.r Comte de Xabot en seruir a la present Ciutat en tot allo li volguessen manar E dits s.rs Consellers respongueren al s.r m.r Marçal que estimauen la merce que dit s.r Comte de Xabot los feya y que aixi mateix se offerien en nom de la present ciutat en seruirlo en tot allo los volgues manar.

Conferencia.

Lo s.r don Fran.co Vilalba y Miquel Joan Granollachs.

DIJOUS als X. de dit a la matinada vingueren los s.rs diputats en Casa la present Ciutat a tenir Conferencia ab los s.rs Consellers segon malalt=Dit dia a les dos hores de la tarda vingueren en Casa la present ciutat los s.rs don Fran.co Vilalba, y Miquel

Joan Granollachs los quals venian per part dels s.rs Conseller segon que estaua molt desganat en lo llit y representaren a dits s.rs consellers com per raho de sa desgana hauian presa resolutio en casa de dit s.r Conseller segon de combregarlo dit dia a les sinch horas de la tarda y que aixi estimaria molt dit s.r Conseller que sas senyorias lo anassen a honrrar. E dits s.rs Consellers respongueren a dits s.rs don Fran.co Vilalba y Miquel Joan Granollachs que ab tot effecte anirien a seruirlo en tot lo que conuingues y que sentien en lanima la desgana de dit s.r Conseller.

Combregar del s.r Conseller segon.

Dit dia a la tarda casi a les sinch hores anaren los molt Illustres s.rs Consellers ab sas gramallas y verguers deuant a casa del molt Ill.e s.r Joan Gaspar de Prat conseller segon de dita Ciutat y arribats en dita casa los hisqueren a rebre per lo s.r ..... (1) son nebot al cap de la escala y de aqui entraren en la cambra de dit s.r Conseller malalt y se assentaren ço es lo s.r Conseller en Cap en la cadira al capsal del llit y los demes consequutiuament per ordinem y aixi assentats arriba lo SS.m Sacrament que se li aportaua de la Iglesia Parrochial de s.t Jaume de hont dit s.r Conseller segon era Parrochia: anauen primerament en dit Combregar vuyt atxas que la present Ciutat acostuma de enuiar a quiscun Combregar de dits s.rs Consellers aportadas per vuyt fadrins y despres se seguian sis atxas que per dit s.r Conseller segon foren manades anar en son combregar y despres se seguia lo Clero de dita Iglessia reuestits ab sobrepellisos conforme es costum, E immediadament venia lo s.r rector de dita Iglessia de s.t Jaume qui aportaua lo ss.m Sacrament reuestit ab capa ab dos escolanets dauant ab sas dalmaticas candeleros de plata y ciris ensesos y darrere lo sacrista de dita Iglessia ab son sobrepellis y estola anaua dit s.r rector sota lo talam de la present Ciutat que per dit effecte fonch enuiat en dita Iglessia lo qual aportauen sis capellans de aquella reuestits ab sos sobrepellisos y capas anant dauant la Cantoria de la seu a cant de orgue y musica de menestrils y ab dit orde arribats en dita casa los s.rs consellers ab un ciri quiscu de cera blanca en les mans hisqueren a rebrer lo ss.m Sacrament al cap de la escala posantse darrera y acompanyantlo fins a la cambra ahont dit s.r Conseller en cap se posa al capsal del llit y los demes de filera y ab esta forma se li dona la comunio ab molt

(1) En blanch.

gran deuocio y despres de hauer combregat los s.rs Consellers acompanyaren lo ss.m Sacrament fins a la Iglessia de s.t Jaume anant darrere lo talam ab los verguers dauant y darrere dits s.rs Consellers anauen molts cauallers y persones de compte parents y amichs de dit s.r Conseller segon y altres officials de Casa la Ciutat y aixi arribats en dita Iglessia veren reseruar lo SS.m Sacrament y despres de feta oracio sen anaren.

Conferencia.

Dit dia y exint de dit combregar los s.rs Consellers segon malalt y quart absent anaren a la diputatio a Conferencia ab los s.rs Diputats ahont tractaren de materias corrents y secretas.

Pregarias en s.ta Maria de la mar.

DIUENDRES a XJ. de dit a la matinada anaren los s.rs consellers segon malalt en santa Maria de la mar ahont estaua lo ss.m sacrament descubert per pregarias y rogacions: entraren per lo portal major passaren per lo Cor y pujats en lo presbiteri se assentaren ab los banchs de vallut de la present Ciutat a la part del Euangeli y alli ohiren lo offici y sermo lo qual predica lo P.e ..... (1) Marot de s.t Fran.co de Paula y acabat dit offici y sermo sen anaren de dita Iglessia.

Consell de Cent.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual entre altres coses fonch per lo s.r Conseller en Cap proposat com ells dits s.rs Consellers en ex[ecuci].o de la deliberatio del saui Consell de Cent hauian manadas minutar las cartas per enuiar al Rey y Reyna senyors nostres y demes persones que menciona dita deliberacio les quals foren legides en lo present Consell donantles per proposicio per raho del qual dit Consell resolgue que dos persones de aquell anomenadores per dits s.rs Consellers vessen y mirassen ditas cartas y adobadas en lo que fos menester las manassen enuiar sens refferiment algu.

Lo senyor de Nyuelli pren comiat dels Consellers.

DISAPTE a XIJ de dit al demati vingue a Casa de la Ciutat lo s.r de Nyuelli gentil home de la Cambra de sa mag.t xpma. lo qual pochs dies ha arriba en la present Ciutat aportant molts plechs de Cartas de Paris que en lo Consell celebrat a vuyt del present foren legides. Vingue a despedirse dels molt Illustres s.rs Consellers y segue al costat del s.r Conseller sise offerintse que si sas senyorias manauen ninguna cosa en particular y per part de dita Ciutat que ell acudiria en tot y per tot en lo que li volguessen manar E encontinent lo s.r Conseller en Cap ab veu sua y dels demes li digue que li estimauen molt la merce los

(1) En blanch.

feya y que si en ninguna cosa eren bons lo seruirien en tot y per tot y encontinent dit s.r Conseller en Cap se alsa y li posa al coll una cadena de or de valua de sinchcents ducats ab una medalla penjant en dita cadena ab la qual estauen fetas las armas de la present Ciutat clareuoyadas y quadradas ab una flor de lis de or a cada canto y al cap ab sa Corona de Rey tot de or bruny[i]t E posada dita cadena a dit s.r de Nyuelli se despediren de ell dientli manarien portar los plechs que la present Ciutat feya en sa posada y dit s.r estima molt la merce li feyen y ab grans cortesias y offeriments de sa persona sen ana.

DIUMENGE a XIIJ de dit a la matinada anaren los s.rs Consellers a S.ta Maria de la mar ahont era descubert lo ss.m Sacrament per pregarias: entraren per lo portal major de dita Iglessia passaren per lo cor y pujaren al presbiteri y alli segueren a la part del euangeli se assentaren en los banchs de vallut carmesi de la present ciutat y alli ohiren lo offici y sermo lo qual predica lo ..... (1) y acabat dit offici sen anaren quiscu en sa casa. Pregarias en s.ta Maria.

Dit dia a la tarda anaren tambe en dita Iglessia y alli ohiren la lletania se digue per pregarias y despres veren reseruar lo ss.m Sacrament y despres sen anaren.

DIMARS a XV de dit.—En aquest die vingue en Casa la present Ciutat lo s.r de Marcá lo qual fonch exit a rebrer per lo escriua racional y altres officials de la present casa y despres per los s.rs Consellers a la porta vella de trentenari y de aqui sen entraren a Consistori ahont segue entre lo s.r Conseller cap y ters per estar lo segon malalt y alla tractaren algunas cosas secretas en benefici de la present Ciutat y Prouincia. Lo s.r de Marcá.

Dit dia a la tarde vingueren a Casa la present Ciutat los s.rs Diputats a tenir Conferencia ab los s.rs consellers segon absent per malaltia y alla tractaren coses secretas. Conferencia.

DIJOUS a XVIJ de dit. — En aquest die arriba en la present Ciutat Gabriel Casquer correu despedit per los molt Ill.es s.rs Consellers a Paris lo qual aportaua Cartas de sa Mag.t xpma. y altres per la present ciutat de Barcelona. Correu de la ciutat a París: tornada.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual se feu proposicions entre altres coses acerca dels debits se dehuen al mag.ch clauari y materias de pasturas y altres coses; E estant fent la primera proposicio que era materia dels debits damunt Consell de Cent.

(1) Espay de mitja ratlla en blanch.

dits y antes de votar sobre aquella entra en lo present Consell (obtinguda primer llisentia) Johan Pi escriua de manament lo qual entrega en mans del s.r Conseller en cap una carta del s.r Gouernador del tenor seguent.—«Molt Ills. s.rs De Paris he tingut differents auisos per personas molt dignas de fe que Isidoro Pujolar agent de VSs.a va parlant moltas malicias y llibertats contra de mi y no satisfet de son dir ses atreuit a donar memorials dient en ell[s] diuersas llibertats fins a dir sufrim los ministres de que lo s.r de la Velea fassa fer la pretxa publicament en esta Prouincia actio que no crech se sia feta en Cathalunya y si acas ho es protesto ignorarla y lo pijor que per acreditar sa malitia diu y publica que dona dits memorials per orde de VSs.a cosa que nom aturo a poderla creurer com esper desenganyarme en son procehir aixi en procurar son castich com en fer constar en Paris que lo contengut en son dir y memorials no es estat per orde de VSS.a que a no serho com tinch per cert esper est fauor de VS.a aixi per los desigs que ha pogut conexer de mi en mos acerts en tot lo tocant al servey de VSS.a com de tota esta Prouincia com tambe per lo que deu a tornar per la veritat y per la reputatio de la natio com es lo que escrich y mon major animo y desig en acertar a nostra conseruatio y quietut com en seruir a VSS.a de qui esper tots fauors supplicant a nostre s.r g.de a VSs.a ab la continua assistencia La Seu de Urgell y nohembre 10. de 1644. Don Joseph de Biure y de Margarit.»—E legida que fonc dit s.r Conseller acerca de dita materia digue y refferi en lo present Consell altres coses sobre de les quals se prengue la resolutio que mes llargament esta continuada en la ma corrent (1).

Carta del s.r Gouernador.

DIUENDRES a XVIIJ de dit. — En aquest die a la matinada anaren los s.rs Consellers a la Iglessia Parrochial de nostra s.ra del pi ahont estaua lo ss.m sacrament patent per pregarias de la guerra, entraren per lo portal major de dita Iglessia, passaren per dintre lo cor y sen pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent lo degut acatament despres de hauer feta oracio sen passaren a la part del euangeli y alli sentats en los banchs de vallut carmesi de la present Ciutat ohiren lo offici y sermo lo qual predica lo pare ..... (2) de la orde de nostra s.ra de la merce y acabat dit offici los s.rs Consellers sen anaren.

Pregarias en lo pi.

(1) V. l'*Apèndix VIII.*
(2) En blanch.

Conferencia.

Dit dia a la tarde vingueren en Casa la present Ciutat los s.[rs] Diputats a tenir Conferencia ab los s.[rs] Consellers.

Pregarias en lo pi.

DIUMENGE a XX de dit.—En aquest die a la matinada los s.[rs] Consellers anaren a la Iglessia del pi ahont estaua patent lo ss.[m] Sacrament per pregarias de la guerra, entraren per lo portal major de dita Iglessia passaren per lo Cor y sen pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y feta oracio y lo degut acatament sen passaren a la part del Euangeli y alli ohiren lo offici y sermo que predica lo pare Joseph Pont del orde dels carmelitas descalsos del Conuent de s.[t] Joseph y acabat dit offici quiscu de dits s.[rs] Consellers sen ana en sa casa.

Mort del s.[r] Joan Gaspar de Prat conseller segon.

Dit dia fonch nostre s.[r] seruit a las tres horas de la matinada aportarsen a la sua santa Gloria la anima del mag.[ch] s.[r] m.[r] Joan Gaspar de Prat D.[or] en drets donsell en Bar[celon].[a] domiciliat lo any present conseller segon de la present Ciutat. anima eius requiescat in pace. E hauent sabuda los s.[rs] Consellers la mort de dit s.[r] Conseller segon a la tarde que deuian ser entre las dos y tres horas per orde de dits s.[rs] Consellers fonch enuiat en casa de dit s.[r] Conseller segon Joseph Soldeuila notari publich de Bar[celon].[a] y escriua racional de dita Ciutat, lo qual en nom de dits s.[rs] Consellers dona lo pesame al s.[r] ..... (1) Vila nebot de dit s.[r] conseller segon y aixi mateix li pregunta com y ab quina manera modo y forma y en quina Iglessia, quant y a quina hora entenien soterrar lo dit s.[r] Conseller diffunct peraque per part de la Ciutat se pogues fer tot allo que en semblants sepultures de Consellers diffuncts se sol fer. Al que respongue dit s.[r] ..... (2) Vila nebot y hereu de dit s.[r] Conseller que besaua les mans als dits s.[rs] Consellers per lo bon recort que hauian tingut y que la sepultura de dit s.[r] conseller difunct seria lo dimars proxim vinent a las nou horas del mati, y lo enterrarian en la Iglessia parrochial de s.[t] Jaume de la qual era dit s.[r] Conseller Parrochiá. Lo qual enterro entenian fer conforme sa condicio y sens pompa alguna y que pregaua a dits s.[rs] Consellers ho tinguessen a be y los dits s.[rs] Consellers determinaren y resolgueren se estigues a la dita determinacio y encontinent manaren als verguers conuidassen a tots los officials de Casa pera dit dia a les nou horas pera que fossen en Casa de la Ciutat per acom-

(1) En blanch.
(2) Id.

panyar los dits s.rs Consellers en la casa de dit s.r Conseller diffunct per tenir alli lo dol com es costum.

Proffesso general de pregarias.

Dit dia a la tarde a las tres horas anaren los s.rs Consellers a la seu per anar a la professo de pregarias y sen pujaren al præsbiteri per la part de la Epistola y sen passaren a la part del euangeli hont estigueren fins qne la professo hisque, E quant fonch fora anauen los s.rs Consellers darrera lo gremial; feu la matexa ronda que la del die de Corpus y acabada dita proffesso sen anaren.

Extractio de habilitadors.

Dilluns a XXJ. de dit mes. — En aquest die y hague trentenari y tragueren habilitadors demati.

Conferencia.

Dimars a XXIJ de dit. — En aquest die vingueren en casa la present ciutat demati los s.rs Diputats a tenir Conferencia ab los s.rs Consellers.

Enterro del s.r Conseller segon.

Dit dia a las nou horas del mati los s.rs consellers vestits ab sas gramallas de dol acompanyats de alguns officials de Casa la Ciutat anaren en casa de dit s.r Conseller segon diffunct y manaren se posassen las respalleras de la istancia de Consell de trenta y lo tapet sobre del buffet de dol y ques tancassen las portas de la present casa dexant sols las portalletas ubertas per poder entrar y exir y que fossen fetes dir les vint y sinch misses de requiem que entre los tres dies se solen dir y celebrar en la Capella de la present Casa per la anima del dit s.r Conseller diffunct E sent en casa de dit s.r Conseller diffunct en la entrada de dita casa manaren als verguers se posassen los caperons al cap fent lo mateix los s.rs Consellers y ab aquesta forma pujant la escala entraren en la istansia ahont se tenie lo dol y alli trobaren al s.r ..... (1) Vila nebot y hereu de dit s.r Conseller segon que tenie lo cap cubert y tenie lo cap del dol lo qual encontinent que entraren los s.rs Consellers en dita istancia se alsa y se lleua de la cadira ahont estaue assentat y los dits s.rs Consellers se assentaren en les cadires que alli estauen estant ab los caperons en lo cap tingueren alli lo cap del dol y estauen assentats en esta forma ço es lo s.r conseller en cap a la ma dreta lo s.r conseller ters a la ma esquerra lo s.r conseller quart a la ma dreta y lo s.r conseller quint a la ma esquerra y lo s.r conseller sise a la ma dreta conforme estan assentats en la Casa de la Ciutat y entre lo s.r conseller ters y quint estaue en lo

---

(1) En blanch.

mig assentat lo dit s.r Vila nebot de dit s.r Conseller diffunct tambe ab lo cap cubert y ab esta forma estigueren en dita istansia ab los caperons al cap acompanyats de alguns Cauallers fins que foren tornats los qui hauien acompanyat lo cors, los quals tornats y fetas las degudas gracias dits s.rs consellers sen tornaren en la Casa de la Ciutat acompanyats de dits officials.

DIMECRES a XXIIJ de djt demati a les vuyt hores los s.rs Consellers anaren ab sas gramallas de dol acompanyats dels officials de casa de la Ciutat com lo primer die en la casa de dit s.r Conseller diffunct per tenir alli lo cap del dol y arribats en dita casa se feu la matexa cerimonia qual se feu lo primer dia del enterro. Dol del s.r conseller segon.

DIJOUS als XXIIIJ de dit mes aixi mateix a las vuyt horas del mati dits s.rs Consellers vestits ab ditas gramallas de dol y acompanyats dels officials de Casa anaren en casa de dit s.r Conseller diffunct per tenir lo cap del dol y alli se feu en tot y per tot la matexa cerimonia que en los dos antecedents dies se hauia fet. Dol del s.r Conseller segon.

DIUENDRES a XXV. de dit.—En aquest die vingue en Casa la present ciutat lo d.r m.r Joan Batista de Monjo del Real consell a parlar ab los s.rs Consellers los quals estauen dalt en la istancia del Consell de Cent per lo qual nols pogue parlar en la istancia de trentenari y alli dalt tractaren materias que per ser secretas nos poden continuar assi. Vingue acompanyat dels mag.chs Fran.c Pastor, Joseph Fita, Joan Pi y Hyeroni Serra escriuants de manament. Lo d.r m.r Joan Batista de Monjo del R. C.

DIUMENGE a XXVIJ de dit.—En aquest dia a la una hora de la tarda arriba en la present Ciutat de Bar[celon].a lo ex.m s.r Mariscal de la Motta Duch de Cardona llochtinent y capita general en lo present principat de Cathalunya lo qual venia de las parts de Lleyda y encontinent saberen dits s.rs Consellers era entrat li enuiaren ab embaxada lo s.r Felip de Boxadors clauari de la present ciutat y lo s.r Joseph de Urrea Caualler los quals anaren a besar les mans per part de dita Ciutat a dit s.r Mariscal donantli la benuinguda y offerintse en seruirlo en tot y per tot en lo que sa ex.a los volgues manar restant sempre molt agrahits a las merces que de sa ex.a hauian rebudas. Y dit s.r Mariscal de la Motta los respongue que estimaua molt la merce a dits s.rs Consellers y Ciutat y que restaua sempre agrahit a las merces li hauian fetas offerintse que en qualseuol part fos los seruiria en tot lo que li volguessen manar y no res menys diria les merces que del Vinguda del s.r virrey.

present Principat hauia rebudas. E acabat dit rahonament dits s.rs Felip de Boxadors y Joseph de Urrea sen anaren.

Consell de Cent.

DIMECRES a XXX de dit dia del glorios Apostol s.t Andreu. —En aquest die a la matinada se tingue Consell de Cent conforme es costum quiscun any a effecte de fer extractio de Consellers y obrers y primerament y abans de totas cosas lo s.r Conseller en Cap en veu sua y de voluntat dels demes s.rs Consellers sos companys lo segon diffunct digue y refferi al present Consell com lo s.r de Marca ahir a les onse horas antes migdia arriba en la present Casa y dona als s.rs Consellers un plech de Cartas de sa Mag.t perals s.rs Consellers y saui Consell de Cent les quals encontinent foren legidas en aquell y per estar continuadas en la ma del any 1644. y per escusar prolixitat assi se dexan de continuar. E legidas ditas Cartas dit s.r Conseller digue en dit Consell com tambe vuy demati lo s.r de Marcá hauia enuiat un memorial al s.r Conseller en cap clos sens firma escrit de ma de dit s.r de les persones aparexia no hauian de concorrer a la sort de Consellers per ser malaffectes a las cosas de la Prouincia y aixi donauen per propositio sis faria purgatio, o, no. a la qual lo dit Consell delibera lo seguent

Que abans de ferse la extractio de Consellers fassan la purgatio de les persones aparexera no hauer de concorrer setse persones de tots estaments del present Consell les quals hajen y degan anomenar los s.rs Consellers ys fasse aquella si y de la manera se feu lo any passat hauent raho dita Junta en orde a esser expellidas de la sort de les que tenen los s.rs Consellers ab memorial y de les demes que aparexera conuenir y que feta dita expulsio se fasse dita extractio de Consellers com lo present consell aixi ho delibere.

E feta dita deliberatio les persones eletes per lo effecte damunt dit sen deuallaren baix a la istansia de trentenari noua ahont precehint primer jurament feren purgatio de ditas bosas ab tot secret la qual acabaren de fer a les vuyt, o, nou horas de nit. y feta pujaren les persones eletes ab quatre atxas deuant y lo s.r Melgar alguzil qui feya fer lloch a molta gent y hauia al pati esperant ques fes dita extractio lo qual juntament ab lo s.r veguer hauian enuiat a cercar los s.rs Consellers per assistir en dita Casa a effecte de que nos mogues algun aualot entre la gent del poble estaua en lo pati de aquella y fora dita Casa. E pujades que foren ditas personas eletas per fer la purgatio

anant de dos en dos agraduats per son estament y Joan Rodas ajudant de escriua major qui hauia entreuingut en aquella anant de darrera ab la urna de plata a les mans y dintre les bosses dels consellers y arribats dins la sala del consell de Cent ahont estaua junt fonch procehit en fer extractio de Consellers en la forma acostumada la qual fou de les persones deuall escritas y seguents.

Extractio de Consellers nous.

CONSELLERS

Lo D.[or] Joan Argila
Hyacintho Ballester d.[or] en medecina
Don Joan de Argensola
Narcis Feliu mercader
Diego Vilaseca not[ari]. de Bar[celon].[a]
Joseph Vilella argenter

OBRERS

m.[r] Fran.[c] Çafont
Pau Rossell mercader

E feta dita extractio y disgregat dit Consell general que deuian ser entre onse y dotse de la nit anaren los s.[rs] Consellers vells ab cotxos y atxas deuant a donar la norabona y parabien de la extractio a quiscu dels s.[rs] Consellers nous extrets aportantlos les claus y llibre de Cerimonies conforme es costum quiscun any.

Lo D.[r] JOSEPH MONTANER
Conseller en Cap.

DECEMBRE 1644.

DIJOUS al primer de desembre.—En aquest dia acostumen los s.[rs] Consellers de jurar y no juraren lo any present per hauerse feta la extractio molt tart.

Jurament dels s.[rs] concellers nous.

DIUENDRES a IJ de dit. — En aquest die los s.[rs] Consellers nous anaren lo demati a les nou horas en Casa de la Ciutat acompanyats quiscu ab son prom al costat del conseller vell anant lo conseller nou a la ma dreta y lo vell a la ma esquerra y en casa de la ciutat se assentaren los s.[rs] Consellers nous en son orde acostumat y los consellers vells en lo mig de quiscun conseller com a promens y los obrers vells a la part de la ma dreta dels s.[rs] Consellers y los s.[rs] obrers nous a la part de la ma esquerra dels s.[rs] Consellers vells y apres anaren a la seu a ohir missa en

la Capella de s.[ta] Eulalia anant en esta forma de dos en dos ço es lo Conseller en cap nou a ma dreta y lo vell a la ma esquerra lo Conseller ters nou a la ma dreta y lo conseller ters vell a la ma esquerra lo Conseller quart nou a la ma dreta y lo vell a la ma esquerra lo Conseller quint nou a la ma dreta y lo quint vell a la ma esquerra, lo Conseller sise nou a la ma dreta y lo sise vell a la ma esquerra, restant en Casa la present ciutat lo s.[r] conseller segon nou, per ser mort lo s.[r] conseller segon vell y apres los s.[rs] obrers vells y nous tambe de dos en dos ço es los vells a ma dreta dels nous. E quant foren a la seu baxaren baix a la Capella de s.[ta] Eularia y apres de hauer feta oracio se assentaren en uns scons ço es los s.[rs] consellers nous y obrers nous a la part del euangeli y los vells y obrers vells al altre part y en esta forma ohiren la missa del esperit sant y al offertori anaren a offerir lo hu apres lo altre ço es lo s.[r] Conseller en cap nou y despres lo conseller en cap vell y apres los demes y obrers nous y vells en aquest orde fahent quiscu les degudes tres reuerenties com es costum y apres ab lo mateix orde sen tornaren acabada la missa en casa de la Ciutat anant los obrers nous a la ma dreta dels vells y quant foren en la Casa de la ciutat prestaren los s.[rs] Consellers nous lo solit jurament ço es lo s.[r] Conseller nou en ma y poder del s.[r] Conseller en cap vell y los demes s.[rs] consellers nous en ma y poder del s.[r] conseller en cap nou y apres los obrers nous E apres de prestat lo jurament arriba lo s.[r] Sacrista Roig canonge y official del R.[dm] bisbe de Bar[celon].[a] y se assenta entre lo s.[r] Conseller segon y ters y publica sententia de excomunicatio als s.[rs] Consellers nous y obrers nous y absolgue als vells de totes y qualseuols censures haguessen incorregut E apres feren exir a tothom de la istansia y tancaren les portes y restaren sols los s.[rs] Consellers nous y vells tractant alli de les coses de la Ciutat y en lo entretant los s.[rs] Consellers enuiaren un verguer en Casa del s.[r] virrey pera pendrer hora de sa ex.[a] per anar a besarli les mans: y despedits los consellers vells y tinguda hora de sa ex.[a] los nous per aquell punt anaren a besar les mans a sa ex.[a] fentli los deguts compliments y encomanantli molt esta Ciutat y lo de la administratio de la justitia y tenint entes dits s.[rs] Consellers que sa ex.[a] sen anaua li referiren lo gran sentiment tenien de sa partida suplicantli que en qualseuol part se trobas tingues memoria desta Ciutat yls volgues manar moltas cosas per que poguessen acudir a la deguda obligacio E lo

s.[r] virrey responent a dites coses digue estimaua molt la merce que dits s.[rs] Consellers li feyan y que ell en qualseuol part se trobas tindria en memoria los serueys que del present Principat hauia rebuts y que sempre que se offeris ocasio de poder seruir en ninguna cosa al present Principat ho faria ab les obres que per los effectes se veurian: y acabat dit rahonament dits s.[rs] consellers sen anaren.

Dit dia a la tarde anaren los s.[rs] Consellers a conferencia a la diputatio ab los s.[rs] Diputats y alla tractaren materias secretas. Conferencia.

DISAPTE a IIJ de dit anaren los s.[rs] Consellers a fer vissita al s.[r] Canseller y arribats en sa casa al carrer ample dit s.[r] Canceller los hisque a rebrer al cap de la escala y de aqui sen entraren a una quadra en dintre de dita Casa ahont dit s.[r] Canceller te la llibreria y alla se assentaren ab sas cadiras ço es tres s.[rs] Consellers de una part y tres de altra fent a modo de cor y al cap demunt estaua dit s.[r] Canceller sentat ab sa cadira E assentats ab lo modo damunt dit, dit s.[r] Conseller en cap ab veu sua y de voluntat dels demes digue y refferi a dit s.[r] Canceller que venian alla pera besarli les mans y suplicarli tingues a be de mirar per los negocis de la present Ciutat aixi en administrar Justitia com altrament en despedir les causes de aquella que ells dits Consellers ho rebrian a particular merce offerintse aixi mateix en tot y per tot al que per dit s.[r] canceller los fos manat: lo qual encontinent respongue a dits s.[rs] Consellers que estimaua molt la merce li feyan sas senyorias offerintse prompte y aparellat en seruirlos en tot y per tot al que fos conuenient a la present Ciutat de Bar[celon].[a] y Principat de Cathalunya E acabat dit rahonament dits s.[rs] Consellers se alsaren y sen anaren acompanyantlos sempre dit s.[r] Canceller fins al cap de la escala principal ahont dits s.[rs] Consellers se despediren y sen anaren en la forma acostumada. Vissita al s.[r] Canceller.

DIMARS a VJ. de dit. — En aquest die a la matinada vingue en Casa la Ciutat lo ex.[m] s.[r] Mariscal de la Motte Duch de Cardona Virrey y Capita general del present Principat de Cathalunya. hisquerenlo a recebir los s.[rs] Consellers a la porta mes prop del pati y prop de la escala y entrat dins se assenta entre lo s.[r] Conseller cap y segon y aixi assentat digue a dits s.[rs] Consellers com ell sen anaua a Paris Cort de sa mag.[t] xp.[ma] per orde de la s.[ra] Reyna y que estaua molt agrahit a las merces que del present Principat en particular de la Ciutat de Bar[celon].[a] hauia rebudas y que en qualseuol part de Fransa o , del mon Lo virrey vingue en casa la Ciutat.

sia li vullan manar lo que sia de son seruey que ell acudira en tot y per tot al benefici del present Principat E dits s.[rs] Consellers respongueren a dit s.[r] virrey quels pesaua molt de sa partida y que restauen molt desconsolats per perdrer un amparo tant bo com fins lo die present hauian tingut pero que en agrahiment de las merces que hauian rebudas los volgues manar moltas cosas de son seruey pera que poguessen acudir a sas obligations E fet dit rahonament dit s.[r] virrey se alsa y sen ana acompanyantlo dits s.[rs] Consellers fins a la porta principal.

Dia de s.[t] Nicholau a s.[t] Fran.[c]

Dit dia festa del glorios bisbe s.[t] Nicholau a la matinada anaren los s.[rs] Consellers al monastir de s.[t] Fran.[c] hont se acostuma celebrar la festa y pujats al presbiteri sentats ab los banchs de vallut carmasi per serse descuydat de portar les cadires ohiren lo offici y sermo y acabat dit offici sen ana quiscu en sa casa.

Consell de Cent.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual abans de ferse proposicio alguna prestaren lo jurament los officials y personas de dit Consell en ma y poder del s.[r] Conseller en Cap. E prestat per tots dit jurament lo s.[r] Conseller en cap feu proposicio en dit consell la qual esta llargament continuada en la scriuania major en la ma corrent.

Visita al s.[r] Virrey.

DIMECRES a VIJ de dit a la matinada tenint intelligentia los s.[rs] Consellers que lo s.[r] virrey sen anaua volta de Fransa anaren per visitarlo en son palacio anant ab forma de Ciutat ab los verguers y acompanyadors deuant E arribats a dit palacio trobaren en lo cap de la scala y en un corredor quey ha junt de aquella alguns Caualler francesos qui hisqueren a rebrer dits s.[rs] Consellers portantlos ahont sa ex.[a] estaua que era en una quadra al cap de dit corredor estant dit s.[r] virrey sota de un dosel assentat ab una cadira de vallut groch y al rededor de aquell altres sis cadiras buydas ab molts Caualler tant Catalans com francesos de peus qui li feyan cort y honrrament E arribats dits s.[rs] Consellers prop de sa ex.[a] se alsa yls rebe ab molt gran cortesia y agasajo fentlos assentar ab ditas cadiras qui estauen ab dos fileras tres a cada part a forma de cor. assentarense lo s.[r] Conseller en cap ab sa cadira a ma dreta de dit s.[r] virrey lo segon a ma squerra, lo ters a ma dreta lo quart a ma squerra lo quint a ma dreta y lo sise a ma squerra y aixi assentats y cuberts dit s.[r] Conseller en Cap ab veu sua y de voluntat dels demes digue y explica a dit s.[r] Virrey lo gran sentiment tenia tota la Ciutat de sa partida suplicantli que en recompensa de las merces que

de sa ma tot lo present Principat hauia rebudas los volgues manar lo que fos de son seruey offerintse promptes y aparellats de seruirlo en tot y per tot E dit s.r virrey los estima molt la merce li feyan y aixi mateix los explica que en cosa fos bo hont se vulla se trobas li escriguessen lo que conuingues que ell obraria los effectes que ab la obra se veurian E fet dit rahonament dits s.rs Consellers se alsaren y despedintse de dit s.r virrey sen anaren ab la matexa forma anaren acompanyantlos fins la porta de Palacio alguns francesos cauallers del s.r Virrey.

E poch apres dits s.rs Consellers sen foren anats dit s.r Virrey puja a cauall ab alguns Cauallers Catalans y tota sa familia anant dos trompetas deuant y desta forma hisque de la present ciutat volta de Paris. Anada del s.r virrey.

Dit dia a la tarde vingueren los s.rs Diputats a conferencia en Casa la present Ciutat. Conferencia.

DIJOUS a VIIJ de dit dia de nostra s.ra de la Concepcio los s.rs Consellers demati a les vuyt horas se ajuntaren ab sos promens en la plasa de s.t Jaume E de alli acompanyats ab la musica anaren en la seu e alli ohiren lo offici y sermo assentats a la part del euangeli ab los banchs cuberts de vallut carmesi E assentats que foren arriba lo s.r Gouernador al qual en veurerlo dits s.rs consellers se alsaren per exirlo a rebrer encontrantlo junt a la porta de la rexa del presbiteri a la part de la Epistola y fentli les degudas cortesias tornaren a assentarse en forma de dita promania estant assentat dit s.r Gouernador a la ma dreta del s.r Conseller en cap per no serhi lo s.r virrey disculpantse dit s.r Conseller de no hauerlo exit a recebir fins a la porta del cor de dita Iglessia per no hauer tingut notitia de sa vinguda fins lo veren. E aixi assentats ohiren lo offici y sermo lo qual acabat anaren los s.rs Consellers proms y s.r Gouernador fins a la porta del cor anant dit s.r Gouernador a ma dreta del s.r Conseller en Cap y lo prom del s.r Conseller en Cap a ma squerra del s.r Conseller segon y de la matexa manera los demes aportant lo s.r conseller sise los dos promens mes jouens restauen E aixi arribats en dita porta del cor los s.rs Consellers prengueren les vares del talam per fer la proffesso que quiscun any se acostuma fer per semblant dia de nostra s.ra de la Concepcio anant dit s.r Gouernador darrera del gremial ab una antorxa petita ensesa ab les mans y los s.rs de promens dels s.rs Consellers anauen ab vergas dauant la Custodia y desta manera anant se feu dita professo Promania de la Conceptio.

per los llochs acostumats anant la Aliga dauant la Custodia com quiscun any se acostuma E acabada dita professo tornaren dit s.r Gouernador Consellers y promens ab la forma damunt dita assentarse en dit presbiteri y acabat de fer oracio acompanyaren dit s.r Gouernador fins la porta del cor hont se despediren de sa s.ria tornant en dit presbiteri dits s.rs Consellers ab son prom cada hu al costat E assentats en la part del euangeli ab la forma acostumada al cap de un poch se alsaren y sen tornaren ab dita promania a s.t Jaume y de alli se despediren per anar quiscu en sa casa.

Conferencia.

DIUENDRES a VIIIJ de dit. — En aquest dia anaren los s.rs Consellers a la diputatio a tenir conferencia ab los s.rs diputats per materias tocants al benefici del present Principat y alla tractaren negocis que per ser secrets no necessitan de posarse en lo present dietari.

Anaren a Bellem.

DIUMENGE a XJ. de dit.—En aquest dia a la matinada anaren los s.rs Consellers al monastir dels pares de nostra s.ra de Bellem per ferse en dit monastir la festa de nostra s.ra segueren a la part del euangeli ab los banchs de vallut carmesi ahont oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren en sa Casa en la forma acostumada.

Conferencia y trentenari.

Dit dia a la tarde vingueren los s.rs diputats a Conferencia en Casa de la Ciutat: hisquerenlos a rebrer los s.rs Consellers a la porta del trentenari vella y entrats dintre la istansia de trentenari noua segueren los s.rs diputats a ma dreta y los s.rs Consellers a ma squerra tots en filera y aixi tractaren algunas cosas tocants al benefici publich.

Consell de Cent.

DIMARS a XIIJ de dit dia de s.ta Llucia.—En aquest dia y hague Consell [de] cent en lo qual se feren algunas proposicions y deliberations apres de las quals fonch feta extractio de tres mostasafs com es costum dit dia quiscun any ferse de las personas dauall escritas y seguents.

Extractio de Mostesaph.

Diego Bisbe Vidal ciutada y per ser alguzil del s.t offici fonch extret

Phelip de Sorribes y Descoll donsell.

Proposicio del sindich contra los mostesaph extrets.

E encontinent lo sindich de la Ciutat opposa exceptio formiter dient que per obseruansa del priuilegi de regiment del Rey don Fernando del any 1498. que es en lo llibre vert fol. 8. colum. 4. y de les ordinacions de 13. de desembre 1619. cap. 12. y altres no podia dit Felip Sorribes y Descoll obtenir lo offici de

Mostasaph per esser a notorio sego y per dit effecte no poder personalment exercir dit offici com ho disposan dits priuilegis y ordinacions y com a tal sego lo han suffocat y inhabilitat en la Casa de la diputatio y en la present casa hi ha molts exemplars de que los impedits a notorio son inhabils perals officis de aquella.

E apres fonch de la matexa bossa extret — Extractio de moste-saph.

Don Ramon Olmera.

E encontinent lo sindich de la Ciutat opposa exceptio formiter dient que dit don Ramon Olmera per obseruansa del priuilegi del regiment del Rey don Alonso del any 1455. que es in 3.° virmilio fol. 190. columm. 4. y altres y de las ordinations de 13. desembre 1619. cap. 2. no podia obtenir dit offici ni altre per no tenir casa en Bar[celon].a ni estar ni habitar en ella la major part del any del quey ha infinits exemplars y anant continuant dita extractio per la dita terna de mostesaph fonch extret — Opposicio del sindich contra lo mostesaph.

Phelip Lorens ciutada y per ser veguer de la Seu de Urgell fonch extret — Extractio de moste-saph.

m.r Onofre Vila menor.

E semblantment foren de diuerses bosses extrets altres officials per differents officis los quals estan llargament continuats en la ma corrent de la scriuania major que per euitar prolixitat se dexan de continuar en lo present diatari (1). — Altres extractions.

DIUMENGE a XVIIJ de dit. — En aquest die los s.rs Consellers a les nou hores del mati anaren en la Iglessia del monastir de s.t Agusti ahont se feya la festa de nra s.ra de speransa que quiscun any en dita Iglessia acostuman de fer los corredors de orella E alli ohiren lo offici y sermo sentats ab les cadires altes del cor deuant la trona a la part de la sacristia com es costum. — A s.t Agusti dia de la Speransa.

---

(1) Los subgectes extrets pera 'ls diferents càrrechs, qual enumeració aqui s'omiteix, foren los seguents:

Pesadors de Mostaçaf: Antoni Bonanat; Jaume Ferrer, teixidor de llana; Jaume Gordiola, matalafer, y Antoni Salines, perayre.

Parella d'Administradors de places: mossens Galceran Caors y de Soler, militar, y Jerònim Novell, ciutadà.

Sota-administrador de places: Bernadí Comes, sastre.

Regoneixedors de monedes: micer Joseph Ferrer y Cristòfol Mercer, mercader.

Procurador de les Baronies: mossen Fran.ch Callar y de Sorribes, militar.

Credencer del dret del peix: Rafel Reig, sastre.

Id. id. id. cabeçatge: Mathià Cosí, mestre de cases.

Palloler: Joan Mates, cirurgià.

Jurats de Concell de Cent (vagants per mort): Pau Bertràn, mercader, y Joaquím Fontana, apothecari.

(Deliberacions de 1645, fols. 19 y v.°)

Consell de Cent.

DIUENDRES a XXIIJ de dit. — En aquest dia a la tarde y hague consell de cent en lo qual en primer lloch se tractaren materias tocants acerca dels duptes que per part del sindich de la present ciutat se hauian posats acerca de las personas eran extretas en Mustesaph lo dia de s.ta Lucia proxim passat y tractat dit negoci en dit general consell hagut primer lo vot y parer dels aduocats de la present casa fonch feta la deliberatio seguent que la relatio dels mag.chs aduocats de la present casa feta en dit saui Consell de cent consta tenir lloch les exceptions posades per lo sindich de la present ciutat contra de mossen Felip Sorribes y Descoll y mossen Ramon de Olmera en orde a no tenir abtitut pera poder concorrer en la terna del offici de Mostasaph desta ciutat en lo qual son estats extrets per los motius y causes en la relatio contengudas que perço encontinent se fasse extractio en lloch dells de altres dos persones pera concorrer en dita terna com lo present consell aixi ho delibera y declara.

Extractio de mostesaphs.

En executio de la qual deliberatio foren extrets dos persones per la terna de Mostesaphs en lloch de mossen Felip de Sorribes y Descoll y mossen Ramon de Olmera de la bossa de mostesaph — Jaume Llobregat y Amell ciutada y per ser ad[ministrad].or del banch fonch extret mossen Felip de Sorribes y Descoll y per ser inhabil declarat lo die present per lo saui Consell de cent fonch extret

Agusti Nouell

m.r Aleix Tristany

E apres lo die seguent que comptauem a vint y quatre de dit mes los molt Ill.s s.rs consellers com a balles generals que son als quals en dit nom per ser fora del principat de Cathalunya y comptats de Rossello y Sardanya lo ex.m s.r Duch de Cardona virrey y capita general elegiren en Mustesaph de les tres persones extretes en terna.

Nominatio de mostesaph.

Lo mag.ch m.r Aleix Tristany } mustesaph.

Jurament de Mostesaph.

Dit dia de 24. de dit mes demati a les deu hores jura lo mag.ch m.r Aleix Tristany per lo carrech de Mustasaph en la forma solita de altres anys y al anar de casa de la ciutat a la ballia lo vell precehint al nou fins al tornar y en dita ballia estigueren assentats ço es lo balle de Bar[celon].a en lo mig ab una cadira de fusta que alli es y los s.rs consellers cap ters y quint a la ma dreta y segon quart y sise a la ma squerra.

Promania de Nadal.

DIUMENGE a XXV. de dit festa de la Natiuitat de nostre

s.r Deu Jesuchrist los s.rs Consellers demati a les vuyt hores se ajuntaren ab sos promens en lo porxo de s.t Jaume E de alli ab la musica deuant anaren a la seu e alli ohyren lo offici assentats al altar major a la part del euangeli ab los banchs cuberts de vallut carmesi , E acabat dit offici aixi mateix ab sos promens y acompanyament de musica sen tornaren per los llochs acostumats al porxo de s.t Jaume, e de alli quiscu sen ana en sa casa.

DILLUNS a XXVJ. de dit dia del glorios prothomartir s.t Esteue los s.rs consellers anaren a oyr lo offici al monastir de s.ta Catarina del orde de predicadors com es costum quiscun any. A s.ta Catarina.

DIMARS a XXVIJ de dit dia del glorios Apostol y Euangelista s.t Joan los s.rs Consellers anaren al monastir y conuent de s.t Françesch com es costum y alli ohiren lo offici y sermo. A s.t Fran.c

Dit dia a la tarde ana lo s.r Conseller en cap a la escola militar a veurer prouar dos pessas de artilleria que se hauian fetas nouas per seruey de la Ciutat. Lo s.r Conseller en cap a la scola militar.

DIMECRES a XXVIIJ de dit dia dels sants innocents los s.rs Consellers se ajuntaren en Casa de la Ciutat e de alli acompanyats dels officials anaren a la Seu e ohiren missa baixa a la capella dels sants Innocents y tocaren lo s.t innocent com es costum y acabada la missa sen anaren. A la Seu.

Dit dia a la tarda anaren a Conferencia a la diputatio y alli tractaren negocis tocants al benefici publich. Conferencia.

DISAPTE a XXXJ. de dit.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap

[M.DCXLV]

JANER 1645.

DIUMENGE al primer del mes de Janer.—En aquest dia los s.rs Consellers anaren en la parrochia de s.ta Maria de la mar per celebrarse com es costum la festa de la Circunsitio de nostre s.r Deu Jhuxpt. E alli ohiren lo offici y sermo y acabat aquell sen anaren. A s.ta Maria de la mar.

DILLUNS a IJ de dit a la tarde y hague trentenari y en aquell se aforaren los preus tocants a las mercaderias del s.r Mostesaph. Trentenari.

Al pi.

DIUENDRES a VJ. de dit dia dels Reys los s.rs Consellers anaren lo demati a les nou hores en la Iglessia de nostra s.ra del pi a ohir lo offici com es costum quiscun any lo qual ohiren en lo presbiteri en la part del euangeli sentats ab les cadires de vallut carmesi y acabat dit offici sen ana quiscu en sa casa.

Promania de s.t Ramon a s.ta Catarina.

DISAPTE a VIJ de dit dia del glorios s.t Ramon de Penyafort demati a les nou hores los s.rs Consellers se ajuntaren ab sos promens en lo porxo de s.t Jaume e de alli ab la musica deuant aportant deuant dits s.rs Consellers lo escriua racional lo standart de s.t Ramon fins a la seu anaren en dita seu y al anar la professo en s.ta Catarina los s.rs Consellers aportaren las varas del talam y lo prom mes antich portaua lo standart acompanyat dels demes promens y aixi arriba la professo en s.ta Catarina y en lo temps del offici estigueren assentats los s.rs Consellers al altar major a la part del euangeli ab les cadires de vallut carmesi y acabat dit offici la professo ab la matexa forma que al anar sen torna a la seu y alli lo escriua racional torna a pendrer lo standart de s.t Ramon y lo torna fins casa la Ciutat anant deuant dels s.rs Consellers los quals se aturaren en lo porxo de s.t Jaume y de alli quiscu sen ana en sa casa.

Conferencia.

Dit dia a la tarda los s.rs Consellers anaren a la diputatio a tenir Conferencia ab los s.rs diputats.

Festa y professó del *Niño perdido.* —Pluja.

DIUMENGE als VIIJ de dit acostuman los s.rs Consellers demati anar en lo monastir de s.t Agusti a la festa del ninyo perdido y a la tarde a la professo dels angels y per plourer molt no pogueren anar a una part ni altra.

Borrasca en la mar.

DILLUNS a VIIIJ de dit y hague gran borrasca en la mar a causa de les grans plujes y vents feu los quals enderrocaren algunas casas de la present Ciutat y caygue una roca de la inquisicio prop la presso al carrer de la tapineria y dos xiprers al fossar del pi.

Socorro a las galeras.

DIMARS a X. de dit continua la pluja y los s.rs Consellers anaren a las torras de hont tragueran moltas gumenas y altres cosas necessarias per las galeras eran al moll que patian naufragi.

Extractio de officials de la visita.

DIMECRES a XJ. de dit continua la pluja y al vespre y hague trentenari y tragueren vissitadors y officials de la vissita conforme en dit trentenari se conte.

24.na de guerra: suspesa per pluja.

Dit dia conuidaren los s.rs Consellers la vintyquatrena de guerra y per plourer molt nos pogue juntar.

A s.t Agusti.

DIUMENGE a XV. de dit.—En aquest dia anaren los s.rs Con-

sellers al monastir de s.t Agusti en forma de ciutat per fer la vissita que quiscun any acóstuman de fer a cada orde mendicant: entraren per lo portal major ahont los hisqueren a recebir alguns frares passaren per lo cor y pujaren al presbiteri ahont segueren ab les cadires de vallut y almoades de la present Ciutat y aixi assentats ohiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren en sas casas.

Concell de Cent y extractio de portalers y altres officis.

DIMARS a XVIJ de dit dia de s.t Antoni.—En aquest dia y hague Consell de Cent en lo qual despres de fetas algunas proposicions ordinarias y extraordinarias e legidas algunas cartas que estan llargament contengudas en dit Consell se feu extractio de taulers y altres officials que quiscun any se acostuman de traurer.

Lo s.r official Vila.

DIMECRES a XVIIJ de dit vingue en Casa la present ciutat lo s.r official Vila per publicar sententia de excomunicatio als s.rs officials de la vissita, segue entre lo s.r Conseller cap y quart per esser absent lo s.r Conseller ters.

Conferencia.

DIJOUS a XVIIIJ de dit a la matinada anaren los s.rs Consellers a Conferencia a la diputatio y alli tractaren cosas importants al benefici publich.

A s.t Sebastia.

Dit dia a la tarde vigilia de s.t Sebastia anaren los s.rs Consellers a vespres a la Iglessia de s.t Sebastia.

Professo a s.t Sebastia.

DIUENDRES a XX. de dit, dia de s.t Sebastia se feu proffeso per lo Clero de la Seu la qual ana a dir lo offici a s.t Sebastia y en ella aportaren lo talam los s.rs Consellers y arribats alla al temps del offici estigueren assentats deuant lo altar ab ses cadires de vallut carmesi y coxins a la part del euangeli y la professo feu la ronda acostumada dels altres anys E acabat dit offici sen torna la professo a la seu acompanyantla los s.rs Consellers aixi mateix y de alli sen ana quiscu en sa casa.

Conferencia.

DISAPTE a XXJ. de dit a la matinada anaren los s.rs Consellers a conferencia a la diputatio.

Als pallols.

Dit dia a la tarde anaren dits s.rs Consellers als pallols y alli tingueren Junta de forments.

Al Carme

DIUMENGE a XXIJ de dit.—En aquest dia a la matinada anaren los s.rs Consellers al monastir de nostra s.ra del Carme en forma de Ciutat per fer la vissita que quiscun any acostuman de fer a cada orde mendicant, entraren per lo portal major ahont los hisqueren a recebir alguns frares y pujaren al presbiteri ahont segueren ab les cadires de vallut y coxins de la present

Ciutat y aixi assentats ohiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren en sas casas.

Als angels a la professo del ninyo perdido.

Dit dia a la tarde anaren al monastir de les monjes de nostra s.[ra] dels Angels en lo qual monastir se feu la professo del ninyo perdido per no hauerse pogut fer lo dia de la festa ni lo diumenge apres seguent per causa de las plujas. Aportaren en dita professo los s.[rs] Consellers las varas del talam y lo estandart lo s.[r] don fra Fran.[c] de Miquel comanador de s.[t] Joan acompanyat de molts Caualllers. Feuse dita professo per los llochs acostumats de la present Ciutat y acabada los s.[rs] Consellers sen anaren.

Vingu'da del s.[r] de Placis.

DILLUNS a XXIIJ de dit a la matinada ana lo s.[r] Conseller segon ab un cotxo a fer una compra de blats a Riu bassos y feta aquella ana a dinar a s.[t] Andreu y despres de hauer dinat volent tornarsen li vingue noua que lo s.[r] de Placis Besanson venia de Fransa al present Principat y que dit dia volia arribar en la present Ciutat lo qual ohit per dit s.[r] Conseller que estaua ab companya dels s.[rs] Hyeronim Calders m.[r] Simon Campana y del escriua major de Casa la ciutat determina de aguardarlo lo qual poch apres arriba a la ligera acompanyat de Joan Fran.[ch] Codina m.[r] y de alguns altres criats anant a caual1. E encontinent que dit s.[r] conegue a dit s.[r] Conseller deualla de caual1 y arriba a dit s.[r] Conseller fentse las degudas cortesias lo hu al altro tornantse la salut, demanantli aixi mateix los demes s.[rs] que en companya de dits s.[rs] Consellers eran de ben estar tornant la salut dit s.[r] de Placis ab la matexa cortesia donantli tots la benuinguda: e fet dit rahonament dit s.[r] de Placis se posa al cotxo de dit s.[r] Conseller ab los demes s.[rs] y marxaren volta de Bar[celon].[a] y quant foren a mig cami trobaren lo s.[r] .... (1) ab un cotxo que eran exits a rebrer dit s.[r] de Placis y aixi mateix li donaren la benuinguda tornantse la salut ab les degudas cortesias restant sempre dit s.[r] de Placis en lo cotxo del s.[r] Conseller lo qual los aporta en Bar[celon].[a] y fins la Casa de dit s.[r] Codina que es prop la font del Angel ahont dit s.[r] de Placis ana a posar y essent arribats alli lo s.[r] Conseller se despedi y sen ana a Casa la present Ciutat ahont troba los demes s.[rs] Consellers als quals dona raho de la vinguda de dit s.[r] de Placis y dels agasajos li hauia fet de la qual noua los s.[rs] Consellers se alegraren molt y aixi loant y

(1) Espay de mitja ratlla en blanch.

aprobant tot lo fet per dits s.r Conseller segon son company ordenaren que lo s.r Hyeronim Calders militar y lo s.r Joseph Mora ciutada anassen per part de dits s.rs Consellers a donar la benuinguda a dit s.r de Placis offerintse per part de la ciutat en tot lo que ses s.rias fossen bons en seruirlo. Y arribats dits s.rs Hyeronim Calders y Joseph Mora en Casa de dit s.r de Placis, los hisque a rebrer a la sala de aquella y tots junts fentse las degudas cortesias y compliments sen entraren en lo aposento, ahont se sentaren y dit s.r Hyeronim Calders per part de la ciutat y s.rs Consellers li dona la benuinguda significantli lo gran contento y alegria hauian tingut dits s.rs Consellers en sa vinguda offerintse promptes per part de la ciutat y s.rs Consellers en seruirlo en tot y per tot en lo que fos de son seruey suplicantli no escusas lo manarlos perque poguessen los effectes acreditar los bons desitgs tenian dits s.rs Consellers en seruirlo. E dit s.r de Placis responent a dites coses digue que feya gran estimatio de la merced y honrra que dits s.rs consellers li feyan y que hauia estimat molt que sa magestat xp.ma (que Deu guarde) li hagues manat vingues a emplearse en lo seruey del present Principat y ciutat de Bar[celon].a de qui tantas merces tenia rebudas en laltra ocasio fou en ella y que aixi per sa part no faltaria ab la puntualitat deguda en lo que fos menester fentlos aixi mateix a saber com portaua Cartas de la Reyna nostra s.ra del s.r Cardenal Masserin, del s.r Comte de Harcourt y altres per los s.rs Consellers y saui Consell de Cent las quals volia ell en persona entregar a dits s.rs Consellers per besar las mans a sas senyorias y aquellas fossen legidas en Consell. Lo qual rahonament acabat dits s.rs embaxadors se despediren de dit s.r de Placis ab las matexas cortesias y compliments acompanyantlos fins al llindar de la porta de dita casa y de alli se despediren y dits s.rs embaxadors tornaren resposta a dits s.rs Consellers de dita embaxada.

Embaxada al s.r de Placis.

DIMECRES a XXV. de dit dia de s.t Pau vingue lo s.r de Placis acompanyat de alguns Caualler francesos y catalans en casa la present ciutat a besar las mans als s.rs Consellers quart y sise absents. al qual hisque a rebrer lo escriua racional a la porta de dita Casa y despres los s.rs consellers a la porta de trentenari vella, segue entre lo[s] s.rs consellers cap y ters y alli entrega en mans del s.r Conseller en cap los plechs aportaua de Paris y al cap de un poch sen ana.

Vinguda del s.r de Placis a Casa la Ciutat.

Consell de Cent.

Dit dia a la tarde y hague Consell de cent en lo qual vingue dit s.r de Placis en lo qual primerament se legiren unas Cartas vingudas de part del Rey nostre s.r; de la Reyna senyora nostra, del s.r Gaston, Cardenal Macerin, y del s.r Compte Harcourt virrey les quals cartes estan llargament en la ma corrent de la escriuania major continuades y acabades de llegir entra dit s.r de Placis. segue despres del prom mes antich y despres alçat de peus en lo barret al cap en la forma acostumada digue y referi a dit general consell com venia a seruir a la present Prouincia per orde de sa Mag.t xpma. explicant lo gran contento tingue de la electio de sa persona per poderse emplear en lo que sa persona pogues y tambe lo gran esfors que Fransa procuraua fer per acompanyar y engrosir lo exercit del s.r Compte Harcourt llochtinent y capita general del present Principat nouament elegit y anomenat y aixi que sas s.rias li volguessen manar moltas cosas de son seruey que ell acudiria ab gran puntualitat. E lo s.r Conseller en cap ab veu sua y voluntat dels demes li respongue que estimaua molt la aficio y voluntat portaua al present principat no esperantse menos de un Caualler tant generos com sa m[erc].e era y aixi en correspondencia de dita voluntat los volgues manar moltas cosas se li offerissen que acudirian ab la puntualitat com les obres darian ocular ostensio. E fet dit rahonament dit s.r de Placis sen ana del present Consell acompanyantlo los Cauallers y altres de aquell fins al cap de la escala de dita Casa.

E anat que sen fonch dit s.r de Placis fonch proseguit en fer proposicions y deliberacions en materias tocants al gouern de la present Casa y ciutat les quals estan en dit Consell llargament continuades: y acabades aquellas fonch feta extractio de balle de la present Ciutat de las personas deuall escritas y seguents

Extractio de Balle de Bar[celon].a

Lo d.or Fran.c Gimbert.

Hyeronim Resplants y per tenir offici de vida fonch extret

Hermenegildo Amat del Orde y per ser ciego

Magi Aroles mercader.

Dia de s.t Policarpo. Promania al pi.

DIJOUS a XXVJ de dit, dia del Glorios s.t Policarpo a las vuyt horas del mati los s.rs Consellers ab sos promens se ajuntaren en lo Porxo de s.t Jaume y segueren en forma de promania. E apres de alli acompanyats de la musica passant per los llochs acostumats anaren al pi y essen al portal de la Iglessia los

s.rs obrers hisqueren a rebrer los s.rs Consellers y promens los quals entrats dintre y passant per lo mix del cor sen muntaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent lo degut acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli y alli segueren ab los banchs de vallut carmesi y ohiren lo offici y sermo que en honrra del glorios sant predica lo d.or ..... (1) Vilella fill del s.r Conseller sise. La qual festa fa la ciutat dit dia en memoria de la miraculosa victoria que nostre s.r fou seruit donar a las armas Catalanas en la montanya de Monjuich contra las castellanas. E acabat dit offici ab la matexa forma de promania sen ana quiscu de dits s.rs Consellers en llur casa.

Anada als pallols.

DISAPTE a XXVIIJ de dit los s.rs Consellers anaren als Pallols.

Jubileu per les paus.

DIUMENGE a XXVIIIJ de dit.—En aquest dia se publica lo sant Jubileu que nostre santissim pare Innosentio tretse vuy benauenturadament en la s.ta Iglessia Catholica regnant enuia en aquesta Ciutat per la pau y concordia dels princeps cristians lo qual esta assi cusit (2) y a la tarde se feu una solemne professo general de pregarias en la qual assistiren los s.rs Consellers com a verdaders pares de republica y lo s.r Gouernador tambe, anant detras lo gremial, E acabada dita proffesso que era tart quiscu sen ana en llur casa.

Juhi de Promens.

DIMARS a XXXJ. de dit.—En aquest die se tingue Juhi de promens en la forma acostumada extret lo qual parti de Casa la present Ciutat y ana a la preso ab la forma seguent ço es los s.rs Consellers cap, segon y ters deuant e apres anaue lo Juhi de promens Cauallers ciutadants y artistas a ma dreta y mercaders y menestrals a ma esquerra y darrere tot lo Juhi de prohomens anauen los s.rs Consellers quart quint y sise: y arribats que foren dalt en la presso arriba lo s.r Gouernador al qual hisqueren a rebrer dits s.rs conseller[s] a la porta de dalt E apres se assentaren ab aquesta forma ço es lo s.r Gouernador en mig y lo s.r Conseller en cap a sa ma dreta y lo s.r Conseller segon a ma esquerra lo s.r Conseller ters a ma dreta y lo s.r Conseller quart a ma esquerra, lo s.r Conseller quint a ma dreta y lo s.r Conseller sise a ma esquerra ab uns banchs de cuyro negre que alli hauia y los promens ab los demes banchs que alli hauia per dit

(1) En blanch.
(2) Es un cartell estampat, de 598 × 430 mm.—V. l'*Apèndix I*

effecte y aixi assentats tragueren lo delinquent ques deya .... (1) natural de Castellsera y alli lo assentaren en un banquet en lo mig de Juhi de Promens com se acostuma: foncli llegit alli alta voce lo proces per lo not[ari]. de la causa E apres de llegit informa en fauor del reo micer .... (2) Alzina d.or en drets y aduocat dels pobres y apres de feta dita informatio y relatio per lo mag.ch Assessor del s.r Gouernador lo s.r Conseller en cap se alsa y sen entra en una altra istantieta dita lo deposador ahont troba Joseph Fita escriua de manament ab una taula ab son tapete de drap vert y assentat en un banch al cap de la qual taula hauia una cadira vacua. E encontinent dit s.r Conseller en cap feu son vot ad aurem notarii y aquell fet se assenta en la dita cadira vacua que per dit effecte estaua en dit lloch y encontinent entra en dita cambra lo prom mes antich lo qual fet dit vot en la forma alt dita se assenta en dit banch al costat de dit Fita, E despres entraren los s.rs consellers de dos en dos esperantse lo hu a la porta de dita istancia mentres lo altro anaua a votar y despres de hauer votat se tornaren a assentar en lo lloch de hont eren exits y despres de votats dits s.rs Consellers entraren a votar dits promens de dos en dos ço es un Caualler o, Ciutada y un mercader esperantse lo hu a la porta quant laltro votaua y aixi consequutiuament fins tots hagueren votat, y votat fonch dit Fita se alça y ana a publicar la sententia en la qual fonch trobat esser estat condemnat lo dit .... (3) en ser açotat, desorellat, y penjat y apres de acabat dit Juhi de promens lo s.r Gouernador se despedi de dits s.rs Consellers y sen ana y despres los s.rs Consellers acompanyats aixi mateix de dits promens sen tornaren en Casa la present ciutat y de alli quiscu sen ana en llur casa.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

FEBRER 1645.

Jurament del balle de Barcelona.

DIMECRES al primer de febrer.—En aquest dia jura mossen Magi Aroles mercader del offici de balle de Barcelona lo qual

(1) En blanch.
(2) Idem.
(3) Idem.

jurament se feu ab la forma seguent ço es que lo mati a las deu horas essent auisats los s.rs Consellers com lo dit Magi Aroles era ya en la plasa de s.t Jaume partiren de casa de la Ciutat y de alli anaren a la plasa de s.t Jaume E alli se assentaren als pedrisos que estan vers la part de la font del mateix modo estan assentats en Casa de la Ciutat E de alli enfora anaren agraduats conforme apar ab lo llibre de agraduacions aporta lo escriua de les obres anant lo dit Magi Arolas en lo mix del bordo del s.r Conseller ters per no hauer encara jurat en les escales deuant la Iglessia de s.ta Agata en la plasa del Rey y alli fonch present lo s.r veguer y a be y hauia una cadira de repos no se assenta sino que estant a ma dreta del s.r Conseller en cap y tots den peus y dit Magi Aroles jura y presta lo sacrament y homenatge en ma y poder de dit s.r veguer y lo dit s.r veguer de ses mans li dona lo basto de balla y despres ab la matexa agraduatio anant lo dit Magi Arolas per hauer ya jurat y aportar lo basto de balle al extrem del bordo del s.r Conseller ters anaren en la Casa de la ciutat y alli se assentaren los s.rs Consellers y lo s.r balle se assenta entre lo s.r consellers ters y quint y presta lo solit jurament en ma y poder del s.r Conseller en Cap y apres ab la matexa agraduatio anaren en la Cort del balle a donarli possessio y de alli tornaren en la matexa agraduatio a Casa de la ciutat.

Dit dia jura tambe en lo offici de sota administrador de plasas Bernadi Comes sastra y despres de hauer jurat en casa de la ciutat ana lo s.r Conseller sise als pallols a donarli possessio en la forma acostumada. Jurament de sotaad.or de plasas.

Dit dia a la tarde anaren los s.rs Consellers a Conferencia a la diputatio. Conferencia a la Diputació.

DIJOUS a IJ de dit dia de nostra s.ra Candalera.—En aquest dia quant lo s.r bisbe de Bar[celon].a diu de Pontifical van los s.rs Consellers a la seu y alli ohuen lo offici y van a la benedictio de la cera: pero com lo present any lo s.r bisbe no era en Bar[celon].a no anaren dit dia en dita Iglessia. Festa de la Candelera en la Seu.

DIUENDRES a IIJ de dit.—En aquest dia a la matinada assenyala la atalaya de Monjuich armada de la part de lleuant y foren galeras del enemich que passaren. Pàs de galeres enemigues.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers ab sos verguers y massas altas anaren a fer las estacions per guanyar lo Jubileu en las Iglessias del Asseu (sic) hospital general, y monjas capuxinas per Estasions del Jubileu.

dit effecte elegides y anomenades y arribats en ditas Iglessias pujaren en lo presbiteri de quiscuna dellas y feren oracio per espay de un quart o, mes y feta dita estacio sen anaren a casa.

Pagaments del Rey per los pagesos.

DISAPTE a IIIJ de dit a la matinada. — En aquest dia yo Joseph Soldeuila notari publich de Bar[celon].[a] y escriua Racional de la present casa puji en lo banch de la present ciutat ahont trobi gran numero de pagesos de diuerses parts de Cathalunya los quals eren arribats en dit banch a effecte de que per part de sa Mag.[t] xpma. los era notificat com sels pagaria tots los danys y gasto hauian fet en casa de quiscu dells los soldats francesos amostrant, o, tenint clarisia dels cabos de dits gastos y per dit effecte se hauien deposat en dit banch, una bona summa de dobles y aixi en amostrar un paper o, fe que portauen de Pacia Roca secretari y escriua de manament sels pagaua tot lo que en dita fe, o paper se ordenaua.

Concell de Cent: nova de la vinguda del comte d'Harcourt per Virrey.

DIUMENGE a V. de dit.—En aquest dia y hague Consell de Cent en lo qual en primer lloch lo s.[r] Conseller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] Consellers sos company[s] explica y referi ab dit Consell com tenien notitia per tres auisos diferents y en particular de don Fran.[c] Sala embaxador desta Ciutat en Paris ab sa Carta de tretse de Janer passat enuiada als s.[rs] Consellers ab la qual los diu que a nou de dit mes de Janer parti de Paris la guarda del serenissim s.[r] Compte de Harcourt virrey nomenat per esta Prouincia y als 12. de dit parti sa recamara y que dit s.[r] virrey se partiria de Paris dins deu dies apres y aixi se enten que era ya per lo cami, tot lo qual proposauen al dit Consell perque aquell deliberas lo que deuia fer la ciutat en orde a la entrada se hauia de fer a dit s.[r] virrey y ab quina forma se faria aquella y fins ahont ha de enuiar la present ciutat a donar la benuinguda perque lo que dit Consell deliberara dits s.[rs] Consellers puguen posarho en executio. La qual proposicio entesa per dit consell feu deliberatio y conclusio que per significar lo particular contento te esta Ciutat de la vinguda del s.[r] Compte de Harcourt en llochtinent desta prouincia que aixi en orde a anar a dar la benuinguda a sa altesa com en lo modo de la entrada se dispose ys fasse de la matexa manera se feu en lo s.[r] Mariscal de Bresse y en anar a darli la benuinguda sia fins a la ralla de Fransa.

E apres de feta dita deliberacio foren legides en lo present Consell moltas Cartas de don Fran.[co] Sala embaxador desta

Ciutat, del Rey nostre s.[r] de la Reyna nostra s.[ra] de Tellier y altres que per estar llargament descritas y continuadas en la ma corrent de la scriuania major se dexan assi de continuar.

DIMARS a VIJ de dit. — En aquest dia vingueren los s.[rs] Diputats a Casa la Ciutat a tenir Conferencia ab los s.[rs] Consellers, en la qual se tractaren negocis conuenients al benefici publich. Conferencia.

DIMECRES a VIIJ de dit. — En aquest dia tambe vingueren los s.[rs] Diputats en casa la present Ciutat a tenir Conferencia ab los s.[rs] Consellers. Idem.

DIUENDRES a X. de dit a la tarde los s.[rs] Consellers ab los verguers y massas altas anaren al Asseu (sic), hospital general y monjas capuxinas a fer la estacio del Jubileu. Estasio del Jubileu.

DIUMENGE a XIJ de dit dia de la Gloriosa verge y martir s.[ta] Eularia patrona desta Ciutat. — En aquest dia demati los s.[rs] Consellers acompanyats de sos promens se ajuntaren en lo porxo de s.[t] Jaume y alli se assentaren ab los banchs de vallut carmesi de la Ciutat y junts que foren acompanyats de la musica anaren per los llochs acostumats en la seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor muntaren al præsbiteri per la part de la Epistola y saludant lo altar major sen passaren a la part del euangeli y alli se assentaren ab los banchs de la Ciutat cuberts de vallut carmesi ahont oyren lo offici y sermo: lo diaca porta la pau al cor y lo subdiaca als s.[rs] Consellers y acabat lo offici los s.[rs] Consellers y promens acompanyats de la musica anaren fins lo porxo de s.[t] Jaume ahont fentse las degudas cortesias se despediren. Promania de s.[ta] Eulalia.

Dit dia a la tarde los s.[rs] Consellers a las tres horas se ajuntaren en lo porxo de s.[t] Jaume y alli se assentaren ab los banchs de vallut carmasi y junts que foren lo escriua racional acompanyat de la musica trague lo pendo de s.[ta] Eularia de Casa la Ciutat yl porta en lo porxo de s.[t] Jaume hont los s.[rs] Consellers eran y la musica se posa deuant y despres lo pendo y per los llochs acostumats anaren en la seu entraren per lo portal major y passaren per lo mig del cor muntaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent Reuerentia al altar sen passaren a la part del euangeli y se assentaren en los banchs cuberts de vallut carmesi de la Ciutat. Lo escriua racional dexa lo pendo arrimat al pilar junt lo s.[r] Conseller en cap: comensaren la professo y mentres anauen exint las banderas munta la Aliga y dansa una

dansa en dit presbiteri y a la que hague de partir la custodia los s.rs Consellers comanaren lo estandart de s.ta Eularia al s.r don Fran.co Vilalba prom mes antich lo qual acompanyat dels demes promens ab sas varas dauradas anauan deuant la Custodia los s.rs Consellers se posaren darrera del gremial fins al exir del cor ahont prengueren las varas del talam quiscu per son orde: feuse la professo ab molta solemnitat y forma acostumada. Tornada la professo en la seu y acabada ques fou aquella lo escriua racional torna a pendrer lo dit pendo y ab la matexa forma acompanyat de la musica torna dit pendo en Casa de la Ciutat restantse los s.rs Consellers en la plasa de s.t Jaume ahont fentse las degudas cortesias se despediren.

Concell de cent.

DILLUNS a XIIJ de dit.—En aquest dia y hague Consell de Cent en lo qual se tractaren moltas cosas tocants al benefici publich les quals estan llargament continuades en la ma corrent de la escriuania major.

Càtedra de filosofia: provisió.

DIMARS a XIIIJ de dit. — A la tarda anaren los s.rs Consellers al estudi per una oppositio se feu de una Catreda de filosofia en la qual fou prouehit lo doctor..... (1) Dou.

Conferencia.

DIMECRES a XV. de dit.—En aquest dia anaren los s.rs Consellers a la diputatio a tenir Conferencia ab los s.rs diputats y alla tractaren cosas tocants al be y utilitat de la present Ciutat y Prouincia.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

Conferencia.

DIMARS a XXJ. de dit. — En aquest dia vingueren a casa la present ciutat los s.rs diputats a conferencia: foren rebuts ab la forma acostumada y assentats dins Consistori a la ma dreta dels s.rs Consellers estant tots per filera tractaren alla materias convenients al present principat.

Extractio de la donsella en lo hospital de misericordia.

DIUENDRES a XXIIIJ dia de s.t Mathias.—En aquest dia los s.rs Consellers demati anaren al hospital de misericordia per ferse la extractio de la donsella que quiscun any se trau de la Causa pia fundada per Mathias Vilar a la qual extractio assistexen los s.rs Consellers Estigueren assentats a la part del euangeli ab las cadiras y cuxins de vallut carmesi de la Ciutat y los s.rs administradors de dit hospital estigueren assentats ab banchs a

(1) En blanch.

la part de la Epistola y en lo mig y hauia una taula llarga ab un tapet vert y de sobre dita taula una alburnia gran de pissa ahont posaren los noms de las donsellas de dit hospital corrian dita sort y un minyo de edat de sinch, o, sis anys lo muntaren sobre dita taula ahont se agenolla y posa la ma dins dita alburnia per tres voltas senyantse la ultima de las quals tragué un redoli en lo qual se troba lo nom de Maria Boneta y en lo punt a dita donsella li posaren una vestidura verda ab las armas del hospital deuant y una corona de flors: los s.rs Consellers se alsaren y acompanyats dels administradors anaren al monastir de clerigos menores ahont estaua lo santissim sacrament patent (que sia lloat y glorificat per sempre) la donsella extreta anaua darrera: los s.rs Consellers estigueren assentats a la part del euangeli ab los banchs de vallut carmesi de la Ciutat y los administradors de dit hospital en altres banchs a la part de la Epistola: oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren en dit hospital ahont se despediren.

Disapte a XXV. de dit a la matinada los s.rs Consellers se ajuntaren en Casa de la ciutat y junts que foren ab las gramallas de raxa negra fentse portar las faldas per sos paxas y acompanyats dels officials de la present Casa anaren en la seu y muntaren al presbiteri per la part de la Epistola y saludant lo altar major sen passaren a la part del euangeli y feta oracio se assentaren ab los banchs de la ciutat: ohiren lo offici del aniuersari que la Ciutat fa celebrar per salut y repos de les beneytes animes de purgatori lo disapte dilluns y dimars de carnestoltes en la forma acostumada. Acabat lo offici los s.rs Consellers baxaren darrera dels qui deyan lo offici ys posaren fent una ala despres del primer pilar y ha baxant del presbiteri a la part de la Epistola assistiren a la absolta general y despres passa la Creu ab lo clero hisque per lo portal del claustro anant los s.rs Consellers darrera del gremial y fent una absolta a cada cap de claustro y los s.rs Consellers fent una ala al temps se feyan las absoltas ab la forma sobredita rodant lo claustro y acabadas las absoltas los s.rs Consellers feren oracio al altar major agenollantse a la primera grada de la part de la Epistola y sen tornaren a casa de la Ciutat.

Aniuersari en la seu los tres dies de Carnestoltas.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual entre altres coses se feren fonch conferir lo offici de aduocat de la ballia qui tenia lo mag.ch m.r Simon Campana per temps de

Consell de Cent.

tres anys qui finien a la fi del present mes en fauor de dit m.r Campana durant sa vida natural per bons serueys que dell la present ciutat hauia rebuts com dites y altres coses estan en dit Consell mes llargament contengudes.

Aniversari de les animes en la Seu.

DILLUNS a XXVIJ de dit. — En aquest dia anaren los s.rs consellers a la matinada al aniuersari de les animes a la seu lo qual se feu ab la matexa ceremonia y manera esta dit del disapte proppassat.

Idem.

DIMARS a XXVIIJ de dit a la matinada anaren los s.rs Consellers al aniuersari a la seu conforme esta dit del disapte y dilluns proppassats.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

MARS 1645.

Cendra.

DIMECRES AL PRIMER DE MARS a la matinada los s.rs Consellers hisqueren a la Capella a missa y lo sacerdot los dona cendra per ser lo primer dia de Quaresma. E despres anaren a la Merce y a la Trinitat com es costum a la absolutio general que quiscun any se fa.

Munsiur de Placis.

DIJOUS a IJ de dit a la tarde vingue en casa de la Ciutat monsiur de Placis lo qual segue entre lo s.r Conseller en cap y ters lo qual venia a despedirse dels molt Illustres s.rs Consellers per anarsen a rebrer lo s.r Compte de Harcourt qui venia per virrey del present Principat de Cathalunya.

Priuilegi del s.r virrey.

DIUENDRES a IIJ de dit a la matinada.—En aquest dia vingue a casa la Ciutat lo s.r Jaume Bru Thresorer del present Principat de Cathalunya y Pacia Roca secretari del Rey nostre s.r y escriua de manament los quals entrats segueren ço es lo dit s.r Bru entre lo s.r Conseller en cap y ters y lo dit Pacia Roca al costat del s.r Conseller quint y aixi assentats notificaren a dits s.rs Consellers com portauen lo priuilegi del serenissim Princep de Harcourt virrey y Capita general del present Principat y Comptats de Rossello y Sardanya pera que sa senyoria registras y miras aquell si venia ab la forma acostumada: y fet dit rahonament dexaren copia de dit Priuilegi del que dits s.rs Consellers se alegraren moltissim y despedintse dits s.rs Bru y Roca sen anaren.

Al hospital.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers anaren al hospital gene-

ral de s.ta Creu ahont acostumen de anar tots los diuendres de quaresma: entraren per lo portal del pati de la part de dit Carrer ahont trobaren los s.rs administradors ahont despres de donarlos la benuinguda se posaren ço es lo s.r Canonge mes antich al costat del s.r Conseller en cap y laltre s.r Canonge al costat del s.r Conseller segon per no serhi lo s.r administrador Ciutada per ser diffunct y lo s.r administrador mercader al mig entre ters y quart anant darrera quint y sise y aixi agraduats entraren a la Iglessia per lo portal de dit pati ahont segueren dits s.rs Consellers a la part del euangeli ab ses cadires y coxins de vallut carmesi y los s.rs administradors a la part de la Epistola ab cadires negres y aixi assentats oyren lo sermo y miserere que quiscun diuendres de quaresma se acostuma dir en dita Iglessia lo qual acabat dits s.rs Consellers y administradors se alsaren y ab la forma sobredita seguiren totas las cambradas dels malalts y monastir de minyonas y acabat que hagueren se despediren dits s.rs administradors dels s.rs Consellers y sen anaren per la porta de dit pati dauant del monastir del Carme entraren en lo monastir de las repenedidas ab los administradors de dita Casa ahont miraren y regonegueran dit monastir per ser aquell de la present ciutat y vist aquell se despediren anantsen ab la forma acostumada deues casa.

DISAPTE a IIIJ de dit.—En aquest dia a la matinada se toca a consell de Cent y a causa de estar los molt Illustres s.rs Diputats ab los molt Illustres s.rs Consellers ab Conferencia en la present Casa nos pogue tenir y aixi se dexa per la tarda. Conferencia ab los Diputats.

Dit dia a la tarda y hague Consell de Cent en lo qual entre altres coses se tractaren fonch certa dificultat que los magnifichs aduocats de la present Casa hauia occorreguda acerca de la admissio del Priuilegi del s.r Compte de Harcourt elegit en virrey del present Principat de Cathalunya per hauerhi en aquell alguna clausula o, poder que no acostumaua venir de Fransa al qual dupte lo Consell general prengue la resolutio que en dit Consell es llargament de veurer (1). Concell de Cent.

DIUENDRES a VIJ. de dit.—En aquest dia sen anaren de la present Ciutat los s.rs Hyeronim Calders y Francisco Vila em- Embaxadors a sa Alteza.

---

(1) L'acort prés per la Assamblea de Cent Jurats es aquest:—«Que la Ciutat aconcella als S.rs Deputats se accepte lo priuilegi de Virey en Perçona del senyor Compte de Harcourt despedit de la manera esta concebut ab la protestacio ordinaria y en particular se pose clausula en dita protesta conuenient en orde a la que conte dit priuilegi de poder tenir sa altesa Corts y parlament general.»—(*Deliberacions* de 1645, fol. 101.v)

baxadors elegits y anomenats per los molt Illustres s.rs Consellers per anar a Perpinya a donar la benuinguda a sa Alteza lo qual tenian intelligencias era ya prop de Narbona: nostre s.r lo deix arribar per quietut del present Principat.

Dia de s.t Pacia a s.t Just.

DIJOUS a VIIIJ de dit dia de s.t Pacia.—En aquest dia anaren los s.rs Consellers a s.t Just y s.t Pastor ahont se feya la festa del glorios s.t Pacia: entraren per la porta Principal exintlos a rebrer los s.rs obrers pujaren al presbiteri ahont segueren a la part del euangeli ab las cadiras y coxins de vallut carmesi y aixi assentats ohiren lo offici y sermo que predica lo pare Massot de s.t Fran.co de Paula y lo subdiaca dona la Pau als s.rs consellers y acabat dit offici sen anaren.

Al hospital.

DIUENDRES a X. de dit. — En aquest dia a la tarde los s.rs Consellers anaren al hospital general de s.ta Creu a fer la vissita ordinaria que quiscun diuendres acostuman: feuse com lo diuendres proppassat excepto que no anaren a las repenedidas.

Examens de opposants de plasa de artillers.

DIUMENGE a XIJ de dit anaren los s.rs Consellers quint y ters absents al baluart de santa Madrona ahont se feren en presencia de dits s.rs Consellers dos examens de dos opposants per dos plasas de artilleria vagauen de aquelles de vint lliures quiscun any las quals donaren ço es la una a ..... (1) Marti paller y altra a ..... (2) Gasso fuster.

Conferencia.

DILLUNS a XIIJ de dit.—En aquest dia anaren los s.rs Consellers a la diputatio a tenir Conferencia ab los s.rs diputats.

Idem.

DIMARS a XIIIJ de dit.—En aquest dia a la matinada arriba en la present Ciutat una Carta dels s.rs Hyeroni Calders y Fran.co Vila embaxadors pera sa Alteza dirigida als molt Illustres s.rs Consellers ab la qual donauen auis com eran arribats en Perpinya ahont tenian intelligencias certas que lo serenissim Comte de Harcourt arribaria en dita vila lo dilluns , o , dimars propuinent a la data de la Carta la qual fonch del disapte proppassat y que encontinent dit s.r Virrey marxaria la volta de Bar[celon].a nostre s.r lo deix arribar.

Als Angels per la festa de s.t Thomas.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers anaren al monastir dels Angels ahont se feya la festa del glorios s.t Thomas de Aquino. y estaua descubert lo Ss.m Sacrament: segueren a la part del euangeli ab los banchs de vallut ahont oyren lo sermo y acabat

(1) En blanch.
(2) Idem.

aquell sen anaren per tenir de anar lo s.r Conseller segon a fer un infant cristia.

DIMECRES a XV. de dit dia de la gloriosa verge y martir s.ta Madrona los s.rs Consellers anaren al mati en la Asseu (sic) y se assentaren ab los banchs cuberts de vallut carmasi a la part del euangeli y despres de hauer esperat un bon rato per estar ocupats los s.rs Canonges en lo enterro de don Hyacintho Descallar Canonge de dita Iglessia que era mort lo qual acabat comensaren la professo que anaua a santa Madrona per la festiuitat de la Gloriosa santa. Los s.rs Consellers aportaren lo talam y arribats en dit monastir se assentaren ab les cadires y coxins de vallut carmesi a la part del euangeli y lo cap de professo ab sos assistents ab cadires de vallut morat a la part de la Epistola ahont oyren lo offici, Lo diaca porta la pau al cap de professo y lo subdiaca als s.rs consellers y acabat lo offici la professo sen torna ab la forma acostumada. Dia de s.ta Madrona.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

DIJOUS a XVJ. de dit.—En aquest dia a la matinada vingueren los s.rs Diputats a Conferencia a casa la present Ciutat. Conferentia.

A la tarde y hague trentenari ahont vingueren los s.rs administradors del hospital en forma de embaxada: foren exits a rebrer per lo scriua racional y altres officials de la present Casa y segueren ço es lo s.r Canonge mes antich entre lo s.r Conseller en cap y ters y laltre s.r canonge entre segon y quart per ser mort lo s.r administrador Caualler, o, ciutada y lo mercader segue al costat del s.r Conseller quint y aixi assentats referiren la causa per la qual venian la qual en dit trentenari esta llargament expressada. Trentenari.

DIUENDRES a XVIJ de dit a la tarda los s.rs Consellers anaren al hospital general a oyr lo sermo y miserere: feuse com en lo prop passat diuendres. Al hospital.

DISAPTE a XVIIJ de dit los senyors Consellers anaren a fer visita a la ballia. Visita a la Batllia.

DIMARS a XXJ. de dit.—En aquest dia se tingue intelligencias que Sa Alteza lo s.r Comte de Harcourt era molt prop de la present Ciutat y que la present nit dormiria en la vila de Granolles de hont lo endema partiria volta de s.t Andreu de Palomar ahont faria la dinada en temps per poder entrar dejorn en la present Ciutat. Nou Virrey, Comte d'Harcourt: avis de sa pròxima arribada.

Entrada del s.r Compte de Harcourt.

DIMECRES a XXIJ de dit fou la entrada del serenissim senyor Henrrich de Lorena Compte de Harcourt virrey y Capita general del present Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Sardanya. La qual se feu ab la forma seguent.

Embaxada al s.r comte de Harcourt.

Demati a las 8. horas partiren de la present Ciutat lo s.r don Joseph Olmera en Bar[celon].a populat y lo s.r Francesch Sant-Genis ciutada honrrat de Barcelona embaxadors per los s.rs Consellers anomenats peral lloch de s.t Andreu de Palomar ahont era sa Altesa pera donarli la benuinguda y pendrer hora de sa Alteza per la entrada y dits embaxadors acompanyats del correu de la ciutat y son postillo arribaren en s.t Andreu de Palomar ahont trobaren a sa Alteza y de part de la Ciutat li donaren la benuinguda y li suplicaren fos sa Alteza seruit dirlos quina hora gustaua sa Alteza entrar y dit s.r virrey los rebe ab molts agasajos yls respongue que ell partiria a las dos horas de la tarde de s.t Andreu: y ab aquesta resposta dits s.rs embaxadors sen tornaren y reportaren aquella als s.rs consellers.

Acompanyament per la entrada de sa Alteza.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers acompanyats de molts cauallers se ajuntaren deuant la plaseta de casa la Ciutat y junts que foren vingueren los Consols de llotja tambe ab son acompanyament y les hores lo s.r Conseller segon baxa de cauall y sen entra en Casa de la Ciutat y se ajunta ab los s.rs obrers y escriua de les obres y feren la agraduatio la qual esta assentada en lo llibre de agraduations que aporta per dit effecte Antoni Aleix Secilles escriua de les obres y feta dit s.r Conseller segon torna a muntar a cauall y dit escriua de les obres llegi dita agraduatio ys posaren tots en forma de bordo per sas fileras y anaren marxant y en aquest endemig arriba lo correu de la Ciutat y porta auis com lo s.r virrey ya era partit de s.t Andreu y que tambe hauia trobat los s.rs Diputats fora lo portal nou que anauen a donar la benuinguda a sa Alteza y los s.rs Consellers acompanyats ademes dels cauallers de la agraduatio dels officials de la present Casa anaren per la plasa de s.t Jaume, Llibrateria, deuallada de la presso, Boria, capella de Marcus deuant s.t Cugat, Carders de s.t Agusti y dret al portal nou hisqueren per dit portal y sobre dit portal estauan los tabalicos trompetas y menestrils de la ciutat y Diputatio sonant y anaren dit cami fins a las casas ditas lo moli den Carbonell y un poch ans de arribar a ditas casas torna lo correu de la ciutat donant auis que lo s.r virrey ya estaua cerca y los s.rs consellers se anaren entrete-

nint un poch fins a ditas Casas del moli de Carbonell y a la que foren dits s.^{rs} Consellers a ditas Casas descubriren lo s.^{r} Virrey qui venia acompanyat dels s.^{rs} Diputats y los s.^{rs} Diputats en veurer los s.^{rs} Consellers se despediren de sa Alteza y les hores dits s.^{rs} Consellers caminaren un poch mes auant de ditas casas del moli den Carbonell y donaren la benuinguda a sa Alteza lo s.^{r} conceller en cap la qual juntament ab la resposta *esta assi cusida* (1) y despres los s.^{rs} Consellers passaren ab lo mateix acompanyament deuant, anant lo s.^{r} Conseller sise deuant de tots despres lo s.^{r} Conseller quint y los demes s.^{rs} Consellers per son orde y lo s.^{r} conseller en cap resta a la ma esquerra de sa alteza y per ser exits los quatre tercios de la Ciutat a galejar y fer la demonstratio de alegria feu lo tercio se trobaua desde la creu de s.^{t} Fran.^{co} de Paula al portal nou una salua molt solemne. Ab aquesta forma comensaren a marxar anant primerament deuant quatre suicios (sic) ab sas alabardas per guarda de la recamara que despres se seguia molt ben posats ab calsa y gorra, seguianse despres vint asemilas que portauan la recamara de sa alteza molt ben adresadas ab sos reposteros desobre y ab ell[s] posadas las armas de sa alteza, e immediadament apres se seguian quinse, o, setsa caualls que sa ex.^{a} portaua en destra molt bons y ricament adressats de sellas y fundas, las quals estauan totas brodadas de plata; seguianse despres dos carroças molt bonas cada huna ab sis caualls rucios tambe molt ben posats, e despres se seguia la guarda de sa alteza que consistia en cent y sinquanta homens tots ab sos caualls y carrabinas y pistolas ab molt bona llibrea de dos en dos; venian despres qui ab caualls, qui ab mulas de sella, algunas magras, los officials mecanichs de Casa la ciutat; e despres alguns Cauallers y officials de Casa la ciutat ab sos caualls molt ben posats de gala, Despres dels quals se seguian molts Cauallers de la agraduatio vestits ab

(1) En efecte, hi ha cusit per inserta en *Dietari* un full in-4.°, manuscrit, en la primera plana del qual s'hi llegeix lo seguent:

«✠ = *Rahonament que feu lo s.r Conseller en cap en la entrada del s.r virrey* = Serenissim senyor = La ciutat de Barcelona per medi de sos Consellers dona a V. Alteza la benuinguda a esta Prouincia acompanyantla de desixts de moltas felicitats y a si mateix se dona mil parabiens per hauer merescuda merce tant gran de las Magestats del Rey y Reyna senyors nostres (que Deu g.^{de}) enuiant a V. Alteza s.^{r} de tanta grandesa y prendas pera que la gouerne suplica a Deu nostre s.^{r} se seruesca donar a V. Alteza molt llarga vida ab perfectissima salut pera que los effectes correspongan a las esperansas tenim fundadas en la assistensia de tant gran Princep. = *Resposta* = Respongue sa Alteza segons lo ques pogue entendrer que estimaua molt nostres desixts y nostra fidelitat y que venia aqui pera deslliurarnos Cathalunya dels enemichs y vexacions.»

molta gala y caualls molt bons E despres deuant venia lo s.[r] Conseller sise ab lo s.[r] Prom seu al costat cada hu ab son cauall, despres lo s.[r] Conseller quint ab son prom al costat y aixi mateix los demes s.[rs] Consellers , restant despres del s.[r] Conseller segon lo prom del s.[r] Conseller en cap deuant ab companya de altres Cauallers de la agraduatio, e despres venia lo s.[r] virrey (anant a ma esquerra sua lo s.[r] Conseller en cap) ab un cauall blanch petito, las clinas y cua del qual eran tant llargas y en particular las clinas que trauauan los peus del cauall per lo qual fonch forsos ferli uns llasos de tafatans, la gualdrapa, sella, fundas de pistola, cua de dit cauall y clinas era tot cubert de perlas de gran valor y lo capot, vestit, botas que portaua sa alteza aixi mateix de manera que era cosa de admirar veure la gran riquesa que portaua ab si sa Altesa; despres dels quals se seguia la Real Aud[ienci].[a] tots ab sos caualls y despres alguns officials reals de la Cancilleria y ab aquesta forma essent ya en vista de Barcelona comensa a fer la salua lo baluart de lleuant ab moltas pessas de artilleria que estauan acaradas a la part de la terra, y tambe las pessas y hauia en la muralla y torras del portal nou. tornaren las confrarias a fer altra salua de mosqueteria sonant los tabalicos trompetas y clarins de la ciutat y deputatio. Entraren per lo portal nou y anaren deues s.[t] Agusti , pes de la farina , los cardes deuant s.[t] Cugat Capella de Marcus, carrer de Moncada , Born , Cambis , carrer ampla, y Regomir amunt fins Casa la Ciutat en la qual y eran los tabalicos trompetas y clarins de la Ciutat sonant a la finestra gran de dita Casa y deuant s.[t] Jaume y diputatio (ahont tambe y era la musica de la diputatio) fins deuant del Palau del s.[r] Bisbe y dret a la seu ahont baxaren de cauall deuant del portal major y lo Illustre Capitol hisque a rebrer al s.[r] virrey ab professo y creu alta entraren per mig del cor y per la part de la Epistola muntaren alt en lo presbiteri y lo s.[r] virrey se agenolla deuant de un estrado petit ab un coxi de vallut carmesi ab la santa vera creu desobre: los s.[rs] Consellers se posaren a la part del euangeli junt lo s.[r] virrey de peus y lo s.[r] Canceller y Regent ab tot lo Consell real a la part de la Epistola y lo secretari Pacia Roca comensa a estipular lo acte del jurament feya sa Alteza com a procurador de la Mag.[t] xma. s.[r] nostre, y Francesch Joseph Fontana sindich de la present Ciutat comensa a legir las protestas a la que respongue lo s.[r] Regent «sa Alteza las te per legidas» y lo sindich del

general se posa a legir las protestas portaua per part dels s.rs Diputats a lo que respongue lo s.r regent «sa alteza las te per legidas» y despres lo dit secretari estipula lo acte del Jurament feya sa alteza com a llochtinent y capita general del present Principat de Cathalunya y comptats de Rossello y Sardanya y lo sindich de la Ciutat y diputatio donaren protestas ab la forma sobredita Prestat que hague dit s.r virrey dit Jurament se alsa de peus y ohi sententia de excomunicatio com es costum y acabada dita ceremonia los s.rs Consellers se posaren deuant anant sempre lo s.r Conseller en cap a ma esquerra de sa Alteza y baxaren per la escala de la part del euangeli y baxaren baix a la Capella de santa Eularia ahont feren oracio y sen tornaren a pujar y per lo mig del cor acompanyat del Illustre capitol fins al portal ahont se despedi lo Illustre Capitol de sa Alteza y muntaren a caual anaren per la volta del palau Episcopal plasa noua Carrer dels boters , porta ferrissa fins a la rambla , y rambla auall fins a la dressana ahont hisqueren cent atxas de la Ciutat encessas per acompanyar sa alteza , y demes del acompanyament , passaren per lo dormidor de s.t Francesch fins a Palatio que es a la plasa de s.t Francesch en les cases que eren del comte de santa Coloma. y alli se tiraren moltas pessas de artilleria que per dit effecte hauia en la muralla.

Dexat que hagueren los s.rs Consellers al s.r virrey en son Palatio , ab lo mateix acompanyament y ab las cent atxas de la Ciutat sen tornaren en Casa de la Ciutat ahont se diuidiren.

Y es de notar que per tots los puestos per hont passa lo s.r virrey sempre las confrarias de la ciutat que per dit dia tot hom generalment hauia exit de molta gala, estigueren fent una solemne salua de mosqueteria. Nostre s.r lo dexe arribar per quietut de la present Prouincia.

DIJOUS a XXIIJ de dit a la matinada lo s.r virrey vestit de gala acompanyat de molts Cauallers y de la sua guarda ana a missa a la seu y ohí aquella baix en la Capella de la gloriosa y martir s.ta Eularia patrona desta ciutat y mentres digueren aquella los cantors de sa alteza cantaren alguns motets y acabada aquella sen torna en son palatio. Lo s.r virrey aná a la seu a missa.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers acompanyats dels officials de casa y de alguns altres Cauallers anaren a fer visita al s.r Virrey al qual trobaren en una sala gran de son palatio que Visita feta per los s.rs consellers a sa alteza.

hix al carrer ampla assentat sota lo dosel que alli es de domas carmesi a una cadira de domas carmesi al costat de la qual y hauia a cada part tres cadires de domas carmesi y quant foren dits s.rs Consellers en dita sala lo s.r virrey se alsa de la cadira y hisque un poch fora del dosell y alli rebe al[s] s.rs Consellers y despres fentse las degudas cortesias se assentaren ço es lo s.r Virrey en mig en la cadira que estaua sota lo dosel y lo s.r Conseller en cap a sa ma dreta y lo s.r conseller segon a la ma esquerra y lo s.r Conseller ters a ma dreta , lo s.r Conseller quart a ma esquerra lo s.r conseller quint a ma dreta y lo s.r Conseller sise a ma esquerra y axi assentats lo s.r Conseller en Cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers digue y refferi a sa Alteza lo gran jubilo y contento hauia rebut la present Ciutat en sa vinguda y lo molt que desitjaua emplearse en cosas de son seruey encarregant aixi mateix a sa alteza la administracio de Justicia, y lo estat del present Principat com en dit rahonament es de veurer assi cusit (1) E fet dit rahonament sa Alteza respongue lo quant estaua agrahit a la merce que la present ciutat y Prouincia li hauian feta la qual tindria en memoria mentres viuria y que aixi tant per lo molt que la Reyna nostra s.ra y Regenta li hauia encomanat la present Prouincia com tambe per lo bon zel que en la present ciutat y en los Catalans hauia experimentat tindria aixi la present Ciutat com tot lo Principat tant per encomanat com se veuria per la obra y procuraria ab totas veras la quietut de aquell E fet dit rahonament per sa alteza los s.rs Consellers se despediren y sen anaren.

Al hospital.

DIUENDRES a XXIIIJ de dit a la tarde anaren los s.rs Consellers al hospital a oyr lo sermo y miserere: feuse com lo diuendres proppassat.

A la misericordia: dia de la anunciatio.

DISAPTE a XXV. de dit dia de la anunciatio de nostra s.ra Dematí a las nou horas los s.rs Consellers anaren a la misericordia ahont se feya la festa de la anunciatio de nostra s.ra y alli

---

(1) Consta en la primera plana d'un full in-4.°, ms., y diu aixi:

«✠ =*Rahonament fet per lo s.r Conseller en Cap al s.r Virrey lo dia lo anaren a visitar.*=Serenissim s.or=Lo aplauso y alegria uniuersal de aquest poble en la gloriosa entrada de V. Alteza assegura lo animo y amor ab que deu correspondrer a la merce que V A. los fa honrrantlos ab sa presencia y amparantnos ab ses forsas. Viuia esta Ciutat ab viua fe del fauor y amparo de la Magestat del Rey nostre s.r que Deu g.de pero V. A. lo acompanya ab speransas proximas de fauorables grans y numerosos successos tenintles grandissimes ques seruira V. A. de amparar en lo comu y en particular esta Ciutat que ella humil y fidelissima se offereix prompte al seruey de sa Mag.t a lo que li sera ordenat per V. Altesa.=*Resposta.*= Respongue segons lo ques pogue entendrer que venia per deslliurar la prouincia dels enemichs y posarla en quietut y que estaua molt satisfet de la fidelitat nostra.»

oyren lo offici y sermo lo qual predica lo d.r Vilella fill del s.r Conseller sise lo qual acabat sen anaren.

Conferencia secreta de Mr. de Plessis ab los S.rs Consellers.

DILLUNS a XXVIJ de dit. — En aquest die a la matinada vingue en Casa la present Ciutat mosiur de Placis lo qual fonch rebut per lo escriua rational y entrat dintre segue entra cap y ters y axi assentat digue lo per que venia y per ser negosi secret no se expressa en lo present libre y fet dit rahonament sen ana.

A palacio, y trobaren los s.rs deputats.

DIMECRES a XXVIIIJ de dit lo s.r virrey enuia a sercar als s.rs Consellers pera que anasen a Palacio que sa altesa los hauia de parlar y encontinent dits s.rs Consellers anaren a Palacio ab ses gramalles y verguers deuant ab la forma acostumada y axi anant a la que foren al cap del carrer del Regomir girant al carrer ample trobaren los molt Illustres s.rs Deputats qui venian de Palacio ab ses mases altes y encontinent dits s.rs Deputats se aturaren y fent moltes cortesies a dits s.rs Consellers pera que pasasen primers feren aturar dits verguers E, dits s.rs Consellers digueren que sas senyorias pasasen y fent dites y altres cortesies dits s.rs Consellers se despediren anantsen primerament a volta de Palacio hahont trobaren sa Alteza en una quadra a la part del carrer de la Merce hont hi hauia un llit dorat ab son cortinatge de domas vert guarnit de or ab son doser y cadires del mateix E arribats en dita quadra dit s.r Virey los feu aseurer ab unes cadiretes de domas vert guarnides de or fetes a modo de taborets estant sa Alteza al mig de ells ab una cadireta del matex ab braços y los s.rs Conseller[s] ab forma de cor ço es tres a cada part y axi asentats dit s.r virey los notifica com la Reyna nostra senyora hauia presa resolutio de asitiar la plaça de Roses per moltas conuenienties trobaua en benefici del present Principat lo que se era posat en efecte estant la dita plaça de present asitiada axi per mar com per terra ab un exercit competent entenent ab lo fauor de Deu que dins poch temps sen alcansaria lo fi y aduertint que lo dit siti no faria falta al exercit que sa magestat Christianisima hauia disposat fer per las parts de Leyda y tot lo necessari per aquell ans be que era de mes de dit exercit ultra de molta altra gent que tenia prestada en lo Llenguadoch pera quant conuingues notificant axi matex [a] dits s.rs Consellers que fora molt conuenient que lo diner gastaua la present ciutat en fer lleuas extrahordinarias quiscun any se aplicas per subuentio dels tersios del batallo per quant la experiencia ensenyaua ser mes utilos al present principat. E fet dit raho-

nament los dona una charta dirigida als s.[rs] Consellers y saui consell de Cent pera que fos legida E , presa que agueren dits s.[rs] Consellers dita carta estimaren molt a dit s.[r] virey la merce que sa Alteza los feya y despedintse de sa Alteza sen anaren de Palacio y a la que foren al carrer ample casi deuant las cases que abans eran del duch de Cardona trobaren lo s.[r] Gouernador qui anaue ab un cotxo lo qual en veurer a dits s.[rs] consellers se atura y fent moltes cortesies espera que dits s.[rs] Conseller[s] fosen pasats los quals sen anaren volta de ca la ciutat.

Al hospital.

DIUENDRES a XXXJ de dit. — En aquest die a la tarde los s.[rs] Consellers anaren al hospital general de s.[ta] Creu hahont quiscun diuendres de Coresma acostuman de anar: feuse com en los altres diuendres esta llargament contengut.

Lo d.[r] JOAN ARGILA
conseller en cap

ABRIL MDCXXXXV.

Lo s.[r] de Marca.

DISAPTE al primer del mes de Abril.—En aquest die vingue en casa de la ciutat lo s.[r] de Marca al qual hisqueren a rebrer alguns officials de Casa la ciutat y arribat a la porta de trentenari los s.[rs] Consellers y entrat dintre segue entre lo senyor conseller cap y ters y alli tractaren algunas cosas concernents al benefici de la patria.

Lo s.[r] virrey aná als baluarts.

Dit dia lo senyor virrey a la tarde ana a regonexer los baluarts acompanyat de molts Caualleres francesos y catalans y regonegue aquells y se li feu molt gran festa tirant totas las artillerias.

Los s.[rs] consellers y sa alteza anaren a s.[t] Fran.[co] de Paula.

DILLUNS a IIJ de dit Dia de s.[t] Francisco de Paula los senyors Consellers anaren en dit Conuent a oyr lo offici y estant alli vingue lo s.[r] virrey al qual dits s.[rs] Consellers hisqueren a rebrer a la porta de la Iglessia y entrats dintre y arribats al altar lo s.[r] virrey ab son estrado y cadira segue a la part del euangeli y los s.[rs] Consellers a la part de la Epistola y ab esta forma oyren tot lo offici, Predica lo p.[e] Massot de dita religio. y acabat lo offici los s.[rs] Consellers tornaren a acompanyar à sa alteza fins dit lloch.

Lo s.[r] virrey vingue en casa la Ciutat.

DIMECRES a V. de dit a la matinada vingue en Casa la ciutat lo s.[r] virrey al qual los s.[rs] consellers hisqueren a rebrer a

la porta principal y entrats dintre regonegue y mira tota casa la ciutat y sen ana.

Dit dia a la tarde y hague Consell de cent. Concell de Cent.

DIUENDRES a VIJ de dit. — En aquest dia per ser diuendres de coresma hauian de anar los s.rs Consellers al hospital y noy anaren per estar ocupats en altres cafers. Los Consellers no van al hospital.

DIMECRAS a XIJ de dit a la tarde los s.rs Consellers ters y quint absents anaren a la seca a effecte de fer obrar sisens per quant si treballaua molt poch. A la seca.

Dit dia ja fosch hauent tingut notitia los s.rs Consellers que sa Alteza los hauia enuiat a cercar anasen a palatio pera dirlos alguna cosa tenia de comunicarlos dits s.rs Consellers en forma de Ciutat ab gramallas y masses altes hisqueren de casa la ciutat ab dotse atxas quils acompanyauen per ser vespre y en esta forma arribaren a palatio hont los hisqueren a rebre a la porta del carrer alguns cauallers ab alguns criats de sa Alteza qui anauen ab candaleros de plata a las mans ab sas candelas o siris de cera pujaren dalt hont trobaren sa alteza en una cambra qui mira al carrer de la Merce hont sa Alteza dorm y axi entrats tancaren las portes restant dintre dits s.rs Consellers als quals digue algunes coses en secret y acabat dit rahonament dits s.rs Consellers se despediren de sa Alteza tornantsen a casa la ciutat ab la forma alt dita. A palatio.

DIJOUS a XIIJ de dit die del dijous sant.—En aquest die los s.rs Consellers a la matinada anaren en la seu a posar nostre s.r al moniment ahont en arribar trobaren que ya sa Alteza y era assentat ab sa cadira y estrado y en arribar dits s.rs Consellers en lo altar major fet primer lo degut acatament al altar saludaren a sa Alteza y se assentaren ab los banchs cuberts de vallut de la Ciutat a la part de la Epistola sens fer altra cerimonia per no acostumarse de fer en semblant jornada ahont oyren lo offici y sermo de mandato y despres de que lo Illustre capitol y clero y demes ministres de la Iglessia hagueren combregat anaren los senyors consellers de dos en dos a combregar fent los deguts acatos y reuerentias y apres que hagueren presa la comunio anaren los verguers: lo s.r virrey no combrega per hauer ya combregat en la parrochia y despres de acabada la comunio comensaren la proffesso per aportar lo santissim sacrament en lo moniment: los senyors Consellers aportaren las varas del talam y lo s.r virrey anaua darrera ab una antorxa de cera blanca, dita Dijous sant a la seu los s.rs consellers y sa Alteza.

proffesso roda la Iglessia fent la ronda acostumada de fer y a la que foren en lo moniment lo s.r Canonge Boldo vicari general qui deya lo offici despres que hague descubert lo calis lo s.r virrey munta en lo altar primerament y despres los s.rs Consellers tots per testimonis y enserrat que fou en dit moniment sen tornaren sens fer ninguna cerimonia.

Ceremonial: dificultats ab motiu de la assistencia del Virrey.

Es de aduertir que se trobaua alguna difficultat en que lo s.r virrey per semblant Jornada anas a la seu per quant no se li podien fer las cerimonias que altres vegades se fan y aixi mateix per no tenir lloch de combregar antes que lo clero y semblantm[en].t per no poder portar vara de talam sens que restas un senyor Conseller sens portarla per ser ara de present sis y no saber lo que restaria en quin lloch agraduarse y consultades dites cosas ab lo capella major de sa Alteza digue que dit s.r virrey se acomodaria a tot lo que fos conuenient a la Ciutat a la qual desitjaua donar gust y no rompre ninguna prerrogatiua y aixi se feu ab la forma sobredita.

Estasions del monument.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers ab les gramalles de dol acompanyats dels officials de la ciutat anaren a cercar les estasions dels sants moniments y despres anaren a la seu ahont veren lo s.r virrey que era dintre la Capella dels sabaters prop lo moniment y passant de llarch sens fer ninguna cerimonia pujaren al altar major ahont veren la professo que dit dia se fa de la sanch de Jesuchrist.

Diuendres sant: a la seu.

DIUENDRES a XIIIJ de dit.—En aquest dia nos feu a la matinada la professo dels estudiants que se acostuma de fer per causa de la pluja.

Los s.rs Consellers anaren a la desfilada ab cotxos per fer molt gran pluja en dita seu ab les gramalles de dol: pujaren en lo altar major y se assentaren en los banchs de la Ciutat a la part del euangeli per no serhi dit s.r virrey a causa de la pluja. comensaren lo ofici y a la que foren a la adoracio de la santa vera creu despres que lo Illustre capitol clero y demes ministres de la Iglessia feren la adoratio de aquella y anaren los s.rs Consellers de dos en dos fent las reuerentias que en semblants actes se acostuma fer ab les faldes llansades rosegant per terra y los verguers anaren tambe a adorar fent les matexes reuerenties. y acabada que fou la adoracio comensaren la professo la qual ana

al moniment anant los s.rs consellers de dos en dos darrere lo gremial y a la que foren al moniment lo dit s.r Canonge Boldo, obri la caxa del santissim sacrament y trague lo calis yl posa sobre lo altar: comensa la professo portant lo talam los s.rs Consellers muntaren en lo altar major y a la que hague posat lo calis sobre lo altar lo dit s.r canonge Boldo desfeu aquell y los s.rs Consellers de hu a hu anaren en lo altar per testimonis y acabat que fonch lo offici sens ninguna cerimonia sen tornaren.

Dit dia a la tarde los s.rs consellers ab les gramalles de dol anaren en la seu per assistir en la professo se feya de la santa Espina: portaren las varas del talam y acabada que fonch dita professo sen tornaren. Professó de la Santa Espina.

DISSAPTE SANT a XV. de dit los s.rs Consellers al mati anaren ab las gramallas de grana en la seu y assistiren a la benedictio de las fonts y despres oyren lo offici en lo altar major assentats a la part del euangeli lo qual acabat sen tornaren. Disapte sant a la seu.

DIUMENGE a XVJ. dia de Pasqua de resurrectio.—Dit dia al mati los s.rs Consellers acompanyats de sos Promens se ajuntaren en lo porxo de sant Jaume y junts que foren acompanyats de la musica anaren per los llochs acostumats en la seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor y muntaren en lo presbiteri ahont segueren a la part del Euangeli y estant assentats arriba lo s.r virrey y dits s.rs Consellers se alsaren y hisqueren a recebirlo al portal major y despres pujaren en lo presbiteri anant lo s.r virrey a ma dreta del s.r Conseller en cap. Segueren ço es sa Alteza ab son estrado a la part del euangeli y los s.rs Consellers ab la promania a la part de la Epistola y aixi assentats oyren lo offici lo qual acabat tornaren a acompanyar lo s.r Virrey fins al portal de la seu y despres dits s.rs consellers ab la promania tornaren al altar major de hont sen anaren a casa, aduertint que dita promania no pogue tornar ab la forma acostumada per plourer molt y aixi de alli ab cotxos sen tornaren en ses cases. Promania de Pasqua de resurrectio.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

DILLUNS a XVIJ de dit segona festa de pascua lo s.r virrey parti de la present ciutat pera les parts de Balaguer y al anar passa per nostra S.ra de Montserrat y alli feu sas deuocions. Partida de sa Alteza per les parts de Balaguer.

DIMARS a XVIIJ tercera festa de pascua los s.rs Consellers a la tarde anaren a Conferencia a la diputatio. Conferentia.

Vigilia de s.[t] Jordi a la diputatio.

Disapte a XXIJ de dit vigilia de la festa de sant Jordi.—En aquest dia los s.[rs] Consellers a las quatre horas despres dinar acompanyats dels officials de la present ciutat anaren en la diputatio y quan foren dalt en lo cap de la escala los hisqueren a rebrer los s.[rs] diputats y oydors posantse cada hu dells a la ma esquerra de dits s.[rs] consellers y los acompanyaren fins dins la sala ahont estaua lo altar E alli se assentaren en uns banchs vers la part de la Epistola al mes prop del altar y casi al costat de dit banch en altre banch los senyors Diputats y oydors venint a tenir la ma dreta lo s.[r] Conseller en cap al s.[r] Diputat Ecclesiastich y estant aixi sentats vingue lo s.[r] Gouernador al qual dits s.[rs] Diputats y oydors hisqueren a rebrer y entrat dintre segue entre lo diputat Ecclesiastich y lo s.[r] Conseller en cap y ab esta forma oyren alli vespres las quals acabadas sen ana lo s.[r] gouernador tornantlo acompanyar los s.[rs] Diputats fins al cap de la escala y apres los s.[rs] Consellers ab lo mateix acompanyament y alli se despediren.

Dia de s.[t] Jordi a la diputatio.

Diumenge a XXIIJ de dit dia de s.[t] Jordi los s.[rs] Consellers a las nou horas del mati anaren a la diputatio a oyr lo offici de dita festa en lo qual tambe y era lo s.[r] Gouernador y estigueren assentats en la forma que de la vigilia esta dit. fent lo recibo aixi mateix. Digue lo offici y primeres y segones vespres de Pontifical lo s.[r] Don Gispert Amat Abat de s.[t] Pere de Galligans y diputat ecclesiastich: seruiren de assistents lo s.[r] pabordre Calders y lo s.[r] don Joseph de Ripoll y predica lo pare Massot de s.[t] Francisco de Paula.

A la seu dia de s.[t] March.

Dimars a XXV. de dit dia del Glorios sant March demati a las vuyt horas los s.[rs] consellers anaren a la seu y acompanyaren la professo de las lladanies majors que ana al hospital General de santa Creu ahont oyren lo offici assentats ab les cadires de vallut carmesi ab sos coxins a la part del euangeli.

Concell de Cent y extractio de Consols de Llotja.

Dit dia a la tarde y hague Consell de cent en lo qual se feu extractio de Consols de la llotja de mar y foren extrets los seguents.

Lo D.[or] Jaume Busquets d.[or] en med[ecin].[a] Luis Claresualls mercader.	consols de la llotja.

Jurament dels taulers.

Dimecres a XXVJ. de dit.—En aquest dia juraren en la Casa de la ciutat lo d.[r] Joan Pau March Jalpi doctor en medecina y..... [Miquel Colomer] mercader taulers eo administradors

de la taula de la present Ciutat per lo regiment de son bienni de taulers y despres de hauer jurat anaren ab los s.rs Consellers ço es lo tauler militar al costat del s.r Conseller quint y lo m[erca]d[e].r al costat del s.r Conseller sise a la llotja y essent alli feren pagaments y al cap de una stona sen anaren.

DIJOUS a XXVIJ de dit.—En aquest dia se obri la fira de pascua. Fira de Pasqua.

DISAPTE a XXX de dit.—En aquest dia los senyors Consellers a la tarde anaren a la diputatio a tenir Conferencia ab los s.rs Diputats. Conferencia.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

MAIG 1645.

DILLUNS al primer de maig.—En aquest dia se feren ciutadans honrrats en Casa de la Ciutat en la forma acostumada. Creatio de ciutadans honrrats.

DIMECRES a IIJ de dit dia de santa Creu.—En aquest dia los s.rs consellers demati a las vuyt horas ab sos promens se ajuntaren al Porxo de sant Jaume y de alli acompanyats de la musica per los llochs acostumats anaren en la seu, entraren per lo portal major passaren per mig del cor y muntaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent lo degut acatament al altar sen passaren a la part del Euangeli ahont assentats ab los banchs de vallut carmesi oyren lo offici y sermo lo qual acabat per los matexos llochs y ab dit acompanyament sen tornaren al porxo de sant Jaume y de alli quiscu en sa casa. Promania de s.ta Creu.

DIJOUS a IIIJ de dit dia de santa Monica los s.rs Consellers anaren en dit monastir per estar lo santissim sacrament patent y sentats al presbiteri a la part del euangeli oyren lo offici y sermo. Dia de s.ta Monica anaren en lo monastir.

DISAPTE a VJ. de dit a la matinada se feu lo jurament dels s.rs Consols de la llotja en esta forma ço es que vingueren a Casa la ciutat los consols vells y nous acompanyats de molts cauallers mercaders y altres los quals estigueren assentats ço es los consols vells despres dels s.rs Consellers a la ma dreta y los consols nous a la ma esquerra y despres los demes assentats per los banchs de consistori y despres lo s.r conseller segon y s.rs obrers feren la agraduatio ab lo escriua de les obres a la istansia de trentenari vella com es costum la qual agraduatio esta Jurament de Consols de llotja.

en lo llibre de agraduations aporta Antoni Aleix Cesilles escriua de dites obres. Feta dita agraduatio se alsaren y sen anaren a la ballia y alli lo s.r balle se assenta ab una cadira de fusta alta y hauia en forma de tribunal ab uns tafetans lo s.r Conseller en cap se assenta ab uns banchs y hauie a la ma esquerra lo senyor Conseller segon a la ma dreta y los demes per son orde conforme estan assentats en casa la ciutat; y despres los s.rs Consols vells al costat dels s.rs Consellers a la ma dreta y los nous a la ma esquerra y axi assentats despres los s.rs Consols nous se alsaren y juraren en poder del dit s.r Balle y prestaren sacrament y homenatge y despres se alsaren tots tornantsen a casa la Ciutat ab la forma eren anats y entrats en la istansia de trentenari se assentaren ab la matexa forma que estauen exceptat que los s.rs consols nous se assentaren a la part dreta despres dels s.rs Consellers y los consols vells a la part esquerra E despres dits consols nous prestaren son jurament en ma y poder del s.r Conseller en cap lo qual prestat ab la matexa agraduatio anaren a llotja de la mar a posar en possessio dits consols nous y arribats alli entraren dins lo consolat y se assentaren alli ab la matexa forma estauan en casa la Ciutat tenint un verbal com es costum lo qual fet se alsaren y sens graduatio alguna sen anaren.

Embaixador de la Ciutat en Paris: arribada.

Dit dia a la tarde arriba en la present ciutat lo s.r don Francesch Sala embaxador de la present ciutat qui venia de Paris cort de sa Mag.t xpma.

Festa de s.ta Creu en lo hospital.

DIUMENGE a VIJ de dit a la matinada los s.rs Consellers anaren al hospital hont se feya la festa de s.ta Creu y alli estigueren assentats a la part del euangeli ab ses cadires y coxins de vallut carmesi y oyren lo offici y sermo.

Festa de la aparicio de s.t Miquel.

DILLUNS a VIIJ de dit festa de la aparicio de s.t Miquel los s.rs Consellers anaren en dita Iglessia ahont oyren lo offici y sermo que predica lo pare Cabrera de la companya de Jesus.

Conferencia y Consell de cent.

DISAPTE a XIIJ de dit a la matinada vingueren en casa la ciutat los s.rs Diputats a tenir conferencia ab los s.rs Consellers.

Dit dia a la tarde y hague consell de Cent en lo qual se tractaren materias toca[n]ts al benefici publich conforme esta continuat en la ma corrent de la escriuania major (*).

(*) En dit Consistori, D. Francesch Sala, embaixador de la ciutat a Paris, donà rahó de sa legacia—«en publich ab las portas de dita sala ubertas.»
Se prengueren, després, aquests acorts:

DILLUNS a XV. de dit dia de s.t Isidro los s.rs Consellers ters y quint absents anaren a s.ta Maria y alli assentats ab les cadires de vallut carmesi y coxins oyren lo offici y sermo.

Festa de s.t Isidro en s.ta Maria.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en -cap.

DIJOUS a XVIIJ de dit.—En aquest dia los s.rs Consellers anaren a la diputatio a conferencia.

Conferencia.

DIUENDRES a XVIIIJ de dit a la matinada vingue lo s.r Gouernador a casa la Ciutat: entra dins de consistori segue entre los s.rs consellers cap y segon y alla tracta algunas cosas secretas.

Lo s.r Gouernador a casa la Ciutat.

DISAPTE a XX. de dit.—En aquest dia a la tarde los s.rs consellers anaren al estudi general per causa ques feya lo maig de la quarta aula de gramatica: segueren en dit estudi ab la forma acostumada ço es de filera alt en lo theatro: lo s.r Rector y vicerector hisqueren a rebrer los s.rs consellers a la porta principal y dalt segue lo rector entre lo s.r Conseller quart y quint y lo racional entre lo quint y sise E los estudiants de dita quarta aula feren una platica molt bonica en vers donant aixi mateix ventalls a tots los doctors quey hauia y acabada dita festa dits s.rs consellers sen anaren.

Al estudi per lo . . . [maig de la quarta aula].

DIUMENGE a XXJ. de dit se trague lo santissim Sacrament patent en la seu per causa de les guerres: los s.rs consellers anaren a oyr lo offici y sermo y aixi mateix al reseruar.

Lo ss.m Sacrament patent per las guerras en la Seu.

DILLUNS a XXIJ de dit. — En aquest dia comensaren les professons de las lladanies y anaren a dir lo offici a sant Pau lo qual acompanyaren los senyors consellers y oyren lo offici assentats ab les cadires de vallut carmesi a la part del euangeli y al donar la pau lo diaca la aporta als s.rs consellers y lo sotsdiaca als del gremial.

Primera professo de las lladanies.

1.er Transferir, de compte de Pèrdua de monedes, 40 mil ℔ al de Guerra y fortificacions, que estava agotat.

2.on Pagar los honoraris corresponents als experts que en l'any 1641 estimaren les cases manades enderrocar per la ciutat, junt a les muralles de la mateixa.

Finalment fou feta extracció dels oficis seguents:

Jutge d'Apells. — Joseph Albaret, mercader.
Cònsol del Pont. — Rafel Mercer, id.
Sitger. — Andreu Saurina, passamaner.
Jurats de Concell de Cent, vagants per mort: Mr. Bernat Sala, Fran.ch Roca, mercader y Bernat Sambasart, droguer.

(*Deliberacions* de 1645, fols. 169 a 170.v)

Segona professo de las lladanies.

DIMARS a XXIIJ de dit ana la professo de las lladanies a dir lo offici a s.t Pere: los s.rs consellers la acompanyaren y se feu com lo dia passat.

Tercera professo de las lladanies.

DIMECRES a XXIIIJ. de dit dita professo de las lladanies ana a dir lo offici a sant Miquel la qual acompanyaren dits s.rs Consellers: feuse com los altres dies.

Promania de la Assensio.

DIJOUS a XXV. de dit.—En aquest dia festa de la assensio los s.rs consellers quart absent se ajuntaren lo demati ab sos promens al porxo de s.t Jaume E de alli anaren a la seu ahont oyren lo offici assentats a la part del euangeli ab los banchs de la ciutat que alli son.

Examens de notaris publichs de Bar[celon].a

DISAPTE a XXVIJ de dit.—En aquest dia foren los examens dels fadrins quis passaren notaris publichs de Barcelona los quals eren tres per hauerhi un supranumerari qui era anat ab lo s.r conseller a Tarragona en lo any 1641. y per dit effecte se li concedi la plassa com mes llargament es de veure ab lo acte de dit examen dit dia: ferense dits examens ab la forma acostumada.

Fornillos en Rosas.

DILLUNS a XXVIIIJ de dit.—En aquest dia a dos horas de la tarde se tingue noua certa per un correu despedit al s.r de Marca de com lo exercit del Rey xpm. (que Deu g.de) qui te assitiat la fortalesa de Rosas essent per cabo de dit exercit musiur de Placis Perlin hauia volat dos minarons, o, fornillos que se hauien fetas en los ataques de la muralla de dita fortaleza lo hu dels quals hauia fet tant gran effecte que hauia ubert una bretxa, o, pany de dita muralla ab lo qual podien passar mes de vint homens en filera E que los nostres eren entrats dins las murallas de dita fortalesa trobant los enemichs dintre atrinxerats los quals per part de don Diego Cauallero capita de dita plassa hauien enuiat a dit musiur Placis que li concedissen quatre dies de temps per rendirse que ell se rendiria enuiant quatre renas E dit s.r Placis los feu de resposta que no volia donar ningun termini sino ques rendissen ab molt gran breuedat altrament passarien per lo rigor de la guerra y perço tenien renas del rendiment ys dona lo present auis per alegrar lo poble estant esperant per momentos la noua del rendiment de aquella: nostre s.r nos fassa gracia sia ab la breuedat desitjam.

DIMECRAS a XXXJ de dit.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

JUNY 1645.

DIUENDRES a IJ de dit. — En aquest die los senyors Consellers per medi del s.r Gouernador tingueren noua com la plassa de Rosas era rendida de la qual noua reberen particular contento y anaren a fer gracias a la seu baix en la Capella de la gloriosa verge y martir santa Eularia patrona desta Ciutat y en senyal del jubilo gran tenia tot lo poble al vespre se tiraren totas las artillerias. Rendiment de Rosas.

DISAPTE a IIJ de dit. — En aquest dia y hague Consell de Cent en lo qual en primer cap se proposa la victoria se hauia tingut del rendiment de la plassa de Rossas donant per proposicio una Carta per sa alteza als s.rs Consellers enuiada la qual esta en dita proposicio y en lo present dietari cosida una copia della (1), ohida la qual carta y la proposicio per lo s.r Conseller en cap feta, dit Consell feu la deliberacio deuall escrita y seguent. Que en demonstratio de gratias per la misericordia que Deu nostre s.r es estat seruit fer a esta Ciutat y prouincia en dit rendiment ques fasan les demonstracions spirituals y temporals ques feren en lo rendiment de la vila y Castell de Perpinya contengudas en la deliberatio feta a 10. de sett[embr].e 1642. legida al present consell tenint la matexa facultat y potestat los s.rs Consellers de anomenar personas y gastar per lo effecte refferit la quantitat de diner necessaria y que los dias que se hauran de celebrar dits officis y fer la professo conuenient sien los que las personas anomenadoras per los s.rs Consellers consertaran ab lo molt Illustre capitol y tambe la tinguen de fer las cartas conuenients pera dar la norabona de dit rendiment a sas Mag.ts y a Concell de cent.

(1) Diu així:

✠

«*Carta del rendiment de Roses.*

Deu autor de tots nostres bons successos hauentme fet gratia de alcansar lo fi que tant desitjaua del siti de Rosas que ere son rendiment es just que sen fassen las demonstracions publicas de contento, que no serien ab compliment pera mi si non feya participants a VSS.as com ho fas ab esta donantlosne lo parabe, segur quel rebran ab general y particular alegria. No es menester relatar la importansia de la plassa ni fer descriptio de la fortalesa prou sabudas: puch dir ab seguretat que val casi tant Rosas per lo benefici y conseruatio del principat com tot lo demes que ocupa lo enemich Ab est rendiment sos designes estan desbaratats, sas esperansas perdudas y Cathalunya casi libre. Es de molta conuenientia que las publicas demonstracions igualen lo auantatge rebut per la pressa desta plassa. Lo donar gracias a Deu y a la verge Maria ma patrona singular es lo primer plat que demano a VSS.as confio sera seguit tirant canons y fent lluminarias conforme han acostumat fer en semejants ocasions yols ho encomano y Deu g.de a VSS.as del quartel de Guissona 2. Juny 1645.

Enrrich de Lorena»

las demes personas qui conuindra y aixi mateix respongan a la Carta de sa alteza serenissima.

Promania de Pasqua del sperit Sant.

DIUMENGE a IIIJ de dit dia de pascua del sperit Sant los s.rs Consellers demati se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jaume de hont anaren ab la forma acostumada a la seu y alla ohiren lo offici y sermo conforme quiscun any es costum.

DILLUNS a V. de dit. — Segona festa de pascua.

Visita a Pedralbes.

DIMARS a VJ. de dit. — Los s.rs Consellers en aquesta tercera festa de pascua anaren al monastir de Pedralbes a fer la visita ordinaria com a protectors que son de aquella casa.

Gala en los baluarts per lo rendiment de Roses.

DIUENDRES a VIIIJ. de dit. — En aquest dia inseguint la deliberacio per lo saui consell de cent feta acerca de les festes se hauien de fer per lo rendiment de la plassa de Rosas tocada la oracio tira tota la artilleria dels baluarts ab molta solemnitat.

A la seu per lo rendiment de Rosas.

DISAPTE a X. de dit al mati los senyors consellers se ajuntaren en casa de la ciutat de hont partiren per anar a la seu y muntaren en lo altar major per la part del euangeli y se assentaren en los banchs de vallut carmesi de la ciutat: al cap de un rato vingue lo s.r Gouernador: los s.rs consellers lo hisqueren a rebrer a la porta del presbiteri y se assentaren en los banchs ahont estan los s.rs Consellers assentantse dit s.r Gouernador a la ma dreta del s.r Conseller en cap y al cap de un rato vingueren los s.rs diputats y entraren per la part de la Epistola fent las degudas cortesias se assentaren a la dita part de la Epistola ab los banchs que la ciutat y te ahont oyren lo offici y sermo: lo diaca porta la pau al s.r Gouernador y lo s.r Gouernador la dona als s.rs Consellers y lo sotsdiaca la dona als s.rs Deputats y al alsar nostre s.r tiraren los baluarts com estaua ordenat y acabat lo offici lo s.r Gouernador y Consellers se alsaren y acompanyaren lo s.r Gouernador fins a la porta del presbiteri a la part de la Epistola ahont fentse las degudas cortesias se despediren y los s.rs Consellers sen tornaren a son assiento y al cap de un rato los s.rs deputats feren oracio y saludaren los s.rs Consellers y sen anaren y los s.rs Consellers tambe feren oracio y sen anaren. y al vespre se comensaren a fer las alimarias.

A la seu per dit effecte.

DIUMENGE a XJ. de dit. — Dit dia al mati los senyors Consellers se ajuntaren en Casa de la Ciutat y anaren en la seu a oir lo offici y sermo assistinthi lo s.r Gouernador y los s.rs Deputats: feu se la cerimonia com al primer dia.

A la seu per dit effecte.

Dit dia a la tarde se ajuntaren ab sos promens al porxo de

s.[t] Jaume y se assentaren ab los banchs de vallut carmesi y junts que foren acompanyats de la musica per la ronda ordinaria sen anaren en la seu y entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor y muntaren en lo presbiteri per la part de la Epistola y sen passaren a la part del euangeli ahont se assentaren en los banchs de la ciutat: al cap de un rato vingue lo s.[r] Gouernador: hisqueren lo a rebrer en lo puesto acostumat y lo s.[r] Gouernador se assenta a ma dreta del s.[r] conseller en cap; despres vingueren los s.[rs] Deputats y saludaren lo s.[r] Gouernador y consellers y se assentaren en los banchs que y ha a la part de la Epistola, comensaren la professo y a la que foren fora las banderas munta la aliga en lo altar major ahont dansa y continuantse dita professo munta en dit præsbiteri los del gremial y los bordons y comensaren lo te Deum laudamus y lo s.[r] Gouernador y consellers se posaren darrera del gremial y a la que foren fora del cor lo s.[r] Gouernador per esser absent lo s.[r] Conseller segon ab los demes senyors consellers prengueren las varas del talam ço es lo s.[r] Gouernador la vara del mig de ma dreta y lo s.[r] Conseller en cap la vara del mig de ma esquerra y aixi apres los demes senyors Consellers per son orde y los s.[rs] Promens dauant la custodia ab varas: lo bras militar anaua darrera del gremial ab sas atxas ensesas y los s.[rs] Deputats darrera del bras militar tambe ab sas atxas: feuse dita professo ab molta solemnitat y acabada los s.[rs] consellers acompanyaren dit s.[r] Gouernador fins a la porta del presbiteri de la part de la Epistola y los s.[rs] consellers y promens acompanyats de la musica sen tornaren a la plassa de s.[t] Jaume y alli se diuidiren com es costum y en ser vespre se continuaren las alimarias.

DILLUNS a XIJ de dit, dit dia los s.[rs] Consellers al mati se ajuntaren en casa de la ciutat ab gramallas de dol y anaren a la seu ahont assistiren al aniuersari general se celebraue per las animas dels deffuncts que han patit en las peleas per nostra deffensa: assistirenhi tambe los s.[rs] deputats: acabat que fonch lo offici se feu una absolta general ahont baxaren los s.[rs] consellers y diputats: despres passa la creu y la professo del clero y hisque per la porta del claustro y los s.[rs] consellers y deputats se posaren en forma de bordo anant lo s.[r] Conseller en cap a ma dreta del s.[r] Deputat Ecclessiastich y los demes s.[rs] Consellers a ma dreta dels demes s.[rs] Deputats y oydors per son orde: feuse una absolta general a cada cap de claustro despres sen

Aniuersari per les animes.

entraren dins la seu y los s.rs Consellers y deputats sen tornaren en sos assientos y al cap de un rato los s.rs deputats se despediren saludant los s.rs consellers y sen anaren y los s.rs consellers despres feren oracio y sen anaren en casa de la ciutat y al vespre fou lo tercer dia de alimarias.

Ensaig del aliga.

DIMARS a XIIJ. de dit se feu lo ensaig del Aliga a Casa la ciutat conforme quiscun any se acostuma.

Vigilia de Corpus a S.t (sic) Porxo de s.t Jaume.

DIMECRES a XIIIJ de dit. — En aquest dia a la tarde los s.rs Consellers acompanyats de molts Cauallers y dignitats se ajuntaren en lo porxo de s.t Jaume y se assentaren en los padrisos que y ha a la part de la font ahont y hauia un drap de [A]rras que y ha un[s] Angels y rebosters per cada part y estigueren assentats ço es lo s.r Canceller qui arriba en dita festa acompanyat de alguns Cauallers de la present ciutat sens empero massas: segue entre lo s.r Conseller cap y segon, lo s.r Prior de Cathalunya entre cap y ters y aixi consequutiuament de les demes dignitats vingueren precehint segons sas dignitat[s] y los demes cauallers per los extrems dels s.rs Consellers per una part y altra los s.rs Consols de la llotja y defenedors della ab uns scons deuant dels s.rs consellers arrimat[s] a las arcadas de dit porxo. Vingue per tres voltas lo mestre de cerimonias de la seu ab las acostumadas embaxadas: entretant se feu la agraduatio ajuntantse dins s.t Jaume lo s.r Conseller segon ab un prom los s.rs obrers y lo s.r deffenedor de la llotja y feren la agraduatio com es de veurer en lo llibre de agraduacions que aporta Antoni Aleix Secilla escriua de les obres: feta dita agraduatio partiren los s.rs Consellers ab sos bordons conforme la agraduatio anaren a la seu acompanyats de la musica de la Ciutat per los llochs acostumats entraren per lo portal major de la seu passaren per lo mig del cor y muntaren en lo presbiteri per la part de la Epistola: fet lo degut acato al altar major sen passaren a la part del euangeli y se assentaren ab los banchs cuberts de vallut carmesi que la ciutat y te ab la matexa agraduatio ço es los que anauan al corn squerra assentats entre dits s.rs Consellers per son orde precehint sempre lo s.r Canceller y a la que acabaren matines sen baxaren de dit presbiteri ys posaren darrera lo gremial y anaren a la capella del corpus precios de Jesuxpt. que es en lo claustro ahont se acaban las matinas y de aqui ab la matexa agraduatio sen tornaren en lo porxo de s.t Jaume y se assentaren en lo fossar en uns padrissos que y ha dauant lo portal de la

obra noua de la diputatio y vingue la aliga y dansa y despres vingueren los s.rs obrers ab moltas bassinas de toyas y banderas de or barberi y toyas y ramellets de flors y los donaren als s.rs consellers y demes titulars y cauallers consols de la llotja y deffenedors. E feta dita festa se disgregaren y antes de anarsen tenint notitia dits s.rs consellers que lo s.r Comte de Plasis qui era vengut de Rosas en la present ciutat estaua ab lo s.r Gouernador en una finestra de la diputatio que mirauan la festa se feya en dit porxo de s.t Jaume ordenaren per so sels fossen enuiades dos bassines de ramellets de or barberi y de flors de les millors de dita festa les quals per dos Cauallers de la present ciutat foren tramesas a dit s.r comte de Plasis en nom y per part de dits s.rs Consellers lo qual dit s.r Comte estima molt.

Dit dia y exint de dita festa sabent com esta dit, dits s.rs Consellers que lo s.r Comte de Plasis era en la present Ciutat desitjaren anar a ferli vissita en forma de Ciutat en demonstratio de agraiment de les merces hauia rebudas la present Ciutat y Principat de Cathalunya de sas mans en lo siti de Rosas empero notificant alguns officials a dits s.rs consellers que lo saui Consell de cent hauia prohibit fer vissitas publicas extraordinarias a dits s.rs consellers resolgueren aquells tenir una junta, o, promenía de molts ciutadans, o, militars y altres staments com de fet la tingueren en la Casa de la present ciutat ahont se aconsellaren sobre si anirien a veurer dit s.r Comte de Plasis, o, no. La qual junta acerca de dites coses los aconsella que atteses les obligacions deuia lo present Principat y ciutat de Bar[celon].a a dit s.r Comte de Placis per so que dits s.rs Consellers en forma de Ciutat anassen a besarli les mans en sa casa. Feta la qual deliberatio dits s.rs Consellers en forma de ciutat ab sos verguers deuant y massas altas acompanyats de molts cauallers que en dita junta se eren trobats e no res menys de vint y quatre atxas blancas que per dit effecte se eren encessas per ser ya de nits anaren a fer vissita a dit s.r Comte Plasis qui posaua en lo Palacio, o, casa del marques de Aytona al carrer de las casas de Montserrat de la present ciutat hont arribaren los s.rs consellers ab lo sobredit acompanyament y a la que foren a la porta de ditas casas los hisqueren a rebrer molts cauallers francesos qui acompanyaren dits s.rs consellers fins al cap de munt de la escala ahont trobaren dit s.r Comte Plasis qui los feu grandissim recebiment acompanyantlos fins altra istan-

Lo s.r Comte de Placis Perlin.

cieta mes endintre ahont se assentaren dits s.rs consellers ab unas cadiretas tres a cada part a modo de cor y dit s.r comte al mig y aixi assentats lo s.r Conseller en cap ab veu sua y voluntat dels demes li dona la embaxada que assi en lo present dietari juntament ab la resposta esta cusida que es la seguent etc. (1) E feta dita embaxada dits s.rs Consellers se alsaren y acompanyats de dit s.r Comte de Plasis quils acompanya fins al cap de la escala ahont se despediren y sen tornaren a Casa la Ciutat.

Dia de Corpus.

DIJOUS a XV. de dit dia de Corpus Xpi. los s.rs Consellers al mati acompanyats de llurs proms se ajuntaren al porxo de s.t Jaume y alli se assentaren ab los banchs de vallut carmesi y junts que foren acompanyats de la musica sen anaren per los llochs acostumats a la seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor muntaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent lo acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli ahont se assentaren ab los banchs cuberts de vallut carmesi y poch apres arriba lo s.r Gouernador al qual hisqueren a rebrer a la porta del presbiteri y se assenta a la ma dreta del s.r Conseller en cap en los matexos banchs ahont oyren lo offici y sermo y acabat lo offici lo s.r Gouernador apres de hauer feta oracio sen ana acompanyantlo los s.rs Consellers fins a la porta del presbiteri tornantse dits s.rs Consellers despres de hauer feta oracio sen tornaren acompanyats de la musica al porxo de s.t Jaume ahont se departiren.

Professo de Corpus.

Dit dia a la tarda los s.rs Consellers a las tres horas de la tarde acompanyats de sos promens se ajuntaren en lo porxo de s.t Jaume y se assentaren en los banchs de vallut carmesi y junts que foren acompanyats de la musica sen anaren en la seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor y muntaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli y alli se assentaren en los banchs cuberts de vallut carmesi de la Ciutat: assentats que foren al cap de un rato se comensa la professo y mentres anauen exint las banderas arriba la Aliga y munta al presbiteri y dansa: a la que parti la Custodia los s.rs Consellers y promens se posaren detras lo gremial y arribats a la porta del cor los s.rs Consellers prengueren las varas del talam y los s.rs Promens anauen dauant la Custodia ab varas dauradas ab los s.rs obrers: feuse la

(1) No apareixen semblants documents.

professo per los llochs acostumats y acabada sen tornaren aixi mateix acompanyats de sos promens y musica a casa la Ciutat ys departiren.

Lo d.r Joan Argila
conseller en cap.

Diuendres a XVJ. de dit a la tarda los s.rs Consellers anaren a la professo de corpus se feu en la Parrochia de s.t Jaume de la present ciutat y aportaren las varas del talam. Professo de corpus a s.t Jaume.

Disapte a XVIJ de dit a la tarde anaren dits s.rs consellers a la professo de s.t Miquel. Idem a s.t Miquel.

Diumenge a XVIIJ de dit los s.rs Consellers ço es segon quart quint y sise a la tarde anaren a s.ta Maria de la mar a la professo de Corpus se feya en dita parrochia y aportaren las varas del talam. A s.ta Maria per la professo de Corpus.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers ço es cap y ters anaren a la Iglesia del pi a la professo de Corpus y aportaren ab altros cauallers las varas del talam. Al pi per la professo de Corpus.

Dilluns a XVIIIJ de dit a la tarda anaren dits s.rs Consellers a s.t sebastia a la professo de Corpus se feu en dita Iglessia. A s.t Sebastia per la professo.

Dimars a XX de dit a la tarda anaren dits s.rs Consellers a s.t Francisco de Paula a la professo de corpus se feu en dit monastir. A s.t Fran.co de Paula.

Dimecres a XXJ. de dit a la tarde anaren a la Iglessia de s.t Just y s.t Pastor a la professo se feu de corpus. A s.t Just.

Dijous a XXIJ de dit cap de octaua de Corpus los s.rs Consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jaume y se assentaren en los banchs de vallut carmesi y apres acompanyats de la musica sen anaren en la seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor y muntaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent lo degut acatament sen passaren a la part del euangeli y apres se feu la professo de cap de octaua per los llochs acostumats y acabada aixi mateix sen tornaren a dit porxo de s.t Jaume ys departiren. Cap de octaua de Corpus a la seu.

Disapte a XXIIIJ de dit. — En aquest dia vingue noua als s.rs consellers com lo s.r virrey a las parts de Lleyda entre Llorens y Balaguer hauia tinguda una grandiosa victoria la qual llargament esta descrita y continuada en la carta noua que assi esta cusida (1). Victoria de sa alteza.

(1) No hi es, pero 's troba l'original en lo registre de *Cartas comunas* corresponent al mateix any 1645, fol. 66. Diu així: — «Deu ha segundat de manera lo dichos succes de passar lo

Concell de Cent.

DIUMENGE a XXV. de dit y hague Consell de Cent en lo qual se tractaren materias tocants al benefici publich.

Conferentia.

DIMARS a XXVIJ de dit demati los s.rs Diputats vingueren en Casa la ciutat a conferencia.

Visita al s.r Comte de Noalles.

DIUENDRES a XXX. de dit tenint intelligentia los s.rs Consellers que lo s.r Comte de Noalles y Alentorn capita del castell de Perpinya era vingut en la present ciutat proposaren a una Junta si aparexia anar en forma de ciutat a fer dita visita a dit s.r Comte, los quals ab deliberacio de dita Junta anaren en forma de ciutat acompanyats de alguns Cauallers y officials a fer dita visita a dit s.r Comte lo qual posaua en casa del s.r don Nofre Alentorn al carrer de s.t Pere mes baix y dit s.r Comte hisque a rebrer als s.rs Consellers fins mija escala y arribats dalt segueren ab unas cadiras quey hauia en la sala estant lo s.r Comte en mig y acabat lo rahonament que feu lo s.r Conseller en cap sen anaren acompanyantlos dit s.r comte de Noallas fins fora al carrer. Dit dia a la tarde entraren lo s.r Marques de Mortara y altres molts officials majors de guerra qui hauia pres lo s.r Virrey en dita refrega als quals posaren presoners en les cases que foren de don Joan Tarre en la plasa de s.ta Anna de la present ciutat.

JULIOL 1645.

Lo s.r Comte de Noalles vingue en Casa la ciutat.

DISAPTE al primer de Juliol. — En aquest dia demati a las nou horas lo s.r comte de Noallas vingue en casa la ciutat a fer visita als s.rs consellers trobantse absents los s.rs conseller[s] ters

riu, y montanyas asperas fins á Camaraza, quens ha donat lloch á passar las demes ab lo gros de nostre exercit fins á la plana que està entre Llorens y Balaguer; Lo primer encontre costa al enemich passats de dos mil homens, y aquest de trés á quatre mil morts o presos, y podem assegurar ab veritat que son sas millors tropas tant de Caualleria com de infanteria, en que estan compresos casi tots los oficials majors, y penso, que si Cantelmo no fos escapat nadant, que ja nos parlaria de enemichs. Ha permes sa diuina mag.t que tot haja succeit en la octaua del Corpus dedicada á la festa del Santissim Sagrament, que seruira de confusio als qui han tant mal tractadas las especies sacramentadas en Catalunya, per hauer los succeidas tantas desdichas en lo mateix temps ques celebra sa diuina festa, y als bons Catalans de consuelo, y per sa propria llibertat, restant lo exercit enemich destroçat. Deu es autor de tot, y Maria Santissima, V. S.as faran donarlos gratias, y faran las demonstrations de contento, que una cosa tant perillosa, tant dificultosa, y de tanta importantia mereix, com se espera de son zel, g[uar].de Deu a V. S.as Del Camp entre Llorens, y Balaguer 23. Juny *1645.* = Henry de Lorraine = Auent desfet un numero considerable de Regiments tant caualleria com infanteria, fins vuy se son trobats pochs estandarts, y banderas, penso que nostres soldats las retenen, o que los enemichs las han llansadas dins lo riu, del que ses trobat, o se trobarà ne fare prest part a V. S.as»

y quart al qual hisqueren dits s.rs Consellers a la porta de trentenari y fentse las degudas cortesias entraren dins consistori y al cap de un rato hisqueren y anaren amostrantli tota casa la ciutat y apres se despedi de dits s.rs consellers y sen ana.

DIUMENGE a IJ de dit a la tarda y hague Consell de cent en lo qual se tractaren materias tocants al benefici publich com en dit consell mes llargament es de veurer ; E estant dit Consell per ajuntarse pasaren per dáuant casa la present ciutat molts Castellans aixi cabos menors com soldats ordinaris que lo s.r virrey hauia presos en las victorias atras ditas los quals feyen summa entre tots de dos mil y setcents poch mes , o , manco los quals aportaren ço es los officials a las presons reals de la present ciutat y los soldats ordinaris a las drassanas. Concell de Cent.

DIMARS a IIIJ. de dit a la tarda vingue en casa la ciutat lo s.r Gouernador al qual reberen los s.rs consellers a la porta de trentenari y entrat dintre segue entre lo s.r conseller cap y segon. Lo s.r Gouernador.

DILLUNS a X. de dit dia de s.t Cristofol. — En aquest dia los s.rs Consellers anaren a s.ta Maria de la mar ahont se feya festa del glorios s.t Cristofol y alli assentats ab les cadires y coxins de vallut dalt en lo presbiteri oyren lo offici y sermo y acabat aquell sen tornaren a casa. Dia de s.t Christofol a s.ta Maria.

DIMARS a XJ. de dit. — En aquest dia jura per veguer de Barcelona lo s.r Galceran Cahorts donsell en la present ciutat domiciliat y feuse lo jurament ab ceremonia ab la forma seguent. ço es que dit s.r Galceran Cahorts sen vingue acompanyat de alguns cauallers al porxo de s.t Jaume y alli aguarda vinguessen los s.rs consellers los quals essent arribats en dit porxo se assentaren en los padrissos que alli son tenint desota lo drap dels angels estant assentats de la matexa manera estan en casa la ciutat exceptat lo s.r veguer que per no hauer jurat encara se assenta al costat apres del s.r conseller sise y apres se feu per lo s.r Conseller segon y obrers de la ciutat la agraduatio dintre s.t Jaume E feta aquella anaren de dit Porxo de s.t Jaume agraduats anant dit s.r Galceran Cahorts al extrem de la part esquerra del bordo del s.r Conseller en cap fins a les escales dauant de la Iglessia de s.ta Agata ahont era lo balle de Bar[celon].a assentat ab sa cadira pro tribunali sedente y lo s.r vicari General Hyeronim Roig estant tots de peus sino lo s.r balle per representar la persona del s.r Rey y ab aquexa forma dit s.r Galceran Cahorts presta lo jurament sacrament y homenatge en ma y poder de Jurament del veguer.

dit balle lo qual prestat li dona de ses mans lo basto, y encontinent dit s.r veguer se muda de lloch y se posa a la ma dreta del s.r Conseller en Cap y dit s.r Vicari General Roig li publica sententia de excomunicatio, y apres ab dita agraduatio sen anaren en casa de la Ciutat anant dit s.r veguer a la ma dreta del primer bordo y lo s.r Conseller en cap a la ma esquerra y extrem de dit bordo y alli lo dit s.r veguer jura en ma y poder de dit s.r Conseller en cap E apres en dita agraduatio anaren a la cort del veguer y alli dit s.r veguer tingue verbal en senyal de possessio en presencia dels s.rs Consellers y promenia assentat ab la cadira pro tribunali sedente y los s.r Consellers estigueren assentats alli ab uns banchs com estan en casa la ciutat y apres ab dita agraduatio sen tornaren en Casa de la Ciutat.

Conferencia.

DIMECRES a XIJ de dit. —En aquest dia anaren los s.rs Consellers a la diputatio a tenir conferencia ab los s.rs Diputats.

Juhi de promens.

DIUENDRES a XIIIJ. de dit a la tarde y hague Juhi de promens, los s.rs Consellers ab les persones extretes per dit Juhi de promens anaren a la preso y pujaren dalt a la istansia de la torre noua y se assentaren en uns banchs vanouats de cuiro negre que alli estan arrimats a la paret de mijorn ço es lo hu al costat del altre de grau en grau y apres vingue lo s.r Gouernador al qual los s.rs Consellers hisqueren a rebrer a la porta de dita istansia ahont estan y se assentaren tots en lo mateix banch estant ço es entre lo s.r Conseller en cap y segon lo dit s.r Gouernador tenint los dos extrems lo s.r Conseller quint y sise. Los cauallers y ciutadans se assentaren en un scon vers la part de lleuant y los mercaders en altre scon vers la plassa del Rey y los artistes y menestrals en altre scon al mig de dita istansia vers la part de tremuntana y lo assessor de dit s.r Gouernador se assenta al cap del banch de dits cauallers, o, ciutadans y aixi assentats tragueren lo reo ques deya ..... (1) yl feren assentar ab un banquet lligat ab la cadena al mig del dit Juhi de promens y lo notari llegi lo proces y acabat de legir tornaren al reo dintre yl tancaren y lo s.r Conseller en cap ab lo prom caualler o, ciutada mes antich sen entra dintre ab lo notari ab una istansia y alli estigueren presents mentres votaren, anant primer a votar los s.rs consellers lo hu apres lo altre y apres los proms aixi mateix sens moures lo s.r Gouernador de son puesto, aguardant lo hun prom al altro

(1) En blanch.

a la porta de dita istansia mentre lo hu vota , y apres de hauer votat tots ab la forma alt dita lo s.r Conseller en cap y prom antich tornaren a exir y se assentaren cada hu en son puesto y lo notari publica la sententia de dit ..... (1) lo qual fou condemnat a remar en las galeras per tota sa vida.-

E apres tragueren en dit Juhi de promens a ..... (2) castella natural de ..... (3) inculpat per hauer robat una cortina y altres coses en casa lo doctor Aquiles al qual posaren en dit banquet y lo notari legi lo proces y aixi mateix haguts tots los vots fou condemnat en açots y tres anys de galera E fet tot lo demunt dit, lo s.r Gouernador sen ana acompanyantlo los s.rs Consellers fins a la porta de dita istansia y apres los s.rs Consellers ab lo mateix Juhi de promens sen tornaren en casa de la Ciutat y de alli se departiren tots.

DISAPTE a XV. de dit

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

DIMARS a XXV. de dit dia del glorios Apostol s.t Jaume los s.rs Consellers anaren en dita Iglessia ahont ohiren lo offici y sermo. A s.t Jaume.

DISSAPTE a XXVIIIJ. de dit dia de s.ta Martra los s.rs Consellers anaren en dita Iglessia a oyr lo offici y sermo conforme acostumen cada any. A s.ta Marta.

DIUMENGE a XXX. de dit festa de nostra s.ra de la Merce los s.rs Consellers anaren en lo monastir de la Merce a oyr lo offici y sermo segueren ab los banchs de vallut carmesi per estar nostre s.r patent. A la Merce.

DILLUNS a XXXJ. de dit dia del glorios s.t Ignasi anaren los s.rs consellers a Bellem a oyr lo offici y sermo. Festa de s.t Ignasi a Bethlem.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

AGOST

DIMARS al primer de Agost vingue en casa la Ciutat lo s.r offitial Roig y obri la fira de Agost. Fira.

(1) En blanch.
(2) Idem.
(3) Idem.

A s.ta Catarina.

DIUENDRES a IIIJ. de dit dia del Glorios patriarcha s.t Domingo los s.rs consellers anaren al conuent de s.ta Catarina dels frares predicadors de dita religio y alli oyren lo offici y sermo.

Concell de cent.

DISAPTE a V. de dit a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual se tractaren cosas tocants al benefici publich com en la deliberatio llargament es de veurer.

A s.t Just.

DIUMENGE a VJ. de dit dia de s.t Just y s.t Pastor los s.rs Consellers anaren en dita Iglessia y alli oyren lo offici y sermo.

Embaxada al s.r Duch de Roans.

Dit dia al demati los s.rs Geronim Calders y Miquel Quintana anaren de part dels s.rs Consellers a besar les mans al s.r Duch de Ruans nebot de sa Alteza qui era vingut de Fransa en la present ciutat y posa en les cases del marques de Aytona y arribats que foren dits s.rs embaxadors donaren lo recado per part de dits s.rs Consellers a dit s.r Duch offerintli de seruirlo en tot lo que fos seruit manarlos y dit s.r Duch los feu molt gran recebiment.

Conferencia.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers anaren a conferencia a la diputatio.

Conferencia.

DILLUNS a VIJ de dit vingueren en Casa de la ciutat los s.rs Diputats a tenir conferencia.

Auis de la armada de mar enemiga.

DILLUNS a XIIIJ. de dit los s.rs Consellers tingueren auis a nou horas de la nit que la armada de mar del enemich hauia partit de Tarragona volta de la present Ciutat y aixi los s.rs Consellers ordenaren als officials de guerra tinguessen bona guarda per veurer lo designe faria lo enemich y aixi ordenaren anar a la guarda un tercio enter en la nit prouehint molt be los puestos de la muralla de mar.

La armada enemiga vingue deuant Bar[celon].a

DIMARS a XV. de dit dia de nostra s.ra—En aquest dia a la matinada Monjuich assenyala la armada del enemich la qual aparegue encontinent deuant Barcelona y encontinent los s.rs consellers que tingueren auis antes de ferse clar anaren als baluarts aixi de mijorn com a la dressana y altres pera donar los ordes necessaris per tenir la gent en bon orde y les provisions fossen menester: feuse a les deu hores la professo ordinaria de nostra s.ra acostuma quiscun any fer la Seu en la qual noy assistiren los s.rs Consellers per estar ocupats en dits baluarts ni pogueren tampoch fer la promenia ordinaria se acostuma fer quiscun any.

Junta en la llotja per la

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers se ajuntaren a la llotja

y conuidaren al s.r Gouernador als molt Illustres s.rs diputáts y al s.r don Joseph Dardena y altres capitans y officials pera que se seruissen assistir alli ahont estigueren tota la tarde donant los ordens necessaris. E la dita armada se estaua deuant lo moll de la present Ciutat la qual era composta de trenta dos vaxells y vintydos galeras segons se deya ys podia collegir. armada enemiga.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

DIMECRES a XVJ. de dit dia de s.t Roch los s.rs Consellers no anaren a la Iglessia de s.t Roch fora los murs de la present ciutat per quant la armada enemiga encara era deuant lo moll: acudiren dits s.rs consellers per los baluarts de la present Ciutat pera veurer si estauen en la deguda forma si acas lo enemich intentas fer alguna actio y aixi mateix procuraren en gornir la muralla de mar y altres puestos necessaris perque tot hom estigues en vigilancia. Als baluarts per la armada enemiga.

Dit dia a la tarde dits s.rs Consellers acudiren a llotja ahont aixi mateix vingueren dits s.rs Gouernador Diputats don Joseph Dardena y molts cauallers y capitans y altres y de alli donauen los ordens eran necessaris. A llotja per dit effecte.

DIJOUS a XVIJ de dit la dita armada enemiga marxa a la volta de lleuant aixi que casi al mig dia ya nos podia veurer E a la tarde los s.rs Consellers se ajuntaren al baluart de mijorn ahont feren conuidar tots los sargentos majors capitans y altres officials de guerra pera tractar alla del conuenient a la present ciutat en orde a la bona custodia dels puestos de aquella E no res menys elegiren capitans en algunas companyas qui non tenian. Marxa de la armada enemiga.

DIUMENGE a XX. de dit Monjuich assenyala a la matinada galeras de la part de lleuant y foren las del enemich que tornauen sens los vaxells anant a la part de ponent y en ser deuant lo moll de la present ciutat feren alto. Monjuich assenyala Galeras.

DILLUNS a XXJ. de dit encara ditas galeras estauan deuant lo moll a la tarde los molt Illustres s.rs consellers tingueren auis per una carta de sa Alteza de com lo Rey nostre s.r hauia tingut una gran victoria sobre la plassa de Unquerque hauent rendit dita plassa y en demonstratio de dita alegria ordenaren tirar tots los baluarts los quals ço es los de part de marina ab bala per veurer si podian tocar alguna de las galeras del enemich estauen deuant lo moll. Dit dia aixi mateix lo molt Ill.e capitol a Victoria de la plasa de Unquerque.

Te Deum per dita plasa.

la tarde feu lo Te Deum laudamus ordinari en lo qual no pogueren assistir dits s.rs Consellers per estar en los baluarts.

Assenyala Monjuich vaxells del enemich.

DIMARS a XXIJ de dit cessa de assenyalar Monjuich per quant ditas galeras eran passadas a la part de ponent y a la matinada la atalaya de Monjuich assenyala armada de vaxells y foren los del enemich que tornauen de la part de lleuant anant a la de ponent seguint ditas galeras.

Ana lo Capitol y ciutat a cercar s.ta Madrona.

Dit dia a la tarde lo molt Ill.e Capitol ab professo com es costum ana a sercar lo Cos de la gloriosa S.ta Madrona a la montanya de Monjuich per hauerhi necessitat de plujes y los s.rs Consellers anaren al anar darrera lo gremial ab sos porrers deuant y a la que foren en dit monastir segueren ab las cadiras y coxins de vallut carmesi a la part del euangeli y los s.rs preueres del gremial segueren a la part de la epistola ab cadiras ordinaries sperant tots que la beneyta s.ta estigues en la Custodia y al tornar dits s.rs Consellers anaren darrere lo gremial fins lo portal de s.t Antoni ahont prengueren las varas del talam que alli estaua acompanyant dita s.ta fins a la seu.

Montjuich assenyala vaixells del enemich.

DIJOUS a XXIIIJ de dit assenyala la atalaya de Monjuich armada de vaxells fins a mig dia y era del enemich.

Promania de s.t Lluis.

DIUENDRES a XXV. de dit dia de s.t Lluis los s.rs Consellers acompanyats de sos promens y musica anaren ab promania a la seu passant per los llochs acostumats y alli oyren lo offici lo qual acabat sen tornaren quiscu en sa casa.

A s.t Agusti.

DILLUNS a XXVIIJ de dit dia del glorios s.t Agusti. — En aquest dia los s.rs Consellers anaren demati en dit Conuent y oyren lo offici y sermo.

Concell de Cent.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual se tractaren algunas cosas tocants al benefici de la ciutat y en particular se llegiren dos cartas per sa Alteza als consellers y saui consell de cent enuiadas com mes llargament en dit consell es de veurer. E acabat dit Consell general fonch per los molt Illustres senyors elegits y anomenats als s.rs Felip de Boxadors y m[ice].r Simon Campana pera que tornassen resposta al molt Illustre s.r Gouernador de la deliberatio hauia feta dit Consell general acerca dites cartes de sa Alteza los quals elegits y anomenats anaren ab quatre atxas per ser de nits a casa dit s.r Gouernador y arribats los hisque a rebrer dit s.r en la primera sala de dita Casa, o palatio y despres los entra en una cambreta petita ahont assentats primer y cuberts donaren la embaxada conte-

Embaxadors al s.r Gouernador.

nint en effecte la deliberatio hauia pres dit consell general acerca dites cartes y dit s.r Gouernador los estima molt dita diligencia y anantsen los acompanya fins al cap de la escala ahont se despediren.

Lleua de soldats.

DIMECRES a XXX de dit. — En aquest dia a la matinada se arbola bandera de guerra en casa la ciutat per fer lleua de soldats inseguint la deliberacio feta en lo saui consell de cent.

A les Elisabeths.

Dit dia a la tarde dits s.rs Consellers acompanyats de alguns officials y altres persones anaren al monastir de les monjas de santa Elisabeth acompanyantlos los s.rs obrers lo escriua de les obres y mestres de cases pera fer tornar laygua de font hauian lleuada en dit monastir la qual tornauen en virtut de desliberatio per lo saui Consell de Cent feta.

DIJOUS a XXXJ de dit.

Lo d.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

SETEMBRE 1645.

Montjuich assenyala vaixells.

DIUENDRES al p[rime].r de setembre dia de s.t Llop. — En aquest dia la atalaya de Monjuich assenyala vaxells de la part de lleuant.

Vintiquatrena de guerra.

Dit dia se tingue en la present Ciutat vint y quatrena de guerra.

Los deffenedors de llotja a casa la ciutat.

DIMARS a V. de dit. — En aquest dia vingue[ren] en casa la present ciutat los s.rs Defenedors de la llotja ab molts altres mercaders y masses de dit consolat los quals venien per conuidar a dits s.rs Consellers fessen merce de assistir en la festa se hauia de fer de nostra s.ra de llotja conforme altres vegades han acostumat los quals feren de resposta assisti[rien] de molt bona gana.

Lo s.r don Fran.c Cabanyes feu relatio als s.rs Consellers de la victoria de Flix y presenta carta de sa alteza.

DIMECRES a VJ. de dit. — En aquest dia arriba en casa de la present ciutat lo s.r don Fran.c Cabanyes gouernador de la gent de la prouincia de las parts de Flix lo qual ab una carta de fe y creensa per sa alteza dirigida als molt Ill.s s.rs Consellers feu llarga y extensa relatio de la victoria fou nostre s.r seruit donarnos en socorrer la plasa de Flix la qual ocupaua lo enemich per hauerla presa y los nostros serse retirats al castell y aixi mateix dona a dits s.rs Consellers una carta per lo s.r Comte Xabot que fonch qui socorregue dita plassa a sas senyorias en-

uiada y en lo present dietari cusida (1) la qual narra de la manera se dona dit socorro y dit s.r Cabanyes feu relatio conforme aquella excepto que digue que los presoners eren mil trescents y setse a be que dit s.r Comte Xabot non fa mentio de tants en sa carta perque ell dit Cabanyes tenia los restants en dit numero als molins presoners que dit s.r Comte nou sabia.

Te Deum en la Seu.

E encontinent dits s.rs Consellers anaren en la seu ahont deuallaren a la Capella de s.ta Eularia que per fer gracias de dita victoria se canta Te Deum laudamus en dita capella.

Vigilia de nostra S.ra anaren a llotja.

DIJOUS a VIJ de dit vigilia de la festa de nostra senyora los s.rs Consellers a las quatre horas de la tarde anaren en la llonja a oyr les vespres de la vigilia de la festa se fa de nostra s.ra y al entrar a les portes de les rexes los hisqueren a rebrer los consols acompanyats de mercaders y los acompanyaren fins a las gradas del altar anant deuant los s.rs Consellers cap segon ters y quart y despres los Consols ço es lo militar a ma squerra del s.r Conseller quint y lo mercader a ma esquerra del s.r Conseller sise y arribats a las gradas del altar fentse las degudas cortesias los s.rs Consellers sen pujaren dalt al altar y segueren en los banchs de vallut carmesi de la Ciutat per hauer de anar lo s.r Gouernador tambe a les vespres lo qual apres no vingue estant dits s.rs Consellers assentats a la part del euangeli y los consols de la llonja ab uns banchs baix deuant de les grades del altar ço es hu a cada part ab molts mercaders al

(1) Dita carta es del tenor seguent:

«✠ = Carta escrita per lo s.r Comte Xauot als molt Ill.s s.rs consellers = Molt Ill.s s.rs = Con esta doy a VSS.a la norabuena de la victoria que Dios ha sido seruido darme en dar el socorro a la plasa de Flix pues puedo assegurarlos que los empleos que son en seruicio de essa nobilissima Ciudad me dan nueuos alientos pues en esta siendo interes particular de VSS.a lo tuue a grande dicha y de su Alteza a merced grande lo mandarmelo. La faccion ha passado desta manera. = A lo 27. del passado teniendo notitia el enemigo que el rio Ebro se podia vadear de la parte de la Isla y que no ay memoria de que hombres lo hayan visto passo por antepresa, gano la brecha y las fortificationes della por lo que le fue facil meter toda su gente dentro de Flix y a los nuestros les fue forsoso retirarse dentro el castillo y en el fortin — a los 28. su Alteza tuuo la nueua en Termens de donde me parti a 29. de orden de su Alteza y a los 31. me vi passado el Ebro con toda la gente de guerra diligencia no humana sino milagrosa. = El primero deste antes del dia hize marxar mis tropas a la buelta de Flix halle puesto en batalla al enemigo delante Scon el qual hauiendome reconocido se fue retirando y mis tropas auansando de suerte que su retirada , o , huida fue con facilidad a la parte de Ribaroja hazia Aragon , metime luego dentro de Flix a forsar los que estauan dentro la villa , rindieronse a merced y ser prissioneros de guerra. hanse hallado nueuecientos y quarenta soldados , ochenta offitiales de importansia y doscientos y sinquenta cauallos , muertos trecientos. Asseguro a VSS.a que es Dios quien lo ha hecho por lo que le suplico le den las gracias. El senyor Cabanyes como a Gouernador de las armas del Pais por la grande afficion tiene a essa ciudad y a su patria tambien les quiero suplicar de que crean que en todas actiones y en qualesquiera parte que yo sea me tendran muy dispuesto en seruirles con toda mi fuersa y vida Las de VSS.a Guarde Dios como puede por aumento y consolacion dessa ciudad. Flix a 3. setiembre 1645. = El Conte Chabot.»

costat y acabades vespres ab dit acompanyament anaren a la capella del hort y feren oracio y apres se despediren a la porta del hort.

Dia de nostra s.ra anaren a llotja.

DIUENDRES a VIIJ de dit festa de nostra s.ra los s.rs Consellers demati a las nou horas anaren en la llonja a oyr lo offici y los s.rs Consols recebiren als s.rs Consellers ab la matexa forma que dalt esta dit de la vigilia: segueren ab los banchs de vallut carmesi per esserhi lo s.r Gouernador a la part del euangeli y los canonges y mestre de cerimonias de la seu segueren ab sas cadiras a la part de la Epistola y los Consols tambe en la forma que dalt es dit y ab aquexa forma oyren lo offici y sermo que predica lo pare ..... (1) Massot del orde de s.t Fran.co de Paula y acabat lo offici se feu lo acompanyament ab la matexa forma que dalt es dit de la vigilia.

Marxa de la companya del capita Queralt.

DISAPTE a VIIIJ de dit sen ana de la present ciutat a campanya la companya del capita Fructuos Queralt la qual constaua de doscents soldats.

Marxa del sargent major.

Dit dia tambe sen ana lo s.r Geroni Calders sargento major del tertio de la ciutat.

A s.ta Eularia emerita per la festa de s.t Roch.

DIUMENGE a X. de dit. — En aquest dia los s.rs Consellers acompanyats de sos promens anaren a la Capella de s.ta Eularia Emerita fora lo portal nou ahont se feu dit dia la festa del glorios s.t Roch que per les ocupacions que los s.rs Consellers tingueren als setse de Agost ques la festa de dit sant a causa de esser deuant Barcelona la armada enemiga nos pogue fer fins dit dia dita festa y a la que volgueren pujar les escales de dita Iglessia los hisqueren a rebrer los canonges de s.ta Anna y se posa un canonge en lo mig de cada hu dels s.rs Consellers y promens y en esta forma los acompanyaren fins dintre la Iglessia y alli se sentaren los s.rs Consellers y promens a la part del Euangeli ab los banchs de la Ciutat vanouats de vallut carmesi alternatiue conforme estan en la seu ço es un s.r Conseller y un prom y oyren lo offici se digue sens hauerhi offertori ni ma besada y acabat lo offici ab lo mateix acompanyament fins al dit lloch sen tornaren a la plasa de Sant Jaume de hont hisqueren y sen ana quiscu en sa casa.

Rendiment de las plasas de Norlinguen y Burgur.

DILLUNS a XJ. de dit. — En aquest dia vingue noua certa als s.rs Consellers com las armas del Rey christianissim hauian

(1) En blanch.

alcansada una gran victoria contra las armas del Rey Catholich hauent rendit las grans plassas de Norlinguen y Burgur y los s.rs Consellers anaren en la seu y feren te Deum laudamus per gracias de dita victoria conforme llargament esta descrita en la[s] Cartas nouas que assi en lo present dietari estan cusidas (1).

Ginebrada a Casa lo s.r conseller en cap.

Dit dia en la nit que deuian ser entre set, o, vuyt horas de la nit alguns poch timidos a Deu y a la justitia y de animo deprauat no duptaren de passar deuant la casa del molt Ill.e s.r D.r Joan Argila conseller en cap de la present Ciutat tirant a les portes de aquella alguna botigia, o, olla plena de oli de ginebra embrutant ditas portas de dit oli lo que llansaua molt mal olor. E sabut per dit s.r dit delicte aquell no feu sentiment algu per quant judica com era cert que no se li feya com a persona particular sino com a conseller per hauer instat se redressassen alguns abussos publichs se feyen en dita Ciutat lo qual delicte sabut per lo molt Illustre s.r don Joseph de Biure y Margarit gouernador del present Principat ordená se fessen diligencies possibles per descubrir lo aggressor donant orde per dit effecte en pendrer algunas personas com de fet se prengueren y fer altres diligenties per asso conuenients E no res menys enuiant a casa dit s.r Conseller un recado per consolarlo, offerintse per sa part fer tot lo que acerca dit negoci conuingues. Lo que dit s.r Conseller estima en molt.

Relatio feta per lo s.r Conseller en cap als s.rs Consellers per la ginebrada.

Dimars a XIJ de dit. — En aquest dia a la matinada dit s.r Conseller en Cap arriba en la casa de la present Ciutat ahont junt ab los demes s.rs Consellers digue y refferi lo que lo dia abans li hauia succehit en materia de dita ginebrada y que ell no sabia en ninguna manera li pogues venir com a particular per quant no tenia ni sabia cosa alguna que li donas cuydado en exa materia y que segons hauia feta reflectio en son enteniment judicaua vindria per hauer instat com a Conseller se adobassen y redressassen alguns abussos publichs y hauia en la present ciutat (2) y que aixi entenia no deuia fer mentio de dites coses sino que ne hauia de donar raho a dits s.rs Consellers sos com-

---

(1) Vèjas l'*Apèndix* X.

(2) Lo propri doctor Argila, al donar rahó del fet al Concell de Cent celebrat aquell mateix dia, expresà: — «Y te per cosa certa dit Senyor Conceller que dit agraui no li ve, ni se li es fet a sa senyoria com a Joan Argila, sino com a Conceller en cap desta Ciutat per hauer sa S.a com a conceller supplicat al senyor Gouernador fos seruit fer de manera que tants vicis com vuy son en Barcelona axi de triquets com de tauernas tant de dias com de nits se extirpassen, opprimissen, y castigassen.» — *(Deliberacions* del any 1645, fol. 251.)

panys depositant en ma dells lo agraui se era fet a la present ciutat perque sas senyorias resolguessen lo conuenient. E dits s.rs Consellers sentiren molt lo agraui se era fet a dita Casa y perço ordenaren que lo mateix dia a la tarde se tocas a consell de cent perque en aquell se ves lo que acerca de dites coses se hauria de fer.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual entre altres coses se tracta de dita ginebrada proposant dits s.rs Consellers se deliberas acerca de aquella les diligencias conuinguessen fer, lo qual consell de cent feu la deliberatio deuall escrita (1). Concell de Cent.

DIMECRES a XIIJ. de dit. — En aquest dia inseguint la deliberatio per lo saui Consell de cent feta foren publicadas cridas per la present Ciutat offerint per part del saui Consell de cent donar tres milia lliures al qui descubriria lo aggressor de dita ginebrada posant aquell en plena proua en ma de la justitia conforme en ditas cridas mes llargament es de veurer. Cridas per la ginebrada.

DIUENDRES a XV. — En aquest dia se tingueren brassos en los quals se propossa lo negoci en dita proposicio contengut. Brasos en la diputatio.

Dit dia a la tarde entraren una tropa de Castellans dels que se eran rendits en la recuperacio de la plasa de Flix. Entra una tropa de castellans rendida en Flix.

LO D.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

DIMECRES a XX. de dit. — En aquest dia vingueren en Casa la present ciutat ab embaxada los s.rs deffenedors de la Embaxada dels deffenedors de llotja.

---

(1) Aquí l'Escrivà racional ometé la transcripció de la deliberació de referencia, deixant en son lloch un espay en blanch. Dit acort obra a fol. 251 del llibre de *Deliberacions* del mateix any, y son contengut es com segueix:

«E lo dit Concell feu la deliberatio, y conclusio seguent: que en demonstratio del viu sentiment te esta Ciutat de la actio tant deprauada que alguns fills de perditio poch temens a Deu y a la Justitia temporal no duptaren lo die de air a tres quarts per las vuyt de la tarda tirar oli de ginebra en las portas de la casa del Il.re Senyor Doctor Joan Argila Conceller en cap de la present Ciutat lo decoro y respecte del qual te esta Ciutat per molt propri en consideratio de les parts que concorren ab sa Senyoria deliberen perço que per aueriguatio de tant atros delicte dema demati manen los Senyors Concellers publicar crides per los llochs acostumats de la present Ciutat, ab les quals promete segons lo present Concell promet donar a qualseuol Perçona, qui posara en los carcers reals de la present Ciutat en ma de la regia cort lo agressor o, agressors, qui cometeren dit delicte encara que sien complisses en aquell com no sie lo principal y donara plena proua de aquell tres milia lliures una vegada tantum. Y que per part desta Ciutat se supplique a sa Altesa del S.r Virey tingue a be manar publicar crides ab les quals offeresca donar dos homens fora de mal per euariguacio del dit cas, y que lo Syndich de la present Ciutat fasse instantia y part formada contra los agressors qui han comes lo dit delicte fins a tant que aquells sien seuerament castigats segons la grauedat de aquell. Y que encontinent que sabra la perçona o personas que an comes dit delicte o manen encontinent los s.rs Concellers proposar en altre concell peraques puga deliberar a les hores lo que aparaxera conuenir en raho de las personas dels agressors.»

llotja per part de dit magistrat y entrats dins consistori se assentaren al costat de dits s.rs Consellers ahont donaren sa embaxada secreta de materias tocants a dita llotja y present Ciutat.

Te Deum per pluja.

DIJOUS a XXJ. de dit. — En aquest dia los s.rs consellers en forma de ciutat ab ses massas altas anaren a la seu ahont feren Te Deum laudamus per la merce nos hauia fet nostre s.r de donarnos cumpliment de aygua de la qual teniem necessitat.

Lo s.r Comte Xabot vingue a casa la ciutat.

DISAPTE a XXIIJ. de dit a la matinada los s.rs Consellers, ters absent tingueren intelligencias que lo s.r Comte Xabot anaua a la Casa de la present ciutat y aixi donaren orde en parar la Capella de dita Casa y conuidar alguns Cauallers per rebrer dit s.r Comte lo qual en arribar fonch exit a rebrer per dits Cauallers y alguns officials de la present Casa en lo portal principal de aquella y per lo s.rs Consellers a la porta de trentenari los quals lo entraren a Consistori assentantlo entre lo s.r Conseller Cap, y segon ahont assentat en primer lloch dona a dits s.rs Consellers una carta de sa Alteza y despres refferi la ocasio per que venia offerintse en seruir a la ciutat en tot lo que conuingues y fos sa persona de profit. E dit s.r Conseller en cap ab veu sua y de voluntat dels demes feu molta estimacio a dit s.r Comte de las merces feya a dita Ciutat E no res menys de la victoria hauia alcansada en lo socorro de la vila de Flix y del bon cuydado tenia en mirar per les conuenienties del present Principat offerintse per part de dits s.rs Consellers y de la ciutat de estar sempre prompte y aparellat en lo que fossen bons a seruirlo en qualseuol cosa ordenas queu tindrien a singular gracia y merce.

Ronda del s.r Conseller ab dit s.r Comte.

Dit dia al vespre tenint intelligencias lo molt Ill.e s.r Conseller en Cap y coronel de las companyas de la present ciutat que dit s.r Comte Xabot desitjaua rondar les murallas y puestos de guarda per veurer ab quina forma se prouehian aná acompanyat de molt cauallers y officials de la militia a casa dit s.r Comte pera cercarlo ahont arribat dit s.r Comte deualla y sen ana ab dit s.r Conseller y molts altres Cauallers aixi Catalans com francessos a regonexer dits puestos de guarda per la part de la marina comensant al baluart nou dit de s.ta Madrona junt a les dressanas y seguint los demes puestos arribaren al baluart de lleuant ahont dit s.r conseller suplica a dit s.r Comte reposas per estar algun tant cansat y retirats en una istansia los foren tretas moltas platas aixi de confitura blanca com de candida pera refrescar y despres de hauer refrescat sen anaren en ses casas.

DIMECRES a XXVIJ de dit hauent primer dits s.[rs] Consellers acerca de dites coses tinguda una promania copiosa y de personas de edat anaren a fer vissita al s.[r] Comte Xabot qui posaua a casa de m.[r] Marci en lo carrer dit dels banys vells ahont arribats dits s.[rs] Consellers, dit s.[r] comte los hisque a rebrer al cap de la escala fentlos entrar fins a una resala qui trau finestras en dit Carrer deuant lo carrer dit del Call dits s.[rs] Consellers se assentaren ab ses cadires tres de cada part estant dit s.[r] Comte Xabot en lo mig y los s.[rs] consellers cap a ma dreta, segon a ma squerra y aixi consecutiuament a modo de cor, e aixi assentats dit s.[r] Conseller li dona sa embaxada la qual esta assi cusida (1). E fet dit raonament dit s.[r] Comte los respongue que estaua molt agrait a las merces que per part de la present ciutat se li feyan y que ell procuraria en tenir ocasio per poder demostrar la voluntat y afficio tenia enves lo present principat y en particular a la ciutat de Bar[celon].[a] supplicantlos que entre lo entretant si se offeria ocasio li volguessen manar que ell ho estimaria perque pogues demonstrar en los effectes la voluntat que dintre son cor te. Visita al s.[r] Comte Xabot.

DIJOUS a XXVIIJ. de dit. — En aquest dia a la matinada dit s.[r] Comte Xabot vingue a Casa la Ciutat a tornar la vissita que dits s.[rs] Consellers li hauian feta. y fonch rebut de la matexa manera que a vint y tres del present llargament es de veurer. Lo s.[r] Comte Xabot torná la visita.

Dit dia a la tarde los s.[rs] Consellers anaren a conferencia a la Diputatio. Conferencia.

DIUENDRES a XXVIIIJ. de dit dia del glorios s.[t] Miquel. — En aquest dia los s.[rs] Consellers ab sas insignias Consulars anaren a la Iglessia Parrochial de dit sant per ferse la festiuitat de aquell ahont en arribar a la porta los hisqueren a rebrer los obrers de dita Iglessia acompanyantlos fins les cadires del cor ahont se assentaren y de alli oyren lo offici y sermo lo qual predica lo pare Calmells del orde de s.[t] Francesch y dit offici acabat sen anaren en ses cases. A s.[t] Miquel.

Dit dia a la tarde y hague Consell de Cent en lo qual se propossaren algunas cosas tocants al benefici de la present ciutat com en dit Consell llargament es de veurer. Concell de Cent.

DISAPTE a XXX. de dit dia de s.[t] Geroni los s.[rs] Consellers anaren en lo monastir de les monjas Geronimas de la present A las Geronimas.

(1) No hi es.

ciutat ahont se feya la festa de dit sant y arribats en dita Iglessia los hisqueren a rebrer a la porta alguns Cauallers aportant dits s.rs Consellers fins en lo presbiteri ahont segueren ab los banchs de vallut de la present ciutat pes estar descubert lo Sanctissim Sacrament y de aqui oyren lo offici y sermo aportantlos la pau lo diaca conforme es de costum.

Lo d.r Joan Argila
conseller en cap.

OCTUBRE 1645.

Promania del Angel Custodi.

Diumenge al primer de Octubre dia del Angel Custodi. — En aquest dia acostuman los s.rs Consellers ab promens anar en la seu de la present ciutat per la festa se fa y assistir en la professo que per semblant dia se acostuma fer. E per quant la major part dels promens de dits s.rs Consellers eren fora de la present ciutat per negocis propris de conuenientia no pogueren fer dita promenia y aixi se feu dita festiuitat y professo sens dits s.rs Consellers.

Vinguda d'un correu de campanya.

Dimars a IIJ. de dit vingue un correu de campanya dirigit a dits s.rs consellers despedit per lo s.r Geronim Calders sargento major del tertio de la present ciutat lo qual portá nouas que se entenia dins breus dies que los enemichs de Balaguer se rendirian: nostre s.r nos ne fassa gracia.

Conferencia.

Dijous a XIJ. de dit. — En àquest dia vingueren los s.rs deputats en casa la Ciutat a tenir Conferencia ab los s.rs Consellers.

Llanusa Penjat per traydor.

Disapte a XIIIJ. de dit. — En aquest dia a la tarde fonch penjat pel coll ..... (1) Llanusa sabater natural de la present ciutat lo qual hauia un any y mesos sen era passat al exercit enemich dient moltas infamias y maldats de nostra terra y sa patria y volgue nostre s.r fos pres per los nostres en les parts de Lleyda lo qual aportaren en la present ciutat y se li fonch fet proces en la Capitania dels delictes hauia perpetrats y perso lo tragueren ab la forma acostumada de las dressanas portantlo per lo dormidor de s.t Francesch dret a la forca ahont fonch penjat per donar exemple als demes. nre. S.r li haja fet gracia ques sia saluat.

---

(1) En blanch.

DIUMENGE a XV. dia de s.ta Theresa los s.rs Consellers ab ses gramallas anaren en lo monastir dels pares de s.t Joseph ahont se feya la festa de dita gloriosa santa: pujaren en lo presbiteri y alla segueren ab los banchs de vallut carmesi ahont oyren lo offici y sermo que en dit monastir se digue. Dia de s.ta Theresa a s.t Joseph.

LO D.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

DILLUNS a XVJ. los s.rs consellers feren la vissita ordinaria que quiscun any acostumen fer dos vegadas en la uniuersitat de la present ciutat ahont arribats los hisque a rebrer al portal lo s.r Rector, vicerector y Racional y anant dits s.rs Consellers de dos en dos portaren lo s.r Conseller quint y sise al mig lo s.r Rector, pujaren en lo Theatro y assentats de filera segue dit s.r Rector entre quart y quint y lo racional entre quint y sise y aixi ajuntats en presencia de la Junta del estudi cridaren tots los catredatichs per orde per veurer si hauia alguna cosa per adobar. Visita a la uniuersitat.

DIMECRES a XVIIJ de dit. — En aquest dia los s.rs Consellers ab sas insignias consulars anaren en lo estudi general ab cotxos hahont se celebraua la festa del glorios s.t Lluch doctor de la Iglesia y arribats en la porta los hisqueren a rebrer lo s.r Rector vice rector y rational y pujats dalt al teatro se assentaren dits s.rs Consellers en uns banchs de fusta cuberts ab catifas a la part del euangeli en filera estant lo s.r Conseller en Cap mes prop del altar y axi consecutiuament los demes s.rs Consellers y lo s.r Rector estigue assentat entre lo s.r Conseller quart y quint y lo Rational entre quint y sise y desta manera oyren lo offici y sermo assistits de molts doctors frares y estudiants qui estauen assentats en los banchs y grades de dit teatro lo qual sermo predica lo pare Domenech prior de nostra S.ra del Carme E, al donar la pau lo diaca la aporta a dits s.rs Consellers y lo subdiaca al clero la qual festa acabada dits s.rs Consellers sen anaren en ses cases. Al estudi dia de s.t Lluch.

DIUMENGE a XXIJ. de dit vingue noua per lletra de sa alteza y del s.r Geronym Calders sargento major del tertio de la ciutat de com la plaça de la ciutat de Balaguer qui ocupauen los enemichs se era rendida a subjectio de sa magestat Christianisima que nostre S.r g[uar].de ab uns pactes que lo Serenissim S.r Compte de Arcourt virey y capita general en lo present Rendiment de la plasa de Balaguer.

principat de Cathalunya hauia fets als enemichs estauen en dita plaça los quals estan assi cosits (1).

Concell de Cent.

Dit dia a la tarde se tingue consell de Cent en lo qual se llegi dita Carta de sa Alteza que esta en dit Consell copiada la qual llegida se delibera que en demostratio de gracies de las merces que nostre s.r nos hauia fetes en lo rendiment de dita plaça fossen celebrades dos mil misses de requiem per las beneytas animas de purgatori de caritat tres sous quiscuna repartidores per los s.rs Consellers entre las parrochias y monestirs de la present ciutat y que fossen fetes alimaries publiques tres dias ab los officis diuinals y aniuersaris se feu per lo rendiment de Perpinya acceptat professo com ditas cosas estan en dit Consell llargament contengudes.

Te Deum per lo rendiment de Balaguer.

Has de aduertir que dit dia a la matinada en saber dits s.rs Consellers dita noua anaren ab sas insignias Consulars a la Iglesia Cathedral de la present Ciutat haont trobaren lo s.r Gouernador y diputats y alla oyren lo Tedeum laudamus que en dita Iglesia se celebra y despres deuallaren a la Capella de la gloriosa s.ta Eularia y halla assentats dits s.rs Consellers a la part del euangeli ab los ascons tenint al s.r Gouernador a ma dreta del s.r Conseller en Cap y los s.rs Diputats a la part de la epistola ab altres ascons oyren una salue y un villansico y goigs de s.ta Eularia a cant de orga conforme per semblants ocasions se acostuma de dir y despres se digue una missa rezada que dits s.rs oyren la qual acabada dits s.rs Consellers acompanyaren dit s.r Gouernador fins al cap de las escales hont dexat tornaren en dita Capella y en lo mateix puesto de hont sen anaren dits s.rs Diputats despedintse dels s.rs Consellers y donantlos lo parabien y despres dits s.rs Consellers sen anaren.

Dia de s.ta Eularia a la seu.

DILLUNS a XXIIJ die de s.ta Eularia. — En aquest die los s.rs Consellers ab sas insignias Consulars anaren a la seu y halla asistiren a la festiuitat se feya de la gloriosa sancta comforme quiscun any se acostuma.

---

(1) No 's troban dits pactes en lo *Dietari*, pero s'extrauhen, ensemps ab la esmentada lletra del Virrey, del llibre de *Deliberacions* del mateix any. Vèjas l'*Apèndix XII*.

DIMARS a XXIIIJ los s.rs Consellers sise absent anaren a fer la visita ordinaria de las fonts. A las fonts.

DIJOUS a XXVJ de dit.

LO D.r JOAN ARGILA
conseller en cap.

DISAPTE a XXVIIJ de dit parti de la present ciutat lo s.r Fran.c Sangenis ciuteda embaxador elegit per lo saui Consell de Cent a sa alteza pera donarli la norabona de la victoria alcansada per sas generosissimas mans en lo rendiment de Balaguer y axi mateix notificarli las demostrations hauia fetes lo saui Consell de Cent de alegria del rendiment de dita plaça. Embaxador a sa Alteza.

DIUMENGE a XXVIIIJ de dit primer dia de las alimarias los s.rs Consellers a la matinada anaren a la seu haont se feya lo offici de gracies del rendiment de la plaça de Balaguer: oyren lo offici y sermo que prædica lo pare Ballester del orde de s.t Agusti lo qual offici acabat los s.rs Consellers sen anaren. Entrada de sa Alteza y alimarias de Balaguer.

Dit dia a la tarde tenint intelligenties los s.rs Consellers que lo serenissim s.r Compte de Arcourt virey en lo present principat volia entrar en dita ciutat degorn donaren orde en possar a punt son recebiment que fonch ab la forma baix escrita. PRIMERAMENT a la una hora despres de hauer dinat arribaren los s.rs Consellers Ço es primer lo quint per estar desganat lo sise y despres los demes en orde venints a cauall ab sos caualls gualdrapes de vellut y demes adressos que per dit effecte la present ciutat te assistits y acompanyats de molts Cauallers vestits de gala y ben adressats ab sengles caualls y despres arribaren los s.rs Consols de la llotja assistits de molts mercaders venints a cauall ab las massas de dit magistrat com es costum los quals en ser en dita placeta deualla de cauall lo s.r Conseller segon ab dos proms antichs ço es un ciuteda y un militar los quals entrats dins casa dita ciutat trobaren los s.rs obrers los quals junts ab lo escriua de les obres feren la agraduatio dels cauallers se trobauen per anar en dit recibiment la qual agraduatio esta llargament possada en lo llibre de agraduasions que per dit effecte aporta lo escriua de dites obres. feta la qual dits s.rs Conseller Cauallers y obrers tornaren a pujar a cauall y sen anaren ab los verguers ab massas altas a cauall y assistits de alguns officials y altres per la plaça de s.t Jau[m].e bocaria carrer del hospital pedro fins al portal de s.t Anthoni exint per aquell fins a la creu

cuberta hont tingueren auis per medi del correu de la present ciutat que sa Alteza estaua ja serca y dits s.rs Consellers passaren hauant fins a trobarlo lo qual trobaren passada dita creu que estaue ab los s.rs diputats los qual[s] en veurer dits s.rs Consellers se despediren de sa Altesa y sen anaren y dit s.r Conseller en Cap se acerca a sa Alteza al qual despres de hauerli fetes las degudes cortesies li digue las paraulas seguents

«Serenissim senyor

La primera entrada de v. A. fou en esta ciutat per molts titols gloriosa, per lo lustros de sa sang , per lo generos de son animo, per lo bisarro y valeros de sa persona , per lo que representaua la de la Mag.tat del Rey nostre sor. que Deu g[uar].de per lo que se esperaua ser lo flagell de nostres enemichs y lo medi efficas pera la quietut desta Prouincia Pero en esta segona entra v. A. ab molt auantatias mes glorios per que les flors de lés referides excellencias y grandesas venen matisades ab matises de tants triunfos y victorias que en la casa de v. A. realsan lo renom , fan sa vida immortal, la fama eterna dexant als historiadors materia de princeps exemplar puys amparant los humils ha debellat v. A. los superbos , estos se rendexen a son nom aquells publican asanyosas obras aclamant victorias , De totas dona a v. A. esta ciutat mil parabiens y incessantment gratias y nosaltres a sos peus humils nos offerim los mes lleals vassalls de sa Mag.tat y majors seruidors de v. Altesa.»

E fet dit rahonament dit s.r virrey respongue a dit s.r Conseller en Cap ab paraules molt corteses y demostrations de alegria que estaue contentissim de las demostrations feya dita Ciutat de alegria de sa vinguda y que ell per sa part estaue cert de la afficio y voluntat tenia dita ciutat a sa persona y la fidelitat y legalitat tenian al Christianissim Rey que Deu g[uar].de y que axi se assegurassen que en tot lo que sa persona fos conuenient en conuenienties del present principat assistiria ab molt gran contento E , fet dit rahonament dits s.rs Consellers sentornaren anant deuant lo s.r Conseller quint despres lo quart y axi los demes ab la matexa agraduatio anant darrera de tots lo s.r Conseller en cap portant a sa Alteza a man dreta y los proms de dit s.r Conseller en cap sen eren passats ab lo s.r Conseller segon E , darrera de dits s.rs Consellers y virrey venia lo consell real obrers y altres officials y conuidats y axi anants arribaren al portal de s.t Anthoni haont estauen las trompetas menestrils y

tabalicos de la present ciutat sonant y en arribar sa Alteza se tira tota la artilleria estaua en dit llens de muralla passaren per lo carrer del Carme porta ferrissa carrer dels boters plaça noua dret a la seu hont en arribar al portal major dit s.r virrey y consellers deuallaren de cauall y al entrar en dita Iglesia trobaren a la porta de aquella los R.nts s.rs Canonges del molt Ill.re Capitol los quals donant la benuinguda a sa Altesa ab paraules molt corteses anant deuant lo acompanyaren fins al presbiteri assistit de dits s.rs Consellers ab lo mateix orde a peu que a cauall y anant darrera de sa Alteza los s.rs doctors del real consell E arribats a dit presbiteri trobaren un estrado de llama carmesina y or de sa alteza hont se agenolla deuant lo altar major estant los consellers agenollats de rengla a modo de mitja lluna prop de sa Alteza a la part del auangeli y encontinent mentres feyen oratio cantaren los cantors de dita Iglesia la qual acabada deuallaren a s.ta Eularia fent aximateix oratio a dita Capella y despres tornaren axir per dit portal y pujant a cauall ab la matexa forma sen anaren per deuant casa la diputatio llibreteria boria auall carrer de Moncada born carrer ampla fins a palatio haont despedintse dits s.rs Consellers de sa Alteza a cauall sen tornaren ab la matexa agraduatio eren vinguts a casa la ciutat de hont se despediren cada senyor Conseller per sa casa.

> Has de aduertir que per la entrada de dit senyor se eren previngudes per orde de dits s.rs Consellers cent atxas de cera blanca per ser los dies curts y moltas graelles per los carrers hont passa les quals per no ser del tot de nit quant arriba a palatio no necessitaren de [enc]endrers.

DILLUNS a XXX de dit segon dia de las alimarias dits s.rs Consellers anaren a la seu a oyr lo offici y sermo lo qual predica lo pare Puig y se feu com lo primer dia. Segon dia de alimarias.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers ab sas insignias consulars anaren a palacio a donar la benuinguda al s.r virrey hont arribats los hisqueren a rebrer alguns cauallers francesos al cap de la escala y entrats en son aposento segueren dits s.rs Consellers sise absent ab sas cadiras tenint dit s.r virrey en lo mig y axi assentats dit s.r Conseller en cap ab veu sua y ab voluntat dels demes digue a dit s.r virey les paraules seguents. Tercer dia de alimarias.

«Serenissim Senyor

En la iornada de ahyr los ciutadans desta ciutat mostraren molt gran aplauso a la triunfant entrada de v. A. Pero vuy se alegran mes vehent a v. A. ab salut y que despres de tantas fatigas y treballs gosa de la quietut y regalo de sa casa perque encara que los treballs sien lo past dels animos generosos o, com diu Democrito mes agradables que lo oci y la quietut quant se alcansa lo fi a que se ordenen nos pot negar ser necessari lo repos y la quietut perque com diu Ovidi Hæc reparat vires fessaque membra lævat y axi gose v. A. de aquex regalo y quietut pera que recrèat puga enplear tant gran valor per major gloria de Deu en seruey del Rey nostre s[eny]or , benefici desta Prouincia y dilatacio de la fama de v. A. —»

Y entenent que gustaua sa A. de passeiarse la nit seguent y ultima de les alimarias offeri dit conseller en cap (tenint paraula del s.r diputat eclesiastich) de anar los dos consistoris a acompanyar y seruir a sa Altesa. —

E dit s.r virrey respongue que estaue molt content de les demostrations feya la present ciutat y que ell procuraria en tenir ocasio per enplearse en lo que sa persona fos de conuenientia y que quant no tingues gust de passeiar y veurer les alimarias aniria sols per anar en companya de dits consistoris. — acabat dit Rahonament dits s.rs Consellers sen anaren.

Sa alteza ronda les alimarias.

Dimars a XXXJ de dit. — Aquest dia fonch lo darrer y ultim de las alimarias y perço dits s.rs Consellers ab sas insignias consulars y masses altes anaren a la seu entrant per lo portal major per lo Cor y pujaren al presbiterì per la part de la epistola hont trobaren lo estrado de sa Alteza de llama carmesina y plata possat apunt per anarhi sa Alteza seguerense ab los banchs cuberts de vellut estan en dit presbiteri darrera de dit estrado per esperar a sa Alteza y en lo entretant arribaren en dita seu los Molt Ill.res s.rs Diputats los quals pujats en dit lloch se sentaren en uns banchs de vellut estauen en dit presbiteri deuant lo altar major recolsats a la barana de ferro de dit presbiteri y axi asentats al cap de una estona tingueren noua dits s.rs Consellers que sa Alteza arribaua en dita Iglesia y axi encontinent se alçaren y lo anaren a recebir fins al portal aco[m]panyantlo dits s.rs Consellers anant tots deuant acceptat lo en cap que anaua darrera al costat y a ma esquerra de dit s.r virrey E arribats en dit presbiteri dit s.r virrey se asenta en son estrado a la part del euan-

geli y los s.^{rs} Jutges del consell darrera de sa Alteza ab los banchs E, dits s.^{rs} Consellers sen passaren a seurer als banchs de la part de la epistola restant dits senyors Deputats assentats en dit lloch de deuant lo altar E, agraduats ab la forma sobredita se comensa lo offici ab molta solempnitat y cantoria y sermo qui predica lo Pare Rouira de sant Fran.^{co} de Paula E, al donar la pau lo diaca la porta al cor y lo subdiaca la dona a sa Alteza de aqui als senyors Consellers y acabat dit offici dits s.^{rs} Consellers acompanyaren sa Alteza fins a dit portal ab la forma sobredita tornant en lo presbiteri hont en serhi dits s.^{rs} Diputats sen anaren y al cap de un rato dits s.^{rs} Consellers.

Dit dia despres de dinar tenint intelligentia dits s.^{rs} Consellers que dit s.^{r} virrey volia rondar las alimaries al que se eren offert acompanyarlo y que los s.^{rs} Diputats desijauen axi mateix anar ab sa Alteza qui exia a cauall ajuntaren perço una copiosa promenia de personas de consell de Cent de tots estaments y altres cauallers pera que los aconsellasen ab quina forma deuian y podian anar en dit acompanyament per no tenir ninguna difficultat quant seria la ocasio E, dits s.^{rs} los aparague que per euitar tot genero de dificultats que sobre ditas cosas se porien mourer y per amostrar al poble la uniformitat que tenen los tribunals y la voluntat y gana de seruir a sa Alteza dits s.^{rs} Consellers a la hora se hauria de exir se trobasen a casa la ciutat ab sos caualls engeesats E, que quant los s.^{rs} diputats axirien de la diputatio dits s.^{rs} Consellers sen anasen ab aquells assistits dels cauallers que per dit effecte assistir voldrien y en arribar a Palacio acompanyasen sa Alteza en lo mig anant ço es lo Sr Conseller en cap a la ma dreta y lo s.^{r} Diputat Ecclesiastich a la ma esquerra E los demes s.^{rs} Consellers y diputats anant darrera per son orde y a ma dreta ab los s.^{rs} Diputats oydors y cauallers sens mirar entre aquells ningun modo de agraduatio per euitar tot genero de dificultats.

Dit dia a las set horas de vespre hisque dit s.^{r} virrey a rondar ditas alimarias asistit de molts cauallers axi francesos com Cathalans officials de guerra y altros anant de dos en dos molt ben ordenats sens mirar precedensies sino dits s.^{rs} Consellers y virrey qui anauen en lo mig de tots ab la forma alt dita: anauen tots molt ben adreçats axi de plomas com de vestits assistits de molts criats ab sas atxas en las mans de cera blanca axi los del s.^{r} virrey com encara molts que sen hauian previngudes per los

s.[rs] Consellers y diputats que pasauen de trescentes: era cosa de veurer axi dit acompanyament com encara la musica aportauen y las alimarias se feren aquella nit del que restaren tots los ciutadans molt contents per veurer que sa Alteza donaua a totom demostrations de Alegria.

Lo D.[r] Joan Argila
conseller en cap.

NOEMBRE 1645.

Promania de tots Sants.

Dimecres al primer de nohembra dia de tots los sants los s.[rs] Consellers se ajuntaren ab los promens com es costum al porxo de s.[t] Jau[m].[e] de hont junts accepto lo sise qui era absent per malaltia partiren ab la musica y tabals deuant anant a la seu hont assentats als banchs a la part del euangeli com es costum oyren lo ofici y sermo que dit dia se digue ab la forma altros anys acostumada.

Vespras de morts a la seu.

Dit dia a la tarda dits s.[rs] Consellers sise absent ab sas gramallas de dol anaren a la seu hont oyren las vespres de morts que quiscun any se acostumen de celebrar.

Sermo del Rey en Jaume.

Diuendres a IIJ de dit. — En aquest dia los s.[rs] Consellers ab sas gramallas de dol sise absent anaren a la seu ha oyr lo sermo del Rey en Jau[m].[e] que quiscun any per semblant jornada se acostuma de dir a las nou horas demati: estigueren asentats en lo cor de dita Iglesia a la part de la trona major y a las cadiras sota dita trona ab la forma que quiscun any se acostuma.

Concell de Cent.

Dit dia y a la tarde hi hague consell de Cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell mes llargament son de veurer.

Aniuersari en la seu.

Disapte a IIIJ de dit al demati los s.[rs] Consellers sise y quart absents anaren ab sas gramallas de dol al aniuersari que la Iglesia cathedral de la present ciutat se feya per lo rendiment de la plaça de Balaguer: pujaren en lo presbiteri y assentats ab los banchs de la ciutat a la part del euangeli oyren dit offici ab la forma acostumada.

A s.[ta] Maria per lo rendiment de la plasa de Balaguer.

Dit dia y despres de ser exits de dit offici se posaren les gramalles de grana y a causa de la pluja que feya dins tres cotxos anaren ab sos vergues a la Iglesia de s.[ta] Maria de la mar hont se feya festa del rendiment de dita plaça de Balaguer y perço

se tenia patent lo santissim Sagrament y arribats en dita Iglesia passaren per lo cor y pujats al presbiteri trobaren a sa Alteza asentat a la part del euangeli ab sa cadira y estrado y encontinent dits s.rs Consellers fent lo degut acatament al altar major si acostaren disculpantse de la tardansa hauian tinguda en venir en dita Iglesia a causa de hauer tingut de asistir al aniuersari alt mencionat y encontinent sen anaren a la part de la epistola hont segueren ab los banchs de vellut de la ciutat y axi asentats oyren lo offici y sermo se digue en dita Iglesia lo qual acabat vingue la aliga de la present ciutat y puja en dit presbiteri dansa quatre dansas la qual hi feren anar los qui feyen la festa en dita Iglesia perque sabian que sa Alteza gustaria de veurerla per no hauerla vista may. y acabat dit offici sa Alteza sen ana acompanyant lo dits s.rs Consellers fins a la porta de la Iglesia com es costum hont dexantlo sen tornaren al altar major a fer oratio y despres sen anaren en sa casa.

Visita al s.r duch de Roane.

Dit dia a la tarde hauent empero primer dits s.rs Consellers tinguda una promenia acerca de ditas cosas anaren ab sas gramalles de grana quart y sise absents a las casas qui eren del marques de Aytona deuant lo carrer del Pi pera fer visita al s.r Duch de Roane nebot de sa Alteza y pujats en dita casa trobaren ha aquell al cap de la escala lo qual fent moltas festas a dits s.rs Consellers los feu entrar fins una cambra hont dit s.r dormia qui trau finestres al carrer y entrats en aquella se asentaren dits s.rs Consellers ab unes cadiretes en rengla a modo de mitja lluna y dit s.r Duch casi al deuant de dit s.r Conseller en cap E, axi asentats dit s.r Conseller li digue las paraulas seguents

«Excelentisim senyor

Pochs dies ha que esta ciutat ha tinguda noticia de la grandesa y heroicas parts de v. ex.a y axi ha retardat en fer esta tant deguda demonstracio desijant moltas occasions de poder mostrar lo affecte tenim tots a sa persona fundat en tanta obligatio puys en edat tant tendra no ha reparat v. ex.a en passar per molts treballs per assistir a la defensa desta Prouincia Speram continuara v. ex.a en fernos semblants honras y afauorintnos deuant sa Mag.t que nosaltres restarem tant regoneguts quant obligats a les m[erc].es rebem de v. ex.a»

E, fet dit rahonament dit s.r Duch respongue ab llengua francesa que nos podia entendrer sino que fonch interpretada per un

caualler frances qui assistia a dit s.r Duch que estimaua molt las merces li feyen dits s.rs Consellers per part de la dita ciutat y que ell procuraria tenir ocasio de recordarse de aquelles quant fos ocasio y que ell sen anaua a Paris hont diria al Rey y Reyna senyors nostre[s] lo quant estiman en lo present principat de Cathalunya y en particular a la ciutat de Bar[celon].a las cosas de França pera que sa Mag.t Christianissima qui Deu g[uar].de se recorde de tants bons serueys E, fet dit rahonament dits s.rs Consellers sen anaren acompanyats de dit s.r Duch quils acompanya fins baix al cap de la escala hont fentlos moltas cortesias se de[s]pedi de dits s.rs Consellers.

Lo s.r duch de Roane vingue a Casa la ciutat.

Diumenge a V de dit. — En aquest dia dits s.rs Consellers quart y sise absents tenint intelligenties que dit s.r Duch de Roane volia anar a casa la ciutat a tornarlos la visita ordenaren parar la capella de dita casa y possar totes las demes coses en orde conuidant a alguns cauallers per asistir a dits s.rs Consellers y a les nou hores de la matinada de dit dia arriba dit s.r Duch a casa de la ciutat ab un cotxe y apeat de aquell los s.rs Consellers lo hisqueren a rebrer a la porta de trentenari mes vella y fentli moltes cortesies lo aportaren a la capella hont feren oratio y despres entraren a la istantia de consistori hont segue entre lo[s] s.rs Consellers cap y segon y axi asentat digue en frances que fonch traduhit en castella per un caualler aportaue que venia a sas sen[y]orias [a estimarlos ?] la merce li havian feta en honrrarlo en sa casa y a notificarlos com estaua de partida pera Paris hont se oferia que si sa persona era bona en seruey del present principat y en particular de la ciutat de Bar[celon].a disposasen del que conuingues que ell posaria en orde tot lo que se li fora disposat E, dit s.r Conseller en cap ab paraulas molt cortesas y demostrations de molta alegria y respongue que estimaua molt per part de tota la ciutat las merces que dit s.r los feya y que no dexarian quant hi hagues ocasio de suplicarli los volgues honrrar en lo que conuingues tenint viues confianses que ell obraria ab los efectes que de un tan gran senyor se podia esperar E, fet dit rahonament dit s.r Duch se alça acompanyantlo dits s.rs Consellers fins dita porta se despediren y sen anaren.

Has de aduertir que per part de dits s.rs Consellers lo (no) asistiren molts cauallers en dit acompanyament a

causa de fer en dit temps una pluja de gran remasada la qual fonch causa que no asistiren sino uns quants.

E anat que sen fonch dit s.r Duch dits s.rs Consellers anaren a la Iglesia parrochial de nostra s.ra del Pi hont se feya festa per lo rendiment de la plaça de Balaguer y se tenia patent lo santissim Sagrament y arribats en dita Iglesia entraren per lo portal major passant per lo cor arribaren al presbiteri y pujant per la part de la epistola trobaren a sa Alteza a la part del euangeli ab sa cadira y estrado de llama encarnada y plata y fent lo degut acato al altar major arribaren en dit estrado, hont estaua sa Alteza al qual se disculparen de la tardança hauian tingut era causa de la vinguda a Casa la ciutat de dit s.r Duch de Roane y donada dita disculpa sen passaren a la part de la Epistola hont segueren ab los banchs de vellut de la ciutat y oyren lo offici y sermo que predica lo pare Pont del orde de s.t Joseph lo qual acabat despres de hauer feta oratio acompanyaren sa Alteza fins a la porta de dita Iglesia hont despedintse de dits s.rs Consellers sen ana y dits s.rs Consellers sen tornaren al presbiteri a fer oratio la qual feta sen anaren ab la forma acostumada.

Al pi per gracias del rendiment de dita plasa.

Dit dia y a la tarde dits s.rs Consellers quart y sise absents ab ses gramalles de grana anaren en lo monestir de s.ta Catherina martir del orde de prædicadors hont se feya la festa major dels confrares del rosari estant petent lo santisim Sagrament y arribats en dita Iglesia entraren per lo portal major de aquella y passant per lo cor arribaren al presbiteri hont pujats se asentaren ab los banchs de vellut de la ciutat a la part de la epistola per estar a la part del euangeli parat lo estrado de sa Alteza qui hauia de venir: feren oratio y despres al cap de una estona arriba sa Alteza al qual hisqueren a rebrer dits s.rs Consellers fins a la porta de la Iglesia y lo acompanyaren en dit estrado al presbiteri y dexantlo en dit estrado sen passaren a la part de la epistola e, axi asentats se digue lo rosari ab molt gran deuocio y concurs de gent quey hauia y acabat dit Rosari se feu la professo per dintre dit monestir portant dits s.rs Consellers lo talem ab dos promens y sa Alteza anaua ..... (1) y acabada dita professo y tornats en dit altar major sa Alteza sen ana acompanyant

A s.ta Catarina.

(1) Espay de casi mitja ratlla en blanch.

lo dits s.rs Consellers fins a la porta de hont tornaren en dit presbiteri y despres de hauer fet oratio sen anaren.

Promania de s.t Seuer.

DILLUNS a VJ de dit dia de s.t Seuer. — En aquest dia lo[s] s.rs Consellers ab sos promens quart y sise absents se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e ab la forma acostumada y de aqui sen anaren ab forma de promenia ab los tabals trompetas y menestrils deuant a la seu hont segueren en lo presbiteri a la part del euangeli oyren lo ofici y sermo lo qual acabat encontinent se feu la professo: aportaren los s.rs Consellers ab los dos promens mes antichs lo talem fent la volta de la professo de nostra s.ra de la Conceptio y tornats en dita Seu feren oratio en dit presbiteri la qual acabada sen tornaren ab la matexa forma eren vinguts fins a la plaça de s.t Jau[m].e hont se disgregaren anantsen cada hu en sa casa.

Garrot a m.r Gaspar Padellas de Balaguer per traydor.

DIJOUS a VIIIJ de dit. — En aquest dia a la tarde hi hague sententia la qual fou que donaran un garrot en la llotja dita la plaça del[s] traydors a un miser de Balaguer ques deia Padellas inculpat de hauer anat contra lo Rey Christianisim asistint en lo siti de Balaguer als enemichs fent moltas cosas en contra del present principat de tal manera que segons se diu dita plaça se fora rendida molt mes prest sino per aquell lo qual en lo rendiment de dita plaça fugi a volta del enemich y volgue nostre s.r lo agafasen los nostres los quals portantlo en las presons de la present ciutat fou condempnat en dita sententia y a turturar lo que lo die abans se feu y aximateix en que sa casa qui tenia en Balaguer fos enderrocada y sembrada de sal: asisti en dita sententia molt gran concurs de gent axi per los camins hont pasaua com encara al lloch hont se executa nostre s.r li haja volgut donar saluatio per la sua anima.

A s.t Just per gracias de dita plasa.

DIUMENGE a XIJ de dit. — En aquest dia los s.rs Consellers sise absent anaren en la Iglesia parrochial de s.t Just y sant Pastor de la present ciutat hont se feya gran festa y se tenia descubert lo santisim Sagrament per donar graties del rendiment de Balaguer: muntaren en lo presbiteri hont se asentaren a la part de la epistola ab los banchs de la ciutat per estar a la part del euangeli lo estrado de sa Alteza posat lo qual al cap de una estona vingue y los senyors Consellers lo hisqueren a rebrer a la porta de detras del altar major y acompanyantlo dits s.rs Consellers fins al presbiteri dit s.r virrey se asenta ab la cadira de son estrado y dits s.rs Consellers ab los banchs y axi

asentats oyren lo offici y sermo que predica lo pare Magino de la companya E acabat dit offici dits s.[rs] Consellers acompanyaren dit s.[r] virrey fins a la porta de dita Iglesia y tornats en dit presbiteri fent empero oratio y los deguts acataments al altar major sen anaren.

Dit dia a la tarde hi hague consell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberatjons en aquell llargament contengudes. *Concell de Cent.*

Dimars a XIIIJ de dit. — En aquest dia anaren los s.[rs] Consellers ab sas gramallas de grana a la Iglesia de s.[t] Jau[m].[e] hont se feu molta festa y se tingue patent lo santisim sagrament per lo rendiment de la plaça de Balaguer y las victorias hauia tingudes esta primauera lo s.[r] virrey: arribaren en dita Iglesia hont entraren per lo portal major y pujats en lo presbiteri segueren ab los banchs de vellut de la ciutat a la part del euangeli per no anari sa Alteza a causa de estar desganat. oyren lo ofici y sermo que predica lo pare Massot del orde de s.[t] Fran.[co] de Paula y en ser acabat fet primer los deguts acataments y oratio sen tornaren ab la matexa forma eren vinguts. *A s.[t] Jaume per gracias de dita plasa.*

Dit dia a la tarde los s.[rs] Diputats vingueren a casa la ciutat a conferentia ab los s.[rs] Consellers per negocis tocants al present principat y present ciutat de Bar[celon].[a] *Conferencia.*

Dijous a XVJ de dit a la matinada tragueren abilitadors per insicular a les perçones per los s.[rs] Consellers elegidores. *Habilitadors: extracció.*

Diuendres a XVIJ de dit Començaren a insicular los s.[rs] abilitadors. *Insaculació.*

Dimars a XXJ. de dit. — En aquest dia se feu festa de gracies de les victories alcansades per lo s.[r] virrey en lo rendiment de la plaça de Balaguer y altres en lo monastir y Isglessia Parrochial de s.[t] Pere de las puellas de la present ciutat ahont se tingue patent lo sanctissim sacrament y los senyors Consellers quart y sise absents anaren en dita Iglessia a ohyr lo offici y sermo. Segueren en lo altar major de s.[t] Pere a la part de la Epistola per estar en la part del Euangeli posat lo estrado de sa Alteza, lo qual al cap de una stona que dits senyors Consellers hagueren feta oratio, y hagueren descubert lo sanctissim sacrament, arriba en dita Iglessia; dits senyors Consellers lo hisqueren a rebrer fins al portal major de aquella acompanyantlo fins al presbiteri ahont se segueren ço es dit s.[r] virrey en son estrado a la part del euangeli, y dits s.[rs] Consellers ab los banchs de vallut a *A s.[t] Pere per gracias de dita plasa.*

la part de la Epistola ahont ohyren lo offici y sermo lo qual predica lo pare Staper del orde de s.t Francisco de Paula y acabat dit offici dit s.r virrey sen ana acompanyantlo dits senyors Consellers fins al portal major, y despres tornats al presbiteri y feta oratio sen anaren.

Conferencia en la Diputació.

Has de aduertir que dits senyors consellers abans de anar en dita Iglessia de s.t Pere per dita festa anaren a la diputatio a tenir conferencia ab los s.rs Diputats.

Lo s.r don Fran.co Sala embaxador.

Dit dia los s.rs Consellers enuiaren com a embaxador a sa Alteza a palacio la persona del s.r don Franc.co Sala lo qual arribat en dit Palatio y deuant de sa Alteza per part de dits s.rs Consellers dona la embaxada seguent.

Embaxada donada a sa alteza.

«Serenissim s.r

Tenen entes los consellers que don Luis de Paguera, don Joseph de Pinos, y don Joan Vega residins en Genoua ahont anaren ab pasaport del Mariscal de la Mote desijan en gran manera tornar a esta ciutat a seruir a sa Mag.t y a v. Alteza a qui encaridament supplican sie seruit donarlos llicentia, y pasaport per lo effecte refferint en consideratio de la qualitat y pars que concorren en ses persones; y obligatio tenen los Consellers de attendrer al major seruey del Rey nostre senyor y benefici dels ciutedans desta ciutat.

Y en respecte del que han precentit se executara sententia en les persones de don Diego de Areny, y de don Joseph Torres; considerant axi mateix pot redundar en euident perill de la vida de don Jayme de Erill mestra de camp del batallo vuy prisioner en Madrid supplican a v. Alteza mane suspendrer la executio de aquelles fins sia instada sa llibertat y ell fora de tot perill que rebran estos (estes) dos merces a singular fauor de v. Alteza.»

Resposta del s.r virrey.

E dit s.r virrey respongue a dita embaxada les paraules en substantia seguents (1) . . . .
. . . .

Concell de cent.

DIMECRES a XXIJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se tractaren algunes coses en benefici de la present ciutat com en dit consell mes llargament es de veurer.

Braços.

DIJOUS a XXIIJ de dit hi hague braços.

Garrot a Fran.c Llopis.

DISAPTE a XXV de dit. — En aquest dia a la tarde donaren

(1) En lloch de la esmentada resposta segueix un espay de set ratlles en blanch.

garrot a Fran.[c] Llopis alias Tallaferro de la vila de Agramunt inculpat de anar ab lo exercit enemich venint contra lo present principat fent molts actes posatius en contra de aquella com en son proces mes llargament es de veurer.

Festa del rendiment de Balaguer en s.[t] Miquel.

DILLUNS a XXVIJ de dit se feu festa en la Iglesia parrochial de s.[t] Miquel del rendiment de la plaça de Balaguer y victorias alcansades per lo s.[r] virrey en lo present Principat en lo estiu passat: tingues patent lo santissim sagrament haguey ofici y sermo assistint en dita Iglesia lo s.[r] virrey E, los s.[rs] Consellers no asistiren en dita festa per ser prop lo die de s.[t] Andreu y estar ocupats en la casa de la present ciutat en fer la insiculatio que cada any acostuman.

Garrot a Bertomeu Colom.

Dit dia a la tarde se dona garrot a la plaça dels traydors a Barthomeu Colom torner de la present ciutat de Bar[celon].[a] inculpat de sersen pasat al exercit enemich asistint ab aquell dins Balaguer fent molts actes positius contra lo present Principat de hont hisque entre los castellans fent lo mateix cami que aquells feyen y volgue nostre s.[r] que quan arriba al hostal de la grua passat sant Andreu den Palomar fonch conegut per los de la terra los quals lo prengueren y portaren a la presso hont ha pagat la pena que deuia: nostre S.[r] li haje volgut hauer remisio de ses culpes.

Conferencia.

DIMARS a XXVIIJ de dit lo[s] s.[rs] Diputats vingueren a conferencia a casa la ciutat.

Concell de cent per la electio de les personas del scrutini de las bossas.

DIMECRES a XXVIIIJ de dit a la matinada hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses se tractaren en aquell fonch elegir setse persones pera fer scrutini de las bossas de consellers pera fer la extractio se hauia de fer lo die de s.[t] Andreu les quals persones foren votades per scrutini ab capsas per dit general consell mes llargament contengudes.

Ajuntament de las personas eletas per lo scrutini.

Dia de s.[t] Andreu.

E, despres de dinar las persones eletes pera fer la abilitatio de ditas bossas se aiuntaren ab la forma acostumada baix en istantia de trentenari noua hont estigueren tota la nit fins lo endema die de s.[t] Andreu a 30 de dit a mig dia que tots iunts anant de dos en dos ab lo secretari per ditas cosas anomenat darrera entre dos ciutedans o, militars pujaren las bossas a la istantia de consell de cent a effecte de fer dita estractio y arribats dins la sala de consell de cent ahont estaua junt fonch procehit en fer extractio de consellers en la forma acostumada la qua[l] fou de les persones deuall escrites y seguents

Extractio de Consellers nous.

Consellers

Lo s.[r] don Felip de Sorribes militar
Lo s.[r] Fran.[co] Vila ciuteda
Lo s.[r] Joan Batt[ist].[a] Momfar y Sorts en quiscun dret d.[or] y ciuteda de Bar[celon].[a]
Luis Clarasualls mercader
Lluis Bataller not[ari] de Bar[celon].[a]
Pere Boforull texidor de llana

Obrers

Lo s.[r] Fran.[c] Bonauentura de Gualbes
Pau Bertran mercader

Visita per los s.[rs] consellers vells als nous extrets.

E, feta dita extractio y disgregat dit consell general que deuian ser entre tres y quatre de la tarde anaren los s.[rs] Consellers vells ab cotxos a donar la norabona y parabien de la extractio a quiscu dels s.[rs] Consellers nous extrets aportantlos les claus y llibre de cerimonies comforme es costum quiscun any.

Lo d.[r] Joan Argila
conseller en cap.

DESEMBRE 1645.

Jurament dels s.[rs] Consellers nous.

Diuendres al primer del mes de desembre. — En aquest dia los s.[rs] Consellers nous anaren lo demati a les nou hores a casa de la ciutat acompanyats quiscu ab son prom al costat del s.[r] Conseller vell anant lo conseller nou a la ma dreta y lo vell a la ma esquerra y en casa de la ciutat se asentaren los s.[rs] Consellers nous en son orde acostumat y los consellers vells en lo mig de quiscun conseller com a promens y los obrers vells a la part de la ma dreta dels s.[rs] Consellers y los obrers nous a la part de la ma esquerra dels s.[rs] Consellers vells y apres anaren a la seu a ohir missa en la capella de s.[ta] Eularia anant de esta forma de dos en dos ço es lo conseller en cap nou a ma dreta y lo vell a la ma esquerra lo conseller segon nou a la ma dreta y lo conseller segon vell a la ma esquerra lo conseller ters nou a la ma dreta y lo vell a la ma esquerra lo conseller quart nou a la ma dreta y lo conseller quart vell a la ma esquerra lo conseller quint

nou a la ma dreta y lo conseller quint vell a la ma esquerra restant en casa de la ciutat los s.[rs] Consellers sise vell y nou per estar desganat lo s.[r] Conseller nou extret y apres los s.[rs] obrers vells y nous tambe de dos en dos ço es los vells a ma dreta dels nous. E, quant foren a la seu baxaren a la capella de s.[ta] Eularia y apres de hauer feta oracio se asentaren en uns ascons ço es los s.[rs] Consellers nous y obrers nous a la part del euangeli y los vells y obrers vells a laltra part y en esta forma ohiren la missa del sperit sanct y al ofertori anaren a oferir lo hu apres laltre ço es lo s.[r] Conseller en cap nou y despres lo conseller en cap vell y apres los demes y obrers nous y vells y en aquest orde fent quiscu les degudes tres reuerenties com es costum y apres ab lo mateix orde sen tornaren a casa la ciutat acabada la missa anant los obrers nous a la ma dreta dels vells y quant foren en casa de la ciutat prestaren los s.[rs] Consellers nous lo solit jurament ço es lo s.[r] Conseller en cap nou en ma y poder del s.[r] Conseller en cap vell y los demes s.[rs] Consellers nous en ma y poder del s.[r] Conseller en cap nou y apres los obrers nous,y apres de prestat dit jurament arriba lo s.[r] Canonge Boldo official del R.[dm] Bisbe de Bar[celon].[a] y se asenta entre lo s.[r] Conseller segon y ters y publica sententia de excomunicatio als s.[rs] Consellers nous y obrers nous y absolgue als vells de totes y qualseuol censures haguesen incorregut E, apres feren exir a tothom de la istantia y tancaren les portes y restaren sols los s.[rs] Consellers nous y vells tractant alli de las cosas de la ciutat y en lo entretant los s.[rs] Consellers enuiaren un verguer en casa del s.[r] virrey pera pendrer hora de sa Alteza per anar anar a besarli les mans y despedits los consellers vells y tinguda hora la qual fonch a las quatre de la tarda anaren dits s.[rs] Consellers nous a besar las mans a sa Alteza fentli los deguts compliments y encomanantli molt esta ciutat y la administratio de la Justitia E lo s.[r] virrey responent a ditas cosas digue estimaua molt la merce que dits s.[rs] Consellers li feyen y que ell en qualseuol part se trobas tindria en memoria los serueys que de la present ciutat hauia rebuts y que sempre que se oferis ocasio de poder seruir en ninguna cosa a l[a] present ciutat ho faria ab les obres que per los effectes se veuria y acabat dit rahonament dits s.[rs] Consellers sen anaren en la forma eren arribats, e a la que foren un poch mes enlla de la plaseta del Regomir trobaren lo ssa.[m] sacrament de la Parrochia de s.[t] Just que aportauen a casa de un

Visita a sa alteza.

Trobaren lo SS.[m] Sacrament.

malalt y dits s.rs Consellers se posaren darrera lo talam acompanyantlo conforme es us y costum de la present Ciutat , e , a la que foren en casa del malalt que era prop la tauerna Cremada ques deya ..... (1) lo s.r Conseller en cap puja en un sostret ahont estaua dit malalt y los demes s.rs Consellers restaren baix en la botiga per no hauerhi lloch dalt y quant hagueren combregat a dit malalt en lo interim que lo santissim sacrament sen deuallaua dits s.rs Consellers se entremeteren de la bondat y pobresa del dit ..... (2) al qual per ser pobre ordenaren que per lo escriua racional de la present ciutat se li fossen donades sinch lliures pera remediarse en sa malaltia , y tornantsen dits s.rs Consellers ab lo santissim sacrament lo acompanyaren fins a dita Iglessia de s.t Just ahont fonch reseruat y apres sen tornaren ab la matexa forma a Casa la ciutat.

Visita al dret nou.

DISAPTE a IJ de dit. — En aquest dia los s.rs Consellers en forma de ciutat ab sos verguers y massas altas anaren a la matinada al dret nou y de aqui al portal de mar y despres als pallols a effecte de fer las visitas ordinarias que quiscun any acostuman ahont se entremeteren dels officials del estat de les coses de la present ciutat.

Visita al s.r Canceller.

A la tarda hauent empero dits s.rs Consellers pres hora del s.r Canceller anaren en forma de ciutat a las tres a ferli la visita ordinaria que quiscun any se li acostuma fer y arribats en sa casa , o , palacio los hisque a rebrer al cap de la escala ahont fentlos molt grans cortesies los recebi y feu entrar en una quadra que dit s.r te la llibreria y assentats ço es lo s.r canceller en lo mig s.r Conseller en cap,a ma dreta,s.r conseller segon a ma squerra, s.r conseller ters a ma dreta, quart a ma squerra, quint a ma dreta y sise a ma squerra ab sas cadiretas posadas per filera a modo de cor despres de serse cuberts dit s.r conseller en cap ab veu sua y de voluntat dels demes li dona la embaxada ab la qual entre altres coses li encomana com es costum la expeditio de les causes de les viudas y pubills y de les confrarias E dit s.r Canceller ab paraules molt cortesas y ab demonstratio de molt gran gust y alegria digue a dit s.rs Consellers que estimaua molt la merce li feyan y que ell per sa part tindria en memoria lo que per dits s.rs consellers li era estat representat y semblant-

(1) En blanch.
(2) Idem.

ment tot lo que era en benefici de la present ciutat. E fet dit rahonament dits s.^{rs} Consellers sen anaren acompanyantlos dit s.^{r} Canceller fins al cap de la escala ahont se despedi de dits s.^{rs} consellers.

Garrot a Bertomeu Sola.

DILLUNS a IIIJ. de dit donaren garrot en la plassa de la llotja dita dels traydors a Berthomeu Sola de Olot delat y enculpat de hauer aportat cartas y viures a la ciutat de Lleyda que vuy ocupa lo enemich y hauer fet altres actes positius contra la present prouincia: nostre s.^{r} lo haja trobat en bon estament de gracia.

Consell de Cent y no ni hague.

DIMARS a V. de dit se toca a concell de Cent y no ni hague per quant lo s.^{r} veguer qui hauia de assistir en lo jurament dels nou extrets en dit Concell era fora la present ciutat y aixi fonch porrogat per altre dia ab parer de una Junta tingueren als quals aparague poca decencia quels agues de pracehir lo subuaguer per ausencia del vaguer y malaltia del balla.

A s.^{t} Fran.^{e}

DIMECRES a VJ. de dit dia de s.^{t} Nicholau los s.^{rs} Consellers se ajuntaren en casa lo s.^{r} conseller en cap per anar en lo monastir de s.^{t} Francesch ahont quiscun any acostumen de anar per ferse la festa de dit Glorios sant y arribats dits s.^{rs} consellers en dit monastir los hisqueren a rebrer sis frares a la porta los quals posantse al costat y ma squerra de dits s.^{rs} Consellers los acompanyaren fins al presbiteri ahont se assentaren ab los banchs de vallut de la ciutat que alla eran a la part de la Epistola per estar a la del Euangeli lo estrado de sa alteza parat. E despres de hauer feta dits s.^{rs} Consellers oracio y estar assentats en dit banch al cap de una estona arriba sa alteza lo qual dits s.^{rs} consellers hisqueren a rebrer fins al portal de la Isglessia acompanyantlo a dit presbiteri ahont lo dexaren al estrado tornantsen dits s.^{rs} Consellers en dits banchs ahont ohyren lo offici y sermo qui predica lo pare m[estr].^{e} Calmells de dit orde de s.^{t} Francesch. E acabat dit offici y sermo dits s.^{rs} consallers tornaren a acompanyar a sa alteza fins a la porta y despres tornaren en dit presbiteri a fer oracio la qual feta sen anaren en la forma acostumada.

Conferencia.

DIJOUS a VIJ de dit los s.^{rs} Consellers anaren a la Diputatio a tenir conferentia ab los s.^{rs} Diputats.

Promenia de nostra s.^{ra}

DIUENDRES a VIIJ. de dit dia de nostra s.^{ra} — En aquest dia los s.^{rs} consellers ab sos promens a las vuyt horas de la matinada se ajuntaren en forma de promenia en lo porxo de s.^{t} Jaume com es costum y de alli sen anaren a la seu ab cotxos no

podent anar ab los menestrils tabalicos y trompetas com se acostuma a causa de pluja que feya molt fanch , e arribats en la seu entraren ab la musica deuant per lo portal major passaren per lo cor , pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent los deguts acataments al altar major passaren a la del euangeli ahont no obstant que lo strado de sa alteza estaua parat fent primer oracio en dit altar se assentaren en los banchs cuberts de vallut per de aqui que sa Alteza vingues , y al cap de un rato se tingue auis que venia lo qual sabut per dits s.[rs] consellers se alsaren yl anaren a recebir ab dits promens fins al portal major ahont posantse lo s.[r] Conseller sise ab son prom deuant y aixi consecutiuament los demes lo s.[r] Conseller en cap se resta darrera y a ma squerra de sa alteza y lo prom de dit s.[r] Conseller se acomoda ab los demes y ab dita forma lo acompanyaren fins al dit presbiteri ahont lo dexaren en son estrado y dits s.[rs] Consellers y Promens sen passaren a la part de la Epistola y aixi assentats ohyren lo offici y sermo lo qual acabat comensaren la professo aportant los s.[rs] Consellers las varas del talam y lo s.[r] virrey anaua darrera ab una atxa la qual professo se feu per dintre la Iglessia per fer una bona pluja y per dita raho no poder exir fora com es costum E acabada dita professo sa alteza sen ana acompanyantlo dits s.[rs] Consellers y promens en la dita forma fins al portal major ahont despedintse de sa alteza lo dexaren tornantsen dits s.[rs] consellers y promens al præsbiteri a la part del euangeli pera fer oracio y feta sen anaren en sas casas.

Has de aduertir que en dit offici lo diaca aporta la pau al cor als s.[rs] canonges y clero y lo sotsdiaca la dona al s.[r] virrey y despres al s.[r] Conseller en cap qui la dona al prom tenia al costat y aixi consecutiuament lo hu al altre.

A Bellem per la festa de nostra s.[ra]

DIUMENGE a X. de dit a la matinada los s.[rs] Consellers quart y sise absents se ajuntaren a Casa del s.[r] Conseller terç de hont partiren ab sas cotas de drap y becas de vallut en forma de ciutat per anar al monastir de Bellem ahont se feya la festiuitat de nostra s.[ra] ys tingue descubert lo santissim sacrament: arribaren en dit monastir ahont a la porta los hisqueren a rebrer sis pares posantse quiscu a ma squerra de dits s.[rs] consellers anant deuant lo cap y aixi los demes arribaren en lo presbiteri y despres de hauer feta oracio se assentaren en los banchs de vallut

de la Ciutat a la part del euangeli y aixi assentats ohyren lo offici y sermo qui predica lo pare Steua Fonoll lo qual acabat dits s.rs Consellers sen anaren.

A la Seu per la professo de la reliquia dels sants martirs de Gerona dels mestres de cases.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers en forma de Ciutat sen anaren a la seu per assistir en la professo que la-Confraria dels mestres de Cases de la present ciutat hauia de fer per anar a cercar la reliquia dels dos sants mestres de cases dels quatre sants martirs de Gerona las quals eren en lo portal nou de la present ciutat que las aportauen per part de dita Confraria de la ciutat de Gerona per hauerlas donadas lo Ill.re Capitol de dita ciutat a dita Confraria : arribaren en dita Iglessia dits s.rs consellers quart y sise absents y pujats en lo presbiteri fent los deguts acataments en lo altar major se assentaren a la part del euangeli feta empero primer oracio y al cap de una stona lo s.r virrey arriba en dita Iglessia exintlo dits s.rs Consellers a rebrer fins lo portal major ahont posantse deuant los demes resta dit s.r Conseller en cap darrera a ma squerra de dit s.r Virrey y aixi anant lo acompanyaren en dit presbiteri y dexantlo en son estrado a la part del euangeli dits s.rs Consellers sen passaren a la part de la Epistola y al cap de una estona se comensa la professo en la qual assistiren moltas confrarias ab sas banderas o , pannons y ciris com se acostuma anant la bandera de dits mestres de cases ab musica deuant y los confrares aportauen en lloch de ciris atxas de cera blanca cremants E immediadament se seguia lo clero de dita seu ab la creu major deuant y despres lo gremial darrere del qual anauen dits s.rs consellers segon ters y quint per filera y lo cap darrera a ma squerra de sa alteza qui aportaua una atxa de cera blanca , e ab lo dit orde anaren per darrera la seu deuallada de la preso boria auall capella de Marcus , Carders per deuant de s.t Agusti y carrer del portal nou fins arribar en dit portal ahont trobaren lo noble don Hyacintho Iuorra capita de la conpanya de dita confraria dels mestres de cases adresat de or qui assistit de molts altres cauallers Catalans tenia un pendo en les mans de tafata carmesi mostrejat de or ab los quatre sants martirs pintats en lo mig per ell fet y donat a dita confraria per aportarlo en dita professo, y aixi mateix en lo portal de la capelleta dita de nostra s.ra de la guia que es en dit portal trobaren un altar fet ab la ciuera de la seu en la qual y hauia un reliquiari de plata que dita confraria hauia fet ab las reliquias de dits Gloriosos sants la qual custodia , o , ciuera fou

presa per quatre Capellans com es costum y los s.rs consellers despedintse de sa alteza prengueren las varas del talam juntament ab los s.rs Fran.ch Puigjaner militar y Jaume Llobregat y Amell ciutada promens qui assistiren en lloch dels dos s.rs consellers faltauen E dit noble s.r don Hyacintho Iuorra se posa ab son pendo deuant de la Custodia assistit de dits Cauallers catalans darrera la qual custodia y despres del gremial anaua sa alteza ab una atxa ensesa en les mans assistit de molts cauallers francesos y despres immediadament se seguia una filera de mes de cent atxas qui aportauan los confrares de dita Confraria per son orde aportant darrera de tots y en lo mig lo notari de dita confraria E ab aquesta forma anaren per lo carrer de s.t Pere mes baix Riera de s.t Joan Clauaguera de Junqueres, carrer condal, plasa de s.ta Ana, carrer dit de la Corrubia, plasa noua fins a la seu entrant per lo portal major en dita seu ahont dexant dits s.rs consellers lo talam ab sa Alteza sen pujaren al presbiteri y alla lo clero acaba dita professo y apres lo s.r virrey sen ana acompanyantlo los s.rs consellers fins al portal de dita Iglessia ahont se despediren de sa Alteza fenthi anar vuyt atxas per acompanyarlo a Palacio per ser ya de nit y dits s.rs Consellers sen tornaren al presbiteri de hont apres de hauer feta oracio sen anaren ab sas atxas a casa.

Has de aduertir que dits s.rs Consellers ordenaren que fos dexada a dits mestres de cases la musica de la present ciutat per anar en dita professo per que quant se feu la professo de la reliquia del glorios s.t Gregori la present ciutat y feu anar dita musica y aixi per donar aliento a las demes confraries fessen tant bonas obras ordenaren dits s.rs Consellers fer ditas cosas.

A la seu per la festa de dita reliquia.

DILLUNS a XJ de dit los s.rs Consellers quart y sise absents ab forma de ciutat a la matinada anaren a la seu hont pujats al presbiteri ab la forma acostumada y asentats a la part del euangeli oyren lo offici y sermo que en lo altar major se digue per la festa feya la confraria dels mestres de cases de les reliquies vingudes dels s.ts Martris de Gerona.

Auis de la victoria alcansada en las parts de Lleyda.

Dit dia exint dits senyors conseller[s] del offici en casa la ciutat tingueren auis dits s.rs Consellers de part de sa Alteza de la victoria hauian tingut les armes del Rey nostre s.r (que Deu guarde) serca de Lleyda hont tenint auis que per part del rey

de Castella anaua en dita plaça de Lleyda que vuy tenen los enemichs un gros socorro axi de monitions com encara de viurers y diners anaren a lleuarli los passos y no sols impediren lo socorrer dita plaça pero encara prengueren tot lo dit socorro que era molt gros puix sols en diner hi hauia sexanta mil pessas de vuyt y la infanteria y cauelleria qui venia comboyant dit socorro resta en dita plaça entre presa y morta : la qual noua sabuda per dits s.rs Consellers encontinent ordenaren ajuntar una copiosa promenia de tots estaments pera que aconsellasen a sas senyorias quina demostratio publi[c]a se poria fer acerca ditas cosas la qual promenia resolgue lo que auall se dira.

A las tres horas de la tarde de dit dia se tira tota la artilleria de la part de marina pera celebrar lo contento de dita victoria E, los s.rs Consellers consularment anaren a la seu hont despres de hauer fet oratio al altar major deuallaren a la capella de s.ta Eularia hont se segueren a la part del euangeli despres de hauer fet oratio y al cap de una estona arribaren los molt Ill.res senyors diputats del present principat de Cathalunya ab sas massas altas baxant a dita Capella hont despres de hauer fet acatament al altar y saludat a dits s.rs Consellers se asentaren en los banchs de la part de la Epistola y encontinent cantaren a cant de orga una salue regina y un villansico y los goigs de dita Gloriosa s.ta los quals acabats dits senyors Diputats sen anaren rondant per darrera lo altar com es costum.

DIMARS a XIJ de dit a la tarde los s.rs Consellers sise absent anaren en forma de ciutat a visitar a sa Alteza a Palatio hont arribats lo trobaren en una istantia a la part del carrer de la Merce y asentats dits s.rs Consellers ab cadires estant sa Alteza en lo mig dit s.r Conseller en cap per part de la ciutat li dona la norabona de la victoria alcansada enues Lleyda offerintse de acudir ab molta puntualitat en lo que per sa Alteza los fora manat. E dit s.r virey los respongue ab paraules molt cortéses que estimaua molt lo fauor se li feya per part de la ciutat y que ell escriuria al Rey nostre s.r las demostrations de alegria se son fetes pera que ab mes feruor se acude al be del present principat E fet dit rahonament dits s.rs Consellers sen anaren de la forma eren vinguts.

Visita a sa alteza.

DIMECRES a XIIJ de dit dia de s.ta Lutia a la matinada los s.rs Consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab los s.rs diputats.

Conferencia a la diputatio.

Se trague a la vergonya una dona.

Dit dia a las deu hores tragueren de la presso sobre de un burro ab un bos a la boca una dona dita ..... (1) Vilar muller de ..... (2) Vilar porter de la ballia general inculpada de hauer dit molt mal del gouern de França y de sa magestat Christianisima (que Deu guarde) la qual dona arribada a la plaça de llotja dita dels traydors la possaren en una escala alta ab dit bos lligada hont la feren estar fins a dotse horas y de aqui la tragueren a cauall ab dit burro fins al portal del angell hont la desterraren per temps de tres anys.

Concell de cent.

Dit dia a la tarde se tingue consell de Cent com quiscun any se acostuma en lo qual entre altres coses se feren fonch traurer terna de mostas[sa]p[h]s la qual en dit consell llargament es de veurer.

Lo Illustre Capitol ana a Palacio.

Dijous a XIIIJ de dit a la tarde lo molt Ill.re Capitol y demes clero de la Iglesia Cathedral de la seu de Bar[celon].a anaren en forma de embaxada a palatio a parlar ab sa Alteza lo qual segons se diu los hauia enuiats a sercar: anaue primerament lo vadel o, verguer de dita Iglesia ab sa cota y massa y despres se seguia lo mestre de cerimonies a ma dreta y lo sindich de dit capitol a ma esquerra y despres se seguien tres s.rs Canonges de filera lo del mig dels quals era lo s.r Canonge Corts ardiaca de s.ta Maria y despres anauen los s.rs Canonges de dos en dos darrera del qual anaua lo clero de dita seu ab lo mateix orde y axi anants arribaren a palatio hont trobaren a sa Alteza en una quadra qui fa cantonada al carrer ample y carrer de s.t Fran.c baix de un doser dret, y despres de ser arribats en dita quadra y hauerli fet dit s.r Ardiaca de s.ta Maria son rahonament deuant de tothom y en molt concurs de gent que y puja y respost dit s.r Virrey al que li hauien dit que per dirho baix nos pogue ben compendrer lo secretari de sa Alteza llegi publicament uns papers, o, cartas que tenia en les mans y encontinent dit s.r Virrey despedintlos que sen anassen dona orde de capturar a tres canonges dels de dita embaxada qui foren lo Canonge Tauarner lo canonge Coll y canonge Osona los quals encontinent foren presos per sa guarda y aportats en la dresana de hont foren embarcats en un vaxell per aportarlos segons dihuen a Roma. E los demes Canonges de dita embaxada sen tornaren a la seu ab la

Captura dels can[on-g].es Coll Tauarner y Osona.

(1) En blanch.
(2) Idem.

forma sobredita tocant sempre la tomasa com se acostuma fins que foren tots dins dita Iglessia.

Diuse que lo hauerlos enuiats a cercar sa Alteza fou perque estos dies arriba en la present ciutat lo s.r don Pedro de Rocaberti germa del compte de Peralada que segueix lo exercit del enemich prouehit de Roma en canonge de dita Iglesia aportant lletres despedides de Roma pera pendrer possessio de dit Canonicat y sa Alteza per part de sa mag.t xpma. y ab sa lletra dirigida a dit Capitol auisa que no li donasen possessio de dit canonicat encara per certs impediments si trobauen fins que se fossen allanats que ell si possaria per lo mig y procuraria que tothom tindria quietut, E, dits s.rs Canonges no duptaren de donarli possessio y encara suspengueren al s.r daga Pau del Roso perque no volgue asistir en dita possessio lo que sa Alteza senti molt y axi per ditas rahons y altras va enuiar a Roma dits tres s.rs Canonges y al dit s.r don Pedro de Rocaberti ordena sen anas a Gerona vista la present de hont no hisques fins altra cosa li fos ordenat per sa Mag.t Xpma.

Conferencia a la diputatio per lo negoci dels canonges.

Dit dia y encontinent los molt Ill.res s.rs Diputats enuiaren lo sindich als senyors Consellers pera que sas senyorias se seruissen de anar a la diputatio pera tenir conferentia ab dits senyors Diputats y encontinent dits senyors Consellers hi anaren ahont al cap de un poquet que era ya vespra arribaren en forma de embaxada tres senyors Canonges de dita seu lo hu dels quals era dit senyor Ardiaca Corts y entrats en dit consistori estigueren alla un bon rato tractant segons se deya de la materia alt expressada y suplicant dit s.r Ardiaca Corts per part del Ill.re Capitol a dits senyors Concistorials tinguesen a be de interpossar y suplicar a sa Alteza fos seruit ferlos merce manar tornar a dits s.rs Canonges en la present ciutat y encontinent sen anaren

Embaxada per part dels s.rs consellers y diputats a sa Alteza.

E, anats que sen foren dits s.rs Consellers y diputats enuiaren a Palacio los sindichs de las dos casas de ciutat y deputatio pera que sa Alteza los fes merce de donarlos llicentia de anarli a besar las mans dos concistorials ço es los s.rs Conseller en cap y deputat Ecclesiastich als quals sindichs digueren a Palatio que no era possible parlarli aquella nit per estar sa Alteza desganat

y hauer pres una medicina (1) y reiterant dita embaxada per tres vegades sempre los fonch dit que dormia y nol volian despertar : la qual resposta donada a dits s.rs Concistorials resolgueren de anarsen essent ya molt vespre que eren las deu de la nit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

Conferencia a casa la ciutat.

DIUENDRES a XV. vingueren a casa la ciutat los s.rs diputats a tenir conferentia ab los s.rs Consellers pera donar raho als de dita Junta de que la nit antes se hauia resolt per dits Diputats y Consellers y que per medi del diputat Ecclesiastich y Conceller en cap se explicas a sa Alteza la embaxada assi cusida (2) y que per las causas y rahons alt ditas no se era pogut explicar y axi quels donauen raho pera que aconsellassen sis possaria en executio dita deliberatio de enuiar dita embaxada y fou resolt que si enuias y que nos donas en scrits sino sols de paraula com se feu y sa Alteza no fou seruit fernos merce dient tenia justas causas per no ferho.

A s.t Agusti dia de nostra s.ra de Esperansa.

DILLUNS a X[V]IIJ de dit dia de nostra s.ra desperansa. — En aquest die los s.rs Consellers anaren a s.t Agusti en forma de ciutat comforme quiscun any acostumen per semblant dia : se assentaren en les cadires del cor a la part de la sagrestia hont oyren lo offici y sermo que en la capella dels corredors de orella de dita Iglesia se celebra per dita festiuitat lo qual acabat sen tornaren dits s.rs Consellers ab la forma eren anats.

Jurament de mostaçaf.

DIMECRES a XX de dit jura m.r Claris mostasaf nou : feuse com altres atras.

A Palacio.

DIJOUS a XXJ de dit. — En aquest dia a la tarde se ajuntaren los senyors Concellers a casa la ciutat y de aqui anaren ab cotxos per fer fanch a Palatio a besar la ma a sa Alteza quils hauia enuiats a cercar ahont pujats y entrats a la cambra que sa Alteza dorm qui trau finestra al carrer de la Merce trobaren los molt Illustres senyors diputats del present principat assentats ab unas cadiretas petitas a la ma esquerra de sa Alteza y dits senyors Consellers arribats y fet lo degut acatament se asentaren a ma dreta ab altres cadiretes petitas axi que Sa Alteza estaua en lo mig y a la que volien comensar lo rahonament sa Alteza y dits senyors Consellers y diputats ordenaren que tothom sen

(1) Segueix, tatxat, aquest paragraf: — «que dormia y nol volian despertar».
(2) No hi apareix.

anas de dita cambra y en ser exits feren tancar aquella per la qual raho nos pogue entendre lo que tractaren per ser materia secreta E al cap de una estona dits s.rs diputats sen anaren restant dits S.rs Consellers ab sa alteza los quals al cap de un poquet axi mateix sen anaren.

Dit dia a la tarde arriba lo tertio que la ciutat hauia fet per assistir a sa Alteza en la campanyá pasada venint de la fortaleza de Termens ahont estaua de gornicio del dia se era rendit Balaguer fins ara del qual tertio era sargento major lo s.r Geronim de Calders. Faltaua molta gent per hauersen morts en lo estiu y estarne de present malalts y molts fugits per lo rigor del iuern. Vinguda del tercio.

DILLUNS a XXV de dit dia de nadal.—En aquest dia anaren los s.rs Consellers a la seu ab promenia com es costum e, alli oyren lo offici asentats al altar major a la part del euangeli ab los banchs cuberts de vellut carmesí E, acabat dit offici axi mateix ab sos promens y acompanyament de musica sen tornaren per los llochs acostumats al porxo de s.t Jau[m].e E, de alli quiscu sen ana en sa casa. Promenia de Nadal.

DIMARS a XXVJ de dit dia del prothomartir s.t Esteue los s.rs Consellers acostumen de anar a s.ta Catherina Martir del orde de predicadors y noy anaren per plourer molt y hauerhi molts fanchs. Segon dia de Pasqua a s.ta Catarina.

DIMECRES XXVIJ de dit dia del glorios Apostol y Euangelista s.t Joan los s.rs Consellers axi mateix acostumen de anar a la Iglesia y monestir de s.t Fran.c y noy anaren per ditas rahons. Tercer dia a s.t Francesch.

DIJOUS a XXVIIJ de dit. — En aquest dia los s.rs Consellers se ajuntaren a casa la ciutat y de aqui ab sos verguers anaren a la seu entrant per lo portal del orga feren oratio al altar major agenollantse a las escales del presbiteri a la part del euangeli de aqui sen anaren a la capella dels sants Ignocents hont oyren la missa que quiscun any acostumen de oyr ab la forma acostumada la qual acabada sen tornaren a casa la ciutat. Dia dels s.ts Innocents a la Seu.

DIUMENGE a XXXJ de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA
conseller en cap.

[MDCXLVI]

[JANER]

Fira del born y anaren a s.ta Maria.

DILLUNS al primer de Janer. — En aquest die los vidriers feren en lo born sas parades de vidre conforme si be recusauen a ferles per dir que tenien molts gastos en fer los paradors y rompien molt vidre portantlo de llurs cases al born y perço hauien suplicat als s.rs Consellers los donasen llicentia per no parar en dita plaçà sino en sas cases E, los mag.chs obrers del present any sabent que ells no tenien ganes de parar anaren a casa la ciutat hont entrats en consistori instaren als molt Ill.res s.rs Consellers los manasen fer las parades en dit born que de temps molt antich á esta part se era acostumat fer en virtut de deliberatio del saui consell de trenta sis ab parer dels mag.chs aduocats de dita casa feta a ... [23] de ... [Desembre] del any... [1628] vist lo qual per dits s.rs Consellers lo die de ayr tingueren trentanari en lo qual entre altres se proposaren ditas cosas y dit consell delibera que dits vidriers parasen com se acostuma llohant y aprobant dita deliberatio antiga y aumentant las penas en aquell com mes llargament apar ab la deliberatio de ayr a la qual me refer mes llargament.

Dit dia a la matinada los s.rs Consellers ab sos verguers e insignias consulars anaren a s.ta Maria a oyr lo offici comforme es de costum quiscun any entraren per lo portal dels sombrares y de aqui passaren per lo cor y pujaren al altar major hont despres de hauer fets los deguts acataments al altar se asentaren a la part de la epistola ab los banchs de vellut de la ciutat per estar lo estrado de sa Alteza a la altra part qui ere conuidat al

Sa Alteza vingue a s.ta Maria.

offici E, al cap de un poquet dits s.rs Consellers saberen que sa Alteza venia se alçaren y lo anaren a recibir fins al portal de

dita Iglesia acompanyantlo fins al presbiteri hont se acentaren dits s.rs Consellers a la part de la epistola y lo s.r virrey a la part del euangeli tenint tot lo consell real darrera de sa Alteza E, axi acentats hoyren lo offici y sermo despres del qual sen anaren totom a sas casas.

Lo s.r virrey ab molts cauallers ana a veurer la fira del born.

Dit dia a la tarde lo s.r virrey asistit de molts Cauallers axi catalans com francesos ana a cauall a veurer las parades de vidre y altres se eren fetes en lo born comforme se acostuma per semblant jornada y despres de hauer pasejat la plaça dos o, tres veguades y saludat las dames que feyen la rua ab sos cotxos sen torna a palàtio.

Conferencia en la Diputació.

DIMARS a IJ de dit los s.rs Consellers anaren a conferentia a la diputatio ab los s.rs diputats.

Concell de de Cent.

DIMECRES a IIJ de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell son de veurer.

Dia dels Reys anaren al pi.

DISAPTE a VJ de dit dia dels reys. — En aquest die a la matinada los s.rs Consellers sise absent anaren a la Iglesia parrochial de nostra S.ra del Pi hont se feya la festa dels Reys entraren per lo portal major passaren per lo cor pujant per la part de la epistola hont despres de hauer feta oratio se asentaren ab los banchs de vallut de la ciutat per estar lo estrado de sa Alteza parat a la part del euangeli y al cap de una estona tenint intelligenties que sa Alteza venia se alsaren y lo isqueren a rebrer fins a la porta de dita Iglesia hont despres de hauerli fets los deguts acataments lo acompanyaren fins a dit presbiteri anant deuant lo[s] S.rs Consellers ab sos promens accepto lo cap qui anaua al costat y a la ma esquerra del s.r virrey darrera del qual se seguia tot lo consell real E, arribats en dit presbiteri dit s.r virrey se açenta ab son estrado a la part del euangeli darrera del qual estaua tot lo consell real E, asentats en dits banchs y los s.rs Consellers se asentaren ab sos promens a la part de la epistola ab los banchs de vellut de la ciutat E, axi asentats oyren lo offici lo qual se canta ab molt gran solempnitat cantantse a dos cors conforme es costum per semblant festiuitat lo qual acabat y despres de hauer acompanyat a sa Alteza fins la porta sen tornaren a fer oratio al altar la qual feta sen anaren ab la forma eren vinguts.

Visita ordinaria a s.t Francesch.

DIUMENGE a VIJ de dit al demati los s.rs Consellers quint y sise absents anaren al monestir dels pares de s.t Fran.c per fer la

visita ordinaria que quiscun any acostuman per ser una de las quatre ordes mendicants: oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren en ses cases.

Als Angels per la professo.

Dit dia a la tarde dits s.rs Consellers anaren al monestir de nostra S.ra dels Angels y peu de la creu per asistir en la festa se hauia de fer del ninyo perdido la qual nos pogue fer per causa de pluja.

Festa de s.t Ramon.

DILLUNS a VIIJ de dit. — En aquest die se feu la festa del glorios s.t Ramon per quant lo dit die de ayr que era dita festa se troba en diumenge y axi demati a les nou hores los s.rs Consellers quint y sise absents se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m]e ab sos promens y ab la musica deuant aportant deuant de dits s.rs Consellers lo escriua rational lo pendo de dit glorios sant fins a la seu anaren en dita seu y al anar la professo a s.ta Catherina los s.rs Consellers prengueren las vares del talem juntament ab dos promens per faltari dits s.rs consellers y lo prom mes antich aporta lo estandart de dit glorios s.t acompanyat dels demes promens e, axi arriba la professo en s.ta Catherina y en lo temps del offici estigueren asentats ab les cadires de vallut carmesi a la part del euangeli E, acabat dit offici la professo ab la matexa forma que al anar sen torna a la seu y alli lo escriua rational torna a pendrer lo estandart de S.t Ramon y lo torna fins a casa la ciutat anant deuant de dits s.rs Consellers los quals se aturaren en lo porxo de s.t Jau[m].e y de alli quiscu sen ana en sa casa.

Trentenari y tragueren officials de la visita.

DIMARS a VIIIJ de dit.—En aquest die hi hague trentenari en lo qual se tragueren officials de la visita comforme quiscun any se acostuma.

Visita al s.r conseller quint per estar malalt.

DIMECRES a X de dit. — En aquest die a la tarde tenint intelligenties los s.rs Consellers sise absent que lo s.r Conseller quint estaue malalt en lo llit y despres de hauer enuiat un verguer a pendrer hora per anar a ferli visita partiren de casa la ciutat ab sas insignias consulars y alguns officials anant a casa dit s.r Conseller quint al carrer del hospital en la qual casa pujats despres de hauerse esperat un poch en una quadra a la part del hort entraren a veurer dit s.r Conseller qui estaue en lo llit en una cambreta petita ab sa alcoua a la part del carrer y per causa de saber que no li era bo lo parlar feren la visita molt curta y denpeus ab los offeriments y demostrations requereix lo carrech.

Visita ordinaria a s.t Agusti.

Diumenge a XIIIJ de dit. — En aquest dia los consellers quint absent anaren al monestir de s.t Agusti en forma de ciutat per fer la visita que quiscun any acostuman fer a cada orde mendicant: entraren per lo portal major hont los hisqueren a rebrer alguns frares passaren per lo cor y pujaren al presbiteri hont segueren ab las cadires de vallut y almoades de la present ciutat e, axi asentats oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren en ses cases.

Jurament del s.r don Fran.c Sala en ad[ministrad].or del banch.

Dilluns a XV de dit presta lo jurament lo s.r don Fran.c Sala exit ad[ministrad].or del banch lo qual jurament se feu en la forma acostumada y llargament es de veurer en lo ceremonial.

Jurament dels officials de la visita.

Dit dia a la matinada juraren los officials extrets per la visita del present any en ma y poder dels s.rs Consellers de be y lealment hauerse en son offici.

Examen de Fran.c Vilanoua not[ari] de Bar[celon].a

Dit dia a la tarde se examina de not[ari] pub.[lich] de Bar[celon].a Fran.c Vilanoua escriuent lo qual examen fou en lo modo seguent Ço es que a dos horas de mitx dia lo molt Ill.re senyor Joan Batt[ist].a Momfar y Sorts conseller ters lo present any ana a casa de Narcis Hieronym Lledo not[ari] pub.[lich] de Bar[celon].a de hont exia dit examinant hont lo prengue juntament ab molts cauallers y altre gent hi hauia pera acompanyarlo y de aqui sen anaren a casa la ciutat anant dit s.r Conseller ters a ma dreta dit Lledo seruint de padri a dit Vilanova a ma esquerra qui aportaua una gorra de conseller al cap cabes y polaynes de letxuguilla capa de nafaya closa deuant y girada als braços comforme se acostume y dit examinant anaua en lo mitg aportant una lloba o, catagorica de contray negra com aquellas que los mag.chs Consellers acostumen aportar lo die de s.t Andreu balona y polaynes de capella y un barret de contray fet a modo de una copa de barret ordinari y sens ales tenint los cabells de la barba molt crescuts per acostumar axir axi quiscun examinant e, en lo extrem del bordo hi anaue ..... (1) per serse trobat en dit acompanyament y los demes anauen darrera sens orde ningu E, axi arribats en casa la ciutat trobaren los demes senyors Consellers los quals se asentaren ço es dits s.rs Consellers al reconet de la istantia vella de trentenari hont se acostumen de fer semblants actes tenint lo s.r veguer qui vingue per asistir en dit examen entre lo s.r Conseller cap y segon com es costum

(1) En blanch.

E, dits Vilanoua y Lledo son padri se asentaren despres de dits s.[rs] Consellers a la part dreta y los s.[rs] missers examinadors a la part esquerra y los demes s.[rs] not[aris] examinadors priors y altres de dit collegi en los primers banchs y los demes qui volien oyr dit examen en altres banchs de darrera E, axi asentats feren dit examen demanant quiscun examinador las preguntas que li aparague lo qual examen acabat sen tornaren quiscu en ses cases.

Don Phelip Sorribes y Rouira conseller en cap.

Concell de cent y extractio de clauari y altres officis.

Dimecres a XVIJ de dit dia de s.[t] Anthoni. — En aquest die a la tarde se tingue consell de cent en lo qual se tragueren los portalers y altros offitials que quiscun any se acostuma.

Lo s.[r] Felip de Boxadors embaxador a la s.[ra] virreyna.

Dit dia sen ana de la present ciutat de Bar[celon].[a] lo s.[r] Felip de Boxadors per embaxador per part de la ciutat elegit per los molt Ill.[res] s.[rs] Consellers a donar la benuinguda a la serenissima s.[ra] Comptesa de Arcourt muller del serenissim s.[r] Compte de Arcourt virrey y Capita general en lo present principat de Cathalunya que segons se deya dins pochs dias hauia de arribar a la vila de Perpinya venint a la present ciutat de Bar[celon].[a] per estar en ella ab dit s.[r] Compte son marit. Anaua dit s.[r] Embaxador molt ricament vestit y guarnit de plata ab moltas plumas en lo sombrero ab sos criats molt ben atauiats.

Lo s.[r] Comte Xabot a casa la ciutat.

Dijous a XVIIJ de dit a la matinada vingue a la casa de la present ciutat lo s.[r] Compte Xabot tot sol a parlar ab los s.[rs] Consellers los quals en consistori sens gramalles y per no voler cosa llarga parla denpeus ab los s.[rs] Consellers y de aqui sen ana.

Garrot a don Joseph Torres y don Ramon Caxas.

Dit dia a la tarde donaren garrot a la plaça de Llotja dita dels traydors a don Joseph de Torres natural de Balaguer y don Ramon Caxas natural de Gerona per traydors al nostre Rey Christianissim (que Deu guarde) y al present principat de Cathalunya.

Dia de s.[t] Sebastia anaren a s.[t] Sebastia ab professo.

Disapte a XX de dit dia de s.[t] Sebastia. — En aquest die se feu la proffesso en la seu anant a s.[t] Sebastia com quiscun any se acostuma: feuse com lo any passat accepto que faltauen los s.[rs] Consellers quint y sise qui en son lloch portauen les vares del talem dos cauallers.

Mort dels estadants dels assaonadors.

Diumenge a XXJ de dit. — En aquest dia se succehi en la present ciutat un cas graue que es de notar y fonch segons

diuhen que en lo carrer dels assahonadors y en una casa de dit carrer estauen dos stadants ab sas mullers y fills los uns dels quals eren de dafora y tenintsen de anar lo hun stadant fora de casa o, de la present ciutat per fer sos affers dexant sa muller y algun fill en casa lo qui resta inspirat del demoni ab poch temor de Deu y copdicios de algunes dobles que segons se deya tenia degolla la muller del que sen era anat y degollada la tira dins lo pou. E, a la que dit stadant torna en sa casa demana al qui era romas en ella sa muller hont era lo qual li digue era dalt en una cambra y a la que sen pujaue per la escala pera trobar sa muller lo altre li salta darrera ab una destral pegantli un gros colp al cap ab ella ferintlo molt malament y a la que dit ferit senti lo colp se gira y ab una daga li dona una punyalada en lo front cridant molts grans crits caent tots dos escala auall y a la que los veyns ho sentiren lo qui hauie comes tan graue delicte no obstant ferit de la punyalada com dalt esta dit fugi en la Iglesia de s.[t] Cugat prop de dit carrer per por que la Justitia nol prengues y sabentho los s.[rs] del consell criminal manaren de prompte lligarlo en dita Iglesia fins a tant se ves si li valia o, no y declarat que no li valia lo portaren a las presons: nostre s.[r] nos fasse gratia que si mareix pena sia castigat pera que los demes prenguen exemple de no perpretar uns delictes tant graues.

Dit dia a la tarde donaren garrot en la plaça dita dels traydors al s.[r] don Diego de Areny natural de Tremp per traydor al present principat. Garrot a Diego de Areny.

Dit dia los s.[rs] Consellers anaren a conferentia a la diputatio ab los s.[rs] Diputats. Conferentia a la diputatio.

DIMARS a XXIIJ de dit. — En aquest dia anaren a palacio los s.[rs] Domingo de Moradell y Fran.[c] Sangenis cauallers ab embaxada per parlar ab sa Alteza per part dels s.[rs] Conseller[s] la qual embaxada esta açi cusida al present dietari (1). Embaxada a sa Alteza.

DIMECRES a XXIIIJ de dit los s.[rs] Consellers ab sos verguers y masses altes anaren en forma de ciutat a llotja hont feren lo arrendament de la barca de s.[t] Boy. A llotja per lo arrendament de la barca de s.[t] Boy.

DIUENDRES a XXVJ de dit dia de s.[t] Policarpo. — En aquest dia los s.[rs] Consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.[t] Jau[m].[e] ab forma de promania y de aqui sen anaren ab las trompetas y menestrils deuant a la Iglesia parrochial de nostra Promenia de S.[t] Policarpo al pi.

(1) No s' hi troba.

S.ra del Pi hont se feya la festa de dit glorios S.t entraren per lo portal major passaren per lo cor pujaren al presbiteri per la part de la epistola hont despres de hauer fet oratio al altar major se asentaren en los banchs de vellut de la ciutat possats en dita part per estar lo estrado de sa Alteza a la part del euangeli qui hauia de asistir en dit offici E, al cap de una estona tenint intelligentia dits s.rs Consellers y promens que sa Alteza venia se alçaren y lo anaren a recibir al portal major de hont lo acompanyaren fins en dit presbiteri asentantse dit s.r virrey ab son estrado y lo consell real qui venia ab sa Alteza en uns banchs darrera dit estrado y dits s.rs Consellers a la part de la epistola asentats en dits banchs de la ciutat E, de dita manera oyren lo offici y sermo que predica lo pare Pont del orde de S.t Joseph lo qual acabat dits s.rs Consellers y promens tornaren acompanyar a sa Alteza fins a la porta y de aqui anaren a fer oratio al altar major de hont sen tornaren de la matexa manera eren vinguts fins a s.t Jau[m].e hont se disgregaren.

Visita al Carme ordinaria.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit los s.rs Consellers anaren a la matinada al monestir de nostra S.ra del Carme hont asentats en lo presbiteri a la part del euangeli oyren lo offici y sermo comforme se acostuma quiscun any en cada una de las quatre ordens mendicants.

Concell de Cent.

DILLUNS a XXVIIIJ de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se tractaren algunes coses tocants al gouern y bona administratio de la present ciutat comforme en dit consell es de veurer.

DIMECRES a XXXJ de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA
conseller en cap.

FEBRER 1646.

Jurament del s.r Fran.c S.t Genis en Clauari.

DIJOUS al primer de fabrer. — En aquest die fonch lo jurament del s.r Fran.c Sangenis clauari nouament extret de la present ciutat lo qual se feu ab la forma seguent. Ço es que al demati a les nou hores ana en casa de dit s.r Sangenis lo molt Ill.re s.r Fran.co Vila Conseller segon seruint lo offici de Clauari vell en lloch y per absentia del s.r Felip de Boxadors qui per part de la present ciutat era anat per embaxador a Perpinya a

donar la benuinguda a la s.^{ra} virreyna E, arribat dit s.^{r} Conseller a casa de dit s.^{r} Sangenis clauari nou tots dos acompanyats de molts Caualleřs y altres persones anaren a casa la ciutat hont se asentaren ço es lo s.^{r} Conseller entre los demes sos companys ab la forma acostumada y dit s.^{r} Sangenis despres dels s.^{rs} Consellers e, axi asentats dit s.^{r} Clauari nou presta son solit y acostumat jurament lo qual prestat sen ana ab dit s.^{r} Conseller segon anant ab cotxes y sens agŕaduatio per los portals a pendrer la pocessio de aquells comforme se acostuma.

Dia de nostra s.^{ra} candelera.

DIUENDRES a dos de dit dia de nostra s.^{ra} Candalera. — En aquest dia los s.^{rs} Consellers no anaren a la seu perque noy hauia bisbe E, quant ni ha hi acostumen anar fent las cerimonias que en lo cerimonial es de veurer.

Vinguda dels s.^{rs} embaxadors de la s.^{ra} virreyna.

DISAPTE a IIJ de dit arribaren en la present ciutat los s.^{rs} Felip de Boxadors embaxador de la ciutat y lo s.^{r} Galceran Nebot embaxador per part de la diputatio venints de la vila de Perpinya de donar la benuinguda a la s.^{ma} s.^{ra} Comptesa de Arcourt muller del serenissim s.^{r} Compte de Arcourt virrey y Capita general en lo present principat E, tot lo quels succehi en dit viage y embaxada que de notar sia esta cusit en lo present dietari (1).

Notitia com la s.^{ra} virreyna entraua dimars.

Dit dia arriba en la casa de la present ciutat lo secretari del s.^{r} virrey qui per part de sa Alteza dona notitia als s.^{rs} Consellers com se entenia que dimars propuinent sens falta ninguna entraria la s.^{ra} virreyna en la present ciutat del que dit[s] s.^{rs} Consellers se alegraren moltissim y estimaren molt saber tant bona noua pera poder possar apunt y desposar del menester en orde de dita entrada.

Escorteraren a ..... (3) per lo cas y morts dels assaonadors.

Dit dia escorteraren a ..... (2) per lo cas hauia perpretat dels assahonadors com es de veurer a XXIJ del mes de Janer proppassat lo qual aportaren desde la presso fins al suplici en un carreto ab la forma acostumada fent lo cami acostumat fins a la capella den Mercus hont gira per los assahonadors y en ser deuant la casa de hont hauia perpretat lo delicte li fonch lleuat lo puny y de aqui per dit carrer Carrer de la blanqueria y altres fonch portat tot dret al suplici hont despres de hauerlo degollat fonch escorterat fentne quatre corters: nostre s.^{r} li haja volgut

(1) V. l'*Apèndix XII.*
(2) En blanch.
(3) Idem.

hauer remissio de sas culpas y pecats y guarde a tots los fahels christians de caurer en semblant[s] misseries.

Sobre la vinguda de la Virreyna.

DILLUNS a V de dit se tingue notitia que sa Alteza no entraria en la present ciutat fins dimecres propuinent a causa de hauerla entretinguda las neus se troben en los camins.

Anaren moltes dames a s.t Andreu a besar les mans a la s.ra virreyna.

DIMARS a VJ de dit sen anaren de la present ciutat moltes dames y cauallers per anar a s.t Andreu a donar la benuinguda a la s.ra virreyna: anauen molt luzidament vestidas de differents vestits guarnits de or y platá E, tambe dit dia parti sa Alteza per anar a veurer dita s.ra virreyna.

Embaxadors a la s.ra virreyna.

DIMECRES a VIJ de dit a la matinada y molt demati partiren de la present ciutat los s.rs Fran.c Callar y Joseph de Nauel embaxadors per part de la ciutat anants a s.t Andreu de Palomar pera donar la benuinguda a dita s.ra virreyna y saber a quina hora gustaua sa Alteza se li fes la entrada.

Entrada de la s.ra virreyna.

Dit dia a la una hora de la tarde y despres de tornats dits s.rs Embaxadors se possaren en orde les coses pera fer la entrada la qual fonch feta ab la forma seguent. Ço es que dits s.rs Consellers a cauall ab sos caualls molt ben enjaesats ab las goldrapas de vellut de la ciutat ab molts Cauallers riquisimament adornats y a cauall arribaren en casa la ciutat Ço es lo s.r Conseller quint y despres los demes s.rs Consellers per orde faltanti lo s.r Conseller sise per estar impedit E arribats y junts deuant lo pati de dita Casa vingueren encontinent los Consols de la llotja de la present ciutat en forma de consolat ab ses massas altas y encontinent lo s.r Conseller segon juntam[en].t ab dos Cauallers ço es un ciutada y un militar dels mes antichs deuallaren de cauall y sen entraren en Casa la ciutat ahont juntament ab lo deffenedor de la llotja y lo escriua de les obres feren y ordenaren la agraduatio en la forma hauien de anar, la qual esta assentada en lo llibre de agraduacions que aporta dit escriua de les obres la qual acabada tornaren a pujar a cauall y ab son orde comensaren a marxar anant deuant los verguers ab sas massas altas despres se seguian los s.rs Consellers de hu, en hu ab molts cauallers al costat en forma de bordo conforme la agraduatio feta anant deuant lo s.r Conseller en cap y despres los demes per son orde , e , ab la dita forma anaren per la plaça de s.t Jaume deuant la diputatio plaça noua , carrer de la Corrubia y plaça de s.ta Anna tot dret al portal del Angel per hont hisqueren fins a la creu de Jhs. y de aqui prengueren a ma dreta voltant deues lo

portal nou y en ser passat lo cami dels capuxins un tros mes en lla hont trobaren lo correu de la present ciutat qui a la posta ab son cauall y postillo deuant arriba a dits s.rs Consellers donantlos auis com ja sa Alteza bona estona hauia era partida de la vila de s.t Andreu venint enues la present ciutat y que entenia era ja prop y encontinent sen torna y dits s.rs Consellers ab tot lo acompanyament anauen caminant apoch a poch enues s.t Andreu y al cap de una estona trobaren lo molt Ill.re Capitol ab sos officials y los s.rs del consell real qui tornauen de donar la benuinguda a sa Alteza la qual encontinent veren que arribaua dins una llitera de fusta sobre daurada uberta de cel molt ben feta y acabada la qual aportauen dos caualls molt ben enjaesats sobre dels quals anauen dos cauallers criats de dit s.r virrey cerca la qual llitera y acompanyant dita s.ra virreyna anauen los molt Ill.res s.rs Diputats del general de Cathalunya ab son acompanyament los quals en veurer a dits s.rs Consellers se despediren de sa Alteza tornantsen a la present ciutat E, dits s.rs Consellers anaren deues de sa Alteza hont en ser arribats ferenli les degudes cortesies lo s.r Conseller en cap en veu sua y de voluntat dels demes li feu lo rahonament seguent.

«Serenissima S.ra

Los Consellers de la ciutat de Bar[celon].a han tingut molt gran gust de que v. A. los haja fet merce de venirlos a honrrar en esta ciutat per pensar que han de tenir mes ocasions de seruir a V. A. y demostrar en totas quant agrayts estan a las merces rebudes de ma de sa Alteza del s.r Compte de Arcourt.»

Relatio feta per lo s.r conseller en cap a la s.ra virreyna.

A tot lo qual per dit s.r Conseller en cap dit respongue dita s.ra virreyna en llengua francesa la qual per no entendrerse distintament fonch traduhida en Cathala contenint en effecte que estaua molt agrayda y estimaua molt la alegria y contento tenian tots los habitants de la present ciutat de sa vinguda y en particular las demostrations publiques que dits s.rs Consellers en nom de aquella feyen y que procuraria en tenir ocasio certiorarne a sa Magestat Christianissima (que Deu guarde) peraque remuneras uns serueys tan grans acudint a tot lo que fos necessari y utilos a la present prouintia y en particular a la ciutat de Bar[celon].a E, fet dit rahonament dit s.r Conseller en cap se li possa a la ma esquerra de la llitera no anant ningu a la altra part y los demes s.rs Consellers ab los cauallers deuant

Resposta de la s.ra virreyna.

per orde anant primer y darrera dels verguers lo s.r Conseller quint ab sa filera de Caualler y despres los demes tornantsen per lo cami eren vinguts fins arribar a la creu dita de Jesus prop lo portal dit del angel hont deuant dita creu en un camp estaua en esquadro posat un tertio de infanteria de la present ciutat dit lo tertio del s.r Moradell molt ben possats en orde y ricament vestits com a soldats y a la que sa Alteza passa donaren una carrega de mosqueteria ab molt lindo concert que fou cosa de veurer y despres anants de dita creu fins al portal del angel que dispara la artilleria de tot aquell llens de muralla desdel baluart de lleuant fins al portal de s.t Anthoni E, arribats en dit portal del Angel posaren foch en una filera de mascles hi hauia a la muralla sobre dit portal que feren molt gran festa y encontinent sona la musica dels tabals trompetas y menestrils de la ciutat que eren en dit portal E, entrats dins Barcelona passaren per la plaça de s.ta Ana plaça noua deuant la seu deuant la inquisitio plaça del Rey deuallada de la presso boria auall capella den Mercus carrer de Moncada born vidrieria deuant la sala de las armas camuis y Carrer ample fins a palacio que per dita s.ra se era fet que es en dit carrrer y en las cassas que son al pla de s.t Fran[ces].c del s.r Duch de Cardona deuant lo palacio del s.r virrey hauenthi per tot lo cami alt specificat molt gran copia de Infanteria de una part y altra comforme la capacitat del carrer y de trast en trast uns catafals de fusta ab uns rebosters ab las armas de la ciutat en lo mig de domas carmesi sobredorats de differents fullatges y trofeos sonant en dits Catafals differents cobles de menestrils y a la que foren al carrer ample deuant lo Regomir isqueren cent homens ab tantas atxas que los s.rs Consellers hauien manades fer per dita Entrada E a la que foren en dit palacio se trobaren en lo pla de s.t Fran.c tres catafals ab la matexa forma que los demes en lo hu dels quals hi hauia una cobla de menestrils en lo altre trompetas y en lo altre de musica de corda y la guarda de Caualleria que sa Alteza aportaua se possa en filera en dit pla de s.t Fran.c y passantsen deuant los demes venien se apearen dos cotxades de dames franceses que dita s.ra virreyna aportaua y despres arriba sa Alteza ab lo s.r Conseller en cap la qual apeantse de dita llitera y despedintse de dits s.rs Consellers qui estauen a cauall lo s.r Conseller en cap qui entra dins dita entrada sens apearsa li digue las paraulas seguents.

«Sère.ma S.ra.

Sia v, Alteza molt ben arribada en esta ciutat, nostre s.r lay dexe estar molts anys en companya de sa Alteza del s.r Compte de Arcourt y ab los demes contentos que desitja que sera lo major que poden tenir los consellers desta ciutat.»—Y despres de hauer respost dita s.ra a dit s.r Conseller en paraulas francesas de molts cumpliments y isque de la llitera. y sen puja en companya de ditas damas y Caualllers francesos fins dalt hont troba lo s.r virrey y moltes dames Cathalanes qui eren alla pera donarli la benuinguda E, dits s.rs Consellers ab lo demes acompanyament de Cauallers y officials sentornaren ab la matexa forma eren vinguts fins a casa la ciutat hont se disgregaren anantsen cada hu en sa casa.

Alimaries per la vinguda de sa Altesa.

Al vespre se comensaren las alimaries que per dit effecte hauia lo saui consell de cent ordenat fer.

Segon dia de alimarias y sarau a la diputatio a sa Alteza.

DIJOUS a VIIJ de dit segon dia de las alimarias hi hague sarau en la casa de la diputatio de la present ciutat y en la sala dita dels reys en la qual assistiren lo s.r virrey ab dita s.ra virreyna dançaren molts cauallers ab moltes dames riquisimament adornades de vestits y joyes de or.

Tercer dia de alimarias anaren a Palacio.

DIUENDRES a VIIIJ de dit a la tarde que era ya fosch los s.rs Consellers ab sas gramallas y verguers ab masses altes acompanyats dels officials de la ciutat y ab moltes atxes anaren a palacio a donar la benuinguda a dita s.ra virreyna y a la que foren en dit palacio despres de pujada la escala y en un recibidor o, galeria molt gran nouament fet que trau finestras al pla de s.t Fran.ch los hisque a rebrer un caualler frances acompanyant a dits s.rs Consellers fins a la cambra hont sa Alteza estaua que trau finestra al hort de dit palacio y a la que dits s.rs Consellers entraren trobaren a sa Alteza en una sala noua molt ben adreçada ab lo sostre pintat ab un llit possat dins un estrado gran ab una balustrada dorada lo qual llit era de domas ..... (1) guarnit de alemares de plata molt ricament fetes y de molta valor e, encontinent que dits s.rs Consellers veren a sa Alteza la qual estaua baix un doçer y deuant de dit llit denpeus ab dos damas francesas al costat y alguns cauallers francesos prop sey acostaren dits s.rs concellers y fent las degudas cortesias tots denpeus axi dits s.rs concellers com la s.ra virreyna y cuberts lo s.r Conseller en cap li feu lo rahonament seguent.

(1) En blanch.

«Sere.ma Senyora

Relatio feta per lo s.r conseller a sa Alteza.

No podre explicar lo molt que los consellers desta ciutat se son alegrats de que v. A, los haja fet merce de venir a honrrar esta ciutat ab sa presentia y lo desitx que tenen de que se offerescan moltas ocasions del seruey de v. A. pera que en totas experimente quant agrayts estan a las merces rebudes de ma de sa Alteza del s.r Compte de Arcourt.»

Resposta de la s.ra virreyna.

E, dita s.ra virreyna encontinent ab demostrations de molta alegria respongue a dit s.r Conseller en llengua francesa la qual fonch traduhida en Cathala contenint en effecta que estimaue molt las demostrations de Alegria feya la present ciutat y que de totes tindria particular recort quant se offeris ocasio Y encontinent dits s.rs Conselles fent los deguts compliments se despediren de dita s.ra virreyna caminant sa Altesa al anarsen dits s.rs Consellers tres o, quatre passos exint de son estrado. Lo qual compliment feu quant entraren si be no tant.

Vigilia de s.ta Eulalia comensa la festa a Casa la ciutat y hague completas y vella.

Anaren tambe a la seu los s.rs Consellers a completas.

Diumenge a XJ de dit vigilia de la gloriosa s.ta Eularia. — En aquest dia a la tarde se para de tota la plata te la ciutat lo altar de la capella de la present casa possanthi en dit altar en particular la figura de s.ta Eularia de plata sobredaurada feta nouament y enpaliant tota la istantia de dita capella ab molta lluminaria y musica axi de menestrils com encara de corda fent vella de nits fins a 9. horas Haguey completas de la festiuitat de dita s.ta a cant de orga a dos cors la qual festa se feya en virtut de deliberatio per lo saui consell de cent estos dias proxims passats feta ab la qual se ordena que no volent aportar lo Ill.re Capitol la pessa de plata de la gloriosa s.ta Eularia ha feta la present ciutat en la proffesso que quiscun any per lo die de dema se acostuma fer dita s.ta sia possada en la capella de la present casa ab la major veneratio se puga com mes llargament en dita deliberacio mes llargament es de veurer. Asistiren en dites completes los molt Ill.res s.rs Consellers quint y sise absents las quals acabades sen anaren en forma de ciutat a la seu a sentir acabar vespres y fer oratio a la capella de dita gloriosa s.ta

Dia de s.ta Eularia Promenia a la seu.

Dilluns a XIJ de dit dia de la gloriosa s.ta Eularia patrona y aduocada de la present ciutat. — En aquest die a les vuyt hores de matinada los s.rs Consellers ab sos prohomens se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promania ab los banchs de vellut de la ciutat y de aqui sen anaren ab las trompetas y menestrils y varguers deuant a la seu hont entraren per lo portal

major de dita Iglesia passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola hont fent los deguts acataments al altar se asentaren en los banchs cuberts de vallut en dita part de la epistola per estar lo estrado de sa Alteza parat a la part del Euangeli y al cap de una estona tenint notitia que dit s.r virrey arribava hisquerenlo a recebir al portal major de dita Iglesia com es costum y fentli los deguts compliments lo acompanyaren fins dit presbiteri hont se asenta en son estrado y dits s.rs Consellers y promens ab los banchs cuberts de vellut a la part de la epistola E, axi asentats oyren lo offici y sermo celebraren en dita Iglesia ab molta solempnitat lo qual acabat tornaren acompanyar dit s.r virrey fins dit portal major hont lo dexaren tornantsen al altar major per fer oratio la qual feta sen anaren en forma de promenia y de la matexa manera eren vinguts fins a s.t Jau[m].e hont se disgregaren.

E en la casa de la present ciutat y capella de aquella se feu festa de dita gloriosa s.ta Eularia hauenthi offici a dos cors ab molta musica y cantoria com en lo die de ayr esta llargament continuat. Festa de dita Santa en la Casa de la Ciutat.

Dit dia a la tarde dits s.rs Consellers ab sos promens se tornaren a juntar en dit porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenia y junts que foren lo escriua rational acompanyat de la musica trague lo pendo de s.ta Eularia de casa la ciutat y lo porta en lo porxo de s.t Jau[m].e hont los s.rs Conseller seran y la musica se possa deuant y despres lo pendo y per los llochs acostumats anaren en la seu entraren per lo portal major y passaren per lo mig del cor muntaren al presbiteri per la part de la epistola hont se asentaren en dita part ab los banchs cuberts de vallut y al cap de un rato arribaren en dit presbiteri los molt Ill.res s.rs Diputats los quals fent los deguts acataments al altar major y a dits s.rs Consellers se asentaren en uns banchs estauen arraconats a la barana de dit presbiteri deuant lo altar major y al cap de una estona tenint notitia dits s.rs Consellers y promens que lo s.r virrey arribaua se alsaren y fent las degudas reuerenties al altar major y cortesia a dits s.rs Diputats lo hisqueren a rebrer fins a dit portal de hont lo acompanyaren fins al presbiteri anant lo s.r Conseller en cap a ma esquerra de sa Alteza y los demes s.rs Consellers y promens deuant E, quant foren en dit presbiteri dit s.r virrey se asenta en son estrado a la part del euangeli y los s.rs Consellers y promens a la part de la epistola y encon- Proffesso de s.ta Eularia.

tinent lo escriua rational encomana a dit s.r Conseller en cap lo pendo hauia dexat en arribar en dit presbiteri comensaren la proffesso y mentres anauen exint las banderas munta la aliga y dansa una dansa en dit presbiteri y a la que hague de exir la custodia los s.rs Consellers comanaren lo estandart de s.ta Eularia al s.r ... (1) prom mes antich lo qual acompanyat del[s] demes promens ab sas varas dauradas anauen deuant la custodia y los s.rs Consellers ab dit s.r virrey y diputats se posaren darrera lo gremial y al exir del cor los s.rs Consellers prengueren les vares del talem ab un prom per defecte del s.r Conseller sise: feuse la proffesso ab molta solempnitat anant lo s.r virrey darrera del gremial ab una atxa a las mans a ma dreta del s.r Diputat Ecclesiastich y tras ells los demes s.rs diputats E, tornada la professo en dita seu y acabada aquella dit s.r virrey sen ana acompanyantlo dits s.rs Consellers y promens fins al portal de la Iglesia de hont tornaren al presbiteri y encontinent los senyors Diputats sen anaren y encontinent lo escriua rational torna a pendrer dit pendo y ab la matexa forma acompanyat de la musica torna dit pendo en casa de la Ciutat restantse dits s.rs Consellers en la plaça de s.t Jau[m].e ahont fentse las degudas cortesias se despediren.

Festa en la Llotja per la s.ra Virreyna.

E acabada dita professo y a les nou hores de la nit dits s.rs Consellers anaren a la festa feyan los cauallers a la lonja de la present ciutat per la vinguda de la s.ra virreyna la qual festa se feu ab la forma seguent. Ço es que dita llotja estaua parada tota de tapiceria en dos fileres desdel sostre fins als catafals de fusta estauen possats per tot lo rededor de aquell per diuersos tribunals de la ciutat com hauant se dira y per los pilars de dita sala que son molt grossos y de pedra picada estauen possades moltas llumeneres de fusta de rengla del sostre fins casi a terra ab dos siris de sera en quiscuna dellas y en lo mig unas llatas de fusta ab sas atxeras hauenthi tres atxes en cada llata estant rodat quiscu de dits pilars de ditas atxas y llumaneras. Hauiay molts salomons de bronse grans ab sos siris de sera blanca cremants y a mes del dit totes les baranes dels catafals y extrems de aquells al cap de munt rodats de ditas llumaneras de fusta ab siris de sera blanca axi que quant fonch tot enses parexia dita sala lo mateix dia de la claredat hi hauia y

(1) En blanch.

era cosa de veurer lo quant ben parada estaua. Al cap de munt de dita sala entrant per la porta del hort y junt a la porta de la plaça de llotja hi hauia un grandissim estrado fet de fusta en pendent axi que arrimat a la paret era molt alt y al acabament de aquell que era junt als pilars mes prop de dita porta de llotja era molt baix pera que las damas estarien en dit estrado puguesen ben veurer la festa Era cubert tot de catifas y en aquell estauen asentades las dames de la present ciutat molt ricament adornades de costosisims vestits y diuersas cadenas y joyas de diamants: estauen ditas damas asentades ço es moltes de elles en cadires de una part y altra possades de filera y las demes asentades en dit estrado sens cadira y encara per ser moltissimes se hagueren de acomodar en differents llochs comforme podien. Junt a dita porta de dita plaça de llotja que estaua tancada y al capdemunt de dit estrado hi hauia un riquissim doçer sota del qual estauen dos cadires en les quals estauen asentats ço es a la de la ma dreta lo s.^{r} virrey y a la de la ma esquerra la s.^{ra} virreyna qui tenia junt a ella dos o, tres dames françeses y despres se seguien les chatalanes ab la forma alt dita E, al costat de dit gran estrado a cada part y als cantons del cap de dita sala hi hauia dos catafals de cada part en los quals hi hauia ço es a la part del s.^{r} virrey fins a la reconada los s.^{rs} del consell real y de la reconada fins al primer pilar altre catafal de diuerses senyores particulars y despres se seguia lo catafal dels s.^{rs} Consellers y officials de la ciutat qui estaua en millor puesto per estar a la ma dreta de sa Alteza y deuant de alla hont se hauia de fer la festa y aixi consecutiuament se rodaua dita sala de catafals ab gran moltitut de gent que en aquells y hauia. E a la que dit s.^{r} virrey y virreyna foren arribats se comensa lo sarau dansant la primera dansa lo s.^{r} don Dalmau Iuorra baro de s.^{t} Vicens ab la s.^{ra} dona Fran.^{ca} Salba y Erill y despres hisque a dansar lo s.^{r} Ramon Spuny ab la s.^{ra} dona Victoria de Luna los quals despres de hauer dansat dos dansas ab molta musica y dexat quiscu dells las damas en son puesto se apartaren per fer lloch a la momeria que ya arribaua posantse en orde los menestrils y sonant lo so que per dit ball se acostuma: fou la entrada de la manera seguent. ço es que per la porta principal ahont se entraua en dita sala entraren una quadrilla de momos homens y donas ço es los homens fadrins y les dames casades anant vestits ço es las damas ab riquissims faldellins de spolin, o , brocat y altres

coses de gran cost y aixi mateix unas ungarinas ab unas grans faldas que arribauen fins mija vasquinya de riquissima tela de plata y seda gornidas de costosissims passamans de or , portauen als pits differents cadenas de or y diamants ab molts diuersos fils de perlas y gargantillas de diamants adobades , o, tocades de cap ab molt gran art y primor trensats los cabells de differents fils de perlas vias de soguilla y altres coses de estima portauen aixi mateix en lo cap quiscuna de ditas damas unas toquillas quajadas de diuerses plomes blancas y verdas molt finas aportant totas las ditas mascaras en la cara ; E los caualllers anauen vestits de or y vert ab unas grandissimes simeras de ploma en lo cap feta[s] de diuerses plomes , e en lo bras dret aportauen un pennatxo fet a modo de un ala quajat de differents plomas blancas y verdas y aixi mateix ab sas caretas en la cara ab moltas glasas que aportauen de telilla de or en differents parts tant las damas com los cauallers ; E altra quadrilla de dames donselles y cauallers casats entra en dita sala per uns portals al costat del docer de sa alteza qui trahuen a la plasa de llotja ço es les dames per la part dreta de dit docer y los caualller per la part esquerra anants tots vestits de la matexa manera que los primers y ab las galas tambe costossissimas excepto que anauen de different color ço es carmesi y plata : E, entrats que foren en dita sala anants tots ab sas atxetas petitas en las mans formaren al so de la musica una gentil dansa , o , ball ab molt galan orde y compas fent entre ells grandissimas mudansas aixi al saludar a sas Altezas com altrament en tot lo ball que fou cosa de veurer lo bon exit tingue fins que agueren acabat que fent las degudas cortesias a sas Altezas acabaren dita momeria assentantse las damas als millors puestos trobaren y los cauallers aixi mateix y encontinent hisqueren a dansar los cauallers y damas de dita momeria de dos en dos fent dos dansas cada parell ab las degudas cortesias y despres de hauer dansat la meytat de dits cauallers , o , damas momas , o , mes hisqueren dits cauallers y molts de altres aixi francesos com catalans ab dos platas de confitura candida quiscu donantne primer a sas Altezas y despres a las damas en gran numero perque essent molts dits cauallers tornaren dos , o , tres vegades a reiterar ditas platas y aixi mateix donauen moltas diuersitats de aygues y vins aportantho en uns vasos de vidre posats dins unas basinas de plata ; gastás en dita collatio grandissima confitura per

quant sen doná moltissima a ditas damas y molta de altra que sen feu malbe com se acostuma en semblants festes, sa Alteza ordená al s.r musiur de Xampanya capella de son palatio ne enuias dos platas al catafal dels s.rs Consellers, lo que se feu ab gran vigilantia, merce que estimaren molt dits s.rs Consellers y lo mateix fonch fet al catafal dels s.rs Diputats qui era de front de dits s.rs consellers al altra part. Tota la qual confitura segons se deya pagá sa Alteza per donar refresch a las damas, ys diu costaua grandissims ducats. E acabada de dar dita collatio passaren auant en dansar dits momos de dos en dos fins tots hagueren dansat y encontinent se posa a punt lo puesto pera fer lo torneig se hauia de fer, fent fer lloch a la gent entrant en dita sala los dos mestres de camps ab sas caxas deuant ab les vestidures de la diputatio pera regoneixer lo puesto, y fent las degudas cortesias a sas Altezas, a las damas cauallers, y a tot hom donaren dos voltas per la sala y apres sen anaren, y al cap de un poch entra lo Illustre senyor don Joseph de Biure y de Margarit gouernador del present Principat de Cathalunya mantenedor en dit torneig ab molts Cauallers quel padrinejauan deuant anant armat de bonas armas ab sa celada y cimera de plomas encarnadas y blancas, calsas y tonallet de la matexa color, y fent la entrada acostumada ab las saluts se deuian fer se posa en lo puesto de mantenedor y encontinent entraren altres cauallers de dos en dos venturers en dit torneig armats en blanch ab sas armas diuisas lloreas y galas molt lindas de dos en dos diferents. E entrats que foren feren lo torneig rompent quiscu ab dit s.r Gouernador mantenedor tres llansas y pegantse sinch cops de espasa y despres vingue la folla que fou cosa molt agradable per la s.ra virreyna la qual acabada los s.rs Judicadors qui estauen en un catafal donaren los prisos seguents ço es de home de armes al s.r ... (*) de millor pica al s.r ... (*) de espasa al s.r ... (*) de folla al s.r ... (*) de millor inuencio al s.r ... (*) e lo pris de mes galan dits s.rs Judicadors suplicaren a la s.ra Princesa y virreyna elegis lo caualler a quis deuia la qual s.ra despres de hauer consultat aixi ab lo s.r virrey com ab las s.ras damas francesas y catalanas dona dit pris al s.r don Geronim Tamarit qui estima molt la merce se li feya y encontinent dits s.rs cauallers sen anaren a despullar y la festa se acaba anantsen sas Altezas y los demes.

(*) En blanch.

Sarau a la diputatio.

DIMARS a XIIJ. de dit. — En aquest dia y hague sarau a la diputatio a la sala dita dels Reys ahont assisti lo s.r virrey y s.ra virreyna ab molts cauallers y damas que dansaren en dita festa com se acostuma.

Dia de Cendra.

DIMECRES a XIIIJ. de dit primer dia de quaresma los s.rs consellers oyren missa en la capella de casa la ciutat la qual acabada lo sacerdot los dona cendra = y apres a la tarde anaren a la Merce y a la Trinitat a la absolutio general com es costum.

Concell de Cent.

DIJOUS a XV. de dit. — En aquest dia y hague concell de cent en lo qual se tractaren algunas cosas conuenients a la present ciutat com en dit concell llargament es de veurer.

DON PHELIP SORRIBES
Y ROUIRA conseller en cap.

Anada al hospital.

DIUENDRES a XVJ de dit primer diuendres de quaresma los s.rs consellers anaren a la tarde al hospital general de s.ta Creu com es costum y alla oyren lo sermo y miserere y despres seguiren les cambrades los s.rs ad[ministrad].ors y de aqui sen anaren al monastir de las repenedidas pera fer la visita ordinaria que quiscun any acostuman.

Consell de cent.

DISAPTE a XVIJ de dit.—En aquest dia y hague concell de cent en lo qual se tractaren differents cosas com en aquell es de veure.

Conferensia.

DIMECRES a XXJ. de dit los s.rs Diputats vingueren a conferencia a casa la ciutat la qual tingueren ab los s.rs Consellers.

Anada al hospital.

DIUENDRES a XXIIJ. de dit anaren al hospital general los s.rs Consellers sise absent ahont entraren per lo portal major del pati y los s.rs ad[ministrad].ors los hisqueren a rebrer posantse al costat y a ma esquerra de dits s.rs Consellers y de aqui anaren a la Iglessia ahont assentats al presbiteri a la part del euangeli ab las cadiras y coxins de vallut de la Ciutat y los s.rs ad[ministrad].ors a la part de la Epistola ab cadiras ordinarias ohyren lo sermo y miserere se acostuma dir quiscun diuendres y despres seguiren totas las cambradas y sen anaren per lo portal del carrer del Carme acompanyantlos dits s.rs ad[ministrad].ors fins a dit portal y dits s.rs consellers sen anaren al hospital de misericordia ahont los hisqueren a rebrer a la porta los s.rs ad[ministrad].ors acompanyantlos a una istansia ahont se donauen vestits y calsats a totas las donas minyonas y minyons y hauia confor-

me lo que quiscu hauia menester y al cap de una estona dits s.rs Consellers sen anaren.

DISAPTE a XXIIIJ de dit. — En aquest dia ques celebraua la festa de s.t Mathias los s.rs concellers demati anaren al hospital de misericordia per ferse la extractio de la donsella que quiscun any se trau de la causa pia fundada per Mathias Vilar a la qual extractio assistexen los s.rs consellers ; estigueren assentats ab sas cadiras y coxins de vallut de la ciutat a la part del euangeli , y los s.rs ad[ministrad].ors ab banchs a la part de la epistola y en lo mig y hauia una taula llarga ab un tapet vert y de sobre de aquella una Alburnia de pisa dintre de la qual y eran los noms de las donsellas de dit hospital corrian sort y un minyonet de edat de sinc, a, sis anys posat sobre dita taula y hauentse senyat tres vegades, a la tercera vegada trague un rodoli en lo qual se troba lo nom de Anna Roja de Valls y encontinent posaren a dita donsella una vestidura verda ab las armas del hospital deuant y una corona de flors. Los s.rs consellers se alsaren y acompanyats dels s.rs ad[ministrad].ors anaren al monastir de clerigos menores ahont estaua lo SS.m Sacrament patent (que sia alabat pera sempre) la donsella anaua darrera dels s.rs consellers , estigueren assentats a la part del euangeli y los ad[ministrad].ors a la part de la epistola ohyren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren en dit hospital ys despediren.

Festa de s.t Mathias a la misericordia.

DILLUNS a XXVJ. de dit. — En aquest dia donaren garrot a Geronim Fornells balle de la vila de Mataro delat y enculpat de hauer volgut trahir la ciutat de Bar[celon].a aportarenlo en un carreto fins a la plasa dels traydors y alli despres li daren lo garrot yl escorteraren y lleuaren lo cap yl posaren en una gabieta a la plasa dels traydors: nostre s.r lo haja volgut trobar en estament de gracia y guarde a tot christia de caure en semblants desdichas.

Garrot a Geronym Fornells balle de Mataro.

DIMARS a XXVIJ de dit y hague concell de cent en lo qual se feren algunas proposicions com en dit Concell llargament es de veurer.

Consell de Cent.

DIMECRES a XXVIIJ. de dit.

DON PHELIP SORRIBES
Y ROUIRA conseller en cap.

MARS 1646.

Anada a Palacio a sa Alteza.

DIUENDRES a IJ de mars.—En aquest dia a la tarde los s.rs consellers en cotxos anaren a Palacio a parlar ab sa Alteza per quant los hauia enuiats a cercar y a la que foren a Palacio pujaren dalt en la cambra ahont dit s.r virrey esta y se assentaren en la forma acostumada. E dit s.r virrey los digue que lo xpm. Rey y s.r nostre que Deu guarde desijaue que per part de la present ciutat y Principat de Cathalunya embiassen una persona instruida de las materias de Cathalunya a Paris pera tractar les paus se estan tractant en Monster y semblantment los dona una carta pera que aquella fos llegida en lo saui Concell de cent. E dit s.r Conseller en cap fent las degudas cortesias li respongue que ajuntarian lo saui Concell de Cent al qual proposarien dites coses y del que deliberaria ne farian sabidor a sa Altesa. Y en continent dits s.rs Consellers se alsaren y sen anaren.

Anada al hospital.

Dit dia y en exir de Palacio anaren al hospital general de s.ta Creu conforme es costum quiscun diuendres de quaresma ahont oyren lo sermo y miserere y despres seguiren les cambrades y despres sen anaren a guanyar los perdons al hospital de s.t Llatzer.

Lo s.r de Marca.

DISAPTE a IIJ. de dit. — En aquest dia vingue en casa la ciutat a parlar en los s.rs Consellers sise absent lo s.r de Marcá y dits s rs Consellers lo assentaren entre Cap y ters y aixi assentat tractaren consistorialment lo que conuenia.

Conferencia.

DILLUNS a V. de dit. — En aquest dia los s.rs Consellers anaren a conferencia a la diputatio.

Concell de Cent.

DIMARS a VJ. de dit. — En aquest dia y hague Concell de cent en lo qual entre altres coses se proposaren fonch proposat lo hauer enuiat a sercar sa Alteza a dits s.rs. consellers perque enuiassen una persona en Paris capas dels negocis de Cathalunya y apres se llegi la Carta que sa Alteza hauia donat al s.r conseller en cap perque fos llegida en Concell com dites cosas estan en la proposicio y deliberatio de dit Concell llargament contengudas.

Festa de s.t Thomas de Aquino.

DIMECRES a VIJ de dit dia del gloriós s.t Thomas de Aquino los s.rs consellers cap y sise absents a la matinada anaren a s.ta Catarina entraren per lo portal major y arribaren al præsbiteri y feta oracio se assentaren en los banchs de vallut de la Ciutat y al cap de un poch arriba lo s.r virrey al qual dits

s.[rs] consellers hisqueren a rebrer a la porta de la Iglessia y tots junts arribaren al præsbiteri posantse sa Alteza a la part del euangeli ab son estrado y los s.[rs] consellers a la part de la Epistola y ab aquesta forma ohiren lo offici y sermo lo qual acabat sa alteza sen ana, acompanyantlo dits s.[rs] Consellers fins a la porta de la Iglessia y apres sen tornaren al præsbiteri y feta oracio sen anaren.

Dit dia a la tarde vingueren en casa la ciutat los s.[rs] Diputats a tenir conferencia ab los s.[rs] Consellers. Conferencia.

Diuendres a VIIIJ. de dit dia de s.[t] Pacia los s.[rs] Consellers a la matinada anaren a la Iglessia Parrochial de s.[t] Just y s.[t] Pastor ahont se feya la festa de dit sant hisquerenlos a recebir los s.[rs] obrers de dita Iglessia yls acompanyaren fins lo præsbiteri ahont ohiren lo offici y sermo. Festa de s.[t] Pacia.

Dit dia a la tarde anaren al hospital conforme es costum cada diuendres de quaresma y alli ohiren lo sermo que predica lo pare caputxi de s.[t] Just y apres lo miserere. Anada al hospital.

Disapte a X. de dit a la tarde los s.[rs] consellers anaren a la diputatio a tenir conferencia ab los s.[rs] Diputats. Conferensia.

Dilluns a XIJ de dit vingue en casa la present ciutat lo s.[r] Comte Xabot a parlar ab los s.[rs] Consellers: segue entre lo s.[r] conseller cap y ters y alli tractaren consistorialment. Lo S.[r] Compte Xabot.

Dimars a XIIJ. de dit a la matinada prengueren dintre del monastir del Carme a Onofre Aquiles mercader delat y inculpat de hauer volguda trahir y entregar al Rey catholich la ciutat de Bar[celon].[a] Presa de Onofre Aquiles mercader.

Dimecres a XIIIJ. de dit y hague Concell de cent en lo qual se tractaren en primer lloch materies molt lamentosas per lo present principat de Cathalunya y en particular per la ciutat de Bar[celon].[a] que fou una conspiratio feta contra la present ciutat per alguns poch temerosos de Deu y de la Justitia conforme en la proposicio y deliberatio de dit concell es de veurer la qual es del tenor seguent. «Conuocat y congregat lo saui Concell de cent Jurats en la sala gran de dit Concell en la forma acostumada lo s.[r] Conseller en cap en veu sua y de voluntat dels demes senyors consellers sos companys lo sise absent donaren per proposicio un paper lo qual es del thenor seguent: Molt Ill.[e] s.[r] Hauent tinguda notitia los s.[rs] Consellers que lo balle de la vila de Mataro en lo acte de la tortura y altrament hauria denuntiat una conspiratio contra esta ciutat y la vila de Mataro en fauor Consell de Cent.

del Rey catholich com despres se publicá dita conspiracio contra la present ciutat en la ocasio lo aportaren al supplici dits s.rs Consellers enuiaren a Dimas Pobla y Francesch Sangenis a sa Alteza a effecte de saber alguna cosa ab sa Alteza acerca de dit fet y vinguts de dita embaxada refferiren dits Pobla y Sangenis a dits s.rs consellers que sa alteza se era summament alegrat del bon cuydado y zel de la Ciutat y que en recompensa los feya a saber que los caps de la traycio y conspiracio contra dita Ciutat eren m.r Joseph Amigant m.r Joseph Ferrer, Onofre Aquiles mercader y Miquel Serra notari de Barcelona y altres y que los culpats eren molts y regoneguts los s.rs Consellers a la merce tant singular que nostre s.r es estat seruit fer a esta ciutat deslliurarla de un perill tant gran com de si se dexa considerar Perço representan a VS.a si aparexera ser conuenient fer algunas actions publicas donant gracias a sa diuina Magestat per tant gran benefici y juntament fer instansia y part formada contra los delinquents y complices en dita conspiracio que tot allo que en orde desta proposicio sera desliberat per VSS.a se posara en executio ab tota puntualitat per los s.rs Consellers y tambe fonch legida la embaxada y resposta que feu sa alteza en orde al fet sobredit insertadas y cusidas sots jornada de quatre del present mes de mars.» (1)

E lo dit concell feu la deliberatio y conclussio seguent. «Que en demonstratio y agrahiment de la merce que Deu nostre s.r es estat seruit fer a esta ciutat referida en la proposicio, ordenen los s.rs Consellers fer celebrar un offici de gracias ab tota la solemnitat sie possible en la Cathredal desta ciutat lo die que los s.rs Consellers poran concertar ab lo molt Illustre capitol de

---

(1) Dites embaixada y resposta se contenen en les dos primeres planes d'un full in-4.º, manuscrit, insertat en lo registre de *Deliberacions* de 1646, a fol. 85, y'l text respectiu de les mateixes es com segueix:

«✠ = Serenissim Senyor = Los Concellers de Barcelona an entes que lo balle de Mataro auria descubert que en lo any passat se tractá de fer alguna traitio pera entregar esta Ciutat al Rey Catholich: Supplican a V. Altesa sia seruit fer los merce en manarlos aduertir si esta Ciutat deu fer alguna preuentio pera seguretat della, que estan molt promptes pera ferla y pera seruir a Sa Mag.t christianissima que Deu guarde y a V. Altesa com tenen obligatio.»

«En Bar[celon].a 5 Mars 1646. — = Estimo a V. S. sa bona afficio al servey del Rey nostre Senyor y al benefici desta Provincia y meu en particular. Jo don a nostre Senyor y als S.ts Patrons desta ciutat cumplidas gracias per haverla deslliurada de la acordada conspiratio y entrega que ara se es descuberta. Y prego a V. S. que de sa part fassa lo mateix, y en lo que toca sa guarda estiga sempre alerta y procure se fassa lo mes precautionadament que sie possible, pus lo Enemich may se descuyda. La offerta que V. S. me fa accepto y agrahesch de la part de sa Mag.t y mia moltissim, tambe ne donare a la Cort los avisos que mereix, y la conservaré en memoria pera valermen com de un Consistori, del qual tinch una perfectiss[im].a satisfactio y fas una integerrima confiansa. = Henry de Lorraine.»

aquella Iglessia en lo qual assistescan los s.rs Consellers en forma de ciutat vestits ab las insignias consulars. y ab la matexa forma acompanyats dels officials de la present casa vagen esta nit a besar les mans a sa alteza y a darli moltas gracias per lo cuydado y diligencia gran han tingut en procurar se descobris la aleuosia y acordada traycio se intentaue fer contrã aquesta ciutat y en manar capturar y castigar los delinquents regonexent aquesta ciutat, que despres del fauor de Deu per medi de sa Alteza ha tingut noua stabilitat y ser, supplicantlo sie seruit fer merce y honrra a aquesta Ciutat de assistir a dit offici y aixi mateix fassen celebrar tres milia missas de requiem per les animes de purgatori en les Iglessias de les Parrochies y monastirs de la present ciutat que aparexera als s.rs Consellers ab charitat de tres sous per cada missa, la charitat de las quals y la que conuindra pagar per la celebratio de dit offici tinguen facultat y potestat los s.rs consellers de pagarla com lo present consell lals done de compte extraordinari y de manar despedir la Cauthela oportuna. Y en demonstratio de aquest viu sentiment te aquesta Ciutat de la traycio referida fasse lo sindich de aquella instansia y part formada contra los delinquents y complices en dit delicte ab les escriptures ordenadores per los magnifichs aduocats de la present Casa y pera que dita instansia se fasse ab lo feruor ques desitja y nos perda ocasio alguna en la prosecutio de aquella que Perço los s.rs consellers anomenen quatre persones del present Concell una de cada estament pera que assistesquen a dit sindich encarregantlos tinguen en dites coses lo bon cuydado que dells se confia y sa senyoria tinga facultat y potestat com lo present concell lals done de gastar en raho de dita instansia de compte extraordinari la quantitat de diner conuindra.»

«Y en executio de dita deliberatio y per los effectes en ella contenguts nomenaren los s.rs Consellers les persones seguents

Lo D.r en med[ecin].a Hyacintho Ballester ciutada honrrat

Joan Juliol mercader

Joseph Lloreda droguer

Pere Crusat sastre.»

DIJOUS a XV. de dit dia de la Gloriosa verge y martir s.ta Madrona los s.rs Consellers sise absent anaren al mati a la seu y se assentaren ab los banchs de vallut a la part del euangeli y despres comensaren la proffesso que anaua a s.ta Madrona per la

Festa de s.ta Madrona.

festiuitat de la gloriosa santa: los s.[rs] consellers ab un prom aportaren lo talam y arribats en dit monastir se assentaren ab les cadires y coxins de vallut carmesi a la part del euangeli y lo cap de professo ab sos assistents ab cadiras de vallut morat a la part de la Epistola ahont oyren lo offici: lo diaca porta la pau al cap de proffesso y lo sotsdiaca als s.[rs] consellers y acabat lo offici la professo sen torna ab la forma acostumada.

Don Phelip Sorribes y Rouira
conseller en cap.

Captura de fra don Gispert Amat Abat de s.[t] Pere de Galligans y diputat Ecclesiastich.

Diuendres a XVJ. de dit. — En aquest die prengueren Don fra Gispert Amat Abat de s.[t] Pere de Galligans y diputat Ecclesiastich del present Principat de Cathalunya delat y enculpat en la conspiratio fulminada contra la ciutat de Barcelona al qual encontinent sen portaren pres al castell de Salses.

Garrot de Onofre Aquiles mercader.

Disapte a XVIJ de dit a la tarde donaren garrot en la plasa dels traydors a Onofre Aquiles mercader de la present ciutat delat e inculpat de hauer volguda trahir y entregar al Rey catolich la ciutat de Bar[celon].[a] nostre s.[r] nos vulla guardar de caure en semblants desdichas. Anima eius requiescat in pace Amen.

Te Deum per la conspiratio.

Diumenge a XVIIJ. de dit. — En aquest dia los s.[rs] consellers sise absent demati anaren en la seu per assistir al Te Deum de gracias se celebraua en dita Iglessia per part del molt Ill.[e] capitol per serse descuberta la conspiratio alt mentionada Entraren per lo portal major passaren per mig del cor pujaren al præsbiteri per la part de la Epistola y fent los deguts acataments sen passaren a la part del euangeli ahont se assentaren en los banchs cuberts de vallut de la ciutat no obstant que en dita part estaua posat lo estrado de sa Alteza qui hauia de assistir en dit Te Deum fins que dit s.[r] virrey vingues, y al cap de una estona arribaren los molt Illustres s.[rs] Diputats y oidors los quals pujats en dit presbiteri fent las degudas cortesias al altar major y a dits s.[rs] consellers se assentaren en los banchs de la part de la Epistola y al cap de un poquet tenint entes dits s.[rs] Consellers que lo s.[r] virrey arribaua lo hisqueren a rebrer al portal major acompanyantlo fins en dit presbiteri ahont se assentaren ço es dit s.[r] virrey en son estrado a la part del euangeli y los s.[rs] Consellers en los banchs a la part de la epistola E dits s.[rs] deputats y oydors en altres banchs de vallut arrimats a la barana de s.[ta] Eulalia deuant lo altar major y encontinent feren Te Deum

laudamus en professo per dita Iglessia anant lo s.r virrey consellers y diputats darrera lo gremial en esta forma ço es lo s.r virrey ab lo s.r conseller en cap a ma esquerra darrera lo gremial despres dels verguers y despres los demes s.rs consellers en orde lo hu tras lo altro aportant dit[s] s.rs Diputats y oydors al costat. E acabada dita professo dit s.r virrey sen torna acompanyantlo dits s.rs consellers fins a la porta, com es costum y tornats al altar major sen anaren los s.rs diputats y despres dits s.rs consellers.

Offici de gracies per la conspiratio.

DILLUNS a XVIIIJ. de dit. — En aquest dia los s.rs consellers sise absent demati anaren a la seu per assistir al offici de gracias se celebraua en dita Iglessia en virtut de la deliberatio ultimam[en].t en lo present dietari expressada: ferense las matexas ceremonias que lo dia passat excepto que y fou lo concell real lo qual segue ab banchs detras del s.r virrey.

Festa de s.t Joseph.

Dit dia a la tarde per ser dia de s.t Joseph, anaren al conuent de s.t Joseph dels frares carmelitas descalsos ahont estaua lo Santissim Sacrament patent y oyren lo sermo y apres de enserrar sen anaren.

Offici de gracies per la conspiratio.

DIMARS XX de dit anaren dits s.rs concellers a la capella del palau de la comptessa ahont eran conuidats per los molt Ill.es s.rs diputats per assistir al offici de gracies se feya de serse descuberta la conspiratio: feuse en tot y per tot comforme en la seu assistinthi sa Alteza accepto que los s.rs Diputats hisqueren a rebrer als s.rs Consellers y a sa Alteza per quant es capella de dits s.rs

Festa de la conspiratio.

DIMECRES a XXJ de dit. — En aquest dia anaren los s.rs Consellers a la Iglesia parrochial de nostra s.ra del Pi hont se feya festa per lo descubriment de dita conspiratio: assisti sa Alteza ab lo consell Real estant assentats comforme y de la manera en altres dies es de veurer.

Concell de Cent.

DIJOUS a XXIJ de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations en aquell llargament expressades.

Conferensia.

DIUENDRES a XXIIJ de dit a la tarde los s.rs Diputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los Ill.res s.rs Consellers.

Offici de gracies per la conspiratio.

DISAPTE a XXIIIJ de dit los s.rs Consellers anaren a la matinada a la Iglesia de s.ta Maria a effecte de oyr lo offici de gracies que per lo effecte alt dit se digue.

Completas a s.ta Eularia.

Dit dia a la tarde anaren a la seu a la capella de la gloriosa s.ta Eularia a oyr las completas de enamorats que quiscun disapte de quaresma en dita capella se diuhen.

Festa de nostra S.ra

DILLUNS a XXVJ de dit. — En aquest die los s.rs Consellers anaren a la Iglesia de s.ta Maria de la mar a effecte de assistir a la festa de nostra S.ra Sa Alteza hi assisti y se feu com en las demes festes.

Brasso[s] generals a la diputatio.

DIMECRES a XXVIIJ de dit al demati se tingueren brassos generals acerca de la pressa del diputat Ecclesiastich feta a setse del present en los quals brassos foren fetes les deliberations assi en lo present dietari cosides (1).

Combregar del s.r Conseller sise.

Dit dia a la tarde combregaren lo molt Ill.re s.r Pere Bofforull conseller sise de la present ciutat y perço los demes s.rs Consellers sos companys anaren a casa dit s.r Conseller sise ab sas gramalles y al cap de una estoneta arriba lo santissim Sagrament que se li portaue de la Iglesia parrochial de s.t Just y s.t Pastor ab lo talem de la ciutat y vuyt atxes com es costum y a la que foren en lo carrer dits s.rs Consellers lo hisqueren a rebrer fins a la porta y fent lo degut acatament lo acompanyaren fins a la cambra de dit malalt hont se possaren dits s.rs Consellers en lo capsal del llit per filera ab sos siris a les mans y despres de hauer combregat dits s.r Consellers acompanyaren lo santissim sagrament fins en dita Iglesia de s.t Just lo qual despres de ser reseruat sen anaren.

Nostre S.r al monument dijous s.t

DIJOUS a XVIIJ (2) de dit dia del dijous sant. — En aquest die los s.rs Consellers ab sas insignias consolars anaren a la Iglesia de la seu a effecte de posar nostre s.r al monument y al cap de una estoneta arriba sa Alteza y los s.rs Consellers lo hisqueren a rebrer a la porta de nostra s.ra de la conceptio per estar la major embargada a causa del monument que era fet y a la que foren al presbiteri se assentaren ço es sa Alteza a la part del euangeli ab son estrado y los s.rs Consellers ab son estrado de vellut . E axi assentats oyren lo offici comforme se acostuma quiscun any per semblant diada y a la que foren a la comunio combrega tot lo clero y despres los s.rs Consellers y verguers: sa Alteza no combrega per hauer ja combregat y a la que posaren nostre s.r al monument los s.rs Consellers ab un prom aportaren lo talem de la manera que quiscun any se acostuma

(1) No hi son.
(2) XXIX.

y sa Alteza anaua darrera ab una atxa y desta manera possaren nostre s.r al monument fent las ceremonias en dit dia ordinarias y a la que nostre s.r fonch en lo monument dits s.rs Consellers sen anaren sens fer ninguna ceremonia per quant en semblant dia possat nostre s.r al monument no se acostuma.

A la tarde los s.rs Consellers assistits de alguns officials de la ciutat anaren a cercar los monuments per diuerses Iglesies y despres sen anaren a la seu hont pujats en lo presbiteri veren la proffesso de la sanch de Jesuchrist que quiscun any se acostuma de fer per semblant diada. Sa Alteza ab la s.ra virreyna estauen en la capella dels sabaters prop lo monument de dita Iglesia hont veren dita proffesso la qual acabada tots sen anaren sens fer ninguna ceremonia com se acostuma. Cerca dels monuments.

DIUENDRES a XXX de dit a la matinada dits s.rs Consellers ab las gramalles de dol anaren a la seu a treurer nostre s.r del monument haont se feren las matexas cerimonies que en lo any passat son de veurer no assistinthi sa Alteza. Diuendres S.t

A la tarde anaren en dita Iglesia per assistir a la proffesso de la [s.ta] spina y de aqui sen pujaren al altar major pera veurer la proffesso de la soledat la qual vista sen anaren a sas casas. Professons de la S.ta Espina y de la Soletat.

DISAPTE a XXXJ de dit a la matinada dits s.rs Consellers anaren a la seu per assistir al offici y benedictio de las fonts que quiscun any per semblant dia se acostuma. Benedictio de las fonts.

A la tarde dits s.rs Consellers sise absent per malaltia anaren al estudi a fer visita general. Visita general al Estudi.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA
conceller en cap.

[ABRIL]

DIUMENGE al primer de Abril mil siscents quorantasis. — En aquest die los s.rs Consellers sise absent per malaltia se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenia y de aqui sen anaren a la Iglesia de la seu ab la musica deuant per los llochs acostumats: entraren per lo portal major passaren per lo cor pujant al presbiteri per la part de la epistola passantsen a la part del euengeli hont se assentaren per no serhi lo estrado de sa Alteza parat y a la que lo offici estaue molt auant tingueren noua que sa Alteza venia Promenia de Pasqua.

y encontinent lo hisqueren a rebrer al portal major acompanyantlo fins al presbiteri hont se assenta a la part del euangeli ab son estrado y dits s.rs Consellers y promens a la part de la Epistola y axi estants acabaren de oyr dit offici lo qual acabat dits s.rs Consellers y promens acompanyaren a sa Alteza fins al portal y tornantsen al presbiteri a fer oratio y de aqui sen anaren ab la forma eren vinguts fins a s.t Jau[m].e hont se varen disgregar.

Mort del Ill.re S.r Pere Bofforull conseller sise.

DILLUNS a IJ de dit. — En aquest die mori lo Ill.re S.r Pere Bofforull conseller sise lo any present de la ciutat de Bar[celon].a y encontinent sabuda sa mort tancaren la porta major de la casa de la present ciutat y foren lleuades las colgadures de la istantia de trentanari noua cobrintse de vayeta los banchs de vallut hont seuhen los s.rs Consellers y las taules son en dita istantia comforme es costum y axi mateix se digueren per dit s.r vint y sinch misses de requiem per la anima de dit s.r en la capella de la present casa: nostre s.r lo tinga en sa santa gloria.

Conspiratio de Portugal.

Dit dia se publica per la present ciutat una carta noua en la qual se donaue relatio de una gran conspiratio se era feta en Portugal contra de llur Rey y lo castich que lo dit hauia fet contra dels conspirats com en dita carta noua es de veurer (1).

Enterro del s.r Conseller sise.

DIMECRES a IIIJ de dit fonch lo enterro de dit s.r Pere Bofforull quondam conseller sise en lo qual assistiren los demes s.rs Consellers ab les gramalles de dol en forma de ciutat tenint lo cap del dol y entre dits s.rs Consellers los fills de dit defunct comforme se acostuma.

Extractio de Diputat Eclesiastich.

DIUENDRES a VJ de dit. — En aquest die a la deputatio tragueren diputat Ecclesiastich en lloch de Fra don Gispert Amat de present capturat per ser hu dels conspirats contra la present prouintia y hisque lo R.nt S.r d.r Barthomeu Viuer canonge de la seu de Urgell: nostre s.r li done forses pera poder ben regir y administrar los negocis de la present prouintia.

Garrot a m.r Joseph Ferrer.

DISAPTE a VIJ de dit. — En aquest die donaren garrot a m[ice].r Joseph Ferrer adelat y enculpat de hauer conspirat contra la present prouintia.

Festa del s.t Sepulcra.

DIUMENGE a VIIJ de dit los s.rs Consellers sise defunct anaren a la Iglesia de las monjas de Hierusalem de la present ciutat a effecte de assistir a la festa que en dit monestir se feya

(1) V. l'*Apèndix XIII.*

del s.t sepulcre: pujaren al presbiteri y se asentaren a la part del euangeli ab los banchs de vellut de la ciutat. Dit dia per lo s.r vicari general fonch publicat un jubileu lo qual esta assi cusit (1).

DILLUNS a VIIIJ de dit lo s.r de Marca ana a casa la ciutat a parlar ab los s.rs Consellers lo qual se assenta entre los s.rs Consellers cap y ters y de aqui parlaren coses secretes E, en ser fora dit s.r de Marca dits s.rs Consellers anaren a la seu a assistir a la festa que de nostra s.ra se feya que en dita Iglesia se feya. Vinguda del s.r de Marcá a casa la present ciutat.

Dit dia a la tarde se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch extractio de conseller sise en lloch y per mort del Ill.re s.r Pere Bofforull extret lo present any y fonch exit lo deuall escrit y seguent. Consell de Cent y extractio de Conseller sise.

Thomas Costa corder. } Conseller sise.

DIMARS a deu de dit los s.rs Consellers sise absent per no hauer jurat ab vot y parer de una promenia que per dit affecte ajuntaren anaren a donar la benuinguda al s.r Monsiur de Cobonyes tinent general de sa Alteza vingut en la present ciutat lo qual possaue en lo carrer dit de la merce en una casa prop lo hostal cremat a la part de la muralla de mar y a la que foren dits s.rs Consellers a la porta de ditas cases exits de sos cotxes dit s.r los hisque a rebrer al cap de la escala fentlos grandisimes cortesies y a la que foren entrats en una istantia endintre dits s.rs Consellers se assentaren en unes cadires en filera y dit s.r de Cobonyes deuant dells en altra cadira y axi assentats dit s.r Conseller en cap ab veu sua y de voluntat dels demes li dona la benuinguda offerintse per part de dita ciutat seruirlo en tot lo que fossen de importantia y dit s.r ab paraules molt corteses respongue que estaue contentissim de les merces que dits s.rs Consellers li feyen y que ell era vingut en la present prouintia a effecte de emplear sa persona en tot lo que fos de importantia y que ell procuraria en obrar los effectes que tots podiem desitjar. E acabat dit rahonament dits s.rs Consellers sen anaren acompanyantlos dit s.r fins al cap de la escala. Visita al S.r de Cobonje tinent general de sa Alteza.

Dit dia de deu de dit fonch feta una embaxada a sa Altesa de part dels s.rs Consellers per ..... (2) cauallers de la present Embaxada a sa Alteza.

(1) V. l'*Apèndix XIV*.
(2) Espay de més de mitja ratlla en blanch.

ciutat la qual embaxada esta assi en lo present dietari cusida (1).

Jurament del s.r Thomas Costa conseller sise.

DIMECRES a XJ de dit en aquest die a las nou hores de matinada lo Ill.re s.r Thomas Costa conseller sise ana a casa la ciutat pera jurar: anaua ab la gramalla de grana per portar dita gramalla los demes s.rs Consellers ab son verguer deuant y molts cauallers a son costat en forma de bordo y molts altres darrera quil acompanyauen y arribat en dita casa hoy missa en la capella la qual acabada sen entra a consistori ab los s.rs Consellers y alla presta lo solit jurament.

Gracias a sa Alteza.

DIUENDRES a XIIJ de dit. — Los s.rs Consellers en forma de ciutat anaren a Palacio a effecte de donar las gratias al s.r virrey de la merce hauia fet a la present ciutat en donar las cases de m[ice].r Joseph Ferrer y m[ice].r Joseph Amigant que la Thesoreria se hauia preses per ser los dits inculpats de hauer conspirat contra la present prouintia: arribaren a palatio y trobaren sa Altesa al quarto de la s.ra Princesa en una quadra o, istantia qui mira al hort que abans eren del duch de Cardona sota de un docer molt rich de tela de or estant tota la quadra entapisada de colgadures de dita tela de or molt rica ab un llit del mateix possat dins una balustrada de fusta dorada estant dita cambra riquisimament parada y adornada E, a la que dits s.rs Consellers entraren per dita cambra sa Alteza se alsa y fent cortesia dits s.rs Consellers los feu assentar en unes cadiretes baxes ço es tres a cada part estant sa Alteza en lo mig dells y axi assentats dit s.r Conseller en cap ab veu sua y de voluntat dels demes

---

(1) Diu axi:

✠

«Serenissim S.r

Lo syndich de aquesta Ciutat doná memorial a V. altesa dels danys que la companyia del regiment de Champanya que constaue de 1500 soldats de peu donaren als pobres va[ssa]lls desta mateixa Ciutat en la Vila y terme de Moncada en lo temps passaren per alli que importarien dits danys mes de 240 ₧ ⊕ . ha succehit dissapte passat que passant per alli sis companyias del regiment de mussur de La Mota les quals no sols compelliren a dits particulars a dar los a menyar de tot lo quels aparague no dexant bestiar algu de cria dexant aquell poble falto de tot aliment Pero encara sen aportaren tot lo bagatge trobaren detenintsel fins lo die de vuy y a un particular qui anaue en seguiment de sa caualcadura li donaren de bastonades, restant dit lloch sens ninguna prouisio en tant que passant per aquell diumenge passat per la tarda lo tinent de V. altesa no fou possible donarli aliment algu y referint la causa de no auerley demaná si auien dits soldats pagat lo que auien pres y dientli que no, digue que ere rao ho pagassen y que per aço acudissen dits particulars a V. altesa ; y lo que pijor es que sabent dits soldats o, los cabos de aquells de dit regiment de mussur de la Mota la charitat y grandesa de V. altesa en manar se paguen estas coses, compelliren ab violencia a dits particulars a quels fessen albara de rebuda del gasto auien fet , Representen los Consellers a V. altesa estas coses y encaridament supplican sie seruit ferlos merce de apiadarse desta pobre gent manantlos pagar lo que en esta raho sels deu y si es possible y pera que del tot no se acabe aquell poble manar que lo transit dels soldats de sa mag.d sie per altra part tant per que en numero son les casas destos paysans dotse , com per que estan en lo ultim de poderlos allotjar , que en tot rebra molt gran merce esta Ciutat de V. altesa.»

li dona las gracies de la merce hauia feta de donar ditas cases a la present ciutat offerintse prompte al seruey de sa Mag.t Christianissima que Deu g[uar].de y de sa Alteza E, dit s.r virrey estima molt lo agrayment per part de la ciutat fet donant moltes demostrations de alegria en las paraules respongue las quals acabades dits s.rs Consellers se alsaren y despedintse de sa Alteza quils feu gran merce sen anaren en la forma eren vinguts.

Garrot a m[ice].r Joseph Amigant.

DISAPTE XIIIJ de dit. — En aquest die donaren garrot a m[ice].r Joseph Amigant en un catafal de fusta publicament possat en la plaça vuy dita de llotja y abans dels traydors lo qual ere inculpat de ser hu dels cabos de la conspiratio feta contra lo present Principat de Chatalunya feta.

Electio de mercaders.

Dit die foren fets mercaders en casa la ciutat comforme quiscun any se acostuma y en la ma corrent es de veurer (1).

Jubileu y benedictio de la terra.

DIUMENGE a XV. de dit. — En aquest die se feu la benedictio de la terra inseguint lo Jubileu de sa santedat vingut y publicat per lo s.r vicari general a VIIJ del present y per dit effecte a la tarde los s.rs Consellers cap absent per tenir lo s.r don Fran.ch de Sorribes son germa mal ab ses insignies consulars anaren a la seu y al cap de una estona arriba sa Alteza lo qual hisqueren a rebrer al portal major acompanyantlo fins al presbiteri hont se assenta a la part del euangeli ab son estrado y dits s.rs Consellers a la part de la epistola y al cap de una estona se comensa dita proffesso anant los s.rs Consellers ab lo s.r virrey darrera lo gremial ço es quint y sise deuant ters y quart despres y lo s.r conseller segon a ma esquerra portant a ma dreta lo s.r virrey y axi anants per los llochs acostumats arribaren en lo portal dit dels tallers hont se acostuma fer dita benedictio en lo qual portal y a la part que mira al portal del estudi estaue fabricada una escala de fusta molt ampla pera poder pujar en dita torra los s.rs Canonges del gremial dits s.rs Consellers y virrey y altres qui en dita benedictio hauien de assistir hont pujaren y se feu dita benedictio en un altar que sobre dita torra se era fet per dit affecte ab lo modo y manera se acostuma y comforme en lo ceremonial del molt Ill.re capitol es de veurer E dita benedictio acabada la proffesso sen torna a la seu per los llochs acostumats y dits s.rs virrey y consellers sen anaren.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

---

(1) Los mercaders matriculats foren quatre y llurs noms los seguents: Jaume Ginebreda y Oliver, Salvador Picó, Pau Bosch y Joseph Pinyana. (*Deliberacions* de 1646, fol. 110.)

Festa de nostra s.ra

Dilluns a XVJ de dit a la tarde los s.rs Consellers anaren a Bellem per assistir a la festa se feya de nostra s.ra

Vinguda de la armada de mar Enemiga.

Disapte a XXJ de dit a la matinada la talaya de la montanya de moniuhich assenyala la armada enemiga qui venia de la part de ponent passant a la part de lleuant.

Junta a la Lotja.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers se ajuntaren a la llotja assistits dels mestres de camp y sargentos majors de la present ciutat pera poder donar los ordens necessaris en raho de dita armada enemiga.

Festa de s.t Jordi.

Diumenge a XXIJ de dit vigilia de s.t Jordi los s.rs Consellers quint absent anaren a la casa de la diputatio hont se feya la festa de dit glorios s.t y arribats en dita casa dits s.rs diputats los hisqueren a rebrer al cap de la escala sonant tota la musica que dit dia hi ha y de aqui sen anaren al salo gran hont estaue parada la capella comforme quiscun any se acostuma y los s.rs Consellers se assentaren a la part de la epistola ab uns banchs de vellut de la manera estan assentats en las demes Iglesies y a llur costat dits s.rs Diputats tambe de filera al reues dels s.rs Consellers axi que los s.rs Conseller en cap y diputat Ecclesiastich venian a estar costat per costat estant dit s.r Conseller a ma dreta y los demes s.rs Consellers per son grau enues lo altar y s.rs diputats tambe per son grau enues la porta e, axi assentats oyren las vespres que per dita festiuitat se digueren en dita casa las quals acabades dits s.rs Consellers sen anaren acompanyantlos dits s.rs diputats fentlos empero primer sercar totas las sales comforme es costum despedintse al cap de la escala.

Vinguda de la armada.

Dit dia a la tarde la atalaya de moniuhic torna a assenyalar la armada enemig[a] que hauia perdut de vista.

Festa de s.t Jordi.

Dilluns a XXIIJ de dit dia del glorios s.t Jordi los s.rs Consellers ab ses insignies consulars anaren a la diputatio per assistir al offici que de la festa de dit glorios s.t dit dia se feya: fou lo recibiment de la matexa manera que lo die de ayr accepto que sa Alteza hi ana y dits s.rs Diputats lo hisqueren a rebrer per ser sa propria casa y lo acompanyaren fins a la capella se assenta ab son estrado a la part del euangeli y los s.rs Consellers y diputats ab la forma en lo die de ayr specificada E, acabat dit offici sa Alteza sen ana acompanyantlo dits s.rs Diputats y despres los s.rs Consellers.

Proffesso de s.ta Madrona.

Dimars a XXIIIJ de dit a la matinada lo Ill.re Capitol de la seu ana en professo a sercar la beneyta s.ta Madrona pera por-

tarla en la present ciutat per aygua: feuse dita proffesso ab la forma acostumada assistinthi dits s.rs Consellers cap absent.

Festa de s.t March.

DIMECRES a XXV de dit a la matinada die de s.t March los s.rs Consellers ab sas gramalles anaren a la seu de hont ab proffesso darrera del gremial anaren al hospital de s.ta Creu hont digueren lo offici que quiscun any se acostuma assistint dits s.rs Consellers al presbiteri de dita Iglesia ab sas cadires y coxins de vellut a la part del euangeli y acabat dit offici dita proffesso sen torna a la seu de hont dits s.rs Consellers sen anaren.

La armada Enemiga.

Dit dia la atalaya de Moniuhich [assenyalà?] la armada enemiga.

Concell de Cent y extractio de Consols de llotja.

Dit dia a la tarde hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch extractio de consols de llotja y altres officis que quiscun any se acostumen comforme dites y altres coses en la ma corrent mes llargament es de veurer.

La armada Enemiga.

DIJOUS a XXVJ de dit a la matinada latalaya de Moniuhich torna assenyalar la armada enemiga. y a la tarde los s.rs Consellers anaren al baluart de mitjorn pera donar los ordens foren necessaris: tingueren vint y quatrena de moll en dit baluart.

Vinguda de vaxell[s] enemichs.

DIUENDRES a XXVIJ de dit dita Atalaya assenyala vaxells de la part de lleuant dels enemich[s] y a la tarde dits s.rs Consellers assistiren al baluart de mitjorn pera fer lo que conuenía.

Anada a Palacio.

DISAPTE a XXVIIJ de dit sabent los molt Ill.res s.rs Consellers que sa Alteza los hauía enuiats a cercar a la tarde anaren a palacio pera veurer lo que manaua: trobarenlo en sa propria cambra hont dorm que trau finestres al carrer de la merce y arribats dits s.rs Consellers y assentats ab la forma acostumada lo s.r virrey los digue que estaue molt agrayt de la assistentia y diligenties hauien fetes lo saui consell de cent y dits s.rs Consellers de las materies corrents de la conspiratio estimant molt lo bon zel de la present ciutat y axi mateix los feu a saber com sen anaue a campanya aduertintlos cuidasen de la bona administratio y gouern de la present ciutat com del[l]s esperaua queu estimaría molt E dit s.r Conseller en cap respongue que estimauen molt la merce que dit s.r virrey los feya offerintse per part de dita ciutat sempre al seruey de sa mag.t Christianisima que Deu g[uar].de y de sa Alteza tenint sempre particular cuidado de acudir a la conseruatio de la present ciutat y encontinent se alsaren y sen anaren ab la forma eren vinguts.

Anada al baluart de

DIUMENGE a XXVIIIJ de dit los s.rs Consellers a la tarde

S.ta Madrona.

anaren al baluart de s.ta Madrona per assistir a las oppositions y examens de las plaças de alguns artillers se hauíen de prouehir en la present ciutat.

DILLUNS a XXX de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

MAIG 1646

A Palacio.

DIMARS al primer del mes de maig del corrent any mil siscents quoranta sis. — Los s.rs Consellers al dematí anaren a palatio a parlar ab sa Alteza: feuse com las demes vegades.

Conferencia.

DIMECRES a IJ de dit a la tarde vingueren los s.rs Diputats a casa la ciutat a tenir conferensia ab los s rs Consellers cap y ters absents y alla juntats tractaren coses concernents a la utilitat y profit de la present ciutat y de la present prouinsia.

Festa de s.ta Creu.

DIJOUS a IIJ de dit dia de s.ta Creu los s.rs Consellers ab sos prohomens cap y quint absents se ajuntaren a s.t Jau[m].e ab forma de promenía y de aqui anaren a la seu ab la musica deuant per los llochs acostumats y pujats en lo presbiteri fent los deguts acataments al altar major se assentaren a la part del euangeli ab los banchs de vellut de la ciutat y al cap de una estona arriba lo s.r Gouernador en dita seu y dits s.rs Consellers y promens lo hisqueren a rebrer fins a la porta del presbiteri de la part de la Epistola (per ser sa Alteza fora y anar la Gouernatio vice Regia) aportantlo fins dita part del euangeli hont se assentaren dits s.rs Consellers y promens ab la forma acostumada y dit s.r Gouernador a la ma dreta del s.r Conseller segon per [esser] lo en cap absent y axi assentats oyren lo offici y sermo y aquell acabat dit s.r Gouernador sen va anar acompanyantlo dits s.rs Consellers y prohomens fins dita porta del presbiteri de hont sen tornaren a fer oratio la qual feta sen anaren a s.t Jau[m].e ab la forma acostumada de hont se disgregaren.

Festa de s.ta Monica.

DIUENDRES a IIIJ de dit dia de s.ta Monica a la matinada los s.rs Consellers anaren a la seu a la proffesso se féu per dita Iglesia de pregaries pera que nostre s.r ab intercessio de la gloriosa s.ta Madrona fos seruit de donarnos aygua.

E despres axits de dita Iglesia dits s.rs Consellers cap y quint absents anaren al monestir dels frares de s.ta Monica de la pre-

sent ciutat hont arribats los pares de dit monestir los hisqueren a rebrer yls acompanyaren fins al presbiteri hont se assentaren a la part de la euangeli ab las cadires y coxins de vellut y axi assentats oyren lo offici y sermo se digue en dita Iglesia lo qual acabat sen anaren.

Festa de s.ta Creu al hospital.

DIUMENGE a VJ de dit los s.rs Consellers anaren a la Iglesia del hospital general de s.ta Creu de la present ciutat hont se feya la festa de s.ta Creu y alla arribats los s.rs ad[ministrad].ors los hisqueren a rebrer a la porta del pati del carrer del hospital com es costum y los acompanyaren fins al presbiteri hont dits s.rs Consellers se assentaren a la part del euangeli ab las cadiras de vellut y los s.rs ad[ministrad].ors a la part de la epistola ab cadires ordinaries y axi assentat[s] oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Proffesso de les lledanyes.

DILLUNS a VIJ de dit. — En aquest die comensaren las proffessons de las lledanyes y anaren a dir lo offici a s.t Pau lo qual acompanyaren los s.rs Consellers cap absent y oyren lo offici assentats ab les cadires de vallut carmesí a la part del euangeli y al donar la pau lo diaca la aporta als s.rs Consellers y lo sotsdiaca als del gremial.

Consell de Cent.

Dit dia a la tarde se toca a consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fou tractar de alguns condempnats per complices en la conspiratio los quals foren desensiculats de la bossa de la present casa com en la deliberatio de dit consell en la ma corrent [del present] any continuada y assí cusida llargament es de veurer a la qual me refer (1).

Proffesso de lledanyes.

DIMARS a VIIJ ana la proffesso de les lledanies a dir lo offici a s.t Pere: los s.rs Consellers la acompanyaren y se feu com lo dia passat.

Proffesso de lledanyes.

DIMECRES a VIIIJ de dit dita professo de les lledanies ana a dir lo offici a s.t Miquel la qual acompanyaren dits s.rs Consellers: feuse com los altres dies.

Festa de la assentio.

DIJOUS a X de dit. — En aquest die festa de la assentio los s.rs Consellers quint absent per estar lo prom de dit s.r Conseller desganat y se ajuntaren lo dematí ab sos promens al porxo de s.t Jau[m].e E, de allí anaren a la seu hont oyren lo offici assentats a la part del euangeli ab los banchs de la ciutat que allí son.

---

(1) No 's troba en *Dietari*, pero 's transcriu del correspon nt llibre de *Deliberacions*. — V. l'*Apèndix XV*.

Lo s.r de Marca.

DIUENDRES a XJ de dit lo s.r de Marca vingue a casa la ciutat hont font rebut per los s.rs Consellers y se assenta entre cap y ters y allí tractaren coses de secret.

Jurament dels consols de la Llotja.

DISAPTE a XIJ de dit fonch lo jurament dels s.rs Consols de la llotja nouament extrets lo qual se feu ab la forma que a VJ de maig 1645 llargament es de veurer excepto que en dit acompanyament assistí lo s.r Abat de S.t Culgat lo qual segue entre los s.rs Consellers cap y ters.

Festa [en Santa Elisabeth].

DIUMENGE a XIIJ de dit los s.rs Consellers ab ses insignies consulars anaren al monestir de s.ta Elisabet de la present ciutat hont se feya la festa de ..... (1) segueren al presbiteri a la part del euangeli ab las ..... (2) y axi assentats oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren.

DON PHELIP SORRIBES
Y ROUIRA conseller en cap.

Consell de Cent.

DIMECRES a XVJ de dit a la tarde se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch deliberar se desensiculasen algunes persones que sabíen en la conspiratio se era feta com mes llargament en dita deliberatio es de veurer assí cusida y en la ma corrent del present any continuada (3).

Vint y quatrena de Guerra.

DIUENDRES a XVIIJ de dit al vespre y de nit los s.rs Consellers manaren conuidar algunes persones de vint y quatrena de guerra las quals ajuntaren en dita casa a effecte de fer les instructions y cartes se hauien de fer per despedir al s.r Fran.c Sangenís qui sen anaua ab embaxada per part de dits s.rs Consellers y de la deliberatio de la vint y quatrena de guerra a sa Alteza en lo camp per negosis conuenients a la present ciutat y prouintia hisqueren molt tart de Junta que deuían ser las dotse de la nit.

Primer dia de Pasqua del sperit Sanct.

DIUMENGE a XX de dit dia de Pasqua del sperit sant los s.rs Consellers ab sos prohomens se ajuntaren a la plaça de s.t Jau[m].e ab forma de promanía y de aqui anaren ab la musica a la seu per los llochs acostumats y pujats al presbiteri fent los deguts acataments al altar major se assentaren a la part del euangeli y al cap de una estona arriba lo s.r Gouernador lo qual hisqueren a rebrer fins a la porta del presbiteri de la part de la

(1) En blanch.
(2) Idem.
(3) No apareix insertat aqueix acort en *Dietari*, haventse tingut d'extreure del registre de *Deliberacions*. — V. l'*Apèndix XVI*.

Epistola per anar la gouernatio vice Regia y passats en dita part del euangeli se assentaren dits s.^{rs} promens y Consellers ab la forma acostumada y lo s.^{r} Gouernador a la ma dreta del s.^{r} Conseller en cap y axí oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eren vinguts.

Funeraries del s.^{r} Compte Xabot.

DIJOUS a XXIIIJ de dit en aquest dia se feren las funeraries del s.^{r} Compte Xabot lo qual mataren los enemichs al siti de Lleyda en temps que dit S.^{r} volia guanyar un fortin de dita plaça de Leyda: feren se ditas obsequies en lo monestir de s.^{t} Fran.^{c} de la present ciutat hont estaua deuant del presbiteri un tumul alt cobert de vayeta negre ab moltes armes y lletreros per dit tumul hauiay moltas atxas al rededor de dit tumul y molts siris en lo altar major Assistiren en dit enterro los molt Ill.^{res} Srs Consellers de la present ciutat juntament ab lo s.^{r} Gouernador qui estaue assentat a la ma dreta del Sr Conseller en Cap a la part del euangeli y los s.^{rs} Diputats a la part de la Epistola y axí assentats oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren a sas casas.

Lo s.^{m} Sagrament per pregaries a la Seu.

DISAPTE a XXVJ de dit a la matinada los s.^{rs} Consellers anaren a la seu hont estaue descubert lo santissim Sagrament per pregaries hont despres de hauer fet oratio sen anaren a casa la ciutat hont tingueren Conferensia ab los Srs Diputats.

Al estudi general.

Dit dia a la tarde dits Srs Consellers [anaren] al estudi general per assistir en lo maig que feyen los minyons Studiants del quart any de gramatica.

Lo S.^{m} Sagrament a s.^{ta} M[arí].^{a} per pregaries.

DIUMENGE a XXVIJ. — En aquest dia los Srs Consellers anaren a la Iglesia de s.^{ta} Maria de la mar hont estaua patent lo S.^{m} Sagrament per pregaries: pujaren en lo presbiteri y alla feren oracio y oyren lo offici lo qual acabat sen tornaren.

Al Pi per pregaries.

DILLUNS a XXVIIJ de dit. — Dits Srs Consellers anaren a la Iglesia de nostre S.^{ra} del Pi hont estaue descubert lo santissim Sagrament per pregaries.

Conferensia.

Dit dia los Srs Consellers anaren a la diputatio a conferensia ab los Srs Diputats.

Entrada dels fills del S.^{r} virrey.

Dit dia a la tarde entraren en la present ciutat los Srs Princeps fills del serenissim Sr Enrrich de Lorena Compte de Arcourt loctinent y Capita general en lo present Principat de Cathalunya los quals aportauen de França essent petitons de poca edat: la s.^{ra} Virreyna los ana a veurer a s.^{t} Andreu y molts altres cauallers y dames de la present ciutat Entraren ab cotxes tapats fins a palacio hont sen pujaren a descansar.

Lo S.m Sagrament a S.t Just per pregaries.

Dimars a XXVIIIJ se tingue patent lo santissim Sagrament en s.t Just per pregaries hont anaren los S.rs Consellers ab la forma acostumada.

Visita als s.rs Princeps.

Dit dia a la tarde tenint notitia dits S.rs Consellers que dits s.rs princeps fills de sa Alteza eren en la present ciutat y despres de demanar hora pera besarlos las mans anaren ab les Insignies Consulars y masses altes a Palacio de la s.ra virreyna hont visitaren a dits S.rs Princeps donantlos la benuinguda y despres sen tornaren a Casa la ciutat.

Vigilia de Corpus.

Dimecres a XXX de dit vigilia de la festiuitat de Corpus Christi se possa la primera pedra en lo baluart del portal nou en la cortina de la part dels caputxins en la qual pedra hi hauia primer una creu y apres un retol que deya Pro Pugnaculum Olegariense baix del qual retol estauen esculpidas las armas de la ciutat en quadro y sobre la punta mes alta del escut una flor de lliri al costat lo present any mil sis cents quoranta sis Digue missa a les set horas lo R.nt Rector de la Iglesia parrochial de s.ta Eularia de Merida extra muros y despres dit Rector beney dita pedra y fonch apres possada en dit lloch Assistiren en tot lo molt Ill.re S.r Joan Batt.a Momfar y Sorts ciuteda honrrat de Bar[celon].a y doctor en drets Conseller ters don Hieronym de Miquel m[estr].e de camp del tertio que defensa aquelles parts de ciutat lo d.r m[ice].r Fran.c Climent y molts altres en multitut copiosa: Deu dexe acabar la obra de dit baluart a major gloria suà y del beneuenturat S.t Olaguer del nom del qual se ha de intitular y major defensa y benefici de esta ciutat.

Festa a s.t Jau[m].e en la vigilia de Corpus.

Dit dia a la tarde se feu la festa ordinaria de la vigilia de Corpus que quiscun any se acostuma comforme y de la matexa manera se feu lo any passat a catorse de Juny accepto que lo s.r Canseller noy vingue y tambe los S.rs Princeps fills de sa Alteza estauen en lo balco y finestres de la Diputatio hont veren dita festa molt be y a la fi los s.rs Diputats los donaren una molt bona collatio de confitura candida de la qual dits S.rs Princeps llansaren molta al carrer juntament ab diners entretenintse en mirar lo aualot hi hauía entre los minyons en cullir dita confitura y diners.

Dia de Corpus.

Dijous a XXXJ de dit dia de Corpus. — En aquest dia al dematí y a la tarde se feu la matexa cerimonia axi en lo offici com en la proffesso que lo any passat a quinse de Juny accepto

que la s.ra Virreyna ere a casa del S.r Tresorer Bru al cap del carrer de Moncada y los s.rs Princeps de hont veren dita proffesso.

DON PHELIP SORRIBAS Y
ROUIRA conseller en cap.

[JUNY]

Jurament del prior de la cort del veguer.

DIUENDRES al primer de Juny a la matinada jura en Prior de la Cort del veguer m[ice].r Pere Antt.o Serra lo qual sen ana en dita Cort acompanyat de algunes persones y alla jura en ma del s.r veguer y despres sen ana a la cort del balle y alla jura ab la forma acostumada.

Visita al nebot de sa Alteza.

Dit dia los S.rs Consellers ab ses Insignies Consulars y masses altes anaren a fer visita al s.r ..... (*) nebot de sa Alteza lo qual trobaren al quarto de la s.ra virreyna a la part del hort de las casas que abans eren del duch de Cardona al pla de s.t Fran.c y arribats dits S.rs Consellers dit S.r ..... (*) los feu molt gran agasajo y recibiment assentantse ab ses cadiretes al costat de un doçer ab la forma acostumada y axí assentats lo S.r Conseller en cap de voluntat dels demes li digue y explica sa embaxada la qual contenía lo gran contento hauían tingut fos arribat en la present ciutat ab entera salut y que se offeríen promptes per part de la ciutat en seruirlo en tot lo que los manaría y dit S.r ..... (*) los respongue ab paraules molt corteses y per medi de son faraut que estimaue molt la merce que dits S.rs Consellers li feyen y que sempre y quant conuingues emplearse en alguna cosa en benefici de la present ciutat que ell ho faría ab molt gran contento y fet dit rahonament dits S.rs Consellers sen anaren. Dit dia a la tarde los s.rs Consellers anaren a la proffesso de s.t Jau[m].e

Vinguda del nebot de sa Alteza a casa la ciutat.

DISAPTE a IJ de dit. — En aquest die vingue en la casa de la present ciutat lo s.r ..... (*) nebot de sa Alteza pera tornar la visita a dits s.rs Consellers: hisquerenlo a rebrer alguns Cauallers y persones de compte y officials de la present casa en lo portal major acompanyantlo fins a la porta primera dita de trentenari vella hont dits S.rs Consellers lo hisqueren a rebrer y despres de

(*) En blanch.

hauer feta oracio a la Capella lo entraren a la istantia noua de trentenari hont segue entre lo s.r Conseller Cap y ters y despres de hauer fet son rahonament y dit S.r Conseller en cap hauerli respost ab paraules de cumpliment molt corteses sen ana acompanyantlo dits S.rs Consellers y Cauallers fins alla hont lo hauían exit a rebrer.

Proffesso a s.t Miquel.

Dit dia a la tarde los s.rs Consellers anaren a la proffesso que la Iglesia de s.t Miquel fa per la festiuitat de Corpus y aportaren lo talem a dita proffesso ab la forma acostumada.

Proffesso a s.ta Maria.

DIUMENGE a IIJ de dit los s.rs Consellers ters y quint absents anaren a la proffesso de s.ta Maria de la mar hont aportaren lo talem de la custodia E lo s.r Conseller quint ana a la proffesso de nostra S.ra del Pi que tambe dit dia se feya.

Proffesso de s.t Sebastia.

DILLUNS a IIIJ de dit los S.rs Consellers ters absent anaren a la proffesso de s.t Sebastia.

Proffesso de s.t Fran.co de Paula.

DIMARS a V de dit anaren a la proffesso de s.t Fran.co de Paula.

Proffesso de s.t Just.

DIMECRES a VJ de dit anaren a la proffesso de S.t Just y s.t Pastor.

Cap de octaua de corpus.

DIJOUS a VIJ de dit dia de Cap de octaua de corpus los S.rs Consellers ab sos prohomens se ajuntaren a la plaça de s.t Jau[m].e y de aquí sen anaren a la seu hont se feren les matexes Cerimonies que en lo any proppassat a vint y dos de Juny es de veurer y despres de ser acabada la proffesso [sen anaren?] al monestir de las monjas de Hierusalem pera anar a la proffesso que ditas monjas feyen.

Conferencia.

DIUENDRES a XV de dit. — En aquest dia a la matinada los s.rs Consellers anaren a la diputatio a tenir Conferensia ab los molt Ill.res Senyors Diputats en la qual conferencia assistí lo s.r de Marca y alla tractaren negocis secrets.

Conferencia.

Dit dia a la tarde los S.rs Diputats vingueren a casa de la ciutat a tenir Conferencia ab los S.rs Consellers.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

Consell de Cent.

DISAPTE a XVJ de dit. — En aquest dia se tingue Consell de Cent en lo qual despres de ser congregat y hauerse legit en aquell algunes cartes del Rey nostre S.r que Deu guarde y de la Reyna y del s.r Le Tiller y altros papers se llegí un paper donat

per part del s.^{r} de Marca lo qual esta a assí cusit (1) y legits arriba dit s.^{r} de Marca al qual hisqueren a rebrer molts s.^{rs} de Consell de Cent a la porta del cap de la escala y los Srs Consellers al Cancell de deuant la porta de dita Sala de Consell de Cent y entrats que foren en dita Sala dit Sr de Marcha se assenta entre lo s.^{r} Conseller segon y ters hont despres de fetes les degudes cortesíes y serse cubert estant denpeus com es costum feu relatio del estat en que estauen los negocis de las Paus de Monster y del que se hauía tractat en orde y en raho del present principat la qual relacio esta continuada en dit Consell juntament ab altres Cartes y papers fahents per dit negosi E feta dita relatio dit Sr de Marca sen ana acompanyantlo de la matexa manera ere vingut. E anat que sen fonch volgue entrar en dit Consell lo s.^{r} don Joseph de Ardena Compte de Illa embaxador vingut de Paris per part de la ciutat y perço se dupta quin lloch se li donaría en dit Consell per ser Compte y deliberaren segues entre lo primer y segon prom de dit Consell y axí entra y se assenta ab la forma sobredita y despres se alça y feu relatio de tot son viatge y del que hauía obrat en Paris per part de la ciutat y despres sen ana E lo s.^{r} Conseller en Cap sobre dites coses feu propositio en dit Consell sobre la qual deliberaren lo que en dit Consell llargament es de veurer que es del thenor seguent.

«E lo present Consell feu la deliberatio y conclusio seguent que en lo que conte la propositio en raho del paper firmat per don Joseph de Ardena y m[ice].^{r} Fran.^{c} Martí en orde a las conditions alli expressades per materia de tregues los Srs Consellers anomenen quatre persones del present Consell una de cada es-

(1) Lo contengut de dit document es com segueix:

✠

«Su Mag.^{d} hauiendo honrado al s.^{r} de Marcá con sus cartas asigurandole de la estimacion hazia de sus seruicios y de su buena disposicion en esta Prouincia, le ha dado orden de hazer las functiones del cargo de visitador general, a que ofrece emplearse con todo el cuydado necessario. Y si hasta oy no ha trabajado judicialmente piensa no hauer desconsolado la Prouincia ni sustentado los perturbadores della, como ha sido declarado a Su Mag.^{d} en el memorial presentado de la parte de los dos consistorios: aunque sea notorio que la cabeça de la conjuracion sea el auctor de la disfamacion trassada con essas clausulas del memorial sobre que se pide a los concistorios la declaracion necessaria El mismo auctor hauia fabricado un memorial contra la reputacion de don Joseph de Margarit Gouernador de Cathalunya y de algunos otros ministros principales de su Mag.^{d} el qual hauiendo sido examinado con el Concejo su mag.^{d} con cartas escritas a su Alteza y al s.^{r} de Marcá ha declarado esse memorial calumpnioso cedicioso y contrario a su autoridad y seruicio ordenando que siempre quede supprimido y que don Joseph de Margarit sea conciderado como merecen sus seruicios su fidelidad singular y el puesto que ocupa en la Prouincia.»

tament les quals ab los s.rs Consellers encontinent disgregat lo present consell escrigan a sas Mag.ts del Rey y Reyna nostres Senyors, Senyors Cardenal Maserini Le Tilier que la ciutat sempre ha suplicat que en ningun temps ni per via de paus ni tregues lo enemich pogues ocupar plaças algunes en esta prouintia per considerar los grandissims danys que ocupantles vindríen a estos principat y Comptats y que tenintleshi sería molt gran deseruey de sa Magestat y la total perditio de aquesta prouintia restant ella ab continuades discentions y inquietuts y que sens sabuda ni orde de la present ciutat dits de Ardena y Martí han fermat dit paper y prestat dit consentiment Esperant de sa Real Clementia aconsolara en asso estos sos fidelissims vassalls enuiant lo despaix ab tota diligentia remes a sa Mag.t y les cartes als S.rs Cardenal Maserini y Senyor Letilier y axi mateix anomenen setse persones del mateix consell ab igual numero de estaments les quals ab los s.rs Consellers miren y censuren tots los papers llegits en dit Consell legintlos ab tota puntualitat no dexant rralla ni dixitio alguna pera llegir y en un paper possen les aduertenties conuenients per caps en raho del que aparexera deu fer la present ciutat en cada capitol fent esta diligentia ab molta attentio y premeditatio y la resolutio que pendran la proposen los S.rs Consellers en lo saui Consell de Cent dilluns o, dimars o, altre dia de la semmana primera que entrarem en lo qual se pendra la resolutio que mes conuindra al seruey de Deu y del Rey nostre S.r y benefici de la present ciutat y de la deliberatio que sobre dit fet se pendra ne manen enuiar copia los S.rs Consellers a sa Alteza Senyor de Marca y Senyors Deputats pera que aquell Consistori obre lo que aparexera mes conuenir.»

Conferencia.

Dit dia y al exir de dit consell dits S.rs Consellers se juntaren en casa la ciutat ab les persones eletes per lo negosi alt dit hont tractaren y conferiren dit negosi exint de dita junta a les deu hores de la nit.

Junta en casa la ciutat.

DIUMENGE a XVIJ de dit se tornaren a juntar dits Senyors Consellers ab los de dita Junta a casa la ciutat pera possar a punt los negocis y papers conuenients per despedir lo correu a Paris.

Consell de Cent.

DIMARS a XVIIIJ de dit se torna a tenir consell de cent en lo qual se dona llarga raho del que dits S.rs Consellers y persones Eletes hauían censurat en raho de les cartes y altres papers en lo ultim consell llargament expressades y lo que los aparexía

que dita ciutat hauía de fer acerca de dites coses donant la conclusio en escrits la qual es del thenor seguent

«Ditas cosas attentament considerades y llargament conferides en dita Junta ha aparegut que V. S.ª poría deliberar que dit don Joseph de Ardena y de Dernius sie tret y desensiculat encontinent disgregat lo present Consell sens mourerse de la present casa los s.rs Consellers y dotse persones del present Consell ab igual numero de estaments per dit affecte nomenadores per dits S.rs Consellers de les bosses de la present Casa y que per ningun temps sia insiculat en elles ni puga obtenir officis ni beneficis alguns de la present ciutat y dit d.or Francisco Martí y Viladamor sie reuocat encontinent de la dita comisio se li es donada y se li alse y lleue son salari desdel ultim de Juliol proxim en hauant y se li alse encontinent lo credit de dit salari de dit dia en hauant y se escriga a sa magestad sie de son real seruey donar llicentia encontinent a dit d.or Martí per cessar de dita comissio en consideratio de que se te per constat que ja haura acabat sa informatio ajusta que en cas sa magestat sia seruit esser mes informat se enuiara altre persona peral dit affecte y se escriga y notifique al dit d.or Martí ab acte dita reuocatio y priuatio de salari y semblantment sia dit d.or Martí extret y desensiculat encontinent de dites bosses de la present casa y en ningun temps puga ser insiculat en officis alguns della y que los noms de dits de Ardena y Martí sian borrats del llibre de la anima ajustant mes hauant que per ningun camí puga dit D.r Martí obtenir offici ni benefici algu de la present ciutat y mes hauant que dit Martí sia priuat del offici obte de aduocat fiscal de la ballía General y en son lloch extret encontinent sens disgregarse lo present consell un altre Jurista de la bossa ques deu traurer y la dita Junta despres de executades totes les dites coses veja si per altre camí se pot prosehir contra los dits de Ardena y doctor Martí y altres complices en dits accessos pera que sian punits com merexen y seruesquen les dites penes y punitio de exemple als qui obtindran semblants officis y commissions saluat en tot lo parer de V. S.ª com ha mes acertat.»

E legit dit paper de dites personas Eletes arribaren en lo present consell lo Ill.re y molt R.nt S.r don Fran.co Mompalau Abat de Banyoles don Fran.co de Ayguauiua y de Tamarit Joseph de Nauel ciuteda embaxadors per part dels molt Ill.res S.rs diputats del general los quals assentats ab sos ocostumats llochs

reportaren ab embaxada la resolutio que los brassos hauían pressa a deset del present mes de Juny acerca de los negocis alt expressats la qual deliberatio de brassos es en dit Consell continuada.

E fora que foren dits embaxadors del present consell se prosehí en votar sobre las materies en primer lloch proposades

E lo present Consell feu la deliberatio y conclusio seguent que los apuntaments y aduertenties fetes per los s.[rs] Consellers y Setsena per esta materia anomenada del que ha aparegut a dita Junta deu fet la present ciutat en raho del fet mentionat en la propositio sian posades en executio com en aquell se conte cometent la executio de fer les cartes en la propositio mentionades dependents y emergents a ella als Srs Consellers y a dita Junta ab plenitut de poder y sens referiment algu y que [de] la present deliberatio ne donen notitia los s.[rs] Consellers a sa Alteza Senyors Diputats Senyor de Marca y Gouernador per los medis sian seruits cometent a sa senyoría y Setsena ja dita esta diligentia.

E despres en executio de dita deliberatio y altres sobre asso feta de la bossa de aduocat de la ciutat en lloch de dit doctor Francisco Martí fonch extret en assessor de dita ballía General per temps de quatre anys com ho disposen dits apuntaments lo d.[or] Joan Sabater lo qual votat per scutrini ab capsas y botons blanchs y negres no fonch habilitat y en son lloch fonch extret m[ice].[r] Pere Joan Rossell y per ser del real consell fonch extret m[ice].[r] Vicens Carmona y per ser fora regne y no tenir casa en Bar[celon].[a] fonch extret m[ice].[r] Diego Cisteller lo qual votat ab dita forma fonch habilitat.

Consell de Cent.

DIMECRES a XX de dit se tingue Consell de Cent en lo qual entre altres coses foren legides unas suplications per part de dit m[ice].[r] Martí y de dit m[ice].[r] Joan Sabater donades acerca de las materies alt specificades y axi mateix fonch llegit en dit Consell un paper del thenor seguent

«Molt Ill.[e] Senyor Vuy antes de migdía estant ajuntats los s.[rs] Consellers pera possar en executio la deliberatio feta per V.S.[a] lo die de ayr en quant al donar possessio a m[ice].[r] Diego Cisteller del offici de la ballía General en lo qual fonch extret per priuatio del d.[or] Fran.[co] Martí y Viladamor es arribat a sa presentia Fran.[c] Joseph Fontana Sindich de la present ciutat dient que a sa notitia ere preuingut que dit d.[or] Cisteller tenía proui-

sio de captura en la Regia cort per mal affecte a sa magestat (que Deu guarde) y estant dits S.rs Consellers juntament ab los aduocats desta casa etc.»

E estant en dita materia arriba en lo present Consell lo d.or Feliciano Graell per part del s.r Canceller y tres sales que en sa casa estauen juntes donant resposta de una embaxada que per los S.rs Consellers se ere enuiada a dit S.r Canceller y tres Sales per hauer notitia del objecte se proposaue contra dit Cisteller la substantia de la qual resposta se conte en un paper per dit S.r Graell donat y en dit Consell specificat del thenor seguent

«Lo d.or Graells per part del Real Consell se seruira representar als molt Ill.res S.rs Consellers de la present ciutat en resposta del recado per dits S.rs enuiat al Real consell la estima se ha fet del zel han amostrat dits S.rs Consellers al seruey de sa mag.t que Deu guarde procurant que homens mal affectes no tingan offici en dita ciutat.

Y [en] quant al d.or Diego Cisteller representar[à] a dits S.rs Consellers que en lo any mil siscents quoranta tres essent estat disfamat de mal affecte a sa magestat fou prouehit de captura juntament ab altres la qual per justes causes fonch executada y en lo present any tractantse ab una junta de tres sales ab sa Alteza de executar captures en persones de mal affectes en orde al dit d.or Cisteller se resolgue per alguns bons serueys que hauía fets a sa magestat y per altres causes que dita captura no se executas.»

E lo dit Consell e[n] dites coses y sobre dits papers y altres en dit Consell llegits y proposats feu la deliberatio seguent Que en lo que conte la materia de las suplications donades als Senyors Consellers la una per part del procurador del d.or Fran.co Martí y laltra del doctor m[ice].r Joan Sabater en orde a la priuatio de dit d.or Fran.co Martí y inhibilitatio feta de la persona de dit d.or Sabater extret en assessor de la ballía General sia comes tot lo dit fet com lo present consell ho comet als Senyors Consellers quatre persones del present consell de tots staments y mag.cs aduocats de la present Casa pera que censurades y premeditades les coses que contenen dites suplications lo que aparexera hauer de fer la present ciutat ho manen los s.rs Consellers proposar en altre consell en lo qual se pendra la deliberatio que mes conuindra Y en lo que te respecte a la possessio del d.or m[ice].r Diego Cisteller extret en assessor de la ballía General li sia aquella en-

continent donada no obstant lo deduhit per lo sindich de la present ciutat y en lo de enuiar embaxador a la cort de Paris attesses les causes de conuenientia y ha de enuiar en dita cort persona qui cuide en la ocasio present de las materias occorrents anomenen perço los s.rs Consellers encontinent al present consell tres persones de les insiculades a conseller a les tres bosses de cap segon o, ters pera que votades aquelles per scrutini ab llenques de paper lo quis trobara tenir mes veus sie embaxador pera dita cort de Paris com ara per les hores lo present consell lo anomena lo qual partesca desta ciutat ab la major diligentia possible al cual se li donen las cartes y instructions conuenients cometent lo minutar y fer ditas cartas y instructions als S.rs Consellers y setse persones per los dits negocis occurrents nomenades ab plenitut de poder y sens referiment algu al qual embaxador li pague la present ciutat axi per abillament com per son salari lo mateix y ab lo mateix modo y forma se dona al noble don Fran.co Sala quant fou trames per esta ciutat a la cort de Paris y que no obstant vaja dit embaxador partesca encontinent un correu a tota diligentia a dita cort de Paris ab los despaix necessaris tant en respecte dels negocis tocants a dit doctor Fran.co Martí com de las cartas se han de enuiar a sas magestats (que Deu guarde) y altres en virtut de la deliberatio del saui Consell de cent del dia de ayr y que la present deliberatio se fassa saber a sa Alteza y que los s.rs Consellers per un siutada y militar del present Consell ne donen notitia als S.rs diputats S.r Gouernador y S.r de Marca.

E encontinent foren anomenades per dits S.rs Consellers tres persones seguents

Lo s.r Fran.c Puigjaner

Lo s.r Joseph Ximenis y de Monrrodon

Lo s.r Sebastia de Miralles

Los quals votats ab llenques de paper ab la forma acostumada fonch trobat tenir mes veus lo seguent.

Lo s.r Fran.c Puigjaner.

Consell de Cent.

DISSAPTE a XXIIJ de dit. — En aquest dia y hague consell de Cent en lo qual se legí una carta de sa Alteza y se feren altres propositions y deliberations que en dit Consell son de veurer.

Jurament del s.r Fran.c Puigjaner.

DIMARS a XXVJ de dit. — En aquest dia jura lo s.r Fran.c Puigjaner embaxador elegit per anar a Paris per part de la ciutat.

Dit dia a la tarde hi hague Consell de Cent en lo qual entre altres coses se delibera que fos donat premi als qui pendríen cossaris per la mar. Consell de Cent.

DISAPTE a XXX de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

JULIOL

DIMARS a IIJ de dit. — En aquest dia se tingue consell de Cent en lo qual entre altres coses se legiren los memorials y cartes se hauían fets per enuiar a Paris al Rey nostre S.r que Deu g.de com de tot llargament en dit Consell es de veurer. Consell de Cent.

DIUENDRES a XIIJ de dit.—En aquest dia se tingue consell de Cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit Consell son de veurer. Consell de Cent.

DIUMENGE a XV de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

DIUENDRES a XX de dit dia de s.ta Margarida los S.rs Consellers anaren a Moncada y tambe anaren a Mongat comforme se acostuma quiscun any. Anada a Moncada.

DIUMENGE a XXIJ de dit se tingue consell de Cent en lo qual se legiren cartes de ses magestats y estant junt dit Consell hi ana lo s.r de Marca al qual se li feu lo recebiment y dona assiento que en altre consell es de veurer y se delibera que pera socorrer al s r virrey en lo siti de Lleyda fossen fets mil soldats pagats y monitionats de diners de la present ciutat. Consell de Cent.

DILLUNS a XXIIJ de dit dematí y a la tarde se tingue vint y quatrena de guerra pera disposar lo modo de fer dit tertio y fer los cabos de aquell. Vintyquatrena de guerra.

DIMARS a XXIIIJ de dit a las vuyt horas dematí se arbola la bandera de Guerra en las finestres de la present Casa de la ciutat a fi y affecte de comensar dit tertio. Dit dia a la tarde se tingue vint y quatrena de Guerra en la qual arriba lo s.r de Marca sentantse entre lo s.r Conseller Cap y ters y alla tractaren lo modo de fer dit tertio. Lleua de soldats.

Dit dia arribaren en la present ciutat Gabriel Casquer Correu Vinguda de Gabriel

Casquer y Rafel Calopa Correus vinguts de Paris.

ordinari y Rafel Calopa Correu extrahordinari de la present ciutat venints de Paris ab cartes per dits S[rs] Consellers del Rey Christianissim que Deu guarde y altres.

Consell de Cent.

DIJOUS a XXVJ de dit Se tingue Consell de Cent en lo qual entre altres coses se legiren ditas cartas com en dit Consell son de veurer.

DIMARS a XXXJ de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

AGOST

Proffesso per aygues.

DIMARS a XIIIJ de dit. — En aquest dia se feu proffesso per necessitat de aygues en la qual se aporta lo cos del glorios s.[t] Seuer al monestir de las monjas de s.[ta] Clara de la present ciutat: hisque dita proffesso de la seu anant dits Srs Consellers a ella aportant las varas del talam y en arribat a dita Iglesia de s.[ta] Clara dits Srs Consellers pujaren al presbiteri hont se assentaren a la part del euangeli ab las cadires de vellut Carmesí y oyren lo offici lo qual acabat sen tornaren ab dita proffesso a la Seu.

Festa de nostra S.[ra]

DIUENDRES (1) a XV de dit dia de nostra S.[ra] — En aquest dia se ajuntaren los s.[rs] Consellers dematí a vuyt horas ab ses insignes Consulars y ab sos prohomens a la plaça de s.[t] Jau[m].[e] en forma de Promenía de hont anaren a la Seu y alla oyren lo offici ab la forma que quiscun any se acostuma lo qual acabat se feu la proffesso ordinaria la qual acabada sen tornaren a s.[t] Jau[m].[e] de hont se disgregaren.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

Festa de s.[t] Roch.

DIJOUS a XVJ de dit día de s.[t] Roch. — En aquest dia a la matinada los s.[rs] Consellers ab sos prohomens se ajuntaren a la plaça de s.[t] Jau[m].[e] a effecte de fer la anada ordinaria que quiscun any en semblant dia de s.[t] Roch se acostuma en la Iglesia de Sta Eularia Merida fora los murs de la present ciutat: partiren de s.[t] Jau[m].[e] ab la musica deuant y ab sos promens ab la forma

(1) Dimecres.

acostuma[da] y arribats en dita Iglesia oyren lo offici lo qual acabat y volentsen anar se mogue tan gran pluja que no fou possible anarsen per ser tanta que los valls anauen tots plens de aygua y lo vall del fortin del portál Nou se ere unit de aigua ab lo vall de las muralles axí que nos podía passar a dit portal sens molt gran perill: aguardaren perçọ que dita aygua fos passada y despres sen anaren com pogueren ab cotxes.

DISAPTE a XXV de dit die de s.t Luís. — En aquest dia los S.rs Consellers ab sos promens y Insignias Consulars anaren a la seu ab forma de promenía hont assentats ab los banchs de vellut carmesí oyren lo offici y sermo a la part del euangeli lo qual acabat sentornaren. Festa de s.t Luís.

DILLUNS a XXVIJ de dit. — En aquest dia passada mitja nit se mogue una gran tempestat de trons y llamps que ere cosa de temer y en particular quant a la matinada se sabe que un llamp hauía ferit en la Iglesia de la Seu de la present Ciutat prenent una part del orga qui esta al costat de la capella de la S.ma Magestat la qual espalla tota y de aquí sen deualla per les escales de la capella de la gloriosa S.ta Eularia pegant en una pedra de las barras de ferro del cap de dita escala a la part de dit orga y axí mateix traspassa la paret de dita Capella de s.ta Magestat qui es mitjera a la altra capella fenthi un forat molt gros cosa que dona gran espant y admiratio als ciutedans: nostre S.r nos vulla guardar de semblants castics donantnos vida per poder fer esmena de nostres culpes y pecats. Tempestat de trons y llamps.

DIMARS a XXVIIJ de dit dia del glorios S.t Agustí entre las deu y las nou de la matinada se mogue gran tempestat de trons y llamps com la del dia abans ab la qual succehí una cosa de gran admiratio y nota y fonch que un llamp entra en la Iglesia de las monjas Geronymas de la present ciutat cerca lo portal de s.t Antoni y de aquí dona en una capella hont hi hauía un Sant Crucifici al qual ferí de tal manera quel obrí per lo mig de cap a peus cahent lo cap a terra sens cremarseli ningun cabell y axí matex per los genolls y altres parts del cos lo va capolar essent cert que fora caigut de la creu sino per una anella que sustenía lo cos de part derrera: fou molta la gent que ana a veurer semblant espectaculo restant tothom admirat y suspes del cas: nostre S.r nos fasse gracia que sapiam esmenar nostres culpes Tempestat de trons y llamps.

per euitar uns castichs tant graues que sa diuina magestat ha volgut amostrarnos en figuras suas.

Diuendres a XXXJ de dit.

Don Phelip Sorribes y Rouira conseller en cap.

SETEMBRE

Consell de Cent.

Disapte al primer de Sett[embr].[c] se tingue Consell de Cent en lo qual entre altres coses se feren fonch fer extractio del offici de escriua de les obres qui vagaua per mort del quondam Antoni Aleix Cesilles not[ari] de la sala en lo qual hisque Narcís Hieronym Lledo not[ari] pub.[lich] de Bar[celon].[a] lo qual per estar detingut en lo llit de graue malaltia no pogue pendrer possessio.

Consell de Cent.

Dijous a VJ de dit.—En aquest dia se torna a tenir Consell de Cent en lo qual entre altres coses fonch tornat a treurer lo offici de escriua de les obres qui vagaua per mort de dit Lledo extret pochs dies hauía en lo qual offici hisque Antich Seruat not[ari] pub.[lich] de Bar[celon].[a]

Festa de s.[ta] Creu.

Dijous a XIIJ de dit dia de Sta Creu los s.[rs] Consellers anaren a la seu hont se canta tedeum laudamus per la merce nos hauía feta nostre S.[r] de donarnos aygua fentse la proffesso ordinaria per dita Iglesia y se recullí lo cos del glorios S.[t] Seuer.

Consell de Cent.

Disapte a XV de dit despres de dinar se tingue Consell de Cent en lo qual obtinguda primer llicentia entra en aquell lo S.[r] m[ice].[r] Fran.[c] Martí y Viladamor lo qual hauía pochs dies ere vingut de Paris hont ere anat per part de la ciutat y entrat en dit Consell feu relatio de tot lo que hauía fet y obrat en Paris y tambe se legiren Cartes de sas Magestats (que Deu guarde) Senyors Cardenal Maserini princep Conde y S.[r] virrey com de ditas cosas y altres consta llargament en dit Consell.

Don Phelip Sorribes y Rouira conseller en cap.

Proffesso a Sta Madrona.

Dilluns a XVIJ de dit al dematí sè feu solempne proffesso ab la qual se torna lo cos de la gloriosa Sta Madrona (qui estaue en la Seu per necessitats de Aygues) en la Iglesia de dita Sta en la montanya de Moniuhic: feuse dita proffesso com se acostuma las demes vegades.

Anada a s.^{t} Boy.

DIMARS a XVIIJ de dit los Srs Consellers anaren a fer la visita ordinaria al pont y barca de s.^{t} Boy y torra del cap del riu comforme quiscun any se acostuma.

Consell de Cent.

DISAPTE a XXIJ de dit se tingue Consell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en aquell son de veurer.

Consell de Cent.

DIMARS a XXV de dit se tingue Consell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en aquell son de veurer.

Cartas de sa Alteza.

DIJOUS a XXVIJ de dit die dels Sancts metges entre les deu y las onse antes de mig dia reberen los s.^{rs} Consellers carta de sa Alteza donant auís com lo enemich feya demostracions de voler socorrer la plaça de Lleyda y encontinent se tingue patent lo santissim Sagrament en moltas Iglesies y tambe se tingue patent lo migdia despres dinar en la seu y en moltas de ditas Iglesias se tingue patent tres dias.

DIUMENGE a XXX de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

OCTUBRE

Festa del Angel Custodi.

DILLUNS al primer de octubre dia del angel Custodi los Srs Consellers en forma de promenía anaren a la seu hont oyren lo offici y sermo y despres se feu la proffesso com quiscun any per semblant festiuitat se acostuma.

Conferencia.

DIMECRES a IIJ de dit a la tarde los s.^{rs} diputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferensia ab los Srs Consellers.

A St Fran.^{c}

DIJOUS a IIIJ de dit dia de s.^{t} Fran.^{c} a la matinada los Srs Consellers ab sas Insignias Consulars anaren al monestir de dit glorios S.^{t} hont pujats al presbiteri se assentaren a la part del euangeli ab las cadiras de vellut y alla oyren lo offici y sermo y de aquí sen tornaren.

Lo s.^{r} de Marca.

DIUENDRES a V de dit. — En aquest dia a las vuyt horas de la matinada arriba en casa la present ciutat lo Sr de Marca lo qual segue entre lo s.^{r} Conseller Cap y ters y alla tracta ab dits s.^{rs} Consellers coses secretes.

Visita al compte Noalles.

Dit dia a la tarda dits s.^{rs} Consellers ab sas Insignias Consulars anaren a veurer lo s.^{r} Compte Noalles fill de altre Sr Compte

Noalles quondam qui poch tem[p]s hauía ere vingut en la present ciutat lo qual posaua en las casas que abans eren del s.r don Joan Terre a la plaça y al cap del carrer de S.ta Anna y arribats en dita casa lo trobaren en una cambreta al llit desganat y dits S.rs Consellers assentats primer en sas cadires li donaren la ben vinguda pessantlos moltissim de sa desgana lo que dit S.r Compte estima molt y offerí de seruir a la ciutat en lo que pogues y encontinent dits s.rs Consellers sen anaren a la deputatio a tenir conferencia ab los S.rs diputats.

Conferencia.

Vinguda a casa la ciutat del s.r Compte Noalles.

DIMARS a VIIIJ de dit a la tarde vingue en casa la ciutat lo s.r Compte Noalles pera tornar la visita als S.rs Consellers lo qual estaua conualecent de sa desgana estant encara molt espallat y axí arriba ab un cotxe y apeantse de aquell lo sustenien dos criats per no poder caminar per causa de molta flaquesa: los s.rs Consellers los hisqueren a rebrer a la segona porta de trentenari entrantlo dintre la istantia noua hont segue entre cap y quart per ser lo segon absent y axí assentat feu estimatio a dits s.rs Consellers de la merce li hauían feta de anarlo a visitar donantlos notitia com estaua de partida pera Paris hont si en ninguna cosa fos bo emplearía sa persona en seruey de la ciutat E, dits S.rs Consellers estimaren molt la merce que dit S.r Compte los feya y li feren las degudas gracies y cumpliments que a semblants persones se acostuma y despres dit s.r Compte sen ana y encontinent vingueren los molt Ill.res Senyors Diputats a la present Casa a tenir Conferencia ab dits S.rs Consellers hont tractaren materies secretes.

Conferencia.

Nouas del enemich.

DIMECRES a X de dit. — En aquest dia se tingue auís cert que lo enemich ab son exercit que constaua de dotse mil infants y quatre mil Caualls lo qual venía pera romprer las trinxeras que lo s.r Compte de Arcourt nostron virrey y Capita general tenía posades a la plaça de Lleyda ere passat desa lo riu Segre entrantsen a Cathalunya si be sos designes no se sabíen ab certesa: nostre S.r nos fasse Gracia que done felís succes a nostres armes.

Lo s.r de Marca.

DIUMENGE a XIIIJ de dit. — En aquest dia vingue en casa la present ciutat lo s.r de Marca lo qual sehent en consistori com altres vegades dona auís a dits S.rs Consellers com lo enemich hauía passat lo riu Segre fent grans danys a les viles y llochs de aquesta part talant la campanya de Urgell ab son exercit que consistía de dotse mil infants y quatre mil Caualls pera

que sas senyorías obrasen en orde a dites coses lo que paragues conuenir y encontinent dit S.r de Marca sen ana.

Festa de s.ta Theresa.

DILLUNS a XV de dit dia de s.ta Theresa los S.rs Consellers volían anar en lo monestir dels pares de s.t Joseph de la present ciutat pera assistir a la festa que quiscun any de dita gloriosa S.ta se fa y a la matinada molt matí Joseph Soldeuila escriua racional de la present Casa ana en dit monestir pera regonexer si los banchs de vellut de la ciútat estauen posats en bona part pera anarhi dits s.rs Consellers y arribat troba que lo banch hont hauían de seurer los qui hauíen de scelebrar lo offici estaua a la part del euangeli a la qual estauen los banchs de dits s.rs Consellers lo qual banch dels scelebrants dit offici estaua arrimat en lo altar y al presbiteri mes alt qui puja un escalo de pedra y lo de dits S.rs Consellers estaua baix dit escalo dintre de un balustret de fusta y aparexentli a dit Soldeuila que dit banch dels celebrants estaua en millor puesto que lo de dits S.rs Consellers per estar mes prop del altar y un grao mes alt y ser cosa inusitada en la present ciutat de tenir dit banch de celebrants lo offici en la part del euangeli per obseruarse en totas las demes Iglesias estar a la part de la epistola y en particular a la Seu, s.ta María, Pi, y altres hont no tant solament es mouible pero encara ficat en terra sen aná al pare Sagrista al qual refferí si se recordaua com la ultima festa que dits S.rs Consellers anaren a dit monestir volent comensar lo sermo se adona y fou aduertit que dits celebrants tenían lo banch en dita part del euangeli cosa que no se acostuma ni permet la ciutat y per no mourer ruido a causa de la multitut de gent hi hauía en dita festa nos notifica a dits S.rs Consellers aduertint a dit Sacrista que altra vegada esmenas ditas cosas suposat que fora seguir lo orde que las demes Iglesies acostumen y com per semblant jornada nos fos adobat ans be estigues dit banch a la matexa part perço fos seruit de mudarlo a la part de la epistola hont acostuma de estar quant no que antes de venir dits S.rs Consellers sels notificaría ditas cosas perque vesen en raho de aquelles lo ques deuría fer. E dit pare Sagrista digue que dit banch sempre acostumaua de estar en dita part per quant a laltra estaua una tauleta per tenir los recaptes de scelebrar dit offici y per ser lo lloch petit no podía estar tot en una part y que en axo no se entenía fer agraui a la ciutat: al qual se respongue que la ciutat no seguía differents Cerimonies en una Iglesia que a altre y que axí possa-

sen dit banch a la part hont hauía de estar y la tauleta a laltra y en quant al acostumarse que may sen hauía tingut notitia fins ara y la festa passada com dit es y que axí no tenint obligatio dits s.rs Consellers de anarhi podían escusar la anada E replicant dit Sagrista a ditas cosas aparague a dit Soldeuila donarne raho a dits s.rs Consellers los quals troba a casa del S.r Luís Bataller Conseller quint al carrer del hospital ab ses gramalles per anar a dita festa als quals referí tot lo demunt dit del qual aparague a dits S.rs Consellers que per medi de dit escriua racional y en nom de sas Senyorías fos donat auís de ditas cosas al pare prior de dit monestir y al pare Joseph Pont als quals dit Soldeuila dona auís de tot lo demunt mentionat suplicantlos fossen seruits manar adobar dit banch ab la forma que ab las demes Iglesies se acostuma y aparexentlos que nos deuía fer fonch tornada resposta a dits S.rs Consellers los quals determinaren de escusar dita anada y axí per ditas rahons noy anaren.

Consell de Cent.

Dit dia a la tarde entre tres y quatre se toca a consell de Cent en lo qual ajuntat se dona auís de tot lo que per lo s.r de Marca los ere estat refferit a catorse del present contenint en affecte la entrada del exercit enemich en Cathalunya y los danys que en dita prouincia feya pera que se deliberas lo que se hauría de fer al qual se delibera que la present ciutat fes promptament mil soldats donantlos a quiscu dells trenta reals de entrada y tres reals de sou del qual se donas auís als molt Ill.res Senyors Diputats y oydors molt Ill.re bras militar magistrat de la lotja de la mar collegis de doctor y altres collegis y confraríes pera que attesa la necessitat referida tingan a be de fer lo major esfors de gent los fos possible cometent tot lo tocant a dita lleua a la vintyquatrena de guerra ab plenitut de poder de la qual deliberatio se donas notitia al s.r virrey per un correu a tota diligentia a la s.ra virreyna y s.r de Marca y attesos los gastos se offeríen fossen preses set milia lliures ab or ,o, ab plata y no ab altra moneda a censal al preu dit or y plata que a dits S.rs Consellers y Setsena de Seca aparexera conuenir.

Don Phelip Sorribes y Rouira
conseller en cap.

Vint y quatrena de guerra.

Dimars a XVJ de dit se tingue vintyquatrena de guerra en la qual se dona asiento pera fer dita lleua.

Collegis y Confraries.

Dit dia a la tarde dits s.rs Consellers enuiaren a sercar tots

los consols y promens de las Confraríes als quals donaren raho de tot lo deliberat per dit Saui Consell de Cent lo die de ayr pera que facilitasen tot lo que poguesen dita lleua y semblantment ne donaren notitia a dits s.rs diputats bras militar magistrat de llotja y demes qui dit Saui Consell de cent ordena.

DIMECRES a XVIJ de dit se ajuntaren molts Collegis y Confraríes de la present Ciutat als quals dits S.rs Consellers enuiaren diuersos Cauallers pera donarlos notitia de ditas cosas las quals Confrarías feren cada huna lo esfors pogue axí que se facilita dita lleua. Junta de collegis y Confraríes.

DIJOUS a XVIIJ de dit dia de s.t Luch los S.rs Consellers anaren al estudi a la festa se fa quiscun any: feuse en tot y per tot com las demes vegades. Festa de s.t Luch.

DIUENDRES a XVIIIJ de dit se tingue Consell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit Consell son de veurer. Concell de Cent.

DISAPTE a XX de dit. — En aquest dia vingue a casa la ciutat lo S.r Regent Fontanella a parlar ab los S.rs Consellers: fou rebut a la porta de trentenari vella y segue entre lo s.r Conseller Cap y quart ters y sise absents. Lo s.r Regent Fontanella.

DIUMENGE a XXJ de dit a la tarde los s.rs Consellers ters y quart absents anaren a Bellem a unes conclusions Segueren ab las cadiras de vellut a la part del euangeli entre lo presbiteri y la taula del sustentant. Anada a Bellem.

DILLUNS a XXIJ de dit a la tarde se empalia la istantia de la capella de la present casa y se para dita Capella possanthi la Imatge de plata de S.ta Eularia inseguint la deliberatio del saui consell de cent en la ultima festa chalendada. Vigilia de s.ta Eularia.

DIMARS a XXIIJ de dit festa de la gloriosa S.ta Eularia se continua dita festa ab molta musica y offici vespres y completes a cant de orga a dos cors: noy hague sermo per ser la istantia petita. Festa de s.ta Eularia.

DIMECRES a XXIIIJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en aquell son de veurer. Concell de Cent.

DILLUNS a XXVIIIJ de dit. — En aquest dia hi hague Consell de Cent y a la tarde partí de la present ciutat lo noble S.r don Joan de Argensola diputat del present Principat de Cathalunya elegit y anomenat pera anar a campanya y pera facilitar la lleua fan las vilas y llochs del present principat lo qual anaua assistit Concell de Cent. Partida del s.r Diputat a Campanya.

de alguns Cauallers Cathalans molt ben posats ab molts criats y carregues comforme se pertany a un Senyor.

Conferencia.

DIMARS a XXX de dit. — En aquest dia los s.[rs] Consellers anaren a tenir conferensia a la diputatio ab los s.[rs] Diputats.

DIMECRES a XXXJ de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y
ROUIRA conseller en cap.

[NOVEMBRE]

Festa de tots los Sans.

DIJOUS al primer de nohembre dia de tots Sants los S.[rs] Consellers ab sos prohomens anaren a la Seu comforme se acostuma quiscun any: feuse en tot y per tot com las demes vegades.

Dia dels morts.

DIUENDRES a IJ de dit dia dels morts.

Sermo del rey en Jau[m][e].

DISSAPTE a IIJ de dit. — En aquest dia los Srs Consellers acostumen de anar a la seu a oyr lo sermo dit del Rey en Jau[m].[e] y no pogueren per estar ocupats en seruey de la ciutat.

Festa de s.[t] Seuer.

DIMARS a VJ de dit los s.[rs] Consellers ab promenía anaren a la seu y assistiren a la proffesso de s.[t] Seuer com quiscun any se acostuma.

Visita a monsur de Busach.

DIJOUS a VIIJ de dit. — En aquest dia los s.[rs] Consellers ab sas insignias consulars anaren a fer visita al s.[r] monsur de Busach tinent general de la cauallería qui estaue malalt en sa casa prop la deuallada de Viladecols y arribats en aquella lo trobaren assentat sobre del llit y se alsa y encontinent dits Srs Consellers de enpeus tot[s] li donaren la embaxa[da] a la qual respost sen anaren fentlos dit s.[r] moltas cortesías en tant que sostenintlo dos criats los volía acompanyar fins a la escala lo que dits Srs Consellers no permeteren.

Examen de not[aris] de Bar[celon].[a]

DISSAPTE a X de dit a la tarde Examinaren en not[ari] publich de Bar[celon].[a] a Pere Martir Ferrer escriuent: feuse dit examen ab la forma acostumada y ab assistentia del s.[r] Veguer qui seya entra los Srs Consellers cap y segon.

Lo s.[r] de Marca.

Dit dia a la matinada vingue lo s.[r] de Marca a parlar ab los Srs Consellers y segue entre cap y ters.

Nouas de Unquerque.

DIUMENGE a XJ de dit tenint notitia los Srs Consellers per noua certa que la armada del Christianissim Rey que Deu guarde hauía presa una plaça de gran consideratio per lo enemich

dita Unquerque manaren tirar tota la artillería pera alegrar lo poble.

DIJOUS a XV de dit.

DON PHELIP SORRIBES Y ROUIRA conseller en cap.

DIUENDRES a XVJ de dit. — En aquest dia se toca a consell de Cent en lo qual antes de juntarse vingue lo s.r de Marca lo qual assentat entre los s.rs Consellers Cap y ters los feu a saber com lo comboy que lo s.r Gouernador tenía preparat pera socorrer al s.r virrey en les trinxeres de la plaça de Lleyda lo qual constaua de grans cantitats de viures y pertrets de guerra ere entrat en ditas trinxeras a vista del enemich y sens dany ningu a mes de altros comboys que per altres medis eren entrats del que dit s.r virrey estaua contentissim y dits S.rs Consellers se alegraren molt suplicant a nostre s.r quens fasse gracia de rendirnos auiat la plaça. E anat que sen fonch dit s.r de Marca dit Consell se ajunta en lo qual entre altres coses foren trets habilitadors pera insicular las personas han de entrar en las bossas lo present any mil siscents quoranta sis. Concell de Cent.

DISSAPTE a XVIJ de dit juraren los s.rs habilitadors y comensaren a fer sa habilitatio. Jurament dels s.rs habilitadors.

DIUMENGE a XVIIJ de dit a la matinada no habilitaren per causa que los s.rs Consellers ab sas Insignias Consulars anaren a la Seu comforme se acostuma quiscun any per ser dia de la Edificatio de dita Iglesia y per ser conuidats per assistir al tedeum laudamus ques feya del rendiment de la plaça de Unquerque: y arribats dits S.rs en dita Iglesia se assentaren als banchs de la part del euangeli y encontinent arribaren los s.rs diputats los quals segueren a la part de la Epistola y acabat lo offici se comensa la proffesso per dita Iglesia anant dits s.rs Consellers derrera del gremial portant al costat de quiscu y a ma esquerra los S.rs diputats y oydors. Festa de la edificatio de la Seu.

Dit dia tingueren noti[ci]a dits s.rs Consellers per medi de una carta que lo noble S.r don Grau de Alemany m[estr].e de camp del tercio de la present ciutat ere mort de malaltía en la ciutat de Balaguer: nostre Senyor lo aja trobat ab estament de Gracia. Mort del s.r don Grau de Alemany m[estr] e de Camp de la ciutat.

DILLUNS a XVIIIJ de dit a las set hores de la matinada los S.rs Diputats vingueren a casa la ciutat a tenir Conferensia ab Conferencia.

los Srs Consellers y despres que foren fora sen anaren a continuar sa habilitatio ab los s.^{rs} habilitadors.

Visita al estudi.

DIJOUS a XXIJ de dit. — Los s.^{rs} concellers anaren a visita al Studi nou.

Rompiment de las trinxeres de Lleyda.

DIUENDRES a XXIIJ de dit. — En aquest dia vingue noua per medi de una carta dirigida al s.^{r} Conseller Segon la qual rebe en la nit com los enemichs hauian rompudes las trinxeres que sa Alteza tenía posades en la ciutat de Lleyda si be ere veritat que nostre S.^{r} nos hauía fet merce de saluar a sa Alteza del perill y dels nostres hauerni pochs de morts y de nafrats noua que dits S.^{rs} sentiren molt y encontinent dits Srs Consellers anaren a casa lo s.^{r} de Marca pera saber ab certitut ditas cosas cosa que dit s.^{r} de Marca no sabía encara ab certesa: nostre S.^{r} nos fasse gracia quens ne fassa bona esmena y perço dits s.^{rs} enuiaren encontinent al s.^{r} m[ice].^{r} Fabregues com ha embaxador a sa Alteza pera saber ab certitut ditas cosas.

Embaxada a la s.^{ra} virreyna.

DIUMENGE a XXV de dit. — En aquest dia los s.^{rs} Consellers tenint notitia que dita noua del rompiment de las trinxeres ere certa enuiaren per embaxadors a la s.^{ra} virreyna los s.^{rs} don Fran.^{co} Sala y Joseph de Nauel los quals anaren ab dita embaxada a palacio ab la forma acostumada y ab atxes deuant per ser de nits. y alla donaren lo recado a dita S.^{ra}

Lo s.^{r} de Marca.

DIMARS a XXVIJ de dit a la matinada vingue a casa la present ciutat lo Sr de Marca y segue entre Cap y ters com es costum.

Concell de Cent.

DIJOUS a XXVIIIJ de dit a la matinada se tingue Consell de Cent en lo qual entre altres coses se tractaren en aquell fonch fer electio de setse persones pera fer scrutini de las bossas de consellers pera fer la extractio se hauía de fer lo die de s.^{t} Andreu las quals persones foren votades per scrutini ab capses per dit general consell com en aquell es de veurer.

E encontinent las persones eletes pera fer la habilitatio de ditas bossas se ajuntaren ab la forma acostumada baix a la istantia de trentenari noua hont estigueren tota la nit fins lo endema dia de s.^{t} Andreu.

Dia de s.^{t} Andreu.

DIUENDRES a XXX de dit dia de s.^{t} Andreu hi hague consell de Cent per fer la extractio de Consellers per lo any mil siscents quoranta set com es costum y junt que fonch dit consell que deuía ser migdia los S.^{rs} de la setsena anomenats per dit Consell lo die abans, pujaren de dos [en dos?] a la sala de con-

sell de Cent ab lo secretari per ditas cosas anomenat qui pujaue las bossas y arribats dins dita sala hont dit Consell estaue junt fonch proseguit en fer extractio de consellers en la forma acostumada la qual fonch de les persones deuall escrites y seguents.

Extractio de Concellers nous per lo any 1647.

m[ice].r Onofre Vila ciuteda
Lo d.or Aluaro Antoni Bosser militar
Lo d.or Hiacynto Borrell ciuteda
Miquel García mercader
Miquel Piquer sirurgia
Fran.c Ferrer Caparo perayre.

OBRERS.

Lo s.r Joseph de Urrea ciuteda
Hiacynto Trecerra droguer.

Aduertintse que fentse dita Extractio axí de Consellers com de obrers hisqueren algunes persones las quals foren suffocades per justas causes continuades en dit Consell.

E feta dita extractio y disgregat dit Consell que deuían ser las dos de la tarde anaren los s.rs Consellers vells ab cotxos a donar la norabona a quiscu dels s.rs Consellers nous extrets aportantlos las claus y llibre de Cerimonies comforme es costum quiscun any.

DON PHELIP SORRIBES
Y ROUIRA.

[DESEMBRE]

Jurament dels S.rs Consellers nous.

DISAPTE al primer del mes de desembre. — En aquest dia los S.rs Consellers nous anaren al dematí a les nou hores a casa de la ciutat acompanyats quiscu ab son prom al costat del S.r Conseller vell anant lo conseller nou a la ma dreta y lo vell a la ma esquerra y en casa de la ciutat se assentaren los s.rs Consellers nous en son orde acostumat y los consellers vells en lo mig de quiscun conseller com ha promens y los obrers vells a la part de la ma dreta dels S.rs Consellers nous y los obrers nous a la part de la ma esquerra dels Senyors Consellers vells y apres anaren a la Seu a oyr missa en la capella de s.ta Eularia anant

de esta forma de dos en dos ço es lo conseller en cap nou a la ma dreta del vell lo conseller Segon nou a ma dreta del vell y axí los demes per son orde y aprers los s.rs obrers vells y nous tambe de dos en dos ço es los vells a ma dreta dels nous E quant foren a la Seu baxaren a la capella de s.ta Eularia y apres de hauer fet oracio se asentaren en uns ascons ço es los s.rs Consellers nous y obrers nous a la part del euangeli y los S.rs Consellers y obrers vells a la part de la Epistola y en esta forma oyren la missa del sperit Sant y al ofertori anaren a oferir lo hu apres laltre ço es lo s.r Conseller en cap nou y despres lo conseller en cap vell y apres los demes vells y nous y obrers vells y obrers nous y en aquest orde fent quiscu les degudes tres reuerencies com es costum y apres ab lo mateix orde sen tornaren a casa la ciutat acabada la missa anant los obrers nous a la ma dreta dels vells y quant foren a casa de la ciutat prestaren los s.rs Consellers nous lo solit jurament ço es lo s.r Conseller en cap nou en ma y poder del S.r Conseller en cap vell y los demes S.rs Consellers nous en ma y poder del s.r Conseller en Cap nou y apres los obrers nous y apres de prestat dit jurament arriba lo s.r Canonge Boldo oficial del R.dm Bisbe de Bar[celon].a y se asenta entre los Senyors Consellers segon y ters y publica Sententia de excomunio als S.rs Consellers nous y obrers nous y absolgue als vells de totes y qualseuols censures haguesen incorregut E apres feren exir a tothom de la istantia y tancaren les portes y restaren los S.rs Consellers nous y vells tractant allí dels negocis de la ciutat y en lo entretant los S.rs Consellers enuiaren un verguer a casa lo s.r Canceller pera pendrer hora de dit s.r per anar a besarli las mans per absencia de sa Alteza y despedits los Consellers vells y obtinguda hora de dit S.r la qual fonch a las dos de la tarde anaren a Besarli les mans en forma de Ciutat en los verguers y acompanyats de molts officials y a la que dits S.rs Consellers foren en sa casa la qual es al carrer ample los hisque a rebrer dit s.r Canceller al cap de la escala y fentlos las degudes Cortesíes los entra en una istantia petita passada la llibrería y dits s.rs Consellers se assentaren tres a cada part en forma de Cor estant dit S.r Canceller en lo mig y axí assentats dit s.r Conceller en Cap li dona la acostumada embaxada encomanantli la bona ad[ministra].tio de la justitia y la expeditio de las causas de pubills y viudes y de las Confraríes E, despres de hauer dit s.r Canceller [respost?] a la embaxada

dits s.[rs] Consellers sen anaren ab la matexa forma eren vinguts acompanyantlos dit s.[r] Canceller fins al cap de la escala de hont los hauía exit a rebrer de hont se despediren y sen anaren.

Has de aduertir que quant dits s.[rs] Concellers nous volgueren jurar en casa la ciutat entra en la istantia de trentenari noua hont estauen lo s.[r] Joan Pi escriua de manament qui per part y a istantia del noble Senyor don Fran.[c] de Tamarit m[estr].[e] racional extret en Conceller lo die de ayr presenta una requesta a dits Srs Consellers pera que no fessen prestar lo jurament a dit s.[r] Conseller Segon per quant pretenía dit s.[r] don Fran.[c] Tamarit ser mal suffocat al qual dits Srs Consellers respongueren y passaren hauant com dalt esta dit.

Conferencia.

DIUMENGE a IJ de dit a la tarde los S.[rs] diputats vingueren en casa la ciutat a tenir Conferencia ab los Srs Consellers hont tractaren materies secretes en benefici del present principat y ciutat.

Jurament del[s] officials de la taula y banch.

DILLUNS a IIJ de dit a la matinada prestaren lo solit jurament los officials de la taula y banch y del Arxiu en ma y poder de dits S.[rs] Consellers comforme quiscun any se acostuma E a les honse hores de dit dia vingue en la casa de la present ciutat lo Ill.[re] Senyor don Joseph de Margarit y Biure gouernador del present principat al qual hisqueren a rebrer dits Senyors Consellers a la segona porta de trentenari asentantlo entre lo s.[r] Conseller en Cap y segon hont tracta negocis ab los S.[rs] Consellers de secret.

Visita a la s.[ra] virreyna.

Dit dia a les dos hores de la tarde obtinguda empero primer llicentia dits Srs Consellers en forma de Ciutat y acompanyats dels officials de la present casa anaren a besar las mans a la S.[ra] virreyna y arribats que foren a palacio al carrer ample qui abans ere del duch de Cardona los hisque a rebrer a la porta mosur de Xampanya capella de sa Alteza y mosur Francolí los quals acompanyaren a dits s.[rs] Consellers fins alla hont ere dita S.[ra] virreyna qui ere en una cambreta o, resala que trau dos finestres al hort al cap de la galería qui trau finestres a la plaça de s.[t] Fran.[c] E a la que dita S.[ra] virreyna veu a dits Srs Consellers se alsa y fent los molt gran recibiment los feu asentar en unes cadires hi hauía en dita Sala estant tres a cada part en forma de Cor y dita S.[ra] virreyna en lo mig tenint lo s.[r] Conseller en Cap a la ma dreta y assentats: y cuberts que foren dits

Srs Consellers lo Sr Conseller en Cap li dona la embaxada contenint en afecte lo quant hauían sentit lo infeliz succes de socorrer lo Enemich la plaça de Lleyda y lo sentiment que de ditas cosas dita S.[ra] y lo s.[r] virrey hauían fet pero que estimauen molt que sa Alteza no hagues rebut ningun dany confiant que ab lo fauor del s.[r] se esmenaríen dites coses en son temps y lloch y que axí la pregauen volgues aconsolarse que ells en tot y per tot en nom de la ciutat se oferían promptes en lo que convingues en seruey del Rey nostre S.[r] que Deu g[uar].[de] y en benefici de la present prouincia: a la qual embaxada respongue dit mosur de Xampanya per paraula de dita s.[ra] virreyna que estimaua molt lo bon zel y cuidado tenían de ditas cosas y la demostratio de sentiment hauían fet y que ella per sa part no obstant lo sentiment consideraua que ere voluntat del S.[r] y que axí confiaua fora per major utilitat y progressos del present principat E fet dit rahonament dits Srs Consellers se alçaren y despedintse de sa Alteza quils feu molt gran Cortesía acompanyantlos dos o, tres passos deues la porta se despediren y sen anaren ab lo mateix orde eren vinguts.

Concell de Cent.

Dit dia se tingue Concell de Cent en lo qual en primer lloch juraren tots los nouament extrets lo die de s.[t] Andreu y lo balle de Bar[celon].[a] ab la forma que quiscun any se acostuma y despres en dit Consell se feren las propositions y deliberations que en aquell son de veurer.

Visita al dret nou.

DIMARS a IIIJ de dit dits Srs Consellers anaren a fer las visitas acostumades ço es primerament al dret nou y de aquí al portal de mar y de aquí al dret del Peix y despres als pallols y aduana hont veren y miraren los officials que residíen entremetentse del que feyen com se acostuma.

Conferencia.

Dit dia a la tarde los s.[rs] Consellers anaren a tenir Conferencia a la diputatio ab los S.[rs] diputats.

Festa de s.[t] Nicolau.

DIJOUS a VJ de dit dia de s.[t] Nicolau. — En aquest dia los Srs Consellers anaren al monestir del glorios para S.[t] Fran.[c] hont se feya la festa de dit glorios S.[t] Nicolau y alla arribats a la porta de dita Iglesia los isqueren a rebrer alguns pares de dit monestir los quals anant al costat y a ma esquerra dels S.[rs] Consellers de hu en hu los acompanyaren fins al presbiteri hont fent primer oracio al altar major se asentaren ab las Cadires de vellut de la ciutat a la part del euangeli hont oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eren vinguts.

Concell de Cent.

DIUENDRES a VIJ de dit a la matinada se tingue Consell de Cent en lo qual vingue lo s.r de Marca y fou exit a rebrer per algunes persones de Concell de Cent al cap de la escala y per los S.rs Consellers a la porta de dit Consell y entrat que fou se asenta entre lo s.r Conseller segon y ters y despres de hauer llegit algunes Cartes axí del Rey nostre S.r com altres referintse al que dit s.r de Marca diría digue y referí algunes coses tocants en orde a las treguas se tractan en Monster del present principat com llargament de ditas cosas y altres per dit Consell fetes dit dia es de veurer al qual me refer.

Promenía de nostra S.ra

DISAPTE a VIIJ de dit dia de nostra S.ra — En aquest dia a la matinada los s.rs Consellers ab sos promens se ajuntaren a la plaça de s.t Jau[m].e en forma de promenía de hont anant ab las trompetes y menestrils deuant com es costum anaren a la Seu entrant per lo portal major de dita Iglesia passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la Epistola hont fent los deguts acataments al altar major se assentaren a la part del euangeli ab los banchs cuberts de vellut carmesí de la ciutat de hont oyren lo offici y sermo lo qual acabat se feu la proffesso de nostra S.ra de la Conceptio que quiscun any per semblant dia se acostuma fer aportant dits S.rs Consellers las varas del talem y anant dits s.rs promens deuant la custodia ab vergues E acabada dita profeso dits s.rs Consellers y promens tornaren a fer oracio al altar major y de aquí sen tornaren a s.t Jau[m].e de hont se disgregaren.

Has de aduertir que a la que lo s.r Conseller en Cap arriba en s.t Jau[m].e ans de anar a la Seu qui fou lo ultim aportant per prom lo s.r Fran.c Sangenís y a la que dits S.rs Consellers comensauen a anarsen se mogue questio entre dit s.r Fran.c Sangenís y lo s.r Dimas Çafont prom del s.r Conseller segon pretenent dit S.r Sangenís que hauía de precehir a dit s.r Çafont per quant ere major de edat que sa merce comforme se acostuma en casa la ciutat y dit S.r Dimas Çafont pretenía que per ser mes antich de priuilegi de ciuteda hauía de precehir a dit s.r Sangenís no obstant tingues mes edat e, per quant lo acte estaue comensat y nos podía de prompte prouehir en ditas cosas y dit S.r Çafont no volgue donar lo puesto a dit s.r Sangenís dit s.r se dexa precehir per exa vegada sens que fos pogut traurer en consequentia.

Vinguda de vaxells portuguesos.

DIUMENGE a VIIIJ de dit. — En aquest dia entraren en lo port de la present ciutat alguns vaxells de Portugal y tambe francesos que veníen per la part de lleuant los quals saludaren a la present ciutat ab la forma acostumada y despres desenbarcaren infantería qui aportauen en lo present Principat.

Visita al General dels vaxells.

DILLUNS a X de dit vingueren mes vexells y entenent los S.rs Consellers de la present ciutat per medi de la guarda del port quils referí que en dits vaxells portuguesos venía una persona molt principal quis deia lo s.r don Joan de Meneses general de dits vaxells ordenaren dits S.rs Consellers encontinent aprestar la barca de la ciutat ab lo tenderol y estandart com es costum y ab aquella anaren a dits vaxells dos cauallers per embaxadors lo hu dels quals ere lo s.r Dimas Pobla y laltre lo s.r Fran.c Sangenís embaxadors per dits S.rs Consellers elegits y arribats en dits vaxells donaren la embaxada a dit s.r General per part de la ciutat oferintse en tot lo que manás y dit s.r los respongue segons dits S.rs embaxadors diuhen ab paraules molt corteses fentlos molt gran recibiment.

Concell de Cent.

Dit dia a la tarde se tingue Consell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberations en aquell contengudes. y en particular se resolgue tenint entes que lo S.r virrey vindría auiat en la present ciutat que se li fos feta entrada per dits S.rs Consellers com llargament en aquell es de veurer.

Entrada del tercio de la ciutat.

DIMECRES a XIJ de dit. — En aquest dia entra lo tercio de la present ciutat venint de la campanya de Lleyda lo qual regía lo s.r don Fran.co Caluo Sargento major per mort del s.r don Grau Alemany m[estr].e de Camp de dit tercio.

Tedeum per lo rendiment de la plaça de Portalongone.

DIJOUS a XIIJ de dit. — En aquest dia los S.rs Consellers a la matinada anaren a la Seu comensat ja lo offici y pujats en lo presbiteri se assentaren ab los banchs cuberts de vellut a la part del euangeli y despres tenint entes que lo s.r Gouernador venía lo isqueren a rebrer fins a la porta de dit præsbiteri a la part de la Epistola assentantse en dita part del euangeli a ma dreta del s.r Conseller en cap y despres vingueren los molt Ill.res Senyors Diputats ab sas massas altas y pujats en dit presbiteri despres de hauer fet lo degut acatament al altar major y cortesía a dits s.rs Gouernador y Consellers se assentaren a la part de la Epistola y al cap de un poch se comensa un tedeum laudamus del rendiment de ..... (1) y dits S.rs Gouernador Consellers y dipu-

(1) En blanch.

tats anaren del gremial ço es lo s.[r] Conseller en Cap a ma esquerra del s.[r] Gouernador deuant y los demes s.[rs] Consellers derrer[a] den hu en hu ab los S.[rs] diputats y oydors a la ma esquerra. E acabada dita professo dits S.[rs] sen anaren de la matexa manera eren vinguts.

Dit dia se tingue Concell ordinari per ser lo dia de la beneuenturada sancta Lucia en lo qual entre altres coses se feu extractio de mostasaf ad[ministrad].[ors] de Plaçes y altres officis que quiscun any per semblant dia se acostumen traurer. Concell de Cent.

DIUENDRES a XIIIJ de dit. — En aquest dia partiren de la present ciutat los Srs Galceran Dusay y Dimas Çafont Embaxadors per dits Srs Consellers pera anar a donar la benuinguda al s.[r] virrey a la vila de Martorell que segons se deja arribaría en Martorell lo present dia o, dema sens falta : anauen dits S.[rs] embaxador[s] molt ben vestits y ricament adornats segons dells se podía esperar y confiaua. Embaxadors a sa Alteza.

DISAPTE a XV de dit se tingue noua de entrar sa Altesa en la present ciutat y perço se comensaren a aprestar las cosas necessaries pera dita entrada. Noua de la entrada de sa Alteza.

LO Dr ONOFRE VILA conseller en Cap.

DIUMENGE a XVJ de dit. — En aquest dia entra en la present ciutat per lo portal de s.[t] Antoni lo Serenissim Senyor Compte de Arcourt virrey en lo present principat al qual se li feu la entrada seguent. Entrada de sa Alteza.

PRIMERAMENT a la huna hora despres de hauer dinat arribaren los Srs Consellers ço es primer lo sise despres lo quint y despres los demes per son orde venints a cauall ab sos caualls y gualdrapes de vellut y demes adreços te la present ciutat per dit afecte assistits y acompanyats de molts caualIers vestits de gala y ben adreçats ab sengles caualls y apres arribaren los consols de la llotja asistits de molts mercaders venints a cauall ab las massas de dit magistrat com es costum los quals en ser en dita plaçeta deualla de cauall lo s.[r] Conseller segon ab dos promens Antichs ço es un militar y un ciuteda los quals entrats dins casa la ciutat trobaren los s.[rs] obrers los quals junts ab lo escriua de les obres feren la agraduacio dels cauallers se trobaren per anar a dit recibiment la qual agraduacio esta llargament posada en lo llibre de agraduacions que per dit afecte aporta lo escriua de les obres feta la qual dits Srs Conseller cauallers y obrers tor-

naren a pujar a cauall y sen anaren ab los verguers y massas altas a cauall assistits de alguns officials y altres per la plaça de s.t Jau[m].e Bocaría carrer del hospital padro fins al portal de s.t Antoni exint per aquell fins a la creu Cuberta hont tingueren auís per medi del correu de la present ciutat que sa Alteza estaue ya serca y dits S.rs Consellers passaren hauant fins a trobarlo lo qual trobaren passada dita creu acompanyat dels s.rs Diputats los quals en veurer dits s.rs Consellers se despediren de sa Alteza y sen anaren y dit S.r Conseller en Cap se acerca a sa Alteza al qual despres de hauerli fet les degudes cortesíes li digue las paraules seguents

«Serenissim Senyor.

Es tan gran lo amor y beneuolencia que esta ciutat te a V. A. y la estimatio fa de ses coses que en demostracio della ha deliberat vinguessem a besar de V, A, la ma y donarli la benuinguda com ho fem preciant mes lo venir V, A, a esta ciutat ab salut que tots los majors successos del mon perque en v, A, ho tenim tot , resta esta ciutat molt agrahida a V,A, per los molt y immensos treballs y incomoditats ha sufrit en la campanya per esta ciutat y prouincia y de hauer exposat sa vida y persona a tants manifests y notables perills: vulla nostre S.r per ells donar a V, A, molts anys de vida y a esta ciutat ocasions de poder regonexer tantas merces y estimarlas com es raho.»

E fet dit rahonament dit s.r virrey respongue a dit s.r Conseller en cap ab paraules molt corteses que estimaua molt y estaue contentissim de las demostracions feya dita ciutat de sa vinguda E fet dit rahonament dits S.rs Consellers sen tornaren anant deuant lo s.r Conseller sise despres lo quint y apres los demes per son orde y ab la matexa agraduatio eren vinguts restant derrera lo s.r Conseller en Cap aportant a sa Alteza a ma dreta E derrera dels S.rs Consellers y virrey venía lo concell real obrers y altres oficials y conuidats y axí anants arribaren al portal de s.t Antoni hont stauen las trompetes menestrils y tabalicos de la present ciutat sonant y en arribar sa Alteza se tira tota la artillería ere en dit llens de muralla passaren per lo carrer del Carme porta ferrissa Carrer dels boters plaça noua deuant la seu deuant la diputatio llibretería boria Carrer de Moncada born Camuis carrer ample fins a palacio haont despedintse dits S.rs de sa Alteza a cauall sen tornaren ab la agradua-

tio eren vinguts fins a casa la ciutat haont se despediren cada S.r Conseller per sa casa.

Has de aduertir que per la entrada de dit senyor se eren preuingudes per orde de dits s.rs Consellers cent atxas de Cera blanca per ser los dias curts les quals per no ser del tot de nits quant dit s.r virrey arriba a Palacio no necessitaren de encendrerse.

DILLUNS a XVIJ de dit a la tarde dits S.rs Consellers anaren a veurer dit S.r virrey lo qual trobaren ere al palacio de la s.ra virreyna a las casas del duch de Cardona hont arribats los hisqueren a rebrer dos caualllers ço es mosur de Xampanya capella de sa Alteza y mosur Francolí los quals acompanyaren als S.rs Consellers fins a la cambra de hont sa Alteza estaue qui era a la cambra de dita S.ra virreyna qui trau finestres al hort hont entrats trobaren dit s.r virrey sota son doçer assistit de tots los S.rs del Consell real y molts altres cauallers y entrats dits S.rs Consellers fent las degudes Cortesíes se asentaren en unes cadiretes que per dit afecte stauen posades ço es tres de cada part estant sa Alteza en lo mig y axí assentats lo s.r Conseller en Cap de part dels demes S.rs Consellers sos companys dona la embaxada a dit S.r virrey la qual donada y per dit s.r virrey respost encontinent dits S.rs Consellers se alsaren y sen anaren ab la matexa forma eren vinguts. Visita al s.r virrey.

DIMARS a XVIIJ de dit a la matinada dits S.rs Consellers anaren al monestir dels frares de s.t Agustí per assistir a la festa que dit dia se feu de nostra S.ra de Sperança haont arribats oyren lo offici y sermo comforme quiscun any se acostuma. Festa de nostra S.ra de Speransa.

Dit dia a la tarde anaren a tenir Conferencia a la diputatio. Conferencia.

DIJOUS a XX de dit. — En aquest dia a la matinada fou lo jurament del s.r doctor Joan Argila elegit y extret en mostasaf de la present ciutat lo qual se feu ab la forma que quiscun any se acostuma y en lo llibre ceremonial es de veurer. Jurament del mostasaf.

Dit dia a la tarde dits S.rs Consellers sise absent anaren al estudi a fer visita ordinaria com altres anys es de veurer. Visita al Estudi.

DILLUNS a XXIIIJ de dit. — En aquest dia a la tarde se tingue consell de Cent en lo qual se tractaren materies tocants en raho de las treguas del present principat com en dit Consell llargament es de veurer. Concell de Cent.

DIMARS a XXV de dit dia de Nadal. — En aquest dia anaren los S.rs Consellers cap y quint absents a la Seu ab promenía Dia de Nadal promenía a la Seu.

com quiscun any se acostuma y alli oyren lo offici y sermo assentats a la part del euangeli ab los banchs cuberts de vellut carmesí E acabat dit offici axí mateix ab sos promens y acompanyament de musica sen tornaren per los llochs acostumats al porxo de S.t Jau[m].e de hont se disgregaren.

Dia de s.t Esteue a S.ta Catherina.

DIMECRES a XXVJ de dit dia del glorios protomartir Sanct Esteue los s.rs Consellers anaren a oyr lo offici a S.ta Catherina del orde de predicadors com se acostuma quiscun any.

Dia de s.t Joan a s.t Fran.c

DIJOUS a XXVIJ de dit dia del glorios apostol y euangelista S.t Joan los s.rs Consellers anaren al monestir de s.t Fran.c y allí oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren ab la matexa forma eren vinguts.

Dia dels s.ts Innocents a la Seu.

DIUENDRES a XXVIIJ de dit dia dels s.ts Ignocents los S.rs Consellers se ajuntaren en casa la ciutat y de allí acompanyats dels officials anaren a la Seu e oyren missa baixa a la capella dels S.ts Ignocents y tocaren lo s.t Ignocent com es costum y acabada la missa sen tornaren.

Concell de Cent.

DISAPTE a XXVIIIJ de dit a la tarde se tingue Concell de Cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit Consell llargament son de veurer.

DILLUNS a XXXJ de dit.

LO D.r ONOFRE VILA conseller en Cap.

[MDCXLVII]

[JANER]

DIMARS al primer del mes de Janer *1647* dia de cap de any los s.rs Consellers segon absent ab sas insignias Consulars ab sos verguers y massas altas deuant anaren a S.ta María de la mar entraren per lo portal dels Sombrarers passaren per lo cor y pujaren al presbiteri hont despres de hauer fet oracio se assentaren a la part de la Epistola ab los banchs de vellut de la ciutat per estar lo estrado de sa Alteza a la altra part qui ere conuidat al ofici. E al cap de un poquet dits S.rs Consellers saberen que sa Alteza arribaue y encontinent se alsaren y lo anaren a rebrer fins al portal del fossar de les moreres de dita Iglesia acompanyantlo fins al presbiteri hont se asentaren ço es dit s.r virrey a la part del euangeli y dits S.rs Consellers a la part de la Epistola y axí assentats oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eren vinguts. Dia de Cap de any.

DISAPTE a V de dit. — En aquest dia los S.rs Consellers tenint entes que la S.ra virreyna hauía parit un fill anaran a Palacio a donar la norabona al s.r virrey del fill y a la que foren a dit Palacio deuant lo pla de s.t Fran.c los hisqueren a rebrer a la porta mosur de Xampanya y mosur Francolí acompanyant a dits S.rs Consellers fins a la cambra de sa Alteza lo qual treu finestres al carrer de la merce hont arribats dits Senyors consellers despres de hauer fet cortesía a dit s.r virrey se assentaren ab sas cadires ço es tres a cada part a modo de cor estant sa Alteza en lo mig y assí assentats y cuberts dit s.r Conseller en Cap en veu sua y de voluntat dels demes s.rs Conselles digue y explica lo gran contento y alegría hauían tingut del naxament Los s.rs conceller[s] anaren a visitar la s.ra virreyna que hauía parit.

del fill donantli mil norabones ab las paraules en lo marge insertades (1).

E dit sen[y]or virrey respongue a dits S.rs Consellers en llengua francesa la qual fonch traduyda per mosur Xampanya son capella contenint en afecte que estimaua molt la voluntat y afficio de dits S.rs Consellers y lo bon cuydado tenían de la salut de la s.ra virreyna y fill nat y que ell estaue contentissim de tenir un fill de esta prouincia qui tant estima sa magestat Christianissima (que Deu guarde) E axí mateix va dir a dit s.r Conseller en Cap de que estimaría molt que dit S.r Conseller fos padrí en nom y com a conseller en Cap de la present ciutat del batisme de dit fill seu y que en lo elegir la comara dexaua en mans de dits S.rs Conseller en Cap y demes senyors Consellers sos company[s] pera que elegisen la dama que fos mes conuenient. E dits S.rs Consellers estimaren la merce que sa Alteza los feya responent que en lo que tocaua en elegir comara sa Alteza la elegís estant ells molt certs que venint la electio de tan bona ma sería persona de satisfatio y a gust y contento de tots los ciutedans: al qual dit s.r virrey respongue que en ninguna manera elegiría sino que dexaua la electio en ma de dits s.rs Consellers los quals replicaren a ditas cosas pero vehent que sa Alteza no volía elegir obeyren estimantli la merce los feya Y encontinent se alsaren y sen anaren fentlos dit s.r virrey molts grans cortesíes.

Dia dels Reys anaren al Pi.

DIUMENGE a VJ de dit dia dels Reys los s.rs Consellers ab sas insignias consulars anaren a la Iglesia parrochial de nostra S.ra del Pi hont la (se) feya la festiuitat dels Reys comforme quescun any se acostuma y a la que foren al presbiteri se assentaren a la part del euangeli ab las cadires y coxins de vellut carmesí y oyren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eren vinguts.

Concell de cent per lo parir de la s.ra Virreyna qui hauía fet compara lo s.r conceller en cap.

Dit dia a la tarde se tingue consell de Cent en lo qual se dona raho y proposa la merce hauía feta dit s.r virrey en fer

(1) Com per sa extensió 'l parlament del Conseller no cabria al marge, se transcriu aquí per nota. Diu així:—«Gose V. Alt[esa]. ab molt contento goig y alegria lo serenis[si].m princep que n[ostr].e s.r es estat seruit donarli y juntament a esta Ciutat la qual ne participa en moltas maneras la p[rimer].a perque ab ell recobra la gloria antiga de ser patria de princeps, la 2.a per lo contento que V. Alt[esa]. te de hauerli donat n. s.r un fill que redunda en crexer lo que te esta Ciutat per ser tant affecta a la augusta casa de V. Alt[esa]. y la 3.a perque en lo serenissim Princep tenim un Conpatriota del qual podem sperar que com a fill desta Ciutat. affectara sos interessos y medras com a cosas de sa patria, Suplicam al s.r que veja v. Alt[esa] dell lo goig y contento quen desija yl fassi tant gran y generos princep com v. Alt[esa]. que mes no pot ser.»

compara a dit s.r Conseller en Cap en nom de la ciutat sobre lo cual se delibera lo que en dit Consell dit dia es de veurer (1).

DILLUNS a VIJ de dit dia de s.t Ramon. — En aquest dia a la matinada se ajuntaren los S.rs Consellers cap y sise absents al porxo de s.t Jau[m].e ab sos promens y en forma de promenía y a la que dits S.rs quatre consellers foren assentats a dit porxo de S.t Jau[m].e arriba lo escriua racional ab la musica y tabalicos de la ciutat deuant aportant lo pendo de dit glorios S.t Ramon y a la que fou en dita plaça de s.t Jau[m].e dits S.rs Consellers se possaren de darrera dit Pendo ab sos promens fins a la Seu anant per los carrers acostumats y a la que foren en dita Iglesia se assentaren en lo presbiteri a la part del euangeli ab los banchs de vellut fins que comensaren la professo la qual comensada dits s.rs quatre consellers juntament ab dos promens aportaren las varas del talam y los tres S.rs proms mes antichs aportaren lo pendo deuant la custodia y per quant no hi hauía sino quatre Senyors Consellers y per conseguent quatre promens hauentsen de menester sinch ço es tres per lo pendo y dos per lo talam ordenaren dits s.rs Consellers conuidar un caualler qui assistí en dita professo E anants ab la forma alt dita [la] professo arriba en s.ta Catherina Martir hont quiscun any acostuma de anar y a la que foren en dita Iglesia dits s.rs Consellers y promens se assentaren al presbiteri a la part del euangeli ab los banchs de la ciutat per quant en la matexa part estaua parat lo estrado de sa Alteza qui hauía de venir per oyr lo offici se hauía de dir y los s.rs Canonges y preueres qui anauen derrera lo gremial a la proffesso se assentaren a la part de la Epistola ab uns banch[s] cuberts de catifes E axí assentats tenint notitia dits S.rs Consellers que dit S.r virrey arribaue hisqueren a la porta de dita Iglesia a rebrerlo acompanyantlo fins al presbiteri hont se assenta en dit estrado a la part del euangeli y dits s.rs Consellers a la matexa part en los banchs casi al costat de dit s.r virrey estant tots quatre de filera y dits S.rs promens al costat de dits S.rs Consellers E los S.rs Canonges del gremial se assentaren a la part de la Epistola ab dits banchs. y axí assentats comensaren lo offici y sermo lo qual ana ab la solempnitat acostumada y acabat dit s.r virrey sen ana acompanyantlo dits s.rs Consellers fins á la porta de dita Iglesia hont se despediren de ell tornant-

Promenía de S.ra (sic) Ramon.

(1) V. l'*Apèndix XVI bis*, document A.

sen en dit presbiteri hont se comensa la professo y sen ana a la Seu ab la matexa forma ere vinguda de hont dits S.rs Consellers sen tornaren a S.t Jau[m].e ab la matexa promenía fent las matexas cerimonias que al anar y arribats en s.t Jau[m].e sen anaren en ses cases.

Vide a vintysinch de Janer *1649.*

Has de aduertir que altres anys en semblant festa no se acostumaua conuidar dit S.r virrey per quant los senyors Canonges de la Seu qui anauen al gremial de dita professo seyen a la part de la epistola ab cadires y los senyors Concellers a la part del euangeli ab cadires y coxins de vellut carmesí y axí per ditas rahons no conuidauen a dit S.r per no venir ab enquantres ab dit Capitol pero est any lo pare prior de S.ta Catherina sens donarne raho a dits Senyors Concellers com deuía per pagar la festa la ciutat ana a conuidar dit Senyor virrey lo qual offerí de anar a dita festa y axí dits S.rs Consellers anaren y estigueren ab la forma sobredita per ditas rahons si be auisa al prior que altres anys no fes dites coses aduertintlo que sino per amor de dit senyor virrey no foren anats en dita festa E axí per ditas rahons lo ceremonial alt dit esta different que altres anys.

Conferencia.

DIMECRES a VIIIJ de dit a la matinada se tingue conferencia en casa de la ciutat ab los S.rs Diputats y allí tractaren materies secretes que per dita raho no se expressan assí.

Concell de cent.

Dit dia a la tarde se tingue consell de cent en lo qual se proposa la deliberatio acerca de hauer fet lo s.r virrey compare al s.r Conseller en Cap en nom de la ciutat y se delibera lo que en dit Consell es de veurer auall (1).

Embaxada.

DIJOUS a X de dit. — En aquest dia anaren per part dels Senyors Consellers lo s.r Raphael Pau Vilosa militer (sic) y lo s.r m.r Hiacinto Fabregues ciutada a palatio ab embaxada a sa Alteza per deliberatio del saui consell de Cent en lo dia de ahir la qual embaxada esta en lo present dietari cosida (2).

---

(1) V. l'*Apèndix XVI bis*, documents inclosos en l'apartat B.

(2) Diu així: — «✠ = En exequtio del que lo saui Consell de Cent ab lo ultim consell celebrat a, 9. del corrent deslibera que a, sa altesa fos feta una enbaxada de part del dit saui Consell per un ciutada y un militar stimantli la merce que sa altesa ha feta de voler que lo s.r Conseller en cap en nom de dita Ciutat ab assistentia dels demes s.rs Consellers fos padrí del infant que nostre s.r es estat seruit donar a sa altesa pochs dies fa, a, 10. del corrent mes de Janer *1647.* m[ice].r Jasinto Fabregas ciutada y Rafel Pau Vilosa militar per orde dels s.rs Consellers se conferiren a, Palatio y donaren a, sa altesa de part del saui consell de Cent la enbaxada per dit consell de Cent desliberada stimant a, sa altesa la merce tant gran

Junta de bateix.

DIUENDRES a XI de dit se tingue junta en casa la Ciutat per ha veurer les demostrations se hauían de fer en lo bateix del fill de dit s.^{r} virrey.

Conferencia.

DISAPTE XIJ de dit a la tarde los s.^{rs} consellers anaren a conferentia a la diputatio.

St Agustí.

DIUMENGE a XIIJ de dit.—En aquest dia los s.^{rs} consellers ab ses Insinies Consolorars (sic) y masses altes anaren a la Iglesia de s.^{t} Agustí ahont oiren lo offici y sermo en la forma acostumada.

Bateix.

Dimars a XV de dit se tingue en casa de la Ciutat la junta del bateix y los s.^{rs} consellers enuiaren per part de la ciutat als s.^{rs} don Fr[ancesc].^{h} Sala militar y Fr[ancesc].^{h} Sangenís Ciutada com a Embaxadors a parlar ab lo s.^{r} virrey per negocis de la present Ciutat.

Lo d.^{r} ONOFRE VILA conseller en Cap.

Concell de Cent: bateig.

DIJOUS a XVIJ de dit. — En aquest dia se tingue consell de Cent en lo qual entre altres cosses se proposaren foren materies de dit Bateix com ditas y altras cosas en dit consell llargament son de veurer (1).

Vigilia de St Sebastià. completes.

DISAPTE a XVIIIJ de dit vigilia de s.^{t} Sabastia.—En aquest dia a la tarde los s.^{rs} Consellers anaren a la capella de s.^{t} Sabastia de la present ciutat pera oir les completes de dit glorios s.^{t} ab la forma que quiscun any se acostuma.

Festa de Sant Sebastià.

DIUMENGE a XX de dit dia de s.^{t} Sabastia nos pogue fer la professo ordinaria per esser dia de festa y estar la seu ocupada y així los s.^{rs} Consellers anaren al monestir del Ca[r]me per la visita ordinaria per fer (sic) les quatre ordes mendicants: oyren lo offici y sermo acabat lo qual sen anaren.

Visita al Carme.

Professó de St Sebastià.

DILLUMS a XXJ de dit. — En aquest dia se feu la professo ordinaria que quiscun any se acostuma fer per lo glorios s.^{t} Sabastia y així los s.^{rs} consellers a la matinada anaren a la seu de hont partí dita professo aportant dits s.^{rs} les vares del talem fins a dita capella ahont oiren lo offici y sermo y de aquí sen torna-

---

que feya a, esta Ciutat de voler que lo s.^{r} Conseller en cap en nom desta Ciutat ab assistentia dels demes s.^{rs} Consellers fos padrí del infant pochs dies ha nat que nostre s.^{r} ha encomanat a, sa altesa, Sa altesa hoida la enbaxada se gira a, mossur de Xampanya lo qual era present a la ambaxada y li parla en llengua francesa, y despres dit mossur Xampanya referí a dits embaxadors que sa altesa stimaua molt a, esta Ciutat y desitjaue molt ses medres y que hauía feta aquesta electio per obligar a, son fill quant sería gran que correspongues a la Ciutat ab la mateixa voluntat que ell li te, y axí dits enbaxadors ab lo degut acato se despediren de sa altesa hauent sa altesa hoida dita embaxada ab molt gran aplauso.»

(1) V. l'*Apèndix XVI bis*, document C.

ren a la seu de la matexa manera conforme quiscun any se acostume.

Festa de Sant Policarp.

DISAPTE a XXVJ de dit dia de s.[t] Policarpo. — En aquest dia a la matinada los s.[rs] consellers se juntaren al porxo de St Jaume a les vuit ores ab sos promens en forma de promenía y de aquí anaren a la Isglesia del Pi de la present Ciutat ahont se feia la festa del glorios s.[t] Policarpo la qual festa pague la present Ciutat: y arribats en dita Isglesia pujaren en lo presbitery ahont assentats a la part del Euangeli oiren offici y sermo lo qual acabat sen tornaren de la matexa manera a la plassa de s.[t] Jaume ahont se desgregaren.

Administrador de places: jurament.

DIMECRES a XXX de dit jura Pau Rossell nouament extret administrador de les plaçes.

Conferencia en la Diputació.

DIJOUS a XXXJ de dit los s.[rs] Consellers y diputats tingueren conferentia a la diputatio.

LO Dr ONOFRE VILA conseller en Cap.

[FEBRER]

Conferencia dels Consellers ab lo Virrey.

DIUENDRES al primer de Febrer.—En aquest dia los s.[rs] consellers quint absent ab ses insinies consolars y masses altes anaren a Palatio a parlar ab lo s.[r] virrey lo qual trobaren en son acostumat aposento que trau finestra al carrer de la merse y arribats fent les cortesíes degudes dits s.[rs] Consellers se assentaren ab ses cadires a dos cors estant dit s.[r] virrey en lo mig y cuberts tractaren de negocis de la present Ciutat als quals sa Alteza dona molt gran satisfacio y fets y tractats dits negocis sen tornaren.

Nostra Senyora Candelera.

DISAPTE a IJ de dit dia de nostra S.[a] la Candelera.

Sota-administrador: jurament y possessió.

DILLUMS a IIIJ de dit jura lo sota administrador nouament extret y lo s.[r] Conseller sise ana a donarli pocessio conforme se acostume.

Conferencia dels Diputats ab Consellers y Junta del Batalló.

DIJOUS a VIJ. — En aquest dia los s.[rs] diputats vingueren a tenir conferentia ab los s.[rs] consellers y junta del batallo a casa la Ciutat.

Id. dels Consellers ab lo Virrey.

DISAPTE a VIIIJ de dit los s.[rs] consellers anaren a palatio a parlar ab lo s.[r] virrey.

Concell de cent.

DILLUMS a XJ de dit vigilia de la gloriosa s.[ta] Eulalia a la

matinada se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations com en dit consell es de veurer.

Dit dia a la tarde se para la capella de la present Casa ab tota la plata y en particular la s.ta Eulalia feu la present Ciutat y celebraren vespres y completes ab molta musica cantoria y lluminaria per deliberatio del saui Consell de Cent.

Vigilia de s.ta Eularia: festa de casa la ciutat.

DIMARS a XIJ de dit dia de s.ta Eulalia. — En aquest dia los s.rs conseller ab sos promens se juntaren al porcho de s.t Jaume ab forma de promenía y de aquí anaren a la seu ab la musica deuant entraren per lo portal major y passaren per lo cor y pujaren al presbitery per la part de la Epistola y fent lo degut acatament al altar major sen passaren al del Euangeli assentantse en los banchs son en dit presbiteri cuberts de vellut y oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren de la matexa manera al dit porcho de s.t Jaume hont se desgregaren.

Dia de s.ta Eularia.

Dit dia à la tarde se hauía de fer la professo que quiscun any se acostuma y per plourer nos pogue fer y axí se continua dita festa a Casa la Ciutat.

Nos feu la proffesso.

DIMECRES a XIIJ de dit. — En aquest dia y hague consell de Cent en lo qual vingue lo s.r de Marca lo qual segue entre los s.rs consellers segon y ters y referí algunes cosses tocants en materia de tregues com ditas y altras cossas en dit consell es de veurer.

Concell de cent.

DIJOUS XIIIJ de dit los s.rs consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab lo[s] s.rs diputats.

Conferencia.

DIUMENGE (1) a XV de dit.

LO D.r ONOFRE VILA
Conseller en Cap.

DIUMENGE a XVIJ de dit los s.rs consellers anaren a la Isglesia parrochial de s.ta María de la mar pera assistir a la professo del cos presios se fa en dita Isglesia.

S.ta María.

Dit dia se hauía de fer la professo de s.ta Eularia y nos pogue fer per plourer.

Pluja.

DIJOUS a XJ (2) de dit. — En aquest dia se comensaren a publicar les festes que la Ciutat hauía disposades fer per lo bateix fahedor del serenissim Princep fill del s.r virrey y perso anauen

Publicacio de les festes del bateix del fill del s.r Virrey.

(1) Divendres.
(2) XXI.

molts cauallers ab sos caualls riquisimament ab un carro triunfal per Ba[rcelon].ª com mes llargament baix es de veurer.

Concell de cent.

Disapte a XXIIJ de dit. — En aquest dia a la matinada y ague consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations com en dit consell es de veurer.

Braços en la Diputació.

Dit dia se tingueren brassos a la diputatio.

Dia de s.t Mathías.

Diumenge a XXIIIJ de dit a la matinada dia de s.t Mathías. — En aquest dia los S.rs Consellers a la matinada anaren a la capella del Hospital de misericordia pera fer la extractio de la donzella que quiscun any se trau de la causa pia del S.r Mathías Vilar: feuse com altres anys se acostuma y atras llargament es de veurer.

Bateix del fill del S.r Virrey.

Dit dia a la tarda se feu lo bateix del fill nat del S.r Virrey del qual fou padrí lo S.r Conseller en Cap y perço dits S.rs Consellers a las duas horas de la tarde ab ses Insignies Consulars se ayuntaren en la casa de la present Ciutat haont al cap de un pochet arribaren los molt Ill.es S.rs Deputats ab sas masses altas en forma de consistori y despres de auerlos rebuts dits S.rs Consellers y diputats sen anaren a la Seu en forma de Consistoris ço es un S.r Conseller a ma dreta y lo S.r Deputat a ma escerra (sic) de dos en dos acompanyats de sos officials y altres persones y arribats en dita Iglesia puyaren al presbiteri se assentaren ço es los SS.rs consellers a la part de la epistola per tenir parat lo strado a la part del euangeli per lo s.r virrey y los s.rs diputats deuant lo altar ab son banch de vellut lleuadís en la forma que altres vegades estan com y son tots los consistoris y sor. virrey y aguardaren fins que sa Alteza vingue al qual dits S.rs Consellers a soles isqueren a rebrer al portal de dita Iglesia acompanyantlo fins al presbiteri auent fent (fet) lo mateix a la noble S.ª Dona María de Rocabertí qui era comare ab dit S.r Conseller en Cap y encontinent se feu dit Bateix com mes llargament consta en la narratiua de dita festa assí cosida (1).

Sarau a la Deputació.

Dit dia y acabat dit bateix en la nit se feu lo serau a la deputatio que per dita festa se hauía disposat lo qual serau se feu al salo de la deputatio ab la pompa y festiuitat que en dit paper assí cosit es de veurer (2).

Festa de la entrada de la emperatris de Alemanya.

Dimars a XXVJ de dit. — En aquest dia se feu en lo Born

(1) V. l'*Apèndix XVII*.
(2) Idem.

la festa de la Entrada de la Emperatriz de Alemanya a la qual assistí molt gran concurs de gent axí en los catafals com encara en las finestres que era cosa de admirar: la qual festa y las demes cosas passaren estan descritas en lo paper assí cosit en lo present dietari en vers (1).

DIJOUS a XXVIIJ de dit los s.rs Consellers ab ses Insignies Consulars y masses altas anaren a palatio a donar lo parabien a la S.ª princessa del Batisma del seu fill la qual trobaren en son apartament del palatio qui era del duc de Cardona en una quadra qui trau finestres al ort haont arribats dits S.rs Consellers los feu assentar ab ses cadires ço es tres a cada part estant dita S.ª Virreyna al mig sota de son docer y axí assentats dit S.r Conseller en Cap li digue y referí lo gran contento y alegría tenía esta Ciutat y sos ciutadans del naxament del S.r Princep son fill y dita S.ª Virreyna estima molt a dits S.rs Consellers la merce li feyan y lo bon recort tenían mostrant ab ella lo gran contento y alegría en tant que quant dits S.rs Consellers sen anaren los trague acompanyantlos mes anlla un xiquet de la terima de son estrado y dits S.rs Consell[er]s fetes les degudes cortesíes se despediren y sen anaren. Lo[s] s.rs çcncellers anaren a palacio.

LO D.r ONOFRE VILA conseller en Cap.

[MARS]

DISAPTE a IJ. de dit a la matinada los S.rs Consellers ab les gramalles de dol anaren a la seu ab sos verguers y masses altes haont arribats al presbiteri fent lo degut acatament al altar major se assentaren en los banchs a la part del Euangeli haont oiren lo offici de morts que quiscun any en dit disapte de carnastoltas se fa en dita Iglesia per deliberatio del Saui Consell de Cent. Dissapta de carnestoltas aniuersari a la Seu.

DIUMENGE a IIJ de dit. — En aquest dia a la matinada los S.rs Consellers anaren al (sic) Iglesia del Collegi de Bellem haont se feja festa per assistir al offici y sermo. Ofici a Bethlem.

Dit dia a la tarda a las duas oras los S.rs Consellers ab sos promens se ajuntaren a la plassa de s.t Jaume en forma de promanía per assistir a la professo de s.ta Eularia beneyta patrona y aduocada de la present Ciutat la qual se hauía de fer per no Proffesso de S.ta Eularia.

(1) V. l'*Apèndix XVII.*

sersa poguda fer lo dia de sa festivitat per quant plogue y axí aiuntats partiren en dita forma de promanía ab la musica deuant y lo scriua rational qui portaua lo pendo de dita s.ta fins que arribaren a la seu haont dits S.rs Consellers se assentaren ab la forma que quiscun any se acostuma ys feu dita professo com atras en lo any passat es de veurer.

Aniuersari.

DILLUNS a IIIJ de dit dits S.rs Consellers anaren a la seu ab gramalles de dol a oir lo aniuersari de morts per ser segon die de Carnastoltas.

Aniuersari.

DIMARS a V, de dit per ser dia de carnastoltas dits s.rs consellers anaren a la Seu a oir lo aniuersari de morts conforme se acostuma.

P[rime].r dia de quaresma.

DIMECRES a VJ de dit primer die de coresma. — En aquest dia los S.rs Consellers a la matinada sa ajuntaren a casa la Ciutat de hont de apres de auer oida misa y presa sendra sen anaren a la absolutio a la Trinitat y Merce ab los officials de la present Casa conforma quiscun any se acostuma.

Dia de s.t Thomas.

DIJOUS a VIJ de dit dit dia del Glorios S.t Thomas de Aquino los S.rs Consellers anaren al monestir de S.ta Catharina de la present Ciutat per assistir al offici se feja de dit Glorios S.t y arribats en dita Iglesia pujaren al presbiteri se assentaren ab los banchs de la Ciutat a la part de la epistola pera estar lo estrado del S.r Virrey a la part del Euangeli y despres de hauer feta oratio tenint noticia que dit S.r Virrey venía lo isqueren a rebrer fins a la porta de dita Iglesia acompanyantlo fins dit presbiteri haont dit S.r Virrey se assenta en son estrado y dits S.rs Consellers ab sos banchs y oiren lo offici y sermo qui predica lo S.r Abat Sala de S.t Culgat lo qual offici acabat dits S.rs Consellers acompanyaren lo S.r Virrey fins a la porta de dita Iglesia y tornats al altar major feta oratio sen anaren.

Primer diuendras de quaresma.

DIUENDRAS a VIIJ de dit primer diuendras de coresma a la tarda los S.rs Consellers anaren al Hospital general de la present Ciutat haont arribats al portal principal del pati los S.rs Administradors los isqueren a rebrer y posantse quiscu de ells al costat de cada S.r Conseller y a la ma squerra per son orde los acompanyaren fins a la Iglesia y pujats al presbiteri se assentaren ço es dits s.rs Consellers a la part del Euangeli ab sas cadiras y coxins de vellut y dits S.rs Administradors a la part de la Epistola ab cadiras y axí assentats oiren lo sermo y miserere lo qual acabat sen anaren a sercar totas las Cambradas y despres isque-

ren per lo portal de deuant lo Carme haont se despediren dits S.rs Administradors y de aquí dits S.rs Consellers sen anaren a visitar lo monastir de las repenedidas y a guanyar los perdons de S.t Llatzar conforme cada any se acostuma.

DIUMENGE a X. de dit vingue en la casa de la present ciutat a la matinada lo s.r de Marcha y acompanyat de dos cauallers francesos la hu dels quals se anomenaua lo s.r de Texina gentil home de la camara del Rey n[ostr].e s.r que Deu guarde y dits s.rs concellers isqueren a rebrer dit s.r de Marca ab la forma acostumada y entrats de dintre segueren ço es dit s.r de Marca entre cap y ters com es costum y dits s.rs cavaller[s] al extrem dels s.rs Concellers y així assentats dit s.r de Marca digue y referí com dit s.r de Texina venía despedit de la [vila de] París cort de sa mag.t xpima. que Deu g[uar].de, ab lletres pera los sors. concellers y saui concell de Cent contenint en effecte al que se entenie la noua electio hauía feta Sa Mag.t de virrey del present Principat de Cathalunya en la persona del s.r Princep Conde per hauer donat orde al s.r Compte de Ancourt de present virrey que sen tornas á la cort per ser alla sa persona de importancia y encontinent dits s.rs donaren las cartas a dits S.rs Concellers los quals estimaren molt la m[erc].e a sa mag.t quels feja de enuiar per virrey a un s.r Princep de tanta importancia y estima y així mateix lo treball que dit s.r de Texina hauía pres y alsantse feren las degudas cortesías als s.rs Concellers y sen anaren.

S.r de Marca: noua com venía per virrey lo S.r princep Conde.

Dit dia a la tarde los s.rs Diputats tingueren Conferencia ab los S.rs Concellers en casa de la Ciutat.

Conferencia.

DIMARS a XIJ de dit. — En aquest dia se tingue concell de Cent en lo qual se llegiren las cartas aportadas per dit s.r de Texina de París així del Rey n[ostr].e s.r com del s.r de Llatiller (1) y altres Sors. de dita Cort las quals en dit Concell estan llargament scritas y continuadas: sobre lo qual se resolgue entre altres coses que per dits S.rs Concellers fos donada una Cadena de or a dit s.r de Texina per lo treball per sa m[erc].e pres per venir a esta Ciutat com ditas y altres coses en dit Concell llargament es de veurer.

Concell de Cent.

DIJOUS a XIIIJ de dit vingueren a la Casa de la Ciutat dos pares lo hu de n.a s.a de Bellem y lo altre de s.t Fran.co de

Embaxada per part dels s.rs Inquisidors.

(1) Le Tellier.

Paula venints ab embaxada de part dels R.nts S.rs Inquisidors segons se deya per adobar la Contentio tenían dits S.rs Inquisidors ab los molt Ill.es S.rs Deputats Y entrats a Concistori segueren ço es dit Pare de s.t Fran.co de Paula entre cap y ters per ser mes antich y dit pare de Belem entre segon y quart los quals assentats donaren sa embaxada en secret la qual acabada sen anaren.

Embaxada del Ill.e capitol.

E al cap de un poquet vingueren dos S.rs Canonges per part del Ill.e Capitol los quals segueren de la mateixa manera.

Nova embaixada dels Inquisidors.

Dit dia a la tarde tornaren a venir dits Pares per part de dits S.rs Inquisidors y per ser absent lo s.r Conceller en cap segueren ço es lo hu entre segon y quart y altre entre ters y quint y al cap de un poquet venint dit s.r conçeller en cap segueren en la forma dalt dita.

Dia de s.ta Madrona.

Diuendres a XV. de dit dia de la glori[os]a s.ta Madrona los s.rs Concellers anaren a la Seu y de aquí puiaren ab professo al mon[asti].r de dita gloriosa Sancta a la Montanya aportants dits S.rs Concelles las barras del talem fins al portal conforme se acostume quiscun any [com] llargament es de veurer.

No van los S.rs Consellers al Hospital general.

Dit dia a la tarde se hauía de anar al hospital general per ser diuendres de Quaresma y no pogueren per venir de dit mon[asti].r tart y esser cansats.

Lo d.r Onofre Vila conseller en Cap.

Completas dels enamorats.

Dissapte a XVJ. de dit Los S.rs Concellers ab insignia de consulats anaren a la Seu y deuallaren a la capella de la gloriosa S.ta Eularia ahont se assentaren a la part del Euangeli ab uns banchs y oyren las completas dels enemorats que quiscun disapte de Quaresma se diuhen las quals acabadas sen anaren.

Embaxada dels pares Inquisidors.

Dilluns a XVIIJ de dit a la matinada vingueren dits Pares per part de dits sors. Inquisidors y segueren conforme a catorse del present es de veurer.

Conferencia.

Dit dia a la tarde los sors. Concellers anaren a la Diputatio a tenir Conferencia ab los molt Ill.es S.rs Diputats.

Festa de Sant Josep.

Dimars a XVIIIJ de dit dia de s.t Joseph los s.rs concellers anaren al mon[asti].r a la festa.

Concell de cent y los s.rs concellers donaren una cadena de or a un frances.

Dimecres a XX. de dit. — En aquest dia a la tarde y ague Concell de Cent En lo qual antes de juntarse arriba dit s.r de Texina gentilhome de sa mag.t pera despedirse de dits s.rs Concellers lo qual reberen assentats en los banchs de vaqueta son

al entrar de la sala de dit Concell ahont se clouhen las propositions y assentat entre dits s.^{rs} Concellers li donaren un plech de Cartas pera París del Saui Concell de Cent y axí mateix la Cadena de or que dit Concell hauía ordenat donarli que era de unas mallas molt grossas ab una madalla al cap penjant en dita Cadena ab una anella de or en la qual madalla estaua relleuada de una part la gloriosa Sta Eulalia y de altra las armas de la present Ciutat essent dita madalla molt mes gran y mes grossa que una gran pessa de vuyt la qual cadena dits Srs Concellers aposaren al coll de dit s.^{r} de Texina lo qual ab demostratio de molta alegría y contento se despedí de dits s.^{rs} Conçellers.

Concell de cent.

DISSAPTE a XXIIJ de dit.—En aqueix dia se tingue concell de Cent en lo qual se feren las proposicions y deliberations que en dit Con[c]ell llargament son de veurer.

Festa de nostra S.^{ra} de misericordia.

DILLUNS a XXV. de dit.—En aquest dia a la matinada los S.^{ors} Concellers sise absent anaren a la Iglesia del mon[asti].^{r} de la misericordia ahont se feja la festa de n.^{a} S.^{a} S.^{ma} ahont arribats segueren a la part del Euangeli ab las cadires de vellut de la Ciutat y oyren lo offici y sermo lo qual predica lo Pare Pont del orde de St Joseph y acabat dita predica sen anaren.

Los S.^{rs} concellers anaren a palacio.

Dit dia a la tarde dits Srs Conçellers ab ses insinies consulars y verguers anants ab cotxos a causa de fanch anaren a Palatio ahont arribats los isqueren arrebrer alguns francesos baix a la porta acompanyant los fins a la instantia ahont lo s.^{r} virrey estaua que trau finestra al carrer de la merçe ahont arribats [los] Srs Con[c]elles entraren en dita cambra tots sols dexant defora als verguers y demes officials y dintre estigueren grandissim rato tractant materias ab dit s.^{r} virrey y despres sen anaren a casa la ciutat.

Comiat y ofertes als Consellers de part de la Virreyna.

E al cap de un poquet que dits Srs Concellers foren en dita Casa vingueren los nobles sors. Don Fran.^{co} Sala y Don Joseph de Monclar venints per part de la s.^{a} virreyna fent assaber a dits Srs Concellers com dita senyora sen anaua a Paris offerintse que si acars en dita Cort, o, alla ahont se trobaría fos conuenient en benefici de la ciutat que acudiría ab molt gran vigilancia.

E dits Srs Concellers estimaren molt la m[erc].^{e} que dita S.^{a} virreyna los feje y respongueren per part de la ciutat que estauan molt contents de las m[erc].^{es} hauían rebuts de dita s.^{ra} y que no dexarían quant se offerís ocasio de suplicarla volgues

continuar en honrar a dita Ciutat conforme fins assí hauía fet offerintse axí mateix de seruirla en lo que oferís ocasio de son seruey: acabat lo qual rahonament dits senyors Cauallers se alçaren y sen anaren.

Vinguda del s.r virrey a casa la ciutat.

DIMECRES a XXVIJ de dit a la matinada tenint notitia los s.rs Concellers que lo s.r virrey venía a casa la ciutat per despedirse de ses senyoríes manaren parar la Capella de la present Casa y vestits ab ses insignias Consulars y masses altes assistits de alguns Cauallers Cathalans y officials de la present Casa lo isqueren arrebrer fins al portal major y de aquí lo acompanyaren anant dauant tots los senyors Concellers y dit s.r virrey darrera a ma dreta del s.r Con[s]eller en cap fins a la capella hont feren orasio y despres entraren a Consistori ahont se assentaren ço es dit S.r virrey en sa Cadira de vellut y son estrado y dits S.rs Concellers en sos banchs de vellut al seu costat ço es lo en cap a ma esquerra segon a ma dreta y axí interpoladament conforme se acostume E axí assentats dit s.r virrey digue y esplica com sen anaua a París Cort de sa mag.t xpima. (que Deu guarde) y que estaua molt content y satisfet del bon tracte y agassalles se hauía fet en sa persona y procuraría quant fos ocasio representarho al Rey y Reyna senyors nostres pera que assistís al present Principat en tot lo que fos conuenient y dits Sors. Concellers estimaren molt la m[erc].e que dit s.r virrey los feje y responentli ab paraules molt complertes lo quant la present ciutat lo desijaua seruir quant se oferís ocasio y lo que sentían que sa altesa los dexas y en particular ans de acabar son trienni, per lo qual estaua prouehit, y dit s.r virrey se alsa y acompanyantlo dits senyors Concellers sercaren la present casa y en particular la instancia de Concell de Cent y despres dit s.r virrey sen ana tornantlo acompanyar fins a la porta com se acostuma.

Lo[s] s.rs concellers anaren a palacio.

Dit dia a la tarde dits s.rs Conçellers ab cotxos per quant feja fanch anaren a Palatio ahont arribats pujaren al quarto de la s.ra virreyna a las casas que eran del s.r duch de Cardona y trobaren dita s.a en un salo qui trau finestres al hort assentada ab sa cadira sota de un dosser y arribats dita s.ra virreyna se alsa y rebe a dits s.rs Concellers ab molt gran cortesía y agasajo los quals feu assentar ab altres cadiras que per dit efecte stauan sota dit dosser ço es tres a cada part de la cadira de dita s.ra virreyna de rengla a modo de cor y dita s.ra virreyna se assenta a la del mitg y los demes S.rs Concellers a son costat interpolatim

y así assentats dit s.r Conceller en cap digue y referí lo sentiment tenía tota esta Ciutat de la anada del s.r virrey e de dita s.ra virreyna per hauer rebudas las m[erc].es tant continuadas de ses generosissimes mans com hauían rebudas y que sols anauan aquí pera oferirse per part de la Ciutat en lo que ses Alt[eses]. los volguessen manar estant sempre promptes a llur servey E dita S.ra virreyna estima molt a dits S.rs Concellers lo bon recort y memoria tenían de sa persona offerintse de tenir sempre en memoria lo present Principat de Cathalunya y en particular la ciutat de Bar[celo].na Fet lo dit rahonament dits S.rs Concellers se despediren de dita s.a virreyna y sen anaren la qual los feu grandissima cortesía en tant que se isque serca de tres palms de la tarima de son estrado per acompanyarlos.

DIJOUS a XXVIIJ de dit. — En aquest dia lo serenissim S.r Henrich de Lorena Compte de Houcourt y virrey del present Principat de Cathalunya dalt mencionat sen ana de la present ciutat de Bar[celon].a assistit de molts Cauallers francesos y Cathalans a la volta de Paris cort de sa mag.t xpma. que Deu guarde: nostre Senyor li done molt bon viatge. Lo s.r Virrey sen ana de Bar[celon].a

DISSAPTE a XXX. de dit la Ser.ma S.ra Margarida de Gambo y Lorena muller de dit s.r Princep Henrich de Lorena da[l]t mencionat virrey predit sen ana de la present Ciutat de Bar[celon].a assistida de molts Cauallers françesos y alguns Cathalans a volta de París per essersen ja anat dit s.r Princep y marit lo dia de despus hahir que era lo dia de 28. del present. La s.ra virreyna sen ana.

DIUMENGE a XXXJ. de dit.

Lo D.r ONOFRE VILA conseller en Cap.

[ABRIL]

DIMARS a IJ de dit dia del glorios S.t Fran.co de Paula los S.rs Concellers ab ses Insignias Consullars anaren al mon[asti].r de dit glorios S.t ahont arribats pujaren al altar major y despres de hauer feta oracio se assentaren a la part del Euangeli ab los banchs de vellut de la Ciutat per estar lo S.m Sagrament patent y ohiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren. S.t Fran.co de Paula.

DIMECRES a tres de dit a la matinada vingue en la present Casa lo s.r de Marca lo qual fonch rebut per dits S.rs Concellers ab la forma acostumada y entrat en Consistori segue entre los Lo s.r de Marca porta lo priuilegi del s.r princep Conde.

s.rs concellers cap y ters sent lo sise absent y aixi assentat digue que aportaue lo priuilegi de virrey del present Principat de Cathalunya del Ser.im S.r Princep de Conde nouament elegit en virrey del present Principat pera que fos mirat y regonegut si venía ab la forma acostumada conforme se acostume y tenint dificultat dit s.r de Marca ab dits Senyors Concellers sobre si se hauía de aportar primer a la Deputatio, o, a la present Casa pretenent dits S.rs Conçellers que primerament lo hauían de veurer ses senyorías dit s.r de Marca sel ne torna per veurer la forma se acostumaue.

Conferencia.

DIJOUS a IIIJ. de dit. — En aquest dia se tingue Conferencia ab los molt Ill.es senyors deputats en la casa de la present ciutat.

Vinguda del S.r m.r Peralta que aporta lo priuilegi.

DIUENDRES a sinch de dit. — En aquest dia vingue en la Casa de la present ciutat a la matinada lo s.r m[ice].r Narcís Peralta D.r del Real Conçell lo qual segue entre lo s.r Conseller en Cap y ters segons lo seremonial dona lo lloch als d.rs del real Consell y aporta lo priuilegi de dit s.r virrey per part de dit senyor de Marcha y encontinent dits senyors Concellers ordenaren als mag.chs aduocats y altres a qui tocaua pera que mirassen y regonexessen dit priuilegi per veurer si res faltaua y venía ab la forma acostumada sperant dit s.r m[ice].r Peralta lo aguessen mirat y regonegut y despres lo prengue y despedintse dels s.rs Concellers sen ana a la deputatio ahont los molt Ill.es sors. Deputats feren les mateixes diligensies.

Concell de cent per la entrada del s.r Virrey.

Dit dia a la tarde se tingue concell de Cent en lo qual entre altres coses se feren fonch en orde a la entrada se hauía de fer al s.r Princep de Conde venint per virrey y traurer enbaxadors per anar a besar las mans al s.r Prinçep los quals isqueren los s.rs Fran.ch Sangenís Ciutada y lo s.r Felip de Boxadors militar y tambe se feren altres coses en dit Concell contengudas.

Aniuersari de Llotja.

DIMARS a VIIIJ de dit a la matinada los S.rs Concellers ab las gramallas de dol [anaren] al aniuersari que quiscun any se selebre a lotja lo qual se feu ab la forma acostumada que altres anys se selebre conforme atras es de veurer.

Concell de cent per dita entrada.

Dit dia a la tarde se tingue Conçell de Cent en lo qual entre altres coses se tractaren fonch acabar de disposar la entrada se hauía de fer a dit s.r virrey per tenir notitia que era molt serca de la present Ciutat y que entraría molt auiat.

Questio entra los s.rs

E mes se tracta en dit Concell la questio y hauía entre los

s.^{rs} Fran.^{ch} Sangenís y Felip de Boxadors enbaxadors elegits per anar per part de la Ciutat a recebir a sa Alt[esa]. pretenent dit s.^{r} Boxadors que hauía de precehir a dit s.^{r} Sangenís per esser mes antich que dit s.^{r} y dit s.^{r} Sangenís pretenía hauía de precehir a dit s.^{r} Boxadors per ser extret de bossa de cap y dit s.^{r} Boxadors de segon y en dit Concell fonch desliberat que precehís dit Sangenís per ser extret de bossa de Cap y per no volersi adherir dit Boxadors no volgue anar no obstant se li intimaren las penas dels qui ho recusan statuhides per lo matex consell en altra ocasio y per sa recusacio fonch en lloch de dit s.^{r} Boxadors extret altre enbaxador qui fou lo s.^{r} Don Pedro Aymerich y Cruylles lo qual accepta ys dexa precehir per dit Sangenís en dita enbaxada conf[orm].^{e} ho hauía resolt lo consell com ditas y altres coses coses mes llargament en dit Consell son de veurer. Sangenís y Boxadors embaxadors al S.^{r} virrey.

DIMECRES a X. de dit a la matinada dits s.^{rs} Fran.^{ch} Sangenís y Don Pedro Aymerich y Cruylles Embaxadors per part de la Ciutat sen anaren ab un Cotxe a tota pressa pera recebir lo virrey per quant tenían notitia que ja era prop de la present Ciutat. Los s.^{rs} embaxadors sen anaren al S.^{r} virrey.

DIJOUS a XJ. de dit a la matinada los sors. Concellers tingueren Carta del s.^{r} Sangenís Embaxador ab la qual auisaua com hauían trobat lo s.^{r} virrey a la vila de Granolles lo qual hauía fet grandissim agadajo (sic) y recebiment a dits embaxadors y que los hauía dit volía entrar a la tarde a la Ciutat de Bar[celon]^{a} sens falta ninguna. Y encontinent dits Sors. Concellers manaren preuenir les coses necessaries pera dita entrada. Carta del s.^{r} Sangenís.

Dit dia a la tarde fonch la entrada de dit s.^{r} virrey ab lo modo seg[uen].^{t} Ço es que a las dues hores acudiren los sors. Concellers a Cauall ab sos Caualls ab les gualdrapes de vellut y demes atauíos y arreus de la Ciutat assistits de molts Cauallers Catalans molt ricament vestits y tots junts deuant lo portal de dita Casa de la Ciutat encontinent lo s.^{r} Conceller segon baxa de Cauall y assistit de dos Cauallers ço es un Ciutada y un militar sen entra dins Casa la Ciutat ahont juntament ab los sors. obrers feren la agraduassio ab la forma acostumada com es de veurer ab lo llibre que per dit effecte aporta lo Scriua de las obras la qual feta tornaren a puiar a Cauall y sen anaren per son orde anant dauant los verguers ab las massas altas y despres los sors. Concellers y Cauallers ab sa agraduassio anaren per la Entrada del sereni.^{m} s.^{r} princep de Conde venint per virrey.

plassa de s.[t] Jau[m].[e] llibratería deuallada de la preso boria plassa de la liana per deuant s.[t] Cugat deuant s.[t] Agustí y portal nou exint per dit portal sobre del qual estauan las trompetas y tabalicos de la Ciutat sonant passaren dauant s.[ta] Eularia Merita y arribats prop del molí dit den Carbonell trobaren lo Correu de la Ciutat que venía a la posta de s.[t] Andreu lo qual dona notitia a dits s.[rs] Concellers com sa Alt[esa]. era partit de dit lloch y que venía a tota pressa y encontinent dit Correu sen torna y dits sors. Concellers caminaren un poch molt a pler per sperarlo. Y al cap de una estona torna dit Correu auisant a dits sors. Concellers com sa Alt[esa]. era molt serca y dits sors. Concellers se auançaren y veren a dit s.[r] virrey que venía ab los sors. Deputats los quals encontinent que veren dits sors. Concellers se despediren de sa Alt[esa]. y sen tornaren a Bar[celon].[a] y dits sors. Concellers se auansaren fins que trobaren a dit s.[r] virrey Y encontinent los senyors Concellers ab la filada de Cauallers se posaren de dauant sa Alt[esa]. y lo s.[r] Conceller en cap se romangue al costat de dit s.[r] virrey a sa ma squerra lo qual per part de tota la Ciutat dona la benuenguda a dit s.[r] Virrey estimantli molt la honra y m[erc].[e] feja a tot lo present Principat y en particular a la Ciutat de Barcelona de honrarla ab sa real presentia prometentse felices y dichosos progressos en sa vinguda. Al qual dit s.[r] virrey respongue ab demostratio de molta alegría y contento y en llengua francesa que despres fou traduida que staua contentissim y molt agrait de las demostrations de alegría hauía fet tot lo present Principat de Catalunya y en particular la present Ciutat de Bar[celo].[na] de sa vinguda y que ell procuraría per sa part en obrar lo conuenient pera posar lo principat en lo total sossiego y quietut que deu estar: fet lo qual rahonament sen tornaren ab la forma sobredita per lo portal nou ahont tira tota la artillería que en dit portal y llens de muralla fins al baluaart de lleuant y hauía sonant la musica de la Ciutat axí mateix en dit portal: passaren per lo Carrer de St Agustí Carders dauant St Cugat, Capella den Marcus, Carrer de Moncada, Born, Vidrería darrera la sala de las armas dauant lotja Cambis, Carrer ample, Regomí, fins a Casa la Ciutat y per dauant la deputacio dret a la seu ahont se apearen y al portal de dita Iglesia trobaren los sors. Canonges los quals acompanyaren a sa Alt[esa]. fins al presbiteri ahont pujats dits senyors virrey Conçellers y Concell Real y altres

Cauallers se posaren ço es lo s.r virrey en un strado que dauant lo altar major estaua parat per dit effecte y los s.rs Conçellers a la part del Euangeli casi a son costat en filera de peus y cuberts quant sa Alt[esa]. ho estaua y los demes se acomodaren com podían y despres de hauer feta oracio dit s.r Virrey presta son solit y acostumat jurament ab las protestas ordinarias tant per part de la Ciutat com de la deputatio (1) lo qual jurament acabat sen dauallа a fer orasio a la capella de la gloriosa S.ta Eularia assistits sempre de dits sors. Conçellers y despres sen tornaren per lo mateix portal ahont se despediren los senyors Canonges y pujats à Cauall sen anaren per la plassa noua Carrer dels boters Cases de Montserrat porta ferrissa Rambla auall fins a la dressana y entrant per lo portal passaren per lo Dormidor de S.t Fran.ch fins arribar a Palatio a las portas de las Casas que eran del s.r duch de Cardona ahont dit s.r virrey se despedí de dits sors. Concellers y appeantse de son Cauall sen puja a Palacio y dits sors. Conçellers sen tornaren ab la forma eran vinguts a la Casa de la Ciutat de hont se desgragaren anantsen quiscu a sa casa.

As de aduertir que per tot lo demuntdit camí ço es desdel portal fins a Palatio estauan fileres de soldats de las Companyas de la present Ciutat galejant la entrada y que se eran preuengudas Cent atxas de sera blanca per acompanyar dit s.r Virrey y per esser de dia quant arriba a Palacio no foren menester y així no se ensengueren.

DIUENDRES a XIJ de dit a la matinada los senyors Concellers enuiaren un verguer ab la cota a pendrer hora de sa Altesa per anarli a besar las mans conforme se acostume. Visita al s.r Virrey.

Dit dia a la tarde los S.rs Conçellers en forma de Ciutat ab ses insignies Consulars y masses altes anaren a Palatio pera donar la ben venguda al s.r virrey y arribats a la porta los isque a rebrer un s.r frances lo qual los acompanya fins a la instantia quel s.r virrey estaua que era en las casas del duch de Cardona que trau finestras en lo Hort ahont arribats trobaren a sa Alt[esa]. sota son dosser y en veurer dits senyors Concellers se alsa y los feu assentar en unas Cadiras que per dit effecte y hauie ço es tres a cada part en forma de cor y sa Alt[esa]. en

(1) Se troba per inserta l'Acte autèntich de dit jurament. V. l'*Apèndix XVIII*.

lo mitg Y així assentats dit Sr Conceller en cap li dona la benuenguda offerintse per part de la Ciutat en tot lo que fos de seruey per sa Alt[esa]. lo qual estima molt dita visita y dona demostrations de alegría y de voler la Ciutat y desitjar son augment del que dits Srs Concellers se alegraren molt Y acabat son rahonament se despediren de sa Alt[esa]. sen anaren al hospital general ahont assistiren pera ohir lo sermo y miserere que quiscun Diuendres de Quaresma se diu en dita Iglesia comforme altres diuendres es de veurer.

Matricula de mercaders.

E despres dits sors. Concellers seu anaren a Casa la Ciutat ahont assistiren a la matricula que dit dia se feu de mercaders conforme cadany se acostuma (1).

Concell de cent.

DISSAPTE a XIIJ de dit. — En aquest dia se tingue Concell de Cent al qual se feu las propositions y deliberations que en aquell es de veurer.

DILLUNS a XV. de dit.

LO Dr ONOFRE VILA conseller en Cap.

Entra lo s.[r] bisba de Babilonia.

DIMARS a XVJ. de dit. — En aquest dia entra en la present Ciutat lo s.[r] Bisbe de Babilonia lo qual venía per orde de sa Mag.[t] xpima. (que Deu guarde) al present Principat de Catt[aluny].[a] a effecte de donar ordes y fer tot lo demes que conuingues per quant noy hauía ningun bisbe en tota Catt[aluny].[a]

Professo de las creus.

DIMECRES SANCT se feu la proffesso de las Creus que quiscun any acostumen fer los pares de s.[t] Fran.[ch]

Dijous S.[t]

DIJOUS SANCT a 18. — Dijous s.[t] Los Srs Concellers anaren a la Seu per assistir a posar n[ostr].[e] s.[r] al moniment: feuse la seremonia en tot y per tot com lo any passat excepto que lo s.[r] virrey noy era.

E tambe a la tarde anaren assercar los moniments conforme cada any se acostume.

Diuendras S.[t]

DIUENDRES S.[t] a XVIIIJ de dit. — Los senyors Concellers així mateix anaren a la seu per assistir per traurer nostre S.[r] del moniment y se feu així mateix com los anys passats excepto que lo s.[r] [Virrey] noy era.

Professó de la Santa Espina.

E dit dia tambe dits Srs Concellers anaren a la spina Conforme cada any se costume.

---

(1) Foren matriculats mercaders, Joseph Cerveró, Joseph Boforull, Anthoni Vidal, Joan Miquel Pous y Jaume Cortada. (*Deliberacions* de 1647, fol. 140, v.)

St Dissapta

DISAPTE a XX. de dit dia dissapte sanct a la matinada los Srs Concellers assistiren a la Seu al offici benedictio de las fonts la qual se feu de la mateixa manera que altres anys.

Visita al s.^{r} bisba de Babilonia.

E despres que dits Sors. Concellers foren fora de dit offici sen anaren al mon[asti].^{r} de la S.^{ma} Trinitat ahont a la portería trobaren alguns Pares de dit mon[asti].^{r} qui isqueren a rebrer dits Senyors Concellers Y entrats dins las claustras puiaren dalt al mon[asti].^{r} y entraren a fer visita al s.^{r} Bisbe de Babilónia lo qual los isque a rebrer dalt a las claustras de dalt y los acompanya a son aposento, o, selda ahont se assentaren en ses Cadires ço es dits s.^{rs} Concellers tres a cada part y dit s.^{r} Bisbe en lo mitg y axí assentats y cuberts lo s.^{r} Conceller en cap per part de la ciutat li dona la benuenguda a esta Ciutat offerintse per part de ella en seruirlo en tot lo que sa s.^{a} los volgues manar y encomanantli encaridament volgues fer m[erc].^{e} de encomanar a n[ostr].^{e} s.^{r} la quietut y tranquilitat del present Principat que ells ho estimarían com es de raho Y dit s.^{r} bisbe respongue que estimaua molt la m[erc] ^{e} que dits sors. Concellers li fejen y que ell per sa part procuraría en tenir ocasions de seruir a la present Ciutat en tot lo que se li offerís. Y encontinent dits senyors concellers se alsaren y sen anaren acompanyantlos dit s.^{r} bisbe fins al cap de la escala de ditas claustras. Y encara volía passar mes auant sino quel detingueren.

Dia de pasqua.

DIUMENGE a XXJ. de dit dia de Pasqua de Resurrectio a la matinada a las sis horas los sors. Concellers ab ses Insignias Consulars anaren al mon[asti].^{r} de s.^{ta} Catarina Martir de la present Ciutat ahont arribant los isqueren a rebrer alguns pares de dit mon[asti].^{r} al portal de dita Iglesia Y de aquí los aportaren al presbiteri ahont se assentaren en los banchs de vellut a la part del euangeli per estar patent lo s.^{m} Sagrament y assistiren a la proffesso y festa que dits pares fan quiscun any en dit mon[asti].^{r}

Promenia de Pasqua.

Dit dia a las nou horas de la matinada dits senyors Concellers ab sos prohomens se ajustaren en la plassa de s.^{t} Jau[m].^{e} en forma de promonía com es costum y de [a]quí anaren a la seu ab musica dauant per los llochs acostumats Y arribats en dita Isglesia entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y feren lo degut acatament al altar major sen passaren al del Euangeli ahont despres de hauer fet oratio tingueren noticia que lo s.^{r} virrey veníe y encontinent lo hisqueren a rebrer al portal de dita Isglesia

acompanyantlo fins a dit presbiteri com es costum ahont dit S.r Virrey se assenta en son estrado a la part del euangeli y los sors. dèl Concell Real darrera sa Alt[esa]. assentats en uns banchs y los sors. Concellers a la part de la Epistola ab los banchs cuberts de vellut carmesí Y axí assentats oyren lo offici y sermo lo qual acabat tornaren acompanyar a sa altesa ahont lo hauían rebut y despres tornaren al altar major a fer oracio la qual acabada sen anaren ab la mateixa forma eran vinguts a s.t Jau[m].e ahont se disgregaren.

Entraren barcas.

DILLUNS a XXIJ de dit. — En aquest dia entraren en lo moll de la present Ciutat moltes barchas francesas carregadas de soldats per engruxir lo exercit de sa Alt[esa]. en la vinent Campanya: n[ostr].e s.r li donie molt bona sort y ventura.

Visita al s.r compte de Agramont.

DIMARS a XXIIJ de dit los S.rs Concellers anaren a visitar al s.r Compte de Agramont lo qual estaua a les Cases del s.r Marques de Aytona a les cases de Montserrat: feuse dita visita com las demes.

Jurament de taulers.

DIMECRES a XXIIIJ de dit. — En aquest dia juraren a la matinada los sors. Don Pau Boquet y Miquel Puiguentos mer[cader] taulers extrets de la taula de la present Ciutat de Bar[celon].a feuse dit jur[amen].t ab la forma acostumada que en altres es de veurer.

Dia de S.t March.

DIJOUS a XXV. de dit dia de S.t March se feu la proffesso ordinaria que quiscun any se acostuma fer a la seu anant a la Iglesia del Hospital general de la present Ciutat Y perço dits sors. Concellers anaren en dita Iglesia de la seu a la matinada ahont se comensa dita professo la qual se feu de la matexa manera que altres anys es de veurer.

Vigilia de S.t Jordi.

DIUMENGE a XXVIIJ. de dit vigilia del glorios s.t Jordi. — En aquest dia se feu la festa acostumada en la deputatio a la qual anaren dits S.rs Conçellers conforme altres anys ys feu de la matexa manera com atras es de veurer.

Dia de S.t Jordi.

DILLUNS a XXVIIIJ dia de dit glorios sanct se continua dita festa a la deputatio y dits s.rs Concellers anaren al offici Y tambe y ana lo s.r virrey la qual festa se feu conforme altres anys es de veurer.

Lo s.r bisba de Babilonia vingué a casa la ciutat.

DIMARS a XXX de dit. — En aquest dia los S.rs Conçellers manaren parar la capella de la present casa per quant venía en aquella lo s.r Bisbe de Babilonia a tornarlos la visita Y dits s.ors Conçellers lo isqueren a rebrer a la porta del trentenari

conforme es costum Y entrat a concistori segue entre segon y ters per ser en cap y sise absens Y despres de hauer fet son rahonament y dits s.rs Concellers hauerli respost sen ana acompana (sic) los S.rs Concellers fins hont lo hauían rebut.

LO D.r ONOFRE VILA conseller en Cap.

[MAIG]

DIJOUS a IJ de dit vingue en casa la Ciutat lo s.r Don Joseph Dardena Compte de Illa a parlar ab los S.rs Concellers lo qual entrat en concistori segue entre cap y ters. Don Joseph Dardena.

DIUENDRES a IIJ dia de s.ta Creu a la matinada los S.rs Concellers ab sos prohomens se ajuntaren a la plassa de s.t Jau[m].e conforme es costum Y de aquí anaren a la Seu ahont oiren lo offici y sermo fentse com les demes vegades es de veurer. Dia de s.ta Creu.

Dit dia a la tarde los s.ors Concellers anaren a tenir confe-rencia ab los deputats a la deputatio. Conferencia.

E mes dit dia entraren moltas galeras en lo port de la present Ciutat las quals venían carregadas de infantería per engruxir lo exercit de sa Alt[esa]. Galeras.

DISSAPTE a IIIJ de dit.—En aquest dia vingue lo s.r Compte de Agramont en la casa de la present ciutat a tornar la visita que los S.ors Concellers li hauían feta Y perço dits S.ors Concellers manaren parar la capella de la casa de la present ciutat conforme es costum yl isqueren a rebrer a la porta del trentenari della conforme es costum Y despres de hauer feta oracio a la Capella sen entraren a concistori y dit s.r Compte segue entre cap y segon ters y quint absens y despres de hauer fet son rahonament y respost dits sors. Concellers dit s.r Comte sen ana amostrantli primer las instancias de la present Casa. Vinguda del s.r compte de Agramont a casa la ciutat.

DIUMENGE a V. de dit. — En aquest dia los Pares trinitaris calsats de la present Ciutat feren gran festa en la Iglesia de son monestir per quant mudaren lo S.m Sagrament al presbiteri nou que hauían fet ampliant y allargant dita Iglesia Y perço se ajuntaren tots junts dits sors. Concellers y sen anaren en dit monestir ahont en arribar a la porta de la Iglesia los isqueren a rebrer dits Pares acompanyantlos fins al dit presbiteri se assentaren a la part del Euangeli ab los banchs de vellut de la ciutat per estar lo santissim sagrament patent y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren. Festa de la Trinitat.

Proffesso de la Trinitat.

Dit dia a la tarde dits s.rs consellers tots junts y en forma de ciutat tornaren en dita Iglesia de la S.tima trinitat haont arribats se assentaren en dit presbiteri a la part del Euangeli ab los banchs de vellut y al cap de un poquet comensa la professo que dits pares feren per la present ciutat per causa de la dita festa y dits s.rs Consellers portaren les varas del talam acompanyant dita proffesso per los llochs hont passa fins fou tornada en dita Iglesia de hont despres de esser reseruat lo s im sagrament sen anaren.

Lo s.r Virrey isque a passejar.

Dit dia a la tarda lo s.r princep de Conde virrey del principat de Cathalunya isque de gala en companya del s.r compte de Agramont duc de Xetillon general de la cauallaría y molts altres S.rs y cauallers axí francesos com catalans anants tots a caual ab sos caualls riquissimament enjehesats y los cabells de las clinas transats ab diuersos tafetans fransesos y dits cauallers anauen riquissimament vestits de telas de or y ab diuersas brodaduras axí que era cosa de veurer las galas y cosas de valor que dit dia tragueren essent en numero de mes de vuitanta a cauall tant ben adornats axí de vestits plomes per ells y sos caualls que fou una cosa de gran admiratio y nota per lo poble: aportauen tambe molts y diuersos criats ab differents llibreas y en particular sa Alteza que anaua deuant de tots que parexían volían competir ab sos amos segons anauen tant ricament atauiats: pasejaren molta part de la ciutat y en particular tota la marina haont ruauen los cotxos de las damas de la present ciutat fent las degudes cortesías y fent fer diuersos brincos a sos caualls que parexía vuolguessen correspondrer la alegría de sos amos: fou tant lo concurs de la gent que podía (acudía) a veurer a dits S.rs que realment fou una cosa admirable: nostre S.r los done vida y salut pera que nos pugan dexar ab quietut lo present principat.

Visita al s.r Duch de Xatillon.

Dilluns a VJ de dit. — En aquest dia los s rs consellers anaren a la tarda a visitar lo s.r duch de Xetillon general de la cauallería fransesa lo qual posaua en las casas que foran de Fran h Armant m[ercad].er prop lo carrer del Regomir y arribats en dita casa dit s.r duch los isque a rebrer al cap de la escala yls acompanya fins en una cambra haont los feu assentar y assentats dits S.rs consellers li donaren la ben vinguda estimantli molt la honra feja en lo present principat de assistir en aquell y dit s.r duch estima molt la merce que dits S.rs Consellers li

feren y en auer acabat lo arrahonament dits Srs Consellers sen anaren.

DIMARS a VIJ de dit a la una hora passat mig dia vingue en la casa de la present ciutat dit S.[r] duch de Xetillon y los s.[rs] consellers quint absent lo isqueren a rebrer a la porta del trentenari vella haont despres de hauer feta oratio a la capèlla entraren a consistori haont dit S.[r] duch segue entre cap y segon y axí assentat dit S[r] duch torna la visitá a dits Srs Consellers estimant molt la merce que li fejan de eserli anats a donar la ben vinguda y dits S.[rs] consellers respongueren que estauan molt contents de la merce que dit S.[r] duch los feja y altras paraulas de complimens las quals acabades dit S.[r] duch se alsa y sen ana acompanyantlo dits S.[rs] consellers fins alla haont lo auían rebut. Vingué a casa la ciutat.

Dit dia sen ana de la present ciutat la recamara de sa Alteza la qual constaua de mes de sent matxos de carrega carregats de differents coses ab molts gentils rebosters brodats y cauall̃s en destra que demostra ser cosa de un gran princep: fou cosa de veurer y axí moltas personas anauan per allà haont passaua y dita recamara anaua a la volta de Lleyda per hont sa Alteza de (se) deje partiría dema. Anada de la recamara de sa altesa a campanya.

DIMARS a VIIJ de dit. — En aquest dia a les set ores de matinada tenint antes dits S.[rs] consellers que sa Alteza los demanaua pera parlarlos anaren en forma de ciutat a visitar a dit S.[r] virrey lo qual trobaren en son palatio en las casas que abans eran del duch de Cardona y en una cambreta haont si entra per una alcoueta petita pintada y arribats dits S.[rs] consellers se tancaren en dita istantia ab sa Alteza parlant materias secretas y al cap de un poquet arribaren lo[s] molt Ill.[es] s.[rs] diputats los quals entraren axí mateix dins dita instantia a parlar ab dit S.[r] virrey y al cap de un poquet sen anaren. Visita al s.[r] Virrey.

E despres los Srs Consellers ab sas insignies consulars anaren a la Iglesia parrochial de St Miquel de la present ciutat hahont oyren lo offici major assentats a les cadires del cor de la part del euangeli ahont altres vegades se acostume per ser lo presbiteri petit. S.[t] Miquel.

Dit dia a la matinada lo Se.[im] S.[r] Princep de Conde virrey en lo present Principat de Catt[aluny].[a] marcha de la present Ciutat assistit de molts Cauallers francesos y alguns Catalans anant a volta del enemich a las parts de Lleyda: n[ostr].[e] s.[r] li vulla donar felix succes. Lo s.[r] Virrey sen ana fora.

S.ta Madrona.

Dijous a nou de dit. — En aquest dia aportaren la gloriosa s.a Madrona del mon[asti].r dels Pares caputxins fora los murs de la present ciutat en la Iglesia Cathredal de la seu per necessitat de aygua Y los senyors Concellers assistiren en dita proffesso darrera lo gramial a la anada partint de la Iglesia de la seu y despres a la tornada a la que foren al portal de S.t Antoni los sors. Concellers prengueren las barras del talem y aportant dit talem fins a la seu ahont dita beneyta S.ta fou aportada.

Visita a mosur de Rotchaliu.

Disapte a onse de dit. — En aquest dia los S.rs Concellers ab ses insignias Consulars anaren a visitar a la matinada lo s.r mosur de Rechaliu General de las Galeras lo qual posaua en las Casas del S.r Don Pedro Reguer a la plassa de S.ta Anna ahont vuy habita lo s.r de Marcha Y arribats en dita Casa pujaren en aquella y al peu de la escala los isqueren a rebrer dos Cauallers francesos acompanyantlos fins a la sala pintada ahont dit s.r los isque arreber acompanyantlos fins a una saleta petita ahont entrats se assentaren ab ses cadires y encontinent dits sors. Concellers li donaren la ben venguda ab la forma acostumada y dit s.r los estima molt la m[erc].e li feyan responent ab paraules francesas de molta urbanitat ab demostracio de molta alegría las quals traduidas a dits senyors Concellers se entengueren molt be fet lo qual rahonament se alsaren y sen anaren acompanyantlos dit s.r fins casi al cap de la escala ahont se despediren.

Vinguda a casa la ciutat.

Dit dia despres dinar y casi a les dues hores los senyors Conçellers manaren parar la capella de la present Casa per tenir entes que dit s.r Mosur de Rechaliu venía a tornarlos la visita lo qual encontinent arriba y fonc eixit a rebrer per alguns senyors Cauallers y officials de la present Casa al portal major y despres per dits S.rs Concellers a la porta del trentanari de ella y despres de hauer feta oracio a la Capella sen entraren a conçistori ahont dit s.r segue entre cap y ters y despres de assentat torna a dits senyors Concellers la visita estimantlos molt de nou la m[erc].e li feren y auisantlos com dins breu temps marcharíe offerintse que acudiría en tot y per tot en lo que sa persona fos de conueniencia al present Principat, E dits s.rs Conçellers estimaren molt la honra y m[erc].e de dit s.r offerint així mateix per part de la Ciutat de seruirlo en tot lo que per dit s.r fos manat Y encontinent dit s.r se execa y sen ana

acompanyantlo dits Srs Concellers Cauallers y oficials fins alla ahont lo hauían eixit a rebrer.

Festa al hospital.

DIUMENGE a dotse de dit. — En aquest dia en la Iglesia del Hospital general de s.[ta] Creu se feu la festa ordinaria que quiscun any se acostuma fer per lo maig y perço los s.[rs] Conçellers anaren a dita Iglesia a hohir lo offici y sermo lo qual se feu de la manera que altros anys es de veurer.

Proffessons de pregarias de aigua.

DILLUNS a dotse de dit. — En aquest dia se comensaren las proffessions ordinarias que se acostumen de fer per necessitat de aigues ditas las Cambradas partint de la seu y anant los sors. Concellers darrera lo gramial com se acostume anaren a dir lo offici a la Iglesia de n[ostr] [a] S.[ra] de Natzaret ahont se selebra dit offici ab la forma acostumada.

Idem.

DIMARS a catorse dita proffesso ana a dir lo offici a la Iglesia dels pares de s.[t] Agustí de la present Ciutat.

Nostre S.[r] patent en la Seu.

DIMECRES a quinse de dit se trague n[ostr].[e] s.[r] patent en la seu perque fos seruit donar bons progressos a nostres armes Y despres consecutiuament cada dia per les Iglesies anant per son orde.

LO Dr ONOFRE VILA conseller en Cap.

Professó de pregaries per aygua.

DIJOUS a setse de dit dita proffesso ana a dir lo ofici al m[onasti].[r] de n[ostr].[a] S.[a] del Carme ahont estigue n[ostr].[e] s.[r] patent.

Idem.

DIUENDRES a diset de dit dita proffesso ana a dir lo offici a n[ostr].[a] S.[a] del pi.

Idem.

DISSAPTE a diuyt de dit anaren a dir lo offici a la Iglesia de n[ostr].[a] s.[a] de la m[erc].[e]

Professó del terç diumenge en Santa María.

DIUMENGE a denou de dit a la matinada los s.[rs] Concellers anaren a S.[a] M[arí].[a] de la mar de la present ciutat y assistiren al offici y a la professo que quiscun diumenge tercer del mes se fa en dita Iglesia.

Proffesso de St Isidro.

Dit dia a la tarde tornaren en dita Iglesia per asistir a la professo se feia del Glorios St Isidro en la qual professo aportaren las varas del talem com es costum.

Professó de pregaries per aygua.

DIMARS a XXJ de dit se passaren auant las professons de pregaries de aygua y anaren a dir lo offici a las monjas de Junqueres de la present ciutat.

Idem.

DIMECRAS a XXIJ de dit. — Aquest dia fou lo ultim dia de ditas professon[s] en lo qual dia anaren a dir lo offici en Sta María de la mar.

Conferencia. DIUENDRAS a XXIIIJ de dit los S.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es S.rs deputats.

Lledanías. DILLUNS a XXVIJ de dit. — En aquest dia se comensaren las professons que quiscun any se acostuman fer en la semmana de assentio ditas las lledanías la qual professo isque de la seu ab la forma acostumada y ana a celebrar lo offici en la Iglesia de S.t Pau lo qual se feu ab la forma acostumada que altres anys es de veurer.

Idem. DIMARS a XXVIIJ de dit dita professo ana a celebrar lo offici en lo monestir de s.t Pera.

Idem. DIMECRAS a XXVIIIJ de dit dita professo ana a celebrar lo offici a s.t Miquel.

Dia de la ecencio (sic). DIJOUS a XXX de dit dia del assentio. — En aquest dia los S.rs Consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promanía com es costum y de aquí anaren a la seu ab la forma acostumada haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

DIUENDRAS a XXXJ de dit.

LO D.r ONOFRE VILA conseller en Cap.

[JUNY]

S.r de Marca. DIUMENGE a dos de dit. — En aquest dia lo s.r de Marca vingue a parlar ab los S.rs Consellers a casa la ciutat al qual isqueren a rebrer dits S.rs consellers a la istantia de trentenari vella y entrats a consistori segue entre cap y ters com es costum.

Lo dit. DIUENDRAS a VIJ de dit, dit S.r de Marca vingue en casa la ciutat lo qual segue com dalt es de veurer.

Dia de pasqua. DIUMENGE a VIIIJ de dit dia de Pasqua del Esperit Sant.— En aquest dia los S.rs Consellers cap absent ab sos promens se ajuntaren al porxo de S.t Jau[m].e en forma de promenía y ajuntats anaren ab la musica deuant per los llochs acustomats a la Iglesia de la seu haont arribats segueren ab la forma acostumada a la part del Euangeli haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren a S.t Jau[m].e haont se disgregaren.

S.r de Marca. DIJOUS a XIIJ de dit. — En aquest dia vingue en casa la ciutat lo S.r de Marca lo qual fonch rebut per dits S.rs Consellers ab la forma acostumada y segue entre cap y ters.

Concell de cent: lleua DIUENDRES a XIIIJ de dit. — En aquest dia se tingue con-

sell de cent en lo qual se llegí una carta de sa Alteza enuiada a dit consell aserca de fer gent y dit consell delibera que fossen fets mil soldats a costa de la present ciutat com ditas cosas en dita deliberatio mes llargament son de veurer. de 1000 soldats.

DISSAPTE a XV. de dit.

LO Dr ONOFRE VILA conseller en Cap.

DILLUNS a XVIJ de dit fou lo ensaig de la aguila en casa la ciutat conforme quiscun any lo dilluns antes de corpus se acostuma. Ensaig de laliga.

DIMECRAS a XVIIIJ de dit vigilia de corpus. — En aquest dia a la tarda se feu la festa ordinaria a la plassa de S.[t] Jau[m].[e] que quiscun any se acostuma de fer fentse punt per punt com altres anys excepto que lo s.[r] Gouernador noy era com acostuma no sent lo S.[r] virey en Bar[celon].[a] Vigilia de corpus.

DIJOUS a XX de dit dia de corpus. — En aquest dia los S.[rs] concellers ab sos promens se ajuntaren a las vuit horas de matinada en lo porxo de St Jau[m].[e] en forma de promanía y de aquí anaren ab la musica deuant a la Seu per los llochs acostumats entraren en dita Iglesia per lo portal major passant per lo cor y pujant al presbiteri haont despres de hauer fet oratio se assentaren a la part del Euangeli y al cap de una stona entenent que lo Sr Gouernador pujaue en dit presbiteri lo isqueren a rebrer al portal a la rexa de ferro a la part de la epistola y fentli los deguts acataments lo S.[r] conseller en cap se posa a ma dreta acompanyantlo fins al altra part del Euangeli haont se assentaren estant dit Sr Gouernador a ma dreta del S.[r] conseller en cap y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren tornant a acompanyar dit Sr Gouernador fins alla haont lo hauían rebut. Dia de corpus.

Dit dia a la tarda dits Srs Consellers a las tres horas de la tarde acompanyats de sos promens se aiuntaren en lo porxo de s.[t] Jaume y se assentaren en los banchs de vellut carmesí y junts que foren acompanyats de la musica sen anaren, En la seu entraren per lo portal major y passaren per lo mig del cor y muntaren al presbyteri per la part de la Epistola fent acatament al altar major passaren a la part del Euangeli y allí se asentaren en los banchs de vellut carmesí de la Ciutat y asentats que foren tenint entes que arribaua lo s.[r] Gouernador lo isqueren arrebrer fins a la reixa de ferro del presbiteri a la part de la Epistola y se Proffesso de corpus.

asentaren a la part de la euangeli estant a la ma dreta del s.r Conceller en cap dit s.r Gouernador Y al cap de un poquet se comensa la proffesso y mentres anauan exint las banderas arriba la aliga y munta al presbiteri y dansa, a la que partí la custodia los s.rs Concellers y promens se posaren detras lo gremial y arribats a la porta del cor los sors. Concellers prengueren las varas del talem y los S.rs promens anauan dauant la custodia ab varas dauradas ab los senyors obrers E, a la que foren dauant lo Portal de la Inquisitio se sussita una questio entre los S.rs Canonges y obrers a causa que los S.rs Canonges hauían manat al argenter de la Iglesia que assistís en dita professo, lo qual anaue dintre la escala de la Custodia a la part de dauant y en lo mig dels s.rs sagristans ab sa verga y ventall lo que aparegue als s.rs obrers nos podíe fer per tocar aqueix puesto tant solament als s.rs sagrestans y lo demes del dauant de la Custodia als s.rs promens dels senyors Concellers ademes que trobaren en lo any 16.. semblant questio entre dits s.rs Canonges y obrers y que los sors. Canonges manaren a dit argenter anas darrera la custodia y de las horas ensa dit argenter no era anat a dita professo, E com dits S.rs Canonges insistissen en voler que dit argenter anas en dita professo y puesto ne fonch donat raho als molt Illustres senyors Concellers qui aportauan las varas del talem com es dit E no res menys al s.r Gouernador que anaua darrera del gremial pera que se ves si podían assentar ditas cosas hauenthi sobre de ellas molt grans questions y debats en tant que estigue la custodia parada dauant dit portal de la Inquisitio serca de mitja hora o, mes Y a la fi despres de hauer tingudes algunes competentias fonch cridat Fran.ch Sala nott[ari] pub[lich]. de Bar[celo].na lo qual lleuà acte de dites coses y protestas per quiscuna de ditas parts fetas lo qual es assí cusit en lo present dietari (1) E, lleuat dit acte dita professo passa auant fent sa vía acostumada fins tornar a la seu de hont dits S.rs Gouernador y Concellers sen anaren ab la forma acostumada.

Contencio sobra lo argenter de la Seu.

Esta questio ses concordada apres ab los SS.rs del Capitol y sors. consellers ab deslib[eraci].o del Consell de Cent, apar del tracte ab un paper fet de conformitat per lo sdeuenidor que en son temps a la fi del any estara insertat.

Concell de cent.

DIUENDRES a XXJ de dit. — En aquest dia a la matinada y ague Concell de Cent en lo qual entre altres coses se dona noticia a dit Concell de Cent com sa Altesa lo s.r Princep de Conde virrey en lo present Principat de Cathalunya hauía alçat lo siti que tenía posat a la Ciutat de Lleyda representant a da-

(1) No hi apareix.

quell las causas y motius e conueniencias molt grans que dit s.r virrey trobaua en alçar dit siti, E a la que se estaua votant sobre ditas y altres coses arriba lo sindich de la deputacio per part dels Ill.es senyors deputats y oydors del general venint per part de dits senyors deputats dient com per part de ses senyoríes se volía trametre una Embaxada al saui Conçell de Cent per materias conuenients al qual sindich se respongue que dit saui concell de Cent estaua ocupat en votar materias proposadas y que per tenir tant que fer no era possible lo present dia que perço ses senyoríes fossen seruits porrogarho per altro dia que los senyors Concellers tindrían Concell sempre que ses senyorías gustassen E semblantment fou trames lo sindich de casa de la present ciutat a dits senyors deputats pera tornarlos dita resposta, E al cap de un poquet arribaren los senyors embaxadors per part de dits senyors deputats a donar dita embaxada a dit saui concell de Cent als quals no sels pogue donar auditori per las rahons dalt ditas.

Dit dia a la tarde dits S.rs Concellers anaren a la professo de s.t Jau[m].e que dit dia se feya de Corpus, aportant las varas del talem com es costum. Proffesso de S.t Jaume.

DISSAPTE a XXIJ de dit anaren a la professo de s.t Miquel.

DIUMENGE a XXIIJ de dit anaren a la professo de s.ta María. S.t Miquel.

DILLUNS a XXIIIJ de dit a la tarde arriba a la Casa de la present ciutat lo noble Don Fran.co Sala lo qual venía per part del s.r Gouernador a parlar ab los s.ors Conçellers pera que ses senyoríes tinguessen a be de concordar la Contentio entre lo Ill.e Capitol y la present Ciutat en materias de anar lo argenter a la professo que dit s.r Gouernador o estimaría molt E dits senyors Concellers estimaren molt la m[erc].e a dit s.r Gouernador y dit don Fran.co Sala y digueren que per llur part estauen promptes y aparellats pera fer tot lo que en raho de dita materia se pogues fer y encontinent dit don Fran.co sen ana. S.ta María. Contencio del capitol y la ciutat per lo argenter.

LO D.r ONOFRE VILA conseller en Cap.

Dit dia y despres de dita embaxada dits S.rs Consellers anaren a la professo de S.t Sebastia que dit dia se feya de la festiuitat de corpus. S.t Sabastia.

DIMARTS a XXV. de dit los S.rs Consellers anaren a la professo del S.im Sagrament dels pares de S.t Fran.co de Paula y aportaren las varas del talem com es costum. S.t Fran.co de Paula.

St Just y s.^{t} Pastor.

DIMECRAS a XXVJ de dit anaren a la professo de la Iglesia parrochial de s.^{t} Just y St Pastor de la present ciutat.

Argenter del capitol.

Assiento de la contencio del capitol.

DIJOUS a XXVIJ de dit a la matinada. — En aquest dia los Srs Consellers tingueren una copiosa Junta de persones de consell de cent de tots staments pera que aconsellassen a ses senyoríes lo que deuían fer en orde a la pretentio tenían los Srs Canonjes de fer anar lo argenter del capitol de la professo de Corpus per quant lo die present se hauía de fer la professo del cap de octaua y desitjauen euitar tots encontras entre lo molt Ill.^{e} capitol y dits S.^{rs} consellers E dits Srs Consellers y Junta resolgueren enuiar com de fet enuiaren dos cauallers a dit Ill.^{e} Capitol ab la embaxada *assí cusida en lo present dietari* (1) E al cap de una estona que dits s.^{rs} embaxadors foren tornats fonch reportada a dits S.^{rs} consellers y junta per dos S.^{rs} canonges del molt Ill.^{e} capitol la resposta de dita embaxada la qual esta cusida assí en altre paper (2).

E tornada dita resposta ab la forma en dit paper mentionada aparegue a dits S.^{rs} consellers y Junta que attes dita materia prenía bon assiento dits S.^{rs} consellers anassen en dita professo en la tarda fahedora ab la forma acostumada.

Proffesso del cap de octaua.

Dit dia a la tarda los s.^{rs} consellers ab sos promens se ajuntaren a la plassa de St Jau[m].^{e} y de aquí sen anaren a la seu haont se feren las matexes serimonias que en lo any passat a vint y dos de Juny es de veurer y despres de ser acabada la professo anaren al monestir de St Pera pera anar a la profésso que ditas monjas fejan.

Diumenge a XXX.

LO Dr ONOFRE VILA conseller en Cap.

---

(1) Es del tenor seguent: — « ✠ = Molt Ill.^{re} Senyor = En raho de las differencies suscitades en orde a la asistencía del Argenter del molt Ill.^{re} Capitol de la Cathedral desta Ciutat en les professons del Corpus y la del dia de vuy los molt Ill.^{res} Senyors Consellers han manat ajuntar una copiosa junta de Persones de tots staments del Saui Consell de Cent, en la qual batuda diligentment la materia en una conformitat se ha acordat se representas a V. S.^{a} manas considerar que en la professo de vuy en ningun temps ha asistit lo argenter y que així pus lo fet de la professo de Corpus requereix major discussio tingue á be que la professo de vuy se fasse sense asistencia de dit argenter desijant los senyors Consellers se euite tot encontre y se acuda a la celebritat de tant gran festa ab la ostentacio acostumada. »

(2) Diu així: « ✠ = Molt Ill.^{tres} Sors. = A la embaxada que per part de vossa senyoría han reportada Don Hieroni de Gauer y Fran.^{co} Vila en la qual nos diu tingam a be que en la professo del s.^{im} sagrament que sie alabat pera sempre acostuma de fer aquesta s.^{ta} Iglesia no vaja en ella lo argenter acostuma de anar y no obstant ques us y costum anar lo argenter per los perills que han succehit y poden succehir te lo capitol tan gran gust de seruir a V. S. an resolt que per auuy noy vaja argenter pero suppliquen a V. S. y en quant poden protestan que V. S. sie seruit nomenar persones per aqueix juntament ab los anomenadors per la Iglesia prenguen la resolutio se creu se pendra atesa la justitia tant clara y manifesta per la Iglesia y perque en ningun temps se puga dir que en cosas tocants al seruey de Deu y culto diuino y hage agut debat entre capitol y ciutat lo que se spera de persones tan christianes tan calificadas com V. S. »

[JULIOL]

DILLUNS al primer de Juliol. — En aquest dia vingueren (sic) a casa de la ciutat a parlar ab los S.rs consellers lo s.r de Marca y segue entre cap y ters com es costum. S.r de Marca.

DIMECRAS a IIJ de dit vingueren en la present casa lo s.r Miser Peralta y lo s.r Miser Rossell a parlar ab los s.rs Consellers y segueren a la primera instantia de trentanari deuant lo portal del ort en uns banchs per causa de la calor. m.r Peralta.

DISAPTE a VJ de dit los S.rs Consellers tingueren una copiosa Junta de persones de consell de cent de tots staments pera que los aconsellassen en orde de las cosas que auall se mentionaran. Junta copiosa.

DIUMENGE a VIJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses se tracta foren acerca de unes controuersias tenían los molt Ill.es S.rs Deputats ab dits S.rs consellers acerca de una embaxada pochs dias ha per part dels molt Ill.es S.rs deputats enuiada al saui consell de cent com mes llargament axí de la pretentio de quiscuna de dites parts com de la resolutio sobre dit negoci presa consta en la ma corrent del present any en la scriuanía major (1). Concell de cent.

DIJOUS a XJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch una embaxada per part dels S.rs Deputats com en dit consell es de veurer. Concell de cent.

DIUMENGE a XIIIJ de dit a la tarda. — En aquest dia los molt Ill.es S.rs Consellers anaren a la Iglesia de la Seu pera assistir a la professo se feja de tornar la gloriosa S.ta Madrona en sa casa a la montanya y dits S.rs consellers aportaren las vares del talem com es costum E a la que fonch dita professo al portal del Glorios S.t Anthoni vingue una pluja tant arrebatada que no fou possible pujar dita gloriosa S.ta ans be fonch forsos dexarla en dita Iglesia de s.t Anthoni y en lo altar major haont resta tota la nit assistinty tota la nit per part de la ciutat lo molt Ill.e S.r Conseller sise y tambe alguns s.rs canonjes y capellans per part del Ill.e Capitol estant dita gloriosa s.ta ab alguns ciris y atxes anseses en lo altar major fins a la matinada com auant se dira. Tornaren s.ta Madrona.

---

(1) V. l'*Apèndix XIX*.

Tornar s.ta Madrona.

Dilluns a XV. de dit de bon matí dits S.rs Consellers se tornaren a ajuntar en la Iglesia de S.t Anthoni haont ab dita professo pujaren dita gloriosa S.ta en dit monestir haont se li fonch celebrat son offici lo qual acabat sen tornaren ab la forma acostumada.

Concell de cent.

Dijous a XVIIJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell son de veurer.

Concell de cent.

Dissapte a XX de dit se torna a tenir consell de cent en lo qual se proposa lo que en dit consell es de veurer.

Dia de s.ta Madalena extractio de deputats.

Dilluns a XXIJ de dit dia de la gloriosa S.ta Magdalena. — En aquest dia foren extrets en la casa de la deputatio de la present ciutat los S.rs deputats del General de Cathalunya y oidors que quiscun trienni per semblant jornada se acostuman treurer per los quals carrechs foren extrets los deuall scrits y seguents

Deputats

Lo d.r fra Andreu Pont abat de Amer
Joan de Melgar donsell
Geronym Pastor ciuteda

Oidors

Lo d.r Athanasi Martí Roger benefficiat en Tortosa
Domingo Negrell y de Orri donsell
Joan Managat burges de Puigcerda.

Juy de promens.

Dimars a XXX de dit. — En aquest dia fonch enuiat un recado als molt Ill.es S.rs Consellers per part del S.r Gouernador pera que ses senyoríes fossen seruits de traurer Juy de promens ab la forma acostumada pera fer sa causa a dos delinquents hi hauía en la preso y vist los processos per los mag.hs aduocats ab la forma acostumada encontinent los s.rs consellers tragueren las personas de Juy de promens de tots estaments y encontinent de extrets los feren anar en las casas de la present ciutat haont dits S.rs consellers los esparauan E junts que foren sen anaren a la preso ab la forma seguent ço es primerament los verguers ab ses masses altes y despres tres S.rs consellers de filera ço es cap, segon, y ters, y despres los S.rs promens de dos en dos gradatim anant primer los ciutadans y militars y mercaders y despres los altros consequatiuament y a la fi los S.rs Consellers E arribats a la preso pujaren per la escala gran de la obra noua fins a

la sala gran es al cap de dita scala haont se assentaren ço es dits S.[rs] consellers en un banch arrimat a la paret enfront de dita escala lo s.[r] conseller en cap en lo mig segon a ma dreta ters a ma esquerra quart a ma dreta quint a ma esquerra y sise a ma dreta y los S.[rs] promens en uns banchs rodauen dita sala ciutadans y militars a ma dreta dels Srs Consellers mercaders a ma esquerra y axí los demes E, al cap de un poquet arriba lo Sr Gouernador al qual isqueren a reber al portal de dita sala y se assenta entre lo Sr Consseller cap y segon y lo Sr Assesor despres del Sr Prom ciutada mes antich y encontinent tragueren Joan Mosso sabater de natio castella habitant en la present ciutat adelat y inculpat de mal effecte al Rey nostre S.[r] (que Deu G[uard].[e]) lo qual aportaue cadena al coll y fonch assentat en un banquet al mig de dita sala deuant dits S.[rs] Gouernador y consellers y encontinent se li fou llegit son proces y depres se informa per part de dit reo Y despres de feta dita informatio y agut lo vot de dit mag.[h] assessor lo s.[r] Conseller en Cap y lo prom mes antich sen entraren dins una cambreta mes endins dita los deposadors haont estaua Joseph Fita scriua major del s.[r] Gouernador pera pendrer los vots ad aurem assentat en un banchet ab una taula dauant y lo s.[r] Conseller en Cap se assenta en una Cadira al cap de dita taula y lo prom mes antich se asentá en lo matex banquet del notari a laltra part tenint lo notari al mig pera veurer los vots scriuía y procehiren en votar en esta forma que vota primer lo Sr Conseller en Cap y apres encontinent lo prom mes antich y apres anaren a votar los S.[rs] consellers de dos en dos tornantsen a llurs puestos y despres los s.[rs] promens de dos en dos ço es un ciutada y un mercader fins tots acabaren de votar y encontinent se publica la sententia per dit Fita que fonch de vogar sinch anys en galera E, despres fonc tret Joseph Palmada ortola de la present Ciutat inculpat de hauer fet resistentia al s.[r] veguer lo qual despres de ser llegit son proces y votat fonch condempnat en tres anys de desterro fora la veguería de Bar[celon].[a] y cas rompes dit dasterro en tres anys de galera: fet lo qual dit Sr Gouernador y dits S.[rs] consellers sen anaren en la forma eran vinguts.

DIMARS a XXXJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell son de veurer. Concell de cent.

LO D.[R] ONOFRE VILA conseller en Cap

[AGOST]

Rector del studi.

DIJOUS al primer de Agost. — En aquest dia los S.[rs] consellers anaren al studi pera fer rector y fonch anomenat lo s.[r] canonge Vila de la seu de Bar[celon].[a]

S.[ta] Catharina.

DIUMENGE a IIIJ de dit dia del glorios S.[t] Domingo los S.[rs] consellers anaren al monestir de S.[ta] Catharina pera assistir al offici y sermo que dit dia se digue de dit glorios S.[t]

A la merce.

E a la tarda anaren al monestir dels pares de la merce pera assistir a la professo que dit monestir feya en la qual dits Srs Consellers aportaren las varas del talem.

Concell de cent vingueran m.[r] Rossell y m.[r] Peralta.

DIMARS a XIIJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual arribaren los mag.[hs] Pere Joan Rossell y Narcís Peralta doctors del Real consell los quals se assentaren ço es dit mag.[h] s.[r] miser Rossell despres del prom mes antich y dit mag.[h] miser Peralta despres del segon prom y axí assentats se alsaren de hu a hu y donaren la embaxada al saui consell de cent contenint en effecte que molt temps hauía que la armada naual enemiga estaua deuant Tarragona y aquella se anaue engrossant per lo que dit real consell temía alguna conspiratio dins la present Ciutat com ya en altra ocasio era estada del que tenían alguna intelligentia per lo que los D.[ors] del Real consell mirant lo major seruey de sa magestat y conseruatio de la present ciutat y prouintia deliberaren molts dias ha anar de ronda per la present Ciutat conforme van ab molta copia de gent y axí aduertían al saui consell de cent que fossen seruits estar molt atens en la custodia de esta ciutat a la qual lo enemich te tanta ojadissa en raho de vigilar se fassan las guardas ab tota puntualitat offerint al saui consell de cent per part del real consell tenir molta correspondentia ab ella desitjant molt tenirla axí ab la present ciutat com ab la deputatio per conseruatio de la present ciutat y prouincia suplicant als S.[rs] consellers y saui consell de cent fessen lo matex y que fossen seruits continuar y obrar de nou en les guardes de esta ciutat y axí mateix síen seruits si alguna cosa aparexera als S.[rs] consellers y saui consell de cent hauer de aduertir al real consell en dita raho ho aduertescan que ho rebran a singular merce de sa senyoría y del saui consell de cent.

E lo dit consell sobre dites coses y despres de sersen anats dits S.^{rs} feu la deliberatio seguent

Que per un ciutada y un militar del present consell per sa senyoría anomenadors se fasse una embaxada al molt Ill.e consell real per part del present consell dient ha fet molt gran estimatio de la embaxada han feta en ell los mag.hs Pere Joan Rossell y Narcís Peralta d.ors de la Real audiencia ab la qual ha entes ab la attentio que atté dit Real consell al major seruey de sa magestat y al benefici uniuersal de esta ciutat y prouincia y lo contento te dels effectes obra esta ciutat en esta raho desitjant que en una conformitat ab dit real consell los continue y axí restant dit consell tant agrait quant aduertit en la continuatio dells de y contra las personas que nols obren offereix de nou a dit Real consell de continuarlos y ab lo major cuydado li síe possible confiat que dit real consell lo fara sabidor del que aparexera mes conuenir obrar com ho suplica dit consell y que per est effecte los s.rs consellers y vinty cotrena de guerra tinguen les conferenties conuenients ab les persones que per part de dit real consell se anomeneran pera que en una conformitat se obre continuament lo que mes conuindra a dit major seruey y benefici y que en raho de la custodia dels baluarts de esta ciutat ordenen los s.rs consellers als baluarders sots graues penes a sa senyoría ben vistas no dexan entrar en dits baluarts sino les persones per les quals tindran orde dels S.rs consellers com dites y altres coses en dit consell llargament son de veurer. Deliberacio del concell.

DIJOUS a XV. de dit dia de n.ra s.ra de Agost.—En aquest dia los s.rs consellers se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jau[m].e de hont anaren ab la musica deuant en forma de promenía a la Seu y estigueren assentats al altar major a la part del euangeli y oiren lo offici y sermo y despres assistiren a la professo aportants las vares del talem com quiscun any en consemblant festiuitat se acostuma. Promenía de nostra S.ra de agost.

LO D.R ONOFRE VILA conseller en Cap.

DIUENDRAS a XVJ de dit dia de s.t Roch los S.rs consellers a la matinada ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e a effecte de fer la anada ordinaria que quiscun any per semblant dia de S.t Roch se acostuma en la Iglesia de S.ta Eularia merida fora los murs de la present ciutat: partiren de S.t Jau[m].e ab la musica deuant y ab sos promens ab la Promenía de S.t Roch.

forma acostumada y arribats en dita Iglesia oiren lo offici lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts fins a la plassa de s.[t] Jau[m].[e] haont se disgregaren y se[n] anaren.

Embaxada al concell real.

DISSAPTE a XVIJ de dit. — En aquest dia los Srs Geronim de Gauer y miser Hiecinto Fabregues embaxadors enomenats per part del saui consell de cent per lo effecte en lo consell ultimament tingut specificat anaren a casa lo s.[r] cansaller en lo carrer ampla haont estauen juntes totes les tres sales de dit consell y a la que foren pujats a la primera sala junt a uns postissos que ya isqueren a rebrer a dits S.[rs] los mag.[hs] miser Vidal y Ginabreda doctors de dit real consell acompanyant a dits S.[rs] fins a una sala gran que dona finestras en lo pati de ditas casas en la qual sala estauen dits s.[rs] del real consell assentats en sas cadiras en esta forma ço es lo s.[r] canseller presidint a la ma dreta y al seu costat y ma esquerra lo s.[r] Tresorer y despres los s.[rs] del real consell assentats per antiguitat en form[a] de ala E, a la que dits s.[rs] ambaxadors entraren dits S.[rs] del Real consell se alsaren fent molts grants cortesías a dits s.[rs] embaxadors los quals se assentaren ab ses cadires y a la ma dreta de dit s.[r] Cansaller casi a son costat apartats cosa de dos palms e a la que dits S.[rs] foren assentats dit Sr Gauer dona sa ambaxada contenint en effecte lo agraiment del saui consell de cent de la ambaxada per part de dit consell real a dit consell de cent feta per los s.[rs] misers Rossell y Peralta notificant a dit consell real la deliberatio que lo saui consell de cent en orde a dites coses hauía presa com llargament es de veurer a tretze del present. E, fet dit rahonament dit Sr Cansaller respongue ab paraules molt corteses y demostratio de alegría que dit consell real estimaua molt la merce que lo saui consell de cent los feya y que ells desitjauen summament la quiatut sosiego y unio del present principat y ciutat de Bar[celon].[a] y perso procurauen en diligentiar tot lo que per sa part los tocas a fer en orde a la bona administratio de la Justitia offerintse promptes en tot lo que per lo saui consell de cent los fos aduertit per la bona administratio y politica de la present ciutat e, acabat dit rahonament dits S.[rs] embaxadors se alsaren y sen anaren acompanyantlos dits S.[rs] miser Vidal y Ginabreda fins al cap de la escala haont se despediren.

A s.[ta] María.

DIUMENGE a XVIIJ de dit. — En aquest dia los Srs Consellers anaren a la Iglesia de Sta María de la mar de la present

ciutat per assistir al offici se digue en dita Iglesia de la festiuitat de nostra S.ra y estigueren assentats al presbiteri a la part del euangeli ab ses cadires y coxins de vallut com es costum y a la tarda anaren en la professo se feu en dita Iglesia de nostra S.ra en la qual professo los S.rs Consellers portaren las varas del talem com es costum.

Concell de cent.

DIMECRAS a XXJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se llegiren dos cartes ço es una del Rey nostre S.r que Deu Guarde ab la qual donaua auís de las victorias hauía tingudes en lo rendiment de les plasses hauía guanyades de Ximunda (1) y Bassea (2) y altra carta del s.r virrey e altras cosas en dit general consell proposades com en aquell es de veurer.

DISSAPTE a XXIIIJ de dit.

LO D.R ONOFRE VILA conseller en Cap.

Dia de S t Lluis: promenía.

DIUMENGE a XXV. de dit dia del Glorios S.t Lluís los S.rs Consellers ab sos promens se ajuntaren en la plassa de S.t Jau[m].e en forma de promenía com es costum, e, de aquí anaren a la Seu entrant per lo portal major de dita Iglesia passaren per lo mig del cor y pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent lo degut acatament al altar major se assentaren a la part del euangeli y al cap de un poquet arribaren los molt Ill.es S.rs Deputats los quals eran conuidats per part de la ciutat per lo effecte que auall se dira y fent lo degut acatament al altar major y a dits s.rs consellers y promens, se assentaren en los banchs a la part de la Epistola e, al cap de un poquet arribá lo molt Ill.e S.r Gouernador al qual ysqueren a rebrer dits S.rs consellers y promens a la porta de la rexa de ferro del presbiteri de la part de la epistola per ser fora lo S.r virrey y lo acompanyaren fins a la part del Euangeli aont se assenta a ma dreta del S.r conseller segon per ser absent lo s.r conseller en cap y axí assentats oiren lo offici y sermo que en dita Iglesia se digue del Glorios S.t Lluís: lo qual acabat se feu una professo de te Deum laudamus per lo rendiment de las plassa[s] de Ximunda y Bassea en la qual assistiren dits S.rs anant darrera lo gramial ab esta forma ço es primerament los verguers y despres lo s.r conseller segon portant a ma dreta lo S.r Gouernador y despres lo s.r De-

Lo s.r Gouernador.

(1) Dixmude.
(2) La Bassée.

putat Ecclesiastich a ma esquerra del Sr Conseller ters e, lo Sr Deputat militar a ma esquerra del S.^{r} conseller quart lo Sr Deputat real a ma esquerra del S.^{r} conseller quint E los s.^{rs} dos oidors restaren per hauerni hu absent anauen a ma esquerra del Sr Conseller sise e darrera de dits S.^{rs} anauen los S.^{rs} promens de dos en dos per antiguitat y acabada dita professo tornaren en dit presbiteri assentats en la forma demunt dita y acabat que hagueren dit Sr Gouernador sen ana acompanyantlo dits S.^{rs} consellers y promens fins alla haont lo hauían rebut y despres sen anaren dits s.^{rs} deputats y despres dits S.^{rs} consellers y promens en forma de promenía fins a St Jau-[m].^{e} haont se disgr[eg]aren.

Concell de cent.

DIUENDRAS a XXX de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se llegiren alguns papers his prengue resolutio acerca del abono de la persona del Sr de la Motta qui era estat virrey del present principat de Cathalunya com en dit consell es de veurer (1).

DISSAPTE a XXXJ de dit.

LO DR ONOFRE VILA conseller en Cap.

[SETEMBRE]

Conferencia.

DILLUNS a IJ de dit. — En aquest dia los molt Ill.^{es} S.^{rs} deputats y oidors vingueren en la casa de la present Ciutat a tenir conferentia ab los molt Ill.^{es} Srs Consellers.

---

(1) Heus aquí lo proposat y deliberat per dit Concell, sobre l'afer del Mariscal de La Motte: — « ...lo senyor Conseller en cap en veu sua y dels demes Senyors Consellers sos companys explica y refferí al dit Consell com algunas personas ben intensionades los han donat notitia com lo Senyor de la Mota esta pres hyls han aduertit que scriuint los Srs Consellers una carta a sa Mag.^{t} en fauor y abono de dit senyor de la Mota sería cosa factible que sa Mag.^{t} li donas llibertat y sos negocis se posarían en bon estat: los senyors Consellers aparexent los que dit negoci era cosa molt graue y desijant asertar han conferit dita materia ab los senyors Deputats y han tractat molt madurament dit negoci hyls ha aparagut que los senyors Consellers y los s.^{rs} Deputats scrigan una carta al Senyor Virey Senyor Princep de Conde supplicant á sa Altesa sia seruit intercedir ab sa Magestat (que Deu g.^{de}, se seruesca en quant la justitia donara lloch ajudar al Senyor Mariscal de la Mota en sa pretensio, y com als Srs Consellers per lo Saui Consell de Cent los estiga priuat fer semblants cartas; Perço dits Srs Consellers proposaren al dit Consell dit fet pera que deliberas lo fahedor. »

Scriurer á sa Altesa per lo negoci del S.^{r} delaMotte.

« E lo dit Consell feu la deliberacio y conclusio seguent Que de part dels Srs Consellers y Consell de Cent se scrigue una carta á Sa Altesa del Senyor Princep de Conde per un propri a tota diligencia supplicant lo sie seruit fer merse a la present Ciutat de interposarse ab son poderos medi ab sa Mag.^{t} Deu lo guarde pera que síe seruit en quant la Justitia donara lloch valer y ajudar al senyor Mariscal de la Motte Virey y lloct.[inent] que fou de aquest Principat en les pretencions te de alcansar sa llibertat y aço supplica la present Ciutat quant encaridament pot á sa Altesa en recompensa de les moltes merces ha rebut esta Ciutat y Principat del dit Sr de la Motte, y que la present deliberacio síe feta a saber per los Srs Consellers als molt Ill.^{res} Senyors Deputats per medi de un Ciuteda y un militar del present Consell nomenadors per Sa Senyoría supplicant los síen seruits ab la mateixa conformitat scriurer altra carta en dita raho. » — (*Deliberacions* de 1647, fols. 239, v.^{o} y 240.)

DIMECRAS a IIIJ de dit entrá en la present ciutat sens ninguna serimonia lo serenissim s.r Princep de Conde virrey del present principat de Cathalunya qui venía de la campanya de la part de Lleyda y ana a posar en son palatio al carrer ampla. Entrada del S.r princep Conde virrey.

DIJOUS a V de dit tenint entes dits S.rs consellers que dit S.r virrey era arribat en la present ciutat anaren ab ses insignies consulars ab sos verguers y masses altes a dit son palatio al carrer ampla y arribats al cap de munt de la escala los isqueren a rebrer dos cauallers acompanyant a dits S.rs Consellers fins a una cambra que trau finestras al ort haont dit s.r virrey estaua e despres de hauer fet dits S.rs consellers las degudes cortesíes se assentaren y cubriren y dit S.r conseller en cap li dona la ben vinguda en nom de la ciutat y despres de hauer dit s.r virrey tornada resposta y tingut algun rahonament acerca del gouern de la present Ciutat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts. Visita al s.r virrey.

DIMARS a X de dit.—En aquest dia tenint entes los S.rs consellers que lo s.r virrey sen tornaue a campanya anaren a palacio a despedirse del s.r virrey y arribats a dit Palacio los isqueren a reber dos cauallers a la segona sala acompanyant a dits s.rs consellers fins a la istantia haont sa altesa estaue que era en una istantieta petita qui trau finestra al pla de S.t Fran.h y si entra per una istantieta de dites cases del duch de Cardona en la qual hi ha una alcoua pintada y entrats en dita istantia dits s.rs consellers y S.r virrey ab lo s.r Gouernador que ya hi era estant tots de peus se tancaren pera tractar materias de la present ciutat y despres al cap de un poquet isqueren y sen anaren E apenas foren fora dits S.rs consellers quant dit S.r virrey puja a cauall y sen ana a campanya. Visita al S.r Virrey.

Dit dia a la matinada se dona garrot a la plassa dels traydors a t. Pifarrer natural de la present ciutat adelat y inculpat de ser traydor a la mag.t Cristianissima del Rey nostre S.r que Deu G[uard].e y present principat de Catalunya: nostre S.r li haja agut remicio de ses culpes y pecats. Garrot a t. Pifarrer.

DIUENDRAS a XIIJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de Cent en lo qual se tractaren negocis del gouern y bona administratio de la present ciutat. Concell de Cent.

DIUMENGE a XV de dit.

LO D.R ONOFRE VILA conseller en Cap.

[OCTUBRE]

Promenía del angel Custodi.

DIMARS al primer de octubre de MDCXXXXVIJ Dia del angel custodi los S.rs Consellers en forma de promenía anaren a la seu haont oiren lo offici y sermo y despres se feu la professo com quiscun any per semblant festiuitat se acostuma.

Concell de Cent.

DIUENDRAS a IJ de dit. — En aquest die hague consell de cent en lo qual se feren las deliberations y propositions que en dit consell son de veurer.

Dia de s.t Fran[ces].ch

DIUENDRAS a IIIJ de dit dia de S.t Fran.h a la matinada los S.rs consellers segon y quint absents ab ses Insignies consulars anaren al monestir del glorios S.t haont pujats al presbiteri se assentaren a la part del euangeli ab las cadires de vellut y alla oiren lo offici y sermo y de aquí sen tornaren.

Visita a Padralbes.

DIMECRAS a VIIIJ de dit. — En aquest dia los S.rs Consellers anaren a fer la visita ordinaria que cada any se acostuma al monestir de Pedralbes.

Concell de cent.

DIUENDRES a XJ de dit. — En aquest día hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer.

DISSAPTE a XIJ de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses se tractaren fonch materias de m.r Martí y Viladamor com en dit consell llargament es de veurer (1).

Concell de cent.

DIUMENGE a XIIJ de dit axí mateix hi hague consell de cent en lo qual se llegí una carta de sa alteza ab la qual donaue noticia del rendiment hauía fet de la plassa de Ager y dit consell delibera que en demostratio de alegría fossen fetes celebrar sinch centes misses per les beneytes animes de purgatori fos tirada la artillería y celebrat un offici com en dita deliberatio es de veurer.

Idem.

DIMARS a XV. de dit se tingue consell de cent en lo qual se proposa y delibera lo que en dit consell es de veurer.

LO D.R ONOFRE VILA conseller en Cap.

Conferencia a la deputacio.

DIJOUS a XVIJ de dit. — En aquest dia los s.rs Consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab los S.rs Deputats.

---

(1) V. l'*Apèndix XX.*

DIUENDRAS a XVIIJ de dit dia del glorios St Lluch.— En aquest dia los S.^rs consellers anàren al studi general haont se celebraue la festa de dit Glorios S.^t: feuse en tot y per tot com altres anys. Dia de s.^t Lluch al studi.

DISSAPTE a XVIIIJ de dit los S.^rs deputats vingueren a casa la ciutat, a, tenir conferentia ab los Srs Consellers. Conferencia a casa la ciutat.

DIUMENGE a XX de dit. — En aquest dia los S.^rs consellers ab ses insignies consulars y masses altes ab la forma acostumada anaren a la seu y pujats al presbiteri se assentaren a la part del euangeli assentantse als banchs cuberts de vellut carmesí haont oiren lo offici y sermo que en dita seu se celebra per demostratio de alegría del rendiment de la plassa de Ager. Rendiment de la plassa de Ager.

DILLUNS a XXJ de dit. — En aquest dia en executio de la deslib[eraci].° del saui consell de Cent feta lo any abans a la fi dell entre las nou y deu ores de la matinada se feu en la seu de esta ciutat un solempne aniuersari ab tochs de campanas ab la tomasa comensant ya a tocar lo die de air a mig dia y los demes tochs ordinaris per la anima del S.^r don Grau Alemany m[estr].^e de camp del tercio de esta Ciutat en lo camp de Lleyda qui los dies passats morí en ell lo qual aniuersari fonch fet en la forma seguent Ço es que deuant lo cor y deuant la capella de Sta Eularia fonch fet y posat un tumol ab dos grades tot cubert de vajeta y dalt sobre dell altre tumol cobert de un drap de vallut negre ab les armes de la ciutat brodades y desobra una celada espasa y daga dorada espuelas doradas y basto de general que aportaue lo dit S.^r en dit camp y per tot lo rodador de las gradas y del altar major foren posats noranta y quatre siris y sinquanta atxes tot de cera groga ab les armes de la ciutat y tambe de dit Sr Don Grau Alemany per lo rededor de dit tumol pagat tot axí la dita cera com lo pintar las armes vajeta que estaue per lo rededor de dites grades y tumol tochs de campanes y distribusio del clero de dita seu de diners de la present ciutat en consideratio de esser mort lo dit Sr Don Grau Alemany seruint lo dit carrech: en lo qual aniuersari assistiren y foren presents los s.^rs consellers ab ses gramalles de dol estant essentats dalt en lo altar major en los banchs que allí te la ciutat a la part del Euangeli lo qual aniuersari digue y celebra lo S.^r don Fran.^co Sants canonge de dita seu y no hi hague offertori ni ma besada y es de aduertir que acabat dit aniuersari la ciutat cobra totes les atxes y siris acceptades deu atxes y vuit Aniuers[ar]i de don Garau Alemany.

siris que de gratia se dexaren y donaren a la sagristía de la seu y tambe se cobra per la ciutat tota la vajeta que estaue en dit tumol y lo dit drap de morts de vallut que la ciutat hauía fet nou per dit effecte per consert axí fet y pactat ab los s.rs canonges y sagristans de dita Iglesia.

Concell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se llegí una carta de sa altesa y altres coses que en dit Consell son de veurer (1).

Vigilia de S.ta Eularia.

DIMARS a XXIJ de dit vigilia de la gloriosa S.ta Eularia se feu festa en la capella de la present casa com altres anys.

Dia de s.ta Eularia.

DIMECRAS a XXIIJ de dit dia de la gloriosa S.ta Eularia se continua la festa en dita capella de casa la ciutat y en la Seu se tragué patent lo Santissim Sagrament per pragaries haont assistiren los S.rs Consellers ja per dit effecte ya per ser dia de dita gloriosa S.ta fense en tot y per tot com altres anys.

Visita a la taula y banch.

DIJOUS a XXIIIJ de dit los S.rs consellers anaren a la visita ordinaria de la taula y banch que quiscun any se acostuma.

Vinguda de mossur Imbert.

DIUENDRAS a XXV de dit a la matinada vingue en la casa de la present Ciutat mosur Imbert sobre Intendant qui venía de França a la present Ciutat y entrat en consistori segue entre cap y quart segon absent y axí assentat digue y referí a dits S.rs Consellers lo contento y alegría tenía de esser vingut en la present Ciutat pera seruir al present principat que axí stimaría molt que dits S.rs Consellers lo empleassen en lo que sa persona fos de importantia que ell acudiría ab la solicitut y vigilantia que li fos possible e, dits S.rs consellers estimaren molt lo bon zel y cuydado tenía y se offeriren semblantment en tot lo que fossen de importantia: y acabat dit rahonament dit S.r se despedí de dits S.rs consellers y sen ana.

---

(1) La carta del Virrey vé transcrita a fol. 280, v.º del llibre de *Deliberacions* corresponent al mateix any, y son text es com segueix: — « No esperaua menos de V. S.a que la demostracio del contento y alegría que han mostrat tenir de la presa del castell y Plaça de Ager del que resto satisfet, ab la explicatio y harenga que lo S.r de Sangenís me ha feta de part de aqueix Saui Consell de Cent com ha Embaxador lo que estimo com es raho, assegurant a V. S.a que en tot temps jo fare mon posible per la conseruacio de aquest Principat tenint en particular memoria aqueix Saui Consell, y nom cansare de emplearme per tot lo que importara per lo auansament de tots en general. Jo he encarregat a dit S.r Sangenís de fer relatio a V. S.a de ma part com lo Enemich hauía asitiat la plassa de Constantí; Pero estant aduertit ordené al S.r Mariscal de Gramunt anas ab diligentia ab algunas tropas de Cauallería y Infantería per socorrer dita plassa, lo que ha fet qui ha obligat als Enemichs lleuar lo siti y retirarse a Tarragona conforme informara a V. S.a dit Senyor Sangenís. Deu a V. S.a g.de del Camp de Targa y octubre a 18. de 1647. Louís de Borbon. Als molt Ill.res Consellers y Saui Consell de Cent de la Ciutat de Barcelona. »

En dit Consell s'acordà fer un préstech de 12000 ₰ a la Junta del Batalló Provincial. *(Ibidem,* fol. 283).

DISSAPTE a XXVJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses fou llegida una carta del S.r Princep de Conde Virrey ab la qual deya que entenía esser prest en la present ciutat y perso fonch deliberat que a dit S.r virrey lo dia que entraría se li fos feta entrada com dites y altres coses en dit Consell llargament son de veurer. Concell de cent. Entrada al s.r virrey.

DIMECRAS a XXX de dit. — En aquest dia a la matinada anaren a sercar la gloriosa S.ta Madrona per necessitat de ayguas y perso dits S.rs Consellers anaren a la seu de hont hisque la professo anant dits S.rs Consellers darrera lo gramial fins a dit monestir haont celebraren lo offici estant dits S.rs Consellers assentats a la part del euangeli ab sas cadires y coxins de vallut y los S.rs del gremial a la part de la Epistola ab ses cadires E acabat dit offici sen baxaren dita gloriosa S.ta anant dits S.rs consellers darrera del gramial fins al portal de S.t Anthoni haont prengueren las varas del talam acompanyant dita professo fins a la seu. Anaren a sercar s.ta Madrona.

DIJOUS a XXXJ de dit.

LO D.R ONOFRE VILA Conseller en Cap.

NOEMBRA 1647

DIUENDRAS al primer de noembra dia de tots S.ts — Los S.rs Consellers quint absent ab sos promens anaren a la seu conforme se acostuma quiscun any: feuse en tot y per tot com las demes vegades. Promenía de tots Sancts.

Dit dia a la tarda tenint entes los S.rs consellers que lo S.r virrey qui venía de les parts de Lleyda y entraría molt prest en la present ciutat se ajuntaren perso en la casa de la present ciutat a effecte de preuenir lo necessari pera ferli entrada conforme hauía disposat lo saui consell de cent e, anant preuenint dites coses arriba lo S.r de Marca lo qual fou rebut y assentat com altres vegades y entenent dell dits S.rs consellers que sa alteza no volía entrada despres de sersen anat dit S.r de Marca sen anaren a llurs cases. Preuencio per la entrada del S.r virrey. Vingue lo s.r de Marca.

DISSAPTE a IJ de dit al punt del mig dia entra lo serenissim S.r princep de Conde virrey del present principat venint de les parts de Lleyda ab un cotxo y sen ana a son palatio. Entra lo s.r virrey.

DIUMENGE a IIJ de dit a la tarda hauent entes dits S.rs con- Visita al S.r virrey.

sellers que lo S.r virrey era entrat en la present ciutat anaren a besarli las mans y a donarli la ben vinguda ab ses Insignes consulars y masses altes y a la que foren a son palatio a les cases del duch de Cardona al cap del carrer ample y al cap de munt de la escala isque un caualler per acompanyarlos fins a la istantia hont dit S.r virrey estaua haont se assentaren ab sos taburets y dit S.r virrey ab sa cadira y dits S.ors consellers li donaren la ben uinguda y despres de hauer parlat un poquet se alsaren y sen anaren ab la forma acostumada.

Visita al S.r Virrey y no era a palacio.

DIMARS a V. de dit. — En aquest dia a la tarda los S.rs consellers anaren a parlar ab lo S.r Virrey a palatio y a la que foren a la porta entengueren que sa altesa no era en casa per quant lo hauían conuidat a dinar y axí sen tornaren a casa la ciutat, e, a la que foren tornats vingue un recado per part de dit S.r virrey a dits S.rs Consellers dient lo quant hauía sentit que dits S.rs Consellers fossen estats a palatio y nol haguessen trobat y que axí fossen seruits de tornari que ell los esperaua. E, dits S.rs consellers sen tornaren a palatio ab la matexa forma haont arribats entraren en un aposento que dit S.r Virrey era haont tancats parlaren cosas conuenients al present principat.

Promenía de S.t Sauer.

DIMECRAS VJ de dit dia del glorios S.t Sauer. — En aquest dia hi hague promenía a la seu com altres anys es acostumat.

Proffesso pera aportar en lo born la s.ta Creu per lo acta de fe dels s.rs Inquisidors.

Dit dia a la tarda. — En aquest dia despres de dinar a las sinch ores se feu professo ço [es] que los capellans de S.ta María acabades vespres y completes anaren per acompanyar la S.ta Creu que los S.rs Inquisidors hauían feta fer pera posar en lo born per lo acte de fe que lo endema se feja en lo dit Born E, anaren des de S.ta María fins a la Inquisitio e, de allí partí la dita professo anant per la plassa del Rey boria auall carrers de Moncada fins al born en lo modo y forma seguent es asaber que deuant dita professo aportauen los ganfanons de s.ta María los matexos que trauen en la semmana S.ta quant amostran la S.ta vera creu E apres venía la creu major de S.ta María E, apres molts familiars del S.t offici aportants ço es los uns vares verdes en las mans y altres siris blanchs ancesos y molts de ells uns senyals de la S.ta Inquisitio en los pits E, apres tots los frares dels monestirs de la present Ciutat y caputxins quiscu per son orde y apres los capellans de S.ta María E darrera dits capellans venían venían (sic) tres capellans de S.ta María vestits ço es lo del mig ab sa capa de vellut negra aportant desobre una touallola

de tafeta negre lo qual aportaue en las mans la S.ta Creu que dits S.rs Inquisidors hauían feta fer per dit acte tenyida de vert y los dos altres capellans qui li anauen al costat qui fejan de diaca y sotsdiaca anauen tambe ab uns vestimens de vellut negre y quant foren en lo born sols pujaren dalt en lo catafal per aportar la s.ta Creu en son lloch los capellans de S.ta María los quals trobaren ya allí quels esperauen per vellar en la nit la s.ta creu los frares de la S.ma Trinitat. y lo capella qui aportaue la s.ta creu la posa de sas proprias mans en un altar que dits S.rs Inquisidors hauían fet fer de un doser ab les armes de la S.ta Inquisitio sols per estar la S.ta creu vers las finestras de la casa haont los S.rs Consellers en temps de justes y torneix solen estar alt en un catafal qui per dit effecte dits S.rs Inquisidors hauían fet fer com sempre se fa en semblant acte de fe los S.rs Consellers acostumen de estar en altres finestres a laltra part del born com llargament en lo dia de dema que se fara dit acte se dira.

Acte de fe en lo born.

DIJOUS a VIJ de dit. — En aquest dia los S.rs Inquisidors feren acte de fe en la plassa del born de la present Ciutat en lo modo y forma seguent ço es que lo dematí a les set ores los pares de S.ta Catharina de predicadors partiren de la Inquisitio aportant deuant la figura de Xpo. lo mateix aportan en la professo del diuendras S.t ab un vel negre deuant y a cada costat dos frares aportant quiscu en las mans en lloch de candaleros dos vimens y apres veníen los dits pares de S.ta Catharina E, apres de dits pares los penitentiats quiscu de ells que foren ... (1) ço es ... (1) homens y ... (1) dones al mig de dos familiars del S.t offici y darrera de tots dues estatues la una a modo de turch y la altra a modo de un mariner que aportauen dos homens cada hu ab unes ciueres: anaren per la plassa del Rey boria auall carrer de Moncada y dret al born y quant foren al born los pujaren y assentaren alt al catafal haont estaue posat lo doser del altar de la S.ta creu guardantlos matexos familiars Y, encontinent anaren en dit born los S.rs Inqui[si]dors per lo mateix camí anant deuant gran numero de familiars a cauall y apres molts ecclesiastichs a cauall E, apres . . . . (2) consultors del S.t offici, E apres alguns caualllers, E apres anaue

(1) En blanch. Vèginse 'ls noms, circunstancies y nombre dels penitenciats en l'*Apèndix XXI*.

(2) Espay de dues ratlles en blanch.

lo fiscal de la S.ta Inquisitio ab un standart en la ma de dita S.ta Inquisitio E, apres los S.rs Inquisidors tambe a cauall E quant foren en lo born pujaren dalt en lo catafal que allí hauían fet y los S.rs Inquisidors se assentaren en uns banchs vanouats de negre sota de un drap [de] vallut negre ab les armes de la Inquisitio que alla hauían posat sens sobracel pera que no aparagues que fos doser com de fet nou ere per esserse sempre fet de aquexa manera, vers y junt la finestra del costat de la casa de don Fadrich Meca a la part de tremuntana al costat de la finestra hont sol estar lo S.r Virrey quant hi ha justes o torneigs en lo born en lo qual acte assistiren y foren presents lo Serenissim S.r Princep de Conde virrey en lo present principat de Catalunya estant ab son doser y estrado com es costum en sa acostumada finestra de dita [casa] de don Fadrich Meca en lo qual vuy se ha fet un balco pera major comoditat de poder veurer dita festa E, los S.rs Consellers tots sis en dos finestras vers la dita part de tramontana al costat de la dita casa de don Fadrich Meca com es costum pera semblant acte posantse en aquexa part pera que los penitentiats los veuen de cara y dits S.rs consellers estigueren assentats tots sis ab ses catifes posades en dites finestres ço es cap segon y ters en una quart quint y sise en altra ab alguns cauallers y altres persones com son officials de la casa de la ciutat dins dita istantia e, a la matexa part passada la casa de dit don Fedrich Meca y finestra de dit S.r Virrey vers los Flassaders estauen ab un catafal (que hauían fet) los Jutges del Real consell criminal assentats en uns banchs vanouats de negra ab uns draps que hauían posats en aquell endret E, a laltra part del born estauen los Jutges del Real consell del ciuil en la matexa casa haont solen estar quant hi ha justes y torneix y los S.rs deputats y oidors en las matexas finestras y del matex modo estan quant son dites justes, o, torneix, y ans de tot lo dit S.r virrey acompanyat de tot lo real consell arriba en dit born y se asenta com dalt esta dit y axímatex los dits S.rs consellers y diputats y oidors y en esser arribats en lo born dits penitentiats y S.rs Inquisidors comensaren lo dit acte en la forma seguent Ço es que primer predica en una trona que estaua posada en lo mig del born lo molt R.nt Pare fra Pio Viues m[estr].e en sacra Theología del orde de predicadors y prior del conuent de S.ta Catarina martir de la present Ciutat per espay de una hora E, apres de acabada dita predica se llegí y publicá

en dita trona lo cartell se sol llegir en semblant acte E, apres se llegiren tots los processos dels penitentiats estant ells ço es lo hu apres laltro mentre sels llegíen los processos en un catafalet que allí se hauía fet junt de dita Trona de peus ab unes insignies ço es mitres en lo cap dels quals quatorse penitentiats ni hague hu ques deja Sebastia Barata que li fonch donat un garrot y apres fonch cremat en lo canyet y perso fonch lliurat y donat per los S.rs Inquisidors als Jutges del real consell criminal y encontinent li fonch feta dita sententia y los demes dels penitentiats foren compdemnats per cosas tocans a la S.a fe Catolica qui a galeras qui a assots qui a desterro com en lo paper assí cusit es de veurer (1) y acabats de llegir los dits processos de tots los penitents los feren anar del llur catefal acompanyats de familiars en lo catafal haont estauen los S.rs Inquisidors y allí deuant dits S.rs Inquisidors feren agenollar a tots los dits penitents accepto lo condemnat a garrot qui ja lo portaren encontinent a cremar y los S.rs Inquisidors los donaren la absolutio y apres los frares de predicadors y alguns del S.t offici cantaren allí lo miserere a cant de orga y fet tot asso sen tornaren los penitens a la Inquisitio aportant deuant lo mateix xpo. ab los pares de predicadors y los penitents al mig de dos familiars del mateix modo que eran anats al dematí E, despres sen anaren de dit born los S.rs Inquisidors a cauall ab totes les persones axí de familiars com altres qui lo dematí hauían acompanyats aportant tambe deuant dits S.rs Inquisidors llur fiscal lo dit estandart en la ma tambe a cauall E apres sen anaren los dits S.rs Consellers e, aquí se acaba lo dit acte de fe e, apres de acabat lo dit acte anaren en dit born los capellans de s.ta María y sen aportaren ab los ganfanons deuant de la semmana S.ta y creu alsada la S.ta creu que lo die abans per raho de dit acte hi hauían dexada la qual aporta y prengue en les mans lo mateix capella del die antes vestit tambe ab sa capa de vellut negre ab diaca y sots diaca al costat ab ses dalmatiches del mateix y ab dita professo dels capellans de S.ta María la entraren dins dita Iglesia de S.ta María y allí la depositaren pera guardarla com es costum: nostre S.r vulle esser seruit de mantenir la S.ta fe catolica y aquella sie excelsada lloada y glorificada y los heretjes y altres infels

(1) V. l'*Apèndix XXI.*

punits y castigats y vulle guardar als fels cristians de semblans miseries y treballs per sa diuina bondat y misericordia.

Has de aduertir que un poch antes de acabarse dit acte dit S.r Virrey enuía un recado als S.rs Consellers pera ferlos a saber com sen anaue a palatio pera que dits S.rs Consellers anassen a parlarli que tenía que comunicarlos alguns negocis conuenients a la present Ciutat y axí al cap de una stona que dit S.r Virrey fonch fora de la plassa dits S.rs Consellers sen anaren ab sos verguers y masses altes a la volta de palatio haont arribats pujaren en una istantia a la part del ort que dit S.r virrey estaue en la qual hi ha una alcoueta pintada y sen entraren per un portalet dins altra cambra haont trobaren dit S.r Virrey a soles y estigueren ab ell una bona stona y en hauer acabat dits S.rs Consellers se despediren de sa altesa tornantsen ab la matexa forma que eren vinguts al born haont veren acabar dit acte y despres sen anaren a dinar a casa lo S.r conseller quart al carrer de Moncada haont se feu un gasto moderat per acostumarse axí en semblant acte com se veu en lo acte se feu a 25 de Juny *1627*.

Partida del Virrey a París.

E al cap de un poquet que dits S.rs consellers foren fora de palatio y despres de esseri estats los S.rs deputats lo s.r virey assistit de molts cauallers francesos y catalans partí de la present Ciutat a volta de París segons se deja: nostre S.r li done bon camí.

Examens de not[aris] de Bar[celo-n].a

DISSAPTE a VIIIJ de dit. — En aquest die foren los examens publichs dels nott[aris] de Bar[celon].a en la casa de la present ciutat ab assistentia de dits S.rs Consellers y del s.r veguer fentse com altres vegades se acostuma en lo qual dia foren examinats Jauma Sajos, y Hieronim Ferran.

Visita ordinaria.

DILLUNS a XJ de dit los s.rs consellers anaren a fer la visita ordinaria que cada any se acostuma de fer.

Escopetades a la rambla.

DIJOUS a XIIIJ de dit. — En aquest dia a la tarda hi hague en la uniuersitat a la rambla unes grans escopetades entre los estudians de cosas de poca importantia y que apenas se podía averiguar: foren ferits tres estudians los qual[s] despres son morts de dites ferides y perso sebent lo Ill.e S.r Gouernador ditas cosas y tocant a ell la ad[ministra].tio de la Justitia per ser fora lo S.r Virrey mana a tots los Aguazils que estiguessen preuinguts ab gent en los puestos que dit S.r los ordena per euitar algun

desastre en la present Ciutat y despres dit S.r Gouernador sen ana a casa la ciutat haont troba los Molt Illes. S.rs Consellers y lo s.r Rector del estudi los quals se ajuntaren y donaren alguns ordes conuenients per la quietut de dita uniuersitat y al cap de un poquet sen anaren tots junts al studi anant deuant dit S.r Gouernador a ma dreta del S.r Conseller en cap y lo S.r Rector al mig dels dos S.rs consellers ultims y arribats al Studi estigueren una estona y despres sen anaren a la Iglesia de S.ta Anna haont se deja hi hauía retirats alguns studians promouedors de ditas questions la qual iglesia de S.ta Anna estaue tota rodada de aguasils pera tenir compte que dits studians no isquessen E, a la que dits S.rs foren dintre se posa en lo portal major del pati una esquadra de moscaters y dits S.rs Gouernador y consellers assistits de alguns officials y en particular del S.r veguer y juntament ab lo S.r Canonge Boigas de dita Iglesia miraren totas las casas dels S.rs canonges y altres istanties altes y baxes y a la Iglesia y a la que miraren a la sagrastía trobaren alla sis o, set studians tancats y en particular ... (1) Visa principal promouedor de ditas questions ferit de una escopetada en la cama los quals estudians dits S.rs consellers ordenaren fossen aportats a la preso com de fet los hi aportaren lligats ab dos porters quiscu y dit Visa per no poder caminar fonch aportat ab una siuera E, despres dits S.rs Gouernador Consellers y rector acompanyats de vinty quatre atxes qui per dit effecte se encengueren per ser de nits anaren al collegi de Cordelles que axí mateix estaua rodejat de officials y entrats regonegueren haont trobaren alguns altres studians los quals feren aportar a la preso del bisbe E, despres sen anaren al monestir dels pares del bon succes haont regonegueren y no trobaren ningu E, despres sen anaren a volta de la plassa noua dret a la comanda de S.t Joan pera regonexer dita encomanda y perso fonch enuiat un recado per part de dit[s] S.rs Gouernador y consellers al S.r prior de Catalunya pera que fes merce de ferlos tota assistentia y quant dita resposta tornaue a dits S.rs ja foren prop dita comanda axí que los obriren las portas y dit S.r Prior de Cathalunya los isque a rebrer al cap de la escala ils puja dalt haont regonegueren algunes istanties y no trobaren ningu y despres dits S.rs sen anaren fentlos dit S.r Prior molt grans cortesíes: acompanyaren dit

(1) En blanch.

S.r Gouernador a casa per ser molt tart y despres dits S.rs Consellers sen ana quiscu en sa casa.

DIUENDRAS a XV. de dit.

LO D.R ONOFRE VILA conseller en Cap.

Habilitadors.

DISSAPTE a XVJ de dit. — En aquest die hi hague trentenari en lo qual foren extrets habilitadors conforme quiscun any se acostuma los noms dels quals estan en la ma corrent llargament continuats.

Concell de cent: setsena de Scrutini.

DIUENDRAS a XXVIIIJ de dit a la matinada se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se tractaren en aquell fonch fer electio de setze persones pera fer scrutini de las bossas de consellers pera fer la extractio se hauía de fer lo dia de S.t Andreu les quals persones foren votades per scrutini ab capses per dit general consell com en aquell es de veurer.

E, encontinent las personas eletes pera fer dita habilitatio se ajuntaren ab la forma acostumada baix a la istantia de trentenari noua hont stigueren tota la nit fins lo endema dia de S.t Andreu.

Dia de S.t Andreu. Extractio de concellers.

DISSAPTE a XXX de dit dia de S.t Andreu hi hague consell de cent per fer la extractio de Consellers per lo any mil sis cents quoranta y vuit com es costum y junt que fonch dit consell que deuía ser mig dia los S.rs de la setzena anomenats per dit Consell lo dia abans pujaren de dos en dos en la sala de consell de cent ab lo secretari per ditas cosas anomenat qui pujaue las bosas y arribats dins dita Sala haont estaue dit consell junt fonch proseguit en fer extractio de consellers en la forma acostumada lo qual fonch (sic) las deuall scrites y seguents.

Anthoni Saguí y de Capella ciuteda, en cap
Lo d.r en medicina Lluís Mora — segon
Don Rafel Casamitjana — ters
Aloy Planes mercader quart
Fran.ch Rauerter not[ari] de Bar[celon].a quint
Jau[m].e Mur paller sise

OBRERS

Fran.ch Descallar y Sorribes
Jau[m].e Vilaseca apotecari.

E, feta dita extractio y disgregat dit Consell que deuían ser las dos de la tarde anaren los S.rs consellers vells ab cotxos a donar la norabona a quiscu dels consellers nous extrets aportantlos las claus y lo llibre de serimonies conforme es costum quiscun any.

Visita als S.rs concellers nous.

LO D.R ONOFRE VILA conseller en Cap.

[DESEMBRE]

DIUMENGE al primer de desembre MDCXXXXVIJ. — En aquest die hauía de ser lo Jurament dels S rs Consellers nous y no pogue ser per ser diumenge y axí se dexa per lo endema a la tarde com dit dia se conte.

DILLUNS a IJ de dit. — En aquest die los S.rs Consellers nous anaren al dematí a les nou ores a casa de la ciutat acompanyats quiscu ab son prom al costat del S.r conseller vell anant lo S.r conseller nou a la ma dreta y lo vell a ma esquerra y a casa la ciutat se assentaren los S.rs consellers nous en son orde y los consellers vells en lo mig de quiscu conseller com a promens y lo obrer artista vell per faltar lo ciutada a ma dreta dels S.rs Consellers nous y lo obrer artista nou a la part squerra dels S.rs Consellers vells per ser fora ciutat lo ciutada y apres anaren a la seu a oir missa a la capella de S.ta Eularia anant ab esta forma de dos en dos ço es lo S.r conseller en cap nou a ma dreta del vell lo s.r conseller segon nou a ma dreta del vell y axí los demes per son orde y apres los S.rs obrers vell y nou ço es lo vell a ma dreta del nou E, quant foren a la seu baxaren a la capella de S.ta Eularia y apres de hauer feta oratio se assentaren en uns escons ço es los S.rs Consellers nous y obrer nou a la part del euangeli y los S.rs consellers y obrer vell a la part de la Epistola y ab esta forma oiren la missa del sperit S.t y al offertori anaren a offerir lo hu tras del altre ço es lo S.r conseller en cap nou y despres lo S.r conseller en cap vell y apres los demes vells y nous y obrer vell y obrer nou y en aquest orde fent quiscu las degudes tres reuerenties com es costum y apres ab lo mateix orde sen tornaren a casa la ciutat ab lo mateix orde acabada la missa anant lo S.r obrer nou a la ma dreta del vell y quant foren a casa la ciutat prestaren los S.rs Consellers nous lo solit jurament ço es lo s.r conseller nou en cap en ma y poder del

Jurament de concellers nous.

s.r conseller en cap vell y los demes s.rs Consellers en ma y poder del s.r conseller en cap nou y apres lo obrer nou y apres de prestat dit jurament arriba lo s.r canonge Boldo official per lo molt R.m S.r Bisbe de Bar[celon].a y se assenta entre los S.rs consellers segon y ters y publica sententia de excomunicatio als S.rs Consellers nous y absolgue als vells de totes y qualseuols censures haguessen incorregut, E, apres feren exir a totom defora de la istantia y tancaren las portes y restaren los S.rs Consellers nous y vells tractant allí dels negocis de la ciutat.

Visita al S.r Gouernador.

E, despres a la tarda los S.rs Consellers ab ses Insignies consulars anaren a fer visita al S.r Gouernador per anar vice regia y esser lo S.r Virrey fora Cathalunya obtinguda primer ora de dit S.r Gouernador per un verguer ab la forma acostumada, E, arribats en las casas de dit S.r Gouernador prop s.ta Catarina ysque dit S.r Gouernador a rebrels al cap de la escala y de aquí sen entraren a ma dreta en una cambra pintada haont sagueren tots en sas cadires ço es tres S.rs Consellers en una part y tres en altra a modo de cor estant dit S.r Gouernador en lo mig haont axí assentats dit S.r Conseller en cap feu sa relatio ordinaria que per semblant die se acostuma encomanant a dit S.r Gouernador la bona ad[ministra].tio de la present Ciutat y principat de Catalunya y despedicio de les causes lo que dit S.r Gouernador estima molt y promete de cuydar en tot de la bona ad[ministra].tio y gouern del present principat de Catalunya y ciutat de Bar[celon].a E, acabat dit rahonament dits S.rs consellers sen anaren acompanyantlos dit S.r Gouernador fins al cap de la escala haont se despediren.

Visita al S.r canceller.

DIMARS a IIJ de dit a la tarde anaren a visitar lo s.r Cansaller acompanyats de molts officials y a la que dits S.rs consellers foren en sa casa la qual es al carrer ample los isque a rebrer dit S.r Cansaller al cap de la escala y fentlos las degudes cortesíes los entra en una istantia petita passada la llibrería y dits S.rs Consellers se assentaren tres a cada part en forma de cor estant dit S.r Cansaller en lo mig y axí assentats dit S.r conseller en cap li dona la deguda embaxada encomanantli la bona ad[ministra].tio de Justicia y la expedicio de les causes de pupills y viudes y de las confraríes E, despres de hauer dit s.r Canseller oyda la embaxada dits S.rs Consellers sen anaren ab la matexa forma eren vinguts acompanyantlos dit S.r Cansaller fins al cap de la escala haont los hauía exit a rebrer de hont se despediren y sen anaren.

DIMECRAS a IIIJ de dit dits S.rs Consellers anaren a fer las visitas acostumades ço es primerament al dret nou y de aquí al portal de mar y de aquí al dret del peix y de aquí als pallols y duana haont veren y miraren los officials que residíen entremetentse del que fejen com se acostuma. Visitas ordinarias.

Dit dia a la tarda vingue lo s.r de Marca a casa la ciutat y fonch rebut ab la forma acostumada y segue entre cap y ters. S.r de Marca.

DIJOUS a V de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual despres de hauer jurat ab la forma acostumada se tracta acerca del patrocini de la Immaculada conceptio lo que se dexa a major deliberatio pera poder mirar lo bulleto consedit per sa santedat en Roma com dites y altres coses en dit consell son de veurer. Concell de cent.

DIUENDRES a VJ de dit dia de S.t Nicolau los S.rs consellers anaren al monestir de S.t Fran.h haont se feja la festa del glorios S.t Nicolau y alla arribats a la porta de dita Iglesia los isqueren a rebrer alguns frares de dit monastir los quals anant al costat y a ma esquerra dels S.rs Consellers de hu en hu los acompanyaren fins al presbiteri haont fent primer oratio al altar major se assentaren ab les cadires de vallut de la ciutat a la part del Euangeli haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts. Dia de S.t Nicolau.

DIUMENGE a VIIJ de dit dia [de] nostra S.ra de la conceptio. — En aquest dia a la matinada los S.rs Consellers (quart y quint absents) ab sos promens se ajuntaren a la plassa de S.t Jau[m].e en forma de promenía de hont anant ab les trompetes y menestrils deuant com es costum anaren a la seu entrant per lo portal major de dita Iglesia passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola haont fets los deguts acataments al altar major se assentaren a la part del Euangeli ab los banch[s] cubers de vellut carmesí y encontinent se tingue noticia quel s.r Gouernador venía y dits S.rs Consellers per anar la Vice regia lo isqueren a rebrer a la porta del cor de dita Iglesia acompanyantlo fins al altar major haont se assenta a ma dreta del s.r Conseller en cap y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat acompanyaren dits S.rs Consellers a dit S.r Gouernador qui anaue a ma dreta del dit S.r Conseller en cap fins a la capella de nostra S.ra haont feren oratio y despres dit S.r Gouernador se despedí de dits S.rs Consellers tornantsen dits Dia de nostra S.ra de la conceptio.

S.rs Consellers y promens ab la forma acostumada fins a S.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Conferencia.

DILLUNS a VIIIJ de dit a la matinada los S.rs Consellers ters absent anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es S.rs deputats.

Lo s.r conceller [terç] serueix de obrer.

Dit dia lo S.r Conseller ters per absentia del obrer ciuteda y per quant encara no hauía jurat puja a cauall ab lo s.r obrer artista escriua de les obres y altres officials anant per Bar[celon].a pera regonexer dita ciutat y adobar las parts haont se hauía de adobar.

Visita ordinaria a la Batllía.

Dit dia a la tarda dits S.rs consellers anaren a la ballía pera fer la visita ordinaria que com a balles generals acostuman fer.

Dia de S.ta Llucia.

DIUENDRAS a XIIJ de dit dia de la gloriosa S.ta Llucia. — En aquest dia se tingue consell de cent en lo qual entre altres negocis se tractaren de dita ciutat foren extrets mostasafs y altres officis com quiscun any per semblant jornada se acostuma.

Embaxada.

DISSAPTE a XIIIJ de dit. — En aquest die fonch reportada una embaxada per part de la present ciutat al S.r Gouernador per lo[s] S.rs Don Felip Sorribes Don Pedro Aymerich y Cruilles Hiecinto Fabregues y Joseph Ximenis y de Monrodon la qual embaxada esta cusida assí en lo present dietari (1).

Conferencia.

Dit dia los molt Ill.es S.rs deputats vingueren a tenir conferentia a casa la ciutat ab los molt Ill.es S.rs Consellers pera tractar negocis conuenients al present principat.

Te Deum laudamus.

DIUMENGE a XV. de dit. — En aquest die los S.rs consellers anaren a la seu haont despres de hauer oit lo offici al presbiteri anaren a la professo ques feu dintra dita Iglesia de tedeum laudamus per aygua anant dits S.rs Consellers darrera lo gremial ab la forma acostumada.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

Tornar S.ta Madrona.

DILLUNS a XVJ de dit a la matinada los S.ors Consellers anaren a la seu per assistir a la professo de tornar la gloriosa

« embaxada reportada al s.r Gouernador per don Felip Sorribes don Pedro Aymerich y Cruyles Hiacinto Fabregues y Joseph Ximenis y de Monrodon ciutadans honrats. »

(1) Diu axí:

« a 14 10.bris *1647*

✠

Molt Ill.e Senyor.

Los molt Ill.es consellers y consell de cent nos han ordenat vinguessem a supplicar a V. S. fos seruit aplicar tot son cuydado y procurar lo apliquen los demes ministres de Sa Mag.t que Deu guarde en lo reparo dels molts delictes que en tota specie de cosas se cometen dins la present Ciutat y fora della y accessos comesos per los soldats en los Allotjaments. Per lo que offereix a V. S. la present ciutat asistir a tot lo que V. S. sera seruit ordenarli peral reparo dels fahedors, y çastich dels fets de que spera resultara un gran seruey a Deu nostre S.or beneffici publich y ho stimara la present ciutat a singular merse de V. S »

S.ta Madrona en la qual professo dits S.rs consellers portaren las varas del talem fins al portal de S.t Anthoni haont lo dexaren y sen pujaren darrera lo gramial fins al monestir haont se assentaren dits S.rs Consellers a la part del euangeli ab ses cadires y cuxins de vallut carmesí y los S.rs del gremial a la part de la epistola tant solament haont oyren lo offici lo qual acabat tancaren dita gloriosa s.ta en lo lloch acostumat y despres sen torna dita professo anant dits S.rs consellers darrera del gramial fins a la seu de hont dits S.rs consellers sen anaren a llur casa.

Dit Dia a la tarda los molt Ill.es s.rs Consellers y los Il.es S.rs deputats anaren ço es los uns y despres los altres anant primer los S.rs consellers a casa lo S.r Gouernador per anar la Vice Regia y dit S.r Gouernador los isque a rebrer al cap de la escala acompanyantlos fins una sala gran que trau finestras al carrer y despres vingueren los molt Ill.es S.rs Deputats los quals arribats en dita sala se segueren ço es los S.rs consellers a ma dreta los S.rs deputats a ma esquerra y lo s.r Gouernador al mig y axí assentats tractaren de la ad[ministra].tio de la Justicia en la present ciutat per hauerse comesos alguns delictes y tambe dels alotjaments de soldats se fan fora la present ciutat de soldats pera donar bona forma a dites coses y preuenir alguns danys se porían succehir en la qual Junta estigueren fins a vuit ores de nit per lo qual [foren] enuiades a dits s.rs conseller[s] dotze atxes pera acompanyarlos a llurs cases. Conferencia a casa lo S.r Gouernador.

DIMARS a XVIJ de dit los S.rs Consellers anaren a la matinada a la diputatio a tenir conferentia ab los s.rs deputats. Conferencia.

Dit dia a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se tractaren entre altres coses dita Materia de ad[ministra].tio de Justicia y alotjaments com en dit consell es de veurer. Concell de cent.

DIMECRAS a XVIIJ de dit a la matinada los S.rs consellers anaren a S.t Agustí per assistir en la festa que los corredos de orella feian dit dia de nostra S.ra de esperansa haont arribats oiren lo offici y sermo conforme quiscun any se acostuma. S.t Agustí a la festa dels corredors.

DIUENDRAS a XX de dit.—En aquest die a la matinada fou lo jurament del S.r Don Joseph Olmera elegit y extret en mostasaf de la present Ciutat lo qual se feu ab la forma que quiscun any se acostuma y en lo serimonial es de veurer. Jurament de mostasaf.

DIMECRAS a XXV de dit dia de nadal. — En aquest dia los S.rs Consellers anaren a la seu ab promenía com quiscun any se acostuma y arribats al presbiteri vingue lo S.r Gouernador y lo Dia de nadal.

isqueren a rebrer al portal del cor per anar la vice regia y arribats al presbiteri se assentaren en los banch[s] de vallut carmesí haont oiren lo offici y sermo e, acabat dit offici y sermo dit s.^r Gouernador sen ana acompanyantlo dits Srs Consellers y proms fins alla haont lo hauían rebut y despres dits Srs Consellers tornaren al presbiteri y hauent feta oratio sen anaren al porxo de St Jau[m].^e ab sos promens haont se disgregaren.

St Steua.

Dijous a XXVJ de dit dia del Glorios St Steua los Srs Consellers anaren a oir lo offici a Sta Catharina del orde de predicadors com quiscun any se acostuma.

St Joan.

Diuendres a XXVIJ de dit [dia] del glorios apostol St Joan los S.^rs consellers anaren al monestir de St Fran.^h y allí oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Los Ignocents.

Dissapte a XXVIIJ de dit dia dels Ignoscents los S.^rs consellers se ajuntaren en casa la ciutat y de allí acompanyats dels officials anaran a la seu y oiren missa baxa a la capella dels Ignoscents y tocaren lo St Ignoscent com es costum y acabada dita missa sen tornaren.

m.^r Monfort.

Dit die arriba m.^r Monfort a casa la present Ciutat lo qual segue entre lo s.^r Conseller ters y quint y segons se digue aporta lo bolleto del patronat de nostra S.^ra de la conseptio y de St Ramon.

Conferencia en la Diputació.

Dit dia los S.^rs consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab los S.^rs deputats.

Dimars a XXXJ de dit.

Antoni Seguí y de Capella conseller en cap.

[MDCXLVIII]

[JANER]

DIMECRAS al primer de Janer MDCxxxxviij dia de cap de any los S.rs consellers cap absent ab ses Insignies consulars ab los verguers y masses altes deuant anaren a S.ta María de la mar entraren per lo portal dels Sombrarers passaren per lo cor y pujaren al presbiteri haont despres de hauer fet oratio se assentaren a la part del euangeli ab les cadires de vellut carmesí y axí assentats oiren lo offici y sermo al qual acabat sen anaren ab la forma eran vinguts. Dia de Cap-dany.

DIJOUS a IJ de dit los S.rs deputats vingueren en casa la ciutat a tenir conferentia ab los S.rs Consellers. Conferencia en Casa de la Ciutat.

DIUENDRAS a IIJ de dit. — En aquest die fonch enuiat un recado als molt Ill.es S.rs Consellers per part del S.r Gouernador pera que sas senyoríes fossen seruits de traurer Juy de promens ab la forma acostumada pera fer la causa a un delinquent hi hauía a la preso y vist lo proces per los mag.hs aduocats ab la forma acostumada encontinent los S.rs Consellers tragueren las personas de Juy de promens de tots estaments y encontinent de extrets los feren anar en las casas de la present Ciutat haont dits S.rs Consellers los esperauen E, junts que foren sen anaren a la preso ab la forma seguent Ço es primerament los verguers ab les masses altes y despres tres S.rs Consellers de filera ço es cap segon y ters y despres los S.rs promens de dos en dos gradatim anant primer los ciutadans militars y mercaders y despres los altros consequatiuament y a la fi los altres S.rs Consellers E, arribats a la preso pujaren per la escala de la obra noua fins a la sala gran es al cap de dita scala haont se assentaren ço es los S.rs Consellers en un banch arrimat a la paret enfront de dita escala lo s.r conseller en cap en lo mig segon a ma dreta ters a Juy de promens.

ma esquerra quart a ma dreta quint a ma esquerra y sise a ma dreta y los promens en uns banchs rodauen dita sala ciutadans y militars a ma dreta dels S.rs consellers, mercaders a ma esquerra y axí mateix los demes E al cap de un poquet arriba lo S.r Gouernador al qual isqueren a rebrer al portal de dita sala y se assenta entre lo s.r Conseller cap y segon y lo s.r m.r Ginabreda antes del prom militar mes antich y encontinent tragueren Jacinto Sants alias Lobrinco de nació catalana inculpat de hauer morta una dona al camí real y robada lo qual aportaue cadena al coll y fonch assentat en un banquet al mig de dita sala deuant dits S.rs Gouernador y Consellers y encontinent se li fou llegit son proces y despres se informa per part de dit reo y despres de haguda informatio y hagut lo vot de dit mag.h m.r Ginabreda lo s.r conseller en cap y lo s.r prom mes antich entraren dins una cambreta mes endints dita los deposadors haont estaua Joseph Fita escriua major del S.r Gouernador pera pendrer los vots ád aurem assentat en un banquet ab una taula deuant y lo S.r conseller en cap se assenta en una cadira al cap de dita taula y lo prom mes antich assentat en lo mateix banquet: vota primer lo s.r Conseller en cap y apres lo prom mes antich y apres anaren a votar los S.rs Consellers de dos en dos tornantsen a llurs puestos y despres los S.rs promens de dos en dos ço es un ciutada y un m[ercade].r fins tots acabaren de votar y encontinent se publica la sententia per dit Fita que fonch de penjar: fet lo qual dit S.r Gouernador acompanyat per dits s.ors Consellers fins a dit portal de dita scala sen ana y despres dits S.rs Consellers sen anaren en la forma eran vinguts.

Execució de sentencia.

DISSAPTE a IIIJ de dit a sis ores de matinada penjaren dit delinquent per quant se entenía que anaue allegant alguna Iglesia falsament y perso sens ninguna cerimonia fonch portat al suplici haont fonch penjat per lo coll: nostre S.r li haje hagut remissio de ses culpes y pecats.

Dia de reis.

DILLUNS a VJ de dit die dels Reys los S.rs Consellers ab ses Insignies consulars anaren a la Iglesia parrochial de nostra S.ra del Pi Haont arribats los isqueren a rebrer los S.rs obrers de dita Iglesia y Capellans al portal major y de aquí passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar major passaren a la del euangeli haont se assentaren ab ses cadires y cuxins de vellut carmesí y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

DIMARS a VIJ de dit dia del glorios S.t Ramon los S.rs Consellers ab sos promens se ajuntaren en la plassa de S.t Jau[m].e en forma de promenía y ajuntats vingue lo scriua rational ab les trompetas tabalicos y musica aportant lo pando de dit Glorios s.t Ramon y encontinent se posa deuant dits S.rs consellers despres de la musica anantsen a la seu per los llochs acostumats haont arribats y pujats al presbiteri dit escriua rational encomana lo pendo al S.r Quintana prom segon per quant lo S.r Don Bernat Terre prom en cap per ser de edat y estar desganat nol podía portar y encontinent se comensa la professo que quiscun any se acostuma aportant dits S.rs Consellers las varas del talam y dits S.rs promens anauen deuant la custodia ab lo pendo y vergues dorades E, arribada dita proffesso en S.ta Catarina y pujats al presbiteri se assentaren ço es los S.rs Consellers ab ses cadires y cuxins de vellut a la part del Euangeli y los S.rs promens al costat y despres de dits S.rs Consellers ab banchs de vellut E, los s.rs preueres del gramial a la part de la epistola ab cadires tant solament y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen torna dita professo a la seu ab la matexa forma y despres de hauer feta oratio dits S.rs consellers y promens sen tornaren aportant empero lo pendo dit escriua rational fins a casa la ciutat haont dits S.rs se disgregaren. Dia de S.t Ramon.

DIMECRAS a VIIJ de dit. — En aquest die hi hague trentenari en lo qual entre altres coses se feren fonch traurer officials per la visita per los S.rs Consellers passats. Extractio de officials de la visita.

DIUMENGE a XIJ de dit a la matinada los S.rs Consellers anaren al monestir dels pares de S.t Agustí haont assentats al presbiteri a la part del euangeli ab las cadires y cuxins de vellut oiren lo offici: la qual anada feren per lo que quiscun any se acostuma de anar a les quatre ordens mendicants. Visita ordinaria.

Dit Dia a la tarda anaren al monestir dels Angels y assistiren a la professo ques feu del ninyo perdido per ciutat com quiscun any se acostuma aportant dits S.rs Consellers las varas del talem. Proffesso del nynyo perdido.

DILLUNS a XIIJ de dit hi hague consell de cent en lo qual arriba lo S.r m.r Monfort d.or del Real consell lo qual dona raho del viatge hauía fet de la present ciutat a Roma y tornada per part de la ciutat y del estat dels negosis que se li hauían encomanats y aporta lo bulleto de la merce hauía feta sa santedat de donar per patrons de la present ciutat a nostra S.ra San.ma baix del nom de la Immaculada conseptio y lo beneit S.t Ramon de Concell de Cent. Vingue m.r Monfort.

Penyafort: feta la qual relatio dit S.r sen ana y dit Consell delibera que dit bulleto per sa santedat consedit fos mirat y regonegut per persones doctes y intelligens pera veurer si venía despedit ab la forma acostumada y de la resolutio ne fessen sabidor al present consell pera que pogues pendrer la resolutio conuenient com dites y altres coses en dit consell llargament son de veurer.

S.r de Marca.

DIMARS a XIIIJ de dit vingue en la present casa lo S.r de Marca lo qual segue entre lo S.r conseller cap y ters com es costum.

DIMECRAS a XV de dit.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

Visita a la taula.

DIJOUS a XVJ de dit. — A la matinada los S.rs consellers anaren a fer la visita ordinaria que quiscun any dos vegades acostumen fer a la taula y despres anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los S.rs deputats.

Conferencia.

Dit dia a la tarda los S.rs deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los S.rs consellers.

S.t Anthoni: concell de cent.

DIUENDRAS a XVIJ de dit dia del Glorios S.t Anthoni se tingue consell de cent ordinari en lo qual entre altres coses se tregue clauari y altres officis com quiscun any per semblant jornada se acostuma.

Al Carma.

DIUMENGE a XVIIIJ de dit a la matinada los S.rs consellers anaren al monestir del Carme a oir lo offici per la anada ordinaria fan quiscun any a les quatre ordens mendicants.

Vigilia de S.t Sabastia.

Dit dia a la tarda anaren a la capella del Glorios S.t Sebastia capella de la ciutat y se assentaren a la part del euangeli ab ses cadires y cuxins de vallut haont oiren las completes per ser vigilia de dit Glorios S.t

Proffesso.

DILLUNS a XX de dit los S.rs consellers anaren a la seu per assistir a la professo se feja del Glorios S.t Sebastia aportant la reliquia de dit Glorios S.t ab lo reliquiari de la ciutat en la custodia y dits S.rs Consellers aportaren las varas del talem anant a la capella del Glorios S.t Sebastia haont se assentaren ço es los S.rs Consellers a la part del euangeli ab ses cadires y cuxins y los S.rs del Gremial a la part de la epistola ab ses cadires ha ont oiren lo offici y sermo lo qual acabat dita professo sen torna a la seu y dits S.rs consellers despres de fer oratio sen anaren.

A s.ta Madrona per

DIJOUS a XXIIJ de dit. — En aquest dia los molt Ill.es S.rs

Consellers cap absent a la matinada pujaren al monestir de la gloriosa S.[ta] Madrona juntament ab quatre persones per lo negoci deuall scrit per lo consell de trenta sis anomenadas los quals pujauen a dit monestir a effecte de regonexer la caxa haont esta tancada la ossa de la gloriosa s.[ta] Madrona que esta espallada per adobarla y comprar algunes coses mes necessaries per dit monestir e, encontinent que dits s.[rs] Consellers foren en dita Iglesia fonch uberta la rexa hahont la caxa de dita gloriosa S.[ta] esta tancada las claus de la qual tenen dits S.[rs] Consellers y encontinent dita caxa fonch posada per dos pares religiosos sobre lo altar major y aquella fonch uberta per lo R.[im] S.[r] Joan Batt.[a] Vila canonge y official del illustre capitol y tretas ditas reliquias las quals estauan dintre de una Caxa de fusta dintra dita caxa de bronso la qual dita caxa de fusta fonch posada dins dita rexa y tancada pera podersen dauellar dita caxa de bronzo a adobar De tot lo qual fonch lleuat acte per mi Joseph Soldeuila nott[ari] pub[lich]. de Bar[celon].[a] y scriua rational de les cases de la ciutat. Lo qual acte esta posat en lo present dietari a catorse de mars vinent en lo qual dia ditas reliquies foren tornades en dita caxa de bronzo, E tancada dita caxa de fusta ab las reliquias dita caxa de bronzo fonch deuallada en Bar[celon].[a] per mi Joseph Soldeuila nott[ari] y scriua rational dins un cotxo que dits S.[rs] consellers y persones eletes sen tornaren. adobar la caxa.

DIUENDRES a XXIIIJ de dit los molt Ill.[es] S.[rs] deputats vingueren en casa la ciutat pera tenir conferentia ab los S.[rs] consellers per negocis conuenients al present principat. Conferencia.

DISSAPTE a XXV de dit dia del Glorios St Pau. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch elegir llochtinent de balle general en lloch y per mort del noble Sr Don Ambros Gallart qui pochs dias hauía era mort lo qual offici se dona a mes veus alta voce a la persona del molt Ill.[e] s.[r] Anthoni Seguí y de Capella ciutada honrrat y nott[ari] pub[lich]. de Bar[celon].[a] qui de present se troba conseller en cap de la present ciutat ab los pactes y conditions que en dita deliberatio llargament son de veurer. Concell de cent. Electio de balle general.

DIUMENGE a XXVJ de dit dia del Glorios St Policarpo los S.[rs] consellers se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.[t] Jau[m].[e] en forma de promenía y de aquí anaren ab las trompetas y menestrils deuant a la Iglesia parrochial de nostra S.[ra] del Pi per assistir al offici de dit Glorios S.[t] haont arribats entra- Dia de St Policarpo promenia al Pi.

ren per lo portal major de dita Iglesia haont los isqueren a rebrer los S.rs obrers y altres cauallers passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent los deguts acataments al altar major passaren a la part del euangeli haont segueren ab los banchs de vellut carmesí de la ciutat haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts arribant a la plassa de S.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Pocessio de llochtinent de balla general presa per lo s.r conceller.

DILLUNS a XXVIJ de dit. — En aquest dia los molt Ill.es S.rs consellers anaren a la ballía general haont dit S.r conseller en cap jura y prengue pocessio de son offici de llochtinent de balle general anomenat a vint y sinch del present.

Juhí de Prohomens.

DIMARS a XXVIIJ de dit. — En aquest dia hi hague Juy de promens lo qual se feu de la matexa manera que altres vegades y arribats en la preso y assentats ab la forma acostumada ab assistentia del S.r Gouernador fonch tret Jau[m].e Carreres ortola adelat y inculpat de una mort ab pedrenyal y altres coses lo qual despres de votat fonch condempnat a penjar per lo coll y a torturar en cap de sos socis.

A la Merce: festa de S.t Pedro Nolasco.

DIMECRAS a XXVIIIJ de dit. — En aquest dia los S.rs consellers anaren a la Iglesia del monestir dels pares de la Marce haont assistiren al offici que en dita Iglesia se digue del glorios S.t Pedro Nolasco la festa del qual se celebraua dit dia: segueren dits s.rs consellers a la part del euangeli hahont oiren dit offici lo qual acabat sen anaren.

Concell de cent.

DIUENDRES a XXXJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

[FEBRER]

Nostra S.ra candalera.

DIUMENGE a IJ de dit dia de nostra S.ra candalera. — En aquest die quant lo s.r bisbe de Bar[celon].a diu de pontifical van los s.rs consellers a la seu y allí ouen lo offici y van a la benedictio de cera: pero com lo present any lo s.r bisbe no era en Bar[celon].a no anaren dit dia en dita Iglesia.

Conferencia.

DIJOUS a VJ de dit. — En aquest dia los S.rs consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs deputats per negocis tocants en benefici del present principat.

DIUENDRAS a VIJ de dit. — En aquest dia hi hague trentenari en lo qual entre altres coses se tractaren fonch la causa que se aportaua entre m.r Bernat Sala y m.r Diego Cisteller qui eran estats extrets en dies passats en lo offici de clauari de la present ciutat y pretenían quiscu dells obtenir dit offici e, fonch per dit Consell de trentasís declarat que fos donada pocessio a dit m.r Diego Cisteller precehint empero primer informatio per quiscuna de dites parts y parer dels mag.hs aduocats de la present Casa com en dit Consell llargament es de veurer. Trentenari per la causa de m.r Bernat Sala y m.r Sisteller extrets clauaris.

DISSAPTE a VIIJ de dit. — En aquest dia a la matinada fonch lo jurament de dit S.r m.r Cisteller clauari de la present ciutat ab la forma seguent ço es que per trobarse conualecent de una desgana lo aportaren en la casa de la present ciutat ab una cadira y entrat a consistori jura en ma y poder de dits S.rs consellers ab la forma acostumada y despres sen ana a pendrer pocessio per los portals conforme per quiscun jurament se acostuma. Jurament de m.r Cisteller clauari.

Dit dia a la tarde hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch la propositio y deliberatio acerca que algunes persones ben intentionades desitjauen que la pessa de S.ta Eularia de plata que la ciutat te y ha feta per anar a la professo de dita gloriosa S.ta que aquella le aportassen en dita professo a la qual propositio fonch feta la deliberatio seguent Concell de cent de la Imatge de s.ta Eularia.

Que los S.rs Consellers encomanen ab acte al molt Ill.e capitol la Immatge de la gloriosa S.ta Eularia que la present ciutat feu fabricar pera portar a la professo lo dia de la sua festiuitat posant pacte expres al dit acte de comanda que sempre y quant la present Ciutat volrra recobrar aquella dit Ill.e capitol laje de restituir y perço se fasse lo acte necessari ab les clausules necessaries.

DIMARS a XJ de dit. — En aquest dia vigilia de la gloriosa S.ta Eularia los S.rs Consellers a la tarda anaren a la seu haont oiren las completas de dita Gloriosa S.ta ab la forma acostumada. Vigilia de s.ta Eularia.

DIMECRAS a XIJ de dit dia de la gloriosa S.ta Eularia. — En aquest dia a la matinada los S.rs consellers se ajuntaren al porxo de S.t Jau[m].e en forma de promenía y de aquí anaren a la Iglesia de la Seu haont entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaren a la part del euangeli haont se assentaren y al cap de un poquet arri- Dia de dita S.ta

baren los molt Ill.^{es} Srs Deputats en dit presbiteri haont despres de hauer fetes las degudes cortesías al altar major y a dits s.^{rs} consellers se assentaren a la part del (sic) epistola E tenint entes dits S.^{rs} consellers que lo Sr Gouernador arribaue lo isqueren a rebrer al cor per anar la vice regia y pujats al altar major se assentaren dits S.^{rs} consellers y promens a la part del euangeli y dit Sr Gouernador a ma dreta del S.^{r} conseller en cap estant sempre dits S.^{rs} deputats a la part de la epistola com dit es y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat dit Sr Gouernador sen ana acompanyantlo los Srs Consellers y promens fins al cor y despres sen tornaren al altar major de hont dits Srs Deputats sen anaren y despres dits Srs Consellers y promens a s.^{t} Jau[m].^{e} haont se disgregaren.

Professó suspesa per causa de pluja.

Dit dia a la tarde se hauía de fer la professo de dita Gloriosa s.^{ta} conforme quiscun any se acostuma y a causa de Pluja nos pogue fer.

Concell de cent per la pessa de Sta Eularia.

Dissapte a XV de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual entre altres coses se proposaren fonch alguna difficultat se tenía entre los Ill.^{es} Srs Consellers y los Srs Canonges acerca del firmar lo acte de la encomanda de la pessa de plata de la gloriosa Sta Eularia per trobar algunes difficultats en las clausules de dit acte al qual dit consell de cent prengue resolutio fos firmat dit acte conforme una minuta se llegí en dit Consell.

Antoni Seguí y de Capella conseller en cap.

Festa a casa la ciutat per portar Sta Eularia a la Seu.

Diumenge a XVJ de dit. — En aquest dia a la matinada se para la capella de la present Casa ab tota la plata siris y ornaments se acostuma y deuant dita capella fonch posada la ciuera de la present Ciutat sobre la qual posaren la cadira de plata del S.^{m} Sagrament de la Seu y sobre dita cadira posaren la Immatge de plata de dita gloriosa Sta Eularia adobantla ab los demes S.^{ts} de la seu acostuman anar a la custodia y encontinent vingueren tots los s.^{rs} preueres y scolanets de la seu als quals per part de la ciutat se dona una atxa a quiscu per portar deuant dita custodia y encontinent fonch presa per vuyt capellans reuestits anant deuant totes les atxes ab la musica de la ciutat anaren per la plassa de St Jau[m].^{e} deuallada de la preso plassa del Rey per deuant la Inquisitio y a la Seu entrant dita custodia en dita Iglesia haont fonch dexada al altar major per fer a la tarda la professo de dita gloriosa Sta

Dit Dia a la tarda a les dues ores dits S.rs Consellers se ajuntaren al porxo de S.t Jau[m].e ab sos promens ab forma de promenía y ajuntats arriba lo scriua rational de la present Casa ab lo pendo de la gloriosa S.ta Eularia y posantse deuant dits S.rs Consellers sen anaren per los llochs acostumats ab la musica deuant a la seu haont arribats segueren a la part del euangeli com es costum y al cap de una stona arribaren los molt Ill.es S.rs Deputats y se assentaren a la part de la epistola e despres se comensa la professo haont anauen ço es los S.rs promens deuant la custodia aportant lo mes entich lo pendo y los demes varas E los S rs Consellers aportauen las varas del talem y los S.rs deputats anauen darrera lo gramial E, acabada dita professo y arribada en la seu los S.rs deputats sen anaren y despres los S.rs Consellers ab sos promens ab la matexa forma eren vinguts fins a S.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Promenía y proffesso de s.ta Eularia.

DILLUNS a XVIJ de dit. — En aquest dia fonch lo jurament del S.r Ramon Illa y Carbo balle de Bar[celon].a lo qual se feu de la matexa manera que ab altros se acostuma y en lo llibre de serimonies es de veurer.

Jurament de balle.

DIMECRAS a XVIIIJ de dit al dematí vingueren a la casa de la present çiutat lo Ill.e S.r de Marca y lo S.r Tresorer ab un caualler frances vingut de París y entrats en consistori segueren ço es lo s.r de Marca entre los s.rs Consellers cap y ters lo s.r Tresorer entre segon y quart y lo caualler frances despres dels S.rs consellers y axí assentats feren relatio com venía per virrey del present principat de Catalunya lo eminentissim S.r cardenal Maserino aportant lo priuilegi despedit lo qual dits S.rs Consellers feren mirar ab la forma acostumada y despres dits [senyors?] sen anaren acompanyantlos dits s.rs Consellers tant al venir com al anarsen fins a la porta de trentenari vella.

Vinguda del s.r de Marca y Tresorer per lo priuilegi del s.r virrey.

DIJOUS a XX de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit Consell llargament son de veurer.

Concell de cent.

DIUENDRAS a XXJ de dit. — En aquest die sen anaren de la present ciutat los S.rs Felip de Boxadors y Dimas Çafont cauallers anomenats per los S.rs Consellers per anar a donar la benvinguda al S.r virrey prenent lo camí deues Perpinya per hont Sa eminentia venía.

Embaxadors per lo s.r Virrey.

Dit dia hi hague Juy de promens lo qual se feu ab la forma acostumada y que en lo present llibre es de veurer en lo qual

Juy de promens.

Juy de promens fonch tret Joseph Bonéu traginer natural de la vila dels Prats del Rey inculpat de hauer aportat viures al enemich a la ciutat de Lleyda lo qual votat per dits S.rs fonch condempnat.

Aniversari en la Seu, per les ànimes del Purgatori.

DISSAPTE a XXIJ de dit los S.rs Consellers ab ses Gramalles de dol anaren a la Iglesia de la seu pera assistir al aniuersari de les beneytes animes de Purgatori que en dita Seu se selebraua per ser dissapte de carnestoltes com quiscun any se acostuma.

Aniuersari.

DILLUNS a XXIIIJ de dit dits S.rs consellers ab les gramalles de dol anaren a la seu: assistiren al aniuersari que quiscun any se acostuma celebrar lo die de carnestoltes.

Festa de S.t Matías a la misericordia.

DIMARS a XXV de dit dia del Glorios S.t Matías. — En aquest dia los S.rs Consellers anaren a la capella del Hospital de misericordia pera fer extractio de la donzella que quiscun any se trau de la causa pía del S.r Matías Vilar: feuse com altres anys se acostuma y atras llargament es de veurer.

Primer dia de quaresma.

DIMECRAS a XXVJ de dit primer dia de coresma a la matinada los S.rs Consellers anaren a la absolutio despres de hauer oida missa y presa sendra a la capella de la present Casa en las Iglesias de la S.ma Trinitat y Merce conforme quiscun any acostuman.

Promenía per voler entrar lo s.r virrey ab llitera.

Dit dia a la tarda tenint entes dits S.rs Consellers que sa eminentia era serca de la present Ciutat y que entraría molt prest volent entrar dins una llitera cosa que no esta en us ni se acostuma ajuntaren perso una copiosa promenía en las casas de la present Ciutat de persones de consell de cent als quals demanaren que acerca de dites coses los aconsellassen lo que deuían fer: a la qual Junta aparague que dits S.rs Consellers euisasen à sa eminentia per medi del s.r Regent o de la persona los aparegues conuenir de que no acostumen los S.rs virreys per lo dia de sa entrada entrar ab llitera sino a cauall y que axí fos seruit no permetrer se innouas cosa alguna acerca de dites coses.

E despres que dita Junta fonch disgregada los molt Ill.es S.rs consellers donaren orde en scriurer las cartas per dit effecte conuenients a las quals se tarda fins serca de las deu ores de la nit en la qual ora se despedí Anthoni Querol correu ordinari de la present ciutat a la porta pera encontrar dit s.r virrey y S.r R[ege].nt y donarlos ditas cartas.

Embaxadors.

DIJOUS a XXVIJ de dit isqueren de la present Ciutat los S.rs don Joseph Olmera y Miquel Quintana cauallers elegits per

los S.rs consellers pera donar la benvinguda a sa eminentia anant dins un cotxo de quatre mules a la volta de Granolles haont entenían se trobaría sa eminentia.

Vinguda del correu de la ciutat.

Dit dia a la tarda arriba en la present Ciutat dit Anthoni Querol Correu despedit per dits Ill.es S.rs Consellers lo dia de air lo qual dona auís a sas S.rías ab las cartas aportaua que sa eminentia hauía resolt de donar gust a la ciutat en lo que demanaue y entrar a cauall conforme acostumauen los demes virreys del que dits S.rs Consellers estigueren molt conte[n]ts.

Entrada del Eminentissim s.r Cardenal Mâserin venint per virrey.

DIUENDRAS a XXVIIJ de dit. — En aquest dia a la una ora de la tarda los S.rs Consellers a cauall ab sos caualls ab goldrapes de vallut y ab tots los demes adressos de la ciutat assistits de molts cauallers catalans se ajuntaren al pati de deuant casa la ciutat y encontinent arribaren los s.rs consols de la llotja en forma de consolat y encontinent lo S.r Conseller segon deualla de cauall y sen ana a la scriuenía major de la present Casa haont ab assistentia dels s.rs obrers y de dos cauallers un ciutada y un militar feren la agraduatio com se acostuma la qual esta escrita en lo llibre de agraduations aporta lo scriua de las obras y encontinent dit s.r conseller torna a pujar a cauall ab los demes eren deuallats y sen comensaren a anar anant deuant los varguers ab ses masses altes y despres dits S.rs Consellers per fileras anant deuant dit S.r Conseller en cap y axí los demes y darrera del s.r conseller sise anaue la filera o, bordo dels mercaders E axí anants anaren per la plassa de S.t Jau[m].e llibretaría, deuallada de la preso, capella den Marcus, Cardes, per deuant S.t Agustí, exint per lo portal nou haont estaua tota la musica de la ciutat axí trompetas com menestrils sonant E, axí sen anaren per la creu de S.t Fran.co haont veren lo correu de la ciutat que venía y arribat dona auís a dits s.rs Consellers que sa eminentia era partit de s.t Andreu a volta de Bar[celon].a y encontinent sen torna anar y dits S.rs consellers anauen caminant poch a poch deues lo Clot y al cap de una estona torna dit correu donant auís a dits S.rs consellers que sa eminentia ja se acercaua y encontinent sen torna anar y dits s.rs consellers anauen fent camí y al cap de mitja ora torna a auisar dit correu com ja sa eminentia era aquí y dits S.rs Consellers lo veren venir que anaue al costat dels molt Ill.es S.rs Deputats del present principat los quals en veurer que dits S.rs Consellers se acostauen fent las degudes cortesíes a dit S.r Virrey se despediren y sen anaren y

encontinent dits S.[rs] consellers arribaren a sa eminentia y fentli las degudes cortesíes giraren los caualls posantse deuant ço es lo s.[r] conseller sise primer ab sa filera y axí los demes restant darrera lo s.[r] Conseller en cap tot sol quis posa a la ma esquerra de dit Sr Virrey y ab paraules molt elegants li dona la benvinguda de part de la present Ciutat explicantli lo contento y alegría que tot lo present principat y en particular la present Ciutat de Bar[celon].[a] o, sos ciutadans hauían tinguda de la vinguda de sa eminentia perque ab ella se prometían felís succes y lo total sosiego y quietut del present Principat E, dit S.[r] virrey respongue ab demostratio de molta alegría que estimaua molt a la ciutat eo a dits Srs Consellers en nom de aquella la voluntat y cuydado tanían de seruir a sa Mag.[t] christianissima que Deu G[uard].[e] y la demonstratio de alegría tenían de sa vinguda y que axí per sa part procuraría en tenir ocasio de donar demostrations del desitg tenía de seruir al present principat en lo que se offerís y en particular a la ciutat de Bar[celon].[a] e, despres comensaren a caminar a volta del portal nou haont en arribar sona la musica y tira tota la artillaría: entraren per dit portal passaren per deuant St Agustí Cardes capella den Marcus carrer de Muncada per lo born vadriería per deuant la sala de las armas deuant llotja per los canuis y carrer ampla per lo Regomir y a casa la ciutat haont la musica estaue a les finestres sonant deuant la deputatio dret a la seu haont sa eminentia y dits S.[rs] consellers juntament ab lo consell real que anaue darrera deuallaren de cauall y entraren en dita Iglesia haont los isqueren a rebrer los s.[rs] canonges acompanyant a dit s.[r] virrey y consellers fins al presbiteri haont estaua parat un strado deuant lo altar major sens cadira: dit s.[r] virrey se ajonolla estant los S.[rs] consellers cerca dell a la part del euangeli de filera sempra cuberts sino quant sa eminentia se descubría y encontinent presta lo solit jurament (1) ab les protestes ordinaries tant per part de la ciutat com per part de la deputatio y encontinent de prestat sen anaren tornant a pujar a cauall en lo portal de dita Iglesia ab la matexa forma eran vinguts anaren per la plassa noua carrer dels boters casas de Monserrat y a la rambla haont per ser de nits isqueren cent atxes que per dit effecte tenía la ciutat aprestades anaren rambla auall fins a la drasana dormi-

---

(1) V. l'acte del mateix en l'*Apèndix XXII.*

dor de S.t Fran.h y a palatio haont la guarda de sa eminentia feu alto y arribat dit S.r virrey sen entra dintre despedintse de dits S.rs Consellers los quals ab tot lo acompanyament aportauen sen anaren deuant casa la ciutat de hont eran exits de hont se disgregaren cada hu per sa casa.

Has de aduertir que per tot lo camí haont dit S.r virrey passa estaua posada Infantaría de las companyas de la ciutat galejant la entrada.

DISSAPTE a XXVIIIJ de dit hauent empero primer los S.rs consellers presa ora de sa eminentia per un verguer conforme se acostuma anaren a palatio pera donarli la benvinguda haont arribats lo trobaren a la sala pintada de las casas que abans eran del duch de Cardona qui treuen finestres en lo ort de dites cases y arribats en dita sala y despres de hauerlos rebuts dit S.r virrey se assentaren ço es lo s.r virrey ab una cadira ab brassos y dits S.rs consellers ab cadiras sens brassos tres de cada part en forma de cor y axí assentats dit S.r conseller en cap li dona la benvinguda offerintse per part de la ciutat en seruir a Sa eminentia en tot lo que per ell los fos manat lo que dit S.r virrey stima molt y axí mateix respongue que estaría prompte y vigilant per acudir al benefici de la present Ciutat y estimaría molt se offerissen ocasions pera poder demostrar los effectes de son cor e, fet dit rahonament dits S.rs consellers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts. Visita al S.r Virrey.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

[MARS]

DIUMENGE al primer de mars MDCXXXXVIIJ a la tarda los S.rs consellers anaren al hospital general per causa que lo diuendres prop passat noy eran poguts anar com se acostuma quiscun diuendres de coresma per ser estada la entrada del S.r virrey y arribats en dit Hospital los isqueren a rebrer a la porta del pati los S.rs ad[ministrad].ors acompanyantlos fins al presbiteri haont segueren ço es dits S.rs Consellers a la part del euangeli ab sas cadires y cuxins de vallut y los s.rs ad[ministrad].ors a la part de la epistola ab ses cadires: oiren lo sermo y miserere lo qual acabat sercaren totes las cambradas y monestir de las donzellas com se acostuma acompanyantlos dits S.rs ad[ministrad].ors fins Diuendras de quaresma al hospital.

a la porta hahont se despediren anantsen dits S.rs Consellers a las repenedides haont entraren dins lo monestir pera fer la visita ordinaria que quiscun any se acostuma y de aquí sen anaren.

Conferencia.

DILLUNS a IJ de dit. — En aquest die los S.rs deputats vingueren en casa la ciutat pera tenir conferentia ab los S.rs Consellers.

Conferencia.

DIMARS a IIJ de dit los molt Ill.es S.rs consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab los Ill.es S.rs deputats.

Conferencia.

DIMECRAS a IIIJ de dit los S.rs deputats vingueren en casa la ciutat a tenir conferentia ab los S.rs consellers.

Visita a casa lo S.r conceller ters desganat.

Dit dia y despres de dita conferentia dits S.rs Consellers anaren en casa lo s.r Don Rafel Casamitjana conseller ters pera ferli visita a causa de estar desganat de una cayguda prengue lo dia de la entrada del S.r virrey a la rambla haont se li inquieta lo cauall a causa dels tirs de la Infantería y dit cauall caygue ab dit S.r Conseller si be no prengue molt dany Gloria al S.r empero estaue en lo llit per unes medicines prengue.

Concell de cent.

DIUENDRES a VJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell son de veurer.

Festa de S.t Thomas a S.ta Catharina y contencio del dosser del S.r Virrey.

DISSAPTE a VIJ de dit. — En aquest dia se celebraue la festa del Glorios S.t Thomas de Aquino en lo monestir dels pares de S.ta Catarina martir de la present Ciutat y perso lo die air foren conuidats los molt Ill.es S.rs Consellers per lo R.nt pare prior de dit monestir y tenint entes dits s.rs consellers de dit p[ar].e prior que lo eminentissim s.r cardenal Maserin virrey del present principat celebraua lo offici de pontifical cridaren a Joseph Soldeuila scriua rational de la present Casa pera veurer lo serimonial se hauía de obseruar en dita festiuitat y debatentse dita materia en consistori se romangue de acordi ab dit pare prior que dit S.r virrey seuría a la part del euangeli ab son estrado y cadira conforme los demes S.rs virreys y los demes assistens ab uns taburets rasos al costat de dit estrado los S.rs Consellers a la part de la epistola ab los banchs de vellut y los S.rs deputats que tambe eren conuidats deuant lo altar major y arrimats a la balustrada conforme se acostuma e, pres acordi ab dit pare prior dits S.rs Consellers digueren procuraríen assistir en dita festa E, la matinada anant dit scriua rational en dit monestir de S.ta Catarina pera veurer si dites coses se posauen en executio conforme

estaua consertat troba que en dit presbiteri a la part del euangeli hauían fet un catafal o, tarima de fusta de la matexa alsada y unit ab lo replanet o, presbiteri es junt al altar ab dos graons axí que venía a tenir dita tarima de dos gradas y mes en dit catafal hauían posat un doser gran de domas carmesí sota del qual estaua lo estrado y cadira de dit S.r virrey ab uns taborets rasos per los assistens sota dit doser E, aparaxent a dit scriua rational que dit doser y tarima o, catafal no hauía de esserhi ni tal estaue consertat ni la present Ciutat hauía donada tal preheminentia ans be al contrari puix entre altros se troba un exemplar en diada de .. (1) de ... (1) del any .... (1) ab lo qual lo s.r cardenal Ugo Boncompany qui era legat a latere assistí al presbiteri de la seu per la festiuitat de la gloriosa s.ta Eularia ab assistentia de dits S.rs consellers haont tant solament tingue catafalet, o, tarima y strado y no dosser y axo per ser cardenal a latere y en quant a ser virrey es cert no li tocaua dosser ni tarima puix tots los demes s.rs virreys tant de Fransa com abans de Castella no ocupauen sino strado y cadira tant solament a la part del euangeli y axí per ditas rahons se dona raho per dit scriua rational de ditas cosas a dits S.rs consellers pera que premeditassen lo ques deuía fer y hagut madur acordi entre ells ajuntats a casa la ciutat determinaren tant per hauer entes que dit offici ja era comensat com encara per tenir lo temps curt pera sercar exemplars antichs y vells y no innouar cosa en dany de dita ciutat de dexar de anar a dita festiuitat donant raho de dites coses als molt Ill.es S.rs Deputats qui estauan a la diputatio ajuntantse per anar en dita festa E a dits S.rs deputats aparague molt be la resolutio presa per dits S.rs Consellers y axí determinaren de dexar de anar en dita festa per ditas rahons tant dits S.rs Consellers com dits S.rs deputats enuiant a dir al R.nt p[ar].e prior de s.ta Catarina per part de dits S.rs consellers quels hauía exida una ocupatio noua per la qual no podían acudir en dita festiuitat y que axí perdonas.

DIUMENGE a VIIJ de dit a la tarde aparaxentlos a dits S.rs consellers que era be dels negocis passats lo dia de air en materia de dosser donar raho a una copiosa Junta feren ajuntar aquella en casa la ciutat de persones de tots staments y de con- Promenia per lo dosser del S.r Virrey.

(1) En blanch. — Fou a 23 d'Octubre de 1565, segons pot véures en *Quart libre de serimonies de la Ciutat de Barcelona*, fol. 11.

sell de cent a la qual extensament dits S.rs Consellers y scriua rational donaren raho de tot lo que hauía passat pera que aconsellassen lo que hauían de fer y per dits S.rs fonch presa resolutio que dits s.rs consellers hauían prosehit molt be en tot lo que hauían fet y que se mirassen los exemplars de la present ciutat pera veurer altres S.rs Cardenals com hauían segut en presbiteris y en lo entretant no trobantse cosa noua dits S.rs Consellers se abstinguessen de anar en acta publich haont sa eminentia assistís per no innouar cosa en dany de la ciutat.

Concell de Cent.

DIMARS a X de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell son de veurer.

Conferencia.

DIJOUS a XIJ de dit los S.rs consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab los S.rs deputats.

Conferencia.

DISSAPTE a XIIIJ de dit los S.rs deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los S.rs Consellers.

A S.ta Madrona.

Dit dia a la tarda dits S.rs Consellers pujaren al monestir de s.ta Madrona juntament ab mi Joseph Soldeuila nott[ari] y scriua rational a effecte de tornar la caxa de la gloriosa S.ta Madrona ya acabada y perso per mi dit Joseph Soldeuila nott[ari] fonch lleuat lo acte seguent

Acta de posar las reliquias a la caxa de s.ta Madrona.

«DIJOUS A XXIIJ del mes de Janer del any de la natiuitat de nostre S.r Deu Jesuchrist MDCxxxxviij constituits personalment los molt Ill.es s.rs Lluís Mora d.or en medicina don Rafel Casamitjana y Eril en Bar[celon].a populat Aloy Planes m[ercade].r Fran.h Reuerter nott[ari] pub[lich] de Bar[celon].a Jau[m].e Mur paller lo any present consellers de la present ciutat de Bar[celon].a juntament ab lo Ill.e s.r Anthoni Seguí y de Capella ciutada honrrat y conseller en cap absent en la Iglesia y capella de la gloriosa S.ta Madrona cituada en la montanya de Monjuich per lo molt R.nt S.r Joan Batt.a Vila canonge de la seu de Bar[celon].a tenint llicentia del molt R.nt s.r Joan Boldo canonge de dita seu official y vicari general per lo Illustrissim y Reuerendissim S.r Bisbe de Bar[celon].a en presentia de dits S.rs Consellers y dels mag.hs Felip Joan Argila d.or en medicina Joan Llinas m[ercade].r y Jau[m].e Balles perayre quatreta per lo consell de trenta sis per las cosas deuall scrites anomenada juntament ab Pau Passoles nott[ari] pub[lich]. de B[arcelon].a en presentia tambe de mi Joseph Soldeuila per la autoritat apostolica y real nott[ari] pub[lich]. de B[arcelon].a y scriua rational de las casas

del honorable consell de dita ciutat y dels testimonis deuall scrits fonch uberta la caxa de la dita SANCTA MADRONA que es de bronzo dorada ab las armas de la ciutat tancada ab sinch panys y claus que tenen los dits S.[rs] consellers la qual esta guardada y custodida dins una rexa ab sis claus en lo altar major de dita Iglesia que tambe la tenen los dits S.[rs] Consellers la qual caxa anauen a sercar a effecte de dorarla y adobarla per estar espallada y faltari algunes pesses y uberta aquella y regoneguda ab la deguda reuerentia sobre lo altar de dita Iglesia foren per dit R.[nt] Joan Batt.[a] Vila y per lo molt R.[nt] p[ar].[e] fra Angel de B[arcelon].[a] guardia de dita Iglesia de sas propries mans tretes totes les reliquies que dins ella se trobaren y posades sobre los corporals que allí stauen las quals reliquies de dita gloriosa Sta que son la sua Sta ossa que estauen dins un cofret forrat de vallut carmesí y guarnit dins de satí carmesí tatxonat ab tatxes dorades y al deuant dorat ab dos escuts ab les armes de la ciutat ab unes lletres que diuen BARCELONA y SANCTA MADRONA ab una clau petita ab un cordo de or fi que esta en p[ossessi].[o] del S.[r] conseller en cap en lo qual cofret foren posades dites reliquies a onse de maig mil sis cents trentatres com assereix y fa fe Hieronim Sabata nott[ari] pub[lich]. de Bar[celon].[a] a les ores escriua rational de dita casa acceptades unes poques que per no caber dins dit cofret foren posades al cap de un valet lligat ab un tafeta blanch y ab un saquet de lli hi ha cantitat de ossos de s.[ta] Madrona y s.[t] Fructuos y en altre sach ben gran de tafeta carmesí estan las sendres de St Fructuos archebisbe de Tarragona y martir y de sos socis St Augurio y Elogio (1) martirs y tambe de altres martirs de que no se sab lo nom y tambe de Sta Madrona tot lo qual esta dins una caxa de fusta gran encaxada dins dita caxa de bronso y de la matexa etxura de aquella y tambe hi ha una caxeta molt petita de marfil haont hi ha segons consta en un acte inclus que diu hi ha alguna poca cantitat de sanch ques rebosa de un calser despres de esser consegrat. De las quals coses perque en tot temps conste los dits S.[rs] Consellers requiriren a mi dit nott[ari] ne lleuas lo present acte presents per testimonis lo R.[nt] Hieronim Llopart ardiaca y canonge de la seu de Elna lo mag.[h] m.[r] Simon Campana en quiscun dret d.[or] Joan Fran.[h] Ferrer y Hieronim Mercer mercaders y Fran.[co] Soldeuila scriuent ciutadans de Bar[celon].[a]

(1) Eulogi.

E a catorse del mes de mars mil sis cents quoran[t]a y vuit en presentia de dits molt Illes. S.[rs] consellers ters absent y de altres moltes persones dita caxa fonch tornada en dit monestir bona y dorada y adobada per mí dit Joseph Soldeuila scriua rational de dita ciutat la qual reberen los pares sacerdots de dit santuari ques trobaren presents y dins ella fonch posada la caxa haont estan dites reliquies recondides de las quals coses dits S.[rs] consellers me manaren a mi dit Soldeuila ne lleuas lo present acte presents per testimonis los R.[nts] Joachim Mora y Fran.[h] Brianso preueres residints en Bar[celon].[a]»

DIUMENGE a XV de dit.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

Conferencia.

DIMARS a XVIJ de dit los S.[rs] consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab los S.[rs] deputats.

Concell de cent.

DIMECRAS a XVIIJ de dit. — En aquest dia se tingue consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer.

Dia de s.[t] Joseph.

DIJOUS a XVIIIJ de dit dia del Glorios S.[t] Joseph los S.[rs] consellers anaren al monestir dels pares carmelites descalsos per assistir en lo offici: segueren a la part del euangeli ab los banchs de vallut per estar patent lo San.[im] Sagrament haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Al hospital.

DIUENDRES a XX de dit a la tarda los S.[rs] consellers anaren al hospital general de s.[ta] creu pera assistir al sermo y miserere que quiscun diuendres se acostuma.

Proffesso a s.[ta] Madrona.

DISSAPTE a XXJ de dit. — En aquest dia se feu la professo de la gloriosa S.[ta] Madrona per quant a quinse del present die de la gloriosa S.[ta] ere diumenge y perso dits S.[rs] Consellers anaren a la seu per assistir en dita professo: feuse en tot y per tot com altres anys es de veurer.

Conferencia.

DILLUNS a XXIIJ de dit los s.[rs] deputats anaren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los molt Illes. Srs Consellers.

Visita al Sr Virrey.

DIMECRAS a XXV de dit los S.[rs] consellers ab ses masses altes anaren a palatio pera parlar ab lo S.[r] virrey haont arribats lo trobaren a la sala pintada que trau finestres als orts que eran del Sr Duch de Cardona y alla arribats se assentaren com en díes atras es de veurer e, dit S.[r] conseller en cap despres de hauer fet tots los S.[rs] consellers la deguda cortesía a dit Sr Virrey li digue que estimaría molt la present Ciutat eo dits s.[rs] con-

sellers en nom della que dit s.r virrey fos seruit escriurer a Paris a Sa Mag.t xpma. que Deu G[uard].e se seruís manar enuiar dos galeras en la present Ciutat pera estar en lo port per quant los enemichs no dexauen entrar ninguna barca de mercaderíes en la present Ciutat lo que era en gran dany de aquella per acabarse lo comers y pendrer cada dia los enemichs barcas catalanas y francesas e dit S.r virrey digue que escriuría de la manera que dits S.rs Consellers dejan procurant ab tot effecte ser medi que ditas galeras vinguessen y del que tindría resposta auisería a dits S.rs Consellers e, encontinent dits S.rs consellers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

A la misericordia.

DIJOUS a XXVJ de dit los S.rs Consellers anaren a la Iglesia del Hospital de nostra s.ra de misericordia y alla assistiren a la festiuitat que en dita Iglesia se feja de nostra S.ra santissima.

Al hospital.

DIUENDRES a XXVIJ de dit dits s.rs Consellers a la tarda anaren al hospital per assistir al sermo y miserere com quiscun diuendres de coresma se acostuma.

Jurament del s.r vaguer.

DILLUNS a XXX de dit. — En aquest dia fonch lo jurament del S.r Hieronim Romeu elegit en vaguer de la present ciutat lo qual jurament se feu ab agraduatio a s.t Jau[m].e y ab tota la solempnitat acostumada com en lo llibre de serimonies y de agraduations es de veurer y anys atras en lo present Dietari esta continuat.

DIMARS a XXXJ de dit.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

[ABRIL]

Al hospital.

DIUENDRAS a IIJ de dit a la tarda los S.rs Consellers anaren al Hospital General per assistir al sermo y miserere com quiscun diuendres de coresma se acostuma.

Visita a S.r virrey.

DIUMENGE a V de dit los S.rs consellers ab ses Insignies consulars y masses altes anaren a parlar ab lo s.r virrey a palatio per hauerlos enuiats a sercar e, arribats que foren trobaren dit S.r virrey en la sala pintada haont despres de hauerli fetes las degudes cortesies se assentaren ab la forma acostumada y assentats y cuberts dit S.r Virrey los digue que tenía cartes de Paris del Rey nostre s.r que Deu Guarde ab les quals deia que esta primauera vindría en lo present principat un S.r de grans parts

y valor per la guerra assistit de gran numero de caualleria y infantería pera que puguessen fer bons progressos y tinguessen aument las armas del present principat del que dits S.rs Consellers se alegraren molt y dit s.r Conseller en cap li respongue que per part de la ciutat estimaue molt la honrra y merce que sa mag.t xpma. que Deu G[uard].e nos feja y la bona solicitut y cuydado de Sa Eminentia y que ells estarían promptes y vigilants sempre que se offerís ocasio en seruey de sa mag.t que Deu G[uard].e eo de dit S.r Virrey de acudir ab la promptitut deguda y encontinent dits S.rs Consellers se axecaren y despedintse de dit S.r virrey sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Concell de cent.

DILLUNS a VJ de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer.

Conferencia.

DIMARS a VIJ de dit. — En aquest die los S.rs Consellers anaren a la diputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es S.rs deputats per materias tocants en benefici del present principat.

Embaxada al S.r Virrey.

DIMECRAS a VIIJ de dit. — En aquest die los S.rs don Pedro Aymerich y Cruilles y Joseph Ximenis y de Monrodon cauallers anomenats per los molt Ill.es S.rs Consellers per anar a donar una embaxada al S.r virrey anaren a Palatio pera parlar ab dit S.r al qual donaren la embaxada assí cusida en lo present dietari (1).

Dijous Sant.

DIJOUS a VIIIJ de dit dia del dijou[s] S.t — En aquest die a la matinada los S.rs Consellers anaren a la Iglesia catredal de la seu per assistir a posar nostre S.r al moniment conforme quiscun

« Embaxadors Don Pedro Aymerich Joseph Ximeniz y Monrodon. Reportada a 8. de Abril 1648.»

(1) Diu així: — «✠ = Eminentissim Senyor. = Considerant los Consellers, y Consell de Cent de aquesta Ciutat que per la conseruatio della es molt efficas remey la priuatio del us de les robes forasteras en dita Ciutat fou deliberat a 18. de mars 1644. se priuas dit us, en exequutio de la qual deliberacio a 6. de Maig de dit any se publicaren Crides, ab les quals se impedía lo us de dites robes, y a *10.* de mars del corrent any deliberá dit Consell se posas en exequutio dita deliberacio feta dit die de *18.* de mars y com sens lo emparo y fauor de V. Eminentia es impossible se alcanse aquest fi supplican a V. Eminentia dits Consellers y Consell de Cent quant encharidament poden sie V. Eminentia seruit dar son fauor y ajuda a la executio de dites coses.

Y auent ab molta maduresa premeditat lo dany euident ques segueix a la cosa publica a ocasio del augment del Preu que la moneda de or y plata va continuament rebent, y desijant se atalle, y preuenirlo en lo sdeuenidor deliberá a *10.* de mars del corrent any se supplicas a V. Eminentia com ab ab esta supplicam sie seruit en manar fer nominacio de les persones a V. Eminencia ben vistas pera conferir ab les que per part de la Ciutat se anomenaran pera veurer si conuindra se done a ditas monedas preu cert y tot lo demes, que per dit effecte conuindra fer comforme en altres ocasions se ha acostumat considerant, que en asso se acodira al major seruey de sa Mag.t y benefici de la Prouincia y Ciutat, la qual torne a supplicar a V. Eminencia lo que estos dies supplicá, que es la existentia de les dos galeras de sa Mag.t a estas costas, escusant de refferir a V. Eminentia les causes de conuenientia y danys, que hauían causat los Enemichs pus se refferiren les hores y te V. Eminentia presents y les coses desta Ciutat que spera rebrer esta y majors merces de sa ma.»

any se acostuma E, antrats en dita Iglesia pujaren al presbiteri per la part de la epistola haont trobaren lo s.^{r} Bisbe de Babilonia assentat ab sa cadira en dita part de la epistola ab dos Srs Canonges a son costat assentats ab taburets rasos y dit S.^{r} bisbe se estaua vestint pera celebrar lo offici de Pontifical e, dits Srs Consellers fent les degudes cortesies al altar major sen passaren a la part del euangeli de hont saludaren a dits S.^{rs} bisbe y canonges y se assentaren e, dit S.^{r} bisbe se acaba de vestir de son pontifical y encontinent comensa lo offici fent la deguda cortesía al altar major y a dits Srs Consellers lo qual se digue ab molta solempnitat fent la benedictio dels olis e, a la que foren a la comunio dit S.^{r} bisbe dona a combregar a tot lo clero y officials del capitol y despres a dits S.^{rs} consellers y verguers ab la forma acostumada e, acabada la serimonia del offici comensaren la professo de posar nostre S.^{r} al moniment en la qual dits S.^{rs} consellers aportaren las varas del talem y dit S.^{r} bisbe vestit de pontifical aportaua nostre S.^{r} y en hauer posat nostre S.^{r} al moniment dits S.^{rs} consellers sen anaren. Benedictio de olis per lo s.^{r} bisba.

Dit dia a la tarda los S.^{rs} consellers ab ses gramalles de dol ab assistentia dels officials de la present casa anaren a sercar moniments en diuerses Iglesies de la present ciutat y despres al presbiteri de la seu de haont veren passar la professo de la sanch de Jesuchrist. Seguiran moniments.

DIUENDRES a X de dit a la matinada dits Srs Consellers anaren a la seu ab ses gramalles de dol per assistir a treurer nostre senyor del moniment haont arribats trobaren dit s.^{r} bisbe que se estaua vestint de Pontifical assentat ab sa cadira a la part de la epistola e dits s.^{rs} consellers sen passaren a la part del euangeli ab la forma acostumada y alla oiren lo offici que quiscun any se acostuma de dir ab tota la solempnitat deguda y a la que anaren a treurer nostre S.^{r} del moniment dits s.^{rs} Consellers anaren darrera lo Gramial y despres dits s.^{rs} Consellers portaren las varas del talem y dit S.^{r} bisbe portaua nostre S.^{r} e a la que hagueren acabat dits S.^{rs} consellers sen anaren. Diuendras S.^{t}

Dit dia a la tarda se feu la professo de Sta espina per dintra la seu en la qual assistiren dits Srs Consellers aportant las varas del talem com altres anys. Proffesso de la s.^{ta} Spina.

DISSAPTE a XJ de dit a la matinada los Srs Consellers anaren a la seu per assistir als officis y a la benedictio de les fonts conforme quiscun any acostuman. Benedictio de fonts.

Dia de pasqua.

DIUMENGE a XIJ de dit dia de Pasqua. — En aquest dia los S.rs Consellers se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jau[m] e en forma de promenía y de aquí sen anaren a la seu per los llochs acostumats haont arribats segueren a la part del euangeli y alla oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

DIMECRAS a XV de dit.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

Concell de cent.

DIUENDRES a XVIJ de dit. — En aquest dia a la matinada se tingue consell de cent en lo cual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer.

Deuallaren s.ta Madrona per aigua.

DISSAPTE a XVIIJ de dit. — En aquest dia deuallaren lo cos de la Gloriosa S.ta Madrona per necessitat de aygua y perso los S.rs consellers anaren a la Iglesia de la seu per assistir a la professo anant darrera lo Gremial conforme se acostuma y arribats en dit monestir digueren lo offici estant assentats ço es dits S.rs consellers a la part del euangeli y los S.rs del gramial ab ses cadires a la part de la epistola e acabat lo offici sen deualla la professo ab dita Gloriosa S.ta anant los S.rs consellers darrera lo gremial fins al portal haont prengueren las varas del talem fins a la seu de hont sen tornaren.

Jubileu.

DILLUNS a XX de dit. — En aquest dia se publica per los llochs acustomats un Jubileu s.t vingut de Roma ab lo qual sa santedat consedía grans perdons y gratias als quil guanyarían *lo qual Jubileu esta assi cusit* (1) nostre S.r fasse gratia que tots los fels christians guanyen aquell per lo seu s.t seruey.

Conferencia.

DIMARS a XXJ de dit los s.rs deputats anaren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los molt Ill.es S.rs consellers per materias del present principat de Catalunya.

Visita a palacio de conceller[s] y deputats.

DIMECRAS a XXIJ de dit a la matinada los molt Ill.es S.rs consellers ab ses Insignies consulars y masses altes anaren al palatio del S.r virrey haont arribats lo trobaren a la sala pintada de las casas que foren del duch de Cardona que trau finestra al ort assentat ab sa cadira sota lo dosser y arribats dits S.rs consellers fent las degudes cortesies se assentaren a la part dreta de dit S.r ab unes cadires per filera y en lo punt arribaren los molt

(1) No hi es.

Ill.^{es} S.^{rs} deputats assentantse ab ditas cadiras a ma esquerra de dit S.^{r} virrey per filera e, a la que foren assentats feren exir de dita sala tota la gent hi hauía restant sols dits S.^{rs} virrey consellers y deputats tencats en dita sala tractant materias conuenients al present principat y en hauer acabat dits Srs Consellers y deputats sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Dit dia a la tarda se feu la professo de pregaries per lo s.^{t} Jubileu per los llochs acustomats ço es per la volta de la professo de corpus e, dits S.^{rs} consellers anauen darrera lo gramial darrera los quals anaue molt gran concurs de gent axí homens com dones pera guanyar dit St Jubileu. Proffesso del St Jubileu.

DIJOUS a XXIIJ de dit dia del Glorios St Jordi. — En aquest dia se acostuma fer [per] los s.^{rs} deputats festa a la deputatio a la qual assistexen dits Srs Consellers e, lo present any nos feu ninguna festa. Dia de St Jordi.

DISSAPTE a XXV de dit dia del Glorios St March. — En aquest dia los S.^{rs} consellers anaren a la seu per assistir a la professo anaue al hospital General de S.^{tá} Creu la qual professo se feu de la matexa manera que quiscun any se acostuma. Dia de s.^{t} March: proffesso al hospital.

Dit dia a la tarda hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer. Concell de Cent.

DIMECRAS a XXVIIIJ de dit. — En aquest dia los S.^{rs} don Pedro Aymerich y Cruilles y Joseph Ximenis y de Monrodon anaren a palatio com a embaxadors per part dels molt Ill.^{es} Srs Consellers pera parlar ab lo s.^{r} Virrey al qual donaren *la embaxada assí cusida en lo present dietari* (1). Embaxada al s.^{r} virrey.

DIJOUS a XXX de dit.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

---

(1) Son contengut es com segueix: — «✠ = Eminentissim Senyor. = A la embaxada feu esta Ciutat a V. Eminentia per materia del assiento dels preus de les monedes de or y plata fou seruit respondrer donas esta Ciutat un memorial dels preus aparagues auerse de donar a aquelles pera que vist pogues V. Eminentia deliberar ab mes prestesa lo que mes conuingues en benefici de la cosa, la qual diligentment, y ab molta maduresa premeditada y les rahons que peral bon asert della se podíen considerar li apar ques donen los preus seguents so es als trentins a raho sexanta reals quiscu, a les dobles a raho de sinquanta sis reals quiscuna, als reals de vuyt a raho de setse reals quiscu, les pesses de sinch a raho de tretse sous quiscuna y al respecte a les demes monedes de or, y plata. Supplicant a V. Eminentia sie seruit fer merce a esta Ciutat en manar posar promptament dits preus a dites monedes per hauerhi molt gran perill en la tardança esperant rebrer esta merce y moltes mes de sa ma.» *Die 29 abril.*

Reportada per don Pedro Aymerich y lo s.^{r} Joseph Ximenis.

[MAIG]

Ciutedans.

DIUENDRES al primer de maig. — En aquest dia los s.[rs] ciutadans se ajuntaren en la casa de la present ciutat a effecte de votar los ciutadans nous conforme quiscun any se acostuma e, dit dia foren elegits ciutadans de la present ciutat los seguents

Pau Rius
Fran.[h] Fons } ciutadans.

Promenía a la Seu.

DIUMENGE a IIJ de dit dia de Sta Creu. — En aquest dia los Srs Consellers se ajuntaren ab promenía a St Jau[m].[e] y de aquí anaren a la seu ab la forma acostumada haont oiren lo offici y sermo com quiscun any se acostuma.

Galeras de Genoua.

DIMARS a V de dit. — En aquest dia la talaja de monjuich assenyala dos galeras venint de la part de lleuant y tenint intelligentia los Srs Consellers que eran dos galeras de la senyoría de Genoua anaren al baluart de mitjorn de hont sebent que lo s.[r] virrey no era en la present Ciutat sino en una torra prop Sarria li enuiaren perso una embaxada reportada per los S.[rs] don Fran.[co] Sala y Fran.[co] Vila ciutada la qual embaxada es del thenor seguent

Embaxada al s.[r] virrey.

«Eminentissim S.[r]

Essent los consellers de la ciutat de Bar[celon].[a] en casa de la ciutat tractant negocis de importantia en benefici della han tingut auís com cerca del port de dita ciutat a les onse ores de matinada venían acostantse y a pendrer port dos galeras de la S[enyo].[ría] de Genoua en las quals ve enbarcat lo ex.[m] s.[r] Condestable de Castella y sa familia ab molts altres pasatges castellans y mallorquins lo que ha ocasionat a dits Consellers dexar dits negocis y acudir en lo baluart de mitjorn de hont han despatxat los ordens que a dits consellers han aparegut mes conuenients al seruey de sa mag.[t] y benefici de la present Ciutat y prouintia y es que los Consellers en vot y parer de la vintiquatrena de guerra han manat retirar ditas galeras lo qual S.[r] condestable vist asso ha enuiat recaudo a dits consellers pera que donassen lloch en que pogues enuiar un gentilom pera fer ostentio dels despatxos y passaports deia aporta de sa mag.[t] christianissima del que ha aparegut a dits consellers donar notitia a V. em.[a] y juntament suplicarlo sie de son real seruey manar se vaje ab molta atentio a que personas enemigas de sa mag.[t] chris-

tianissima no sien vistes en la present Ciutat y principat per ser tant gran lo dany que de asso ne poría resultar.»

E poch apres de las set ores de la tarda tornaren dits S.rs embaxadors en lo baluart y referiren als S.rs consellers que apres de hauer donada la embaxada a sa eminentia los respongue que ell enuiaue un gentil home de sa familia a las galeras perque se acostassen al port y allí se estiguessen quedas sens desembarcar ningu que lo endema a les set ores sa eminentia sería en ciutat y se tractaría lo que se auría de fer.

No dexaren entrar las galeras y resposta del s.r virrey.

E encontinent fonch ajuntada la vintiquatrena de guerra en lo mateix baluart y presa resolutio sobre lo que acerca de dites coses se deuía fer los s.rs Consellers donaren los ordes necessaris y despres sen anaren a llurs cases.

Vintiquatrena de guerra.

DIMECRAS a VJ de dit estant los S.rs Consellers (cap absent) en casa de la ciutat arriba lo molt Ille. S.r Gouernador al qual isqueren a rebrer dits S.rs Consellers a la porta del trentenari vella per no ser vice regia y entrat en consistori segue entre lo s.r conseller segon y ters per ser lo cap absent y digue de part del s.r virrey que sa eminentia hauía ordenat que las galeras se estiguessen quedas en lo port y que no desambarcas ningu y que la nit seguent sen anirían lo que dits S.rs Consellers estimaren molt y despres de hauer tornada resposta a dit S.r Gouernador dit S.r sen ana.

Vinguda del s.r Gouernador a casa la ciutat de part lo s.r virrey.

E encontinent los molt Illes. s.rs Consellers manaren tocar a consell de cent en lo qual se dona raho de ditas cosas y dit consell resolgue se fes una embaxada a sa eminentia del thenor seguent

Concell de cent.

«Eminentissim Senyor

Embaxada.

Aquesta Ciutat resta molt agraida y regoneguda a la merce es estat seruit v. em.cia ferli de que en las dos galeras de la S.ría de Genoua que son en lo moll de la present ciutat en las quals va embarcat lo condestable de Castella noy entrera ni exira delles persona alguna y que esta tarda se partiran del moll com ho ha referit lo Gouernador de Catalunya als S.rs consellers per part de v. em.cia y considerant las causas de conuenientia que al major seruey de sa mag.t militan en ques pose en executio esta resolutio ho suplica lo consell de cent a v. em.tia y tambe que sía seruit manar posar en consideratio que lo tocant a donar o, no comers y entrada en esta ciutat y port de aquella es propria perrogatiua de esta ciutat com ho ensenya la obser-

uansa fins assí subseguida y no res menys speran de v. em.[tia] de que si en alguna ocasio vindran semblànts galeras o, altres vaxells ans de acostarse a esta ciutat en ningun cas seruesca de exemplar lo ser entrades en dit port ditas dos galeras.»

La qual embaxada fonch reportada per part de dits s.[rs] Consellers y saui consell de cent a dit s.[r] virrey per los S.[rs] don Felip Sorribes y Rouira militar y Fran.[co] Vila ciuteda la qual donaren a dit S.[r] virrey en escrits y en lo modo scrit esta continuada.

S.[t] Miquel.

DIUENDRES a VIIJ de dit dia del Glorios S.[t] Miquel. — En aquest dia a la matinada anaren a la Iglesia parrochial de dit S.[t] haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren.

Jurament de consols de llotja.

DISSAPTE a VIIIJ de dit. — En aquest dia juraren los S.[rs] Miquel Carreres ciutada Miquel Bertran m[ercade].[r] exits consols de la llotja lo qual jurament se feu ab la forma acostumada sino que per causa de pluja hagueren de anar a llotja ab cotxos.

Conferencia.

Dit dia a la tarda los S.[rs] consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.[rs] deputats.

Concell.

DIUMENGE a X de dit a la matinada ço es a las sinch ores se toca a consell de cent e, a dita [hora?] o, al cap de un poquet

Sen anaren las galeras.

las Galeras de la S.[ría] de Genoua eran en lo port partiren de aquell a la volta de Tarragona del que dits Srs Consellers se alegraren molt.

Festa de Sta creu al hospital.

E a la matinada dits Srs Consellers anaren a la Iglesia del hospital haont assistiren en lo offici y festa que en dita Iglesia se feya de Sta creu estant dits S.[rs] consellers assentats al presbiteri a la part del euangeli ab les cadires y cuxins de vallut y los S.[rs] ad[ministrad].[ors] a la part de la epistola ab cadires soles.

Nos tingue concell encara que si toca.

Dit dia a la tarda se hauía de tenir Consell de cent per serse assenyalat a les sinch ores y no ni hague per quant las ditas galeras de la S.[ría] de Genoua ab las quals anaue lo S.[r] condestable de Castella partiren del port a volta de Tarragona.

Mort del balla de Mataro.

DILLUNS a XJ de dit a les onse ores de migdía succehí que exint del Palatio del S.[r] virrey Jau[m].[e] Partella ciutada de B[arcelon].[a] balle de Mataro y anantsen per lo pla de St Fran.[h] dalt a la muralla de mar a la que fonch en dita muralla deuant dit pla encontra dit balle Hieroni Santacana m[estr].[e] de cases y ..... (1) Guinart fuster los quals inspirats del

(1) En blanch

Dimoni no duptaren de tirar ab pistolas a dit balle tirantli una escopetada quiscu dells de las quals caygue a terra molt mal ferit y mouentse aualot entre la gent se trobaua en dit cas lo S r virrey veu com fugían y encontinent mana a sa guarda quels agafassen als quals corregueren darrera fins a S.ta Monica haont los trobaren haont foren presos y lligats aportats a las drassanas de la present Ciutat de hont despres foren trets pera portarlos a la preso pera ferlos la causa.

Guinart y Santacana penjats.

DIMARS a XIJ de dit a les sis ores de matinada en la preso fonch donat garrot a dit Hieronim Santacana y ..... (1) Guinart per lo cas per ells fet lo dia de air hauentlos fet lo proces fins a la nit y sent estats abans turturats ab la forma acostumada e, offegats que foren foren posats en una carreta y aportats en dita muralla de mar en lo lloch haont cometeren lo delicte haont estauen alsades unes forques en las quals los penjaren per exemple estant penjats fins a la tarda quels ne tragueren per donarlos terra sagrada: nostre s r nos tinga de sa santa ma y nos guarde de caurer en semblants miseries.

Recado als S.rs concellers de part del S.r Virrey.

DIMECRAS a XIIJ de dit a la tarda vingueren en la casa de la present ciutat dos gentilhomens del palatio del s.r virrey los quals demanaren als S.rs consellers y entrat lo hu dells en consistori assentat despres dels S.rs consellers digue que sa em.tia li hauía manat vingues a dir a dits S.rs se seruissen de ser a palatio dema a las vuyt ores pera que sa em.tia los hauía de parlar juntament ab los S.rs deputats, y dits s.rs consellers respongueren que acudirían en tot y per tot ab molt gran puntualitat a parlar ab dit S.r virrey y encontinent dit S.r sen ana.

Visita al s r Virrey.

DIJOUS a XIIIJ de dit a la matinada dits S.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a casa la ciutat y a la que sentiren vuit ores partiren ab sos verguers y masses altes ab los officials de la present casa a la volta de Palatio y arribats en aquell pujaren dalt haont trobaren sa em.tia a la sala noua pintada que trau finestras o balcons en lo ort y aribats alla despres de hauerli fetes las degudes cortesíes se assentaren en una filera de cadires estauan de rengla a la ma dreta de dit S.r y encontinent arribaren los molt Illes. S.rs deputats los quals se assentaren en altra filera de cadires estauen a la part esquerra de front de dits s.rs consellers a modo de cor estant dit s.r virrey en lo mig sota

(1) En blanch.

son doser e axí assentats dit s.r virrey los digue y explica com tenía cartes de París de sa mag.t xpma. que Deu Guarde ab las quals li significaua lo cuydado tenía de que se acudís al principat en tot lo necessari y en lo tocant a les galeras demanauen pera guarda del port de la present Ciutat no era possible per lo present enuiar aquelles per estar ocupades ab la armada disposada per las parts de Italia y que en hauerhi ocasio de enuiarlas vindríen y entretant si aparexía conuenir vinguessen dos vaxells que procuraría en donar forma pera que poguessen venir E mes digue dit S.r que sa mag.t xpma. que Deu Guarde hauía empleada sa persona per las parts de Italia per seruey de sa corona y que axí li era forsos dexar la present Ciutat lo que li pesaue molt per hauer tant poch temps hi era y no hauer may tinguda ocasio de emplearse en benefici de la present Ciutat y principat de Catalunya y que ell estimaue molt lo bon zel y cuydado tenían de acudir al seruey del Rey nostre S.r y en qualseuol part se trobas que pogues ser de utilitat al present principat acudiría ab molt gran puntualitat y vigilantia E lo s.r conseller en cap despres de hauer dit s.r virrey fet son rahonament li respongue que estimaue molt per part de la ciutat a sa mag.t que Deu G[uard].e lo bon cuydado tenía del principat y solicitut de enuiar las galeras o vaxells y en lo de [la] anada de sa em.tia que tota esta ciutat romanía molt desconsolada de perdrer un president de tantes parts y virtuts com en sa emi.tia se trobauen fent grandissim santiment de sa partida empero puix era forsos lo anarsen per acudir al seruey de sa mag.t lo suplicauen si acas en ningun temps la present Ciutat fos de alguna utilitat en seruey de sa em.tia los manas auisar que acudiría ab la breuedat necessaria y ab grandissim gust al seruey de sa em.tia que Deu Guarde.

Despediment del S.r virrey cardenal Maserin.

S.r deputat.

E despres lo s.r Deputat ecclesiastich li torna resposta [a] ditas cosas ab paraules molt alegans y estant parlant ab dit S.r virrey sa em.tia los digue que entenía venía en lo present principat lo s.r Duch de Luí príncep de grans parts y valor lo qual fora assistit de gran numero de infants y caualls pera poder treurer lo enemich de Catalunya y posar en quietut lo present principat lo que dits S.rs consellers y diputats estimaren molt: y al cap de un poch se axecaren y sen anaren ab la matexa forma eren vinguts E entra las nou y deu de la matinada despres de hauer dit S.r virrey dinat sen ana de la present Ciutat a

la volta de París assistit de alguns caualler catalans quel acompanyauen.

Extractio de Insiculadors a la deputacio Isque lo s.r conceller segon.

DIUENDRES a XV de dit. — En aquest dia a la matinada fonch fet[a] extractio en la casa de la deputatio de la present Ciutat de Insiculadors pera insicular en las bossas de diputats y oidors del present principat de Catalunya y en dita extractio entre altres fonch extret lo Ille. S.r Lluís Mora d.or en medicina y conseller segon lo present y corrent any mil sis cents quoranta y vuit E a la tarda ana en dita casa de la deputatio per assistir en dita Insiculatio y alla segue ab sa cadira de vallut precehint a tots los demes Insiculadors en virtut del exemplar y declaratio feta a diuuit de Juliol mil sis cents quoranta y quatre com en lo present dietari es de veurer per la extractio del S.r Fran.h Ros m[ercade].r quis trobaue conseller quart.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

Festa de nostra S.ra de la conceptio a Bellem.

DIUMENGE a XVIJ de dit. — En aquest dia se feu festa de la purissima conseptio en lo collegi de nostra S.ra de Bellem de la companya de Jesus de la present Ciutat la qual festa feren los s.rs studians de la congregatio y perso a la matinada dits S.rs consellers anaren a Bellem per assistir al offici y sermo: segueren a la part del euangeli ab los banchs de vallut per estar nostre S.r patent y acabat dit offici sen anaren.

Proffesso de les lledanies.

DILLUNS a XVIIJ de dit a la matinada los s.rs consellers anaren a la seu per assistir a la professo de las lledanias que quiscun any se acostuma anant darrera lo gramial: oiren lo offici en la Iglesia de S.t Pau estant dits S.rs consellers assentats a la part del euangeli ab ses cadires y cuxins y dits S.rs del gramial ab ses cadires e, acabat dit offici y professo dits S.rs Consellers sen anaren a llurs cases.

Lledanies.

DIMARS a XVIIIJ de dit se continua dita professo de las lledanías anant a celebrar lo offici a la Iglesia de S.t Pere ab la matexa forma que lo dia de air.

Barcas de Infantería.

Dit dia vingueren moltes barcas de Infantería en lo port de la present Ciutat per assistir a la campanya del present any: nostre S.r los done bona sort de fer ditxosos successos.

Lledanias.

DIMECRAS a XX de dit se continuaren dites professons de las lledanyes a la matinada anant a oir lo offici en la Iglesia de s.t Miquel en la forma acostumada.

Promenía de la acencio.

DIJOUS a XXJ de dit dia de la assentio los S.[rs] consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.[t] Jau[m][e] en forma de promenía y de allí anaren a la Seu per los llochs acustomats segueren a la part del euangeli haont oiren dit offici lo qual acabat sen anaren a St Jau[m].[e] haont se disgregaren.

Concell de cent per donar auis que lo s.[r] bisba de Babilonia sen anaua.

DIUENDRES a XXIJ de dit. — En aquest dia a la matinada se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch llegir una carta de sa mag.[t] christianíssima que Deu Guarde ab la qual donaue auís com hauía conuingut que lo S.[r] bisbe de Babilonia sen anas de la present Ciutat per hauero demanat axí a causa de unes desganes tenía restant en son lloch lo s.[r] bisbe de Orange persona en qui concorrían totas las parts y qualitats se deuen trobar en un bon prelat.

Resta lo s.[r] bisba de Orange.

Com dites y altres coses en dit consell llargament son de veurer.

Visita al S.[r] bisba de Orange.

DISSAPTE a XXIIJ de dit los s.[rs] Consellers ab ses insignies consulars anaren a fer visita al s.[r] bisbe de Orange lo qual posaue en lo palau episcopal deuant la seu E, a la que dits S.[rs] consellers foren a la porta de dit palau los isqueren a rebrer alguns s.[rs] Capellans acompanyantlos fins a la escala haont al capdemunt de dita scala los isque a rebrer dit S.[r] bisbe fent a dits S.[rs] consellers grans festes y demostrations de alegría acompanyantlos fins una cambra haont dits S.[rs] se assentaren ço es tres s.[rs] Consellers de cada part y dit s.[r] bisbe en lo mig y axí assentats dit S.[r] conseller en nom de la ciutat dona a dit Sr Bisbe lo parabien y contento de la merce que lo Rey nostre s.[r] li hauía feta offerintse per part de la ciutat en seruirlo a tot lo que per sa senyoría los fos manat e, dit S.[r] bisbe respongue que ell estimaue la merce que dits Srs Consellers li fejan y que ell desitjaue se li offerís occasio pera poder seruirlos y axí no dexassen de emplearlo en son seruey quant conuingues que ell acudiría ab molt gran puntualitat y dient dites y moltes altres paraules de compliment ab demostratio de molta alegría dits s.[rs] consellers se despediren de dit S.[r] acompanyantlos fins baix al capdeuall de la escala que no obstant dits Srs Consellers li suplicaren fos seruit de no passar tant auant dit S.[r] bisbe no vuolgue dexarlos fins foren en dit capdeuall de escala de hont dits S.[rs] consellers se despediren y sen anaren.

Visita del S.[r] de Marca y trasorer aportant lo

DIUMENGE a XXIIIJ de dit los s.[rs] Consellers se ajuntaren en casa la ciutat sise absent y junts arribaren lo Sr de Marca lo

S.r Tresorer y un caualler frances als quals dits S.rs Consellers isqueren a rebrer fins a la primera porta de trentenari y entrats se assentaren ço es dit s.r de Marca entre cap y segon per tenir ja possessio del bisbat lo s.r Tresorer entre cap y ters y lo caualler frances despres del s.r conseller quint y axí assentats aporta lo priuilegi de virrey del excelentissim s.r Duch de Lluí lo qual era elegit y anomenat per virrey del present principat de Catalunya juntament ab una carta per dits S.rs Consellers y saui consell de cent lo qual priuilegi y carta dit S.r de Marca entrega al dit S.r Conseller en cap pera que fos mirat y regonegut ab la forma acostumada y encontinent dits S.rs sen anaren acompanyantlos dits S.rs Consellers fins alla haont los hauían rebuts.

priuilegi del s.r Duch de Lui de virrei.

E, a la que foren dits S.rs fora los s.rs Consellers manaren auisar los aduocats y síndich de la present Casa pera que mirassen y regoneguessen dit priuilegi si venía ab totes les clausules acostuman de posarsi y mirat y regonegut despres fonch tornat a dit S.r de Marca eo de orde seu al S.r Lluís Collell secretari pera fer la matexa ostentio en la casa de la deputatio.

Los aduocats miraren lo priuilegi del S.r Virrey.

DILLUNS a XXV de dit a la matinada se tingue consell de de cent en lo qual se llegí dita carta del Rey nostre S.r la qual contenía la merce hauía feta de virrey del present principat de Catalunya en la persona del s.r duch de Luí pera que aquell fos tractat ab las matexas festas y demostrations que en semblants S.rs virreys se acostuma E, dit Consell resolgue acerca de dites coses la deliberatio seguent

Concell de cent per la electio del s.r mariscal de Escomberch v duch de Luí en virrei.

Que lo dia que lo s.r mariscal de Scamberg Elet per sa mag.t en llochtinent y capita general del present principat de Cathalunya comptats de Rosello y Serdanya entrara en la present ciutat se tire y dispare la Artillería y mascles en los llochs y puestos que aparexera als s.rs consellers y vintyquatrena de Guerra attes que en totes parts de Fransa que passen marischals de Fransa sels acostuma de fer semblant agasajo y asso per aquesta vegada tant solament restant lo demes contengut en la deliberatio feta per lo Saui consell de cent als 6. de Abril proppassat disposant lo que deu fer en las entrades dels s.rs virreys en sa forsa y valor y que los s.rs consellers escriguen una carta a sa mag.t estimantli molt la merce fa a esta ciutat y Principat en hauer elegit y anomenat en Virrey la persona de tanta qualitat y parts com es lo s.r marichal de Schamberg.

Lo s.r bisba de Orange ve a fer visita als S.rs concellers.

DIMARS a XXVJ de dit a la matinada vingue en la casa de la present ciutat lo s.r bisbe de Oranje pera tornar la visita que los S.rs Consellers estos dies prop passats per part de la ciutat li feren. Dits S.rs Consellers lo isqueren a rebrer a la porta de trentenari vella y despres de hauer fet oratio a la capella lo entraren a consistori aportant lo s.r conseller en cap a ma dreta y tots los demes s.rs consellers anauen deuant E, entrats dins se assentaren los s.rs Consellers ab la forma acostumada y lo s.r bisbe entre lo s.r conseller en cap y segon y axí assentat digue y explica a dits S rs Consellers lo quant content estaua de la merce que sas s.rías estos díes prop passats li hauían feta de anarlo a visitar en sa casa y que ell se offería sempre prompte a dits S.rs consellers pera seruirlos a ells y a la ciutat en lo que sa persona fos de utilitat y profit y que axí sempre que [se] offerís ocasio suplicaua a dits s.rs consellers lo volguessen emplear en lo que fos menester E los dits S.rs consellers estimaren molt la merce que lo s.r bisbe los feya responentli ab paraules molt corteses y en continent se alsaren y dits S.rs consellers acompanyaren dit S.r bisbe a mostrarli la istantia de consell de cent acompanyantlo fins al portal major haont sen ana.

Conferencia.

DIMECRAS a XXVIJ de dit los molt Illes. s.rs deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los molt Illes. s.rs consellers.

Concell de cent.

DIJOUS a XXVIIJ a la matinada hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell son de veurer.

Promenía de Pasqua.

DIUMENGE a XXXJ de dit dia de Pasqua del sperit s.t —En aquest dia los S.rs Consellers a la matinada se ajuntaren ab sos promens a la plassa de s t Jau[m].e assentantse ab los banchs de vallut carmesí y junts que foren sen anaren ab la musica y verguers deuant per la llibretería deuallada de la preso plassa del Rey deuant la Inquisitio y portal major de la seu entraren per dit portal passaren per lo cor pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar major passaren a la del euangeli haont se assentaren y oiren lo offici y sermo y lo subdiaca porta la pau a dits s.rs consellers: lo qual offici acabat sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Nota que los s.rs canonjes no dexaren passar per lo

Has de aduertir que quant lo[s] s.rs consellers arriben a la seu comensat lo offici a la que passen per lo cor se troban sis s.rs canonges ab capes los quals en veurer dits

s.rs consellers se obran tres de cada part passant los verguers dits s.rs consellers y scriua rational per lo mig y ara de poch temps a esta part no volen dexar passar sino los dos verguers que aportan massas y los s.rs consellers y no los demes cosa que es perdrer las perrogatiuas de la ciutat.

mix als vergues com se acostuma.

Antoni Seguí y de Capella
conseller en cap.

[JUNY]

Vinguda del Síndich de pendrer lo jurament del s.r virrey.

Dijous a IIIJ de dit arriba en la present ciutat Fran.h Joseph Fontana sindich lo qual venía de pendrer lo jurament del exellentissim s.r marischal de Schamberg y duch de Luí qui venía per virrey en lo present principat y dit Fontana dona auís a dits S.rs consellers com dit S.r virrey entraría en la present ciutat lo dia de dema sens falta ninguna y perso dits S.rs consellers manaren aprestar las cosas necessaries pera ferli la entrada.

Embaxadors per lo s.r Virrey.

Diuendras a V de dit a la matinada sen anaren de la present ciutat lo s.r don Pedro Aymerich y Cruilles y Dimas Çafont ciuteda embaxadors per part dels s.rs consellers los quals anauen a S.t Andreu pera donar la benuinguda al s.r virrey.

Entrada del ex.im s.r mariscal de Eschomberch y Duch de Luí virrei.

Dit dia a la tarda los S.rs consellers ab sos cauails acompanyats de molts caualiers y officials de la present casa se ajuntaren en la plasseta de deuant casa la ciutat pera fer la entrada a dit s.r virrey y a la que foren junts lo s.r conseller segon devalla de cauall y sen entra a casa la ciutat haont assistit dels s.rs obrers y de un ciuteda y militar feren la agraduatio la qual esta assentada en lo llibre que per dit effecte aporta lo scriua de las obras la qual feta tornaren a pujar a cauall anant deuant los vadells del studi porter del clauari acompanyadors verguers de llotja y verguers de dits S.rs consellers y despres lo dit S.r conseller en cap ab sa filera o, bordo de cauallers y despres lo s.r conseller segon y axí consequatiuament los demes darrera dels quals anauen los officials: anaren per la plassa de s.t Jau[m].e llib[r]etería deuallada de la preso boria capella den Marcus carders deuant S.t Augustí carrer del Portal nou exint per dit portal haont estauan las trompetas menestrils y tabalicos de la ciutat sonant: passaren deuant S.ta Eularia merita haont trobaren lo correu de

la present ciutat qui dona auís que lo s.[r] virrey ja venía y anant marxant poc a poc vingue una plujeta aspessa per lo qual fou forsos apresurar lo camí y arribar al Clot per estar sota cubert e, a la que foren en dit puesto veren que dit S.[r] virrey venía ab los Ill.[es] S.[rs] deputats los quals en ser prop de dits S.[rs] consellers sen anaren y encontinent dit S.[r] conseller en cap se posa a ma esquerra de dit S.[r] virrey donantli la benvinguda ab la gorra en la ma estimantli molt lo treball prenía de venir en est principat y suplicantli fos seruit de mirar per dit principat com dell se confiaua: e, dit S.[r] virey estant tambe ab lo barret en la ma respongue ab demostrations de moltra (sic) alegría que estimaua molt lo fauor que dits S.[rs] li feyan y que procuraría ab totas veras de que lo present principat tingues la quietut conuenient obrant per sa part tot lo que fora possible y despres se cubriren anant marxant a la volta de Bar[celon].[a] anant deuant los vadells del studi acompanyadors verguers de llotja verguers dels S[rs] consellers y masses del consell real y despres lo s.[r] conseller sise ab sa filera y despres lo quint y axí los demes anant darrera lo s.[r] conseller en cap a ma esquerra del s.[r] virrey sens ningun caualler per sersen passats deuant a la filera del s.[r] conseller segon y despres immediadament los S.[rs] del Consell real per son orde entraren per lo portal nou haont al entrar tira la artillería y sona la musica passaren per dit carrer del portal nou deuant St Augustí carders capella den Marcus carrer de Moncada born vadriería per llotja carrer de les portadores carrer ampla Regomir deuant casa la ciutat y diputatio fins a la seu haont dit s.[r] virrey se atura y entra en dita seu ab dits s.[rs] consellers al costat a ma esquerra lo cap y los demes deuant y los s.[rs] del consell real darrera E, a la que foren a la porta los s.[rs] Canonges isqueren a donar aygua beneyta a dit s.[r] virrey passaren per lo cor pujaren al presbiteri y dit s.[r] virrey se agenyolla ab un estrado hi hauía en lo mig estant los s.[rs] consellers agenollats al seu costat a la part del euangeli y los demes S.[rs] del consell real tots drets darrera y al altro costat e, los S.[rs] canonjes estauen axí mateix tots drets junt al altar major y axí estants dit S.[r] virrey presta lo solit y acostumat jurament ab les acostumades protestes (1) e, despres sen tornaren al portal major haont pujaren a cauall anaren per

(1) V. en l'*Apèndix XXIII* l'acte de dita jura, autoritzat per l'Escrivà de manament y notari reyal Lluís Collell; qual document vé unit per inserta en *Dietari*.

la plassa noua carrer dels boters cases de Monserrat rambla auall fins al portal de la drassana dormidor de St Fran.^{h} y a Palacio haont tira la artillaría de la muralla de mar y dit s.^{r} virrey sen entra en son palatio despedintse de dits s.^{rs} consellers a cauall los quals ab dits s.^{rs} cauallers sen anaren deuant casa la ciutat haont se disgregaren.

Visita al S.^{r} virrei per donarli la benuinguda.

DISSAPTE a VJ de dit despres de esser anat un verguer per part dels molt Illes. Srs Consellers a palatio pera pendrer ora anaren dits S.^{rs} consellers ab ses insignies consulars y masses altes a besar las mans a dit s.^{r} Virrey en las casas que foren del duch de Cardona al carrer ampla y pujats dalt trobaren dit s.^{r} virrey en la sala pintada y despres de serse sentats y cuberts estant tres s.^{rs} consellers de cada part ab ses cadires y lo s.^{r} virrey en lo mig lo s.^{r} Conseller en cap li dona la benuinguda per part de la ciutat significantli la gran alegría que tota la ciutat y en particular ells dits s.^{rs} consellers hauían tingut de sa vinguda encomanantli la bona ad[ministra].^{tio} de la Justitia y gouern del present principat E dit s.^{r} virrey estigue molt content de la demostratio de alegría de dits s.^{rs} Consellers y ciutadans y respongue que ell procuraría ab tot effecte de posar en quietut la present Ciutat y principat de Catalunya tant en la ad[ministra].^{tio} de la Justitia com altrament y que estaría molt cuydados y vigilant en tot lo que fora de son benefici: y encontinent dits s.^{rs} consellers se alsaren y despedintse de sa excelentia sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Los S.^{rs} concellers van a la Trinitat.

DIUMENGE a VIJ de dit dia de la santissima Trinitat. — En aquest die los s.^{rs} consellers ab ses insignies consulars conuidats per lo pare ministre anaren al monestir de la S.^{ma} Trinitat entraren per lo portal major haont los isqueren a rebrer dits pares pujaren al presbiteri y se assentaren a la part de la epistola ab los banchs de la ciutat per estar lo estrado de sa excellentia a la part del euangeli y no haueri banchs y al cap de un poquet entenent lo exelentissim S.^{r} duch de Luí venía lo isqueren a rebrer al portal major de dita Iglesia y acompanyantlo fins al presbiteri dit S.^{r} virrey se assenta en son estrado y los s.^{rs} consellers ab sos banchs y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat dits s.^{rs} consellers acompanyaren dit s.^{r} virrey fins a la porta y tornantsen a fer oratio al altar mayor despres sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Tornan Sta Madrona.

DILLUNS a VIIJ de dit a la matinada los s.^{rs} consellers ana-

ren a la seu ab ses insignies consulars per assistir a la professo de tornar la gloriosa S.ta Madrona en sa casa y comensant dita professo los s.rs consellers aportaren las varas del talem fins al portal de s.t Anthoni haont dit talem se dexa y los S.rs consellers se posaren darrera lo gramial anant fins a dit monestir haont dexant la custodia deuant lo altar major los s.rs consellers se assentaren a la part del euangeli ab ses cadires y coxins de vallut y lo[s] s.rs del gramial se assentaren a la part de la epistola ab cadires tant solament y axí assentats oiren lo offici lo qual acabat posaren lo cos de dita gloriosa S.ta dins lo armari del altar major tancant la rexa de ferro y prenent los s.rs consellers las claus la professo sen torna anant dits s.rs darrera lo gramial com es costum fins a la seu de hont acabada dita professo dits S.rs consellers sen anaren.

Embaxada al concell real.

Dit dia fonch reportada una embaxada al s.r canseller y consell real per lo noble S.r don Pedro Aymerich y Cruilles y Joseph Ximenis y de Monrodon per part dels molt Ill.es S.rs consellers la qual esta cusida assí ab lo present dietari juntament ab lo paper que dita embaxada mentiona que tot es del thenor seguent Inseratur.

✠

A 8 de Juny 1648 reportada per los s.rs don Pedro Aymerich y Joseph Ximenis y de Monrodon.
A 30 de Juny foren fetas las cridas.
Al canceller y concell real.

«Molt Ill.e S.r

Ab esta se dona a V. S.a lo paper que part de les persones anomenades per part de sa Ex.a y real consell y present Ciutat uniformament se a fet per donar lo assiento conuenient a les monedas de or, y plata, or y plata de blansa y per que la breuedat en lo negoci es de la importancia ques dexa considerar supplica la Ciutat a V. S.a sie seruit manar enuiar aquell a sa Ex.a en la Campanya pera que síe de son real seruey firmar y insinuar aquell pera que despres se puguen fer y publicar les Crides necessaries y conuenients.»

✠

«Los Molt Ill.es Consellers y les quatre persones nomenades per sa senyoría per deliberatio de V. S.a hauent obtingut del molt R.nt S.r Cançeller en scrits un paper ques llegira a V. S.a los ha aparegut deu la Ciutat continuar y representar a sa Ex.a y Real Consell la conueniencia publica de posar preu a la moneda de or y plata de Balansa Y continuant la deliberatio del saui

Consell de Cent y lo tractat de la conferensia dels senyors Ministres Reals y Persones per la Ciutat nomenades que tots han acordat ser conuenient se posen los trentins de dos cares sent aquells de just pes a raho de sis lliures moneda Bar[celones].ª, les dobles lluyses, y de la Creueta sent aquelles de just pes a raho de sinch lliures dotze sous, y al respecte les monedes majors, o, menors, la pesa de vuyt de just pes a raho de Una lliura y dotse sous, y al respecte la pesa de quatre y de dos, lo Real de sinch sent de just pes a raho de tretze sous y al respecte lo de sinch sous.

Lo or de Balansa de Vint y dos quilats a raho de 24 ₶ 8 ß la onsa, y per cada quilat li faltara se haje de vendrer a una lliura y dos sous menos la onsa.

La Plata de Balansa que tindra la qualitat de la Plata marcada de Bar[celon].ª a raho de 34 ß la onsa.

Y ques supplique a sa Ex.ª y Consell Real síe seruit ferne Conclusio y manarne publicar Crides tant dins la present Ciutat com per los caps de les Vegaríes del present Principat y Comptats de Rossello y Cerdanya perque ningu pugue excedir dels preus sobre dits sots pena de perdrer la moneda, Plata y or de Balansa y lo doble, y qui no tindra que pagar lo doble si es natural de la Ciutat Vila o, lloch ahont cometra lo delicte per la primera volta caygue en pena de sis mesos de bandeix de la tal Ciutat Vila o, lloch y si es foraster de dos mesos de preso, y per la segona vegada de dos anys de desterro y un Any de preso y per la terçera o, mes vegades a, arbitre de sa Ex.ª y Real Consell.

Item que caigue en les dites penes qui per raho de cambi, industria, treball o, altre qualseuol pretextu rebra interes per moneda de or y Plata y per or y Plata de Balança mes dels preus alt dits.

Item que caigue en la matexa pena lo Corrador de orella o, qualseuol altre persona que entreuindra en lo tractat de la Venda de la moneda de or y plata, y or y Plata de Balansa.»

Dit dia a la tarda se feu en la casa de la present ciutat lo ensaig de la aliga que quiscun any se acostuma fer sonant la musica de corda y dansant la aguila tres danses com es costum. Ensaig de la aliga.

DIMARS a VIIIJ de dit tenint entes los s.^rs consellers que lo s.^r virrey los enuiaua a sercar anaren ab ses insignies consulars y masses altes a palatio y pujats dalt en la sala pintada trobaren Los s.^rs concellers van a palacio.

a sa excellentia y despres de hauerse fet las cortesíes degudes se assentaren ço es lo s.r virrey sota son doser ab sa cadira y los s.rs consellers cap ters y quint a ma dreta segon quart y sise a ma esquerra en forma de cor y axí assentats y cuberts lo S.r virrey los feu a saber com sen anaua fora de la present ciutat per cosas que conuenían al present principat dientlos quels encomanaue molt la guarda y custodia de la present ciutat confiant que de son bon gouern poría estar descansat en dita materia: e lo s.r conseller en cap respongue que los s.rs consellers procurarían ab tot effecte de cumplir a la obligatio tenían y axí que cuydarían molt de guardar la present Ciutat y fer tot so y quant eran obligats en seruey de sa mag.t xpa. que Deu Guarde y benefici de la present ciutat y principat: y encontinent dits s.rs consellers se alsaren y despedintse de sa excellentia sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Vigilia de corpus sen ana lo S.r Virrei.

DIMECRAS a X de dit vigilia de Corpus lo excellentissim s.r duch de Luí virrey del present principat de Catalunya sen ana de la present ciutat per lo portal de s.t Anthoni a la volta de Lleyda o, Tarragona: nostre S.r nos fasse gratia de donarnos felís succes en nostres armes.

Festa de S.t Jau[m].e

Dit dia a la tarde los s.rs consellers acompanyats de molts cauallers y dignitats se ajuntaren en lo porxo de s.t Jau[m].e y se assentaren en los padrissos que y ha a la part de la font haont y hauía un drap de [Ar]ras que y ha uns Angels y rebosters per cada part y estigueren assentats axí com arribauen entre los S.rs cauallers y persones ecclesiastiches y titulars mes antigas com si fos en promenía y a la que foren tots junts se assentaren ab la forma seguent ço es lo S.r Canseller qui vingue ab ses masses altes entre lo senyor conseller cap y segon lo s.r Prior de Cathalunya entre cap y ters lo s.r abat Soler entre segon y quart y lo s.r abat Monpalau entre ters y quint y axí consecutiuament los demes y eran estant los demes cauallers al costat dels S.rs consellers y despres arribaren los S.rs consols de llotja ab les masses altes y se assentaren en uns banchs deuant de dits s.rs consellers y estant axí tots assentats arriba lo s.r Jau[m].e Vilaseca apotechari y obrer artista lo any present de dita ciutat lo qual referí a dits S.rs consellers la questio se era moguda en casa lo s.r don Rafel Casamijana conseller ters qui seruía lo offici de obrer caualler per absentia del s.r Fran.h Descallar a causa de que dit s.r conseller ters hauía elegit per obrer caualler la

Questio entre los obrers.

persona del S.r ..... (*) pera que assistís en tots los actes se hauían de fer al quals no podía assistir dit s.r conseller ters per hauer de anar en las promenías com a conseller per les quals rahons dit S.r Vilaseca pretenía que dit s.r ..... (*) surrogat en lloch de dit S.r conseller ters y per obrer no podía precehir a dit Vilaseca per ser llegítim obrer en ningun acte o, a lo menos que dit s.r conseller ters se hauía de estar en sa casa fins que las bassinas de la colletio del present die fossen exides pera venir a s.t Jau[m].e anant darrera delles dit Vilaseca sol si dit s.r nos volía dexar precehir per raho de les quals pretentions se mogue alguna controuersia entre dits s.rs obrers a casa dit s.r conseller ters estant aparallant ditas bassinas per la festa del qual dit Vilaseca dona raho a dits s.rs consellers pera que vessen acerca de dites coses lo ques deuía fer E los dits S.rs consellers agut entre ells madur consell deliberaren que attes dit s.r conseller ters no podía fer la seruitut personalment que perso hauía molt ben surrogat y que dit Vilaseca anas a la ma esquerra de dit s.r ..... (*) surrogat de obrer darrera dites bassines que exíen de casa lo s.r conseller ters y en tots los actes se aguessen de fer: e, despres de feta dita conclusio y sersen anat dit Vilaseca arribaren las tres embaxades ordinaries del Ille. capitol hauenti algun spay de la una al altra y a la ultima lo s.r conseller segon se alsa assistit de dos cauallers ço es un ciuteda y un militar y sen entra a la Iglesia de s.t Jau[m].e ab dit s.r obrer Vilasecha y lo scriua de les obres haont de sobre de la taula de la obra feren la agraduatio anant los s.rs que precehían al extrem del bordo conforme en lo llibre de agraduations que per dit effecte aporta lo scriua de les obres es de veurer. Feta dita agraduatio partiren los S.rs Consellers ab sos bordons conforme la agraduatio: anaren a la seu acompanyats de la musica de la ciutat per los llochs acostumats entraren per lo portal major de la seu passaren per lo mig del cor y muntaren al presbiteri per la part de la epistola fent lo degut acato al altar major sen passaren a la part del euangeli y se assentaren ab los banchs cuberts de vallut carmesí que la ciutat y te ab la matexa agraduatio ço es los que anauen al corn squerra assentats entre los s.rs consellers per son orde precehint sempre lo s.r cansaller y a la que acabaren matines sen baxaren de dit presbiteri ys posaren darrera lo gramial y

(*) En blanch.

anaren a la capella del Corpus precios de Jesuchrist que es en lo claustro haont se acabaren las matinas y ab la matexa agraduatio sen tornaren en lo porxo de s.t Jau[m].e y se assentaren en lo fossar a uns padrissos que hi ha deuant lo portal de la obra noua de la deputatio y vingue la aliga y dansa y despres vingueren los s.rs obrers ab moltes bassines de toyas y banderes de or barberí y toyas y remallets de flors y las donaren als S.rs consellers y demes titulars y cauallers consols de la llotja: e feta dita festa se disgregaren y sen anaren.

Dia de corpus.

DIJOUS a XJ de dit. — En aquest dia a la matinada los s.rs consellers ab sos promens se ajuntaren en (sic) las vuyt hores de la matinada al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenía y de aquí anaren ab la musica deuant a la seu per los lochs acostumats entraren en dita Iglesia per lo portal major passant per lo cor pujaren al presbiteri haont despres de hauer feta oratio se assentaren a la part del euangeli y al cap de una stona entenent que lo S.r Gouernador arribaue lo isqueren a rebrer a la porta de ferro de dit presbiteri de la part de la epistola y fentli los deguts acataments lo s.r conseller en cap sel posa a ma dreta acompanyantlo fins a la altra part del euangeli haont se assentaren estant lo s.r Gouernador a ma dreta del s.r conseller en cap y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren tornant a acompanyar dit s.r Gouernador fins alla haont lo hauían rebut.

Proffesso de corpus.

Dit dia a la tarda a les tres ores dits S.rs consellers ab sos promens se tornaren a ajuntar en la plassa de s.t Jau[m].e en forma de promenía e, estant junts en dita plassa sen anaren a casa la ciutat per causa de tractar com Jau[m].e Vilasecha apotechari y obrer lo present any de dita ciutat los hauía suplicat y suplicaua que attes estaua desganat ab un poch de febra que li era impossible poder anar a la professo que perso li fessen merce de surrogarli alguna persona en lloch seu que ell ho estimaría com es de raho: lo que per dits s.rs consellers consultat fonch resolt que lo s.r Fran.h Reuerter a qui tocaua lo seruir de obrer attes hauía de assistir en dita professo com a conseller que perso anomenas la persona li aparagues ser benemerita pera seruir dit offici y anar en dita professo lo qual s.r conseller quint anomena per dit effecte la persona de Pere Trelles nott[ari] real E feta dita electio dits S.rs consellers y promens en forma de promenía ab la musica deuant anaren a la seu per los llochs acostumats

entraren per lo portal major passaren per lo cor pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent las degudas cortesías al altar major sen passaren a la del euangeli haont aguardaren que dita professo isques assistinti ab la forma acostumada.

Has de aduertir que en dita professo noy assistí lo s.r Gouernador perso que los s rs canonges no volían que dit s.r anas darrera la custodia entre lo gramial y los apostols assistit de molts cauallers per acompanyarlo sino que anas sol perso que dits cauallers intorrompían la professo y sos criats inquietauan los dits apostols de modo que causaua mes risa que veneratio: vist lo qual per dit s.r gouernador y que feya que los criats noy fossen romanent sols ab dos o, tres cauallers per acompanyarlo per no anar sol y que a dits S.rs canonjes nols agradaua dexa de venir en dita Iglesia per no anar en dita professo. Nota que lo s.r Gouernador no ana a la professo.

DIUENDRAS a XIJ de dit a la tarda los s.rs Consellers anaren a la Iglesia de S.t Jau[m].e per assistir en la professo del santissim sagrament: aportaren las varas del talem com es costum. Proffesso de S.t Jau[m].e

DISSAPTE a XIIJ de dit. — En aquest dia a la tarda se feu la professo del San.im Sagrament en la Iglesia de s.t Miquel haont assistiren los S.rs Consellers aportant las varas del talem en dita professo conforme se acostuma. S.t Miquel.

DIUMENGE a XIIIJ de dit los s.rs Consellers ters y quart absents per ser anats a la Iglesia de S.ta María de la mar anaren a la Iglesia parrochial de nostra S.ra del Pi per assistir en la professo se feya del santissim sagrament a la qual professo dits S.rs consellers aportaren las varas del talem com es costum y la aguila ana en dita Iglesia del Pi per haueri ciutat. Proffesso del Pi.

DILLUNS a XV de dit dits s.rs Consellers anaren en la Iglesia de S.t Sebastia la qual es de la present casa per assistir en dita professo de corpus ab la forma acostumada. S.t Sabastia.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

DIMARS a XVJ de dit dits s.rs Consellers anaren en lo monestir de s.t Fran.co de Paula per assistir en dita professo de corpus que quiscun any se fa en dit monestir. Proffesso de S.t Fran[cis].co de Paula.

DIMECRAS a XVIJ de dit los s.rs consellers anaren en la Iglesia parrochial de s.t Just y s.t Pastor per assistir en la professo Proffesso de S.t Just.

de corpus en la qual dits s.[rs] consellers aportaren las varas del talem E [a] la que dita professo fou prop lo monestir dels Pares de la merce la custodia de plata haont estaua lo santíssim sagrament se rompe sens caurer lo que vist per los pares de dit monestir fonch treta una custodia en la qual mudaren la s.[ta] hostia consegrada y dita professo passa auant la volta ordinaria fins arribar en sa Iglesia.

Cap de octaua de corpus.

DIJOUS a XVIIJ de dit dia del cap de octaua de corpus a les tres ores de tarda los Srs Consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.[t] Jau[m].[e] en forma de promenía y de aquí anaren ab la musica deuant a la seu haont entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor pujaren al presbiteri per la part de la epistola y se assentaren a la part del euangeli haont se assentaren y despres se feu la professo ordinaria que quiscun any se es acustumada.

Consell de cent.

DISSAPTE a XX de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer.

S.[r] de Marca.

DIUMENGE a XXJ de dit a la matinada. — En aquest die arriba lo s.[r] de Marca a casa la ciutat haont fonch rebut per los s.[rs] Consellers a la porta de trentenari vella y entrat dins consistori segue entre lo s.[r] conseller en cap y segon haont assentats digue a dits s.[rs] consellers com lo excellentissim S.[r] marischal de Schamberg y Duch de Luí virrey en lo present principat de Cathalunya hauía assitiada la ciutat de Tortosa ab un numeros exercit de gent de Peu y de cauall y que se entenía ab lo fauor de Deu que dins breus dies se guanyaría dita plassa del que dits s.[rs] consellers se alegraren molt y despres de hauer donat gratias a dit s.[r] de la merce los feya dit s.[r] de Marca sen ana ab la matexa forma era vingut.

Auís del siti de Tortosa.

Festa de St Elm a Sta Clara.

E despres de sersen anat dit S.[r] los Srs Consellers ters y sise absents ab sas insignies consulars y masses altes anaren en lo monestir de Sta Clara de la present ciutat per assistir a la festa del glorios St Elm patro y aduocat dels mariners conforme quiscun any se acostuma en la qual festa assistiren dits S.[rs] Consellers oint lo offici en dita capella assentats en uns banchs ficats a la paret a la part del euangeli estant lo s.[r] conseller en cap mes prop del altar y los demes s.[rs] Consellers a son costat per llur orde y los S.[rs] consols de llotja a laltra part ab alguns mercaders antichs haont oiren lo offici y sermo ab la forma acostumada.

Dit dia a la tarda se tingue consell de cent en lo qual foren fetes las propositions y deliberations que en dit consell son de veurer. Concell de de Cent.

DISSAPTE a XXVIJ de dit. — En aquest dia hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell son de veurer. Concell de cent.

DIMA[R]S a XXX de dit. — En aquest die foren fetes crides per la present ciutat acerca de deuallar las monedas com a vuit del present es de veurer. Crida de d[e]uallar las monedas.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA conseller en cap.

[JULIOL]

DIUENDRES a IIJ de dit. — Los s.rs Consellers ters y quart absents anaren al Studi pera fer visita dels catredatichs conforme se acostuma. Visita al Studi.

DIUMENGE a V de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament [son] de veurer. Concell de cent.

DILLUNS a XIIJ de dit. — En aquest die foren tretes persones de Juy de promens per anar a la preso y despres de estar juntas en la casa de la Ciutat anaren los s.rs consellers ab dites persones a la preso ab la forma acostumada y despres arriba lo s.r Gouernador al qual los s.rs consellers lo isqueren a rebrer al portal de la sala y despres se assenta entre lo s.r conseller cap y segon y lo s.r assessor segue a ma dreta del primer prom e, foren trets Joan Rocha alias Roqueta Josep Boneu y Pere Canals adelats y inculpats de hauer intentat lo fugir de la preso y perso foren condempnats en que sels fossen donats cent assots per los llochs acostumats de la present Ciutat y que despres fossen tornats en ditas presons pera conexer dels delictes per los quals estauen presos e, feta dita judicatura dits s.rs sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts. Juy de promens.

DIMARS a XIIIJ de dit los dits Joan Roque (1) y Roqueta Joseph Boneu y Pere Canals foren assotats per los llochs acostumats de la present ciutat inseguint la condempnatio alt feta. Sentencia de açots.

---

(1) En la jornada anterior, es Rocha 'l cognom que l'Escrivà dietarista atribueix a aquest près.

Cadira de medecina: oposicions.

Dit dia a la tarda los s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren al studi pera prouehir una cadira de medicina a la qual hi hauia oposants.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

Concell de cent y noua del rendiment de Tortosa.

DIMECRES a XV. — En aquest die a la matinada se tengue consell de cent en lo qual estant junt arriba Joseph Soldeuila scriua rational de la present casa ab una carta que lo s.r canseller hauía donada a dit Soldeuila pera que legís a dits s.rs Consellers contenint en effecte com los nostres hauían enuestides las fortifications foranes de la ciutat de Tortosa a effecte de guanyar aquelles pera poder tenir la ciutat aprotxada axí que nostre S.r es estat seruit que no sols hauían guanyades dites fortifications foranes pero encara eran entrats dintre la ciutat la qual hauían guanyada costantlos molt poca gent sino fou lo s.r marques de la Trussa y musur Corbet los quals eran morts en dita pelea ab molts pochs soldats dels nostros y que tota la ciutat estaua rendida y los enemichs se eren retirats al castell de hont se esperaua que dins molt poch temps exiríen presoners de Guerra. Del qual dits S.rs consellers y consell de cent se alegraren moltissim y donaren las degudes graties a nostre S.r esparant que sa excellentia los escrigues carta de dit rendiment.

Salue a S.ta Eularia per lo rendiment de Tortosa.

Dit dia a la tarda los S.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a la seu y deuallaren a la capella de la gloriosa s.ta Eularia haont fou cantada una salue a cant de orga ab dos villansicos y dits los goigs de dita Gloriosa s.ta per agiment de Gratias estant lo[s] s.rs consellers agenollats a la part del euangeli y despres de hauer fet oratio se alsaren y sen anaren.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

Venguda del S.r de Marca per lo rendiment de Tortosa.

DISSAPTE a XVIIJ de dit. — En aquest die arriba en la present casa lo Illustrissim s.r de Marca a la tarda al qual los S.rs consellers isqueren a rebrer a la porta de trentenari vella y fent los deguts cumpliments sen entraren a consistori haont se assenta entre lo s.r conseller en cap y segon y axí assentat digue y referí a dits s.rs consellers com la plassa de Tortosa estaua rendida tant la ciutat com lo castell y que los castellans se eran rendits a merce de senyor y perso feu una llarga relatio del

modo en ques rendiren en virtut de una carta de creensa que portaua del s.r virrey y despres sen ana.

E despres dit die se tingue consell de cent en lo qual se dona raho de dita embexada per dit s.r de Marca feta ys llegí la carta del s.r virrey sobre las quals cosas fonch presa la deliberatio seguent

Concell de cent per lo rendiment de Tortosa.

«E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent que en demostratio de alegría y de graties per la merce que Deu nostre S.r es estat seruit fer ha est principat de la presa y rendiment de la ciutat y castell de Tortosa ques notoria referida en la propositio que perso esta nit quant tocara la aue maria manen los s.rs consellers se dispare la artillería dels baluarts de la part de mar y que dema dematí se cante un tedeum laudamus en la Iglesia catredal y que per medi de les persones aparexera als s.rs Consellers se suplique a dit molt Ill.e Capitol síe seruit hordenar se cante dit Tedeum y que axí mateix quant se cantara dit tedeum manen dits s.rs Consellers disparar dita artillería y que dilluns proxim los s.rs consellers fassen dir per las animes de Purgatori y en particular per les animes de les persones que son mortes en nostre exercit en dit rendiment dos mil misses en les parrochies y monestirs de la present ciutat y son territori donant de charitat per cada huna de dites misses quatre sous que en los dies se poran consertar ab dit molt Ill.e Capitol se celebren en dita Iglesia catredal tres officis solempnes a dos cors ço es lo primer dia celebrat offici del Santissim sagrament estant lo santissim sagrament patent tot lo die: lo segon die se celebre dit offici de la gloriosa verge y martir s.ta Eularia patrona nostra y lo tercer y ultim die per les animes dels deffunts moriren en nostre exercit ab sermo a quiscun offici y que los tres dies dels officis se fassen alimaries en la present ciutat en lo modo forma y manera se feren per lo rendiment de la vila y Castell de Perpinya y esta deliberat ab lo consell de cent tingut als 9 de setembre *1642* y que los S.rs consellers assistescan personalment a dits officis y tedeum y per aquells y per la sera necessaria y tots los demes gastos que per raho de dits officis y demes coses se offeriran hauer de gastar tinguen facultat y potestat dits s.rs consellers conforme ab lo present consell los done de gastar del compte mes despedit la quantitat del diner sera menester y que se scriguen cartes a les mag.ts del Rey y Reyna s.rs nostres y a altres persones a qui conuindra donantlos la norabona de

dita presa y rendiment de Tortosa que Deu nostre S.[r] es estat seruit fernos merce per medi del ex.[im] s.[r] lo duch Descamberch lloctinent y capita general de sa mag.[t] en lo present principat y Comptats que en dita presa y rendiment se es aportat valerosament com de sa ex.[a] se esperaue que apres de Deu nostre S.[r] se pot atribuir dita victoria a dit s.[r] Duch Descamberch y que per medi de un ciuteda o, militar anomenador per los s.[rs] consellers se enuíe una embaxada a dit s.[r] Duch Deschamberch lloctinent y capita general donantli la norabona axí de dit succes com de la millora de sa desgana ab una carta donant a dita persona que anira per sa anada estada tornada y aballiments (sic) de ell y de sos criats tres centes lliures.

Tedeum laudamus de Tortosa.

DIUMENGE a XVIIIJ de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers anaren a la seu ab ses insignies consulars per assistir al tedeum laudamus de gratias del rendiment de la plassa de Tortosa.

Vedat.

DILLUNS a XX de dit. — En aquest die se posa vedat en las Iglesias de la present ciutat de Bar[celon].[a] per hauer tirat unes scopetades a un capella la nit prop passada de las quals fonch nefrat: nostre s.[r] nos fasse gratia que sia auiat alsat y castigats los malfectors segons llur culpa.

Tedeum laudamus al palau per part dels s.[rs] deputats.

DIMARS a XXJ de dit. — En aquest die los s.[rs] consellers foren conuidats per part dels molt Ill.[es] S.[rs] deputats per assistir al offici de Gratias y Tedeum laudamus que dis S.[rs] deputats feyan en la Iglesia del palau de la comptesa y perso dits s.[rs] consellers ab ses insignies consulars partiren de la casa de la present Ciutat anants en dita Iglesia del Palau y a la que foren en lo portal major los S.[rs] deputats y oidors ysqueren a rebrer a dits S.[rs] consellers y posantse al costat y a la ma esquerra de dits s.[rs] consellers per son orde los acompanyaren fins al presbiteri haont se assentaren en banchs de vallut carmesí ço es los s.[rs] consellers a la part del euangeli y los s.[rs] deputats a la part de la epistola estant patent lo santissim sagrament y encontinent arriba lo s.[r] Gouernador al qual isqueren a rebrer dits S.[rs] deputats al portal de dita Iglesia acompanyantlo fins a dit presbiteri haont despres de hauer fet lo degut acatament al altar major se assenta en lo banch dels s.[rs] consellers y a ma dreta del s.[r] conseller en cap y axí assentats isque lo offici lo qual digue lo s.[r] d.[or] Ribelles capella de dita Iglesia y predica lo pare Pont carmelita descals E, acabat dit offici se digue lo tedeum laudamus sens pro-

fesso ni mourers del presbiteri y despres reseruaren nostre S.r y reseruat dit s.r Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.rs deputats fins al portal de dita Iglesia y despres sen anaren dits s.rs consellers als quals axí mateix acompanyaren dits s.rs deputats fins a dit portal.

DIMECRAS a XXIJ de dit partí de la present Ciutat lo s.r Fran.co Vila ciuteda embaxador anomenat per los Ill.es S.rs consellers en virtut del consell de cent celebrat a diuuit del present lo qual anaue al s.r Duch de Luí virrey en lo present principat de Cathalunya pera donarli lo parabien de la victoria alcansada en lo rendiment de la plassa de Tortosa. Embaxada al s.r Virrey.

DIUENDRES a XXIIIJ de dit a la matinada se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses fonch deliberat que attes se entenía que lo s.r virrey venía de Tortosa que perço se li fos feta entrada com dites y altres coses en dit consell llargament son de veurer. Concell de cent per lo s.r Virrey qui venía de Tortosa.

DISSAPTE a XXV de dit los s.rs consellers tingueren intelligenties certes que lo s.r Duch de Luí virrey entraría en la present ciutat lo die de dema si be venía desganat de Puagra y perso manaren preuenir lo necessari per dita entrada. Prevencions per la entrada del Virrey.

Dit die molt vespre arriba en la present ciutat lo s.r Fran.co Vila qui venía per part dels s.rs Consellers de donar la norabona al s.r virrey del rendiment de Tortosa. Embaixador al Virrey: tornada.

DIUMENGE a XXVJ de dit molt dematí partiren de la present ciutat lo s.r don Fran.h de Cartella y de Malla y lo s.r Joseph Ximenis y de Monrodon embaxadors qui anauen per part de la present ciutat a donar la benuinguda al s.r virrey. Embaxadors a donar la benuinguda al s.r virrey.

E despres a les nou ores arriba en lo consistori dels s.rs consellers dit S.r Fran.co Vila ils feu relatio com hauía trobat lo s.r virrey a Iguaalada y alla li hauía donat lo parabien per part del saui consell de cent del rendiment de la ciutat de Tortosa lo que dit s.r virrey stima molt y se offerí en lo que sa persona fos de conuenientia en utilitat del present principat de Catalunya y ciutat de Bar[celon].a y fet dit rahonament dit s.r Vila sen ana. Fran.co Vila.

Dit dia a las sinch hores de la tarde los s.rs consellers sise absent ab ses insignies consulars y masses altes anants a cauall assistits de molts cauallers y officials de la present casa se ajuntaren en lo pati de deuant casa la ciutat y junts que foren arribaren los s.rs consols de la llotja y encontinent lo s.r conseller segon un ciuteda y un militar deuallaren de cauall y entrats dins Entrada del s.r Virrei venint de Tortosa.

casa la ciutat ab los S.rs obrers y scriua de les obres feren la agraduatio la qual esta llargament en lo llibre que per dit effecte porta dit scriua de les obres y despres tornaren a pujar a cauall y anantsen los verguers deuant y despres los S.rs Consellers cap primer ab sos caualIers al costat en forma de bordo y axí consequatiuament los demes S.rs consellers sen anaren per la plassa de s.t Jau[m].e call auall bocaría carrer del hospital padro deuant les Hieronimes exint per lo portal de S.t Anthoni (haont estaua tota la musica de la ciutat) arribant fins mes amunt de la creu cuberta haont veren dit s.r virrey que venía ab los S.rs deputats los quals en ser prop de dits s.rs consellers dexaren a dit s.r virrey y sen anaren y lo s.r conseller en cap se acosta y posantseli al costat y a la ma esquerra li dona la norabona del rendiment de la plassa de Tortosa y vinguda a esta ciutat al qual dit S.r virrey respongue ab paraules de demostratio de molta alegría y offeriments a dits S.rs consellers y se posaren a caminar anant deuant la guarda y despres los verguers de la ciutat y de llotja y despres lo s.r Conseller sise ab sos cauallers al costat y axí consequatiuament los demes restant darrera lo s.r conseller en cap a ma esquerra de dit s.r virrey tot sol posantse los cauallers de la filera del s.r conseller en cap a la filera del s.r conseller segon e, despres venían los s.rs del consell real per son orde entraren per lo portal de S.t Anthoni haont tira tota la artillería y sona la musica passaren per lo carrer del hospital per la rambla portal de la drassana dormidor de S.t Fran.h dret a palatio per estar dit virrey cansat de son mal de poagra E, a la que foren a palatio dits s.rs consellers de cauall enfora se despediren de dit s.r virrey y sen tornaren a casa la ciutat ab los cauallers haont se disgregaren.

Nota que per dit effecte foren preuingudes cent atxes conforme se acostuma y per anar molt depressa dit s.r virrey qui sentía dolor en les cames anant a cauall nos pogueren encendrer totes per ser ja a palatio quant se ensenía.

Visita al S.r virrey.

DILLUNS a XXVIJ de dit dits S.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a palatio pera donar la benvinguda al s.r virrey yl trobaren en lo llit en una cambra de una alcoua prop de la sala pintada y assentantse dits S.rs Consellers y cubrintse li donaren la ben vinguda a esta ciutat offerintse de seruirlo en tot lo que per sa ex.a los fos manat suplicant al S.r li donas entera

salut: al que dit s.^{r} virrey respongue que estimaua molt la merce que li feyan y estaua ben çert de la voluntat de sa s.^{ria} y tota la present ciutat y que si cosa se offería en la qual ell pogues ser de utilitat acudiría ab molt gran gust: e, fet dit rahonament dits S.^{rs} consellers se alsaren y sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Bellem.

DIUENDRAS a XXXJ de dit a la matinada los s.^{rs} consellers ters absent anaren a la Iglesia del collegi de Bellem haont arribats se assentaren al presbiteri a la part del euangeli ab los banchs de vallut carmesí per estar nostre S.^{r} patent hoiren lo offici y sermo que en dita Iglesia se celebra lo qual acabat sen tornaren.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

[AGOST]

Alimarias de Tortosa.

DISSAPTE al primer de agost 1648. — En aquest die al vespre se comensaren las alimaries per lo rendiment de la plassa de Tortosa en executio de la deliberatio per lo saui consell de cent feta a diuuit de Juliol y perso al vespre al toch de la oratio se tira tota la artillería.

Vice-Rector del Estudi: nominació.

Dit dia anaren los S.^{rs} consellers al studi pera fer visserector en lo qual carrech fonch anomenat lo s.^{r} d.^{or} Hiecinto Bonells p[reve].^{re} y beneficiat en la seu.

Festas del rendiment de Tortosa.

DIUMENJE a IJ de dit. — En aquest dia se tingue patent lo S.^{im} Sagrament a la Seu y perço los s.^{rs} concellers a la matinada ab sas insignias consulars y massas altas anaren en dita Iglesia. Entraren per lo portal de las claustras y puiaren al presbiteri per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar maior sen passaren a la part del euangeli no obstant que estaua parat lo strado del s.^{r} Virrey se assentaren en los banchs en dita part y al cap de una stona arribaren los molt Ill.^{es} S.^{rs} deputats y saludant al altar maior y despres a dits s.^{rs} concellers se assentaran en altras banchs a la part de la epistola E al cap de una stona entenent dits S.^{rs} concellers que lo s.^{r} virrey arribaua lo isqueran a rebrer al portal maior de dita Iglesia y posantse lo s.^{r} conceller en cap a la ma squerra y los demes deuant lo acompanyaren fins al presbiteri anant darrera tots los s.^{rs} del concell

real E a la que foren en dit presbiteri se assentaren ço es lo s.^{r} Virrey en son strado a la part del euangeli los S.^{rs} concellers ab los banchs a la part de la epistola y los s.^{rs} deputats en uns banchs deuant lo altar maior arreconats a la rexa del presbiteri y a la que estigueran assentats oiran lo offici y lo sarmo y a la que se alça nostre S.^{r} tira tota la artillería y a la que lo offici fonch acabat lo s.^{r} virrey sen ana açompanyantlo los S.^{rs} concellers fins a la porta de la Iglesia y despres sen anaren los s.^{rs} deputats y despres los s.^{rs} concellers.

Has de haduertir que tot lo dia estigue patent lo S.^{im} Sagrament per deliberacio del saui concell de cent y axí mateix se feran alimarias al vespra.

Festas del rendiment de Tortosa y contencio ab lo Ill.^{e} Capitol.

DILLUNS a IIJ de dit se feu altra offici en dita Iglesia de la seu de la gloriosa Sta Eularia per dit rendiment de Tortosa y perso los S.^{rs} consellers ab ses insignies consulars ab los verguers y masses altes anaren en dita Iglesia y a la que entraren trobaren ya lo offici comensat pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaren a la del euangeli y se assentaren en los banchs y al cap de una estona vingueren los s.^{rs} deputats y se assentaren a la part de la epistola E, a la que lo sermo fou comensat tingueren auís los s.^{rs} Consellers que lo s.^{r} Virrey venía del que feren gran admiratio per no veurer lo strado parat en dit presbiteri y perso se alsaren y anaren a rebrel al portal de dita Iglesia com se acostuma e, a la que foren en dit portal ysqueren alguns s.^{rs} Canonges del cor pera rebrer dit s.^{r} virrey volentse posar entre los s.^{rs} consellers y sa excellentia vist lo qual los s.^{rs} consellers los digueren que entre los s.^{rs} consellers y virrey no si posaue ninguna persona ni entre lo Sr Rey y concellers etiam que fos Grande y a dits S.^{rs} canonges nols tocaua exir a rebrer lo s.^{r} virrey ans be dits Srs Concellers acostumauen y hauían acostumat sempre de exir a rebrer a dit s.^{r} virrey al portal de dita Iglesia E, no volent dits s.^{rs} canonges moures de entre los S.^{rs} consellers y prop lo s.^{r} virrey fonch forsos dirloso alt axí que se mogue alguna questio de paraules entre los s.^{rs} consellers y canonges lo que sentí molt dit s.^{r} virrey y en particular digue estas paraules (Esto es perder el decoro a Dios y a mí) E a la que lo s.^{r} Virrey fonch en lo cor los Srs Canonges lo dexaren acompanyantlo dits s.^{rs} consellers fins baix a la capella de s.^{ta} Eularia haont li hauían parat lo strado deuant lo altar haont dit s.^{r} virrey se agenolla y

los s.^{rs} consellers junt als banchs de la part de la epistola y los s.^{rs} del consell real a la part del euangeli y encontinent lo capella de dit s.^{r} virrey se reuestí y celebra una missa baxa la qual dit s.^{r} virrey ohí y en lo entretant los Srs Consellers me enuiaren a mí dit Joseph Soldeuila scriua rational al presbiteri pera parlar als S.^{rs} deputats donantlos auís del succehit y que lo s.^{r} virrey no pujaua en dit presbiteri suplicantlos perdonassen que en sersen anat dit s.^{r} virrey acudirían en dit presbiteri E, a la que dita missa fonch acabada dit s.^{r} virrey y senyors del consell real sen anaren acompanyant dits s.^{rs} consellers a dit s.^{r} virrey fins a la porta y despres sen tornaren al altar major en dit presbiteri haont acabaren de hoir dit offici lo qual acabat dits S.^{rs} deputats sen anaren y al cap de una stona los s.^{rs} Consellers los quals estauen molt disgustats ab dits S.^{rs} canonges tant per hauer comensat lo offici antes de ora com encara per hauer moguda la questio que hauían moguda al portal acostumant dits Srs Consellers de exir a rebrer a dit s.^{r} Virrey en dit portal.

Dit die al vespre se continuaren en fer dites alimaries per tota ciutat ab la forma acostumada. Alimarias.

DIMARS a IIIJ de dit. — En aquest die a la matinada se tingue consell de cent en lo qual se proposa y dona raho de la questio y debat se tingue ab lo Ille. capitol lo die de air y de la pretentio dels s.^{rs} capitulars en lo qual se feu la deliberatio seguent Concell de cent per la contencio del capitol.

«E lo dit consell feu la deliberatio y conclusio seguent Attes que lo fet proposat es de la chalitat ques dexa considerar que perso los s.^{rs} consellers anomenen vuit persones del present consell ab igual numero de estamens las quals ab los s.^{rs} consellers miren y attentament se enteren dels exemplars de la present casa confarents a la materia proposada y conforme ells vejen lo que aparexera deu fer la present Ciutat en son benefici en raho de dit fet ab referiment en altre consell pera dissapte primer vinent en lo qual se pendra la resolutio que mes conuindra y que per un ciuteda y un militar del present consell per sa s.^{a} anomenadors se fassa lo die de vuy una embaxada a sa Ex.ª significantli quant apaserada està esta ciutat del disgust judica tingue sa ex.^{a} lo die de air en la catredal de esta ciutat manant considerar la justa causa tingueren los S.^{rs} consellers en voler conseruar sas preheminenties y prerogatiues en las ocasions qual fou la de air y altres totes que han sucehit en rebrer aquesta ciutat Prohibeix als s.^{rs} concelles de anar a la Seu.

sos Reys y senyors y sos lloctinents en aquel y altros puestos confiant que sa ex.ª ho tindra a be y que en tot honrrara y fara merce a esta ciutat com ho suplica Y que en lo interim que tardara la materia a pendrer lo assiento conuenient lo qual se haje de pendrer pera dissapte primer vinent y proposar los S.rs consellers aquest fet aquell dia en lo saui consell de cent se abstinguen los s.rs Consellers de assistir en dita catredal fins delibere altra cosa lo saui consell de cent y que en lloch del aniuersari se hauía de celebrar lo die de dema sien celebrades dos centes misses de requiem per repos de las animes de les persones que hauían de participar del suffragi de dit aniuersari celebradores en las Iglesias que aparexera a dits S.rs Consellers ab charitat de dos reals per cada missa y que [de] la present deliberatio en en aquest cap donen notitia los s.rs consellers al molt Ille. capitol de dita catredal per medi del síndich de la present ciutat pera que no fasse celebrar dit aniuersari a gastos de dita ciutat.»

Junta de capitol.

DIMECRAS a V. de dit. — En aquest die se ajunta la Junta de capitol en la qual se dona comissio a dos persones de dita Junta pera que ab lo scriua rational de la present Casa se sercassen y vessen los exemplars se trobarían en fauor de dita ciutat en orde de dita contentio.

Junta de capitol.

DIUENDRES a VIJ de dit se torna a ajuntar dita Junta y en ella se llegiren lo paper de exemplars se hauían trobats y fet la qual Junta deslibera que dit paper fos pujat y llegit al saui consell de cent.

Martí.

DISSAPTE a VIIJ de dit a la tarda hi hague consell de cent en lo qual en primer lloch se llegí una carta a dits S.rs consellers donada per part del doctor Fran.h Martí y Viladamor la qual y la deliberatio que en orde de dites coses se prengue llargament en dit consell es de veurer (1).

Consell de cent en materia del capitol.

E, despres acerca de ditas materias del Ille. capitol se feu la propositio y deliberatio seguent

«E despres lo s.r Conseller en cap de voluntat dels demes s.rs Consellers sos companys dona per propositio al dit consell un paper o, memorial dels exemplars fets per los S.rs consellers y Junta nomenada per la contentio dels canonges de la seu y una deliberatio feta per los S.rs consellers ab vot y parer de dita

(1) V. lo document B del *Apèndix XX*.

Junta a 7 del corrent en orde de dita contentio lo qual memorial y deliberatio foren llegits al dit consell y dit memorial es del thenor seguent.

✠

(1) «Molt Ill.[es] Senyors

Las Vuyt Personas del saui Consell de Cent en igual numero de staments per los Molt Ill.[es] s.[rs] Consellers anomenades en exsecutio de la deliberatio per V. S.[a] feta [a] 4 del present en orde a les perrogatiues y preheminensias tenen dits senyors Conseller[s] de exir a, rebrer lo s.[r] Virrey al Portal de la seu han mirat y exactament considerat y debatut dita materia y han trobat los Exemplars seguents.

P[rim].[o] en un llibre gran cubert de cuyro vermell ab las Armas de la Ciutat intitulat «Ceremonial dels Mag.[chs] Consellers y Regiment de la Ciutat de Bar[celon].[a] y Sumari o, Rubrica de cosas memorables de dita Ciutat» fet per Esteue Gilabert Bruniquer nott[ari] de Bar[celon].[a] y tret auctenticament dels Dietaris, Registres y altres llibres de dita Ciutat en lo capitol segon titol «Ceremonial dels Consellers de Bar[celon].[a]» fol. 17. se troben las Paraulas seguents: «A 8. de x.[bre] festa de n.[a] s.[a] los Consellers van a la seu ab Promens aplegantse al porxo de s.[t] Jaume ett.[a]» Y despres mes auall diu: «y si en dita jornada o, altres qualseuol que sien lo Rey, o, Virrey o, Cardenal vindran a la seu o, a las Iglesias ahont los Consellers y seran los dits Consellers ixen fins a la porta pera rebrel yl acompanyen fins al altar y apres acabat lo offisi lo tornen a companyar fins a la porta ett.[a]» lo qual Ceremonial la present Ciutat sempre ha obseruat y obserue per guardar las preheminensias y Ceremonias reals que per sos Reys a dita Ciutat son estades encomanades com en particular se veu en lo llibre de Registre de Lletras Reals segon fol. 21 ab una lletra que lo Rey escrigue a la Ciutat a 22 de 7.[bre] *1575* ab la qual entre altres coses scriu las paraules seguents: «Aun que del cuydado que teneys de la conseruation de nuestras preheminencias y Ceremonias Reales quedamos muy seruido y os les encomendamos de nueuo» en virtut de la qual lletra los s.[rs] Consellers sempre han procurat ab tot effecte de

---

(1) Aquest document, contengut en tres fulls de paper cosits formant quadern, apareix unit per inserta en *Dietari*.

guardar dites preheminencias y en particular la de exir a rebrer
2 lo s.^{r} Virrey al Portal de la seu com se veu en lo dietari 22.^{e} fet per Fran.^{c} Pedralbes nott[ari] de Bar[celon].^{a} y escriua Rational de la present Casa en diada de 25 de Agost *1598* en lo qual dia se feu una solemne proffesso per Pregaries per la salut y vida del s.^{r} Rey Phelip segon per la qual Proffesso anaren los s.^{rs} Consellers a la seu y diu dit dietari las Paraules seguents: «Dit dia A las tres horas despres dinar anaren los dits s.^{rs} Consellers a la dita seu pera companyar la dita Proffesso ahont trobaren ja los capellans de las Parrochias y los frares dels Monestirs que hauían acudit per anar a la dita Proffesso y poch apres arribat en dita seu lo s.^{r} llochtinent general ab alguns Cauallers al qual isqueren dits s.^{rs} Consellers a, rebrer cerca del Portal major de dita seu y encontranse ab ell dit s.^{r} Llochtinent general apres de hauer pres aigua baneyta se atura y junta tots los dits s.^{rs} Consellers ab ell y los dona cumplida raho del que sabía y tenía entes de la salut y ser de sa Mag.^{t} y com ell sabent la dita indispositio hauía procurat y donat orde en ques fesen las Pregaries que se acostuman fer en semblant[s] maleltías y necessitats E apres lo dit s.^{r} Llochtinent general y s.^{rs} Consellers sen anaren junts al altar major ett.^{a}» E en altre llibre ab cubertas de Pregamí intitulat «Dietari 24.^{e}» aportat per Esteue Gilabert Bruniquer en dit temps scriua rational de la present Casa en jornada de 9 de Juny *1605* per la festiuitat de Corpus dits s.^{rs} Consellers y Promens anaren a la seu en lo qual dietari dit dia se troben las paraulas seguents: «Dijous a 9. en aquest dia festa de Corpus Xpi. los s.^{rs} Consellers se ajuntaren al porxo de s.^{t} Jau[m].^{e} y acompanyats ab sos promens ab la musica deuant anaren a la seu ett.^{a} E despres dinar se aplegaren altre vegada al Porxo de s.^{t} Jaume y ab la matexa Ceremonia anaren a Vespres a la seu y acabades vingue lo s.^{r} Virrey e, isqueren fins a la Porta pera companyarlo y feuse la Proffesso acostumada.»

3 Item en altre Dietari de full gran ab cubertas de Pregamí de temps de Montserrat Riera nott[ari] y scriua rational de la present Casa en diada de 13 de Agost *1590* se troba lo Exemplar seguent: «Dijous a 13 dit dia ana sa Altesa a Vespres a la seu conuidat per los s.^{rs} Consellers per anar a la Proffesso y isqueren a rebrel los s.^{rs} de Consellers fins al Portal gran de la seu y anaren tots fins al altar major E mes en apres vingue lo Ill.^{m} y R.^{m} senyor Cardenal de Joyoza y tambe isqueren los s.^{rs} de

Consellers a rebrel fins al Portal major de la seu yl acompanyaren fins al altar major ett.[a]»

Item en altre Dietari gran ab cubertas de Pregamí fet per Hieronym Sabata nott[ari] de Bar[celon].[a] y scriua Rational se troban los Exemplars seguents. PRIMERAMENT en jornada de 3 de Juny *1627* per lo die o, festa de Corpus se troba continuat lo seguent: «Dijous a 3. de djt festa del cos presios de Jesu Christ en aquest dia los s.[rs] Consellers cap, ters, y quart per estar lo segon y quint de mala gana se ajuntaren en lo Porxo de s.[t] Jaume y de allí acompanyats ab Promens anaren a la seu a hoir lo offisi y sermo y quant foran a la seu se asentaren alt al altar major de dita seu en los Banchs nous de Vallut carmesí a la part del Euangeli y al cap de una estona los s.[rs] Consellers isqueren a rebrer a la porta de dita seu lo s.[r] Virrey qui vingue tambe a hoir lo offisi yl acompanyaren fins al altar major ett.[a] E mes dit dia despres dinar dits s.[rs] Consellers Cap, ters, y quart per estar lo segon y quint de mala gana se ajuntaren a las tres horas a la plasa de s.[t] Jaume y de allí ab Promens anaren a la seu per anar a la Proffesso de dit dia de la festa de Corpus E, allí se asentaren alt en lo altar major en los banchs nous guarnits de Vallut carmesí a la part de la Epistola ab sos proms al costat per quant lo s.[r] Virrey estaua ab son estrado de laltra part del Euangeli lo qual arriba al cap de una estona que los s.[rs] Consellers foren arribats en dita Seu y lo isqueren a rebrer fins a la porta de dita Seu y lo acompanyaren dits s.[rs] Consellers fins al altar major com es costum.»

Item En dit Dietari en jornada de 22 de Juny *1628* per la festiuitat de Corpus se troba lo Exemplar seguent. «Dijous a 22 de dit festa de Corpus los s.[rs] Consellers se ajuntaren dematí a las 9 horas al Porxo de s.[t] Jaume e, de allí ab sos Promens ab la musica deuant anaren a la seu a ohir lo offisi y sermo lo qual digue de Pontifical lo s.[r] Bisbe de Barçelona y los s.[rs] Consellers ab sos Promens estigueren asentats a la part de la Epistola del altar major ab los banchs nous de vallut carmesí per estar lo s.[r] Virrey al altra part del Euangeli ab son estrado y al entrar de dita seu y apres de acabat lo offisi los s.[rs] Consellers lo isqueren a rebrer y lo acompenyaren fins al Portal de dita seu. E dit dia despres dinar a las tres horas los dits s.[rs] Consellers se ajuntaren a la plasa de s.[t] Jaume y de allí ab sos Promens ab la musica deuant enaren en la seu e, se asentaren alt al altar major a

la matexa part de la Epistola en dits Banchs nous per estar al altre part del Euangeli la Cadira y estrado del s.r Virrey quey hauía de anar al cap de una estona y ana lo s.r virrey y los senyors Consellers lo isqueren a rebrer al Portal de dita seu yl acompenyaren fins al altar major y allí se asentaren ett.a»

Item en dit Dietari en jornada de 25 de x.bre *1628* Per la festa de Nadal se troba altre exemplar seguent: «Dilluns a 25 de dit festa de la natiuitat de n.e s.r Déu Jesu christ los s.rs Consellers se ajuntaren a las nou horas de dematí en lo Porxo de s.t Jau[m].e e, de allí ab dita Promenía ab la musica deuant anaren a la seu a hoir lo offisi y sermo y quant foren a la seu al cap de una estona entenent que lo s.r Virrey venía lo isqueren a rebrer al Portal major de dita seu y lo acompenyaren fins dalt al altar major anant deuant los quatre s.rs Consellers ab sos Promens al costat y lo s.r Conseller en Cap a la ma esquerra del s.r Virrey.»

Item en dit dietari en jornada de 17 de Juny *1629* per la festiuitat de Corpus se troba altre Exemplar seguent: «Dit dia despres dinar los s.rs Consellers anaren tambe ab promens a la seu y al cap de una estona arriba lo Ex.m Duch de Feria Llochtinent y Capita general y los s.rs Consellers lo isqueren a, rebrer a la Porta de dita seu yl acompenyaren fins al altar major anantli al costat a la ma esquerra lo s.r Conseller en cap y los altres s.rs Consellers deuant ab los Promens al costat.»

Item en dit Dietari en jornada de 30 de Maig *1630* se troba altre exemplar seguent per la festiuitat de Corpus: «Dit dia despres de dinar a las quatre horas los s.rs Consellers se ajuntaren a la Plasa de sanct Jaume de allí ab sos Promens ab la musica deuant anaren a la seu y allí se asentaren alt al altar major a la part de la Epistola ab lo Banch cubert de Vallut carmesí per estar a laltra part del Euangeli la Cadira y strado del s.r Virrey quey hauía de anar y al cap de una estona y ana lo s.r Virrey y los s.rs Consellers lo isqueren a rebrer al Portal de dita seu y lo acompanyiaren fins al altar major.»

Item en dit Dietari sots jornada de 19 de Juny *1631* se troba per la festiuitat de Corpus altre exemplar seguent: «Dijous a 19 de dit festa de Corpus dematí a las 9 horas los s.rs Consellers se ajuntaren al Porxo de sanct Jaume ab sos Promens E, de allí anaren a la seu a hoir lo offisi y al cap de una estona que los s.rs Consellers foren en la seu vingue lo s.r virrey y los s.rs Con-

sellers lo isqueren a rebrer a la Porta de dita Seu yl acompenyaren fins alt al altar major.»

Item en altre Dietari ab Cubertas de Pregamí sots jornada de 15 de Juny *1634* se troba altre exemplar seguent per la festiuitat de Corpus: «Dit dia despres dinar los s.[rs] Consellers se ajuntaren ab dita Promenía a las quatre horas en dit Porxo de s.[t] Jaume y de allí anaren en dita Seu per acompanyar la Proffesso y al cap de una estona vingue lo s.[r] Virrey acompanyat ab lo Real Consell y los senyors Consellers lo isqueren a rebrer fins al Portal major de dita seu y allí los tres s.[rs] Consellers quiscuns se posaren deuant absent lo quart per malagana y lo s.[r] Conseller en cap sol se posa a la ma esquerra del s.[r] Virrey y derrera del s.[r] Virrey anauen lo s.[r] Canseller y s.[r] Regent y apres tot lo Real Consell de dos en dos.»

Item en altre Dietari ab cubertas de Pregamí fet per Pere Mallol nott[ari] scriua Rational de dita Casa y en jornada de 12 de fabrer *1643* se troba en diada de la Gloriosa s.[ta] Eularia altra exemplar seguent. «Dijous a 12 de dit dia de la Gloriosa Verge y martir s.[ta] Eularia Patrona y Aduocada nostra al matí los s.[rs] Consellers acompanyats de sos Proms se ajuntaren en lo Porxo de s.[t] Jaume y se asentaren en los Banchs de Vallut carmesí de la Ciutat y junts que foren acompanyats de la musica anaren a la seu per los llochs acostumats entraren per lo Portal major passaren per lo mitg del cor y muntaren al presbiteri per la part de la Epístola y sen passaren a la part del Euangeli y se assentaren en los Banchs de vallut carmesí de la Ciutat: al cap de un rato vingue sa Ex.[a] los s.[rs] Consellers lo isqueren a rebrer al Portal major yl acompanyaren fins a son estrado anant los s.[rs] Consellers deuant y lo s.[r] Conseller en Cap a ma esquerra del s.[r] Virrey.»

Item en altre dietari ab Cubertas de Pregamí lo qual vuy aporta Joseph Soldeuila nott[ari] publich de Barcelona y escriua Rational de la present Casa se troba continuatio de dits exemplars en las diadas seguents. Primo en diada de 16 de Abril *1645* dia de Pasqua de Resurectio se troba lo exemplar seguent: «Diumenge a 16 de dit dia de Pasqua de Resurectio dit dia al matí los s.[rs] Consellers acompanyats de sos Promens se ajuntaren en lo Porxo de s.[t] Jaume y junts que foren acompanyats de la musica anaren per los llochs acostumats en la seu entraren per lo Portal major passaren per lo mitg del cor y muntaren al presbiteri

ahont segueren a la part del Euangeli y estant asentats arriba lo s.r virrey y dits S.rs Consellers se alsaren y isqueren a rebrerlo al Portal major y apres pujaren al Presbiteri anant lo s.r Virrey a ma dreta del s.r Conseller en cap segueren ett.a»

Item a 8 de x.bre de dit Any *1645* se troba altre Exemplar seguent Per la festiuitat de n.a s.a «Diuendres a 8 de dit dia de n.a s.a en aquest dia los s.rs Consellers ab sos Promens a las vuyt horas de matinada se ajuntaren en forma de Promenía al Porxo de s.t Jaume com es costum y de allí sen anaren a la seu ab cotxos no podent anar ab manestrils tabalicos y trompetas com se acostuma a causa de Pluja que feja molt fanch E, arribats a la seu entraren ab la musica deuant per lo Portal major passaren per lo cor pujaren al Presbiteri per la part de la Epistola y fent los deguts acataments al altar major passaren a la del Euangeli ahont no obstant lo estrado de sa Altesa estaua parat fent oratio primer en dit altar se asentaren en los Banchs cuberts de vallut per de aquí que Sa Altesa vingues y al cap de un rato se tingue auís que venía al qual sabut per dits s.rs Consellers se alsaren yl anaren a, rebrer ab dits Promens fins al Portal major ahont posantse lo s.r Conseller sise ab son Prom deuant y axí consequtiuament los demes lo s.r Conseller en cap se resta darrera y a ma esquerra de sa Altesa y lo Prom del s.r Conseller en cap se acomoda ab los demes.»

Item a 11 de dit mes de x.bre *1645* y per la Professo feren en la seu la confrarían dels mestres de Cases pera portar las Reliquies del sancts martirs de Gerona se troba altra exemplar seguent. «Dit dia a la tarda los senyors Consellers en forma de Ciutat sen anaren a la seu per assistir a la Professo que la Confraría dels mestres deCases de la present Ciutat hauía de fer per anar a sercar la Reliquia dels dos sancts mestres de cases dels quatre sancts martirs de Gerona las quals eran en lo Portal nou de la present Ciutat que las aportauan per part de dita Confraría de la Ciutat de Gerona per hauerlas donades lo Ill.e Capitol de dita Ciutat a dita Confraría: arribaren en dita Iglesia dits s.rs Consellers quart y sise absents y pujats en lo Presbiteri fent los deguts acataments en lo altar major se assentaren a la part del Euangeli feta empero primer oratio y al cap de una estona lo s.r Virrey arriba en dita Iglesia exint los dits s.rs Consellers a rebrerlo al Portal major ahont posantse deuant los demes resta dit s.r Conseller en cap darrera a ma esquerra de dit s.r Virrey y axí anant lo acompanyaren en dit presbiteri ett.a»

Item en dit dietari en jornada de 12 de febrer *1646* y per la festiuitat de la Gloriosa s.[ta] Eularia se troba altre exemplar seguent. «Dilluns a 12 de dit dia de la Gloriosa s.[ta] Eularia Patrona y Aduocada de la present Ciutat en aquest dia a las vuyt horas de la matinada los s.[rs] Consellers ab sos Promens se ajuntaren al Porxo de s.[t] Jaume en forma de Promenía ab los Banchs de Vallut de la Ciutat y de aquí sen anaren ab las trompetas y manestrils y verguers deuant a la seu ahont entraren per lo Portal major de dita Iglesia passaren per lo cor y pujaren al Presbiteri per la part de la Epistola ahont fent los deguts acataments al altar se assentaren en los Banchs cuberts de Vallut en dita part de la Epistola per estar lo estrado de sa Altesa parat a la part del Euangeli y al cap de una estona tenint notitia que dit s.[r] Virrey arribaua isquerenlo a resebir al Portal major de dita Iglesia com es costum fentli los deguts cumpliments lo acompenyaren fins dit Presbiteri ett.[a]» «Dit dia a la tarda dits s.[rs] Consellers ab sos Promens se tornaren ajuntar en dit Porxo de s.[t] Jaume en forma de Promenía y junts que foren lo scriua Rational acompanyat de la musica trague lo Pando de s.[ta] Eularia de casa de la Ciutat y lo aporta en lo Porxo de s.[t] Jaume ahont los s.[rs] Consellers eran y la Musica se posa deuant y despres lo Pando y per los llochs acostumats anaren en la seu entraren per lo Portal major y passaren per lo mitg del Cor muntaren al Presbiteri per la part de la Epistola ahont se asentaren en dita part ab los Banchs cuberts de Vallut y al cap de un rato arribaren en dit Presbiteri los molt Ill.[es] s.[rs] Deputats los quals fent los deguts acataments al altar major y dits s.[rs] Consellers se asentaren en uns Banchs que estauen areconats a la Barana de dit Presbiteri deuant lo altar major y al cap de una estona tenint notitia dits s.[rs] Consellers e, Promens que lo s.[r] Virrey arribaua se alsaren y fent las degudas reuerensias al altar major y cortesía a dits s.[rs] Deputats lo isqueren a rebrer fins a dit Portal ahont lo acompanyaren fins al Presbiteri anant lo s.[r] Conseller en cap a ma esquerra de sa Altesa y los demes s.[rs] Consellers e, Promens deuant E, quant foren ett.[a]»

Item en dit dietari en jornada de 18 de Mars *1646* y per lo Tedeum de Grasias se celebra en dita Iglesia per part del molt Ill.[e] Capitol per serse descuberta la Conspirasio se troba altre Exemplar seguent. «Diumenge a 18 de dit en aquest dia los s.[rs] Consellers sise absent dematí anaren a la seu per assistir al

Tedeum de Gracias se celebraua en dita Iglesia per Part del Molt Ill.[e] Capitol per serse descuberta la conspiratio dalt mensionada: entraren per lo Portal major passaren per lo mitg del cor pujaren al Presbiteri per la part de la Epistola y fent los deguts acataments sen passaren a la part del Euangeli ahont se asentaren ab los banchs cuberts de Vallut de la Ciutat no obstant que en dita part estaua parat lo estrado de Sa Altesa qui hauía de assistir en dit Tedeum fins que dit s.[r] Virrey vingues y al cap de una estona arribaren los Molt Ill.[es] s.[rs] Deputats y Oydors los quals pujats en dit Presbiteri fent las degudas cortesías al altar major y a dits s.[rs] Consellers se assentaren en los banchs de la part de la Epistola y al cap de un poquet tenint entes dits s.[rs] Consellers que lo s.[r] Virrey arribaua lo isqueren a rebrer al Portal major acompanyantlo fins al Presbiteri ett.[a]»

Item «Dilluns a 19 de dit en aquest dia los s.[rs] Consellers sise absent dematí anaren a la seu per assistir al offisi de Gracias se celebraua en dita Iglesia en virtut de la Deliberatio ultimament en lo present Dietari expresada: ferense las matexas Ceremonias que lo die passat accepto quey fou lo Consell Real lo qual segue ab banchs detras del s.[r] Virrey.»

Item en dit Dietari en jornada del p[rime].[r] de Abril *1646* per la festiuitat de Pasqua se troba altre exemplar seguent. «Diumenge al p[rime].[r] de Abril *1646* en aquest dia los s.[rs] Consellers sise absent per malaltía se ajuntaren ab sos Promens al Porxo de s.[t] Jaume en forma de Promenía y de aquí sen anaren a la Iglesia de la seu ab la musica de deuant per los llochs acostumats: entraren per lo Portal major passaren per lo cor pujant al presbiteri per la part de la Epistola passantsen a la part del Euangeli ahont se asentaren per no esseri lo estrado de sa Altesa parat y a la que lo offisi estaua molt auant tingueren noua que sa Altesa venía y encontinent lo isqueren a, rebrer al Portal major acompenyantlo fins al Presbiteri ahont se asenta ett.[a]»

Item en dit Dietari en jornada de 15 de Abril *1646* y per la Benedictio de la terra se feu dit dia se troba altre exemplar seguent. «Diumenge a 15 de dit en aquest dia se feu la Benedictio de la terra inseguint lo Jubileu de sa Sanctedat vingut y publicat per lo s.[r] Vicari general a 8 del present y per dit effecte a la tarda los s.[rs] Consellers cap absent per tenir lo s.[r] Don Fran.[c] de Sorribes son Germa mal ab ses insignies Consolars anaren a

la seu y al cap de una estona arriba sa Altesa al qual isqueren a rebrer al Portal major acompanyantlo fins al presbiteri ahont se asenta ett.[a]»

Item en dit Dietari en jornada de 21 de Abril *1647* dia de Pasqua se troba altre exemplar seguent. «Dit dia a las nou horas de la matinada los s.[rs] Consellers ab sos Promens se ajuntaren en la Plasa de s.[t] Jaume en forma de Promenía com es costum y de aquí anaren a la seu ab Musica deuant per los llochs acostumats y arribats en dita Iglesia entraren per lo Portal major passaren per lo cor y pujaren al Presbiteri per la part de la Epistola y fent lo degut acatament al altar major sen passaren al del Euangeli ahont despres de hauer feta oratio tingueren notitia que lo s.[r] Virrey venía y en continent lo isqueren a rebrer al Portal de dita Iglesia acompanyantlo fins al dit Presbiteri com es costum.»

Dels quals exemplars per differents Scriuans Rationals en los dietaris de la present Ciutat continuats se veu clarament que dits s.[rs] Consellers inseguint lo dit Ceremonial fet per dit Bruniquer y obseruant les perrogatiues y preheminensias Reals en virtut de dita Carta alt mensionada han acostumat y acostumen de present de exir a rebrer dit s.[r] Virrey al Portal major de dita Seu sempre que dit s.[r] ve en dita Iglesia trobansi dits s.[rs] Consellers.» (1).

E, lo dit consell feu [la] deliberatio seguent que per un ciuteda y un militar del present consell per sa S.[ia] anomenadors se fasse una embaxada a sa Ex.[a] entregantli los exemplars llegits al present consell conforme los quals sera seruit manar veurer la justa causa ha tingut esta ciutat de conseruar ses prerogatiues y preheminenties confiant que en tot la honrrara y fara merce com ho suplica y que fins altre cosa sie deliberada per lo present consell sien seruits los s.[rs] consellers de abstenirse de anar a la Iglesia major.»

DILLUNS a X de dit los s.[rs] consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.[rs] deputats. Conferencia.

DIMARS a XJ de dit se tingue consell de cent en lo qual hi hague una embaxada de part dels molt Ill.[es] s.[rs] deputats en la qual representauen lo viu sentiment y notable desconsuelo tenían del encontra o, contentio nouament sucitada entre los s.[rs] conse- Concell de cent posantse los s.[rs] deputats per medianers en materias del capitol.

(1) Aquí acaba 'l memorial insertat.

llers y lo molt Ill.e capitol de la catredal Iglesia de la present ciutat affectant fer molts empleos en seruey del saui consell de cent y correspondrer axi mateix a la conformitat y correspondentia tenen las dos casas offerintse obrar per sa part tot lo possible pera poder ajustar dita contentio y encontra suplicant merexer de ma de dit consell dit fauor y semblantment en dita embaxada se tractaren altres coses de hiziendes confiscades que fos suplicat al rey nostre S.r fes merce als catalans que seruexen de dites hasiendes confiscades.

Questio de les dobles per pagar las carns.

E, tambe se proposa acerca de la contentio hi hauía entre los assentistes de las carns de molto y la present ciutat en materia de les dobles a tot lo qual lo dit consell delibera com en aquell es de veurer y en particular a la embaxada feta per los molt Ill.es S.rs deputats feu la deliberatio seguent

Deliberacio.

«Que per un ciuteda y un militar del present consell per sa s.a anomenadors se fassa una embaxada als molt Ill.es S.rs deputats y oidors stimantlos lo bon zel que aquell molt Ill.e consistori y merce fa a esta ciutat en voler mediar las differentias que corren entre ella y lo molt Ill.e capitol de la Iglesia major desta ciutat actio molt digna de tant Ill.e consistori y que axí aquesta Ciutat a posat en un paper aquelles (com lo present Consell delibere si posen) en orde a les quals sa s.a manera ab les persones per esta Ciutat per dita materia anomenades veurer lo assiento que poran tenir dites coses ab referiment al present Consell quant estiguen en estat de poderse proposar en lo qual se pendra la resolutio que mes conuindra y que la ciutat escriura al Rey nostre s.r la carta que sa s.a demane ab lo modo y forma contengut en la embaxada es estat seruit fer al present consell qui desitja ocasions moltas pera seruir aquell molt Ill.e consistori.»

Embaxada al s.r Virrei per negossis del capitol.

Dit die a les dues ores de la tarda partiren de la present ciutat lo S.r Joseph Jouer militar y Fran.h Sangenís ciuteda los quals anauen per part dels s.rs consellers y en executio de la deliberatio del saui consell feta a 8 del present al s.r virrey lo qual trobaren a Sarria y en la torra del s.r Ardiaca de S.ta María haont donaren a dit s.r virrey lo paper dels exemplars fet en fauor de la ciutat en orde a las materias de la contentio contra lo Ill.e capitol.

Visita a S.ta Clara.

Dimecras a XIJ de dit dia de s.ta Clara los s.rs Consellers anaren al monestir de dita Gloriosa S.ta haont en arribar a la porta de dita Iglesia los isqueren a rebrer los s.rs obrers acom-

panyantlos fins al altar major haont feren oratio y despres sen anaren a la portaría haont trobaren la s.^{ra} abadessa y posantse lo s.^{r} Conseller en cap a ma esquerra de sa S.^{ría} entraren per dit monestir y al cor haont se assentaren en las cadires arrimades en la paret deuant lo portal estant la s.^{ra} Abadessa a la primera cadira y despres los s.^{rs} consellers tots ab almoadas hoiren lo offici y sermo lo qual acabat seguiren lo monestir com es costum y despres sen anaren.

Alimarias a la parrochia de Sta María.

DIUENDRES a XIIIJ de dit en la nit se feren grans alimaries en lo born y vadriería y per tota la parrochia de s.^{ta} María de la mar per causa de posar en la Iglesia y en lo altar major nou la mare de Deu de cap de Altar que era molt gran tota rodada de angels acabada ab molt gran perfectio y tota dorada. Tiras en dit born una gran inuensio de foch ab molta festa y atxes per las finestras que era cosa de veurer.

Nostra S.^{a} Los S.^{rs} concellers no anaren a la seu anaren a s.^{ta} María.

DISSAPTE a XV de dit die de nostra S.^{ra} Santissima los S.^{rs} consellers acostumauen de anar a la seu per semblant jornada y noy anaren per tenirlosho priuat lo saui consell de cent a causa de la contentio del Ill.^{e} Capitol Y perso conuidats primer dels s.^{rs} obrers de dita Iglesia de Sta María per assistir en dita festiuitat anaren en dita Iglesia entrant per lo portal dels sombrarers haont los isqueren a rebrer alguns S.^{rs} capellans acompanyant a dits s.^{rs} consellers fins al presbiteri haont se assentaren a la part de la epistola ab los banchs per estar a la part del euangeli lo estrado del s.^{r} virrey lo qual al cap de una stona arriba en dita Iglesia y dits s.^{rs} Consellers lo isqueren a rebrer fins al portal major acompanyantlo en dit presbiteri haont se assenta ab son strado a la part del euangeli y los s.^{rs} Consellers ab sos banchs a la part de la epistola y axí assentats oiren lo offici lo qual digueren los s.^{rs} vicari perpetuo y dos s.^{rs} capellans de dita Iglesia y despres lo sermo tot lo qual acabat dit s.^{r} virrey sen ana acompanyantlo dits s.^{rs} consellers fins a la porta y despres sen tornaren a fer oratio al altar major de hont sen anaren.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

Promenia de St Roch.

DIUMENGE a XVJ de dit dia del Glorios St Roch. — En aquest die a les sis de la matinada se ajuntaren a la plassa de s.^{t} Jau[m].^{e} los s.^{ors} conselles ab sos promens en forma de promenía y de aquí ab la musica deuant anaren a s.^{ta} Eularia merita

fora lo portal nou ab la forma acostumada y conforme altres anys se acostuma.

Festa en Santa María de la Mar.

Dit dia y en ser tornats de dita promenía dits s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a la Iglesia de s.ta Maria de la mar haont arribats los isqueren a rebrer al portal los s.rs capellans de dita Iglesia ils acompanyaren fins al altar major y alla se assentaren a la part del euangeli ab los banchs per estar patent lo santissim sagrament: oiren lo offici y sermo y al donar la pau la dona lo s.r diaca e, acabat dit offici se feu la professo del cos pretios per ser ters diumenge en la qual professo aportaren los s.rs consellers las varas del talem y en ser acabada sen anaren cada hu a sas casas.

Junta del capitol.

DILLUNS a XVIJ de dit los s.rs Consellers ayuntaren la Junta del capitol en la qual se llegí un paper fet per lo Scriua rational assi cusit (1) de les pretentions te la present ciutat ab lo capitol en materia de la noua contentio y altres caps lo qual paper fonch ordenat per dita Junta que fos aportat als molt Ill.es s.rs deputats qui eran medianers ab dites coses juntament ab lo memorial dels exemplars llegit en consell de cent.

Concell de cent per la carn.

DIMARS a XVIIJ de dit a la tarda se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se proposaren fonch una questio se tenía ab Jau[m].e Nogues y ses fermanses qui hauían de prouehir dobles a les persones aportauen moltons a la present ciutat al qual se delibera com en dit consell es de veurer.

Trentanari per quexas del s.r balla.

DIJOUS a XX de dit a la matinada se tingue trentenari en lo qual se proposaren algunes quexes que los S.rs consellers tenían contra lo s.r Balle de la present ciutat per causa de hauer fetes algunes executions mal fetes y no volent comparexer deuant los S.rs consellers enuiantlo a sercar al qual dit consell de trentasis suspengue totas las ordinations que per dit consell se li eran estades fetes fins lo die present com en dit consell llargament es de veurer.

Conferencia.

E, dit die a la tarda los s.rs deputats vingueren a tenir confetentia a casa la ciutat ab los molt Ill.es s.rs consellers.

Trentenari sobre 'ls procehiments del Batlle.

DIUENDRES a XXJ de dit a la tarda se torna a tenir trentenari en lo qual se torna a proposar lo negoci de dit s.r Balle al qual per dit consell fonch deliberat que per un ciuteda y un militar se fes una embaxada al ex.m s.r virrey donantli raho dels

---

(1) V. l'*Apèndix XXIV*.

procehiments de dit s.^{r} Balle pera que dit s.^{r} Virrey volgues assistir a la present ciutat en lo que fos de justitia.

Embaxada al s.^{r} Virrei per materias del S.^{r} balla.

DISSAPTE a XXIJ de dit los s.^{rs} don Hieroni de Miquel militar y Fran.^{co} Vila ciuteda embaxadors anomenats per los S.^{rs} consellers en executio de la deliberatio per lo consell de trentasís feta anaren a parlar ab lo S.^{r} virrey lo qual trobaren a Sarria a la torra del Sr Ardiaca de Sta María y alla li donaren raho de tot lo deliberat per lo consell de trentasís en lo negoci del Sr Balle com consta ab la embaxada assi cusida (1) al qual dit s.^{r} virrey respongue que procuraría feri obrar tot lo que fora de Justitia.

Concell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell son de veurer.

Festa de St Lluís: nos feu.

DIMARS a XXV de dit die del Glorios s.^{t} Lluís.—En aquest die acostumauen los Srs Consellers anar a la seu per assistir al offici y sermo que en dita seu se celebraua de la festiuitat de dit Glorios s.^{t} la qual pagaue la ciutat y per causa de la contentio ques te ab lo Ill.^{e} capitol dits s.^{rs} consellers no anaren a la seu y axí per dita raho dit offici nos celebra.

St Agustí.

DIUENDRES a XXVIIJ de dit dia del Glorios St Augustí los s.^{rs} consellers anaren al monestir de dit Glorios s.^{t} per assistir a la festiuitat y a la que foren al portal de dita Iglesia los isqueren a rebrer los pares acompanyantlos fins al altar major haont se assentaren ab les cadires y cuxins de vallut a la part del euangeli y despres isque lo offici lo qual oiren juntament ab lo sermo qui predica un pare de la matexa orde y en ser acabat dits s.^{rs} Consellers sen anaren acompanyantlos los pares fins a la porta.

Conferencia.

DISSAPTE a XXVIIIJ de dit los s.^{rs} consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.^{es} s.^{rs} Deputats.

DILLUNS a XXXJ de dit

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

---

(1) Son contengut es com segueix:—«✠ = Ex.^{m} S.^{r} = Lo Balle de B[arcelon].^{a} ans de exercir son offici, jura en poder dels Consellers que estara a son consell, y en esta rao quant per alguns penyoraments per ell fets, recorren les persones penyorades als consellers les ouen fent auisar lo balle y, hoit, per la bona administracio de la Justicia, ha succehit lo cas estos dies passats y auisat lo Balle moltes vegades no fou possible vingues deuant dels consellers dient nols estaua subiecte y altres paraules en desacato y dereputacio del Carrech consular que admirá a les persones ho entengueren y dits Consellers y lo consell ordinari a hont se tractá la materia, ab lo sentiment y desconsolacio ques dexa considerar; y axí supplican a V. Ex.ª sie seruit manar castigar a dit Balle, y fer contra dell los procehiments que a V. Ex.ª aparexera mes conuenir, sperant rebrer esta y moltes honras y merces de V. Ex.ª»

Embaxador[s] don Hiero.^{m} de Miquel y Fran.^{co} Vila Ciuteda.

[SETEMBRE]

Concell de cent.

DIUENDRES a IIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual en primer lloch se feu la propositio y deliberatio seguent: Lo s.[r] Conseller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] consellers sos companys digue y referí en dit consell com los promens de la confraría dels hortolans son vinguts a la present casa per significar [la] necessitat tant gran quey hauía de aportar lo cos sant de la gloriosa s.[ta] Madrona per la ocasio de la necessitat de aygua que te y com los s.[rs] consellers en virtut de la deliberatio feta per lo saui consell de cent a vuyt de Agost prop passat tingan lleuada la facultat de poder anar a la catredal de la present ciutat y hajen dits s.[rs] consellers fets sercar exemplars y hajen trobat hu de exemplar semblant al present cas continuat en lo dietari a 6. de setembre 1635 lo qual se llegí en dit consell y llegit aquell donaren tot lo dit fet per propositio al dit Consell pera que delibere lo fahedor.

Per anar a Sta Madrona per pregarias de aigua y no a la Seu.

Deliberacio.

E lo dit Consell feu deliberatio y conclusio seguent: Que per alcansar de Deu nostre S.[r] la Aygua que necessitam per medi de la Gloriosa s.[ta] Madrona Que perso se fasse conforme se feu a 6. de setembre 1635 com se troba continuat en lo dietari de la present Casa y que perso dema se fassen les crides conuenients notificant que la deuotio se fara dilluns primer vinent pera que unes y altres persones acuden a aquella Iglesia pera fer ses rogatiues y deuotions y perso tinguen facultat los s.[rs] Consellers de gastar lo que conuindra.

Cridas per anar a Sta Madrona.

DISSAPTE a V de dit se feren las cridas per tota ciutat ab les quals notificaren com lo dia de dilluns pujarían dits s.[rs] Consellers en la Iglesia de la Gloriosa Sta Madrona pera treurer dita Gloriosa Sta y fer una professo per lo rodedor de dit monestir pera que dita Gloriosa Sta vulla intercedir a Deu nostre S.[r] nos done aygua.

Victoria alcançada per lo S.[r] princep Conde.

DIUMENGE a VJ de dit a la matinada tingueren auís los molt Ill.[es] Srs Consellers per medi del secretari del s.[r] virrey de una gran victoria que lo serenissim s.[r] princep de Conde ab la armada francesa hauía alcansada sobre la plassa de Lens contra la armada spanyola regida per lo archiduch Leopoldo y compte de Fuensaldanya (1) y perso ajuntaren una gran promenía en igual

(1) S'inserta en *Dietari* un fulletó in-4.°, de 8 planes, ab lo títol: «Relacio verdade- || ra de la batalla famosa, sobre || la plassa de Lens en Flandes», etc., estampat a Barcelona, en casa la Viuda Mathevat. — V. sa transcripció en l'*Apèndix XXV*.

numero de stamens a la qual donaren raho de dita victoria y de que lo s.r virrey gustaua se fessen algunes demostrations de tirar la artillería pera que los aconsellassen lo que deuían fer: la qual Junta aconsella a dits s.rs consellers que en demostratio de alegría de dita victoria manassen tirar la artillería al toch de la aue maría pera que lo poble se alegras y que celebrassen un tedeum laudamus en la Iglesia de S.ta María de la mar en agiment de Gratias de tant senyalada victoria.

Dit die dits s.rs Consellers enuiaren a sercar los pares priors de las quatre ordens mendicants ço es S.ta Catharina S.t Fran.h S.t Augustí y del Carme als quals notificaren com lo saui consell de cent a quatre del present hauía deliberat que dits s.rs consellers lo dia de dema pujassen a la Iglesia de la Gloriosa S.ta Madrona pera pregarias de aygua trahentla de son lloch acostumat y posantla al altar major seguint en tot y per tot de la manera se feu en lo mes de setembre del any *1635* en lo qual temps antes de pujar a dita montanya los s.rs consellers anaren a dits monestirs ço es lo un dia al un y lo altre die al altre a hoir lo offici y fet (fer) proffesso de pregaries dintre dit monestir E, com dit consell de cent haje deliberat que pujassen a dita montanya lo die de dema y no tenían temps de anar a dites ordes mendicants antes de pujar a dita Gloriosa s.ta que perso lo dia de dimecras endema de nostra S.ra Santíssima a la matinada anirían a dit monestir de s.ta Catharina a dit offici y professo y axí als demes per son orde y a la tarde que dits pares fossen seruits sens creu ni christo en forma de romería com en lo any 1635 de pujar en dit monastir de la Gloriosa S.ta Madrona pregantla vulle intercedir ab Deu nostre S.r nos done aygua conuenient al qual dits pares priors respongueren que estauen promtes y aparellats en seruir a la ciutat en tot lo que los fos possible y que axí posarían per obra lo que per sas S.rías sels ere notificat com ho feren en lo mes de setembre del any 1635.

Los s.rs concellers enuian a sercar los priors de las quatra ordes mendicants per las pregarias de aigua.

Dit dia al vespre y al tocar de la aue maría se tira la artillería de la marina de la present ciutat en demostratio de alegría de la victoria alt mentionada.

Tira la artillería.

DILLUNS a VIJ de dit a les set ores de matinada los s.rs consellers ab ses Insignies consulars ab los varguers y musica de tabalicos trompetas y menestrils deuant partiren de casa la ciutat assistits dels officials de la present casa y sen anaren per la plassa de s.t Jau[m].e per lo call bocaría carrer del Hospital

Los s.rs concellers van a S.ta Madrona y no a la Seu per pregarias de aigua.

exint per lo portal de s.^{t} Anthoni y de aquí sen pujaren al monestir de la Gloriosa Sta Madrona haont arribats sen entraren a la Iglesia pujaren al presbiteri y despres de hauer feta oratio se assentaren a la part del euangeli ab les cadires y cuxins de vellut carmesí y despres al cap de una stona se comensa la professo en la qual assistiren los pares caputxins de Monticaluari de Sta Eularia de Sar[r]ia y de dit monestir ab la cantoria del monestir dels pares de St Fran.^{h} qui cantaua motets en dita professo y los officials de la casa de la ciutat aportauen atxes deuant dita Gloriosa Sta la qual aportauen ab la siuera quatre pares caputxins reuestits y los s.^{rs} Consellers aportauen las varas del talem y darrera dita custodia anaue lo Gramial: feuse dita professo exint per lo portal de deuant la font rodant la Iglesia y lo pati deuant lo portal major fins a la creu y tornantsen en dita Iglesia posaren dita Gloriosa Sta en una tauleta deuant lo altar y tornantsen dits s.^{rs} consellers a ses cadires se comensa lo offici lo qual digueren tres pares de s.^{t} Fran.^{h} y en donar la pau la dona lo diaca al s.^{r} conseller en cap y dit s.^{r} conseller en cap al segon y axí als demes ab la forma acostumada e, dit offici se digue ab molta cantoria cantant dits pares de s.^{t} Fran.^{h} a dos cors: y a la tarde se digueren vespres y completes a cant de orga sonant tot lo dia la musica de la ciutat axí tabals trompetas com menestrils y musica de corda y dits s.^{rs} consellers y officials assistiren tot lo dia a dita festiuitat fins a les sis hores de la tarda que sen tornaren a deuallar ab la matexa forma eran anats.

Proffesso en Sta Madrona.

Festa de Nostra S.^{ra} en llotja.

DIMARS a VIIJ de dit festa de nostra s.^{ra} santíssima. — En aquest die los s.^{rs} consellers conuidats per los s.^{rs} consols de la llotja anaren en dita llotja de la mar per assistir a la festa que se acostuma fer y arribats al portal de la rexa de ferro los isqueren a rebrer los s.^{rs} consols posantse al costat dels s.^{rs} consellers ço es lo s.^{r} consol militar al costat del s.^{r} conseller quint y lo s.^{r} consol m[ercade].^{r} al costat del s.^{r} Conseller sise anants deuant los s.^{rs} consellers cap segon, ters y quart E, arribats al presbiteri dits s.^{rs} consols se despediren de dits s.^{rs} consellers los quals se assentaren ab les cadires y cuxins de vallut a la part del euangeli e, los s.^{rs} consols de la llotja se assentaren baix les grades de dit presbiteri en uns banchs arrimats als pilars ço es lo s.^{r} consol militar al cap del banch de la part del euangeli y lo s.^{r} Consol m[ercade].^{r} al cap del banch a la part de la epis-

tola y encontinent se comensa lo offici lo qual digueren tres s.rs Canonges y lo d.or Font beneficiat de la seu per assistent los quals stigueren assentats ab ses cadires a la part de la epistola y al donar la pau la dona lo diaca al s.r conseller en cap y lo subdiaca als s.rs consols E, acabat lo offici dits s.rs consellers sen anaren acompanyats de dits S.rs Consols a la capella del pardo haont feren oratio y despres isqueren per la porta del hort haont dits s.rs consols se despediren de dits s.rs consellers y dits s.rs consellers sen anaren.

A s.ta Catharina per pregarias de aigua.

DIMARS a VIIIJ de dit los s.rs consellers anaren al monestir de s.ta Catarina per pregaries de aygua y arribats al portal major los isqueren a rebrer los pares de dit monestir acompanyantlos fins al presbiteri haont se assentaren a la part del euangeli ab les cadires y cuxins de vallut: oiren lo offici y al donar la pau lo diaca la dona als s.rs consellers y acabat dit offici se comensa la professo anant los s.rs consellers darrera lo gramial: rodaren las claustres exint per la portaría al pati haont vingue una pluja molt arrebatada que forsa caminar mes entrantsen per la capella de s.t Ramon haont digueren una oratio y despres a la capella de María Santíssima haont se digue altra oratio y despres al altar major haont se acaba la lletanía y totas las orations acabantse dita professo y despres los S.rs consellers sen anaren hauent algun tant cessat la pluja.

Conferencia.

Dit dia a la tarda los s.rs deputats anaren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.rs Consellers.

Sant Francesch pregarias de aygua.

DIMECRAS a X de dit los s.rs concellers anaren al monestir dels pares de s.t Fran.ch per pregarias de aigua: feuse com lo dia de ahir en s.ta Catharina.

Dit dia dits pares de S.t Fran.ch puiaren a dit monestir de S.ta Madrona sens creu ni cristo y alla digueren la lletanía y oracions per pregarias.

Los senyors concellers van a palacio a parlar ab lo s.r virrey.

Dit dia a la tarda los s.rs concellers anaren a palacio pera parlar ab lo s.r Virrey y arribats alla trobaren a dit s.r virrey en la sala pintada y alla li donaren llur recaudo de secret lo qual donat dits s.rs consellers sen tornaren a anar ab la matexa forma eran vinguts.

A sant Agustí per pregaries de aygua.

DIUENDRES a XJ de dit dits s.rs consellers inseguint dita deliberatio anaren acompanyats dels officials de la casa al monestir de s.t Augustí haont hoiren lo offici lo qual acabat anaren darrera del Gramial a la professo que per pregaries de aygua se feu

en dit monestir la qual professo acabada dits s.^{rs} consellers sen tornaren.

Dit dia a la tarda pujaren en dita Iglesia de s.^{ta} Madrona per dita necessitat de aygua los dits pares de s.^{t} Augustí anant sense creu ni christo acompanyats de moltes persones qui seguían a dits pares.

Al Carme per pregaries de aygua.

DISSAPTE a XIJ de dit dits s.^{rs} consellers ab ses insignies consulars acompanyats dels officials de la present casa anaren al monestir del Carme haont oiren lo offici y despres assistiren en la professo que per las claustres de dit monestir se feya per dita necessitat de Aygua.

Dit dia a la tarde los pares de dit monestir de nostra S.^{ra} del Carme pujaren en dita Iglesia de s.^{ta} Madrona sens creu ni christo per dita necessitat.

Te Deum laudamus per la victoria del Princep Conde en les parts de Flandes.

DIUMENGE a XIIJ de dit. — En aquest die se feu en la Iglesia de la seu te Deum laudamus donant gratias a nostre senyor de la victoria alcansada per lo s.^{r} princep Conde regint las armas de sa Mag.^{t} cristianíssima que Deu guarde en las parts de Flandes en lo qual Tedeum assistí lo s.^{r} virrey y los s.^{rs} consellers noy anaren per la prohibitio tenen del saui consell de cent.

Los pares de la Merce pujan a s.^{ta} Madrona.

Dit die a la tarde pujaren en lo monestir de s.^{ta} Madrona los pares de nostra s.^{ra} de la Merce per dita necessitat de aygua.

Concell de cent per la victoria del Princep Conde.

Dit dia se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch llegir una carta per lo Rey nostre s.^{r} a dit consell enuiada ab la qual donaua auís de la gran victoria que lo s.^{r} princep de Conde hauía alcansat contra las armadas de Spanya y de Lorena gouernadas per lo exelentíssim s.^{r} Archiduch Leopoldo de Austria prop de Lans (1) en Artoes (2) haont los enemichs son estats derrotats ab perdua de quoranta pessas ab tot llur atirall munitions y bagatjes y de sinc a sis mil homens morts entre los quals son lloctinent Bes (3) lo princep de Linge (4) lo compte de St Amor y molts altres caps Per demostratio de alegría del qual y en agiment de graties a Deu nostre Senyor lo dit consell feu la deliberatio seguent

«Que en agrahiment de demostratio de alegría de la grandíssima victoria que las armas del Rey nostre senyor per medi del

---

(1) Lens.
(2) Artois.
(3) Beck.
(4) Ligne.

serenissim s.r princep de Conde han tingut en les parts de Flandes referida en sa carta de sa mag.t llegida en lo present consell incertada en la propositio los S.rs Consellers fassen celebrar un solempne offici y Te Deum laudamus a dos cors a la Iglesia parrochial de s.ta María de la mar de la present ciutat lo die de dimars prop vinent o, altre die que los s.rs consellers poran concertar com per la promenía, per sa senyoría nomenada ja fos aconsellat ho fessen y al alsar Deu nostre s.r al offici los s.rs consellers manen tirar la artillería dels baluarts de la muralla de mar al qual offici y Te Deum assistescan los s.rs consellers y que per part de aquest consell per medi de un ciuteda y un militar se fasse una embaxada a sa excelentia donen ells notitia de la present deliberatio y juntament suplicantli sie seruit honrrar dita festa ab sa presentia y axí mateix se fassa altra embaxada als molt Illes. s.rs Deputats y hoidors suplicantlos lo mateix y per dit effecte tingan facultat los s.rs consellers respongan a sa mag.t donantli la nora bona de dita victoria ab los demes compliments que conuindra y tambe se scriguen cartes a la s.ra Reyna nostra s.ra duc de Orliens Princep de Conde y a les demes persones que aparexera als S.rs consellers se deu scriurer donantlos la norabona de tant felís succes.»

Los senyors concellers van al Palau de la comptessa per lo offici y Te Deum fan los s.rs diputats per la victoria del princep Conde.

DILLUNS a XIIIJ de dit los molt Ill.es s.rs consellers conuidats empero primer per part dels molt Ill.es s.rs deputats se ajuntaren en casa de la ciutat pera anar al Palau de la comptessa haont se celebraua un offici de graties y tedeum laudamus per part de dits s.rs Deputats y per la victoria per dit s.r Princep de Conde alcansada Y perço partiren de casa la ciutat ab ses insignies consulars y masses altes per anar en dita Iglesia y a la que foren al portal major dits s.rs Deputats los isqueren a rebrer acompanyant dits s.rs Consellers fins al presbiteri haont se assentaren a la part de la epistola ab uns banchs de vallut per estar a la part del euangeli lo strado del s.r virrey parat E los s.rs deputats se assentaren en altres banchs en dit presbiteri deuant y de cara a dit altar major y al cap de una hora despres de hauer feta oratio tenint entes dits s.rs deputats que lo s.r virrey arribaue en dita Iglesia lo isqueren a rebrer fins al portal major per ser capella de dits s.rs deputats acompanyantlo fins al altar major haont dit s.r virrey se assenta en dita part del euangeli y dits s.rs Deputats deffront lo altar major estant dits s.rs consellers a la part de la epistola com dit es e, axí assentats tragueren lo Santíssim sa-

grament patent en lo altar major y despres comensaren lo offici ab sermo lo qual digue lo d.or Ribelles capellaniu de dita capella y acabat dit offici reseruaren nostre s.r y encontinent cantaren lo tedeum laudamus a cant de orga sens fer professo lo qual oiren dits s.rs virrey consellers y deputats y despres lo s.r virrey se alsa y sen ana acompanyantlo dits s.rs consellers fins a la porta y despres tornaren dits s.rs deputats al presbiteri de hont acompanyaren dits s.rs consellers fins a dita porta y dits s.rs consellers sen tornaren a, casa la ciutat haont se disgregaren.

Te Deum laudamus per la victoria del Princep Conde en la Isglesia de S.ta María de la Mar.

Dimars a XV. de dit. — En aquest die se feu lo tedeum laudamus en la Iglesia parrochial de s.ta María de la mar per la victoria alcansada per lo s.r Princep Conde inseguint la deliberatio per lo saui consell de cent feta a tretze del present y perço dits s.rs consellers anaren en dita Iglesia entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri haont se assentaren a la part de la epistola per ser lo strado del s.r virrey parat a la part del euangeli y al cap de una stona tenint entes los s.rs consellers que lo s.r virrey arribaue lo isqueren a rebrer a la porta qui mira al born deuant lo fussar de las moreras y posantse los s.rs consellers deuant resta darrera lo s.r conseller en cap a ma esquerra de sa excellentia y axí anants lo acompanyaren en dit presbiteri haont se assentaren ço es dit s.r virrey a la part del euangeli ab son estrado los s.rs consellers a la part de la epístola ab los banchs y los s.rs deputats ab altres banchs deuant lo altar major E, axí assentats se digue lo offici y sermo a cant de orga ab molta solempnitat a tres cors y ab molta lluminaria tot lo qual pagaua la ciutat E, acabat dit offici se feu la professo de tedeum laudamus per dintra la Iglesia anants los s.rs consellers y deputats darrera lo gremial al costat lo hu del altre accepto lo s.r conseller en cap qui anaua al costat y a ma esquerra de dit s.r virrey e, acabada dita professo tornaren en lo presbiteri de hont despres de hauer feta oratio dit s.r virrey sen ana acompanyantlo dits s.rs consellers fins en dita porta haont lo hauían rebut y despres sen tornaren al presbiteri de hont sen anaren los s.rs deputats despedintse primer de dits s.rs consellers y despres dits s.rs consellers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Pregaries per aygua.

Dit die pujaren en dit monestir de s.ta Madrona per necessitat de aygua los pares de s.t Fran.co de Paula y anaren ab la forma de altres monestirs.

Has de notar que lo dia de air que comptauem a catorse del present pujaren en dit monestir los pares de la santíssima Trinitat conforme y de la manera los altres mon[e]stirs.

Dit die de quinse a la tarda: en aquest die vingue en casa de la ciutat lo s.r bisbe de Marca al qual los s.rs consellers lo isqueren a rebrer a la porta de trentenari vella y entrat dins consistori segue entre los s.rs consellers cap y segon y despres tencaren les portes de consistori restant dit s.r de Marca parlant ab dits S.rs consellers de secret y a la que sen ana dit S.r de Merca dits S.rs consellers lo tornaren acompanyar fins alla haont lo hauían exit a rebrer.

Lo senyor de Marca ve a casa la Çiutat.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
Conseller en cap.

DIMECRAS a XVJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch llegir una carta del Rey nostre senyor ab la qual donaua demostrations de alegría ab la presa de Tortosa altra de la Reyna senyora nostra altra del s.r cardenal Maserin y altra del s.r le Tiller: e, llegides dites cartes arriba en dit consell lo s.r bisbe de Marca al qual isqueren a rebrer los s.rs cauallers y altres de tots staments al portal del cap de la escala y entrat en consell segue a ma dreta del s.r conseller en cap y despres se alsa y saludant tot lo consell cubert y dempeus digue y referí que per expellir lo enemich del present principat de Cathalunya se offería hauer de menester lo Rey nostre s.r que Deu guarde quoranta milia lliures y que axí estimaría molt que la ciutat lo seruís ab dita quantitat pera poder acudir ab ella al necessari per los soldats E, fet son rahonament dit s.r de Marca sen ana acompanyantlo los s.rs de consell fins a la porta del cap de la escala y despres entrats en dit consell se prengue resolutio sobre dit fet ab la qual deliberaren que fossen emprestades al Rey nostre s.r dites quoranta milia lliures com dites y altres coses en dit consell llargament son de veurer.

Concell de cent per cartes del Rey nostre s.r per la presa de Tortosa.

Dit dia a la tarda anaren tambe en dita Iglesia de S.ta Madrona per necessitat de aygua los pares caputxins de munti Caluari y a la que foren en dit monestir plogue.

Los pares caputxins de Monticaluari van a S.ta Madrona per pregaries de aygua.

DIJOUS a XVIJ de dit los s.rs consellers anaren ab cotxes al monestir de Pedralbes a fer la visita hordinaria que quiscun any acostuman com a protectors que son de dit monestir.

Visita ordinaria del monastir de Pedralbes.

Los pares del bonsucces van a s.ta Madrona per pregaries de aygua.

Dit die a la tarde anaren tambe en dit monestir de s.ta Madrona per necessitat los pares del bon succes ab la matexa forma que eran anats los demes si be nostre s.r yans hauía fet merce de donarnos aygua que casi se entenía ni hauía prou.

Junta de capitol en casa la ciutat.

DIUENDRES a XVIIJ de dit. — En aquest dia se tingue la Junta de capitol en casa de la ciutat en la qual se resolgue que fossen anomenats per los s.rs consellers un ciuteda y un militar pera veurer sis porían concordar las differenties entre la present ciutat y lo molt Ill.e capitol.

Los pares de sant Joseph van a s.ta Madrona per pregaries de aygua.

Dit die a la tarde anaren tambe en dita Iglesia de s.ta Madrona los pares descalsos de s.t Joseph per necessitat de aygua de la matexa manera que eran anats los demes.

Los senyors Concellers van a palacio a parlar ab lo s.r Virrey.

DISSAPTE a XVIIIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a palatio a parlar ab lo s.r virrey lo qual trobaren a la part del ort en una cambreta que hi ha una alcoua pintada y despres de hauerlo saludat y fetes les degudes cortesíes li donaren la embaxada estant tots de peus y cuberts la qual fonch secreta y despres despedintse de dit s.r virrey sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Los pares de santa Monica van a s.ta Madrona per pregaries de aygua.

Dit die a la tarde anaren en dita Iglesia de s.ta Madrona los pares de s.ta Monica de la matexa manera que desobre es de veurer.

Concell de cent.

DISSAPTE a XXVJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer.

Los senyors Concellers van a s.ta Madrona a fer gracies de aygua.

DIUMENGE a XXVIJ de dit hauentnos fet Deu nostre S.r Gratia y merce de donarnos compliment de aygua segons la relatio feren als s.rs consellers los promens dels ortolans se ajuntaren perço dits s.rs consellers lo dematí a les set hores en la casa de la ciutat y de allí ab la musica dauant de tabals trompetas y menestrils acompanyats de alguns officials de la present casa y de molta altra gent anaren en la Iglesia de la gloriosa s.ta Madrona en la montanya de Monjuich a fer Gratias a Deu nostre s.r y a la sua santíssima mare y a la Gloriosa s.ta Madrona per hauernos fet gratia y merce de auernos enuiat y alcansat pluja congruent per los splets de la terra tant desijada y arribats en dita Iglesia los s.rs consellers se assentaren ab ses cadires y cuxins de vallut carmesí a la part del euangeli y se comença lo offici de Graties lo qual digueren los pares de s.t Fran.h a cant de orga a dos cors y al donar la Pau la dona lo diaca al s.r con-

seller en cap y lo s.r conseller en cap als demes s.rs consellers y acabat lo offici se feu professo per fora lo entorn de la Iglesia cantant lo te Deum laudamus ab la matexa cantoria y demes musica y ab los pares caputxins de s.ta Madrona de Monticaluari y de S.ta Eularia de Sarria y de S.t Fran.h aportant en ella lo cos de dita Gloriosa s.ta sota lo talem las varas del qual aportauen dits s.rs consellers y acabada la dita professo se tenca lo cos de dita S.ta en son lloch darrera lo altar ab molta musica y cantoria presents los s.rs consellers y molt concurs de gent quey hague y apres los s.rs consellers ab la matexa musica y acompanyament sen tornaren a casa la ciutat.

Has de aduertir que los pares caputxins de dit monestir feren relatio als s.rs consellers que al cap de tres o, quatre dies que hagueren treta dita Gloriosa Sancta y a la que la posaren al altar major sobre del sacrari patentment plogue una bona ramassada continuant sempre cada dia poch o, molt fins y ha hagut compliment.

DIMECRAS a XXX de dit.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

[OCTUBRE]

DIJOUS al primer del mes de octubre MDCXXXXVIIJ festa del s.t Angel custodi si be los s.rs consellers solían anar ab promens a la seu a hoir lo offici noy anaren per las causes y rahons en altra jornada referides sino que anaren al collegi dels pares de Bellem haont se feya la festa del Glorios s.t Fran.co de Borja y arribats en lo portal de dita Iglesia los isqueren a rebrer los pares de dit collegi acompanyantlos fins al altar major haont se assentaren a la part del euangeli ab los banchs de vallut per estar patent lo santissim sagrament y axí assentats hoiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren de la matexa manera eren vinguts.

Los senyors Concellers van a Bellem per la festa de s.t Francisco de Borja.

DIUMENGE a IIIJ de dit festa del Glorios s.t Fran.h — En aquest dia los s.rs consellers se ajuntaren dematí a les vuit ores a casa del s.r conseller quint pera ánar a s.t Fran.h y apres de ajuntats anaren en dit monastir ab la forma acostumada haont

Festa de s.t Fran.h — Los s.rs concellers y anaren..

oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Concell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer.

Los s.rs Concellers anaren a palatio.

DILLUNS a V de dit los s.rs consellers anaren a palatio a parlar ab lo s.r virrey lo qual trobaren en una cambreta junt a la sala pintada qui mira al ort de las casas que eran del duch de Cardona y despres de hauer fetes les degudes cortesíes estant tots dempeus y cuberts lo S.r conseller en cap en veu sua y de voluntat dels demes li dona la embexada la qual per ser secreta nos pogue oir y acabat dit rahonament dits S.rs consellers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Visita en la taula.

DIMARS a VJ de dit los s.rs consellers feren la visita hordinaria que quiscun any acostuman en la taula.

Embaxada al s.r virrey.

DIUMENGE a XJ de dit fonch reportada embaxada al s.r virrey per part dels s.rs consellers per los s.rs Aluaro Anthoni Bosser y Fran.co Vila cusida en lo present llibre (1).

Vinguda del s.r virrey en casa la Ciutat.

DILLUNS a XIJ de dit tenint entes los s.rs consellers per un recaudo que sa excelentia los hauíe enuiat que dit s.r virrey volía venir en casa de la ciutat me manaren a mi Joseph Soldeuila nott[ari] de Bar[celon].a y scriua rational de la present casa que per part de sa senyoría anas al molt Ill.e capitol al qual digues fossen seruits de donar la pessa de s.ta Eularia de Plata te la dita ciutat en la seu pera parar la capella: la qual embaxada donada dit Ill.e capitol mana als sagristans de dita seu portassen dita S.ta Eularia en casa la ciutat la qual aportaren los

---

(1) Diu aixi: — «✠ = Ex.m Senyor = Fcu seruit V. Ex.a en conformitat de la ciutat scriurer al lloctinent de Gouernador General del Llenguadoch llicentias la exida dels blats de aquell Regne per prouisio de aquesta ciutat Pensam ha respost a V. ex.a lo mateix que als consellers que tenia orde y mandato del Rey nostre s.r de no dexarne traurer generalment y que sens orde de sa mag.t no li ere possible consideram que no es la intentio del Rey nostre [s.r] que ab esta prohibitio se comprenguen sos vassalls com ho es esta ciutat y que no es de son real seruey voler que los assentistes tinguen empleat son diner per la prouisio de dits blats que son molt considerables les quantitats de aquest empleo sens poder effectuar sos assientos y que ab aquexa confiança resta la ciutat sens dita prouisio y los consellers ab lo cuydado que la fa[lta] della los pot ocasionar y axí estan resolts de scriurero al Rey nostre s.r pera que mane llicent'ar dita treta com ho confían majorment fentlos merce V. ex.a donantlos carta pera sa mag.t en esta conformitat com ho suplican.

Y perque ex.m s.r los dels llochs de Llansà y Cadaques compran ab los mallorchins que aquestos tinguen en aquelles parts sos bergantins pera impedir que las barcas de nostras prouisions resten impossibilitades de acudirnos ab ellas y axí mateix los genouesos per medi de alguns naturals nostres fan compres de blats y desproueexen la terra dells suplican los consellers a V. ex.a mane enuiar un Jutge de cort a rebrer informatio de dites coses y se attenga al castich delles que confiam sera lo total remey de dites coses com ho esperan de V. ex.a»

dos sagristans reuestits ab sobrepallissos anant deuant quatre capellans ab atxes y tres escolanets y posar (posada?) en dita capella se para de la demes plata te la ciutat ab molta llumenaria y en lo entretant foren conuidats molts s.rs cauallers y los officials de la present casa per exir a rebrer dit s.r virrey al qual a la que vingue fonch rebut per los s.rs consellers a la porta principal de la present casa y posantse deuant los demes s.rs consellers resta darrera lo s.r conseller en cap a ma esquerra de sa excelentia acompanyantlo fins a la capella haont li dona aygua beneyta un s.r capella reuestit y despres feu oratio la qual feta sen entraren a la istantia de trentenari noua haont se assentaren ço es lo s.r virrey ab sa cadira y estrado al reco de dita istantia lo s.r conseller en cap a ma dreta segon a ma esquerra y axí los demes en uns banchs de vallut al costat de dit strado E, axí assentats dit s.r virrey referí a dits s.rs consellers quant desitjos y ganos estaua de venirlos a fer esta visita per la voluntat aportaua a dita ciutat per los bons serueys que della hauía rebuts y que axí estiguessen serts que sempre que se offerís occasio ab la qual ell pogues obrar en benefici de dita ciutat y bon gouern de aquella que ell acudiría ab molt gran solicitut y cuydado E, dit s.r conseller en cap li respongue que los s.rs consellers en nom y per part de tota la ciutat estimauen a sa excelentia la honrra y merce los feya de visitar aquella casa y axí mateix lo bon cuydado de mirar per lo benefici y gouern de tota la ciutat del qual estauen molt certs y que axí en part de satisfactio de tanta merce los vuolgues emplear si en cosa de son seruey fossen de profit que ells ho stimarían com es raho y acudirían ab tota puntualitat E fet dit rahonament dit s.r virrey estigue parlant ab dits s.rs consellers serca de un quart y despres se alsa acompanyantlo dits s.rs consellers per lo ort deuant la capella y dalt en la instantia de consell de cent la qual li agrada moltíssim si be encara no esta acabada amostrarenli dos llibres verts que dit s.r Virrey demana dels quals llegí alguns priuilegis dels que en dits llibres estan continuats y despres entra en lo arxiu de la taula y banch y despres sen deualla baix acompanyantlo dits s.rs consellers fins a la porta principal haont se despediren de dit s.r virrey lo qual se posa en son cotxo y sen ana a la deputatio.

DIMECRAS a XIIIJ de dit los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.rs deputats. Conferentia a la deputatio.

Dit dia fou reportada embaxada al s.[r] virrey per los s.[rs] don Pedro Aymerich y Cruilles y Joseph Ximenis y Monrodon ciuteda de part dels s.[rs] concellers *assí cusida ab la resposta* (1).

Dijous a XV de dit.

Antoni Seguí y de Capella
conseller en cap.

Conferentia en casa la ciutat.

Diuendras a XVJ de dit los s.[rs] deputats vingueren en casa de la present ciutat a tenir conferentia ab los molt Ill.[es] S.[rs] consellers ab la qual conferentia assistí la Junta del batallo.

Consell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se proposaren fonch acerca de algunas merces fetes per sa excelentia a algunes persones de rendes confiscades tocants a la Ballía General y tambe acerca de una causa que Joan Fran.[h] Ferrer m[ercade].[r] hauía euocada en la real audientia acerca de una gratia li hauían feta de la scriuanía de Verges tot lo qual en dit consell llargament esta continuat.

Consell de Cent.

Dissapte a XVIJ de dit se torna a tenir consell de cent en lo qual se proposa materias del Pastim y de dita causa de la escriuanía de Verges.

Embaxada al Virrey.

Dit dia se reporta altra embaxada al s.[r] virrey per los

(1) Heus aquí son contengut: — «✠ = Ex.[m] Senyor = Los Consellers de la Ciutat de Barcelona diuen que lo Rey Catholich en lo Any *1632* empenya a dita Ciutat de Bar[celon].[a] la Ballía General de Cathalunya per un Emprestich de Cent mil ducats ab special obligaçio de tots los emoluments rendes, y jurisdictions de dita Ballía General y ab tots sos drets y actions y ab facultat de anomenar officials per lo Regimen y exersisi de la Real jurisdictió y son Patrimoni ab los salaris a la Ciutat de Bar[celon].[a] ben vists en forsa de la qual obligacio vuy y de alguns Anys posseheix dita Ballía General ab totas sas rendes y jurisdictions de manera que en conseruacio de dita hypoteca la Ciutat de Bar[celon].[a] proueheix tots los officis y cobra tots los emoluments no sols aquells que al temps del Empenyo se trobauen en la Ballía General sino tambe los que hi son tornats despres per extinctio de las Graçias y officis antecedentment donats y fetes per lo Rey Catholich. Y com despres que dita Ciutat y Principat de Cathalunya se han posat baix la obedienҫia del Rey n[ostr].[e] s.[r] que Deu guarde se síen fetes algunes gracies y donations en fauor de algunas personas en prejudici de dita special obligaçio y empenyo y pertant de la Ciutat de Bar[celon].[a] y en particular en temps de V. Ex.[a] se tinga nottitia de les graçies fetes a Joan Fran.[c] Ferrer mercader de la scriuanía de Verges al D.[r] Hieronym Fabrega de la Real Audiencia de la scriuanía de Ullastret y a altres segons se enten de las Rendas Reals de Tiurana y Vilaplana que actualment se cobren per lo Receptor de dita Ballía General. Perço a V. Ex.[a] Supplican dits Consellers de Bar[celon].[a] síe de son Real seruey manar reuocar dites gracies y que de assí al deuant se seruesca no ferne altres quels síen prejudicials con de ma de V. Ex.[a] ho speren ett.[a]

En Bar[celon].[a] als 14 de 8.bre *1648.*»

(Al dors de la transcrita embaixada hi ha la seguent resposta, signada pêl Virrey): «Nostre intentyo no es estada fer ninguna merced en perjudici de la Ballía General y constantnos se remedyara ab tota puntualitat.

Le duc de Schonberg
Per manament de sa Ex.[a]
De Charmois» (signat)

s.rs Narcís Ramon March y Hieronym Nouell assí cusida al present dietari (1).

Los s.rs concellers anaren al studi per la festa de s.t Lluch.

DIUMENGE a XVIIJ de dit los s.rs consellers anaren a la festa hordinaria que quiscun any se acostuma fer en la uniuersitat del Glorios s.t Lluch: feuse en tot y per tot com altres anys es de veurer.

Los s.rs concellers anaren a Bellem.

Dit dia a la tarda los s.rs consellers anaren a Bellem per assistir a unes conclusions que en la Iglesia de dit Collegi se tenían.

Conferentia a la deputatio.

DILLUNS a XVIIIJ de dit los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs deputats.

Los s.rs concellers anaren a palatio.

DIMARS a XX de dit los s.rs consellers ab sas insignies consulars anaren a palatio a parlar ab lo s.r virrey lo qual trobaren en la cambreta petita prop de la cambra pintada y alla li donaren sa embexada contenint en effecte que fos seruit procurar en donar remey pera que algunes barques y bargantins dels enemichs estauen per la costa prenent las barchas qui venían a Bar[celon].a cosa que era en gran dany de la ciutat per haueri falta de dit blat y altres alimens per no poder venir: a tot lo qual dit s.r virrey respongue que ab tota breuedat procuraría escriurer a París pera poder posar remey en dites coses. E, feta dita resposta dits s.rs consellers sen anaren ab la matexa forma erân vinguts.

Concell de cent.

DIJOUS a XXIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de

---

17 octubra

Lo sr. Ramon March Geronym Nouell.

(1) Es del tenor literal seguent: — «✠ = Ex.m s.r = Doná notitia esta Ciutat a V. Ex.a ab altra embaxada feta a 14 del corrent que lo Rey Catholich en lo any 1632 empenya a esta Ciutat la Ballía General de Cathalunya per un Emprestich li feu dita Ciutat de Cent mil ducats ab special obligacio de tots los emoluments rendes y jurisdictions de dita Ballía general y ab tots los drets y actions y ab facultat de anomenar officials per lo regimen y exercici de la real jurisdictio y son patrimoni ab los salaris a esta matexa Ciutat ben vists, en forsa de la qual obligacio vuy y de alguns anys posseex dita Ballía general ab totes ses rendas y jurisdictions de manera que en conseruacio de dita hypoteca la Ciutat posseex tots los officis y cobra tots los emoluments no sols aquells que al temps del empenyo se trobauan en la Ballía general, sino tambe los que hi son tornats despres, per extinctio de les gracias y officis antecedentment donats, y fetes per lo Rey Catholic y com despres que dita ciutat y Principat de Cathalunya se son posats baix la obediencia del Rey n[ostr].e s.r que Deu guarde se sien fetes algunes gracies y donacions en fauor de algunes persones en preiudici de dita special obligacio y empenyo y en esta rao de aquesta Ciutat y en particular en temps de V. Ex.a se tinga notitia de les gracias fetes a Juan Francesch Ferrer mercader de la scriuanía de Verges al d.r Hieronym Fabrega de la real aud[ienci].a de la scriuanía de Ullestret y a altres segons se enten de les rendas reals de Tiurana y Vilaplana que actualment se cobren per lo receptor de dita ballía general ab esta representant a V. Ex.a lo mateix y los preiudicis grans que delles reb aquesta Ciutat tocant y pertanyent totes ellas a la ballía, Supplican los consellers y saui consell de Cent a V. Ex.a sie seruit fer merce a esta Ciutat que constat extra juditialment a V. Ex.a que dites merces y gracias nos podían fer manarles extra juditialment reuocar per constar los inconuenients que tractantse juditialment se causaríen a dita ballía general, Esta merce y moltes mes spera rebrer esta ciutat de V. Ex.a »

cent en lo qual arriba lo s.r bisbe de Marca al qual isqueren a rebrer los cauallers y altres persones de dit consell en la porta del cap de la escala y los s.rs consellers fora la porta de dit Consell. E, arribats dintre dit s.r de Marca se assenta a ma dreta del s.r conseller en cap y despres de estar totom assossegat se alsa y cubert referí com se offeríañ al s.r virrey hauer de gastar alguna quantitat de diner per los soldats son en lo present principat y gastos se offeríen de guerra y que de present non hauían acudits de França y axí suplicaue la ciutat en nom del Rey nostre s.r veuolgues (sic) fer seruey de dexar trenta y sinch milia lliures pera subuenir los gastos de la Guerra. E, explicades per dit s.r de Marca dites o, semblants paraules se despedí de dits s.rs consellers y sen ana al qual acompanyaren dits s.rs consellers fins a la porta de consell y los demes fins a la porta del portal de la escala. E, tornats dintre fonch resolt que fossen dexades dites trenta y sinch milia lliures al Rey nostre S.r pera subuenir las necessitats de la guerra. E, despres fonch llegida una carta en dit consell del s.r de la Mota ab la qual donaue graties del abono de sa persona hauían fet estant presoner y axí matex donaua auís com lo Rey nostre s.r li hauía fet merce de donarli del tot llibertat com dites coses en dit consell mes llargament son de veurer.

Festa de S.ta Eularia.

DIUENDRAS a XXIIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers per ser die de la Gloriosa S.ta Eularia acostumauen de anar a la seu y noy anaren per causa de la contentio se te ab lo molt Ill.e capitol y per hauero priuat lo saui consell de cent.

Conferentia a casa la ciutat.

Dit dia a la tarda los s.rs deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los molt Ill.es S.rs consellers.

DISSAPTE a XXXJ de dit.

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

[NOEMBRE]

Festa de tots Sants.

DIUMENGE al primer del mes de noembre MDCXXXXVIIJ Die de tots los Sants. — En aquest die si be los s.rs consellers tenen obligatio de anar ab promens al offici en la seu noy anaren per estarne priuats per lo consell de cent per la contentio del Ill.e capitol.

DIMARS a IIJ de dit. — En aquest die no anaren tampoch los s.rs consellers al sermo del Rey en Jaume per las rahons alt dites. Sermo del Rey en Jau-[m].e

DIMECRAS a IIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se tractaren fonch acerca del redressar lo modo de la visita se fa als officials de la present casa. Consell de cent.

DIUENDRES a VJ de dit festa de s.t Sauer. — En aquest die si be los s.rs consellers y promens hauían de anar a la seu al offici y proffesso noy anaren per estarne priuats per lo saui consell de cent per la contentio ab lo Ill.e capitol. Festa de s.t Seuer.

DIUMENGE a VIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses vingue una embaxada per part dels molt Ill.es s.rs Deputats reportada per lo R.nt s.r Honofre Siurana y de Bellafilla canonge de la seu de Gerona m[ossen]. Fran.h Xammar donsell y miser Hiecinto Fabregues ciuteda los quals segueren ço es lo dit s.r Ciurana despres del primer prom de consell y los demes alternatiue y axí assentats donaren sa embaxada en scrits la qual esta cusida en dit consell contenint entre altres caps algunes coses mal fetes que los soldats fan alla haont estan allotjats y lo mal que tractan als amos de sas casas. Al qual se deslibera que fos enuiat per part de las dos casas un embaxador a París pera que suplicas al Rey nostre S.r vuolgues fer merce de posar en bon orde a dits allotjaments y per altres materias conuenients com llargament en dit consell es de veurer. Consell de cent.

DILLUNS a VIIIJ de dit. — En aquest dia los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs Deputats. Conferentia a la deputatio.

DIMARS a X de dit. — En aquest die los s.rs deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.rs consellers. Conferentia a casa la ciutat.

DIJOUS a XIJ de dit los s.rs consellers tornaren anar a la deputatio a tenir conferentia ab los s.rs deputats. Conferentia a la deputatio.

DISSAPTE a XIIIJ de dit. — En aquest die hi hague brassos en los quals se tracta acerca de la electio hauían feta de embaxador per anar a París per part de la ciutat y deputatio de la persona del s.r Fran.h Xammar donzell lo qual no volíe acceptar dit carrech per causa de estar desganat y subjecte a malaltíes y altres causes que dit s.r allegaue al qual fonch deliberat lo que en dits brassos llargament es de veurer. En aquest die hi hague brassos.

Conferentia a casa la ciutat.

DIUMENGE a XV de dit a la matinada los s.rs deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.rs consellers.

Consell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se t[r]actaue en materia de la causa dels indiuisibles que lo molt Ill.e capitol hauía guanyat en Roma y per dit effecte lo sindich de dit capitol volía presentar uns papers als s.rs consellers los quals no hauían vuolgut admetrer que primer no fossen habilitats y remirats per los aduocats de la present casa conforme se acostuma com dites coses llargament en dit consell son de veurer. E, a la que se anaue votant sobre dit fet arriba lo síndich de dit capitol ab dos s.rs capellans y un notari segons se enten per presentar algunes scriptures en dit consell y a la que arriba al cap de la escala troba la porta tencada y picant en aquella isque un verguer a demanar lo que volía y ell digue que a presentar uns papers als s.rs consellers y consell de cent y pres per dit verguer lo recaudo entra dins dit consell y publicament deuant dits s.rs consellers y demes dona lo recaudo dient a dits s.rs consellers si obriría la porta o, no. E, tots los del saui consell se alsaren fent molt gran sentiment que lo Ill.e capitol vuolgues fer una semblant cosa no hauentla may feta ningun Rey ni altra persona y exintse defora estauen disgregats pera veurer dit sindich si entraría lo qual vent que no li obriren la porta sen torna de la matexa manera era vingut y encontinent tots los de dit consell tornaren a entrar dintre y prengueren resolutio sobre dit fet la qual esta en dit consell llargament continuada (1).

ANTONI SEGUÍ Y DE CAPELLA
conseller en cap.

Embaxada per part del capitol.

DIMARS a XVIJ de dit vingueren en la casa de la present ciutat los R.nts s.rs t. Corts ardiaca de s.ta María y Ramon de Boxadors canonges de la seu de Bar[celon].a embaxadors per part del Ill.e capitol los quals venían a dits s.rs consellers pera darlos satisfactio del que hauía succehit lo die de despusair y foren assentats ço es lo s.r Ardiaca de s.ta María entre cap y ters y lo

(1) Lo text del acort esmentat diu així: — « E lo dit Consell sobre la dalt dita propositio feu la deliberatio seguent. Attes que anant votant sobre la materia proposada ha succehit nou accident que perço se dexe a major deliberatio lo pendrer resolutio sobre ella.» —*(Deliberacions* de 1648, fol. 381.)

s.r canonge Boxadors entre segon y quart e, donada dita embaxada sen tornaren de la matexa manera eran vinguts.

Trentenari per traurer habilitadors.

DIUENDRES a XX de dit se tingue trentenari per traurer habilitadors.

Entrada del s.r virrey en la present Ciutat.

DIUMENGE a XXIJ de dit. — En aquest die arriba en la present ciutat lo exelentíssim s.r duch de Luí virrey qui venía de regonexer los puestos de la frontera en las parts de Balaguer, Flix y Tortosa.

Visita al s.r Virrey: anaren a palatio.

DILLUNS a XIIJ de dit hauent entes dits s.rs consellers que dit s.r virrey era arribat en la present ciutat anaren perço a Palasio pera donarli la benvinguda y arribats en dit palasio trobaren a dit s.r virrey en la cambreta petita pintada prop de la sala noua pintada qui mira al ort y arribats li feren les degudes cortesíes y estant tots de peus dits s.rs virrey y consellers y cuberts lo s.r conseller en cap li dona la ben vinguda per part de la ciutat significantli lo contento tenían de que fos arribat ab salut. E dit s.r virrey los digue que hauía mirades y regonegudes totes les plasses fronteres al enemich y hauía dexades aquelles ben guarnides axí de gent com de monitions y esperaue ab lo fauor de Deu que totes les coses se posarían ab bon orde. E, los s.rs consellers se despediren de dit s.r virrey y sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Concell de de cent.

DIUMENGE a XXVIIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se proposaren fonch sis faría expurgatio en las bossas dels consellers conforme alguns anys se era feta o, no, Al qual fonch resolt que nos fos feta dita expurgatio de bossas.

Die de s.t Andreu. Extractio de nous concellers y obrers.

DILLUNS a XXX de dit. — En aquest die festa de s.t Andreu apostol si be los s.rs consellers acostumauen ans de ferse la extractio de nous consellers anar a oir missa baix en la capella de S.ta Eularia en la seu perço per no poder anar en dita seu a causa de la contentio per lo Ill.e capitol noy anaren sino que lo dematí a les nou ores se ajuntaren en casa la ciutat en la istantia del trentenari y de allí isqueren dits S.rs consellers quiscu ab son prom al costat conforme anauen en la seu y allí deuant la capella de dita casa apres de feta oratio se assentaren en uns scons que allí se feren posar ço es los s.rs consellers a la part del euangeli y los promens a la part de la epistola y de allí oiren la missa del sperit s.t la qual digue un pare de s.t Fran.h y al offertori feren tambe la matexa serimonia de la seu ço es que lo sa-

cerdot que digue la missa se posa ab la vera creu a la porta de la rexa de dita capella y allí anaren a adorar ço es un s.[r] conseller y apres son prom alternatiue fent las matexas tres reuerentias al anar y tornar y acabada la missa ab los matexos promens sen pujaren dalt en la instantia de consell de cent y allí en presentia de tot lo consell de cent en la forma solita se feu extractio de nous consellers obrers y consell de cent y foren extrets pera consellers y obrers los seguents

M.º Hieronim de Gauer donsell m.º Dimas Çafont ciuteda m.[r] Simon Campana Sagimon Damians mercader Fran.[h] Fitor nott[ari] de Bar[celon].[a] Pere Pau Siuit manya.	consellers
Fran.[h] Sangenís ciuteda Christofol Parra apotecari	obrers

Los s.[rs] concellers anaren a donar la nora bona als s.[rs] concellers nous.

E, feta dita extractio y disgregat dit consell que deuían ser las dos de la tarda anaren los s.[rs] consellers vells ab cotxos a donar la norabona als s.[rs] consellers nous extrets aportantlos las claus y lo llibre de serimonies conforme es costum quiscun any.

[DESEMBRE]

Jurament dels s.[rs] concellers nous.

DIMARS al primer de desembre MDCXXXXVIIJ. — En aquest die los s.[rs] consellers nous anaren al dematí a les nou ores a, casa la ciutat acompanyats quiscu ab son prom al costat del s.[r] conseller vell anant lo s.[r] conseller nou a ma dreta del s.[r] conseller vell y a casa la ciutat se assentaren los s.[rs] consellers nous en son orde y los consellers uells en lo mig de quiscun conseller com a promens E, los s.[rs] dos obrers nous extrets se assentaren ço es lo caualler a la ma dreta dels s.[rs] consellers y lo artista a la ma esquerra de dits s.[rs] consellers per faltari los vells E, despres isqueren a oir missa en la capella de la present casa per no poder anar a la seu per hauerlosho prohibit lo saui consell de cent: estigueren assentats ço es los s.[rs] consellers nous a la part del euangeli ab sos banchs estant al costat del s.[r] conseller sise lo obrer caualler nou y los s.[rs] consellers uells a la part de la epistola estant al costat del s.[r] conseller sise lo obrer artista nou

y axí assentats oiren la missa baxa ques digue y en ser al offertori dits s.rs consellers nous y uells y obrers nous feren las ayas anant a offerir primerament lo s.r conseller en cap nou y despres lo en cap vell despres lo segon nou y despres lo segon vell y axí consequatiuament tots fins a, dits s.rs obrers qui offeriren despres de dits s.rs consellers e, fetes ditas ayas acabaren de oir la missa la qual acabada sen tornaren a entrar a consistori y se assentaren ço es lo s.rs consellers nous per filera a ma dreta estant lo cap al reco los s.rs consellers vells tambe per filera estant lo s.r conseller en cap vell al costat y a ma esquerra del s.r conseller en cap nou e, despres se llegí lo jurament de dits S.rs consellers y obrers y altres officials a qui toca jurar dit die jurant ab la forma acostumada y despres entra lo s.r vicari General Boldo lo qual fonch assentat entre los dos s.rs consellers cap vell y nou estant a, ma esquerra dels s.rs consellers nous y a ma dreta dels s.rs consellers vells als quals consellers nous publica sententia de excomunicatio y als vells absolgue de totes censures ab la forma acostumada E, despres sen ana totom de dita istantia restant tant solament dits s.rs consellers nous y uells tencats estant conferint y tractant materias conuenients per la ciutat y al cap de una stona dits s.rs consellers uells isqueren y sen anaren a, despullar y los nous restaren fent negoci en dita istantia enuiant un verguer a, palatio pera pendrer ora del excelentíssim s.r Duch de Lui per anarli dits s.rs consellers a besarli las mans E, tornat dit verguer referí a dits s.rs consellers com sa excelentia hauía donada hora a dits s.rs consellers pera la tarda y axí dits s.rs consellers sen anaren a llurs cases.

Dit die a la tarda los s.rs Consellers se ajuntaren en casa la ciutat ab ses insignies consulars y de allí sen anaren ab los verguers deuant y masses altes al Palatio de dit s.r virrey y puyats trobaren sa excellentia en una cambreta petita junt a la sala gran pintada qui trau finestras al ort de dites cases que foren del Duch de Cardona E, encontrats ab dit s.r virrey li feren les degudes cortesíes y despres li referiren com nostre s.r era estat seruit que lo die de air isquessen en dit carrech de consellers pera regir y gouernar la ciutat tot lo any y que axí veníen a offerirse a sa excellentia pera que si en ninguna cosa fossen bons en seruirlo los empleas que ells acudirían ab la breuedat los fora possible suplicantli axí mateix fos seruit de cuydar del bon gouern de la present ciutat ad[ministra].tio de Justitia y expedi- Los s.rs concellers anaren a casa lo s.r virrey.

tio de causes com del bon zel de sa excelentia esperauen que ells en nom de la ciutat ho estimarían com es de raho. E, dit s.r virrey los respongue que estaua molt content de que nostre s.r hagues donada la sort a sas senyorías sent de tanta satisfatio a tot lo poble que uniformament eran aplaudits y axí confiaua que procurarían en tot lo temps del Gouern acudir al benefici de la ciutat y sos ciudadans com tenían obligatio que ell per sa part en lo que li tocas y en particular en la ad[ministra].tio de Justitia y expiditio de causes tindríe particular cuydado y vigilantia y axí mateix en tot lo que fos de utilitat acudiría ab molt gran gust. E, fet dit Rahonament dits s.rs consellers se despediren de sa excellentia anantsen ab la matexa forma eran vinguts per lo carrer ample auall fins a, casa del s.r Cansaller haont arribats los isqueren a, rebrer a la porta del carrer alguns s.rs capellans y altres persones acompanyant a dits s.rs consellers fins al cap de la escala haont dit s.r cansaller los isque a, rebrer acompanyantlos fins en una istansieta petita passades unes sales grans y alla se assentaren ço es los s.rs consellers tres a, cada part y lo s.r cansaller al mig entre lo s.r conseller en cap y segon cap a ma dreta estant tots ab ses cadires y axí assentats lo s.r conseller en cap ab veu suá y paraula dels demes li referí com nostre s.r era estat seruit que lo die de air isquessen en dit offici y que axí venían per part de la ciutat pera cumplir a sa obligatio a ferli la visita hordinaria conforme quiscun any se acostuma offerintse de seruirlo en tot lo que per sa senyoría los fos manat y axí mateix suplicantli fos seruit cuydar de la bona ad[ministra].tio de la Justitia expeditio de causes en particular de viudes y pubills com dell ja confiauan y hauían experimentat que dits s.rs consellers en nom de tota la ciutat ho estimarían com era de raho. E, dit s.r cansaller referí que estaua molt content de la sort hauía tinguda esta ciutat en exir persones per son gouern tant benemerites com eran sas senyoríes essent tant aplaudits com se veya ab la alegría del poble y que axí ell per sa part no perdríe occasio en la qual fos conuenient per lo be comu y particular y axí mateix los suplicaua que si acas en lo discurs de son Gouern los aparexía que sa persona pogues obrar alguns effectes conuenient[s] a la utilitat de la present ciutat lo manassen auisar que acudiría ab molt gran voluntat. E, fet dit Rahonament dits s.rs consellers se despediren de dit s.r cansaller anantsen a casa la ciutat ab la matexa forma eran vinguts.

Visita al s.r cansaller.

DIMECRAS a IJ de dit arribaren en casa de la present ciutat lo noble s.^{r} don Fran.^{co} Sala y lo s.^{r} Joseph de Nauel venints ab embaxada per part dels s.^{rs} deputats los quals entrats en consistori y assentats al costat dels Srs Consellers los donaren la norabona de ser exits per part de dits s.^{rs} deputats lo que dits s.^{rs} consellers estimaren molt y despres de hauerlos tornat resposta de dita embaxada dits s.^{rs} embaxadors sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Embaxada per part dels s.^{rs} deputats.

Dit die a la tarda arriba en dita casa lo secretari del s.^{r} collector lo qual venía per part de sa senyoría Illustríssima a demanar ora a dits s.^{rs} consellers pera ferlos una visita y dits s.^{rs} consellers digueren que si sa senyoría era seruit de venir dema a la matinada dits s.^{rs} consellers ho estimarían.

Embaxada per part de s.^{r} collector.

DIJOUS a IIJ de dit a la matinada vingue en la casa de la present ciutat lo s.^{r} collector al qual isqueren a rebrer dits s.^{rs} consellers a la porta de trentenari vella y entrats dintre fonch assentat dit s.^{r} collector entre lo s.^{r} conseller en cap y ters y axí assentat totom isque fora estant dits s.^{rs} consellers tancats ab dit s.^{r} collector pera tractar materias secretas entre las quals dit s.^{r} collector *dona una carta* a dits s.^{rs} consellers de sa santedat *la qual es assí cusida* en lo present dietari (1) y despres se alsa y sen ana acompanyantlo dits s.^{rs} consellers fins a dita porta haont lo hauían rebut.

Vinguda del s.^{r} collector en casa la ciutat.

Dit die a la tarda los s.^{rs} consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.^{rs} deputats.

Conferentia a la deputatio.

Dit die se tingue consell de cent en lo qual vingué una embaxada per part dels molt Ill.^{es} s.^{rs} deputats reportada per lo R^{nt} s.^{r} Barthomeu Viuer canonge y sagrista de la seu de Urgell

Concell de cent.

---

(1) Obra inserta per copia y es del tenor següent: — « ✠ = Dilectis Filiis Consiliariis Bar[cinon].^{e} = INNOCENCIUS PP. x = Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem. Quœ pietatis zelo impulsi a nobis nunch postulatis, ea nos pro eximia nostra in Vos ac Populos istos charitate, quam ab eo usque tempore quo ipsi Barcinonæ fuimus profecto perspexisti, non minori sane voluntatis ardore confieri recte posse percupimus et si per temporum conditiones licuisset jam pridem libenti animo tribuissemus; igitur quantum pia desideriá vestra commendamus, tantum equidem tot rerum variarum æstus dolemus, inter quos Consilia nostra consisteri ac firmari adhuc minime potuerunt; iis impedimentis remouendis opportunitatem aliquam præberi omnia temporum ac rerum momenta diligenter obseruantes á totius consolationis Patre Deo summis præcibus iugiter exposcimus; illudque vobis pro certo persuasum esse vehementer volumus res vestras nobis curæ, et cordi inprimis esse, nec Paternæ beneuolentiæ nostræ offitia insigniora pro re, ac tempori unquam vobis de futura; sicuti vobis latius referet dilectius filius Vincentius Candiottus, cui fidem præstabitis. Interim apostolicam benedictionem peramanter elargimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris Die ij Nouembris MDCxxxxviij Pontificatus nostri Anno Quinto. = Franciscus Nerlius »

don Fran.co Sala y mossen Joseph Damians ciuteda acerca del ajustament de la contentio de la present ciutat y lo Ill.e capitol en materia de exir a rebrer lo s.r virrey per lo qual reportaren en dit consell un paper en aquell continuat y sobre dites coses se prengue la resolutio seguent: «Que los s.rs consellers anomenen uuit persones del present consell ab igual numero de estaments de les quals se elegescan las que conuinguen pera tractar lo assiento de las materias corrents ab lo molt Ill.e capitol suplicant als molt Ill.es S.rs Deputats sían seruits fer merce a esta ciutat en continuar lo mediarles y sis poran tenir abans del die de nostra S.ra de la conseptio lo assiento ques desitja proposen aquest fet los s.rs consellers al present consell pera que delibere lo que aparexera mes conuenir y que de aquesta deliberatio donen notitia los s.rs consellers als s.rs deputats per un ciuteda y un militar del present consell per sa senyoría anomenadors.»

Die de s.t Nicolau. Los s.rs concellers anaren a s.t Fran.h

DIUMENGE a VJ de dit dia del Glorios S.t Nicolau los s.rs consellers anaren a la Iglesia del monestir de s.t Fran.h pera assistir en dita festiuitat com quiscun any se acostuma y arribats en dita Iglesia los isqueren a rebrer los pares de dit monestir acompanyantlos fins al presbiteri haont se assentaren ab los banch[s] de vallut a la part de la epistola per estar a la del euangeli parat lo strado del s.r virrey y al cap de una stona tenint entes dits s.rs consellers que lo s.r virrey venía lo isqueren [a rebrer?] al portal prop del cor acompanyantlo fins en dit presbiteri haont se assenta en son estrado y dits s.rs consellers en sos banchs y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat dit s.r virrey sen ana acompanyantlo dits s.rs consellers fins a dit portal y de aquí sen tornaren al presbiteri a fer oratio de haont sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Vinguda del s.r de Marca.

Dit die a la tarda lo s.r bisbe de Marca vingue en casa la ciutat al qual isqueren a, rebrer los s.rs consellers a la porta del trentenari vella y entrat dintre segue entre lo s.r conseller en cap y segon y despres al cap de una stona vingueren los molt Ill.es s.rs Deputats als quals isqueren a rebrer dits s.rs consellers fins a dita porta de trentenari restant un s.r conseller ab dit s.r de Marca y entrats dintre segueren tots ço es los s.rs deputats a ma dreta per filera estant lo s.r deputat ecclesiastich al reco y los s.rs consellers a, ma esquerra per filera estant dit s.r conseller en cap al costat de dit s.r deputat ecclesiastich e, dit s.r bisbe de Marca se assenta en lo mig entre lo s.r deputat

ecclesiastich y lo s.r conseller en cap y despres de assentats manaren tencar las portas restant dintra tencats pera tractar del bon Gouern de la present ciutat y al exir los tornaren acompanyar ab la matexa forma eran vinguts.

Consell de cent per los negocis de capitol.

DILLUNS a VIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses llegiren y donaren per propositio un paper en materia de la concordia y auinensa fahedora entre lo molt Ill.e capitol y la present ciutat acerca de les contentions y debats se eran sucitades entre dit Ill.e capitol y la present ciutat en la qual concordia eran medianers los molt Ill.es s.rs deputats lo qual paper es del thenor seguent

«Molt Ill.e s.r Inseguint la deliberatio per v.s.a feta als quatre del present mes de desembre acerca de ajustar las materias del Ill.e capitol ab la present ciutat despres de una y moltes juntes se son tingudas tant ab los molt Ill.es s.rs deputats y persones anomenades per los s.rs consellers y juntas han conuingut y concordat se representassen a v.s.a los apuntaments seguents los quals aprobats per vs.a se posaran en executio entre dites persones per dites dos parts anomenades.

P[rim].o Que estant los molt Ill.es s.rs consellers en lo presbiteri de la Iglesia Catredal continuaran en exir a, rebrer lo Rey nostre s.r son llochtinent o, altra persona a quis dega fer recibiment ab la forma acostumada seruintse los s rs consellers de donar loch al Ill.e capitol perque puga rebrer dar Ayguabeneyta y fer la cortesía acostumada a dita persona la qual dexara dit Ill.e capitol en arribant a ella los dits s.rs Consellers.

Item que lo molt Ill.e capitol tindra a be en donar lloch pera que los molt Ill.es s.rs Consellers ab sos Promens y sis verguers passian per lo mig del cor obrintse en ala los qui aportan capas en lo dit cor en cas sie comensat lo offici.

Item que V.S.a sie seruit hordenar als s.rs consellers que posats en lo presbiteri seruen lo ritu diuino en orde al decoro se deu als celebrants y al molt Ill.e capitol.

Item que en orde de les festiuitats solempnes com son nadal pasqua conseptio de nostra s.ra y altres festes assenyalades y en los díes que la present ciutat pagara los gastos dellas lo molt Ill.e capitol ordenara als cabiscols que ab la deguda prudentia disposen lo comensar los diuinos officis pera que puguen los s.rs consellers ab major comoditat y temps oportu acudir a ellas.

Y finalment que los molt Ill.es s.rs consellers tinguen a be en

les festiuitats sera necessari usar lo talem vermell com son en las dels sants martirs aportar lo talem vermell que uuy te de nou fet lo Ill.^{e} capitol attes que sempre se ha acostumat per dits s.^{rs} consellers aportar aquell lo die de St Sauer.»

E lo dit consell feu la deliberatio seguent «Que los apuntaments llegits al present consell sien admesos com lo present consell admet lloa y aproua aquells y que los s.^{rs} consellers vagen dema a la festiuitat de s.^{ta} María santíssima en la cathredal y totes les altres festiuitats quey acostuman anar los s.^{rs} consellers y ques fassen les crides acostumades com axí ho delibera lo present consell per part del qual per un ciuteda y un militar del mateix consell per sa senyoría anomenadors se fasse una embaxada als molt Ill.^{es} s.^{rs} deputats estimantlos la honrra y merce han feta a esta ciutat en mediar estas materias y que sempre ha confiat la ciutat que mediades per sa senyoría tindríen lo bon assiento que han tingut y que de dits capitols se firme [entre] los molt Ill.^{es} s.^{rs} consellers y lo molt Ill.^{e} capitol la concordia conuenient rebedora per lo scriua major de la present casa y per lo nott[ari] del molt Ill.^{e} capitol simul stipulantes et in solidum claudentes.»

Festa de nostra s.^{ra} de la conceptio los s.^{rs} consellers anaren a la seu.

DIMARS a VIIJ de dit dia de nostra s.^{ra} de la conseptio los s.^{rs} consellers se ajuntaren al dematí a les uuit ores al porxo de s.^{t} Jau[m].^{e} ab sos promens en forma de promenía y de allí anaren a la seu ab la musica deuant per los llochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri haont se assentaren a la part del euangeli no obstant estaua parat lo strado del s.^{r} virrey y trobaren lo s.^{r} bisbe de Orange en dit presbiteri qui estaua assentat a la part de la epistola ab sa cadira de vallut ab dos s.^{rs} canonjes al costat qui seyan ab taborets rasos ajudant a, vestir a, dit s.^{r} bisbe qui hauía de celebrar lo offici de pontifical y despres de hauer saludat al altar major y a dit s.^{r} bisbe se assentaren y al cap de una stona tenint entes que lo s.^{r} virrey venía dits s.^{rs} consellers lo isqueren a rebrer fins prop del Portal major passat los dos ultims pilars haont lo s.^{r} conseller en cap se posa a ma esquerra y los demes deuant y axí anants lo acompanyaren fins al presbiteri haont dit s.^{r} virrey se assenta a la part del euangeli ab son strado y los Srs Consellers sen passaren a la part de la epistola ab los banchs y al cap de una stona vingueren los molt Ill.^{es} s.^{rs} deputats los quals despres de hauer feta oratio al altar major saludaren a dits

s.rs virrey bisbe y consellers y se assentaren en uns banchs deuant dit altar major junt a la barana de ferro E, a la que dit s.r bisbe estigue reuestit mudaren la cadira y taburets de dit presbiteri baix y la pujaren dalt junt al altar en dita part de la epistola y sa senyoría comensa lo offici lo qual digue de pontifical y acabat se comensa la professo acostumada en la qual los s.rs promens anauen deuant la custodia los S.rs consellers aportaren las varas del talem lo s.r bisbe aportaue lo cap del Gramial y los s.rs deputats anauen darrera acompanyant dit s.r virrey E, tornats en dita Iglesia y acabada dita professo lo s.r bisbe ana en companya dels s.rs canonjes a la segrastía: lo s.r virrey sen ana acompanyantlo dits s.rs consellers fins al portal major y despres tornats al presbiteri los s.rs deputats sen anaren y despres los s.rs consellers y promens ab la matexa forma eran vinguts.

Has de aduertir que dits s.rs consellers no acompanyaren a dit s.r bisbe a palatio per quant no es bisbe de Bar[celon].a al qual se acostumaue de acompanyar.

DIJOUS a X de dit los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs deputats. Conferentia a la deputatio.

DIUENDRES a XJ de dit los s.rs deputats vingueren a, casa la ciutat a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs consellers. Conferentia a casa la ciutat.

DISSAPTE a XIJ de dit. — En aquest die fonch tret a la vergonya y posat al cap de una scala de fusta deuant casa la ciutat y arreconada a la paret de la casa de la taula Esteue Lluch treballador inculpat de hauer presentat en dita taula una polissa falsa y ab aquella lleuat diners y perço fonch condempnat en estar en dita escala dos hores cent asots sinch anys de Galera pera que sie exemple als altres de cometrer semblants delictes. Fou tret un home a la uergonya deuant casa la ciutat.

Dit die los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs deputats. Conferentia a la deputatio.

DIUMENGE a XIIJ de dit a la matinada los s.rs consellers anaren a la Iglesia del collegi de la companya per assistir a la festa se feya de María santissima y arribats al presbiteri segueren a la part del euangeli ab los banch[s] de vallut per estar patent lo santissim sagrament y aquí oíren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts. Los s.rs concellers anaren a Bellem a la festa de nostra S.ra

Dit die a la tarde se tingue consell de cent ordinari per ser dia de S.ta Llucia en lo qual se feu entre altres coses extractio de mostasaf com quiscun any se acostuma. Consell de cent.

DIMARS a XV de dit al dematí se tingue trentenari en lo Trentenari per extractio de mostasaf

qual fonch feta extractio de un mostasaf faltaua pera presentar la terna al s.r virrey y fonch extret lo Ill.e s.r Dimas Çafont conseller segon lo qual juntament ab los altres dos extrets en lo consell de cent foren aportats al s.r virrey pera que elegís hu y sa excellentia elegí y anomena lo s.r Dimas Çafont conseller segon.

Conferentia a casa la ciutat.

Dit dia a la tarde los s.rs deputats tingueren conferentia a casa la ciutat ab los s.rs consellers.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

Los s.rs concellers anaren a s.t Agustí per la festa dels corredors de orella.

DIUENDRES a XVIIJ de dit los s.rs consellers anaren a la Iglesia del monestir de s.t Agustí per assistir a la festa de nostra S.ra que per semblant jornada fan los corredors de orella: feu se en tot y per tot com altres anys.

Jurament del s.r conceller segon en mostasaf.

DISSAPTE a XVIIIJ de dit a la matinada jura lo s.r Dimas Çafont conseller segon en mostasaf de la present ciutat: feuse dit jurament com altres anys y en lo llibre de serimonies es de veurer.

Jurament del ad.or de plassas.

Dit die a la tarda jura per ad[ministrad].or de plassas ..... [Jaume] Congost y feuse dit jurament ab la forma acostumada.

Visita al studi.

Dit dia a la tarda los s.rs consellers anaren ab ses insignies consulars al studi General per ferse la visita hordinaria.

Conferentia a la deputatio.

Dit dia y en exir de dita visita anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.rs deputats.

Los s.rs concellers anaren a Monticaluari per la festa se feya de mudar nostre S.r a la Iglesia noua.

DIMECRAS a XXIIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren als pares caputxins de Monticaluari per asistir a la festa se feya de mudar lo santissim sagrament a la Iglesia noua que la ciutat hauía feta y perso arribats en dita Iglesia se assentaren ab los banchs de vallut a la part del euangeli y al cap de una stona tenint entes que lo s.r virrey venía mudaren dits banchs a la part de la epistola y isqueren a rebrer a dit s.r virrey al portal de dita Iglesia acompanyantlo fins al presbiteri haont se assenta a la part del euangeli ab son estrado y cadira y al cap de una stona se beneí la Iglesia y feren la professo aportant los s.rs consellers las varas del talem y lo s.r virrey anaue darrera ab una atxa y dita professo se feu per lo pati de deuant de dita Iglesia y despres se celebra lo offici per los pares de dit monestir ab sermo y predica lo pare guardia de s.ta Madrona lo qual acabat dit s.r virrey sen ana acompanyantlo dits s.rs consellers fins a la porta y despres de tornats al presbiteri y hauer feta oratio dits s.rs consellers sen anaren.

Has de aduertir que dits s.rs consellers ordenaren que en dita festiuitat assistís tota la musica de la ciutat axí

de tabals trompetas y menestrils com encara la musica de la seu pagat a costas de dita ciutat y tambe ordenaren donar als pares deu lliures per ajuda de costa de sa pitansa per quant dita Iglesia fonch feta a gastos de dita ciutat y dit monestir esta en protectio de aquella.

DIUENDRES a XXV de dit die de Nadal. — Los s.rs Consellers se ajustaren ab sos promens al porxo de s.t Jau[m].e y de allí anaren ab la musica deuant per los llochs acostumats a la Iglesia de la seu haont oiren lo offici ab la forma que quiscun any se acostuma. Festa de Nadal: anaren a la seu.

DISSAPTE a XXVJ de dit dia de s.t Esteue. — Los s.rs consellers anaren al monestir de s.t Fran.h conforme se acostuma y alla oíren lo offici y sermo assentats ab ses cadires a la part del euangeli conforme altres anys se acostuma. Festa de s.t Esteue: anaren a s.t Fran.h

DIUMENGE a XXVIJ de dit. — Los s.rs Consellers anaren al monestir dels pares de s.ta Catharina martir haont oíren lo offici assentats ab las cadires a la part del euangeli conforme quiscun any acostuman. Festa de s.t Joan: anaren a s.ta Catharina.

DILLUNS a XXVIIJ de dit dia dels s.ts Ignoscents. — Los s.rs consellers en forma de ciutat anaren a la Iglesia de la seu y alla hoiren missa en la capella dels s.ts Ignoscents: feuse en tot y per tot com altres anys es de ueurer. Die dels Ignoscents: anaren a la seu.

DIMARS a XXVIIIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers me ordenaren a mi Joseph Soldeuila scriua rational de la present casa que paras la capella ab la forma acostumada per quant hauía de venir lo excellentíssim S.r Duch de Luí virrey del present principat de Cathalunya: y al cap de una stona tenint entes que sa excellentia arribaue lo isqueren a rebrer al portal major y posantse lo s.r conseller en cap a sa ma esquerra y los demes s.rs consellers deuant lo acompanyaren fins a la capella haont despres de hauerli donat aygua beneyta un capella reuestit feu oratio y de aquí sen entraren a consistori haont se assenta dit s.r virrey ab una cadira y cuxí de vallut estaue en lo reco y los s.rs consellers ab sos banchs al costat de sa excellentia ço es cap a ma dreta segon a ma esquerra ters a ma dreta y axí los demes. E, axí assentats dit s.r virrey referí com sa mag.t que Deu Guarde li hauía donat llicentia de anarsen a Fransa algun temps pera millorarse de algunes desganes patía y que axí no obstant la pena tenía de dexar lo principat del qual hauía rebuts tants serueys li era forsos anarsen pera cobrar Vinguda del Ex.im S.r Duch de Lluí en casa la ciutat.

entera salut pero que si sa desgana li donaue lloch y tenía llicentia de sa mag.[t] procuraría en tornar pera continuar son carrech y acas que no li fos possible lo tornar estiguessen segurs que sa mag.[t] xpa. que Deu Guarde enuiaría en lo principat persona de les parts y qualitats que un virrey deu tenir y en lo entretant estaua assegurat que ab lo bon Gouern de sas senyorías esta ciutat tindríe la quietut deguda per lo be publich. E, dits s.[rs] consellers per paraula del s.[r] conseller en cap responqueren a dit s.[r] virrey que estauen pesarosos de la partida de sa excellentia restant molt desconsolats sense assistentia per hauer experimentat ab quanta solicitut y cuydado acudía a tota la ad[ministra].[tio] del principat y en particular de la ciutat de Bar[celon].[a] pero que considerant que en primer lloch era cuydar de sa salut tenían consuelo en la afflictio de sa partida pregant a nostre s.[r] li uuolgues donar entera salut pera que pogues tornar a continuar sos bons progressos y en lo entretant esta cert que en lo que los fos possible de cuydar del bon gouern de la present ciutat que cuydarían sens perdonar al treball en lo que fos possible. E, acabat dit Rahonament dit s.[r] virrey se alsa y despedintse dels s.[rs] consellers sen ana acompanyantlo fins al portal major de la present casa com es costum.

Visita al s.[r] Virrey.

Dijous a XXXJ de dit. — En aquest die tenint entes los s.[rs] consellers que lo s.[r] virrey estaua de partensa pera Fransa partiren de casa la ciutat ab ses insignies consulars y verguers deuant y anaren al carrer de la merce en una casa qui fa cantonada a un carrer qui puja a la muralla de mar y arribats alla pujaren dalt haont trobaren lo s.[r] virrey en una sala qui trau finestras a la marina assistit de molts cauallers fransesos y cathalans y alla denpeus se despediren de sa excelentia recomanantli molt los fes merce de emplearlos en llur seruey sempre que se li offerís occasio. Lo que dit s.[r] virrey estima molt responentlos ab paraules molt generoses y de gran consuelo y encontinent dits s.[rs] consellers se despediren y sen anaren.

Lleuaren lo cap a mosur Morio.

Dit die a la tarda lleuaren lo cap a la plassa dita del Rey a musur de Morio frances llo̧ctinent de Gouernador del castell de Asens per hauer fetes moltes vexations als prouincials bastonejantlos y matantlos pera que li donassen diners y altres coses dignes de semblant castich: nostre s.[r] nos fasse Gratia sia exemple de que los demes se esmenen.

Don Hieronim de Gauer conceller en cap.

[MDCXLIX.]

[JANER]

Die de cap de Any los s.rs concellers anaren a s.ta María de la mar.

DIUENDRES al primer de Janer MDCxxxxviiij dia de cap de any los s.rs consellers anaren a la Iglesia de s.ta María de la mar de la present ciutat haont oíren lo offici y sermo com quiscun any se acostuma y en altres anys es de ueurer.

Vingue lo s.r de Marca a casa la ciutat.

DILLUNS a IIIJ de dit vingue en casa la ciutat lo s.r bisbe de Marca al qual los s.rs Consellers isqueren a rebrer a la porta del trentenari y de allí lo acompanyaren a consistori haont se assenta entre lo s.r conseller cap y segon.

Festa dels tres reys: los s.rs concellers anaren al Pi.

DIMECRAS a VJ de dit dia dels Reys los s.rs consellers anaren a la Iglesia del Pi haont arribats entraren per lo portal major y pujats al presbiteri se assentaren ab los banchs de vellut a la part del euangeli per quant lo s.r Gouernador hi hauía de assistir y a la que dit s.r Gouernador arriba lo isqueren a rebrer a la porta del presbiteri a la part de la epistola y passantsen a la del euangeli se assenta dit s.r Gouernador a, ma dreta del s.r Conseller en cap y axí assentats oíren lo offici y sermo lo qual acabat dit s.r Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.rs consellers fins alla haont lo hauían rebut y despres dits s.rs consellers sen anaren.

Die de s.t Ramon: promenía anaren ab professo a s.ta Catharina.

DIJOUS a VIJ de dit dia del Glorios s.t Ramon.—En aquest die los s.rs consellers se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e y de allí anaren a la seu ab la musica haont arribats se comensa la professo que quiscun any se acostuma aportant los s.rs consellers las varas del talem y los s.rs promens anauen deuant de la custodia. E, arribada dita professo en s.ta Catharina los s.rs consellers se assentaren a la part del euangeli ab ses cadires y

cuxins de vallut y los s.rs promens al costat dels s.rs consellers deues lo altar ab banch de vallut y los s.rs del Gramial a la part de la epistola ab cadires tant solament y axí tots assentats oíren lo offici lo qual acabat sen tornaren ab la matexa professo fins a la seu de hont dits s.rs consellers sen anaren.

Los s.rs concellers anaren a s.t Agustí.

DIUMENGE a X de dit a la matinada los s.rs consellers anaren a la Iglesia de s.t Augustí per assistir al offici que quiscun any acostuman de anar per les quatre ordes mendicants.

Professo al monestir dels angels.

Dit die a la tarde se feu en lo monestir de nostra s.ra dels angels la professo del ninyo perdido en la qual dits s.rs consellers assistiren com es costum aportant las varas del talem com es costum.

Conferentia a la deputatio.

DILLUNS a XJ de dit los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs deputats.

Conferentia a casa la ciutat.

DIMARS a XIJ de dit a la matinada los s.rs deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.rs consellers.

Conferentia a casa lo s.r Gouernador.

Dit die a la tarda los s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a casa lo s.r Gouernador pera tenir conferentia ab sa senyoría y los s.rs deputats qui se hauían de trobar y a la que dits s.rs consellers foren en dita casa lo s.r Gouernador los isque a rebrer al cap de la escala haont entrantlos en un aposento y despres al cap de un poquet venint los S.rs deputats axí mateix los isque a rebrer entrantlos dintra dit aposento haont tractaren del gouern de la present ciutat y a la que sen anaren axí mateix los acompanya fins alla haont los hauía rebuts.

Conferentia a la deputatio.

DIMECRAS a XIIJ los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.rs deputats.

Conferentia a casa la ciutat.

DIJOUS a XIIIJ de dit los s.rs deputats vingueren a casa la ciutat a, tenir conferentia ab los s.rs consellers.

Consell de cent.

DIUENDRES a XV de dit a la matinada se tingue consell de cent en lo qual vingueren per part del consell Real los mag.hs m[ice].rs Narcís Peralta y Feliciano Graell d.ors del Real consell los quals assentats ço es dit m.r Peralta despres del primer prom y dit m.r Graell despres del segon prom e, axí assentats donaren raho dels procehimens hauía fets y feya dit consell real en la materia de la qui[e]tut y bona ad[ministra].tio de Justitia de la present ciutat y principat y en particular en lo castigar alguns maleffectes al Rey nostre s.r y a la prouincia y altres coses de consideratio que en dit consell estan llargament continuades. A, tot lo qual se prengue resolutio entre altres coses que fos

enuiat un correu a Paris a gastos de la casa de la present ciutat y de la deputatio y que fos feta una curtina de muralla a la drassana a la vora de la mar y que los tauerners milanesos vassalls del Rey catholich fossen priuats de tenir tauerna sino los que seran casats ab filles de cathala com dites y altres coses en dit consell mes llargament son de ueurer.

Dit die arriba en lo port de la present ciutat una barca de catius fugitius delger (sic) en la qual anauen uuit o, nou sclaus christians que nostre S.r los féu merce puguessen pendrer port y tenint entes los s.rs consellers no vinguessen de part suspitosa los manaren comprarlos vestits nous llensant a mar los vells y axí mateix los feren visurar per un d.or y un silurgia pera ueurer si tenían sanitat los quals feta relatio donaren orde que quiscu sen pog[u]es anar en sa terra. Arribada de catius fugitius d'Alger.

Dit dia se trague Juy de Promens y per causa de pluja nos pogue ajuntar. Extraccio de Juhí de prohomens.—Pluja.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

DISSAPTE a XVJ de dit se trague Juy de Promens y encontinent que foren ajuntats los s.rs consellers y dit Juy de promens sen anaren a la preso haont en arribar se assentaren ab la forma acostumada y encontinent en arribar lo s.r Gouernador los s.rs consellers lo isqueren a, rebrer a la porta de la sala del Juy de promens a la obra noua de la preso y dit s.r Gouernador se assenta al mig dels s.rs consellers entre cap y segon y lo s.r m.r Segarra relador de la causa se assenta a ma dreta del primer prom y encontinent fou tret Martí Raurich alemany inculpat de hauer robat uns diamants y rubins de unas pessas de la corona del ninyo Jesus de nostra S.ra de Monserrat y de hauerli trobat alguns mollos de fer moneda y algunes dobles falses comensades: fonch assentat en un banquet al mig de dits s.rs de Juy de promens y encontinent per lo nott[ari] se li fou llegit lo proces en presentia de totom y despres fonch votat ab la forma acostumada y haguts los vots fonch condempnat en cent assots marcat y desterrat del present principat de Cathalunya per tota sa vida: y despres de hauer acabat lo s.r Gouernador sen ana acompanyantlo los s.rs consellers fins alla haont lo hauían exit a, rebrer y despres sen anaren ab dit Juy de promens de la matexa manera eran vinguts fins a, casa la ciutat haont se disgregaren. Juy de promens.

DIUMENGE a XVIJ de dit los s.rs consellers anaren a la Igle- Lo[s] s.rs Concellers

anaren al carme.

sia del monestir de nostra s.ra del Carme a, oir lo offici conforme acostuman quiscun any en cada orde mendicant.

Consell de Cent.

Dit die a la tarde hi hague consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer.

Los s.rs concellers anaren a la seu per pregaries de Aygua.

DILLUNS a XVIIJ de dit los s.rs consellers comensaren les rogatiues y pregaries que lo saui consell de cent hauían ordenades fer a quinse del present y perço ordenaren conuidar dotze persones quiscun dia de dites rogatiues pera que assistissen a dits s.rs consellers en los officis auall mentionats y perço lo die de uuy anaren a la Iglesia de la seu baix en la capella de s.ta Eularia haont assentats en un[s] banchs a la part del euangeli haont oíren lo offici se digue de dita Gloriosa S.ta a dos cors y despres de ser acabat se cantaren goigs de dita Gloriosa s.ta a cant de orga y despres de ser acabats dits s.rs consellers sen tornaren de la matexa forma eran vinguts.

Se feu un offici en la present Casa.

DIMARS a XVIIIJ de dit se digue altre offici en la capella de la present casa al qual celebraren tres s.rs canonges ab lo mestre de serimonies de la seu anant a cant de orga assistiren dits s.rs consellers en uns banchs fora la capella a la part del euangeli y los demes s.rs de consell de cent en altres banchs a la part de la epistola y encara que lo s.r diaca dona la pau a dits s.rs consellers fou la causa lo no haueri cor que hauenti cor no la donaría lo s.r diaca sino lo s.r subdiaca com se obserua en la seu.

Festa de s.t Sebestia professo a s.t Sebestia.

DIMECRAS a XX de dit dia de s.t Sebastia los s.rs consellers cap y quint absents anaren a la seu per assistir a la professo que quiscun any va a, la capella de dit Glorios S.t y perço aportaren las varas del talem ab dos s.rs promens en dita professo y a la que foran a la Iglesia se assentaren ço es los s.rs consellers a la part del euangeli ab las cadires y cuxins de vallut y los s.rs promens ab un banch al costat de dits S.rs consellers y los s.rs del Gramial ab les cadires a la part de la epistola oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen torna la professo de la matexa manera era vinguda fins a la seu de hont dits s.rs consellers sen tornaren.

Conferentia a la deputatio.

Dit die a la tarde los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.rs deputats.

Los s.rs concellers anaren a s.ta Catharina per pregaries de aygua.

DIJOUS a XXJ de dit a la matinada los s.rs consellers anaren a la Iglesia de s.ta Catharina martir y en la capella de s.t Ramon per assistir al offici que per part de la ciutat se deya de dit Glorios S.t: estigueren assentats a la part del euangeli ab las cadires

y cuxins de vallut y los s.rs canonges que celebrauen lo offici a la part de la epistola ab ses cadires: y en ser dit offici acabat sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

DIUENDRES a XXIJ de dit los s.rs consellers pujaren al monestir de s.ta Madrona per oir lo offici fentse en tot y per tot com lo die de air.

Offici a s.ta Madrona y los s.rs concelles y anaren.

DISSAPTE a XXIIJ de dit a la matinada los s.rs consellers hauían de assistir en un offici se deya en la Iglesia de s.t Jau[m].e y en la capella de nostra s.ra dél Pilar y no pugueren per quant tenían en casa la ciutat una Junta de molta importantia y perso enuiaren a dir als s.rs canonges qui hauían de celebrar aquell fossen seruits de celebrarlo lo que feren se[n]s assistentia de dits s.rs Consellers.

Offici a nostra s.ra del Pilar.

Dit die a la tarda lo s.r bisbe de Marca y los s.rs deputats vingueren a dos ores a tenir conferentia ab los s.rs consellers als quals se recebiren y foren assentats com altres dies es de ueurer. E a la que foren cerca las quatre ores los s.rs deputats sen anaren restant lo s.r de Marca a la instantia del trentenari en companya del s.r conseller en cap y los demes s.rs consellers sen pujaren al consell de cent que se estaua ajuntant y a la que fonch junt dit s.r Bisbe de Marca puja y fonch assentat a ma dreta del s.r conseller en cap y despres de hauer saludat los s.rs del consell cubrintse y estant de peus dona una carta del Rey nostre s.r que Deu Guarde la qual se llegí en dit consell y despres referí com a sa mag.t hauía aparegut ab consell de la Reyna duch de Orleans princep de Conde y molts altres senyors de sa cort de exirse de París anantsen en una casa o, palatio de recreo ques diu S.t Germen per causa de alguns encontres tenía ab alguns del consell de estat que procurauan algunes discordies en son regne y que la major part de sa cort y vila de París accepto alguns set o, uuit mal intentionats tots li prestauan fidelitat y obedientia y perço hauía hordenat als de dit consell sots graues penas que isquessen de París fins altra cosa sels fos ordenat y sa mag.t y s.rs princeps estauen disposant les coses conuenients pera que dit fet tingues bon exit com entenía que ab lo fauor de Deu tot o, tindríe: de tot lo qual donaue raho dit s.r de Marca specificant llargament la causa pera que no donas cuydado a dit consell com dites coses y la deliberatio que sobre delles se prengue estan en dit consell mes llargament continuades (1).

Conferentia a casa la ciutat.

(1) V. l'*Apèndix XXVI.*

Professo de portar los sis cosos s.ts que eran a la capella de nostra s.ra de Montserrat al Carme.

DIUMENGE a XXIIIJ de dit. — En aquest die se feu una professo per los s.rs canonges y frares del Carme per anar a, sercar sis cosos S.ts hauían portats de Roma per dit monestir del Carme y perso los s.rs consellers a la tarde anaren a la seu haont se assentaren al presbiteri a la part del euangeli y en comensar la professo se posaren darrera lo gramial haont anaren fins a la capella de nostra s.ra de Monserrat haont dits cossos sants estauen y allí dits s.rs consellers prengueren las varas del talem lo qual aportaren fins en dita Iglesia del Carme haont dexaren dits cossos s.ts y despres la professo sen torna a la seu anant dits s.rs consellers darrera lo gramial. E, en ser a dita Seu que dita professo fou acabada dits s.rs consellers sen tornaren.

Los s.rs concellers anaren a la seu per fer professo per anar al Carme.

DILLUNS a XXV de dit los s.rs consellers anaren a la Iglesia de la seu haont pujats al presbiteri se assentaren a la part del euangeli y encontinent se feu la professo per anar a la Iglesia de nostra S.ra del Carme pera celebrar offici als cossos s.ts y los s.rs consellers se posaren darrera lo gramial seguint dita professo y a la que volían exir de dita Iglesia vingue lo s.r Gouernador lo qual se posa a ma dreta del s.r conseller en cap anant los demes deuant dit s.r Gouernador. E, a la que foren al Carme los s.rs consellers se assentaren en uns banchs a la part del euangeli y lo s.r Gouernador a ma dreta del s.r conseller en cap y los s.rs del Gramial ab banchs a la part de la epistola y axí assentats oíren lo offici y sermo lo qual acabat dita professo sen torna a la seu de hont dit s.r Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.rs consellers fins al portal del cor per anar la vice regia y despres dits s.rs consellers tornaren al altar major de hont despres de hauer feta oratio sen anaren.

Ceremonial.

Has de aduertir que quant los s.rs consellers van en la professo de la seu pera celebrar offici en alguna Iglesia no acostuman de conuidar lo s.r virrey ni lo s.r Gouernador per que los s.rs consellers acostuman de ceurer a la part del euangeli ab cadires y cuxins de vallut y los s.rs del Gramial a la part de la epistola ab cadires tant solament y essenthi lo s.r virrey los s.rs consellers han de ceurer ab banch y a be que los s.rs del Gramial tambe seuen ab banch tota vía los s.rs consellers perden la almoada adames de que en tal cas senti lo s.r virrey los s.rs consellers haurían de passar a la part de la epistola de hont nos volen mourer los s.rs del Gramial lo que

causa que han de estar a la matexa part del euangeli ocupant lo tercer lloch com se ueu a uuit de Janer mil sis cents quoranta y set dia de s.t Ramon en s.ta Catharina que per pocha intelligentia del pare prior fonch conuidat lo s.r virrey posant un exemplar nou molt perjudicial a la ciutat enues lo Ill.e capitol y axí matex lo die de uuy sent conuidat dit s.r Gouernador hagueren de seurer ab banchs y a be que los s.rs del Gramial tambe segueren ab banchs tota vía dits s.rs consellers perderen de mes a, mes los cuxins que acostuman de tenir estant deuant del gramial de la professo y asso fonch causa que lo pare prouincial del monestir del Carme conuida a dit s.r Gouernador sens entremetres ni saber de les perrogatiues de la ciutat totes les quals coses foren aduertides a dits s.rs consellers pero com la professo ja era comensada per no dar major nota al poble los aparague assistir com dalt esta dit.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

DIMARS a XXVJ de dit die de s.t Policarpo al dematí a les uuit ores los s.rs consellers ab sos promens se ajuntaren en lo porxo de s.t Jau[m].e y de allí anaren en promenía ab musica deuant per los llochs acostumats a la Iglesia parrochial de nostra s.ra del Pi haont se assentaren al presbiteri a la part del euangeli ab los banchs de vallut y de aquí oíren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts haont se disgregaren. Festa de s.t Policarpo los s.rs concellers anaren al Pi.

DIMECRES a XXVIJ. — Los s.rs consellers anaren a la deputatio a, ténir conferentia ab los s.rs deputats y dit die despediren Pere Sires correu despedit a la posta pera la cort de sa mag.t xpa. que Deu Guarde. Conferentia a la deputatio.

DIJOUS a XXVIIJ de dit hi hague Juy de promens lo qual se feu de la matexa manera que altres anys es de ueurer y fonch tret Fran.h Font de Vich soldat del batallo inculpat de hauer robat a camí real lo qual fonch condempnat a, penjar per coll. Juy de promens per un soldat del batallo.

DIUENDRES a XXVIIIJ de dit los s.rs consellers anaren al monestir de nostra s.ra de la Merce per assistir en la festa que en dit monestir se feya del Glorios s.t Pedro Nolasco y arribats en dit monestir y pujats en lo presbiteri se assentaren a la part del euangeli ab los banch[s] de vallut per estar patent lo santissim Los s.rs concellers anaren a la Merce a la festa de s.t Pere Nolasco.

sagrament y axí assentats oíren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Conferentia a casa la ciutat.

Dit die a la tarde los s.[rs] deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.[rs] consellers.

Concell de cent.

DISSAPTE a XXX de dit a la matinada se tingue consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer.

Festa en s.[t] Just de nostra s.[ra] de la victoria. Los s.[rs] concellers y anaren.

DIUMENGE a XXXJ de dit a la matinada los s.[rs] consellers anaren a la Iglesia parrochial de s.[t] Just pera assistir al offici que en dita Iglesia se feya de nostra s.[ra] del (sic) victoria en commemoratio de la gran victoria alcansada per los cathalans en la montanya de monjuich a vintysis de Janer del any *1641* y perço arribats dits s.[rs] consellers en dita Iglesia pujaren al presbiteri y se assentaren ab los banch[s] de vallut a la part del euangeli y al cap de una stona tenint entes que lo s.[r] Gouernador venía lo isqueren a rebrer al cap del cor per anar la vice regia y pujats al presbiteri se assenta dit s.[r] Gouernador a, ma dreta del s.[r] conseller en cap: oíren lo offici y sermo y lo diaca dona pau al s.[r] Gouernador qui la dona al s.[r] conseller en cap y lo cap al segon y axí als demes y lo sotsdiaca la porta al cor. E, acaba[t] dit offici dits s.[rs] consellers acompanyaren dit s.[r] Gouernador fins alla haont lo hauían rebut y despres sen tornaren.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

[FEBRER]

Festa de nostra s.[ra] candalera.

DIMARS a IJ de dit die de nostra S.[ra] candalera los s.[rs] consellers acostuman de anar a la benedictio de la cera quant lo s.[r] bisbe diu de pontifical y lo present any noy anaren per no seri lo S.[r] bisbe.

Juy de promens.

DIMECRAS a X de dit.—En aquest die hi hague Juy de Prohomens lo qual se feu de la matexa manera que [en] altres exemplars es de ueurer y en lo llibre de serimonies esta continuat: fonch tret a judicar Pau Martí traginer natural de Bar[celon].[a] inculpat de hauer romput lo pacte de seruir al batallo per hauer estat pres per una compositio feta a, m.[r] Pinyol de la present ciutat: fonch condempnat en seruir tres anys remant a las galeras de sa mag.[t] xpa. que Deu Guarde.

Vinguda de tres gale-

Dit die tingueren entes los s.[rs] consellers despres de exir de

dit Juy de promens que venían de la part de ponent enues lo port de la present ciutat tres galeras de Espanya venint per cabo dellas ..... (1) las quals auauen segons se deya a parar la recamara a la filla del Rey de Ungría qui casaue ab la mag.[t] Catholica del Rey de Castella y perço los s.[rs] consellers anaren al baluart de mitjorn pera donar los ordens necessaris de que no entrassen sens orde y ueurer los papers que portauen.

ras de Espanya.

Enuiaren una faluga a las galeras.

Dijous a XJ de dit les dites Galeres se estigueren deuant del Port de Bar[celon].[a] y dits s.[rs] consellers anaren en dit Baluart de mitjorn de hont enuiaren una faluga pera ueurer si volían alguna cosa ab la qual enuiaren a dits s.[rs] consellers un passaport firmat del Rey christianíssim que Deu Guarde pera poder tocar en qualseuol port subjecte a la corona de França. E, hauent entes dits s.[rs] consellers que dites Galeres hauían tocat en ponent ab algunes parts suspitoses de mal contigios y en particular a Vinaros ajuntaren la Junta de morbo ab parer de la qual Resolgueren que en ninguna manera sels fos donada entrada en lo port de la present ciutat per la suspita se podía tenir de dit mal y que no dexassen exir los ciutedans per lo portal de mar pera que no anassen al moll y ab falugas no anassen en dites Galeres y perço ordenaren posar una companya de las de la present ciutat al portal de mar pera fer dita guarda y axí mateix donaren orde que tot lo que en dites Galeres se hagues de menester enuiassen ab tota seguretat pagant lo just valor del que valdría de tot lo qual se dona auís a dit s.[r] ..... (2) cabo de dites Galeres.

Despaix de un correu per la costa.

Dit die los s.[rs] consellers y Junta de morbo hordenaren fos despedit un correu per totes les part[s] marítimes del lleuant auisant de dites coses pera que estiguessen vigilants y no las dexasen tocar als ports per las rahons alt dites lo qual correu fonch despedit a cauall a, tota diligentia.

Les galeras feren vela.

Dit dia a la tarde ditas Galeras feren vela y sen anaren del port a la volta de lleuant.

Festa de s.[ta] Eularia promenía a la seu.

Diuendres a XIJ de dit die de la Gloriosa s.[ta] Eularia. — En aquest die los s.[rs] consellers ab sos promens se ajuntaren [en] forma de promenía al porxo de St Jau[m].[e] y de allí anaren a la Iglesia de la seu per los llochs acostumats ab la musica deuant: entraren per lo portal major passaren per lo cor y puja-

(1) En blanch.
(2) Idem.

ren al presbiteri haont se assentaren a la part del euangeli e, a la part de la epistola estaue lo s.r bisbe de Orange assentat ab sa cadira ab dos s.rs canonges al costat assentats ab taburets rasos lo qual se reuestía pera celebrar de pontifical y reuestit que fonch ab capa se comensa la professo per dintra la Iglesia per no ferse la professo de la Gloriosa S.ta a la tarda com auall se dira y dit s.r Bisbe aportaue lo cap del Gramial y los s.rs consellers y prohomens anauen darrera lo gramial y a la que foren al cor acabantse dita professo los s.rs canonges qui estauen reuestits ab capes se obriren tants de cada part dexant passar per lo mig los verguers y acompanyadors y vadells del studi consellers y prohomens y lo scriua rational e, pujats al presbiteri lo s.r bisbe comensa lo offici y encontinent foren aquí los s.rs deputats los quals despres de hauer saludat al altar major a dit s.r bisbe y consellers se assentaren a la part de la epistola y axí oíren lo dit offici y lo sermo lo qual acabat lo s.r bisbe y demes celebrants sen anaren a la sagrastía y despres al cap de un poch los s.rs deputats y despres los s.rs consellers y promens a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Has de aduertir que dits s.rs consellers no acompanyaren dit s.r Bisbe a, palatio per no ser lo bisbe de Bar[celon].a al qual se acostuma de acompanyar.

En aquest die se hauíe de fer professo de s.ta Eularia y nos feu per causa de pluja.

Dit die a la tarde se hauía de fer la professo de dita Gloriosa s.ta conforme quiscun any se acostuma y per quant lo die de air plogue y feya fanch ap[a]rague als s.rs canonges que nos fes porrogant dita professo per diumenge prop vinent.

Los s.rs concellers anaren a la seu per asistir al aniuersari.

Dissapte a XIIJ de dit los s.rs consellers ab ses gramalles de dol anaren a la seu per assistir al aniuersari que quiscun any per los díes de carnastoltes se acostuma celebrar a intentio de la ciutat.

Don Hieronim de Gauer conceller en cap.

Professo de s.ta Eularia.

Diumenge a XIIIJ de dit a les tres ores de la tarde los s.rs consellers ab sos prohomens se ajuntaren al porxo de s t Jau[m].e en forma de promenía y junts que foren arriba lo scriua rational de la present casa ab la musica deuant aportant lo pendo de la Gloriosa s.ta Eularia y encontinent alsantse dits s.rs consellers y promens se posaren darrera dit pendo y anant per los llochs acostumats arribaren a la seu haont pujant al presbiteri se assentaren a la part del euangeli y despres al cap de un

poquet arriba lo s.r Bisbe de Orange lo qual assentat ab sa cadira a la part de la epistola reuestit de pontifical pera portar lo cap del Gramial de dita professo se estigue alla fins que arriba la aguila y dansa y despres partí la custodia darrera de la qual anaue lo s.r bisbe ab lo gramial e, los s.rs consellers aportauen las varas del talem y los s.rs Promens portauen lo pendo deuant la custodia y axí anant se feu dita professo ab la forma acostumada com altres anys es de ueurer.

Has de aduertir qué los molt Ill.es s.rs deputats del present principat foren conuidats per los s.rs consellers per assistir en dita professo y a la que los s.rs consellers y promens partiren de s.t Jau[m].e per anar a la seu tingueren un recaudo de dits s.rs deputats reportat per Joan Pau Broniquer ciuteda honrrat y nott[ari] pub[lich]. de Bar[celon].a y scriua major de la deputatio ab lo qual digue que dits s.rs deputats tenían entes que lo s.r bisbe de Orange assistía en dita professo aportant lo cap del Gramial y que perço si hauían de aportar la cadira del Pontifical darrera de sa senyoría y antes que dits s.rs deputats qui anirían darrera lo gramial dexarían de anar en dita professo e, que si dita cadira anaue darrera dits diputats y dit s.r bisbe no se assentaue en dita professo assistirían en aquella E, anteses dites coses per dits s.rs consellers me ordenaren a mi Joseph Soldeuila scriua rational de la present casa que anas en la Iglesia de la seu a suplicar als s.rs canonges fossen seruits de acomodar dites coses ab lo s.r Bisbe y arribat en dita seu trobí lo s.r Daga Pau del Rosso y altres s.rs canonges als quals diguí dites coses y dits s.rs canonges ordenaren al m[estr].e de serimonias de dita Iglesia se conferís ab lo s.r bisbe al qual digues dites coses pera veurer quin assiento porían tenir lo qual despres de hauer parlat ab dit s.r bisbe portada resposta que sa senyoría deya que lo molt Ill.e capítol lo hauía conuidat y que axí sebían molt be las perrogatiues tocauen al bisbe y Gramial y perço ho dexaua en ses mans pera que vessen lo que se acostuma no perdent res de sa autoritat que ell en tot seguiría lo consell del Ill.e capitol. E, presa dita resposta per dit Soldeuila la reporta a, dits s.rs consellers de orde dels quals la ana a, donar a, dits s.rs deputats los quals

prengueren acordi de no assistir en dita professo y perço donada la resposta a dits s.rs consellers y prohomens qui ja eran al presbiteri de la seu dits s.rs considerant que dits s.rs canonges estauen junts pactant dites materies tractauen de enuiari dos s.rs cauallers ab embaxada y no fou possible per que se tingue noua que dits s.rs canonges ja eran fora de capitol y anant dit Soldeuila a, saber lo que dits s.rs canonges hauían resolt se li fonch tornada resposta per dit mestre de serimonies de la seu que sempre la cadira de dit s.r bisbe era anada darrera lo gramial perque era serimonia del Pontifical y axí se era obseruat sempre y que lo capitol no hauía dexar perdrer las perrogatiues al s.r Bisbe y que axí si los s.rs deputats eran seruits de assistir a la professo ab la forma acostumada assistissen que ells ho estimarían com era de raho al dit s.r m[estr].e de serimonies de la seu se dona resposta a dits s.rs deputats no podían assistir y per ço fonch feta dita professo ab la forma alt dita anant la cadira darrera dit Gramial.

Festa de nostra S.ra en Bellem: los s.rs concellers y anaren.

Dit dia a la matinada los s.rs consellers anaren al collegi dels pares de Bellem per assistir a la festa feyan los de la congregatio de nostra s.ra santíssima: segueren a la part del euangeli ab los banchs de vallut per estar patent lo santissim sagrament.

Aniuersari a la seu.

DILLUNS a XV de dit al dematí los s.rs consellers ab les gramalles de dol anaren a la Iglesia de la seu per assistir al aniuersari que quiscun any per los díes de carnestoltes se acostuma celebrar per les beneytes animes de Purgatori.

Conferentia a casa lo s.r Gouernador.

Dit die a la tarde los s.rs consellers anaren a casa lo s.r Gouernador pera tenir conferentia los quals foren rebuts com atras es de ueurer.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

Aniuersari a la seu.

DIMARS a XVJ de dit dits s.rs consellers ab les gramalles de dol tornaren a, anar en dita Iglesia de la seu per assistir en lo aniuersari per les beneytes animes de Purgatori.

Junta de tots estaments en casa la ciutat.

Dit dia se tingue en casa la ciutat una molt copiosa Junta de tots staments que estigueren tota la tarda tractant materias secretas.

Primer dia de Quaresma.

DIMECRAS a XVIJ de dit primer dia de quaresma a la matinada los s.rs consellers oíren missa en casa la ciutat y despres de

hauer presa sendra sen anaren a la absolutio a la Trinitat y a, la Merce conforme altres anys se acostuma.

Dit die a la tarde se tingue consell de cent en lo qual tenint entes que lo s.r Gouernador venía lo isqueren a, rebrer los s.rs de consell al cap de la escala y los s.rs consellers a la porta de la sala de dit consell y despres de estar assentat dit s.r Gouernador a la ma dreta del s.r conseller en cap se alsa y dret y cubert referí que per estar lo Rey nostre s.r ocupat en París ab los negocis de la cort y no ser poguts venir los diners de las conductas de Cathalunya y perque los soldats que de present se troban en lo present principat patían axí per no tenir diners de sas pagues per lo qual no podían comprar lo necessari y perço inquietauen los prouintials com tambe per estar acabat lo assiento del Pa de munitio de dits soldats y perço se hauían de menester de prompte dos centes milia lliures les quals suplicauen al saui consell vuolgues tenir a, be dexarles al Rey nostre s.r que sa mag.t las tornería dels primers diners vindríen en Cathalunya offerint perço de prestar cautio lo s.r Bisbe de Marca lo s.r Demarcin y dit s.r Gouernador y altres persones y axí mateix entregar alguna quantitat de plata que dits s.rs tenían en son seruey com mes llargament dites coses en dit consell son de ueurer sobre les quals se prengue resolutio que dites coses fossen comeses a, dits s.rs consellers y setze persones del present consell en igual numero de estaments pera que vessen lo que acerca de dites coses se hauría de fer y de hont se poría treurer diner tot lo qual fos reportat en altre consell pera que se deliberas lo fahedor. Concell de cent.

DIUENDRES a XVIIIJ de dit primer diuendres de coresma los s.rs consellers anaren al hospital a, oir lo sermo y miserere conforme quiscun any se acostuma y de aquí anaren al monestir de les repenedides per fer la visita hordinaria. Los s.rs concellers anaren a visitar lo hospital per ser diuendres de Quaresma.

DIUMENGE a XXJ de dit. — En aquest dia se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses foren dexades al Rey nostre s.r que Deu Guarde [cent] 1000 lliures pera subuenir los gastos de la guerra com llargament en dit consell es de veurer. Consell de cent.

DILLUNS a XXIJ de dit a la tarda se torna a, tenir consell de cent en lo qual se torna a proposar acerca de dit emprestich de cent milia lliures y altres coses per lo bon Gouern de la ciutat com en dit consell llargament se conte. Consell de cent.

DIMARS a XXIIIJ de dit dia del Glorios s.t Mathías los Festa de s.t Mathías

los s.rs concellers anaren a la misericordia.

S.rs Consellers anaren a la Iglesia de la misericordia pera fér la extractio de donzella que quiscun any se acostuma la qual feta anaren a la Iglesia de s.t Mathías prop Natzaret: feu se en tot y per tot com altres anys llargament es de ueurer.

Los s.rs concellers anaren al hospital.

DIUENDRES a XXVJ de dit. — En aquest dia los s.rs consellers anaren al hospital a, effecte de oir lo miserere conforme quiscun diuendres de coresma acostuman.

Juy de promens.

DISSAPTE a XXVIJ de dit. — En aquest dia se tingue Juy de promens lo qual se feu de la matexa manera que altres vegades y en aquell fonch tret Sagimon Matavila alias lo hereu Sastra de Matamala inculpat de hauer mort proditoriament a Joan Roma de Salcellas y altra mort y robos lo qual fonch condempnat en que fos rossegat per los llochs acostumats de Bar[celon].a fets quatre corters y torturat en cap de sos socis.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

[MARS]

Consell de cent.

DIJOUS a IIIJ de dit — En aquest dia se tingue consell de cent en lo qual se tracta acerca del arrendament de les carns de molto y posar preu en aquelles conforme en dit consell llargament es de ueurer.

Los s.rs concellers anaren al hospital per ser diuendres.

DIUENDRES a V de dit. — Los s.rs Consellers quart absent anaren a la Iglesia del hospital per oir lo miserere que quiscun diuendres de coresma se acostuma dir y de aquí sen anaren al hospital de s.t Llatzer pera guanyar los perdons de aquella s.ta casa.

Vinguda en casa la ciutat del General dels caputxins.

DIMARS a VIIIJ de dit a la matinada vingue en casa de la present ciutat lo molt R.nt pare fray Innocentio de Calatagirone General dels pares caputxins al qual los s.rs consellers isqueren a rebrer a la porta del trentenari vella y de aquí lo aportaren a la capella la qual estaua parada ab tots arreus pera dir missa y encontinent lo dit pare general se reuestí y digue sa missa la qual oiren los s.rs consellers y molt altra multitut de gent quey hauía y en hauer acabat y fetas las orations dit pare general digue als s.rs consellers lo quant obligada estaua tota la religio a la present ciutat de Bar[celon].a per las charitats feya a, sos monestirs y que tots los pares y ell en particular encomanaua

molt de veras a Deu aquella ciutat pera que la uulgues tenir de sa s.ta ma y axí mateix sempre que dits s.rs consellers ordenassen ninguna cosa en seruey de la ciutat se acudiría ab molt gran cuydado y vigilantia al qual lo s.r conseller en cap respongue ab paraules molt corteses: y se ha de aduertir que per ser tanta la multitut de gent que acudí pera veurer dit pare general per ser tingut per home molt perfet y virtuos y que alcansaua dons y graties de Deu nostre s.r no fou possible entretenintlo mes ans be quant vingue no obstant quel acompanyauen algunes persones quel guardauen casi lo aportauen en lo ayre y entornantsen nol dexauen exir y dits s.rs consellers quil acompanyauen anauen ab enpentes entre la gent que no obstant cridauen que se apartassen no fou may bastant pera ferlos apartar y axí com pugueren lo acompanyaren fins a la porta haont despres de hauerli besat la ma y presa sa benedictio se despediren y dit pare general sen ana a, casa lo s.r cansaller al carrer ample acompanyat de tanta multitut de gent que fou forsos perque nol fessen caurer ferli portar un matxo haont puja a, cauall y encara algunes persones a peu quil gordauen.

DIUENDRES a XIJ de dit a la tarda los s.rs Consellers anaren al hospital á, oir lo sermo y miserere y de aquí a s.t Llatzer pera guanyar los pardons.

Los s.rs concellers anaren al hospital per ser diuendres.

DILLUNS a XV de dit dia de la gloriosa s.ta Madrona. — En aquest dia a la matinada los s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a la seu haont se comensa la professo de dita Gloriosa s.ta en la qual dits s.rs consellers aportauen las varas del talem fins al portal de s.t Anthoni haont dit talem se dexa y posantse dits s.rs consellers darrera lo gramial pujaren ab dita professo fins a la montanya y dit monestir haont se celebra lo offici assentantse dits s.rs consellers ab ses cadires de vallut y coxins del mateix a la part del euangeli y los s.rs del gramial ab cadires tant solament a la part de la epistola y acabat dit offici tornaren ab la dita proffesso de la matexa manera eran vinguts.

Die de s.ta Madrona: los s.rs concellers anaren ab professo a la montanya.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

DIMARS a XVJ de dit. — En aquest dia se tingue Juy de promens en lo qual foren trets Llorens Arnandes y Joan Montanya inculpats de hauer robat una summa de bacallar de la botiga de Jau[m].e Cortada m[ercade].r los quals foren condempnats en cent assots per los llochs acostumats marcats ab las

Juy de promens.

armes de la ciutat y a seruir tres anys remant ab las galeras de sa mag.t

Festa de s.t Joseph.—Los s.rs concellers anaren en lo monestir dels descalsos.

Diuendres a XVIIIJ de dit dia del Glorios s.t Joseph a la matinada los s.rs consellers anaren al monestir dels pares carmelitas descalsos haont se deya la festa de dit Glorios s.t y arribats en dita Iglesia se assentaren a la part del euangeli ab los banchs per estar patent lo santíssim sagrament y al cap de una stona vingue lo s.r Gouernador al qual isqueren a rebrer fins a mitja Iglesia y se assenta a ma dreta de dit s.r conseller en cap e, axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat dits s.rs consellers acompanyaren dit s.r Gouernador fins alla haont lo hauían rebut y tornats a fer oratio al altar major sen anaren.

Los s.rs concellers anaren al hospital per ser diuendres.

Dit dia a la tarda los s.rs consellers segon y quint absents anaren al hospital per oir lo miserere que quiscun diuendres de coresma se acostuma dir.

Juy de promens.

Dissapte a XX de dit. —En aquest dia hi hague Juy de prohomens en lo qual foren tretes María Forjas y Madrona Forjas sa filla y Joan Porta alias la mort inculpats de hauer fets differents robos per la present ciutat los quals foren condempnats ço es dita María Forjas y Joan Porta en 100 assots marcats y desterrats de la veguería ampla y dita Madrona Forjas en anar a cauall ab un burro darrera dels dits sens asotar y posada sinch anys a la misericordia.

Consell de cent.

Diumenge a XXJ de dit se tingue Consell [de Cent] ab lo qual se dexaren 10[0.]000 ₶ al Rey nostre s.r com en la deliberatio assi cusida es de ueurer (1).

Entrada de un correu qui uenía de la cort.

Dimecras a XXIIIJ de dit arriba en la present ciutat Pere Sires correu despedit per los molt Ill.es s.rs Consellers y deputats pera sa mag.t xpa. que Deu Guarde lo qual hauía molt temps era fora de la present ciutat per ser estat pres per los del exercit dels parisienses ell y sas cartas en lo temps que passaua per anarsen a s.t Germen haont lo Rey nostre s.r habitaua per causa de les dissentions y hauía ab los del parlament de París axí que se hauía fet un copios exercit tant per part del Rey nostre s.r en s.t Germen com encara per part del parlament en París de tal manera que cada dia exíen a, pelear y teníen encontres y dit Cires va aportar noua que dites materies preníen un

---

(1) V. l'*Apèndix XXVII.*

bon assiento y les questions se eran adobades del que dits s.rs consellers se alegraren moltíssim.

DIJOUS a XXV de dit los s.rs consellers cap absent anaren a la Iglesia del hospital de la misericordia haont se celebraue la festa de María San.sima y alla oiren lo offici y sermo per ser capella de la present casa.

Los s.rs Concellers anaren al hospital de misericordia.

DIUENDRES a XXVJ de dit. — En aquest dia hi hague Juy de Promens en lo qual fonch tret t. Torras y Romaní nott[ari] habitant en Bar[celon].a inculpat de hauer fets differents actes falsos y perço fonch condempnat a torturar en cap de sos socis y penjar per lo coll: nostre S.r li uulla donar lo camí de sa saluatio.

Juy de Promens.

DISSAPTE a XXVIJ de dit a la matinada se tingue consell de cent en lo qual se tracta materias del arrendament de les carns de molto en lo qual se prengueren las resolutions en dit consell contengudes.

Consell de cent.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit per part dels s.rs consellers fonch reportada una embaxada al s.r de Marçin sobreintendant del exercit de Catalunya ab la qual se li suplicaua fos seruit de manar als cabos y soldats tant francesos com cathalans que isquessen de esta ciutat per poder estar aquella ab la quietut deguda y conuenient.

Embaxada reportada al s.r de Marsin.

E, lo mateix dia per part de dit s.r de Marsin fonch feta una crida publica per la present ciutat ab la qual se manaua als cabos y soldats tant francesos com catalans que dins vintyquatre ores isquessen de la present ciutat pena de la vida.

Cridas publicadas per part del s.r de Marsin.

DILLUNS a XXVIIIJ de dit vingueren en casa de la present ciutat tres s.rs Jutges de la audientia los quals entrats en consistori segueren ço es lo mes entich entre lo s.r conseller cap y ters laltro entre lo s.r conseller segon y quart y laltre entre lo s.r conseller ters y quint y axí assentats tractaren ab los s.rs consellers materias conuenients per la bona ad[ministra].tio de la Justitia del present principat.

Vinguda de tres s.rs d.ors del Real consell en casa la ciutat.

DIMARS a XXX de dit fonch reportada altra embaxada per part dels s.rs consellers al s.r de Masin per los s.rs Joseph de Nauel y don Hieronim de Miquel la qual embaxada es del thenor seguent

Embaxada reportada per part dels s.rs concellers al s.r de Marsin.

«Ex.im Senyor

Lo die de Diumenge prop pasat suplicaren a V. Ex.a per medi de una embaxada fos seruit manar als cabos y soldats

Embaxada.

tant francesos com cathalans que isquessen de esta ciutat y v. E.ª fonch seruit lo mateix dia fer una crida ab la qual se mana als dits soldats y cabos que dins vintyquatre ores isquessen della a pena de la vida acceptat los officials y soldats que actualment estauan fent las recrues en dita ciutat y considerant los consellers esser conuenient per la total quietut desta ciutat y seruey de sa mag.ᵗ no fer exceptio de persones dits consellers per medi desta embaxada suplican de nou a v. ex.ª sie seruit manar als dits soldats de major al menor tant francesos com catalans que isquen encontinent de la present ciutat y fassen les recrues fora della que dits consellers ho rebran a singular gratia y merce de v. ex.ª»

A la qual embaxada dit s.ʳ de Marsin respongue que ell procuraría ab tot effecte se fes conforme ab dita embaxada se li demana.

DIMECRAS a XXXJ de dit.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

[ABRIL]

Die del dijous Sanct.

DIJOUS al primer de Abril *1649* die del Dijous s.ᵗ — En aquest dia a la matinada los s.ʳˢ Consellers ab ses insignies consulars ab verguers y masses altes anaren a la seu per assistir a posar nostre S.ʳ al moniment conforme quiscun any se acostuma. E, entrats en dita Iglesia pujaren al presbiteri per la part de la epistola haont trobaren lo s.ʳ Bisbe de Orange assentat ab sa cadira en dita part de la epistola ab dos s.ʳˢ canonges al costat assentats ab tamburets rasos y dit s.ʳ Bisbe estaua vestint pera celebrar lo offici de pontifical e, dits s.ʳˢ consellers fent les degudes cortesíes al altar major sen passaren a la part del euangeli de hont saludaren a dit s.ʳ bisbe y demes s.ʳˢ canonges y se assentaren y dit S.ʳ Bisbe se acaba de vestir de son pontifical y encontinent se comensa lo offici lo qual se digue ab molta solempnitat fent la benedictio dels olis e, a la que foren a la comunio dit s.ʳ Bisbe dona a combregar a tot lo clero y tots los officials del capitol y despres a dits s.ʳˢ consellers y verguers ab la forma acostumada e, acabada la serimonia del offici comensaren la professo de posar nostre s.ʳ al moniment en la qual dits s.ʳˢ consellers aportaren les vares del talem y dit s.ʳ Bisbe vestit

de Pontifical aportaue nostre s.^{r} y en hauer posat nostre s.^{r} al monument dits s.^{rs} consellers sen anaren.

Cerca dels monuments.

Dit die a la tarda dits s.^{rs} consellers ab ses gramalles de dol ab asistentia dels officials de la present casa anaren a sercar monuments en diuerses Iglesies de la present ciutat.

Diuendres s.^{t}

DIUENDRES a IJ de dit a la matinada dits s.^{rs} consellers anaren a la seu ab ses gramalles de dol per assistir a traurer nostre s.^{r} del monument haont arribats trobaren dit s.^{r} bisbe que estaua vestit de Pontifical assentat ab sa cadira a la part de la epistola e, dits s.^{rs} consellers sen passaren a la part del euangeli ab la forma acostumada y allí oiren lo offici que quiscun any se acostuma dir ab tota la solempnitat deguda y a la que anaren a traurer nostre s.^{r} del monument dits s.^{rs} consellers anaren darrera lo gramial y despres dits s.^{rs} consellers aportaren las vares del talem y dit s.^{r} Bisbe aportaua nostre s.^{r} y a la que agueren acabat dits s.^{rs} consellers sen anaren.

> Has de aduertir que lo present any las professons se fan en lo dijous ni diuendres s.^{t} no entraren dintre de ninguna Iglesia per quant lo s.^{r} vicari General posa penes de scomunicatio y altres que no entrassen en dites Iglesies per euitar los abusos grans se feyen de menjar y beurer y xarrar dins ditas Iglesias y axí noy entraren si be la professo del diuendres s.^{t} nos pogue fer per causa de pluja.

Benedictio de las fonts.

DISSAPTE a IIJ de dit a la matinada los s.^{rs} consellers ab ses insignies consulars anaren a la seu y alla assistiren al offici y a la Benedictio de les fonts conforme quiscun any se acostuma.

Conferentia a casa la ciutat.

Dit dia a la tarda los s.^{rs} deputats vinguéren a, casa la ciutat pera tenir conferentia ab los s.^{rs} consellers en la qual conférentia assistí lo s.^{r} Bisbe de Marca lo qual fonch rebut de la matexa manera que en altres conferenties es de ueurer.

Completas de anamorats.

Dit dia y al exir de dita conferentia los s.^{rs} consellers anaren a s.^{ta} Eularia pera oir las completas de enamorats que quiscun dissapte se diuen en dita capella en la coresma.

Promenía de Pasqua.

DIUMENGE a IIIJ de dit dia de Pasqua los s.^{rs} consellers ab sos promens se ajuntaren en forma de promenía a s.^{t} Jau[m].^{e} y de allí ab la musica deuant anaren a la Iglesia de la seu per [los] lochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar major se assentaren ab los

banchs de vallut a la part del euangeli haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Consell de cent.

DILLUNS a V. de dit. — En aquest dia se tingue consell de cent en lo qual en primer lloch foren llegides dos cartes del Rey nostre s.r las quals escrigue a la ciutat en egraiment del emprestich li hauía fet de les [cent] 1000 lliures y altra carta ab la qual li feu a, saber les paus se eran fetes y tractades entre lo Rey nostre s.r y lo emparador al qual dit consell feu deliberatio que lo dia de dema se cantas un tedeum laudamus en la Iglesia de la seu en lo qual assistissen los s.rs consellers y en demonstratio de alegría se tiras la artillería al cantar dit tedeum com dites coses en dit consell mes llargament son de ueurer.

Tedeum laudamus en la seu.

DIMARS a VJ de dit dits s.rs Consellers anaren a la Iglesia de la seu per assistir al tedeum laudamus de les paus fetes entre lo Rey nostre s.r y lo emparador per hauero axí lo consell de cent deliberat lo die de air assistiren a, dit tedeum ques feu en dita Iglesia y quant se feya tira la artillería de orde de dits s.rs consellers.

Consell de cent.

DISSAPTE a X de dit a la matinada se tingue consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer.

Tedeum laudamus en la Iglesia del Palau de la Comptessa: los s.rs consellers y anaren.

DIUMENGE a XJ de dit essent conuidats los molt Ill.es s.rs Consellers per part dels s.rs deputats anaren en la Iglesia del palau de la comptessa per assistir al tedeum que per orde de dits s.rs deputats se feya per les paus eren fetes entre lo Rey nostre s.r y lo emparador y a la que dits s.rs consellers arribaren en dita Iglesia los s.rs deputats los isqueren a, rebrer al portal acompanyantlos fins al presbiteri haont dits s.rs consellers se assentaren en los banchs de vallut a la part del euangeli y los s.rs deputats a la part de la epistola y al cap de una stona vingue lo s.r Gouernador al qual dits s.rs deputats isqueren a, rebrer fins al portal major y acompanyantlo fins al presbiteri se assenta a la part del euangeli a, ma dreta del s.r conseller en cap y axí assentats oiren lo offici y tedeum que en dita Iglesia se canta lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Festa de s.t Fran.co de Paula.

DILLUNS a XIJ de dit dia del Glorios s.t Fran.co de Paula los s.rs consellers anaren en dit monestir per assistir al offici y sermo y a la que foren al portal major los isqueren a rebrer los pares de dit monestir acompanyantlos fins al presbiteri haont se assentaren a la part del euangeli ab los banchs de vallut per

estar patent lo santissim sagrament y al cap de una stona vingue lo s.^{r} Gouernador al qual dits s.^{rs} consellers isqueren a rebrer fins a mitja Iglesia y arribat al presbiteri se assenta al mateix banch dels s.^{rs} consellers y a, ma dreta del s.^{r} conseller en cap y encontinent se comensa lo offici lo qual se digue ab molta solempnitat y acabat dits s.^{rs} sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Consell de cent.

DIMARS a XIIJ a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions ý deliberations que en dit consell son de ueurer.

Aniuersari en llotja de don Climent de Moncada.

DIJOUS a XV de dit. — En aquest dia a la matinada los s.^{rs} consellers ab les gramalles de dol anaren a, llotja per assistir al aniuersari que quiscun any se acostuma fer del s.^{r} don Climent de Moncada y a la que foren a las rexas de ferro los isqueren a, rebrer los s.^{rs} consols acompanyantlos fins cerca lo altar haont se celebraua dit aniuersari en lo qual noy hauía presbiteri y los s.^{rs} consellers se assentaren en un banchs a la part del euangeli y los s.^{rs} consols de llotja a la part de la epistola y despres de dit aniuersari dits s.^{rs} consellers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

Consell de cent.

DIUENDRES a XVJ de dit. — En aquest dia se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer.

Conferentia en Casa la Ciutat.

DISSAPTE a XVIJ de dit los s.^{rs} deputats vingueren en casa la ciutat pera tenir conferentia ab los molt Ill.^{es} s.^{rs} consellers en la qual conferentia entrevingue lo s.^{r} bisbe de Marca lo qual fonch rebut per dits s.^{rs} consellers a la porta de trentenari vella y assentat entre lo s.^{r} conseller en cap y s.^{r} deputat ecclesiastich estant los s.^{rs} deputats a, ma dreta per ser casa la ciutat e, dit s.^{r} de Marca dona noua certa a dits s.^{rs} consellers y deputats com los mouiments de París y algunes discentions entre los princeps de la cort tingudes estauen del tot concordes per lo qual dona a, dits s.^{rs} consellers un manifest per part del Rey nostre s.^{r} fet y registrat en lo ragistre dels parlaments de la dita cort assí cusit en lo present dietari (1) com llargament dites coses en aquell son de ueurer.

(1) No hi apareix insertat.

Los s.rs concellers anaren a la drassana pera ueurer posar la primera pedra en lo llens de muralla del baluart de s.ta Eularia al de s.ta Madrona.

DILLUNS a XVIIIJ de dit los s.rs Consellers sens gramalles anaren a les darasanes de la present ciutat pera assistir a posar la primera pedra del tros de muralla se ha de fer desdel Baluart de s.ta Madrona fins al baluart de s.ta Eularia y a la vora de la mar. E, posada la primera pedra y comensant a treballar dits s.rs consellers sen tornaren.

Vigilia de s.t Jordi los s.rs concellers anaren a la deputatio.

DIJOUS a XXIJ de dit vigilia del glorios s.t Jordi los s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren en la casa de la deputatio per assistir a las completas del glorios s.t Jordi: feu se dita festa en tot y per tot conforme altres anys es de ueurer ab que digue de pontifical lo s.r Abat Monpalau ab la forma acostumada.

Die de s.t Jordi anaren a oir lo offici.

DIUENDRES a XXIIJ de dit dia del glorios s.t Jordi dits s.rs consellers ab ses gramalles tornaren a la deputatio assistint al offici digue dit s.r Abat Monpalau de pontifical fentse la festa com altres anys es de ueurer.

Jurament de taulers.

DISSAPTE a XXIIIJ de dit. — En aquest dia juraren en taulers de la present ciutat lo s.r m.r Gabriel Bosser militar y Jaume Falguera m[ercade].r y perço vingueren en casa la ciutat acompanyats de molts cauallers y mercaders haont sels prengue lo jurament ab la forma acostumada que en lo llibre de cerimonies es de ueurer y despres se feu la agraduatio entre los S.rs Consellers y taulers y cauallers continuada en lo llibre que per dit effecte aporta lo scriua de les obres feta la qual agraduatio sen anaren dits s.rs consellers y taulers a la llotja haont se tingue taula conforme se acostuma.

Consell de cent.

DIUMENGE a XXV de dit. — En aquest dia se tingue consell de cent ordinari en lo qual se tragueren consols de llotja Jutge de [a]pells y altres officials.

DIUENDRES a XXX de dit.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

[MAIG]

En aquest die foren fets ciutedans en casa la ciutat.

DIUENDRES (1) al primer de maig MDCXXXXVIIIJ. — En aquest dia foren fets ciutedans en casa de la present ciutat conforme quiscun any se acostuma.

---

(1) Dissabte.

DILLUNS a IIJ de dit dia de s.ta creu. — En aquest dia a la matinada los s.rs consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenía y de allí anaren a la seu per los llochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y despres de hauer fet acatament al altar major se assentaren a la part del euangeli haont se assentaren ab los banchs de vallut y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts fins a s.t Jau[m].e haont se disgregaren. Promenía de S.ta Creu.

DILLUNS a X de dit. — En aquest dia se comensaren les professons de les lledaníes que quiscun any se acostuman fer en la semmana de la assentio la qual professo isque de la seu ab la forma acostumada y ana a celebrar lo offici en la Iglesia de s.t Pau lo qual se feu ab la forma acostumada que altres anys es de ueurer. Professo de lledaníes anaren en s.t Pau.

DIMARS a XJ de dit professo anaren a celebrar lo offici en la Iglesia de s.t Pere. Professo de lledaníes anaren a s.t Pere.

DIMECRAS a XIJ de dit. — En aquest dia se hauía de fer la professo de les lledaníes y nos feu per causa que plouía sino que la feren per les claustres de la seu. Professo per les claustres de la seu.

DIJOUS a XIIJ de dit dia de la assentio. — En aquest dia los s.rs consellers segon absent se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenía y de aquí anaren a la seu ab la forma acostumada haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren. Promenía del dia de assentio.

DISSAPTE a XV de dit die del glorios s.t Isidro a la matinada los s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a la Iglesia de S.ta María y pujats al presbiteri a la part del euangeli oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren. Festa de s.t Isidro.

Dit dia a la tarda y hague Juy de promens lo qual se feu de la matexa manera que altres vegades es de ueurer y en lo llibre de serimonies se conte y fonch tret Joan Jordi alias Jordiet inculpat de lladre y differents morts lo qual fonch condempnat a penjar per lo coll y a torturar en cap de sos socis. Juy de promens.

Dit dia en la casa de la deputatio feren extractio de insiculadors pera treurer oidor real per mort del oidor Manegat y entre altres insiculadors se tragueren fonch lo Ill.e s.r don Hieronim de Gauer conseller en cap al qual per part dels s.rs deputats se li ana a donar en casa la ciutat la noua. Extractio de Insiculadors a la deputatio.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

Professo per pregaries de sol.

DIUMENGE a XVJ de dit. — En aquest [dia] a la matinada los s.^rs^ consellers ab ses insignies consulars anaren a la seu per assistir a la professo se feu per dintre dita Iglesia de pregaries per sol.

Lo s.r conceller en cap ana a la deputatio.

Dit dia dit Ill.e s.r Don Hieronim Gauer conseller en cap ana a la deputatio pera insicular y alla precehí a tota la Junta per ser conseller conforme se ueu llargament à 19. del mes de Juliol del any 1644 essent extret Fran.h Ros quis trobaue conseller.

Professo per pregaries de sol.

DILLUNS a XVIJ de dit dits s.rs consellers tornaren a la seu per assistir a la professo per pregaries de sol.

Promenía de Pasqua del sperit Sanct.

DIUMENGE a XXIIJ de dit dia del sperit s.t — En aquest dia a la matinada los s.rs consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenía y de aquí anaren ab la musica deuant a la seu entraren per lo portal major passaren per lo cor pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent acatament al altar major sen passaren a la del euangeli haont se assentaren y al cap de una stona entenent que lo s.r Gouernador venía lo isqueren a rebrer al cor per no haueri virrey acompanyantlo fins al altar major haont se assenta a, ma dreta del s r conseller en cap y axí assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat dit s.r Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.rs consellers y promens fins al cor y despres tornats al altar major feren oratio y sen anaren ab la matexa forma eran vinguts fins a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Conferentia en casa lo s.r Gouernador.

DISSAPTE a XXVIIIJ de dit los s.rs consellers ab ses insignies consulars anaren a, casa lo s.r Gouernador haont en arribar dit s.r los isque a, rebrer al cap de la escala entrantlos en un aposento gran haont se assentaren y al cap de una stona vingueren los s.rs deputats als quals dit s.r Gouernador tambe isque a rebrer entrantlos en dit aposento assentantse axí mateix y tots junts tingueren una molt llarga conferentia tractant materias conuenients al present principat y bona ad[ministra].tio de la Justitia.

Professo per pregaries de sol.

Dit dia a la matinada dits s.rs consellers anaren a la seu per assistir a la professo per pregaries de sol.

Consell de cent.

DILLUNS a XXXJ de dit. — En aquest dia a la matinada y hague consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell son de ueurer.

Ensaig de la aguila.

Dit dia a la tarda se feu lo ensaig de la aguila y ad.tio de la

musica de la ciutat per assistir en la festiuitat de Corpus conforme quiscun any per lo dilluns antes del dia de corpus se acostuma.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

[JUNY]

DIMECRAS a IJ de dit. — En aquest dia se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se proposaren fonch acerca de la ad[ministra].tio de la Justitia y castich de Briuons per lo qual fonch resolt que de part de dits s.rs consellers per un s.r Ciuteda y un militar fos reportada una embaxada al s.r Gouernador suplicantli en ella fes merce administrar dita Justitia ab tota seueritat de manera que restassen scarmentats los malfectors com en dit consell se conte. Concell de cent.

En virtut de la qual deliberatio fonch per lo s.r Joseph Miquel Quintana ciutada y Fran.h Xammar militar feta la embaxada a dit s.r Gouernador la qual es del thenor seguent

«Molt Ill.e S.r

Aquesta Ciutat ha estat sempre molt attenta al major seruey de sa mag.t que Deu Guarde y esta dispositio tindra sens faltar may a ella solicitada de sa innata fidelitat; y considera que ferse y administrarse Justitia es acudir a dit seruey y axí suplica a, vs.a mane administrarla ab tota seueritat de manera que per ella resten scarmentats los malfectors y emedrentats tots los demes y assenyaladament en algunes persones que uuy estan en les carcers presas per delictas que han comes com ho spera esta ciutat de la rectitut que considera resideix a VS.a» Embaxada al S.or Governador.

A la qual embaxada per dit s.r Gouernador fonch feta la resposta seguent

«Molt Ill.e S.r

Responent lo Gouernador de Catt[aluny].a a la Embaxada de vs.a reportada en escrits per Fran.h Xammar y Joseph Miquel Quintana diu que estima tant lo zel de vs.a tant mereix estimatio lo effectuos cuydado ab que ha acudit a, administrar justitia sens hauer perdut en que haja pogut obrar y que noy ha vuy presos en las reals presons que no sels fassa causa sino aquells que es impossible ferla per hauer firmat contentio ho altra just impediment com les constitutions de Catt[aluny].a que ha jurat Resposta del S.or Governador.

obseruar disposan Assegura[n]t a VS.ª que continuara ab lo mateix cuydado que fins assí castigant delinquents per tots los medis possibles.»

Vigilia de corpus: festa en la plassa de s.t Jau[m].e

Dit dia a la tarde los s.rs consellers acompanyats de molts cauallers y dignitats se ajuntaren en lo porxo de s.t Jau[m].e y se assentaren en los padrissos quey ha a la part de la font haont y hauía un drap de [Ar]ras quey ha uns angels y rebosters per cada part y estigueren assentats axí com arribauen entre los s.rs cauallers y persones ecclesiastiches y titulars mes antigas com si fos en promenía y a la que foren junts se assentaren ab la forma seguent ço es lo s.r Gouernador qui vingue entre lo s.r conseller cap y segon lo s.r Prior de Cathalunya entre cap y ters lo s.r . . . .
(1) y axí consequatiuament los demes y eran estant assentats los demes cauallers al costats dels s.rs consellers los s.rs consols de llotja y deffenedors della ab uns scons deuant los s.rs consellers arrimats a les arcades de dit porxo: vingue per tres voltes lo mestre de serimonies de la seu ab les acostumades embaxades y entretant se feu la agraduatio ajuntantse dins s.t Jau[m].e lo s.r conseller segon ab un prom los s.rs obrers y lo s.r deffenedor de la llotja y feren la agraduatio com es de ueurer en lo llibre de agraduations que aporta Fran.h Llentisclar scriua de les obres. Feta dita graduatio partiren dits s.rs consellers ab sos bordons conforme la graduatio anaren a la seu acompanyats de la musica de la ciutat per los llochs acostumats passaren per lo portal major de la seu passaren per lo mig del cor y muntaren al presbiteri per la part de la epistola fent lo degut acato al altar major passaren a la part del euangeli y se assentaren en uns banchs cuberts de vallut que la ciutat te ab la matexa agraduatio ço es lo que anaue al costat squerra entre los s.rs consellers per son orde y a la que acabaren matines sen baxaren de dit presbiteri ys posaren darrera la professo y anaren a la capella del cos precios de Jesuchrist que es en lo claustro haont se acaban las matines y de aquí ab la matexa agraduatio sen tornaren al porxo de s.t Jau[m].e y se assentaren en lo fossar en uns padrisso[s] que allí hi ha deuant lo portal de la obra noua de la deputatio y vingue la aguila y dansa y despres vingueren los s.rs obrers ab moltes bassines de toyas y bandaretas de or bar-

(1) Espay d'una ratlla en blanch.

barí tojas y remallets de flors y las donaren als s.rs consellers y demes titulars y cauallers y consols de llotja y deffenedors y hauía y feta dita festa se disgregaren.

Promenía del die de Corpus.

DIJOUS a IIJ de dit dia de corpus Los s.rs consellers dematí acompanyats de llurs promens se ajuntaren en lo porxo de S.t Jau[m].e y allí se assentaren en los banchs de vellut carmesí y junts que foren acompanyats de la musica sen anaren per los llochs acostumats a la seu passaren per lo portal major passaren per lo mig del cor pujaren per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli haont se assentaren en los banchs cuberts de vallut carmesí y poch apres arriba lo s.r Gouernador al qual isqueren a, rebrer a la porta del cor y se assenta a ma dreta del s.r conseller en cap en los matexos banchs haont oiren lo offici y sermo lo qual offici celebra lo S.r Bisbe de Orange de Pontifical y acabat dit s.r Gouernador sen ana acompanyantlo fins alla haont lo hauían rebut y dits s.rs consellers sen tornaren al presbiteri y despres de hauer feta oratio al altar major sen tornaren a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Professo de Corpus.

Dit die a la tarda los s.rs consellers quint absent acompanyats de sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e y se assentaren en los banchs de vallut carmesí y junts que foren acompanyats de la musica deuant sen anaren a la seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor y muntaren al presbiteri per la part de la epistola y fent acatament al altar major passaren a la part del euangeli y allí se assentaren y al cap de un poquet arriba lo s.r Gouernador al qual isqueren a rebrer a la porta del cor pujaren al presbiteri y a la que foren alla al cap de un rato se comensa la professo y mentres anauen las banderes arriba la aguila y puja al presbiteri y dansa y a la que partí la custodia los s.rs conselles lo s.r Gouernador y promens se posaren darrera lo gremial y arribats a la porta del cor los s.rs consellers y lo s.r Gouernador prengueren las varas del talam y los promens ab ses varas daurades se posaren deuant la custodia ab los obrers: ysque la professo per los llochs acostumats: tornada que fou dita professo dits s.rs consellers acompanyaren dit s.r Gouernador fins alla haont lo hauían rebut y despres acompanyats de sos promens sen tornaren a la plassa de s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Professo.

DIUENDRES a IIIJ de dit a la tarda los s.rs consellers anaren

de corpus en s.t Jau[m].e

a la Iglesia de s.t Jau[m].e ab lo s.r conseller quint absent per assistir a la professo del san.im sagrament aportaren las varas del talem com es costum.

Professo de corpus en s.t Miquel.

DISSAPTE a V. de dit a la tarda los s.rs consellers quint absent anaren en la Iglesia de s.t Miquel haont assistiren a la professo del s.im sagrament aportant las varas del talem com es costum.

Professo de corpus en [lo Pi y en S.ta María.]

DIUMENGE a VJ de dit los s.rs consellers ço es cap y segon anaren a la professo del Pi y ters y quart y sise anaren a la professo de s.ta María del s.m sagrament en las quals professons dits s.rs consellers aportaren las varas del talem y la aguila ana en dita professo de s.ta María per haueri mes consellers per ser lo s.r consell[er] quint desganat.

Professo de s.t Sebestia.

DILLUNS a VIJ de dit los s.rs consellers quint absent anaren a la Iglesia de s.t Sebastia per assistir a la professo del S.m sagrament ab la forma acostumada.

Juy de promens.

DIMARS a VIIJ de dit los s.rs consellers quint absent anaren a la preso a tenir Juy de Promens en lo qual foren trets Joseph Bruel mestre de cases Pere Perillo Fran.h Gasquet Gabriel Alegra Batt[ist].a Torres Andreu Majol Joseph Farres Elisabet Bruela y Catharina Marsal per hauer rompudes ses presons y donar auiament als presos y las donas per hauer portat ayguafort martell y scarpara a dit Bruel qui feu lo forat: foren condempnats ço es dit Bruel [a] 100 assots y Galera per la vida y los demes a 100 assots y las donas lliurades de la preso.

Professo de s.t Fran.co de Paula.

Dit dia y al exir de dit Juy de promens los s.rs consellers quint absent anaren a la professo de s.t Fran.co de Paula conforme quiscun any se acostuma.

Professo en s.t Just.

DIMECRAS a VIIIJ los s.rs consellers quint absent anaren a la Iglesia de s.t Just per asistir a la professo conforme quiscun any se acostuma.

Professo del cap de octaua de corpus.

DIJOUS a X de dit dia de cap de octaua los s.rs consellers se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenía y de aquí anaren ab la musica deuant a la seu haont entraren per lo portal major passaren per lo cor pujaren al presbiteri per la part de la epistola y se assentaren a la part del euangeli y despres se feu la professo ordinaria que quiscun any se acostuma aportant los s.rs Consellers las varas del talem y los s.rs promens anauen deuant la custodia e, darrera dita custodia anaue lo gramial lo qual aportaue lo s.r bisbe de Orange vestit

de Pontifical ab sa mitra y crosa y darrera dit gramial anauen dos criats aportantli la cadira e, acabada dita professo y tornada a la seu dits s.rs consellers y promens anaren a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

DIUENDRES a XJ de dit vingue en la casa de la present ciutat lo s.r Bisbe de Marca ab un caualler frances mariscal de camp al qual los s.rs consellers isqueren a, rebrer a la porta de trentenari vella y entrats que foren dintre se assentaren ço es dit s.r de Marca entre lo s r conseller en cap y segon y lo s.r mariscal de camp entre ters y quint y axí assentats tancaren les portes restant dintre dits s.rs tractant differents materies ab los s.rs Consellers.

Vinguda del s.r bisbe de Marca en casa la ciutat.

DISSAPTE a XIJ de dit los s.rs consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.rs deputats.

Conferentia a la deputatio.

DIUMENGE a XIIJ los s.rs deputats vingueren a, casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.rs consellers.

Conferentia a casa la ciutat.

DILLUNS a XIIIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual vingue una embaxada per part dels s.rs deputats ab quexas dels soldats y peu (sic) y desordes comesos per los cabos y soldats en differents parts de Cathalunya a tot lo qual se delibera que a, gastos de las dos casas se enuias un correu a París com en dit consell es de veurer (1).

Consell de cent.

DILLUNS a XXJ de dit. — En aquest dia y hague Juy de promens en lo qual fou tret Jau[m].e Font alias dit lo Bordegas Font de Vich inculpat de hauer fetas nou morts y altres coses: fonch condempnat a penjar per lo coll y a torturar en cap de sos socis.

Juy de promens.

DIJOUS a XXIIIJ de dit dia de s.t Joan.

Festa de S.t Joan.

DISSAPTE a XXVJ de dit attenent y considerant los molt Ill.es s.rs consellers que de poch temps a esta part la moneda de or y plata com son dobles y peses de uuit hauían fet una gran pujada axí que per la present ciutat se donaua de una dobla nou lliures y mes no obstant algunes diligenties se hauían fetes lo que era en gran dany de la present ciutat y principat de Cata- lunya y la total ruina de aquell determinaren perço de ajuntar una gran Junta de persones de consell de cent de tots staments pera que acerca de dit negoci cençurassen y vessen lo que se deuía fer pera disminuir lo preu de dita moneda en la qual Junta

Junta de las monedas de or y plata

(1) V. l'*Apèndix XXVIII*.

se tractaren differents coses y per ser de tant gran importantia nos pogueren resolrrer de prompte y axí de la resolutio que se anira tractant se anira continuant en lo present dietari.

Vinguda del s.r de Marca.

DIMECRAS a XXX de dit vingue lo s.r de Marca en casa la ciutat lo qual fonch rebut y se assenta de la manera que en altres dies es de ueurer.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

[JULIOL]

Visita al studi.

DIUENDRES a IJ de dit los s.rs consellers a la tarda anaren al studi a fer la visita ordinaria.

Consell de cent.

DIUMENGE a IIIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se proposaren per los s.rs consellers fonch que lo sindich de la ciutat de Gerona hauía parlat ab dits s.rs consellers als quals hauía dit que en dita ciutat de Gerona se hauía tingut alguna notitia de que la present ciutat volía o, tenía intent de rebaxar o, comutar los sisens del que en dita ciutat de Gerona los ciutedans de aquella seren un poch alterats que no volían ja sisens de Bar[celon].a lo que era estat forsos a la dita ciutat per la bona correspondentia te y sempre ha tingut a, esta ciutat de pendrer molts deposits de dits sisens y axí que ell gustaría saber dels s.rs consellers lo intent de esta ciutat en raho de dits sisens y dientli los s.rs consellers de que esta ciutat no hauía tingut ni te tals intents no content de aquexa resposta ha significat a dits s.rs consellers de que ell no sen aniría que primer no sabes ab sertitut que la present ciutat fes bons tots los sisens que la ciutat de Gerona te en sa taula: y vist asso los s.rs consellers li feren de resposta queu tractarían ab lo present consell y axí proposaren dites coses, Al qual dit consell delibera que los s.rs consellers responguen a la ciutat de Gerona escriuintli que han dat grata audientia fe y creensa a son sindich en tot lo que ha uuolgut dir per part de aquella ciutat y que en orde del que ha dit que en Gerona hauría exida veu que en aquesta ciutat se tractaría de que en la moneda de Bello y hag[u]es alguna mutatio li respongan los s.rs consellers que en cosa tocant a mutatio de moneda de Bello no se ha pensat ni tractat cosa alguna y que en tota ocasio procehira esta ciutat conforme son decoro ser y reputatio conforme sempre ha acostumat.

Trentenari.

DIUENDRES a VIIIJ de dit. — En aquest die se tingue trentenari en lo qual se proposa com los promens y confrares de la confraría dels fusters a, sis de dit hauían fet una deliberatio la qual segons aparexía als s.[rs] consellers y mag.[chs] assessors de la present casa era molt perjudicial als reals priuilegis statuts y ordinations de la present ciutat la qual se llegí en dit consell y esta cusida en la ma contenint en effecte que en dies passats Joseph Rates confrare de dita confraría presenta deuant dits promens la persona de Miquel Monfort joue fuster pera que dits promens tinguessen a, be de consedirli la plassa pera poder subir a, examen per lo qual dits promens juntaren una promenía en la qual se prengue resolutio que per quant a, dit joue li faltauen alguns requisits y en particular no hauer fet lo aprendisatge en la present ciutat de Bar[celon].[a] perço no se proposas dit fet ni se votas per ser contra priuilegi de la dita confraría consedit per lo Rey Felip a 13 de Juliol *1599* en que diu que qualseuol joue ans de poder subir examen haje de hauer estat en la present ciutat quatre anys apranent y quatre anys fadrí y com dit Miquel Monfort vist no li consedían dita plassa hagues tocat un recos deuant dits s.[rs] consellers lo qual se intima a dits promens feu perço dit consell la deliberatio seguent

«E lo dit consell oida y entesa dita propositio feu deliberatio y conclusio seguent, que attes que dit Miquel Monfort ha tocat recos contra la present confraría se prosehesca a gastos de dita confraría contra de aquell en tot lo que de justitia sera trobat fahedor segons les forses de la present confraría, E no res menys sie inibit de tots carrechs officis y beneficis de la present confraría no sols lo confrare que ha presentat a, dit Miquel Monfort pero qualseuol altre confrare que li donara consell fauor o, ayuda en contra de dita confraría per quant la pretentio de dit Monfort es contra priuilegi de aquella y axí sie inibit qualseuol confrare que en lo sdeuenidor fara semblant actio». La qual deliberatio fou rebuda y closa per Jau[m].[e] Sayos nott[ari] pub[lich]. de Bar[celon].[a] a sis del present mes de Juliol 1649. Per raho de la qual deliberatio per dita confraría feta y per les causes y rahons en dit consell de trentasís expressades feu la deliberatio seguent

«E lo dit consell oida y entesa dita propositio feu la deliberatio y conclusio seguent. Attes que los promens y confrares de la confraría dels fusters de la present ciutat de fet y sens cogni-

tio de dret y per les causes contengudes en la propositio y deliberatio per ells feta incertada en la propositio han priuat a m[estr].[e] Joseph Rates fuster confrare de dita confraría per hauer presentat a Miquel Monfort joue fuster per obtenir la plassa de fuster y axí mateix hauer inhibit a qualseuol altre confrare que donas fauor y ajuda a, dit Miquel Monfort y principalment per hauer aquell recorregut deuant dels s.[rs] consellers lo que es contra y en perjudici dels priuilegis de la present ciutat Que Perço tots los confrares de dita confraría dels fusters que dit die de sis del corrent se trobaren presents en dit consell y conuocatio sien aquells del die present en auant inhibits y priuats de tots officis y beneficis de la present ciutat com lo present consell aquells inhibeix y priua y fa inhabils fins y a tant que altra cosa en contra sie per lo present consell deliberada.»

Consell de Cent.

DIUMENGE a XJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se llegí una carta escrita per los Jurats de la vila de Flix per los s.[rs] consellers y saui consell de cent la qual es del thenor seguent

«Pare y s.[r] nostre Ja es arribat a la obra lo que en dies passats fonch paraula y injust manament de Monsiur de s.[ta] Coloma Gouernador de les armes desta vila que dels naturals feu auisar sen anassen della ne ha fet anar uuy die present ab forsa de mosqueters sinch casades sens dexarlos traurer robes ni cosa alguna impedintlos anarsen per la barca fentlos ne anar per lo portal: lo llanto y just sentiment aquestos tenían pus per forsa feyan dexar lurs patria y cases vent sa perditio bes dexa considerar lo qual semblantment tením los que hauem restat per lo que tenim conegut ab dit Sta Coloma lo que uuy ha executat ab uns dema ho executera ab altres procehint ab uns y altres injustament pera poder alsarse ab tot sens alguna contradictio que es lo per ell desitjat que encara no esta content ab lo quens te usurpat. Per lo que molt humilment a VS.[a] suplicam se compadesca de qui tantes aflictions y miseries de part de dit Gouernador injustament suporte com son estos sos menors seruidors y vassalls de VS.[a] de qui speram que com a pare y s.[r] nostre nons desemparara en tanta necessitat. Pero si acas Deu nostre s.[r] es seruit hajam de patir mes y que per nostres demerits no merescam alcansar de present lo Remey que de sa ma y de VS.[a] esperam suplicam a VS.[a] nos fassa merce hauernos un passaport general a la vila pera traurer y aportar a exia molt Insigne ciutat

la plata y robes desta Iglesia y als particulars les propies pera poderles liberament traurer y aportar a les viles los aparexera subjectes al Rey christianissim nostre s.r que Deu Guarde que per assí de la manera les coses van vehem estam en euident perill de perdrens, tambe fem a saber a VS.a com dit S.ta Coloma ha impedit los naturals no se aprofitassen de les palles dels pochs grans han collit hauent ell collit una gran cantitat de grans y palles en lo millor de ço del nostre lo que ha fet sols per fernos agraui y no sabem com poder tenir auería alguna los que ho tenen per offici: de tot ne recorrem a VS.a pera que com a, tant misericordios nos enpare en lo just que tant decayguts estam ins te dit s.ta Coloma que si VS.a nons done la ma estam perduts. Cessam per no ser mes molestos y esperant rebrer merce estam suplicant a Deu nostre s.r les molt Ill.es persones de VS.a G[uard].e y prospere molts anys com esta vila ha menester. Flix y Juliol als 4 de 1649. Mínims vassalls de VS a que ses mans besam Los Jurats de la vila de Flix.»

Sobre les quals coses lo dit consell prengue la resolutio seguent

«E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent que tinguen facultat y potestat sa senyoría de pendrer intelligentias per bon acert de la cosa de les persones los aparexera y que per la primera stafeta scriguen al Embaxador suplique a sa mag.t lo Remey de tants excessius traballs enuiant la matexa lletra llegida al present Consell suplicant als s.rs deputats sien seruits scriurer a dit embaxador en conformitat de la ciutat.»

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

DIMARS a XIIJ de dit. — En aquest die fonch penjat Hieronim Jorba abaxador inculpat de hauer mort proditoriament ab un tir de pedrenyal a t. Rius tambe abaxador en los canuis despres de hauerli robada sa filla y perço se li foren fetes les forques en lo lloch haont comete lo delicte que fou en dit carrer dels canuis y deuant de un carraro qui trauessa dels canuis als abaxadors deuant las casas de t. Mercer botiguer de draps: nostre s.r lo haje trobat en bon estament de Gratia.

Penjaren un abaxador ques deya Jorba.

DIMECRAS a XIIIJ de dit. — En aquest die hi hague Juy de promens lo qual se feu ab la forma acostumada y despres de ser los s.rs Consellers y persones de dit Juy ab lo s.r Gouernador a la preso fonch tret Fran.h Isern joue blanquer inculpat de hauer

Juy de promens.

robades unes fadrines del hospital de misericordia qui les portauen del hospital General a dit hospital de misericordia trobantles deuant las cases de Fran.[h] Joan Costafreda al costat del forn del monestir dels angels lo qual fonch condempnat a seruir remant a les galeres de sa mag.[t] per temps de set anys.

Trentenari.

DIJOUS a XV de dit. — En aquest die hi hague trentenari en lo qual se dona per propósitio la deliberatio feta per los promens y confraría dels fusters de la present ciutat a catorse del present mes en poder de Jau[m].[e] Sayos nott[ari] pub[lich]. de Bar[celon].[a] ab la qual deliberaren que Joseph Rates fuster fos reintegrat y tornat en la present confraría y que aquell gaudís dels beneficis y demes carrechs de aquella de la qual antes era priuat a sis de dit mes reuocant y anullant dita deliberatio feta dit die de sis suplicant als s.[rs] Consellers fossen seruits benignament acceptar dita renuntiatio y reuocatio en lo millor modo que fer y entendrer se pugues: sobre les quals coses lo dit consell de trentasís feu la deliberatio seguent

«E lo dit Consell vista y entesa la deliberatio feta per dit consell general de la confraría dels fusters incertada en la propositio y llegida en lo present consell usant la present Ciutat de clementia y benignitat feu la deliberatio seguent Que attes la deliberatio y summissio feta per los confrares de la confraría dels fusters de la present Ciutat la deliberatio feta per lo consell de trentasís a nou del corrent sie reuocada y anullada com lo present Consell la reuoca y anulla y que dits confrares de dita confraría dels fusters tornen en son pristino stat y gaudescan y gaudir pugan de tots los carrechs officis y beneficis de la present Ciutat que antes de dita deliberatio feta a nou del corrent gosauen y gosar podían no obstant la dita deliberatio.»

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

Conferentia en Casa la ciutat.

DIUENDRES a XVJ de dit Los s.[rs] deputats vingueren a, casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.[rs] Consellers ab la qual se feren les cerimonias acostumades.

Die de s.[ta] Margarida: lo s.[r] conceller segon ana a Moncada.

DIMARS a XX de dit die de s.[ta] Margarida lo s.[r] Dimas Çafont conseller segon ana a Monca[da] lloch de la Ciutat pera administrar Justitia conforme quiscun any se acostuma.

Concell de Cent.

DIMARS a XXVIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se tractaren fonch acerca de la priuatio de les robes forasteres que uenen en la present Ciutat

y de algunes conferenties acerca de dites coses tingudes ab los molt Ill.es s.rs deputats y Junta de dites robes y monedas a tot lo qual se prengue deliberatio com en lo dit consell assi cusit es de ueurer (1).

Embaxada als s.rs deputats.

DIMECRAS a XXVIIJ de dit. — Inseguint dita deliberatio per lo saui consell de cent feta los s.rs Consellers enuiaren per embaxadors als molt Ill.es s.rs deputats al s.r Narcís Ramon March donzell y Joseph de Nauel ciutada honrrat pera ferlos relatio del deliberat per dit consell general la qual embaxada y resposta per dits S.rs deputats feta esta assí cusida en lo present dietari (2).

Festa de s.ta Martra.

DIJOUS a XXVIIIJ de dit die de s.ta Martra los s.rs Consellers anaren al hospital den Pere Desuilar prop s.ta Clara haont se feya la festa de dita gloriosa s.ta y quiscun any acostuman anar: segueren ab les cadires de uallut al presbiteri a la part del euangeli haont oiren lo offici lo qual acabat sen anaren.

Visita a la taula y banch.

DIUENDRES a XXX de dit a la matinada los s.rs concellers anaren a fer la uisita a la taula y banch que quiscun any acostuman de fer dos uegades.

Embaxada per part dels s.rs deputats.

Dit die y al exir de dita visita los s.rs don Aleix Semmanat militar y Joseph Ximenis y de Monrrodon Ciuteda embaxadors per part dels s.rs deputats donaren una embaxada als molt Ill.es s.rs Consellers acerca de la priuatio de Robes forasteres que la ciutat vol prohibir y tornant resposta de paraula a les embaxades que per part dels s.rs consellers a dits s.rs deputats foren fetes (3).

Concell de cent.

Dit die a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se dona raho a dit consell de tot lo que los s.rs consellers hauían obrat en executio de la deliberatio del saui consell de cent de vintyset del present y de las embaxades fetes per lo s.r Narcís Ramon March y Joseph de Nauel acerca de dita deliberatio y prohibitio de Robes forasteres y resposta a dita embaxada com tambe de un acte o, scriptura de requiriment per lo sindich de la present Ciutat a dits s.rs deputats acerca de dites coses y resposta de dit requiriment y axí mateix del uot per los mag.hs aduocats de la present casa acerca de dites coses fet tot lo qual

---

(1) V. l'*Apèndix XXIX.*
(2) V. idem idem (documents senyalats de n.os 1 y 2.)
(3) V. idem idem (document senyalat de n.o 3.)

esta continuat y cusit en dit consell acerca tot lo qual se prengue la deliberatio seguent

«E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que en raho del fet proposat y resposta feta per los s.rs deputats llegida al present Consell los s.rs Consellers cuyden de instar als s.rs deputats se reba la informatio mentionada en la propositio y ajuntes los mag.hs Acessors y aduocat fiscal y doctors aplicats per dit effecte y esta diligentia fassen fer per medi del sindich de la present Ciutat solicitantho cada dia y si dins uuit dies proxims no la auran rebuda y fetes les diligenties que en raho della se hauran de fer proposen los s.rs Consellers aquest fet en lo saui Consell de Cent en lo qual se pendra la deliberatio que aparexera mes conuenir y que de aquesta deliberatio donen notitia los s.rs Consellers als s.rs deputats per un ciuteda y un militar per sa senyoría anomenadors.

Festa de s.t Ignasi en la companya.

DISSAPTE a XXXJ de dit los s.rs Consellers anaren a la Iglesia dels pares de Bellem de la companya de Jhs. per assistir a la festa se feya del Glorios s.t Ignasi y en arribar en dita Iglesia los isqueren a rebrer alguns pares de dit monastir acompanyant a dits s.rs Consellers fins al presbiteri haont se assentaren a la part del euangeli ab los banchs de uallut per estar patent lo san.im sagrament: oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

[AGOST]

Festa de s.t Pere Nolasco en la Merce.

DIUMENGE al primer de Agost MDCxxxxviiij die del Glorios s.t Pere Nolasco a la matinada los s.rs consellers anaren al monestir dels pares de la Merce de la present Ciutat per assistir a dita festiuitat: estigueren assentats al presbiteri ab les cadires de vallut a la part del euangeli: oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Electio de Rector del Studi.

Dit die a les dos ores de tarda anaren a la uniuersitat pera fer rector de dita uniuersitat haont se fou feta electio del s.r d.or y canonje Joseph Broquetes.

Professo en lo monestir de la Merce.

E, despres de ser exits del studi sen anaren en dit monestir de la Merce y assistiren a la professo que en dit monastir se feu de s.t Pere Nolasco aportant dits s.rs Consellers las varas del talem com es costum.

Festa de s.t Domingo.

DIMECRAS a IIIJ de dit die del Glorios pare s.t Domingo los s.rs Consellers sise absent anaren al monestir de s.ta Catharina martir per assistir a la festiuitat de dit pare s.t Domingo: pujaren al presbiteri y assentats a la part del euangeli ab ses cadires y cuxins de uallut oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Festa de s.t Just y s.t Pastor.

DIUENDRAS a VJ de dit die dels Gloriosos s.t Just y s.t Pastor los s.rs Consellers anaren a la Iglesia parrochial de s.t Just per assistir a dita festiuitat: entraren per lo portal major haont foren rebuts per los s.rs obrers de dita Iglesia acompanyant a dits s.rs Consellers fins al presbiteri haont se assentaren a la part del euangeli ab las cadires de vallut y cuxins del mateix: oiren lo offici y sermo y lo s.r diaca dona pau als s.rs concellers y lo subdiaca al cor y en hauent acabat dits s.rs consellers sen anaren.

Consell de cent.

DISSAPTE a VIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch donar raho per dits s.rs Consellers com en executio de la deliberatio per lo saui consell de cent feta en dies passats dits s.rs Consellers hauían donat orde al sindich de la present Casa que solicitas cada dia als molt Ill.es s.rs Deputats fossen seruits manar rebrer la informatio que sa senyoría es estat seruit deliberar se rebes y dits molt Ill.es s.rs deputats han respost als s.rs Consellers per medi del sindich de que ja hauían manat rebrer sis testimonis per lo negoci los instaue la present Ciutat y que ne hauían de rebrer altres sis y hauent aquells acabats de rebrer tornaran resposta als s.rs Consellers: a la qual propositio fonch feta la deliberatio seguent: Que lo sindich de la present Ciutat continue en instar y suplicar als molt Ill.es s.rs deputats síen seruits manar acabar de rebrer la informatio comensada a, rebrer sobre lo fet proposat lo mes prest síe possible y que tambe síen seruits pendrer resolutio sobre dit fet y de la que pendran ferne sabidors als s.rs consellers y dissapte primer vinent dits s.rs Consellers síen seruits manar juntar lo present Consell y en ell representar y proposar lo que los s.rs deputats hauran fet y diligentiat pera que oit dit fet lo saui consell puga deliberar lo que mes conuindra al seruey de Deu y benefici de la present prouintia.

Consell de cent.

DISSAPTE a XIIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch la propositio deuall scrita y seguent

«Com en lo ultim Consell celebrat als set del corrent delibera

que los s.[rs] Consellers per medi del sindich de la present ciutat cada dia instas als molt Ill.[es] s.[rs] deputats fossen seruits acabar de rebrer la informatio que se hauía de rebrer acerca de la priuatio de les robes forasteres y rebuda ma[na]r ajuntar los acessors de aquella casa y aduocats aplicats per dit negoci y axí mateix fossen seruits pendrer deliberatio y resolutio en lo que la present Ciutat los ha suplicat y requirit los s.[rs] Consellers inseguint dita deliberatio han de cada dia instat ha dits s.[rs] deputats per medi del sindich de la present Ciutat y fins uuy sols han tinguda intelligentia de que dits s.[rs] deputats haurían acabada de rebrer dita informatio y com la dilatio de pendrer resolutio síe tant danyosa no sols a la present Ciutat pero encara a tota Cathalunya los s.[rs] consellers proposan lo dit fet al present consell perque síe seruit pendrer la deliberatio mes conuenient al seruey de Deu y benefici de la present Ciutat y Prouincia.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent que los s.[rs] consellers manen juntar promptament la Junta anomenada de estos negocis pera que ab la diligentia possible pose en un paper les robes y mercaderíes que aparexera hauerse de prohibir la entrada de us de ellas y aquell ab la matexa diligentia propose los s.[rs] Consellers en lo saui consell de cent pera que sobre dell prenga la deliberatio que mes conuindra en benefici de la cosa publica.»

Promenía de nostra senyora.

Diumenge a XV de dit die de nostra S.[ra] Santíssima los s.[rs] consellers segon absent ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.[t] Jau[m].[e] en forma de promenía y de aquí anaren ab la musica deuant per los llochs acostumats a la seu entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli haont se assentaren ab los banchs y al cap de una stona tenint entes que lo s.[r] Gouernador uenie lo isqueren a rebrer al cor per no haueri uirrey: oiren lo offici y sermo estant lo s.[r] Gouernador a, ma dreta del s.[r] Conseller en cap: e, en ser acabat dit offici se feu la professo que quiscun any se acostuma a la qual lo s.[r] Gouernador y Srs Consellers aportaren les vares del talem y los s.[rs] promens anauen deuant la custodia ab uaras dauradas: e, en ser acabada dita professo y tornats a la seu despres de hauer feta oratio lo s.[r] Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.[rs] Consellers y promens fins alla haont lo hauían rebut haont se despediren y tornaren al altar

major a fer oratio la qual acabada sen anaren a s.t Jau[m].e haont dita promanía se disgrega.

S.r de Marca.

Dit die a la tarda arriba en la casa de la present Ciutat lo s.r Bisbe de Marca en companya del s.r Intendant de la gent francesa al qual s.r bisbe de Marca isqueren a rebrer los s.rs Consellers a la porta de la istantia de la capella acompanyantlo fins al consistori haont dit s.r Bisbe de Marca segue entre lo s.r Conseller cap y segon y lo s.r Intendant entre lo s.r conseller cap y ters: tractaren differents materias secretes en conuenientia de la present prouintia.

Promenía de s.t Roch.

DILLUNS a XVJ de dit die del glorios s.t Roch los s.rs Consellers ab sos promens a les set ores de matinada se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e de hont partiren en forma de promenía ab la musica deuant per los llochs acostumats y anaren a la Iglesia de s.t Roch fora lo portal nou de la present Ciutat haont en arribar los isqueren a rebrer los s.rs canonges de s.ta Anna qui tenen en carrech dita Iglesia o, capella y arribats en lo presbiteri dits s.rs consellers y promens se assentaren en los banch[s] de vallut de la ciutat a la part del euangeli haont oiren lo offici que quiscun any se acostuma celebrar lo qual acabat dits s.rs consellers y promens sen tornaren en forma de promenía a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Conferentia en casa la ciutat.

DIMECRAS a XVIIJ de dit los s.rs deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.rs Consellers la qual se tingue ab la forma acostumada.

Conferentia a la deputatio.

DISSAPTE a XXJ de dit los s.rs Consellers anaren a la deputatio sise absent a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs deputats ab la qual conferentia assistí lo s.r Bisbe de Marca.

Concell de cent de les robes forasteras.

Dit die a la tarde se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren fonch tractar de la prohibitio de les robes y mercaderíes forasteres is llegí un memorial fet per los s.rs Consellers y dotzena per dit effecte anomenada en executio de la deliberatio feta a catorse del present lo qual memorial esta cusit y continuat en dit consell y tambe cusit en lo present dietari (1) sobre lo qual fet se prengue la deliberatio seguent

---

(1) Heus aquí son contengut:

✠

Memorial de les robes v mercaderíes apar se deu probibir la cntrada de aquelles

P.º Totas sorts de Robas de sedas texides com son brocats de or y plata y de seda sens or, ni plata espolins y llames axí en or, y plata fi com fals y totes y qualseuol altres robes de seda obrades.

«E lo dit Consell oida y entesa la dita propositio feu la deliberatio y conclusio seguent que attes lo paper mentionat en la propositio llegit en lo present Consell esta be y de la manera deu estar que perço los s.rs Consellers ab embaxada fahedora per un ciuteda y un militar del present Consell per sa s.ría anomenadors lo enuíen al s.r Gouernador dexantli copia dell pera que sa senyoría síe seruit manar fer la censura dell que aparexera conuenir pera poderse apres posar en executio en orde al qual te ja la present Ciutat anomenades persones suplicant a sa senyoría síe seruit manar y pendrer resolutio ab la prestesa que la cosa demana y que la resposta que obtindran la referescan dits s.rs Consellers en lo saui Consell de cent en lo qual se pendra la deliberatio que mes conuindra a la cosa publica y que lo sindich de la present Ciutat un die part altre solicite al s.r Gouernador lo pendreri resolutio Y que supliquia tambe al s.r Gouernador síe seruit prohibir la exida de llana y pesca de Cathalunya y que si algun particular voldra anar a, Arago o, a Valentia a, comprar lanas síe seruit consedirli passaport, Y que tot congre que vindra a la present Ciutat fins lo primer die de maig primer vinent y no mes [tinga] liberament entrada en ella.»

Promenía de s.t Lluís.

DIMECRAS a XXV de dit die de s.t Lluís lo[s] s.rs Consellers cap absent se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenía ab sos promens y despres sen anaren ab la musica deuant per los llochs acostumats a la seu haont pujats al presbi-

---

2 Item totas sorts de Robas de seda com son ualluts, domassos, spolins sens or, ni plata satins de seda y fil, ni ab altres mesclas y generalment qualseuols altres texits.
3 Item totas sorts de robas de llana obradas com son draps, scots, sargetas, cadissos, y altres qualseuols robes de llana ab qualseuol altres mescles.
4 Item totes sorts de mantellades com son de scomilla de estam y seda y de tot estam axí en mantellades com en pessa.
5 Item totas sorts de robas de estam y seda o, en altres mescles com son anafayes, arbatges, telas de sabolla y totas altres mesclas etiam las lligadures de totas sorts.
6 Item totas sorts de fustanis, bombosins com de qualseuol altres sorts.
7 Item totes sorts de mitjes de seda com de filosello estam fil com de altra cosa.
8 Item totes sorts de puntes axí de or y plata fi com fals y seda y de fil.
9 Item totes sorts de passamans y de galons de or y plata fi com fals y axí mateix de seda.
10 Item totes sorts de ribans axí en or y plata fi com fals y axí mateix de seda sens or, ni plata.
11 Item totas sorts de sedas tortas axí crues com tanyides.
12 Item totes sorts de teles crues axí primes com grosses.
13 Item totes sorts de agulles y fils saluo fil de crema y salo.
14 Item totas sorts de robas o, cosas obrades fetas a tot punt o, per acabar de qualseuol stament o, offici acceptat armes militars.
15 Item totes sorts de spartería obrada.
16 Item totes sorts de capes de pastor o, de altre qualseuol genero o, speciæ.
17 Item totes sorts de tabaco axí en corda fulla com en pols.
18 Item tot genero de pesca seca y salada (acceptat lo bacallar y tonyna) y la arengada la qual puga entrar aquella de assí al primer de maig primer vinent del any *1650*.
Saluo ett.a»

teri se assentaren a la part del euangeli y alla assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Consell de cent.

DIUENDRES a XXVIIJ de dit a la matinada se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se tracta de la prohibitio de les mercaderíes forasteres donant raho los s.rs Consellers a dit Consell del que acerca de dites coses hauían fet y obrat y de com hauían donat notitia al s.r Gouernador de la deliberatio feta per lo dit Consell a vint y hu del present lo qual s.r Gouernador hauíe conferit dit negoci ab los s.rs del consell real lo qual s.r Gouernador hauíe tornat resposta a dits s.rs Consellers que la present Ciutat fes nominatio de les persones li aparegues pera poderse conferir aquelles ab las que dit s.r Gouernador y consell real nomenaran per dit effecte pera que de conformitat se puguen conferir unes ab altres y poderse tractar lo que mes conuindra en benefici de la cosa publica tot lo qual fet proposaren los s.rs Consellers al present Consell pera que síe seruit deliberar lo que mes conuinga en cosa que tant importa, sobre tot lo qual font (sic) presa la deliberatio seguent

«Que los s.rs Consellers anomenen un ciutada y un militar que síen de la matexa Junta ja per esta materia anomenada les quals reporten a les juntes lo ques tractara en aquelles fins que les coses estaran en lo estat que conuindra pera poderse effectuar lo ques desitja lo qual estat proposan los s.rs Consellers en lo saui consell de cent pera que sobre ell prenga la deliberatio que aparexera conuenir.»

Monjuich assenyala armada de Galeras de la part de lleuant.

DISSAPTE a XXVIIJ de dit. — En aquest die a la matinada la talaya de Monjuich assenyala Armada per la part de lleuant y segons lo ques digue se judicaua no fossen las galeras de Spanya ques deya hauían de passar y perço ueent los s.rs Consellers que dita armada uenía a la volta de Bar[celon].a sen anaren al baluart de lleuant haont ordenaren ajuntar la vintyquatrena de guerra pera poder donar los ordens necessaris de les preuentions se hauían de fer acas uuolguessen pendrer port y encontinent arribaren lo s.r don Joseph de Biure y de Margarit Gouernador lo s.r Duch de Criquí general de la Caualleria francesa lo s.r don Joseph de Ardena Compte de Illa juntament ab molts altres s.rs Cauallers titulars que estant en dit baluart ueren que dita armada se acostaua la qual era de vintydos galeras y per asso feren posar a punt la artillería y estar vigilantes les centinelles per quant fos menester e, a la que foren cerca de les onse ores

de dites galeras partí una faluga la qual vingue a la volta de Bar[celon].[a] ab bandera blanca fent senyal de Pau per lo qual dits Srs Consellers tremeteren al cap del moll lo s.[r] Joseph de Nauel ciuteda y Galseran Dusay militar quis trobaren en dit puesto acompanyant un Sr Conseller que anaua per fer preuenir la artillería lo qual se amaga per no ser vist y dits s.[rs] Galseran Dusay y Joseph de Nauel deuallaren per una scala de dit cap del moll a la vora de la aygua en temps que dit squif o, barqueta ja volía entrar a la qual digüeren que se aturas y digues lo que demanaue: los de la qual barqueta respongueren que aportauen en dites galeres la Reyna de Spanya la qual anauen a desembarcar en Denia y que tenían necessitat de alguns uiures y mantaniments per lo regalo de dita s.[ra] Reyna per lo qual suplicauen als s.[rs] Consellers los volguessen fer merce dexar acostar una galera al port pera carregar dits manteniments y entrar algu a la present Ciutat a, comprarlos aduertint que per dit effecte aportauen passaport del Rey christianíssim s.[r] nostre que Deu Guarde pera que poguessen tocar als ports subjectes a França quels conuindría E, encontinent dit s.[r] Galseran Dusay y Joseph de Nauel prengueren dit passaport de hu de dos capitans que en dita barqueta hi hauía y dientlos que se esperassen sen anaren al baluart haont feren relatio a dits s.[rs] consellers y vintyquatrena de guerra de tot lo demunt dit los quals s.[rs] Consellers miraren lo passaport y conferiren dit negoci ab dit s.[r] Gouernador y altres Cauallers pera que aconcellassen lo que se deuía fer y despres de hauer pres lo parer de dits s.[rs] se resolgue que entrassen en la present Ciutat los dos capitans que eran en la barqueta tots sols y comprassen lo quels aparagues conuenir y axí mateix que se acostas una galera acerca del moll pera poder pendrer lo que comprarían ab tota la breuedat possible: feta la qual resolutio dits s.[rs] Galseran Dusay y Joseph de Nauel tornaren en dit cap del moll y despres de hauer tornat dit passaport als capitans los digueren podían desembarcar y entrar en la present Ciutat a, comprar lo quels aparagues y fer acostar una galera per aportaro y encontinent dits s.[rs] sen tornaren al baluart y dits capitans acompanyats de un ajudant dels tertios de la ciutat y quatre soldats de guarda entraren y compraren lo quels aparague E, al cap de una stona se acosta una galera de les dites al moll pera pendrer dites prouisions fent alto y les demes anaren a la volta de Tarragona. E, a la que ditas galeras

foren deuant la Torra del cap del Riu una delles se acosta a dita Torra y lo capita della qui era lo s.[r] Joseph Quintana en lloch y per impediment del s.[r] Joseph Miquel Quintana son pare capita de dita torra mana disparar algunes pesses de artillería ab lo qual li feu molt prop en tant que obliga a dita galera a retirarse de dita Torra. E, hauent entes dits s.[rs] Consellers que se hauía tirat a, dita galera la qual se ueya era la matexa que anaue la Reyna tingueren molt gran pesar de dites coses y perço enuiaren dits s.[rs] Galseran Dusay y Joseph de Nauel al capita de la galera que era en lo port al qual referiren lo pesar y sentiment gran que dits s.[rs] Consellers tenían de hauer tirat a, dita Galera baix del passaport que portauen pera que fos seruit dit s.[r] Capita quant arribaría ab les demes galeres diro a dita s.[ra] Reyna de Spanya pera que fes merce de perdonar lo error o, descuit fet inaduertidament per no saber dit Capita lo passaport aportauen a, causa de ser lluny de Bar[celon].[a] y no hauer pogut encara donar auís lo qual s.[r] Capita digue a dits s.[rs] que ja entenía ell y pensaua que dita s.[ra] Reyna sebría ques feu per descuit o, inaduertidament que axí dita s.[ra] Reyna no tindría ningun sentiment pero que en arribar a, dites galeres diría a dita s.[ra] lo que per dits s.[rs] Consellers se li era manat dir ab molt gran cuydado y solicitut per desijar en tot seruir a la ciutat. E, a la tarda ja de nits hauent dita galera del port pres tot lo que hauían portat feu uela a la volta de Tarragona en seguiment de las demes de sa companya.

DIMARS a XXXJ de dit.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

[SETEMBRE]

DIMECRAS al primer de setembre MDCxxxxviiij se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses ques proposaren fou donar raho a dit consell del succehit lo die de vintyuuit del passat de hauer tirat dit s.[r] Joseph Quintana Capita de la torra del cap del Riu a la galera Real de Spanya sens orde ningu pera que acerca de dites coses se ues lo que aparagues conuenir perque de elles no tingues justa quexa y sentiment lo Rey nostre s.[r] Que Deu G.[de] sobre lo qual fonch deliberat lo deuall scrit y seguent Que se escrigue una carta a la mag.[t] del Rey nostre s.[r] Concell de Cent.

fentli a saber lo cas referit en la propositio de la manera ha succehit donant a sa Mag.[t] llarga satisfatio y que ha tingut gran sentiment y viua pena de hauer succehit dit cas al qual la Ciutat no ha cohoperat ni se es fet ab orde de esta Ciutat sino que la persona que estaua en la torra del Cap del Riu quant passaren las galeras motu proprio y sens orde algu feu dita actio y ab los demes compliments y satisfactio que aparexera als s.[rs] Concellers la qual carta se seruiran los s.[rs] Consellers enuiarla per la Estafeta al embaxador de esta ciutat pera que la done a sa mag.[t] enuiant a dit embaxador un memorial de tot lo que ha passat y instructio de tot lo que deu fer y en lo demes ques deu fer contra Joseph Miquel Quintana y altres culpables que lo dit Joseph Miquel Quintana capita de la torra del cap del Riu de Llobregat sie suspes com lo present consell lo suspen de dit carrech de capita de dita torra y del salari y emoluments que te per lo dit offici fins altra cosa sie deliberada per lo saui consell de cent y lo demes ques deu fer contra dit Quintana y altres culpables sie comes com lo present Consell ho comet als s.[rs] consellers y vinty quatrena de guerra pera que ho veja y censure y lo quels aparexera se deu fer ho posen en un paper lo qual los s.[rs] Consellers se seruescan proposarlo en lo saui consell de cent diuendres proxim pera que puga deliberar lo que mes conuindra y que de prompte sien capturats dits Joseph Miquel Quintana y Joseph Quintana son fill.

Captura del capità de la Torra del cap del riu.

Dit die y al exir de dit Consell fonch capturat dit s.[r] Joseph Miquel Quintana capita de dita torra del cap del Riu lo qual aportaren en les carcers reals de la present Ciutat.

Conferentia a casa lo s.[r] gouernador.

DIJOUS a IJ de dit los s.[rs] Consellers anaren a casa lo s.[r] Gouernador a conf[erenci].[a]

Consell de cent.

DIUENDRES a IIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual se dona raho de las intelligentias que lo s.[r] Gouernador hauía donades als s.[rs] Consellers de les armades que lo enemich tenía per mar y per terra les quals se tenia noua certa eran pera inuadir aquest principat y la present Ciutat de Bar[celon].[a] y de altres diligentias en orde a dites coses fetes y de alguns auisos se tenían del enemich y de alguna sospita se tenía que dit enemich volía uenir a la present Ciutat confiat que dins Bar[celon].[a] tenía molta gent de satisfatio y axí mateix se llegiren alguns apuntaments fets dels manteniments prouisions y altres coses que la ciutat hauía menester acas que lo enemich sitias Bar[ce-

lon].a tot lo qual fonch deliberat ques posas en executio com en dit paper se contenía y que la llenya rodona ques compraría y la que uuy te la ciutat nos pogues uendrer sens deliberatio de dit Consell com dites y altres coses llargament estan en dit Consell escrites y continuades.

DISSAPTE a IIIJ de dit los s.rs Consellers anaren a la seu a oir missa a la capella de la Gloriosa s.ta Eularia Patrona y aduocada de la present Ciutat pera suplicarla volgues intercedir a Deu nostre s.r nos deslliuras dels treballs que lo enemich nos amanesaua ab son exercit.

Los s.rs concellers anaren a oir missa a la capella de s.ta Eularia.

DILLUNS a VJ de dit. — En aquest die la atalaya de Monjuich assenyala vaxells rodons del enemich uenints de la part de lleuant los quals passaren alta mar a, la part de ponent enues Tarragona.

Monjuich assenyala vaxells.

DIMARS a VIJ de dit dita atalaya de Monjuich assenyala dits vaxells que anauen passant.

Idem.

Dit die a la tarda los s.rs Consellers anaren en forma de ciutat a la llotja per assistir a les uespres ques deyan per ser uigilia de nostra S.ra y per la festiuitat que quiscun any en dita llotja se fa. E, arribats a las rexas de ferro de dita llotja los isqueren a rebrer los s.rs Consols acompanyant a dits s.rs Consellers fins al peu del presbiteri del Altar haont los dexaren y dits s.rs consellers sen pujaren dalt al presbiteri y se assentaren a la part del euangeli ab les cadires y cuxins de vallut y dits s.rs Consols baix dit presbiteri en uns banchs a la part del euangeli oiren dites uespres les quals acabades dits s.rs Consellers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Vigilia de nostra S.ra los s.rs concellers anaren a llotja.

DIMECRAS a VIIJ de dit dits s.rs Consellers cap y sise absents per malaltía tornaren en dita llotja per assistir en dita festiuitat se feya de nostra s.ra Santíssima y axí mateix foren rebuts a les rexes de ferro per dits s.rs Consols acompanyantlos fins al peu de dit presbiteri haont dits s.rs Consellers se assentaren a la part del euangeli ab les cadires de vallut y sens cuxins y al cap de un poch arriba lo s.r Gouernador al qual dits s.rs Consellers isqueren a rebrer un poch mes amunt del presbiteri y pujant dalt se assenta ab sa cadira a ma dreta del s.r Conseller en cap ab una almoadeta petita als peus: oiren lo offici lo qual digue de pontifical lo s.r Bisbe de Orange uestintse a, la part de la epistola ab sa cadira y cuxins de uallut: haguey sermo y tot lo demes necessari a dita festa acabat lo qual offici lo s.r Gouerna-

Die de nostra s.ra festa en la llotja.

dor sen ana acompanyantlo dits s.rs Consellers qui despres sen tornaren al altar major a fer oratio y despres sen anaren.

Monjuich assenyala vaxells.

DIUENDRES a X de dit a la matinada la talaya de Monju[i]ch assenyala sinch vaxells que judicauen ser del enemich los quals se ueyan alta mar enues la part de ponent.

Los s.rs concellers anaren a casa lo S.r Gouernador.

DISSAPTE a XJ de dit a la matinada los s.rs Consellers anaren a, casa lo s.r Gouernador lo qual los rebe al cap de la escala y entrantsen en un aposento tractaren differents materias per la guarda y vigilantia de la present Ciutat y conuenientia del present principat.

Concell de cent.

Dit die a la tarda se tingue Consell de cent en lo qual antes de ajuntarse uingue lo s.r bisbe de Marca al qual reberen dits s.rs Consellers a la porta de dit Consell y entrantsen dintra la instantia dels habilitadors se assentaren esta[n]t lo s.r de Marca entre lo s.r Conseller cap y segon: tractaren algunes intelligentias se tenían del enemich y de algunes diligenties y preuentions se hauían de fer en la present Ciutat y despres dit s.r de Marca sen ana acompanyantlo dits s.rs Consellers fins alla haont lo hauían rebut.

E, despres se ajunta dit Consell en lo qual se proposaren algunes coses de la present Ciutat a tot lo qual se feren deliberations com en dit [Consell] llargament son de ueurer.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

Conferentia en Casa lo s.r Gouernador.

DIUMENGE XIJ de dit. — En aquest die a la matinada se tingue una gran conferentia a, casa del s.r Gouernador en la qual assistiren lo dit s.r Gouernador lo s.r Bisbe de Marca los s.rs Consellers los S.rs deputats y los s.rs del consell real: estigueren assentats ço es lo s.r Gouernador y lo s.r Bisbe de Marca en lo mig estant lo s.r Gouernador a, ma dreta los s.rs Consellers a ma dreta ab ses cadires per filera a, modo de cor los s.rs deputats a ma esquerra ab ses cadires y los dits s.rs del consell real tambe ab ses cadires despres dels dits tribunals de una y altra part y axí assentats tractaren differents materias conuenients al bon gouern de la present Ciutat y despres sen anaren.

Consell de Cent.

Dit die a la tarda se tingue Consell de cent en lo qual se llegí una carta del Rey nostre s.r (Que Deu G.de) la qual per lo s.r Gouernador fonch estada donada a dits s.rs Consellers en la demunt dita conferentia continuada paraula per paraula en dit consell la qual llegida auisa un verguer que lo s.r de Marca era

fora qui uenía per explicar dita carta y encontinent dos s.[rs] Consellers lo isqueren a, rebrer fora la porta de dit consell y entrat dintre se assenta a, ma dreta del s.[r] Conseller en cap y despres se alsa y dret y cubert digue com tenía auís cert de sa mag.[t] que lo enemich tenía intent de antependrer a esta ciutat per mar y per terra tenint confiansa de moltes persones maleffectes apoderantse per antepresa de algun presidi per lo qual effecte sa mag.[t] hauía donat orde al s.[r] de Marsin pera que si menester fos enuias lo numero de cauallería y infantería fos necessari per la custodia de dita Ciutat y moltes altres coses que en dit consell estan continuades lo qual consell despres de sersen anat dit s.[r] de Marca prengue acerca a, dites coses llarga deliberatio com en dit consell llargament es de ueurer (1).

DILLUNS a XIIJ de dit se capturaren algunes persones segons se deya maleffectes a la prouintia les quals aportaren a las presons reals y axí mateix foren donades bolletes a moltes y differents persones de la present Ciutat per los s.[rs] del consell real pera que vista la present sen anassen fora de la present Ciutat y comparaguessen a, Perpinya pena de la vida les quals persones obeíen y sen anauen fora los murs al monestir de Jhs. de hont enuiauen a sercar lo necessari y de aquí sen anauen. Captura de algunas personas.

DIMARS a XIIIJ de dit. — En aquest die hauent empero primer los s.[rs] Consellers enuiat lo sindich de la present Ciutat al molt Ill.[e] Capitol pera que tingues a be de anar ab professo ab la forma acostumada a sercar lo cos de la gloriosa s.[ta] Madrona a la montanya de Monjuich y aportarlo en la present Ciutat pera que si lo enemich uenía estigues guardat y tenint ora de dit Ill.[e] Capitol anaren a la seu haont se comensa la professo per anar a sercar dita Gloriosa s.[ta] anant los s.[rs] Consellers darrera lo gramial fins dita Iglesia a la montanya de Monjuich haont se assentaren al presbiteri a la part del euangeli ab les cadires y cuxins de uallut y los s.[rs] del Gramial segueren a la part de la epistola ab cadires: digueren lo offici lo qual acabat sen aportaren dita gloriosa s.[ta] ab professo y a la que foren al portal de s.[t] Anthoni los s.[rs] Consellers prengueren las varas del talem com es costum y arribats a la seu y acabada dita professo dits s.[rs] consellers sen anaren. Los s.[rs] concellers anaren a sercar lo cos de s.[ta] Madrona.

Dit die se tingue Consell de cent En lo qual se feren les pro-

---

(1) V. l'*Apèndix XXX* (document A.)

positions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer.

DIMECRAS a XV. de dit.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

Se tingue lo santíssim patent a la seu.

DIJOUS a XVJ de dit se tingue patent lo santíssim sagrament que síe alabat pera sempre en la seu de la present Ciutat y perço los s.[rs] consellers y anaren a fer oratio pregant a Deu nostre s.[r] nos uolgues deslliurar per sa infinita bondat y misericordia dels treballs y ruinos (sic) amenasa lo enemich: plegue al s.[r] nos uulle guardar per lo seu s.[t] seruey.

Los s.[rs] concellers anaren a s.[t] Miquel.

DIUENDRES a XVIJ de dit.—Los s.[rs] Consellers anaren a la Iglesia del Glorios archangel s.[t] Miquel haont se digue un offici de angelis pera que Deu nostre s.[r] uulle aplacar la ira te contra nosaltres per nostres pecats y usarnos de misericordia deslliurantnos de las operations del enemich: plegue al s.[r] que axí síe.

Sr de Marca.

Dit die a la tarda vingue en casa la Ciutat lo s.[r] Bisbe de Marca al qual los s.[rs] Consellers isqueren a rebrer a la porta del trentenari uella y entrat dintre segue entre lo s.[r] Conseller cap y segon haont tractaren differents materies y després sen ana.

Despaig de correus per tota Catt[aluny].[a]

DIUMENGE a XVIIIJ de dit se despediren Correus per totas las vilas y Ciutats de Catt[aluny].[a] donant auís per part de la Ciutat com se tenía noua certa que lo enemich volía uenir a Bar[celon].[a] per mar y per terra pera que procurassen en tenir soldats allistats pera poder acudir al socorro de la present Ciutat en cas que conuingues.

Se tingue notitia que lo enemich era entrat en Catt[aluny].[a]

DILLUNS a XX de dit se tingue notitia que le exercit del enemich era entrat en lo present principat de Cathalunya per la part de Leyda y que anaue marxant: nostre s.[r] nos fasse gratia de donarnos victoria.

Concell de cent.

DIMARS a XXJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se referiren les certes intelligenties se tenían de uenir lo enemich a la present Ciutat y les diligenties que los s.[rs] Consellers, diputats y tots los demes s.[rs] ministres hauíen fetes y lo que aparexía se deuía fer tant per part de la present Ciutat com per part del s.[rs] Deputats. A tot lo qual se prengue llarga deliberatio axí ques fes lleua de soldats com en fer fortifications y altres coses cometentho a dits s.[rs] Consellers y vintyquatrena de Guerra com en dit consell llargament es de ueurer (1).

(1) V. l'*Apèndix XXX* (document B.)

DIMECRAS a XXIJ de dit se tingue vintyquatrena de guerra pera tractar la deffensa de la present Ciutat. Vintyquatrena de guerra.

DIJOUS a XXIIJ de dit se tingue vintyquatrena de guerra y se anarbolaren banderas en las finestras de la casa de la present Ciutat is feren crides pera que totom qui volgues posarse a soldat se scrigues baix dites banderes. Vintyquatrena de guerra.

DIUENDRES a XXIIIJ de dit se tingue vintyquatrena de Guerra en la qual hi assistí lo s.r de Marca y despres lo s.r Gouernador tractant sempre de la custodia de la present Ciutat. Vintyquatrena de guerra.

Dit die uingueren en casa de dita Ciutat lo s.r Ardiaca de s.ta María canonge de la seu de Bar[celon].a y lo s.r Sagrista y canonge Morell venints per part del Capitol y entrats dintre se assentaren ço es lo s.r ardiaca de s.ta María entre lo s.r Conseller en cap y ters y lo s.r sagrista Morell entre lo s.r conseller [segon?] y quart y assentats digueren a dits s.rs Consellers que uenían per part del Ill.e Capitol a offerirse a la present Ciutat en tot lo que conuingues fer y obrar en los treballs presents estant sempre promptes per acudir al seruey de Deu y a la patria dient axí mateix que ja ab ses orations pregauen al s.r los deslliuras de les opressions del enemich y ruina sens amanassauen tot lo qual dits S.rs Consellers estimaren molt a dit Ill.e Capitol. Embaxada per part del Ill.e capitol.

Dit die vingueren dos pares del monestir de s.t Agustí per part de dit Conuent a offerirse axí mateix a, dits S.rs Consellers en tot lo que puguessen fer y obrar y per ses senyoríes sels fos ordenat lo que dits S.rs Consellers estimaren molt. Embaxada per part del monestir de s.t Agustí.

Dit die se reberen algunes cartes de differents viles y ciutats en resposta de les que per los s.rs Consellers en dies passats foren escrites y enuiades acerca de preuenir soldats per socorrer la present Ciutat en cas de necessitat les quals cartes uenien ab moltes demostrations de voluntats y gana de acudir al Remey de la ciutat offerint en elles vidas y hiziendas dels habitants en ditas vilas pera subuenir a la present Ciutat com a, cap y mare de tota la prouintia del que dits s.rs Consellers tingueren molt gran contento. Les quals cartes estan posades ab una plica en la scriuenía major per estar guardades ab orde que las demes qui vindrian se posassen en dit lloch. Resposta de algunes cartes de differents viles de Cat[aluny].a

Dit die se tingue consell de cent en lo qual fonch en segon lloch proposat com lo pare Erminigildo de Monblanch caputxí mogut de zel de Deu nostre s.r hauía explicat que en esta ciutat hi hauía molts pecats dels quals estaua offesa sa diuina magestat Consell de cent.

y conuenía ques fessen algunes deuocions per aplacar la ira de nostre S.r deliberant de que tots los ciuta[da]ns y habitants de esta ciutat fessen tres dejunis ço es lo dimecres diuendres y dissapte de la semana primer uinenta y que les tals persones confessassen y combregassen un dels tres dies en los quals estigues lo santíssim Sagrament descubert en las Iglesias de la present Ciutat y tambe se fes una professo general per lo clero y monestirs que fentse esta penitentia se seruiría Deu nostre s.r donar bon succes a les armes del Rey nostre s.r y mal als designes danyats te lo enemich contra esta ciutat y prouintia, A tot lo qual se delibera se fes de la manera que dalt esta dit y que se suplicas al molt Ill.e s.r Gouernador sie seruit manar tancar totes les cases de jochs y triquets y expellir de esta Ciutat dones publiques cantoneres y terceres y axí mateix se llegiren algunes cartes del s.r de Marsin als s.rs Consellers y s.r Gouernador acerca de les marxes feya lo enemich. A tot lo qual y altres coses se delibera llargament com en dit consell es de ueurer.

Auís del exercit del enemich.

DISSAPTE a XXV de dit se tingue auís que lo enemich estaue en la vila de Vinbodí haont hauía fet alto.

Embaxa-[da] per part de la R.nt Comunitat de s.ta María de la mar.

Dit die vingueren a, casa la Ciutat dos s.rs preueres per part de la R.nt comunitat de s.ta María de la mar per offerirse a dits s.rs Consellers en lo que dita Comunitat pogues fer y obrar en benefici de la present Ciutat.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

Embaxadors de la ciutat de Manrresa.

DIUMENGE a XXVJ de dit a la tarda vingueren en la present Ciutat de Bar[celon].a los s.rs Pera Cardona y Pere Torres ciutadans de Bar[celon].a embaxadors per part de la ciutat de Manrresa los quals referiren a dits s.rs Consellers que dita Ciutat de Manrresa hauía enarboladas banderas y estaua fent lleuas de soldats pera uenir a, socorrer la present Ciutat o, altrament anar alla haont los fos ordinat y que axí mateix se offerían per part de la dita Ciutat a fer tot lo que per dits s.rs Consellers sels seríe ordenat no excusantse de ningun treball ni molestia en tot lo que poguessen fer y obrar: tot lo qual dits s.rs consellers estimaren molt com era de raho.

Exida del s.r deputat fora la present Ciutat.

Dit dia a la tarda isque de la present Ciutat lo molt Ill.e s.r Hieronim Pastor diputat real anant a, cauall ab sa insignia de diputat acompanyat dels s.rs don Fran.co de Ayguauiua y don Jordi de Paguera y molts altres cauallers lo qual s.r de-

putat exía de dita ciutat pera conuocar los soldats que las vilas y ciutats feyan y donar pressa a ferse ditas lleuas ab lo major numero se poguessen fer.

DILLUNS a XXVIJ de dit se ajuntaren en casa de la present Ciutat lo s.r Bisbe de Marca los s.rs Gouernador conseller en cap y deputat ecclesiastich dalt en la sala de consell de cent per quant baix estauen los demes s.rs Consellers ab la vintyquatrena de guerra y tots uns y altres procurauen en donar differents ordes a diuersas coses se hauían de fer que cada Junta tenía en son carrech. S.r de Marca.

Dit die se tingue noua que la armada de mar del enemich era en lo port de Tarragona posantse a punt pera uenir a la present Ciutat de Bar[celon].a Notitia de la armada de mar del enemich.

Dit die se despediren correus a moltes uiles y ciutats del present principat pera que donassen orde en uenir ab la breuedat possible los soldats ques trobarían fets y allistats per enuiarlos alla haont conuingues. Despaig de correus per Cat[aluny].a

DIMARS a XXVIIJ de dit. — En aquest die lo s.r Conseller en cap sens gramalla sino sols ab les insignies de conseller y ab uestit curt puja a, cauall ab un molt bo cauall y anant en companya del molt Ill.e s.r Gouernador y molts altres caualiers y officials de Guerra dels tertios de la ciutat sercaren totes les murailes portals y puestos de fortifications de la present Ciutat que a tota pressa se anauen reparant y fent per defensa del enemich y axí mateix pujaren a Monjuich anant tota la tarda per differents parts donant diuersos ordens pera diligentiar lo que se hauía de fer. Lo s.r conceller en cap puja a cauall per sercar les muralles.

DIMECRAS a XXVIIIJ de dit se tingue lo santíssim sagrament patent en la seu per ser lo primer dia dels dejunis que a, petitio de la ciutat feyan los ciutadans y perço los s.rs Consellers a les nou ores anaren en dita Iglesia ab ses gramalles y pujats al presbiteri se assentaren a la part del euangeli ab los banchs y al cap de una estona arribaren los molt Ill.es s.rs deputats los quals despres de hauer fet oratio al altar major y saludat als s.rs Consellers se assentaren a la part de la epistola y despres al cap de una stona arriba lo s.r Gouernador: dits s.rs Concellers lo isqueren a rebrer al cor y tornats al presbiteri dit s.r Gouernador se assenta a ma dreta del s.r Conseller en cap e, axí assentats oiren lo offici y a la que foren a la comunio combregaren tots ab la forma seguent ço es que primer Lo santíssim patent en la seu.

anaren lo s.r Gouernador a, ma dreta lo s.r Conseller en cap a ma esquerra y lo s.r deputat ecclesiastich en lo mig despres lo s.r Conseller segon a ma dreta lo s.r Conseller ters a, ma esquerra y lo s.r deputat militar en lo mig lo s.r Conseller quart a ma dreta lo s.r Conseller quint a ma esquerra y lo s.r oidor ecclesiastich en lo mig Despres lo s.r Conseller sise a ma dreta y lo s.r oidor real a ma esquerra y despres combregaren los uerguers y alguns officials de la Ciutat tornantse quiscu despres de hauer combregat a llurs puestos haont despres de hauer dit lo offici y hauer feta oratio se alsaren y dit s.r Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.rs Consellers fins al portal del cor de hont sen tornaren al altar major a fer oratio anantsen en lo entretant los s.rs deputats y despres los s.rs Consellers.

Concell de cent.

DIJOUS a XXX de dit se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se proposaren fonch acerca de alguns ciutedans de la present Ciutat y habitants en ella se eran ausentades (sic) de la present Ciutat anantsen fora en la ocasio present de las ocurrents guerras y com lo enemich vingues a sitiar esta ciutat era de gran perjudici que los ciutedans de aquella dexassen llurs cases en ocasio tant considerable: sobre lo qual fet se prengue la deliberatio seguent

«Que dema dematí se publiquen crides dient en aquelles que totas las personas habitants y Ciutedans de esta ciutat que se son absentats de aquella hajen y deguen dins deu dies del die de la publicatio de la present Crida en auant comptadors tornar a la present Ciutat sots pena per les que no síen insiculades als officis y beneficis della de no poderi esser insiculades pera sempre y per las quey seran insiculades de esser desensiculades de dits officis y beneficis y tretes y llansades de les bosses y borrats sos noms del llibre de la anima y en la matexa pena cayguen les matexes persones que despres de publicades dites crides sen aniran los noms de totes les quals persones que no hauran obtemperat dites crides síen posats en una lamina o, pedra ab lo ti[to]l o, designatio dellas conuenient y posada en la part de la present Casa que aparexera conuenir pera que en tot temps se tinga memoria de dites persones y de la causa perque hi foren scrites, y a [e]ffecte de ferse esta diligentia los s.rs Consellers de uuy a deu dies manen ajuntar lo saui consell de cent pera posar en executio dites coses unes y altres y a mes de esser dites persones continuades en dita lamina o, pedra síen

tambe continuades y scrites en un llibre y llegides als habilitadors en totes les insiculations los quals hajen de jurar de no insicularles y de aquesta deliberatio donen notitia los s.rs Consellers per medi de un ciuteda y un militar del present Consell per sa senyoría nomenadors al molt Ill.e s.r Gouernador de Cathalunya o, dexantli copia della suplicantlo fasse merce a la present Ciutat de obrar en esta raho lo que aparexera mes conuenir que la ciutat ja ha fet quant li es estat possible y altra embaxada ordenen se fasse per los matexos o altres embaxadors als s.rs deputats pera que manen obrar lo quels síe possible y axí mateix se fassa a, saber la present deliberatio al molt Ill.e Capítol de la Catredal de esta Ciutat y tambe a las comunitats de las Iglesies de aquella per medi de les persones seran seruits los s.rs Consellers y la resposta que obtindran la referescan als s.rs Consellers y saui consell de cent com per altres effectes se ajuntara.»

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

[OCTUBRE]

DIUENDRES al primer de octubre MDCXXXXVIIIJ fonch lo segon die de dejuni que la ciutat hauía ordenat fer perque Deu nostre s.r tingues misericordia de nostres pecats. Dejuni.

DISSAPTE a IJ de dit fonch lo tercer die de dejuni y axí mateix se ana treballant per tots los portals en fer fortifications y reparos per la present Ciutat anant sempre los s.rs Consellers molt cuydadosos ques treballas las quals fortifications treballauen los habitants en la present Ciutat homens y dones y altra gent pagada per la ciutat. Tercer die de dejuni y treball de fortifications.

DIUMENGE a IIJ de dit. — En aquest die se feu una molt solempne professo de pregaries per la volta de la professo de corpus ab totes les parroquies y ordens de la present Ciutat perque Deu nostre S.r nos deslliuras dels treballs en que estauem y perço los s.rs Consellers anaren en la seu haont assistí lo s.r Gouernador y s.rs deputats ab la forma acostumada y darrera dita professo despres del gramial anaren dit s.r Gouernador consellers y deputats ab la forma seguent ço es lo s.r Gouernador a ma dreta lo s.r Conseller en cap a ma esquerra y lo s.r deputat ecclesiastich en lo mig despres lo s.r Conseller segon a ma dreta Professo de pregaries.

ters a ma esquerra y lo s.[r] deputat militar en lo mig despres lo s.[r] Conseller quart a ma dreta quint a ma esquerra y lo s.[r] oidor ecclesiastich en lo mig y despres lo s.[r] conseller sise a ma dreta y lo s.[r] oidor real a ma esquerra: seguiren tota la dita professo ab molt gran deuotio donant molt bon exemple al poble y despres de ser acabada sen anaren a ses cases.

Noua del exercit del enemich.

Dit die se tingue noua que lo exercit del enemich era ja en lo camp de Tarragona sentse ajuntat ab algun socorro que de dita ciutat isque.

Notitia del s.[r] de Marchin.

DILLUNS a IIIJ de dit los s.[rs] Consellers tingueren auís del ex.[im] s.[r] de Marsin tinent General de les armades de França qui era a les parts de hont lo enemich uenía que lo enemich hauíe pres designe de uenir a la present Ciutat de Bar[celon].[a] per assitiar aquella.

Entrada de mosiur de Nastier.

DIMARS a V. de dit entra en la present Ciutat mosiur de Nastier mariscal de camp de França lo qual uenía pera gouernar las armas en la present ciutat acas fos sitiada y encontinent se conferí ab dits s.[rs] Consellers pera donarlos raho del que se hauía menester per la deffensa de esta ciutat.

Nouas del enemich.

DIMECRAS a VJ de dit se tingue noua que lo enemich anaue campajant tota la plana de Tarragona ab son exercit.

Vintyquatrena de guerra.

DIJOUS a VIJ de dit y los dias alt continuats se ajunta sempre la vintiquatrena de guerra assistinthi differents persones de guerra pera donar raho al que se hauíe de fer estant sempre junts fins a cerca de deu ores de nit rondant axí mateix lo s.[r] Gouernador y un s.[r] Conseller en la nit pera ueurer si las postas estauan ab lo cuydado eran menester.

Presa de Constantí y Salou.

DIUENDRES a VIIJ de dit se tingue noua que lo enemich batía ho hauía pres Constantí y Salou en lo camp de Tarragona les quals fortalesas ocupauen los francesos: nostre s.[r] los uulle donar forses pera resistir al poder del enemich.

Vintyquatrena.

DISSAPTE a VIIIJ axí mateix se ajunta la vintyquatrena de guerra is feren totes les rondes necessaries.

Consell de cent.

DIUMENGE a X de dit se tingue consell de cent en lo qual se dona auís de la vinguda de dit s.[r] de Nastier y de algunas fortifications se hauían de fer que dit s.[r] deya y tambe acerca de la plata se hauía enuiada a sercar a nostra s.[ra] de Monserrat a la montanya per portarla a la present Ciutat y guardar aquella y de la resposta hauía feta lo R.[nt] abat y monjos de dit monestir a les cartes dels s.[rs] Consellers y deputat[s] sobre lo qual se

prengue resolutio com en dit consell llargament es de ueurer (1).

Armada de mar de vaxells.

DILLUNS XJ de dit la atalaya de Monjuich assenyala armada per mar de vaxells y galeras enemigas uenint de la part de Ponent a la volta de Bar[celon].a

Noua del enemich que era a Sitjas.

Dit die se tingue noua que los enemich[s] ab la armada de mar y exercit de terra batían fortament la vila de Sitjas serca de Tarragona haont la ciutat hi hauía enuiat per socorro della un ajudant del tertio de la Ciutat ques diu Casabona ab alguns soldats hauenthi ja de antes cabos y soldats del batallo pera resistir en dita plassa lo que poguessen.

Bisbe de Oranje.

Dit die vingue en la casa de la present Ciutat estant los s.rs Consellers junts ab la vintyquatrena de guerra lo s.r Bisbe de Oranje al qual los s.rs Consellers isqueren a rebrer com es costum y entrat dintra se assenta entre lo s.r Conseller en cap y segon haont va fer una pratica de molt gran consolatio per tots lo[s] quil oiren offerintse en tot lo que conuingues en benefici de la present Ciutat la qual esta assi cusida en lo present dietari (2) y despres de hauer dit s.r Bisbe fet dit rahonament lo s.r Conseller en cap li respongue ab paraules de molt agrahiment estimant per part de la ciutat la merce los feya y explicant lo gran contento y consolatio hauían tingut de sa vinguda lo qual s.r despres sen ana acompanyantlo dits s.rs fins a la porta de trentenari uella haont lo hauían rebut.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

Notitia que lo enemich batía Sitjes.

DIMARS a XIJ de dit se tingue noua que dit enemich continuaua en batrer per mar y per terra a Sitjes y que los de dintra se tornauen fortament hauent morts molts dels enemich[s] si be se entenía que per ser la plassa de poca resistentia y haueri poca guarnitio se haurían de rendir.

Consell de Cent.

DIMECRAS a XIIJ de dit. — En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual anaren lo Ill.e s.r don Joseph Margarit Gouernador de Catt[aluny].a y lo s.r de Beson conseller Intendant de sa mag.t los quals despres de ser rebuts ab la forma acostumada foren assentats ço es dit s.r Gouernador a ma dreta del s.r Conseller en cap e, dit s.r Intendant despres del primer prom de dit Consell y axí assentats dit s.r Gouernador dona a dits

(1) V. l'*Apèndix XXXI.*
(2) V. l'*Apèndix XXXII.*

s.[rs] Consellers dos cartes una del s.[r] de Marsin y altra del s.[r] deputat militar les quals foren llegides en dit Consell y en aquell llargament estan continuades que contenen differents noues del enemich (1). E, despres dit s.[r] Intendant se alsa y en llengua francesa explica sa embaxada a dit Consell la qual despres dona en un paper traduhida en llengua Castellana que en dit Consell fonch llegit contenint en breus paraules que los soldats francesos no tenían ningun diner y hauía molt temps no eran pagats per lo qual se temía que per son sustento no vaxassen los pobles per sercar lo aliment necessari y perço suplicauen a la ciutat uolgues com a mare y cap de la prouintia ajudar y dexar algun diner pera socorrer dits soldats fins que vingues lo diner de París: a totes les quals coses fonch feta la deliberatio seguent, Que per les causes y effectes contenguts en la propositio y attesa la urgent necessitat referida en aquella que perço la present ciutat seruesca al Rey nostre s.[r] ab set milia dobles ab or, o ab pessas de uuit rahonades a tres pesses y mitja de uuit per dobla tenint facultat sa senyoría com lo present Consell lay dona de traurer aquelles del Erari les quals sien entregades a mosiur de Beson sobre Intendant de sa mag.[t] en son exercit de Catt[aluny].[a] obligantse de tornarlas a la present Ciutat de les primeres conductes que vindran com ho ha offert al present Consell y que Perço de compte de perdua de monedes sie despedida la cautela oportuna y que de aquesta deliberatio donen notitia los s.[rs] Consellers a dit s.[r] de Beson sobre Intendant senyor de Marca s.[r] Gouernador s.[r] de Marsin y s.[r] Deputat Real responent los s.[rs] Consellers a sa casa (sic) y que lo correu deliberat per la vintyquatrena de guerra enuiar a París uaja quant als s.[rs] Consellers aparega conuenir.

E tambe en dit Consell se tracta acerca dels que sen eran anats de la present Ciutat per themor del enemich com totes y altres coses en dit Consell contengudes llargament son de ueurer.

Present al s.[r] de Nestier.

Dit die al vespre los s.[rs] Consellers y vintyquatrena de guerra attenent los molts traballs que lo Sr de Nastier hauía presos en sercar y regonexer los puestos de la present Ciutat y en rondar a les nits altres que se esperaue hauía de pendrer y considerant que dit s.[r] de Nastier estaua desganat en lo llit de Puagra determinaren perço de enuiarli com de fet li enuiaren per lo scriua

(1) V. l'*Apèndix XXXIII.*

rational de la present Casa un gentil present lo qual ere de una vadella, dos molto[n]s, sis galls de India, deu parells de capons, deu parells de gallinas, deu parells de colomins, un coua de sucra, y una caxa de confitura candida. La qual se li presenta per part de dits s.[rs] consellers pera que en sa desgana se regaias y dit s.[r] stima en gran manera. E, a mes del dit se preuingueren quatre homens ab una cadira los quals sempre estigueren en casa de dit s.[r] de Nestier pera aportarlo alla haont conuingues ab expres orde de no dexarlo fins que dit s.[r] de Nastier digues que nol[s] hauía de menester.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

DIJOUS a XIIIJ de dit se tingue Juy de promens en lo qual se tragueren algunes dones cantoneres inculpades de no hauer dexat la present Ciutat en uirtut de cridas per lo s.[r] Gouernador fetes en que totas las donas mundanas isquessen de la dita ciutat a pena de assots o, altra a albitre de dit s.[r] Gouernador per raho de les quals crides eran caygudes en dita pena. E lo dit Juy de promens las condempna en que fossen bendejades de la present Ciutat. Juy de promens.

Dit die al uespre estant junta la vintyquatrena de Guerra arriba lo s.[r] de Marchin qui uenía de la part del enemich y vingut en casa la ciutat los s.[rs] Consellers lo isqueren a rebrer y entrat dintre se assenta entre lo s.[r] Conseller cap y segon haont digue y explica differents designes que lo enemich tenía y les preuentions se hauían de fer pera destruhir lo enemich acas vingues en la present Ciutat y despres sen ana. Sr de Marchin.

DIUENDRES a XV. de dit se torna a ajuntar la vintiquatrena de guerra com tots los demes dias acostumaue is tingue noua certa que los que (sic) de la plassa de Sitjes se eran rendits ab pactes al exercit enemich restant presoner lo ajudant Casabona dels tertios de la ciutat ab los soldats que la ciutat hauía enuiat y altros soldats y capitans del batallo y cabos francesos: nostre s.[r] los fasse gratia que iscan de poder del enemich y tornen quiscu en ses cases. Vintyquatrena de guerra. Noua del rendiment de Sitjes.

DON HIERONIM DE GAUER conceller en cap.

DISSAPTE a XVJ de dit se ajunta dita vintyquatrena de Guerra conforme acostumaue fins a nou ores de nit y lo s.[r] Gouernador anaue rondant per la present Ciutat y las murallas. Vintyquatrena de guerra.

Consell de cent.

Dit die se tingue consell de cent en lo qual en primer lloch se tracta lo portar la plata del monestir o, santuari de nostra s.[ra] santissima de Montserrat tot lo qual se comete als molt Ill.[es] s.[rs] Consellers y deputats ab plenitut de poder y sens referiment algu.

E despres fonch llegida una suplicatio donada per lo s.[r] Joseph Miquel Quintana qui estaua detingut en las presons per hauer lo s.[r] Joseph Quintana son fill qui assistí en la torra del cap del Riu com a, capita en lloch de dit s.[r] son pare tirat a la galera real de Spanya sobre la qual petitio y suplicatio fonch feta la deliberatio seguent «Que Joseph Miquel Quintana sie relexat de les presons en les quals esta detingut prestat primer per ell sagrament y omenatge de tornarse a ella sempre que sera requirit y que sie lleuat lo orde donat de capturar Joseph Quintana son fill com lo present Consell lo lleue.»

Lo enemich era en Vilafranca del Penades.

DIUMENGE a XVIJ de dit se tingue noua que lo enemich ab tot son exercit y tren de Artillería era arribat en Vilafranca del Penades haont hauía fet alto y que al arribar de dita vila alguns caual[l]s dels nostres ab algun numero de Infantería eran exits al encontre a dit enemich ab algun pas haont hauían tingut una molt gran scaramussa restantne de morts y ferits de una part y altre: nostre s.[r] los haje trobats en sa S.[ta] Gratia.

Vintyquatrena de guerra.

DILLUNS a XVIIJ de dit se continua en ajuntar dita vintyquatrena de Guerra y en los portals de la present Ciutat arribaren molts rendits del exercit enemich qui sen passauen per no tenir uiurers ni ser pagats.

Aniuersari.

DIMARS a XVIIIJ de dit se celebraren en la seu de la present Ciutat y parrochias de aquella uns solempnes aniuersaris ab tochs de campanas y absoltas generals per les beneytes animes de purgatori y pera que nostre S.[r] nos fes merce de deslliurarnos dels treballs en que estauem.

Noua del enemich y entrada de alguns rendits.

DIMECRAS a XX de dit se tingue notitia que lo enemich se fortificaua en Vilafranca del Penades alsant trinxeras y reparant las muralles a tota diligentia y tambe vingueren molts rendits als portals de la present ciutat que fou de molt gran consolatio als s.[rs] Consellers perque digueren que tots o, la major part de dit exercit se rendiría per no tenir que uiurer ni ser pagats y per ser tots nations los quals no uolían fer guerra al present principat de Catt[aluny].[a]

Entrada de Companyes

DIJOUS a XXJ de dit y altres dies antes entraren en la pre-

sent Ciutat differents companyes de gent de guerra de diuerses viles y ciutats del present principat qui uenían per donar socorro a la dita ciutat les quals los s.[rs] Consellers feren alotjar en differents monastirs y altres parts grans y de spay hi ha en la present Ciutat y assenyaladament entra una companya feta per lo Ill.[e] Capitol de la seu de Vich en la qual un senyor canonge era capita y hauía capellans y altra gent tots bellicosos y experts en la guerra de tot lo qual dits s.[rs] consellers tingueren grandíssim contento y tota la Ciutat se alegra.

de soldats en la present Ciutat.

DIUENDRES a XXIJ de dit. — En aquest die a la matinada se ueren sis vaxells alta mar los quals uingueren a la volta de Bar[celon].[a] y a la que foren deuant del port amaynaren las velas estantse deuant dit port y un poch lluny que la artillería nols tocas per quant eran de enemich.

Vaxells del enemich.

Dit die se tingue Juy de promens lo qual se feu ab la forma acostumada que atras es de ueurer y en dit Juy de promens fonch tret Jau[m].[e] Pasqual mariner inculpat de ser anat a portar prouisions al enemich a Tarragona y altres actes de conspiratio lo qual fonch condempnat a donar un garrot en la plassa publica y a turturar en cap de sos socis.

Juy de promens.

DISSAPTE a XXIIJ de dit festa de la translatio de la gloriosa uerge y martir s.[ta] Eularia los s.[rs] Consellers a la matinada anaren a la Iglesia de la seu per assistir a la festiuitat de dita gloriosa s.[ta] com quiscun any acostuman y pujats al altar major se asentaren a la part del euangeli haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Festa de s.[ta] Eularia.

DIUMENGE a XXIIIJ de dit lo s.[r] Gouernador s.[rs] consellers y mosiur de Nestier anaren sercant tots los magatsems de la present Ciutat pera ueurer y regonexer si dita ciutat tenía bastant compliment de pertrets de guerra pera poder tirar en cas de siti y axí mateix se ajunta dita vintyquatrena com quiscun die acostumaue.

Regonexensa de las fortifications de la present Ciutat.

DILLUNS a XXV de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (1).

Conseil de cent.

(1) Los acorts presos per dit Consistori, foren: 1.er Aprovar la llicencia donada per los Consellers als circunvehins de la ciutat, relativa a entrar en ella grans, ví y verema, lliures de drets. — 2.[on] Autorisar als referits Consellers y a la vuytena de forments, pera arrendar o assumir per administració 'l servey del pastim. — 3.er Prorogar pera altre Consell lo debat sobre l'afer de les persones qui s'eren absentades de Barcelona. — Finalment, foren extrets: per romaner del pès de la farina, en Pere Comallonga, sabater, y pera exercir una *readora* de la Plaça del blat, en Joseph Ratés, fuster.

Consell de cent.

Dijous a XXVIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual foren anomenades les persones se eran ausentades de la present Ciutat y no eran vingudes obtemperant a la deliberatio per lo consell de cent feta en dies atras y despres foren votades de una en una pera ueurer si hauían incidit en la pena per dit Consell posada tot lo qual esta en dit consell llargament descrit y continuat (1).

Vintyquatrena de guerra.

Diumenge a XXXJ de dit. — Tots estos demunt dits dies se ajunta la vintyquatrena de guerra donant differents ordens conuenients obrant differents coses y comprant moltes prouisions per lo siti y axí mateix arribaren en los portals molt gran numero de rendits cada dia dels quals se tenía noua certa que lo enemich se era molt disminuit y estaua molt amedrentat y no obstant ques fortificaua en Vilafranca se entenía ques retiraría molt prest: nostre S.r nos ne fasse gratia.

Don Hieronim de Gauer Conceller en cap.

[NOVEMBRE]

Promenía de tots Sants.

Dilluns al primer de noembre MDCxxxxviiij dia de tots los s.ts — En aquest die los s.rs Consellers ab sos promens se ajuntaren en s.t Jau[m].e y de aquí anaren per los llochs acostumats a la Iglesia de la seu haont pujats al presbiteri se assentaren a la part del euangeli y alla assentats oiren lo offici y sermo y despres sen tornaren ab la matexa promenía fins a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Retirada del enemich.

Dit dia se tingue noua certa que lo enemich cremaue totes les fortifications y trinxeres fetes en Vilafranca del Penades is retiraue a tota pressa a la uolta de Tarragona pera tornarsen a Lleyda: nostre s.r nos fasse gratia que no vingue a inquietarnos aquest principat.

Vaxells del enemich.

Dimars a IJ de dit la atalaya de Monjuich assenyala vaxells del enemich de la part de Tarragona los quals se posaren deuant lo port estant ab los altres sis que dias hauía ques estauan rodant de una part a, altra.

Vintyquatrena de guerra.

Dimecras a IIJ de dit se ajunta dita vintyquatrena de guerra com sempre acostumaua is preuingueren algunes coses

---

(1) V. l'*Apèndix XXXIV*, document A.

necessaries no obstant se tingues noua que lo enemich se retiraue per quant no per dita raho se hauía de dexar de preuenir lo necessari per quant conuingues.

DIUENDRES a V de dit axí mateix arribaren molts rendits del enemich al portal que retificaren la noua del retirarse dit enemich enues Tarragona assegurant que hauía perduda molta gent axí de morts com encara de molts rendits sen eran passats a esta part que perço lo exercit sels era desbaratat. Entrada de rendits.

DISSAPTE a VJ de dit die del glorios s.t Sauer los s.rs consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jaume y de allí anaren a la seu en forma de promenía haont oiren lo offici y sermo y se feu la professo que quiscun any se acostuma com altres anys llargament es de ueurer. Promenía de S.t Seuer.

DIMARS a VIIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual en primer lloch se llegí un uot per los mag.chs acessors de la present Casa fet acerca de les persones que sen eran anades de la present Ciutat les quals lo dit Consell volía castigar y sobre dites coses se prengue resolutio que de dit fet no sen parle cosa alguna y despres se llegiren unes cartes enuiades per lo Rey nostre s.r (Que Deu G.de) s.r Le Tellier y Princep de Conde contenint en sí molts capitols axí de enuiar uirrey diners y gent com moltes altres coses que llargament en aquelles son de ueurer (1). Consell de cent.

DISSAPTE a XIIJ de dit. — En estos dias ja la vintyquatrena de guerra no se ajuntauan tant per quant se era preuingut lo necessari y ja lo enemich anaue ret[i]rantse deues Lleyda. Lo enemich se retira deues Lleyda.

DILLUNS a XV. de dit.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

DIMARS a XVJ de dit se tingue consell de cent en lo qual se tracta de differents coses y affers de la ciutat ys tragueren habilitadors pera insicular a les bosses lo present any conforme quiscun any se acostuma. Concell de Cent.

DIME[C]RAS a XVIJ de dit arribaren en lo port de la present Ciutat dos galeras de la senyoría de Genoua a les quals los s.rs Consellers donaren la entrada per ser de dita senyoría y voler comprar alguns regalos per un embaxador que aportauen. Galeras de Genoua.

DIJOUS a XVIIJ de dit dos capitans de ditas galeras de Ge- Vinguda de dos capi-

---

(1) V. l'*Apèndix XXXIV*, document B.

tans de las galeras en casa la ciutat.

noua vingueren en casa la ciutat y trobant los s.[rs] consellers dalt en consell de cent que feyen la habilitatio los anaren a donar moltes graties per part del s.[r] Embaxador que aportauan de la merce los hauía feta de donarlos port dientlos que dita senyoría de Genoua ho stimaría molt com era de raho stimaro y despres sen anaren.

Feren vela las galeras.

DIUENDRES a XVIIIJ de dit ditas galeras feren uela y partiren port anantsen a la volta de Tarragona.

Concell de cent.

DIUMENGE a XXJ de dit se tingue Consell de cent en lo qual se llegiren cartes del Rey nostre s.[r] del s.[r] Letellier del s.[r] duch de Orleans y del s.[r] duch de Mercuri (1) ys delibera que fos celebrat un offici a la seu ab tedeum per la merce nos hauía feta nostre s.[r] de serse retirat lo enemich.

Offici de graties en la seu.

DIJOUS a XXV de dit. — En aquest die los s.[rs] Consellers anaren en la Iglesia de la seu ab ses gramalles per assistir al offici que per part de la ciutat se feya de Graties per la merce y misericordia nos hauíe usada Deu nostre s.[r] en que se retiras lo enemich del present principat de Catt[aluny].[a] haont hauían fetes molts grans ostilitats y a la que foren en dita seu pujaren al presbiteri y se assentaren als banchs a la part del Euangeli y despres arribaren los molt Ill.[es] s.[rs] deputats los quals se assentaren a la part de la epistola ab los banchs E, despres vingue lo s.[r] Bisbe de Oranje pera dir de pontifical dit offici lo qual se assenta en dita part de la epistola ab sa cadira de uallut morat y cuxí deuant comensant a uestirse dit Pontifical ab les solempnitats y serimonies acostumades. E, despres arriba lo s.[r] Gouernador al qual los s.[rs] Consellers isqueren a rebrer al cor y acompanyantlo fins al altar major se assenta a ma dreta del s.[r] conseller en cap haont oiren dit offici ques digue ab molt gran solempnitat de cantoria y altres coses acabat lo qual se feu una professo de tedeum laudamus dintra dita seu a la qual portaue lo cap del gramial dit s.[r] Bisbe y dits s.[rs] gouernador consellers y deputats anauen darrera ab la forma acostumada que atras es de ueurer: acabada la qual professo dit s.[r] Bisbe sen ana y despres dit s.[r] Gouernador al qual los s.[rs] Consellers acompanyaren fins alla haont lo hauían rebut y despres sen tornaren al presbiteri de hont sen anaren los s.[rs] deputats y despres dits s.[rs] Consellers.

---

(1) V. l'*Apèndix XXXV*.

DIUENDRES a XXVJ de dit se feu un aniuersari en la seu per les beneytes animes del purgatori a petitio de la present Ciutat. Aniuersari.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit. — En aquest die los s.rs consellers anaren a la Iglesia parrochial de s.ta María de la mar de la present Ciutat haont se deya altre offici de graties de serse retirat lo enemich en lo qual assistiren dit s.r Gouernador y deputats ys feu en tot y per tot com lo die de vint y sinch del present en la seu excepto que noy hague professo y digue de Pontifical lo s.r Abat Monpalau axí com en la seu lo s.r Bisbe. Offici de graties en s.ta María.

DILLUNS a XXVIIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de v[eu]rer. Consell de cent.

Dit die al uespre arriba de defora la present Ciutat lo ex.im S.r de Marsin tinent general de les armades de terra lo qual vingue en casa de la present Ciutat per despedirse de dits s.rs Consellers qui acabauen dit son carrech lo die de uuy y troba a dits s.rs Consellers en la sala de consell de cent que acabauen de fer la habilitatio de les persones se insiculaua los quals senyors Consellers isqueren a rebrer dit s.r de Marsin a la porta de dita istantia y anantsen al cap de munt se assentaren en los banchs haont seuen los ciutedans estant lo s.r de Marsin entre lo s.r Conseller cap y segon haont estigueren parlant una gran stona differents materias secretas y en hauer acabat dit s.r sen ana acompanyantlo dits s.rs Consellers fins alla haont lo hauían rebut. S.r de Marchin.

DIMARS a XXX de dit die de s.t Andreu. — En aquest die hi hague Consell de cent y antes de juntarse los s.rs Consellers anaren a la seu a oir la missa a s.ta Eularia que quiscun any acostuman y despres se ajunta dit Consell per fer extractio de consellers per lo any mil sis cents sinquanta com es costum y junt que fonch dit Consell que deuía ser mig dia los s.rs de la setzena anomenats per dit Consell lo die de air pujaren de dos en dos en dita sala de consell de cent ab lo secretari per ditas cosas anomenat qui pujaue las bossas y arribats dins dita sala haont estaue dit consell junt fonch proseguit en fer extractio de Consellers en la forma acostumada de les persones deuall scrites y seguents Die de s.t Andreu. Consell de cent.

Lo D.or Pere Pau Miquel conceller en cap Extractio de nous concellers.
Lo s.r Fran.h Puigjaner militar segon

Lo s r Lluís Bataller ciuteda ters
Lo s.r Pau Ferrer mercader quart
Lo s.r Joseph Serra chirurgia quint
Lo s.r Fran.h Soler palliser sise

OBRERS

Lo s.r D.or en medicina Pere Pau Miquel ciuteda y conseller en cap.

Lo s.r Fran.h Fitor nott[ari] pub[lich]. de Bar[celon].a

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

Visita per los s.rs concellers uells als s.rs concellers nous.

E feta dita extractio y disgregat dit Consell que deuían ser la[s] dos de la tarda anaren los s.rs Consellers vells ab cotxos a donar la norabona a dits s.rs consellers nous extrets aportantlos las claus y lo llibre de serimonies conforme es costum quiscun any.

DON HIERONIM DE GAUER Conceller en cap.

FINEIX LO DIETARI XXIX.

APÈNDIXS AL VOLUM VINT Y NOU

S.PETRVS NOLASCO Patriarcha. S.RAMVNDVS Nonnatus Cardinalis.

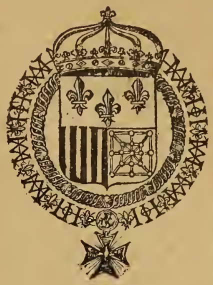

REDEMPCIO

FETA EN LA CIVTAT DE ALGER, GOVERNANT LA ESGLESIA NOSTRE SANCTISSIM P. PAPA VRBANO OCTAV, REGNANT LO REY CHRISTIANISSIM LLVYS CATORZE, PER LA

Prouincia de Cathaluña del Orde de N.S. de la Merce, regintla lo molt R.P.M.F. Francesch Rouira Prior del Real Conuent de Barcelona, Vicari General Apostolich de dita Prouincia, y Calificador de la sancta Inquisicio, essent Redemptor lo venerable P.M Fr. Cosme Badia, any 1644.

1 PRIMO Bernat Sabater Cathala de Barcelona, de edat de quaranta quatra anys.
2 Pera Carcassona Catala de Barcelona, de edat de 33 anys.
3 Pera Flix, Cathala de Vilaseca, de edat de setanta dos anys.
4 Francesch Ioua Catala de Tossa, de edat de 54. anys.
5 Ioseph Angel Cathala de Lleyda, de edat de setanta sis anys.
6 Fràcesch Marti Catala de Tamarit, de edat de vint y sinc anys.
7 Iaume Font Cathala de Blanes de edat de vint y sis anys.
8 Pera la Viña Catala de Tarragona, de edat de setanta sinc anys.
9 Esteua Pisarrer Cathala de Vilasar, de edat de 35 anys.
10 Antoni Varadat Cathala de Barcelona, de edat de 30. anys.
11 Francesch Reig Catala de Barcelona, de edat de sexanta anys.
12 Iaume Sabater Cathala de Barcelona, de edat de 47. anys.
13 Pera Cabañes Catala de Barcelona, de edat de sinquanta anys.
14 Barthomeu Bernarda Catala de Barcelona, de edat de 50. anys.
15 Miquel Simon Cathala de Barcelona, de edat de vint y set anys.
10 Pera Gaspar Cathala de Vilafranca de Panades, de edat de sinquanta anys
17 Miquel Mas Cathala de Falset, de edat de quaranta vuyt anys.
18 Francesch Vrgeles Cathala de Vilanoua, de edat de 24. anys.
19 Iaume Busquets Cathala de Vilanoua, de edat de quaranta anys.
20 Iacintho Maria Cathala de Blanas, de edat de sinquanta anys.
21 Christofol Sato Cathala de Barcelona, de edat de trenta anys.
22 Rafel Ribas Catala de sant Sadorni, de edat de sinquanta anys.
23 Iuan Huguet Cathala de Pallafolls, de edat de sinquanta anys,
24 Catharina Martina Cathalana de Monroig, de edat 40. anys.
25 Garau Roqueta Cathala de sant Feliu, de edat de 20. anys.
26 Iaume Puig Cathala de Barcelona, de edat de 37. anys.
27 Francesch Aruz Catala de Sitjas, de edat de 40. anys.
28 Ioan Goday Catala de Canet, de edat de trenta anys.
29 Bernat Roura Cathala de Pallarols, de edat de 38. anys.
30 Antoni Porta Cathala de Valls Comissari de la santa Inquisicio, de edat de 48. anys.
31 Antoni Medes Catala de Arenys de edat de 50. anys.
32 Antoni Vrgelès Catala de Vilanoua, de edat de 26. anys.
33 Pera Ferrer Catala de Tarragona, de edat de 40. anys.
34 Guillem Fabregas Mallorqui, de edat de 50. anys.
35 Maria Sureda Portuguesa, de edat de 40. anys.
36 Iaume Arglada Catala de Figueras, de edat de 50. anys.
36 Pau Barta Catala de Barcelona, de edat de 40. anys.
37 Ioseph Fabregas Catala de Barcelona, de edat de 36. anys.
38 March Fuster Catala de Seruera, de edat de 36. anys.
39 Ioan Antich Catala de Blanas, de edat de 48. anys.
40 Iacomo Paloma Sart de Caller, de edat de 40. anys.
41 Iulian Mestre Frances natural de Granuile, de edat de 44. anys.
42 Lluys Iulia Frances natural de Tolò, de edat de 40. anys.
43 Iuan Sicart Frances natural de Tolò, de edat de 25. anys
44 Miquel Iulian Frances natural de Tolò, de edat de 23. anys.

Lo P M. Badia Redentor.

Boldo Vic. Gen. & Offi.

Antoni Axada Notari de la Redempcio.

(*) Cartell estampat, de 350 × 480 mm.

APÈNDIX II (*)

COPIA DE VNA CARTA QVE LA REYNA NOSTRA SENYORA (QVE DEV GVART) HA ENVIADA ALS MOLT Illuſtres ſenyors Conſellers, y Conſell de Cent de noſtre fideliſſima Ciutat de Barcelona.

Traduhida en lengua Cathalana.

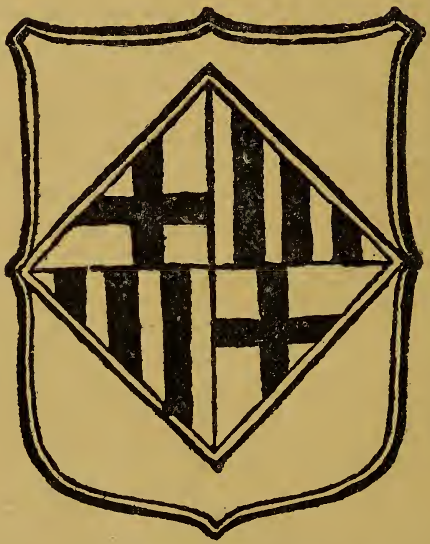

En Barcelona, en caſa de Gabriel Nogues. Any 1644

(*) Folletó in-4.º, de quatre planes

A NOSTRES
CARS Y BEN AMATS LOS
CONCELLERS Y CONCELL DE CENT
de nostre fel Ciutat de Barcelona.
DE PART DE LA REYNA.

CArissims, y ben amats, auem vist vostres bons affectes, à cerca del desitjat succes del viatge de nostre charissim, y ben amat Cusí, lo Mariscal de la Motte, à Lleyda, y hauem tingut tristor que lo effecte no haja correspost. Pero com los successos de la guerra estan en las mans de Deu, y à mes dels desauantatges que los enemichs han rebut en aquell, noy ha hagut sino una part de tropes del Rey nostre honorabilissim senyor y fill, que haja tinguda perdua. Esperam, que nostre dit Cusí ab lo que li resta de tropas juntas a las forças del Pays mantindrà facilment totas cosas en bon estat, mentrestant, que sens perdrer un momento de temps, farem passar una armada tota entera, la qual estaua designada pera la guarda del cor del Realme, a la qual ajustam moltas tropas que teniam designades pera nostras altras armadas, las quals no duptam de dismembrar pera augmentar la de Catalunya: y lo quens obliga mes à fer un tal esfors per vostre socorro, es, que regonexem

verdaderament en esta ocasio que vostres affeccions, y las dels pobles del Pays, no solament son sempre iguals vers la França, pero han paragut realçades y mes grans, que las majors, en estos accidents succehits, dels quals vos exortam, que no desmahieu, y que prengau à nostre exemple lo mateix cuydado, que tenim de vostra conseruatio: lo qual està entranyablement dins nostre cor, com de continuar, à fer tot ço que nostre dit Cusí podrà desitjar, per vostre propri be y augment, y seruey del Rey nostre senyor y fill. Y aduertim à dit nostron Cusí, y al senyor de Marcà, de feruos saber particularment, quals son las forças, de las quals Nos assistirem à Catalunya, y quals son tots nostres sentiments sobre de aquest subjecte, a qui donareu entera fè, cessam, pregant à Deu que ell vos tinga, Charissims, y ben amats en sa santa guarda. Escrita à Paris à 30. de Maig de 1644.

ANNE.

APÈNDIX III (*)

Jesus, Maria, cum utroque Ioanne.

PRO

INCLITA CIVITATE BARCHINONÆ.

CONTRA

PARTICVLARES PETENTES

emendas, demolitionum.

AN Ciuitas Barchinonæ teneatur soluere dominis ædificiorum in suburbijs illius, satis prope mœnia existentium, in obsidione inimicorum de anno 1641. nomine ipsius, dirutorum, & demolitorum, prætia, & reficere damna per eos passa, & sustenta, est quæstio nostra.

(*) Document estampat in-fol., de 24 planes no numerades y sense peu d'imprempta.

In qua, pars aduersa, quæ dicta prætia, & damna petit, fundat in eo suam intentionem, quòd ipsi, & sui prædecessores costruxerant dicta ædificia, in loco promisso, non prohibito: omnia enim erant intra viginti quinque cannarorum (sic), ad mensuram Ciuitatis, spatium a parte exteriori murorum, qui sunt limites positi per Serenissimum Petrum Regem Aragonum, suo cum priuilegio dat. Barcin. 5. Septemb. 1362.

Ex hoc igitur capite, non videtur posse aliquid imputari parti aduersæ, cum ipsa rem licitam, & permissam fecerit. Si postea pro faciendis fortificationibus (fortificationes enim hæc in effectu fuerunt) visum fuit Ciuitati opus esse ad se fortificandum dicta ædificia destruere, iam adest aliud priuilegium eiusdem Regis Petri dat. 10. Agusti 1357. quo disponitur, quod dictorum ædificiorum prætia secundum quod fuerint æstimata, per Ciuitatem soluantur, & reficiantur. Cuius priuilegij dispositio habet etiam conformem iuris communis dispositionem in *l. si quando 8. C. de oper. pub.* & sequuntur omnes fere, qui de hac materia tractant, dum dicunt, quòd si Rex accipit aliquam domum, vel agrum, etiam pro bono publico, & ut bono publico deseruiat, sicut potest, quia quæ communiter omnibus prosunt, his quæ quibusdam utilia sunt, præponimus, *l. uni. §. fin. C. de Sacrosan. Eccles. Valençue, Velas. cons. 99. num. 7. 8. & 9.* & latiùs *Ioan. del Castil. Sotoma. de ter. cap. 9. num. 23. & per tot.* Nullus enim materiam publicæ utilitatis, & necessitatis sic latè, & exactè, sicut ille tractat, id intelligitur pretio soluto, damnisque emendatis, & refectis, non aliàs: quia iuri naturæ non congruit, ut communis salus, & communis necessitas, aut commune periculum unius tantum, aut alterius, sed communibus expensis compensetur, *l. secundum naturam, de reg. iur. l. non hoc, de condic. indeb. Grauet. de antiqui. temp. part. 4. num. 247.* ubi dicit non esse æquum, quod consulatur commodo Reipublicæ cum iniuria, & damno particularium, de qua re, plura tradens pro isto assumpto, latè *Rolan. a Val. cons. 69. lib. 2. quod repetit. in cons. 71. lib. 3.* ubi inter alia adducit in *d. cons. 69. num. 15. vers. 5. allega. l. si quando 8. C. de oper. pub.* ubi dicit esse casum expressum, quod gratia publicæ utilitatis domus priuatorum possunt auferri, & dirui, dummodo pretium detur, & tandem concludit num. 51. diabolicam potestatem esse auferre rem alienam sine pretio, *Melchior. Phœb. decis. 94. Pegue. decis. 8. num. 8. ac noster Canc. in 3.*

par. var. resol. cap. 3. de priuileg. num. 84. ubi ex Eugen. quem citat, *quia* (inquit) *iuri naturæ non congruit, ut communis salus, communis necessitas, aut commune periculum, unius tantum, aut alterius, sed communibus expensis compensentur, l. secundum naturam,* &c. Sicut retulimus supra ex *Craue, quem etiam Canc. citat, Hiero. a Lauren. decis. Auen. 133. Pegue. etiam decis. 88. Ripoll nouissime de Regal. cap. 46. & denique Mestril. de Magis. lib. 3. cap. 4. ex num. 352.* in quibus locis plura de non accipiendis rebus alienis sine solutione pretij. Id quod visa fuit ciuitas velle obseruare, & tenorem Regij priuilegij supra relati de anno 1357. Ciuitati concessi sequi, & cum eo se conformare, dum a principio ad æstimationem damnorum datorum processit: ad quid enim istud, nisi quia intendebat iuxta tenorem dicti Regij priuilegij pretia, & seu damna reficere, videns quod etiam cum hoc se conformabat cum dispositione iuris communis.

Et maximè cum ciuitas acceperit, & recollegerit uti suæ ea quæ ex dictis demolitionibus procedebant, & partim vendiderit, & partim pro suis fortificationibus usa fuerit.

Et cum his prætendit pars altera se habere dispositionem expressam, tam regiorum priuilegiorum, quam etiam iuris communis, quæ præualere debent, stante maximè quod hæc pars ècontrario, nullum habet priuilegium, & nullam legem, quæ ad obuiandam solutionem pretij petitam, ei assistant.

Et ad maiorem horum corroborationem allegabit pars aduersa, & adducet quam plurima exempla, in quibus obseruatur hæc theorica de reficiendo pretio, seu de reficiendis pretijs, quæ videbuntur esse similia.

Primum exemplum est in *l. 2. ff. ad l. Rhod. de iac.* ubi quando nauis est in periculo ob tempestatem, & sit iactus aliquarum mercium in mare, ut tam ipsa nauis, quàm reliquæ merces saluerentur, id non cedit solum damno eorum quorum merces iaciuntur, sed contribuunt omnes, cui dispositioni consonat cap. 96. Consulatus.

Et si dictum non adaptat, saltim ratio *d. l.* est accommodatissima, ibi, *Æquissimum enim est commune detrimentum fieri eorum, qui propter amissas res aliorum, consequuti sunt, ut merces suas saluas haberent, & in l. 1. eo.* ibi, *omnium contributione sarciatur, quod pro omnibus factum est.*

Secundum exemplum est in *glos. fin. l. si locus 14. quemad.*

serui. amitatur, ubi quod cum via publica, vel fluminis impetu, vel ruina amissa est, vicinus proximus viam præstare debet, intrat glos. & dicit, quod dato pretio a fisco, id fieri debeat.

Tertium exemplum est propriùs ad nostrum casum accedens in *l. 2. C. pro quib. caus. ser. &c.* relatum a *Rolan. a. Val. d. cons. 69. num. 41. lib. 2.* ubi asserit, quod si aliqua ciuitas vult facere fossata per agrum alienum, debet ei soluere pretium, & dicit Bald. quod ad id facit lex illa.

Quartum exemplum est in *l. si quis sumo, §. 1. ff. ad l. aquil.* ubi quod propter incendium, ne in alios tendat, potest domus media destrui, sed id intelligunt Doctores soluto a vicinia pretio, non aliàs. *Roland. d. cons. 69. num. 32.* Plura exempla non pono, cum facile apud eosdem Doctores, quos citauimus, sit ea repetire, & etiam quia omnia sunt huius eiusdem speciei, & cognitis istis, sunt reliqua cognita.

Si ergo in his casibus reficiuntur damna, quamuis versetur publica utilitas, cur non in nostro, quantumuis in eo publica utilitas quomodo cunque consideretur?

Bene exaggerata difficultas. Sed audi alteram partem, quæ prætendit non obstantibus prædictis, iustitiam esse pro Ciuitate claram.

Fundat id in sequen. Ac initium quidem facit in *l. ædificia 13. C. de oper. pub.* ibi, *Vel si aliqua opera mœnibus, vel publicis operibus ita sociata cohærent, ut ex his incendium, vel insidias, vicinitas reformidet, dirrui, & prosterni præcipimus.* Qua l. existimamus probari nedum illud quod expressit de demolitione, quod scilicet potuerit licite fieri, præsupposito quod dicta ædificia erant facta ante muros Ciuitatis in locis, unde poterant parari insidiæ ipsi, quia à mœminibus quod magis distabat erat per ictum arcabusij, nam multa erant, quæ nec per ictum paucioris tormenti manualis, ubi poterant se fortificare inimici, qui tam prope nos erant, ut fere de oscularentur muros, prout est plenè in processu; sed etiam, & aliud, quod ob dictam demolitionem nullum cijciens dominis debet compensare pretium, vel resarcire damnum, quod lex tacuit. Quod si probauerimus, victoria erit pro ciuitate, prout speramus.

Lex ista iubendo fieri istas demolitiones, visa fuit in necessarium antecedens prohibere ædificationes in dictis locis fieri, quod est validissimum, & concludens argumentum, prout est apud *Casana. cons. 60. ex num. 15.* ubi dicit quod necessarium

antecedens habetur pro scripto sicut consequens, quod fuit expressum.

Si in loco prohibito ædificarunt partes, iustum est patiantur pœnam demolitionis, quam Impera. iubet fieri sine spe emendationis, argum. eorum, quæ dicuntur de ædificante scienter in solo alieno, cui nulla fit emendatio ædificij, sed cedit solo, & soli domino acquiritur, ex dispositione *tex. in* §. *ex diuerso, insti. de rer. diuis.* & *in nostro usat.* si quis in alieno solo, latè *don Ludo. à Pegue. decis. 99.* Hic autem ignorantia non potest allegari ex aduerso, cum esset allegare ignorantiam iuris, quæ non prodest, nec præsumitur, nec admititur ex reg. iuris satis manifesta. Et non debent isti conqueri de damno quod inde eis euenit, quia ex sua culpa ex quo in loco prohibito ædificarunt ante mœnia, unde insidiæ poterant parari Ciuitati, & damnum quod quis sua culpa sentit, si damnum est quod publicè utile est, quod negat *Bello. cons. 69. n. 23.* ubi ulteriùs dicit: *Quod si afferret, non esset in consideratione, nec aliqua habenda ratio, cum publica utilitas præferatur priuata, &c.* Damnum (inquam) quod quis sua culpa sentit, sibi non alteri debet imputare, *reg. damnum, de reg. iu. in 6.* Et qui facit actum, censetur se obligare legibus loquentibus de illo actu, ego post alios, *decis. 278. num. 21. in 1.* lex de ædificantibus prope muros unde insidiæ, &c. loquitur, et subiicit eos damno demolitionis. Sic ædificarunt partes in nostro casu, habeant igitur in domino patientiam, quia huic legi subiecti ædificarunt. Et vide inferius in responsione ad quartum exemplum, ubi adduxi locum Alberi. quod nulla emenda facienda est quando aliquid fit auctoritate legis.

Et ne iste articulus de prohibitione ædificandi in dictis locis, unde possunt parari insidiæ ciuitati, remaneat sine Doctoribus in terminis, accipe *Bar. in. l. opus nouum, ff. de oper. pub. num. 1.* qui per illum *tex. sic ait. Item potest intelligi quando quis vult ædificare in loco priuato, quod potest, dum tamen non tendat ad iniuriam, & æmulationem alterius Ciuitatis, Quod not.* (inquit) *quia si quis facit munitionem in aliquo loco, quæ posset esse periculosa alicui Ciuitati, non debet sibi permiti.* Quod adhuc clariùs dicit *Pet. Cabal. resolu. crimi. 100. ex num. 34. centur. 1.* ubi sic scribit. *Et inquit Ioan. Plate. quod contra ius faciunt, qui prædiola, vel domos adhærentes muris Ciuitatis, vel castri, quod alijs verbis notauit Ange. sub num. 1. aiens, quod dictum hoc, quod non liceat dictis muris appodiare, vel super im-*

ponere, est contra rusticos, qui appodiant profelsos, & *ligna ad muros castrorum propria auctoritate,* & *subiungit quod debent puniri,* & *opus dirui per l. ædeficia, C. de oper. pub.* & *hoc quando nocet publico usui, ut quia possent formidari incendia, vel insidia,* &c. Hactenus iste, qui utrumque & quod erant prohibita, & quod debent demoliri. Quod si ita est, sibi non alteri debet pars imputare, quia ædificauit in loco prohibito, & in loco in quo lex nedum comminatur, sed præcipit demolitionem, & punitionem. Et cum hoc conclusum videtur esse nihil pro opere prohibito fore ei reficiendum. Et cum hoc iam non dices quod dicta lex ædificia, licet demolitionem permitat, non tamen quod sine emendatione damnorum id faciat, quia intellecta eo modo quo intelligunt eam Doctores, dicendum est, & ex natura rei, ac in necessarium antecedens id disponere.

Nec dicas quod lex prædicta fuit correcta per Regium priuilegium supra relatum, quod restrinxit limites, intra quos non possit prope muros ædificari, intra quos non erant hæc ædificia. Quia ultra quod, correctio regulariter non præsumitur. Et repugnantia debet aliàs esse ineuitabilis, ut necessario correctionem inducat. Et tanta, sicque præcisa ut nullo modo tolli posit, prout ex *Bal. Craue.* & *Cagno. tradit Casa. cons. 10. num. 38. Barbos. axioma. 60. verb. correctio. per tot.*

Sane, hic nulla repugnantia. L. ædificia, prohibet ædificia ante muros in quocunque loco prope aut longe, si inde insidiæ contra Ciuitatem possunt reformidari. Priuilegium autem, quod intra limites viginti quator cannarum in parte exteriori, & intra spatium triginta palmorum in interiori prope muros, non ædificetur, sicque (inquit) dicti ambitus supra designati sint perpetuo deputati usui publico. Itaque intentum priuilegij fuit dare ei limites, & terminos deputatos usui publico: quod longe diuersum est ab illa l. ædificia, & sic ambo possunt extare, quòd lex prædicta prohibeat ædifitia in quibuscunque locis unde insidiæ &c. & priuilegium particulariter intra certos terminos, qui destinantur pro usu publico.

Unde resultat probatum, quod dicebamus legem illam ædificia, demolitionem præcipere absque aliqua pretij, aut damni emendatione. Et ne deficiant DD. in terminis, qui eam opinionem teneant; accipe *Andre. Gail. obser. 56. n. 17.* & *18 p. 2.* ubi sic ait. *Eodem modo si suburbia ciuitatis tempore belli diruat, ne hostibus sint adiumento,* & *Ciuitati offensioni, summa,* &

absoluta potestate hoc fieri præsumendum est, & *utroque casu ad reparationem damnorum non obligatur, quia potentior, grauior que est causa per utilitiitas* (sic) *publica quam priuata, unde merito vincere*, & *præponderare debet*, &c. & ibi etiam num. antece. *Quòd ex causa pacis potest Princeps remittere damna subditorum in bello passa sine emendasione*, sequitur à *Ponte de potest. Proreg. de elect. offi. tit. 3.* § *1. ex. nu. 25. pag. 62.* & ibi additio *Toro num. 27. pag. 32.* ubi citat *Gail. ad. d. legem ædificia*, in qua *Gail.* fundatur ad probandum, quòd hæc posunt fieri sine recompensatione damni, & ulteriùs dicit, quòd possunt dirui sumitates ædificiorum si nimiam habent altitudinem nocibilem, & comburi segetes, & vineæ, ut inimici careant victu, & a Ponte testatur sic illic practicari, & visum fuisse sæpiùs, ita fieri, *Greg. Lopez ad l. 12. tit. 15. vebo, en pena ninguna par. 7. 58.* ubi loquens de damno causato propter incendium in demolitione domorum vicinarum, asserit: *Quòd non fiat emenda de consuetudine seruari*, ubi alios allegat, & lex prædicta ponit optimam rationem his verbis: *Esto es, porque aquel que derriba por tal razon como esta, non faze assi pro tan solamente mas a toda la ciudad. Ca podría ser, que si el fuego no fuesse assi destajado, que se apoderaría tanto, que quemaría toda la villa, o grande parte della. Honde pues que a buena entencion lo faze, non debe por ende recebir pena*, quæ est ratio, quæ optimè nostro casui applicatur.

Et hoc maximè, quia habemus obseruantiam huius ciuitatis in simili casu, cum enim vigeret aliud simile bellum in Prouincia de tempore Regis Ioannis, constat in processu, de annis *1463.* & *1464.* in vim dictæ legis ædificia, aut aliàs, quia visum fuerat expedire, fuisse factas quam plures demolitiones ædificiorum sic similiter existentium ante muros ciuitatis, & non constat, quod probare tenebatur pars aduersa, aliquam fuisse factam emendationem, id quod etiam obseruari in alijs diuersis partibus constat ex alijs DD. in hoc discursu allegatis.

Et si adhuc tibi remanet aliquis scrupulus, si forsan l. prædicta ædificia est intelligenda ut diximus, dicuntque DD. quos citauimus, hoc est absque aliqui emendatione damni, suple id ex duabus legibus, quæ non possunt esse magis in terminis, nempe, si cui, & Mæniana II. *C. de ædifi. priua. in 1.* Sic habetur. *Si cui loci proprietas ædificandi iuxta publicas ædes animus dederit: is quindecim pedum spacio interiecto inter publica*

& *priuata ædificia, ita sibi nouerit fabricandum: ut tali interuallo* & *publica ædes a periculo vendicentur,* & *priuatus ædificator, velut perperam fabricato loco, destructionis quandoque futuræ non timeat detrimentum.* His periculis, & infortunijs se exponunt, qui in his locis ædificiant. Et expectabunt æmendam si ædificia postea demoliuntur? Non permitunt verba *destructionis quandoque futuræ non timeat detrimentum.* Quod detrimentum si compensatio damni fieret?

In l. Mœniana, idem fermè disponitur, & concludit hoc modo: *Ita ut si quis intra definitum spatium, id est decem pedum mensuram ædificare, vel intra quindecim pedum mœnianum possidere tentauerit, sciat non solum fabricata demolienda, sed* & *ipsam domum fisco nostro adscribendam.* En retributionem, seu compensationem, domus confiscationem. A que hæc de prima ratione.

Sit secunda ratio, qua arbitramur concludenter iustificare, quod etiam non data, sicut dictum est, prohibitione, adhuc iustitia Ciuitatis est clara, quòd non tenetur compensare damna, vel reficere preciæ, quæ est quasi redditiua rationis, qua Imperator, sicut iussit fieri demolitiones in isto casu, non disposuit similiter super emenda facienda dominis, quia hæc damna succedunt per casum fortuitum casus enim fortuitus dicitur bellum, & eius timor, *Sebas. Medi. de casib. fortui. par. 1 quæst. 13. num. 16.* & *par. 2. quæst. 1. num. 1.* & *num. 14.* & *15. Cassana. cons. 41. num. 39.* & *40. August. Barbo. de appel. verbo. appella. 42. verbo, casus, num. 5.* ubi quòd casuum fortuitorum appellatione venit bellum, seu incursus hostium, id quod multis probat *Afflictis decis. 54. num. 2.* ubi loquitur de exercitu. Et casus fortuitus duo operatur ex sui natura, primum, excusationem facti præstat, secundum quòd damnum, quod ratione alicuius casus fortuiti succedit, domino cedit, & imputatur, non alteri. Primum probat *Medi. ubi suprà par. 1. quæst. 13. num. 16.* & *par. 2. quæst. 1. num. 1. Cassana. d. cons. 41. nu. 39.* & *Ramon noster,* qui plenè probat *cons. 6. num. 8.* ubi allegat ad id *cap. fin. de homicid.* & alios plures DD. & ibi dicit, *quòd casus fortuitus nemini imputatur.* Secundum probat *lex quæ fortuitis, C. de pignor. actio.* & *l. contractus, de reg. iuris, l. si fundus,* §, *fin. cum l. sequen. ff. locat. Rota Ludouis. decis. 528. num. 2. Surdus qui plures ll. concordantes allegat cons. 61. num. 39. lib. 1.* ubi dicit hanc esse regulam, *Hector Fœlici.*

de Societa. cap. 25. num. 4. ubi quòd hæc indistinctè procedunt, benè *Cancer* licèt in alio casu, huic tamen simili, ut dicemus infra, *part. 3. cap. 3. de priuile. num. 99.* optimè *Sebasti. Medi. de casib. fortuit. part. 1. quæst. 12. num. 6.* ubi quòd regula casuum fortuitorum solum limitatur in tribus casibus. Primò, quando culpa præcedit, ut qui æquum sibi usque Bononiam commodatum, duxit Mediolanum, & post Bononiæ transitum, incidit in latrones, qui ei rapiunt illum. Secundò, cum mora præcedit, & sit deterior, aut perit, aliter quam perijsset apud commodantem. Tertio cum sit pactum, quòd de casu fortuito quis teneatur; aliam idem auctor posuerat antea limitationem num. 3, quæ iam includitur in prædictis, quando quis operam rei illicitæ dat.

Et si dixeris, quo iure fieri potest, quòd quis sine aliqua sua culpa puniatur amissione istorum bonorum, & preciorum eorum. Respondebimus, quod quia sub est causa, prout est regula iuris satis nota, sine culpa de regul. in 6. ubi scribentes infinita exempla de hoc tradunt: unum ponunt ex decis. Senat. nostri duo luminaria *Peguer.* & *Cancer. ille decis. 8.* & *iste 3. par. variar. cap. 3. de priuileg. num. 99.* in peste infecto, & seu de peste suspecto, quam esse etiam casum fortuitum, & inter casus fortuitos connumerari, nemo ambigit, prout ex multis tradit *Barbos. de appella. verbo. utriusque cur. appel. 42. verbo. casus, num. 3.* cuius domus destritur, raupæ, & merces comburuntur. Et ipse eijcitur a ciuitate sine aliqua sua culpa, ne inficiat alios, ne sit alijs nocumento.

Addit unum pulchrum *Peg. dictum in proposito n. 8.* quod est semper in his memoria tenendum, dicendo quòd quando Princeps aufert a subditis dominium rerum, quæ utiles sunt ipsis dominis, & eas vult sibi vel alteri appropriare, tunc est quando tenetur pretium soluere: sed non quando alio respectu, nempe verè nec utiles sunt domino, nec alijs, imo nociuæ omnibus, prout est in peste infectis; & in nostro etiam casu ubi stante illo incursu, illa necessitates, ista ædificia non poterant esse domini utilia, sed nocumento omnibus, & ex hac causa demoliebantur ne & domini, qui intus Ciuitatem erant, & reliqui perirent, non ut Ciuitas ea sibi appropriaret, vel alijs daret: Cum ergo sub esset causa, illaque tam præcisa, & necessaria, ut dictum est, iustum est quod pars aduersa transeat per effectus casuum fortuitorum in isto damno, si verè damnum aferre dicitur, quod

publicè utile est, quod negat *l. si quis fundum 43. ff. de adqui. posses. iuncta l. 1. ff. de usucap.* uti in specie tradit *Bello. cons. 69. num. 23.* benè *Gaspar Anto. Thesau. quæst. foren. 73. per totam, lib. 1.* & *signanter, num. 6.* ubi loquens, sicut & nos, de damno dato ocasione belli, sic ait: *Quinimo casus talis est merè fortuitus, & fortunæ imputandus, bellum enim æquiparatur pesti, quæ non nocet nisi tacto, & stante casu fortuito, non est fortuna unius, culpæ alterius attribuenda,* ubi vides qualiter iste locus porrigat manum ad illa Peguerae, & Cancerij, qui loquebantur de peste, ut idem sit in bello, iste enim loquitur de capto ab hostibus pro facto suæ communitatis, concludendo pro ea in casu adhuc multò fortiori, prout ex se patet.

Et quare tu (reuertamur ad præcedentia) cum te excusatum desideras, quia nulla tua culpa, obnoxiam obtas Ciuitatem, quæ erat pariter sine ea in illo actu demolitionis pro communi salute laborans, ne totus populus periret, per remedia quæ permitit, imò præcipit Imperator in d. l. ædificia.

Restat respondere argumentis contrarijs, ac primum quidem principale fundamentum fit in l. *si quando, 8. C. de operibus publicis,* quæ tractat materiam magis propriam, & accedentem ad nostram, quam aliæ leges; cui satisfit dupliciter. Primò, quòd non loquitur in casu nostro quando adest probabile periculum destruendi salutem communem, quod ne sequatur, fiunt demolitiones, sed quando accipiuntur res alienæ pro aliqua fabrica publica construenda, & ad id diruuntur aliqua ædificia, tunc quid faciendum sit, dicit lex prædicta, & adhuc non dicit quod sit compensandum damnum, sed quæ domus, & cuis valoris possint ad id accipi, de quo Nos non tractamus, quam differentiam bene ignouit noster *don Ludovicus à Peguera decis. 8. num. 8.* ubi postquam dixit, quòd si Princeps accipit rem alienam, quod potest ex causa, intelligitur satisfacta parte de pretio, in vers. quod est verum, declarat quando Princeps aufert à subditis dominium rerum, quæ utiles sunt ipsis dominis, & eas vult sibi, vel alteri appropriare, non quando ut destruantur pro salute omnium. Hæc solutio est tam firma, & constans ut existimemus non reperiri contradictorem, & hoc modo sunt intelligendi Doctores, qui de refundendo pretio in his materijs loquuntur, ut quilibet potest apud eos Doctores comprobare, & aliud facere esset diabolica potestas; sed non quando pro salute omnium expedit aliquid auelli, aut destrui ne sit omnibus nocumento, & ini-

micorum adiumento ad destruendum nos, qui est casus noster, in quo tot tantisque probauimus, non esse refundandum pretium. Nec etiam procedunt contraria, quando erat prohibita constructio, & ædificacio in loco ex quo poterant Ciuitati parari insidiæ, prout in casu nostro, prout latè probauimus, tunc enim ob culpam aduersantis commissam in sic ædificando, patitur pœnam demolitionis absquæ emendatione.

Ad illud præterea, quod secundo loco dicebatur, hæc fuisse facta particulariter in odium aliquarum singularium personarum, non generaliter respectu omnium, & non esse iustum quòd pauci sustineant hæc damna, quæ redundant in beneficium omnium, ut Cancerius aliàs dicebat in loco in principio allegato in contrarium.

Respondemus, quòd nihilminùs considerauit Ciuitas, vel attendit, quàm facere aliquid in odium aliquorum, nec venit ei in mentem præiudicare paucis pro omnibus. Sed uti facultate, seu parere præcepto Imperatoris, & consulere indemnitati omnium per istas demolitiones, quæ erant omninò necessariæ, ne ibi inimicus, se fortificaret, & Ciuitatem perderet, & quia erant pauci, qui in illis locis ædificia habebant, unde poterant insidiæ parari Ciuitati, paucos tetigit damnum habita ratione ad multitudinem Ciuium Barchinonæ, quorum beneficio hæc fiebant, nec habebat Ciuitas potestatem ad alios, nec poterat se ad alios extendere, & certum est in iure quòd quæ dicuntur, quòd potestas Ciuitatis ordinandi non extenditur, ut possit statuere in odium particularium, & singularium personarum, intelligitur ubi nulla subsit causa, nam si subest, & statuentes mouentur ex aliqua rationabili, & persuasiua causa, & ob bonum, commodum, & utilitatem publicam, non est iniquum quod decernitur, bene *Losæus de iur. uniuer. par. 3. ex num. 13.* ubi de hoc dicit esse textus, & doctrinas infinitas. Quæ iniquitas in deliberatione Ciuitatis, ut demolirentur ædificia tam nociua ei, quamuis non tangeret omnes, sed certas tantum personas, non quia illas damnificare esset in mente particulariter, sed quia illæ solùm ædificia nociua habebant? Benè verum est, quòd aliqua ædificia relicta tunc fuere sine demolitione. Sed non propterea sunt reprehendendi qui id fecerunt, quibus fuerat commissum, quia potuerunt moueri ex aliqua iuxta causa, ob quam fuit visum sufficere illa, nec ulteriùs fore progrediendum. Faxit Deus, ne in alia simili necessitate, parique periculo, aliquando Ciuitas

constituatur, quia nullum sine dubio relinqueretur, ex periculosis, constans, & permanens ædificium, omnia sine dubio per eandem legem, & per illum qui videtur rigor, transirent.

Ultra quod, Ciuitas nihil aliud fecit in his, quando tam magna præmebat necessitas, quàm exequi iussum Imperatoris in *d. l. ædificia*, & alijs concordantibus, qui in his per viam legis generalis processit, de quo non potest dubitari tali casu, quin possit ius tertio auferre absque recompensatione aliqua ut benè probat *Roland. à Vall. dict. cons. 69. num. 44. lib. 2. Peregri. de iure fisc. lib. 5. tit. 2. num. 52.* & *Cancer. in 3. par. var. resol. cap. 3. de priu. ex n. 92.*

Ad tertium contrarium, quod erat, & desumebatur ex æstimatione, quæ fuit facta, ut dicitur de istis ædificijs, dicitur quod ex eisdemmet ipsis, quæ circa hanc æstimationem deducta fuere ad quem effectum facta extitit, quia nempe pars petijt sibi permiti ad effectum ut in omni casu appareret de valore demolitorum ædificiorum, quod cum non posset ei denegari, Ciuitas id & permisit libenter. Sed quod proinde possit inferri, & sequi quod ciuitas intenderit, aut voluerit pretium soluere, mali exempli esset consequentia. De hac æstimationis specie loquitur *Imperæ. in l. si inter, C. de iur. dot.* quàm dicit nihil operari aliud quàm ut suo tempore in casu necessario sciatur cuius valoris res foret, vis videre qualiter ea æstimatio non fuerit facta in summa priuilegij, considera quod priuilegium loquitur de æstimatione, quam antea fieri facit Ciuitas, non de ea, quæ ad partis instantiam & post fit sicut ista.

Et si Ciuitas aliquid accepit, & seu recollegit, & in suos usus conuertit, quod erit valde modicum sine dubio, iustum est quid id soluat Ciuitas sicut alius quilibet quando petitum fuerit, quia nullus hucusque id petijt.

Ad exempla adducta in contrarium de casibus, qui videntur similes satis fit modo sequenti. Ad primum quidem quod continet materiam iactus mercium dicimus rem esse valde diuersam, quia in eo casu omnes merces quæ erant in naui erant causa periculi, quia nauis eis onusta non poterat tempestati resistere, & ob id opurtuit iactum facere de parte earum aliqua. Et quia non est maior ratio quod eijcerentur meæ, quam suæ, si sors cecidit super meas, quia forsan erant magis ad manus, quàm suæ, ob quod suæ saluantur, & meæ pereunt, justum est quod fiat contributio. Ultra quod dicti iactus non fiunt nisi procedente trac-

tatu & adhibito, & prestito consensu partium, & eorum resolutione sequuta de dicto iactu faciendo, & de contributione aliorum, prout optimè declarat *cap. 99. in nostro Consulatu Maris*, & *Heuius Bola. in liberin. commer. lib. 3. c. 13. naufragio, num. 4.* Quod non est in nostro casu.

Ad secundum quod attinet ad satisfactionem domini agri, super quo construitur noua via publica ob destructionem alterius, respondemus, quod illa eadem glos. quæ ibi allegatur in l. si locus, quemadmodum. serui. amittat. dicit quod id de soluendo pretio non obseruatur. Et quando obseruaretur Ego replico quod nihil mirum, quia est in effectus accipere agrum alienum pro fabrica publica, in quo casu non sumus, ut declarauimus suprà.

Idem dicitur ad tertium exemplum de casu quando accipitur ager alicuius pro faciendis fossatis, quod nihil mirum, quia etiam est in effectu accipere rem alienam, & conuertere illam in alia opera quantumuis publica.

Ad quartum, & ultimum quod loquitur de incendio, dicimus quod dicit *Gregor. Lop. ad l. 12. verb. en pena ninguna, tit. 15. par. 7.* quod quandoquè fuit in hoc magna quædam controuersia inter certos Doctores, & post disputatum plenè articulum, dixit Alberi. quod quidquid de iure sit, vidit seruari quod nulla emenda facta est cum hoc licitè fiat auctoritate legis, nisi statuto aliud cautum esset, & ibi allegat Bar. idem tenentem, quod cessante consuetudine, de iure non debeatur ista emenda, sed damnum erat illius, cuius erat domus, *Bouad. lib. 2. cap. 18. num. 133.* ubi alia similia exempla tradit, latè *Farina. de var. & diuers. crimi. quæst. 110. num. 144. & 145.* ubi sine hæsitatione facit conclusionem, quòd si ex iusta causa, & iusto metu fiunt hæ deuastationes domorum inter mediarum ne ignis ad vicinas domus deueniat, non tenetur deuastator ad emendationem, *Scipio. Rouit. decis. 59. n. 7.* Ex quibus videtur satisfactum omnibus contrarijs; & per easdem regulas debent pertransire alia quæcunque dici, & adduci possunt in contrarium, inter quæ non reperietur nec unus solus doctor qui de casu nostro contra nos tractent, aut resoluant.

Nec dicas (addamus hæc pro maiori fortificatione) quod non successit casus qui timebatur, quia inimici non accesserunt ad illa loca in quibus fuerunt factæ demolitiones, nec se fortificarunt in eis, nec diu inibi se detinuerunt: unde non videbatur necessaria tanta præcipitatio. Quia respondemus non esse neces-

sarium, sufficit quod timeretur probabiliter, pro ut hic erant timendum: & lex ædificia sæpius allegata id non requirit, sed solum timorem, ibi, *ut, ex his incendium, vel insidias vicinitas reformidet;* idem enim iudicatur de timore belli; atqui de ipso bello; Etsi ad eum locum non accesserunt ad se fortificandum, fuit sine dubio, quia non videbant, ibi quo se tegerent, propter prædictas demolitiones iam præuentas; & non tenebatur ciuitas expectare quod inimici locum occupassent, sed sufficiebat quod periculum esset ita proximum, *Gramma. decis. 18. nu. 17. Tapia decis. 13. nu. 31. Cassana. dicto consi. 41. num. 30.* ubi plures; nec erat possibile quod ex post, cum inimicus occupasset dicta loca licuisset huic parti demolitiones prædictas facere, & fuisset serò medicinam parare, & ut dicit *Valer. Maxim. lib. 7. cap. 2.* quem refert *Bouadil. in sua politi. lib. 1 cap. 5. nu. 14. turpe est in re militari dicere, Non putatam,* si quid sinistri succedat; Benè *Annæ. Rober. rer. iudica. lib. 2. cap. II. pag. 451. in fine,* ubi in simili. *Neque enim* (inquit) *eos laudauerim qui ut reipublicæ periculis ocurrant, pericula ipsa expectant, certè* & *melius* & *tutius est,* ut ait lex, *in tempore occurrere, quam post rem vulneratam, remedium quærere: quid enim capta urbe reliqui fieret victis?* ut idemmet dicit antea ex *Cato. pag. 446. in fin.*

Dicamus aliqua, & cum his absoluamus discursum, de publica utilitate, & necessitate, tunc concurrente ex quibus sumi valeant motiua, quibus istæ Ciuitatis tunc tam oppresæ iustificentur operationes. Ac illud quidem potissimum, quod in illa occassione de salute populi in magno posita discrimine tractabat ciuitas; & cum *salus populi suprema lex debeat esse,* ut ait *Tulli. lib. 3.* de legibus relatus per *Joan. Baptist. Valençue. Velas. cons. 99. num. 15.* & *don Ioan. del Castil. Sotoma. lib. 7. de tert. cap. 9. num. 24. ante finem,* hoc est imperare, & dominari, ideoque quidquid pro ea consequenda, aut conseruanda fit, pro lege debet haberi, obseruarique, & alijs quibuscumque priuatis interessibus præferri, quia commune bonum, semper est priuato præferendum, ut dicit in proposito doctus sanè vir, *Cali. Ramir. d. l. reg. §. 31. num. 13.* Nec ut antea ex *Bello. cons. 69. num. 23.* dicebamus, potest dici damnum afferre, quod publicè utile est, & quod dato quod afferret non tamen est eius habenda ratio, cum publica utilitas sit præferenda priuatæ, *l. 3. C. de principi. lib. 12. cum simil.* Nam conseruatio

Reipublicæ legem continet necessitatis, quæ expressè præcipit, & ordinat, quod non seruetur, nec adimpleatur altera, sed illa exequatur, & non habeatur alius respectus, aut consideratio in eo omni quod visum fuerit conueniens conseruationi, & sustentationi Reipublicæ, & ita necessitas tanquam lex præcisa, & superior, quæ aliàs abrogat, & annullat, iustè cuilibet aufert, quæ ei opus sunt, & opportuna apparuerint ad finem conseruationis consequendum, prout ex *D. Thom. Siman.* & *Osas. decis. 17.* quæ est tota notabilis in proposito tradit per pulchrè *Valençue. d. cons. 99. num. 15.* transit ulterius num. 16. dicendo non posse aliud dici, nisi per eum, qui velit regnum perire, & in manibus inimicorum venire, adducens deinde n. 19. quoddam certi Impera. dictum ijs qui certa tributa soluere recusantes: *Tributi sumum pati præstat, quam se in grauissimi belli flammas conijcere,* & alia pulchra ex alijs cumulat deinde in proposito videnda pro totali iustitia Ciuitatis, quæ etiam post eum latè recenset *Sotoma. d. cap. 9. ex num. 20. cum sequen.* & signanter de lege necessitatis, quod sit supra alias leges, quod nulli alij subijciatur, sed ipsa sit lex, quæ facit licitum, quod aliàs non esset, & alia pulchra *Fontan. decis. 164. Rolan. a Val. toto consil. 80. lib. 3.* ubi mirabilia de effectibus necessitatis publicæ. Ex quibus in fauorem Ciuitatis declarandum existimamus. Saluo, &c.

Fontanella.
Cellers Aduocatus Ciuitatis.
Mostaros Aduocatus Ciuitatis.

SENTENTIA REGIA LATA IN CAVSA DEMOLITIONVM ÆDIFICIORVM.

Exelentissimus Dominus Locumtenens, &c.
Visa inprimis suplicatione, &c.

ATTENTO licèt constet tam ex testium depositionibus, quam confessionibus partium, & aliàs, de mandato Illustrium Consiliariorum ciuitatis Barcinonæ de mense Ianuarij 1641. fuisse diruta ædificia existentia in suburbio Ciuitatis prope eiusdem muros: & sic prætendatur per Ioannem Colomer, Ioannem Gurri, & cæteros litis consortes dominos domorum dirutarum, Consiliarios Ciuitatis, sen illius Syndicum condemnandos fore ad solutionem valoris domorum dirutarum, & ad resarcienda damna facta prætextu dictæ demolitionis, ex quo & si dicta demolitio facta sit urgente necessitate ob commune & publicum bonum propter defensionem Ciuitatis, & ne dicta ædificia nocumento ipsi forent, verùm quòd hoc intelligitur emendato damno dominis dictorum ædificiorum: Cum nec Princeps de plenitudine potestatis, etiam ob utilitatem publicam possit rem priuato auferre nisi facta debita satisfactione, & multominus Ciuitas, quæ non valet uti potestatis absolutæ plenitudine, pro ut nec unquam fuit usa, imò in alijs casibus in quibus fuerunt factæ demolitiones de ordine Ciuitatis propter ipsius fortificationem fuerunt pretia soluta dominis ædificiorum dirutorum; cum æquum videatur ut ommes contribuant ad emendationem damni illati propter defensionem communem, ne cedat

damno solius domini, & signanter eum dicta edificia diruta non essent constructa intus terminum prefixum in priuilegio Regio concesso ciuitate Barcinone 5. Septembris 1362. sed longe extra, & sic in loco non prohibito, quo casu si Ciuitas vult ædificia in loco permisso constructa diruere pro suis fortificationibus, tenetur soluere pretia dictorum ædificiorum secundum quod fuerint æstimata per Ciuitatem, iuxta priuilegium eiusdem Regis Petri Dat. 10. Augusti 1357. quod visa fuit Ciuitas velle obseruare & cum eo se conformare dum a principio ad æstimationem damnorum inferendorum processit, & postea accepit, & recollegit uti sua, rudera, & ea quæ ex dictis demolitionibus procedebant, & partim vendidit, & partim pro suis fortificationibus usa fuit.

Cæterùm, cum ex processus meritis constet dictorum ædificiorum demolitiones fuisse factas per tunch Consiliarios Ciuitatis cum interuentu & voto electorum pro fortificationibus dictæ Ciuitatis ad ipsius necessariam defensionem, reformidantes ne dicta ædificia ab hostibus intercepta præocuparentur ad mœnia & Ciuitatem propugnanda, occurrendo futuræ & imminenti hostium inuasioni, quæ poterat facilè contingere, cum die 26. dicti mensis Ianuarij accesserint inimici in multitudine copiosa ad muros Ciuitatis, & ne Ciuitas insidiaretur, habito consilio cum peritis in arte militari, fuit visum necessarium ad se defendendum dicta edificia fore demolienda, pro ut fuit factum, non de potestate absoluta, sed ex iuris dispositione ita suadente publica necessitate, qua mediante non tenetur Ciuitas adsoluenda pretia domorum demolitarum, pro ut nec soluit pretia rerum dirutarum de anno 1462. in quo fuerunt factæ plures demolitiones, & non constat earum pretia fuisse soluta, imò contrarium innuit deliberatio facta per concilium ordinarium Ciuitatis nuncupatum de trenta dos, sub die prima nouembris 1462. & ita licèt dicta ædificia essent sita in loco non prohibito, nempe extra proscriptum spatium designatum in dicto Priuilegio de anno 1362. subiacebant tamen periculo futuræ demolitionis urgente necessitate ad defensionem propter imminentem hostium inuasionem; non enim solùm præsentem vim submouere, sed etiam futuræ occurrere aportebat, cum ex dictis ædificijs malum toti Reipublicæ imminebat, & ita erat necesse ut Ciuitas pro sui conseruatione, & munimine damno se subtraheret, & nociua quecumque submoueret: non enim Respublica à dictis dominis domos & ædificia abstulit, & penes se retinet, nec aliquod commodum ex dictis

demolitionibus reportauit, sed omnium saluti, & indemnitati consuluit diruendo dicta ædificia ne inimico munimentum seu præsidium præstarent ad oppugnandam Ciuitatem. Præstatque potiùs ædificia suburbia intercidere, quam totam Rempublicam nam euersis dictis ædificijs Reipublicæ status manere potest, Urbis autem ruina omnes infelicitates secum trahit, si incursu hostium contingat: Nempe sacrilegia, adulteria, stupra, homicidia, furta, & alia infinita mala, ad quæ euitanda ob publicam salutem populi possunt dirui ædificia, & cætera fieri, quæ videbuntur necessaria ad defensionem Ciuitatis nulla facta recompensatione, quando imminet necessitas, licèt periculum quod timetur, non euenerit quo casu nulla fit iniuria dominis ædificiorum, qui his periculis, & infortunijs se exposuerunt quando in dictis locis ædificarunt ob bellum quod poterat contingere, & sic se subiacerunt casui fortuito, quod euenit ob ingressum hostium, qui casus fortuitus belli cedit periculo domini, & Consiliarij, qui defensores Ciuitatis appellantur, non animo aliquo damnificandi dominos ædificiorum, sed reformidando solum, ne insidiæ Ciuitati pararentur, ac proinde totius Reipubl[i]cæ & illius status interuersio ac destructio ex ædificiorum, consistentia sequeretur, & sic iusto ducti timore, uique magna cogente exercitus inimicorum potentissimi aduentu, & seu præsentia, demolitionem dictorum ædificiorum fieri iusserunt. Et constat damno dato alicui nullo iniuriandi, seu damnificandi animo, sed tantum ob necessariam defensionem, non teneri inferentem, qui iusto timore ductus ne res sua pereat, id fecit, L. Aquila, vel qua alia lege ad illud resarciendum, seu recompensandum; si enim priuato in rei sui defensionem necessariam, alienam domum diruere impunè, & sine aliqua emendatione iura permitunt, tanto magis magistratui Ciuitatis id concedi debet, quanto de maiore bono tuendo, & conseruando toto videlicet Reipublicæ statu, agitur.

His igitur & alijs meritis processus attentis, & aliàs, sua Excellentia, insequendo conclusionem in R. A. factam, pronuntiat, sententiat, & declarat, Consiliarios ciuitatis Barcinone, & illius Syndicum absoluendos fore, & esse, ut cum præsenti absoluit a petitis in hac causa per dictos Ioannem Colomer, Ioannem Gurri, & cæteros litis consortes dominos ædificiorum, & domorum dirutarum, quibus silentium imponit in suis prætensionibus. Hoc intellecto quod dicti Consiliarij, seu dictus Syndicus soluant dictis dominis domorum dirutarum respectiuè, valorem ruderum,

nempe lapidum, trabium, tegularum, & cæterarum rerum, quæ processerunt ex dictis demolitionibus, quas Ciuitas vendidit, vel penes se retinuit ad suos usus; dictorum ruderum; valoris eorum; & aliorum forsan liquidandorum liquidatione reseruata, neutram partem condemnat in espensis, pro bistractis solitam executionem fieri mandat.

Vt. Peralta.

Lata die XII. Iulij M.DCxxxxiiij. Barcinone per Magnificum Regentem Cancellariam, & publicata per Franciscum Pastor Mandati Scribam, instantibus dicto Iosepho Vendrell Not. publico, & Syndico præsentis Ciuitatis, pro una parte: Raphaele Pages V. I. D. & Leonardo Serra mercatore ciuibus Barcinone nominibus quibus in processu pro altera parte, præsentibus testibus reuerendo Francisco Queralt præsbitero V. I. D. & Michaele Dominico Castells Not. Ciuibus Barcinone.

APÈNDIX IV.

Juliol MDCxxxxiiij.°

DIMARS á 19.

En aquest die essent arribats ses s.ries en son consistori de la casa de la deputatio a las vuit de la matinada trobantse tambe en ella alguns dels s.rs de la nouena vingue axí mateix m.° Francesch Joseph Fontana sindich de la present Ciutat y en nom dels s.rs Consellers explicà com lo die de ayr a la tarda seguint son orde hauía fet un propri ab una carta scrita peral mag.ch m.° Joseph Mora qui de present se troba en son lloch de Corbera per a saber de sa merce quin puesto y assiento hauía tingut en la habilitatio feta en la casa de la Deputatio als deu de Juny *1634*. a que ere estat extret trobantse ell les hores conseller ters de la present ciutat y que en asso hauie respost dit m.° Joseph Mora que en ella se li donà y tingue lo loch mes preheminent precehint à tots los tres estaments ecclesiastich militar y real sens questio ni debat algu com ho manifestaua sa propria lletra y carta que per lo mateix propri arribat y tornat vuy demati hauia tramesa de la qual feu occular ostencio dit sindich a sas s.rias; com tambe feu lo mateix de part de dits s.rs Consellers m.° Geruasi Verdera notari publich de Bar[celo].na seruint vuy lo offici

de scriua rational de la casa de la Ciutat per lo qual fonch aportat en lo consistori de ses SS. lo dietari de aquella casa pera fer constar com en ell estaue notat que en lo dit acte de la habilitatio dels 10. de Juny 1634. precehi lo dit m.° Joseph Mora las horas conseller terç a tots los tres estam[en].ts segons que axi fonch llegit dell en presentia de ses .SS. per las quals rahons fonch representat per dit sindich que ere cert se haurie rebut error en la nota del exemplar en contrari del Dietari de la present casa de la Deputatio sots la mateixa jornada dels 10. de Juny 1634. y que no perço podíe fer força encara que en ell nos fes nota special de la precedencia de dit conseller, perque es molt versemblant que aquest cas , o, fet, serie estat omis, com a cosa molt notoria y que may hauie rebut contradictio alguna: majorment que offerie dit sindich iustificar la dita pretensio de la ciutat ab la assercio que farien etiam medio juram[en].to tres personas vuy viues de la mateixa nouena de la habilitacio del dit die de 10. de Juny *1634.* que eren lo s.r Joan Pau March y Jalpi lo any present conseller ters de dita ciutat, lo s.r canonge Joseph Hieronym Besora y lo noble don Pedro Desbosch y de sanct Vicents, segons que a sa petitio de dit sindich entraren quasi encontinent en consistori los dits s.rs canonge Besora y don Pedro Desbosch ques trobauen les hores presents en la casa de la deputacio, y tots dos concordament testificaren ques recordauen molt be y en sa fe asseguraren a sas S.rias com en dit acte de la habilitacio dels 10. de Juny *1634.* (del qual ells dos eren altres dels de aquella nouena) hauie precehit y votat primer que tots los demes dels tres estaments lo dit s.r Joseph Mora las horas conseller ters qui semblantment fonch extret pera la dita habilitacio y que en asso noy hague reparo ni contradictio alguna xica ni gran; y feta dita relacio y dat son testimoni los dits s rs canonge Besora y don Pedro Desbosch en la conformitat sobre dita se despediren de ses . ss. y luego immediadament torna entrar lo dit sindich y en nom de la ciutat suplicà a ses s.ries que en conformitat del que estaue tant justificat en corroboratio del que per part sua ere estat deduhit fossen seruits conformarse a sa intencio que los s.rs consellers ho estimarien á particular merce. E los dits s.rs Deputats respongueren al dit sindich significas als s.rs consellers y de part sua los asseguras que estarien molt attents en tota occasio en allo que fos mes del seruey de la ciutat; y que en esta, tractarien y conferirien lo dit fet y que de

la resolucio que en ell se pendra donarien auis al S.r Conseller quart com á principal interessat en la materia. Y oyda dita resposta lo dit sindich se despedi; y ses s.rias conciderada la grauedat de la cosa y las consequencias tant nociuas que podrie produhir a no pendrerhi algun expedient prompte, despres de conferida la materia resolgueren attesas las rahons sobreditas y prouas nouament fetas se procehis en ella en conformitat de la intentio de dita ciutat y axi ho significaren als demes s.rs de la nouena ques trobauen presents en la dita casa de la Deputatio. Y successiuament per medi de un verguer feren saber dita resolucio al dit Francesch Ros dientli que ja podie venir: lo qual poch apres arribà a la dita casa de la Deputatio ab son verguer y massa deuant, y fonch rebut al cap de la escala per dos dels s.rs oydors y acompanyat en la forma acostumada entra en la sala del Consistori hont eren ja los s.rs deputats, los quals despres de fetas las degudas cortesias se assentaren debaix son dosser ço es lo senyor deputat ecclesiastich al un canto dell y los demes altres s.rs deputats y oydors uns despres altres entrant sas cadiras de vellut dins del mateix dosser vers la porta que mira al hort, y lo s.r Francesch Ros conseller quart se assentà en una altra cadira de vellut que estaue preuinguda al cap de la ala de las demes altras cadiras de vaqueta de moscouia que estauen axi mateix posadas perals demes s.rs de dita nouena; los quals auisats entraren poch apres en consistori y trobant assentat dit s.r Conseller en dita cadira de vellut al cap de la dita ala y al costat de la part dreta del dit s.r deputat ecclesiastich, representaren los s.rs del estament ecclesiastich y militar parlant lo s.r Abat fra Don Gispert Amat que jatsie entenien los tocaue la precedencia y votar primer que no lo dit s.r conseller quart en lo present acte per las rahons y causas que altrament eren estades ja deduhides de paraula; Empero per las conueniencias que conciderauen de la necessitat publica, y esser tant gran la breuedat del temps que no donaue lloch á allarchs alguns, tollerauen per ara la continuacio de la prossequutio de son bon dret que pretenien tenir en dita raho: Per saluetat del qual, protestaren tots los dits tres s.rs ecclesiastichs y los altres tres s.rs militars de la present nouena, que per la presendencia (sic) del assiento ni votar primer lo dit s.r Francesch Ros conseller quart en aquest dit acte nols sie fet preiudici algu en sa dita pretensio y dret; Volent y declarant que lo present acte no puga fer consequen-

cia ni exemplar algu en llur preiudici ans be per sa major indempnitat iterum protestaren ques saluauen tots los drets pera son loch y temps que mes los conuinga; Y requeriren al scriua major del general en asso present continuas la dita protesta en los actes del dietari de la present casa de la deputatio.

E despres del sobre dit y fentse tots las degudas cortesias se assentaren los s.[rs] de dita nouena en sas ditas cadiras en forma de ala que com es dit estauen ja preuingudes estant en ellas ço es los tres s.[rs] ecclesiastichs immediadament despres del dit s.[r] Francesch Ros conseller quart y successiuament venien los tres s.[rs] militars y en darrer loch los demes altres s.[rs] del estament real de dita nouena.

Despres de tot lo que, Volent sas s.[rias] donar principi y comensar dita habilitacio manaren se passas auant en lo demes que era necessari per aquest fi: en conformitat del qual fonch encontinent per lo scriua major del general llegit en presentia de tots lo cap. 85. del nou redres de las corts del any *1599*. y despres de asso iuxta son tenor prestaren los de dita nouena lo solit juram[en].[t] en ma y poder del s.[r] deputat ecclesiastich y oyren sententia de excomunicatio en la forma y modo que esta continuada en lo llibre de deliberations sots la present jornada.

APÈNDIX V.

✠

Dietari de la anada feu lo s.[r] m.[r] Joseph Montaner conseller en Cap en la Campanya de Lleyda per lo socorro de dita plassa.

Juny 1644. a 8. Isque lo s.[r] m.[r] Joseph Montaner Conseller en Cap de la Ciutat de Bar[celon].[a] de dita Ciutat als 8 del mes de Juny 1644. a las deu horas del mati acompanyat dels s.[ors] Hyeronim de Calders y s.[r] Joseph de Nauel sos Consultors, dels s.[rs] don Damia Janer Galceran Dusay Domingo de Moradell Francesch Cabanyes y molts altres Cauallers y officials tant de guerra, com de seruey tots agraduats en la forma acostumada, y sen ana a dinar al Hospitalet en Casa de Francesch Oliuer; y despres de hauer dinat en la matexa forma arriba a sant Feliu hont deter-

mina de fer nit, y fonch hospedat en casa de Pau Campderos pages de dita Vila; y essent arribat en dita Vila se despediren de dit s.[r] Conseller, los s.[rs] don Damia Janer y demes Cauallers y sen tornaren a Barcelona.

Y lo sendema demati dijous que comptauem 9. de dit mes que deuien ser entre las quatre y sinch horas de la matinada isque dit s.[r] Conseller de s.[t] Feliu acompanyat de dits s.[rs] Consultors y demes familia caminant via de Ceruera; passá per la Vila de Molinderech, s.[t] Andreu de la barca, vila de Martorell s.[t] Pere de Hebrera y arriba que deuian ser las nou horas del mati poch mes ,o, manco en la Vila de Sparaguera, fonch hospedat en Casa de Rafel Pi pages de dita Vila y apeat que fonch de son Cauall mana als verguers aparellassen la porras perque volia anar a Missa com en effecte aná fins a la Iglessia acompanyat de dits s.[rs] Consultors y altres officials ab las porras altas y agraduat en filera fins al præsbiteri de dita Iglessia hont ohi missa la qual digue son Capella, y acabada aquella, lo R.[nt] ..... (1) Gra D.[or] en Sacra Theologia y rector de dita Iglessia dona la benuinguda a dit s.[r] Conseller disculpantse de no hauer acudit mes prest a sa obligatio per causa de un enterro que hauian tingut, demanantli aixi mateix lisentia per anar a besarli las mans en sa Casa la qual li fonch concedida per dit s.[r] Conseller, y despres acompanyat de dits s.[rs] Consultors y del s.[r] Galceran Dusay y de dit R.[nt] rector y dos preueres sen torna a casa en la forma sobredita. A 9.

Dit dia y casi encontinent dit R.[nt] rector ab tota la R.[nt] comunitat de dita Iglessia vingue en forma de embaxada a Casa de dit Rafel Pi hont dit s.[r] Conseller posaua, los quals foren rebuts al peu de la escala per Joseph Soldeuila notari publich de Bar[celon].[a] y escriua racional de Casa la present Ciutat de Bar[celon].[a] y per Jaume Ribes not[ari]. y secretari de dit s.[r] Conseller y tots junts arribaren en la sala hont dit s.[r] Conseller estaua, y fonch assentat a ma esquerra del s.[r] Conseller lo dit R.[nt] rector y despres immediadament lo s.[r] Hyeronim de Calders consultor antich y a son costat lo s.[r] Joseph de Nauel consultor modern, e immediadament apres de dits s.[rs] segueren en las demes cadiras vacuas quey hauia en dita sala los s.[rs] preueres de dita R.[nt] Comunitat, y demes officials de dit s.[r] Conseller.

(1) En blanch.

E ab la forma sobredita sentats dit R.^{nt} rector digue y refferi a dit s.^{r} Conseller lo gran contento y alegria hauian tingut ell y la R.^{nt} Comunitat en sa venguda, alegrantse en gran manera de la acertada deliberacio hauia feta la Ciutat de Barcelona de enuiarhi un s.^{r} Conseller pera que ab sa aucthoritat y presencia alentas los animos de la nacio Cathalana en ocasio tant urgent, y la bona electio hauia fet de la persona de sa senyoria, dient y representant aixi mateix lo gran desitg tenia ell y la R.^{nt} Comunitat de seruir a sa s.^{ria} y a la Ciutat de Bar[celon].^{a} en cosas los volguessen manar, offerint per ço sas personas y prometent pregar a nostre s.^{r} (encara que indignes) ab llurs sacrificis li donas felis succes si y conforme ells tenian confiansa E dit s.^{r} Conseller respongue a dit rector que estimaua molt tant per sa part com per part de la Ciutat de Barcelona lo fauor y cortesia li hauian fet y feyan aixi en offerirse al seruey de la Ciutat com en pregar a nostre senyor per lo bon succes de las armas Cathalanas, y que procuraria sempre en hauerhi ocasio representarho al saui Consell de Cent perque gratificas lo seruey que dita R.^{nt} Comunitat li feya, dient aixi mateix que per les hores no tenia necessitat sino del auxili de Deu y que perço necessitaua de sas oracions. E acabat dit rahonament dit Rector se alsa y juntament ab dita Comunitat sen ana.

Aixi mateix dit dia y casi encontinént arribaren en casa dit s.^{r} Conseller a donarli la benuinguda Antoni Prats balle de dita vila, Fran.^{c} Mari Consol en cap y Pere Boygues Consol segon los quals vingueren sols ab ses insignies consulars y aixi mateix foren rebuts per dit Joseph Soldeuila escriua racional al cap de la escala de dita Casa y entrats a la sala hont lo s.^{r} Conseller estaue segueren ço es lo balle a ma esquerra del s.^{r} Conseller y despres lo Consol en cap de dita vila, e, immediadament lo segon per ser absents los s.^{rs} Consultors y despres los demes en los sitis ques trobaren los quals aixi sentats lo Consol en Cap en paraula dels demes digue y refferi al s.^{r} Conseller que la dita vila estaua molt contentissima, y ells en particular de la honrra que sa senyoria los feya y que aixi venian a offerirse en lo que sa senyoria los volgues manar estant sempre promptes en obeirlo en tot y per tot. E dit s.^{r} Conseller digue que estimaua molt lo bon seruey y memoria tenian de seruir a la Ciutat de Bar[celon].^{a} y que en quant a sa persona no hauia menester cosa ninguna, pero en quant a la Ciutat y en nom dels demes s.^{rs} Con-

sellers los notificaua lo gran esfors se hauia fet ys feya per traurer lo enemich de Cathalunya y socorrer la plassa de Lleyda asitiada per lo enemich y que aixi ells per sa part fessen lo quels fos possible com a bons pares de Republica per acudir a tant precissa necessitat pues perque ab major feruor acudissen las demes vilas y llochs del present Principat al seruey del Rey Christianissim y quietut de la present Prouincia hauia resolt lo saui Consell de Cent de que ell dit s.r Conseller anas en persona al socorro de dita plassa de Lleyda y que aixi ells per sa part obrassen lo que poguessen que de aquexa manera ab lo fauor de Deu no obstant lo poder del enemich se podrian prometrer qualseuol felis succes. E fet dit rahonament dits balle y consols sen anaren.

Dit dia dit s.r Conseller conuida a dinar a dit Rector balle y Consols Y apres a la tarde que deuian ser las tres horas parti ab tota sa familia de dita Vila de Sparaguera via del monastir de nostra s.ra de Montserrat, y hauent pujada la Costa, essent arribat dalt en la hermita del Archàngel sant Miquel pará y feu alto y deuallá de Cauall, y los demes feren lo mateix y alli lo s.or Conseller se vesti la Gramalla, y mana als verguers se la vestissen com ho feren y aixi vestit torna a pujar en son Cauall y ana marxant en orde ço es la trompeta dauant, los verguers immediadament seguents y despres dit senyor Conseller juntament ab lo s.r Joseph de Nauel consultor modern a ma squerra y lo s.r Hyeronim Calders consultor antich despres al extrem del bordo; E, immediadament apres tots los demes officials y ab esta forma marxant, arriba en lo dit monastir de nostra senyora de Montserrat, hauent fet primer senyal la trompeta, en senyal de sa vinguda, al qual senyal y de un balco de dit monastir respongueren los escolanets ab chirimias y altres instruments de musica, tornant una y moltas vegadas a repetir aixi la trompeta con los escolanets; y hauent arribat al pati prop lo portal del monastir, y poch mes enlla de la Casa del guarda roba se veren quatre escolanets ab bona forma arranglats ab sa cobla de manastrils sonant, y darrera de aquells lo pare ..... (1) prior major de dit monastir acompanyat de tres, o, quatre monjos, dels mes graues de dit monastir, los quals vists per dit s.r Conseller encontinent deualla de Cauall lo s.r Hyeronim Calders, y s.r Joseph

(1) En blanch.

de Nauel feren lo mateix y aixi tambe los demes officials y criats. Fonch rebut ab gran agassajo y contento per dit pare prior major y demes monjos que anauen ab sa companya caminant sempre fins a la porta de dit monastir hont encontraren tota la R.nt comunitat de aquella sancta Casa posats en ala a dos Cors de una part y altra y los escolanets dauant de dita R.nt Comunitat sempre sonant y lo s.r Conseller darrera tot lo Conuent, portant a ma squerra lo dit pare prior major y ab aquesta forma arribaren a la Iglessia fins al presbiteri ahont a la part del euangeli se troba un estrado parat de vellut carmesi ab son coxi de llama de spolin de or ab flors lleonadas y moradas en lo qual dit s.r Conseller se agenolla, essent a son costat los s.rs consultors y despres los altres officials fent oracio, E, immediadament los escolanets cantaren una salue a dos Cors en honor y Reuerencia de la sacratissima, y humil verge MARIA. E apres de cantada dita salue y feta oracio dit s.r Conseller y s.rs Consultors se alsaren y ab companya de dit pare prior, y altres monjos y demes officials y criats sen anaren en lo aposento que per dit s.r Conseller estaua aparellat a les primeres claustres en los quartos baxos de sant Climent, en lo qual descansá ys lleuá la gramalla restant solament ab la insignia consular y vestit de campanya y alli demana per lo R.nt pare Abat, a lo que respongue dit pare prior major que estaua en lo llit indispost de una graue malaltia, lo que pesá molt a dit s.r conseller dient que volia anar lo sendema a vissitarlo = E despres immediadament sopa y passá la nit en dits aposentos, fent acomodar la demes familia.

Al sendema diuendres que comptauem 10. dit s.r Conseller se lleua molt mati, y entre las set, o, vuyt horas acompanyat dels s.rs Consultors, s.r Galceran Dusay y demes officials y criats aná a la Iglessia vestit ab sa gramalla, y los verguers aixi mateix y confessaren tots, o, la major part, y apres de acabat un offici que dit s.r Conseller feu dir a cant de orgue y a dos Cors per los Escolanets en lo altar major reberen lo ss.m SACRAMENT DE LA EUCHARISTIA E immediadament se feu apres per la Iglessia una professo en la qual se canta la lledania de nostra senyora a cant de orgue seguint dita professo dit s.r Conseller, s.rs Consultors y demes officials y criats y acabat lo sobre dit lo pare prior puja a dit s.r Conseller per la sacristia en una Capella que está darrera lo imatge de nostra s.ra Santissima y lo pare

sacrista major de dit monastir obri les hores un portal ab unas portas de llauna daurada, y aixi ubert se veu lo Imatge de MARIA SS.[ma] ricament adornada y despres tirada primer una cortina que tapaue dita Imatge per la part de la Iglessia fonch per dit sacrista amostrada primer a dit s.[r] Conseller, despres als s.[rs] Consultors de hu en hu y despres als demes officials y criats. Fet tot lo sobredit dit s.[r] Conseller sen torna en son aposento ys lleua la gramalla fent lo mateix los verguers.

Apres de hauer dinat, en lo qual dinar conuida al pare prior y a altres monjos, ana acompanyat dels officials y criats a vissitar lo R.[nt] Abat que estaua en un apartament de dit monastir dit lo deffinitori al qual troba desganat en lo llit y li digue y representa lo sentiment hauia tingut en sa desgana y que confiaua en la diuina potentia no seria cosa de cuydado y que nostre s.[r] li tornaria la salut perque pogues encomanarlo a Deu en sas oracions y dels demes religiosos de aquella sancta Casa, que ab aquexa confiansa ell se prometia qualseuol felis succes refferintli aixi mateix com tenia determinat de partir per la vila de Igolada y que aixi li volgues donar lisencia=La qual vissita estima en molt dit R.[nt] Abat y digue que no sentia altra cosa sino el estar indispost en semblant ocasio per no poderlo anar seruint y que no dexas de manarli lo de son seruey que ell y los religiosos acudirian a la deguda obligacio conforme lo bon zel aportauen a la insigne Ciutat de Barcelona. E fet dit rahonament sen ana, y dona orde se aparellas y posas a punt lo bagatje.

Entre las dos y tres horas de la tarde parti dit dia lo s.[r] Conseller de dit monastir y Conuent de nostra s.[ra] de Montserrat via de Igolada, en la qual vila arriba de nit per lo qual ans de arribar se ensengueren atxas per la entrada y alli troba lo noble s.[r] don Aleix de St Manat m[estr].[e] de camp del tercio de la Ciutat de Bar[celon].[a] ab tota sa gent que estaua posada en ala per los carrers de Igolada, maná dit s.[r] don Aleix llansar bando que tot hom tragues llums per las finestras com ab tot effecte los de la Vila ho feren y ab la dita forma arriba fins la casa de m.[r] ..... (1) Padro que es de las mes principals de dita Vila hont se li feu un honrrat alojament; E encontinent que deualla de son Cauall rebe una embaxada que portaren lo s.[r] Luis Massart Caualler y Joseph Estalella notari de part dels s.[rs] Consols de dita

(1) En blanch.

Vila ab la qual en nom de aquells y de tota la Vila li donaren la benuinguda y aixi mateix demanaren lisencia a dit s.r Conseller perque dits Consols poguessen anar a besarli la ma la qual per dit s.r Conseller fonch concedida. Segueren dits s.rs Luis Massart caualler y Joseph Stalella notari en dita embaxada ab la forma que dalt se ha dit essent presents los s.rs Consultors. y feta dita embaxada sen anaren.

Casi encontinent que sen foren anats dits embaxadors arribaren en dita Casa los Consols de dita Vila vestits ab sas gramallas y los dos porrers aixi mateix ab las massas altas los quals foren rebuts al cap de la escala per lo s.r Hyeronim Calders consultor antich y s.r Joseph de Nauel consultor modern y Joseph Soldeuila not[ari]. publich de Barcelona y escriua rational. y aixi tots junts entraren en la sala hont lo s.r Conseller estaua y segueren interpollatim ab la forma alt dita trobantse tambe present dit s.r don Aleix de Semmanat m[estr].e de Camp. explicá son animo lo Consol en Cap ab paraula dels demes y en nom de tota la Vila dient y refferint a dit s.r Conseller lo molt hauian gustat ells y tota la Vila de sa vinguda y que hauian rebut particular contento de la bona electio hauia feta la insigne Ciutat de Bar[celon].a en sa persona perque los aparexia que ab la aucthoritat y presencia de sa senyoria se restauraria tot lo perdut donant nous alientos a la nacio Cathalana pera que tots se sacrificassen en seruey de la patria y de llurs persones puix se deffensaua causa propria. A tot lo qual dit s.r Conseller respongue que estimaua en molt lo bon zel tenia aquella Vila de la prouincia y llur negoci y que en son cas y lloch no dexaria de representarho al saui Consell de Cent perque gratificas tant bons desitgs. E acabat dit rahonament sen anaren acompanyantlos aixi mateix dits s.rs Consultors y escriua racional fins al cap de la escala.

E al sendema disapte als onse de dit mes de Juny a la matinada los s.rs Hyeronim Calders y Joseph de Nauel juntament ab dit Soldeuila escriua racional, Jaume Ribas secretari del s.r Conseller y demes officials y criats tornaren la vissita als consols de dita Vila atrobats en la Casa de dita Vila y en la entrada de aquella segueren aixi mateix los dits s.rs Hyeronim Calders Joseph de Nauel, Joseph Soldeuila, y Jau[m].e Ribas interpollatim ab dits Consols y aixi sentats dit s.r de Calders Consultor antich en nom propri y en nom de tots los demes refferi a dits

consols la estimacio hauia feta lo s.[r] Conseller en nom propri y en nom de la insigne ciutat de Bar[celon].[a] dels bons alientos tenia la Vila de Igolada de seruir a la patria y a la Magestat del Rey christianissim s.[r] nostre (que Deu guarde) y que dit s.[r] Conseller se hauia offert representarho en lo saui Consell de Cent perquels fos notori y gratificas semblants serueys. Y les hores dit Consol en cap en paraula dels demes digue, que les obres, nos igualauan ab los desitgs tenia aquella Vila en seruir a sa senyoria y a la insigne Ciutat de Bar[celon].[a] tornant de nou a offerirse en lo que volgues sa senyoria manarlos prometent estarli obedient en tot. E acabadas de dir ditas paraulas dit s.[r] Calders y demes se alsaren y sen anaren.

ENTRE las dos y tres horas de la tarde despres de hauer dinat parti dit s.[r] Conseller de dita Vila de Igolada caminant volta de la Vila de Ceruera y arriba fins lo lloch dit los Hostalets de Ceruera hont determina de fer nit. Fonch hospedat en casa de la pubilla Miret y alli sopa y dormi.

E VINGUT lo dia de diumenge que comptauem *12.* de dit mes de Juny a la matinada arriba en dit lloch dels Hostalets lo noble don Aleix de Semmanat ab tota sa gent hont feu alto. E dit s.[r] Conseller conuida a dinar a dit s.[r] don Aleix m[estr].[e] de Camp y a tots los demes Capitans de son tercio.

Despres de hauer dinat se comensa a disposar lo bagatge y lo s.[r] don Aleix comensa a disposar sa gent, y entre las tres, y quatre de la tarde parti dels Hostalets acompanyat dels s.[rs] consultors y demes familia y arriba fins lo Conuent de s.[t] Francesch de dita Vila que esta construit fora de aquella y alli deualla de son Cauall fent lo mateix los s.[rs] Consultors y demes officials a effecte de sperar que arribas lo tercio. Y en lo entretant ana en la Iglessia de dit monastir y feu oracio al Glorios sant Antoni de Padua, per celebrarse aquell dia en dit Conuent sa festa, E despres sen hisque de dita Iglessia ys segue en un banc aguardant lo tercio lo qual arriba molt prest y encontineut puja a Cauall y entra en la Vila de Ceruera ab la forma seguent; ço es la trompeta del s.[r] Conseller dauant, e despres immediadament los porrers ab sas massas altas, y tras ell se seguia lo s.[r] Conseller a cauall sens gramalla y sols ab sa insignia, y a son costat a ma esquerra lo s.[r] don Aleix de Semmanat m[estr].[e] de Camp, tras dels quals venia tota la gent de guerra en forma de batallo portant la vanguardia lo capita Pere Pau Gorchs, e immediada-

ment despres venia tota la demes gent de familia de dit s.r Conseller, y ab esta forma entrá en dita Vila de Ceruera y feu son alojament en casa de ..... (1) Miro de dita Vila, y apeat que fonch de son Cauall encontinent lo vingueren a vissitar molts Cauallers y capitans aixi de son tercio, com del batallo donantli la ben vinguda.

POCH apres que fonch arribat en dita Vila arriba en casa del s.r Conseller lo d.or Joseph Puig lo qual porta una embaxada de part dels Pahers de dita Vila, donant de part de aquells la benuinguda a dit s.r Conseller.

E sent ya vespra arriba en casa del s.r Conseller munsiur Bomba ab una Carta del ex.m s.r Duch de Cardona Virrey y Capita general del present Principat, ab la qual sa ex.a doná la ben vinguda al s.r Conseller y li notifica lo molt que conuenia que lo mes prest li fos possible se posas volta de Balaguer y alli li enuiaria lo orde de lo que se hauia de fer.

LO DILLUNS SEGUENT que comptauem 13. de dit mes entre las set y vuyt de la matinada ab molt gran cautela y secret y acompanyat dels s.rs Consultors y alguns officials y de monsiur Bomba parti de la Vila de Ceruera (hauent abans de partir dexat expres orde al s.r don Aleix de Semmanat m[estr].e de camp de que marxas ell y tota sa gent a la Vila de Bellpuig y de aquella no hisques fins tant tingues altre orde) y arriba en la Vila de Agramunt molt impensadament y ab gran descuit dels habitants de aquella per anar ab tota cautela per causa que lo enemich solia campejar aquells camins per lo qual lo s.r Conseller portaua en destre deu Caualls de sa Ex.a molt bons per si acas li era forsos retirarse. Pesá molt als pahers de aquella Vila de que lo s.r Conseller hagues vingut tant impensadament perque hauian determinat de ferli entrada en demonstratio del gran contento tenian en sa vinguda. Fonch hospedat en Casa la s.ra Marianna de Solanes Viuda de Pere de Solanes mercader de dita Vila y se li feu molt honrrat alojam[en].t En continent fonch apeat de son Cauall los Pahers de dita Vila enuiaren a dit s.r Conseller un refresch de molta confitura y vi lo millor se troba juntament ab un molto y molt pa perque sa senyoria y tota sa familia refrescassen, lo que dit s.r Conseller agrahi molt.

E dit dia essent ya fosch vingue en casa lo s.r Conseller lo

(1) En blanch.

d.r miser Lloreda ab un recado dels Pahers de dita Vila contenint en si donarli la benuinguda portant ab dit recado un present de capons y pollastres, un molto y dos garrafons de vi molt bo en proua del contento hauian tingut en sa vinguda. Lo s.r Conseller se alegra molt del bon fauor li feya la Vila.

Dimars de dita semmana que comptauem 14 de dit mes de Juny los s.rs Hyeronim de Calders y Joseph de Nauel ab companya de Joseph Soldeuila escriua rational y majordom del s.r Conseller y de Jaume Ribas secretari y demes officials y criats anaren en Casa de la Vila en forma de embaxada hont trobaren los Pahers dalt en la sala, y sentats ço es dit s.r Hyeronim Calders consultor antich a ma dreta del Paher en Cap y lo s.r Joseph de Nauel entre lo Paher en cap y segon y los demes en los banchs quey hauia en dita sala; dit s.r de Calders consultor antich digue y refferi a dits Pahers lo molt hauia estimat lo s.r Conseller lo fauor y demonstratio de voluntat que ells dits Pahers en nom de tota la Vila li hauian fet, y que en son cas y lloch ne faria sabidor al saui Consell de cent perque gratificas semblants serueys. Y dit Paher en cap respongue a dit s.r Calders que lo zel y bon desitg que aquella Vila aportaua vers lo s.r Conseller y Ciutat de Bar[celon].a nos conformaua de molt ab las obras y demonstracions feya la Vila, pero que aquexa falta la supliria la bona voluntat dels habitants la qual sempre en tot y per tot restaua subordinada al manament de dit s.r Conseller y Ciutat de Bar[celon].a y que hauia pesat molt a daquella Vila que lo s.r Conseller fos vingut tant al descuyt per lo qual no hauia pogut cumplir ab la deguda obligacio. E fet dit rahonament dit s.r de Calders y Nauel y demes sen anaren.

Dinaren aquell dia ab lo s.r Conseller dits Pahers, lo s.r don Joseph de Pons s.r de Monfalco qui arriba en dita Vila per besar les mans al s.r Conseller, Munsiur Bomba y altres Cauallers y naturals de dita Vila.

Estigue detingut lo s.r Conseller en dita vila de Agramunt dos dies per causa que esperaua un comboy de Caualleria lo hauia de comboyar fins la Ciutat de Balaguer, com ab tot effecte arriba a la tarda lo Capita Borrell ab cent caualls de comboy, al qual lo s.r Conseller rebe ab molt gran alegria y contento. Portá aixi mateix ab sa comp[any].a Cent presos del exercit enemich que seran rendits a Castello de Farfanya entre los quals y era tambe lo gouernador de la plasa, als quals encarceraren en

lo Castell de dita Vila de Agramunt. Portá aixi mateix noua com los enemichs hauian volgut donar escalada a la Ciutat de Lleyda per tres vegadas pero que nols hauia reegit lo intent perque los de dintre los hauian rejasat valerossissimament y ne hauian mort dels enemichs mes de trescents y entre altres moltas personas de compte. de la qual noua dit s.[r] Conseller se alegra molt y de prompte dona orde se cantas una salue a cant de orgue en la qual assisti dit s.[r] Conseller s.[rs] Consultors, s.[r] don Pedro Soler camarada de dit s.[r] Conseller, s.[r] don Joseph de Pons y demes officials y altres cauallers de dita Vila ab comp[any].[a] dels Pahers donant gracias a nostre s.[r] y humil verge Maria de tant felis succes. E acabada dita salue dit s.[r] Conseller hisque de la Iglessia y conuida a sopar a dit Capita Borrell, don Joseph de Pons y altres Cauallers de dita Vila.

Entre las sis y las set horas del mati dimecres que comptauem 15. parti lo s.[r] Conseller de dita Vila de Agramunt acompanyat dels s.[rs] Consultors, s.[r] don Pedro Soler, s.[r] don Joseph de Pons y demes officials via de la Çiutat de Balaguer, en la qual arriba dit dia entre las nou y deu horas del mati, y abans de entrar en la Ciutat dauant lo monastir y Conuent dels frares de s.[t] Domingo encontra ab dos personas a cauall que venian dirigidas de part dels Pahers de dita Ciutat, los quals donaren la benuinguda a dit s.[r] Conseller y tots junts arribaren fins al portal en lo qual trobaren un tercio de infanteria francesa posats en ala de una part y altra, tirant y galejant ab molta gallardia. Gouernaua dit tercio y altres dos mes les hores munsiur Delaranda gouernador tambe de la plassa lo qual tambe hisque a recebir a dit s.[r] Conseller fora lo portal y anant caminant la riera encontra ab dos tercios mes de infanteria francesa aixi mateix posats en ala y galejant: era m[estr].[e] de camp de un tercio monsiur de Perigont, laltro tercio regia monsiur de Mompeyro, y del altro era m[estr].[e] de camp monsiur de Auendoy, y aixi caminant per alguns Carrers arriba fins en la Casa que solia ser de Hyacintho Reguer Caualler en la qual per ser bona y aproposit per sa senyoria y familia fonch hospedat; estaua dita Casa inhabitada per hauersen passat dit Hyacintho Reguer al exercit Enemich y sos bens aplicats a la corona del Rey Christianissim s.[r] nostre = Casi encontinent fonch arribat en dita Ciutat lo s.[r] Conseller y alotjat en dita Casa arribaren en aquella monsiur de Tarray m[estr].[e] de Camp General de la

Caualleria francesa, lo s.[r] don Joseph de Ardenya m[estr].[e] de Camp General de la Caualleria Catalana y molts altres Cauallers aixi francesos com Catalans los quals venian de part de sa Ex.[a] donantli la benuinguda y refferintli com sa ex.[a] hauia ordenat fer exir tot lo exercit en forma a rebrerlo, pero no hauia pogut posarho en exequutio a causa de hauerse precipitat en sa vìnguda perque entenia sa ex.[a] hauria entrat mes tart, e acabat dit rahonament sen anaren. Conuida a dinar les hores lo s.[r] Conseller al dit don Joseph de Pons y estant dinant vingue a donar la benuinguda monsiur Delegre superintendent de les armades al qual sa senyoria feu sentar en taula a dinar. Estant dinant aixi mateix vingueren a dar la benuinguda a dit s.[r] Conseller tots los atambors dels tercios aixi francesos com Catalans als quals mana sa senyoria donar estrenas molt bonas. E entre las dos y tres horas de la tarde arribaren en Casa del s.[r] Conseller los Pahers de dita Ciutat acompanyats de molta gent de dita ciutat y venian sens gramallas ni porrers sino sols ab les insignias consulars: segueren a ma squerra del s.[r] Conseller y li donaren la benuinguda y despres de hauer passat diuersos colloquis sen anaren. En lo discurs de la tarda vingueren a vissitar al s.[r] Conseller molts Cauallers francesos officials de guerra y mestres de camp y Capitans aixi del tercio de la Ciutat com dels tercios del batallo donantli tots la benuinguda, molts dels quals soparen ab dit s.[r] Conseller. Vingueren tambe dita tarde a donar la benuinguda a dit s.[r] Conseller lo D.[or] Feliciano Graell del Consell de sa Mag.[t] xp.[ma] y lo D.[or] m.[r] Fran.[c] Morell de Bellpuig persona molt intelligent en negocis. Essent ya vespra y hauent sopat lo s.[r] Conseller arriba la vanguardia del exercit per passar lo pont perque alaltra part del riu se pogues comboyar y disposar en forma de squadro y anar volta del enemich, = passa aixi mateix tota la Caualleria aixi catalana com francesa, y lo s.[r] Conseller les hores resolgue exir a veurer sa ex.[a] y aixi acompanyat dels s.[rs] Consultors y demes Cauallers que hauian sopat ab sa senyoria, ab atxas ensesas, hisque volta del hun portal a rebrer sa ex.[a] y essent alli sabe que ya sa ex.[a] hauia passat lo pont per lo qual li fonch forsos tornarsen a casa. Sabe sa Ex.[a] que lo s.[r] Conseller lo cercaua y aixi encontinent li enuia un recado dientli ab ell que si per cas no tenia cosa de conuenientia que comunicarli procuras en reposar la nit y que al apuntar lalba ab tota sa gent partis de Balaguer y sa ex.[a] lo

esperaria al cap del Pont ab tot lo exercit posat en forma de squadro y aixi lo s.[r] Conseller mana se posas a punt lo bagatge perque se hauia de marxar molt mati.

Al apuntar lalba del dia de dijous que comptauem *16* de dit mes que deuian ser entre las tres y quatre horas parti lo s.[r] Conseller ab tota sa gent y bagatge de Balaguer acompanyat tambe de munsiur Delegre persona molt estimada de sa ex.[a] a la volta del nostre exercit y passat lo pont troba al s.[r] Virrey lo qual li feu molt gran merce yl prengue per la ma donantli la benuinguda y ab aquesta forma anaren a regonexer totas las tropas de Caualleria y infanteria y tornantsen lo dexa al cos del exercit hont era la infanteria Catalana posat dauant de tot lo tercio en son puesto de Coronell y sa ex.[a] sen ana. Ab aquesta forma esquadronats marxa tot lo exercit volta del lloch de s.[ta] Maria de Sidamunt y arribats en aquell feren alto restant tot lo exercit baix a la plana deues Lleyda, y dit s.[r] Conseller sen puja ab tota sa gent a dit lloch y se alotja en una Casa la millor se troba en aquell per ser totas dirruidas y spalladas: solia lo s.[r] Virrey posar y alotjarse en aquella, y per fer merce a sa s.[ria] lay dexa y sen ana a altre. Fonch la marxa aquell mati molt cansada per ser llarga y lo gran sol y calor fatigar molt la gent y despres arribar a puesto tant incommodo que nos troba aygua per beurer ni cosa per menjar y aixi del que lo s.[r] Conseller portaua conuida a dinar al s.[r] don Joan Semmanat m[estr].[e] de Camp del batallo y altres capitans y officials de guerra, y estant dinant vingueren a dar la benuinguda los atambors dels tercios als quals mana estrenar com es costum. Al sopar se hauia feta preuensio de alguna prouisio y aixi conuida a molts altres capitans alferes y officials de guerra y en hauer sopat per estar cansat sen ana a reposar.

DIUENDRES als *17*. de dit mes aixi mateix entre las tres y quatre de la matinada ab orde de sa ex.[a] parti de dit lloch de santa Maria de Sidamunt ab tot lo exercit esquadronat en la forma alt dita volta del lloch de Artesa en lo qual arriba entre las deu y onse horas del dia y feu alto restant aixi mateix lo exercit baix a la plana de Lleyda. Fonch alotjat sa s.[ria] en una Casa de las millors se trobaren en dit lloch per ser casi las demes spalladas y hauer dexadas aquellas los habitants a ocasio del enemich. Conuida a dinar lo s.[r] Conseller al s.[r] don Joseph de Ardenya, don Fran.[co] Caluo, don Grau Alemany y altres Caua-

llers y capitans dels tercios del batallo. Y entre las sinch y sis horas de la tarde rebe un recado de sa ex.ª dientli que importaua molt no restar aquella nit alli y que aixi donas orde en que lo bagatge se disposas perque conuenia molt marxar. Lo s.r Conseller mana promptament disposar lo bagatge y de peus menja un bosi y a tota presa ab tot lo exercit marxa volta del lloch de Sudanell en lo qual arriba entre las deu y onse horas de la nit restant tot lo exercit baix a la plana dauant Lleyda. Fonch alotjat en Casa de Miquel Aran la qual y tot lo lloch estaua inhabitat per causa del enemich. Y per ser estada la marxa molt cansada de prompte sen ana a reposar.

Vingueren a donar la benuinguda a dit s.r Conseller disapte als 18 de dit mes a la matinada molts trompetas ab sos clarins als quals mana donar albricias; E dit dia conuida a dinar alguns Cauallers Catalans.

Als 19. de dit mes que era Diumenge en lo dit lloch de Sudanell conuida a dinar y sopar al s.r don Aleix de Semmanat m[estr].e de Camp del tercio de la Ciutat al s.r Mariano Viues sargento major y alguns Cauallers francesos y Catalans capitans y alferes del tercio de la Ciutat.

Dilluns que comptauem vint de dit mes aixi mateix conuida a dinar al s.r de Tarray m[estr].e de camp general de la Caualleria francesa, al marques de Latruza mariscal de Camp, a monsiur Delegre superintendent de las armadas, a dit s.r don Aleix de Semmanat, s.r Mariano Viues, s.r don Joseph Çacosta m[estr].e de Camp y gouernador dels tercios del batallo, s.r don Fran.co Caluo s.r don Joseph Olmera s.r don Grau Reguer, s.r don Grau Alemany s.r Anton Bru y altres molts capitans tant francesos com Cathalans. E despres de hauer dinat lo s.r de Tarray ab com[pany].ª del s.r Joseph de Nauel s.r don Pedro Soler y los alt dits Cauallers anaren a batre la strada y regonexer la costa acompanyats tambe de molts Cauallers francesos que per dit effecte vingueren ab sos caualls. E dit s.r Conseller sen deualla al quartel a comensar a passar mostra de sa gent.

Lo s.r Conseller dimars als 21. de dit mes se lleua molt mati y entre las sinch y sis horas sen deualla al quartel a continuar la mostra que lo dia abans hauia comensada per passar aquella ab la fresca a causa del gran calor feya entre dia, y en ser la hora del dinar conuida a dalguns Cauallers capitans de son

tercio. y aixi mateix en hauer dinat sen torna al quartel a continuar la mostra comensada.

Dimecres als 22. de dit mes aixi mateix entre las sis y set del mati sen deualla al quartel y acaba de passar la mostra y despres sen torna a casa a dinar.

Dijous als 23. de dit mes conuida a dinar a molts Cauallers francesos y personas de compte, y a la tarde arriba en casa de dit s.r Conseller monsiur Baso secretari de sa ex.a y de part sua li feu a saber com monsiur Baltasar entre Corbins y Lleyda hauia pressos sexanta Caualls del enemich, vint y sinch mulets y vuytanta presoners: de la qual noua sa senyoria y s.rs Consultors se alegraren molt y feu de resposta a dit monsiur Baso secretari que digues y refferis a sa ex.a lo gran jubilo y contento hauia rebut ab semblant noua y que estimaua en nom de la Ciutat de Bar[celon].a lo gran cuydado tenia sa ex.a en consolarla ab semblants nouas y que no dexaria en tot cas de ferne sabidors als s.rs Consellers perque fossen participants de consemblant alegria.

Feu Collatio sa senyoria de hora y despres sen deualla al quartel ab companya de dits s.rs Consultors, s.r don Pedro Soler, s.r don Grau Reguer y molts altres Cauallers Catalans y familia sua, y alli feu esquadronar tot son tercio per celebrar com es costum entre soldats y en Cathalunya la festa tant regosijada se acostuma quiscun any fer del Glorios precursor s.t Joan Batista; los mestres de Camp dels tercios del batallo feren lo mateix y sa ex.a feu aportar sis pesas de artilleria las quals encararen dauant Lleyda y aixi esquadronats dits tercios sen muntaren a una colina quey hauia dauant Lleyda, a fi de celebrar dita festa. No volgue sa ex.a tiras ningu que primer no se hagues vist lo modo y manera que se aportaua la Ciutat de Lleyda; y aixi essent ya fosch comensa la ciutat de Lleyda a tirar y galejar ab molt gran bisarria tant ab mosqueteria com ab pesas de artilleria. Lo Castell feu molts fochs y lo campanar de la seu tira aixi mateix molta mosqueteria celebrant dita festa y donant ab lo damunt dit animo als soldats de fora pera que no desmayassen en la empressa portauen. Vist lo sobredit per sa ex.a dona orde que tirassen los tercios y aixi immediadament comensaren los tercios de infanteria francesa a tirar y despres lo batallo y ultimament lo tercio de la Ciutat. Acabat de tirar la mosqueteria se tiraren sis pesas de artilleria ab bala, e tiradas ditas

pesas torna altra vegada a tirar la Ciutat de Lleyda, y despres altra vegada los tercios de defora de la infanteria francesa y catalana y pesas de artilleria y aço per tres vegades ab tant lindo ayre gallardia y bissarria que parexia sen entraua lo mon. Prengue gran animo sa ex.a y tambe lo s.r Conseller vent que Lleyda se era aportada tant valerosament per lo qual se prometeren qualseuol felis succes. Los Castellans que eren en las trinxeras dauant Lleyda feren aixi mateix molts fochs pero no tiraren ni galejaren. La festa y lo aplauso fonch molt gran ab que se acrecentaren los animos de cada hu en particular y despres lo s.r Conseller sen torna a casa a reposar.

E VINGUT LO DIUENDRES a *24.* dia del Glorios s.t Joan lo s.r Conseller se lleua molt mati y se vesti de gala los s.rs consultors y demes Cauallers feren lo mateix y acompanyats dels demes officials sen deualla al tercio per ohir missa la qual digue son capella cantada en honrra del Glorios sant Joan, e despres de ohida missa sen torna a Casa y conuida a dinar a molts Cauallers francesos y catalans, y alguns capitans y alferez vingueren dit dia a dar lo bon dia al s.r Conseller las trompetas ab sos clarins, y los atambors dels tercios aixi mateix als quals mana donar albrisias.

Als *25.* de dit mes que era disapte enuia sa ex.a al s.r Conseller Coronell un tinent de la sua guarda lo qual de part de sa ex.a digue al s.r Conseller que per cosas de conuenientia volie anar a sa posada y que per dit effecte manas auisar al s.r don Joseph de Ardenya m[estr].e de camp general de la Caualleria Catalana, s.r don Joseph Çacosta y s.r don Joan Semmanat mestres de camp dels tercios del batallo. al que respongue lo s.r Conseller que estimaua molt la honrra y fauor li feye sa ex.a y que auisaria a dits officials de guerra. No aguardá lo s.r Conseller que sa ex.a vingues en sa casa sino que de prompte ab companya de dits officials ana en sa Casa a besarli las mans. En la Junta se tracta y disposa lo conuenient al socorro de la plassa de Lleyda honrrant molt sa ex.a a dit s.r Conseller donantli lo millor lloch y volent donas primer son vot Empero dit s.r Conseller fent la estimacio deguda a tanta cortesia li suplica tingues a be donassen primer son parer los s.rs Cabos francesos y catalans conforme ho feren al parer dels quals se aderi sa senyoria.

Diumenge als *26* de dit mes conuida a dinar a monsiur A 26. Conuit.

Bausach tinent de General, monsiur de Tarray m[estr].e de camp general de la Caualleria francesa, monsiur de la Ferrucera tinent general de dita Caualleria, al s.r Marques de Latruza mariscal de Camp, monsiur Bomba, y al general de la artilleria y altres molts Cauallers francesos, al s.r don Joseph de Ardenya, s.r don Hyeronim Tamarit, s.r don Grau Reguer, s.r don Fran.co Caluo, s.r don Grau Alemany, s.r Antoni Bru, s.r don Hyacintho Vilanoua, s.r don Joseph Olmera, s.r don Fran.c de Oris y altres Cauallers Catalans.

A 27. marxa de Juaneda.

E dilluns als 27. de dit mes ab orde de sa ex.a a las quatre horas de la matinada ab tot lo exercit en forma ana marxant ab la forma alt dita la volta de la vila de Juaneda que es una vila del ex.m s.r Duch de Cardona virrey y capita general en lo present principat de Cathalunya y arribat en aquella feu alto ab tota sa gent y demes infanteria y se alotja en Casa de Joseph Caldaro pages y balle de dita vila hont dina sopa y dormi. Fou aquell dia molt cansada la marxa per no trobarse aygua per refrescar.

A 28.

Estigue tot lo dimars seguent de 28. de dit mes lo s.r Conseller en dita Vila de Juaneda y alli conuida a molts cabos francesos y Catalans.

A 29. Belluis.

E lo dimecres als 29. entre las sinc y las sis del mati lo s.r Conseller sen ana a la Iglessia de dita Vila y en aquella ohi la missa que digue son capella E apres ab la forma alt dita parti volta de la vila de Belluis en la qual arriba a las nou horas del dia y feu alto. Feu son alotjament en casa de Joan Borras de la Fuliola y alli dina sopa y dormi.

A 30. Vissita nostra s.ra

Als *30* de dit mes dijous, dit s.r Conseller a las sis horas del mati acompanyat de tota sa familia ana a vissitar la deuota y miraculosa Imatge de nostra senyora de Belluis, construida fora los murs de dita Vila en un Conuent de frares de la sanctissima Trinitat que dista de dita Vila poch manco que un quart de llegua; ohi missa en la Capella hont esta dita nostra s.ra la qual digue son capella, y despres de ohida missa sen entra a veurer lo Conuent y lo ministre lo feu pujar a la sua celda y li dona un refresch y a sa familia tambe, passaren en dita celda diuersos colloquis y despres sen torna en dita Vila acompanyat dels s.rs don Hyacintho Vilanoua s.r don Fran.c de Oris s.r don Joseph Olmera s.r Hyeronim Cornet y de Sacirera que tambe hauian anat lo mateix dia a vissitar nostra s.ra y foren conuidats

per dit s.r Conseller a dinar. A la tarde de dit dia rebe un recado de sa Ex.a per monsiur Baso son secretari dientli que per cosas de conuenientia hauia menester tenir conferencia ab sa senyoria y lo s.r Conseller respongue a dit monsiur Baso son secretari que de prompte acudiria a besar les mans a sa Ex.a com ab tot effecte ab companya dels s.rs consultors y officials de guerra ana a casa sa Ex.a hont se tingue Junta acerca del negoci corrent. y dona orde al s.r conseller de que al sendema demati partis ab tota sa familia pera Balaguer y que alla li donaria lo orde del que hauia de fer. recado del s.r Virrey.

MANA lo s.r Conseller en ser tornat de dita Junta que peral sendema demati se posas a punt lo bagatge y aixi ab tot effecte diuendres al primer de Juliol a las quatre horas de la matinada hisque de dita Vila de Belluis y sen ana acompanyat de monsiur Delegre y de molts altres Cauallers francesos y Catalans y familia sua a la Ciutat de Balaguer, sens lo tercio a la qual arriba a las set horas del mati y feu son alojament en la matexa casa que hauia estat laltra vegada que solia esser de dit Hyacintho Reguer. 1. Juliol. marxá a Balaguer.

Als 2. de dit mes de Juliol disapte en dita Ciutat de Balaguer conuida a dinar al s.r don Aleix de Semmanat m[estr].e de Camp de son tercio, s.r Mariano Viues, al D.or y capita Hyacintho Ballester y altres Capitans y Alferes Catalans. Aixi mateix lo diumenge a 3. de dit mes conuida a dinar als damunt dits y al s.r don Grau Reguer y don Jayme Callar y altres capitans. A 2. Conuit.

Desde lo dilluns que comptauem 4. de dit mes de Juliol fins lo diuendres de dita semmana que comptauem 8. ana continuant lo s.r Conseller lo conuidar a dinar y sopar a molts Cauallers francesos y catalans y molts altres officials de guerra. A. 4. 5. 6. 7. 8. conuits.

E lo disapte de dita semmana als 9. de dit mes despres de hauer dinat lo s.r Conseller vingueren en sa Casa monsiur de Tarray y monsiur de la Ferrucera acompanyats de molts altres Cauallers francesos als quals mana sels aparellas promptament un dinar, e encontinent hagueren dinat sen anaren. A 9.

Foren conuidats del s.r Conseller diumenge als *10* de dit mes lo s.r don Aleix de Semmanat, s.r Mariano Viues s.r don Jayme de Erill m[estr].e de camp del batallo y a molts altres Cauallers francesos y entre altres lo ingenier major. A 10.

Continua lo s.r Conseller fer semblants conuits desde lo A 11. 12. 13. 14. 15. conuits.

dimars que comptauem 11. fins lo diuendres de la dita semmana que comptauem 15. conuidant ab ells moltas personas de compte.

A 16. la vanguardia del marques de Larue.

Disapte als *16* de dit mes arriba en la Ciutat de Balaguer la vanguardia del exercit del marquez de Larué a la matinada, y a la tarde entra lo regiment de Campanya tota gent bisarra y gallarda.

A 17. ana a missa al s.t Xpo.

Diumenge als 17. de dit mes se lleua molt mati lo s.r Conseller y mana als verguers se posasen a punt perque volia anar a oyr missa al sant Xpo. ab sa gramalla com en effecte se la vesti fent lo mateix los verguers y aixi vestits y acompanyat lo s.r Conseller dels demes officials y dels s.rs Consultors y altres Cauallers a cauall ab son Cauall ana marxant en la forma seguent ço es la trompeta dauant, los verguers immediadament seguents y despres lo s.r Conseller juntament ab lo s.r Joseph de Nauel Consultor modern a ma esquerra tambe ab son Cauall y lo s.r Hyeronim Calders Consultor antich al extrem del bordo tambe ab son Cauall y despres molts altres Cauallers Catalans y officials del s.r Conseller. ab aquesta forma puja lo s.r Conseller dalt al Conuent de las monjas franciscas en la Iglessia del qual esta la santissima Imatge del sant Xpo. y en lo altar major de aquella; entraren tots en dita Iglessia y despres de hauer pressa aygua beneyta arribaren fins lo altar major y alli se agenolla per fer oracio y promptament se tiraren les cortines y resta descuberta dita Imatge del sant Xpo. y en lo entretant se canta un miserere y acabat aquell se tornaren a tirar les cortines y resta cuberta dita Imatge. Solia estar abans en altra Capella de dita Iglessia en la qual estigue mes de siscent[s] anys pero lo any vint y sis la Mag.t del Rey de Castella ab comp[any].a del serenissim infant don Fernando Cardenal son germa y del Condestable de Castella y del duch del Infantado y altres titulars de Castella que vingueren ab sa Mag.t en Cathalunya la transferiren de dita Capella al altar major celebrantse aquell dia molt gran festa en dita Iglessia. Está fundada la confraria de la minerua en dita Iglessia del sant Xpo. y per ser aquell diumenge lo ters de dit mes en lo qual se acostuma celebrar tot lo any dita festa de la minerua ana lo s.r Conseller a oyr missa y aixi a las deu horas se descubri lo santissim Sacrament y los Capallans comensaren lo offici a cant pla: predicá lo d.or Raphel Ribelles en sacra Theologia, y capella del palau de la Comptesa. y [al] alsar Deu

las monjas de dit monastir cantaren un villansico a dos cors. Lo tercio de Barcelona feu la salua ab gran gallardia, y acabat dit offici se feu per lo rededor de la Iglessia la professo acostumada de la minerua. Portaren lo talam lo s.r Conseller, lo s.r Hyeronim Calders lo s.r don Aleix de Semmanat, lo s.r Joseph de Nauel, lo s.r Mariano Viues y lo s.r don Grau Reguer. acompanyaren aixi mateix la professo molts altres Caualler Catalans y officials del s.r Conseller los quals apres de reseruat lo SS.m Sacrament combregaren tots al peu del altar, fent lo mateix molts soldats del tercio. E fet tot lo sobredit dit s.r Conseller sen torna a Casa ab la matexa forma alt dita acompanyat de molts altres Cauallers als quals conuida a dinar.

Aduerteixse que mentres lo s.r Conseller estigue ohint dit offici segue ab la forma seguent ço es Primer sa s.ria despres lo s.r don Aleix, despres lo s.r Hyeronim Calders consultor antich, despres lo s.r Joseph de Nauel consultor modern, despres lo s.r Mariano Viues y lo s.r don Grau Reguer tots ab un banch. Agraduatio.

DILLUNS als 18. de dit mes dit s.r Conseller aixi mateix conuida a dinar a molts Cauallers Catalans y a la tarde de dit día arriba monsiur de Santgerman acompanyat de molts altres Cauallers francesos y dona auis a dit s.r Conseller com dimars demati hauia de partir tot lo exercit deues las trinxeras del enemich y que se tingues confiansa en nostre s.r que donaria felis succes a nostres armes. Lo s.r Conseller mana de prompte donar un refresch a dits Cauallers y despres de hauer refrescat promptament sen anaren. Al vespra vingue lo s.r de la Ferrucera acompanyat aixi mateix del s.r don Joseph de Ardenya y de molts altres Cauallers francesos y dona lo mateix auis al s.r Conseller y li feu asaber com lo s.r Virrey hauia determinat que sa senyoria restas per gouernador de la plassa de Balaguer y li dona lo orde hauia de tenir en lo gouern de dita plasa. A 18. auis de la marxa del exercit.

Ab lo desitg que lo s.r Conseller tenia de veure marxar son tercio y veure lo camp format per anar acometre las trinxeras se lleua molt mati y acompanyat dels s.rs Consultors y demes officials sen ana dalt del sant Xpo. hont estaua tot lo tercio aguardant orde del s.r Virrey per marxar y quant fou dalt troba que lo tercio no podia marxar encara perque no hauia vingut lo orde de sa ex.a Les hores lo s.r Conseller acompanyat dels s.rs Consultors y altres Cauallers que eren dalt de la montanya y dels demes officials ana regonexent tota la Montanya y a la

tornada se atura en la Iglessia del sant Xpo. en la qual ohi missa y despres sen torna a casa. Entre las onse y dotse horas de dit dia vingue orde del s.r Vjrrey de que marxas tot lo exercit volta de las trinxeras del enemich Y aixi a la una hora passat migdia comensa de marxar tot lo exercit volta de ditas trinxeras restant lo s.r Conseller ab tota sa gent de familia en la Ciutat de Balaguer de la qual plasa era Gouernador ab guarda de la companya del capita Hyacintho Ballester y de dos companyas francesas.

Als *20* de dit mes dimecres dit s.r Conseller despres de hauer dinat puja a cauall ab son cauall, y los s.rs Consultors y demes officials feren lo mateix (hauent precehit abans una embaxada aportada per lo sindich de dita Ciutat de part dels Pahers de dita Ciutat contenint en effecte que los s.rs Pahers de dita Ciutat hauian deliberat vista la ocasio y necessitat tant urgent tenir lo santissim sacrament descubert y alli pregar a nostre s.r donas felis succes a las armas del Rey christianissim y Catalanas y que aixi si sa senyoria volia ab sa aucthoritat y presencia volia honrrar aquella Ciutat ho rebrian a particular merce de sa senyoria) y ab aquexa forma sen puja a la Iglessia colegial de dita Ciutat nomenada santa Maria y com fou dalt apeat de son cauall hauent fet lo mateix los demes entra en dita Iglessia y hauent feta oracio, los Canonges y beneficiats y la capella ab professo arribaren fins lo altar major cantant a cant de orgue lo himne *Pange lingua Gloriosi* &c. y essent alli descubriren lo ss.m sacrament y despres sen tornaren al cor y comensaren vespras a dos cors y estant dient lo tercer psalm arribaren los Pahers de dita Ciutat vestits ab sas gramallas de domas y los porrers tambe ab sas gramallas y massas altas los quals foren agraduats ab la deguda forma al costat del s.r Conseller y acabadas vespras ab la matexa forma alt dita lo clero ab proffesso y cantant dit Himne a cant de orgue arriba en lo altar major y tingue poch mes de un quart de oracio mental pregant a nostre s.r per lo bon succes de las armas Catalanas y despres se enserra lo santissim sacrament y los Pahers de dita Ciutat se despediren de dit s.r Conseller y sen anaren, y lo s.r Conseller torna a pujar a Cauall y acompanyat de dits s.rs Consultors y familia sen puja a la Rapita que es una torre y heretat del noble don Hiacynto Reguer per descubrir Lleyda y veurer sis conexeria sis daua batalla. y hauent estat en dita torra per espay de mes de una hora no hauent descubert res sen torna a Casa.

FONCH molt matiner lo s.r Conseller al sendema dijous 21. de dit mes ab lo gran desitg y bon zel que tenia del bon succes de nostras armas y aixi acompanyat de sa familia ab son cauall camina un bon tros de cami deues Lleyda per veurer sis conexeria res de pelea entre las armadas, y hauent estat parat mes de una hora y no hauent descubert cosa ninguna sen torna a Casa a las nou horas del dia y apearen tots de a cauall, y al cap de un quart torna a pujar a cauall y ab companya dels s.rs Consultors y demes officials sen munta en la Iglessia de santa Maria y arribat en aquella y apeat de son Cauall hauent feta oracio los canonges, beneficiats y capella ab la matexa cerimonia dita del dia abans descubriren lo ss.m Sacrament y en aquest interim arribaren los Pahers de dita ciutat ab sas gramallas de domas y los porrers ab sas gramallas y massas altas y se segueren ab la deguda forma al costat del s.r Conseller y despres promptament se comensa lo offici del ss.m Sacrament a dos cors y se acaba a un cor per hauer disminuit en gran manera los cantors en lo interim de dit offici, lo qual acabat se enserra lo ss.m sacrament y los pahers sé despediren del s.r Conseller y sen torna a dinar a sa posada. Dit dia a la tarda tingue notitia com tot lo exercit nostro se retiraua per la gran falta y necessitat y hauia de Ayguas y hauer tambe regonegudas las trinxeras del enemich y ser grandissimas e inexpugnables, de la qual noua lo s.r Conseller se entristi moltissim per veurer que lo succes no reexia segons son bon zel y desitg y que no corresponian al bon zel de la Prouincia.

Diuendres als *22*. de dit mes demati rebe una carta de sa Ex.a que per ser cosa secreta no se ha pogut continuar en lo present dietari. Y a la tarde arribaren del exercit en casa del s.r Conseller molts Cauallers Catalans y li donaren notitia de las grans fortifications y trinxeras del enemich dient que segons eran aquellas los aparexia ser impossible dar lo socorro a la plasa de Lleyda. de lo que rebe gran sentiment veent que son animo y zel que aportaua vers la prouincia no restaua ben lograt. als quals cauallers sa senyoria conuida a sopar.

Disapte als *23*. de dit mes arriba en la Ciutat de Balaguer tot lo exercit que hauia marxat a las trinxeras lo qual solament passa de pas sens fer alto en dita Ciutat. Arriba tambe dit dia lo s.r Virrey a qui sa senyoria ana a parlar y tractaren negocis conuenients a la Prouincia. Arriba la infanteria molt cansada a

causa del gran calor y falta de ayguas y molts soldats malalts, auentsen offegat alguns al passar lo riu. Conuida aixi mateix a dinar dit dia a molts Cauallers aixi Catalans com francesos que venian ab lo exercit: Y al vespra arriba en Casa lo s.[r] Conseller lo noble don Joseph de Ardenya ab companya de altres Cauallers Catalans y francesos: vingue tambe monsiur la Ferrucera al qual los criats ab atxas hisqueren a rebrer un tros lluny de Casa. als quals tambe lo s.[r] Conseller conuida a sopar. E despres de hauer sopat dit s.[r] don Joseph de Ardenya, y s.[r] de la Ferrucera se despediren de dit s.[r] Conseller y aixi mateix acompanyat dels criats ab atxas sen ana cada hu en sa posada.

Entrá de guarda dit dia de disapte en la Iglessia collegial de s.[ta] Maria de dita Ciutat de Balaguer la companya del d.[r] y Capita Hyacintho Ballester de la qual era sargento Pau Robiol y capdesquadra Francesch Mila joue candaler de cera. E vingut lo dia de diumenge que comptauem 24. de dit mes demati despres de hauer oyda missa lo s.[r] Conseller li vingueren nouas com los soldats que eren estats de guarda la nit passada en dita Iglessia de santa Maria hauian despanyada una caxa de las que eran en dita Iglessia y de aquella hauian robat dos corters de cansalada, dos estoualles, un gipo y altres coses de molt poca importancia. Admiras molt del cas lo s.[r] Conseller que soldats de la Comp[any].[a] de guarda y mes sent catalans haguessen perpetrat semblant delicte sent de guarda y sabent que lo motiu principal perque la Prouincia hauia presas las armas per deffensarse del Rey de Castella, era per hauerse atreuit sos soldats a las Iglessias y cremar lo ss.[m] Sacrament: y aixi encontinent enuia a cercar al s.[r] don Aleix de Semmanat m[estr].[e] de camp y al capita Hyacintho Ballester yls mana que ab molt gran diligencia prestesa y vigilancia procurassen aueriguar lo cas, y saber qui eran estats los complices en lo delicte perque entenia castigarlos molt rigurosament y conforme lo cas requeria. Los quals s.[rs] don Aleix de Semmanat y Capita Hyacintho Ballester feran molts grans diligencias en aueriguar lo cas y saber los delinquents quel hauian comes y trobaren ser veritat lo que a dit s.[r] Conseller li hauian refferit y que en dit delicte eran estats complices lo damunt dit Fran.[c] Mila joue Candaler de cera capdesquadra principal promouedor de dit delicte, y Joseph Metge y un altro soldat socios de aquell y lo dit sargento Pau Robiol qui prestá als damunt dits lo consentiment de tot lo qual dits s.[rs] feren

extensa relacio a dit s.^{r} Conseller lo qual encontinent mana fer aprehencio de dits quatre complices delats e, inculpats de dit delicte als quals prengue la deposicio y ab ella confesaren tots de pla culpant en gran manera los demes al dit Fran.^{c} Mila principal promouedor. E lo s.^{r} conseller attesas las ditas confessions y relatio li era estada feta condemna ço es al dit Joseph Metge y altre soldat socios del dit Fran.^{c} Mila principal a galera. y als dits Francesch Mila capdesquadra com a principal promouedor, y Pau Robiol sargento com a prestador de semblants consentiments a mort natural penjantlos en alta forca perque a ells los seruis de castich en pena de dit delicte y als demes en exemple. Conuida a dinar aquell dia lo s.^{r} Conseller als dits s.^{rs} don Aleix de Semmanat m[estr].^{e} de camp y Capita Hyacintho Ballester y a altres Cauallers francesos y Catalans e despres de hauer dinat se executa la sententia de dits

Fran.^{c} Mila capdesquadra }
y Pau Robiol sargento } condemnats a mort y a penjar.

Volgue lo s.^{r} Conseller ab dita sententia als ciutadans de Balaguer com a ben affectes a la Mag.^{t} del Rey de Castella darlos a entendre que dita sententia se era feta per la grauedat del delicte de hauerse perpetrat dintre la Iglessia y tenir Cathalunya aqueix motiu contra los Castellans y que coneguessen que Cathalunya nou sufria ni permetia. Esperaua de cada dia orde lo s.^{r} Conseller per marxar de Balaguer per altra part, y aixi dilluns als *25* de dit mes despres de hauer menjat un bosi de peus vingue monsiur Delegre ab orde de que partis volta de la Vila de Termens y aixi lo s.^{r} Conseller promptament ab los s.^{rs} consultors y familia y acompanyat de dit mosiur Delegre y altres cauallers francesos y Catalans parti de Balaguer per dita Vila, en la qual arriba a las tres horas de la tarda y feu alto en ella, fent son alojament en una casa la mes aproposit se troba y conuida a sopar a tots los cauallers quel hauian acompanyat.

Als *26* de dit mes se lleua molt mati lo s.^{r} Conseller y mana ensellar lo Cauall, fent lo mateix los s.^{rs} Consultors y demes Cauallers Catalans, y lo s.^{r} Virrey tambe y acompanyats tots de tota la demes Caualleria anaren a fer frente al enemich hont estigueren fins a la una hora passat mig dia y despres sen torna a casa y conuida a dinar al general de la artilleria, al s.^{r} de Tarray, al s.^{r} de la Ferrucera al s.^{r} don Joseph de Ardenya y a molts altres cauallers Catalans y francesos.

Dimecres als 27. de dit mes passa lo s.r Conseller ab diuersos colloquis tingue ab diuersos Cauallers tractant ab ells de la feria corrent. E lo dijous als 28. a las sis horas de la matinada ab tots sos officials y molts altres Cauallers son tercio y tot lo exercit y bagatge parti de la Vila de Termens volta de la Vila de Torragrossa y feu alto en ella: posa en una casa la mes apropposit se troba en dita vila y conuida a dinar al s.r don Grau Reguer, s.r don Grau Alemany, s.r don Fran.co Caluo y altres cauallers capitans y Alferes y feu nit en dita vila.

E al sendema diuendres als 29. de dit mes dit s.r Conseller acompanyat de son tercio y del regiment de Campanya y de alguns Cauallers parti de dita Vila de Torragrossa y arriba entre las vuyt y nou del mati en la Vila de las Borjas y alli feu alto y son alojament en Casa de Gabriel Janer hont conuida a dinar al s.r Diego de Vergos y al s.r don Aleix de Semmanat al d.or y Capita Hyacintho Ballester y a altres molts Cauallers. Dit dia a la tarda vingue a besar las mans al s.r Conseller lo s.r Comte Xauot al qual los s.rs Hyeronim Calders y Joseph de Nauel Consultors hisqueren a rebrer al cap de la escala y lo acompanyaren fins la sala hont lo s.r Conseller estaua que tambe lo rebe ab molt gran agasajo y contento yl feu seurer al seu costat en una cadira y aixi sentats digue al s.r Conseller que de secret volia comunicarli certs negocis y les hores dits s.rs Consultors y demes que estauen en la sala se apartaren y aixi estigueren parlant per espay de un bon rato. Lo que comunicaren nos pot continuar en lo present dietari per ser cosa secreta. E despres entraren tots en la sala y estigueren conuersant ab dit s.r Comte altre bon espay de temps mentres se aparellaua un refresch que lo s.r Conseller mana ordenar per dit s.r Comte com ab tot effecte despres se li dona. E al cap de altre rato se despedi ab molt gran cortesia acompanyantlo aixi mateix fins al cap de la escala los s.rs Consultors y lo s.r Conseller. Dit dia poch apres que lo s.r Comte sen fou anat vingue Pacia Roca secretari del s.r Virrey ab un recado de sa ex.a dientli ques seruis lo mes prest li fos possible veurerse ab sa ex.a y dit s.r Conseller respongue que en lo punt aniria a besar a sa ex.a las mans com en effecte acompanyat dels s.rs Consultors y alguns officials ana en casa de sa ex.a ab qui estigue conuersant un rato y despres se despedi y sen torna a casa y dona orde se dispongues lo bagatge per lo sendema demati perque se hauia de marxar volta del monastir

y Conuent de Poblet. de la qual noua restaren molt contents tots los de sa familia y despres sopa en dita casa y dormi.

Als *30* de dit mes disapte parti dit s.r Conseller a las quatre horas de la matinada de dita Vila de las Borjas volta del monastir de nostra s.ra de Poblet en lo qual arriba entre las deu y las onse del mati. Hisquerenlo a recebir a la primera porta de dit monastir lo R.nt pare Prior ab companya de quatre ,o, sinch monjos dels mes graues de la Casa y de prompte deualla de Cauall lo s.r Conseller y demes officials y lo pare Prior y demes monjos li donaren la benuinguda tornantse la salut los uns als altres ab molt gran cortesia significantli dit pare Prior que per trobarse fora lo s.r Abad no hauia pogut fer sa obligacio notificantli lo gran contento tenian los demes religiosos de sa vinguda y quels hauia pesat molt que sa senyoria nols hagues manat auisar perque haguessen pogut acudir a sa obligacio y ab aquestas rahons arribaren fins la Iglessia de dit monastir y fins al peu del altar major y alli feu oracio dit s.r Conseller, s.rs Consultors y demes officials juntament ab dit R.nt pare prior y demes monjos quel acompanyauen y despres de feta oracio hisqueren de la Iglessia y dit pare prior y demes monjos acompanyaren dit s.r Conseller fins los quartos del s.r Abad los quals li donaren per posada per ser los millors de tota [la] Casa = mana de prompte dit R.nt pare prior aparellar un dinar molt sumptuos per dit s.r Conseller y demes de sa familia de que sa senyoria resta molt agrahit.

Diumenge als 31. de dit mes fonch molt matiner lo s.r Conseller per ohir missa, la qual ohi tot sol en una capella que es dintre dels matexos quartos hont posaua y en ser acabada dita missa rebe lo ss.m Sacrament de la Eucharistia y despres de un bon rato que estigue en oracio sen entra en son quarto y mana als verguers se posassen a punt perque volia anar vestit ab sa gramalla al offici major com en effecte ho feren los verguers. y a las nou horas del mati que se hauia de comensar lo offici vingue en dits quartos per acompanyar lo s.r Conseller tot lo conuent vestit ab sas cogullas blancas si y conforme de la manera va en lo cor y ab aquesta forma ana a la Iglessia y al entrar en ella un religios de dit monastir ab un salpaser dona aygua beneyta al s.r Conseller y s.rs Consultors y arriba fins al cor y alli dit R.nt pare prior acomoda a dit s.r Conseller en una cadira qual requeria sa aucthoritat y persona y despres als

s.^{rs} Consultors y demes Cauallers y officials de familia y lo Conuent despres digue tertia y comensa lo offici major cantant la missa a dos Cors, la qual acabada aixi mateix tot lo Conuent torna a acompanyar al s.^{r} Conseller fins los seus quartos y les hores conuida a dinar al p.^{e} Prior y al s.^{r} Diego de Vergos s.^{r} don Aleix de Semmanat y a quatre o, sinch monjos de dit monastir. Al tart vingue de fora lo s.^{r} Abat y dona la benuinguda a dit s.^{r} Conceller al qual sa senyoria hisque a rebre fins lo pati de son quarto y alli se daren de la salut ab molt gran cortesia y contento y aixi sen entraren fins los primers aposentos y alli estigueren conuersant per espay de poch mes de un quart y despres lo s.^{r} Abat se despedi y sen ana = Despres de hauer sopat lo s.^{r} Conseller torna lo s.^{r} Abat acompanyat de molts altres monjos a vissitarlo al qual hisque a rebrer fins la primera porta de son quarto y conuersant sen entraren en les primeres istansies de dit quarto en les quals passaren mes de una hora ab conuersa y despres lo s.^{r} Abad y demes monjos se despediren y sen anaren.

Dilluns al primer de Agost lo s.^{r} Conseller acompanyat del R.^{nt} pare Prior y de altres monjos de dita Casa, dels s.^{rs} Consultors y demes officials de familia sua, sen puja a dinar a la granja dita la Pena que es una casa de gran recreo que dits monjos tenen en la montanya y alli estigue tot lo dia y sopa y despres sen torna a Casa. E lo dimars als dos de Agost lo molt R.^{nt} s.^{r} Abat de dit monastir conuida a dinar a dit s.^{r} Conseller mostrantse molt liberal y dadiuos en lo banquet que li feu de que resta sa senyoria molt agrahit. y despres de hauer dinat ab lo cotxe del s.^{r} Abad ana acompanyat dels s.^{rs} Consultors a la Vila de Momblanch de la qual torna ya vespra y despres sopa y sen ana a reposar.

Volgue lo s.^{r} Conseller dimecres als 3. de Agost tornar lo Conuit al s.^{r} Abad y aixi mana conuidarlo manant aixi mateix disposar lo dinar no menos splendido que lo que lo s.^{r} Abat li hauia fet. E despres de hauer dinat vingue en dit Conuent a parlar en lo s.^{r} Conseller lo s.^{r} Comte Xauot al qual hisque a recebir fins la segona porta de sos quartos, y lo s.^{r} Abat feu lo mateix a causa de trobarse les hores en companya del s.^{r} Conseller. y lo acompanyaren fins la primera istansia de son quarto hont de present lo s.^{r} conseller s.^{r} Abat y molts altres monjos y Cauallers estauen y alli estigueren conuersant per espay de una

hora, y despres se trague un refresch de tortradas y empanadas inglesas a dit s.r Comta a causa de no hauerhi altra cosa per ser arribat tart, lo qual refresca y en lo entretant lo s.r Conseller sen puja dalt a escriurer unas Cartas, restant alli lo s.r Abat ab conuersa ab lo s.r Comta per espay de alguna mitja hora y despres baxá lo s.r Conseller, y dit s.r Comta se despedi de tots, y lo acompanyaren fins fou a la porta y alli puja a cauall y sen ana. Al vespre lo s.r Conseller rebe una Carta del s.r don Aleix de Semmanat m[estr].e de Camp la qual lo s.r Conseller llisgue ab alta e intelligible veu dauant tots. Contenia en si donarli auis com se hauia determinat de enuestir de nit per tres parts la Ciutat de Tarragona y en particular lo port y que aixi pregassen a nostre senyor donas felis succes a nostras armas. reberen tots los presents gran contento de la Carta que lo s.r Conseller llisgue lo qual encontinent acompanyat dels s.rs Consultors y demes Cauallers que alli eran presents ana en los quartos del s.r Abat a notificarli tant bonas nouas y pregarli que ab sas oracions y dels demes religiosos de Casa suplicassen a nostre s.r donas felis exit a dita empressa. De la qual noua lo s.r Abad y demes religiosos que en sa companya eran se alegraren molt y en corroboracio de son contento mana conuocar a so de Campana a tots los religiosos per fer una lledania y professo de pregarias a nostre senyor perque donas felis succes a las armas de sa Magestat xp.ma com [en] effecte se feu dita professo per lo rededor de la Iglessia assistint en ella dit s.r Abad, s.r Conseller, s.rs Consultors y demes Cauallers y officials de casa. E despres lo s.r Conseller sen torna a casa y conuida a sopar a alguns religiosos dels mes graues.

Als 4. de dit mes de Agost que era dijous demati despres de hauer oyda primer missa lo s.r Conseller en la capella de son quarto la qual digue son capella y entre las nou y deu horas se vesti la gramalla fent lo mateix los verguers, y acompanyat del s.r Abad y de tot lo conuent que vingueren a recebirlo en sos quartos ab cugullas blancas y dels s.rs Consultors y molts Cauallers y officials de casa y al entrar lo s.r Abad ab un salpaser dona aygua beneyta al s.r Conseller y als altres la espargi y arribaren al cor hont troba parat un estrado de vallut carmesi en lo qual se agenolla y feu oracio y los monjos comensaren a dir tertia, y acabada aquella se descubri lo ss.m Sacrament (que per sempre sia alabat) y comensaren lo introit de la missa Cibauit

eos &c. y lo offici a dos Cors lo qual acabat se reserua lo ss.^{m} Sacrament y dit s.^{r} Conseller ab lo mateix acompanyament y forma que al anar sen torna a casa a dinar conuidant a alguns religiosos de dit conuent. Essent ya tres horas de la tarda ab la matexa ceremonia que ses dit demati torna lo Conuent a acompanyar lo s.^{r} Conseller a la Iglesia en la qual arriba y entra en lo cor y feu oracio y lo reuerent pare Prior per no trobarse en dit acte lo s.^{r} Abad lo acomoda en la cadira Abacial sens estrado e despres vingue lo s.^{r} Abad y se acomoda en laltra cadira de laltra part del cor y feren la matexa ceremonia que demati y digueren vespras a dos cors les quals acabadas tot lo conuent ab professo arriba al altar major cantant lo himne Pange lingua &c. y enserraren lo ss.^{m} Sacrament y ab lo mateix acompanyament sen torna en son quarto = Vingue despres de hauer dinat a vissitar lo s.^{r} Conseller lo s.^{r} Comta ..... (1) m[estr].^{e} de camp general de tots los regiments de Campanya, fentse la salud ab molt gran cortesia: estigueren conuersant per espay de algun quart al qual mana sa s.^{ria} donar un refresch de confitura y despres de hauer refrescat sen ana. Al vespre mentres lo s.^{r} conseller sopaua vingueren a vissitarlo, lo s.^{r} Abad y lo pare prior, passaren ab conuersacio mes de hora y mitja y despres sen anaren dit s.^{r} Abad y pare Prior en sos quartos y lo s.^{r} Conseller sen puja a dalt a reposar.

Diuendres als 5. de dit mes despres de hauer dinat lo s.^{r} Conseller se porta lo viatich a Felip Macip verguer de sa senyoria per estar molt mal de una graue malaltia ab molt gran solemnitat y pompa; assisti en lo acompanyament lo s.^{r} Conseller, lo s.^{r} Abat ab tota la Reuerent comunitat del Conuent ab sas cugullas blancas, los s.^{rs} Consultors y demes Cauallers y officials de familia E a las tres horas de la tarda vingue en dit conuent a vissitar lo s.^{r} Conseller lo s.^{r} de la Ferrucera, munsiur de la Balea, munsiur Delegre y altres Cauallers francesos lo d.^{or} m.^{r} Morell, m.^{r} Viladomar lo veguer de Momblanch y altres Cauallers catalans a tots los quals mana donar un refresch y despres sen anaren.

Vingue tambe a vissitar a dit s.^{r} conseller disapte als 6. de dit mes monsiur de Baufo y altres Cauallers francesos als quals mana donar un refresch y despres sen araren.

(1) En blanch.

E Diumenge als 7. de dit mes de Agost despres de hauer oyt lo offici major lo qual ohi sens gramalla sen torna a Casa acompanyat del R.nt pare Prior y de altres religiosos als quals conuida a dinar. E à la tarda acompanyat dels s.rs Consultors y de alguns officials de sa familia y tambe del pare prior y pare vehedor y de altres religiosos de Casa sen puja a la Pena y de alli camina fins prop de Castell fullit a veurer, o, sentir tirar en Tarragona per hauer tinguda intelligencia que aquella nit se donaua assalt en lo port y Ciutat de Tarragona; hont estigue tota aquella nit ab molt gran incomoditat de sa persona mouentlo a passar aquell treball lo bon zel aportaua vers la Prouincia. de hont deualla dilluns ab companya de tots los quel hauien acompanyat y a causa de la mala nit se posa a reposar un poch y despres dina, y ab diuersos colloquis tingue passa tot aquell dia, fins que lo dimars a 9. de dit mes vingue lo orde de partir de dit monastir.

Dimecres als 10 dia del glorios s.t Llorens inseguint lo orde tenia de sa ex.a se parti de dita casa y monastir de Poblet ab tot lo bagatge y al pujar dit s.r Conseller a cauall en la plassa de dita Casa hi assistiren lo s.r Abad y los pares Prior y molts altres quel acompanyaren al pujar a Cauall, hauent primer ab companya de molt[s] religiosos anat a fer oracio a la Iglessia y despres se despedi del s.r Abad lo qual dona orde al pare Prior, Pare Gouernador, pare vehedor y pare Bosser quel acompanyassen com en effecte ho feren, ço es dits Pares Prior y Gouernador fins a la Vila de Momblanch y dits pares vehedor y bosser fins a la Vila de Valls en la qual arribat y fet son alojament en casa Sebastia Rossello anant a visitar la Iglessia parrochial de dita vila de Valls casi de dauant de dita Iglessia hisqueren de la Casa de la Vila los Jurats de aquella acompanyats de algunas personas de dita Vila y donaren la benuinguda a dit s.r Conseller fentse la salut ab molt gran cortesia y compliment y alegrantse molt dits Jurats de que fos arribat ab la salut cumplida, y aixi conuersant lo acompanyaren a dita Iglessia ahont feu oracio y apres dit s.r conseller sen torna a la posada y estant sopant arriba lo sindich de dita Vila de part de dits Jurats y presenta a dit s.r Conseller un molto molt gros que pesaue mes de vint lliures y dit s.r Conseller agrahi al dit sindich ab moltas paraulas de cortesia la merce que dits Jurats li feyan y mana dar dotse reals de estrenas al home quel aportaue.

Desde dit dia fins lo dilluns proxim vinent a 15. passa lo s.r Conseller ab diuersos colloquis y visitas particulars li feren aixi los Cauallers y personas de dita Vila com tambe alguns cauallers francesos y catalans capitans y officials de guerra als quals en lo discurs de dit temps conuida algunas vegadas a dinar.

E vingut lo dilluns dia de nostra s.ra que comptauem 15. de dit mes de Agost ana en la Iglessia major de dita Vila a ohir lo offici ab la gramalla y los verguers aixi mateix ab sas massas altas yl vingueren a cercar en la posada los Jurats y proms de dita Vila acompanyantlo fins a la Iglessia tambe ab sas gramallas y porrers y arribat en la Iglessia feu oracio y la comunitat de preueres comensa tercia y acabada se feu la professo de nostra s.ra en la qual assisti lo s.r Conseller y despres se comensa lo offici y acabat aquell ab companya dels dits Jurats y proms sen torna a casa y dits Jurats sen tornaren a la casa de la Vila a despullarse las gramallas y despres tornaren a dinar ab lo s.r Conseller per hauerlos conuidat a ells y al pare guardia del monastir dels pares caputxins de dita Vila y al pare predicador qui predica en lo offici se digue en dita Iglessia Parrochial y a dos pares caputxins mes quels acompanyauen lo ques feu ab molt gran ostentatio y alegria.

Dimecres als *17* de dit arriba en la posada de dit s.r Conseller lo s.r don Aleix de Semmanat m[estr].e de Camp del tercio de la Ciutat de Barcelona ab una Carta de sa ex.a per dit s.r Conseller ab la qual li ordena que promptament partis pera la Ciutat de Barcelona per coses conuenients al seruey del Rey nostre s.r la qual carta rebe lo s.r Conseller a les vuyt hores de la nit y encontinent legida dita Carta dona orde se dispongues lo bagatge perque se hauia de partir lo endema demati molt mati pera la ciutat de Barcelona y aixi lo die seguent dijous que comptauem 18. de dit mes al punt de les quatre hores de la matinada se parti lo s.r Conseller ab los s.rs consultors y demes familia de dita Vila de Valls y ana a besar las mans a sa Ex.a ques trobaue en lo camp junt a Tarragona y dirli si manaue ninguna cosa pus inseguint son orde se partia pera Barcelona y despres de serse despedit de sa ex.a sen ana a la tenda ahont dit s.r m[estr].e de Camp lo conuida a dinar y dina en dita taula ell y sa casa y apres de hauer dinat se parti de la campanya y arriba aquella nit a la torra den Barra molt tart ahont dormi.

Diuendres dia seguent que comptauem 19. parti de la torra den Barra y sen ana ab tota sa casa a dinar a la Vila de Vilafranca de Panades y per anar a tota diligencia nos volgue detenir en cercar posada en dita Vila sino que sen ana en un hostal que esta fora dita Vila prop lo monastir de sant Francesch y apres de hauer dinat li anaren a dar la benuinguda los Jurats de dita Vila de Vilafranca de Panades vestits ab sas gramallas y despres de hauer feta la vissita en lo punt se parti dit s.r conseller de dita Vila y ana a dormir en una posada de la Vila de Martorell en la qual arriba a les nou horas de la nit ans mes que manco.

Disapte als 20. de dit mes se parti dit s.r Conseller de dita Vila de Martorell y fent son cami passa a la vila de s.t Feliu de Llobregat ahont dit s.r Conseller y sa companya prengueren un refresch y apres arriba en lo Hospitalet en la casa de Fran.c Oliuer ahont dina ab tota sa companya. E despres de hauer dinat vingue un cotxe de Barcelona que los s.rs Consellers hauian manat preparar en lo qual se posa lo s.r Conseller y lo s.r Hyeronim Calders Consultor antich y lo s.r Joseph de Nauel Consultor modern y entraren en Barcelona ab molta salut que nostre s.r lals conserue molts anys.

APÈNDIX VI.

«De Part del Rey. — Charissims y molt amats auem sabut ab gran pesar, que Leyda era cayguda en mans dels Enemichs; Pero nosaltres o, sentim mes conciderant tots los interessos de nostres bons y fels vassalls de nostre Principat de Cathalunya, y per lo pesar quen reben, que per lo qui te la mira a nosaltres mateixos encara que despres de hauer fet tant grans gastos per munirla y fortificarla, y empleats tants cuydados y solicituts per socorrerla nos hi hajam la primera y major part; Pero esperam ab la ajuda de Deu de reparar molt prest esta perdua y de tornar a pendre no sols la dita plaça, pero tots los auansaments que podem esperar dels esforsos, que estam resolts de fer per arribarhi junt ab vostra bona voluntat. Entretant com nos tenim una molt particular satisfacio del seruey quens haueu fet juntant vostres forces a les nostres per tentar son socorro nos auem volgut ab parer de la Reyna Regenta nostra molt honrada dama «Carta del Rey.»

y Mare donaruosne una particular seguretat per esta letra y diruos quen conseruarem sempre la memoria per regonexerho en totes ocasions ques offeriran y que noy ha cosa en lo mon que tingam mes en nostre cor, que de emplear tot nostre poder per vostre quietut y per donaruos un repos segur assegurant nos de esser sempre secondats per los effectes de la fidelitat y aficio singular que feu parexer per lo be de nostre seruey y de vostra patria, lo qual tots los leals Cathalans judicaran molt be esser en tot temps inseparadament unit, asso es lo queus direm per esta letra, pregant a Deu queus tinga charissims y molt amats en sa santa guarda. Scrita en Paris als 13 de agost 1644. — LOUIS. — Le Tellier.»

«Carta del Ill.im senyor Cardenal Mezarin.»

«Mos Senyors La Reyna ha sentit tant la perdua de Leyda, que ara no posa sos pensaments que a reparar esta desdicha. V. S.a es testimoni dels esforsos extraordinaris que Sa Mag.t hauia fets aquest any per mar y per terra tant per preuenirla, que despres per impedirla; aquest Caualler que jo torno enuiar per alli a qui prego donen tot credit los dira so que Sa Magestat fa desde ara per impedir los progressos y ço que ha determinat per la Campanya vinent a hont lo fi principal ques propose entre tantas empresas utils que pot formar de totas parts, es de restablir los negocis de Cathalunya en estat mes florit que may hage estat. Per est effecte â resolt de transportar las principals forces de aquest Regne en lo Principat y encara que conega prou, que lo verdader cami de posar a la raho los enemichs comuns es de apretarlos viuament dins la mateixa Espanya, lo Principal motiu, que tindra de ferho tant poderosament, es per la aficio que te per sos pobles de Cathalunya dels quals desitja ab tanta passio lo repos y augments, que de tots sos altres vessalls. Yo procurare en la exequutio dels ordens de sa Magestat de ferlos conexer quant a cor tinch sa satisfacio, y en quin punt yo so en general y en particular a cada hu de V. S.a son aficionadissim a seruirlo Lo Cardenal Mazarini. Mos Senyors. Paris a 17. de Agost 1644.»

(*Deliberacions* de 1644, fol. 287.)

APÈNDIX VII

Die xxij Septembris
M.DC.xxxxiiij

CONUOCAT y congregat lo saui Concell de Cent Jurats en la Sala gran de dit Concell en la forma acostumada lo Senyor Conceller en Cap en veu sua y de voluntat dels demes Senyors Concellers sos Companys lo segon y quart absents digue y refferi al present Concell com lo Senyor de Marcá hauie enuiada una carta de la Reyna Senyora nostra per als Senyors Concellers y Saui Concell de Cent, la qual los Senyors Concellers han feta traduhir y un memorial del numero de homens y summas de diners que se son empleades per orde de la Reyna Senyora nostra desde la Regentia per la guerra de Cathalunya en los anys 1643. y 1644. La qual carta de la Reyna Senyora nostra, y memorial fonch legit tot en lo saui Concell de Cent, la qual carta es del thenor seguent. «Als Concellers y Concell de Cent de la Ciutat de Barcelona. De part de la Reyna Regenta. CARISSIMS, y molt amats, Las continuadas prouas quens donau de vostra fidelitat y afficio per lo seruey del Rey nostre honoratissim Senyor y fill, y per lo nostre, nos conuiden a donaruos ne prouas de la satisfactio y estimacio quen fem, y lo que venim a saber del estat dels negocis de Cathalunya, nos obliga donaruos notitia com a bons y leals vassalls, y personas molt prudents y de molt bona intencio, quinas son las resolutions, que tenim presas per remediar al present mal de la Prouincia, ab tanta efficatia, que nos conexem molt be ab vosaltres que es necessari; vehent prou en lo procehir dels enemichs, y ab los esforços que fan contra vosaltres, quey va de assegurar vostras vidas, vostras familias, y vostres bens, vostra quietut, vostra llibertat, y la de tots los lleals Cathalans baix la obedientia desta Corona. Y que las nouas pretencions dels enemichs, axi com sos antichs designes tiren a sa destruccio, y total ruina. Esta lletra es primerament per diruos, que com en tots accidents Vosaltres vos amostrau tant effectes enuers França, y vostra patria, quant nos ho podem desijar, y que vostres carrechs, y naturaleza vos hi

Carta de la Reyna Senyora nostra.

obliguen, y que en las occasions del socorro de Leyda, y siti de Tarragona aueu juntat a nostras forças totas aquellas que podiem sperar de vosaltres, y no haueu deixat cosa per lo bon exit de empresas de tanta importantia; tampoch nos pot anyadir cosa al contento quen tenim, de que tindrem perpetua memoria. Y quant a la defensa de Cathalunya auem resolt de emplearhi tot lo poder que Deu a posat en mans del Rey nostre dit Senyor y fill y nostras; Prenent un sentidissim interes en tot lo queus toca; no sols perque vostra conseruatio es interessada, tant al be, y reputatio de aquest estat, com a la del Regne del Rey nostre dit Senyor y fill, y de nostra Regentia; Pero perque nos som molt ben informada dels sentiments de amor, y obedientia enuers nos, y de la estimatio de nostra administratio, lo que en totas ocasions feu parexer, y de las bonas esperanças que amostrau auerne concebudas, y encara que sia veritat, que desde que Deu es estat seruit de disposar del Rey defunt nostre honoratissim Senyor, y posar en nostras mans esta Regentia, nos no hajam fet ommissio de cosa, no sols per mantenir los negocis de Cathalunya, pero per relleuarlos de molt a molt mes, y deslliurarla del tot de la oppressio de nostres enemichs comuns, auent seguit lo any passat tots los designes del Rey deffunt nostre dit Senyor; sia per las armadas, que desde quatre anys no son estades entretingudes, que per apoyo dels designes de Cathalunya; sia per los exercits auenthi fet marchar, sens parar totas las tropas, y recrutas quey tenia destinadas. Y quant adaquest any auenthi fet passar un numero molt major de tropas, artilleria, y munitions de guerra del que si era embiat los anys precedents, y fet dos tants mes de gasto, que antes, en tot lo tocant a la guerra de dita Prouincia, de que vosaltres sou los testimonis mes fels, y de que encara podeu refrescar la memoria, ab lo memorial que hauem manat expressament quen fos fet, y seruos embiat ab esta letra. Empero los mals successos arribats per la perdua de Monço a la fi del any passat, y de la batalla de Leyda al principi desta campanya en Cathalunya donant mes calor a nostra inclinatio particular al be desta Prouincia, son causa que volem obrar mes poderosament que may per deslliurarla de tots los temors, que apar que la presa de Lleyda haja infundits dins los sperits de aquells, que no coneixen sufficientment las forças de França, sa firmesa y vigor per la deffensa de aquells ques posen baix la (sa) protectio, y que lo

estat en que Deu es estat seruit reduir a sos Enemichs nols dona lloch de resistir a sas armas, quant ella las girara de la part ahont ells replegaran lo major esforç de las suas sobre que está en son lloch, y molt conuenient que cada qual sapia, que a exemple del Rey defunt nostre dit Senyor, auem cregut no auer fet manco per Cathalunya que per totas las altras Prouincias tant fora, que dins del Regne obrant per diuersio en Alemanya, Flandes y Italia, que si haguessem apretat ab totas las forças de aquest gran y poderos estat en un lloch sol, y al contrari hauem judicat, que lo auantatge comu dels membres, de que esta compost, y de sos aliats requeria, que tinguessem occupades de totas parts las forças dels Enemichs, pera que diuidintlas poguessem mes facilment reduhyrlos a la raho, y ferlos concentir al restabliment de una pau, en la qual la publica tranquilitat, y la quietut particular de vostra Prouincia tinguessen seguretat ademes que per satisfer als Princeps y estats nostres aliats, nostras entrepresas deuen correspondre a las llurs y apoyar los en la mateixa part ahont ells obren, lo qual ha reexit en lo passat, y desde lo adueniment del Rey nostre dit Senyor, y fill a esta Corona com se veu dels effectes ab tant auantatge, que noy ha Perçona que no dega confessar ab admiratio, que nos pot tenir un millor, y mes feliz gouern. Pero vehent que los Enemichs se han imaginats grans triumfos contra Cathalunya, y que publiquen que França la vol sacrificar per sa quietut particular, no oluidant cosa ab tot lo artifici possible per sutmourer vostra fidelitat y corrompre los sperits valentse de tot lo que poden per executar llurs designes. Per tota resolucio auem determinat de opposarlos de una part la sinceritat de nostras intentions per lo be publich, y per lo aliuio y tranquilitat general de la Christiandat, com tambe dels stats, que Deu es stat seruit cometrens la administratio. Y de altra fer per Cathalunya molt mes del que se ha fet per lo passat, sens que per axo nos relaxem en cosa dels principals cuydados que deuem tenir a totas las parts de la Monarquia, sperant que la diuina assistencia no faltará a nostres justs designes, y que disposarem de tal manera totas las cosas de Cathalunya per tenirhi en auant los successos tant dichosos, com aquells que las armas del Rey nostre dit Senyor y fill han tingut en totas las demes parts ahont las hauem empleadas desde nostra regentia; de manera que vosaltres experimentareu, que la protectio de França vos sera estada de tanta

utilitat, y son imperi tant suau, quant infructuosas las atacas de Espanya contra vosaltres, y sa dominacio insuportable. Y si algu de la prouincia discentia de vostres sentiments sobre aço y se espantaua de saber los nostres a respecte de Espanya, Ha de saber, que son los de una mare, y de una Reyna la mes apassionada per la gloria, y grandesa de son fill, y per la del estat, que may haja tingut la dicha de gouernarne algu. Viuiu donchs ab esta crehencia, y assegurauos de mes en mes de nostra bona voluntat, pregant a Deu queus tinga carissims, y molt amats en sa Sancta guarda. Scrita a Paris als set setembre 1644. ANNA. Le Tellier.

Memorial.

MEMORIAL en ques conte lo numero de homens y las summas de diner ques son empleadas per orde de la Reyna desde sa regentia per la guerra de Cathalunya en los anys 1643. y 1644.

CAMPANYA DEL ANY 1643.

HOMENS.

Lo Rey defunt auent resolt de acometrer lo Rey Catholich dins lo cor de sos estats y de fer hi un considerable esforç hauia proposat de emplearhi dos exercits, un baix los ordes del Senyor Mariscal de la Motte, y laltre baix los del Senyor Mariscal de Turenne, lo quals dos exercits junts entren en lo mes de Mars 1643. composats de sinch Centes quaranta y sinch companiyas (sic) de infanteria, y de vuytanta, y quatre companiyas de caualleria, compresas una de gent de armas y altra carabins.

Las quals tropas foren entretingudas durant lo Hiuern de dit any, comensant en noembre 1643. y acabant en abril 1644. en numero de tretse mil vuyt Cents quaranta homens de infanteria conforme als extrets de reuista.

Y per la Caualleria en numero de quatre mil quatre Cents sinquanta y dos homens tambe conforme als extrets de reuista.

Estas mateixas tropas tocaren los diners de las recrutas a raho de trenta homens per cada companiya tant de Infanteria que caualleria so que hauia de fer lo numero de setse mil trescents sinquanta homens de peu, y dos mil sinch cents de cauall.

Pero no passaren mes de nou mil vuyt Cents noranta y vuyt homens de peu y vuyt Cents vint y un de cauall des del mes de mars fins al mes de Juny.

NUMERO de dits homens de Infanteria entretinguts durant lo Hiuern y dels que passaren en la Primauera vint y tres mil set cents trenta y nou.

Y de Caualleria sinch mil dos cents septanta y tres.

Sens compendrerhi dos mil homens de peu y sinch cents caualls catalans entretinguts per la Prouincia dura[n]t sa Campanya.

DINER.

Per las mostras de exercit, y altres gastos extra ordinaris que son estats fets seguint aquell durant la Campanya del any 1643. fins al ultim octubre Dos milions sinch centes sinquanta y sis milia lliures.

Per los gastos de lartilleria durant lo mateix temps Quatre centes vuytanta y dos milia lliures.

Per lo armament y entreteniment dels vaxells de la armada naual de sa Magestat en los mars de lleuant destinada per seruir en las costas de Cathalunya Dos milions tres cents setanta y tres milia lliures.

Per lo entreteniment de las galeras ordenadas per lo mateix fi un milio dos centes mil lliures.

Suma sis milions sis Centes onse mil lliuras.

ANY 1644.

HOMENS

Has entretingut durant lo quartel de Hiuern del dit any desdel mes de Noembre 1643. fins en abril 1644. segons los extrets de reuista de las tropas lo numero de nou mil Cent trenta hun homens de peu en dos Centes setanta y quatre companiyas.

Y de tres mil tres cents trenta y quatre homens de Cauall ab sexanta y quatre companiyas compresa una Companiya de gent de armas.

Las recrutas de ditas tropas de infanteria se son donadas a raho de trenta homens per Companiya y en tot per vuyt mil dos Cents vint homens.

Item ab companiyas de augmentatio a molts regiments ser-

uint en dit exercit dos mil tres cents sinquanta homens de In-[fan]teria.

Y Per la Caualleria se li han pagades la[s] recrutas a raho de vint homens per companiya y per mil dos Cents vuytanta homens sobre lo qual es passat per mar ab recrutas de infanteria en lo mes de abril, y es arribat fins als sis de maig a Barcelona segons los extrets de las reuistas fetas en las embarcations lo numero de tres mil quatre Cents devuyt homens.

E, en Corps de regiments es arribat en dit (sic) Barcelona dins lo dit temps dos mil sis cents sinquanta y quatre homens.

Item en recrutas de Infanteria fins als deu Juny tres mil tres Cents vuytanta y vuyt homens.

En Corps de Regiments en lo mateix temps son passats mil Cent sinquanta y quatre homens.

Y en recrutas, y companiyas de Caualleria es passat en lo mateix temps mil tres Cents vinti nou Cauallers no compresos los officials majors.

Item a passat en lo mes de Juliol en regiments de Infanteria fent part del esforç destinat ab lo S.r Marquez de Vileroy tres mil sis cents vuytanta y tres homens de peu.

Y en Caualleria de dit esforç tant auant lo dit S.r Marquez que ab ell nou Cents noranta sinch Cauallers.

> NUMERO dels homens de peu que son passats fins al ultim Juliol Deset mil Cent nou homens.
>
> Y de Cauall dos mil tres cents vintiquatre.
>
> NUMERO dels homens de Infanteria entretinguts durant lo Hiuern de dit any 1644. dels que son passats despres vint y sis mil dos Cents coranta homens.
>
> Y de cauall sinch mil sis Cents sinquanta y vuyt.

Sens compendrer en aixo los dos mil homens de Peu y sinch Cents Caualls Cathalans entretinguts per la Prouincia, durant la companiya (sic), sens los quals per un socorro extraordinari la Prouincia a fornit, y entretingut igual numero de dos mil homens de peu, y sinch cents caualls per la defensa de Leyda y lo siti de Tarragona.

Se ha de notar que la Reyna a embiat entre las ditas tropas los Regiments de Campanya, de la marina, de Norestang, de Veruins y de Vallch, que son dels mes antichs de tota la Infanteria francesa plens dels millors y mes experimentats officials, y

soldats vells ques son assenyalats en las ocasions, tant en las passadas guerras quant en la present, y que aixo fa lo esforç que ses embiat al doble considerable.

Demes Sa Magestat de present fa marchar en Cathalunya los Regiments de infanteria Guiene y de Rauiny de vint Companiyas cada un, que te auis estan en son punt, y fa continuament fer lleua de quaranta Companiyas de Infanteria per juntar al cos de son dit exercit ques troben baix vint companiyas.

Diner

Per lo entreteniment de las tropas de dit exercit durant los sis mesos del quartel de Hiuern comensant al primer noembre del any 1643. a finir lo ultim die de abril 1614. un milio dos Centas sexanta y nou mil sinch centas sinquanta lliures per las recrutas dels Regiments que han hiuernat en Cathalunya tres centes noranta y quatre mil cent coranta y sis liures.

Per la lleua de las companiyas de augmentatio donades a molts regiments de infanteria, la summa de sinquanta sis mil quatre centas lliures.

Per los gastos de la embarcatio de totas las tropas que han passat en Cathalunya per mar Cent onse mil dos centas sinquanta lliures.

Per los fets de Rosselio per las tropas que han passat per terra trenta mil lliures.

Per la gratificatio que Sa Magestat es estat seruit ordenar als Capitans de Infanteria que seria scusar llurs Companiyas de recrutas complidas sinquanta set mil lliures.

Per las nouas lleuas y recrutas dels regiments de Infanteria y Caualleria que son passadas en Cathalunya compres lo destinat per la guarnitio de Leyda y altres plaças Nou Centes sexanta y quatre mil sis centes lliures.

Per las mostras de las tropas y altros gastos extraordinaris del exercit durant la Campanya fins ara la summa de un milio quatre Centes sexanta y sis mil sinch centes lliures.

Per lo pa de monitio de la Infanteria dels officials majors del exercit un milio de lliures.

Per los treballs y trincheras y altres a fer seguint dit exercit per los cuydados dels officials de artilleria setanta mil lliures.

Per las fortifications de Leyda Sexanta y un mil sinch Centes lliures.

Per lo entreteniment dels cavalls y altros gastos de la artilleria duran[t] la Campanya Sinch Centes sinquanta mil lliures.

Per lo armament y entreteniment dels vaxells redons de la armada naual destinada per las costas de Cathalunya un milio nou Centes trenta Mil lliures.

Per las Galeras un milio Dos Centes y mil lliures.

Summa nou milions Cent sexanta mil nou Centes coranta y sis lliures.

NUMERO total dels homens tant de cauall que de peu que son estats entretinguts durant lo Hiuern en Cathalunya y dels que son passats Sexanta nou mil nou Cents deu homens.

SUMMA total del diner quinse milions set Centes setanta un mil nou Centes quaranta y sis lliures.

Sens compendrer en axo la fornitura de las estapas a ditas tropas de Infanteria y Caualleria que son passadas dins las Prouincias del Regne y lo pagament dels commissaris empleats a llurs conductas que han costat per lo manco nou Centes mil lliures.

Y sens fer compte del major valor de las monedas de França en Cathalunya sobre las quals y ha hagut desde lo ultim any coranta per cent ho mes de profit essenthi estat enuiat effectiuament sobre las summas dalt ditas sis a sis (sic) milions nou Centes sinquanta mil sinch Centas sinquanta lliures durant setse mesos de dits dos anys de que lo major valor a dita raho de Coranta per Cent munta encara Dos milions Çet Centes vuytanta mil Dos Centes vint lliures ques poden anyadir a las ditas summas, que no es menos just que lo Rey no tire auantatge que los particulars.

Demes se ha de notar que una gran part dels sis milions es estada enuiada ab doblas de pes, y que per hauerlas a costat per lo manco la summa de Sexanta mil lliures per lo conuertiment de las monedas lo ques pot anyadir als sobre dits gastos.

Fet en Paris als set setembre 1644.

Le Tellier.»

(*Deliberacions* de 1644, fols. 312 v. a 318 v.)

APÈNDIX VII bis

«Vot dels doctors.»

«IHS. CUM MARIA sine labe peccati concepta. DIE VIGESIMA mensis octobris anno a nat[ivitat].[e] Domini Millesimo Sexcentesimo quadragesimo quarto. En lo fet consultat per lo saui Concell de Cent acerca lo proces fulminat instant lo Syndich de la present Ciutat contra Hieronym de Gauer donsell en virtut de deliberatio feta en dit saui Concell de Cent a 16 de Setembre mil sis cents coranta quatre. VISTA la deliberatio feta en dit saui Concell de Cent a 15. del corrent mes de octubre ab la qual es estat determinat y conclos que attes que lo article de la proua que dit Gauer demana conte en si algunas difficultats que necessitan de particular studi que lo doctor miser Cellers y lo mag.[ch] aduocat applicat applicanthi ab ells altres dos mag.[chs] aduocats anomenadors per los molt Ill.[res] Senyors Concellers y studien lo que vol la Justitia en orde al dit altercat y pera dijous proxim vinent donen son parer en scrits firmat de llurs mans y si de Justitia no te lloch la pretentio de dit Gauer en orde a que se li donen remissorias hajen de hauer mirat y censurat dit proces pera pendrerse en aquell sobre los merits principals final resolucio com mes llargament es de veurer en la dita deliberatio a la qual se refferexen. VIST LO PROCES de offensa y deffensa y assenyaladament los articles donats per dit Gauer a dotse y a tretse del corrent mes de octubre, VISTA la supplicatio donada per dit Gauer a catorse del corrent mes de octubre, ab la qual demana y supplica esserli concedidas lletras remissorias pera prouar en Paris los articles designats en dita supplicatio. VIST lo que se hauia de veurer acerca dita demanda y attes lo que se hauia de attendrer y ohits los aduocats de les parts en tot lo que han volgut dir deduhir, y allegar, y en particular attes que los predits articles son donats en Causa criminal, en la qual per constitutio y general consuetut de Cathalunya no se acostuman de donar remissorias, ni rebrer testimonis en deffensa sino en presentia del Jutge y que la materia que contenen dits articles es improbable y prouats no relleuan, y axi esser estats dits articles donats y ditas remissorias demanades a effecte de differir lo present judici, los doctors deuall scrits son de vot y parer no tenir loch la concessio de ditas remissorias ans no obstant aque-

llas hauerse de prosehir a profferir la sententia diffinitiua segons lo estat de la causa y merits del proces.»

- «QUANT empero als dits merits de dit Proces. VISTA la querela feta per lo dit syndich a tres del corrent mes de octubre en la qual dedueix en substantia que dit Hieronym de Gauer essent estat enuiat embaxador en la Cort de Paris per la Ciutat de Barcelona hauia obtingut y acceptat tant per sa Perçona y altres algunas merces que ses Magestats li hauian fetas y assenyaladament ab priuilegi, o breuet donat al primer de noembre mil sis cents coranta tres se li fonch feta merce de sinch cents ducats o, mil y sinch Centes lliures moneda de França de pensio quiscun any a rebrer sobre los bens confiscats en lo present Principat, y tambe de esser sen tornat de Paris dit Gauer a la present Ciutat sens obtenir llicentia dels molt Ill.res Senyors Concellers y Saui Concell de Cent contrauenint a las ordinacions fetas per lo saui Concell de cent a nou de mars mil tres cents noranta confirmadas ab lo priuilegi del Rey don Joan a catorse de dit mes y any y al jurament, Sagrament, y homenatge prestats per dit Gauer a vinti hu de Juliol mil sis cents coranta tres, y que fos punit y castigat en las penas contengudes en ditas ordinacions priuilegi y jurament y altres condignas de dret com mes llargament es de veurer en dita supplicatio a la qual se reffereixen. VIST lo proces de offensa y assenyaladament las ditas ordinacions priuilegi y jurament per dit Gauer prestats. Vistes las deffensas per dit Gauer donades cartas y instruccions per ell exhibidas y testimonis per dit Gauer ministrats y vist tot lo que se hauia de veurer y ohits los aduocats de les parts en tot so y quant han volgut dir y allegar per sa justitia y attes tot lo que se hauia de attendrer y en particular attes ab lo Real priuilegi o, breuet despedit en Paris al primer de noembre mil sis cents coranta tres consta la Magestat del Rey Christianissim (que Deu guarde) hauer fet merce a dit Hieronym de Gauer embaxador de la Ciutat de Barcelona de dita pensio annua de sinch cents ducats o, mil, y sinch centes lliures francesas per las causas y rahons contengudas en dit priuilegi, o, breuets la qual gratia y merce ha acceptat dit Hieronym de Gauer y feta registrar en lo Registre de la real cancelleria de Cathalunya com consta ab la Confessio de dit Gauer feta en sa depositio y en sas deffensas; y si be per part de dit Gauer se ha pretes que la dita acceptatio fonch feta en temps que ere acabada sa embaxa-

da y que no la hauia ell ni altri per ell demanada, tota via attes consta que la dita merce y gratia fonch feta y despatxat lo dit priuilegi o, breuet al primer de noembre mil siscents coranta tres, en lo qual dia, y molts dias apres consta que dit Hieronym de Gauer se trobaua present en dita Cort de Paris per lo qual se conclou que hauent ell acceptada dita merce es estada per ell o, altre per ell impetrada sens ques pugue prouar lo contrari per no tenir lo dit priuilegi o, breuet clausula de motu proprio. CONSTA axi mateix dit Hieronym de Gauer per sa propria confessio y altrament essersen tornat de la Cort de Paris a la present Ciutat sens llicentia dels Senyors Concellers, ni Saui Concell de Cent Estos y altres merits del proces tant de offensa com de deffensa attesos los doctors infrascrits SON DE VOT, y parer, lo dit Hieronym de Gauer hauer contrafet al sobre dit jurament, sagrament y homenatge per ell prestats y hauer incidit en las penas contengudas en dit jurament, Y PER CONSEGUENT hauerse de condemnar a pagar a la dita Ciutat Cent lliures y restituir lo salari per ell rebut per raho de dita sa embaxada y esser ipso facto priuat del Concell y de tot offici y benefici de la Ciutat, liquidatio de dit salari reseruada soluo etc. V.t Cellers Assessor et aduocatus Ciuitatis. Boix consulens, Franciscus Marti consulens. Boffill consulens.»

(*Deliberacions* de 1644, Concell de Cent de 20 d'Octubre, fols. 347 a 349.)

APÈNDIX VIII

(*Concell de Cent del dia 17 de Novembre de 1644.* — Després del trasllat de la carta de don Joseph de Biure y de Margarit, inserta tambe ab igual data en *Dietari*, sobre'l mateix afer se consigna lo següent:)

«...E, legida que fonch dit Senyor Conceller en Cap digue com estos dias atras los Senyors Deputats hauien demanat Conferentia als Senyors Concellers hyls digueren com tenien carta de son embaxador es en la Cort de Paris ab la qual los deya que Isidoro Pujolar deya alli molts conuicis y paraules iniurioses de sa Ex.a los Senyors Concellers lo hauian representat a la junta y alli se hauie resolt que pus los Senyors Concellers tenien auis de don Francisco Sala Embaxador desta

Ciutat en dita Cort de Paris que nos mogue cosa que primer los Senyors Concellers no tinguessen auis del embaxador de la Ciutat manantley scriurer y a effecte de que de la resposta ne pugues fer sabidor lo saui Concell de Cent Y que axi los Senyors Concellers donaren per propositio la dita carta y materia que conte aquella y tot lo demes pera que lo present Concell delibere lo fahedor.»

. . . .

«E lo Present Concell feu la deliberatio y conclusio seguent. Que la queixa que ab carta sua propria ha representat lo Senyor Gouernador al present Concell y legida en aquell la conferescan los senyors Concellers ab los S.rs Diputats en la primera Conferencia se tindra y ab les vuyt Perçones de les conferencies manantla legir en aquella pera que se fassen les diligencias que per aueriguar aquest fet aparaxaran conuenir o, sie scriuint a Paris al embaxador desta Ciutat en conformitat del que en consemblant materia han ja scrit los Senyors Concellers o, altrament, als quals comet lo present Concell lo diligenciar aquest fet ab plenitut de poder y sens refferiment algu y ab la diligencia possible respongue sa S.a a la carta del Senyor Gouernador.»

(*Deliberacions* de 1644, fol. 396 y v.°)

(En los corresponents registres de *Lletres closes* y *Cartes comunes originals*, ab referencia a dit fet unicament se troba lo que segueix:)

. . . .

«A don Fr. Sala.»

«Desijam en gran manera que v. m. ab sa prudencia nos assegure de la veritat en un negoci quens ha donat no poch cuydado entes de una yerarchia superior que don Isidoro Pujolar nostre agent ha parlat aqui ab molt mal lenguatge del s.r de la Mote desacreditant sa bona opinio publicant molt males actions de sa persona que no las fiam a la ploma que a esser verdaderes les que lo agent diuen publica sins era possible entrarlo terra auall ho fariam quant no, es lastima ques leue la honra y reputacio de persona que la te: encarregam a v. m. quant encaridament podem que ab lo secret conuenient y ab la prudencia que sab usar en totes les coses nos assegure de aquesta que stam enpenyats a dar noticia desta veritat que entendrem de v. m. a qui N. S. g.de Ba[rcelona].a y noembre 15 *1644*.

Los Consellers de Ba[rcelona.]»

(*Lletres closes* de 1644 a 1645, fol. 9.)

«Molt Ill.es S.ors

Lo s.r de la Valea lo die de vuy en la conferencia dels dos Consistoris y junta de les persones nomenades per los deputats Consellers y saui Consell de cent ha entregat un paper firmat de sa ma lo original del qual restara assi en una de las dos Casas ques del tenor seguent: «Sa Mag.t, Deu lo guarde, ab son scrit Real copia del qual entrego a v. s. me ha manat que vaje a Paris a informar son real animo de las cosas de aquest principat y tenint de asso noticia sa ex.a del s.r mariscal de la Mota me ha entregat un memorial calumnios donat a sa magestat y a sos ministres per lo pare Sala procurador de Montserrat y Isidoro Pujolar en nom y per part de V. S. lo qual es del tenor seguent

«Als molt Ill.s s.rs Don Fran.co de Montpalau abat de Banyoles embaxador del General de Cat[haluny].a y Don Fran.co Sala embaxador de la ciutat de Ba[rcelona] en la cort de sa mag.t Xpianissima.»

Copia del memorial calumnios presentat a la Reyna nostra s.a y als ministres per lo pare Sala procurador de Montserrat y Isidoro Pujolar en nom y per part dels s.rs consellers y deputats contra lo s.r mariscal de la Motte.

Primerament

Que lo dit S.r mariscal de la Motte per medi dels thesorers ha fet gran ganancia acerca de las monedas vingudes de Fransa en lo mes valer de aquellas que se ere consertat ab dits thesorers pera despedir en las pagas moneda falsa que feya fabricar en tres diferents parts de Cathalunya y per aquest cami se retenia la moneda bona que venia de Fransa sense les demes ganancias que feya sobre la gent de guerra prenent mostras enteras sobre dita gent en los pagaments se feyan y que tenia dit s.r mariscal en son poder grans summas de diners.

Que ven tots los officis y beneficis e, los dona a alcabots o, a las personas afauoridas de las Donas galanteja.

Que las confiscations contingudes en lo memorial donat per lo s.r mariscal stauen donades en fauor dels dits alcabots o altres y a don Joseph Margarit qui es la sangonera de aquesta provincia y un ganiuet pendent li feya donar lo Marquesat de Aytona que val setanta sinch milia lliures de renda hauentse de distribuir a quatre o, sinch personas que han fets y poden fer mayors serueys que lo S.r Gouernador.

Que dit s.r mariscal ha pres una aliga de pedreria a nostra S.a de Montserrat pertanyent a la Casa de Cardona y ha pres de dita casa tots los mobles ço es tapisseria serueys de plata y

pedrerias y pren los fruyts del ducat sens pagar ninguna cosa als acrehedors del que sels deu de pensions y altres coses.

Que lo any passat en loch de emplear lo exercit poderos que tenia resta la major part de la campanya festejant en Barcelona.

Que ha dexat perdrer Leyda per no auer posat dintre doscentes milia lliures de viurers.»

Y com lo sobredit memorial sie contra veritat no ha cregut may sa ex.ª sie estat obrat ni imaginat per v. s. y axi tant per lo interes de sa ex.ª com per ma part represento a v. s. que se seruesca veurer asso lo quey ha per esser cosa tant considerable per tants deguts respectes y axi matex supplica que sia a v. s. seruit declarar en scrits si ha donat orde de presentar a sa mag.ᵗ lo sobredit memorial o, a altres ministres.

De la Valee.»

Los Consistoris y Junta han deliberat se scrigues a v.ˢ s.ˢ se seruissen de fer exacta diligencia en aueriguar si es veritat lo referit en lo insertat paper de que sia donat en nom dels consistoris perque saben v.ˢ s.ˢ que tal paper en la forma que esta no es stat enuiat per nostra part a VS. y molt menos a Pujolar y demes nomenats que sabem molt be lo decoro ab que deuem tractar al S.ʳ mariscal axi per loctinent de sa magestat com per las moltas calitats y obligacions li ha regonegut y li regonex esta prouincia la qual ab lo decoro degut a sa persona ha representat per medi de V. S.ᵃˢ a ses mag.ᵗᵃᵗˢ que Deu g.ᵈᵉ les necessitats que tenia per sa conseruacio y no altra cosa y axi sentint molt que algu se fos volgut valer del nom de la prouincia y ciutat pera semblant cosa supp[lica].ᵐ a V. S.ˢ sien seruits de informarse qui pot auer comes aquest delicte perque pugam obrar contra lo tal o tals y instar la punicio conforme sa grauedat y auisar ab la promptitut possible: de la present se ha donat copia auctentica al S.ʳ de la Valea y Deu g.ᵈᵉ a v. s. Barcelona y noembre 28 de *1644*.

Molt Ill.ᵉˢ s.ᵒʳˢ
B. a v. s.ᵃˢ l. m. sos
majors seruidors
Los deputats del General de Cath[aluny].ª
Los Consellers de Ba[rcelona]»

(*Ibidem*, fol. 10, v.°)

«Molt Ill.es S.rs

«Als demunt dits.»

Altra tenim scrita a V. S.as a instantia del s.r de la Valea y com per la matexa ha aparagut donarli copia auctentica hem resolt no mesclar dos fets.

Lo expectable Gouernador de Cath[aluny].a des de la Seu de Urgell scrigue als deputats consellers y saui consell de cent dos cartas y arribat assi en Bar[celona].a enuia altra Carta als consistoris y junta copias de les quals van ab esta lo que nos ha obligats a supplicar a v. ss. sien seruits de fer lo matex que en la altra carta los supplicam perque sentim molt que se sia atreuit ningu si es que ho sia a valerse de nostron nom pera desdorar las actions del s.r mariscal que en las cosas que en la prouincia ha aparagut deuia per sa conseruacio demanar remey ha acudit per medi de V. S.as a representarho a ses mag.ts y axi stimarem molt que V. SS. procuren aueriguar qui pot ser stat autor o autors de tant gran delicte que nosaltres sentim ser tal per que no voldriam que lo s.r mariscal ni altri nos culpas de ingrats: entre aquesta y laltra diem [a] v. ss. tot lo que sens offerex en la materia. Guarde Deu a v. s.s Ba[rcelon].a y noembre 28 *1644*.»

(*Ibidem*, fol. 12, v.°)

«Molt Ill.es S.ors

«Als molt Ill.es S.rs don Fran.co de Monpalau abat de Banyoles embaxador del general de Cath[aluny].a y d. Fran.co Sala embaxador de la ciutat de Ba[rcelona.]»

Encara que ab altra nostra de dias atras donarem raho a v. ss. de una carta que lo S.r Gouernador de Cath[aluny].a auia scrita al s.r deputat ecclesiastich dende Ceruera als 29 de Octubre proppassat, y de la resposta que a ella hauia feta dit s.r deputat com v. ss. pogueren veurer ab las copias de ditas cartas: ab tot per tenir alguna intelligencia que aqui correra la materia dellas tornam ab esta enuiar altras copias de las matexas; axi perque v. ss. tingan occasio de reduirse mes a la memoria son fet com tambe pera que pugan donar tota satisfactio per nostra part en cas sie necessari supp[lica].nt a v. ss. ab molt grans veras ho tingan per aduertit y juntament procuren respondrer a tot lo que sie de maior conueniencia per nostra reputacio, que per interessar tant en esta part la fiam igualment de la prudencia de v. ss. y de la innocentia y veritat que corre y es molt certa per la exclusio de la calumnia maliciosament imposada.» . . . .

. . . .

«Deu g.[de] a v. ss. Barcelona y dezembre 10 de *1644*.

Molt Ill.[es] S.[rs]

B. a v. ss. l. mans

sos majors seruidors

Los deputats del General de Cath[aluny].[a]

Los Consellers de Ba[rcelon].[a]»

(Ibidem, fol. 16.)

«Molt Ill.[re] Sor.

Am aparegut respondrer ab estas ralles apart al capitol de la carta de v. s. de 15, del pasat rebuda per esta estafeta ab que apretadament me ordena lo auise si don Isidoro Pujolar agent de v. s. ha parlat ab mal lenguatje del S.[r] de la Mota.

La primera cosa dic a v. s. que a don Isidoro Pujolar ans de arribar a esta cort nil auia uist ni sols ab cartes mies particulars lo conexia posat en ella de conformitat lo Abat Monpalau y jo nos lon aportarem a Fuenteneblo aont estauem de comu tenintlo en nostre companya tornats altre uolta en Paris que cada hu esta de per si jol tinc en ma casa a un lacaio y a ell donantli ma taula mogut de quem constava patia per differirseli quisa lo cobrar de las dos casas, era agent de v. s. y a mi me estaua be son cortetx y asistencia. Asso dic perque uull ho sapia per mi y no per altre quen fassa gran encapia per si no escric ab lo foc uolrrian.

Pujolar al quel he tractat es home fogos y apacionat de manera per la prouincia que en totas ocasions a peu y a cauall tracta de tornar per ella y axi es fasil alguna ocasio exsedir los limits de la prudencia. Cosa indiuiduadament contra dell no la puc dir en exa materia: sols en Fuenteneblo estant lo Abat Monpalau y jo tancats ab lo S.[r] le Tialler y a la anticamara dit Pujolar y tots los catalans eran ab nostre companya trauaren conuersacio ab lo gran mestre de la Millarea que es qui gouernaua las armes quant lo Rey fonc sobre Perpinya y tantost arribaren a parlar del Sor. de la Mota y dient algu eran imaginaris los mal sucsesos de la Mota disculpantlo donant culpa en alguna cosa als catalans se desconpongue dit Pujolar algun tant si be dels qui ho oiran cada hu ho diu different y com lo de la Millarea diuhen no es affecta al S.[r] de la Mota pot ser ho aja publicat ho los matexos catalans lo sert es no fonc parlant com a agent ni en nom de ninguna de las dos casas y qui mes nos ne

auiam de amoinar auiam de ser los dos enbaxadors perque nos pensas parlauem nosaltres ab mal terme comforme lai aduertiram y digueram molt be. Y en materias de son offici entenc es estat molt puntual en executar sens respectes ab puntualitat lo que se li a ordenat. Y demanant lo Abat Montpalau al S.[r] le Tallier (qui es estat particular esquadrinyador en asso) si en un memorial li auia donat de orde dels deputats pasats que duptaue no agues exsedit auia posat dos capitols tal y tal, respongue: «se molt be que lo hu noi es y del altre no men recort» ins digue (que joi era present) que quant nosaltres donarem la primera Enbaxada als Reis deia la multitut de aquells S.[rs] y gent eran presents «Com carregan al de la Mota be li adoban lo capsal» sent ueritat noi auia apenas dos entenguessan la lengua de manera que obliga a sa Ex.[a] a demanar a algu si entenia la lengua y digue que no. A mi me a escrit un amic desde aqui home de compte li auian dit Mossiurs de S.[t] Germen y Aligre que lo Abat Monpalau jo Pujolar y Abat Sala auiam donat un memorial a la Reina estampat dient que sobre Tarreg[on].[a] auian mort 400 officials y que las confiscacions totas las auian repartidas entre putas y alcabots cosa tant luny de la ueritat que si be Pujolar y Sala nos an acompanyat moltes ocasions sols los dos enbaxadors auem entrat y parlat a las visitas quant mes a la Reina, Paper estampat nol auem donat sino jo lo que la ciutat me enuia y v. s. sap noi auia tal majorment que ni Paper he donat que v. s. no mel aja enuiat o tret de las instructions y que non aja enuiat copia a v. s. y en una paraula v. s. me conex. Asso dic perque es un infern las nouas y malicias desta cort. Deu me dex tornar a ma quietut quem apar es tot tirar cada hu a fer son negoci de qualseuol manera a v. s. soplic nom mane dende assi li fasse mes semblants relacions dexanto per quant sia aqui per de paraula que de sa prudencia de v. s. judico tinrra espera si be com Pujolar es proueit Canonje de Bar[celon].[a] en lo canonicat de Casador en tenir bullas segons me diu sen vol anar a residir y Deu a v. s. g.[de] com li soplique. Paris y dezembre als 2 de *1644*.

Molt Ill.[re] S.[r]
de v. s. molt affectat seruidor
Don Fran.[co] Sala.

S.[rs] consallers de Bar[celon].[a]»

(*Cartes comunes originals* de 1644, fol. 283.)

APÈNDIX IX (1)

IVBILEV VNIVERSAL
CONCEDIT PER NOSTRE SANTISSIM PARE PAPA INNOCENCIO X.

INNOCENTIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORUM DEI.

Uniuersis Christi fidelibus ad quos præsentes peruenerint Salutem, & Apostolicam benedictionem.

IMMENSAE Omnipotentis Dei bonitati placuit in maxima Almæ Matris Ecclesiæ rerum perturbatione nullis nostris exigentibus meritis supremum hoc Apostolicæ seruitutis munus nostræ imbecillitati imponere; Vnde considerantes iniquam temporum conditionem, & grauissima, quæ undiq[ue] urgent, & impendent, mala, præcipue quodam sensu angimur, & commouemur, de illius tamen benignitate non desperantes qui operari dignatur in Nobis, non desinimus summis, atque assiduis precibus eius auxilium implorare, fideliumque, & Deum timentium, quorum ipse, ut speramus, voluntatem faciet, orationes expetimus, quibus Omnipotente Deo semper benedicendo gratijsque misericordiæ eius agendis adiuuemur. viribusque à Cælesti Rege subministratis suffulta nostra infirmitas, commissarum Nobis curarum, & salutarium Reipublicæ Christianæ officiorum partes, orantis simul Populi instantia promerente valeat sustinere, ...que (2) agitatæ, & ubique ferè depressæ Catholicæ Religioni suppeditare, nè, cum in altitudinem Maris venerimus, tempestate demergamur, sed potiùs horribiles tot peccatorum status, & excitatas tot Mari procellas discutientes cum credito Nobis Grege optatum cursum, & æternæ salutis portum teneamus: Qua propter in hac Alma Vrbe nostra à Cappella nostra publica Palatij Apostolici ad Basilicam Principis Apostolorum in Vaticano, necnon a Basilica Sanctæ Mariæ Maioris ad Basilicam Sancti Ioannis Lateranensis proxima hebdomada, quæ erit tertia. Aduentus, quarta, & sexta feria respectiuè solemnes Processiones de more indicimus, ad quas Basilicas Nos una cum Venera-

(1) Cartell estampat, de 430 × 595 milímetres.
(2) Paraula incompleta a causa d'un esquinç del paper.

bilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, nec non Patriarchis, Archi[e]piscopis, atque Episcopis, quos in Romana Curia adesse contigerit, ac Christianorum Regum, & Principum Oratoribus apud Nos existentibus, alijsque Prælatis, atque Officialibus Romanæ Curiæ, uniuersoque Clero, & Populo comitante, accedere, dictasque Processiones celebrare statuimus, ut autem Diuinam opem efficaciùs imploremus, & simul effusis multorum precibus fructuosiùs exaudiamur, omnes, & singulos utriusque sexus Christi fideles, ubique existentes, enixè in Domino hortamur, & paterna charitate monemus, ut, qui in hac Vrbe sunt, dicta hebdomada, aut saltem altera sequenti; Qui verò extra Vrbem, in quibusuis Orbis Terrarum locis existunt, proxima, aut altera sequenti hebdomada post præsentium notitiam pias ad Deum preces effundant, ut Ecclesiam suam sanctam tueatur, & protegat, hæreses undique euellere, & extirpare, Fidem sanctam Catholicam adaugere, & propagare, pacem, & veram concordiam largiri dignetur; Nobis verò vires tribuat, quibus susceptum onus ad eius nominis gloriam, fideliumque, & animæ nostræ salutem administrari valeamus, ut ij quidem, qui in eadem Vrbe hic præsentes sunt, præfatas Sancti Ioannis Lateranensis, Principis Apostolorum, sanctæ Mariæ Maioris Basilicas, vel unam ex eis, qua maluerint: Qui verò alibi extra Vrbem erunt, Ecclesiam, seu Ecclesias per locorum Ordinarios, seù eorum Vicarios, aut de eorum mandato, aut ijs deficientibus, per eos, qui inibi curam, exercent animarum, deputandam, seu deputandas, quocumque sibi beneuiso, eiusdem hebdomadæ die, vel diebus, saltem semel deuotè visitent omnes præterea quarta, & sexta feria, ac Sabbatho eiusdem, vel alterius, sequentis hebdomadæ ieiunent, & quantum pro suo quisque arbitrio iudicauerit, eleemosynas erogent, atque intra hoc ipsum tempus Sacerdotibus ab Ordinario approbatis peccata sua confiteantur, & die Dominico d. Sabbathi diem proximè subsequente, vel alio d. sequentis hebdomadæ die arbitrio Confessarij SS. Eucharistiæ Sacramentum deuotè percipiant: Qui autem in nauigatione, vel itinere fuerint, eo peracto hæc ipsa etiam faciant, & exequantur; Qui verò regulares utriusque sexus in Claustris perpetuò degunt, vel in Carcere, aut captiuitate detinentur, vel propter corporis infirmitatem, aut aliud quodcumque impedimetum superiùs expressa, seu eorum aliqua facere, seu adimplere nequiuerint, Sacerdotis Confessarij approbati ab Ordinario, quem elegerint arbitrio, præfata omnia, & singula, vel eorum aliqua in alia pietatis opera commutare, vel in aliud, proximum tamen tempus differre valeant: Quæ omnia, ut eò libentius præstare studeant, quo uberiùs spiritualibus muneribus, & gratijs à Nobis se refectos esse cognouerint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi ex illa ligandi, atque soluendi potestate, quam Deus nobis, licèt indignis, contulit, omnibus, & singulis præfatis qui prefata adimpleuerint, plenissimam peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem, sicuti in anno Iubilæi visitantibus certas Ecclesias intrà, & extrà Vrbem concedi consueuit, tenore præsentium concedimus, & elargimur, nec non eisdem fidelibus, etiam

cuiuscumque Ordinis, Congregationis, & Instituti Regularibus utriusque sexus facultatem impartimur eligendi sibi Presbyterum Confessarium, tam sæcularem, quam cuiusuis Ordinis, vel Instituti Regularem ex approbatis ab Ordinarijs locorum, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Eccleciasticis sententijs, & censuris à iure, vel ab homine, quouis modo, vel causa latis, seú inflictis, nec non ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis, quantumuis grauibus, & enormibus, etiam in casibus tam locorum Ordinarijs, quàm Nobis, & Sedi Apostolicæ, etiam in letteris die Cœnæ Domini legi consuetis, atque aliàs etiam per quascunque etiam Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, quomodolibet reseruatis in foro tantùm conscientiæ hac vice dumtaxat absoluere. Et insuper vota quæcunq[ue]. (Religionis, & Castitatis tantummodo exceptis) in alia pia, & salutaria opera commutare, iniuncta tamen eis, & eorum cuilibet in supradictis casibus pœnitentia salutari, ac alijs iniungendis possint, & valeant: Mandantes insuper Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs quibuscumque Ecclesiarum Prælatis, & locorum Ordinarijs, in virtute sanctæ obedientiæ, ut cum harum litterarum transumpta, aut exempla acceperint, illa statim per suas Prouincias, Ecclesias, & Diœceses publicent, & publicari faciant, Cleroque, & Populo sibi subiecto solemnes Processiones, sicut Nos in præfata Vrbe indiximus, indicant, & celebrent: Per præsentes autem super aliqua irregularitate, publica, vel oculta, nota, defectu, incapacitate, aut inhabilitate, quomodolibet contracta, non intendimus, nec etiam in foro conscientiæ dispensare, neque ullam facultatem tribuere dispensandi: Ac declaramus has ipsas præsentes quoad absolutionem in foro conscientiæ, & pœnitentiali tantùm, non autem in foro fori, seu contentioso consequendam, neque etiam quoad dictum forum conscientiæ ijs, qui ab aliquo Iudice excomunicati, suspensi, vel interdicti, seù aliàs in sententias, & censuras incidisse declarati, vel publicè denunciati fuerint, nisi infra tempus celebrationis huiusmodi Iubilæi satisfacerint, aut cum partibus concordauerint, neque pariter Hæreticis, aut Scismaticis specialiter declaratis, seù condemnatis ullo modo suffragari. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, præsertim, quibus absoluendi facultas in certis casibus tunc expressis, Ità specialiter Romano Pontifici pro tempore existenti reseruatur, ut nec etiam similes, vel dissimiles Iubilæi Indulgentiarum, aut facultatum huiusmodi concessiones, nisi de illis expressa mentio, aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari valeat. Nec non quorumcumque Ordinum, Congregationum, & Institutorùm Regularium iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis afirmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque Indultis, & Litteris Apostolicis eisdem Ordinibus, Congregationibus, & Institutis quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & indiuidua, non autem per clausulas generales, idem impor-

tantes, mentio, aut expressio habenda, vel quæuis alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illarum tenores præsentibus pro plenè, et sufficienter, expressis, ac formam in illis traditam penitùs pro seruata habentes, hac vice specialiter, & expressé ad effectum præsentium derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium transumptis, vel exemplis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, et sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsùs fides ubique gentium, & locorum adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo, sexcentessimo, quadragessimo quarto, quinto nonas Decembris Pontificatus nostri Annó Primo.

D. DATARIUS

Registrata in Secretaria Breuium.

S. Episcopus Cyrenen[sis].

P. Ciampinus.

Nos lo Doctor Geronym Roig Sagrista major, Canonge de la Seu de Barcelona, y en lo espiritual, y temporal Vicari General, y Oficial per lo Illustrissim, y Reuerendissim senyor don Garcia Gil Manrique Bisbe de Barcelona. PERAQVE tots los Fels Christians se disposen ab major feruor, y veres à guanyar un tresor tant gran, com es lo del present Iubileu, que sa Santedat concedeix a fi que Deu nostre Senyor per medi de les oracions dels justs, y seruents seus, li done forçes, y valor no tant solament pera poder supportar les grans carregues de la dignitat Pontificia, pero molt en particular pera alcançar de sa diuina Magestat (auent trobat la Iglesia al temps de sa Assumpcio ab les turbulencies, y desdiches que les guerres quey ha entre los Princeps Christians han ocasionat en los temps corrents) lo establiment de una verdadera pau, y concordia entre ells, ques lo que ab tota vigilancia, y cuydado procura sa Beatitut. Com ho representa affectuosissimament lo Eminentissim Senyor Cardenal Pamphilio nebot de sa Santedat ab una carta que escriu acompanyant lo Indult del present Iubileu al Illustrissim senyor D. Vincencio Candioto Collector Apostolich de esta Prouincia, (que per ser tant pia se posa traduhida en nostra llengua Cathalana) en la present prefacio, y es del thenor seguent. Molt Illustre senyor. La Santedat de nostre Santissim Pare Innocen-

cio , attenent ab tot son paternal affecte a la pau , y verdadera concordia entre los Princeps Christians mirantla turbada, de la infelicitat dels temps tant calamitosos, ha deliberat recorrer al diuino, y celestial fauor, fentnos gracia de un Iubileu uniuersal, perque ab les oracions dels bons, paren les moltas desditxas y mals causats de tant llarga, y continuada guerra , ab una verdadera pau, y quietut perfeta , a la qual se redueix la major felicitat dels mortals en esta vida . Per est effecte se enuien a V. S. les incluses copias, pera que les fasse notificar en los llochs li aperexera conuenir. Offerintme a V. Senyoria de Roma a 18. de Dezembre 1644.

De V. Senyoria affectadissim Lo Cardenal Pamphilij.

Al senyor Vicent Candiotti Collector de Barcelona.

Sumari del que se ha de fer per guanyar aquest Sant Iubileu.

1 PRimerament, los que visitaran la Iglesia Catedral, lo Hospital General de santa Creu, la Iglesia, y Monestir de les Monges Capuchines, que son les que son estades deputades per dit effecte. Y pregaran deuotament a sa diuina Magestat sie seruit de defensar, y tenir protectio de la sua santa Iglesia, y deserraygar, y estirpar las heretgies, augmentar, y propagar la santa Fè Catholica, y concedir pau, y verdadera concordia entre los Princeps Christians, y a sa Santedat forças pera poder suportar lo pes de la suprema dignitat a gloria de Deu, y salut de les animes dels faels.

2 Y que lo Dimecres, Diuendres, y Dissapte de la primera, o segona semmana dejunaran, y en dit temps donaran almoyna, segons lo arbitre, y charitat de cada hu. Y que en lo mateix temps confessaran sos pecats a un Confessor approbat, y combregaran deuotament lo Diumenge proxim seguent, o en altra dia de la Semmana seguent, a arbitre de son Confessor.

4 [1] Aquells que son fora de Roma, guanyaran la mateixa Indulgencia plenaria de sos pecats com en lo Iubileu sobredit, si deuotament visitaran les Isglesias per eix effecte deputades per los

(1) Com pot vèurês, en l'orde correlatiu numèrich dels articles, s'omiteix el nombre 3.

Ordinaris, o Vicaris dellas, o per comissio dels matexos, o verdaderament en deffecte de les deputades per aquells, que exercitan en lo lloch de ells la cura de Animes.

5 Totes les coses sobredites se faran en la present, o verdaderament en la segona Semmana immediatament seguent, despres que lo present Iubileu sera publicat per los Ordinaris.

6 Aquells que seran en la nauegacio del mar, o verdaderament en viatge per terra quant seran tornats a ses cases podran fer y executar totes les sobredites coses.

7 Los Regulars del hu, y altre sexo que viuhen en la clausura perpetuament, y aquells que son presoners, o catius, o impedits per malaltia, o per qualseuulla altre impediment, y que perço no podran cumplir les sobredites coses, o verdaderament algunas dellas, les podran commutar en altres obres pies, o differir lo ferles, y cumplirles en altre temps ab tal que sie temps proxim, y tot asso a arbitre de son Confessor.

8 De la matexa manera als matexos faels encara Regulars, axi homens, com dones de qualseuulla orde, o congregacio, se dona facultat de elegirse un Sacerdot tant secular, com Regular de qualseuulla orde, o institut, com sie approbat per lo Ordinari del lloch.

9 Lo qual Confessor puga absolrre à dits faels de totes les sentencias, y censuras Ecclesiasticas contra dells pronunciades, o fulminades dels Canons, o de Iutge per qualseuulla causa, y de tots los pecats, excessos, y delictes per molt graues, y enormes que sien, encara que sien dels casos reseruats, tant als Ordinaris dels llochs, y a sa Beatitut, y a la santa Sede Apostolica, encara que sia en la Bulla que se acostuma de llegir en lo dia de la Cena del Senyor, y en qualseuol altres Constitucions de Pontifices Romans (exceptantne los Heretges, o sismatichs, especialment declarats, o condemnats) Y aquesta absolucio se entenga tenir valor solament en lo for de la conciençia, y per esta vegada tant solament.

10 Item, que puga lo dit Confessor commutar en altres obres pias, y saludables tots, y qualseuulla vots (exceptats pero los vots de Religio, y de Castedat) imposant axi mateix à dits faels, y à qualseuol dells penitencia saludable, ò altres coses à arbitre del mateix Confessor.

11 Item, se aduerteix que per la present no enten sa Santedat dispensar, ò concedir facultat de dispensar sobre alguna irregula-

ritat publica, ò secreta, macula, deffecte, incapacitat, ò verdaderament inhabilitat de qualseuulla modo que se sia incorreguda, ni menos en lo for de la conciencia.

12 Ni tampoch enten en qualseuulla manera suffrague a aquells que de sa Santedat, o de la santa Sede Apostolica, o de qualseuulla Prelat, o Iutge Ecclesiastich son estats excomunicats sospesos, o entredits o verdaderament declarats publicament hauer incorregut en sentencias, o censuras Eclesiasticas si dins del temps de dit Iubileu no hauran satisfet, o concordat ab la part.

13 Finalment per cumplir ab lo que sa Santedat mana à tots los Ordinaris que en ses Diocesis, o districtes, sots pena de obediencia ab la major breuedat los sera possible despres de rebudes ses lletres Apostolicas publiquen, y publicar fassen lo present Iubileu; se notifica a tots los faels Christians, tant homens, com dones, que lo Diumenge proxim vinent que comptarem als 29. del corrent mes de Ianer, en lo qual dia comensera en la present Ciutat, la primera semmana en que se ha de guanyar lo present Iubileu, se fara la professo general, conforme tambe mana sa Santedat, la qual exira de la present Iglesia Cathedral despres de acabades les Vespres, y tornara à ella, hauent fet la volta de la professo del Corpus, ab lo molt Illustre Capitol, y Clero de la dita Seu y totes les Religions, y Clero de les Parroquies de dita Ciutat.

14 Y axi exortam à tots los faels Christians in visceribus Iesu Christi, supliquen a Deu nostre Senyor se apiade de sa Iglesia, y atorgue à sa Santedat lo fi ha tingut en donar aquest sant Iubileu. Y manam à tots los Rectors, y Vicaris que exercexen Cura de animes en aquest nostre Bisbat, que durant lo temps de guanyar aquest Iubileu fassen continua residencia en sas Iglesias, y exorten a sos subdits se disposen a guanyar tant gran tesor, peraque fentho axi nostre Senyor nos concedesca una verdadera pau, y concordia entre los Princeps Christians conforme sia mes de sa gloria, y be uniuersal de la Christiandat. Dat en Barcelona als 24. Iener 1645.

Roig Vic. Gen. & Offi.

En Barcelona, en casa de Gabriel Nogues

APÈNDIX X.

✠

BURGUR (sic)

«A nostres charissims y ben amats los Consellers de nostra bona ciutat de Barcelona

DE PER LO REY

Charissims y ben amats, apres la conquista dels forts de Mardik y de Link, nostre charissim y amantissim oncle lo Duc d' Orleans, hauent judicát que era conuenient a nostre seruey de assegurarse de la Ciutat de Burburg que era la sola plassa que restaua als Enemichs entre Mardick y Wathen ell resolgué de enuestirla, la qual empresa li ha tant ben resexit que la ha reduida a nostra obedientia apres un citi de vuyt dies hauent en aquest poc de temps guanyat totas las fortifications que los enemichs tenian fetas defora encara quey hagues duplicat fosso dobla contrascarpa ab una fortificatio cumplida y quey hagues dos mil homens de guerra pera defençarla entre los quals eran prop de trescents officials o voluntaris, Halo apretat tant vigorosam[en].t que ells se son rendits sos presoners y ell nos ne ha enuiat las Banderas, en que sa actiuitat y sos cuydados per al be y auantatge de aquest Estat los quals han produit aquest succéz ab una promptitut inesperada no poden ser prou alabáts. Lo que nos hauem volgut feruos sçaber per esta lletra y conuidaruos ab parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima Senyora y Mare de donarne gracias a Deu com nos fem de nostra part de tot nostre cor Assistint al TE DEUM qui será celebrat per est effecte en la Iglesia Cathedral de nostra ciutat de Barcelona y donant totas las demostrations publicas de alegria degudas sobre una occasio de aquesta consequentia y remetentnos a nostre charissim y amantissim Cuzi lo Comte de Harcourt Virrey y nostre Loctinent general en nostra Prouincia y armada de Cathalunya de feruos saber mes particularment nostres sentiments sobre aquest subjecte Nos nous farem la present mes llarga que per asseguraruos que los senyals que vosaltres nos donareu de vostre zel per la gloria de aquest Estat nos seran en esta ocasio

agradabilissims. Y sobre asso nos pregam Deu que ell vos tinga charissims y ben amats en sa s.ta guarda. Escrit en Paris a XVJ de Agost 1645.

LOUIS

LE TELLIER.»

✠

NORLINGUEN

A nostres charissims y ben amats los Consellers del Consell de Cent de nostra bona ciutat de Barcel.a

DE PER LO REY

Charissims y ben amats, Esta lletra es pera daruos part ab parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima senyora y Mare, de la gloriosa y important Victoria de nostras armas en Alemanya sots lo Gouern de nostre charissim y amantissim Cuzi lo Duc de Anguien lo qual sent estat obligat de venir a una Batalla contra las armadas del Emperador y del Duc de Bauiera junt a Nortlinguen la ha guanyada, ha derrotat tota larmada dels enemichs, tallát en pessas quatre mil homens entre los quals es restat lo General Mercy lo qual gouernaua larmada de Bauiera y ab la major part dels officials majors de las ditas armadas enemigas, ha fet dos mil presoners y entre altres lo General Gléén lo qual gouernaua la armada Imperiál, ha pres quinse pessas de artilleria totas llurs munitions de guerra y quaranta Banderas y en consequentia de asso ses apoderat de Nortlinguen, hauent obrat per sos ordres y per sa persona tot lo que pot un gran Cap. En que es tambe estat benissimament secundat y ajudat de nostres Cuzins los Mariscals de Gramont y de Thurena nostres Loctinents generals sots ell en nostras ditas armadas y assistit de las tropas de nostra charissima y amantissima Cuzina la Lantgraue de Hessia las quals estauan juntadas a las nostras. Y perque Nos sentim obligats a demostrar publicament nostra regonexensa enuers Deu y nostra alegria de un succés tant considerable lo qual donará a nostre dit Cuzi medi de refermar y aumentar los progressos de nostras armas en aquella part en gran auantatge de aquesta Corona y nostres Aliátz Nos volem hius fem asçaber que vosaltres hajau de assistir al TE DEUM qui per est effecte sera celebrát en la Iglesia

Cathedral de Barcelona y a donar tots los senyals de regositjo que aquest subjecte mereix y remetentnos sobre nostre charissim y amantissim Cuzi lo Comte de Harcourt Virrey y nostre Loctinent general en nostra Prouincia y armada de Cathalunya del que podriam ajustar a esta lletra, Nous farem la present mes llarga que per pregar Deu que ell vos tinga charissims y ben amats en sa Santa guarda. Escrit en Paris a xxiij de Agost 1645.

LOUIS

LE TELLIER.»

APÈNDIX XI.

«Senyors Concellers de la Ciutat de Barcelona. Denpres de auer per nou dies contrastat la capitulatio de Balaguer los Enemichs estan dins dita plaça son estats obligats a firmarla entregant ella ab los pactes van inclusos los quals remeto a V. S.ª junt ab esta y pues dema a les vuyt hores de matinada me la an de entregar, e resolt donar este auis a V. S.ª pera que fassa a nostre Senyor les degudes gracies axi per la continuatio de victories es estat seruit donar a les armes de nostron Rey y senyor com per lo rendiment desta plaça pues de sa diuina voluntat dependeixen totes elles la qual a V. S.ª guarde. Termes y Octubre als 19 de 1645. Henrich de Lorenne.» «Carta del S.r Virey.»

«ARTICLES de la capitulatio acordada per lo senyor Compte de Harcourt Caualler de les ordes del Rey y capita general del Principat de Cathalunya Comptats de Rossello y Serdanya y General de ses armes en Cathalunya; ab don Simon De Mascarenyes General de la artilleria del Rey Catholich y Gouernador de ses armes dins Balaguer. PRIMO que als 20. de aquest mes de octubre lo dit don Simon de Mascarenyes rendira la dita plaça de Balaguer al Rey, y la posara en mans de dit S.r Compte de Harcourt. SECUNDO que totes les tropes tant de Caualleria com Infanteria ques troben dins la dita plaça ne exiran dit dia a Vuyt hores demati vides salues, caixes batens, banderas desplegades, bala en boca, y metxa ensesa, armes Caualls y Bagatges, y seran conduits fins a Fuente Rabia ab bona y segura escolta passant per mes curt marchant en Cathalunya y Rossello «Pactes del rendiment de Balaguer.»

dos leugues cada dia y en França tres y de sinch en sinch dies tindran un dia de repos fent tota sa marcha en dos mesos quatre o, sinch dies poch mes o, menos. TERTIO Quels seran donats trenta carros ho, carretes per portar los bagatges officials y soldats malalts. QUARTO Que lo Rey fara prouehir a son gasto la dita gent de guerra en specie o, en diner los viures necessaris durant les marches dins les terres de sa obedientia. QUINTO Que los officials y soldats malalts que no podran seguir seran rebuts dins los Hospitals de les viles o, lochs ha hont estaran fins a que sien curats y despres sels donara diner y passa port per anarsen a Fuenterabia per lo mateix cami. SEXTO que tots los officials y soldats de las ditas tropas tant de Caualleria com de Infanteria de qualseuol qualitat y nacio que sien encara que hajan pres sou de qualseuol Princep tindran libre passatge per lo sobre dit cami com la demes gent que exiran de Balaguer acceptat los subdits del Rey y los que hauran deixat son seruey. SEPTIMO Que ningun soldat, ni official puga ser entretingut per ningun deute qualseuol que sia. OCTAUO Que los officials Generals de la artilleria prouehodoria y comptadoria y tots los altres officials y Perçones que a ells serueixen y que son en les dites tropes dins Balaguer podran exir de la dita plaça ab tota seguretat, y per lo mateix cami ab sos caualls, roba y bagatge. NONO que la roba seruey de plata y bagatges que dexaren dins Balaguer don Andres Cantelmo cabos , y officials quel seguiren la conduhiran fins a Leyda. DECIMO que totas les pessas de artilleria monicions de guerra que son dins Balaguer seran integrament posades en mans del lloctinent general de la artilleria un dia antes no se entregara la plaça. UNDECIMO es estat concertat que si acas un dia abans del rendiment la armada del Rey Catholich o, part de sas tropas que son a la campanya se presenten per socorrer Balaguer no puga la guarnicio de dita plaça ajudarlos de ninguna manera . Los articles sobre dits son estats concordats ab condicio que lo dit don Simon de Mascarenyes dexara dins Balaguer en farina , blats, o, altres grans o, en bescuyts bo y menjador per quinse dies de viurers a raho de tres mil rations enteres per dia. PER EXECUTIO del present tracte se donaran dos renes de una part a altra es asaber un sargento major o, un loctinent Coronel de Infanteria y un ajudant de camp y la guarnicio de Balaguer no sera obligada de exir fins a que Don Simon Mascarenyes haura tingut auis que les renes

franceses son dins Leyda y los uns y los altres estaran fins a la ent[e]ra executio del present tracte fet en lo camp de Termes y Manargues als 19. de octubre 1615.»

(*Deliberacions* de 1645, fols. 274 y 275.)

APÈNDIX XII.

✠

«Jhesus M.ª Joseph

Per delliberassio del Saui Consell de Sent tingut a .. (1) de Dessembre *1645*. (2) desllibera que los s.rs Conselles fessen las matexas demostrassions de alegría axi en la hentrada y Ressebiment en Barselona per la Serenisima s.ª donya Margarita de Lorena muller del sereni[ssi]m s.r don Herrich de Lorena Compte de Auhuncurh (sic) Virrey y Capita General per sa majestad Christianisima, que Deu guarde, en lo Principat de Cathalunya y Comptats de Rosello y Serdanya , del modo y forma ques feu en la hentrada y Resibiment ques feu al dit s.r Compte de Auhuncurch (sic). Y dits s.rs Consellers inseguint dita delliberasio hordenaren a Feliph de Boxadors donsell y a Galseran Nabot Ciuteda honrrat, que per part desta Ciutat anassen ab henbaxada a la Vila de Perpinya o, mes auant sils aparexia a donar per part desta Ciutat la ben vinguda a la sora. virreyna Condessa de Auhuncurch y oferirlij per part desta Ciutat &c.

Y axi los dits Feliph de Boxadors y Galseran Nabot partiren desta Ciutat, dimecres a 17 de Jener *1646* y arribaren diuendres a 26. de Jener *1646*. a mig dia a la Vila de Perpinya que per ocasio de las moltas neus continuadas tots exos dias no pogueren pasar essiam los camins plans quant mes lo coll del Pertus y axi los fou forssos auerse de detenir tots exos dias per lo cami.

Arribaren com esta dit a 26 de Jener *1646*. a la Vila de Perpinya al mig dia y aquella matexa tarda a las quatra ores hentra madama, la Comptesa en dita Vila y la matexa tarda ana a vissitar a dits enbaxadors en sa posada lo s.r d.or Joseph del Viuer ardiaca de Calsa elet bisbe de Helna y molts Cauallers de aque-

(1) En blanch.

(2) Aquesta data resulta equivocada, car l'acort de referencia fou près per lo Concell de Cent en consistori del 17 de Janer de 1646.

lla Vila donantlos la ben vinguda y oferintlos quant aguessen menester. = Lo dissapte de mati a 27. demanaren llissensia y ora per donar la enbaxada . Donarenlos hora, a las tres de la tarda ahont acudiren a palassio a donar la enbaxada a madama en pressensia de moltas damas y Cauallers que estauan en la sala en sa companya: ma dama estaua den peus y no volgue hoir paraula que primer dits enbaxadors nos cobrissen estant los demes que estauan en la sala descuberts. Hohij la enbaxada ab demostrasions de molt regosijo y contento , la qual esplica lo dit s.r Feliph de Boxadors y es del tenor seguent,

«Se.ma Sen[y]ora

No se ab que paraules puga explicar a v.a altesa lo contento y regosiyo que te aquella Ciutat de Bar[celon].a de la vinguda de v.a Altesa , pero encara ho experimentera ab las finesas y desempenyo della , la qual sera V.a Altesa testimoni de vista de sas obras.»

Lo matex dia de disapte de mati acudij en casa dits henbaxadors lo sindich de la Vila de Perpinya demanant per part de ella los volian fer una enbaxada la qual los reporta encontinent tres Cauallers oferint per part de aquella fidelissima Vila quant aguesen menester , juntament donantlos la benvinguda y lo matex dia de disapte a las quatra ores de la tarda despres de auer donat la enbaxada a madama acompayniats de molts Caualles anaren dits enbaxadors a la Cassa de la Vila, haont hisque lo Consol quint acompayniat de alguns Caualles arrebrerlos fins a la porta del Carrer, y un poch mes endintra altro Consol, y a la porta del Consistori altros dos, y lo Consol en Cap fins a mitja sala sentaren dits enbaxadors ab esta forma ab cadiras de vellut carmesi lo Consol en Cap al mig y un enbaxador a cada costat, y consequetiuament los demes consols repartits per sos graus a un costat y altro ab molts Caualles y Ciutadans assentats ab banchs fent lo Consol en Cap molt grans oferiments de seruir aquella Vila a la Ciutat de Bar[celon].a

Lo dit dia de disapte a la nit hi hague en palasio sarau haont acudirenlos dits enbaxadors . estigueren assentats al costat del s.r Reg[en].t lo d.r Joseph Fontanella Reg[en].t de Cathalunya. Comensa lo sarau don Fran.co Ros de Perpinya ab la s.ra donya Maria Angela, Alemany y Fontanella y donaren fi a dit sarau los dits enbaxadors ab lo ball del Candalero als quals los trague

a ballar la s.ª Maria Vergos y Bellafilla demostrant ma dama molt de gust de que aguesen tret a ballar a dits enbaxadors A mig sarau portaren a ma dama Vint y quatra basinas de collessio y la primera reparti ab las damas , que li estauan al costat y la segona la enbia als enbaxadors en son nom, Lo diumenge a 28 ana lo s.r Thomas de Baynuls Gouernador de Rosello auissitar a dits enbaxadors los quals tornaren dita vissita a dit s.r Gouernador lo dilluns seguent, y tambe tornaren la vissita al s.r bisbe elet de Elna. = Lo dit dia de dilluns a 29. los dits enbaxadors anaren a besar la ma a madama la Condessa y despedirse de sa altesa y lo dimars a 30. partiren de Perpinya y arribaren a esta Ciutat diuendres a 2. de febrer y dissapte a 3 de dit anaren en Casa de la Ciutat y feren relasio als molt Ill.es s.rs Conselles de la enbaxada.»

APÈNDIX XIII (*)

COPIA DE VNA CARTA ENVIADA

PER VN CAVALLER PORTVGVES, ha vn Caualler desta ciutat de Barcelona, donantli noticia de la traycio se feya en lo Regne de Portugal, y de la sentencia que ha feta sa Magestat. Traduyda de llengua Portuguesa en nostra llengua Catalana.

Ab llicencia, en Barcelona, en casa de Gabriel Nogues al carrer de sant Domingo. Any M.DC.XXXXVI.

(*) Folletó in-4º, de 8 planes.

Iesus, Maria, Ioseph.

SEnyor, lo que li enuio a dir es, quem folgaria moltissim que v. m. ne donas noticia a sos patricios Catalans de tot la que se ha succehit en aquest Regne de Portugal, la grandissima traycio estaua formada dintre la insigne ciutat de Lisboa, y sos frontarissos, que tambe venian contra ella, y li dire lo numero de las Vilas estauen nombrades en la dita traycio, y li enire nerran lo numero de la gent menuda, que hauia de venir de poch, en poch de cada Vila, y Lloch, y los Cabos tambe, y los quey auie nombrats dintre la Ciutat.

Del modo que sabe lo Rey nostre senyor la dita traycio (fou desta manera) que Deu nostre Senyor nos mirà ab ulls de misericordia , fentli venir un bon Christia, agenollantse als seus peus, demanantli perdo, dientli, que sil perdonaue li descobriria un gran secret, que conuenia per sa Magestat, y per son Regne, ab tal que li donàs dos dies de temps per descubrirli lo dit effecte.

Sa Magestat li feu de resposta que si, quel perdonaua ab tal, que li digues be tot lo que sabia, y ab la dita llicencia de sa Magestat, y perdo, lo dit home sen ana, que lo die li faltaua, que quant li vingue a demanar lo dit perdo ere una hora passat mig die, y estigueren parlant de sos negocis quatre hores grosses de relotge.

Anassen ell a trobar lo altre companyo seu , que tots junts aportauen las cartas al Rey de Castella, partiren a toch de Oracio de casa dels Grandes de sercar les cartes, y quant foren mitja lleuga lluny de Lisboa poch mes o manco, lo dit home digue al altre que tenie ganes de reposar un poch, ajaguerense un poch sota de un arbre pera reposar, y diu lo altro companyo, si jo me adormia despertaume tantost (respon jou fare) quant lo home lo veu adormit lo lliga molt be de peus y de mans, y li prengue las cartas, y les portà al Rey de Portugal.

Quant sa Magestat lo veu lo abraça, fentli moltes festes, y ell se agenolla als seus peus, y lo Rey lo prengue per la ma, y sen entraren tots dos assolas en un aposento, y comensant a desclourer las cartas, quant veu las firmas dels Grandes que ell mes confiaua, estigue una gran estona tot sospes, que no sabia ahont se era ab una gran basca que li vingue, quant se fou retornat va fer entrar lo home en un altro aposento; y lo endema lo feu Marques de Vinyon, y Cruzado, y li donâ lo Marquesat de un traydor que consentia en dita traycio, y de prompte llegidas las cartas, enuià a sercar Pares de la Companyia, de sant Francesch y de sant Agusti, y botxins per los llochs circumuehins mes prop de la Ciutat, y al punt los tingue alli, va enuiar a sercar tots los Cabos que tenia anomenats en las cartas, y en los dits Cabos hi hauia sis que eran del Concell de sa Magestat, y en tenirlos alli tots los feu entrar dins la sala del Concell, y manà a las guardas que pena de la vida que non dexassen axir ningu, manà tancar la porta de la sala, yls feya axir per una altra porta, y axis com exian los agafauen, yls feyan confessar, yls donauen garrot de hu, en hu; y esta fou la sentencia que feu dels Cabos, sens que ningu de la Ciutat ne sabes cosa alguna, fins a tant que veren los caps ab las gabias a la plaça dels traydors, y a cada gabia dient lo nom del tal, despres poch a poch feu pesquisa dels menestrals, y mercaders que estauen embolicats en la dita traycio, a uns feya donar garrot, y als altros penjats pel coll; lo numero dels traydors de dita ciutat de Lisboa, sense los Cabos eran vuyt mil, sense los de las Vilas, que son deu, o dotze Vilas, y de cada Vila hauien de venir poch, a poch doscents homens.

Aqui van los Cabos que eran de la traycio.

El Marques de Viñon Crusado.
El Compte de Valladaeis.
El Biscompte de Cormelia.
Don Francisco de Figueroa.
Don Iaume de Marcilie.
Don Hieronym Campons.
Don Pedro de Isquiert.
Don Phelip de Farmeli.
Don Ioseph de Iapon.

Don Francisco de Vinyon.
Don Barthomeu de Pereyra.
Don Gabriel de Rolator.
Don Esteuan de Escubier.
Don Agusti Maul.
Don Iaume de Figuereil.
Don Llorens de Petrera.
Don Matheu de Portatur.

Estos eran del Real Consell.

Micer Balthezar Pruñol.
Micer Francisco Girondes.
Micer Hieronym Perigon.
Micer Barthomeu Empression.
Micer Pau Daldies.
Micer Thomas Galcies.

APÈNDIX XIV (*)

NOS Miquel Ioan Boldo Canonge de la Seu de Barcelona, en lo Espiritual, y Temporal Vicari General, y Official, per lo Illustrissim, y Reuerendissim Senyor don Garci Gil Manrique, per la gracia de Deu, y de la Santa Sede Apostolica, Bisbe de Barcelona, y del Consell de sa Magestat: y en dit nom de Official, Comissari, y executor Apostolich per nostre Santissim Pare Innocencio, y per la diuina Prouidencia Papa Dezè, vuy en la Iglesia de Deu benauenturadament regnant, ab ses lletres Apostoliques en pergami escrites, en forma de Breu, y sots lo Anell del Pescador, ab les solites signatures, y solemnitats requerides despedides. Dades en Roma en Santa Maria la Major, als vint y sis de Agost del Any mil sis cents quaranta y sinch, y de

(*) Cartell estampat, de 320 × 433 milimetres.

son Pontificat lo Any Primer. Com per part de les Uniuersitats, y homens de les Viles, y Llochs de la Diocesis de Barcelona, y dels Pagesos, y habitants en llurs territoris, se haje exposat à sa Santedat, que ells ab tota diligencia, y treball possible hajen treballat, y cultiuat ses terres, y possessions, y de alguns anys à esta part no donen los fruyts solits acostumats, y deguts, per diuersos infortunis, dels quals estam vexats, y duptant que nou causen algunes censures per ells, o per sos majors, ignorantment incorregudes, es estat suplicat à sa Santedat, fos seruit ab sa Benignitat Apostolica, de consolarnos. Y volent sa Santedat que dites Uniuersitats, y homens, Pagesos, y habitants predits, ab fauors Espirituals, y Gracies, aconsolarlos. Per tant à totes les persones de la present Ciutat, Viles, y Llochs de la Diocesi de Barcelona, que tres dies de la semmana primer vinent del dia de la publicaciò de les presents, en la present Ciutat, y de la que se farà en quiscuna Parroquia de la present Diocesi dejunaran, es à saber, lo Dimecres, Diuendres, y Disapte, y cumplits dits dejunis, confessats, y absolts per Confessors aprouats, lo subseguent Diumenge rebran lo Santissim Sagrament de la Eucaristia, y faran alguna caritat, satisfent lo que de dret à satisfer està quiscu dells obligat, de qualseuols escomunicacions, suspensions, è intredit, y altres censures Ecclesiastiques, y penes, etiam las que se lligen en la Bulla de la Sena del Senyor, per ells empero ignorantment incorregudes, y sens perjudici de algu, en los dos fors, per la sobre dita auctoritat Apostolica, de la qual en esta part usam, los absolem misericordiosament, per aquesta vegada tant solament, notificant que lo Diumenge primer vinent, que comptarem à quinse del corrent mes de Abril, se farà en la tarda una solemne Professò en la present Ciutat, y se farà la Benedictiò per la dita Ciutat, y terres de Barcelona, y en les Viles, llochs, y Parroquies de dita Diocesi, se fara Professò, y la dita benedictio lo Diumenge apres seguent del dia de la publicaciò de les presents nostres lletres, exortant al Poble vullen guanyar la Santa Indulgencia Plenaria, com la concedeix ho atorgue sa Santedat, y com per estar impedits, y no poder assistir personalment per la dita Diocesi ab les presents, y ab la auctoritat dels Benauenturats Apostols Sant Pere, y Sant Pau, y ab la, à Nos comesa subdelegam, y donam plena facultat, y llicencia à tots los Rectors Curats de les Iglesies Parroquials del Bisbat, y à quiscu

dells à soles en sa Parroquia, que a les persones de cascun sexo, camps, pocessions, terres, y honors, en la forma acostumada benesquen seruant en tot lo rito, y seremonia de la Santa Mare Iglesia. Mes hauant als qui com està dit dejunaran confessats, y contrits rebran lo Santissim Sagrament de la Eucharistia sacramentalment, sels concedeix de tots sos pecats remissiò, è Indulgencia plenaria; y als qui per la edat, ò maláltia, ò altre impediment llegitim no podran dejunar, commutantlos lo Confessor lo carrech de dejuni en altra obra pia, que puguen fer, sels concedeix, semblantment la tal Indulgencia, exortantlos, que ab molta deuociò, y acato preguen à Deu nostre Senyor, que per sa diuina Misericordia, y ab lo medi, y amparo de Maria Santissima, sia seruit de aplacar la yra contra dels pecadors, mirantlos ab ulls de misericordia, hins vulla donar bons esplets a les terres, y als faels Christians, la conueniencia al seu Sant seruey, per la saluaciò, y alcançar lo premi de la vida eterna. En fe de les quals coses hauem manat despedir les presents sotascrites de ma nostra, y ab lo sagell de sa Senyoria sagellades, y per lo Escriuà deuall escrit referendades. Dat en Barcelona à sinch de Abril, del Any de la Natiuitat del Senyor, de mil sis cents quaranta y sis.

Michael Ioannes Boldo Vic. Gen. & Offic.
ac Commissarius Apostolicus.

De manament de dit senyor Official, y Comissari Apostolich, foren despedides per mi Ioan Ramon Rafeques Not. pub. de Barcelona, y Scriuà en la Cort del Vicariat Ecclesiastich.

Locus ✠ sigilli.

APÈNDIX XV

(Concell de Cent del dia 7 de Maig de 1646.)

«...E feta dita deliberacio lo senyor Conceller en cap en veu sua y dels demes senyors concellers sos companys explica y refferi al dit Concell com en dies passats lo s.r Virrey los enuia cercar hils dona una carta del Rey nostre senyor per als senyors Consellers y saui Consell de Cent la qual fonch legida al dit

Concell y es del thenor seguent. «A nostres charissims y ben amats los Consellers y saui Concell de Cent de nostra fidelissima Ciutat de Barcelona. DE PER LO REY. Charissims y ben amats, nos hauem rebut una grandissima alegria, vehents per las cartas de nostre charissim y amantissim Cusi lo Comte de Harcourt y per las vostras com la conspiracio que era estada tramada contra nostre seruey axi be com contra vosaltres y tots los fidels Ciutedans de nostra bona Ciutat de Bar[celon].ª es estada descuberta, y si be que nos regonexem que aquest es un effecte de la protectio diuina per nostras armas, y per tots nostres seruidors y vassalls. Ab tot nos vehem prou que nos deuem molt a la vigilancia vigor y afficio singulars, que vosaltres haueu fet parexer en aquesta ocasio y als cuydados, ab los quals vosaltres haueu secundat los de nostre dit Cuzi lo Comte de Harcourt pera penetrar la veritat de una conjuracio concertada ab tant de secret y per Personas de la fidelitat de las quals hi hauia tant poca ocasio de dubtar, y nos hauem desitjat ab parer de la Reyna Regenta nostra senyora, y mare de mostraruos lo grat que nos vos sabem de vostre saui, y fidel Gouern en tot lo discurs de un negoci de tant gran importancia, y particularment de las offertas, que vosaltres nos haueu fetas per vostras lletras pera la persequutio y castich dels auctors y complices de aquesta detestable empresa, y dels senyals publichs y particulars, que vos haueu donats de alegria extraordinaria, conforme ha fet tot lo poble de nostra dita fidelissima Ciutat a vostre exemple sobre aquesta occasio. Nos esperam ara que ab la ajuda de Deu y per la applicatio continua de nostre dit Cusi a tot lo que mira la seguretat de nostra dita fidelissima Ciutat y lo be de nostre seruey dins tota la Prouincia, la gent de be seran dessi aldeuant en cobro de totas las factions dels Enemichs y dels mals, Y que lo Pays estant purgat de aquells qui hi son estats trobats, no succehira mes cosa queus puga posar ab vostres fidels Compatriotas en alguna pena, ni perill, al qual nos vos exortam de emplearuos sempre tant quant veureu sera menester, y nos vos asseguram, que vosaltres rebreu de nostra part tots los effectes possibles de nostra beneuolentia pregant Deu que no succehescan may pus semblants occasions de exerçir vostre zel enuers esta Corona y que ell vos tinga en sa Sancta guarda. Escrit a Paris a 13. de Abril 1646. LOUIS—Le Tellier.»

Carta del Rey.

«E legida dita carta los senyors Consellers per orgue del

senyor Conceller en Cap donaren per proposicio al dit Consell la dita carta de sa Mag.^{t} y un paper, lo qual fonch legit en dit Concell y es del thenor seguent «Molt Ill.^{re} senyor. Los senyors Concellers anomenaren quatre Perçonas conforme V. S.^{a} fou seruit resolrer pera acistir al Syndich de la Ciutat en fer instancia y part formada contra dels que sabian en la Conspiratio concertada contra esta Ciutat, y complices en aquella, los quals han fet totas las diligencias possibles en dit negoci conforme faran relatio ha V. S.^{a} y entre altres los ha aparegut conuenient a la Ciutat traurer copia auctentica de la remissio se ha feta a algu que ses assegurat, y tambe de las sententias se an publicat contra de altras, las quals si V. S.^{a} es seruit se llegiran en lo present Concell y ditas remissio y sententias y relatio de dit Syndich, y perçonas nomenadas se dona per proposicio, peraque V. S.^{a} resolga lo fahedor en benefici desta Ciutat que allo que V. S.^{a} resolrra se posara en exequutio ab tota puntualitat y cuydado». E legit dit paper o, proposicio se legiren en dit Concell las sententias y remissio, y seguretat auctenticas de algunas Perçonas que estan condemnadas per hauer comes crim de leza Mag[esta].^{tis} in primo capite, les quals son del tenor seguent. «Lo Comte de Harcourt loctinent y Capita General — PER QUANT a Joseph Mora Ciuteda honrat de Barcelona inculpat de crim de leza Magestat hauem donat nostra Paraula Real y Promes, que si ell descubria y confessaue tots los delictes, y crims de leza Magestat hauie ell y altres complices sens dexarne algu comesos y perpetrats contra Sa Mag.^{t} y la present Prouincia descubrint y anomenant tambe dits complices socios y factors sens dexarne algu li fariam remissio gratiosa, y perdonariam aquells, y qualseuol altres hagues fins lo die present comesos y perpetrats de qualseuol specie, y per graues que fossen. E com lo dit Joseph Mora haje confessat aquells, y denuntiat y descubert los socios complices y fautors y tot lo que en materia de crim de leza Magestat ha sabut sens callar dissimular ni dexar res. Perço ab thenor de la present de nostra certa scientia deliberadament, y consulta: Usant de la facultat Real per lo be publich ab parer del Concell Real graciosament remetem, absolem, diffinim y relaxam al dit Joseph Mora tots los crims y delictes dalt specificats dels quals esta o, pot estar fins vuy inculpat axi en la Regia Cort com en qualseuols altres corts y tambe tots los que ha fets y no estaue inculpat nis saben axi que en ningun

Joseph Mora.

temps per raho de dits delictes puga esser pres ni capturat vexat, ni molestat, Entenent empero y declarant que si dit Joseph Mora auia callat dissimulat o, dexat de denunciar algun crim o, deliçte de lesa Magestat algun de sos soscios complices o, fautors en dits crims y delictes la present remissio sie de ningun effecte y valor, per quant la hauem feta moguts de hauernos certificats lo dit Mora, que hauie dit y descubert lo que hauia fet y sabia altres hauer fet y comes contra de Sa Magestat y Prouincia manant y dient a tots y sengles officials Reals y altres qualseuols axi majors com menors que la present nostra remissio graciosa a dit Joseph Mora tingan y guarden tenir y guardar y obseruar fassan y contra no vingan en manera alguna si la gracia de sa Magestat tenen cara y en la pena de Sinch Centes lliures Barceloneses als cofrens reals applicadores desija no incorrer exhigidores dels bens dels contrafahents sens remissio alguna: Cancellam tambe y annullam y per cancellades y anullades hauer volem y declaram ab serie y tenor de la present tots y qualseuols processos y enquestes contra lo dit Joseph Mora fins lo die de auuy fetes tant en la Regia Cort com en altres qualseuols parts: Volent que de assi auant no tingan valor, firmesa, ni força alguna, leuant a tots y sengles officials Reals y altres tota la potestat de fer lo contrari sots decret de nullitat y de la pena dalt expressada. Datt. en Barcelona als tres dies del mes de Abril any de la natiuitat del Senyor mil sis cents quoranta sis. Henrijhe (sic) Lorraine. V.^{t} Fontanella Regens. V.^{t} Bru regens Thezaurariam Taxat pro auarijs iiij ₶ ₰ - Fontanella Regens. Didacus Monfar. Remissio en fauor de Joseph Mora de tots delictes pro bono publico. EGO Josephus Montells ciuis honoratus Barcinonæ S. X.^{mæ} et Regiæ Mag.^{tis} scriba Regesti Barcinonæ populatus huiusmodi regiam concessionem sumpsi a sui originali regestro nuncupato diuer.^{m} locumt. iij. a foleo ejusdem CCxiij. in regia Can.^{a} recondito et legitime comprobaui die xxx. mensis aprilis anno a nat.^{e} Domini Millessimo sexcentesimo quadragesimo sexto et ut fides plenaria impendatur meum hic appono Sig ÷|÷ num.» — «XPI. NOMINE humiliter inuocato NOS
Roger. HENRICUS a Lotharingia Comes de Harcourt de Briona et de Armenyach Sacræ Christianissimæ et Regiæ Magestatis ordinum miles par et magnus Franciæ Eques Conciliariusque et Capitaneus Generalis in Principatu Cathaloniæ et Committatibus Rossilionis et Ceritaniæ. Visa querela fisci procuratoris regiæ

Curiæ facta aduersus et contra Raymundum Roger mercatorem presentis Ciuitatis delatum de crimine lezæ Mag.tis in primo capite eo quod vicibus geminatis verba faciebat cum alijs in fauorem Regis Castellæ et de illius rebus prosperis letabatur deque aduersis contristabatur, et écontrario male de sua Mag.te loquebatur egre ferendo prosperas res suas et ita se gerebat ut eius locutiones conspirationem in presenti Ciuitate patefactam saperent et alias. Visis testium ac dicti Raymundi Roger dictis et depositionibus. Visa inquisitionis publicatione cum licentia aduocati et procuratoris, et termino deffensionum. Visis deffentionibus et illarum publicatione et assignatione ad relationem in Regio Concilio faciendam, et ea facta per doctorem Franciscum Marti judicem Regiæ Curiæ, et conclusione inde sequuta. Visa assignatione ad sententiam ad diem presentem facta ad quam iterum ad cauthelam horam presentem assignamus. Viso denique toto processu et alijs videndis visis sacro sanctis Dei quatuor euangelijs coram positis et illis reuerenter inspectis ut de diuino Vultu rectum et justum procedat judicium insequendo conclusionem in Regio concilio factam Pronuntiamus, sententiamus et declaramus in hunc qui seguitur modum. ATTENTO ex meritis processus et alias legitime constat de intentione fisci Procuratoris Regiæ Curiæ contra Raymundum Roger mercatorem presentis Ciuitatis Bar[cinon].e ideo et alias insequendo conclusionem in Regio Concilio factam pronuntiamus, sententiamus, et declaramus et dictum Raymundum Roger condemnamus quod banniatur a presenti principatu Cathaloniæ et comittatibus Rossilionis et Ceritaniæ per septennium ut ei cedat in pœnam, cæteris vero in exemplum. V.t Fontanella R.s V.t Vidal fisci Aduocatus. V.t Marti. LATA per serenissimum Dominum Locumtenentem die Trigesima aprilis millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto. Barcinonæ et lecta per me Didacum Monfar militem Regium Archiuarium et scribam mandati instante Didaco Rocosa fisci procuratore presentibus pro testibus Nobili Hieronymo Miquel et nobili Petro Soler et Jacobo Elies ciue honorato Bar[cinon].e et alijs quâm plurimis in multitudine copiosa. Copia huiusmodi abstracta fuit ab originali processu inquisitionis fisci procuratoris Regiæ Curiæ contra Raymundum Roger mercatorem et ut eidem copiæ in judicio et extra plena adhibeatur fides Ego Iosephus Albert regius scriba mandati et auctoritatibus appostolica et regia not[arius] regius Ciuis Bar[ci-

non].° populatus hic me subscribo et meum solitum appono Sig ⁝|⁝ num.» — «XPI. NOMINE humiliter inuocato. NOS Henricus Alotharingia Comes de Harcourt de Briona et de Armenyach S. X.^{mæ} et Regiæ mag.^{tis} ordinum Miles par et magnus Franciæ Eques Conciliarius locumtenens et capitaneus generalis in Principatu Cathaloniæ et Comittatibus Rossilionis. Visa querela fisci procuratoris regiæ Curiæ facta aduersus et contra Joannem Castello medicinæ doctorem delatum de crimine lezæ mag.^{tis} in primo capite eo quod monitiones ad terras inimicorum facere inuitabat libereque in fauorem Regis Castellæ et contra suam magestatem et statum presentis Principatus cum alijs loquebatur et alias. Visis testium ac dicti Joannis Castello dictis et depositionibus. Visa inquisitionis publicatione cum licentia aduocati et procuratoris et termino deffensionum. Visis deffensionibus et illarum publicatione et assignatione ad relationem in Regio Concilio faciendam et ea facta per doctorem Franciscum Marti judicem Regiæ Curiæ et conclusione inde sequuta. Visa assignatione ad sententiam ad diem presentem facta ad quam iterum ad cauthelam horam presentem assignamus. Viso denique toto processu et alijs videndis visis Sacro sanctis Dei quatuor euangelijs coram positis et illis ut decet reuerenter inspectis ut de Dei vultu rectum et justum procedat judicium insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Pronuntiamus sententiamus et declaramus in hunc qui sequitur modum. ATTENTO ex meritis processus et alias legitime constat de intentione fisci procuratoris Regiæ Curiæ contra Joannem Castello medicinæ doctorem ideo et alias insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Pronuntiamus sententiamus et declaramus et dictum Doctorem Joannem Castello condemnamus quod banniatur a presenti Principatu Cathaloniæ et Comittatibus Rossilionis et Ceritaniæ per triennium ut eis cedat in poenam cæteris vero in exemplum. V.^{t} Fontanella R.^{ns} V.^{t} Vidal fisci Aduocatus. V.^{t} Marti. Lata per serenissimum Dominum Locumtenentem Generalem die Trigesima Aprilis millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto et lecta per me Didacum Monfar et militem regium Archiuarium et scribam mandati instante Didaco Rocosa fisci procuratore et presentibus pro testibus nobili Hieronymo Miquel, Petro Soler et alijs quam plurimis in multitudine copiosa. Copia huiusmodi abstracta fuit ab originali processu inquisitionis fisci Procuratoris regiæ Curiæ contra Joannem Castello me-

D.^{or} Castello.

dicinæ doctorem et ut eidem copiæ in judicio et extra plena adhibeatur fides EGO Josephus Albert regius Scriba mandati et auctoritate apostolica et regia not[arius]. publicus Ciuis Bar[cinon].e populatus hic me subscribo et meum solitum appono Sig ✠ num. »—«Xpi. nomine humiliter inuocato. NOS HENRICUS a Lotharingia Comes de Harcourt de Briona et de Armenyach S. X.mæ et Regiæ mag.tis ordinum miles Par et magnus Franciæ Eques Conciliarius Locumtenens et Capitaneus Generalis in Principatu Cathaloniæ, et Comittatibus Rossilionis, et Ceritaniæ. Visa querela fisci Procuratoris Regiæ Curiæ facta aduersus et contra Michaelem Joannem Granollachs domicellum delatum de crimine lezæ Mag.tis in Primo Capite eo quod egre gerebat Regis Castellæ res aduersas et illius prosperas affectabat et verba aliqua dixit in perniciem boni status. Visis testium ac dicti Michaelis Joannis Granollachs dictis et depositionibus. Visa inquisitionis publicatione cum licentia Aduocati, et procuratoris, et termino deffencionum. Visis deffensionibus et illarum publicatione, et assignatione ad relationem in Regio Concilio facienda, et ea facta per doctorem Franciscum Marti judicem Regiæ Curiæ et conclusione inde sequuta. Visa assignatione ad sententiam ad diem et horam presentem facta ad quam iterum ad cauthelam assignat. Viso denique toto processu videndisque, Visis et attentis attendendis Sacro Sanctis Dei quatuor Euangelijs coram positis et illis reuerenter ut decet inspectis ut de Dei vultu rectum et justum procedat judicium insequendo conclusionem in Regio Concilio factam pronuntiamus sententiamus et declaramus in hunc qui sequitur modum. ATTENTO ex meritis processus et alias legitime constat de intentione fisci procuratoris Regiæ Curiæ contra Michaelem Joannem Granollachs domicellum ideo et alias insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Pronuntiamus sententiamus et declaramus et dictum Granollachs condemnamus quod banniatur a presenti Principatu Cathaloniæ et Comittatibus Rossilionis et Ceritaniæ per triennium ut ei cedat in poenam cæteris vero in exemplum. V.t Fontanella R.ns Vidit Vidal fisci aduocatus. V.t Marti. LATA per Serenissimum Dominum Locumtenentem et Capitaneum Generalem &c. Et lecta per me Josephum Albert die trigesima mensis aprilis millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto Bar[cinon].e in quadam aula Palatij suæ celcitudinis instante Didaco Rocosa fisci Procuratore Regiæ Curiæ Presentibus

Granollachs.

pro testibus Nobilibus Bernardo Çalba Bernardo Terres et Hieronymo de Miquel Bar[cinon].[e] populatis et alijs &c. COPIA HUIUSMODI licet aliena manu scripta abstracta fuit ab originali processu inquisitionis fisci Procuratoris Regiæ Curiæ contra Michaelem Joannem Granollachs Domicellum et ut eidem copiæ in judicio et extra plena adhibeatur fides Ego Josephus Albert regius Scriba mandati Auctoritatibusque apostolica et regia notarius publicus Bar[cinon].[e] populatus hic me subscribo et meum

Sancana. solitum apposui Sig ✠ num.» — «XPI. NOMINE humiliter inuocato. NOS HENRICUS a Lotharingia Comes de Harcourt de Briona et de Armanyach S. X.[ma] et R. mag.[tis] ordinum miles Par, et magnus Franciæ Eques Conciliarius locumten[en]s et Capitaneus Generalis in Principatu Cathaloniæ et Comittatibus Rossilionis et Ceritaniæ. Visa querela fisci procuratoris Regiæ Curiæ facta aduersus et contra Gabrielem Sancana paratorem presentis Ciuitatis delatum de crimine lezæ mag.[tis] in primo Capite eo quod conspirauit contra suam magestatem et statutum Principatus Cathaloniæ tractatus cum alijs conspiratis faciendo ad hoc quod ciuitatem Barcinonis illiusque meridionale præsidium in quo ipse commorabatur traderentur Regi Castellæ et illius classis naualis seu illius milites in dictam intrarent Ciuitatem tempore quo ipsa Ciuitas classe prædicta obessa fuit in mense Augusti anni millesimi sexcentesimi quadragesimi quinti. Visis testium ac dicti Gabrielis Sancana dictis et depositionibus. Visis inquisitionis publicatione cum licentia aduocati et procuratoris et termino defensionum. Visis et illarum publicatione et assignatione ad relationem in regio Concilio facienda et ea facta per doctorem Franciscum Marti Judicem Regiæ Curiæ et conclusione inde sequuta. Visa assignatione ad sententiam ad diem presentem et horam facta ad quam iterum ad cauthelam assignat. Viso denique toto processu Videndisque visis et attentis attendendis Sacro Sanctis Dei quatuor Euangelijs coram positis, et illis reuerenter ut decet inspectis ut de Dei vultu rectum et justum procedat judicium insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Pronuntiamus sententiamus et declaramus in hunc qui sequitur modum. ATTENTO ex meritis processus et alias legitime constat de intentione fisci Procuratoris Regiæ Curiæ contra Gabrielem Sancana paratorem presentis Ciuitatis ideo et alias insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Pronuntiamus sententiamus et declaramus et dictum

Gabrielem Sancana condemnamus ad seruitium regiarum trirremium remigando per septenium ut ei cedat in pœnam, cæteris vero in exemplum. V.[t] Fontanella Regens — V.[t] Vidal fisci Aduocatus. V.[t] Marti. LATA per Serenissimum Dominum locumtenenentem die trigesimo et ultimo mensis aprilis anno a nat[iuitat].[e] Domini Millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto Barcinone et lecta per Didacum Monfar militem regium Archiuarium et scribam mandati presentibus pro testibus Nobili Hieronymo Miquel et nobili Petro Soler, Jacobo Elies ciui honorato et alijs quam plurimis in multitudine valde copiosa instante Didaco Rocosa Procuratore fiscali. COPIA huiusmodi abstracta fuit ab originali processu inquisitionis fisci procuratoris Regiæ Curiæ contra Gabrielem Sancana paratorem et ut eidem copiæ in judicio et extra plena adhibeatur fides Ego Josephus Albert regius Scriba mandati et auctoritatibus apostolica et regia notarius publicus Barcinone populatus hic me subscribo et meum solitum appono Sig ÷|÷ num.»

«E APRES Joan Juliol mercader y Pere Crusats sastre Syndichs juntament ab altres absents nomenats per los senyors Concellers en exequutio de la deliberatio feta per lo Concell de Cent y Francisco Bosch not[ari]. Subsyndich de la present Ciutat han fet relatio al Concell de las diligencias per ells fetas en orde als inculpats en dit delicte y que per ara han fet traurer auctenticas ditas sententias y van continuant en fer mes diligencias per aueriguar y traurer en limpio los qui han sabut entreuingut y concentit en la conspiracio y han comes crim de læsæ magestat y en tenirho diligenciat ne faran sabidor lo saui Concell de Cent.»

«E LO DIT CONCELL feu la deliberatio y conclusio seguent. Que les persones, que han comes crim de lesæ magestat mensionades en les sententies legides al present Concell, que son Ramon Roger mercader, lo doctor en medecina Joan Castello, Miquel Joan Granollachs y de Prat donsell, Gabriel Sancana perayre ab dites sententias condemnats y Joseph Mora Ciuteda honrat, qui en raho de dit crim se es assegurat ab pacte, sien encontinent desensiculades dels officis a que estan insiculades y borrades del llibre de lanima y romputs y llansats los noms de las bossas y rodolins hont estan posats y que de aquesta deliberatio donen notitia los Srs Concellers á sa Magestat y al senyor Virey.»

«E apres los senyors Concellers per orgue del senyor Conce-

ller en cap proposaren al dit Concell, Que attes lo present concell lo die present ha deliberat que encontinent fossen desensiculats de las bossas en que estan insiculats en la present casa de la Ciutat Joseph Mora Ciuteda, lo doctor Joan Castello, Ramon Roger mercader, Miquel Joan Granollachs y de Prat donsell, y Gabriel Sancana perayre, y com hauerse de fer dita insiculatio en presentia de tot lo concell y esser cosa molt llarga es gran incommoditat de las personas del Concell de Cent, y apar als senyors Consellers que dita desensiculatio se poria fer en presentia de dotse Perçones del present Concell de tots estaments y los demes de Concell sen porian anar a sas casas attes es hora molt tarda y axi dits senyors Concellers ho, proposaren al concell pera que deliberas lo fahedor.»

«E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que la exequutio de la deliberatio per lo present Concell feta sie comesa com lo present Concell la comet als senyors Concellers y a dotse Perçones del present Concell tres de cada estament anomenadores per los senyors Concellers, a la qual junta en raho de dita deliberatio dona lo present Concell tal y tanta facultat qual y quanta dit Concell te ab plenitut de poder y sens refferiment algu.»

«E en exequutio de dita deliberatio y per los effectes en ella contenguts dits senyors Concellers nomenaren los seguents.

Francesch Sangenis Ciuteda
Joseph Espuny donsell
Lo doctor Simon Campana

Joan Francesch Ferrer
Miquel Garcia } mercaders
Joan Juliol

Joan Hieronym Thalauera not[ari]. de Bar[celon].[a]
Jaume Agramunt not[ari].
Joachim Fontana apothecari

Pere Pau Ferrer mestre de cases
Pere Crusat sastre
Jaume Bolanda caldarer.

Y en exequutio de dita deliberatio los senyors Consellers en presentia de ditas dotse Personas desensicularen las personas deuall scritas de las bossas seguents.

P[ri].mo de la bossa de Conceller en cap foren desensiculats y trets y llansats los noms de dita bossa los seguents.

Mossen Joseph Mora Ciuteda

Lo doctor en Medecina Joan Castello

De la Bossa de Conceller quart mercader fonch desensiculat Ramon Roger mercader.

De la Bossa de Clauari Ciuteda fonch desensiculat Joseph Mora Ciuteda.

E de la bossa de mostesaph foren desensiculats Joseph Mora y lo doctor Joan Castello doctor en medecina.

E de la bossa de obrer Ciuteda y militar foren desensiculats Joseph Mora Ciuteda y Miquel Joan Granollachs y de Prat.

E de la bossa de Consols de llotja Ciuteda y militar foren desensiculats Joseph Mora Ciuteda, y lo Doctor Joan Castello.

E de la bossa de receptor de la Ballia General altrament dita ultramarina foren desensiculats Joseph Mora Ciuteda, y lo doctor en medecina Joan Castello.

E de la bossa de Administrador de Plasses fonch desinsiculat Ramon Roger mercader.

E de la bossa de la xauega fou desensiculat Gabriel Sancana perayre.

E de la bossa de Concell de Cent Ciuteda y militar foren desensiculats Joseph Mora Ciuteda y Miquel Joan Granollachs y de Prat.

E de la bossa de Concell de Cent mercader fonch desinsiculat Ramon Roger mercader.

E de la bossa de Concell de Cent parayre fonch desinsiculat Gabriel Sancana.»

(*Deliberacions* de 1646, fols. 126 v.º a 133.)

APÈNDIX XVI

(Concell de Cent del 16 de Maig de 1646.)

«...E apres dits S.rs Concellers donaren per propositio un paper, lo qual fou legit al dit Concell y es del thenor seguent— «Molt Ill.re Senyor. Lo Syndich desta Ciutat ha fet traurer dos

Sententias y una depositio de un assegurat en materia de la conspiratio concertada contra esta Ciutat las quals si V. S.ª es seruit se llegiran his donan per propositio pera que V. S.ª resolga lo que li aparexera mes conuenient en benefici de la Ciutat.

» Axi mateix se proposa a V. S.ª que sa Altesa fou seruit fernos assaber dias ha que Miquel Serra era un dels que sabian en la conspiracio concertada contra esta Ciutat y axi V. S.ª veja lo ques deu fer acerca de dit fet.» —E legit dit paper, y proposicio foren legits en dit Concell un assegurament y remissio de Don Jaume Magarola y dos remissions fetas la una a Joseph Torner ferrer y laltra a Joseph Axut Vedrier totas auctenticas les quals son del thenor seguent.»

«*Die tertia mensis februarij anno a nat[ivitat].e Domini Millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto Bar[cinon].e*

Don Jaume Magarola.

Per mag.cum Franciscum Marti Regij Concilij doctorem judicem Regiæ Curiæ relatorem &c.

Domnus Jacobus Magarola Bar[cinon].e populatus ætatis quadraginta quinque annorum parum plus vel minus cognitus a mag.co relatore testis citatus et juratus &c.

Et interrogatus super Curiæ preuentis &c.

Dixit Senyor Confiat de la fe y paraula real que V. M. en nom de sa Altesa me dona de que me fara remissio llarga y bastant de tots los delictes per mi fets fins lo dia present (com de present se li fa) dient yo la veritat del que sa Altesa lo dia de hahir al vespre me interrogá en son Palacio respecte del tracte tingut entre lo doctor Joseph Amigant, lo Capita Patau, y jo en deseruey del Rey nostre Senyor, y present Prouincia. Dich Senyor que en lo estiu proppassat un dia que nom recorda quin era, pero be se era uns quants dies antes que lo Capita Patau sen passas ha Tarragona trobantme yo en casa de T. Quadras, que la te en la deuallada de s.ta Eularia estant jugant en companya de differents Persones, que nom recorda qui eran, vingue dit Capita Patau y acostantse me digue a la orella que lo Doctor Joseph Amigant deya si volia allargarme ha sa casa, y que tenia que parlarme, y Yo a les hores me dexi de jugar y junts nos ne anarem en casa de dit doctor Amigant que la te prop de Sant Just a la cantonada de la deuallada de S.t Miquel

y entrats en dita casa en lo primer estudi de ella trobarem dit Doctor Amigant y encontinent nos assentarem los tres ço es dit Patau, Amigant, y Yo sens que en dits Estudis y hagues altra perçona sino los tres, y les hores dit Capita Patau digue que ell estaue determinat de passarsen ha Tarragona y que axi los tres tractassem lo modo y trassa millor que ell podia representar alla als ministres del Rey Catholich, pera que dit Rey pogues tornar a cobrar esta Ciutat, y me pregunta dit Patau si me aparexia be que vingues la armada de mar del enemich per dit effecte, y me digue que Yo li parexia aproposit pera tenir ab ell desde assi correspondencia pera darli los auisos conuenients, y axi me persuadi ho fes, y jo a les hores li digui, que Yo no era aproposit per darli dits auisos, y tambe me apar quem digue dit Patau que ja ell tenia tractat ab los Enemichs la vinguda de dita armada, Pero Yo Senyor no volgui consentir en dit tracte, y axi procuri en despedirme dells, y hauent los dit, que la armada no faria sino perdrerse me digueren dits Patau, y Amigant que yo donas mon consell, y parer sobre los medis ques podian pendrer pera conseguir lo sobredit ha effecte que dit Patau los pogues representar en Tarragona, y Yo a les horas pera desexirme de ells los digui queu dexassem per lo endema a les nou hores de la matinada, y que entre tant los tres pensassem dits medis com en effecte ho, consertarem axi estant present ha tot com tinch dit dit Amigant llohant y approuant dit tracte y dient differents rahons concernents a la inuasio del enemich en la present Ciutat, y fet asso me despedi de ells, y lo endema trobantme dit Patau en la deuallada de la preso enues nou hores de la matinada me digue que ell sen anaue al puesto concertat (dientho del estudi de dit Amigant) y que yo acudis; pero yo noy torni mes, ni de les hores ensa ha tractat de dites coses ab dit Amigant.

Jo don Jayme Magarola firmo la present deposicio.

Fuit sibi lectum et perseuerabit presente dicto mag.co Relatore Marti.

Et ut copiæ huic alieno calamo in his duobus papyri foleys presenti comprehensæ expresse abstractæ ab originali processu causæ criminalis conspirationis tractatæ contra suam Magestatem et presentem Ciuitatem cuius est actuarius pro scribis mandati

Joannes Preue not[arius]. et per eundem legitime comprobatæ fides plenaria impendat[ur]. Ego Didacus Monfar y Sors miles Sacræ Christianissimæ et regiæ magestatis Serenissimi D. D. Ludouici Dei gratia Franciæ et Nauarræ Regis christianissimi comitisque Barcinonæ Rossilionis et Ceritaniæ Domini nostri Archiuarius et scriba mandati regiamque olim regens protonotariam Barcinonæ populatus hic me subscribo et meum solitum appono Sig ÷|÷ num.»

«XPI NOMINE humiliter inuocato.

Nos Henricus a Lotharingia comes de Harcourt de Briona, et de Armanyach Sacræ Christianissimæ et Regiæ Mag.tis ordinum miles, Par, et magnus Franciæ Eques conciliarius Locumt[enens]. et Capitaneus generalis in Principatu Cathaloniæ et committatibus Rossilionis, et Ceritaniæ. Visa querela fisci procuratoris regiæ Curiæ facta aduersus et contra Josephum Torner ferrifabrum Ciuem Barcinonæ delatum de crimine lezæ mag.tis in primo capite eo quod de annis millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto, et millesimo sexcentesimo quadragesimo quinto. geminatis vicibus, et malo animo plurima protulit verba contra suam Magestatem et perniciem status presentis Principatus quibus visus est successiue Vassallos suæ mag.tis ad deffectionem, Visis testium ac dicti Josephi Torner dictis et depositionibus. Visa inquisitionis publicatione cum licentia aduocati et procuratoris et termino deffensionum; Visis defensionibus, et illarum publicatione et assignatione et assignatione (sic) ad relationem in Regio Concilio faciendam et ea facta per doctorem Fœlicianum Graells Judicem regiæ Curiæ presentis Causæ relatorem, et conclusione inde sequuta. Visa assignatione ad sententiam ad diem presentem factam ad quam iterum ad cauthelam horam presentem assignamus. Viso denique toto processu et alijs videndis. Visis Sacro Sanctis Dei quatuor Evangelijs coram positis et illis reuerenter ut decet inspectis, ut de Dei vultu rectum et justum procedat judicium insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Pronuntiamus sententiamus et declaramus in hunc qui sequitur modum.

Joseph Torner.

ATTENTO ex meritis processus et alias legitime constat de intentione fisci procuratoris Regiæ Curiæ contra dictum Josephum Torner Ciuem Bar[cinon].e ideo et alias insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Sententiamus pronuntiamus et declaramus et dictum Josephum Torner condemnamus

ad seruitium Regiarum tirremium remigando per triennium ut ei cedat in pœnam cæteris vero in exemplum.

V.[t] Fontanella R.[ns] V.[t] Vidal fisci aduocatus
V.[t] Graells.

Lata &c. Per serenissimum Dominum Locumt[enentem] &c. et lecta per me Josephum Albert die trigesima mensis aprilis M.DC.xxxxvj. Bar[cinon].[e] in quadam Aula Palatij suæ Celcitudinis instante Didaco Rocosa fisci procuratore regiæ Curiæ presentibus pro testibus nobilibus Bernardo Salba et Bernardo Terres et Hieronymo de Miquel Bar[cinon].[e] populatis et alijs &c.

Copia supra dictæ Regiæ Sententiæ in presenti foleo contenta propria manu scripta sumpta et abstracta fuit per me Jacobum Congost Ciuem honoratum Bar[cinon].[e] regiumque Scribam petitionerium supra numerarium ac regia auctoritate not[arium]. pub[licum]. Bar[cinon].[e] populatum ab originali euocatæ causæ generalis processu contra male afectorum Regiæ magestati et Principatui Cathaloniæ et Comittatibus Rossilionis et Ceritaniæ in Regio Concilio fulminato ad relationem nunch dicti mag.[ci] Feliciani Graells V. J. D. et Judicis Regiæ Curiæ instante fisci procuratore illius et cum eadem veridice correcta, et comprobata, et ut eidem copiæ in juditio et extra plena ab omnibus fides adhibeatur Ego idem Jacobus Congost supra memoratus hic me subscribo meumque solitum quo utor appono Sig ÷|÷ num.»

«XPI NOMINE humiliter inuocato.

NOS Henricus a Lotharingia Comes de Harcourt de Briona et de Armanyach Sacræ Christianissimæ et Regiæ mag.[tis] ordinum miles, Par, et magnus Franciæ Eques Conciliarius Locumtenens et Capitaneus Generalis in Principatu Cataloniæ et Committatibus Rossilionis, et Cæritaniæ. Visa querela fisci Procuratoris Regiæ facta aduersus et contra Josephum Axut vitriarium ciuem Barcinonæ delatum de crimine lezæ magestatis in primo capite eo quod de annis millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto et millesimo sexcentesimo quadragesimo quinto geminatis vicibus affirmauit Regem Hispanum suum Regem esse, et pluries malo animo verba protulit contra statum presentis principatus, Visis testium, ac dicti Josephi Axut dictis et depositionibus. Visa inquisitionis publicatione cum licentia Aduocati et procuratoris, et termino deffensionum; Visis deffen-

Joseph Axut vidrier.

sionibus et illarum publicatione et assignatione et publicatione ad relationem in regio concilio faciendam et ea facta per doctorem Felicianum Graells Judicem Regiæ Curiæ presentis causæ Relatorem et conclusione inde sequuta. Visa assignatione ad sententiam ad diem presentem assignamus. Viso denique toto processu, et alijs videndis. Visis Sacro Sanctis Dei quatuor euangelijs coram positis et illis reuerenter inspectis, ut Dei vultu rectum et justum procedat judicium insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Pronuntiamus Sententiamus et declaramus in hunc qui sequitur modum.

ATTENTO ex meritis processus et alias legitime constat de intentione fisci Procuratoris Regiæ Curiæ contra dictum Josephum Axut Ciuem Bar[cinon].[e] ideo et alias insequendo conclusionem in Regio Concilio factam Sententiamus, pronuntiamus et declaramus et dictum Josephum Axut condemnamus ad seruitium Regiarum tirremium remigando per triennium ut ei cedat in pœnam cæteris vero in exemplum.

V.[t] Fontanella R.[ns] V.[t] Vidal fisci aduocatus
V.[t] Graells.

Lata &c. per Serenissimum Dominum Locumt[enentem]. &c. et lecta per me Josephum Albert die trigesima Aprilis M.DC.xxxxvj. Bar[cinon].[e] in quadam Aula Palatij suæ Celsitudinis instante Didaco Rocosa fisci procuratore regiæ Curiæ Presentibus pro testibus nobilibus Bernardo Salba, Bernardo Torres, et Hieronymo de Miquel Bar[cinon].[e] populatis et alijs &c.

Copia supradictæ regiæ sententiæ in presenti foleo contenta propria manu scripta sumpta et abstracta fuit per me Jacobum Congost Ciuem honoratum Bar[cinon].[e] Regiumque Scribam Patitionerium supra numerarium ac Regia auctoritate not. pub.[cum] Bar.[e] populatum ab originali euocatæ causæ generalis processu contra male affectorum Regiæ mag.[tis] et Principatui Cathaloniæ et Comittatibus Rossilionis et Ceritaniæ in regio concilio fulminato ad relationem nunch dicti mag.[ci] Feliciani Graells V. I. D. Judicis Regiæ Curiæ instante fisci procuratore illius et cum eodem veridice correcta et comprobata, et ut eidem copiæ in judicio et extra plena ab omnibus fides adhibeatur Ego idem Jacobus Congost supra memoratus hic me subscribo meumque solitum quo utor appono Sig. ⁂ num.»

«Les quals remissio y Sententias donaren tambe per propositio los s.[rs] Concellers al dit Concell pera que delibere lo fahedor.

E lo present Concell feu la deliberacio y conclusio seguent Que las Personas, qui han comes crim de leza Mag.[t] mentionades en las Sententias legides al present Consell que son Joseph Torner ferrer, y Joseph Axut vedrier ab ditas Sententias condempnats y don Jaume Magarola, qui en raho de dit crim se es assegurat ab pacte, y Miquel Serra not[ari]. de Barcelona, qui es complice ho, hu dels caps de la conspiratio sien encontinent desinciculades dels officis en que estan insiculades y borrades del llibre de la anima y romputs y llansats los noms de las bossas y rodolins ha hont estant posats y que los Senyors Consellers en presentia de dotse persones del present Consell ab igual numero de estaments posen en exequutio la present deliberatio y que en ningun temps ningu dels dits desinsiculats, ni los queu foren en virtut de la deliberatio feta per lo Saui Concell de Cent a 7. del corrent puguen ser tornats a insicular en la present casa a ningun dels llochs eran insiculats ni altres.»

«E, encontinent en exequutio de la prop dita deliberatio y per los effectes en ella contenguts dits Sen[y]ors Concellers nomenaren les dotse persones del Concell seguents.

Joseph Espuny
Francesch Sangenis
Lo doctor Hiacinto Ballaster.

Joan Juliol }
Francesch Vell } mercaders
Balthazar Fochs }

Joan Hieronym Thalauera not[ari]. de Bar[celon].[a]
Bernat Sambesart droguer
Joachim Fontana apotechari.

Pere Pau Ferrer mestre de cases
Pere Crusat sastre
Joan Bolanda caldarer.

E encontinent dits senyors Consellers en exequutio de dita deliberatio en presentia de dita dotsena y Consell desensicularen

De la bossa de archiuer y scriua major
Miquel Serra not[ari] de Bar[celon].[a]

E encontinent y en presentia de dit Concell de la mateixa bossa de archiuer y Scriua major per mort de Onofre Soldeuila notari de Bar[celon].[a] archiuer dels llibres de la taula y banch de la present Ciutat fonch extret en dit óffici de archiuer offici de vida

Pere Pau Viues not[ari]. de Bar[celon].[a]

E de la bossa de Consell de Cent parayre en lloch de Gabriel Sancana parayre, y per son residuo fonch extret

Jaume Balles parayre.

E apres dits Senyors Consellers en exequutio de la dalt dita deliberatio en presentia de dita dotsena desensicularen las personas devall scritas de las bossas seguents.

PRIMO de la bossa de Conseller segon militar fonch desensiculat y tret y llansat lo nom de don Jaume Magarola.

E de la bossa de Jutges de taula militars fonch desensiculat y borrat de la anima y llansat lo nom del rodoli Don Jaume Magarola.

E de la bossa de administrador de las plassas fonch desensiculat y borrat de lanima y llansat lo nom del rodoli don Jaume Magarola.

E de la bossa de receptor de la ballia general dita ultramarina fonch desensiculat y borrat del llibre de lanima y tret y llansat lo nom del redoli de Don Jaume Magarola.

E de la bossa de Consol de llotje militar fonch desensiculat y borrat del llibre de lanima y tret y llansat lo nom del rodoli don Jaume Magarola.

E de la bossa dels obrers Ciutadans y militars fonch desensiculat y borrat del llibre del Anima y tret y llansat lo nom del rodoli Don Jaume Magarola.

E de la bossa de Concell de Cent not[ari]. de Barcelona fonch desensiculat y borrat del llibre del anima Miquel Serra notari de Barcelona.

E de la bossa de Consell de Cent ferrer fonch desensiculat y borrat del llibre del anima y tret y llansat lo nom del rodoli Joseph Torner ferrer.

E de la bossa de Concell de Cent Ciuteda y militar fonch desensiculat y borrat del llibre del anima tret y llensat lo nom del rodoli de don Jaume Magarola.

(*Deliberacions* de 1646, fols. 136 a 140 v.°)

APÈNDIX XVI bis.

A. «Die vj Januarij
M.D.C.XXXXVIJ.

Consell de Cent sobre lo comparatge del Princep nat a sa Al[tes].ª

CONUOCAT y congregat lo saui Consell de Cent Jurats en la forma acostumada en la sala gran de dit consell lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs consellers sos companys digue explica y refferí com lo dia de air anaren los sors. consellers a donar la norabona a Sa Al[tes].ª del Serenissim fill es estat seruit nostre S.r donarli, lo que mostra estimar molt sa Al.ª y apres de hauerli dat la norabona fou seruit sa altesa dirlos elegeix per padri a sa senyoria entenent dits sors. consellers ho deie a tot lo consistori. Y apres de hauer precehit alguns cumpliments acceptaren dits s.rs consellers la merse y honrra los feie sa Al.ª en veu del S.r conseller en cap, E com sie cosa que nos troba hauer mai succehit en la present Ciutat proposen a dit saui consell les dites coses pera que delliberen lo ques deu fer

E lo present consell feu la deliberacio y conclusio seguent: que en raho del fet proposat ans de totes coses ordenen los sors. consellers fer mirar y censurar per persones doctes si lo hauer de fer christiana los S.rs concellers la persona del S.r Princep nouament nat, encontre o, no, ab lo que en esta raho disposa lo sagrat consili de Trento disposant que en aquestos actes sols sie hu lo padri y una la padrina y la resolutio que hauran presa la refferesquen los S.rs consellers encontinent en lo saui consell de Cent pera que entesa pugue delliberar lo que apareixera mes conuenient al beneffici de la present ciutat.»

(*Deliberacions* de 1647, fol. 41.)

B. «Die x. Januarij Prædicti Anni
MDCXXXXVIJ

Conuocat y congregat lo saui consell de Cent en lo lloch acostumat y forma ordinaria lo S.r Conseller en cap en veu sua y dels demes S.rs Consellers sos companys dona per propositio un paper del thenor seguent «Molt Ill.e S.r En executio de la desliberatio presa per lo saui consell de Cent en 6. de Janer corrent los S.rs Consellers an consultat lo cas en la dita desliberatio contenguda ab les persones graues y doctes que vuy se

troban en la present Ciutat de totes religions com seculars y cathedratichs y los aduocats de la present casa y tots unanimes y conformes han donat son vot y parer firmat de ses mans comforme conte lo present paper lo qual manara VS. fer legir en lo present Consell y sobre del contengut en la propositio feta dit dia de 6. del corrent manar y pendrer la resolutio qual conue y tal assertada com en totes materies la sol pendrer lo present Consell, Aduertint que tenint notitia sa altesa del dupte suscitat en lo present Consell ordena a una persona molt graue vingues de sa part als SS.rs Consellers per declarar sa intentio qual era estada en lo fet en dita propositio expressat segons lo qual han fundat dins (dits) dd. mejor son vot y parer com de tot se fa en aquest mentio que presa dita resolutio per VS. en dit fet los S.rs Consellers la posaran en executio com tenen obligatio»

E, apres per lo Secretari de la present Ciutat fou llegit lo vot en dita prepositio mentionat que es assí cosit (1) dient dit s.r Conseller en cap que lo present Consell sobre dit memorial y prepositio [fos seruit?] pendrer la deliberatio que paregues mes conuenir en seruey de Deu y beneffici de la present Ciutat.

E lo dit consell entesas las ditas cosas feu la deliberatio y conclusio seguent

Que los S.rs Consellers anomenen dotse persones del present Consell ab igual numero de estaments las quals ab los S.rs Consellers veyan y premediten lo que aparexera deu fer la present Ciutat a sa major reputatio en la ocasio del bateix mentionat en la prepositio ab referiment del que hauran sensurat y premeditat al saui consell de Cent pera que en dit fet pugue pendrer la resolutio que mes conuindra al seruey de Deu de sa Altesa y benefici de la present Ciutat y que los S.rs Consellers anomenen un ciutada y un militar del present Consell pera que per part de aquell per major demostratio de contento que pugan significar donan moltas gratias a sa altesa de la honrra y merse es estat seruit fer [a] esta Ciutat de que lo s.r Conseller en cap en nom de aquella y ab assistentia dels demes S.rs Consellers sie padri del S.r Princep fill de sa alteza nouament nat en esta Ciutat y la resposta que obtindran la refferescan al present Consell quant se refferira en ell lo que en raho de dit bateix haura de fer la present Ciutat. »

---

(1) V. son trasllat a seguit de la present deliberació.

(Lo vot a que's fà referencia en la proposició abans transcrita, diu axí:)

✠

«En lo fet consultat per los molt Illustres sors. Consellers de la present Ciutat en execucio de la deliberacio que feu lo saui Consell de cent lo dia 6. del Mes de Janer 1647. los Doctors infrascrits responen, y son del vot, y parer deuall scrit.

Que lo senyor Conseller en cap en nom de la Ciutat, assistit dels demes Sors. Consellers, tingue en las mans, y done lo nom en la Iglesia al Princep nat, no sols no se encontra ab lo que disposa lo Sagrat Concili de Trento sessione 24. cap. 2. de reformatione Matrimonij, sino que es molt conforme a lo que disposa en orde a la çerimonia del Batisme: Per quant dit Concili no prohibeix la pluralitat de assistents honorifichs, sino la de molts padrins, y padrinas, com antes se usaue: y quant, a, un Consistori se li done en aquestos temps lo honor de donar nom, y tenir en los braços en la Iglesia un Infant Princep, de si matex se dexa entendrer ques demana en termens habils, y segons la çerimonia, que la Uniuersal Iglesia te ordenada, y se obserua; es, a, saber que lo cap del Consistori tinga en los braços lo infant, li done lo nom, y fasa de padrí, y que los demes assistescan, a, son costat per fer honorifica la accio, que fa lo cap: y com sia cosa constant, y certa, que en tota la uniuersal Iglesia Catholica Romana se obserua puntualment lo que ordena lo Concili, en orde a la çerimonia del Batisme, demanant sa Alteza al molt Illustre Consistori dels Sors. Consellers done nom, y presente son fill nat a la Iglesia nostra Mare, y dirigint sas paraulas al cap del Consistori no es estat voler sino un padri, ço es lo President, y cap de tots en nom de la Ciutat, y la interessencia honorifica dels demes, conforme sa Alteza ho ha fet explicar al dia de auuy als sors. Consellers, tenint noticia del dubte se auia sucitàt lo dia abans en lo saui Consell de cent, y que reste a la Ciutat lo honor de tenir, per medi de son cap, un fillol de tan alta calitat.

A lo que se ha de ajustar, que esta accio de que las uniuersitats fasan per medi de son cap, o, President estos comparatjes, es cosa praticada, y feta en moltas parts en la forma dita, com ho referexan, y testifican los Doctors mes graues, que han scrit

sobre aquest punt, com son lo Abad Panormitano, Siluestre, Sanchez, Gregorio Tolosano, lo Auctor de la Suma Angelica, y molts altres. Y sis miren las historias se trobaran molts exemplars antichs, y moderns del cas present; y axi bastara allegar lo Batetx del Rey Don Fernando lo Catholich fet en Çaragoça, en lo qual son Pare lo Rey Don Juan feu padrins als dos Jurats de Çaragoça, es a saber, a, Ramon de Castellon Jurat primer, y Cipres de Paternoy Jurat segon, y fonch batejat en la Iglesia Metrapolitana de Sant Saluador diumenge, a, onse de Febrer del any 1453., lo Ministre quel bateja fou Don Jorge Bardaxí Bisbe de Taraçona, celebrantse aquest batetx ab la mayor, y mes gran solemnitat, ques podia celebrar, seguint en tot lo orde, que te disposat la Iglesia. Y encara que es veritat, que es exemplar de antes del Concili de Trento: pero per quant lo Concili no ha prohibit que una singular Persona, en nom de una Uniuersitat, seruesca de padri, ans be ses platicat de ordinari com diuhen los Doctors referits, perço aquest exemplar se cita, com a fent molt, a, nostre cas. Saluo &c. y axi ho firman en Bar[celon].ª vuy als 7. del corrent mes de Janer 1647.—

Cellers ad.tus ciuitatis
Mostaros ad.tus Ciu.tis

Lo d.r Fran.c Torres Canonge de la Seu de Bar.na calificador del s.t Offici. — F.r Joseph Bramon m.e en Theu.ª y vicari general de Predi[cadors]. en Catalunya. — Fr. Paulus Vidal S.æ Th.æ D.r Presentatus et interpres ordinis Pred[icatoru].m — Lo Presentat fr. Geroni Solá d.r en ars y th.ª — Lo d.r Vicens Vinyals p.re y Cathedratich de prima de Theologia. — Lo d.r Andreu Busquets catredatic de Th. — Fr. Cyrillus Casamayor T. D.r — Fr. Mathias Raffach m.e y doctor en Theologia. — Fr. Angel Fillet D.r y m.e en Th.ª y calificador del s.t offici. — Fr. Joseph Arnet mestre en Theologia Calificador de la s.ta Inquisicio y Prior del Con.t de Pred[icado]rs de s.ta Cathalina. — Fr. Eugeni Pons m.e en Theolog.ª y Prior del Carme. — Fr. Michael Llitra S. T. mag. et S.tæ Inq.nis Califica[tor]. — Fr. Marti Roman m.e en s. T. — Fr. Gera[r]do Pinquer m.e en S. T. — Onofre Serra visitador del Principat de Catalunya de la comp.ª de Jesus. — Esteue Fenoll R.r del Collegi de la Comp.ª de Jesus de Bethlem. — Pedro Fons Doctor en Theologia y calificador del sant offici de la Comp.ª de Jesus.—Vicente Nauarro doctor Theologo de la companyia de Jesus y califica-

dor de la s.[ta] inquisicio. — Juan Pablo Boxassa de la Compañia de Jesus lector de Theologia. — Josef de Olzina de la Comp.[a] de Jesus letor de Teol.[a] i Calificador del S.[o] Oficio. — Fr. Nicolau Manines V[icar].[i] g.[al] del orde de S.[t] Ag[us].[ti] y catredatich de Teo.[a] — Fra Joseph Cardona lector jubilat Guardia de s.[t] Francesch. — Fr. Joan Vicens Besora lector jubilat del Orde de nre. P.[e] S.[t] Fran.[c] y Calificador del S.[t] Ofici. — Fr. Ambros Girbau Lector de Theologia del Con.[t] de s.[t] Fran.[c]»

(*Ibidem*, fol. 44 v.° a 47.)

C. «Die xvij Januarij
M.D.C.XXXXVIJ

CONUOCAT y congregat lo saui concell de Cent Jurats en la sala gran de dit concell en la forma acostumada lo s.[r] Conseller en cap en veu de tots los demes sos companys dona un paper per propositio lo qual se es llegit en lo present Concell del thenor seguent «Molt Ill.[e] S.[r] en exequutio de la delliberacio per V. S.[a] feta a .6. del corrent los senyors concellers y dotze persones en virtut della per sa senyoria nomenades desijant acertar al desig te V. S.[a] ques prengue acertada resolutio en lo fet en dita delliberacio contingut, regoneguda esta Ciutat al fauor y honrra singular reb de sa Al[tes].[a] lo s.[r] Comte de Harcourt que menciona la delliberacio refferida y a les obligacions que son sens numero li deu ella y tota Cathalunya; Desde conferida moltes voltes y premeditada la materia, an delineat en aquest paper les coses baix scrites, considerant que les poques forces desta Ciutat no la licencien a que sien majors com voldrie pera que V. S.[a] les corregesque, emende y pose en lo stat que apareixera a V. S.[a] mes conuenient al seruey de Deu nostre senyor, de sa Al.[a] y reputacio y beneffici desta Ciutat que los sors. Concellers ho posaran en exequutio.

«Concell de Cent.»

Bateig.

1 PRIMERAMENT que lo dia assenyalat en lo qual se haura de fer lo bateig se ajunten los sors. Concellers en casa de la Ciutat.

2 SECUNDO que los senyors Concellers per dita jornada manen conuidar al molt Ill.[e] Concistori dels sors. Diputats y oidors pera que fassen merce a esta Ciutat de venir concistorialment en la casa de aquella en la hora assenyalada pera honrrar la festa y acompanyar als senyors concellers. Y no venint vajen ab proms acompanyats dels officials de la present casa.

3 TERCIO faran conuidar per medi de les persones sien seruits tota la noblesa de Ciutadans y militars de la present ciutat li vullen fer merse de assistir dita hora en la Iglesia en la qual se fara lo bateig per major honrra de la festa.

4 QUARTO que en la dita Iglesia del bateig hi hage tres cors de cantoria en los llochs que disposara lo mestre de aquella, y dues, o, tres cobles de menestrils y altres tantes de violons. y fora del portal major se posen dos catafals lo hu per los tabals de la professo del corpus y ordinaries sonant totes.

5 QUINTO que per dit effecte se preuinguen doscentes atxes de cera blanca a eleccio dels sors. Concellers les persones les auran de aportar pagant la ciutat per cada atxa a la persona la aportara quatre reals despres de tornades a Joseph Soldeuila Scriua Racional de la present casa.

6 SEXTO que a la atxa se posen deu dobles, y que als monjos y demes persones que entreuenen en parar lo altar deu lliures repartidores a, arbitre de dit Joseph Soldeuila, y que a la llauadora sien donades altres deu dobles de or.

7 SEPTIMO que desde la Iglesia a palacio se posen graelles en los llochs que apareixera conuenir y en sis parts musica de menestrils de les quals ne sien posades dues en lo pla de s.^{t} Francesch y tot ell rodat de graelles y les altres en les parts hont conuindra.

8 OCTAUO que quant lo s.^{r} infant fet xpia. arribara a Palacio tiren los Baluarts de mijorn y St Francesch y vint y quatre mascles que estaran alli posats en la part no puguen danyar.

9 NONO en demostracio del contento que tindra tota esta ciutat de aquesta actio ques fasse una festa publica que apareixera als senyors consellers y junta ia dita consultada primer aquella ab les persones que eixiran a la festa.

10 DECIMO que los sors. Consellers offeresquen a la senyora padrina si voldra sarau y volentlo elegesquen la sala y puesto hont se haura de fer y proueescan los S.^{rs} concellers les veles, musica, y aigues adobades pera dar a beurer a les dames ne demanaran y los vidres conuenients.»

«E lo present consell feu la delliberacio y conclussio seguent. ques pose en executio tot lo contengut en lo paper legit al present concell en lo lloch y temps conuenient, cometent lo present Consell la exequutio de dites coses dependents y emergents a elles als senyors concellers ab plenitut de poder y sens

refferiment algu tenint facultat com lo present concell lals done de gastar de compte extraordinari la quantitat de diner necessaria y ordenar despedir la cauthela oportuna.»

(*Ibidem*, fols. 50 v.° a 52.)

APÊNDIX XVII.

✠

Otaua al lector

Tu curioso lector que por lo amable
en el ser natural tu ingenio creçe
por lo apacible dulse y delectable
que el parnasso a tus oyos siempre offrece
muestrate con mi musa fauorable
sin repudiar lo poco que merece
admitiendo mis versos a tu gremio
deste trabajo humilde justo premio.

Romance primero

Lo noble de Cathalunya
lo illustre de Barcelona
lo doto de sus conseyos
lo valiente de sus obras
lo fuerte de sus hazanyas
lo encumbrado de sus glorias
lo agudo de sus ingenios
prudente en todas sus cossas.
Oy paraque entienda el mundo
lo que se alegra y se gosa
con la presidentia illustre
conque la anpara y la honrra
El Conde de Arcurt famosso
cuya prosapia gloriosa
es la casa de Lorena
noble, rica, unica y sola,
En el bautismo de un sol

a quien su querida sposa
de Gambo gloria y honor
siruio de luciente Aurora
Alegre y regosijado
aduierte llama y conuoca
a todos sus Ciudadanos
y de su comarca toda
a todos los que la habitan
la circuien y la rondan
para sus majores fiestas
que alborosada y gozosa
ha echo aquesta Ciudad
despues que este sitio adorna
para major celebrarlos
con sabio consejo toma
las que Ramon Berenguer
quarto de feliz memoria
Conde de esta patria illustre
hizo en la entrada famosa
A la noble Emperatriz
de Alemania en Barcelona:
de un crimen adulterino
fue acusada esta s[eñor].ª
por dos falsos caualleros
sin hallarse en toda Europa
quien saliesse a la batalla
en defensa de su honrra.
Supo el conde su innocentia
y aci partio por la posta
solo con un cauellero
que por lebron no se nombra.
llego a la corte Imperial
y ostentando su persona
delante el emperador
valor y noblesa heroica.
Y dio licentia de hablar
con la Emperatriz a solas
para saber su innocentia
haziendo mas venturossa
la suerte de su venida

despues que triste y llorossa
la afligida emperatriz
le dio cuenta de su istoria.
Senyalo el emperador
el siguiente dia y hora
para la cruel batalla
donde un palenque se forma.
Y una casa de madera
para la imperial matrona
y a poco trecho un gran fuego
que sepulte sus memorias.
Entro El Conde en el palenque
solo que como se nota
hujendo su companyero
se quedo libre j sin costas.
Mas Dios que libro a Susanna
por una pueril boca
de los dos lasciuos viejos
descendientes de Sodoma,
dio fuersa y valor al Conde
cuya lança poderossa
le pico al primer contrario
y le enbio por la posta.
Por la puente del Eteo
a las cauernas mas ondas
adonde se pagan culpas
que en esta vida se forman.
Temio y confessó el segundo
su culpa aleue y traidora
pidio perdon de rodillas
quedo el Conde con vitoria,
La Emperatriz casta y bella
el Emperador con honrra
la nobleza sublimada
la plebe alegre y gozosa.
Conocida la lealtad
ante quien aunque se oponga
la traición falsa y aleue
al fin se rinde y se postra —
Sin ser descubierto el Conde

tomo su larga derrota
aquella noche siguiente
y se boluio en Bar[celon].[a]
Sintio el emperador mucho
su ausencia y vista tan corta
hauiendo sabido quien
le libro de tal desonrra
Y ordeno con grande acuerdo
que la Emperatriz su sposa
viniese a buscarle y el
la recibio y regalola
con tan cortes agasajo
y grandeza generossa
fiestas justas y torneos
ostentation gala y ponpa
regosijo y alegria
mascaras bailes tramojas
qual pudieran sperarse
de un conde de Barcelona
Acompanyola boluiendo
a su corte donde toda
se mostro regosijada
haziendo fiestas grandiosas
por spatio de ocho dias
que en mi ingenio y lengua tosca
para dezir la menor
ay suficientia muy poca.
Y el emperador premiando
obra tan marauillossa
con aplauso de los sujos
que agradecidos le honrran
los dos Condados le dio
en dominio y causa propia
de Rossellon y Cerdanya
esta es en suma la historia;
La innocente Cathalunya
fue auisada a quien lo ignora
de culpada y desleal
de traidora y alebosa
Las traiciones que la cercan

los trabaxos que la acosan
desdel noble hasta el plebeo
lo sienten ximen y lloran.
Pero en dias tan festiuos
ni lugar ni tiempo sobra
para referir desdichas
bamos pues a lo que importa.
El gran Ludouico el justo
a quien Dios de lusses borda
su vestidura real
su trono cetro y corona
Entro en sangrienta batalla
con la fieresa rabiossa
de un leon que entre sus uñas
quizo aniquilarla toda
Murio para viuir siempre
mas la valiente amaçona
a quien su sposo dexo
por Renya (sic) y gouernadora
para la prosecution
con tanta perdida y costa
de personas principales
dinero riqueza y joyas
Moços varones y viejos
haziendas vidas y honrras
nos defiende y nos ampara
de la intention cauilosa,
del nuestro fiero Enemigo
imbiandonos la persona
de un generoso laurel
debaxo de cuja sombra,
Amparo y grandeza illustre
y protection prodigiosa
habitamos destarrando
afligtiones temerossas
Viua Enrique de Lorena
y Margarita su sposa
Viuan los tres soles sujos
de cujos rajos se forman
en Cathalunya influentias

de honor, dicha, fama, y gloria.
perdone el lector las faltas
de mi suficientia corta.

Publication de la fiesta

Oy Jueues que las comadres
se alegran y regosijan
con bayles fiestas y dansas
galas, banquetes, comidas,
Aguardando en Barcelona
la fiesta que ver codician
cujo principio a de ser
el dia de san Mathías.
Aquel que gano por suerte
el trono, el asiento, y silla
que Judas por codicioso
perdio con pena infinita.
Hostentando Barcelona
regosijo y alegría
en las fiestas de su Infante
desta suerte las publica.
Con trompetas y atabales
que en altas vosses auissan
a todos los barrenderos
que tengan las casas limpias,
Porque buelue a Bar[celon].ª
la Emperatriz sobredicha
reiterando otra ves
las fiestas de su venida.
La illustre publication
acompañan y acreditan
muchos nobles caualleros
con vestiduras luzidas.
Caualllos bien adressados
tanto que tienen inbidia
los cauallos de Faheton
que su rubio carro tiran.
Trahen un carro triunphal
y en medio del una ninfa

que toda ninfa se sconde
de su gala y bissarria
de su hermosura y bellesşa
tanto que a quantos la miran
les causa embidia rabiossa
verla tan graciosa y linda
y a sus pies dos fieros monstruos
con las seruices rendidas
porque a bellessa tan alta
toda soberuia se humilla.
Y el uno de ellos lleuaua
en una trajeta scrita
una decima ingeniosa
tal como de quien la embia.
Y un gerolifico hermosso
en que representa y pinta
del recien nacido Infante
la prosapia sclarecida.

GEROLIFICO —

Lleua la Infanta un sol a la parte del orizonte que acaba de salir y delante del un nublado dorado que despide resplandores a la parte del sol con esta

— LETRA —

Accepta lumina reddit

DECIMA

A la luz de un nueuo oriente
del Infante de Latona
se transforma Barcelona
en arrebol reluziente.
A veinte y seis del corriente
esta bella nube de oro
llouera rico Thezoro
dexando Arcourt y sus hijos
bañados en regosijos
deuidos a su decoro

Viene luzido y galan
Don Francisco de Aguauiua
aposentador major
de la Emperatriz fingida
Cuyo ingenio y agudeza
es el meyor en poesia
que en la Castalida fuente
bebio aguas cristalinas.
Por estas y otras razones
toda Barcelona libra
los versos de aquesta fiesta
en su gran sabiduria
Aunque en lenguaje español
compuestos ninguno diga
que allegar puede ignorantia
pues todos tienen notitia
Hagan ricas preuentiones
de muchas tapisserias
camas salas y aposentos
cofres bufetes y sillas
Porque todo es menester
y aqui mi ingenio se humilla
porque es bien que [a] don Francisco
y a sus versos me remitta

Aqui se han de poner los versos
de la publication por orden (*)

(*) Son los que segueixen, contenguts en sis fulles in-fol., estampades—d'una sola cara—en casa de la viuda Mateuat, y s'insertan en *Dietari*, precedint al Romanç manuscrit al qual aquí s'intercalan.

EN EL PALACIO DE SV ALTESA SE HOSPEDA MI SEÑORA LA

Emperatris de Alemanya.

PAra lustre de sus glorias
la Emperatriz de Alemanya
llega a huespedarse senyora
en vuestro Palacio y casa.
Que ha juzgado cuerdamente
que para Magestad tanta
no menos que vuestra Alteza
ha de ser su asilo y guarda.
De quien el clarin sonoro,
de quien la trompa gallarda,
de la fama, en ecos dulces,
gloriosas canta alabanças.
De quien pueden aprender
las Magestades mas altas,
templados los atributos
que las hazen soberanas.
Donde tan hayrosamente,
igualmente le acompanya
la discrecion y belleza,
que una admira si otra encanta.
Donde toda admiracion
deuidamente consagra,
atenciones aplaudidas,
que las illustran y realçan.
Y assi con gran vanagloria
la Magestad soberana;
ditxoso Albergue pretende:
oy rendida a vuestras plantas,
A daros viene señora
la corona que la ensalsa,
por tantos titulos vuestra,
que ellos mismos se embranca
Por vos, y por vuestro esposo
Que en las marciales campañas
siendo horror del enemigo
es aplauso de la fama,
Dignamente se verà
mejorada aquella rama
que las fatigas de Apolo
dexo sin razon burladas.
Viuid pues apar los dos,
de aquel paxaro de Arabia
que en incendios holorosos
aunque muere nunca acaba.
Porque tenga esta Ciudad
en sus fortunas contrarias,
dos patrones que le acistan,
dos Angeles que le valgan.

Ab Llicencia, en Barcelona en casa de la viuda Mateuat deuant la Rectoria del Pi, Any 1646. (sic)

Paper de la publicatio de las festas anant los cauallers a cauall acompanyant lo aposentador per las casas de las damas pera aposentar los qui auían de venir ab la emperatris dexant los papers que assi se continuan (*).

Orlando se aposenta en las casas de
la Señora Doñana Eulalia
Reguer.

ORlando tiernamente arrebatado
De ohyr, que soys de la beldad hechado,
Desabrido de Angelica la bella,
Dexa ya cuerdo de adorar en ella:
Y juzga que es empresa mas gloriosa,
En lo querer por vos EVLALIA hermosa,
Si alcança como espera
Cariñoso hospedaje en vuestra esfera
Embidioso tendra diuina EVLALIA
Al que fue arpon de Venus Acidalia.

Durandarte se aposenta en las casas
de mi Señora Doñana
Villalba.

DVrandarte el mas galan,
Que ciñe espada en Paris
Se precia hermosa Doñana
De ser vuestro Paladin.
Risueña pintan al Alua
Como Alua os quiero pedir
Se haga un alarde de perlas
Vuestra boca de rubí.

(*) L'epígraf precedent es de lletra manuscrita, afegit a la capçalera de la segona fulla estampada.

Saludar a lo Frances
Dizen, que no se usa aqui,
A ser Francia vuestra Patria
El fuera un huesped filiz.

Don Gayferos se aposenta en las casas de la Señora Doña Clemencia Bonet.

DOn Gayferos aquel brauo
Que de Paris a Sansueña
Corrio beuiendo los ayres
Por la Infanta Melisenda.
Ser vuestro guesped codicia
Hermosissima Clemencia
Aunque sabe que con nadie
Siendo Clemencia usays della.
Quando admirar el aliño
De vuestras tocas meresca
No le hagays beuer la toca
De acostumbradas tibiezas.

Reynaldos se aposenta en las casas de la Señora Doña Geronima Belllloch.

REgistrar podra Reynaldos
La belleza del lugar
Si vos hermosa Belllloc
En vuestras casas le honrays
Para huesped tan trauiesso
A proposito sera
Imagen que quando enciende
Asombra como deidad.
Flechas de fuego, y de zelo
Con vuestros ojos tirays
Ellas templaran Señora
El despejo del Galan.

En las casas de las Señoras Doña Mariana de Castro, y Doña Lluisa Abarca se aposenta Grifon, y Aquilante.

GRifon, y Aquilante
Hermanos que siempre
En armas, y amores
Andar juntos suelen
De Castro, y de Abarca
Dos soles de Segre
Que oy en Barcelona
Iuntos amanecen
Me han dicho que busque
El glorioso Oriente
Y vuestros balcones
Que es me enseñan este
Permita Señoras
Vuestro noble Aluergue
Que en el beuan rayos
Estos dos Franceses.

En las casas de la Señora Doña Ines Tort se aposenta Montesinos.

QVe hospedeys â Montesinos
Os suplico Ines hermosa
Sera el Frances Mariposa
De vuestros ojos diuinos
Si de hospedarle gustays
No le mireys persuadida
Que mirando dareys vida
Porque mirando matays.

A mi Señora Doña Victoria de Iosa se le aposenta a Rugero.

RVgero hermosa Victoria
Admirando gracias tantas,

Oy se ofrece a vuestras plantas
Que es su mayor vanagloria
A vuestra beldad rendido
Llega alentado y gustoso,
Teniendose por dichoso
De hauer tanto merecido.

A mi Señora Maria Xatmar en la plaça de santa Ana se le aposenta a Gradasso.

GRadasso hermosa Maria
Agradece la ocasion
Que le dedica mansion,
Luziente offensa del dia,
Perdonad su atreuimiento,
Porque su illustre valor,
Menos que a tanto esplendor
No consagra el pensamiento.

A mi Señora Geronyma Granollachs, se le aposenta Ferraguto.

BElla Geronyma hermosa
De quien oy el Dios de amor,
Por hazer tiro mejor
Se vale de flecha ayrosa,
Ferraguto ocasionado
De dorada punteria,
En vuestro alberge se fía
Bien herido y mal curado.

A mi Señora Eularia Tamarit se le huespedo Mandicardo.

EVlalia hermosa y diuina
Oy se admira Mandicardo,
De que se llegue tan tardo

A imagen tan peregrina,
Sus passos pues ha votado
A vos por deydad del suelo
Por el mas bello desuelo
Por el mas galan cuydado.

A mi Señora Ana Fontanella se le aposenta Sacripante.

OY bella Ana, Sacripante
A vuestros luzientes ojos
La vida ofrese en despojos,
Tan rendido quanto amante.
A su sombra piensa hallar,
Quanto le pinte el dezeo,
Y por ser tan alto empleo
Se os llega a sacrificar.

A mi Señora Doña Hipolita Sabater se le aposenta Dudon.

DVdon Hipolita bella
Enamorado, y rendido
Se mira mas aplaudido
Por tener tan buena estrella,
Y lisonjeando en ella,
Su fuerça, o inclinacion
Que le da*re* hermosa ocasion
Para arder en tanta nieue
Quando mas galan se atreue
M*a*jor logra su intencion.

En casa de mi Señora la Condesa de Saualla se le aposienta Agrican.

COndesa hermosa, Agrican
A vuestra presencia llega,
Por golfos de luz nauega

Con bien repetido afan.
Vuestros dos bellos luzeros
le intiman dichosa suerte,
Pues que se niega a la muerte
Viuiendo solo con veros.

En casa de mi Señora la Condesa de Vallfogona se le aposenta Agramante.

OY Agramante señora
Dichosas glorias publica
Quando fino se os dedica,
Quando galante os adora.
Perdonad su loco error
De enprender tan alto buelo
Mas si areis perque soys cielo,
Y en el cielo no ay rigor.

Branzardo se hospeda en casa de mi Señora Francisca Caldes.

OY hermosa Francisca
Postra sús altiuezes
Brauo, y galan Branzardo
A vuestro Sol alegre.
A vuestra casa aspira
Por centro, donde puede,
De passados encantos
Perder memorias leues
No menos que à essos rayos
Que luminosos vencen
A los que el Sol espar[c]e
Por el balcon de oriente.
Dichoso se encamina
Dichoso si merece
Que luzgan las piedades
Con tan lustroso albergue.

A Dudero en casa de mi Señora María Ramon.

DVdero, Maria hermosa
Amorosamente clama
De que le apagueys la llama
Ostentando ser piadosa,
A que vuestra casa sea
Para el propioso sagrado
Puestò que de vos llagado
Con justa causa desea.

A Sireos en casa de mi Señora Doña Marina Llussas.

ARmas, Blasones, trofeos,
Vitorias, triunfos y glorias
Por vuestras dulces memorias
Ha oluidado Sireos;
Pagad pues estos deseos
Hermosa Marina, y bella,
Dad aliuio a su Centella,
Y pues por huesped se ofrece
Conceded lo que apatece
Cessara ya su querella.

A Ricardo en casa mi Señora Doña Maria Rebolledo.

SIn alas ciego el amor
De espacio, en Ricardo Mora,
Puesto que por vos Señora
Sujeto esta a su rigor
Sus plumas troco en ardor,
Su velocidad en fuego,
Y ansi por buscar sosiego
Vuestro hospedaje apetece,
Pero mas su fuego crece
Con vuestro yelo, y su riego.

En casa de mi Señora Catalina Mora y Marimon se hospeda Corebo.

OY bella Catalina,
En vuestros ojos bellos,
Busca dulce ospedaje
El valiente Corebo.
Con tan galan fortuna
No temera los riesgos,
Pues llega acreditado
Con tan ardiente incendio.

Oliueros se aposenta en las casas de la Señora Doña Theresa Seol.

A Los rayos Theresa
De vuestros ojos negros,
Venablos de Cupido
Desahogos de Febo,
Mi preuencion consagra,
El alma de Oliueros
Que hospedarle es lo mismo,
Que pensar que es ya vuestro,
Impossible Señora
Sera llegar a veros
Sin rendir los sentidos,
A tan amable objecto.

Rodamonte se aposenta en las casas de la Señora Doña Raphaela de Margarid.

EN vuestro Illustre Alcazar
Bellissima Raphaela,

Al brauo Rodamonte,
Mi atreuimiento hospeda,
Arrogante es el Moro
Mas si le mirays tierna,
Despreciara sin duda
Memorias de Isabela,
Ya esclauo le imagino
De essas diuinas prendas,
Que es siempre la hermosura
Milagrosa echisera.

Brauonell se aposenta en las casas de la Señora Marianna Ginoues.

ENbelezado de veros,
Soberana Ginoues
A vuestra mancion dedico,
El valiente Brauonel.
Darle ocasion de que os vea
Imagino que ha de ser
Disculpar a costa suya,
El arrobo en que me veys,
No se precie de buen gusto
El que dexa de tener
Cautiua la libertad,
En tan lizongero Argel.

Dardin de Ardeña se aposenta en las casas de la Señora Doña Clemencia Soler.

EL sol Clemencia Soler
Por lo que teneys de Sol,
Presta a vuestros ojos rayos
Melodia a vuestra voz,

Dardin Dardeña que ha sido,
Menino del ciego Dios
Viene a vuestras casas cierto,
De que han de ser su prision,
Serà preso venturoso
Siendo el carcelero vos,
Que en empleos tan felizes,
para en gloria la passion.

Brandimarte se aposenta en las cassas de la señora Marianna Vilosa.

EN vos Mariana Vilosa
Cultiua amor un jardin
Donde no falta azucena,
Clauel, rosa, ni alheli,
Brandimarte nueuo Marte,
Destos de la flor de Lis,
Que rosan con franjas de oro,
Capotes de carmesí,
Iardinero del serà
Y si le days desto el si,
Sembrara de pensamientos
hasta el mismo camarin.

Zerbin se aposenta en las casas de la Señora María de Rocaberti.

A Vuestros pies postrado,
Bella Rocaberti,
Vn quarto de estas casas
Pido para Zerbin.
Casas señora he dicho
Cielo pense dezir,
que este nombre merecen
Pues en ellas viuis

Suaues essos ojos
De atractiuo zafir
De que soys le asseguran,
en todo serafin.

En casa de mi señora Madalena Xammar se aposenta Astolfo en la calle dels Bañs.

OY Astolfo, Madalena,
A vuestro esplendor postrado,
Si acredita su cuydado
Tambien luze mas la pena.
Dichoso podra llamarse
Si con culta adoracion
En tan bella exalacion,
Gustoso puede abrasarse.

En casa de mi Señora Maria Denauel se hospeda Arbante.

ARbante bella Maria
Humilde, rendido, y ciego,
A luz tanta, a tanto fuego,
A vuestros ojos se fia,
Valiente resolucion,
De vuestra beldad nacida,
Poner en riesgo su vida
Por ganar tanto blazon.

Sobrino se hospeda en las casas de la Señora Doña Mariangela de Aguauiua.

DE vuestros ojos suaues
El quieto retiro
Aguaviua graciosa
Apetece Sobrino

Apazible aunque anciano
El guesped cuerdo os pinto
Sin que sus canas cedan
Al cabello mas rizo
Al talamo Señora
De Varones de juizio
Finezas le acompañan
No inconstantes caprichos.

A mi Señora Doña Cathalina Morell se le aposenta Medoro.

OY oluidado de aquella
Que un tiempo embeleco fue,
Ya del barbaro feroz,
Ya del gallardo Frances:
  Por quien entre dulces llamas
Ardiendo lusieron bien
Los Amantes coraçones
Por sacrificio mas fiel.
  Negados pues a la luz
Que le pudo enloquecer
De la bella oy pues Medoro
Rendido quanto cortes
  Vuestro hospedaxe codicia
Bella Cathalina en quien
Mexorada de la nieue
Illustrando el rosicler.
  Que fuera poca atencion
Y rebeldia cruel
Atenta Arpon que vibrays
Negar el alma esta vez.

GEROGLIFICO

Lleua la Infanta un Sol à la parte del Orisonte que acaba de salir, y delante del un nublado dorado, que despide resplandores a la parte del Sol con esta letra,

Accepta lumina reddit.

DECIMA.

A La luz de un nueuo Oriente,
Del Infante de Latona,
Se transforma Barcelona
En arrebol reluziente.
Aueynte y seys del corriente
Esta bella nuue de oro
Llouera rico tesoro:
Dexando ARCVRT, y sus Hijos
Bañados en regozijos,
Deuidos a su decoro. (*)

ROMANCE AL BAUTISMO.

Balientes, fuertes, cobardes,
nobles, ricos, y plebeos,
dotos prudentes, y sabios,
ignorantes, locos, necios,
Oyd que pues Montaluan
con su agudo y raro ingenio
hizo un libro para todos
a imitation suia intento

(*) Aquí acaban los versos de la publicació de les festes, escrits per D. Francesch d'Ayguaviva y contenguts en les sis fulles estampades de que s'ha fet esment en la nota de la plana 556.

Aunque con tosco lenguaje
pobres y humildes concetos
disposition flaca y debil
y con mal limados versos
hazer una discreption
en el romance tersero
deste hostentosso bautismo
y para todos le offresco.
El dia del sacro Apostol
de quien hablamos primero
en el segundo Romance
por bien asertado y cuerdo
En la sumptuosa casa
del Ciudadano gouierno
a dar principio a la fiesta
los Illustres consejeros
y deputados tanbien
se juntaron priuiniendo
lo noble de Barcelona
para su acompanyamiento
Junto pues lo Illustre y noble
y officiales del consejo
y casa de la Ciudad
todos por orden salieron
con hostentation tan rica
y tal grandeza que fueron
emulacion del senado
del noble y Romano imperio.
Y a la Cathedral insigne
del sacro santo madero
que de nuestra redention
sustento el pretio sin pretio
llegaron do las trompetas
y los atabales dieron
con alboroto y ruido
las orejas ofendiendo,
indicios del aparato
y del armonico acierto
musica acordada y dulse
que hauia dentro del templo.

Tres choros de cantoria
tres de musicos de viento
tres de musicos de cuerda
con bien acordado acuerdo.
Estaua el trono Imperial
del innocente cordero
de oro, perlas plata y piedras
tan adornado y compuesto
que parecia una India
a los ojos que le vieron
por lo rico y lo preciosso
por lo sublime y exelso.
Estaua el templo adornado
con tal orden y concierto
de brocados tafetanes
damascos y terciopelos
rasses y ricas alfombras
y costossos reposteros
y en candeleos luzientes
belas y antorchas ardiendo
que la mas perspicas lengua
y el ingenio mas experto
quedara corto en dezir
lo minimo de su aprecio
Y enfrente de s.ta Eularia
y el sagrado presbiterio
un magestuoso strado
donde el claro luzimiento
hermosura y bissarria
galas bellessa y asseo
de la madrina y las damas
tuuo honorifico puesto.
La noble doña Maria
de Rocabertin saliendo
de casa dio embidia al sol
espanto verguensa y miedo.
El qual sin opposition
con lutos y corrimiento
escondio su lus y raios
vistiendo de pardo el Cielo

llego a la Deputation
adonde le recibieron
todas las damas strellas
de su sol que staua en medio
y al Palatio de su Alteza
fueron juntas dispidiendo
rayos, que abrazando ielan
nieue conuertida en fuego.
El Serenissimo Enrique
vino a honrrar tales fiestas
con el deseado infante
bañando de gozo el pueblo
la nobleza y bizarria
de su corte y los consejos
Cansiller gouernador
sus ministros y masseros
Abogados Scriuanos
mossos varones y viejos
donzellas casadas viudas
de lo Illustre y lo plebeo
Y fue tan grande el concurso
de la plebe que la seo
con ser tan anxa y capas
fue esta ves corta y strecha
Llego el generoso Enrique
cerca del trono propuesto
digo del altar major
a adorar al Sacramento
La humildad santa y profunda
conque a Dios reconociendo
por padre Pastor y jues
y Señor del universo.
Las deuotas oraciones
conque postrado y pidiendo
virtudes para su infante
medras y acrecentamiento
sus Angeles les publican
pues las lleuan como incenso
dando con ellas a Dios
olor suaue y accepto

Y tomando Barcelona
digo el major Consejero
que es quien le representaua
en brassos el ninyo tierno
llego el señor Deputado
dignamente preferiendo
a los demas sacerdotes
humilde graue y modesto.
. . . .
. . . . (1).
Y haziendo la ceremonia
con justo y deuido acuerdo
sin el bautismo que fue
el dia del nacimiento
las tres capillas cantaron
villansicos a este tiempo
que Francisco Fontanilla
hizo como de su ingenio.
El qual por graue y sublime
con palabras no pretendo
alabar porque callando
digo mas y ierro menos.

Aquí se han de poner los versos del señor
Francisco Fontanella (2)

Puzo la Ciudad en la acha
diez doblas de offrecimiento
y otras tantas le dio a lama
para su gusto y recreo
En Catalan lleuadora
ama en Castellano terso
en Aragones comadre
estos tres nombres refiero
para cumplir mi palabra
porque no me cumple el necio
de que no le di a entender
en todo mi pensamiento

(1) Apareix un espay de quatre ratlles en blanch.
(2) No 's troban en *Dietari*.

Mas de lo que he prometido
en esta Iglesia contenplo
porque todos hallaran
el logro de sus talentos.
Los doctos hallaran letras
nobleza los caualleros
valentia los soldados
agudezas los ingenios.
Los galanes bissarrias
y discretion los discretos
los corteses agasajos
ostentation los soberuios
y los prudentes prudentia
cordura y valor los cuerdos
los mercaderes thezoro
riquesa los auarientos
los artistes y officiales
de sus trabajos el premio
ocasion los pisauerdes
los virtuosos exemplo
y para fin y remate
los bobos tontos y necios
ocasion para quedar
de la fiesta boca abiertos.
Acabado el acto honrroso
salio su Alteza del templo
con el regalado infante
de tal causa tal efeto
Entre quinientas antorchas
que officiales y hombres buenos
lleuauan a quien tenia
la noble Ciudad dispuestos.
Fueron al Palatio illustre
todas las damas tras ellos
a dalles el parabien
de tan crecido contento.
Por las calles que passauan
estauan de trecho a trecho
en formados cadahalsos
quatro musicos de viento

Entre los quales mostrauan
encendidos candeleros
que esta siempre Barcelona
en galico amor ardiendo.
Esta es Señores la historia
y quando algun majadero
diga que no es para todos
perdone que no lo entiendo.

Romançe quarto al sarao.

Dio priza el dorado Apolo
a sus velozes cauallos
dando lugar a la noche
para descojer su manto
y mientras los Caualleros
y damas se retiraron
a refrigerar el gusto
dando a los cuerpos descanso
Prosiguiendo Bar[celon].[a]
su acuerdo prudente y sabio
quizo hazer participante
a la noche deste aplauso.
Porque ja funebre y triste
de inbidia y zelos rabiando
entre lugubres tinieblas
desprecio del sol los raios
Y la luna a quien el Cielo
le dio presidentia y mando
y jurisdiction luciente
sobre lo negro y opaco
auergonçada y corrida
de temor miedo y spanto
scondio sus luzes bellas
tan alta gloria imbi[di]ando

Y porque su imbidia y zelos
no fuessen aueriguados
quizo la Ciudad honrrarla
con festines y saraos
hizo election de la Casa
que los nobles Diputados
tienen Concistorio illustre
ingenioso firme y claro.
Candeleros a la puerta
de thea estauan quemando
claro indicio de los soles
que despues por el entraron
Desde a la puerta hasta arriba
por todo el camino y passo
gran diuersidad de Antorchas
que estauan siempre alumbrando.
Hauia un salon famosso
que adornan pilares quatro
cercado de muchas luzes
ricamente entapissado
Y en el frontispicio hermoso
del portar (sic) un rico strado
un docel do sus Altezas
al sarao illustre honrraron
Por una y por otra parte
de tres gradas un tablado
adonde estauan por orden
los caualleros sentados
y en medio ricas alfombras
y muchas sillas que dando
tantos soles a la noche
vengaron su injusto agrauio.
Florecio en esta ocasion
la urbanidad cortes tanto
que este salon fue portento
del mas illustre palatio.
Alli el galan pretendiente
tuuo el sol tan de su mano
que al son de la sardanilla
hizo dar bueltas al carro.

Al son de los instrumentos
que dulcemente acordados
hazian brindis al gusto
mas de seis horas dansaron
Quedaron cansados todos
tanto que fue necessario
un líquido refrigerio
aliuio de su cansa[n]sio
Y fue que en esta ocasion
los prouisores mostrando
la mucha aguacidad
y prudencia de sus cascos
En su Consejo dixieron
la fiesta reiteramos
del Conde don Berenguer
deste illustre Principado
que hizo a la Emperatriz
de Alemanya y los regalos
de su opulente banquete
que por splendido y franco
Magnifico y generoso
liberal prodigo y largo
es por todo el uniuerso
aplaudido y celebrado.
Pero como fue tan grande
y los que comieron tantos
y los que lo prouehian
algo de experientia faltos,
les vino a faltar el pan
y assi porque deste cargo
y culpa quedemos todos
justamente desculpados
No daremos collacion
y assi las fueron sacando
muchas aguas conque todos
la conciencia refrescaron.
Con esto cesso la fiesta
y Jo el romance remato
para la entrada fingida
humilmente conuidando.

ROMANCE QUINTO A LA FIESTA DE LA EMPERATRIZ.

Para dar fin a la fiesta
enrriquece con su entrada
las calles de Barcelona
la Emperatriz de Alemanya.
Regosijase de verla
que aunque por antonomacia
la rica le llaman todos
nunca el mar desprecia el agua
Y con ser fingidamente
otra ves reiterada
por lo poco usado en ella
plassa de nouedad passa
vinieron a verla muchos
de su afligida comarca
mesclando entre sus dolores
el gusto de fiestas tantas
Y fue tan grande el concurso
que ocupo calles y plaças
que parecio Barcelona
otra Paris en Spanya.
Y a las onze horas del dia
quando el claro Apolo baña
de doradas resplandores
ar*e*boles flores y plantas
llego apesar de la imbidia
emulation yra y rabia
triunfante la Emperatriz
a vista de sus murallas
y siguiendo su derrota
vino a parar en la plaça
que estaua costosamente
en esta forma adornada
Primeramente un docel
en la antigua y noble casa
del nobilissimo Meca
honrra y gloria desta patria

Con tan linda compostura
adornada una ventana
que fue a la vista de todos
una marauilla octaua.
El noble Principe Enrique
con magestad la ocupaua
y su hermosa Margarita
rica de nobleza y gracias
hermoseauala un balcon
donde la fiesta illustrauan
dos resplandecientes raios
de tal sol y de tal alba
Baxo un cadahalso adonde
la hermosura de las damas
era emulacion de Febo
y confusion de Diana,
cuyo candido esplandor
enciende de imbidia y rabia
a Juno Daphne y Elena
a Venus, Ceres, y Palas,
y todas las demas diossas
ninfas hermosas y blancas
a vista de su presentia
de la noche son statuas
Y en frente de sus Altezas
en dos ventanas estauan
los Illustres consejeros
ostentando ricas galas
Y enfrente del cadahalso
de la beldad Cathalana
otro que los officiales
su luzimiento mostrauan
Deputados y consejos
y mucha gente ocupauan
ventanas y cadahalsos
al rededor de la plaça
Las trompetas y atabales
dieron auiso que entraua
prouocando gusto y risa
la Emperatris dezeada

Don Alexio Semmanat
y Vergos cuya constantia
siempre ha sido firme roca
en defensa de la patria
como Maesses de Campo
con patente auctenticada
de la bella emperatriz
darle su puesto intentauan
Entraron luego tras ellos
en dos luzidas squadras
de noble caualleria
que la siruen y acompanjan
y en la plaça todos juntos
con alientos de batalla
trauaron scaramussa
solo para despejarla.
Despejose lindamente
sin gastar muchas palabras
que la furia de un cauallo
es necio quien la aguarda
Y boluiendosse a salir
dieron principio a la entrada
entrando segunda ves
en tropas bien ordenadas
con trompetas y atabales
que tanbien acompanjauan
el trono magestuoso
de la Emperatriz de gratia
La recamara famosa
de la Emperatriz cansada
consto de sinquenta matxos
con ricos dones y cargas
y *ra*posteros famossos
y tras ellos caminaua
gran numero de arrieros
monstrando grandeza tanta
en su mucha ostentacion
riqueza aparato y gala
que muchos buenos ingenios
a ser juezes se abalansan

Aunque demasiadamente
juzgan sienten y comparan
que valio sinquenta ardites
et thezoro que lleuauan.
Don Jayme de Magarola
cuya persona senyala
por major azemilero
desta portentosa dama
entro en un valiente matxo
y en el un baste de carga.
y sobre el baste una silla
adonde asentado estaua
Entraron las chirimias
que fiesta tan bien fundada
sin la musica de viento
fuera notable la falta
Los dos maesses de campo
con su siempre acostumbrada
y sforsada valentia
y cortezia bissarra
entraron a gouernar
la fiesta con tanta gala
que Anibales y Cipiones
en su presencia son nada.
Entre Ramon Castellon
Correo major de fama
digno de tan noble cargo
por su inteligencia rara
con otros muchos correos
que para las embaxadas
eran todos menester
para el porte de sus cartas.
Entro el capitan Miguel
a quien dio la illustre Gallia
Crus del Spiritu Sancto
por Capitan de su guardia.
Don Francisco de Suria
que prudente gouernaua
otra squadra lusimiento
de la nation Alemana

Con tal orden y concierto
en dos hileras entraron
que pudieran dar imbidia
a los nueve de la fama.
Una costosa litera
ricamente atauiada
entre dos matxos luzidos
que su peso sustentavan
Entro y en ella vinio
la Emperatriz deseada
a quien Don Bernardo el noble
de Almerich representaua
tan adornada y compuesta
tan hermosa rubia y blanca
que a la gala y bizarria
de las damas hizo raia
Porque sus galanes que
su bellessa contemplauan
por otra nueua hermosura
les boluieron las spaldas.
Ardiendo en furiossos zelos
todo es ira todo es rabia
de parte de las señoras
que codiciossas buscauan
con desprecios y desdenes
si hallauan alguna falta
en el adorno del cuerpo
o, en lo hermoso de su cara
Pero por deuido premio
la Emperatriz noble guarda
en alguna de las dichas
su succession de su casa.
Que por lo noble y hermoso
puede liberar su sperança
la mas hermosa y discreta
por dichosa y bien lograda.
Entro don Miquel de Lluria
bibo retrato y stampa
del conde de Bar[celon].[a]
que entonces representaua.

Don Francisco de Aguauiua
entro quel cargo lleuaua
de majordomo major
a su ingenio corta paga
Porque a sus quatro acistentes
ordena gouerna y manda
que entre otras cosas no falt*a*
a la Emperatriz el agua.
Don Lorenzo Sinisterra
de ill[ustr].e noble prosapia
cauallerisso major
entro con donaire y gracia
Las meninas y las duenjas
entraron despues que dauan
por lo g[r]aue y por lo hermoso
ocasion de ser miradas.
Quatro andantes caualleros
entraron que se meneauan
en el nombre al dulce sposo
de la mas hermosa planta.
Entro Michael Maduxer
que tan bien se acompanjaua
con Feliciano Sajol
de prosapia illustre y clara.
Entro el noble don Luis
de Çapater y Agullana
y don Fra[ncis].co Junjent
que en la noblesa le iguala.
Estos ocho caualleros
andantes que deseauan
hablar su suerte y ventura
con alientos de gosarla
viuos engarines negros
de terciopelo adornauan
lo galàn de sus personas
lo luciente de sus armas.
Costosamente offorrados
de una riquisima lama
de oro fino y tan bistosa
quel non plus ultra no basta

Sus cauallos enjaessados
con tal industria y tal traça
que del mejor lucimiento
merecen el lauro y palma.
Quatro majordomos que
por officio les tocaua
el tener abastecida
la corte con abundantia
entraron luego y despues
prosiguieron la jornada
los quatro cauallerissos
con ostentacion gallarda.
El Canciller y Consejo
entraron que fuera vacua
la corte a no tener juezes
para conocer las causas.
Si Hieronimo Calders
tan graue y gordo no ablare
con ser tan gordo de cuerpo
tuuiera del confiansa.
Pero por lo graue y gordo
atemoriza y spanta
a todos los litigantes
y assi ninguno despacha.
Entro Hugo de St Joan
a cuja persona encarga
el nobilissimo imperio
embaxadas de importancia.
Vino Francisco Vilossa
por Embaxador de Spanya
que ninguno mejor que el
sus negocios intentara.
Llego don Ramon Çalba
tan portugues que acobarda
por lo amoroso y poeta
a toda fiera arrogancia.
Por embaxador Ingles
en negocios que inportauan
entro Francisco Rouira
pagando tributo y parias.

Batista Ramon Pastor
con justa guerra amenaça
embaxador de Venecia
a la turquesca xaptancia.
Un presente de vaquetas
ofrece humilde a sus plantas
el valiente Isidro Mora
que Mascouia le enbiaua.
Francisco Mora aunque blanco
el negro cargo se carga
de embaxador de Etiopia
no se lo dize la cara.
Mostro tanbien Juan Carreras
la fortuna bien enpleada
en defensa de la Xina
de la riquesa y murallas.
Y entrando Joseph Damians
noble embaxador de Francia
dio a la Ill[ustr].e Cathalunya
aliento en sus speransas.
Embaxador del gran turco
Don Onofre Alentorn se llama
que por lo arabigo y griego
no se entiende lo que habla
y reniego de Mahoma
de la seta infame y falsa
el viua en su injusta ley
y jo muera en la Cristiana.
Entro Galseran Dusay
en otro carro que daua
inbidia a Faiton soberuio
y su velos curso para.
De Francisco Fontanilla
que otro carro quadrillaua
su luzimiento y sus partes
no se explican con palabras.
Un carro hermos[o] triunphal
trahia Joseph Quintana
y otros quatro cauelleros
cuia valentia rara

denuedo sfuerso y valor
pecho bissarria y galas
de los Hectores y Aquiles
es conocida ventaja
En los tres carros entraron
tres conocidas squadras
de Caualleros illustres
para tornear en la plassa
Beinte famosos monteros
entrauan que acompanjauan
a Don Hiacinto de Iuorra
a quien justamente aclaman
con blazon titulo y nombre
que asi lo dize la fama
de gran casador major
y luego una hermosa xaula
dentro de la qual venia
gran deuersidat de cassa
para que de ver la gusten
la Emperatris y sus damas
Y dando fin al Romance
pretendo hacer en octauas
el remate de la fiesta
aqui mi musa me valga.

OCTAUAS A LA DISPOSITION DE LA FIESTA Y CONCLUSION DELLA.

Bosques de Cathalunya Spanya y Francia
que de la fria hasta la ardiente sona
altiuos ostentais vuestra arrogancia
por la diuersidad que os corona
de tanta perfection vuestra distantia
oy se descubre un bosque en Barcelona
que aiude a toda vuestra bissaria
en flores y en hermossa cas*a*ria.
Aqui descubre el jau*e*lí serdosso
brauessa en lo erizado crespo y fiero
el conejo la liebr*a* daine y osso

la sorra el lobo aspero y seuero
y el venado que intrepido y furioso
huie del casador fuerte y ligero
con otros muchos fieros animales
en colores y fuersas desiguales.
Calandrias passareles cardelines
gorriones merlas tordos cugulladas
palomas y perdices que becinas
a la mano se vienen desaladas
faisanes francolines cuias ruinas
son pasto de personas regaladas
con otros much*o*s aues que en la plaça
hazen que todo el vulgo vaia a caça.
Regosijando el bosque descubierto
por lo diuerso a quantos le mirauan
las aues y animales sin concierto
su fuga entre la gente procurauan
mas cogiendo uno viuo y otro muerto
los inuentores de la fiesta andauan
saltando entre festiuos aparatos
en lugar de conejos muchos gatos.
Acabose la cassa y los monteros
cada qual dio retiro a su persona
dando lugar a que los caualleros
corran un *a*stafermo y una mona
tan airosos tan diestros y punteros
que todo el vulgo premia y galardona
con aplauso esta action tan bien dispuesta
por major regosijo de la fiesta.
Iuan los Caualleros tan luzidos
en velosses cauallos enjaesados
tan ricamente puestos y vestidos
de diuersos colores adornados
que aclamados del vulgo y aplaudidos
con plata 'oro perlas y brocados
galas ostentacion y bissarria
dieron enbidia al sol berguensa al dia.
Con natural instinto conociendo
los cauallos bellosses y balientes
la fiesta y regosijos aduirtiendo

que sus duenjos de gustos descendientes
selebrauan mostrauan que corriendo
con passos presurossos y crecientes
fue cada cual honrosso desempenjo
de su galan valiente y noble duenjo.
El galan que fue un tiempo despreciado
de la dama que entonces le miraua
de la fiesta salio tan bien logrado
que todo el mundo en (su) valor alaba
y el otro a quien tenia amor premiado
de la hermosa beldat que le adoraua
monstrando su valor y pecho fuerte
acrescento dichosa y feliz muerte.
En lauro palma honor gloria y trofeo
quedaron ellos tan iguales
que ni puede pedir mas el deseo
ni se alcansa con fuersas naturales
y haziendo preuention para el torneo
rompieron con valor y fuersas tales
sus lansas uno a uno que ostentauan
otros nueuos Roldanes que peleauan.
Corteses Sides Numas y Bernardos
Galicos Alemanes y bolones
los romanos tudescos y lorabandos (lombardos)
y el sfuerso de todas las nationes
se suspende de verlos tan gallardos
y jusgando el valor de sus actiones
por los crueles golpes de la spada
toda su valentia epilogada
Hecharon en la folla todo el resto
y con esto las fiestas remataron
des*u*cupando cada qual su puesto
y en un punto la plassa despexaron
diuidiendose todos y con esto
mis importunos versos acabaron
dexando lo demas para otro dia
pido perdon de la rudeza mia.

APÈNDIX XVIII

ACTE del Jurament del serenissim s.[r] Princep Cond[é] en Loct[inent] y Capita general en los Principat de Cathalunya y Comptats de Rossello y Cerdanya.

✠

IN DEI Nomine Pateat universis Quod Anno à natiuitate Domini Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo septimo die vero Jouis undecima mensis Aprilis eiusdem Anni int.[a] Serenissimus dominus Ludouicus de Bourbon Princeps Condeus S. xmæ. & Regiæ Majestatis cognatus et primus Regij sanguinis Princeps par Franciæ, Regij Palatij magnus Magister Præfectus & Locumt[enen].[s] generalis in Prouincijs Burgundiæ Brossiæ & Biturigum Consiliariusque Locumt[enen].[s] & Capitaneus generalis in Principatu Cathaloniæ & Comitatibus Rossilionis & Ceritaniæ prouisus & nominatus per eandem S. Xmam. Regiam Majestatem Ludouici decimi quarti Regis Galliæ & Nauarræ, Comitisque Barcinonæ Rossilionis & Ceritaniæ Regio priuilegio sua regia manu firmato et regio sigillo pendenti signato cum debitis & solitis solemnitatibus expedito Dat[o]. in Ciuitate Parisij die prima mensis Martij proxime effluxi Constitutus personaliter ante altare maximum majoris ecclesiæ Barcinonensis existentibus ibidem Ad[modu].[m] Ill.[ribus] Consiliarijs dictæ ciuitatis genibus flexis missali ibidem aperto, cruceque cum vero ligno crucis ibi posita, et ea reuerenter ac deuoti adorata Jurauit ad dominum Deum et eius s.[ta] Quatuor Euangelia, ut in scedula per suam celsitudinem mihi Ludouico Collell Regio mandati Scribæ tradita quam de ipsius mandato alta & intelligibili voce legi cuius tenor est huiusmodi. LO SERENISSIM Senyor Luys de Bourbon Princep Conde de la S. x.[ma] y Real Mag.[t] parent y primer Princep de la Real sanch par de França Loctinent y Capita general en los Principat de Cathalunya y Comptats de Rossello y Cerdanya, constituhit creat y ordenat per la Mag.[t] de Luys catorse per la gratia de Deu de França y de Nauarra Rey xptianissim. Comte de Barcelona de Rossello y Cerdanya ab son real priuilegi de sa Real ma firmat, ab son real segell pendent segellat, y per son secretari Tellier en

presentia de la S.^{ma} Reyna Regenta mare de sa Mag.^{t} referendat Dat en la ciutat de Paris al primer del mes de Mars proppassat y de son regne lo any quint à nostre Sr Deu y à la s.^{ta} Creu y als Sagrats quatre Sts Euangelis per sas mans corporalment tocats tenir e, inuiolablament obseruar, y fer obseruar à les Isglesies Prelats Religiosas y eclesiasticas personas, Duchs, Marquesos, Comtes, vescomtes, richs homens, Barons, nobles, cauallers, homens de Paratge y à las ciutats vilas y llochs de dits Principat y Comptats, Ciutadans, Burgesos y habitadors de aquells los usatges de Barcelona constitutions de Cathalunya Capitols y actes de cort, llibertats priuilegis usos y costums segons millor y mes plenament ne han usat y poden usar y seruarà y farà seruar los pactes entre la Mag.^{t} del Rey nostre senyor Luys tretse de gloriosa memoria pare de sa Mag.^{t} (que Deu g.^{de}) y la Prouincia conuinguts y concordats Dats en Perona Regne de França als denou de Setembre Mil siscents Quaranta hu. Et lecta per me dictum Ludouicum Collell supradicta Scedula Juramenti illico Franciscus Josephus Fontana nott[ariu].^{s} publicus Barcinonæ & sindicus dictæ ciuitatis cæpit legere quandam papyri scedulam tenoris sequentis. COM per generals Constitutions de Cathalunya y assenyaladament per la constitutio del Serenissim Rey en Jaume segon que comensa «nostres successors», segona en orde en lo titol de Jurament de fidelitat y altres aplicables y per lo Real priuilegi del s.^{r} Rey en Pere terç Dat en Barcelona à catorse de les chalendes de nohembre Mil trescents trentanou y altres reals priuilegis à la ciutat de Barcelona concedits per los Serenissims Reys de Arago y Comtes de Barcelona ans que hajen prestat per sa propria persona lo solit jurament de seruar y guardar los usatges, constitutions actes de Cort priuilegis usos y costums del Principat de Cathalunya no puguen ni haien acostumat de administrar Justitia per sí ni per sos Loctinents generals E, sa Mag.^{t} Christianissima ab ses reals cartes haie promes à la dita ciutat de Barcelona de venir personalment en ella à prestar dit jurament del que fins vuy no ha pogut fer merçe à la dita Ciutat de Barcelona per no hauerli donat lloch las continuas Ocupations y sa menor edat Ab tot considerant la dita Ciutat de Barcelona com es just ab particular attencio lo major seruey de sa Mag.^{t} xma. (que Deu guarde) y lo beneffici publich del present Principat Essent estat V. A. admes per son Loctinent y Capita general en lo present Principat de Cathalunya y abans que

sa Mag.t xma. (que Deu g.de) prestas dit son Jurament personal en la dita Ciutat de Barcelona y sie estat jurat com ha tal Lo sindich Perço de la dita ciutat de Barcelona pera que dits actes de admissio de Loctinent y Capita general y Jurament prestat abans del dit jurament personal de sa Mag.t no pugue per dita raho ni altrament causar preiudici à les dites generals constitutions de Cathalunya als priuilegis ni perrogatiues de la Ciutat de Barcelona als pactes y conuentions ab sa Mag.t concordats ab lo degut acato y reuerencia protesta que dits actes en ningun temps li puguen causar preiudici ni esser trets en consequentia per que en tal cars no consent en ells ans be confiant que sa Mag.t sera seruit cumplir ab sa Real promesa y per obseruança de dites constitutions pactes y priuilegis prestara dit Jurament personalment en la dita ciutat de Barcelona donantli lloch sas Ocupations o, edat quant mes prest li sera possible Suplica lo dit Sindich que la present protestatio sie manada continuar al peu del acte de dit jurament y ne sie feta carta publica. E, axí be com la Uniuersal Justitia en lo Principat de Cathalunya sempre sie estada regida y administrada per los Serenissims Reys de Arago en propria persona o, per llur primogenit Gouernador general y en llur absentia per lo portant veus de general Gouernador per en asso los dits Senyors ultra del deute de superioritat se son obligats ab forma dispositiua de constitutions e, capitols de Cort E, com la Xma. y Real Mag.t del Rey nostre senyor beneuenturadament regnant per absentia de la sua Real persona haie com dit es nomenat per Loctinent seu general la Mag.t sua representant en lo dit Principat de Cathalunya y Comptats de Rossello y Cerdanya à la persona de V. A. ab poder de conuocar y celebrar Corts en los dits Principat y Comptats y fer processos de regalia en virtut dels usatges auctoritate & rogatu simili modo y altros ab poder de fer conuocations los quals actes de conuocations de Corts y fer processos de regalia son de tanta prehemimentia y effixos à la Mag.t Real que son de suprema regalia E, tantsolament atorgats à la persona del senyor Rey e, no son à altra persona comunicables segons esta disposat per constitutions generals actes de cort pactes conuinguts ab sa Mag.t priuilegis usatges usos praticas observanças de aquells, los quals obstant (Reuerentia permesa) tal poder no pot esser à altra persona atribuhit majorment esser contra lo pactat en lo Capitol noue dels pactes jurats ab lo present Principat E, mes la Lloctinencia es

vista derogar, e, esser preiudicial als priuilegis y llibertats de la Ciutat de Barcelona usos consuetuts e, praticas de aquella en virtut y per força dels quals los promens de dita ciutat han à judicar com costum es en las causas criminals sino en cas que lo s.[or] Rey o, son primogenit Gouernador en llur propria persona son presents en la dita Ciutat e, per altra persona en lo dit criminal nos pot judicar en Barcelona. E, de la persona de la sua Real Mag.[t] la dita Ciutat per zel de amor ab summa afficio esta continuament desitjosa hauent per cert aquella succehir en tot al repos tranquilitat benefici utilitat y consolatio dels poblats en aquella E, jat sie la dita ciutat tinga en singular reputatio la persona de V. A. considerant esser aquella dotada de molta virtut empero per saluetat de sos priuilegis y llibertats de les constitutions pactes usatges usos praticas y obseruanças de aquellas lo Sindich de dita ciutat parlant ab la reuerentia quęs pertany protesta que per la dita Loctinentia y poder de aquella à V. A. per la prefata Real Mag.[t] atorgat no puixa esser fet o, engendrat ara o, en sdeuenidor algun preiudici lezio o, derogatio tacitament o, expressa o, en altra qualseuol forma o, manera als predits usatges constitutions pactes Capitols de cort priuilegis de Barcelona llibertats y obseruanças usos y costums y altres qualseuol drets ans aquells en tot cars romanguen saluos e, illesos en sa força e, validitat E, ab tota plenitut e, integritat sens preiudici lezio y derogatio dels quals la dita Ciutat de Barcelona y son sindich accepta lo jurament per V. A. com *h*a Loctinent prestat en tant quant sie vist no derogar ni preiudicar à les dites Constitutions pactes usatges e, priuilegis usos praticas y costums de aquells y en tot quant sie vist derogar o, preiudicar à aquells noy consent Ans be dit Síndich expressament y dissent perque en sdeuenidor no puga esser tret en consequentia Volent dit síndich que la present Scriptura sie continuada à la fi de la prestatio de dit Jurament e, ne sie feta carta publica per vos nott[ari]. Et incontinenti Josephus Torras V. I. D.[r] exercens officium sindici generalis Cathaloniæ propter absentiam Agustini Dalmau dictum officium obtinentis cæpit legere quandam papyri Scedulam cuius tenor sic se habet. LOS DEPUTATS del general de Ca-t[aluny].[a] y Comptats de Rossello y Cerdanya als tres de Abril del corrent any Mil Siscents Quaranta set han rebuda una carta de sa Mag.[t] (que Deu g.[de]) Dada en Paris als deu de Mars passat ab la qual han entes que sa Mag.[t] es estat seruit nomenar

à V. A. per son Loctinent y Capita general en aquestos Principat de Cathalunya y Comptats de Rossello y Cerdanya enuiant per dit effecte son Real priuilegi y jatsie que per dispositio de les generals Constitutions de Cathalunya y assenyaladament per la constitutio del Serenissim Rey en Jaume segon que comensa «nostres succesors» segona en orde del titol de Jurament de fidelitat y altres aplicables y per differents priuilegis reals y en particular per lo concedit à la Ciutat de Barcelona per lo Serenissim Rey en Pere ters Dat en Barcelona als catorse de las Kalendas de Nohembre del any Mil trescents trentanou sa Mag.t (que Deu g.de) tinga oblig[aci].o en lo principi de son gouern jurar personalment en la Ciutat de Barcelona la obseruança de les generals Constitutions Capitols y actes de cort llibertats priuilegis usos y costums, y antes de la prestatio del dit Jurament personalment fet se hauria de abstenir de la creatio y nominatio de Loct[inen].t general de dit Principat y Comptats. Empero considerant la menor edat de sa Mag.t y que per las moltas ocupations de sos Regnes no pot venir personalment à prestar son Jurament en la present Ciutat confiats de la seguretat y promesa que sas Mag.ts han feta ab sas reals Cartas de Datas dels quinse de Maig Mil Siscents Quaranta tres de que en tenir ocasio y comoditat honrrara personalment dits Principat y Comptats y prestara son Jurament. PERÇO los dits Deputats del dit general de Cathalunya y sos Comptats e, o, per ells lo Sindich del general en nom de tota la Prouincia acceptan lo jurament per V. A. prestat de Loctinent y Capita general en lo present Principat y Comptats y ab lo honor ques pertany y per saluetat dels usatges constitutions priuilegis Capitols y actes de cort y en particular del Capitol noue dels pactes jurats ab sa Mag.t sens empero derogatio ni preiudici de aquells protesta que per aquest acte no puga esser fet e, engendrat ara o, en sdeuenidor preiudici algu lesio o, derogatio tacita o, expressa ni en altra qualseuol forma o, manera als demunt dits usatges constitutions Capitols y actes de cort priuilegis llibertats y obseruanças de aquells y altres qualseuols drets y molt en particular al dit Capitol noue dels dits pactes ans aquells o, aquellas en tot cas romanguen saluos e, illesos en sa força y valor y sens preiudici lezio o, derogatio de aquells, y que lo present acte en sdeuenidor no puga esser tret en consequentia y haie de esser judicat com si fet no fos Volent que de tot lo sobredit ne sie per vos notari feta y lliurada carta publica. QUIBUS

siquidem scedulis coram omnibus ibi stantibus per dictos Sindicos respectiue inceptis legere, et pro lectis habitis sua celsitudo mandauit, et dicti Sindici requisiuerunt unum & plura fieri & confici consimilia instrumenta eaque dari & tradi dictis Sindicis et alijs cuja intersit per me dictum Ludouicum Collell regium mandati Scribam presentibus pro testibus Ad.^{m} Ill.^{ibus} & Mag.^{cis} Don Laurentio de Barutell dictæ S. Xmæ. & Regiæ Maj.^{tis} consiliario eiusque Cancellario in presenti Principatu Cathaloniæ Don Josepho de Biure & Margarit Barone de Aguilar eiusdem Regiæ Majestatis Consiliario ac gerente vices generalis Gubernatoris in eodem Cathaloniæ Principatu Onofrio Vila V. I. D.^{re} ac Consiliario in ordine primo presentis Ciuitatis Barcinonæ Ad.^{m} R.^{dis} Don Josepho Soler Archidiacono & canonico majori Paulo del Rosso Decano & canonico dictæ Ecclesiæ majoris et alijs quamplurimis in multitudine copiosa. Et incontinenti per Ad.^{m} R.^{dum} Michaelem Joannem Boldo canonicum dictæ Sedis Vicarium generalem & officialem pro R.^{mo} domino Barcinonense Episcopo fuit promulgata excomunicationis sententia in dictum Serenissimum dominum Ludouicum de Bourbon pro regem quam sua celsitudo acceptauit proxime dictis testibus presentibus.

Sig✠num Ludouici Collell s. x.^{mæ} & Regiæ Mag.^{tis} scribæ mandati auctoritate Regia not[ar].^{ii} publici Barcinone qui præmissis una cum testibus prænominatis interfui scribere feci cum præcedentibus tribus papiri foleis & parte præsentis rogatusque & requisitus clausi.

Pro[visu].^{m}

APÈNDIX XIX.

Die Vij. mensis Julij
M.DC.xxxxvij
Bar[cinon].^{e}

Consell de Cent per la embaxada dels molt Ill.^{res} Deputats.

CONUOCAT y congregat lo Saui Concell de cent Jurats en la sala gran de dit Consell en la forma acostumada lo senyor Conceller en cap en veu sua y dels demes Senyors Consellers sos companys lo quint absent dona per propositio al dit Concell un paper lo qual fou legit en Concell y es del thenor seguent «Molt Ill.^{re} Senyor. Lo diuendres immediadament passada la festa del

Paper lo fet de la embaxada.

Corpus fou seruit V. S.ª ajuntarse en aquest Saui Consell per la matinada antes de dinar y estant tractant cosas de importancia per esta Ciutat ja cerca de las onse horas ans de mig dia vingue a esta casa lo Syndich del general de part dels Senyors Diputats a dir als Senyors Consellers que los Senyors Diputats volien enuiar una embaxada als senyors Consellers y Saui Concell de Cent encontinent que los Senyors Consellers se seruissen donarlos lloch y vist per los Senyors Consellers que la hora era tarda y que encara se hauien de tractar dos, o, tres negocis de importantia respongueren que fossen seruits dits Senyors Deputats de differi[r]ho per altre Concell quels cfferien tenirlo molt prest y quant fossen ses senyoríes seruits, y no contents de donar esta resposta per lo Syndich enuiaren lo Subsyndich desta Ciutat a dits Senyors Deputats a representarlos y supplicarlos lo mateix, al qual respongueren que noy hauia r*a*mey de differi[r]ho y que la embaxada ja estaua aprestada per venir, al qual no replicaren cosa alguna a dits Senyors Deputats; Succehís que dits Senyors Deputats enuiaren dita Embaxada, la qual diuen que arriba a esta casa fins a la porta del cap de la escala, y com dits Senyors Consellers no tingueren notitia nos dona lloch a entrar del que diuen que los embaxadors ne lleuaren un acte y quant dits Senyors Consellers ho saberen ja foren fora, a la tarde ajuntaren per dit cas los S.rs Diputats trentasisena, en la qual refferiren dit cas demanant consell del que hauian de fer, y per ser hu, de dita trenta sisena lo Senyor Conseller en cap auent acudit a ella per presumirse altre negoci entengue alli de dits Senyors Deputats que la trenta sisena se ere ajuntada per dit cas en la qual refferi lo que sens passio y ab tota llanesa hauia passat per los S.rs Consellers escusantse tota descortesia y en particular fent sentiment que dits Senyors Deputats haguessen volgut fer dita Embaxada ab tanta prestesa y secret no fent ne per major per lo manco sabidors a dits S.rs Consellers de la materia com ere costum en raho de dita conformitat y volent sen anar de la dita trenta sisena per no ser expedient de tractar semblants cosas en presentia de dits S.rs Consellers y no tenir que votar en ella cosa contra de dits Senyors Consellers no li donaren lloch de anarsen, dientli que tambe tenian tancada a ell la porta com en casa de la Ciutat y v[o]lentlo intentar per dos o, tres vegades no se li dona lloch a que sen anas, dient los votants en sa presentia en faeldad del cas cosas que no son pera dir en est lloch.—Per reparo de aquest fet han

ajuntada los S.rs Consellers una promenia de molts Senyors de aquest Saui Consell, als quals los han demanat de parer del que deuian fer dits S.rs Consellers y fonch resolt per dita Junta que se enuiassen dos Cauallers a dits Senyors Diputats estrenyant lo cas que hauia succeit ab lo senyor Conseller en cap en presentia de sas Senyorias quel deuian obuiar assegurant los que no era intentio dels s.rs Consellers fer prejudici algu a dits S.rs Diputats en la decentio de la Embaxada de ses Senyories que la causa Principal fou no hauerlo aduertit pero que sempre fossen seruits manaren ajuntar lo saui Consell en lo qual se pogue reportar la embaxada pretenian y que fossen seruits antes de ferne sabidors a dits Senyors Consellers de la materia contenia als quals senyors embaxadors respongueren dits S.rs Deputats que no acostumauen dits Senyors Diputats fer saber antes als Senyors consellers de la materia de las embaxadas y que axi no entenen ferho en la present ocasio y ninguna y que lo Concell de Cent lo tinguen quant los aparagues. Los S.rs Consellers fan sabidor a V. S.a lo present cas supplicant los ab son madur y acertat parer resolrer per esta y altres vegades si tenen obligacio los senyors Diputats antes de intentar ninguna Embaxada fer sabidors als S.rs Consellers la materia della, tenint consideracio a la auctoritat de las gramallas que majors cosas y secrets sels encomana en lo gouern de la Ciutat que poden contenir semblants embaxadas y ques dexen considerar altres inconuenients que esta materia pot contenir y aportar en sí con V. S.a los aduertira que per scusar prolixitat se dexan de posar assi que desliberant V. S.a lo fahedor los S.rs Consellers passaran per tot lo que V. S.a ordenara y desliberara ab molt gust y voluntat com sempre tenen acostumat de fer.»

. . . .

E lo present Consell feu la deliberacio y conclusio seguent Que en totes les ocasions que succehira los senyors Deputats hauer de fer embaxada al Saui Consell de Cent hagen y degan ser hoidas ditas Embaxadas etiam que de les tals embaxadas no ne hagen fets sabidors als senyors consellers y que la present deliberatio sia feta asaber als dits senyors Deputats significant los ab aquella lo sentiment gran que lo saui Concell de cent ha fet del succehit en dita raho.

(*Deliberacions* de 1647, fols. 190 y 197.)

APÈNDIX XX.

(Concell de Cent del 7 de Juliol de 1647.)—Previa la venia del Consistori, entraren en ell, reportant una embaixada de part dels Diputats de la Generalitat de Catalunya, 'l noble D. Joaquim Carbonell, canonge de la Seu de Barcelona, mossen Jerònim Calders, donzell, senyor de Santa Fè y mossen Joseph Miquel Quintana, ciutadà honrat,—«los quals assentats en son degut lloch explicaren de paraula sa embaxada y explicada aquella donaren als S.rs Consellers dos papers lo un primer paper y laltre segon paper contenints dita embaxada, los quals foren legits en dit Concell y fou assi insertat lo segon paper tant solament per orde dels senyors Concellers lo qual es del tenor seguent.»

✠

«Molt Ill.re senyor.

Essent estat enuiat lo d.or Francesch Martí y Viladamor a la Real Cort de Paris per part de V. S. y del consistori dels Deputats de Cathalunya; pera informar, en quant conuingues, de la iusticia tenien aquest Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya per hauerse apartat de la obediencia del Rey Catholich, y esserse apres sotsmesos a la obediencia de la Real corona de França: Lo dit d.or Martí ha abusat de las cartas de crehensa que per V. S. y per dits Deputats de Cat[haluny].a li foren donadas per las Mag.ts del Rey y Reyna nostres senyors (que Deu guarde) y per sos reals Ministres superiors; explicant la informatio, per la qual ere estat enuiat, a son gust y modo, y no segons los papers que per dit effecte li eren estats entregats, y conforme conuenie al be y utilitat de aquest Principat. Y hauent entes los molt Ill.res Consistoris dels Concellers desta ciutat, y dels dits Deputats de Cath[aluny].a que lo dit d.or Martí volie en dita cort imprimir un manifest de la fidelitat Cathalana, ab cartas de 12 de Juny 1646 li prohibiren traurer a llum dit manifest en nom de dits consistoris, y propri, que primer sas senyorias nol haguessen censurat y vist; y hauent rebudes dit d.or Martí les dites cartes, no tenint en asso attendencia, despres feu imprimir lo dit manifest; y impres lo enuià a dits

consistoris: escusantse, de hauerlo imprimit, ab unas rahons molt friuolas; y en la epistola dedicatoria offereix y presenta aquell al Em.[im] Cardenal Mazarin expressament en nom de sa terra que es Cathalunya, y en lo §. 4. diu que tenie comissio dels estats del Principat, y en lo §. 6. en nom del Principat, y en lo §. final conclou lo dit Manifest ab lo que diu explicà a sa Mag.[t] per part del Principat de Cathalunya y ciutat de Barcelona dient a la fi «Supplican por tanto a los Reales pies de V. Mag.[d] postrados los Diputados del Principado de Cathalunya y concelleres de la ciudad de Barcelona.»

De tot lo sobredit y del contengut en dit Manifest resultan les consequencias y delictes seguents.

Primerament la inobediencia de dit D.[or] Martí en fer imprimir dit Manifest, y lo atreuiment de enuiarlo als dits consistoris, hauentlo tret a llum contra son formal precepte; y lo frau, en no hauer posat en la dedicatoria die ni mes, ni en la obra lo lloch a hont se era imprimida sino sols la indictio del any 1646. perque axi de la matexa obra no aparagues esserse imprimida despres de la prohibitio, y altrament causàs majors dubtes.

Secundariament, la culpa gran que te dit d.[or] Martí que hauentli los dits consistoris donat (com consta ab memorial firmat de sa ma propria) molts papers y cartas per explicar lo dret que tenien aquest Principat y comtats pera esserse apartats de la obediencia del Rey Catholich, y pera esserse sotsmesos voluntariament a la Real corona de França, y hauentli lliurat las constitutions de Cathalunya y capitols de cort, no consta en son Manifest, ni en la relacio que feu als dits consistoris, quant fou tornat de Paris, que informàs de nostron dret y de nostra iusticia, sino ab paraulas generals y rahons amphibologicas, sens valerse de dits papers, y sens ajustarse al fet cert, y a la real veritat. Ans be segons lo contengut en dit Manifest apar que lo dit D.[or] Martí en nom y per part de V. S. y dels dits Deputats de Cath[aluny].[a] ha informat al Rey Christianissim senyor nostre, que los comtats de Bar[celon].[a] Rossello y Cerdanya, per los drets antichs ques diu te la França en aquells, son estats reunits a sa real corona; Donant per assentat que li espectauen per dret hereditari y de successio segons en dit Manifest en lo §. 2. ab una lisongera historia dedueix: Los fonaments de la qual, si no fos per euitar prolixitat, se podrian assi specificar, y a ells facilment respondrer; fent aparexer la veritat, y prouant aquella ab

auctoritat de graues auctors y de historias verdaderas. Aquesta propositio dita per dit D.[or] Martí per lisonja y adulacio de sa propria auctoritat valentse del nom de V. S. y dels dits deputats de Cath[aluny.][a] (encara que cessa esser ver que tingues tal orde, ni que en asso hagen concorregut la voluntat de V. S. ni de dits Deputats) occasiona de ques pose en dubte si aquest Principat de Cath[aluny].[a] y comtats de Rossello y Cerdanya se son units a la Real Corona de França per la voluntaria y pactionada submissio per nosaltres los cathalans a ella feta. Occasiona tambe ques dificulte de la validitat de nostres usatges, leys, constitutions, pragmaticas, priuilegis, y gracies, y dels pactes firmats en Perona per lo Rey Luys 13. de gloriosa memoria ab aquest Principat y comtats, y iurats per son legitim procurador. Y per conseguent occasiona ques dificulte en coses que les tenim tan assentades etiam en los animos de sas Mag.[ts] y de sos ministres: que sols *h*imaginarles, y pensar posarles en dubte, ha de causar horror a persones enteses y ben intentionades.

Tercerament apar que lo dit D.[or] Martí en dit Manifest ha publicat un libello infamatori contra moltas honrradas familias diuulgant y publicant hauer entreuingut en lo tractat de la conspiracio, sens que lo procurador fiscal de la Regia cort hage obtingut sentencia contra las tals personas, ni aquells hagen pres pacte algu; y tambe ha occasionat nota de infamia a aquesta ciutat de Bar[celon].[a] y demes pobles de Cath[aluny].[a] dient en dit Manifest que Barcelona que ere lo cor, y las demes ciutats y pobles los membres, estauen oprimits de una graue dolencia de mala afficio, que a no hauer animats los consistoris als paysans ab la vinguda del s.[r] Comte de Harcourt haguere perillat lo Principat de dita dolencia.

Finalment ere tanta la ambicio de dit d.[or] Martí que a 28 de Mars 1646. que fou antes de partirse pera Paris, en poder de Luys Collell notari de Bar[celon].[a] firmà procura a sa muller y a altres en nom de embaxador de V. S. y del principat, y de aquest nom usà en Campiegna quant dit D.[or] Martí y don Joseph de Ardena en nom de Embaxadors donaren la supplica aserca de las treuas a sa Mag.[t] y volent apres remediarho dit D.[or] Martí remete a V. S. desde Paris la copia de dita supplica, lleuantne lo principi, que deya, «Los Embaxadores»; y falsificantla, posà «Por Parte del Principado de Cath[aluny].[a] y Ciudad de Bar[celon] [a]» sens tenir tal orde dels sobredits con-

sistoris; Volent de aquesta manera cubrir sa vanitat y usurpacio del nom de embaxador, ab lo qual de sa propria auctoritat obraue. Aquestos son entre altres los carrechs que per major se fan al dit D.[or] Martí, que altrament deduyrlos per menor y indiuiduadament, fore no acabar; per que noy ha full en dit manifest que no offenga, o desdiga al ser de Cathala; posant nostras constitutions, priuilegis, drets, y pactes particularment en disputa; tenint com te Cath[aluny].[a] assentada la iustitia en Espanya y França respectiue, ab las Elections, que de comtes de Bar[celon].[a] Rossello y Cerdanya, ab los pactes y condicions en ellas posades, respectiuament ha fetas.

A tot lo que se ajusta encara mes; que no content lo dit D.[or] Martí dels preiudicis tant grans, y agrauis, que ha causats, ab son dit Manifest, a esta ciutat y Prouincia, per la contingencia ab que en ell exposa la validitat de totas nostras leys y priuilegis; de que son estadas fetas moltas y diuersas quexas per totas las personas integras y de sana intensio, com a ell mateix li es molt notori: no resmenys, tenint tot asso molt en poch, y fent baxa estima del iust sentiment y cuydado en que ha posat los consistoris y tota la prouincia, per la occasio de estas suas affectadas nouedats y nociuas introductions; las ha encara continuadas, ab lo que ha deduhit molt poch ha, en la causa de la querela, que li es estada fulminada en lo consistori dels dits Deputats; Refricant en ella, y a sos ulls propris, los matexos preiudicis, y corroborant per menor, ab uns llarguissims articles, tot lo deduhit en son dit Manifest sobre lo punt principal que fa contrari a nostras leys patrias; prenent per asso un motiu molt informe de un vot que es estat cusit en proces fet per hu dels Assessors de[l] General, ab que, per major, insinua las preiudicials consequencias ques poden considerar del dit Manifest: essent ver, que una raho tal, no pot procehir ni colorar honestament la sua apasionada; pus en lo acte de la deposicio iudicial, que se exigí com a reo al dit D.[or] Martí en esta causa, y de ques pot fer en ella iudici, no li fonch preguntat cosa alguna sobre aquest cap: En raho del qual, (per alguns iusts respectes) hauien ordenat dits deputats, no se li interrogàs res, com axis feu; dexantlo pera altra millor occasio: y perço en tot cas no la ha poguda ell tenir iustificadament pera voler secundar y entrar altra vegada en los matexos merits en esta causa: de hont se veu ab tota claredat que dit D.[or] Martí los pren ambiciosament pera

ferne alarde, y reforçar mes, ab ells, los auansos de sa particular fortuna, sens reparar al descredit ni danys que occasiona al bon stat del mateix principat. Per lo que apar resta aquest vuy, molt mes lez y empenyat pera que dega procurar sa reintegracio y que en esta conformitat se escriga per personas graues y doctes en repulsa y defensa de tant grans preiudicis, y en iustificatio de nostres drets; pus estos son molt assegurats que procehexen, ab veritat, ab raho, y ab iusticia.

Zelosos perço los dits Deputats de Cath[aluny].[a] del benefici comu de aquest principat y comtats, y de la conseruatio dels drets, prerogatiues, priuilegis, y pactes, y de la pau y quietut publica; representan las sobreditas cosas a V. S. pera que veja y censure, y se seruesca deliberar lo que asserca dellas se deu fer; peraque en tot temps conste esser estadas fetas y ditas sens orde ni voluntat de V. S. ni de dits deputats; diligenciant ab los medis aparexera conuenir lo reparo de aquellas, y que dits excessos y delictes sien exemplarment castigats: Que los dits deputats, essent com es lo interes principalment de V. S. y llur, per esserse obradas ditas cosas valentse falsament de llurs noms, desijan obrar en conformitat de V. S. conforme tenen obligacio.»

. . . .

«Miser Martí.»

«E lo dit Concell feu la deliberatio y conclusio seguent. Que sie ordenat com lo present Concell ordena al Syndich de la present Ciutat fassa instancia y part formada contra dit miser Francesch Martí y Viladamor en la Causa que lo Syndich del general de Cathalunya aporta y se tracta en lo concistori dels Senyors Diputats ,o, en altre part que conuinga contra de dit m.[r] Martí y que los senyors Consellers anomenen quatre persones del present Concell ço es una de cada stament, les quals votades per scrutini ab capses y botons ab la forma acostumada y habilitades aquelles lo present Concell los fasse y firme Syndicat in solidum per instar y proseguir dita causa y fer tot lo que en raho de dita instancia conuindra fer en benefici de dit negoci, y que los Senyors Consellers cada mes tingan obligacio de juntar lo present Concell y en ell dits Syndichs fer relatio en scrits del estat de dita causa per estar ocupats lo Syndich y subsindich de la present Ciutat en les causes ordinaries de la present casa y tot lo demes que en raho de dit fet conuindra fer sie comes com lo dit Concell ho comet als S.[rs] Concellers y a altres quatre Persones

del present Consell una de cada stament nomenadores per sa Sen[y]oria y axi mateix votades per scrutini, les quals juntament ab dits S.rs Consellers tingan facultat y potestat com lo present Concell los done de conferir dita materia ab los S.rs Diputats y asistir y aconsellar als S.rs Consellers tot lo que en raho de dit fet los aparexera conuenir, y del que aniran tractant y conferint ab dits Senyors Diputats ans de posar en exequutio lo quels aparexera se deu fer dits Senyors Consellers sien seruits representar ho en scrits al saui Concell de Cent pera que puga deliberar lo que mes conuindra al seruey de Deu, benefici desta Ciutat, Principat, y Comtats.»

«E apres los Senyors Consellers anomenaren en un dels quatre sindichs per dit effecte m.r Joan Metge, lo qual votat per scrutini ab capses y botons y forma acostumada fou abilitat. «Sindichs.»

E apres anomenaren en altre Syndich Pau Ferrer mercader, lo qual votat axi mateix per scrutini fou habilitat.

E apres nomenaren en altre Syndich Pau Mitja adroguer y votat per scrutini fou abilitat.

E apres nomenaren en altre Syndich Francesch Valat tintorer lo qual votat per scrutini fou habilitat.»

«E, encontinent per dits Senyors Consellers y consell fou fet y firmat Sindicat per lo effecte contengut en dita deliberacio als dits miser Joan Metge, Pau Ferrer, Pau Mitja y Francesch Valat y a quiscu dells assoles. «Syndicat.»

Testes Josephus Martí sparterius et
Jacobus Vidielles virgarii Dominorum
Conciliariorum.»

«E apres los S.rs Consellers en exequutio de dita deliberatio nomenaren per asistir als S.rs Consellers y consellarlos en orde al fet proposat las personas seguents. «Consellar als s.rs consellers.»

Mossen Rafel Vilossa donsell
Hieronym Matalí mercader
Bernat Sambasart adroguer
Pere Crusat sastre

Los quals votats per scrutini ab capsas y botons y forma acostumada foren abilitats.»

«E encontinent fou firmat Syndicat per dits S.rs Consellers y consell als dits per lo effecte contengut en la dita deliberatio. «Syndicat.»

Testes prædicti.»

(*Deliberacions* de 1647, fols. 193 a 199, v.º)

(Concell de Cent del 21 d'Agost de 1647.)— «... Despres lo dit senyor Conseller en cap dona per propositio al dit consell un paper [fet per?] los molt Ill.res Senyors Deputats, Consellers y Persones Eletes per lo negoci de m.r Martí, lo qual fonch legit en aquell del tenor seguent:- «Molt Ill.re Senyor. En conformitat de la desliberatio que V. S.a fou seruit fer en set de Juliol proppassat una y moltas vegadas las personas nomenades per los dos consistoris de V. S.a y de la Deputacio ab los Syndichs de aquelles, nos hauem conferit pera tractar las materias tocants a la persona del D.or Francisco Martí y Viladamor, y a la causa que lo Procurador fiscal de la generalitat contra dell deuant los mag.chs Senyors del General porte, en la qual se son oposats per son interes los Syndichs de V. S.a y del Bras militar fent instancia contra dit Doctor Martí y demanen que sia condignament castigat per hauer fet e impres en Paris lo manifest del qual se tracta en dita causa, contra expressa prohibitio dels molt Ill.res S.rs Consellers en lo any proxim passat de aquesta Ciutat de la qual apar ab carta que per son Secretari Jaume Agramunt fou despedida y tramesa a dit Martí en Paris lleuors residint, lo qual en sa defensa, la exhibida en dita causa de la Deputatio. Ordenarenli en aquella dits S.rs Consellers de que no tragues a llum lo manifest,o, memorial que primer nol hagues trames assi a ses Senyories, perque vessen y mirassen la materia que contenia, y com no obstant aquesta prohibitio y orde, lo qual tambe se li dona, en la mateixa jornada per part dels senyors Deputats, hage impres dit manifest (si be fentse ell lo Auctor, empero com del cos de dit manifest apar en differents parts de aquell) en nom de la Ciutat de Barcelona y Principat de Cathalunya sens dia, mes, ni any perque nos pogues aueriguar la jornada de la prohibitio, que li feren los dos Consistoris posant en disputa la voluntaria submissio de aquest Principat y Comtats de Rossello y Cerdanya a la Corona de França sens orde y scientia del Rey nostre senyor (que Deu guarde) y sos ministres superiors y de aquesta Prouincia, los quals molt attents a nostra conseruatio aduertiren, y en conformitat del aduertiment resolgueren los mag.chs Assessors y aduocat fiscal de aquesta causa en la Deputacio de que en la deposicio que com *ha* reo se li exigiria al Doctor Martí no fos interrogat sobre aquest punt per experimentar en lo Rey nostre s.r y sos Reals ministres tot lo contrari del que dit Martí perniciosament promou en dit mani-

fest y ha volgut sustentar en judici en las deffensas que ha donadas en dita causa de la Deputacio de forma, que es estat forsos ab un pinzell borrarli mes de quinse paginas de scriptura, y descusir li dos memorials de dit proces en confirmacio de sa opinio hauia atreuidament sens ser estat interrogat exhibits precehint primerament prouisio y decret judicial de ques borras y descusis tot lo tocant en aquesta part que fos prejudicial de dit proces com puntualment se es executat. Mes considerant aquest manifest lo doctor Martí lo ha fet correr per tot lo mon y que tot ell es un libello infamatori tret a llum en nom de la present Ciutat y Principat contra la mateixa Ciutat ques lo cap y de les demes Ciutats y Pobles de Cathalunya que son los membres notant los de mal affectes de manera que a no hauer estat alentats per los consistoris de la Deputatio y Ciutat, ab las speranças de la vinguda del S.r Comte de Harcourt haguera perillat de semblant dolencia la Ciutat de Barcelona y lo restant de Cathalunya, infamant tambe de mal affectas als Reals ministres y de ambiciosos als que tingueren les mans en lo gouern del senyor Mariscal de la Motte y a tantas honradas familias de aquesta Ciutat y Principat infamantlos per lo uniuers en nom de la Ciutat y Principat de hauer entreuingut en la conspiracio castigada, contra tota veritat. ATTENENT mes auant que per aquestos y altres delictes los senyors Deputats sols tenen jurisdictio per castigar al Doctor Martí per ferli restituhir los salaris e interessos per ell rebuts de la generalitat per ocasio de son offici de informador per no hauer cumplit ab aquell desinsicularlo en la casa de la Deputatio y priuarlo dels officis y beneficis de aquella y altrament segons apar en lo vot que in abstracto donaren los mag.chs Assessors y Aduocat fiscal als Senyors Deputats ques presenta a V. S. copia de aquell Considerant tambe que en jornada de 19. de Juny 1646. per V. S.a lo d.or Martí sols fou punit y castigat per hauer com *h*a Embaxador de V. S.a donada una supplicatio en Campiena al Rey nostre senyor sens tenir instructio alguna y que perço sols fou priuat dels officis y beneficis de la present casa y del offici de aduocat fiscal que per V. S. obtenia en la Ballia General no empero per hauer contrafet a sos ordes de V. S.a imprimint dit manifest o, libello infamatori en nom de la Ciutat de Barcelona y del principat sia estat castigat y per aquest y altres delictes tocants a la jurisdictio de V. S. se dega per son Syndich *h*o, Syndichs instar en lo

Real consell criminal o *h*ahont conuinga la punicio de aquells fem relatio los de la Conferencia de les dos cases dels apuntaments que se han presos pera que si a V. S.ª apar se delibere sobre ells lo mes util y conuenient al benefici publich de aquesta Ciutat y Principat.

CRIMS Y EXCESSOS *tocants a la Jurisdictio de la Ciutat.*

PRIMERAMENT atteses las rahons sobredites podia V. S.ª si es seruit deliberar que lo dit manifest com *h*a fet per Persona enuiada a la Cort de Paris ab salari que li donaua la present Ciutat y contra expres orde y voluntat de V. S.ª y Senyors Consellers tret a llum, e impres en nom de la Ciutat y Principat ans de disgregarse lo Saui Consell de Cent sia feta una gran demostracio en raho de dit llibre y de son auctor manant al Clauari de la Ciutat que no pague a dit Martí las pensions que aquella feya al D.ºr m.r Jaume Mir olim del Real consell y vuy a dit Martí que per sos asserts titols cobra fins que integrament estiga pagada en los salaris que rebe per anar a Paris estar y tornar ab los interessos de la moneda cambis y recambis de aquella que perço se li remete per orde de V. S.ª a dit D.or Martí priuantlo a ell y als seus dels officis y beneficis de la Ciutat per lo temps V. S. sera seruit imposant certa pena als S.rs Consellers perque durant dit temps no pugan tractar y proposar en lo Saui consell la restitutio graciosa a dits officis, y beneficis de dit Martí y dels seus ab parer de sos mag.chs Assessor[s] y aparra a V. S ª

ITEM Per quant la Causa que lo procurador fiscal de la Ballia General aporte en aquell Concistori es mixta Ciuil y criminal que en quant a la criminalitat sia seruit V. S.ª ordenar als mag.chs asessors de dita Ballia que per raho dels fraus comesos li fassan promptament prouisio de captura antes que axi per lo Procurador fiscal fara un any ques estat demanat se fes dita prouisio contra la Persona de dit Martí.

ITEM perque constara segons la informatio ques donara per los syndichs de V. S.ª y del Bras militar que lo doctor Martí no es auctor de la «notitia uniuersal» sino que se ha apropriat lo nom del auctor, y per V. S.ª es estat premiat per hauerla feta donantli lo offici de Aduocat fiscal de la ballia General rebent indegudament perço los salaris de aquell podra ser seruit deliberar ques reba dita informatio per los mag.chs Assessors de la Ciutat en

presentia de dos persones de cada Concistori que son de la vuytena a fi, y effecte, que rebuda dita informatio sen fassa refferiment en lo Saui Consell per castigar dita apropriacio y ferli restituhir los salaris indegudament rebuts com *h*a aduocat fiscal de la Ballia General sens tenir los merits attesos los quals se li feu dita remuneracio.

ITEM Considerant que dit D.[or] Martí en son abono en la causa de la Generalitat y per sa deffensa ha exhibit originalment una certificatoria dels molt Ill.[res] Consellers de la insigne y fidelissima Ciutat de Barcelona feta en jornada de 8. de maig 1644. firmada per lo doctor Joseph Montaner Conseller en Cap y per manament de sa S.[a] per Jaume Agramunt secretari sagellada ab lo sello ordinari de la present Ciutat copia de la qual se presenta a V. S.[a] extreta de dit proces, en la qual diu, que en lo temps de las majors afflictions y oppressions de Cathalunya quant molts se retirauen del perill y altres encullien son valor entre duptes nats de la grauedat de la mutacio del Principat quant se tractaua la noua electio de Rey trague a llum la «notitia uniuersal» ab tan gran aplauso que tots alabauan sa doctrina, y effectes ensenent ab sos scrits lo amor de la Patria en los cathalans, y ab aquell llibre se lleuaren los duptes y difficultats que en lo article de la Electio se ventillaua que vist aquella obligá a fer electio del Rey de França Luis xiij. en Comte de Barcelona y anant extenent ab dita certificatoria lo Conseller en cap Montaner finalment diu que los serueys del D.[or] Martí son tan antichs com lo principi dels successos de Cathalunya puix es estat lo primer que ab mes ainco ha defensat la justa veu de sa Patria conduhint la y fomentantla en la gloriosa aclamacio de sa Mag.[t] christianissima que ve a conclourer que dit Martí es unich en los serueys fets al Rey y a la Patria, y que son tant calificats fins en aquella jornada se trobaue sens remuneratio alguna per part de sa Mag.[t] Christianissima, y que per conseguent legida dita certificatoria si aparra a V. S.[a] manara desliberar que aquella es de ningun valor com a feta per dit Conseller en cap que no tenia auctoritat ni ab los demes de fer tal certificatoria fent que per son Syndich en dita causa se deduesca lo que V. S.[a] deliberara Prouehint mes auant de remey en lo sdeuenidor perque nos fassan tals certificatorias y altres papers en nom de la Ciutat sens consulta y deliberatio de V. S.[a] ab las penas quels aparaxera imposar.

CRIMS TOCANTS *a la Real Jurisdictio.*

PRIMO que com a perturbador de la Pau publica y pernicios adaquella dit Doctor Martí feu, dictá, y treballa en abono del Abat de Galligans Deputat Ecclesiastich que era de Cathalunya lo memorial sedicios ques presenta a V. S.ª sols per posar mal entre los Reals ministres de aquesta Prouincia ab lo nou gouern del S.r Comte de Harcourt y descompondrels de la Real gratia dient mal del Gouern del S.r de Argenson, del S.r Mariscal de la Motte, y contra lo Spectable Gouernador de Cathalunya en gran descarament, y del Senyor Bisbe Marcá, del Doctor Narcis Peralta y altres Reals ministres de aquesta Prouincia, y que axi apar deu ser desliberat que lo Syndich de la present Ciutat per aquest, y altres delictes comesos per dit Martí se fassa instancia contra ell en lo Real Consell Criminal hont se justificara, qui ha escrit dit memorial los dines que li donaren per scriurerlo com se perde y troba dit memorial, les persones que treballaren y corregiren aquell.

ITEM que continuant aquestos mals officis contra dit Spectable Gouernador de Cathalunya, y de venjar sas passions y odis particulars de dit Martí y son Pare lo doctor Francesch Martí han offert llibertat a alguns Presos y altres premis, y amistats y *h*a altres amanaces sols per induhirlos a que testificassen falsament contra dit Gouernador y altres ministres Reals de aquest Principat, y differents Persones, que no son de sa factio y partialitat com constara de dita informacio ques rebra per lo Real Consell o, en ausencia del Senyor Virey per dit senyor Gouernador ab interuentio de hu *h*o dos doctors de la Real Audientia que en lo interim podra anomenar per Assessors de sa senyoria.

ITEM que en conformitat de la aliança gran del Abat de Galligans, y dit D.or Martí per que nos passas auant la Causa del Balle de Mataro acerca de la conspiracio castigada offeriren al Pabordre Pasques, y posaren en ses mans dos centes dobles una nit, que dit Doctor Martí lo aporta al Palau del Rey hont estaua dit Abat y no volent las se atura dit Pasques la nit per acort y tornant en lo endema en la casa de la Ballia a dit Martí la resposta, perque no podia fer lo que li demanauen alla a les *h*onse horas *h*o, prop de dotse se li aparagueren en la sacristia de S.t Miquel a dit Pasques tres soldats del batallo amenaçant lo de

que si parlaua paraula del que hauia passat la nit antes ab lo Sanctissim Sagrament a les mans lo matarian. E mes a tingut dit Martí tracte ab lo enemich per via de comunicatio de cartes ab lo Gouernador de Leyda. Supliques Perço a V. S.ª tingue a be de que los sobre dits apuntaments sien posats en exequutio y donarne raho al Saui Consell de Cent y Senyors Deputats perque tingan Brassos, y en tota conformitat se deslibere lo que mes conuinga al seruey de Deu, del Rey nostre Senyor y del be publich, Y Per quant lo Doctor Martí es cosa certa ques partit a Paris ahont ha de dir contra tota veritat al Rey nostre Senyor y sos superiors ministres lo que no es que per part de la Ciutat y Principat se embias un Embaxador per fer entendrer los crims y excessos del D.or Martí a fi y effecte de que sa Mag.t christianissima enterat de la veritat ab los processos y deliberacions en les mans en les dos casas fetas no li done la ma y tinga en sa Real gracia ans lo mane castigar ordenant si V. S. es seruit de ques fasse e imprimesca altre manifest lo qual correga per lo mon ab llengua que se entenga per explicar que dit manifest se es fet per una persona priuada sens auctoritat y consentiment dels dos Concistoris antes de expressa prohibitio de aquells.»

«E despres se llegiren dos altres papers ço es lo hu una certificatoria y memorial mensionat en la proposi[ci]o.

E lo present Consell feu la deliberacio y conclusio seguent. Que lo Syndich de la present Ciutat introduesca causa ciuil en la present casa contra de m.r Francisco Martí demanant restitutio dels salaris rebuts ab los interessos de aquells y danys causats: y axi mateix la introduesca criminal en lo Real Consell denuntiant los delictes mentionats en lo paper legit al present Consell contra dit Martí fent instantia y part formada y que la present deliberatio se fassa assaber per medi de un Ciuteda y un militar als S.rs Deputats supplicantlos sien seruits de diligenciar que la causa se aporte en aquella casa passe auant ab la diligencia possible y axi mateix se fasse a saber la present deliberacio al molt Ill.re bras militar pera que dit Bras si li aparra pugue co*h*operar en la causa criminal contra dit Martí fent esta deliberacio sens derogacio de altres deliberacions per lo Saui Consell fetes antes be si a les persones anomenades per los negocis de dit Martí los apar*a*xera de nou conuenir altra cosa la proposen los S.rs Consellers *h*a altre Consell, en lo qual se pendra la reso- «Miser Martí.»

«Priuacio al scriua major de no poder scriurer cartas ni certifications algunes sens llicentia del consell de cent.»

lucio que mes conuindra. Y en lo tocant a scriurer cartes de fauor, ni certificatorias no sie licit ni permes al scriua major de la present casa qui ara es y per temps sera fer ni scriurerne ningunes sens sabuda del Saui Consell de Cent sots pena de suspensio per temps de un any de son offici.»

(*Ibidem*, fols. 233 a 237 v.º)

A.

«Die xij. mensis octobris

M.DC.xxxxvij.

«Consell de Cent.

De la informatio de m.^{r} Marti y Vilademor.»

CONUOCAT y congregat lo Saui Consell de Cent en la Sala gran de dit Consell en la forma acostumada lo Senyor Conseller en cap en veu sua y dels demes Senyors Consellers sos companys digue y refferi en dit Consell com *h*a instancia del Syndich de la present Ciutat, y Sindichs del Ill.^{re} Bras militar en la Cort del mag.^{ch} regent la Vegueria de Barcelona se ha rebuda una informatio ad futuram rei memoriam contra de m.^{r} Francesch Martí y Viladamor y de Don Isidoro Puyolar agent de la present Ciutat en la Cort de Paris, la qual se llegi en dit Consell y antes de llegirse dita informatio digue dit Senyor Conseller en cap, que fora de consell era arribada una Embaxada de part del Ill.^{re} Bras militar per al present Consell, reportada per lo noble don Hieronym de Miquel, y m.^{o} Joseph de Nauel Ciuteda honrat, los quals despres de tenir llicentia del dit Consell entraren en aquell y assentats ab la forma acostumada reportaren sa Embaxada en scrits, y aquella fonch llegida en dit consell, la qual es del tenor seguent. — «Molt Ill.^{re} senyor. INSEGUINT lo que V. S.^{a} fou seruit resoldrer en lo fet del D.^{or} Francesch Martí Vilademor de instar causa criminal contra dell resolgue lo Bras Militar que sos Syndichs la instassen ab conformitat de V. S.^{a} del que lon feu sabidor per medi de una Embaxada y axi las Personas per V. S.^{a} anomenadas y las per lo Bras Militar se son conferides a fi y effecte de facilitar lo pas peraque se poguessen posar en exequutio ditas deliberacions, Pero attenents era conuenientia, que los delictes que per medi de ditas Personas se era publicat estar impetit dit D.^{or} Martí plenament constas de la veriguatio dells considerant que del proces de la causa criminal no sen podia hauer copia han feta rebrer una informacio en nom dels Syndichs de V. S.^{a} y Bras militar deuant lo mag.^{ch} Veguer contra dit Martí (copia de la qual si a V. S. apar se llegira)

«Embaxada.»

la qual informacio apres se es exhibida deuant lo assessor del Spectable Gouernador pera que los testimonis sian resensits y de nou sen rebessen los que per la breuedat del temps y altras difficultats nos seren poguts rebrer. Tot lo qual fet a *h*aparagut al Bras militar incumbir a sa obligatio ferne sabidor a V. S.ª per medi desta embaxada (no obstant li constara per la relatio faran las Personas per V. S.ª anomenadas) offerint a V. S.ª sempre tota conformitat la que assegura tots bons asserts a major seruey de Deu, de Sa Mag.ᵗ Christianissima (que Deu g.ᵈᵉ) y benefici desta Ciutat y Prouincia.» — «E despres fonch llegida en dit Consell la dita informatio contra dit m.ʳ Francesch Martí y Don Isidoro Pujolar del tenor seguent. — «NOUERINT UNIUERSI Q[uo].ᵈ Anno a natiuitate Domini Millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo &c.» *est hic consuta* (*). «Informatio de m.ʳ Martí y Vilademor. Y es tancada en lo Archiu secret de la present casa.»

E tambe fonch legit en dit Consell una deposicio feta en la informatio ad in futuram rei memoriam rebuda en la dita Cort del veguer a instantia de Joan Tarta frances residint en Barcelona com a familiar intrinsech del Ex.ⁱᵐ Mariscal de la Mota feta per lo Pare Presentat fra Josep Parent del orde de la Sanctissima Trinitat sots chalendari de dos de setembre 1647. la qual esta cusida en la alt dita informatio legida al present Consell.

E lo present Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que les Persones que tenen la ma en la materia contenguda en la informatio legida en lo present Consell passen auant en la continuatio de aquella a Consell dels mag.ᶜʰˢ aduocats de la present casa fent recensir los testimonis rebuts en la Cort del mag.ᶜʰ Regent la vegueria de la present Ciutat y lo demes que apar*a*xera a Consell de dits aduocats conuenir, y ques fassa una Embaxada al molt Ill.ʳᵉ Bras Militar per un ciuteda y un militar del present Consell per sa S.ª anomenadors stimantli los bons officis fa en co*h*operar en dita materia y supplicant lo ho continue com ho spera esta Ciutat de tant Ill.ʳᵉ Bras offerintli la present Ciutat tot lo que ella en esta raho pugue fer, y que les persones anomenades per lo present Consell en orde a la materia proposada ab les anomenades per los S.ʳˢ Deputats, y hoidors prenguen resolutio en lo negoci ocorrent ab tot lo que ses legit en lo present

(*) No s'hi troba, y a pesar de lo que s'indica en la nota marginal demunt transcrita, tampoch apareix en cap altra col·lecció ni lloch del Arxiu.

Consell y aquella presa manen legir los S.rs Consellers en altre consell, en lo qual se pendra la resolucio que mes conuindra.»

(*Ibidem*, fols. 266 v.º a 267 v.º)

B. »Die viij Mensis Augusti M.DCxxxxviij.

Conuocat y congregat lo saui Consell de Cent &c. Lo s.r Conseller en Cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys digue y referi en dit Consell com hauian rebuda una Carta del D.r Fran.co Martí y Viladamor de la Ciutat de Paris remesa als s.rs Consellers y Saui Consell de Cent que comensa «Molt Ill.es S.rs Ab la humilitat y respecte, que deu ma attensio, remeto a V. S.a la obra que en deffensa de la veritat y ella en manifesta conueniensia de nostra Patria es exida á la llum publica, dedicada a la integritat de v. s.a Si alguna falta agues yo comes ja may, en deseruey de V. S.a per inaduertensia, a la qual estan tots los homens subjectes (que altrament no pot mon zel faltar) no dubto, que los molts continuats, y notoris serueys, que yo he rendit a exa Insigne Ciutat, me constituirian digne de la acostumada clemensia de V. S.a Pero ara ab la referida obra (que compren quantas querellas se an format fins vuy contra mi) sols solicito en v. s.a la Justitia que en sa rectitut singular la tinch per molt asegurada y no la solicito tant per ma deffensa quant per lo benefici publich dels majors interessos de nostra Patria, de la qual essent yo fill verdader V. S.a son zelosissims Pares. Lo desempenyo de estas rahons sera a V. S.a euidentissim, manant regonexer ab la solita y deguda atensio tot lo contengut en la sobredita obra. Asseguro a V. S.a que si ella consistis en mos interessos sols, la hauria sepultada en la mortificatio de mos sentiments: Pero son tant connexos, o inseparables de mos perjudicis los que en mi pateix la Patria, que si yo retiras de la notitia de V. S.a la informatio cumplida de la veritat, seria n*a*gar la major obligatio. No puch faltar á ella, pera que me sobre en tot temps la consolatio de hauer fet per la conseruatio de Cathalunya en Fransa, quant me es possible. Y Pera que V. S.a acredite la inceritat de esta intensio, la explicare ab mes claredat, dient que no tinch altre fi, que la sola manifestacio del que mes conue a nostra Patria, tant des*e*pagat de propris interessos, que quant sobre la euidencia de mos serueys, y sobre la notorietat de

ma innocentia per algun fi superiol (sic) ocult a ma ignorançia V. S.ª judicasen, hauer de esser util a Cathalunya ma hazienda y vida, renunciaria gozos una y altre entre les mans de V. s.ª mos propris fills (que son las mes charas prendas) sacrificaria alegre al seruey de V. S.ª tant facil me seria cumplir esta offerta de exsessiu amor, com a V. S.ª acceptarla, perque en esta mortal vida no de la hazienda, no de la vida sino de la reputacio nos amonesta lo sperit sanct que tingam cuydado. Axi en Cathalunya com en totas las parts del mon, ahont arribe la notitia de la Veritat, en los pits desapesionats trobara ma reputacio multiplicar centros: y quant yo perda hazienda Vida y fills per nostra Patria, feliz sera la perdua, que me adquiriria nous augments de credit, y medras majors de glorias. Sobre esta resolucio constant supp[li].co a V. S.ª me atorguen Pregar a Deu, que nos illumine á tots de llum de sa diuina gracia y que a V. S.ª prospere y guarde. Paris y Maig als 25 de *1648*. Humilissim y afficionadissim seruidor de V. S.ª Lo D.r Fransisco Marti y Viladamor.» La qual despres de ser llegida en dit Consell los s.rs Consellers donaren aquella al dit Consell per propositio pera que delibere lo fahedor. E, antes de votar sobre lo dit fet se tingue notitia que fora de Consell y hauia una Embaxada de Part del molt Ill.e Bras Militar la qual despres de hauer obtinguda llicentia del dit Consell entraren en dit Consell Hieronym Calders donsell y Rafel Çerda Ciuteda los quals despres de hauer explicat de paraula breument la dita Embaxada donaren aquella llargament en un paper en scrits lo qual se llegi en dit Consell del thenor seguent (*) — «✠=Molt Ill.e Senyor=Auent los molt Ill.es Concistoris dels Senyors Consellers, y diputats entes, que lo D.r Fran.ch Martí y Viladamor usaua del nom, titol, y facultat de enbaxador del present Principat, y Ciutat, en la cort de Sa Mag.t christianissima, que Deu guart, haont era estat trames, per dits concistoris, per pur informador, de la libera, voluntaria y justa submissio de Cathalunya en França, com es de veurer ab les instructions, per V. S.ª donades, que altres en escrit, dit Martí no sen aporta, puix del concistori dels molt Ill.es Diputats, las instructions li donaren, foren verbo: y hauent entes tambe que en dit nom, y com a tal volia donar a la estampa un manifest, li

Eccles. cap. 41 *Curam habe de bono nomine.*

(*) Se troba íntegra per inserta, a fols. 277 fins a 280 del mateix registre de *Deliberacions* de 1648.

fonch ab cartes del[s] dits concistoris manat no fes tal; lo que no obstant, dit Martí estampá y trague á llum dit manifest, lo que entés per dits concistoris, tras moltes conferenties, fonch proposat, tot lo sobredit en est Saui Senat, lo qual delibera, atteses lo que de les rahons sobredites, resultaua, contra dit D.r Martí, priuarlo del offici de Aduocat fiscal de la Bellia General, y altre en son lloch extraurer, desenceculantlo de las bolsas de dita Casa, y fentlo inabil, com en effecte fonch executada dita deliberatio: y los molt Ill.es Diputats, tenint attendencia a les matexes rahons, y causes donaren lloch, a que son procurador fiscal, comensas Causa al dit doctor Fran.co Martí, y Viladamor, ciuil y criminal, deuant Sa S.a peraque aguda raho, de las querellas posades per dit procurador fiscal, contra dit Martí fos condignament castigat, a la qual causa ab deliberatio del saui Concell de Cent, se opposa lo Syndich de V. S.a comparexent en ella fent instantia, y part formada.

Attenent los molt Ill.es Diputats la grauedat, y importantia de la materia, als 15. de Juny 1647. nomenaren una quinsena, pera conferir ditas materias. E als 11. (1) de Juliol de dit any, nomená V. S.a quatre Syndichs per instar dita Causa y inquirir contra dit doctor Martí y quatre persones, una de cada estament, pera conferir ditas materias.

E conciderant lo Saui Concell, y Brassos, quant uniuersal era, lo interes en est fet, a tots los stats de Catt[haluny].a, resolgueren fer sabidor, per medi de una enbaxada al Bras militar, donantli raho del estat de dites materies, representantli, ser conuenient, que dit Bras per son interes entreuingues en dit negoci; e lo dit Bras militar oides ditas embaxades, attes ser tant justa la peticio del Saui Senat, y Brassos, resolgue encontinent, nomenar tres Syndichs, firmantlos Syndicat, ab plenitut de poder pera conferir y instar en dit fet, lo conuenient, la qual deliberatio feta als 30. de Juliol 1647. fonch posada en executio, comparexent dits Syndichs en la Causa del procurador fiscal del General fent instancia, y part formada contra dit doctor Martí.

Vehent los molt Ill.es Diputats la multitut y enormitat dels delictes de dit D.r Martí, los quals era precis no restassen sens la deguda punicio, per major facilitar dites Materies, nomenaren

---

(1). Fou a 7, com pot vèurês en l'acort de referencia, transcrit al començament d'aquest *Apèndix.*

quatre Syndichs, pera instar, y altres quatre persones, pera conferir als 9. de Juliol 1647.

Als 30. de Juliol del sobredit any, los molt Ill.es Diputats, estant als ultims de son Trienni, per medi de una enbaxada, feren informar lo animo de est saui Senat, del estat de la Causa, y diligentias fetas sobre dita materia, y V. S.a deliberá, tant acordadament, com sempre, se notificas, ab scriptura als S.rs Diputats nou extrets, las deliberations, en dit fet, fins dit dia fetes, y que passassen auant la Causa, y que quiscun mes, del estat della, ne donassen raho á Brassos, per demanarho axi lo estat de dit negossi, lo que en conformitat de V. S.a y deliberatio de brassos, fonch resolt, en la dalt dita jornada, per los molt Ill.es Consistorials de la Diputatio, y notifficat als nou extrets, ab acte al primer de Agost de dit any.

Los brassos á 27 de Agost, ohida la proposicio, en lo fet tocant al d.r Martí, resolgueren, se continuas dita Causa, y ques fes fer una apología, impugnant lo manifest del doctor Martí.

En estos intermedis, les persones nomenades per los dos concistoris, y Syndichs, tras moltes conferenties, quals la materia requiria, se resolgue reportar en est saui Concell un paper en lo qual se li feya notori, les noues delatures, que eran arribades a noticia de dita Conferentia, contra dit d.r Martí, per les quals deuia ser seueramant castigat, com es de veurer de dit paper, insertat en la ma corrent, E aquelles ohides per V. S.a resolgue, se introduhis causa, deuant los mag.chs assessors de V. S.a demanant al dit Martí restitucio de salaris, attes que constaría ser fals lo motiu de sa remuneratio y que lo tocant als caps criminals, se instás contra lo dit Martí, introduhintli causa criminal, en la Regia cort, o, allá hont conuindria y que sen donás raho, de tot, als molt Ill.es Diputats, per que obrassen en dit fet lo que fos possible, y al bras militar, que tinguessen a be, de instar ditas Causas, en conformitat de la Ciutat, la qual deliberacio com es de veurer, fou feta ab clausula sens derogatio dels (de les) fins dit dia fetes, sobre dita materia.

Als 12 de octubre 1647. de parer de dita Conf*a*rentia, y ab resolutio del bras, se reporta una enbaxada a V. S.a fentli assaber que á instantia del Syndic de V. S.a y Syndichs del bras militar, se auia fet rebrer una informatio, en la cort del mag.ch veguer, ad futuram rei memoriam, contra dit d.r Martí á

dos effectes, lo hu perque los testimonis no poguessen ser peruertits, lo altre perque constas a V. S.ª que estaua prouat, lo que al dit Martí se li era imputat; E oyda per V. S.ª dita informatio vehent plenament, quant enormes eran los delictes de dit Martí, resolgue dit dia, que las persones a qui estaua comes dit fet, passassen auant, y que ab consell dels mag.chs assessors, se instas que lo real consell, á instantia del Syndich de la Ciutat y bras militar, fossen resensits dits testimonis, y rebuts altres, de nou, fent estimatio al bras, del que auia obrat, offerint, per part de V. S.ª al dit bras, tot quant pugues fer en orde á esta materia.

En executio de dita deliberatio instaren dits Syndichs de V. S.ª y Bras militar, la recensio y commissio de la Causa criminal, en la regia cort, y obtingueren del S.r Princep de Condé, aleshores lloch tinent y Capita General ab son decret la commissio de dita Causa criminal, la qual fou comesa al mag.c m.r Benet Ginabreda, Jutge de cort, lo qual decret y comissio obtinguda, tras moltes supplicas, donades tant en temps de la vice regia, com encara en temps del Eminentissim Cardenal Mazerin, han tingut tant poca sort, los Syndichs de V. S.ª y bras, que no han pogut obtenir la recensio de dits testimonis, ni receptio de altres, que dita Junta hauia deliberat fer venir de differents parts á gastos de V. S.ª

En estos intermedis se continuaua la causa en la Diputatio ab alguna tibiesa, molt contra las deliberacions asertades de V. S.ª y de brassos, apres de hauer donat lloch a las suspitas, per dit Martí en dita Causa opposades, contra lo doctor Diego Cisteller aduocat fiscal, de dita Causa, per lo concistori dels molt Ill.es Diputats, per dit effecte nomenat, y rebudes informacions contra de ell, de sa enemistat aquelles mala y intempestiuament posades, y contra tot dret y ab proua molt tenua calificades, estant en lo discedir de ditas suspitas, encontrats de sentir los mag.hs assessors, fent quiscu vot de persí, los molt Ill.es Diputats fent un nou exemplar, tant perjudicial a dita causa han donat lo arbitre, sis pot dir ni hagues, al reo declarant procehian las suspitas, del que sentintsen lesiats los interessats, procurador fiscal del General, Syndich de V. S.ª y bras militar, han supplicat de dita Causa, y dita supplicatio esta indecisa repugnant los S.rs Diputats lo voler admetrerla, per justificatio de la qual, a resolt la Junta que lo aduocat fiscal del General, y aduocats de

V. S.ª y bras fessen un memorial per que constas de la justicia se te en aquesta pretentio, y que attenent á ella se don reparo al fet.

Totes estes coses han donat ocasio al d.r Fran.co Martí y Viladamor, a pendrer aliento y demanar, ab una Supplicatio donada als 20. de Juny 1648. en dita Causa, que sian borrats tots los articles deduhits contra de ell en proces a 27 de Agost 1647. sent ja admesos per dit Martí, volent per est cami sie dit proces abullit pus si se aborra lo que hi ha contra lo dit Martí no hi haura sobre que judicar.

No sols ne ha resultat de les dites ommissions lo sobre dit pero encara ha intentat traurer un llibre o, libello infamatori dedicantlo á est Saui Senat, nomenantse aduocat fiscal de la Ballia General, lo que declara la desestimacio de las deliberations de V. S.ª fentli veurer, que no obstant que V. S.ª es lo offes del dit y que per justa causa, lo ha priuat de dit offici, nos dona per culpat, sino que culpa a V. S.ª de hauerley injustament lleuat, lo que mes euidentment se proua, en la introductio de dit son llibre en fol. 1. ahont diu. *Judicame Deus, et discerne causam meam, de gente non sancta* &c. las quals paraulas, y assumpto, sols tiran a V. S.ª quel ha judicat, lleuantli tant justament, lo offici; y passant *h*auant, lo mateix full n.º 3. diu que V. S.ª un Any y mitg ha, congregá lo poble de Catt[haluny].ª per acusarlo, raho que V. S.ª veu quant mal sonant sie, puix la congregatio del Saui, y de brassos, haont assistexen y representan tots los estats del Principat, y Ciutat, li dona nom de congregacio popular.

Ni es de menor ponderatio lo tot de dit llibre conciderantlo, á ell essent un libello infamatori, al exterior contra lo d.r Cisteller, lo qual pateix aquest ultratge no per sí sino per assistir al que V. S.ª li ha ordenat en deffensar las Causes contra dit d.r Martí y li han comes los Ill.es Diputats, pera que en seruey del General, fes lo offici de aduocat fiscal, com es de veurer en les introductructions (sic) y cursos de dites causes lo que sent com differentment nos pot inferir perque dit Cisteller no fa per sí sino per lo comu inseguint en tot lo ordenat per V. S.ª y Diputats, en asso procurant cumplir a sa obligatio, ve a carrech de V. S.ª lo satisferle de dit mal procehir del d.r Fran.co Martí y Viladamor, quant y mes, que lo motiu principal de dit libello es estat contradir, a la allegatio en dret feta de orde de V. S.ª per dit Ciste-

ller per la Causa se aporta en la Regia Audie[n]cia contra lo dit Martí acerca lo fet de hauerli lleuat V. S.ª lo offici de Aduocat fiscal de la b*e*llia General la qual allegatio es la justificatio del dret que tingue V. S.ª en ferho pus de estes rahons inferira V. S.ª son desacato, puix li dedica la inpugnacio de sa justicia, per que manifestament axi pogues dir y fer una desestimacio gran de V. S.ª

Mes auant tornant á disputar de nou lo contengut en lo llibre de la fidelitat Catalana tant de proposit oluidantse de que de son concehtiment y de V. S.ª y demes interesats, se borras lo que tracta en dit llibre, en fol. 91. fins a 96. y en fol. 96 aporta un memorial firmat en confirmacio de sa opinio de diffe[re]nts religiosos cathalans y Portuguesos, com es de veurer en dit llibre fol 96. y en lo n.º 36, fins a 40. 41. y 42. de fol 101. 102. 103. y 104. diga que se es fet ab precis orde de V. S.ª y present Ciutat de Bar[celon].ª entregantli differents papers de sa instructio, y entre altres un memorial en nom de la present Ciutat, que comensa «Clara cosa es» del qual diu te en son poder la Copia ab un titol de lletra de ma del d.r Joan Baptista Monfar y Sors, que llauors se trobaua conceller de Bar.ª y com esta materia sia la que conciderant V. S.ª attentament las consequentias aportaua tant males, doná justa ocasio al sentiment, y ell a les deliberations dalt refferides, y ha apar*a*gut al bras militar attes que a petitio de V. S.ª y dels brassos, es estat instat, a instar y intreuenir en est fet, per acudir a sa obligacio, seruint a V. S.ª y mirant per la utilitat publica, en que te son interes, attes que los molt Ill.es Diputats, per ses ocupations, y los molt Ill.es S.rs Concellers, per les sues, no han pogut inseguint las deliberacions dalt chalendades, fern*a* relacio a V. S.ª y brassos, quiscun mes, com estaua deliberat fer esta breu relacio, a V. S.ª per medi de esta embaxada, contenint en sí lo fins assi obrat, lo estat del negoci, y los nous accidents, peraque en tot V. S.ª delibere tenint attendentia, als justs empenyos, fins vuy tinguts, y en los que de nou los posa dit Martí, deliberant lo conuenient peraque causa ab tant just feruor principiada y ab tant degut zel, no puga lo interes particular, priuar lo sel del benefici comu, que obtenint axo *a*xira de V. S.ª la deliberacio assertada, qual sempre, la qual sia al major seruey de Deu, y de Sa Magestat Christianissima (que Deu guarde) beneffici de esta ciutat, y Prouincia, que lo Bras estara molt attent al

que sempre, al seruey de V. S.ª» — E llegida dita Embaxada dits Embaxadors isqueren fora de Consell.

«E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los s.rs Consellers anomenen Dotse personas del present Consell ab igual numero de staments les quals ab sa s.ª y Magnifichs Aduocats de la present Casa llegida en dita Junta la Carta del Doctor Fran.co Martí y Viladamor llegida al present Consell y lo memorial en ella mensionat y tambe la Embaxada feta al present Consell per lo Molt Ill.e Bras Militar y les demes scriptures que aparexera hauerse de veurer y censurada en dita Junta diligentment dita materia referescan en un paper lo que aparexera deu fer la present Ciutat en dit fet proposanto los s.rs Consellers en altre Consell en lo qual se pendra la relatio (sic), que aparexera mes conuenir en benefisi de la present Ciutat.»

(*Deliberacions* de 1648, fols. 268 y 269.)

APÈNDIX XXI.

✠

Memorial de les persones exides en lo acte publich de Fe celebrat per los molt Ill.res Sors. Inquisidors, a 7 de Nouembre 1647.

1 Marianna Cots natural de Berga habitant en Barcelona per etxisera impenitent y reincident per ser estada altre vegada penitentiada y desterrada y no auer complit lo desterro ȳ auer tornat a fer los matexos etxisos, ha abjurat de leui, y condemnada a dos cents açots y desterro per deu anys dels bisbats de Barcelona y Solsona.

2 Anna Garau muller de T. Fexes pintor natural y habitant de Barcelona per etxisera y superstisiosa, la qual sent estada presa deu anys ha en lo s.t offici per lo mateix delicte represa y comminada ab pena de açots y desterro, ha reincidit en maiors delictes, ha abiurat de leui, y condemnada a açots y desterro per tres anys del bisbat de Barcelona, y altres penitenties saludables.

3 Perris Malsach ioue treballador franses primer soldat y apres habitant en Mataro heretge ugonau ,o, caluinista, reconsiliat ha abiurat formiter, han se li donat penitentias saludables y

manat que dins dos anys no isca de Cathalunya, y lo primer que no puga exir de Barcelona ,o, Mataro, y cada mes se aia de presentar a la persona religiosa que se li nomenara perquel acabe de instruir en la s.ta fe Catholica y frequentatio de sagramens, y que de quatre en quatre mesos se presente al Tribunal.

4 Catharina Cellarda dona soltera natural de Agramont habitant al Llor bisbat de Solsona per etxisera y superstisiosa ha abiurat de leui condemnada a açots y sinch anys de desterro dels bisbats de Urgell y Solsona y altres penitenties saludables.

5 Fransesch Sola pintor natural de Barcelona sent frare profes dels agustins descalsos, y molts anys apres de profes expuls de la religio com a incorregible, per serse casat essent profes ha abiurat de leui, condemnat a galera per tres anys y altres penitenties saludables.

6 Joseph Tarros tau*a*rner natural de Lleyda habitant en Vilafranca de Panades per blasfemo de moltes blasfemies hereticals y altres, ha abiurat de vehementi y anat y estat en lo acte ab un badall a la boca, condemnat a açots y altres penitenties saludables, y restituit a las presons reals ahont estaua pres per altres delictes, de hont lo auia demanat lo Tribunal per ferli esta causa.

7 Speransa Rossella y Bertrola dona casada natural de Barcelona per etxisera y superstisiosa, ha abiurat de leui, condemnada a desterro ,o, relegatio per deu anys dins los comptats de Rossello ,o, Cerdanya.

8 Guillem Monsegur natural de Villarach en Conflent per propositions hereticas scandalosas y testificat de auer portat ab si una hostia cons*e*grada y altres coses quel fan grauament sospitos en la Fe, ha abiurat de vehementi condemnat en galera per sinch anys y altres penitenties saludables.

9 Mestre Isach payrer ,o, mestre de cases franses habitant en Perpinya heretge ugonau ,o, caluinista fugitiu estaua pres per lo s.t offici, relaxat en statua al bras secular.

10 Joan Gallart mariner menor de dies natural de Blanes per auer apostatat y renegat de nostra s.ta Fe y tornat moro en Alger lo qual mori anant en cos de una bala peleant ab un vaxell de Christians, condemnada sa memoria y relaxada la sua statua al bras secular.

11 Fransesch Font moso franses habitant en Barcelona, heretge ugonau ,o, caluinista fou reconsiliat y abiura formiter la dita y qualseuol altre spetie de heretgia, fou se li manat que no isca de

Cathalunya per temps de dos anys y lo primer no isca de Barcelona y se presente cada mes deuant la persona religiosa que se li nomenara pera instruirlo en la fe, y frequentia de sagraments, y que de quatre en quatre mesos se presente al Tribunal, y altres penitenties saludables.

12 Elisabeth Sampech natural de s.[t] Priuat de Bas bisbat de Gerona per bruxa etxisera apostata de nostra s.[ta] fe ab pacte expres ab lo dimoni, es estada reconsiliada y ha abiurat formiter la apostasia y qualseuol altre spetie de heretgia condemnada a açots, sinch anys de desterro del bisbat de Gerona y altres penitenties saludables.

13 Joan Rafel Xeres Corcull bomia ,o, baratayre natural de Vilarrobau bisbat de Gerona per auer comes lo pecat nefando de bestialitat ab una burra en lo lloch de Vilabertran y per ser de menor edat que no passaua de diuuyt anys al temps del delicte, condemnat a açots, y a galeras per tota sa vida.

14 Sebastia Barata tintorer que feya offici de comprador natural de Barcelona per auer comes lo pecat nefando de sodomia ab differents minyons relaxat al bras secular en persona.

APÈNDIX XXII.

✠

Jurament del Sr Virrey.

In Dei Nomine Pateat uniuersis quod Anno à nat[ivitate]. domini Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo Octauo die vero martis vigesima quinta mensis februarij eiusdem anni intitulata Eminentissimus dominus Michael Mazarinus s. s.[tæ] Romanæ ecclesiæ Cardinalis Archiepiscopus Aquensis Locumtenens & Capitaneus generalis in Principatu Cathaloniæ & Comitatibus Rossilionis & Ceritaniæ prouisus & nominatus per S. Xmam. Regiam Maj.[tem] Ludouici Decimiquarti Regis Galliæ & Nauarræ Comitisque Barcinonæ Rossilionis & Ceritaniæ Regio priuilegio sua Regia manu firmato et regio sigillo pendenti signato cum debitis & solitis solemnitatibus expedito dato in ciuitate Parisij die vigesima secunda mensis Octobris proxime lapsi constitutus personaliter ante altare maximum majoris Ecclesiæ Gerundensis existentibus ibidem Mag.[cis] Consiliarijs dictæ ciuitatis genibus flexis missali ibidem aperto cruceque cum vero ligno crucis ibi

posita et ea reuerenter ac deuoti adorata jurauit ad dominum Deum et eius S.ta Quatuor Euangelia ut in scedula per suam Eminentiam mihi Ludouico Collell regio mandati scribæ tradita quam de ipsius mandato alta & intelligibili voce legi cuius tenor est huiusmodi Lo Eminentissim senyor Cardenal de s.ta Cicilia Archebisbe de Aix Loctinent y Capita general en los Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya constituhit creat y ordenat per la Mag.t de Luys catorse pe[r] la gracia de Deu de França y Nauarra Rey Christianissim Compte de Barcelona de Rossello y Cerdanya ab son Real priuilegi de sa Real ma firmat ab son real segell pendent segellat y per son secretari Tellier en presentia de la serenissima Reyna Regenta mare de sa Mag.t referendat Dat en la Ciutat de Paris als vint y dos del mes de Octubre proppassat y de son Regne lo any quint jura à nostre senyor Deu y als sagrats quatre s.ts Euangelis per sas mans corporalment tocats tenir e, inuiolablement obseruar y fer obseruar à les Isglesies, Prelats, Religiosas y Ecclesiasticas personas, Duchs, Marquesos, Comtes, Vescomtes, richs homens, Barons, Nobles Cauallers homens de paratge y à las ciutats vilas y llochs de dits Principat y Comtats, Ciutadans burgesos y habitadors de aquells los usatges de Barcelona Constitucions de Cathalunya Capitols y actes de Cort priuilegis llibertats usos y costums segons millor y mes plenament ne han usat y poden usar y seruara y fara seruar los pactes entre la Mag.t del Rey nostre senyor Luys tretse de gloriosa memoria pare de sa Mag.t (que Deu guarde) y la Prouincia conuinguts y concordats Dats en Perona Regne de França als denou de Setembre Mil Sis cents Quaranta hu. Et lecta per me dictum Ludouicum Collell supradicta scedula juramenti illico Augustinus Dalmau ciuis honoratus Barcinonæ Syndicus generalis Cathaloniæ cæpit legere quandam papyri scedulam tenoris sequentis Los Deputats del general de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya als Vint de Febrer del corrent any Mil siscents Quaranta vuyt han rebuda una carta de sa Mag.t (que Deu guarde) dada en Paris a vint y dos de Octubre passat ab la qual han entes que sa Mag.t es estat seruit nomenar à V. Emin.a per son Loctinent y Capita general en aquestos Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya enuiant per dit effecte son Real priuilegi y jatsie que per dispositio de les generals Constitutions de Cathalunya y assenyaladament per la Constitutio del serenissim Rey

eu Jaume segon que comensa, «Nostres successors» segona en orde del titol de jurament de fidelitat y altres aplicables y per differents priuilegis reals y en particular per lo concedit à la Ciutat de Barcelona per lo serenissim Rey en Pere ters Dat en Barcelona als catorse de les Kalendes de Nouembre del any Mil tres cents trenta nou sa Mag.[t] (que Deu guarde) tinga obligatio en lo principi de son gouern jurar personalment en la Ciutat de Barcelona la obseruança de les generals constitutions Capitols y actes de Cort llibertats priuilegis usos y costums y antes de la prestatio del dit jurament personalment fet se hauia de abstenir de la creatio y nominatio de Loctinent general de dits Principat y Comtats empero considerant la menor edat de sa Mag.[t] y que per las moltas ocupations de sos Regnes no pot venir personalment à prestar son Jurament en la present Ciutat confiats de la seguretat y promesa que sas Mag.[tats] han feta ab sas reals cartas de datas dels quinse de Maig Mil sis cents quaranta tres de que en tenir occasio y comoditat honrrara personalment dits Principat y Comtats y prestara son jurament Perço los dits Deputats del dit general de Cathalunya y sos Comtats eo, per ells lo sindich del general en nom de tota la Prouincia acceptan lo jurament per V. Eminencia prestat de Loctinent y Capita general en lo present Principat y Comtats y ab lo honor ques pertany y per saluetat dels usatges Constitutions priuilegis Capitols y actes de Cort y en particular del capitol noue dels pactes jurats ab sa Mag.[t] sens empero derogatio ni preiudici de aquells protesta que per aquest acte no puga esser fet e, engendrat ara o, en sdeuenidor preiudici algu lezio o, derogatio tacita o, expressa ni en altra qualseuol forma o, manera als demunt dits usatges constitutions Capitols y actes de Cort priuilegis llibertats y obseruanças de aquells y altres qualseuols drets y molt en particular al dit Capitol noue dels dits pactes ans aquells o, aquelles en tot cas romanguen saluos e, illesos en sa força y valor y sens preiudici lezio o, derogatio de aquells y que lo present acte en sdeuenidor no puga esser tret en consequentia hi haje de esser judicat com si fet no fos volent que de tot lo sobredit ne sie per vos notari feta y lliurada carta publica. Et incontinenti Franciscus Josephus Fontana nott[ariu].[s] publicus Barcinonæ et Syndicus eiusdem ciuitatis Barcinonæ cæpit legere quandam papyri Scedulam cuius tenor sic se habet. Com per generals Constitutions de Cathalunya y assenyaladament per la constitutio del Serenissim

Rey en Jaume segon que comensa «Notres successors» segona en orde en lo titol de jurament de fidelitat y altres aplicables y per lo Real priuilegi del S.r Rey en Pere ters Dat en Barcelona à catorse de les Kalendes de Nohembre Mil trescents trenta nou y altres reals priuilegis à la Ciutat de Barcelona concedits los Serenissims Reys de Arago y Comptes de Barcelona ans que hajen prestat per sa propria persona lo solit Jurament de seruar y guardar los usatges y constitutions actes de Cort priuilegis usos y costums del Principat de Cathalunya no pugan ni hajen acostumat de administrar Justitia per si ni per sos loctinents generals y sa Mag.t xptianissima ab ses reals cartes haje promes à la dita Ciutat de Barcelona de venir personalment en ella à prestar dit jurament del que fins vuy no ha pogut fer merce à la dita Ciutat de Barcelona per no hauerli donat lloch las continuas ocupations y sa menor edat. Ab tot considerant la dita Ciutat de Barcelona com es just ab particular attentio lo major seruey de sa Mag.t xptianissima. (que Deu guarde) y lo benefici publich del present Principat essent estat V. Eminentia admes per son Loctinent y Capita general en lo present Principat de Cathalunya y abans que sa Mag.t xma. (que Deu guarde) prestàs lo dit son jurament personal en la dita Ciutat de Barcelona y sie estat jurat com à tal, Lo sindich Perço de la dita Ciutat pera que dits actes de admissio de Loctinent y Capita general y jurament prestat abans del dit Jurament personal de sa Mag.t no puga per dita raho ni altrament causar preiudici à les dites generals Constitutions de Cathalunya als priuilegis ni prerogatiues de la Ciutat de Barcelona als pactes y conuentions ab sa Mag.t concordats, ab lo degut acato y reuerentia Protesta que dits Actes en ningun temps li pugan causar preiudici ni esser trets en consequentia per que en tal cars no consent en ells ans be confiant que sa Mag.t sera seruit cumplir ab sa real promesa y per obseruança de dites constitutions pactes y priuilegis prestara dit Jurament personalment en la dita Ciutat de Barcelona donantli lloch ses ocupations y edat y quant mes prest li sera possible Suplica lo dit Sindich que la present protestatio sie manada continuar al peu del acte de dit jurament y ne sie feta carta publica E, aixi be com la Uniuersal Justitia en lo Principat de Cathalunya sempre sie estada regida y administrada per los serenissims Reys de Arago en propria persona o, per llur primogenit

gouernador general y en llur absentia per lo portant veus de general gouernador e, en asso los dits s.rs ultra del deute de superioritat se son obligats ab forma dispositiua de constitutions e, capitols de cort e, com la Xma. y Real Mag.t del Rey nostre s.r beneuenturadament regnant per absentia de la sua Real persona haje com dit es nomenat per Loctinent seu general la Mag.t sua representant en lo dit Principat de Cathalunya y comtats de Rossello y Cerdanya à la persona de V. Eminentia ab poder de conuocar y celebrar Corts en los dits Principat y Comtats y fer processos de regalia en virtut dels usatges auctoritate & rogatu simili modo y altres ab poder de fer conuocations los quals actes de conuocations de Corts y fer processos de regalia son de tanta preheminentia y effixos à la Mag.t Real que son de suprema regalia e, tant solament atorgats à la persona del s.r Rey e, no son à altra persona comunicables segons esta disposat per constitutions generals Actes de Cort pactes conuinguts ab sa Mag.t priuilegis usatges usos praticas y obseruanças de aquells los quals obstant (reuerentia permesa) tal poder no pot esser à altra persona atribuhit majorment esser contra lo pactat en lo Capitol noue dels pactes jurats ab lo present Principat E, mes la Loctinentia es vista derogar e, esser preiudicial als priuilegis y llibertats de la Ciutat de Barcelona usos consuetuts e, praticas de aquella en virtut y per força dels quals los Prohomens de dita Ciutat han à judicar com à costum es en les causes criminals sino en cas que lo s.r Rey o, son primogenit Gouernador en llur propria persona son presents en la dita Ciutat e, per altra persona en lo dit criminal nos pot judicar en Barcelona e, de la persona de la sua Real Mag.t la dita Ciutat per zel de amor ab summa afficio esta continuament desitjosa hauent per cert aquella succehir en tot al repos tranquilitat benefici utilitat y consolatio dels poblats en aquella E, jatsie la dita ciutat tinga en singular reputatio la persona de V. Eminentia considerant esser aquella dotada de molta virtut empero per saluetat de sos priuilegis y llibertats de les constitutions pactes usatges usos praticas y obseruanças de aquellas lo Sindich de dita Ciutat parlant ab la reuerentia ques pertany Protesta que per la dita Loctinentia y poder de aquella à V. Eminentia per la prefata Real Mag.t atorgat no puxa esser fet o, engendrat ara o, en sdeuenidor algun preiudici lezio o, derogatio tacitament o, expressa o, en altra qualseuol

forma o, manera als predits usatges Constitutions pactes Capitols de Cort priuilegis de Barcelona llibertats y obseruances usos costums y altres qualseuols drets ans aquells en tot cas romanguen saluos e, illesos e, en sa força y validitat e, ab tota plenitut e, integritat sens preiudici lezio y derogatio dels quals la dita Ciutat de Barcelona y son Sindich accepta lo jurament per V.ª Eminentia com *h*a Loctinent prestat en tant quant sie vist no derogar ni preiudicar a les dites Constitutions pactes usatges e, priuilegis usos praticas y costums de aquells y en tot quant sie vist derogar o, preiudicar à aquells noy consent ans be dit Sindich expressament hi dissent per que en sdeuenidor no puga esser tret en consequentia. Volent dit Sindich que la present Scriptura sie continuada à la fi de la prestatio del dit jurament e, ne sie feta Carta publica per vos notari QUIBUS siquidem scedulis coram omnibus ibi stantibus per dictos Syndicos respectiue incæptis legere et pro lectis habitis sua Eminentia mandauit et dicti Syndici requisiuerunt unum & plura fieri & confici consimilia instrumenta eaque dari & tradi dictis syndicis & alijs cuja intersit per me dictum Ludouicum Collell regium mandati Scribam presentibus pro testibus Ill.^{ri} & Ad[modu].^{m} R.^{do} domno Bernardo de Cardona Archidiacono majori & Canonico jam dictæ Ecclesiæ majoris Ciuitatis Gerundæ Ill.^{ri} & Mag.^{co} domino Josepho Fontanella Regente Cancellariam Mag.^{co} Francisco Vidal U.· I. & de Regio Consilio D.^{re} & Aduocato fiscali regiæ curiæ & Mag.^{co} Raphaele Raset domicello & vicario dictæ Ciuitatis Gerundæ ac alijs quamplurimis in multitudine copiosa.

Sig✠num Ludouici Collell ciuis honorati Barcinonæ & S. X.^{mæ} & Regiæ Mag.^{tis} mandati Scribæ auctoritateque Regia not[ari].^{ij} publici Barcinonæ domiciliati Qui præmissis aliena manu cum præcedentibus tribus papiri foleis & parte presentis scriptis unacum prænominatis testibus rogatus & requisitus interfui & clausi.

Pro[uisu].^{m}

APÈNDIX XXIII.

✠

Jurament del S.r Virrey.

IN DEI NOMINE pateat uniuersis q[uo].d anno a natti[uitat].e Domini millesimo sex[centesi].mo quadragesimo octauo die vero veneris quinta mensis Junij eiusdem anni intitulata Ex.mus dominus Carolus Comes de Scomberg, Dux Aluini, Par & Mariscallus Franciæ ab omnibus consilijs utriusque ordinis Franciæ torquatus æques, Capitaneus Locumtenens Turmæ duscentorum catafractorum custodiæ suæ Mag.tis Colonellus generalis Heluetiorum sumptibus eiusdem suæ maj.tis stipendiatorum, Præfectus & Locumt[enen].s generalis in ditione & Episcopatu Metensi, S. X.mæ & R. Maj.tis Consiliarius Locumtenens & capitaneus generalis in præsenti Principatu Cathaloniæ & comitatibus Rossilionis & Ceretaniæ prouisus & nominatus per S. X.mam regiam majestatem LUDOUICI decimi quarti regis Galliæ & Nauarræ Comitisque Barcinonæ Rossilionis & Ceretaniæ regio priuilegio, sua regia manu firmato & regio sigillo pendenti signato cum debitis & solitis solennitatibus expedito Dato in ciuitate Parisij die nona dicti mensis May constitutus personaliter ante altare maximum ecclesiæ majoris Barcinonæ existentibus ibidem Ad.m Ill.bus consiliarijs dictæ ciuitatis genibus flexis missali ibidem aperto, cruceque cum vero ligno crucis ibi posita et ea reuerenter ac deuoté adorata jurauit ad dominum Deum et eius sancta quatuor euangelia ut in scedula per suam Ex.iam mihi Ludouico Collell Regio mandati scribæ tradita quam de ipsius mandato alta & intelligibili voce legi cuius tenor est huiusmodi. Lo Ex.im Senyor Comte de Scomberg Duch de Alui, Par y Mariscal de França y de tots los consells de aquella, caualler del Sanct Sperit, Capita llocht[inent]. de una esquadra de dos cents homens armats, Coronell general dels Suissos que estan à sou de sa mag.t pagats, Gouernador y llochtinent general de sa mag.t en lo territori y bisbat de Mets, llocht[inent]. y Capita general en los Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya, constituit creat y ordenat per la mag.t de Luis catorsè per la gratia de Deu de França y Nauarra Rey xpianis-

sim Comte de Barcelona de Rossello y Cerdanya ab son real priuilegi de sa real ma firmat ab son real segell pendent segellat y per son secretari Tellier en presentia de la Serenissima Reyna regenta mare de sa mag.[t] referendat, Dat. en la ciutat de Paris a nou del mes de maig del corrent any de la natiuitat del Senyor mil sis cents quoranta vuyt Jura a nostre Senyor Deu y a la sancta Creu y als sagrats quatre sancts euangelis per ses mans corporalment tocats tenir e, inuiolablement obseruar y fer obseruar a les Iglesies, Prelats, Religiosas y ecclesiasticas personas, Duchs, Marquesos, Comtes, Vescomtes, richs homens, barons, nobles, cauallers homens de paratge y a les ciutats, vilas, y llochs dels dits Principat y Comtats Ciutadans Burgesos y habitadors de aquells los usatges de Barcelona, constitutions de Cathalunya capitols y actes de cort llibertats priuilegis usos y costums segons millor y mes plenament ne han usat y poden usar y seruara y fara seruar los pactes entre la mag.[t] del Rey nostre Senyor Luis tretse de gloriosa memoria pare de sa mag.[t] que Deu guarde y la Prouincia conuinguts y concordats Dats en Perona regne de França als denou de Setembre mil sis cents quoranta hu, & lecta per me dictum Ludouicum Collell supradicta scedula iuramenti illico Franciscus Josephus Fontana notarius publicus Barcinonæ & syndicus dictæ ciuit[atis]. cœpit legere quandam papiri scedulam tenoris sequentis. COM per generals constitutions de Cathalunya y assenyaladament per la constitutio del Serenissim Rey èn Jaume segon que comensa «nostres succehedors» segona en orde en lo titol de Jurament de fidelitat y altres aplicables y per lo real priuilegi del Senyor Rey en Pere ters Dat. en Barcelona â catorse de las chalendas de noembre mil tres cents trenta nou, y altres reals priuilegis a la ciutat de Barcelona concedits los serenissims Reys de Arago y Comptes de Barcelona ans que hagen prestat per sa propria persona lo solit iurament de seruar y guardar los usatges y constitutions actes de cort priuilegis usos y costums del Principat de Cath[aluny].[a] no pugan ni hagen acostumat de administrar iustitia per sí ni per sos llocht[ine].[nts] generals, Y sa maj.[t] xpianissima ab ses reals cartes hage promes a la dita ciutat de Barcelona de venir personalment en ella a prestar dit iurament del que no ha pogut fins vuy fer merce a la dita ciutat de Barcelona per no hauerli donat lloch les continuas ocupations y sa menor edat; ab tot considerant la dita ciutat de Barcelona

com es just ab particular atentio lo mayor seruey de sa mag.t xpianissima que Deu guarde y lo benefici publich del present Principat essent estat V. Ex.ia admes per son llochtinent y capita general en lo present Principat de Cathalunya y abans que sa mag.t xpianissima que Deu guarde prestas lo dit son iurament personal en la dita ciutat de Barcelona y sia estat iurat com a tal: Lo syndich Perço de la dita ciutat de Barcelona pera que dits actes de admissio de llochtinent y capita general y jurament prestat abans del dit iurament personal de sa Maj.t no puga per dita raho ni altrament causar preiudici a les dites generals constitutions de Cathalunya, als priuilegis ni prerogatiuas de la ciutat de Barcelona, als pactes y conuentions ab sa mag.t concordats ab lo degut acato y reuerentia Protesta que dits actes en ningun temps li pugan causar preiudici ni esser trets en consequentia; Perque en tal cas no consent en ells ans be confiant que sa maj.t sera seruit complir ab sa real promesa y per obseruança de ditas constitutions pactes y priuilegis prestará dit jurament personalment en la dita ciutat de Barcelona donantli lloch ses ocupations y edat y quant mes prest li será possible suplica lo dit Syndich que la present protestatio sie manada continuar al peu del acte del dit iurament y ne sie feta carta publica E axi be com la uniuersal iustitia en lo Principat de Cath[aluny].a sempre sie estada regida y administrada per los Serenissims Reys de Arago en propria persona o, per llur primogenit Gouernador general, y en llur absentia per lo portant veus de general gouernador E en asso los dits Senyors ultra del deute de superioritat se son obligats ab forma dispositiua de constitutions e, capitols de cort e, com la Xpianissima y Real mag.t del rey nostre senyor benauenturadament regnant per absentia de la sua Real persona hage (com dit es) nomenat per llochtinent seu general la magestat sua representant en lo dit Principat de Cathalunya y comptats de Rossello y Cerdanya a la persona de V. Ex.ia ab poder de conuocar y celebrar corts en los dits Principat y Comtats y fer processos de regalia en virtut dels usatges auctoritate & rogatu simili modo y altres ab poder de fer conuocations, los quals actes de conuocations de corts y fer processos de regalia son de tanta preheminentia e, affixos a la mag.t real que son de suprema regalia e, tantsolament atorgats a la persona del s.r Rey e no son â altra persona comunicables segons está disposat per constitutions generals actes de corts

pactes conuinguts ab sa mag.[t] priuilegis usatges, usos, praticas y obseruansas de aquells los quals (obstant reuerentia permesa) tal poder no pot esser á altra persona atribuit mayorment esser contra lo pactat en lo capitol noue dels pactes iurats ab lo present Principat. E mes la llochtinentia es vista derogar e, esser preiudicial als priuilegis y llibertats de la ciutat de Barcelona usos, consuetuts, e practicas de aquella en virtut y per forsa dels quals los Prohomens de dita Ciutat han a iudicar com á costum es en las causas criminals sino en cars que lo Senyor Rey o, son primogenit Gouernador en llur propria persona son presents en la dita ciutat e per altra persona en lo dit criminal nos pot iudicar en Barcelona e de la persona de la sua real mag.[t] la dita ciutat per zel de amor ab summa afficio está continuament desitjosa hauent per cert aquella succehir en tot ab repos tranquillitat benefici utilitat y consolatio dels poblats en aquella. E jatsia la dita ciutat tinga en singular reputatio la persona de V. Ex.[ia] considerant esser aquella dotada de molta virtut, empero per saluetat de sos priuilegis y llibertats de les constitutions pactes, usatges, usos, practicas y obseruanças de aquellas lo syndich de dita ciutat parlant ab la reuerentia ques pertany Protesta que per la dita llochtenentia y poder de aquella a V. Ex.[ia] per la prefata real mag.[t] atorgat no puga esser fet o, engendrat ara o, en sdeuenidor algun preiudici, lezio o, derogatio tacitament o, expressa o, en altra qualseuol forma o, manera als predits usatges, constitutions, pactes capitols de cort priuilegis de Bar[celon].[a] llibertats y obseruanças usos costums y altres qualseuols drets ans aquells en tot cas romangan saluos, e illesos e, en sa força y validitat e, ab tota plenitut e, integritat sens preiudici lezio y derogatio dels quals la dita ciutat de Bar[celon].[a] y son syndich accepta lo jurament per V. Ex.[ia] com *h*a llochtinent prestat en tant quant sia vist no derogar ni preiudicar a les dites constitutions pactes usatges e, priuilegis usos, praticas, y costums de aquells y en tot quant sia vist derogar o, preiudicar â aquells noy consent ans be dit syndich expressament hi dissent perque en sdeuenidor no puga esser tret en consequentia Volent dit syndich que la present scriptura sie continuada a la fi de la prestatio del dit iurament e, ne sie feta carta publica per vos notari. Et incontinenti Augustinus Dalmau ciuis honoratus Barcinonæ Syndicus generalis Cathaloniæ cœpit legere quandam papiri scedulam tenoris sequentis. Los Deputats del General de Catha-

lunya y Comptats de Rossello y Cerdanya als vint^{s} y sinch de Maig del corrent any mil sis cents quoranta vuyt han rebuda una carta de sa Mag.^{t} (que Deu guarde) dada en Paris a deu del mateix ab la qual han entes que sa Mag.^{t} es estat seruit nomenar a V. Ex.^{ia} per son Loct[inen].^{t} y capita general en aquestos Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya enuiant per dit effecte son real priuilegi. Y iatsie que per dispositio de las generals constitutions de Cathalunya, y assenyaladament per la constitutio del serenissim rey en Jaume segon que comensa, «Nostres successors» segona en orde del titol de iurament de fidelitat y altres aplicables y per differents priuilegis reals y en particular per lo concedit a la ciutat de Barcelona per lo Serenissim Rey en Pere ters Dat. en Barcelona als catorse de las Kalendas de noembre del any mil tres cents trenta nou sa Mag.^{t} (que Deu guarde) tinga obligatio en lo principi de son gouern jurar personalment en la ciutat de Barcelona la obseruança de las generals constitutions capitols, y actes de cort libertats priuilegis usos y costums y antes de la prestatio del dit iurament personalment fet se hauria de abstenir de la creatio y nominatio de Loct[inen].^{t} general de dits Principat y Comptats, Empero considerant la menor edat de sa maj.^{t} y que per las moltas ocupations de sos regnes no pot venir personalment a prestar son iurament en la present ciutat, Confiats de la seguretat y promesa que sas maj.^{ts} han feta ab sas reals cartas de datas dels quinse de maig mil sis cents quoranta tres de que en tenir ocasio y comoditat honrara personalment dits Principat y Comptats y prestará son iurament Perço los dits Deputats del dit General de Cath[aluny].^{a} y sos Comptats eo per ells lo syndich del general en nom de tota la Prouincia acceptan lo jurament per V. Ex.^{ia} prestat de Locht[ine].^{nt} y capita general en lo present Principat y Comptats y ab lo honor ques pertany y per saluetat dels usatges, constitutions, priuilegis, capitols y actes de cort y en particular del cap. 9. dels pactes iurats ab sa Mag.^{t} sens empero derogatio ni preiudici de aquells Protesta que per aquest acte no puga esser fet e, engendrat ara o, en sdeuenidor preiudici algu lezio o, derogatio tacita o, expressa ni altra qualseuol forma o, manera als demunt dits usatges constitutions capitols y actes de cort priuilegis libertats y obseruanças de aquells y altres qualseuols drets y molt en particular al dit capitol nou dels dits pactes ans

aquells o, aquelles en tot cas romangan saluos e, illesos en sa força y valor y sens preiudici lezio o, derogatio de aquells y que lo present acte en sdeuenidor no puga esser tret en consequentia hi hage de esser iudicat com si fet no fos volent que de tot lo sobredit ne sie per vos notari feta y lliurada carta publica. Quibus siquidem scedulis coram omnibus ibi stantibus per dictos syndicos respectiue inceptis legere & pro lectis habitis sua Ex.^{ia} mandauit & dicti Syndici requisiuerunt unum et plura fieri & confici consimilia instrumenta eaque dari et tradi dictis Syndicis & alijs cuya intersit per me dictum Ludouicum Collell regium mandati Scribam præsentibus Ad.^{m} Ill.^{i} & R.^{do} domno Laurentio de Barutell cancellario, Ill.^{i} & mag.^{co} Josepho Fontanella regente regiam Cancellariam, mag.^{co} Jacobo Bru regente regiam Thezaurariam & Ill.^{i} & R.^{do} Paulo del Rosso D.D. Decano & canonico dictæ ecclesiæ & alijs quamplurimis in multitudine copiosa, & incontinenti per Ad.^{m} R.^{dum} Michaellem Joannem Boldó canonicum dictæ sedis Viccarium generalem & officialem pro R.^{mo} domino Barchinonensi Episcopo fuit promulgata excomunicationis sententia in dictum Ex.^{mum} dominum Carolum de Schomberg Pro regem quam sua Ex.^{ia} acceptauit proxime dictis testibus præsentibus.

Sig✠num Ludouici Collell ciui honorati Bar[cinon].^{e} & S. X.^{mæ} & Regiæ mag.^{tis} mandati scribæ auctoritateque Regia notarij publici Bar[cinon].^{e} domiciliati qui præmissis aliena manu cum præcedentibus quator papiri foleis & parte presentis scriptis unacum prænominatis testibus rogatus & requisitus interfui & clausi.

Pro[visu].^{m}

APENDIX XXIV.

✠

Memorial fet de orde del[s] Molt Ill.[es] Senyors Consellers de la present Ciutat de Bar[celon].[a] en virtut de deliberatio per lo saui Consell de Cent feta a 11 del present Mes de Agost en orde a las Perrogatiues y preheminensias tenen dits s.[rs] Consellers com van a la Iglesia de la Seu de exir ha *rebrer lo s.[r] Rey personas reals Cardenal y Virrey en lo Portal de dita Iglesia y altres coses que per los molt Ill.[es] s.[rs] Capitulars se son volgudes interromprer.*

Primo se acostuma quant dits s.[rs] Consellers van a la seu per las festiuitats ordinaries y extra ordinaries *h*o altrament si en dita Iglesia arriba lo s.[r] Rey, Personas Reals Cardenal y Virrey exirlos a rebrer al Portal major de dita Iglesia acompanyantlos fins al Presbiteri de hont despres de acabat lo offici *h*o altre serimonia los tornen acompanyar en dit Portal sens que pugan assistir en dits acompanyaments Capitulars alguns ni altres persones com ningunes etiam que sien grandes no y tingan ni may hi hajen tingut lloch. com se veu clarament ab lo Memorial de Exemplars trets de diuersos Dietaris de molts anys *h*a esta part que a V. S.[a] se entrega juntament ab la present.

Item quant dits s.[rs] Consellers arriben en dita Seu en forma de Ciutat axi en Promenia com sens ella entren en dita Iglesia per lo Portal Major y passen per lo mitg del cor ahont (si acas lo offisi es comensat) se troban deuant lo feristol es en lo mitg de dit cor alguns senyors Canonges y Capellans reuestits ab Capas y Bordons los quals al passar dits senyors Consellers se obren possantse la meytat de cada part en ala, y los senyors Consellers y Verguers y scriua Rational passen per lo mitg a lo que de poch a esta part los s.[rs] Canonges contradiuen Per quant primerament no volgueren que lo scriua Rational passas per dit Mitg sino per un costat y despres volen contradir a que passen los Verguers sino tant solament los dos que aporten masas.

Item com los senyors Consellers no puguen exir en forma de Ciutat que no sien tots sis *h*o per lo menos quatre y moltes vegades ab Acistentia de Promehens (sic) y sia difficultos ajustarse ab breuedad per lo qual es causa que troben quant van en dita Seu los officis comensats per no esperar que sas senyorias arriben y no sie posat en raho que pagant la Ciutat la Caritat de dits offisis no sien esperats los senyors Consellers que Perço a tots los officis y altres suffragis se faran en dita seu a gastos de la Ciutat hajen de sperar dits senyors Canonges que dits s.rs Consellers sien en dita Iglesia *h*o alomenos no comensen dits officis que no hajen tocat deu horas o, sien auisats per dits s.rs Consellers que no poden anar.

Item quant dits officis se celebren acostuman al Principi de pujar en lo Presbiteri quatre ,o, sis s.rs Canonges reuestits ab capas y sos bordons del cor pera fer la ceremonia ordinaria agenollantse al peu del Altar major y dits s.rs Consellers quant dits s.rs Canonges arriben se acostumen de alsar yls saluden y a la que se agenollan los s.rs Canonges dits s.rs Consellers se asenten ys cobren y a la que dits s.rs Canonges se alsan dits s.rs Consellers se tornen a alsar yls tornen a saludar. Es pretes per los s.rs Canonges que en dita occasio y altres tant quant dits s.rs Canonges estan en lo Presbiteri los Senyors Consellers han de estar drets y descuberts sens assentarse ni cubrirse Que Perço en dit fet se estiga en la obseruança Antiga mensionada en lo present Capitol y dalt mensionada.

Item Per quant poria esser que en lo esdeuenidor se sussitassen algunas differencias nouas entre dits s.rs Consellers y Canonges que Perço de tot lo que los s.rs Consellers y Canonges acostuman de fer en orde a las Ceremonias sia posat o, fet un Memorial ,o, Concordia en la qual se haja de estar inviolablament.

APÈNDIX XXV.

RELACIO VERDADERA DE LA BATALLA FAMOSA, SOBRE

la plassa de Lens en Flandes, donada, y guañada per sa Alteza del Princep de Condè, ab la armada Fra[n]cesa, contra la armada Española, regida per lo Archiduc Leopoldo, y Comte de Fuentsaldaña.

Aont los enemichs han perdut, morts, tres mil homens, presos mes de sinc mil, y entre altres cosas perduts trenta vuyt canons, ab totas las municions, y totas las banderas, y estandarts.

Impresa primer en Paris a 26. de Agost, Any 1648. Y ara en Barcelona.

ALS tretze del mes de Agost, lo Comte de Fuentsaldaña se juntá ab lo Archiduc Leopoldo, ab las tropas que estauan en Furnes: marcharen los enemichs dret a Eterre, pera atacarla, lo Archiduc, y Bech, per esta part del Lys, y Fuentsaldaña per aquella. De lo qual lo Princep de Condè auisat, si be estaua en los aproches de Bethume, per obseruar la marcha dels enemichs: marchà lo mateix dia ab tot lo gros del exercit, pera opposarse als designes del contrari, pero se auançá tant pera regoneixerlos, que desijant, y aueut procurat lo enemich ocupar lo puesto de la Gorgue, lo qual feya impossible la plassa de ser socorreguda per aquella part, se anticipà lo Princep, y se posa en batalla deuant de ell, y enuia lo Mariscal de Grammont pera guañar lo puesto de Meruille, que los enemichs volian ocupar, pera impedirnos lo pas de Lys, y per conseguent de lleuarnos tota la esperansa de socorrer la plassa. Lo señor de Villequier marcha ab ells, y lo primer batallo de las guardas, las guardas dels Suyssos, y los regiments de caua-

lleria de Peaujeu, Chappe, y Loudray: lo que feu lo dit Mariscal, fou posar las guardas, fins a una vila ques diu Nicubruquin, a mitg cami de Meruille, en dret de Eterre. Entretant lo Princep de Condè se posà deuant del Barò de Bech, y feu seguir los canons, y pressas de campaña, ab los viures, y bagatge que restaua, que lo gros auia enuiat a Fransa. Y apres de auer passat lo exercit, tingue designe de anar a socorrer la plassa; pero encara no eran passadas la meitat de las tropas, quant vingue noua del rendiment de la plassa, lo quel obliga a pendrer la via de Meuille, per veurer per ont pendria lo enemich.

Al sendema totas las tropas dels enemichs se vingueren a alojar a la Gourgue, y al Estrany, que son dos vilas sobre lo riu de Bethume, aont posant los ponts feren passar las tropas, gouernadas per lo Comte de Bucoy y sabent asso lo Princep de Condè, feu passar lo Lys, a las tropas del Mariscal de Gramont, las quals se auansaren, per cullir al enemich de la altre part, y enuiaren lo senyor de Chastillon, Lloctinent General de la armada, ab algunas tropas de la vanguardia, pera entretenir al enemich, entretant que ells arribauan ab lo resto: lo que executá ab tanta fortaleza, que los enemichs, no sols se retiraren, sino que foran confusament desbaratats, en particular auent nafrat al Coronel Beauisè, ab molts altres Officials, lo Marques de Persano de una mosquetada al bras, y alguns soldats de las guardas que auian fet marauelles, com tambe lo regiment de carrabinas de Arnaud, regits per lo señor de Villette, quey perdè 225. Officials. Pero despres que lo enemich fou aquietat, lo Princep de Condè no cuidà sino de pendrer un puesto de ont pogues traurer los viures de Bethume, y facilitar lo juntarse ab lo Lloctinent General de Erlato, lo qual arribà prest à Arràs; y com no pugues restarse, ni en una part, ni altre, sen anà a Meruille, per la altra part nos podia deixar lo puesto, ni abandonarlo sense manifest perill, en cas que lo[s] enemich[s] fessen mostra de voler passar lo Lys: Despres lo tornaren a passar, y marchan à Ipre, aont per lo costat del mar se resolgueren de separarse, y de deixar lo señor de Vallequier de la altre part del Lys a Meruille, ab lo Mariscal de Grammont, entre Bethune, y lo enemich, a un quart de llegua de ell, ab tal modo marchant, que los enemichs nols puguessen atacar ab totas las tropas, la una part al exercit, sens que fos socorregut de la altre. Dintre de aquest temps arribà lo señor de Baubecurt, fins a Souche, per facilitar jun-

tarse ab lo Tinent Herlao lo Princep, los quals arribaren a Bethume a 16. al mati, ahont lo Princep de Conde estant deuant de estas tropas, tingue noua que lo enemich acampaua per lo Pais.

La incertitut de la marcha del enemich obligà al Princep à enuiar al Senyor de Villequier de fer regoneixer si passauan lo Lis, y al Mariscal de Gramot (sic) enuià opposarse per la part ahont passarian dit Riu, ò marxar per la part, y costat per hont ells marxarian, y dit Mariscal prengué la caualleria de Erlach, y Vaubercurt, y sen ana a allotjar a la Bassee.

En entrant per aquellas planuras, veu tirar moltes canmades (sic) a la Bassee, y lo exercit enemich, que marxaua a la llarga del gran cami de Eterre dret a la Bassee: pero que no enuiaua tropas a la altra part de Neufosse per enuestir la Plassa; lo que li feu fer judici, que ells no volian sitiar, a mes de que rebe un billet del Senyor Duch de Plesis Beliere, Gouernador de la dita Plassa, en que li donaua auis, que lo enemich marxaua al pont Adon, y que hi auia agut noua dins del dit exercit, que ells sen tornauan en Fransa, y que si era axi, enuias orde al Senyor Vidame de Amiens, que era a Arras, que anas a la frontera de Guisa, y de Rocroy ab los regiments de Nauarra, Bambne, y Monsechar, ab lo de Grand Pre, y que fes anar al Senyor de Veubecurt per la part de la mar ab los de Anguien, Noir, Mousier, lo del Rey, y de Gamache, la companyia de gent de armes de Geocia, y la del Princep Robert per juntarse ab monsiur de Raujau, y atacar lo allotjament dels enemichs.

Ell se resolgue de anar a fer una represa al pas de Eterre, tan per impedir un pas important del Riu Lys, quant per no dexar als enemichs la ventatja, perque nos gloriassen que al mitg de tantas armas auian pres una Plassa tal.

Tots los ordes sobredits se executaren a 17. y lo Princep de Condè se posá ab lo Mariscal de Grammont, despres de Guergne, fins al gran cami de Eterre, y de aqui fins a la Lys del costat de Armantieres pera impedir lo socorro, y lo Senyor de Villequier a la altra part de la Lys se allotja dins lo Burgo de Armantieres, y de Bailleull y esta nit posà los canons a punt de Bateria; de manera que en la mateixa nit, ya la[s] canonades feren una gran brecha, y los sitiats temeren lo assalt, a las nou horas de la matinada, y lo tingueren, ahont foren pressos dos cents homens, y tres Capitans, lo Senyor de Guerchi voluntari, fou mort y lo Senyor de Bas ferit.

Al mateix instant lo Senyor Duplesis Beliere enuià a dir quels enemichs passauan lo pont Auantins, que guanyauan la plana, y feyan designes de atacar a Lens, ahont se resolgue de no perdrer un punt de temps, sino marxar dret a ells.

Las tropas que estauan deçà Lys arribaran lo dia antes enues la nit a la Bassee, y passaren a Neufots, com feren axi mateix la mateixa nit, los Senyors de Villaquier, y Erlach.

Entrant lo Princep de Condè, anà a regonexer lo enemich que aparegue ab quaranta esquadrons de caualleria alrededor de Lens, y prengue la plassa sens tirarhi un sol cop de canò, lo que no obstá pera impedir a dit Princep, sa primera resolucio, ço es de forçarlos a combatre en algun lloch acomodat alegrantse, perque lo enemich estigues dins la plana, perque judicaua que seria dificil, que nos donàs combat general per força, quant mes que aparexia ells nols desitjauan.

A la tarde se feu lo orde de batalla lo mes breument se pogues, y encomaná tres cosas a las tropas, la primera que no marxassen, sino es prop la caualleria de la infanteria, tenint bon compte als interuallos, y distancias de una, y altre, la segona, que no donassen la carga que los enemichs primer no la donassen, y la tercera que fos ab orde lo donar la carga. La disposicio del exercit, fou desta manera.

Lo princep de Condè prengue la ala dreta de la caualleria, que consistia ab nou esquadrons, ço es las suas guardas, dos de sa Alteza Real, un del gran Mestre, un de sant Simon, un de Bussis, un de Strei, un de Harcourt, lo Vell, y un de Beajeu, portaua prop de si al Senyor de Villequier lloctinent general, los Senyors de Noirmonster, y de la Moussaye Mariscals de Camp, y lo Marques de Fors, Sargento de batallas, y lo Senyor de Beaujeu regint la caualleria desta part.

A la ala de la part esquerra regida per lo Mariscal de Grammont era de igual numero de esquadrons, lo de las carrabinas, las guardas de dit Mariscal, las de Ferte, dos de Massarin, dos de Grammont, dos de la Ferte Seneterre Lloctinent General, lo Marques de sant Maigrin Mariscal de Camp, y lo Senyor de Leinville Mariscal de batalla, y lo Compte de Lislabonne portant la caualleria de esta part.

La primera vanda de infanteria entre las dos alas era composta de deu batallons de las guardas que tenian lo millor de las guardas Suissas, y Escosesas, y dos regiments de Picardia, y de

sa Alteza Real junts lo de Persan, y Arlach Alemañ, los canons marxauan a la testa de la infanteria, regits per lo Comte de Cosse, tenint per sos Lloctinents los Senyors de Guette, y de Haye.

Sis esquadrons de junt (sic) de armes, un de las companyias del Rey, un dels de la Reyna, un dels del Princep de Condè, un del Duch de Longauila, un dels del Princep de Conti, y los sis dels caualls lleugers de sa Alteza Real, y del Duch de Anguien amparant la infanteria. Los primers regiments de infanteria eran gouernats per lo Compte de Castellon, Lloctinent general, tenint prop de si los Senyors de Villemesse, y de Beauregart sargentos de batalla.

Los segons regiments de caualleria regits per lo senyor Arnaud Mariscal de Camp, compost de vuit esquadrons Chapes, dos Loudray, un Sabrich, un Vidame, y Villetre, los segons de la ala esquerra regit[s] per lo Senyor Duc Plessis Belliere Mariscal de Camp, compo[s]ts de set esquadrons Rocalaura, Gesure, Lislebonne, Noirlieu, dos Meille, y Chemeraud.

Los segons de infanteria de dita ala de sinc batallons, la Reyna de trescents homens, de Erlach, Iniacin, Italia, Condè, y Contis.

Lo gros de lo demes era compost de sinc esquadrons, que feyan los regiments de Erlach, Syrot, Ruuines, regit per lo mateix señor de Erlach, Lloctinent General, tenint ab sí lo Marques de Razill Mariscal de Camp.

Marcharen ab lo orde dit fins als 19. pensant trobar al enemich en lo puesto que lo dia antes estaua, auent fet mostra de quaranta esquadrons, pero no caminaren molt enlla, quant se demostrá lo enemich en batalla, de aquesta manera. La ala dreta composta de las tropas de España, desota de Lens, que auian pres la nit passada, tenint deuant ells un gran numero de faixines, y camins romputs, y la infanteria dins de petits redutos, que son naturals trincheras: la ala esquerra composta de la caualleria Loreneya.

Presentarense los exercits, y auent regonegut lo Princep de Condè, trobà era impossible atacar lo enemich, per lo puesto superior en que estaua; pero posas deuant de ells, y aquest dia se passà ab algunas lleugeras escaramusas, y bon numero de cops de cano, de una part, y altre.

Y com la armada del Rey no estigues acomodada, ni

de lloch, ni de farratjes, lo dit Princep se resolgue de pendrer son puesto, en un lloch ques nomena Neus, a dos lleguas de hont se era antes acampat, a fi de poder tirar sos viures, y de sobrepujar als enemichs en algun lloch superior, si pogues, pero ells no marcharen fins que era gran dia.

Lo cos de la reserua marchà a la vanguarda, y apres los segons regiments, ab la mateixa distancia que antes; pero enuent que lo enemich marchaua pera retirarse, la caualleria de Lorena aixi de son puesto, y vingue a atacar la ala de la caualleria del Princep de Condé, ques retira per la tardansa de la gent de armas, distant, y entretant ell, ab lo Comte de Castillon, feren front al enemich, ab lo regiment de sa Alteza Real, ahont estauan los Señors de Villaquier, y Noimeuter. Pero lo fort dels enemichs obligà al abordar dit regiment, y retirarse, ab perdua del Señor de Brancas mestre de Camp que fou pres. Apres vingueren las gent[s] de armes y feren senyal de romprer lo abort ab la carga; y lo Princep de Condè auent fet tornar sa caualleria pera sustentarlos, los ague de donar lloc pera retirarse, perque lo enemich girà tot lo colp del batallo contra la gent de armes, tant que se agueren de retirar: Y volent lo Princep portar sa caualleria a la carga, se trobà casi sol, perque la mayor part se era retirada ab gran confussiò, fins al segon batallò, fins la infanteria. Fou nafrat, y pres a la testa de la compañia dels caualls lleugers, lo señor de Guitaut.

Vent los enemichs aquest auentatje, consebirenne de mayor y enuiaren *h*a dir al Archiduch, que si volia marchar ab la resta del exercit, que forsaria a la nostra a marchar pera allà hont volguessen: lo qual obligá al Archiduch de aixir ab sas tropas, y ocupar lo mateix puesto en que auian acampat los nostres la nit antes.

Entre aquesta gran confusio, lo Princep de Condè ab una diligencia, y discurs increible tornà a posar sas tropas en forma de batalla, y feu remudar los segons regiments al puesto dels primers, com a mes fre[s]chs, y menos traballats, y lo Mariscal de Gramont vingue ab algunas personas a veures ab lo Princep de Condè, y alli se resolgue de ques donàs la batalla.

La ala dreta del enemich, a la qual lo Princep se era opposat, auia pres son puesto, y la infanteria estaua dintre lo millor de dita caualleria, regidas per lo Princep de Ligne, y Comte de Buchoi, en la ala dreta de la caualleria, y lo Princep de Salme, y

lo Comte de Ligneuila a la ala esquerra: Bech regia la infanteria, y lo Archiduch, ab lo Comte de Fuentsaldaña la resta de las tropas de retinguda.

A las vuyt horas del mati marcharen los dos exercits, un contra altre, y los canons comensaren a tirar de una, y altre part, pero millor se jugà de nostre costat, per la diligencia del Comte de Cosse, y de la Hayes, no obstant que ells tenian 38. pessas, y los nostres deuuit, y la nostra marcha auant, y la del enemich ague de formarse.

En sent los exercits a sexanta passos lo un del altre, los Lorenyos comensaren a marchar pera venir a la carga, y lo Princep de Condè auent fet alto pera reposar un poc sas tropas, marchà a ells poch a poch, las dos alas se aprocharen sens tirar fins a quatre passos: feren los enemichs sos primers descargues, pero foren romputs per los regiments de Villeste, a la testa del qual estaua lo Princep de Condè, Rauanel, y Chapes, y rompperen los altres, restants los nostres fins als segons batallons del enemich. Lo señor de Villaquier, y Monsaye foren fets presoners, apres de auer fet marauellas.

Lo Princep de Condè ab lo senyor Arnaud portà las tropas del segon batallo al combat portaualas lo Marques de Noirmouter. Durà lo combat prou llarch temps, y los enemichs se enpenyaren molt, y sen entraren dins nostres tropas, fins que lo Lloctinent de Erlach arribà ab son gros de reserua, y lo dels enemichs tambe, ahont se començá un combat mes fort, qui fos estat.

Pero las nostras tropas o feren tant be que los enemichs tornaren atras, y començaren a fugir. Lo Princep de Condè los feu seguir per quatre o sinch regiments, y ell prengue la retraguardia del enemich, picantla entretant, que de la part del Mariscal Grammont en que se començà lo combat de la part, y la dreta; marxà dit Ma[ri]scal poch apoch, enues lo enemich quel aguardauan a peu ferm, manant los Oficials als soldats no fossen los primers en dar la carga, y que sufrissen un poch lo furor que la caualleria de Espanya sol portar.

Los enemichs estauan sobre un petit reducto exortats tambe de que tirassen los darrers; pero en si ells feren primers sas descargues apres de lo qual lo mariscal de Grammont entra dins sas tropas, y las rompé a la testa del regiment de Mazarin acompanyat del Senyor de sant Maigrin, y del Comte de Islebone, los

esquadrons de sas guardes, y de las carrabinas romperen tot lo que sels opposa com o feu lo regiment de Grammont a la testa del qual estaua lo Senyor de Leinville.

Lo senyor de Ferte Senetere, Lloctinent General rompe a la testa del esquadro de Beins una esquadra de enemichs. Los segons regiments del enemich venian a sustentar, y ajudar als primers; pero no pugueren rompre los nostres a la testa dels quals estaua lo de Grammont ques sustenta llarch temps pera dar lloch a que se reforçàs lo senyor Duch de Plessis Beliere, de un desorde de sas tropas, lo qual ab lo senyor Magrin, y Leinville feren tot lo que humanament se podia fer.

Entretant que lo senyor de Castellon conduhia nostras tropas al combat contra la infanteria enemiga los dos batallons de las guardas atacaren un regiment de Españols, y dos de Alemany, y apres de una furiosa descarga los romperen a cop de picas, passant desfeu lo batallo que atacà, Picardia, Monsiur Elach, Alemañ y los Escosesos feren lo mateix; pero la caualleria enemiga sobreuingue al socorro dels batallons romputs ab tant furor que romperen las guardes Suissas, sino que lo Comte de Castelio carregâ, y desfeu dita caualleria.

Altres esquadrons enemichs marxaren fins als segons batallons ahont eren Condè, y Conti pero foren a cop de mosquets, y piques rebatuts. Entretant Picardia, y Erlach, y los Escosesos feren marxar la sua infanteria: los regiments de la Reyna, y sa Alteza feren lo mateix, y lo Compte de Castello ab la gent de armes, y las guardes acudiren a desfer la caualleria, que venia al atach, quant lo de Conde, y de Grammont prengueren per las espallas de la infanteria enemiga, y tots los que alli se trobaren foren degollats o presos.

Lo Lloctinent General de Erlach, los Senyors de la Ferte S. Maigrin los portaren fins al entorn de Lens, y lo Princep de Condè los segui fins a Douay, y enuesti ell mateix la Plassa de Lens, ahont estaua pres lo senyor de Villaquier, que feu la capitulacio de 600. homens que eran dins, ys rendiren a discrecio los Marquesòs de sant Maigrin, y de Noirmourter ne prengueren mes de 300. que se eran saluats dins Inerais.

Aquesta batalla, y victoria fou tant gran que ya molt pochs exemplars della, los enemichs perderen 38. pesses de cano, las municions, y ponts de barcas, la major part de son bagatge 120. banderas, mes de sinch cents Officials del numero dels quals

es lo General Bech que es mort despres dins de Arras, lo Princep de Ligne General de la caualleria, lo Compte de sant Amor, que era estat General contra lo Holandès, y General de la Artilleria, tres mil morts deuant la Plassa, sinch mil presos, sens un increible numero de nafrats, la llista dels quals, com tambe del exercit de nostron Rey morts, nafrats, ò presos dira altra relacio.

La modestia del Princep de Condè no permet que lo cas se exagire, si be lo mateix cas diu prou lo que es, puix a forçat al enemich a pendre lo partit que han pogut, no bastant totas las traças, y desuantatges pera no interpendrer una plassa tal.

Lo lector no se enfada de tan llarga narracio, puix ella conte lo detall de la mes gran, y cumplida victoria que las armas del Rey ajan may reportat, y de qui se promet que se à de esperar que ella donara lo repos a tota la Christiandat per lo medi de una pau ferma, y constant que los enemichs de aquest estat no podran destorbarla de llarch temps, ni alterarla ajudant Deu a la armada Francesa, puix se veu la desuantatge sent lo nostre exercit compost de catorze mil homens, y lo del enemich de diuuyt mil.

Ab llicencia, en Barcelona en casa la viuda Mathevad
any 1648.

APÈNDIX XXVI.

Die xxiij Mensis Januarij
MDCxxxxviiij.°

Conuocat y congregat lo saui Consell de Cent Jurats ett.ª en lo qual lo s.r Conseller en Cap digue y referi en dit Consell com fora del Consell era lo Ill.m s.r de Marca Archabisbe de Cosserans lo qual demana llicentia al present Consell de entrar en ell pera representar y donar notitia de part de sa Mag.t algunes coses succehides en la cort de Paris lo qual despres de obtenir llicentia de dit Consell entra en ell y se asenta al costat del s.r Conseller en cap a la ma dreta y apres se alsa y digue y referi de Paraula en virtut de la Carta de Crehensa de sa Consell de Cent.

Mag.[t] tot lo que hauia succehit en la cort de sa Mag.[t] ara poch ha en raho de alguns mouiments lo Parlament de Paris com mes llargament consta ab una lletra de sa Mag.[t] y del secretari Le Tellier llegides al present Consell del thenor seguent: «De Part del Rey. Charissims y ben amats: hauent estats obligats ab gran disgust de exir de nostra bona Vila de Paris y venir a aquest lloch y en lo mateix temps suspendre y entredir nostra Cort del Parlament qui es en la dita Vila y de transferirme la Junta a nostra Vila de Montargis, per euitar los effectes de la mala conduita y dels pernisiosos designes de alguns particulars de nostra dita Cort los quals abusant de la auctoritat, que los Reys nostres predecessors han donat a la dita Cort y la qual han sempre reduhida y restreta a lo tocant a la Justitia dins cert destricte, han volgut per una desmesurada ambitio, y per interessos particulars posar la ma als negosis del estat y son passats a tal exses que hagueren posat lo tal estat en confusio y perill sino haguessem resolt com hauem fet, per lo auis de la Reyna Regenta nostra honrradissim[a] senyora y Mare, de remediarhi, y hauent carregat lo s.[r] de Marca de ferne vos ne relatio particularment en nostre nom vos direm solament que la causa mes apretada que nos ha fet venir a esta extremitat contra lo dit Parlament es estada que desp[r]es vuyt mesos que ells han comensat de juntarse sobre los negosis publichs y han represas las Juntas de quant en quant, los diners ordinaris y extra ordinaris de nostres coffres han casi del tot faltat de manera que Nos erem no sols imposibilitats de continuar los progressos ab que Deu es estat seruit affauorir nostras Armas; Pero encara de poder conseruar nostras conquistas y nostres propris estats, si nos noy prouehiam promptament y en la saho en la qual es forsos treballar al restabliment de las tropas o, restar exposat a las entrepresas dels Enemichs En que la major pena y lo mes sensible despler que nos suffriam, era veurer que estauam priuats dels medis, pera pagar nostres tropas en Cathalunya pera mantenirlashi y fer les viurer ab orde y que era forsos estar en aquexas parts y en las demes, en una flaca vergonyossa y inutil deffensa y ab tot axo, asso no es estat que despres de una llarga y excessiua pasientia que cada qual ha coneguda que Nos som vinguts a seruirnos dels medis que Deu ha posats en nostre poder, pera fernos obehir, no haueri cosa mes molesta per un Bon Prinsep, que de trobarse obligat, encaraque per lo be

Carta de Sa Mag.[t] Christianissim.

de son estat, a destruir los subdits. Y es cert que nos tenim un infinit disgust, de veurer que nostres Armes victoriosas en tantas occasions, contra los mes poderosos Enemichs de esta corona sien empleades a reduhir pochs de nostres subdits y offisials mal intensionats los quals se rencontran dins una Companya que nos hauem honrrada ab moltes demostraçions y effectes de nostra bona voluntat y com nostra resolutio en asso se exsecuta en un temps en lo qual las tropas no poden seruir en alguna part en la Campanya, es una conjunctura ben auentatjada y de la qual era forsos valerse pera poder continuar nostra assistentia a la Cathalunya ab lo mateix poder que per lo passat. Entre tant nos vos exortam de no dexar cosa que depenja de vosaltres a fi que en esta ocorrentia cada hu se continga en lo orde y lo que deu estimant que los de la dita Prouinsia continuaran en darnos demostracions de llur affiçio y fidelitat, comforme regonexem que fan tots los de las Prouinsias de estas parts. Asso es lo que vos diem per la present lletra y remententnos del demes al dit s.r de Marca Nos noy ajustarem res que per pregar Deu queus tinga Charissims y ben Amats en sa s.ta guarda. Scrita en s.t Germa en Laya a 9 de Janer 1649. firmat LOUIS y mes baix Le Tellier.»

«Mosieurs — Carta del Ex.m s.r Le Tellier.

Vosaltres sabreu ben particularment de Monsieur de Marca los motius que han obligat al Rey de exir de Paris de suspendre lo Parlament quey es y de tran[s]ferir la Junta de Montargis. Y jo ne acompanyo ab esta lletra lo que lo Rey vos ne scriu sobre est subjecte que es pera diruos que la resolutio de sas Magestats es estada exsecutada per lo auis de mon s.r lo Duch de Orleans y de mon s.r lo Prinsep que son serca de sas Mag.ts ab tots los Prinseps, Duchs, Pars y officials de la corona y que tots se emplean unanimament per contribuhir a ferli tornar la obedientia que li es deguda. Jo penso tambe que importa que vosaltres sapiau que encaraque la Partida del Rey haja exsitat algun rumor dins Paris ab tot asso lo cos de la Vila vingue ahir a est lloch a protestar de la fidelitat y obedientia a sas Mag.ts en lo mateix temps, la Cambre dels Comptes y la Corts des Aydes han fet lo semblable per sos deputats y lo Parlament de Roan ha enuiats alguns officials de sa Companya a donar semblables asseguranses; De manera que hom veu

de totas parts una entera dispositio *h*a concorrer al manteniment de la auctoritat Real y al be de Estat y com est negosi se passa en una saho que no pot re retardar los designes de Sas Mag.ts per la proxima Campanya ni donar lloch als Enemichs de exsecutarne que pugan perjudicar al estat, Vosaltres teniu tot subiecte de estarne en repos; Pero sobre tot Vosaltres haueu de tenir una entera confiansa en la afficio de sas Mag.ts per lo be y auentatje de la Prouinsia de Cathalunya y del vostre en particular, en que yo sercare sempre las occasions de testificaruos que yo so enterament Monsieurs Vostre humilissim y afficionadissim seruidor Le Tellier. A s.t Germa en Laye a 9 de Janer *1649.*» —Les quals Cartes llegides en dit Consell dits s.rs Consellers donaren aquelles per propositio peraque delibere lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los s.rs Consellers responguen a la Carta del Rey n.e s.r y a la del s.r Le Tellier llegides al present Consell significant a sa Mag.t lo viu sentiment te del desgust que considera aquesta sua fidelissima Ciutat haura rebut de la mutatio y accident contengut en sa Real Carta scrita a nou del corrent que es estat seruit scriurens y de la explicatio en orde a ella ha feta vuy al consell de Cent lo s.r de Marca que han dat tal sentiment a nostra innata fidelitat que desitjaria tota aquesta Ciutat y tots estos sos fidelissims Vassalls per acertar al major seruey de Sa Mag.t emplear tot quant ella te y dar ses vides y haziendas com les offereix ingenuament ab molta liberalitat donar y com peraque dits Mouiments tinguen lo assiento que sa Mag.t desija fara fer dita Ciutat les rogatiues secretes y deuocions conuenients; Peraque Deu n.e s.r guarde a sa Mag.t y tingue en tot prosperos successos y tambe respongan a la Carta del s.r Le Tellier y lo Plech enuien al Embaxador desta Ciutat pera que done de ses mans les Cartas a sa Mag.t y senyor Le Tellier enuiantli copia dellas per sa instructio y ordenantli que de Paraula represente al Rey y Reyna nostres senyors lo desconsuelo ne ha tingut esta Ciutat y lo quant esta attenta y desitjosa de acertar y emplearse tota sens perdonar a vidas y haziendas en dit major seruey y que tingan facultat los senyors Consellers de pagar la charitat dellas y les Cartas se despedescan per lo Correu que esta ja deliberat anas y que de aquesta deliberatio donen notitia los s.rs Consellers al s.r de Marca.

(Registre de *Deliberacions* de 1649, fols. 78.v a 81.)

APÈNDIX XXVII.

Die xxj Mensis Martij (1)

MDCxxxxviiij.º

Conuocat y congregat lo saui Consell de Cent . . . (2)

E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que en la ocasio present seruesca la present Ciutat al Rey n.e s.r per uia de Emprestich ab cent milia lliures que es fer lo major esfors li es possible y que aquellas per no poder fer altre cosa attes ses pocas forsas les ampre *h*a censal a raho sinch per cent y axi com entraran les gire lo Mag.ch Clauari als s.rs de Marchin de Marca y s.r Gouernador excepto les ultimes Vint milia lliures les quals sien empleades en pagar als Paysans *h*o Prouinsials lo que sels deu per lo qual effecte firme lo present Consell Syndicat al Mag.ch Clauari ab auctoritat y decret del Mag.ch Regent la Vegaria de Barcelona y forma acostumada y que de aquest seruey donen notitia los s.rs Consellers a sa Mag.t ab Carta ramesa per la Estafeta a m.º Joan Bap.ta Monfar y Sorts Embaxador desta Ciutat enuiant tambe al Rey n.e s.r Copia del Paper llegit al present Consell enuiat per los s.rs de Marchin de Marca y Gouernador scriuint a sa Magestat lo quant exausta se troba esta Ciutat en esta occasio que per acodir a est seruey essent tantas las cosas que pera sas prouisions ha forsosament de acudir ha fet quant li es estat possible y que de aquesta deliberatio donen los s.rs Consellers notitia a dits s.rs de Marchin, de Marca y Gouernador per un Ciuteda y un Militar del present Consell per sa s.a anomenadors.

Encontinent en exsecutio de dita deliberatio fonch per dits s.rs Consellers y Consell fet y fermat Syndicat al Mag.ch m.r Diego Cisteller Clauari de la present Ciutat pera m*e*nlleuar a Censal dites Cent Milia lliures ab auctoritat y decret del Mag.ch Regent la Vegaria de Barcelona y forma acostumada.

---

(1) Error del dietarista, car dit Consell se tingué a 21 de Febrer.

(2) Espay d'unes set ratlles en blanch.

Die xxij Mensis Martij (1)
MDCxxxxvIIIJ.°

Conuocat y congregat lo saui Concell de Cent . . . (2)
E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que en descarrech de las Cent Milia lliures deliberades lo die de ahir sien pagades al[s] s.[rs] de Marchin de Marca y Gouernador Vint Milia lliures de Compte de Perdua de monedas restant dita deliberatio en lo demes en sa forsa y valor, y que los s.[rs] Consellers despatxen un Correu a tota diligencia y si es possible dels que ya son estats a Paris ab dos despatx lo hu peral Rey n.[e] s.[r] scriuint a sa Mag.[t] la necessita[t] que del diner han representada al present Consell los s.[rs] de Marchin de Marca y Gouernador pera prouehir y pagar les tropes de sa Mag.[t] significant que no acudint a ella no seria possible de tenirlas y que la present Ciutat acodint com sempre al seruey de sa Magestat en quant li es estat possible en la ocasio corrent lo ha seruit en Cent milia lliures emprantles a Censal per trobarse en molt debil estat que es estat fer quant humanament li es estat possible y lo major esfors que ha pogut fer y que axi supplica a sa Mag.[t] postrada a sos Reals peus sie de son real seruey emp*e*rarnos com sempre y manar nos done lloch a que per ningun cas falte la guarnicio pera nostra deffensa com ho spera de sa real cl*a*mensia, Y laltre despaich vaje r*a*mes a m.° Joan Bap.[ta] Monfar y Sorts Embaxador de aquesta Ciutat peraque en orde dell obre los effectes que pugue en benefisi de aquesta Ciutat y Prouinsia y lo Correu partesca per lo die de dema y que no sen puga aportar altra carta alguna sino lo plech de la Ciutat.

APÈNDIX XXVIII.

(Concell de Cent del dia 14 de Juny de 1649.)

. . . .

E feta dita deliberatio se digue que fora de Consell y hauia una Embaxada peral present Consell de part del Consistori dels Molt Ill.[es] Senyors Deputats del General de Catt[haluny].[a] qui la reportauan lo Molt Ill.[e] s.[r] Don Fran.[co] Monpalau Abat de Banjo-

(1) Fou a 22 de Febrer.

(2) Altre espay en blanch, equivalent a unes vuyt ratlles.

les, Don Fran.[co] Sala y Joseph Ximenis y de Monrrodon Ciuteda los quals entraren en dit Consell, y assentats en son degut lloch explicaren llur Embaxada de paraula y dita y explicada aquella donaren y entregaren als s.[rs] Consellers dos papers ço es una Supplicatio y una propositio y deliberatio de la trenta sisena los quals se llegiren en dit Consell y son del tenor seguent (*).

✠

«Molt Ill.[re] S.[r]

Lo die de dissabte proxim passat, los Deputats del general de Cathalunya desijant la quietut y aliuio dels poblats de aquesta prouincia juntaren una trentasisena en la qual referiren lo estat della, y las quexas y desconsuelo que cada dia experimentauan en los sindichs que arribauen en son consistori, la qual Junta los aconsella que enuiassen un correu a tota diligencia a sa Mag.[t] (que Deu guarde) suplicantli per reparo de tot lo sobre dit que fos de son real seruey manar enuiarnos ab la prestesa que la necessitat demana un loct[inen].[t] y Capita general ab lo diner necessari pera assistir als soldats y pagar y esmenar als paysans lo quels deuen y los danys los han donat, y perque asso tingues mes auctoritat y cabuda ab sa Mag.[t] que demanassen conferencia als S.[rs] consellers y se suplicas a sa S.[ria] que tingues a be enuiar aquest correu y scriurer en la mateixa conformitat comforme en la dita resolucio ques entrega a V. S. es de veurer. Y com ayr hagen tinguda dits deputats esta conferencia ab los s.[rs] Consellers y sa s.[ria] los hagen respost no poden obrar cosa sens deliberacio de V. S. Perço suplican a V. S. dits deputats sie de son seruey ferlos merce de manar vage lo dit correu y se scrigue en dita conformitat esperantho axi de la attentio que en V. S. han experimentat sempre al mayor seruey de sa Mag.[t] y beneffici de la prouincia del que rebran molt particular merce.»

✠

Molt Ill.[re] S.[r]

Los Deputats y oydors de comptes del general de Cathalunya en tot lo temps del corrent trienni han tinguda y tenen la attentio Proposicio y resolutio de la trenta sisena tinguda a 12. de Juny *1649*.

(*) Se troban, respectivament, per inserta, en los folis 234 y 235 del llibre de *Deliberacions* de 1649, del qual se transcriu l'acort que constitueix lo present *Apèndix*.

deguda en acudir a la obligacio de lurs officis, y han procurat per los medis possibles en remediar los excessos y desordes han comesos y cometen los cabos y soldats axi de peu com de cauall qui estan allojats en la present Prouincia, fentse donar de menjar per los paysans y ciuada per los caualls composant aquells y maltractant los ab obras y paraulas, y per remediar dits excessos y desordes en diferents occasions han enuiat per moltas ciutats Vilas y lochs del present Principat y Comtats los assessors y officials de la casa pera rebrer informacio de tot lo dit, y vuy tenen enuiat assessor en las parts del Empurda pera rebrer informacions de semblants excessos y desordes, y denpres de hauerse rebudas las informacions han fetas las degudas instancias ab los Loctinents y Capitans generals qui governauen lo present Principat y Comtats peraque reuocassen los fets ab los quals se hauia contrafet a las generals constitucions del present Principat capitols y actes de cort, y axi mateix fos feta condigna satisfactio y esmena als paysans dels dany[s] als dits donats y que axi los cabos com tambe los soldats qui ab obres y paraules maltractauen y damnificauen als paysans fossen condignament castigats. y a be que ab las instancias fetas per dits Deputats los loctinents y capitans generals han fetas diuersas reuocacions per raho de las contrafactions fetas a las generals Constitucions, y han offert fer esmenar los danys als paysans, y axi mateix hagen offert castigar axi als cabos com tambe als soldats qui hauien comesos y perpetrats delictes contra dels paysans: Ab tot no obstant las reuocacions y offertas fetas se ha experimentat y se experimenta, no cessen los cabos y soldats en contrafer à ditas generals constitucions, ni cessen en damnificar als paysans per no dexar de cometrer delictes contra de aquells; y per veurer lo poch fruyt se experimenta de las referidas reuocacions y offertas, han procurat representar tot lo dit a sa Mag.t christianissima (qui Deu guarde) enuiantli copia auctentica y fe fahent de tots los processos fets de orde de dits Deputats en raho de dits excessos desordes y delictes donant molta part de aquells al d.r Joan Babtiste Monfar y Sorts embaxador peraque aquells liuras y donas, ab los quals restas sa Mag.t informada plenament de dits excessos com ja en altras occasions per differents persones se enuiaren altres processos consemblants; y tenint noticia per diuersas instancias de diuersos sindichs de diferents uniuersitats que de present en moltas vilas y lochs del camp de Tarragona continuen los cabos

y soldats en fer semblants delictes desordes y excessos contra dels poblats, han dits deputats tingudas diuersas conferencias ab los s.[rs] Consellers y fetas embaxadas als Srs de Marcà y Gouernador de Cat[haluny].[a] y despres de tot asso se han fet dos propris y scrit al Ex.[im] s.[r] de Marzin peraque procuras nos fessen semblants desordes, y no obstant ha offert remediar dits excessos, ab tot no cessen las quexas. Y com vuy estigan dits Deputats ab la afflictio se dexa conciderar tant per lo referit, com tambe per occasio que no obstant ab las Instructions del Embaxador expressament se demana solicite la prouisio de Virrey y diner per satisfer y pagar los soldats y danys donats als paysans, y iuntament assistencia de dos galeras per guarda de aquestas costas lo qual ab diuersas cartas se [ha] escrit tambe a sa Mag.[t] Ab tot fins vuy no se ha tingut resposta ni intelligencia alguna, ni tampoch se ha pogut alcansar per los referits medis y modos consuelo algu per als paysans; Y desijosos perço dits Deputats en acertar a las obligacions dels officis lurs, suplican a V. S. li sie de merce aconsellarlos que poden y deuen obrar peraque los paysans pugan tenir consolatio que ab lo prudencial de V. S. esperan que axi los Deputats com los paysan[s] estaran aliuiats offerint posar en exequucio lo que per V. S. sera deliberat pera que axi se puga acudir al seruey de Deu nostre s.[r] de sa Mag.[t] y beneffici de la prouincia.

E la dita trenta sisena despres de entesa la dita proposicio que iuntament ab las cartas ultimament scritas al s.[r] de Marzin continuades en lo corrent registre los fonch legida per lo scriua major de la present casa y despres de hauer molt batuda y conferida la materia, resolgue se aconsellas als s.[rs] deputats, deuien enuiar un correu a la posta a tota diligencia a sa Mag.[t] representantli lo estat infelis de la prouincia y que hauia molts mesos que per no hauer acudit diner algu de la cort los pobles sustentauen los soldats y que aquestos per falta de sas pagas se portauen tant insolentment ab los paysans que totalment eren intolerables de moltas maneras, y que axi se li suplique mane de prompte enuiar virrey y diner per sustento dels soldats y satisfer als pobles en lo que sels deu. Y perque esta actio tinga tots los requisits necessaris, se suplique als s.[rs] consellers tingan a be que lo dit correu vage en conformitat de las dos casas, y totas dos iuntament scriguen en la mateixa conformitat, aconsellant tambe

á dits s.rs deputats que lo mes prest sie possible conferescan ab dits s.rs consellers y tracten sobre lo que puga esser mes conuenient pera procurar que los danys que fan los soldats als pobles sien remediats y euitats en la millor manera ques puga a fi que axi la prouincia y los paysans della tingan algun aliuio com se desija.»

E, llegits dits Papers dits Embaxadors sen anaren y anats que sen foren per orde de dits s.rs Consellers se llegi en dit Consell una Supplicatio donada per part dels Consols y Syndich de la Vila de Sanahuja la qual es del tenor seguent: — «Molt Ill.e Senyor. Los Consols y Syndich de la Vila de Sanahuja se quexan del capita Borrell y sos soldats los quals fan molts grans exsessos en dita Vila en la qual estan allotjats fentse donar Pa y vi y altres manteniments, ultra de la sal y vinagre y Palla que per constitutions de Cathalunya sels ha de dar y a mes de axo se se fa donar lo Capita ab motiu de Companatges Sinquanta Reals cada dia de compositio, y a mes de axo tallan los Blats que estan en herba en quantitat tant exsesiua quey ha soldat quen pren cada dia nou robas de herba de Blat sens voler tocar als ferratges, *h*ordi, ni Blat segolos volent tant solament tallar lo forment pera dar major dany als peysans los quals m*a*rexen millor tracte per los grans serueys que fan per llurs persones y assiendas per quant lo any passat pagaren setcentas lliures al Batallo, y son tals los excessos que si nos remedia promptament sera forsos als Paysans hauer de desemperar llurs casas. Per lo que y altrament los dits Consols y Syndich de dita Vila humilment a V. S.a Supplica sia de son seruey manar remediar dits excessos y esmenar los danys donats que a mes de ser cosa tant justa ho tindran a singular fauor y gracia. Lo offici ett.a Altissimus &c. Bouer.» —La qual Embaxada dels sen[y]ors Deputats, deliberatio de la trenta sisena y Supplicatio dels Consols y Syndich de Sanahuja dits senyors Consellers donaren per propositio a dit Consell pera que sobre tot delibere lo que li aparexera se deu al seruey de Deu del Rey n.e s.r y Benefisi y quietut de aquest Prinsipat y comptats.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que la present Ciutat escrigue al Rey n.e s.r en conformitat dels s.rs Deputats y Oydors en orde al contengut a la Embaxada per part de aquell Consistori feta al present Consell lo die de vuy y se enuien las Cartes per un Correu a tota diligensia y *h*a comuns gastos de les

dos casas remeses a m[ice].r Juan Baptista Monfar y Sorts Embaxador de aquellas enuiantli copia de las cartas per sa instructio ordenantli les done de sa ma y de paraula esforse la justa causa de quexa y sentiment tenen los consistoris de les desdichas alli refferides y lo demes que aparexera conuenir, y en orde a les quexas donades contra lo Capita Borrell ab supplicatio llegida al present Consell presentada per los Consols y Syndich de Sanahuja Que Perço los senyors Consellers sien seruits tenir les conferencias conuenients ab los senyors Deputats pera que prosehescan contra dell comforme per constitutions de Catt[haluny].a y capitols de Cort los es permes y ab la major diligencia los sie possible y que manen ajuntar la Junta gran del Batallo en la qual los dos Consistoris representen las quexas fetas contra dit Capita Borrell y si no consta plenament dellas fassen que conste de manera que se arribe al castich y remey dellas y que nos fasse deliberatio alguna en orde a les pagas que cada mes fa la present Ciutat a la junta del Batallo que no sie ab sabuda del present Consell y que de tota la deliberatio donen los senyors Consellers notitia als s.rs Deputat[s] y Oydors per un Ciuteda y un Militar del present Consell per sa s.a anomenadors y que tinguen facultat los s.rs Consellers de traurer del Arari lo diner conuenient pera pagar al Correu.

(*Deliberacions* de 1649, folis 238 y 239.)

APÈNDIX XXIX.

Die xxvij Mensis Julij

MDCxxxxviiij.o

Conuocat y congregat lo Saui Consell de Cent en la sala gran de dit Consell y forma acostumada en lo qual Consell lo s.r Conseller en cap ett.a

E Despres en segon lloch lo s.r Conseller en cap de voluntat de sos companys dona per propositio un Paper al dit Consell del tenor seguent: «Molt Ill.e s.r A 10. de Mars prop passat delibera V. S.a ques fessen Crides publicas impedint y priuant lo us de las Robas forasteras y altres coses ab les penes en ellas contengudes finint lo temps que V. S.a en dita deliberatio hauia limitat juntaren los s.rs Consellers qui vuy son una Junta de quoranta

persones del present Consell de tots staments pera veurer lo modo ab que se hauia de exsecutar dita deliberatio. Trobas que tot lo contengut en ella estaua exsecutat y sols faltaua donar orde als officials Reals peraque fessen las aprensions; Pero la junta *h*aconsella als senyors Consellers se sobresegues en la exsecutio ab la qual se hauian de topar molts inconuenients que prudentment se consideraren per dita Junta. Y axi vista la resolutio de dita Junta nos passa auant; ans be en lo entretant consultaren si trobarien altre cami *h*o medi his resolgue se miras sis podria tenir effecte lo prohibir la entrada de las Robes forasteras ço es aquelles que millor aparagues se deuien prohibir Per lo que se tingueren diuerses Juntes y Conferensias ab los Molt Ill.es s.rs Deputats y persones de cada casa per dit effecte his resolgue que los Deputats consultasen dit fet ab sos Assessors y altres Aduocats sils aparexia, Per lo que juntaren y assosiaren *h*a dits sos Assessors los desta Casa y altres Aduocats fins en numero de dotse, y en lo entre tant que dita Junta de Assessors y Aduocats anaue censurant si sens contrafer en les generals Constitutions podian assentir los Deputats a la dita prohibitio de la entrada de ditas Robas forasteras en Cathalunya dits Deputats (sens aguardar llur resolutio) juntaren una trenta sisena en la qual proposaren que los Assessors los aconsellauen se rebes una informatio dels dany y alterations de monedas que causaua la entrada de ditas robas forasteras en Cathalunya. Y que de altre part proposauen los danys que de dita prohibitio hauian de resultar *h*a dita casa per disminutio hauian de tenir en los Arrendaments y drets de Bollas y General y que dita Casa hauia de venir a menos y que sobre dits fets los aconsellassen lo que deuian fer en lo qual fet se prengue en dita trenta sisena la resolutio seguent «En la Junta de la trenta sisena que los senyors Deputats conuocaren als 23. de Juliol *1649* en la qual feren sa propositio en escrits com en los actes de aquella se conte; Se feu finalment la deliberatio o, resolutio del tenor seguent.

E la dita trenta sisena despres de molt betuda y conferida la materia per molt llarch y spay de temps y oyts molts y varios discursos dels qui assistiren en ella: Considerant finalment que lo ques demanaua per part dels senyors Consellers te encontra ab notori*a*tat de les Generals Constitutions y que encara de aqui mateix resultarian molt grans y notables danys als drets de las generalitats de aquest Principat y Comtats a que deuen los

Srs Deputats attendrer y obuiarlos per la instructio y obligacio de sos officis, Que Perço dits Srs Deputats procuren tenir una conferensia ab los dits s.^{rs} Consellers de esta Ciutat y en ella representantlos las dificultats que en lo referit occorren y la impossibilitat tenen de poder conformarse en lo que sels es demanat per part de dita Ciutat Supplicant a sas senyorias dels Srs Consellers tinguen per escusats als Deputats en la raho referida en conformitat de la qual aconsella tambe la dita trenta sisena als dits Srs Deputats que sobreseguen en la informatio de ques fa mencio en la propositio y a tot lo demes dependent de aquella per las matexas causas sobre ditas Perço se proposa a V. S.^{a} lo sobre dit fet peraque delibere lo fahedor al major benefici de la present Ciutat y Prouincia.»

E lo dit Consell feu la deliberatio y Conclusio seguent, En orde al fet proposat que los senyors Consellers de Part del present Consell per un Ciuteda y un Militar del mateix Consell per sa senyoria anomenadors fassen una Embaxada en scrits als s.^{rs} Deputats representantlos en ella la justa causa de sentiment te dit Consell de que hauent promes en la Junta que hauien tingut los dos consistoris de ajuntar los Mag.^{chs} Aduocat fiscal Assessors y altres Aduocats aplicats peraquels aconsellasen lo que deuian fer acerca del que per Part de la Ciutat, Molt Ill.^{e} Capitol y Ill.^{e} Bras Militar sels hauia proposat y demanat acerca de la prohibitio de la entrada de les Robes obrades forasteras y del remey que porie tenir la gran necessitat en ques troba la Prouinçia per raho del exsesiu preu de la moneda de or y plata que va cada dia crexent y augmentantse y auent ab effecte sa s.^{a} fet Junta dels Mag.^{chs} Aduocat fiscal Assessors y molts Doctors aplicats que eren en numero de tretse demanantlos parer sobre dites coses y en particular si en axo y hauia contrafactio dalguna constitutio o, capitol de cort quels pogues impedir no poder venir be a les coses sels demanauen, y auentlos tinguts a dits Mag.^{chs} Aduocat fiscal, Assessors, y Aduocats molts dies ajuntats sobre aquest fet ahont se piloteja molt lo negoci assistinthi sempre hu o, alguns de dits s.^{rs} Deputats, y auentlos ja comensat de donarlos lo vot en ple Consistori ahont presehiren moltes dades y respostes entre los s.^{rs} Deputats Mag.^{chs} Aduocat fiscal, Assessors y Aduocats aplicats dientlos que tenian obligacio de rebrer la informacio que los s.^{rs} Consellers demanauen donantlos lo vot en scrits y no obstant conuenia tant pendrer

resolutio sobre aquest negoci y acabarlo de una vegada fa la Ciutat molt gran marauella hajen parat de Brassos no volent fer rebrer dita informatio ni dexar continuar las Juntas per los Mag.chs Aduocat fiscal Assessors y Aduocats aplicats perques desenganyassen del que podien y deuian fer nou han volgut fer ans an tornat la resposta en scrits que ses llegida en lo present Consell dient ab resolutio que no podien fer lo que sels demanaue per encontrar en les Constitutions de Cathalunya ab motiu que axi los hauia aconsellat la trentasisena que per dit effecte hauia juntada com si los capitols de cort y las constitutions li donasen a dita trentasisena per consultors necessaris com fan los Mag.chs Assessors los quals la cort los ha donat per consultors ordinaris y necessaris, Y perque per moltes rahons ques dexen considerar no deu la Ciutat passar per aquexa resposta perque primer es la salut de la Prouincia y de tot lo Poble que lo demes Perço requerintlos que exsecuten lo que prometeren en la Junta dels dos Consistoris ja dita y manen rebrer la Informatio que sels ha aconsellat rebessen y tornen ajuntar los Mag.chs Aduocat fiscal, Assessors y Aduocats aplicats fins que tinguen lo vot de aquells altrament protestan contra sa s.a y quiscu dells de tots los danys que poden resultar a la present Ciutat y a tota la Prouincia y que fassen les demes diligencias los seran licites y permeses y que sien seruits tornar la resposta ab la breuedat possible y qual lo negoci requereix y que la present Embaxada la continue lo scriua rational de la present Casa en Dietari y qui la reportara, y la resposta faran los s.rs Deputats peraque segons aquella puga deliberar lo que aparexera mes conuenir en benefici de la Cosa publica Y que ordenen los s.rs Consellers al Syndich de la present Ciutat se conferesca cada die ab los senyors Deputats pera solicitar la final resolutio dels quels supp[li].ca la Ciutat obtinguda que hajen los s.rs Consellers la resposta dels s.rs Deputats en orde *h*a dita Embaxada la proposen en lo saui Consell de cent encontinent y no tenintla lo manen ajuntar Disapte primer vinent peraque en dit fet puga fer y diligenciar lo que aparexera mes conuenir.

✠

Embaxada feta per los s.rs Narcis Ramon March donzell y Josep de Nauel ciuteda als molt Ill.es S.rs deputats y resposta de dits s.rs deputats.

✠

Molt Ill.e S.r

Los molt Ill.res Senyors Concellers y saui Concell de Cent han fet admiratio de que V. S. hajen dexat de rebrer la informatio dels grans danys que causa lo excessiu valor de les dobles que arriba a Cent reals per dobla y va crexent de dia en dia lo dany inmens ques segueix perço que totes les vitualles y manteniments y demes coses van crexent y augmentantse seguint la matexa alteratio de les dobles lo que redunda en total perditio del Principat al qual dany deu vs. obuiar puix que a la obligatio de son offici incumbeix la deffensa y conseruatio del Principat la qual informatio deuie V. S. manar rebrer com li fou demanat per part de dits senyors Concellers y com li fou aconcellat per los mag.chs assessors y Aduocat fiscal y Aduocats applicats los quals ab lo vot en scrits donat *h*aconcellaren ques rebes dita informatio per que la receptio de aquella no encontraua ab constitutio alguna y essent imminent dany tan gran que necessita de prompte remey qual es la prohibitio de la entrada de certes robes forasteres que no son de utilitat alguna y no seruexen sino de traurer del present Principat una gran copia de dobles y altra moneda de or y plata cada any de manera que venen a occasionar tanta penuria de dita moneda de or y plata que ve a crexer immensament lo valor de aquella y en lloc V. S. de dar la ma a una cosa tant justa y tant conuenient a tot lo present Principat se scusa ab motiu que dita prohibitio encontraria ab las generals constitutions que parlan de libero comers essen la veritat en contrari fentse la prohibitio llimitada a certa specie de robes y per temps llimitat y deuia V.S. aguardar lo vot dels mag.chs assessors aduocat fiscal y aduocats applicats los quals sobre de asso hauien tingut moltes juntes y V.S. sens aguardar la resolucio de aquells ab concell segons se diu de la Trentasisena ha deliberat ques dexas de rebrer la informatio y nos tractas

de dita prohibitio sabent V. S. com sab que los Mag.[chs] assessors y aduocat fiscal del General son consultors ordinaris y necessaris donats per la Cort, lo vot dels quals y no de la Trentasisena que son consultors voluntaris hauie V.S. de seguir. Per les quals y altres rahons y principalment per que la salut de tota la Prouincia y de tot lo Poble es lo principal que se ha de attendrer y no los interessos del dret del General ques deuen postposar al be comu insisteix la Ciutat en que V. S. cumpla a las obligations de son offici que es mirar per lo be de la Prouincia aplicant los remeys proporsionats a aquest mal occasionat per la entrada de dites certes robes forasteres. Per tant y altrament lo syndic de la present Ciutat en executio de la deliberacio per lo saui Concell de cent feta lo die de ayr que comptauem a 27. del corrent mes de Juliol *1649* Parlant ab lo degut acato Supplica y en quant menester sie requereix a V. S. sie de son seruey manar executar lo que promete en la junta dels dos consistoris en orde a les dites coses y manen rebrer la informatio que sels ha aconsellat rebessen y tornen ajuntar los mag.[chs] Assessors aduocat fiscal y aduocats aplicats fins que tingan lo vot de aquells altrament protestan contra V.S. y quiscu del present consistori los danys que poden resultar a la present Ciutat y a tota la Prouincia y ques fassen les demes diligencies los seran licites y permeses y que sien seruits tornar la resposta en scrits ab la breuedat possible qual lo negoci requereix y que de la presentatio de la present scriptura se sie lleuat acte.

Die xxviij Mensis Julij

MDCxxxxviiij.°

Lo s.[r] Narcis Ramon March, Donsell y lo s.[r] Joseph de Nauel Ciuteda honrrat de Barcelona Embaxadors nomenats per los molt Ill.[es] s.[rs] Consellers de la present Ciutat en virtut de la deliberatio feta per lo saui Consell de Cent celebrat lo die de ahir fan relatio a dits Molt Ill.[es] Senyors Consellers de que lo die present han reportada la Embaxada als Molt Ill.[es] s.[rs] Deputats en scrits a la qual han respost que estimauen als s.[rs] Consellers la merçe los fejan de ferlos sabidors de la deliberacio del Saui Consell de cent presa lo die de ahir y que tornarien resposta Y en quant a la presentatio de la scriptura *h*a dits s.[rs] deputats presentada a istantia del Syndich de la present Ciutat han

respost que en quant tocaue al comu del consistori se aturauen lo temps que de dret los es permes pera respondre Y en quant toçaue en particular que cada hu demanaue copia de dita scriptura y que nols corragues lo temps que primer nols fos lliurada a cada hu dells copia de dita scriptura.

✠

Molt Ill.re Senyor.

Responent los Deputats y oydors del general de Cathalunya a la embaxada que per part de V. S. y del saui consell de cent als 28. del corrent los fou presentada, Representan á V. S. que en son animo ha estat sempre constant lo feruor de la utilitat, y conseruacio de la prouincia, lo qual nos facilità, de ques consultas als Mag.chs Assessors y aduocat fiscal de la present casa, y doctors aplicats, lo medi que V. S. nos proposà de la prohibicio de la entrada de robes forasteras, attes aquella se pretenia demanaue la necessitat publica, occasionada del incessable augment de les monedes de or y plata en la present prouincia; y si per lo sobre dit effecte del calamitos estat de aquella resultat de dita causa, se podria rebrer informacio. Y zelant lo estat de la present casa, per euitar los preiudicials exemplars, que aquella podria aportar a la inuetarada consuetut de la inuiolable obseruança de nostre dret municipal: ademes de que aquella directament se dirigia a la destructio, y dilapidacio dels drets de la generalitat, en que esta fundada la conseruacio de las leys, priuilegis, y immunitats de la patria, lustre de la prouincia y obligacio de nostres officis: Conciderant majorment que dit medi de prohibitio del ingres de robes forasteras conte en si graues, y molt prouables dubietats si subuindra exacta, y sufficientment a la necessitat proponderada, perque tal vegada fentse illusori lo medi no restas frustrada la bona intentio, no satisfentse a la necessitat publica, y restant perduts los drets de la generalitat (las quals rahons ponderadas per V. S. ab son saui y madur acert esperam li satisfaran la admiratio que ha tinguda de nostres actions) tant notoris y efficasos reparos nos persuadiren iustament consultar nostre ordinari consell de la trenta sisena, peraque ab rahons politiches y conuenients al estat present y incolumitat de la present casa discorreguessen sobre un article de tanta importantia y de

tant preiudicials consequencias; de la discusio de las quals han restat nostres animos fins vuy indecissos, en lo qual attes que de la informacio que de consell de n[ost].[res] assessors aduocat fiscal y doctors aplicats se reba esperam la aueriguacio de la necessitat urgent, sufficiencia y aptitut de dit medi pera la subuencio de la cosa publica: Perço hauem determinat ab tota circunspectio y vigilancia fer rebrer aquella. Del que suplicam á V. S. se seruesca donarne auis al saui consell de cent, perque sie notoria quant conforme es nostra intentio a la utilitat y be comu del present Principat y Comtats.

APÈNDIX XXX.

A. Die xij Mensis Septembris

MDCxxxxviiij.°

CONUOCAT y congregat lo saui Consell de cent Jurats en la sala gran de dit Consell y forma acostumada en lo qual Consell lo s.[r] Conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos Companys lo sise malalt digue y refferi en dit Consell com lo s.[r] Gouernador lo die de vuy a les nou hores ha enuiat a sercar als s.[rs] Consellers [y] senyors Deputats als quals de part de sa Magestat ha donada una carta perals senyors Consellers y Saui Consell de Cent de fe y crehensa peral Senyor de Marca la qual fonch llegida en dit Consell del tenor seguent: «A nostres Charissims y ben Amats los Consellers y Consell de Cent de nostra bona y fidelissima Ciutat de Barcelona — De Part del Rey — Charissims y ben amats, com vosaltres nos haueu de vostre propri mouiment fet conexer en dies passats, que lo transit de la Reyna de Espanya per la costa de Cathalunya vos era suspecte, nos no duptam que no appliqueu tota la vigilancia necessaria, pera impedir que en aquesta occasio, los enemichs no entreprengan alguna cosa contra nostra fidelissima Ciutat de Barcelona; no res menys com nos tenim auis cert que ells tenen designe format contra de nostra dita Ciutat, lo qual pretenen de fer resexir, per medi de las intelligencias que li han practicades, apoyantlas de las forsas de terra y de mar, que acompanyen la dita Reyna las quals son majors que la seguretat de son passatge no requereix. Nos enuiam al s.[r] Bisbe de Cosserans, las particu-

laritats de aquest auis, y vos fem aquesta lletra per donaruos ne part y conuidaruos ab parer de la Reyna Regenta nostra honrradissima senyora y mare de ajustar una entera crehensa a tot lo que dit s.r Bisbe vos dira en nostre nom, y de redoblar vostres cuydados, pera la conseruatio de nostra dita bona Ciutat y de tota la Prouinsia en la ocasio se acost*e*ran las forsas dels enemichs. Asseguràntuos que de nos desijam *a*mplear tot lo poder que Deu nos ha donat pera sustentar per tots medis los negocis de Cathalunya, y que nos hauem resolt, de enuiari lo mes prest tropas y de las millors del Regne y lo diner necessari pera llur subsistencia, y per los gastos de la guerra: No afficionats res mes, y conexents que noy ha cosa mes important a nostre estat y seruey que lo mantenir nostra Prouinsia baix nostra obedientia, ab tot lo repos y aliuio, que ella pot sperar de nostra protectio sobre del qual com de tot lo que nos vos podriam dir remetentnos al dit s.r Bisbe, Nos no vos farem la present mes llarga que per Pregar Deu, que ell vos tinga Charissims y ben amats en sa s.ta guarda. Escrit en Paris a xxviij Agost MDCxxxxviiij.o LOUIS. — Letellier. »

Despres de llegida la qual carta entra un verguer en dit Consell auisant als s.rs Consellers com lo s.r de Marca era fora de Consell y que venia per explicar en aquell la dita Carta de fe y crehensa de Sa Magestat lo qual despres de hauer obtinguda llicentia del dit Consell entra en aquell y asentat en la forma acostumada se alsa y explica de paraula com tenia auis cert de sa Magestat com los Enemichs tenen intent de entependrer a esta Ciutat per mar y terra tenint confiansa de moltes persones mal affectes que son en esta Ciutat apoderantse per antepresa de algun presidi de esta Ciutat per lo qual effecte te Sa Mag.t donat orde y auis al s.r de Marchin pera que si es m*a*nester enuie lo numero de Caualleria y Infanteria sie necessari per la custodia desta Ciutat donant tambe auis com los Cathalans que eran en la Ciutat de Genoua se son enbarcats ab los vaxells Enemichs per venir a la antepresa desta Ciutat. E despres de hauer explicada dita Carta dit s.r de Marca sen ana de Consell y los s.rs Consellers refferiren en dit Consell com sa senyoria per via de un propri hauian donada intelligencia del sobre dit fet al dit s.r de Marchin supplicantlo fos seruit enuiar fins en numero de 500 Caualls y 1000 Infants per custodia y guarda desta Ciutat tot lo qual fet donaren dits s.rs Consellers per propositio al

dit Consell pera que delibere lo fahedor en materia que tant importa.

E lo dit consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que se scrigue una Carta a sa Mag.[t] per la Estafeta en resposta de la que nos ha fet merçe de scriurens estimant molt a Sa Mag.[t] lo auis nos done en ella y juntament supplicarli sie de son real seruey fer merçe a esta Ciutat y Prouincia de ordenar y manar que lo s.[r] Duch de Mercuri Virrey nomenat per esta Prouinsia vingue lo mes prest sie possible y juntament fernos merçe de enuiarnos les tropes y diner que ab dita sa carta nos offereix fer merçe atteses les pocas forças que assi tenim y ab los demes encariments y compliments que aparexera conuenir y tot lo que se haura de fer en raho de la deffensa y custodia de la present Ciutat y tot lo que conuindra fer en raho del fet proposat ab tots sos dependents y *a*mergents sie comes com lo present Consell ho comet als s.[rs] Consellers y 24.[a] de Guerra ab plenitut de poder y sens referiment algu y que per dit effecte puguen gastar tot lo que conuindra y sera m*a*nester y que la present deliberatio se fasse a saber al s.[r] Gouernador S.[r] Bisbe de Cosserans y S.[rs] Deputats per un Ciuteda y un Militar Y que los Portals del Angel y s.[t] Daniel sien tancats y que los s.[rs] Consellers per medi de un Ciuteda y de un Militar del present Consell suppliquen al s.[r] Gouernador sie seruit castigar o, traurer de la present Ciutat les persones suspectes y que no estan be en la present Ciutat y *que se fassia la llantia de plata deliberada fer per lo saui Consell de Cent tingut* a 23 de Desembre *1640* per estar y cremar deuant la Imatge de n.[a] s.[a] de Montserrat de la montanya, del mateix pes que es la que la present Ciutat ha feta per s.[ta] Eularia y que per lo die de dema se comensa la fabrica de dita llantia y que per lo gasto de aquella tinguen facultat y potestat los s.[rs] Consellers de gastar tot lo que conuindra y sera m*a*nester y que axi mateix tinguen facultat dits s.[rs] Consellers de fundar renda per lo oli que sera m*a*nester pera cremar aquella y que lo cos de la gloriosa s.[ta] Madrona sie aportat a la Cathredal de la present Ciutat ab la forma y manera aparexera als s.[rs] Consellers y que los s.[rs] Consellers sien seruits de ordenar se fassen las deprecations y deuocions que a sa s.[a] aparexera pera que Deu n.[e] s.[r] per medi de elles y de la inters*a*tio dels gloriosos s.[ts] Patrons nostres nos vulla donar molt bon succes a totes nostres coses ab que los s.[rs] Consellers escriguen a les

Ciutats de Gerona, Vich, Manrresa y altres Ciutats, vilas, y llochs populosos fentlos a saber lo contengut ab la carta que sa Magestat ha scrit auisantlos dels designes te lo Enemich y juntament supplicantlos per part desta Ciutat que en la ocasio necessaria los vulla donar tot fauor y a[u]xili com ho experimenta esta Ciutat en lo Any *1641* y ab los demes compliments que aparexera als s.rs Consellers y 24.a de Guerra y que per les dos persones seran anomenades per los s.rs Consellers pera reportar al s.r Gouernador y s.r de Marca la deliberatio del present Consell sels suppliquen sien seruits acompanyar dites cartes ab una de sa[s] Senyorias y que a mes de les deprecations y deuocions ques dexen a libertat tot de sa s.a sien dites y celebrades en les Iglesies Parrochials y monestirs de la present Ciutat Mil Misses per les Animes de Purgatori donant per quiscuna la Charitat de quatre sous.

(Registre de *Deliberacions* del any 1649, fols. 336, v.o a 339.)

B. Die xxj Mensis Septembris

MDCxxxxviiij.o

Conuocat y congregat lo saui Consell de Cent Jurats en la sala gran de dit Consell y forma acostumada en lo qual Consell lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos Companys digue y refferi en dit Consell com lo die de ahir fonch seruit lo s.r Gouernador de enuiar *h*a demanar als s.rs Consellers y Deputats del General de Catt[haluny].a per fer a saber a sas senyorias les noues intelligencias tenia lo s.r Gouernador dels designes del Enemich per via de dos cartes la una del s.r de Marchin y laltra del s.r Regent Fontanella enuiades per medi del s.r Don Joseph de Pinos les quals son de que intenta inuadir aquest Principat y Ciutat comminant les matexes hosti*a*litats que en altres ocasions ha acostumat y despres de esser tornats dits s.rs Consellers de Casa del s.r Gouernador tingueren una conf*a*rentia ab los Molt Ill.es s.rs Deputats pera tractar lo que los dos consistoris deuian y hauian de obrar en raho de dit fet deliberaren dits molt Ill.es s.rs Deputats ajuntar la trenta sisena pera donarlos notitia del dit fet los quals lo die de vuy han enuiat copia de una carta que se ha de scriurer a les Uniuersitats de Cathalunya la qual fonch liegida en dit Consell y los s.rs Consellers per lo mateix effecte lo die de vuy han ajuntada la 24.a de Guerra

pera donar notitia en dita Junta del sobre dit fet sobre lo qual ha aparagut a dita Junta no pendrer deliberatio en dit fet antes be aquell fos representat al Saui Consell de Cent. Per tant los s.rs Consellers proposan aquell al present Consell pera que prenga la deliberatio mes conuenient en benefici de la present Ciutat y Prouincia tant en raho de tot lo sobre dit com tambe en lo que aparega ser conuenient en raho de les fortifications fahedores per deffensa de la present Ciutat allistant gent de la present Ciutat que no estigan subiectes de anar a guardes. E antes de pendrer deliberatio lo dit Consell en raho del fet proposat entra un verguer en dit Consell dient als s.rs Consellers com fora de Consell y hauia una Embaxada de part dels molt Ill.es s.rs Deputats la qual despres de tenir llicentia de dit Consell entraren en ell lo s.r Don Fran.co de Monpalau Abat de Banyoles, Don Fran.co Sala y m.o Joseph Ximenis y de Monrrodon los quals despres de hauer splicada sa embaxada de paraula en dit Consell donaren aquella en scrits al dit Consell que comensa — «Molt Ill.e S.r Lo die de ahir lo Molt Ill.e s.r Gouernador de Cathalunya enuia a sercar lo Consistori dels Deputats y oydors de Comptes del General de Cathalunya y arribats a sa Casa los dona notitia de que tenia auisos del s.r de Marchin y Regent Fontanella de que lo Enemich anaua juntant a tota pressa son exersit en Lleyda y que entraria dins un *h*o dos dies a inuadir aquest Principat ab intent de pendrer Ceruera y anarse ajuntant despres ab los de Tarragona. Y tornats dits Deputats en lo Deputatio tingueren en continent una Conferentia ab los Molt Ill.es s.rs Consellers sobre lo que se hauia de fer en cas tant apretat y resolgueren que dits Deputats juntassen la trenta sisena la qual juntaren lo mateix die en la tarda, los quals uniformament aconsellaren lo contengut ab lo paper que apart se dona a V. S.a de Part de dits Deputats y oydors de Comptes: los quals Supplican a V. S.a que per trobarse la Casa de la Deputatio tant exausta y inposibilitada tinga a be de consentir que los Deputats y Oydors per esta ocasio pugan valerse de la resta del diner que vuy y ha en la taula de la present Ciutat girada a effecte de lluhir y quitar part dels Censals que menlleua lo general lo Any *1640* ab fiansa de V. S.a com fou V. S.a seruit ferho a 19 de octubre *1646* en occasio que ague de exir lo s.r deputat Militar Don Joan de Argensola per lo mateix effecte lo que dits Deputats y oydors confian alcansar de V. S.a pera que puga posarse en exsecutio la sobre

mensionada resolucio de Trenta sisena his puga acudir ab tota promptitut al seruey de Deu de sa Mag.^{t} Christianissima que Deu guarde deffensa y benefici desta Prouincia.» «RESOLUTIO de la trenta sisena tinguda a 20. de Setembre *1649* Que aconsellan als Molt Ill.^{es} s.^{rs} Deputats del General de Cathalunya que atteses las intelligencias tenen per lo que lo s.^{r} Gouernador de Catt[halunya].^{a} es estat seruit dirlos en lo die de vuy que lo Enemich entraua ab un exersit numeros *h*a esta Prouincia y se tenia intelligencia que lo dit Enemich anaua induhint als Pobles que lo Rey n.^{e} s.^{r} nons hauia de asistir ab ses poderoses Armes y que en Arago hauien publicat, que los Cathalans hauian demanat al Rey Catholich entras en esta Prouincia que en ella lo rebrian que per desenganyar als Pobles, de las traças del Enemich y aconsellarlos y en quant sie menester acaudillarlos se fassa nominatio de una persona consistorial lo qual partesca en la matexa forma que parti lo Any *1646* lo noble don Joan de Argensola les hores Deputat Militar y que mentres la dita persona consistorial se posa en orde pera sa anada se scriguen cartas per totes les Uniuersitats fentlos a saber esta resolutio ys supplique als Molt Ill.^{es} senyors Consellers de la Ciutat de Barcelona sien seruits acompanya[r]los ab Cartes per dites Uniuersitats y que dites Cartes se donen per mans de persones de auctoritat y credit en los pobles elegidores a arbitre de sa s.^{a} y que esta deliberatio sie feta a saber al dit s.^{r} Gouernador.» —La qual embaxada ço es quant al cap de les 6000 ℔ demanen los s.^{rs} Deputats a la present Ciutat donaren dits s.^{rs} Consellers al dit Consell en primer lloch per propositio pera que aserca de aquella delibere lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent. Que per los effectes y causas contengudes en la propositio sie ordenat com lo present consell ordena al Mag.^{ch} Clauari de la present Ciutat gire per ara als Molt Ill.^{es} senyors Deputats del General de Catt[haluny].^{a} Sis Milia lliures de les que dit Mag.^{ch} Clauari te en son nom en la taula de la present Ciutat de Compte de la Generalitat, prosehidas dels drets nouament inposats per la satisfatio de les pensions y lluitio de les tres centes Milia lliures que los s.^{rs} Deputats ab fermansa de la present Ciutat manlleuaren a Censal estos anys atras *h*a obs de la guerra per deffensa de esta Ciutat y Prouincia, no obstant qualseuol deliberations lo contrari disposants y asso per esta vegada tant solament; Y que la pre-

sent deliberatio per un Ciuteda y un Militar per sa s.ª nomenadors sie feta a saber als Molt Ill.es s.rs Deputats.

E Despres votant lo dit Consell sobre de la primera propositio feu la deliberatio y conclusio seguent. Que en conformitat dels s.rs Deputats de Catt[haluny].ª se escriguen las Cartas que sa s.ª ab sa Embaxada demane ab la forma que ap*e*rexera als s.rs Consellers conuenir, Y que dema demati se arbolen Banderas y toquen Caxas ys fassa lleua de soldats tots los ques poran fer, y ques fassen Cridas per totas las Vilas y llochs de quatre lleguas al rodador de Barcelona dient ab ellas, que totes les persones que volran assentar plassa de Soldat baix la Bandera de la Ciutat vingan a la present Ciutat a assentar dita plassa que la Ciutat los pagara lo sou que aparexera conuenir, cometent la exsecutio de dites coses ab tots los dependents y emergents dellas als s.rs Consellers y 24.ª de Guerra ab plenitut de poder y sens refferiment algu, Y que ab las cartas que se scriuran se diga tambe que la Ciutat ha deliberat fer lleua de soldats tots los ques poran fer, axi pera acudir al socorro de les Vilas y llochs del present Prinsipat sempre que conuinga, com tambe per la deffensa de la matexa Ciutat, Y que esta nit de qualseuol manera los s.rs Consellers y 24.ª de Guerra prengan resolutio en fer posar ma a las fortifications que de prompte se han de fer, ara sie per los Ciutedans de Barcelona o, per gent pagada de la manera que millor aparexera a sa s.ª y *h*a dita junta de Guerra conuenir, ab plenitut de poder y sens refferiment algu, y que la present deliberatio sie feta a saber al Ex.m senyor de Marchin, s.r Gouernador de Catt[haluny].ª s.r de Marca y s.rs Deputats per un Ciuteda y un Militar per sa s.ª nomenadors.»

(*Ibidem*, fols. 343 a 345.v)

APÈNDIX XXXI.

Die x Mensis octobris

MDxxxxviiij.º

Conuocat y congregat lo saui Consell de Cent Jurats en la Sala gran de dit Consell en lo qual consell lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos Companys tots sis ajuntats digue y refferi en dit Consell com estos dies

atras lo s.r de Marchin fonch seruit enuiar a esta Ciutat lo s.r Marichal de Nastier persona tant experimentada en Sitis y fortifications com tambe valeros per sa persona lo qual vist y regonegut per ell les fortifications necesitaua esta Ciutat digue que se hauian de fer les fortifications deuant del Portal de la Drassana y fossar dels Jueus com en lo Portal nou en lo qual se hauia de fer una tenalla per enclourer los Molins dins de aquella y en altres parts y com dit s.r de Nastier haja refferit que les dites fortifications sien la restitutio de esta Ciutat en hauerse de fer hi veja dit s.r de Nastier se treballa tant poch en dites fortifications ys tingue notitia de que lo Enemich per terra ve marxant y la Armada naual haja fet vela del ques pot temer una desdicha esta Ciutat si no esta fortificada de la manera deu estar Per tant dits s.rs Consellers proposan tot lo dit fet al present Consell pera que delibere tot lo ques dega fer en dita raho.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que a effecte de ferse dites fortifications y ab la prestesa que la necessitat demana que perço los s.rs Consellers per medi de les persones sien seruits donen notitia a tots los tribunals desta Ciutat Collegis y Comunitats della peraque fassen lo numero de treballadors conuenients a gastos dels matexos tribunals Collegis y Comunitats pera que vajen a treballar a dites fortifications ab lo major cuydado y diligensia los sie possible no dexant per esta diligencia de continuar en treballar aquelles los ques treballan per los quartos y diligensiant tambe los senyors Consellers que les persones que no militan baix de Bandera a que contribuescan en la quantitat los sie possible conuertidora ab dites fortifications per guia de la fortificatio de les quals anomenen los s.rs Consellers lo numero de persones de Consell de Cent que aparexera conuenir cometent tot lo conuenient a esta materia dependents y emargents a ella als s.rs Consellers y 24.a de guerra ab plenitut de poder y sens refferiment algu.

E Despres fonch llegida en dit Consell una carta del s.r Abat y Conuent de n.a s.a Sanctissima de Montserrat y tambe una fe del Secretari de dit Conuent de que lo dit Abat y Conuent han deliberat no enuiar la Plata y reliquies de n.a s.a comforme la present Ciutat y los Molt Ill.es Deputats hauian ordenat las aportasen la qual carta y fe del capitol tingut son del tenor seguent

«Molt Ill.e Senyor

«Per lo Senyor M.o Joseph de Olsina y Riusec embaxador de V. S. hauem rebut una de V. S. la qual vista y llegida en public Capitol (congregats y aiuntats tots los P.es Monjos de aquest Sanctuari en la forma acostumada) y vist lo bon zel de v. s. de que fa esta S.ta Comunitat y yo la deguda estimacio, confesantnos sempre obligats a tan gran fauor y merce y offerint lo nou cuydado de encomanar a nostre Senyor a v. s. done tota bona direccio en los negocis desta nostra Prouincia, com a tan interessats que som axi en lo comu della com en lo particular desta sa Casa y Sanctuari de nostra Sra. de Mon[tserra].t = Hauentse contrauertit y tractat lo punt de si las Joyas de or y plata desta Casa se aportarian a exa Ciutat de Bar[celo].na p*a*ra ser recondidas y guardadas en ella en la forma y modo insinua V. S. y despres de hauer donat algun breu espay de temps p*a*ra la delliberacio de cosa tan graue: foren altra vegada conuocats los dits P.es Monjos en lo mateix Capitol paraque cada un votas en la forma y modo acostuma nostra S.ta Religio, y ordenan las Constitucions della se fassa en semblants cassos y axi han delliberat y exit lo vot que dita plata y or de aquest Sanctuari no isques dell al present per quant lo perill no es tan inminent que obligue a lleuar lo degut culto a esta Soberana Reyna y Patrona nostra: en defensa de la qual, de sas Joyas y demes *h*ornato, estam tots exposats y promptes fins a morir primer que lo enemic sen volgues aprofitar: assegurant a V. S. que en cas de perill se posara y portara tota la plata, or, y demes Joyas en part tuta y segura, de manera que lo enemic no trobas de aont poderse aprofitar: y pera donarnos auis de sos designes tenim en Vilafranca dos Relligiossos de tota satisfacio que per momentos nos auisan de qualseuol nouedad. G.de nostre Senyor a V. S. Mon[tserra].t y Octubre 9 = 1649»

«Molt Ill.e Senyor B. L. M. de V. S.a
sos mayors Capellans
» Lo Abat y Conuent de Montserrat»

✠

«Fas fe jo fr. Juan Marquez Secretàri del Consell y Conuent de Nra. s.ra de Montserrat, de com a 7 de octubre de 1649 hauent

arribat en esta s.^{ta} Casa lo s.^{r} Abbat Eleth de Algerri y lo s.^{r} Joseph Alsina y Riusech, donaren al R.^{im} Abbat desta s.^{ta} Casa dos cartas dels molt Ill.^{es} senyors Diputats, y senyors Consellers de la Ciutat de Bar[celo].^{na} pera dit Abbat y s.^{t} Conuent, les quals rebudes lo R.^{im} Abat les mana llegir a tot lo s.^{t} Conuent a 8 y vent contenien materia tan graue se resolgue la delliberacio pera vuy á 9. de dit mes, y obseruant lo que en semblant[s] cosas te nostra sagrada Religio, y ordenan nostras Constitucions confirmades per sa santedad, hauent votat tot lo s.^{t} Conuent, ysque lo vot de que les joyes de plata, y or no anasen a Bar[celo].^{na}»

«Item fas fe de que ates lo bon zel dels molts Ill.^{es} dos Consistoris acerca la conseruacio de ditas Joyas y el que tot lo s.^{t} Conuent te axi mateix y de que la s.^{ta} Imatge no reste expoliada per lo present de la acostumada veneracio y adorno (de que se aconsolen los peregrins) ha resolt dit Abat R.^{im} y dit s.^{t} Conuent que sempre se tinga auis sert per los dos Monges que en Villafranca tenim de que lo enemich se acerca se posaran y portaran ditas Joyas en lloch tuto y segur =

Fr. Juan Marques
Secretari del Consell y San
Conuent de Mon[tserrat].»

E despres de llegides en dit Consell los s.^{rs} Consellers donaren al dit Consell per propositio pera que delibere lo fahedor

E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent. Attesa la Resposta feta per lo Molt R.^{nt} Abat y conuent del Monserrat. Sanctuari de n.^{a} s.^{a} de Montserrat llegida al present Consell que Perço scriguen los s.^{rs} Consellers a m.^{o} Joseph Olzina y Riusech torne a esta Ciutat y que de la present deliberatio donen notitia los senyors Consellers als s.^{rs} Deputats per medi de les persones sien seruits.

(*Deliberacions* de 1649, fols. 358 a 361.)

APÈNDIX XXXII.

✠

Muy Ill.^e Señor

La occasion en la qual de presente estamos por el Enemigo, que nos amenaça, y pareçe que se va acercando en esta Ciudad de Bar[celon].^a, me obliga a presentarme delante VS., para dezille lo que mi obligacion y afficion me persuaden.

Quanto a la obligacion, dos son las que me corren. Una como a subdito del Rey xpnissimo nuestro Señor, (que Dios g.^e) y como hechura suya lleno de tantos fauores y merçedes que he reçibido y para cumplir con essa muy escusado es el dezir que Jo perdere mil vidas por el seruicio de su mag.^t Porque adonde los bien hechos hablan tan claramente no se deuen aguardar otras prueuas que de obras. La otra es como a obispo a quien estan encomendadas todas las almas de la Prouincia de Cathalunya, y que por mi rezidencia tengo particular cuidado de las de Bar[celon].^a, y porque en essa, pudiera alguno presumir que no siendo jo obispo natural, y en propriedad desta Ciudad fuesse por escusarme de hazer muchas cosas que en semejantes casos se offrecen, aqui soy para dezir con aquella fe y sencillez que las perçonas de mi qualidad estan obligadas á dezir, que aunque Jo no sea obispo natural desta Ciudad, que mi poco caudal me dispensa de imaginarlo, quanto y mas de serlo, Con todo esso ninguno de los que han sido, ni de los que seran (y llamo a Dios en testigo de lo que digo) no solo no me lleuaran ventaja mas nunca me igualaran en el afficion y amor que tengo á este pueblo, aunque viuiessen mil años, y se exercitassen en continuas obras de afficion, por que Jo siempre podrè dezir que han tenido mas occasiones que Jo, pero nunca mas fina voluntad.

Supuesto pues este principio, aqui vengo a offrecerme a todo lo que un obispo puede y deue hazer, que si el buen pastor (que de los obispos se entiende) deue exponer su Alma para sus ouejas, Jo aqui offresco mi alma, mi vida, mi perçona, mis bienes, mi hazienda, y mi todo, por el bien y salud desta Ciudad,

y esso con tal voluntad, que de todas estas cosas no se que offrecerme primero. Porque offreciendo la vida no se pensara que quiero guardar los bienes ni la hazienda, para otros, y offreciendo la hazienda no se crejera que rehusasse de emplear y gastar mi vida.

Tantos respetos, tantos agasajos, y tantas mercedes que toda esta Ciudad me ha hecho por el puesto que occupo, me hazian dezear occassiones para ensenyarme agradecido, y obligado; verdad es que no la dezeaua tal qual se presenta, pero ja que esta se offreçe Jo harè ver en ella quanto se cumplir con mi obligacion, predicando, y ensenyando á todos la fidelidad que en conciencia y baxo de grauissimos pecados deue cada qual tener a nuestro Rey Cristiànissimo (que Dios guarde) y las obligaciones que le corren de perder su hazienda y su vida por seruicio de Su Mag.t y por el bien de su patria; no me descuidarè de assistir a los que trabajan y se emplean para defendernos; animarè los flacos de coraçon. Seruirè a los que se exponen a los peligros y sobre todo cuidare de las almas que con eternas bendiciones merescan de Dios el premio que en este mundo no se puede hallar por las dignas y heroycas acciones que haran siruiendo a su Rey y deffendiendo à su patria; y esso con tal gozo, y contento, que solo me pesarà de no ser mas, por no poder hazer mas, esto es quanto a las obligaciones que me corren.

Quanto a la afficion como ella es sin ningun límite: tambien son sin limite mis deseos, que si el Santo Apostol Pablo dezeaua ser por sus hermanos un descomulgado, un maldito, un desdichado, Jo que miro a todos como hijos por el cargo que tengo de Padre muchos majores dezeos tengo.

Quien pudiera exprimir lo que dezeo por este pueblo! ser por el un descomulgado poco me parece, un maldito menos, un desdichado aun nada, es tan grande mi afficion, que Jo no sè dezir lo que quisiera ser, Solo dire, y mas propriamente que quisiera no ser, y perder el ser por esta Ciudad, porque en esso se echasse de ver el grande amor que le tengo, y cierto que en este particular tengo menester de ser detenido, porque si Jo me dexara lleuar de mi afficion, puede ser que enfadara á todos con la prolixidad de mis finesas; Y por esso vengo aqui a ponerme baxo de las ordenes de VS. diziendo lo que aquel Sancto Profeta dezia, Aqui estoy, mandadme embiadme, embiadme a leuante, a poniente, arriba, abajo; a una parte a otra; que alla asistirè, aqui

seruirè, a todas acudirè, y en todas viuirè y morirè sigun las occasiones que se offreceran; vengan a mi los pobres, que Jo con mi sangre los socorrere; vengan los desemparados que Jo con todo lo que tengo los assistirè deseando de ser todo á todos; y en esto VS. me hara merced de mandarme y hazerme aduertir lo que Jo no conociere pidiendole perdon si le he enfadado con estas mal formadas palabras las quales auariguarè a las occasiones con obras.

APÈNDIX XXXIII.

Carta del s.r de Marchin.

«Molt Ill.es senyors. Jo escrich als s.rs Consellers y saui Consell de cent ab la qual los represento la miseria en que son lo die present nostres soldats Lo quem fa temer que asso no produesca algun mal effectes y per obuiar y remediar en asso jols prego de volerlos emprestar algunes sexanta o, vuytanta mil lliures Barcelonesas o, en doblas set mil per ajudarnos, a retenirlos a llur obedientia; A que senyors, sauent la integritat de sas bonas intentions per y continuar jo vaig tambe a pregar a v. s.a de assistir y contribuir en aquesta ocasio segons lo poder que V. s.a tenen remetentme al que lo s.r Intendent dira a V. s.a particularment sobre aquesta materia y no sere mes llarch sols assegurare a V. s.a que yo estich ab voluntat de fer veurer a V. s.a ab tots los officials de aquesta Armada ab las veras que emplearem nostron sanch y vidas per seruey del Rey y conseruacio de la present Prouincia, nostre s.r a v. s.a g.de octubre 11 de *1649* de V. s.a molt affectat seruidor que ses mans Besen De Marchin.»

Carta del Diputat reyal.

«Molt Ill.es s.rs Esta tarda en una Junta de Guerra que lo s.r de Marchin ha tinguda se han proposat algunas particularitats de grandissim desconsuelo y no es lo major asercarse lo exersit del Enemich a Bar[celon].a que ab lo fauor de Deu trobara en ella majors forsas, del que imagina. Lo que ha de dar mes cuydado, es que nostra Caualleria com ha dies que esta en campanya se veu imposibilitada de continuarla y comensa ja, a clamar licensiosament donant a entendrer que si no es socorreguda de prompte sera forços dexar de fer oppositio al Enemich: subuenir la extrema necessitat en ques veu nostra gent sino es que V. s.a fasse un esfors es del tot impossible: No puch sens llagrimas dir a V. s.a que ha de ser una de dos o, tenim de veurer-

nos sens Caualleria o, V. s.ª ha de socorrerla promptament: Vuy se han fet y ha desordes casi a vista mia molt exorbitats que com se veuen sens diners ni esperansa de que sa Mag.ᵗ los ne enuie tant prest jo veig casi resolta esta gent de saquejar lo Pahis Lo s.ʳ Intendant va per representaro a V. s.ª esta es sols carta de crehensa y estam ja en tant *va*llaco stat que si encontinent no prouehexen setanta Mil lliures en sisens, or, o, plata Catalunya resta sens Caualleria y saqueyada V. s.ª o, considere que yo no se que poder parlar mes clar: g.ᵈᵉ Deu a V. s.ª Igolada y octubre als 10 de 8.ᵇʳᵉ *1649*»

» De V. S.ª afficionat seruidor que
ses mans Besa
Hieronym Pastor Deputat Real. »

(Deliberacions de 1649, fol. 363 v.º a 364.)

APÈNDIX XXXIV.

A. «Die xxviij Mensis Octobris

MDCxxxxviiij º

Conuocat y congregat lo saui Consell de cent Jurats en la Sala gran de dit Consell y forma acostumada en lo qual consell lo s.ʳ Conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos companys digue y refferi en dit Consell com los s.ʳˢ Consellers en exsequutio de la deliberatio feta per lo saui Consell de cent celebrat als 30 del mes de 7.ᵇʳᵉ prop passat ajuntaren los Mag.ᶜʰˢ Aduocats de la present Casa y la 24.ª de Guerra aserca de veurer quines eren les persones que voluntariament se son absentades de la present Ciutat en la ocasio present ques presum que lo Enemich vol venir a sitiar a esta Ciutat en la qual junta se llegi lo Memorial de les persones absents y resolgue dita junta que dit Memorial fos representat al saui Consell de cent lo qual despres de hauer feta relatio de paraula lo Mag.ᶜʰ m.ʳ Narcis Mir altre dels Aduocats de la present Casa en dit Consell de dit fet los s.ʳˢ Consellers proposaren en lo consell de cent si les persones absents se continuaran en la llamina o, si se estara a la deliberatio feta per lo saui Consell de Cent dit die de 30 del corrent pera que sie seruit deliberar aserca de dit fet lo que mes conuinga en benefici de la present Ciutat.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Ques pose en exsequutio la deliberatio feta per lo saui Consell de Cent a 30 del mes de Setembre prop passat excepto que no sien posats en lamina ni pedra alguna los noms de las persones que seran mulctades o, castigades, y moderada en aquest cap dita deliberatio com lo present Consell la modera.

Don Fran.co de Cartella y Malla Habilitat.

En primer lloch fonch llegit en dit Consell per Diego Vilaseca Syndich llegi en dit Consell un Memorial en lo qual estauan continuats los noms de las personas seguents Primo Don Fran.co Cartella y Malla lo qual votat per scrutini ab capsas y botons blanchs y negras y regonegudas las capsas fonch trobat haueri en la capsa verda mes botons negres que blanchs y per conseguent fou trobat no hauer insedit en la pena mensionada en la deliberatio del Consell de cent tingut a 30 de Setembre prop passat.

Don Banet Olmera Bianya y de Cruilies Habilitat.

Item Don Banet Olmera Bianya et de Cruilles y votat ab la dita forma fou trobat no hauer insidit en dita pena.

Don Felip Roger Repellit.

Item Don Felip Roger lo qual votat ab la dita forma fonch trobat hauer insidit en la dita pena.

Don Acasi de Ripoll. Repellit.

Item Don Acasi Antoni de Ripoll lo qual votat ab dita forma fonch trobat hauer insidit en dita pena.

Rafel Antich Habilitat.

Item Rafel Antich Militar lo qual votat ab dita forma fonch trobat no hauer insidit en dita pena.

Don Anton Meca Repellit.

Item Don Anton Meca lo qual votat a[b] dita forma fonch trobat hauer insidit en dita pena.

Pere de Montaner Habilitat.

Item Pere de Montaner lo qual votat ab dita forma fonch trobat [no] hauer insidit en dita pena.

Don Joan Despalau Repellit.

Item Don Joan des Palau lo qual votat ab dita forma fonch trobat hauer insidit en dita pena.

Fran.c Alsina y Montalt Repellit.

Item Fran.c Alsina y Montalt Ciuteda lo qual votat ab dita forma fonch trobat hauer insidit en dita pena.

m.r Pere Joan Fontanella Repellit.

Item m.r Pere Joan Fontanella Ciuteda lo qual votat ab dita forma fonch trobat hauer insidit en dita pena.

m.r Diego Figarola Habilitat.

Item m.r Diego Figuerola lo qual votat ab la dita forma fonch trobat no hauer insidit en dita pena.

m.r t. Planes Habilitat.

Item m.r t. Planes lo qual votat ab dita forma fonch trobat no hauer insidit en dita pena.

Diego Flaquer Habilitat.

Item Diego Flaquer negosiant lo qual votat ab dita forma fonch trobat no hauer insidit en dita pena.

Rafel Llampilles Repellit.

Item Rafel Llampilles nott[ari] lo qual votat ab dita forma fonch trobat hauer insidit en dita pena.

Item Fran.c Pons Sombr*a*rer lo qual votat ab dita forma fonch trobat no hauer insidit en dita pena.

Fran.c Pons sombr*a*rer Habilitat.

Item Joseph Vidal Parayre lo qual votat ab dita forma fonch trobat hauer incidit en dita pena.

Joseph Vidal Parayre Repellit.

Item Narcis Tauler Spard*a*nyer lo qual votat ab dita forma fonch trobat hauer insidit en dita pena.

Narcis Tauler spard*a*nyer Repellit.

Item Fran.co Puiguentos Spard*a*nyer lo qual votat ab la dita forma fou trobat auer insidit en la dita pena.

Fran.co Puiguentos Repellit.

Item Nadal Viues hortola lo qual votat ab la dita forma fou trobat no hauer insidit en la dita pena.

Nadal Viues Habilitat.

Item Bernat Montaner ortola lo qual votat ab la dita forma fou trobat no hauer insidit en la dita pena.

Bernat Montaner Habilitat.

Item Fran.c Serda Valer lo qual votat ab la dita forma fou trobat hauer insidit en la dita pena.

Fran.c Serda Valer Repellit.

Item lo nom de Pau Morera ortola lo qual votat ab la dita forma fou trobat hauer insidit en la dita pena.

Pau Morera Repellit.

E Despres en exsecutio de la dita deliberatio lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys digue y refferi en dit Consell si acas lo dit Consell volia assistir al acte de la desinsiculatio de les persones se han de desensicular o, si vol nomenar persones que assistescan en dit acte lo qual fet donaren per propositio al dit Consell peraque delibere lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que sie comes com lo present Consell comet als Magnifichs Aduocats de la casa que censuren y vejan si [es] de Justitia se pose en exsequutio en continent o, dins quin termini la deliberacio feta per lo Saui Consell de cent a 30 de Setembre prop passat ab referiment dins dos o, tres dies al Saui Consell de cent en lo qual se pendra.»

(*Deliberacions* de 1649, fols. 377 a 379.)

B. (*Concell de Cent del 9 de Novembre de 1649.*) — «Conuocat y congregat lo saui Consell de Cent en la sala gran de dit Consell en la forma acostumada lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys dona al dit consell per propositio un Vot fet per los Mag.chs Aduocats y Assessors de la present casa y firmat de llurs proprias mans lo qual fonch llegit en dit Consell del tenor seguent que comensa

«Jesus cum Maria» consuatur (1) Peraque dit Consell delibere sobre dit fet lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que del fet proposat no sen parle cosa alguna com lo present Consell axi ho delibera.

E despres fonch (sic) llegides en dit Consell tres cartas la una de sa Magestat que Deu guarde altre del senyor secretari Le Tellier y altra del s.r Prinsep de Conde les quals son del tenor seguent

« Carta de sa Magestat.»

«A nostres charissims, y ben amats los Consellers, y Consell de Cent de nostra fidelissima Ciutat de Barcelona.

Charissims y Ben Amats Nos hauem rebut las lletras quens haveu scritas tant per via dels ordinaris com per correus expressos, del primer, 4, 15. 22. y 24. del mes passat y de 14 del present ab las quals nos hauem vist com dels primers auisos que vosaltres haueu tingut tant de nostra part com de altres llochs dels designes del Enemich contra de nostra Prouincia de Catt[haluny].a vosaltres haueu usat de tota la prouidensia y cuydado que podiam aplicar pera preuenirlos, y com apres de la entrada de llurs forsas dins nostra dita Prouinsia no haueu obmes cosa sie pera la seguretat y defensa de nostra bona

---

(1) Consta originalment insertat en lo mateix Registre de *Deliberacions* de 1649, fol. 383, y son contengut es com segueix: — N.o 1. = ✠ = Jhs. cum Maria sine labe peccati concepta = En la deliberacio feta en lo saui Consell de cent lo die de ahir que comptauem a 28 de octubre 1649 ab lo qual despres de hauer condempnades certes persones en dita deliberacio nomenades á esser desensiculades y tretes de las bossas en las quals estauen ensiculades y altres persones condempnades á esser inhabils de esser insiculades en ningun temps en los officis y carrecs de la Ciutat se dubtá si la dita condempnacio se podie exequutar encontinent o sis deuie aguardar temps algu y fou deliberat, que la explicacio de aquest dubte fos comesa als assessors y aduocats ordinaris de la present casa de la Ciutat peraque diguessen de justicia lo ques deuie fer; Vista la dita deliberacio feta dit die de 28 del corrent Vista altre deliberacio feta en lo saui consell de cent celebrat a 30 del mes de setembre prop passat Vista la deliberacio en lo mateix saui consell de cent feta á 13 del dit corrent mes de octubre Vistes les crides en virtut de dites dos deliberacions fetes y publicades Vist tot lo que se hauie de veurer y attes lo que se hauie de attendrer y particularment que en via y termens de dret la part condempnada te lo benefici y remey de la appellacio supplicatio recors y nullitat lo qual pot proposar dins deu dies ques comptan del die de la noticia de la prolacio de la sentencia o condempnatio y dins estos deu dies no te ni pot tenir ex[ecuci].o la tal sentencia o condempnatio perque serie lleuar a la part lo dit remey y serien notoris attentats los procehiments ques farien dins lo termini dels dits deu dies los quals attentats estan subjectes ante omnia a reuocacio ab smena de tots danys y condempnacio de despeses y attes que no se ha trobat que per disposicio de dret special o priuilegi particular concedit a la Ciutat se pugue fer semblant ex[ecuci].o no aguardant primer la pretericio de dits deu dies y que la sentencia passe en cosa judicada y fasse dret a les parts, se ha de obseruar precisament la disposicio de dret comu dalt refferida. Perço y altrament les predites y altres rahons atteses los doctors deuall scrits assessors y aduocats ordinaris de la present casa son de vot y parer que per ara y encontinent nos pot exequutar la dita condemnacio ans be an de passar primer deu dies antes de tractar de la ex[ecuci].o Et hæc saluo = Çellers ass[ess].or et ad[voca].tus ciuitatis. = Mir assessor & ad[voca].tus Ciu[ita].tis»

y fidel Ciutat de Barcelona, sie pera las demes Ciutats, y Vilas de tot lo Pays, hauent comensat per la captura y desterro de aquells que haueu descuberts esser de intelligencia ab los enemichs, y sens la inductio dels quals ells no haurian may tentat de acostarse (com fan) de nostra dita Ciutat y hauent ab vostre exemple, y per vostres cartes y exortations mantingut lo poble en la bona y fidel dispositio que ell amostra en tots llochs; y prouehit ab lleuas de soldats y ab tots los medis possibles, a, opposaruos a las empresas dels Enemichs, conformantuos en totas cosas als prudents parers tant del s.r de Marchin, com del s.r Bisbe de Conserans del s.r Gouernador de la Prouinsia y de nostres altres ministres y officials de manera que noy ha mes que demanar.

Nos hauem tambe entes de vostres cartes las cosas que desijau de Nos sobre desta occorrensia, las quals se deduexen a tres caps prinsipals lo primer de tenir un Virrey, lo segon de ser fortificats de tropas, y lo terçer de ser assistits de diner, Y encara que noy haje cosa que nos toque mes sensiblament que de donar un prompte socorro, y una entera satisfactio a nostres fidels subdits de nostra dita Prouinsia: No res menys com los afers que Nos hauem tinguts incessantment per assi despres de nostre retorn en aquesta Ciutat son estats y son sempre molt apretats. Y que nos no hauem volgut despatxar vostres correus sens una resposta precissa y afectiua Nos hauem ab disgust differit fins al present que vos remetem dos de vostres dits correus, als quals Nos donam aquesta lletra pera diruos ab parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima Senyora y mara, Primerament, que Nos los carregam de la suma de Deu mil dobles, que Nos entenem ser posada en la Taula de Barcelona pera ser empleades als gastos mes importants dins la necessitat present, lo que Nos significam al senyor de Marchin y al s.r de Besons de fero puntualment exsecutar, y nos aturam lo terçer Correu, que Vosaltres nos haueu despedit pera remetreruoslo ab una bona summa de diner lo mes prest ques podra no hauenti per lo present cosa mes llarga ni mes difficultosa que lo replegar diners.

En Segon lloch que nos farem partir dins pochs dies un Virrey per nostra dita Prouinsia, lo qual si transportara per la posta: y tras de si fara seguir sa recamara, a fi que res nol puga ret*e*rdar.

En Tercer lloch, que Nos enuiarem lo mes prest un bon numero de Infanteria en Cathalunya per mar desijans ab una entera y sensera affictio y solicitut prouehir a tot lo que es en nostre poder pera guardaruos dels effectes de la mala voluntat de nostres Enemichs comuns; Essents ben apeserats de ço que ells son estats attirats dins la Prouincia principalment per las intelligencias que ells hi tenian, y per las esperanças que auian consebudas que llurs factors y corresponsals los introduiran dins Barcelona, y conseguentment exposarian tota la Prouinsia a llur inuasio, y a llur odi, sobre del qual Nos no podriam prou alabar ni estimar la vigilançia de la qual vosaltres haueu usat pera descubrir llurs artificis y castigar als complices de una conspiracio tant perniciosa y tant infama, ni manifestaruos lo quant Nos vos ho agrahim, axi com tot lo que Vosaltres aueu fet per la salut publica de la Prouinsia en aquesta urgent ocasio: Del qual Nos conseruarem enterament la memoria, com tambe de la passio ardent que tots los pobles del Pays han amostrat per nostre seruey, sobre del acostarse los Enemichs sens que res sie estat bestant pera diuertirlosne ni refredar, regonexent be que lo comportarse desta manera vosaltres, y tota la Prouinsia, destrueix lo prinsipal fonament dels designes dels castellans, y que particularment per vostra prouidencia y actiuitat en remediar a tot, ells son estat de acquirir pochs successos solidos en Cathalunya. No hauenthi per que admirar llurs primers progressos, puix que aquell qui es superior en Infanteria (com ells ho son al present) pot tenirlos sempre com a certs. Y nos tenim molta esperansa que ab la fauor de Deu no sols los impedirem de pendrer peu mes auant dins la Prouinsia, mes encara los ne expellirem del tot: Nos tenints gens de designe, ni desitg, al qual nos estigam mes fortament apagats, que adaquest. Hauents resolt de fer per aquest effecte tots los esforsos que seran en nostre poder, y sens perdreri algun momento de temps. Del qual nos vos conuidam destar enterament assegurats y de donarne los auisos, y la certitut que vos aparexera tant a totas las Ciutats y Comuns de la Prouinsia y no hauenti cosa que Nos nons prometam de vostre zel pera nostres auentatges y pera los de vostra Patria Nos no vos farem la present mes expressa, ni mes llarga, sino per pregar a Deu que ell vos tinga Charissims y ben amats en sa sancta guarda. Escrit en Paris a 26 de octubre *1649*

LOUIS

Le Tellier»

«A Messieurs

Messieurs los Consellers y Consell de Cent de la fidelissima Ciutat de Bar[celon].ª

Messieurs

Lo despaitg del Rey que rebreu per hu de vostres correus dos dels quals Vos son presentament remesos, responent particularment a tot lo que vosaltres haueu scrit a sas Magestats: yo nol acompanyo desta sino pera confirmaruos que no tenen verdaderament cosa mes cara que lo auentatge y lo repos de la Prouincia y de expellirne del tot los Enemichs: y esperan que Deu ajudant no se prev*e*ldran gens de llurs forsas en vostre prejudici no mes que de llurs intelligencias y artificis gossen pera reduhir als catalans pus que cada qual veura com Sa Magestat socorra afectiuament la Prouinsia y que al mes prest y haura un Virrey lo qual sera seguit de las tropas que al present podran faltari y me apar molt dificil de calumniar la Fransa de no fer tot lo possible pera assistir la Cathalunya, tras de tantas cosas que han passat y las que de present se fan y que noy ha res mes mal fundat que lo publicar (com fan los Enemichs) que la beneuolencia de sas Magestats es desminuida, en vers Pobles dels quals lo zel y la fidelitat no se poden prou regonexer. Y puc dir que com es veritat que los Catalans donan de totas parts prouas extraordinarias de llur afficio en vers sas Magestats. Sobre desta present necessitat tambe may sas Magestats no tingueren mes de passio per alguna cosa, que pera deslliurar promptament la Prouinsia del mal que pateix en que se prometen be que vosaltres continuareu de ferlos vostres serueys utils y a vostra Patria Y vosaltres ab tots llurs fidels subdits de la dita Prouincia conexereu lo quant estan satisfets del vostre llur comportament. Y que tots los esforsos possibles seran fets pera donaruos y a ells tota la assistentia que vos sera necessaria. En lo qual yo me empleare com en lo mes senyalat seruey que yo puga fer a sas Magestats y com a tenint a mes de axo molta de inclinatio a manifestaruos per mos serueys que yo so

Messieurs

Vostre humilissim y afficionadissim

En Paris a 26 de 8.[bre] seruidor

1649» LE TELLIER

«Carta del Princep de Conde.»

«A Messieurs

Messieurs los Consellers de Barcelona

Messieurs La notitia que Vosaltres me donau per vostra lletra de 14 de aquest mes del stat en ques troban los afers de Cathalunya donantme lo medi de feruos aparexer lo desitg que yo he sempre tingut de contribuir peral be y la conseruacio de aquesta Prouinsia tot lo que pot depenjar de mos cuydados yo vos fas aquesta lletra pera pregaruos de creurer que yo los emplare de bona gana junt de sas Magestats pera procuraruos una prompta assistentia de las cosas que Vos son necessarias en la ocasio present Conuidantuos entretant de continuar en posari de Vostra part tot lo orde possible seguint la afficio que Vosaltres amostrau al seruey de sas Magestats les quals ne tenen molta de satisfactio, com vos ne assegura aquell que es

Messieurs

De Paris a 27 de 8.bre *1649* — Vostre aficionadissim a seruiruos

LOUIS DE BOURBON »

E Despres de llegides dites cartes lo senyor Conseller en cap de voluntat de dits s.rs Consellers sos companys digue y refferi con m.o Joan Bap.ta Monfar y Sorts Embaxador desta Ciutat en la Cort de Paris pot lo die de s.t Andreu proxim exir Conseller en cap desta Ciutat y per trobarse en dita Cort en cas hisques se considera lo gasto gran hauria de fer majorment hauent supplicat dit s.r Monfar als s.rs Consellers ab moltas cartas li fes merçe lo saui Consell de cent donarli llicentia de tornarsen per tant dits s.rs consellers proposan lo dit fet al present Consell peraque delibere lo fahedor tant en raho de donar llicentia a dit s.r Embaxador de tornar com en respondrer a les Cartes de Sa Magesta[t] y estampar aquellas.

E lo dit Consell feu la deliberacio y conclusio seguent Que los senyors Consellers responguen a la Carta de Sa Magestat y a les demes llegides al present Consell ab lo compliment que de sa s.a se spera y que de la de sa Magestat manen fer los s.rs Consellers una bona stampada y della enuiar a las Ciutats y Vilas de Cathalunya les que aparexera conuenir scriuintlos tambe los s.rs Consellers y congratulantse ab ellas per las honrras y merces han rebut y tota Cathalunya del Rey n.e s.r ab dita carta y que a m.o Joan Baptista Monfar y Sorts se li consedesca

llicentia com lo present Consell lay consedeix de tornarsen a la present Ciutat sempre que lo senyor Virrey que sera elegit per aquesta Prouincia sie partit de Paris pera venir a ella y esta llicentia sia vista esserli consedida sempre que ab conferensia los senyors Deputats vinguen be y en una conformitat a ella attes es anat per las dos casas y en lo interim despedirse de sas Magestats y de les demes persones que tingue obligaçio dexant los papers aporta a son carrech al Dr Magi Ciuilla resident en dita Cort com lo present Consell axi ho delibera.»

(*Deliberacions* de 1649, fols. 384 a 387 v.º)

APÈNDIX XXXV.

A nostres charissims y ben amats los Consellers y Consell de nostra fidelissima Ciutat de Bar[celon].[a]

De Part del Rey

Charissims y ben amats, encara que las diuersas instantias que Vosaltres nos haueu fetes de enuiaruos un Virrey nos sien estades moltissim considerables y no res menys et verdaderissim que despres del retorn prop de nos de nostre charissim y ben amat cuzi lo Duch de Halluyn comte de Schomberg Marichal de Fransa qui posehia dit carrech Nos no tenim pensament algu quens ocupe mes que lo de prouehir a totas las cosas necessarias en Cathalunya pera nostre seruey y lo be de la Prouincia y specialment de enuiarhi un Cap capaz de gouernarla; Pero los mouiments excitats en algunas prouincias de nostre Realme los quals no son pas encara apasiguats per tot nos han donat y nos donan continuament tantas de ocupations pera ferlos cessar y pera acautelarnos dels artificis y dels esforsos que los Enemichs han empleats pera preualerse de aquestas turbacions que nons es pas estat possible de effectuar lo que nos hauem desityat per lo auentatge de nostra dita Prouincia y be que com vosaltres sabeu Nos hi hajam destinat ja prou llarch temps ha nostre charissim y Amantissim Cuzi lo Duch de Mercoeur Par de Fransa peral dit Carrech de Virrey sabent que ell te tota la gran capassitat, valor experiencia prudencia y altres recomendables qualitats necessarias pera ocupar dignament un gouern de aquesta consequentia hauenthi sempre mostrat una afficio y fidelitat inuiolable a

Carta del Rey.

nostre seruey, ab tot axo no es pas estat possible de despetxarlo mes prest que ara y hauentli donat las prouisions y poders acostumats de dit carrech de nostre Virrey y llochtinent general en nostra dita Provinsia y en nostras Armadas de Cathalunya Nos lo enuiam ab diligencia pera ferne las functions y hauem be volgut acompenyarlo desta lletra per la qual nos significam y ordenam del parer de la Reyna Regenta nostra honorabilissima Senyora y mare de regonexerlo en lo dit carrech de nostre Virrey y nostre lloctinent general y rendirli tota la honor lo respecte y la obediencia que li son deguts en aquesta qualitat y specialment per son origen conditio y merit singular Com tambe com Vosaltres lo assistiau de tot lo que sera en vostre poder pera donarli medi de emplearse en totas las cosas dependents de sa administratio axi utilment per nostre seruey y per lo be de la Prouincia com nos podem prometrens de sa bona conducta y spesialment pera expellir los Enemichs y pera traurels fora de la Prouinsia, en que com nos no dexarem res que sie en nostra potestat axi no dubtam pas que Vosaltres no treballeu de vostra part incessantment y efficasment com hauem fet fins assi y particularment en la ocasio present, y remetentnos sobre nostre dit Cuzi del que nos podriam ajustar a esta lletra y particularment de feruos conexer la perfeta satisfactio que nos tenim de las demostracions continuas que Vosaltres donau de vostre zel y afficio per nostre seruey y per la conseruacio de la dita Prouincia sots nostra obedientia Nos no ajustarem res *h*a esta lletra sino per pregar Deu que ell vos tinga Charissims y ben amats en sa s.[ta] guarda Escrit en Paris a dos de Noembre *1649*

LOUIS

Le Tellier.

A Messieurs les Consellers y saui Consell de Cent de la ciutat de Bar[celon] a

Carta del Duch de Orliens.

Messieurs Lo zel y la generosa resolucio que vostra Prouincia ha fet parexer per la Fransa en esta ultima ocasio son estats tant agradables a Sas Magestats que si be nos pot mes demanar a la satisfactio que tenen de vostre comportament Sas Magestats se troban mes conuidadas que may de abrassar vostres interessos ab la matexa passio que tenen per tots los desta Corona. Jo vos

prego de creurer que mon particular yo los tinch en tal consideratio que he tingut molt de pezar de veurer que los mouiments qui son sobreuinguts dins lo Realme y la necessitat dels affers hagen ret*e*rdat lo socorro que yo hauia fet resoldre que seus donaria. Empero com sas Magestats estan restabilidas yo no contribuire pas solament de tot mon poder pera feruos enuiar al mes prest un Virrey ab forças sufficients pera fer alguna gloriosa empresa Pero encara jo donare tambe ordre a que la summa de cent mil lliuras que es estada enuiada aqui, sie dins pochs dies seguida de una altra mes considerable pera subuenir al gasto de la gent de guerra. Asso es del qual vosaltres podeu fer estat y que en totas las occasions ques presentaran perals auantatges de Cathalunya y pera vostre contentament Vosaltres conexereu sempre que yo so

Messieurs

Votre afficionat amich

De Paris 5. 9.[bre] *1649* GASTON

A Messieurs

Messieurs los Consellers y saui Consell de Cent de la Ciutat de Bar[celon].[a]

Carta del Duc de Mercuri.

Messieurs Jo rebo dem*e*siada honrra de ma commissio y de las continuas prouas de vostra afficio pera no transportarme junt a Vosaltres tant prest com vosaltres hi haureu consentit; yo me auanso ab lo mes poderos que seus ha pogut enuiar dins lo estat present dels affers pera ser mes prest sobre los llochs en los quals se tindra necessitat de ma persona: yo spero sempre trobar entre vosaltres una tant ferma unio que noy haura pas gran pena a conseruarla y apoyar tant generosas resolutions Esta es ma mes forta passio y de manifestaruos en totas las ocasions que yo so constantissimament

Messieurs

Vostre humilissim y mes afficionat seruidor

En Paris a 7. de 9.bre
1649. LOUIS DE VANDOSME»

(*Deliberacions* de 1649, fols. 398 v.°, 399 v.° y 400.)

FI DEL VOLUM XXIX Y CATORZÈ DE LA PRESENT EDICIÓ

INDEX

(VOLUM XXIX)

	Planes
M.DC.XLIV (Maig)	1
M.DC.XLV	63
M.DC.XLVI	144
M.DC.XLVII	213
M.DC.XLVIII	271
M.DC.XLIX	365
Apèndix I	431
— II	432
— III	435
— IV	453
— V	456
— VI	487
— VII	489
— VII bis	497
— VIII	499
— IX	506
— X	513
— XI	515
— XII	517
— XIII	520
— XIV	523
— XV	525
Apèndix XVI	535
— XVI bis	543
— XVII	549
— XVIII	590
— XIX	595
— XX	598
— XXI	619
— XXII	621
— XXIII	627
— XXIV	633
— XXV	635
— XXVI	643
— XXVII	647
— XXVIII	648
— XXIX	653
— XXX	660
— XXXI	666
— XXXII	670
— XXXIII	672
— XXXIV	673
— XXXV	681

INDEX ALFABÈTICH ANALÍTICH

DEL VOLUM CATORZÈ

A

Planes

Abat de Galligans. Captura y deportació al castell de Salses............ 168
— de Montserrat. Visita als Consellers.................. 3
Acte de fè. (V. *Inquisició.*)
Administradors. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Agent de la ciutat a París. (Isidor Pujolar.) Insidies contra'l Governador de Catalunya 50, 499, 501, 503
— Memorial calumniós contra'l Virrey, mariscal de La Motte. 500, 501, 502
— Informació de l'embaixador Sala sobre dits afers....... 504
— Provehit canonge de Barcelona...................... 505
— Enquesta contra d'ell y micer Martí y Viladamor, rebuda en la cort del Veguer.......................... 610, 611
Ager (Plaça y castell d'). Rendiment, per lo Virrey, Príncep de Condé.. 254 a 256 (nota)
Agramunt (Vila). Hostatge del Conseller en cap a son pàs per a la campanya de Lleyda: actes de ceremonial, present dels Pahers, etc. .... 464 a 466
Alcavots. (V. *Prostitució.*)
Almoyna a un malalt pobre.................................. 134
Allotjament dels soldats francesos en Catalunya. Danys y despeses: indemnisació als pagesos.......................... 72
— Excessos: queixa dels Consellers al Governador, 268 (nota). — Disposicions, 269. — Embaixador a Paris, 351. — Malestar dels pobles: queixa de la Diputació y la ciutat al Rey .... 649 a 653
Aniversaris. Per les ànimes (pregaries pêls afers y guerra de Catalunya). 41, 422, 427
— Id. id. en los jorns de Carnestoltes: (vot de la ciutat). 75, 76, 221, 222, 280, 374, 376
— Del Rey En Jaume II a la Seu......................... 124
— Per lo rendiment de la plaça de Balaguer............ 124
— Per la casa de Montcada, en la Llotja............. 228, 385
— De D. Guerau Alemany, mestre de camp del terci de la ciutat 255
Argenter de la Seu. Precedencia de lloch en la professó de *Corpus:* contenció .... 242 a 244
Armada reyal. (V. *Naus.*)

Planes

Armes heràldiques. (V. *Heràldica.*)
Arrendament de la barca de Sant Boy.............................. 149
Artillería. Ampra de sis peces de campanya al Lloctinent, per a la de Lleyda 4, 5
— Prova de dues peces a la Escola militar............... 63
Artillers de la ciutat. Provisició de places: oposicions 78, 177-178
Arxivers de la Taula y Banch. (V. *Oficis* y *oficials del Concell.*)
Atemptat contra un capellà: entredit en les iglesies de Barcelona........ 316
Aygua. Restitució de la que era estat llevada al monastir de monges de Santa Elisabeth 109

B

Bacallar. Robo en la botiga de Jaume Cortada.................... 379
Balaguer (Ciutat). Rendiment de les tropes castellanes, 116, 117, 515. — *Te-Deum,* oficis y sufragis, 118, 121, 122, 124, 127 a 129, 131. — Alimaries, 118, 119, 121 a 124. — Enhorabona al Virrey 119, 120
— Hostatge y honors al Conseller en cap a son pàs per a la campanya de Lleyda .... 466-467, 473 a 477
— Governador de la plaça: designació del Conseller en cap, coronel.. 475
— Pahers: gramalles.............................. 476, 477
— Robo en la iglesia de Sta. María, per soldats de guarda del terci barceloní, 478.— Sentencia dels culpables.... 479
Baluarts de la ciutat. (V. *Fortificació.*)
— Custodia; disposicions 249
Balls y màscares per Carnestoltes. (V. *Festes civils y públiques.*)
Banch de la ciutat. Administrador. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
— Pagament, als pagesos de Catalunya, dels danys y despeses fets en llurs cases pêls soldats francesos 72
— Visita anyal dels Consellers 256, 399
Bandera dels mestres de cases...................................... 137
Barca de Sant Boy. Arrendament 149
— Visita ordinaria dels Consellers 195
Barcelona. Armes heràldiques: escut surmontat ab la flor de lliri ... 182
Id. (gravats) 432, 435
— Avisos sobre intent d'assetjarla 'ls castellans: prevencions defensives, 408, 410 a 413, 415, 418, 419, 421, 423, 424, 660 a 666. — Ofertes patriòtiques del Capítol de la Seu y comunitats y de les ciutats y viles de Catalunya, 413, 414. — Arribada y allotjament de companyes... 422-423
— Emigració de ciutadans y habitants: orde comminatoria de retorn; penes, 416, 420, 423 (nota), 425, 673 a 676. — Nòmina dels inculpats y exculpats 424, 674, 675
Baroníes de la ciutat. Procurador: extracció..................... 61 (nota)
Batalla de Montjuich (26 Janer 1641). Festa commemorativa en la iglesia del Pí.. 68-69

Batalló provincial. (V. *Exèrcit de Catalunya.*)
Bateigs. D'un fill del Lloctinent, comte d'Harcourt. (V. *Ceremonial.*)
— Pluralitat de padrins: prohibida pêl Concili de Trento. 545
— Comparatge de les universitats, representades per son cap o president: pràctica general 545
— Del Rey D. Ferràn lo *Catòlich:* padrins dos Jurats de Çaragoça 546
Batlle de la ciutat. Extracció 68
— Jurament 70, 206, 279
— Malaltía 135
— Procediments indeguts: queixes dels Consellers, debats. 334-335
Batlle de Mataró (Jerònim Fornells). Garrot, per traydor, 163. — En l'acte de la tortura denuncia una conspiració 165
— (Jaume Portella). Assessinat en la muralla de mar, 296. — Sentencia y suplici dels homeyers 297
Batllía general de Catalunya. Advocat: nomenament vitalici a favor de micer Simon Campana 75
— Advocat fiscal: destitució del Dr. Francesch Martí y Viladamor, 187, 605, 614. — Extracció de micer Didach Cisteller, 188. — Inhabilitació de varis extrets; recurs de Sabater, 188, 189. — Recurs de Martí, 188, 189. — Possessió de Cisteller 189
— Visita dels Consellers 79, 268
— Lloctinent de Batlle: mort de Gallart. Elecció de Seguí, Conseller en cap, 275. — Jurament y possessió....... 276
— Hipotecada a Barcelona, per Felip III, en garantía d'un préstech de cent mil ducats (any 1632), 348 (nota), 349 (nota). — Gracies y donacions fetes pêl Virrey a particulars, lesives a dita obligació: la ciutat demana síen anul·lades 348
Bens de mal-afectes y rebel·les a la causa de Catalunya: confiscació. 174, 466
— Pensió anyal, sobre 'ls mateixos, assignada pêl Rey a l'embaixador de la ciutat Jerònim de Gaver......... 498
Besson (Senyor de). Sobreintendent del exèrcit francès en Catalunya.— Prèstech de la ciutat per a pagament de les tropes.. 420
Bethlèm. (V. *Monastirs.*)
Bisbats de Catalunya. Absencia dels Prelats 232
Bisbe de Babilonia. Entrada 232
— Visita dels Consellers, 233. — Id. a aquests.......... 334
— Partida.. 300
Bisbe de Couserans. (V. *Marcà.* — (Pere de)
Bisbe d'Orange. Sotstituheix al de Babilonia en Barcelona 300
— Visita d'enhorabona, pêls Consellers 300
— Visites als Consellers.......................... 302, 419
— Plàtica, oferintse a la ciutat ab motiu del perill d'un nou atach dels castellans....................... 419, 670
Biure y de Margarit (D. Joseph de). (V. *Governador de Catalunya.*)
Blats. Compres en les provincies vehines de Catalunya, per a provehi-

ment de les armades franceses: prohibides en l'esdevenidor 34
Blats. Provehiment de la ciutat: anada del Conseller segon a Riu Besòs. 66
Id. Compres en Llenguadoch: dificultats legals per la lliure extracció .... 346 (nota)
Id. Empatxaments abusius a Llansà y Cadaqués. 346 (nota)
— Aprehensions, per les barques enemigues, en la costa catalana 349
— Desprovehiment subreptici del Principat pêls genovesos .... 346 (nota)
— y grans. Entrada lliure de drets a favor dels circunvehins de la ciutat .... 423 (nota)
Born. Fira dels vidriers, per cap d'any, 144. — Lo Virrey la visita; rua de dames 145
— Acte de fè.. 258-259
Borrasca en la mar 64
Bourbourg (Plaça de). Rendiment a les armes de França.... 111, 112, 513
Brézé (Duch de), general de l'armada naval de França: son pàs per aygues de Barcelona........................... 23, 24
— Arribada, 26. — Embaixada de benvinguda......... 27
— Anada a París 30
Busach (Senyor de), tinent general de la cavallería. Malaltía: visita dels Consellers 200

C

Cadira de plata del Santíssim Sagrament, en la Seu.................. 278
Caixa o urna de les reliquies de Santa Madrona. Regoneixement y adob. 274-275, 286
Campana (Micer Simon). Nomenament vitalici d'advocat de la Batllía general, pêls bons serveys prestats a la ciutat......... 75
Candiotti (Mons. Vicens). (V. *Col·lector general eclesiàstich.*)
Canonges de la Seu. (V. *Capítol.*)
Capella de Casa la Ciutat. Festa de Sta. Eularia...... 156, 199, 256, 278
— Misses 162, 377, 378
— Id. de difunts per al Conseller 2.on.................. 52
Id. íd. íd. íd. 6.è 172
— Ofici 368
— Parament, per la visita del Virrey, comte de Schomberg. 346, 347
Id. íd. del General dels PP. Caputxins.............. 378
Capella de Sant Roch. Tinguda en comanda pêls canonges de Sta. Anna. 403
Capítol de la Seu. Embaixades als Consellers y Concell de Cent. 24, 25, 352
Id. al Virrey.. 140
— Canonicat de D. Pere de Rocabertí: debats sobre sa possessió 140, 141, 142
— Lo Virrey captura y envía a Roma als canonges Taverner, Coll y Osona.............................. 140, 141

Capítol de la Seu. Qüestió de ceremonial ab los Consellers, sobre la rebuda del Virrey en dita iglesia. 320 a 335, 344, 350, 351, 353, 358
Id. Concordia 359
— Incident entre son Síndich y lo Concell de Cent, sobre presentació d'escriptures 352
— Ofertes per a la fortificació y defensa de la ciutat 413
Captura dels canonges Taverner, Coll y Osona per lo Virrey; debats.... 140, 141, 142
— De compromesos en la conspiració contra Barcelona. 165, 168, 170, 172
— D'en Visa y altres estudiants promovedors d'una bullanga en l'Estudi general........................ 263
— Del capità de la Torre del cap del Riu, per haver canonejada la galera de la reyna d'Espanya, vinguda ab passaport reyal, 408. — Llibertat provisional y sobressehiment de l'aute de presó contra son fill......... 422
Caputxins. Caritats de la ciutat als monastirs de l'Orde: agrahiment del P. General.. 378
Carnestoltes. (V. *Festes civils y públiques.*)
Carns de moltó. Pagament als arrendadors...................... 332, 334
— Arrendament; preus.......................... 378, 381
Cartes de favor y certificatories. No les puga fer l'escrivà major de Casa la Ciutat, sens llicencia del Concell de Cent.......... 610
Cartes reyals. (V. *Reys.* — Correspondencia.)
Cases confiscades als conspiradors micer Ferrer y micer Amigant: lo Virrey les cedeix a la ciutat........................ 174
— properes als murs, enderrocades en 1641 ab motiu de la fortificació de la ciutat: sentencia absolent a aquesta de donar esmena a llurs proprietaris, 13, 450. — Pagament d'honoraris als experts que les estimaren, 93 (nota). — Al·legat en dret a favor de la ciutat.. 435 *(Apèndix III)*
— Construcció prop dels murs: limitació de distancia fixada per Pere III................................ 436, 451
Castell d'Asens. Lloctinent de governador: decapitació, per vexacions y delictes contra 'ls provincials...................... 364
Catalans afectes a Castella, emigrats en Gènova. Embarch per a venir a l'atach fraguat contra Barcelona 661
Catalunya. Afers y govern. Memorial dels Consellers al Rey........... 28
Id. Acorts y conferencies, 31, 42, 43, 60, 74, 86, 129, 178, 180, 205, 268, 275, 276, 290, 292, 293, 366, 403, 410
— Enviat especial a la Conferencia de les paus generals en Munster. (V. *Conferencia.*)
— Ocupació de places pêls castellans: debats....... 186 a 188
— Treves del Principat: negociacions en Munster; debats. 207, 211, 219
— Nova invasió castellana per la part de Lleyda......... 412
— Corrèus a les viles y ciutats, interessant la recluta de

Planes

lleves per a socors de Barcelona, en càs de setge, 412.— Resposta y ofertes.......................... 413, 414
Catalunya. Malestar en los pobles, per les vexacions dels soldats: queixes de la Diputació y la ciutat al Rey................ 649
Catius cristians rescatats a Alger per la relligió de la Mercè: professó, 3. — Cartell-nòmina 431
— fugitius d'Alger: arribada......................... 367
Causa-pía de Mathías Vilar en l'Hospital de la Misericordia: extracció de donzella pobra 74, 163, 220, 280, 378
Causes contra 'l Síndich del Concell: acort de concertarles............ 13
— Dels enderrochs de cases ordenats per la ciutat ab motiu de sa fortificació en 1641: sentencia absolentla de pagar esmena a llurs proprietaris, 13, 450. — Al·legat en dret a favor de la ciutat .... 435 *(Apèndix III)*
— Dels indivisibles, guanyada a Roma per lo Capítol de la Seu 352
— Contra micer Martí y Viladamor, enviat de Catalunya a París, per extralimitació d'atribucions .... 598 a 619 *(Apèndix XX)*
Ceremonial. Armada francesa: saluts d'arribada.............. 23, 24, 208
Id. Saluts d'artillería als embaixadors dels Consellers. 27, 29
— Assistencia dels Consellers als actes públichs: abstenció de anar als que hi concorregués lo Virrey cardenal Mazarini.. 286
Id. íd. a la Seu: prohibida ab motiu de la contenció ab lo Capítol, sobre la rebuda del Virrey en dit temple. 321, 322, 333
— Banchs y escons; ús, 2, 6, 7 a 9, 14, 16, 21 a 23, 27, 37, 39, 42, 43, 48 a 50, 56, 58 a 60, 63, 69, 70, 73 a 75, 78, 79, 87, 88, 90 a 92, 94, 96 a 98, 100, 101, 104, 105, 110, 111, 116 a 118, 122 a 125, 127 a 129, 133, 135, 136, 139, 143 a 145, 148, 150, 156, 157, 163, 164, 167 a 169, 172, 173, 176, 178, 179, 193, 197, 201, 204, 207, 208, 212, 213, 215, 219, 220, 222, 224, 226, 227, 233 a 235, 241, 245, 247, 251, 255, 260, 265, 267, 270, 271, 273, 276, 284, 288, 299, 302, 305, 308, 309, 312, 316, 319, 320, 321, 325 a 330, 333, 334, 338, 341, 342, 345, 347, 353, 354, 358, 360, 361 a 363, 365, 366, 368, 370, 371, 372, 376, 380, 383 a 385, 387, 390, 391, 400, 402, 403, 409, 415, 426, 463, 465, 475, 518
Id.: qüestió en lo monastir de St. Joseph, per la col·locació del banch dels celebrants...................... 197
— Bateig d'un fill del Lloctinent Comte d'Harcourt. Padrí, lo Conseller en cap, 214 a 216, 217 (nota), 220, 543 a 546. — Comare, (D.ª María de Rocabertí), 214, 220, 572. — Juntes y acorts sobre les demostracions fahedores, 217, 547. — Publicació de les festes, 219. — Celebració de l'acte, 220. — Descripció en vers... 549 *(Apèndix XVII)*
— Bisbe de Barcelona: acompanyat pêls Consellers, de la Sèu al palau............................. 361, 374

Ceremonial. Cadires, escons, tamburets: ús, 14, 17, 20, 52, 57, 58, 61, 62, 64, 65, 70, 71, 74, 77, 78, 79, 84 a 87, 90, 92, 93, 100, 102 a 104, 108, 111, 115, 121, 124, 125, 127, 128, 134, 139, 142, 146, 147, 159, 162, 163, 168, 173, 174, 177, 179, 183, 192, 195, 199, 205, 206, 211, 213, 214, 216, 218, 221, 222, 225, 226, 231, 233, 237, 238, 247, 250, 251, 254, 257, 258, 266, 267, 269, 271 a 274, 283 a 285, 291 a 293, 296, 297, 299, 305, 306, 308, 326, 333, 335, 338, 339, 347, 356, 360 a 363, 365, 366, 368 a 370, 374, 375, 379, 382, 383, 399 a 401, 409 a 411, 426, 455 a 457, 480, 481, 484, 518

Id. pontifical del Bisbe en les professons: qüestió ab los Diputats, 375. — Us 376, 393

— Carroces del Virrey 81

— Catifes; ús 260

— Cobertura dels embaixadors dels Consellers devant del General de la armada naval de França, 29. — Id. íd. íd. del Governador de Catalunya 108

Id. dels Consellers devant del Virrey y la Virreyna, 58, 155, 205, 213, 218, 231, 253, 282, 289, 305, 308, 318, 344, 346, 353

Id. íd. íd. del Canceller 134

Id. íd. íd. dels Prelats 233

Id. íd. en la Seu 634

Id. de Mr. Plessis-Besançon en Concell de Cent 68

Id. del Sr. de Marcà en íd............. 343, 350, 369, 411

Id. del Governador en íd............................ 377

— Coixins: ús, 65, 74, 77 a 79, 82, 90, 92, 93, 103, 108, 147, 162, 163, 168, 177, 179, 214, 216, 222, 251, 257, 269, 272 a 274, 283, 296, 299, 306, 333, 335, 338, 339, 363, 366, 368 a 371, 379, 401, 409, 411, 426, 460

— Combregar del Conseller segon, malalt 47

Id. del íd. 6.è, íd.................................. 170

Id. dels Consellers, lo Dijous Sant..... 87, 170, 291, 382

Id. d' un malalt pobre: 'ls Consellers l'acompanyan, 133. — Almoyna 134

Id. del verguer del Conseller en cap, malalt, a Poblet... 484

— Concordia entre Consellers y Capítol catedral......... 359

— Cotxes: us pêls Consellers, embaixadors, etc. 22, 23, 43, 44, 55, 66, 86, 88, 89, 117, 124, 126, 132, 135, 142, 151, 164, 173, 181, 193, 196, 203, 225, 226, 229, 236, 257, 265, 281, 296, 328, 343, 347, 354, 428; 487

— Docers: ús, 17, 58, 84, 140, 155, 159, 160, 174, 183, 211, 221, 226, 231, 259, 260, 292, 298, 308, 455, 577, 579

Id. íd. per lo Virrey, cardenal Mazarini, en Sta. Catherina: debats 284, 285, 371

— Dòls 52, 53, 172

— Draps d'Arras o dels *Angels* ... 6, 22, 98, 103, 308, 390

Id. rebosters.......................... 6, 98, 154, 308, 390

Planes

Ceremonial. Draps de morts 255, 256
— Embaixades de benvinguda al Duch de Brézé, general de la armada naval de França 24, 27
Id. íd. al Lloctinent mariscal de La Motte a sa tornada de Lleyda 53
Id. íd. a Mr. Plessis-Besançon 67
Id. íd. al nou Lloctinent, comte d'Harcourt 80
Id. íd. al duch de Rohan, nebot del Virrey 106
Id. íd. al nou Lloctinent, comte d'Harcourt, a la ratlla de França 72
Id. íd. a la comtesa d'Harcourt 152, 518
Id. íd. a D. Joan de Meneses, general d'armada portuguesa 208
Id. íd. al nou Lloctinent, Príncep de Condé, a Granollers, 228-229. — Qüestió de precedencia entre'ls dos embaixadors 228-229
— Id. d'enhorabona al Virrey, comte d'Harcourt, per la victoria de Balaguer 119
Id. íd. al íd. mariscal de Schomberg, per la presa de Tortosa 317
Id. íd. dels Diputats als nous Consellers 357
— Id. de comiat de la Virreyna comtesa d'Harcourt als Consellers 225
— Enterrament del Conseller 2.on, micer Joan Gaspar de Prat. 51, 52
Id. del canonge de la Seu, D. Jacinto Descallar 79
Id. del Conseller 6.è, Pere Bofforull 172
— Entrada del Lloctinent, comte d'Harcourt 72, 80
Id. triomfal del mateix, després de la victoria de Balaguer, 119. — Parlament d'enhorabona per lo Conseller en cap y resposta del Virrey 120
Id. de la comtesa d'Harcourt a Perpinyá 517
Id. íd. íd. a Barcelona 152
Id. dels prínceps, fills del Virrey 181
Id. del Virrey a son retorn de la campanya de Lleyda . . 209
Id. del Lloctinent, Príncep de Condé, 228, 229. — Id. a sos retorns de campanya 253, 257
Id. del Bisbe de Babilonia 232
Id. del nou Lloctinent, cardenal Mazarini 280, 281
Id. íd. íd. mariscal de Schomberg 301, 303
Id. triomfal del mateix a son retorn de la presa de Tortosa 317
Id. del Conseller en cap al tornar de la campanya de Lleyda 487
Id. dels Virreys a Barcelona: havíen de ferla a cavall 280, 281
— Estrades: ús, 82, 86, 87, 89, 121, 122, 125, 127 a 129, 135 a 137, 144, 145, 150, 155 a 157, 168, 170 a 172, 175, 176, 213, 215, 220 a 222, 226, 231, 234, 260, 282, 284, 285, 304, 305, 319, 320, 325 a 330, 333, 341, 342, 347, 358, 360, 362, 460, 484, 577

Planes

Ceremonial. Funeraries y sufragis. — Del Papa Urbà VIII 25
Id. del Conseller 2.on, micer Prat 52
Id. del Rey En Jaume II, en la Seu 124
Id. del Conseller 6.è, Pere Bofforull 172
Id. del Comte Chabot 181
Id. del mestre de camp del terci de la ciutat, don Guerau Alemany 255
Id. per la casa de Montcada, en la Llotja 385
— Honors dels Canonges de la Seu als Consellers a llur pàs pêl chor, 302-303, 374. — Concordia 359
— Honors de les viles, monastirs, etc. al Conseller en cap, en sa anada a la campanya de Lleyda .... 457 a 487
— (Llibre del). Entrega als Consellers novament extrets. 55, 132, 203, 265, 354, 428
— Lliteres. De la Virreyna .... 153 a 155
Id. No era costum usarne 'ls Virreys en sa primera entrada 280-281
— Maces: ús, 17, 24, 71, 73, 85, 87, 98, 99, 108, 109, 114, 119, 122, 134, 139, 149, 152, 155, 183, 208 a 210, 213, 218, 220, 221, 226, 229, 231, 246, 253, 255, 258, 262, 271, 281, 288, 289, 292, 297, 303 a 305, 307, 308, 312, 317, 319, 320, 341, 355, 382, 455, 457, 462, 463, 476, 477, 486, 633
— Naixement d'un fill del Lloctinent, Comte d'Harcourt: visites d'enhorabona dels Consellers, 213, 221, 543. — Comparatge del Conseller en cap. (V. *Bateig*, en aquesta mateixa veu *Ceremonial.*)
— Precedencia en lo seure, 2 a 4, 6, 7, 9, 12 a 14, 17, 20, 22, 26, 27, 30 a 32, 38, 40, 41, 44, 46, 49, 52, 53, 55, 56 a 60, 62, 65, 68, 69, 71, 74, 76, 77, 79, 84 a 86, 89 a 93, 96 a 98, 100, 102 a 104, 111, 114, 115, 117, 118, 121, 132 a 134, 142, 145, 147, 150, 151, 164, 165, 174, 176, 178, 180, 181, 185, 191, 195, 196, 199, 200, 202, 204, 205, 207, 208, 211, 213, 215, 218, 219, 223 a 226, 228, 231, 233, 235, 237, 238, 242, 245, 247, 248, 250, 251, 256, 265 a 267, 269, 271-272, 274, 279, 292, 293, 295, 297, 299 a 302, 305, 308 a 310, 312 a 314, 316, 333, 341, 343, 347, 350 a 358, 363, 365 a 367, 369, 370, 372, 377, 380, 381, 385, 388, 390, 393, 394, 402, 403, 409 a 411, 413, 415, 419, 426, 427, 455 a 458, 462, 465, 475, 477, 480, 518, 643
— Precedencia o graduació en los acompanyaments, etc., 6, 7, 39, 55, 56, 59, 62, 69, 71, 77, 80 a 83, 90, 91, 97, 98, 103, 104, 119 a 123, 132, 133, 136, 137, 145, 147, 152, 153, 157, 169, 175, 203, 204, 206, 209, 210, 220, 226, 229, 230, 241, 246, 251, 263, 265, 267, 271, 281, 282, 302 a 304, 309, 310, 316, 318, 319, 326 a 329, 333, 338, 342, 347, 354, 360, 363, 370, 386, 390, 416 a 418, 459, 460, 463, 474, 476
Id.: qüestió entre 'ls prohoms dels Consellers en cap y 2.on 207
Id.: íd. entre 'ls embaixadors elegits per a anar a donar la benvinguda al nou Virrey, Príncep de Condé..... 228-229

Planes

Ceremonial. Precedencia: contenció ab lo Capítol de la Seu, sobre 'l lloch de son argenter en la professó de *Corpus*......... 242 a 244
Id.: qüestió entre 'ls Obrers del Concell............... 308
— Prerogatives y preeminencies dels Consellers en la iglesia de la Seu: concordia ab lo Capítol, 359, 634. — Memorial d'exemplars 633
— Rebuda y comiat del Rey en la Seu y altres iglesies, per los Consellers: exemplars, 323, 633. — Concordia ab lo Capítol catedral sobre dita ceremonia................ 359
Id. íd. del Lloctinent en la Seu, etc. per íd., etc., 82, 86, 121, 122, 125, 127 a 129, 135 a 138, 144, 145, 150, 157, 165, 168, 170, 172, 175, 176, 213, 215, 220, 222, 223, 282, 305, 319, 320, 333, 341, 342, 358, 360, 362, 363, 633. — Contenció ab lo Capítol catedral, 320 a 335, 344, 350, 351, 353, 358. — Concordia, 359. — Exemplars de dita prerrogativa .... 323 a 331
Id. íd. del Governador en la Seu, etc. per íd., 2, 7, 14, 16, 25, 27, 30, 40, 59, 69, 96, 97, 100, 103, 104, 118, 178, 205, 241, 247, 251, 267, 270, 272, 278, 295, 310, 313, 316, 365, 367, 370, 372, 377, 380, 384, 385, 388, 391, 402, 409, 410, 415, 416, 426
Id. íd. dels Cardenals, íd. íd.................... 323, 324
Id. íd. dels Consellers en la Diputació, 17, 90, 176, 236, 238, 266, 269, 455
Id. íd. íd. en la Llotja.............. 110, 111, 338, 409
Id. íd. íd. en l' Hospital general................ 222, 283
Id. íd. íd. en los monastirs y iglesies, 233, 267, 272, 276, 305, 316, 335, 339, 341, 345, 358, 384, 385, 400, 401, 403
Id. íd. íd. en lo palau del Bisbe..................... 300
Id. íd. íd. íd. del Virrey, 87, 204, 213, 225, 231, 253, 258
Id. íd. íd. en casa del Canceller...................... 356
Id. íd. íd. íd. del Governador 366, 376, 388, 410
Id. íd. dels Diputats en Casa la Ciutat 24, 31, 220, 358, 369
Id. íd. íd. en casa del Governador................. 388
Id. dels doctors del Real Consell en Casa la Ciutat..... 27
Id. del Canceller en íd.......................... 30, 199
Id. del Lloctinent en íd............ 57, 86, 89, 226, 347
Id. dels Administradors de l'Hospital general en íd. ... 79
Id. de Mr. de Plessis en íd.......................... 85
Id. del Sr. de Marcà en íd., 86, 191, 207, 223, 227, 240, 257, 279, 301, 312, 314, 343, 350, 358, 365, 369, 383, 385, 393, 394, 403, 410 a 412
Id. del Bisbe en íd...................... 234, 302, 419
Id. del Col·lector eclesiàstich en íd.................. 357
Id. del General dels PP. Caputxins en íd............. 378
Id. del tinent general Sr. De Marchin en íd.......... 427
— Tàlem vermell de la Seu: ús en les festivitats.......... 360
— Vaixells de Portugal: saluts d'arribada............... 208
— Vares del tàlem en les professons, etc.; portants, 8, 21,

30, 47, 59, 64 a 66, 74, 79, 87, 89, 97, 100, 101, 108, 127, 128, 136, 138, 146, 148, 158, 170, 184, 192, 207, 215, 217, 224, 236, 238, 239, 242, 243, 245, 248, 249, 251, 257, 269, 273, 274, 279, 291, 292, 306, 311, 312, 334, 338, 345, 361, 362, 365, 366, 368, 370, 375, 379, 382, 383, 391, 392, 400, 402, 411, 475

Ceremonial. Visita d'enhorabona dels Consellers sortints als entrants. 55, 132, 203, 265, 354, 428

Id. íd. dels Diputats als nous Consellers 357

— Visites. De l'Abat de Montserrat 3

Id. Del Vescomte de Joch 12

Id. Del Col·lector general 13

Id. Del Comte de Chabot 20, 114, 115

Id. Del Senyor de la Valée 21

Id. Del Senyor de Nyuelli 48

Id. De comiat del Lloctinent, mariscal de La Motte . . 57

Id. De Mr. Plessis-Besançon 67, 76

Id. Del nou Virrey, Comte d'Harcourt a Casa la Ciutat. 86

Id. Del Comte de Noailles 102

Id. Del Comte Chabot a Casa la Ciutat 114

Id. Del Duch de Rohan a íd 126

Id. Del nebot del Virrey a íd 183

Id. De comiat del Sr. de Texina als Consellers 224

Id. De comiat del Lloctinent sortint, Comte d'Harcourt, als Consellers 226

Id. Del Bisbe de Babilonia, íd 234

Id. Del Comte Gramont, íd 235

Id. Del Duch de Châtillon, íd 237

Id. Del Sr. de Richelieu, general de les galeres, íd 238

Id. Del sobreintendent Sr. Imbert 256

Id. Del Virrey, Sr. de Schomberg, a Casa la Ciutat 346

Id. De comiat del mateix als Consellers 363

Id. Del general dels PP. Caputxins, íd 378

Id. De dos capitans de galeres de la Senyoría de Gènova, ídem 425-426

Id. Del tinent general Sr. de Marchin, íd 427

— Visites dels Consellers al monastir de Sta. Clara 20, 332

Id. íd. al íd. de Pedralbes 41, 96, 254, 343

Id. íd. al Lloctinent y altres autoritats al començar la consellería 56, 57, 133, 134, 204, 266, 355, 356

Id. íd. de comiat al Lloctinent sortint, mariscal de La Motte 58

Id. íd. al monastir de St. Agustí. 64-65, 147, 217, 273, 366

Id. íd. íd. de Ntra. Sra. del Carme 65, 150, 217

Id. íd. a la casa monastir de les Repenedides. 77, 162, 222, 284

Id. íd. a la Batllía 79, 268

Id. íd. al Lloctinent, Comte d'Harcourt. 83, 121, 139, 211, 213

Id. íd. al Comte Plessis-Praslin 99

Id. íd. al Comte de Noailles y Alentorn 102

Ceremonial. Visites dels Consellers al comte Chabot................ 115
Id. íd. a l'Estudi general.... 117, 171, 202, 211, 362, 394
Id. íd. al Duch de Rohan...................... 125
Id. íd. al monastir de St. Francesch................ 145
Id. íd. al Conseller 5.^{nt}, malalt.................. 146
Id. íd. a la Virreyna, Comtesa d'Harcourt........ 155-156
Id. íd. al Sr. de Cobonje (o Cobonyes)............. 173
Id. íd. als prínceps, fill del Virrey.................. 183
Id. íd. al Comte de Noailles, fill.................... 195
Id. íd. al tinent general Busach.................... 200
Id. íd. (comiat) a la Virreyna, Comtesa d' Harcourt... 226
Id. íd. al nou Virrey, Príncep de Condé..... 231, 253, 257
Id. íd. al Bisbe de Babilonia........................ 233
Id. íd. al Comte de Gramont........................ 234
Id. íd. al Duch de Châtillon........................ 236
Id. íd. al Sr. de Richelieu, general de les galeres...... 238
Id. íd. a la Taula y Banch........... 256, 274, 346, 399
Id. íd. al nou Virrey, cardenal Mazarini............. 283
Id. íd. al Conseller terç, malalt.................... 284
Id. íd. al Bisbe d'Orange.......................... 300
Id. íd. al Virrey, mariscal de Schomberg. 305, 318, 353, 364
— Visites públiques extraordinaries fahedores per los Consellers: acort prohibitiu del Concell de Cent............ 99
«*Ceremonial* dels Magnífichs Consellers y Regiment de la Ciutat de Barcelona y Sumari o Rúbrica de coses memorables de dita Ciutat», per Esteve Gilabert Bruniquer...... 323, 331
Cervera (Vila). Hostatge del Conseller en cap a son pàs per a la campanya de Lleyda: actes de ceremonial.............. 463-464
Chabot. (Comte). Visites als Consellers y a Casa de la Ciutat. 20, 114, 115, 148, 165
— Recomanat per lo Duch d' Orleans als Consellers.. 25 (nota)
— Revista de les guardes nocturnes de la ciutat: refresch.. 114
— Visita dels Consellers............................ 115
— Mort en lo setge de Lleyda: funeraries.............. 181
Châtillon. (Duch de) general de la cavallería en Catalunya. Visita dels Consellers, 236.—Id. als íd......................... 237
Circunvehins de Barcelona. Lliure entrada de grans, vi y verema.. 423 (nota)
Ciutadans expatriats a Gènova. (D. Lluís de Paguera, D. Joseph de Pinós y D. Joan Vega).—Petició de passaport, al Virrey, per a tornar a Barcelona............................ 130
Ciutadans honrats. Matrícula.............................. 91, 294, 386
Clavari. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Clergues menors. (V. *Monastirs.*)
Cobertura. (Prerrogativa). (V. *Ceremonial.*)
Cobonje o *Cobonyes.* (Mr. de) tinent general del Virrey, Comte d'Harcourt. Visita de benvinguda, per los Consellers........ 173
— Son pàs per Montcada......................... 174 (nota)
Col·lector general eclesiàstich y Jutge d'apel·lacions (Mons. Vicens Candiotti). Visites als Consellers...................... 13, 357
— Carta pontificia de creença..................... 357 (nota)

Col·legi de Bethlèm. (V. *Monastirs.*)

Col·legi de Cordelles. S'hi amagan y hi son capturats alguns estudiants compromesos en la bullanga de l'Estudi general 263

Col·legis y confraríes. Mostra militar.............................. 3

— Allistament de soldats per a acompanyar lo Conseller en cap a la campanya de Lleyda; partida 12

— Junta per a contribuir a la lleva de la ciutat en ajuda del setge de Lleyda.............................. 199

Comerç. Crisi a conseqüencia del bloqueig del port de Barcelona per l' enemich.. 289

— Robes forasteres: prohibició de llur entrada y ús, per remeyar la crisi monetaria, 290 (nota), 398 a 405, 653 a 660 (*Apèndix XXIX*).—Nomenclatura........... 403-404 (nota)

— Llana y pescà: se demana al Governador prohibeixi sa exportació.. 404

Comestable de Castella. Vinguda ab galeres de Gènova: prohibició de desembarcar, 294, 295. —Partida...................... 296

Concell de Cent. Consistoris: celebració, 4, 8, 9, 11 a 13, 19, 23, 25 a 28, 31, 32, 37, 39 a 41, 44, 48, 49, 54, 58, 60, 62, 65, 68, 72, 74, 75, 77, 87, 90, 92, 95, 102, 103, 106, 108, 112 (nota), 113, 115, 118, 124, 129, 130, 131, 140, 145, 148, 150, 162 a 165, 169, 173, 177, 179, 180, 184, 186, 188, 190 a 192, 194, 195, 198, 201, 202, 206 a 209, 211, 212, 214, 216, 217, 219, 220, 223 a 225, 228, 232, 240, 242, 245 a 248, 251 a 254, 256, 257, 264, 267 a 269, 273 a 279, 284, 286, 288, 290, 293, 295, 300 a 302, 312 a 315, 317, 321, 331, 334 a 336, 340, 343, 344, 346, 348, 349, 351 a 353, 357, 359, 361, 366, 368, 369, 372, 377, 378, 380, 381, 384 a 386, 388, 389, 393, 394, 396, 398, 399, 401, 403, 405, 407, 408, 410 a 413, 416, 418, 419, 422 a 427, 489, 525, 535, 543, 547, 595, 598, 604, 610, 612, 643, 647, 648, 653, 660, 663, 666, 673

Id.: no celebrat per falta de nombre................. 40

Id.: prorrogació.................................. 135

Id.: convocació 296

— Extracció de Jurats............ 61 (nota), 93 (nota), 542

— Jurament 58, 267

Concepció. (Ntra. Sra. de la). Imatge de plata oferta a la Seu per l'Ardiaca Plà.. 13

— (Patronat de la Immaculada); butlletó concedintlo. 267, 270, 273

Condé. (Lluís de Bourbon, Príncep de). Correspondencia. 194, 425, 676, 680

— Nomenat Lloctinent y capità general de Catalunya. (V. *Lloctinent.*)

Conferencia de les paus generals, en Munster. Enviat especial de Catalunya a París, a instancies del Rey de França (Dr. Martí y Viladamor) 164

— Id.: extralimitació de poders, 185-186. — Destitució y inhabilitació perpètua per als oficis municipals, 187. —

Recurs de Martí, 188, 189. — Inculpacions, causa, etc., 254, 322, 598 a 619 *(Apèndix XX)*

Conferencia de les paus generals, en Munster. Id.: tornada; dona compte de sa comanda al Concell de Cent.................... 194
— Estat de les negociacions........................... 185
— Debats sobre 'ls afers de Catalunya........ 186, 207, 211

Conferencies. Del Sr. de Marcà ab los Consellers, etc., 4, 26, 31, 32, 38, 41, 49, 86, 164, 173, 180, 184, 195, 200, 202, 223, 240, 245, 267, 274, 358, 369, 383, 385, 393, 394, 403, 412, 415
— Entre Consellers y Diputats, 6, 13, 16, 22, 24, 26, 30 a 32, 38, 41 a 43, 46, 48, 49, 51, 52, 57, 59, 60, 63 a 65, 71, 73, 74, 77 a 79, 89, 91 a 93, 102, 104, 106, 115, 116, 129, 130, 135, 139, 141, 142, 145, 149, 162, 164, 165, 169, 178, 181, 184, 195, 196, 200, 201, 205, 206, 211, 216 a 219, 223, 224, 228, 235, 240, 252, 254, 255, 268 a 271, 274 a 276, 284, 286, 288, 290, 292, 296, 302, 331, 334, 335, 339, 347 a 352, 357, 361, 362, 366, 368, 371, 372, 383, 385, 393, 398, 403, 415, 663, 664
Id. íd. íd. y la Junta del Batalló.................. 348
— Del Governador de Catalunya ab los Consellers, etc., 9, 30, 40, 93, 205, 269, 366, 376, 388, 408, 410, 415, 663
— Del Governador de les armes, íd..................... 418
— Del Canceller y doctors del Real Concell, ab los Consellers. 30, 53, 199, 245
— Dels Consellers nous ab los sortints.... 56, 133, 266, 355
— De Mr. de Plessis ab los Consellers.................. 85
— Del Virrey ab los Consellers, 85, 87, 142, 164, 177, 178, 218, 225, 237, 258, 262, 307, 339, 344, 346, 349
Id. íd. y Diputats......................... 292-293, 297
— Del Comte de Chabot, ab los Consellers.. 148, 165, 480, 482
— Del Comte d' Illa, íd............................. 235
— Del tinent general Sr. De Marchin, íd................ 421

Confiscació de bens. (V. *Bens.*)

Confraríes. Allistament de soldats per acompanyar lo Conseller en cap a la campanya de Lleyda; partida.................... 12
— Banderes.. 137
— Corders: nominació de capità........................ 40
— Corredors d' orella: festa de Ntra. Sra. de la Esperança en St. Agustí........................ 61, 142, 269, 362
— De la *Minerva*, en la iglesia del St. Christ de Balaguer.. 474
— Fusters. Mestratge: debats sobre examen d'un fadrí que no feu l'aprenentatge a Barcelona 395, 398
— Hortolans: petició de pregaries per pluja............. 336
— Junta per a contribuir a la lleva de la ciutat en ajuda del setge de Lleyda................................ 199
— Mestres de cases. Reliquies dels sants martres de Girona donades per lo Capítol de dita Ciutat: professó, 137. — Penó ofert per a dit acte a la confraría, per lo capità de

Planes

sa companya; reliquiari de plata fet per dita confraría, 137. — Ofici a la Seu.............................. 138
Confraries. Mostra militar.. 3
Congregació de Nostra Senyora, en Bethlèm.......................... 376
Consell reyal. Assistencia del doctor micer Peralta al Concell de Cent, per afers de la ciutat y Principat.................... 27
— Embaixada al de Cent, recomanant la vigilancia de la ciutat per a la conservació de l'orde públich........... 248
Consellers. Absolució, *a censuris,* dels sortints..... 56, 133, 204, 266, 355
— Acompanyen los combregars........................ 133
— Agravi al en cap, Dr. Joan Argila, en venjança d'haver instat al Governador la persecució de vicis públichs, 112 y nota. — Diligencies y oferiment de premi per descubriment dels culpables........................ 113 y nota
— Anada del en cap, coronel, a la defensa de Lleyda, assetjada pêls castellans, 9, 10. — Partida, 12. — Bastó o insignia de coronel, 12. — Correspondencia, 12. — Nomenat governador de la plaça de Balaguer, 475. — Tornada, 22, 487. — Dietari de son camí, 22, 456 *(Apèndix V).* — Gratificació.. 39
— Anades ordinaries: a Montcada, 18, 191. — A les fonts, 39, 119. — A Montgat, 191. — Al pont y barca de Sant Boy y torre del cap del riu Llobregat.................. 195
— Claus y llibre de ceremonies: entrega als novament extrets 55, 132, 203, 265, 354, 428
— Cobertura devant dels Reys, etc. (V. *Ceremonial.*)
— Combregar del 2.on................................ 47
Id. del 6.è.. 170
Id. del en cap, en Montserrat, 460. — Id. íd. en Balaguer, 475. — Id. íd. en Poblet......................... 481
— Conferencies. (V. aquesta vèu.)
— Cotxes: ús, 22, 23, 43, 44, 55, 66, 88, 89, 117, 124, 132, 135, 142, 151, 164, 173, 193, 203, 225, 226, 265, 328, 343, 354, 487
— Dinar, després d'un acte de fè en lo Born............. 262
— Enhorabona als novament extrets... 55, 132, 203, 265, 428
— Extracció, 54, 55, 131, 132, 173, 202-203, 264, 353-354, 427-428. — Exclusió dels mal-afectes, 54. — Junta d'escrutini de les bosses: elecció, 131, 202, 264. — Recusació de Francesch de Tamarit, per esser oficial reyal: protesta. 205
— Habilitadors en la Diputació: extracció del 4.rt; precedencia en lo seure, 17, 453 *(Apèndix IV).* — Id. del en cap; íd.. 40
— Insignies consulars, 12, 17, 115, 118, 121, 122, 144, 146, 167, 170, 175, 176, 180, 182, 183, 192, 193, 195, 200, 201, 213, 214, 217, 218, 220, 221, 224 a 227, 231, 233, 253 a 255, 258, 266, 271, 272, 289, 292, 297, 300, 305 a 307, 312, 316 a 320, 330, 334, 337, 340, 341, 344, 349, 355, 362, 364, 366, 379, 382, 383, 386 a 388, 415, 460, 463

Planes

Consellers. Jurament............ 55, 56, 132, 133, 174, 203, 206, 265, 354
— Malaltía del en cap.............................. 409
Id. del segón .... 20, 30, 31, 37 a 44, 47 a 49
Id. del terç a causa d'una cayguda de cavall lo día de la entrada del Virrey-cardenal Mazarini............... 284
Id. del quart 20
Id. del quint 119, 146
Id. del sisè 124, 133, 171, 409
— Mort del 2.on, micer Joan Gaspar de Prat............ 51
Id. del 6.è, Pere Bofforull 172
— Nòmina dels de l' any consular 1643-44.............. 1
Id. íd. íd. íd. 1644-45 55
Id. íd. íd. íd. 1645-46 132
Id. íd. íd. íd. 1646-47 203
Id. íd. íd. íd. 1647-48 264
Id. íd. íd. íd. 1648-49 354
Id. íd. íd. íd. 1649-50 427-428
— Patges 75
— Sentencia d'excomunicació als novament extrets. 56, 133, 204, 266, 355
— Ventalls de consistori........................... 16
Id. de custodia en les professons, etc............. 21, 22
— Vestuari. Cotes de drap y beques de vellut, 136. — Faldes o cues portades per patges, 75. — Id. llançades, 88. — Gramalles de dol (de raixa negra), 25, 42, 52, 53, 75, 88, 89, 97, 124, 155, 171, 172, 221, 222, 228, 255, 280, 291, 374, 376, 383, 385. — Id. de domàs, 13. — Id. vermelles o de grana,...... 39, 89, 124, 125, 127, 129, 170, 174, 198
— Visita o residenciació ordinaria: extracció de visitadors y oficials 64, 146, 273
— Visita al dret nou, portal de mar, pallols, etc.. 134, 206, 266
— Id. ordinaria 262
— Visites de ceremonial. (V. *Ceremonial.*)
Cònsol del Pont. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Cònsols de la Llotja. (V. Id. íd.)
Conspiració a favor del Rey de Castella. Conjurats: pena de garrot, 163, 168, 172, 175. — Captura 165, 168, 172
— Delació del complot, per lo Batlle de Mataró. 165, 166 (nota)
— Caps de conjura................................ 166
— Demostracions de gracies per son descubriment y frustració .... 166 a 169
— Instancia y part del Síndich de la ciutat contra 'ls delinqüents, 166, 167, 527. — Comissió auxiliar: nominació 167
— Ofertes dels Consellers al Virrey y advertiments d'aquest sobre la guarda de Barcelona.................. 166 (nota)
— Confiscació de les cases de micers Ferrer y Amigant; lo Virrey les cedeix a la ciutat......................... 174
— Lo Virrey agraheix al Concell de Cent y als Consellers

llur bon zel y diligencies en aquest afer, 177. — Lletra gratulatoria del Rey 526
Conspiració. Id. íd. Còmplices: condempna y inhabilitació per als oficis municipals, 179, 180, 533 a 535, 541. — Indult de Joseph Mora, denunciador, 527. — Sentencies, 528 a 533, 535 a 541. — Deposició de D. Jaume Magarola, assegurat, 536. — Inculpacions contra 'l Dr. Martí y Viladamor 608
— Temença d'una nova conjura: prevencions ..... 248 a 250
— contra 'l rey de Portugal: sentencia sumaríssima dels conjurats ..... 172, 520 *(Apèndix XIII)*
Constantí. Setge pêls castellans: alçament y retirada a Tarragona. 256 (nota)
— Presa pêls castellans 418
Contenció entre Inquisidors y Diputats 223-224
— Ab lo Capítol de la Seu, sobre precedencia de lloch de son argenter en la professó de *Corpus* ..... 242 a 244
— Id. íd. en rahó a la rebuda del Virrey en dita iglesia, 320 a 335, 344, 350, 351, 353, 358. — Concordia 359
Corredors d'orella. (V. *Confraríes.*)
Correus. Als embaixadors de la ciutat y de la Diputació a la Cort de París: tornada 32, 49
— A la Cort de Lluís XIV: partida, 371. — Tornada; fou prês per les tropes del Parlament de París 380
— A la costa de llevant, per afers sanitaris 373
— A les viles y ciutats de Catalunya, interessant la recluta de soldats per a la defensa de Barcelona 412
— Id. íd. íd. ordenant la concentració dels allistats 415
Corts y Parlament general. Facultat per a celebrarne, donada al nou Virrey Comte d'Harcourt: protestació de la ciutat 77
Cossaris. Premis per llur captura, oferts pêl Concell de Cent 191
Cossos Sants. (V. *Reliquies.*)
Cotxes. (V. *Consellers* y *Ceremonial.*)
Credencers. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Crim en lo carrer dels Assahonadors 148-149
— Execució del assessí 151
Criminalitat. Exacerbació en Barcelona: mides per a reprimirla. 268 (nota), 269
Curia romana. Enviat de la ciutat: tornada; relació de ses negociacions. 273

D

Dances y entremeses. Aliga, 7, 8, 21, 60, 73, 97, 99, 100, 125, 158, 242, 310, 311, 375, 390, 391.—Ensaig, per *Corpus.* 98, 241, 307, 388
— Ball del candelero 518
— Sardana 577
De Marchin (Senyor). Sobreintendent y tinent general de l'exèrcit de Catalunya.—Ordena la evacuació de les tropes, de Barcelona, per a seguretat de l'orde públich 381
— Embaixada dels Consellers, instant lo compliment de dita orde 381

De Marchin (Senyor). Avisos dels moviments y designes de l'enemich. 414, 418, 420, 421
— Conferencies ab los Consellers 421, 427
— Demana un préstech per a remeyar la miseria de les tropes franceses 672
Diputació de Catalunya. Festa de St. Jordi, 90, 176, 234, 386. — Suspensió en 1648 293
— Celebració de Braços 113, 130, 220, 351
— Saraus, per la vinguda de la Virreyna, comtesa d'Harcourt 155, 162
— Braços generals, per la captura del Diputat eclesiàstich. 170
— Col·lació als prínceps, fills del Virrey, en la vigilia de *Corpus* 182
— Sarau, per lo bateig d'un fill del Comte d'Harcourt, Virrey. 220
— Junta d'insaculació: precedencia del Conseller en cap. 40, 388
— Situació precaria del seu erari: préstech demanat a la ciutat per a pagar les pensions y lluhició de censals. 664, 665
Diputats y Oidors de la Generalitat de Catalunya. — Captura y deportació del eclesiàstich al castell de Salses, per estar compromès en la conspiració a favor de Castella, 168, 172. — Braços generals sobre dit afer 170
— Conferencies ab los Consellers, etc. (V. *Conferencies.*)
— Contenció ab los Inquisidors 223-224
— Embaixades al Concell de Cent y Consellers. (V. *Embaixades.*)
— Exida del Diputat militar a campanya, 199, 420. — Correspondencia 420
— Id. del Diputat reyal per a la convocació de lleves en les viles y ciutats de Catalunya, 414-415, 665. — Correspondencia 672
— Extracció, 18, 40, 41, 172, 246, 388. — Renunciació de l'Oidor reyal, Rubió 41
— Insaculadors: extracció, 387. — Id. del Conseller 4.rt: precedencia en lo seure, 17, 453 *(Apèndix IV).* — Id. del Conseller en cap: íd., 40, 388. — Id. del Conseller 2.on: íd., 299. — Jurament 456
— Verguers: cotes 17
Dissensions del Consell d'Estat y Parlament de París ab Lluis XIV, 369, 380, 643 *(Apèndix XXVI).* — Concordia; manifest del rey 385
Dònes públiques. (V. *Prostitució.*)
Donzelles (Causa-pía Vilar). Extracció 74, 163, 220, 280, 378
Drets y imposicions. Dret nou: visita dels Consellers, en l'introyt de llur ofici 134, 206
— Id. del peix: íd. íd. 206
— Sobre entrada de grans, vi y verema: exempció als circunvehins de la ciutat, en temps de guerra ..... 423 (nota)
Duana. Visita dels Consellers al començar llur ofici 206
Dunquerque. Rendiment a les armes franceses 107, 108, 200

Planes

E

Elisabeths. (V. *Monastirs.*)

Embaixades. De la Junta del Batalló al Concell de Cent. 8

— Del Capítol de la Seu als Consellers y Concell de Cent. 24, 25, 352, 413

— Dels Consellers al Duch de Brézé, general de la esquadra francesa 28

— Dels Consellers al Virrey. 149, 202, 209, 290, 293 a 295, 316, 332, 335, 346, 348

Id. a la Virreyna 202, 205

Id. al Capítol de la Seu 244

Id. al Governador 268, 389

Id. al Canceller y Consell reyal 306

Id. als Diputats. 332, 399, 655, 657

Id. al Sobreintendent 381

— Dels Diputats al Concell de Cent y Consellers, 187, 243, 245, 331, 351, 357, 393, 399, 598, 648, 664.—Diferiment de la rebuda d'una embaixada: debats 243, 245, 595

— Dels Inquisidors als Consellers 223

— Del Consell Reyal al de Cent 248

— Del Concell de Cent al Reyal 249, 250

— Del monastir de St. Agustí als Consellers 413

— De la comunitat de Sta. María de la Mar als Consellers. 414

— Del Braç militar al Concell de Cent 610, 613

— De ceremonial. (V. aquesta veu.)

Embaixadors. De la ciutat a la Cort de París (Jerònim de Gaver). Procés per haver acceptat una mercè del Rey y retornat sens llicencia, 37 a 39. — Vot d'advocats 497

— Id. íd. (D. Francisco Sala). Correspondencia, 32 a 34, 72, 504.—Audiencia ab la Reyna, 35.—Id. ab lo Cardenal Mazarini, 35. — Visita al Comte d'Harcourt, Lloctinent, elet, de Catalunya, 37. — Arribada a Barcelona, 92. — Relació de sa legacía, en consistori públich . . . . 92 (nota)

— Id. íd. (D. Joseph d'Ardena). Retorn: dona compte de son comès, 185. — Extralimitació de poders, 185-186. — Inhabilitació perpètua per als oficis municipals. . . . 187

— Id. íd. (Francesch Puigjaner). Extracció y jurament, 190. — Memorials y cartes al Rey 191

— Id. íd. (Joan Baptista Monfar y Sorts). Correspondencia y instruccions, 646 a 648, 653. — Llicencia per a tornar a Barcelona 680

— De la ciutat y Diputació al Rey, en queixa dels excessos dels soldats en los allotjaments: nominació de Francesch Xammar 351

— De la ciutat a Perpinyà, etc., per a la rebuda dels nous Lloctinents: partida, 77, 229, 279. — Correspondencia. 78, 229

Planes

Embaixadors. De la ciutat a Sant Andreu per a donar la benvinguda als íd. 80, 303
— Id. a Perpinyà, íd. íd. a la Virreyna Comtesa d'Harcourt: partida, 148. — Diari de la embaixada: actes de ceremonial, etc., 517 (*Apèndix XII*). — Tornada 151
— Id. al Virrey, en campanya (Francesch Sant-Genís). Instruccions y cartes 180
— Id. íd., felicitantlo per la presa de Tortosa (Francisco Vila): salari y abillaments, 316. — Partida y tornada, 317. — Relació de sa comanda 317
— De la Diputació catalana a la Cort de París. Correspondencia 32
— De la Senyoría de Gènova. Pàs per Barcelona.... 425-426
Emigració de ciutadans y habitadors de Barcelona, ab motiu de la guerra: orde comminatoria de retorn; penes... 416, 420, 423 (nota), 425, 673 a 675
— Nòmina dels inculpats y exculpats.......... 424, 674, 675
Enderrochs de cases. (V. aquesta veu.)
Enterraments. (V. *Ceremonial.*)
Entredit. (V. *Vedat.*)
Enviat de Catalunya a la conferencia de les paus generals en Munster. (V. *Conferencia.*)
Erill (D. Jaume d'), mestre de camp del Batalló provincial. Presoner a Madrid 130
Escola militar. Prova de peces d'artillería: assistencia del Conseller en cap 63
Escrivans del Concell. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Esmena de danys demanada pêls proprietaris de cases enderrocades en 1641 a causa de la fortificació de la ciutat: sentencia absolutoria a favor d'aquesta, 13, 450. — Al·legat en dret.......... 435 (*Apèndix III*)
Esparraguera (Vila). Hostatjament y honors al Conseller en cap, a son pàs per a la campanya de Lleyda .... 457 a 459
Estandarts. De St. Ramon de Penyafort.......... 64, 146, 215, 273
— De Sta. Eularia 73, 74
— De la Inquisició 260, 261
Esterilitat de les terres en la diòcesi de Barcelona: jubileu pontifici a prechs dels pagesos 524
Estudi general. Càtedra de filosofía: provisió 74
— Id. de medecina: oposicions 314
— Escopetades entre estudiants 262
— Festa de St. Lluch 39, 117, 199, 255, 349
— Maig de la quarta aula de gramàtica 93, 181
— Rector: nomenament, 248.—Elecció, 400. — Vis-Rector: nomenament 319
— Visites dels Consellers.. 117, 171, 202, 211, 313, 362, 394
Execucions de criminosos. (V. *Justicia.*)
Exèrcit de Castella. Victories en Catalunya 32, 34, 35
— Setge y pèrdua de Roses 85, 94, 95

Exèrcit de Castella. Desfeta, prop de Balaguer, pêl Virrey Comte d'Harcourt, 101, 102 (nota). — Rendiment de dita plaça. 116, 117, 515
— Presoners: entrada y reclusió a Barcelona 102, 103
— Desertors y rendits: arribada a íd. 422, 424, 425
Exèrcit de Catalunya. Batalló provincial. Junta: embaixada al Concell de Cent, 8. — Conferencia ab Diputats y Consellers.. 32
Id.: subvenció dels tercis 85
Id.: captivitat del mestre de camp D. Guerau d'Erill en Madrid.. 130
Id.: préstech de 12 mil lliures acordat pêl Concell de Cent.. 256 (nota)
Id. Soldats: sentencia de mort per delicte de robo, 371. — Condempna a galera per rompiment del pacte del servey 372
— Desembarch d'infantería en lo port de Barcelona . 208, 234, 235, 299
— Desertors: pena de mort 116, 131
— Governador militar de Barcelona: nomenament y vinguda de Mr. de Nestier 418
— Lleva de 1,000 mosqueters demanada pêl Virrey a Barcelona, per a la campanya de Lleyda; formació, 4 a 6, 12. — Partida, 6, 12. — Id. de la companya dels llicenciats en lleys a Tarragona 26
— Lleves extraordinaries: lo Virrey recomana als Consellers que 'l diner que 's gasta en elles s'aplique a subvenir los tercis del Batalló 85
— Nova lleva: abanderament, 109. — Tornada, baixes... 143
— Id. de 1,000 places per al setge de Lleyda.......... 191
— Altre íd. d'igual nombre, per a les urgencies de la campanya 198-199
— Lleva dels llochs y viles del Principat 199
— Id. de 1,000 homens demanada pêl Virrey........ 240-241
— Lleves per a la defensa de Barcelona: abanderament, 412 a 415, 665. — Concentració y allotjament en Barcelona 422-423
— Pà de munició: acabament del contracte de suministre. 377
— Penuria y indisciplina dels soldats, per enderreriment de llurs pagues 377, 420, 648, 672
— Recluta: súplica dels Consellers al Sobreintendent, que 's faça fòra ciutat.................................. 381-382
— Sufragis pêls morts en la batalla de Lleyda 5, 6
— Terci de la ciutat. Robo en la iglesia de Sta. María de Balaguer, per soldats de guarda, 478. — Sentencia dels inculpats 479
Id. Tornada de la campanya de Lleyda 208
— Tropes de Barcelona: orde d'evacuació, per rahons de tranquilitat pública 381
— Tropes franceses: reforç 33, 234, 425, 433

Planes

Exèrcit de Catalunya. Tropes franceses: reorganisació; disposicions reyals 33, 85
— Id. (cavallería): provisió de civada en Llenguadoch . . . 34
— Id.: allotjament en Catalunya; pagament de danys y despeses als pagesos, 72. — Excessos y desordes . . 268 (nota), 269, 351, 377, 393, 396, 649
— Id.: vexacions y saqueig en Montcada, per companyes del regiment de La Motte; queixa al Virrey . 173, 174 (nota)
— Id.: préstechs per a pagarles 350, 377, 420
— Id.: decapitació dèl llotinent de governador del castell d'Asens, per vexacions comeses contra 'ls provincials . . 364
— Id.: vexacions del governador militar de Flix; queixa de la vila als Consellers 396-397
Exèrcit de Franca. Compra de blat dins les provincies vehines de Catalunya: prohibida en l'esdevenidor 34
— Tropes suices: lo Rey promet enviarne a Catalunya. Son elogi pêl Cardenal Mazarini 36
— Memorial de les forces enviades per la Regenta de França per a la guerra de Catalunya, en 1643-44. 489 a 496
Expatriats. Petició de passaport, al Virrey, per a tornar a Barcelona D. Lluís de Paguera, D. Joseph de Pinós y D. Joan Vega, residents a Gènova 130

F

Fanchs 136, 142, 143, 225, 328, 374
Festes civils y públiques. Onomàstich del rey de França: saluts d'artillería 23
— Carnestoltes: prohibició perpètua de balls y màscares, ratificada ab vot solemne, pêl Concell de Cent 26
— Demostracions y alimaries per lo rendiment de la plaça de Roses . . . . . 95 a 98
— Saluts d'artillería per lo rendiment de Dunquerque a les armes de França 107, 200-201
— Alimaries per lo rendiment de Balaguer, 118, 119, 121, 122, 124. — Lo Virrey surt a rondarles ab los Consellers y Diputats 122, 123
— Saluts d'artillería per la victoria alcançada prop de Lleyda 139
— Rua de dames al Born, per cap-d'any 145
— Id. íd. en la marina 236
— Sarau, a Perpinyà, per la entrada de la Virreyna, Comtesa d'Harcourt 518
— Alimaries per la entrada de dita senyora a Barcelona . 155
— Saraus en la Diputació, en honor de la mateixa Virreyna 155, 162
— Id., momería y torneig en la Llotja, íd. íd . . . . . 158 a 161
— Per lo bateig del fill del Virrey, Comte d'Harcourt:

Planes

publicació, 219, 554, 548, 576. — Sarau en la Diputació, 220. — Representació de la entrada de la Emperatriu d'Alemanya, en lo Born, 220, 548, 550, 554, 579. — Versos de la publicació y allotjament dels cavallers, per D. Francesch d'Ayguaviva, 557. — Graelles, músiques de menestrils, saluts d'artillería, 548, 575. — Descripció, en vers .... 549 *(Apèndix XVII)*

Festes civils y públiques. Cavalcada de gala, pêl Virrey Príncep de Condé. 236

— Saluts d'artillería per la presa d'Ager 254

— Id. y alimaries per lo rendiment de Tortosa .. 315, 319, 321

— Alimaries en la parroquia de Sta. María, per la col·locació de la imatge de la Mare de Deu en l'altar major nou. 333

— Saluts d'artillería per la victoria francesa en Lens. 337, 341

— Id. per les paus de França y Alemanya 384

— De St. Joan Baptista, en campanya 470, 471

Festes y actes relligiosos. Circuncisió de Nostre Senyor Deu Jesuchrist (en Sta. María de la Mar) 63, 144, 213, 271, 365

— Reys d'Orient (en la iglesia del Pí). 64, 145, 214, 272, 365

— St. Ramon de Penyafort (en Sta. Catherina). 64, 146, 215, 273, 365

Id.: era pagada per la ciutat 216

Id.: queixa al Prior de Sta. Catherina, per haver innovat lo ceremonial de l'acte, convidanthi al Virrey. 216

— Del *Niño perdido* 64, 66, 146, 273, 366

— Ofici en St. Agustí 64, 147, 217, 273, 366

— St. Antoni Abat 65, 148, 274

— Ofici en lo monastir del Carme 274, 368

— St. Sebastià; vespres y diada 65, 148, 217, 274, 368

— Ofici en la capella de Nostra Senyora del Pilar...... 369

— St. Pau 67

— St. Policarp, commemorativa de la batalla de Montjuich (26 Janer 1641).......... 68-69, 149, 218, 275, 371

— Jubileu sant per les paus: publicació, 69, 506 a 512 (*Apèndix IX*). — Estacions, per los Consellers...... 71, 73

— St. Pere Nolasch 276, 371

— Nostra Senyora de la Victoria, commemorativa de la batalla de Montjuich (26 Janer 1641) 372

— Nostra Senyora Candelera 71, 151, 218, 276, 372

— Sta. Eularia (en la Seu).. 73, 156, 219, 277, 279, 350, 373

Id. Completes y festa en la capella de Casa la Ciutat. 156, 157, 219

Id. Traslació, a la Seu, de la imatge de plata, de la Santa, feta per vot de la ciutat................... 278

— Del Còs preciós, (en Sta. María).................. 219

— En Bethlêm, per la Congregació de Nostra Senyora.. 376

— St. Mathías, 74, 163, 220, 280, 377. — Ofici y sermó en lo monastir de Clergues menors 75

— Carnestoltes: aniversaris per les ànimes del Purgatori (vot de la Ciutat) 75, 76, 221, 222, 280, 374, 376

Planes

Festes y actes relligiosos. Ofici a Bethlèm 221
— Quaresma. Dimecres de cendra, 76, 162, 222, 280, 376. — Divendres: sermó y miserere en l'Hospital general, 76 a 79, 84, 86, 87, 162, 164, 165, 222, 224, 232, 283, 288, 289, 377 a 380. — Perdons: assistencia dels Consellers, 76, 162, 222, 223, 280, 377 a 379.—Dissabtes: completes dels *enamorats*............ 170, 224, 383
— St. Pacià 78, 165
— St. Thomàs d'Aquino 78, 164, 222, 284
— Sta. Madrona 79, 167, 224, 288, 379
— St. Joseph 169, 224, 288, 380
— Anunciació de Nostra Senyora 84, 170, 225, 289, 381
— St. Francisco de Paula 86, 227, 384
— Setmana Santa. Dimecres: professó de les Creus, 232. — Dijous, 87, 170, 232, 290, 382. — Monument en la Seu, devant lo portal major, 170. — Cerca dels monuments per los Consellers, 88, 171, 232, 291, 383. — Benedicció dels Sants Olis, 291. — Divendres, 88, 171, 232, 291, 383. — Professons, 88, 89, 171, 232, 291, 383. — Id.: prohibides entrar en les iglesies per a evitar abusos y escàndols, 383. — Dissabte: benedicció de les Fonts. 89, 171, 233, 291, 383
— St. Sepulcre 172
— Nostra Senyora 173, 176
— Benedicció de la terra 175
— Pasqua de Resurrecció 89, 171, 233, 292, 383
— St. Jordi, (en la Diputació)........ 90, 176, 234, 293, 386
— St. March 90, 177, 234, 293
— Lledanies majors 90, 179
— Sta. Creu 91, 92, 178, 179, 235, 239, 294, 296, 387
— Sta. Mònica..................................... 91, 178
— Traslació del Santíssim Sagrament al presbiteri nou de la iglesia de Trinitaris Descalços.............. 235-236
— Aparició de St. Miquel 92, 237, 296
— En lo monastir de Sta. Elisabeth 180
— St. Isidre 93, 239, 387
— Ofici y professó del Còs preciós en lo terç diumenge del mes, a Sta. María 239, 334
— Lledanies menors (professons) 93, 94, 240, 299, 387
— Ascensió 94, 179, 240, 300, 387
— Pasqua de l'Esperit Sant......... 2, 96, 180, 240, 302, 388
— *Corpus.* Vigilia: matines a la Seu, 6, 7, 98, 182, 309, 390. — Festa dels Obrers en lo Porxo de St. Jaume, 7, 99, 182, 241, 308, 310, 390. — Qüestió de ceremonial entre 'ls Obrers, 308. — Diada; ofici y professó, 7, 8, 100, 182, 241, 310, 391. — Professons de les parroquies, 8, 10, 11, 101 183, 184, 243, 244, 310, 391, 392.—Capvuytada, 101, 184, 244, 312, 392. — Inassistencia del Governador a la professó; irreverencies dels seus criats. 311

Planes

Festes y actes relligiosos. St. Antoni de Padua 463
— Santíssima Trinitat 305
— De la *Minerva,* (en Balaguer) 474
— St. Elm 312
— St. Joan Baptista 393, 470, 471
— St. Cristòfol (en Sta. María) 103
— Sta. Marguerida 18, 191, 398
— St. Jaume 105
— Sta. Magdalena 246
— Sta. Martra 19, 105, 399
— Nostra Senyora de la Mercè 105
— St. Ignasi (en Bethlèm) 105, 400
— St. Pere Nolasch 400
— St. Domingo 20, 106, 248, 401
— Professó en la Mercè 248
— Sts. Just y Pastor 20, 106, 401
— St. Llorenç 485
— Sta. Clara 20
— Assumpció de Nostra Senyora. 21, 106, 192, 249, 250, 333, 402
— St. Roch 21, 107, 111, 192, 249, 333, 403
— St. Lluís, rey de França: vigilia, 22. — Diada, 23, 108, 193, 251, 404. — Suspesa a causa de la contenció ab lo Capítol de la Seu 335
— St. Agustí 23, 108, 193, 335
— Ofici a Bethlèm 319
— Nativitat de Nostra Senyora (en la Llotja); vespres, 110, 409. — Diada 111, 338, 409
— Exaltació de la Sta. Creu 194
— Sants Metges [Cosme y Damià] 195
— St. Miquel 115
— St. Jerònim 115
— Angel Custodi 30, 116, 195, 254, 345
— St. Francisco de Borja 345
— St. Francesch 195, 254, 345
— Sta. Teresa 37, 117, 197
— St. Lluch 38, 117, 199, 255, 349
— Traslació de Sta. Eularia 118, 199, 256, 423
— Tots los Sants 42, 124, 200, 257, 350, 424
— Difunts 42, 124, 200, 257
— Sermó del Rey En Jaume 124, 200, 351
— St. Rosari, en Sta. Catherina (festa anyal) 43, 127
— St. Sever 43, 128, 200, 258, 351, 425
— De la edificació de la Seu 201
— St. Andreu 54, 131, 202, 264, 353, 427
— St. Nicolau 58, 135, 206, 267, 358
— Nostra Senyora de la Concepció, a la Seu, 59, 135, 207, 267, 360. — Id. a Bethlèm 60, 136, 299, 361
— Entrada de les reliquies dels Sants Martres de Girona,

Planes

donades a la confraría dels mestres de cases per lo Capítol d'aquella ciutat: professó, 137. — Ofici a la Seu 138
Festes y actes relligiosos. Sta. Llucia 60, 139, 209, 268, 361
— Nostra Senyora de la Esperança (en St. Agustí). 61, 142, 211, 269, 362
— Inauguració de la iglesia nova dels Caputxins de Mont-Calvari 362
— Nadal 62, 143, 211, 269, 363
— St. Esteve, protomartre 63, 143, 212, 270, 363
— St. Joan, apòstol y evangelista 63, 143, 212, 270, 363
— Sants Innocents 63, 143, 212, 270, 363
— Accions de gracies per lo rendiment de la plaça de Roses 95, 96
— Id. per la victoria alcançada prop de Lleyda 139
— Id. per la presa d'Ager 254, 255
— Devocions y dejunis en desagravi de pecats públichs. 413 a 415, 417
— Jubileu pontifici per la pau y concordia dels prínceps cristians . . . . 69, 506 *(Apèndix IX)*
— Jubileu: publicació, 173, 292, 523 *(Apèndix XIV)*. — Benedicció de la terra, 175. — Professó 293
— Pregaries per la guerra y 'ls afers de Catalunya, aniversaris, etc., 3, 13, 14, 16 a 20, 22, 40 a 43, 48 a 52, 93, 181, 182, 195, 239, 256, 409, 412, 414, 417, 422, 427, 476, 483, 662, 663. — Oficis de gracies per la retirada de l'enemich 426, 427
— Id. per pluja, 108, 176 a 178, 192, 194, 238, 239, 257, 292, 336, 337, 339, 340, 342 a 344, 368, 369. — *Te-Deum* de gracies 114, 194, 268, 344
— Id. per sol 388
— Sufragis pêls morts en defensa de Catalunya. 5, 6, 18, 97
— *Te-Deum* de gracies per la presa de Gravelines y altra victoria de les armes franceses en Alemanya 24
— Id. per la elecció del Papa Innocenci X 39
— Id. per lo rendiment de Dunquerque a les armes franceses 108, 201
— Id. per la victoria de Flix 110
— Id. per lo rendiment de les places de Nordlinguen y Bourbourg a les armes de França 112, 514
— Id., oficis y sufragis per lo rendiment de Balaguer y altres victories del Virrey. . 118, 121, 122, 124, 127 a 129, 131
— Id. per lo descubriment d'una conspiració contra Barcelona 168
— Id. per lo rendiment de Porto-Longone 208
— Id. íd. íd. de les places de Diximunde y La Bassée . . 251
— Id., salve y sufragis per la presa de Tortosa. 314 a 316, 319, 320, 322
— Id. per la victoria francesa en Lens . . . . 337, 340 a 342

Planes

Festes y actes relligiosos. Te-Deum per les paus del Rey de França ab l'Emperador d'Alemanya........................ 384
Fets criminals. Alcavotería 15
— Apostassía 620, 621
— Bestialitat 621
— Blasfemia 620
— Bruixería .... 619 a 621
— Falsificació de pòliça de la Taula 361
— Id. de moneda 367
— Id. d'actes notarials 381
— Heretgía 619, 620
— Homeys 149, 151, 270, 276, 297, 364, 378, 393, 397
— Lesa magestat .... 528 a 533, 537 a 541
— Matrimoni sacrílech 620
— Raptes 397, 398
— Robos .... 15, 105, 272, 367, 371, 378 a 380, 387, 478
— Sodomía 621
— Trahició y conspiració.. 14, 116, 128, 131, 135, 148, 163, 165, 166, 168, 172, 175, 253, 423, 528 a 532, 536 a 541
Fires. De Pasqua: obertura 91
— D'Agost: íd. 105
— Dels vidriers al Born, per cap-d'any, 144. — Lo Virrey la visita 145
Flix (Vila). Es presa als castellans 110
— Vexacions del governador militar: queixa dels Jurats als Consellers 396-397
Fonts. Visita ordinaria pêls Consellers 39, 119
Forments. (V. *Blats.*)
Fortificació y defensa de la ciutat. Construcció de mitja lluna en lo Portal de St. Antoni: primera pedra................ 12
— Baluarts: visita de regoneixement pêl nou Virrey, Comte d'Harcourt 86
— Baluart del Portal Nou: primera pedra 182
— Cortina de muralla a la Dreçana: lo Consell acorda construirla, 367. — Primera pedra 386
— Prevencions, obres, etc. 412, 415, 417, 418, 421, 424, 664, 666, 667
— Regoneixement de les muralles y llochs, pêls Consellers, Governador, etc........................... 415, 423
— Construcció de cases prop dels murs: limitació de distancia establerta per Pere III..................... 436
França. Dissencions en la Cort y 'l Parlament de París, 369, 380. — Concordia; manifest reyal 385
Frontera de Catalunya. — Inspecció y provehiment, pêl Virrey, a les parts de Balaguer, Flix y Tortosa 353
Funeraries del Papa Urbà VIII 25
Fusters. (V. *Confraríes.*)

Planes

G

Galeres. (V. *Naus.*)
Gaston (Duch d'Orleans). Correspondencia 68
Gaver (D. Jerònim de), ex-embaixador de la ciutat a París: procés per haver acceptat del Rey una pensió sobre 'ls bens confiscats en Catalunya, 37 a 39. — Vot d'advocats.. 497
General dels PP. Caputxins. Visita als Consellers.................... 378
Gènova. Galeres de la Senyoría, ab un embaixador: lliure entrada; visita de gracies als Consellers, 425. — Partida 426
Ginebrada a casa 'l Conseller en cap. (V. *Consellers.*)
Girona (Ciutat). Falsa alarma per lo suposat intent de rebaixar los sisens de Barcelona 394
Govern de la ciutat. Deliberacions y providencies. 68, 253, 366, 377, 410, 425
Governador de Catalunya. — Anades y conferencies a Casa de la Ciutat.................................. 2, 4, 8, 9, 27, 295
— Ventall de Consistori 16
— Assistencia a la Junta de Guerra (vintiquatrena) 22
— Correspondencia.................................. 50
— Imputacions calumnioses contra sa reputació, 50, 499, 501, 503. — Declaració reyal, vindicantlo de dits càrrechs .... 185 (nota)
— Assistencia en Concell de Cent 377
— Ronda nocturna per a la custodia de la ciutat........ 421
Governador de les armes. Nomenament y arribada de Mr. de Nestier.. 418
— Conferencia ab los Consellers 418
— Malalt de poagre. — Present de la ciutat per gratificació de treballs... 420-421
Graelles o teyeres per la entrada triomfal del Virrey Comte d'Harcourt. 121
— Col·locació, des de la Seu al Palau del Virrey, per lo bateig del fill d'aquest 548
Gramalles. (V. *Consellers.*-Vestuari.)
Gramont (Comte de). Visita dels Consellers 234
— Id. als íd....................................... 235
Grans. (V. *Blats.*)
Gravelines. Presa, per les armes franceses: *Te-Deum* de gracies...... 24
Guerra. Pregaries, 3, 13, 14, 16 a 20, 22, 42, 43, 48 a 52, 93, 239, 256, 409, 412, 414, 417, 422, 476, 483, 662, 663
— Junta (vintiquatrena): deliberacions, 18. — Assistencia del Governador, 22. — Suspensió per pluja, 64. — Celebració.. 109, 180, 191, 198, 295, 405, 413, 415, 418, 420 a 425
— Despeses: préstechs, etc... 23, 28, 198, 256 (nota), 343, 350, 377, 380, 420, 647, 648, 677
— Campanya de Lleyda. Batalla prop de la ciutat, 4, 5. — Morts: sufragis 5, 6, 18
— Id. Lleva de mil mosqueters y peces d'artillería demanades pêl Virrey a Barcelona .... 4 a 6, 12

Guerra. Campanya de Lleyda. Anada del Conseller en cap al socors de Lleyda, 9, 10. — Partida, 12. — Tornada, 22. — Dietari de son camí .... 22, 456 a 487
— Id. Rendició d'enemichs; escaramuces........... 465, 470
— Id. Atach, rebutjat, de l'enemich a la ciutat 466
— Id. Noves del bon estat de la plaça; envío y augment de la lleva, demanat pêl Virrey, La Motte, 11. — Retirada d'aquest.................................. 477
— Id. Presa de Balaguer pêls castellans 34, 35
— Id. Rendiment de Lleyda als íd.: condol del Rey. 487, 488
— Id. Formació de nou exèrcit per a prosseguirla....... 85
— Id. Anada del Virrey Comte d'Harcourt a les parts de Balaguer 89
— Id. Victoria del mateix entre Llorenç y Balaguer: carta notificantla, 101, 102 (nota). — Fugida de Cantelmo, general de les tropes de Castella, 102 (nota). — Presoners castellans: entrada y reclusió a Barcelona. 102, 103
— Id. Lleva per al siti de Balaguer: abanderament 109
— Id. Rendiment de Balaguer................ 116, 117, 515
— Id. Victoria prop de Lleyda..................... 138-139
— Id. Setge de Lleyda per lo Virrey: lleva de mil soldats pagada per Barcelona, 191. — Entrada d'exèrcit castellà a Catalunya per a socorre dita plaça, 195, 196. — Comboys per a socors del Virrey: arribada feliç a les trinxeres, 201. — Rompiment de les trinxeres, per l'enemich, 202, 206. — Condol de la Reyna; anuncia la tramesa de tropes de reforç......................... 433
— Id. Pàs del riu Segre y tala de la campanya d'Urgell, per l'exèrcit castellà.............................. 196
— Id. Nova lleva de mil soldats, per Barcelona 198, 199
— Id. Lleva de les viles y llochs del Principat; eixida del Diputat militar per a facilitar sa recluta............ 199
— Id. Tornada del terci de la ciutat 208
— Id. Recomençament pêl Virrey, Príncep de Condé: partida de Barcelona................................ 237
— Id. Lleva de mil homens demanada pêl Virrey.... 240-241
— Id. Alçament del setge de Lleyda 242
— Id. Rendiment de la plaça y castell d'Ager. 254, 256 (nota)
— Campanya de Tarragona. Plan d'atach de la ciutat, 483, 485 *(Apèndix V)*. — Presa del port, per lo Lloctinent Mr. de La Motte 23
— Id. Anada de la companya dels llicenciats en lleys, de Barcelona 26
— Id. Victoria del Comte Chabot a Flix, 109, 110 (nota). — Presoners castellans: entrada a Barcelona 113
— Id. Setge de Constantí per los castellans: alçament y retirada a Tarragona .... 256 (nota)
— Id. Id. de Tortosa per lo Virrey, Mariscal Schomberg, 312. — Rendiment 314, 315

Planes

Guerra. Campanya de Tarragona. Renovació d'hostilitats pêls castellans: presa de Constantí y Salou 418
— Guarda de les fronteres de Catalunya per la gent dels vaixells de França: petició dels Consellers al mariscal de Brézé 27
— Esquadra per a defensa del port y litoral català, cedida pêl Duch de Brézé a prechs dels Consellers, 27 a 29. — Ordes del Rey confirmant dit servey............... 33-34
— Victories castellanes en Catalunya: prevencions per al provehiment y la defensa de Barcelona 32
— Lluís XIV anuncia la tramesa de tropes de reforç y la reorganisació de l'exèrcit de Catalunya, 33, 45, 68. — Manifestacions del Cardenal Mazarini en igual sentit.. 36
— Moviments de la armada naval de Castella en aygues de Barcelona: prevencions y guardes, 71, 106, 108, 176, 177, 409, 410, 419, 423, 424. — Juntes de guerra ab motiu de la vinguda de dita armada 107, 176
— Setge de Roses, 85. — Rendiment, 94, 95. — Festes relligioses y públiques en Barcelona 95, 96
— Tropes de reforç: desembarch en Barcelona.. 234, 235, 299
— Lo rey promet la tramesa d'un capdill, noves tropes y diner per a prosseguir la campanya. 289-290, 298, 425, 661, 677, 678, 679
— Guarda y custodia de la ciutat: encomanades pêl Virrey als Consellers 308
— Visita d'inspecció y provehiment de les places fronterices, pêl Virrey.................................... 353
— Nous preparatius de l'enemich per a invadir Catalunya y apoderarse de Barcelona: mides de defensa, lleves, etc., 408, 410 a 415, 421, 423, 424, 660 a 666, 676. — Carta del Rey lloant les prevencions fetes per la ciutat. 676
— Nova invasió castellana per la part de Lleyda.. 412, 664
— Lleves per a defensa de Barcelona: convocació en les ciutats y viles populoses de Catalunya, 413, 414, 662-663, 665, 666. — Ordes de concentració, 415. — Arribada y allotjament a Barcelona 422-423
— Avisos dels moviments y designis de l'enemich, 414, 415, 418 a 421, 424, 663 a 665, 672
— Atach y presa de Sitges per l'enemich 419, 421
— Id. íd. de Vilafranca, íd., 422. — Fortificació........ 424
— Retirada dels castellans a Tarragona y Lleyda, 424, 425. — Ofici de gracies en la Seu 426
— Memorial dels homens y diners esmersats per la Regenta de França en la campanya de Catalunya de 1643 y 1644 .... 489 a 496
— Presa de Gravelines y victoria francesa en Alemanya: noves, ofici, *Te-Deum* y professó en acció de gracies. 24
— Rendiment de Dunquerque a les armes de França. 107, 200
— Id. de Nordlinguen y Bourbourg, íd. íd... 111-112, 513, 514

Planes

Guerra. Rendiment de Porto-Longone, íd. íd. 208
— Id. de Dixmunde y La Bassée, íd. íd. 251
— Armada francesa per a la campanya d'Italia 298
— Batalla de Lens: victoria francesa 336, 340, 635

H

Habilitadors per a la insaculació. (V. aquesta veu.)
Harcourt (Enrich de Lorraine, Comte d'). Nomenat Lloctinent y Capità general de Catalunya. (V. *Lloctinent.*)
— Tractament d'altesa 36
— Propòsits y ofertes en bé de Catalunya 37
— Semblança 37
— Correspondencia 67, 68
— Es cridat a París y sotstituhit en la Lloctinencia, per lo Príncep. de Condé 223
— Partida 227
Harcourt (Marguerida de Gambo y Lorraine, Comtesa d'), muller del Virrey. Embaixadors a Perpinyà per a donarli la benvinguda: partida, 148. — Diari de la embaixada, 517 *(Apèndix XII).* — Tornada 151
— Entrada a Perpinyà: actes y festes .... 517 a 519
— Avís del jorn de sa arribada a Barcelona 151, 152
— Embaixada de benvinguda 152
— Entrada .... 152 a 155
— Demostracions públiques per sa vinguda. (V. *Festes civils y públiques.*)
— Embaixada dels Consellers, notificantli 'l rompiment de les trinxeres de Lleyda per l'enemich, 202. — Id. condolentse de dit afer 205
— Part, 213. — Visita d'enhorabona dels Consellers 221
— Embaixada de comiat als íd. 225
— Visita de íd. dels íd. 226
— Partida 227
Heràldica. Armes de Barcelona: escut surmontat ab la flor de lliri 182
Id. íd. en una medalla oferta a un gentil-hom francès. 225
Id. íd. en draps funeraris 255
Id. íd. en la urna de les reliquies de Sta. Madrona .. 287
Id. íd. (gravat) 432, 435
— Id. de la Inquisició 259, 260
— Id. del Papa Urbà VIII (gravat) 431
— Id. del Rey Lluís XIV (íd.) 431
— Id. de la relligió de la Mercè (íd.) 431
Hisenda. Préstechs al Rey de França per a atencions de guerra, 23, 28, 343, 350, 377, 380, 384, 420, 647, 648
— Id. de 7,000 lliures a censal, per a les despeses de guerra. 198
— Id. de 12,000 lliures a la Junta del Batalló provincial. 256 (nota)

Hisenda. Prèstech de 100,000 ducats al Rey de Castella, en 1632, ab hipoteca de la Batllía general de Catalunya.. 348 (nota), 349 (nota)
— Id. de 6,000 lliures als Diputats de Catalunya, per a satisfer les pensions y lluhició de censals........ 664, 665
— Dèbits al Clavari 49
— Transferencia de 40,000 lliures del compte de pèrdua de monedes al de Guerra y fortificacions .... 93 (nota)
Hisendes confiscades. Súplica al Rey ne faça mercè als catalans qui serveixen 332
Hortolans. (V. *Confraríes.*)
Hospital de la Misericordia. Causa-pía d'en Mathías Vilar: extracció de donzella pobra.................... 74, 163, 220, 280, 378
— Festa de la Anunciació de Nostra Senyora........ 84, 289
— (Iglesia del), capella municipal 381
— Rapte de fadrines.................................... 398
— Vestits y calçats: donatiu.............................. 162
Hospital de St. Llàtzer. Perdons de Quaresma.......... 164, 223, 378, 379
Hospital general de Sta. Creu. Sermó y miserere y visita dels Consellers als malalts, los divendres de Quaresma, 77 a 79, 84, 86, 87, 162, 164, 165, 222, 224, 232, 283, 288, 289, 377 a 381
— Festa de Sta. Creu 92, 179, 239, 296
— Ofici y professó de St. March 177, 234, 293
Hostalets (lloch). Hostatge del Conseller en cap a son pàs per a la campanya de Lleyda 463
Huguenots o calvinistes. Sentenciats per la Inquisició............ 619, 620

I

Iglesies. De l'Hospital de la Misericordia: capella municipal......... 381
— Jerònimes: cayguda d'un llamp 193
— Mont-Calvari (Caputxins de). Inauguració del nou temple, pagat per la ciutat........................ 362-363
— Del Palau de la Comtesa. *Te-Deum* per les paus de França y Alemanya 384
— Sts. Just y Pastor. Rompiment de la custodia en la professó de *Corpus* 312
Id. Festa de Nostra Senyora de la Victoria, commemorativa de la batalla de Montjuich (26 Janer 1641) .. 372
— Sta. Anna. Aculliment y captura dels estudiants promovedors d'una bullanga en l'Estudi general 263
— Sta. Madrona. Pregaries per aygua, 336, 337, 339, 340, 342 a 344. — *Te-Deum* de gracies 344
— Sta. María de la Mar. Col·locació de la imatge de la Mare de Deu en l'altar major nou: festes 333
Id. Ofertes de la comunitat per a la defensa de Barcelona 414
— Seu. Verguer: cota y maça 140

Iglesies. Seu. Monument del Dijous Sant, devant lo portal major 170
Id. Desperfectes ocasionats per un llamp............ 193
Id. Festa de la edificació 201
Id. Argenter: questió sobre precedencia de lloch en la professó de *Corpus* .... 242 a 244
Id. Cadira de plata del Santíssim Sagrament 278
— Trinitaris Calçats. Obres d'ampliació 235
Igualada (Vila). Hostatge y honors al Conseller en cap a son pàs per a la campanya de Lleyda .... 461 a 463
Imatges. Nostra Senyora de la Concepció, de plata, en la Seu; pagada per l'ardiaca Plà 13
— Sta. Eularia, de plata; lo Concell de Cent acorda ferla, ab motiu de la guerra, 13.—Lo Capítol de la Seu no vol portarla en la professó de sa diada, 156. — Comanada, a precari, a dit Capítol, 277, 278.—Traslació a la Seu, 278.— Retorn accidental a la Capella de Casa la Ciutat. 346
— Sta. María de la Mar, en l'altar major nou de sa iglesia: col·locació 333
— St. Pere Nolasch (gravat).......................... 431
— St. Ramon de Penyafort (íd.) 431
— Nostra Senyora de Montserrat. Visitada pêl Conseller en cap a son pàs per a la campanya de Lleyda... 460-461
— Sant Christ de Balaguer. Custodiat en l'altar major de la iglesia conventual de monges francisques. Traslació a dit altar, en 1626, per lo Rey de Castella 474
Imbert (Senyor), Sobreintendent. Visita d'oferiment als Consellers.... 256
Inhàbils per als oficis municipals. Per impediment físich 61
— Per no tenir casa ni habitar en Barcelona 61
— Per exercir altre càrrech 61, 62
Innocenci X. (V. *Papa.*)
Inquisició. Acte de fè en lo Born, 258, 259. — Llista dels condempnats, 619. — Dinar dels Consellers 262
— Comissari catiu en Alger: redempció 431
Inquisidors. Contenció ab los Diputats 223-224
Insaculació. Habilitadors: extracció, 52, 129, 201, 264, 353, 425. — Jurament 201
— Habilitació 129, 131, 202, 426, 427
— Junta d'escrutini: elecció 131, 264
— Desinsaculació dels condempnats per conspirar a favor del Rey de Castella........ 179, 180, 533 a 535, 541, 542
— Id. de D. J. d'Ardena y del Dr. Martí y Viladamor.. 187
— Expurgació en les bosses per a Consellers: suprimida.. 353

J

Jerònimes. (V. *Monastirs.*)
Jerusalèm. (V. Id.)
Joch (Vescomte de). Visita als Consellers 12
Jochs. Tancament de cases y triquets............................ 414

Planes

Jubileus. (V. *Festes y actes relligiosos.*)
Juhí de prohoms. Extracció y sentencies, 14 a 16, 69, 70, 104, 105, 246, 247, 271, 272, 276, 279, 280, 313, 367, 371, 372, 378 a 381, 387, 392, 393, 397, 398, 421, 423
— Ventalls de Consistori al Governador, Consellers, prohoms, etc 16
Junta del Bataló. Embaixada al Concell de Cent, 8. — Conferencia ab Consellers y Diputats 218
Junta de forments. Consistori: celebració 65
Junta de Morbo. Id., íd. 42, 373
Junta extraordinaria de tots estaments en Casa de la Ciutat, per afers secrets 376
Justicia. Administració: providencies del Consell Reyal, etc... 366, 381, 388, 389
— Execució de criminosos, 16, 116, 128, 149, 151, 163, 168, 172, 175, 261, 272, 297, 313. — Id. íd.: demora per fretura de butxí 16
— Repressió de la criminalitat: embaixades, conferencies y acorts........ 268 (nota), 269, 389
— Sentencia contra D. Diego d'Áreny y D. Joseph Torres: los Consellers demanen al Virrey la suspenga fins a obtenir la llibertat del mestre de camp del Batalló, D. Jaume d'Erill, presoner en Madrid 130
— Torments 128, 297, 378, 381, 423
— Vergonya pública 361
Jutge d'apel·lacions y Col·lector general. (V. aquesta veu.)
Jutge d'Apells. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)

L

La Motte (Mariscal de). Empresonament: intercessió dels Consellers y Diputats en son favor, 252 y nota. — Deslliurança: carta d'agrahiment als Consellers 350
Lens (Batalla de). Victoria francesa 336, 340, 635
Le Tellier (Secretari d'Estat). Correspondencia. 34, 184, 343, 425, 426, 644, 645, 676, 679

LL

Llamps. Cayguda d'un en la Seu 193
— Id. en la iglesia de les Jerònimes 193
Llana. (V. *Comerç.*)
Llàntia de plata a la Verge de Montserrat. Vot de la ciutat ab motiu de la guerra ab Castella 662
Llegenda de la Emperatriu d'Alemanya, lliberada en judici de Deu per lo Comte Ramon Berenguer III, 550. — Representació o cavalcada de sa vinguda a Barcelona. (V. *Festes civils y públiques.*)

Planes

Llengua catalana 432
Llenya rodona. Venda prohibida 409
Lleves. (V. *Exèrcit. Guerra* y *Milicia.*)
Lleyda (Ciutat). Setge per les tropes castellanes. Sortida dels de la plaça; batalla campal, 4, 5. — Barcelona envía mil mosqueters y sis peces de campanya, a prechs del Virrey, 5, 6. — Anada del Conseller en cap a sa defensa, 9, 10, 12. — Carta del Virrey: dona avís del bon estat de la plaça y demana l'augment de la lleva de mosqueters, 11. — Atach, rebutjat, de l'enemich, 466. — Rendiment: condol dels Reys 487, 488
— Mal contagiós 42
— Setge, per lo Virrey, Comte d'Harcourt. Barcelona hi tramet mil homens de socors, 191. — Auxili de l'enemich a la plaça 195, 196
— Setge, per lo Virrey, Príncep de Condé: alçament.... 242
— Guarnició y fortificacions en la campanya de 1643-44: despeses fetes per França 495
Lloctinent y Capità general. Mariscal de La Motte. Correspondencia. 5, 9, 11, 464, 477, 486
Retorn de la campanya de Lleyda: embaixada de benvinguda 53
Visita de comiat y oferiments als Consellers 57
Id. íd. íd. dels íd.................................. 58-59
Partida a París 59
Imputacions calumnioses contra sa reputació, per l'agent de la ciutat y lo procurador de Montserrat, en París. 500, 501, 504
— Gestions a la Cort per a que sía nomenat un Príncep de la sanch .... 34 a 36
— Comte d'Harcourt (Enrich de Lorraine). Nominació. 36, 44, 45
Correspondencia... 44, 67, 68, 95, 101, 107 a 109, 114, 117, 118, 190, 194, 195, 515
Avís de sa vinguda. Ceremonial de sa entrada: aprovació 72
Presentació del privilegi als Consellers, 76. — Acceptació, protestant de la facultat atribuhida al nou Virrey de poder tenir Corts y Parlament general 77
Avís de sa pròxima arribada.......................... 79
Entrada solemne a Barcelona, 80. — Parlament de benvinguda per lo Conseller en cap; resposta del Virrey. 81 (nota)
Guarda suiça de sa recambra 81
Jurament a la Seu, 82. — Protestes dels Síndichs de la ciutat y Diputació 82, 83
Va a missa a la capella de Sta. Eularia............. 83
Visita dels Consellers, 83. — Rahonament del en cap y resposta del Lloctinent .... 84 (nota)
Conferencies ab los Consellers. 85, 87, 142, 164, 177, 178, 218
Visita a Montserrat 89

Planes

Anada a les parts de Balaguer 89
Victoria entre Llorens y Balaguer 101
Embaixada d'enhorabona per la presa de Balaguer.. 119
Entrada triomfal a Barcelona 119
Visites d'enhorabona dels Consellers 121, 139
Surt a rondar les alimaries 123
Desgana 129, 141
Partida a Sant Andreu, a rebre la Comtesa, sa muller. 152
Sortida a campanya 177
Entrada dels seus fills a Barcelona 181
Retorn de la campanya de Lleyda: avís; lo Concell de Cent acorda ferli entrada, 208. — Embaixada de benvinguda a Martorell, 209. — Entrada a Barcelona... 209
Visita dels Consellers 211
Naixement d'un fill: enhorabona dels Consellers, 213. — Bateig.. 214 a 216, 220, 554, 549 *(Apèndix XVII)*.
Es cridat a París 223
Visita de comiat als Consellers 226
Partida 227

Lloctinent y Capità general. Príncep de Condé (Lluís de Bourbon). Nominació, 223.—Presentació del privilegi als Consellers y Diputats 227-228
Ceremonial de sa entrada: acorts del Concell....... 228
Embaixadors per a donarli la benvinguda: extracció; qüestió de precedencia entre ells, 228-229. — Partida; correspondencia 229
Entrada solemne 229
Jurament 231, 590
Visites dels Consellers 231, 253, 257
Passeig o cavalcada de gala 236
Conferencies ab los Consellers 237, 262
Anades y retorn de la campanya de Lleyda. 237, 253, 257
Correspondencia .... 241, 254, 256 y nota, 257
Partida a París 262

— Cardenal Miquel Mazarini. Nomenament: presentació del privilegi als Consellers 279
Embaixadors per a donarli la benvinguda: partida. 279-280
Jurament 282, 621
Visites dels Consellers 283, 288, 297
Comiat; partida 298

— Schomberg, Duch d'Halluin (Carles, Comte de). Nomenament, 298. — Presentació del privilegi als Consellers y Diputats 300-301
Ceremonial de sa entrada: acort del Concell 301
Jurament, 627. — Tornada del Síndich de la ciutat. 303
Embaixadors per a donarli la benvinguda a Sant Andreu: partida 303
Entrada a Barcelona 303
Jurament 304

Visites dels Consellers 305, 318, 353
Conferencies ab íd. 307, 339, 344, 346
Exida a campanya 308
Correspondencia.................................. 315
Entrada triomfal a son retorn de la presa de Tortosa. 317
Malalt de poagre 317, 318
Visites a Casa la Ciutat 346, 363
Regoneixement de la frontera: tornada a Barcelona. 353
Llicenciament del càrrech per motius de salut; visita de comiat als Consellers, 363. — Id. d'aquests.......... 364

Lloctinent y Capità general. Interregne; lo Rey ofereix la provisió de nou Lloctinent, 425, 677, 679. — La Diputació y la Ciutat la demanen ab urgencia per a posar terme als excessos de les tropes 649, 651, 662
— Vendôme, Duch de Mercœur (Lluís de). Correspondencia. 426, 683
Nomenament 681

Llotja de la Mar. Cònsols y Jutge d'Apells. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
— Festa de la Nativitat de Nostra Senyora: convit als Consellers, 109. — Vigilia, 110, 409. — Diada. 111, 338, 409
— Embaixada secreta dels Defenedors als Consellers.... 113
— Festa per la vinguda de la Virreyna, Comtesa d'Harcourt. 158
— Aniversari per la casa de Montcada 228, 385

M

Mal-afectes a la patria. Excluits de les bosses per a la extracció de càrrechs consulars 54
— al Govern y al Rey de França. Pena de vergonya y exili a la dòna del porter de la Batllía general...... 140
— Id. íd. Condempna d'un castellà, a galeres.......... 247
— Id. íd. Càstich: providencies 366
— Id. íd. Captura y exili a Perpinyà de persones sospitoses. 411

Malalt pobre. Combregar: assistencia y almoyna dels Consellers... 133-134

Manifest o memorial de la fidelitat catalana, publicat a París per lo Dr. Martí y Viladamor, en nom y sens consentiment dels Consellers y Diputats .... 598 *(Apèndix XX)*

Manresa (Ciutat). Lleva y ofertes patriòtiques en servey de Barcelona. 414

Marcà (Pere de), visitador general, bisbe de Couserans. Anades y conferencies a Casa de la Ciutat, 4, 26, 31, 32, 38, 41, 44, 49, 86, 164, 173, 185, 191, 195, 196, 200, 202, 207, 219, 223, 227, 240, 245, 257, 267, 274, 279, 300, 312, 343, 350, 365, 393, 394, 403, 410, 412, 643, 661
— Memorial calumniós contra sa autoritat....... 185 (nota)

Margarit y de Biure (D. Joseph). (V. *Biure y de Margarit.*)

Martí y Viladamor (Micer Francesch). Autor de «Presidium inespugnabile», (al·legat de la anexió de Catalunya a França). 10, 19
— Comissionat a París per als afers de Catalunya en la Conferencia de les paus generals de Munster: extralimi-

tació de poders, 185-186, 598. — Destituit y inhabilitat perpètuament per als càrrechs municipals, 187, 605, 606, 614. — Recurs, 188, 189. — Tornada: relació de sa comanda, al Concell de Cent, 194. — Inculpacions, causa, debats, etc. ..... 254, 322, 598 a 619 *(Apèndix XX)*

Martí y Viladamor. (Micer Francesch). Complicitat en la conspiració a favor del Rey de Castella 608
— Informació contra d'ell y D. Isidor Pujolar, rebuda en la Cort del Veguer 610, 611
— Carta als Consellers y Concell de Cent, remetent una nova publicació a ells dedicada 612

Màscares. (V. *Festes civils y públiques.*)

Matrícula de ciutadans honrats. (V. aquesta veu.)
— de mercaders. (V. aquesta veu.)

Mazarini (Cardenal). Correspondencia.............. 23, 67, 68, 194, 488
— Malaltía 35, 36
— Audiencia dels embaixadors de Catalunya sobre afers del Principat 35

Mazarini (Miquel), Cardenal de Santa Cecilia. Es nomenat Virrey de Catalunya. (V. *Lloctinent.*)

Medecina. Càtedra. (V. *Estudi general.*)

Mercaderíes. Preus: aforament 63
— *forasteres.* Prohibició de llur entrada y ús: debats, 290 (nota), 398 a 405. — Nomenclatura......... 403-404 (nota)

Mercaders. Matrícula 175, 232

Mercè (Nostra Senyora de la). Imatge en gravat.................... 431

Mercè (Relligió de la). (V. *Monastirs.*)

Mercœure (Duch de). (V. *Vendôme.*)

Mestres de cases. (V. *Confraríes.*)

Milanesos, vassalls del rey de Castella: prohibició de tenir taverna en Barcelona 367

Milicia. Companyes gremials: mostra general, 3. — Elecció de capitans, per los Consellers, 40, 107. — Guardes nocturnes en la fortificació de la ciutat; revista per lo Comte Chabot. 114
— Lleves de la ciutat: formació, 4 a 6, 109, 413. — Partida de companyes 6, 12, 26, 111
— Anada del Conseller en cap, coronel, a la campanya de Lleyda, 9, 10, 12. — Correspondencia, 12. — Dietari de son camí .... 22, 456 *(Apèndix V)*
— Terci de la ciutat: tornada 143, 208
— Id. Baixes (morts, malalts y fugitius)................ 143
— Id. Mort del mestre de camp, D. Guerau d'Alemany, 201, 208. — Aniversari............................ 255
— Id. Robo, per soldats de guarda, en la iglesia de Santa María de Balaguer, 478. — Sentencia dels inculpats... 479
— Postes nocturnes: ronda del Governador y un Conseller.. 418

Moll. (V. *Port.*)

Momería. (V. *Festes civils y públiques.*)

Planes

Monastirs. Angels y Peu de la Creu (Nostra Senyora dels). Festa del *Niño perdido* 64, 66, 146, 366
— Bethlèm (Col·legi de Nostra Senyora de). Festa de la Concepció 60, 136, 299
Id. Id. de St. Ignasi 105
Id. Id. de Nostra Senyora 176, 376
Id. Conclusions...................................199, 349
— Carme (Nostra Senyora del). Visita anyal dels Consellers 65, 150, 217, 274
— Clergues menors. Festa de St. Mathías........... 75, 163
— Jerònimes. Festa del Sant titular.................. 115
Id. Cayguda d'un llamp en la iglesia............... 193
— Jerusalèm (Monges de). Festa del Sant Sepulcre.... 172
— Mercè (Nostra Senyora de la). Redempció de catius cristians en Alger; professó, 3. — Cartell-nòmina dels redimits................................... 431 *(Apèndix I)*
Id. Festa de Nostra Senyora 105
Id. Id. de St. Pere Nolasch......................... 276
— Mont-Calvari (Caputxins de). Traslació del Santíssim Sagrament a la iglesia nova, pagada per la ciutat.... 362
Id. Subvenció als Pares per sa pitança............. 363
— Montserrat (Nostra Senyora de). Ofrena d'un quadre als Consellers, en agrahiment de mercès rebudes...... 3
Id. Visita del nou Lloctinent, Comte d'Harcourt 89
Id. Robo d'unes pedres de la corona de l'Infant Jesús.. 367
Id. Tresor: disposicions per a sa traslació a Barcelona, ab motiu de la guerra; negativa de la Comunitat. 418, 422, 667
Id. Visita del Conseller en cap, de pàs per a la campanya de Lleyda .... 459 a 461
Id. Cobla de menestrils de la Escolanía............. 459
Id. Salve a dos chors, per la Escolanía 460
Id. Malaltía de l'Abat, 460. — Visita del Conseller en cap 460
Id. Capella o cambril de la Imatge de Nostra Senyora 460-461
Id. Procurador, P. Sala: memorial calumniós contra 'l Virrey, mariscal de La Motte 501
Id. Llàntia votiva de plata oferta per la ciutat a la Verge, ab motiu de la guerra ab Castella 662
— Pedralbes: visita ordinaria dels Consellers.. 41, 96, 254, 343
— Poblet. Hostatge y honres al Conseller en cap, a son retorn de la campanya de Lleyda .... 481 a 485
— Repenedides: visita dels Consellers. 77, 162, 222, 284, 377
— St. Agustí. Festa de Nostra Senyora de la Esperança, per los corredors d'orella............... 61, 142, 269, 362
Id. Visita anyal dels Consellers.. 64-65, 147, 217, 273, 366
Id. Pregaries per aygua 339
Id. Ofertes per a la defensa de la ciutat............ 413

Planes

Monastirs. St. Francesch. Festa de St. Nicolau 58, 135, 267
Id. Visita anyal per los Consellers 145
Id. Funeraries del Comte de Chabot 181
Id. Pregaries per aygua 339
— St. Joseph (Carmelites Descalços). Festa de Sta. Teresa, 37, 117, 197. — Qüestió ab los Consellers sobre la col-locació del banch dels celebrants en dita festa 197
Id. Festa patronímica 169, 224, 288, 380
— Sta. Catherina. Festa anyal del Sant Rosari 43, 127
Id. Pregaries per aygua 339
— Sta. Clara. Visita dels Consellers 20, 332
— Sta. Elisabeth (Monges de). Restitució de l'aygua de font que 'ls havía estat llevada 109
Id. Festa 180
— Sta. Madrona. Urna de les reliquies: regoneixement y adob, 274-275, 286. — Acta de la extracció y nova col·locació de les reliquies, 286. — Guardada en la Seu per temor d'invasió castellana 411, 662
— Sta. Mònica. Festa titular 91, 179
— Santíssima Trinitat. Id. 305
— Trinitaris Calçats. Ampliació de la iglesia: traslació del Santíssim Sagrament al presbiteri nou 235
Moneda. Fabricació de sisens 87
— Or y plata: augment de preu: taxació.. 290 (nota), 293 (nota), 306-307, 313, 393, 657, 659
— Trentins de dos cares 307
— Dobles lluises 307, 393
— Peces de vuyt y de quatre 307
— Reals de cinch 307
— Sisens barcelonins: alarma a Girona, per lo suposat intent de rebaixarlos; desmentiment, pêls Consellers.. 394
— francesa: augment de valor en Catalunya 496
Monges. (V. *Monastirs.*)
Montcada (Vila). Festa major y fira 18, 191
— Juhí, per un dels Consellers 18, 398
— Vexacions y saqueig, per tropes franceses: queixes al Virrey .... 173, 174 (nota)
— Anada ordinaria dels Consellers 191
Montgat. Id. íd. 191
Montjuich, Fortificació: regoneixement pêl Conseller en cap 415
Montserrat. (V. *Monastirs.*)
Moral pública. Pecats: devocions de desagravi .... 413 a 415, 417
— Vicis: extirpació, 112 y nota. — Prohibició de jochs y expulsió de dònes públiques 414
Morbo. (V. *Sanitat.*)
Mortara (Marquès de). Fet presoner de guerra pêl Virrey: entrada y reclusió a Barcelona 102
Morts. D'En Pere Mallol, escrivà racional del Concell 2
— Del Papa Urbà VIII 25

Planes

Morts. D'Enrich Barata, bastaix de la Taula........................ 41
— De micer Joan Gaspar de Prat, Conseller segon...... 51
— Del canonge de la Seu, D. Jacinto Descallar.......... 79
— D'Antoni Cesilles, escrivà de les obres 194
— De Narcís Lledó, íd. íd. íd......................... 194
— De D. Guerau d'Alemany, mestre de camp del terci de la ciutat................................. 201, 208
— Del noble D. Ambròs Gallart, llochtinent de batlle general. 275
— De t. Manegat, Oidor reyal de la Diputació 387
— D'Onofre Soldevila, arxiver de la Taula y Banch..... 542
— en campanya; sufragis......................... 5, 6, 18
Mostaçaf. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Mostaçafía. Preus de mercaderíes: aforament 63
Mostra militar. (V. *Milicia.*)
Munster. Conferencia de les paus generals. (V. *Conferencia.*)
Murs y valls. Construcció de mitja lluna en lo portal de St. Antoni: primera pedra 12
— Enderroch de cases properes a ells, en 1641: honoraris dels experts que les estimaren, 93 (nota). — Litigi ab los proprietaris. (V. *Causes.*)
— Cortina de muralla a la Dreçana: s'acorda construirla, 367. — Primera pedra 386
Musica. Cobles de menestrils 154, 548
— Id. de violons 548
— Id. d'instruments de vent 572, 575, 582
— De corda 154, 156, 307, 338, 572
— Chors de cantoria 572
— *de la ciutat.* Assistencia a actes relligiosos, etc., 2, 3, 7, 8, 21 a 23, 42, 43, 59, 63, 64, 68, 73, 80, 82, 89, 91, 97, 98, 100, 101, 108, 120, 124, 128, 136, 138, 143, 146, 149, 154, 156 a 158, 171, 178, 180, 192, 207, 210, 212, 215, 219, 222, 230, 233, 240, 241, 249, 267, 273, 275, 278, 279, 281, 282, 302, 303, 309, 310, 312, 318, 324 a 331, 333, 337, 338, 344, 345, 360, 362, 363, 365, 371, 373, 374, 383, 388, 391, 402 a 404. — Cotes...... 3
— *de la Diputació.* Assistencia a la entrada del nou Lloctinent, Comte d'Harcourt 80, 82
— *de la Seu* 363
— *relligiosa.* A dos chors 338, 344
Id. A tres íd... 342
Id. Escolanía de Montserrat: cobla de menestrils, 459. — Salve a dos chors 460

N

Naixement d'un fill del Lloctinent, Comte d'Harcourt. — Enhorabona dels Consellers..................................... 213
— Lo Virrey designa per padrí al Conceller en cap, 214 a

216. — Embaixada del Concell de Cent agrahint dita mercè .... 216 (y nota 2)

Naixement íd. íd. íd. Bateig. (V. *Ceremonial.*)

Naus. Armada reyal de França: arribada, 23, 26. — Saluts d'artillería.. 23, 208

Id. Vaixells destinats a guardar lo port de Barcelona y costa de Catalunya; préstech per a provehiment de viures y municions, 27 a 29. — Lo rey confirma dit servey, 33-34. — Id. promet enviar una grossa esquadra, 36. — Armament y entreteniment durant la campanya de 1643-44: despeses............................ 493, 496

— Entrada de vaixells de pesca ab manteniments........ 41

— Tempesta: auxili a les galeres del moll................ 64

— Armada castellana: pàs y moviments en aygues de Barcelona; prevencions........ 71, 106 a 109, 176, 177, 409, 410, 419, 423, 424

Id. Permanencia y concentració en Tarragona.... 248, 415

Id. aportant la Reyna d'Espanya ab passaport de Lluís XIV: arribada; compra de manteniments en Barcelona, 405. — Canoneig de la galera reyal per lo capità de la torre del cap del Riu................ 407, 408, 422

— Cossaris: premis per llur captura.................... 191

— Vaixells de Portugal: vinguda; embaixada al general.. 208

— Id. francesos: vinguda 208

— Entrada de barques y galeres franceses, ab tropes de reforç 234, 235

— Bloqueig del port de Barcelona y presa de barques catalanes y franceses per l'enemich: petició de galeres al Rey, per a la guarda del port, 289, 290 (nota). — Resposta evasiva.................................... 298

— Vinguda de galeres de Gènova ab lo comestable de Castella, y passatgers castellans y mallorquins: se 'ls prohibeix desembarcar, 294, 295. — Partida.............. 296

— Armada francesa per a les parts d'Italia 298

— Aprehensions de barques per l'enemich, en la costa catalana 349

— Vinguda de tres galeres d'Espanya, ab passaport de Lluís XIV: se 'ls prohibeix la entrada per motius sanitaris, 372-373. — Partida 373

— Galeres de Gènova ab un embaixador: entrada; visita dels capitans als Consellers, 425. — Partida.......... 426

Neus. 152, 517

Noailles y Alentorn (Comte de). Vinguda a Barcelona: visites........ 102

— (Fill). Visites.. 195, 196

Nordlinguen (Plaça de). Rendiment a les armes franceses ... 111, 112, 514

Notaris públichs. Exàmens, 40, 94, 147, 200, 262. — Indumentaria dels examinants 147

— Condempna de Torras y Romaní, per falsificació d'escriptures 381

Nyeulli. (Sr. de) gentil-hom de cambra de Lluís XIV, portador de cartes reyals anunciant la nominació del nou Lloctinent Comte d'Harcourt: present d'una cadena d'or.......... 45-46, 49
— Visita de comiat als Consellers...................... 48

O

Obrers del Concell. Absolució, *a censuris*, dels sortints. 56, 133, 204, 206, 266
— Extracció 54, 55, 132, 264, 353-354, 428
— Jurament..................... 56, 133, 203-204, 266, 355
— Malaltía del 2.on: subrogació........................ 310
— Nòmina dels de l' any consular 1643-44.............. 1
— Id. íd. íd. íd. 1644-45 55
— Id. íd. íd. íd. 1645-46 132
— Id. íd. íd. íd. 1646-47 203
— Id. íd. íd. íd. 1647-48 264
— Id. íd. íd. íd. 1648-49 354
— Id. íd. íd. íd. 1649-50 428
— Qüestió sobre subrogació y precedencia, en la festa de la vigilia de *Corpus* 308
— Regoneixement de la ciutat; adobs.................. 268
— Sentencia d' excomunicació als novament extrets. 56, 133, 266
— Sotstitució de l'Obrer ciutadà per lo Conseller 3.ers...... 268
Obres. Enderroch de cases junt a les muralles, en 1641: satisfacció d'honoraris als experts que les estimaren............... 93 (nota)
— en los murs y valls. (V. aquesta veu y *Fortificació.*)
Obres públiques. Regoneixement de la ciutat per los Obrers; adobs..... 268
Oficis y oficials del Concell. Administrador del Banch: jurament...... 147
— Administradors de la Taula: extracció, 65. — Jurament. 90, 234, 386
— Administradors de Places: extracció, 61 (nota), 209. — Jurament y possessió....................... 71, 218, 362
— Arxivers de la Taula y Banch: jurament, 205. — Mort de Soldevila, 542. — Extracció...................... 542
— Bastaix de la Taula: mort de Barata. Extracció....... 41
— Clavari: extracció, 148, 274, 277. — Jurament, 150, 277. — Possessió 151, 277
— Cònsol del Pont: extracció...................... 93 (nota)
— Cònsols de la Llotja: extracció, 90, 177, 386. — Jurament, 91, 180, 296. — Possessió.................... 92
— Credencers: extracció.......................... 61 (nota)
— De la Taula y Banch: jurament...................... 205
— Desinsaculació dels condempnats per còmplices en la conspiració a favor de Felip IV.... 179, 180, 533 a 535, 541, 542
— Escrivà major: prohibició de fer cartes de favor y certificatories, sens llicencia del Concell de Cent 610
— Escrivà racional: mort d'En Mallol, 2. — Extracció,

possessió y jurament d'En Soldevila, 2. — Anada ab lo Conseller en cap, coronel, a la campanya de Lleyda; retorn per a diligenciar certs afers 12
Oficis y oficials del Concell. Escrivà de les obres: mort de Cesilles: extracció de Lledó, 194. — Mort de Lledó: extracció de Servat. 194
— Impedits: inhabilitació per a exercir càrrechs 61
— Inhabilitació perpètua del Dr. Martí y Viladamor. 187, 605, 606, 614
— Inhabilitació dels ciutadans absentats en temps de guerra 416-417
— Jurament anyal 58
— Jutge d'Apells; jurament, 2. — Extracció... 93 (nota), 386
— Mostaçaf: extracció de terna, 60 a 62, 140, 209, 268, 361, 362. — Excepció de Sorribes, per esser cego, 61, 62. — Id. d'Olmera per no tenir casa ni habitar en Barcelona, 61, 62. — Id. de Llorens per exercir la Veguería de la Seu d' Urgell, 61. — Id. de Llobregat, per esser administrador del Banch 62
Id.: nominació 62, 362
Id.: jurament 62, 142, 211, 269, 362
— Palloler: extracció .... 61 (nota)
— Pesadors de mostaçaf: extracció .... 61 (nota)
— Portalers: extracció 148
— Procurador de les Baroníes de la ciutat: extracció.. 61 (nota)
— Reador de la plaça del blat; extracció .... 423 (nota)
— Regoneixedors de monedes: íd .... 61 (nota)
— Romaner del pès de la farina: íd .... 423 (nota)
— Síndich: s'acorda concertar algunes causes aportades contra d'ell, 13. — Tornada de pendre 'l jurament al nou Virrey, mariscal de Schomberg 303
— Sitger: extracció .... 93 (nota)
— Taulers. (V. en *Oficis*, etc., Administradors de la Taula.)
— Verguers: gramalles, 13. — Cotes 231
— Ventalls 16, 22
— Visita: redrés 351
Orde públich. Guardes als portals y a la presó en temps de les segues.. 8
— Mides preventives dels Concells reyal y de Cent per a mantenirlo .... 248 a 250
— Escopetades a la Universitat, entre estudiants: disposicions gubernatives, 262-263. — Captura dels caps de la bullanga 263
— Custodia de la ciutat: encomanada pêl Virrey als Consellers, 308. — Postes y rondes nocturnes, 418, 421. — Tancament dels Portals de l'Angel y Sant Daniel 662
— Providencies del Concell Real per a la quietut de Barcelona y del Principat 366
— Crida del Sobreintendent militar, ordenant la evacuació de les tropes, de Barcelona 381
— Repressió o exilament de les persones suspectes 662

Ordes mendicants. Visita anyal dels Consellers. 64-65, 145, 147, 150, 217, 274
Orga de la Seu, Espatllada per un llamp.......................... 193
Orleans (Duch d'). Correspondencia........................ 25, 426, 682

P

Pà de munició per a l'exèrcit: extinció del contracte 377
Palloler. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Pallols. Visita dels Consellers en l'introyt de llur ofici 134, 206
Pamphilio [Joan Bta.], cardenal. Elet Papa ab nom d'Innocenci X.... 39
Papa Urbá VIII. Mort: funeraries en la Seu.......................... 25
— Innocenci X: elecció................................ 39
— Id.: carta de creença................................ 357
Parlament de París. Dissencions ab lo Rey, 369, 380, 643 *(Apèndix XXVI)*
— Concordia; manifest reyal, 385. — Protestes de sentiment y adhesió de la ciutat al monarca................ 646
— Ses tropes empresonan un corrèu tramès per Barcelona al Rey.. 380
Pastim. Afers tractats en Concell de Cent........................... 348
— Administració del servey: facultat als Consellers per a arrendarla o assumirla.......................... 423 (nota)
Pastures. 49
Patronat de la Immaculada Concepció; butlletó concedintlo.. 267, 270, 273
— de St. Ramón de Penyafort; íd. íd................ 270, 273
Paus. Jubileu pontifici; professó general de pregaries, etc..... 69, 506 a 512
— Entre 'l rey de França y l' emperador d' Alemanya: *Te-Deum* y demostracions............................ 384
Paus generals. (V. *Conferencia,* etc., en Munster.)
Pecats públichs. (V. *Moral pública*).
Pedralbes. (V. *Monastirs.*)
Peноns. De Sant Ramon de Penyafort................ 64, 146, 215, 273
— De Sta. Eularia...... 73, 74, 157, 158, 222, 279, 329, 374
— Dels Sants martres mestres de cases de Girona: donat a la confraría per lo capità de sa companya........ 137, 138
Perpinyà (Vila). Entrada de la Comtesa d'Harcourt, muller del Virrey: actes y festes.............................. 517 a 519
Pesadors de Mostacaf. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Pesca. Exportació: se demana al Governador la prohibeixi............ 404
Plata o tresor de Montserrat. (V. *Monastirs.*)
Plessis-Besançon. Arribada a Barcelona.............................. 66
— Visita y entrega de cartes dels Reys, cardenal Mazarini, comte d'Harcourt y altres, als Consellers 67
— Assisteix en Concell de Cent: ofertes............... 68
— Visita als Consellers............................... 76
Plessis-Praslin (Comte de). Vinguda a Barcelona, després de la presa de Roses; ofrena de ramellets per los Consellers, en la vigilia de *Corpus*.. 99
— Visita dels Consellers............................. 99

Pluja. 43, 64, 88, 89, 124, 127, 136, 143, 146, 193, 219, 245, 278, 296, 304, 328, 339, 343, 345, 367, 374, 383, 387
— Pregaries. 108, 176 a 178, 192, 194, 238, 239, 257, 292, 336, 337, 339, 340, 342 a 344. — *Te-Deum* de gracies. 114, 194, 268, 344
Poblet. (V. *Monastirs.*)
Pont de Sant Boy. Visita ordinaria dels Consellers.................. 195
Port de Barcelona. Junta de vintiquatrena: celebració................ 177
— Bloqueig y presa de barques mercants per l'enemich: petició de galeres al Rey per a assegurar lo comerç marítim 289, 298
— Comerç y entrada als vaixells: prerogativa de la ciutat.. 295
Portalers. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Portals. De mar: visita dels Consellers, en l'introyt de llur ofici 134, 206
— De Sant Antoni. Obra d'una mitja lluna; primera pedra. 12
— Nou. Baluart; primera pedra......................... 182
Porto-Longone (Plaça de). Rendiment a les armes de França 208
Portugal. Conspiració contra son Rey: càstich dels culpables .... 172, 520 *(Apèndix XIII)*
«*Presidium inespugnabile*». (Llibre de micer Francesch Martí y Viladamor, justificant la anexió de Catalunya a França.) Lluís XIV encomana als Consellers lo façan traduhir en llengua espanyola 10
— Repartiment als Jurats del Concell de Cent............ 19
Presoners castellans. Entrada y reclusió a Barcelona........ 102, 103, 113
Presoners catalans. D. Jaume d'Erill, mestre de camp del Batalló provincial: detingut a Madrid.............................. 130
Presos. Fugida: judici y sentencia................................. 392
Prèstechs. (V. *Hisenda.*)
Prior de la cort del Veguer. (V. *Veguer.*)
Procurador de les Baronies. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Professons. Dels catius cristians rescatats per la relligió de la Mercè en Alger 3
— General de pregaries per la guerra. 13, 14, 16, 52, 414, 417
— Per tornar lo còs de Sta. Madrona a sa iglesia, en Montjuich, 13, 194, 245, 246, 268, 305-306. — Per portarlo a guardar en la Seu, per temor d'invasió castellana 411
— De St. Ramon de Penyafort...... 64, 146, 215, 273, 365
— Del *Niño perdido*, en lo monastir dels Angels. 64, 66, 273, 366
— De Sant Sebastià................. 65, 148, 217, 274, 368
— General de pregaries per la pau y concordia dels princeps cristians.. 69
— De Santa Eularia, 73, 157, 277, 279. — Prorrogada per pluja 219, 221, 278, 374
— De Santa Madrona.............. 79, 167, 224, 288, 379
— De Setmana Santa (de la Sanch de Jesucrist, dels Estudiants, Santa Espina, etc.), 88, 89, 171, 232, 291, 383. — Prohibides entrar en les iglesies per a evitar irreverencies 383

Planes

Professons. De les lledanies............... 90, 93, 94, 179, 240, 299, 387
— De Sant March.......................... 177, 234, 293
— De pregaries per pluja. 108, 176, 178, 192, 194, 238, 239, 257, 268, 292, 338 a 340
— De la benedicció de la terra........................ 175
— De pregaries per lo Sant Jubileu..................... 293
— Dels PP. Trinitaris calçats, per la traslació del Santíssim Sagrament al presbiteri nou de llur iglesia............ 236
— De St. Isidre.. 239
— Del Còs preciós (terç diumenge del mes), en Sta. María. 239, 334
— De *Corpus.* 7, 8, 10, 11, 100, 101, 182 a 184, 241, 243, 244, 310 a 312, 391, 392
— De la *Minerva,* a Balaguer.......................... 475
— Dels PP. de la Mercè................................. 248
— De Sant Pere Nolasch................................. 400
— De la Assumpció de Nostra Senyora. 21, 106, 192, 249, 251, 402
— De l'Angel Custodi 30, 116, 195, 253
— De Sant Sever............................ 43, 128, 200
— De la Creu dels Inquisidors al Born, per a un acte de fè. 258, 261
— Del Sant Rosari, en Sta. Catherina................. 43, 127
— De Ntra. Sra. de la Concepció.......... 59, 136, 207, 361
— De la reliquia dels Sants martres de Girona, donada a la confraría dels mestres de cases per lo Capítol d'aquella ciutat 137
— De sis còssos sants, portats de Roma, per al monastir del Carme.. 370
— De pregaries per sol................................. 388
— General de desagravis pêls pecats públichs y de pregaries per la guerra... 414
— Ventalls de custodia als Consellers, prohomens, etc..... 21
Prostitució. Alcavots: condempna........................ 15
— Dònes públiques: expulsió.......................... 414, 421

Q

Quadre de Ntra. Sra. de Montserrat y 'ls Consellers de 1642-43, ofert per lo Monastir y col·locat en la Sala del Concell de Cent.... 3, 4

R

Regoneixedors de monedes. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Reliquiari de Sant Sebastiá.............................. 274
Reliquies. Còssos de Sta. Clara y Sta. Agnès en lo monastir de Sta. Clara. 20
— Còssos sants portats de Roma per al monastir del Carme: professó.. 370
— D'un Sant Innoscent, en la Seu 63, 212, 270
— De St. Gregori... 138

Planes

Reliquies. De Sant Sebastià 274
— De Sant Sever, en la Seu. Tretes en professó per pregaries d'aygua 192, 194
— Dels Sants martres de Girona, donades a la confraría dels mestres de cases per lo Capítol d'aquella ciutat, 137. — Reliquiari de plata fet per dita confraría 137
— Dels Sants martres Fructuós, Auguri y Eulogi, dins la urna de les de Sta. Madrona 287
— De Santa Eularia, en la Seu. Visita y pregaries per la guerra .... 14, 16 a 19
— De Santa Madrona. Tornades en professó a sa iglesia (Montjuich), 13, 194, 245, 246, 268, 305-306. — Idem guardades accidentalment en la iglesia de St. Antoni, per causa de pluja 245
Id. Portades en professó a la Seu, etc. per pregaries d'aygua 108, 238, 257, 292, 338, 345
Id. Regoneixement y adob de la urna de bronze, 274-275, 286. — Acta de la extracció y nova col·locació de les reliquies en dita caixa 286
Id. Guardades en la Seu per temor de la vinguda dels castellans 411, 662
Repenedides (Casa de les). (V. *Monastirs.*)
Reys. Anna d'Austria (Regenta y Governadora de França). Correspondencia, 12, 23, 27, 44, 45, 48, 67, 68, 73, 184, 191, 194, 343, 432-433, 489
Id. Interès pêl bon èxit dels afers de Catalunya 35
— Felip III (IV de Castella). Casament ab la filla del rey d'Hungría (Mariana d'Austria), 373. — Pàs d'aquesta per la costa de Catalunya 406, 407, 660
— Joan IV de Portugal. Conspiració contra d'ell: càstich dels culpables .... 172, 520 *(Apèndix XIII)*
— Lluís XIV de França. Correspondencia, 10, 23, 33, 44, 48, 49, 54, 68, 73, 184, 191, 192, 194, 207, 223, 251, 289, 298, 300, 301, 340, 343, 369, 384, 425, 426, 487, 513, 514, 525, 526, 593, 622, 631, 643, 644, 660, 662, 676, 681
Id. Préstechs demanats a la ciutat, per a atencions de guerra. (V. *Hisenda.*)
Id. Traslació de sa cort a St. Germain en Laye, a causa de les dissencions ab lo Parlament de París .. 369, 644, 645
Id. Tractat de pau ab l'Emperador d'Alemanya 384
Richelieu (Sr. de) general de les galeres de França. Visita dels Consellers. 238
Robes forasteres. (V. *Comerç.*)
Rocabertí (D. Pere de). Debats sobre la possessió de son canonicat en la Seu de Barcelona .... 140 a 142
— Confinat a Girona, d'orde del Virrey 141
Rohan (Duch de). Embaixada de benvinguda, pêls Consellers 106
— Visita dels íd 125
— Id. a Casa la Ciutat 126
Roses (Vila). Setge, 85. — Rendiment 94, 95

Planes

S

Salou. Presa pêls castellans.. 418
Sanahuja (Vila). Excessos del capità Borrell y sos soldats en los allotjaments: queixa dels Cònsols al Concell de Cent..... 652, 653
Sanitat. Avisos de mal contagiós a les parts de Lleyda................ 42
— Regoneixement de catius cristians, arribats d'Alger 367
— Galeres d' Espanya procedents de parts sospitoses: prohibició d' entrada, prevencions.................... 372-373
— Contagi a Vinarós.................................... 373
Sant Auguri. Reliquies. (V. aquesta veu.)
Sant Christ de Balaguer. (V. *Imatges.*)
Sant Eulogi. Reliquies. (V. aquesta veu.)
Sant Feliu del Llobregat (Vila). Hostatjament del Conseller en cap de Barcelona, de pàs per a la campanya de Lleyda.... 456-457
Sant Fructuós. Reliquies. (V. aquesta veu.)
Sant Joseph (PP. Carmelites de). (V. *Monastirs.*)
Sant Pere Nolasch. Imatge en gravat.............................. 431
Sant Ramon de Penyafort. Imatge en gravat........................ 431
— Patronat: butlletó concedintlo.................... 270, 273
— Penó o estandart....................... 64, 146, 215, 273
Sant Sebastià. Reliquia. (V. aquesta veu.)
Sant Sever. Còs. (V. *Reliquies.*)
Santa Agnès. Còs. (V. Id.)
Santa Catherina. (V. *Monastirs.*)
Santa Clara. (V. Id.)
— Còs. (V. *Reliquies.*)
Santa Elisabeth (Monges de). (V. *Monastirs.*)
Santa Eularia. Imatge votiva, de plata, 13, 156, 199. — Comanada, a precari, al Capítol de la Seu, 277, 278.— Retornada interinament a la Capella de Casa la Ciutat.............. 346
— Medalla, ab sa imatge.............................. 225
— Penó o estandart.... 73, 74, 157, 158, 222, 279, 329, 374
Santa Madrona. Còs. (V. *Reliquies.*)
Saraus. (V. *Festes civils.*)
Seca. Visita dels Consellers per a fer obrar sisens................... 87
Sentencies de criminosos. (V. *Juhí de Prohomens* y *Justicia.*)
Síndich del Concell. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Sisens. (V. *Moneda.*)
Sitger. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Sitges (Vila). Assetjament pêls castellans, 419.— Rendició........... 421
Soldats. Excessos y desordes en los allotjaments, etc.. 268 (nota), 269, 351, 377, 393, 649

T

Tarragona (Ciutat). Plan d'atach.................. 483, 485 *(Apèndix V)*
— Presa del port, pêl Virrey La Motte 23

Planes

Taula de la Ciutat. Administradors y oficials. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
— Visita anyal dels Consellers............ 256, 274, 346, 399
— Furt, ab pòliça falsa: condempna del delinqüent....... 361
Taula de Girona. Admissió en dipòsit, de sisens de Barcelona........ 394
Tavernes. Se prohibeix tenirne als milanesos vassalls del rey de Castella. 367
Tempesta en la mar: auxili a les galeres del moll..................... 64
— de llamps y trons.................................. 193
Terci de la ciutat. (V. *Milicia.*)
Texina. (Sr. de) gentil-hom de Lluís XIV, enviat per a comunicar lo nomenament del Príncep de Condé per al virreynat de Catalunya: present d'una cadena d'or 223, 224-225
— Visita de comiat als Consellers...................... 224
Torneig. (V. *Festes civils.*)
Torre del cap del riu Llobregat. Visita ordinaria dels Consellers........ 195
— Capità: suspensió en lo càrrech y captura d'ell y son fill per haver canonejat la galera de la Reyna d'Espanya, vinguda ab passaport de Lluís XIV, 408. — Llibertat provisional y sobressehiment del aute de presó contra son fill.. 422
Tortosa (Ciutat). Setge, pêl Virrey mariscal de Schomberg............ 312
— Rendiment 314, 315, 343
Tractat de pau entre França y Alemanya.......................... 384
Traydors. Sentencies, 14, 116, 128, 130, 131, 135, 140, 148, 149, 163, 168, 172, 175, 253, 423
— Captura 165, 168, 170, 172
— Descubriment 166
Trentenari. Consistoris: celebració, 52, 63, 64, 79, 144, 146, 264, 277, 353, 361, 395, 398
Tresor de Montserrat. (V. *Monastirs.*)
Tropes franceses. (V. *Exèrcit.*)

U

Universitat. (V. *Estudi general.*)
Urbà VIII. (V. *Papa.*)
Urgell (Campanya d'). Tala de les viles y llochs per l'exèrcit de Castella. 196
Urna de bronze, de la òssa de Santa Madrona. Regoneixement y adob. 274-275, 286

V

Valls (Vila). Hostatge y honors al Conseller en cap de Barcelona a son retorn de la campanya de Lleyda................. 485-486
Vedat en les iglesies de Barcelona, ab motiu de l'atemptat contra un capellà.. 316
Veguer de Barcelona. Jurament, 103, 104, 289. — Possessió.......... 104
— Prior de la cort: jurament.......................... 183
Vendôme, Duch de Mercœure (Lluís de). Correspondencia............. 426
— Nomenat virrey de Catalunya. (V. *Lloctinent.*)

Planes

Ventalls de consistori 16
— de custodia 21, 22
Vents. Enderrochs de cases, etc 64
Verguers. (V. *Oficis y oficials del Concell.*)
Vi y verema. Drets d'entrada: exempció a favor dels circunvehins de la ciutat .... 423 (nota)
Vicis y pecats públichs. (V. *Moral pública.*)
Vidriers. Fira de cap-d'any, al Born 144
Vilafranca del Penedès (Vila). Atach y presa pêls castellans 422
— Fortificació de l'enemich; retirada 424
— Visita dels Jurats al Conseller en cap de Barcelona 487
Vimbodí (Vila). Ocupació pêls castellans 414
Virrey. (V. *Lloctinent general.*)
Virreyna. (V. *Harcourt.* Comtesa d')
Visita ordinaria contra 'ls Consellers y oficials del Concell: extracció de visitadors y oficials, 64, 146, 273. — Sentencia d'excomunicació, 65. — Jurament. 147
— Redrés 351
Visites de ceremonial. (V. aquesta veu.)

TAULA ALFABÈTICA[1]

A

Abaixadors (Carrer dels), 397. (V. *Baixadors.)*
Abarca (D.ª Lluisa), 560.
Abel (Jaume d'), mestre de camp, 3.
Abel (Joseph d'), 12, 24.
Adon (Pont), 637.
Afflitti [Matheu], jurisconsult, 442.
Ager (Plaça y castell d'), 254 a 256 (nota).
— (Rendiment d'), 254, 255.
Agramant, 563.
Agramont (Comte d'), 234 a 236. (V. Gramont.)
Agramunt, 131, 464 a 466, 620.
— (Casa de la Vila d'), 465.
— (Castell d'), 466.
— (Pahers d'), 464 a 466.
Agramunt (Jaume), notari, escrivà major secretari del Concell de la ciutat, 534, 604, 607.
Agrican, 562.
Aguaviva. (V. Ayguaviva.)
Aguilar (Baró d'), 595. (V. Biure y de Margarit.—D. Joseph de).
Aguiló (Onofre), ciutadà honrat de Lleyda, diputat reyal, 18.
Agustins descalços, 620.
Aix (Archebisbe d'), 621, 622.
Albaret (Joseph), mercader, jutge d'Apells, 93 (nota.)
Alberi... [Alberico de Rosate?], jurisconsult, 439, 447.
Albert (Joseph), notari y escrivà reyal de manament, 529, 531 a 533, 539, 540.
Alegra (Gabriel), 392.
Alegre (Monsieur d'). (V. Aligre.)
Alemany (D. Guerau d'), mestre de camp del terci de Barcelona, 201, 208, 255, 468, 469, 472, 480.
Alemany y Fontanella (D.ª María Angela), 518.
Alemanya, 24, 36, 220, 221, 491, 514.
— (Emperador d') 384, 514.
— (Emperatriu d') 550, 557, 578, 579.
Alemanys, 589, 642.
Alentorn (D. Onofre), 102, 586.
Alfons V, rey d'Aragó, 61.
Alger, 367, 566, 620.
— (Ciutat d'), 3, 431.
Algerri (Abat elet d'), 669.
Aligre (Monsieur [Esteve] d'), superintendent militar en Catalunya, 467 a 469, 473, 479, 484, 505.
Almerich. (V. Aymerich.)
Alsina y Montalt (Francesch), ciutadà, 674.
Alsina y Riusech. (V. Olzina.)
Alzina (micer ...), advocat, 70.
Amat (D. Gispert), abat de St. Pere de Galligans, diputat eclesiàstich, 90, 168, 172, 455.
Amat (Joseph), oidor militar, 19.
Amat del Orde (Armengol), 68.
Amer (Abat d'), 246.

(1) Les lletres itàliques indican los noms de lloch y topogràfichs.

Amigant (Doctor Joseph), advocat, 166, 174, 175, 536, 537.
Ample (Carrer), 3, 57, 82, 84 a 86, 121, 140, 154, 204, 205, 210, 230, 250, 253, 258, 266, 282, 304, 305, 356, 379.
Ancourt (Comte d'), 223. (V. Harcourt.)
Angel (Joseph), 431.
Angel (Font de l'), 66.
Angel (Portal de l'), 140, 152, 154.
Angèlica, 558.
Ange[lo], jurisconsult, 439.
Angels y *Peu de la Creu* (Monastir de Ntra. Sra. dels), 64, 66, 78, 146, 273, 366.
— (Forn del íd. dels), 398.
Anglada (Jaume), 431.
Anguien. (V. Enghien.)
Aníbal, 582.
Anna [d'Austria], viuda de Lluís XIII, reyna regenta de França, 45, 434, 492.
Antich (Joan), 431.
Antich (Rafel), militar, 674.
Apol·ló, 557, 576, 579.
Aquensis (Archiepiscopus). (V. *Aix*.)
Aquilant, 560.
Aquiles, 587.
Aquiles (Doctor ...), 105.
Aquiles (Onofre), mercader, 165, 166, 168.
Arabia, 557.
Aragall (Antoni), obrer en cap del Concell, 1.
Aragó, 110 (nota), 404, 436, 665.
— (Reys d'), 591, 592, 624, 628, 629.
Aran (Miquel), 469.
Arbant, 568.
Arcourt. } (V. Harcourt.)
Arcurt. }
Ardena y de Dernius (D. Joseph d'), comte d'Illa, embaixador de la ciutat a París, mestre de camp general de la cavallería catalana, 107, 185 a 187, 235, 405, 467, 468, 471, 472, 475, 478, 479, 600.
Ardenya. (V. Ardena.)
Ardeña (Dardin d'), 566, 567.
Areny (D. Didach d'), 130, 149.
Arenys, 431.
Argel, 566.
Argensola (D. Joan d'), diputat militar, conseller terç, 18, 55, 199, 664, 665.
Argenson (Sr. d'), 608.
Argila (Joan), doctor en medecina, conseller en cap, mostaçaf, 55, 63, 70, 74, 76, 79, 86, 89, 91, 93, 94, 101, 105, 107, 109, 112 y nota, 113 y nota, 116, 117, 119, 124, 132, 211, 286.
Arlach. (V. Erlach.)
Armant (Francesch), mercader, 236.
Armanyac (Comte d'), 528, 530 a 532, 538, 539. (V. Harcourt.)
Armentières, 637.
Arnandes (Llorens), 379.
Arnaud (Senyor), mariscal de camp, 639, 641.
Arnaud (Regiment d'), 636.
Arnet (Fr. Joseph), mestre en teología, prior del convent de Predicadors, calificador de la Inquisició, 546.
Aroles (Magí), mercader, batlle de Barcelona, 68, 70, 71.
Arras, 636, 637, 643.
— (Draps d') 6, 98, 308, 390.
Artesa, 468.
Artois, 340.
Aruz (Francesch), 431.
Arxiu de la Taula y Banch, 347.
Asens (*Castell d'*), 364.
Assahonadors (Carrer dels), 148, 149, 151.
Astolf, 568.
Aubinyi (Sr. d'), 46.
Audiencia Reyal, 82, 348, 349 (nota), 618.
Audiencia (Doctors de la), 249, 348 (nota), 608.
Audiencia (Jutges de la), 381.
Auhuncurch. (V. Harcourt.)
Austria (Leopold d'), arxiduch, 336, 340.

Aven[daño], jurisconsult, 437.
Avendoy (Monsieur d'), mestre de camp, 466.
Aventins (Pont), 638.
Axada (Antoni), notari, 431.
Axut (Joseph), vidrier, 536, 539 a 541.
Ayguaviva y de Tamarit (D. Francisco d'), 187, 556, 570 (nota), 584.
Ayguaviva (D.ª Mariàngela d'), 568.
Aymerich (D. Bernat d'), 583.
Aymerich y Cruylles (D. Pere), cavaller, 229, 268, 290, 293 y nota, 303, 306, 348.
Aytona (Marquès d'), 99, 106, 125, 234.
Aytona (Marquesat d'), 501.

B

Babilonia (Bisbe de), 232 a 234, 291.
Badía (P. Fr. Cosme), mercenari, 431.
Bailleul, 637.
Bains (o Beins). (Esquadró de), 642.
Baixadors (Carrer dels), 397.
Balaguer, 89, 101, 102 (nota), 116, 128, 131, 148, 201, 353, 464 a 468, 473, 474, 476 a 479, 515, 516.
Balaguer (Ciutadans de), 479.
— (Convent y iglesia de monges francisques), 474 a 476.
Balaguer (Governador militar de), 466, 475, 476, 515.
Balaguer (Iglesia col·legial de Santa María), 476 a 478.
Balaguer (Imatge del Sant Christ de), 474 a 476.
Balaguer (Monastir de Sant Domingo en), 466.
Balaguer (Pahers de), 5, 466, 467, 476, 477.
Balaguer (Plaça de), 515.
— (Presa de), 34, 35.
— (Rendiment de), 117 a 119, 124, 127 a 129, 131, 143.
Balaguer (Setge de), 128.
— (Síndich de), 476.
Baldo, jurisconsult, 438, 440.
Balea. (V. Valée.)
Ballès (Jaume), perayre, jurat del Concell de Cent, 286, 542.
Ballester (Jacinto), doctor en medecina, conseller segon, capità, 55, 167, 473, 476, 478 a 480, 541.
Ballester (Pare ...), de la Orde de Sant Agustí, 119.
Balthasar (Monsieur [Joan?]), militar, 470.
Baluart de la Dreçana, 3, 106.
— *de Llevant*, 3, 24, 82, 114, 154, 230, 405.
Baluart de Migjorn, 23, 24, 106, 107, 177, 294, 295, 373, 548.
Baluart de St. Francesch, 548.
— *de Sta. Eularia*, 386.
— *de Sta. Madrona*, 24, 78, 114, 178, 386.
Baluart del Portal Nou, 182.
— *nou*, o de Sta. Madrona, 114.
Baluarts, 23, 86, 96, 106, 107, 108, 249, 315, 341.
Bambne (Regiment de), 637.
Banch de la ciutat, 72, 147, 256, 399.
— (Administradors del), 62, 147.
— (Arxiu del), 347.
— (Arxiver del), 542.
— (Oficials del), 205.
Banyoles (Abat de), 187, 501, 503, 648, 664.
Banys (Carrer dels), 568.
Banys vells (Carrer dels), 115.
Banyuls (Thomàs), governador de Rosselló, 519.
Barata (Enrich), bastaix de la Taula, 41.
Barata (Sebastià), tintorer, 261, 621.
Barbos[a] (August), jurisconsult, 440, 442, 443.
Barcelona, 1, 2, 5, 10, 29, 35, 49, 51, 53, 57, 61, 66, 67, 71, 78, 80, 81 (nota), 82, 99, 106, 111, 112 (nota), 115, 126, 129, 131, 148, 153, 154, 163, 165, 166 (nota), 168, 172, 188, 220, 227, 229, 230, 234, 241, 250, 256 (nota), 266, 268, 275, 281, 282,

286, 287, 294, 296, 304, 316, 317, 323, 336 (nota), 348 (nota), 349, 357 (nota), 361, 364, 372, 378, 394, 395, 398, 405 a 408, 412, 414, 415, 418, 419, 423, 431 a 433, 435, 436, 445, 450 a 453, 456 a 458, 461 a 463, 465, 470, 486, 487, 489, 494, 498, 500 a 505, 512 a 515, 517, 518, 520, 524 a 526, 528, 529, 531, 532, 536, 538 a 540, 546, 549, 550, 552, 554 a 557, 560, 570, 571, 574, 576, 579, 587, 591 a 595, 599, 600, 604, 605, 607, 611, 618, a 621 623 a 626, 628 a 631, 633, 635, 643, 660, 665, 666, 668 a 670, 672, 676 a 683.

Barcelona (Bandera de), 666.

— (Batlle de), 62, 68, 70, 92, 103, 104, 135, 183, 206, 279, 334, 335.

Barcelona (Batllía de), 92.

— (Bisbat de), 15, 512, 524. 619.

Barcelona (Bisbe de), 56, 71, 133, 266, 276, 286, 325, 372, 374, 509, 523, 595, 632.

Barcelona (Canonges de), 505, 523. (V. *Seu.*)

Barcelona (Ciutadans honrats de), 80, 132, 182, 375, 386, 399, 527 a 529, 533, 539, 540, 598, 610, 622, 626, 630, 632, 658.

Barcelona (Clavari de), 606, 647, 665.

— (Col·lector apostòlich de), 510.

Barcelona (Comtat de), 599, 603.

— (Comtes de), 538, 550, 552, 583, 590, 591, 601, 607, 621, 622, 624, 627, 628.

Barcelona (Consellers de). (V. en casi totes les planes del volum.)

Barcelona (Diòcesi de), 524.

— (Iglesia major de), 590, 627. (V. *Seu.*)

Barcelona (Iglesies de), 167, 316.

— (Monastirs de), 167.

— (Notaris públichs de), 1, 2, 17, 40, 51, 55, 72, 94, 132, 147, 166, 194, 200, 242, 262, 275, 286, 287, 323 a 325, 327, 346, 354, 375, 381, 395, 428, 431, 453, 457, 462, 525, 532 a 534, 539 a 542, 591, 595, 600, 623, 626, 628, 632.

Barcelona (Port de), 26 a 30, 41, 373.

— (Sants Patrons de), 166 (nota).

Barcelona (Seu de), 140, 248, 286, 352, 509, 546, 598. (V. *Seu.*)

Barcelona (Síndich de), 60, 82, 83, 141, 167, 174 (nota), 243, 303, 322, 401, 402, 411, 450, 452 a 454, 497, 498, 527, 535, 591 a 593, 595, 602, 604 a 610, 616, 623, 624, 626, 628 a 630, 656, 658, 674.

Barcelona (Sotsíndich de), 533, 596, 602.

Barcelona (Terci de), 111, 116, 117, 461, 467, 469, 470, 475, 480, 486.

Barcelona (Usatges de), 591, 622, 626, 628, 630, 631.

Barcelona (Veguer y regent la Veguería de), 71, 103, 104, 135, 147, 183, 200, 247, 262, 263, 289, 610, 611, 615, 647.

Barcelona (Veguería ampla de), 15, 16, 247.

Barcelona (Id. estreta de), 15, 16.

Barcelona (Pare fra Angel de), guardià de la iglesia de Santa Madrona, 287.

Bardaxí (D. Jordi), bisbe de Taraçona, 546.

Barta (Pau), 431.

Bar[tolo?] jurisconsult, 439.

Barutell (D. Llorenç de), Canceller reyal en Catalunya, 595, 632.

Bas (Sr. de), militar, 637.

Basílica de St. Joan de Letran (Roma), 506, 507.

Basílica de St. Pere (íd.), 506, 507.

— de Sta. María major (íd.), 506, 507.

Baso (Monsieur ...), secretari del virrey, mariscal de La Motte, 470, 473.

Bassea. (V. *La Bassée.*)

Bassée (*La*), 637, 638.

Bassée (*La*) (Rendiment de), 251.
Bassòs. (V. *Besòs.*)
Bataller (Lluís), notari, conseller quint, 132, 198.
Bataller (Lluís), ciutadà, conseller terç, 428.
Batllía general de Catalunya, 75, 79, 188, 268, 276, 348, 349 (nota), 542, 605.
Batllía (Advocat fiscal de la), 187 a 189, 606, 607, 614, 617, 618.
Batllía (Assessors de la), 606.
— (Casa de la), 608.
— (Porter de la), 140.
— (Procurador fiscal de la), 606.
— (Receptor de la), 535.
Baubecurt. (V. Vaubecurt.)
Baufo (Monsieur de), 484.
Bausach (Monsieur ... de), tinent general, 472.
Baviera (Armada de) } 514.
— (Duch de) } 514.
Beaujeu (Esquadró de), 638.
— (Regiment de), 636.
— (Sr. de), militar, 638.
Beauisé (.....), coronel, 636.
Beauregart (Sr. de), sargent de batalla, 639.
Beck [Joan, baró de], general, 340, 635, 636, 641, 643.
Beins (o Bains) (Esquadró de), 642.
Bell·lloch (D.ª Jerònima), 559.
Bello[ni?], jurisconsult, 439, 448.
Bellpuig, 464, 467.
Bellvís, 472, 473.
— (Capella y Imatge de Nostra Sra. de), 472.
Berenguer (Comte). (V. Ramon Berenguer III.)
Berga, 619.
Bernarda (Barthomeu), 431.
Bernat [del Carpio?], 589.
Berri (Provincia de), 590.
Bertràn (Miquel), mercader, cònsol de la Llotja, 296.
Bertràn (Pau), mercader, jurat del Concell de Cent, obrer segon del Concell, 61 (nota), 132.
Bertrolí (Francesch), notari, 40.
Beson. } (V. Besson.)
Besons. } (V. Besson.)
Besora (Fr. Joan Vicens), lector jubilat de la Orde de St. Francesch, calificador del St. Ofici, 547.
Besora (Joseph Jerónim), canonge, 454.
Besòs (Riu), 66.
Besson (Senyor de), conseller intendent de l'exèrcit francès en Catalunya, 419, 420, 677.
Bethlèm (Col·legi de Ntra. Sra. de), 299, 319, 345, 349, 376, 546.
Bethlèm (Iglesia del Col·legi de), 221, 319, 345, 349, 361, 400.
Bethlèm (Monastir dels PP. de Nostra Sra. de), 60, 105, 136, 176, 199, 400.
Bethlèm (Pares de), 223, 224, 345, 376, 400.
Bethume. (V. *Bêthune.*)
Bêthune, 635 a 637.
Bisbe Vidal (Didach), algutzir del St. Ofici, 60.
Biturigum. (V. *Berri.*)
Biure y de Margarit (D. Joseph), baró d'Aguilar, governador de Catalunya, 29, 40, 50, 112, 161, 405, 499, 595.
Blanes, 431, 620.
Blanquería (Carrer de la), 151.
Blat (Plaça del), 423 (nota).
Bocaría. (V. *Boquería.*)
Boffill [micer Rafel], advocat, 199.
Bofforull (Pere), teixidor de llana, conseller sisê, 132, 170, 172, 173.
Boforull (Joseph), mercader, 232 (nota).
Boigas (.....), canonge de Sta. Anna, 263.
Boix [Dr. Pere], advocat, 499.
Bola... (Hervius), jurisconsult, 447.
Bolanda (Jaume), calderer, 534.
— (Joan), íd., 541.
Boldó (Miquel Joan), canonge de la Seu, vicari general, 24, 88, 89, 133, 204, 266, 286, 355, 431, 523, 525, 595, 632.

Bolonyesos, 589.
Bomba (Monsieur ...), 464, 465, 472.
Bonanat (Antoni), pesador de mostaçaf, 61 (nota).
Boncompany (Huch), cardenal, 285.
Bonells (Dr. Jacinto), prebere, beneficiat de la Seu, vis-rector de l'Estudi general, 319.
Bonet (D.ª Clemencia), 559.
Boneta (María), 75.
Bonèu (Joseph), traginer, 280, 313.
Bon-Succés (Monastir y PP. del), 263, 344.
Boquería (Carrer de la), 210, 318, 337.
Boquet (D. Pau), administrador de la Taula, 234.
Borbon. (V. Bourbon.)
Borgonya (Provincia de), 590.
Boria (Carrer de la), 3, 80, 119, 121, 137, 154, 210, 230, 258, 259, 303.
Borja (Sant Francisco de), 345.
Borjes, 480, 481.
Born (Plaça del), 82, 121, 144, 145, 154, 210, 220, 230, 258 a 262, 282, 304, 333, 342.
Borràs (Joan), 472.
Borrell (...), capità, 465, 466, 652, 653.
Borrell (Dr. Jacinto), ciutadà, conseller terç, 203.
Bosch (Francesch), notari, escrivà major de la Governació, sotsíndich de la ciutat, 14, 533.
Bosch (Pau), mercader, 175 (nota).
Bosser (Dr. Alvar Antoni), militar, conseller segon, 203, 346.
Bosser (micer Gabriel), militar, tauler, 386.
Boters (Carrer dels), 83, 121, 210, 231, 282, 305.
Bouillon (Duch de), Príncep de Sedan, 36.
Bourbon (Lluís de) Príncep de Condé, 256 (nota), 590, 595, 680. (V. Condé.)
Bourbourg, 111, 112, 513.
Bovadilla, jurisconsult, 447, 448.
Bover (...), 652.
Boxadors y Casademunt (Felip de), clavari de la ciutat, militar, 21, 53, 54, 108, 148, 150, 151, 228, 279, 517, 518.
Boxadors (Ramon de), canonge de la Seu, 24, 352, 353.
Boxassa (Joan Pau), de la Companya de Jesús, lector de teología, 547.
Boygues (Pere), cónsol segon d'Esparraguera, 458.
Braç militar, 97, 198, 199, 604, 606, 609, 611, 613, 614, 616, 618, 619, 655.
Braç militar (Síndichs del), 610, 614.
Braços generals, 170, 188, 351, 614, 615, 617.
Bramon (Fr. Joseph), mestre en teología, vicari general de Predicadors en Catalunya, 546.
Brancas (Senyor de), mestre de camp, 640.
Brandimart, 567.
Branzart, 563.
Brasé. (V. Brézé.)
Bravonel, 566.
Bresse (Provincia de), 590.
Bressé. (V. Brézé.)
Brézé (Duch mariscal de), general de la armada de França, 23, 24, 26 a 29.
Brézé (Mariscal de), ex-virrey de Catalunya, 72.
Briansó (Francesch), prebere, 288.
Briona. (V. Brionne.)
Brionne (Comte de), 528, 530 a 532, 538, 539. (V. Harcourt.)
Broniquer (Joan Pau), (V. Bruniquer.)
Broquetes (Dr. Joseph), canonge, rector de l'Estudi general, 400.
Brossia. (V. *Bresse*.)
Brú (Antoni), militar, 469, 472.
Brú (Jaume), regent la Reyal Tresorería del principat de Catalunya, 76, 183, 528, 632.
Bruel (Joseph), mestre de casas, 392.
Bruela (Elisabet), 392.
Bruniquer (Esteve Gilabert), notari, autor dels sumaris o índexs, vulgarment apel·lats *Rúbriques de Bruniquer*, 323, 324, 331.

Bruniquer (Joan Pau), ciutadà honrat, notari, escrivà major de la Diputació, 375.
Buchoi. (V. Bucquoy.)
Bucoy. (V. Bucquoy.)
Bucquoy (Comte de), 636, 640.
Bullon. (V. Bouillon.)
Burburg. / *Burgur.* } (V. *Bourbourg.*)
Busach (Senyor de), tinent general de la cavallería, 200.
Busquets (Dr. Andreu), catedràtich de teología, 546.
Busquets (Jaume), doctor en medecina, cònsol de la Llotja, 90.
Busquets (Jaume), de Vilanova, 431.
Bussis [Bussy?]. (Esquadró de), 638.

C

Cabal... (Pere), jurisconsult, 439.
Cabanyes (D. Francesch), governador de les armes catalanes en les parts de Flix, 109, 110, 456.
Cabanyes (Pere), 431.
Cabrera (Pare ...), de la Companya de Jesús, 92.
Cadaqués, 346 (nota).
Cagno[lo], jurisconsult, 440.
Cahors (Galceràn), donzell, veguer de Barcelona, 103.
Cahors y de Soler (Galceràn), militar, 61 (nota).
Calatagirone (P. Fr. Innocenci de), general dels Caputxins, 378.
Calderó (Joseph), pagès, batlle de Juaneda, 472.
Calders (...), paborde, 90.
Calders (Jerònim de), donzell, senyor de Santa Fè, sargent major del terci de la ciutat, 12, 24, 27, 66, 67, 77, 78, 106, 111, 116, 117, 143, 456, 457, 459, 462, 465, 474, 475, 480, 487, 585, 598, 613.
Caldes (Sra. Francisca), 563.
Calmells (Pare ...), franciscà, 115, 135.
Calopa (Rafel), correu extraordinari, 32, 192.
Calsa (Ardiaca de), 517.
Calvó (D. Francisco), sargent major del terci de la ciutat, 208, 468, 469, 472, 480.
Call (Carrer del), 115, 318, 337.
Callar y de Sorribes (Francesch), militar, procurador de les Baroníes de la ciutat, 61 (nota), 152.
Callar (D. Jaume), militar, 473.
Càller, 431.
Camarasa, 102 (nota).
Cambis (Carrer dels), 82, 154, 210, 230, 282, 397.
Camí dels Caputxins, 153.
Campana (Doctor, micer Simon), advocat, conseller terç 66, 75, 76, 108, 287, 354, 534.
Campanya (Regiment de). (V. Champagne.)
Campderós (Pau), pagès de Sant Feliu, 457.
Campiegna. / *Campiena.* } (V *Compiègne.*)
Campons (D. Jerònim de), 522.
Canals (Pere), 313.
Cancellaría reyal (Oficials de la), 82.
— (Regent la), 38, 82, 453.
Canc[er] [Jaume], jurisconsult, 436, 437, 443 a 446.
Candiotti (Mons. Vicens), col·lector general apostòlich y jutge d'apel·lacions en Catalunya, 357 (nota), 509, 510.
Canet, 431.
Cantelmo (D. Andreu), general del exèrcit de Castella, 102 (nota), 516.
Canyet, 261.
Caors. (V. Cahors.)
Caparó (Francesch Ferrer), perayre, conseller sisè, 203.
Capella de Casa la Ciutat, 22, 24, 52, 76, 114, 126, 156, 157, 162, 172, 174, 184, 199, 219, 226, 234, 235, 237, 238, 256, 278, 280, 302, 346, 347, 353, 354, 363, 368, 378, 403.
Capella d'En Marcús, 80, 82, 137,

151, 154, 230, 281, 282, 303, 304.
Capella de l'hort de la Llotja, 111.
— de l'Hospital de Misericordia, 220, 280.
Capella de la Santíssima Magestat, en la Seu, 193.
Capella de María Santíssima, en Santa Catherina, 339.
Capella de Ntra. Sra. de la Concepció, en la Seu, 267.
Capella de Ntra. Sra. de Montserrat, 370.
Capella de Ntra. Sra. del Pilar, en Sant Jaume, 369.
Capella de Sant Ramon [de Penyafort], en Santa Catherina, 339, 368.
Capella de Sant Roch, 22, 403.
— de Sant Sebastià, 217, 274, 368.
Capella de Santa Eularia, en la Seu, 16 a 19, 56, 83, 95, 110, 118, 121, 132, 133, 139, 170, 193, 203, 204, 224, 230, 255, 265, 314, 320, 353, 368, 383, 409.
Capella de Santa Eularia Emèrita fòra'l Portal Nou, 111.
Capella de Santa Martra, 19.
— del Còs preciós de Jesuchrist, en les claustres de la Seu, 7, 310, 390.
Capella del Palau de la Comtesa, 169.
— *del perdó*, en la Llotja, 339.
— dels corredors d'orella, en Sant Agustí, 142.
Capella dels Sabaters, en la Seu, 88, 171.
Capella dels Sants Innoscents, en la Seu, 63, 143, 212, 270, 363.
Capella pontificia del Palau apostòlich (Roma), 506.
Capelleta de Ntra. Sra. de la Guía, en lo Portal Nou, 137.
Caputxines (Iglesia de les monges), 71, 510.
Caputxines (Monastir de les monges), 510.
Caputxines (Monges), 73.
Caputxins (Camí dels), 151.
Caputxins (General dels PP.), 378, 379.
Caputxins (Monastir dels PP.), de Santa Madrona, 238.
Caputxins (Monastir dels PP.), de Valls, 486.
Caputxins (Pares), 338, 486.
— de Mont-Calvari (PP.), 338, 343, 345, 362.
Caputxins de Santa Eularia de Sarrià (PP.), 338, 345.
Caputxins de Santa Madrona (PP.), 345.
Carbonell (D. Joaquim), canonge de la Seu, 598.
Carbonell (*Molí d'En*), fòra'l Portal Nou, 80, 81, 230.
Carcassona (Pere), 431.
Càrcers reyals, 112 (nota), 389, 408.
Carders (Carrer dels), 80, 82, 137, 230, 281, 303, 304.
Cardona (D. Bernat de), ardiaca major, canonge de la seu de Girona, 626.
Cardona (Casa de), 501.
— (Ducat de), 502.
— (Duch de), 86, 154, 174, 205, 211, 221, 226, 231, 237, 253, 258, 283, 288, 292, 305, 346, 355.
Cardona (Duch de), mariscal de La Motte, 5, 9, 11, 53, 57, 62, 464, 472.
Cardona (Horts del Duch de), 288.
Cardona (Fr. Joseph), lector jubilat, Guardià de Sant Francesch, 547.
Cardona (Pere), ciutadà, 414.
Carme (Carrer del), 121, 162, 210.
— (Frares del), 370.
— (Iglesia de Ntra. Sra. del), 368, 370.
Carme (Monastir de Ntra. Sra. del), 65, 77, 150, 217, 223, 239, 274, 340, 368, 370, 371.
Carme (Id.: claustres), 340.
Carme (Orde mendicant del), 337.
— (Pares del monastir del), 117, 337, 340, 371, 546.
Carmelites descalços (Frares), 169.
— (Iglesia de), 380.

Carmelites (Monastir de), 288, 380.
— (Orde dels), 51.
— (Pares), 37, 51, 288, 316, 380.
Carmona (micer Vicens), advocat, 188.
Carol (Onofre), mariner, 14 a 16.
Carreres (Jaume), hortolà, 276.
Carreres (Joan), 586.
Carreres (Miquel), ciutadà, cònsol de la Llotja, 296.
Cartellà y de Malla (D. Francesch), 317, 674.
Casa de D. Fadrich Meca, 260, 579.
— de D. Onofre Alentorn, 102.
— de Francesch Oliver, en Hospitalet, 456, 487.
Casa de Gabriel Janer, en les Borjes, 480.
Casa de Jacinto Reguer, en Balaguer, 466, 473.
Casa de Joan Borràs, en Fuliola, 472.
— de Joan Francesch Codina, 66.
— de Joseph Calderó, en Juaneda, 472.
Casa de la Batllía general, 608.
— *de la Ciutat*, 2, 6, 12, 16, 20, 25, 26, 29 a 32, 38, 40 a 42, 44, 46, 48, 49, 51 a 57, 59, 60, 62, 64 a 67, 69 a 71, 73 a 75, 77, 79 a 83, 85 a 87, 90 a 93, 96, 98 a 106, 109, 112 a 115, 119, 121, 123, 126, 127, 129, 131 a 134, 138, 141 a 144, 146, 147, 150, 152, 155 a 158, 162, 164, 165, 169, 172 a 174, 178, 180 a 184, 186, 191, 195, 196, 199, 201 a 205, 209, 211, 212, 216 a 220, 222, 223, 225, 226, 228 a 232, 235, 237, 238, 240, 241, 243, 245, 246, 252, 255 a 258, 260, 262, 263, 265, 267, 268, 270, 271, 273 a 275, 277 a 286, 288, 292, 294, 295, 297, 300, 302 a 305, 310, 312, 313, 316 a 318, 334, 337 a 339, 341, 343 a 346, 348, 350 a 358, 361, 362, 364 a 367, 369, 372, 376, 378, 381, 383, 385, 386, 393, 394, 398, 403, 412, 413, 419, 421, 426, 427, 454, 457, 519, 547, 571.
Casa de la Ciutat (Capella de), 22, 24, 52, 76, 91, 114, 126, 156, 157, 162, 172, 174, 184, 226, 234, 235, 237, 238, 256, 302, 346, 347, 353, 354, 363, 368, 378, 403.
Casa de la Ciutat (Hort de), 347.
— (Pati de), 152, 281, 317.
Casa de la Ciutat (Placeta de), 80, 119, 209, 303.
Casa de la Ciutat (Porta o portal major de), 25, 26, 30, 67, 87, 114, 172, 183, 226, 229, 238, 302, 347, 363, 364.
Casa de la Ciutat (Porta del cap de la escala de), 350, 352.
Casa de la Diputació, 17, 18, 22, 40, 41, 61, 121, 155, 246, 299, 301, 386, 387, 453 a 455, 577, 664.
Casa de la Diputació (Dietari de la), 454, 456.
Casa de la pubilla Miret, en Hostalets de Cervera, 463.
Casa de la Taula, 361.
— de la viuda de l'estamper Mathevat, 557.
Casa de les Repenedides, 77.
— de Marianna Solanes, en Agramunt, 464.
Casa de micer Joseph Amigant, 174, 536.
Casa de micer Joseph Ferrer, 174.
— de micer Martí, 115.
— de micer Padró, en Igualada, 461.
Casa de Miquel Aran, en Sudanell, 469.
Casa de Miró, en Cervera, 464.
— de Pau Campderós, en Sant Feliu, 457.
Casa de Rafel Pi, en Esparraguera, 457.
Casa de Sebastià Rosselló, en Valls, 485.
Casa de T. Quadras, 536.
— del Canceller, 57, 134, 204, 250, 266, 356, 379.
Casa del Conseller quint, Lluís Bataller, 146, 198.

Casa del Conseller quart, Miquel García, 262.
Casa del Governador, 108, 269, 366, 376, 388, 408, 410, 664.
Casa del guarda-roba de Montserrat, 459.
Casa del Sr. de Marcà, 238.
— del tinent general Busach, 200.
— del Tresorer Brú, 183.
— del Virrey, 56, 133. (V. *Palau.)*
Casabona (...) ajudant del terci de la ciutat, 419, 421.
Casamayor (Fr. Cyril·lo), doctor en teología, 546.
Casamitjana y Erill (D. Rafel) conseller terç, 264, 284, 286, 308.
Cases de D. Joan Terré, 102, 196.
— de D. Pere Reguer, 238.
— de Francesch Armant, 236.
— de Francesch Costafreda, 398.
— *de Montserrat* (Carrer de les), 99, 230, 234, 282, 305.
Cases del Comte de Santa Coloma, 83.
— del Duch de Cardona, 86, 154, 183, 211, 226, 231, 237, 253, 258, 283, 292, 305, 346, 355.
Cases del Governador, 266.
— del Marquès d'Aytona, 99, 106, 125, 234.
Cases del *Molí d'En Carbonell*, fòra'l Portal Nou, 80, 81.
Casquer (Gabriel), correu ordinari de la ciutat, 32, 49, 191.
Cassador (Canonicat de), 505.
Cassana[te], jurisconsult, 438, 440, 442, 448.
Castalia (Font), 556.
Castelió (V. Châtillon. — Comte de).
Castell d'Asens, 364.
Castella, 474.
— (Comestable de), 294 a 296, 474.
Castella (Rey de), 138-139, 373, 474, 478, 479, 521, 529 a 532.
Castellans, 36, 103, 105, 113, 131, 247, 294, 314, 471, 479.
Castell-Fullit, 485.
Castell-Serà, 70.
Castelló (Joan), doctor en medecina, 530, 533 a 535.
Castelló (Ramon), 582.
Castelló de Farfanya, 465.
Castellón (Comte de). (V. Châtillon.)
Castellón (Ramon de), jurat primer de Çaragoça, compadrí del rey Ferràn lo *Catòlich*, 546.
Castells (Domènech), notari, 453.
Castil[lo] Sotoma[yor] (Joan del), jurisconsult, 436, 448.
Castillon (Comte de), (V. Châtillon.)
Castro (D.ª Mariana de), 560.
Catalanes (Dames), 155, 159.
Catalans, 3, 5, 10, 58, 59, 67, 84, 86, 102 (nota), 114, 123, 137, 138, 145, 160, 200, 226, 227, 229, 236, 237, 262, 281, 299, 332, 364, 372, 381, 382, 431, 467, 469 a 475, 477 a 479, 484, 486, 488, 489, 494, 504, 521, 600, 601, 607, 618, 661, 665, 679.
Catalunya, 10, 25 (nota), 33 a 36, 44, 45, 50, 72, 81 (nota), 95 (nota), 102 (nota), 164, 196, 198, 232, 266, 298, 377, 393, 402, 404, 412, 415, 433, 434, 459, 470, 474, 479, 488 a 492, 495 a 497, 501, 515, 546, 547, 549, 552, 553, 586, 587, 599 a 601, 605, 607, 608, 612 a 614, 617, 620, 621, 644, 645, 654, 661, 678 a 682.
Catalunya (Batlle general de), 62, 275, 276.
Catalunya (Batllía general de), 75, 187, 188, 268, 276, 348 (nota), 349 (nota), 542, 605, 606, 614, 617, 618.
Catalunya (Canceller y regent de), 30, 31, 57, 82, 98, 134, 135, 182, 189, 204, 250, 266, 306, 309, 314, 356, 518, 595, 626, 632.
Catalunya (Cancellería reyal de), 498.
— (Constitucions de), 389, 497, 591, 592, 594, 599, 622 a 626, 628 a 631, 650, 652 a 654, 656.
Catalunya (Costes de), 28, 34, 493, 496, 660.
Catalunya (Exèrcit de), 381, 420, 682.
— (Fronteres de), 27, 353.

Catalunya (Generalitat y Diputats de), 13, 16 a 18, 24, 25, 30 a 32, 34, 38, 40 a 42, 46, 48, 49, 51, 52, 57, 59, 60, 64, 73, 74, 77 a 81, 83, 85, 90 a 92, 96 a 98, 102, 104, 106, 107, 112, 116, 118, 120, 122 a 124, 129 a 131, 135, 139, 141 a 143, 145, 149, 153, 157, 158, 161, 162, 165, 168 a 170, 172, 176, 178, 181, 182, 184, 186 a 188, 190, 195, 196, 198 a 201, 205, 206, 208 a 210, 216, 218 a 220, 223, 224, 228, 230, 235, 237, 240, 243, 245, 246, 251, 252, 254, 255, 260, 262, 268 a 271, 274 a 276, 278, 279, 281, 284 a 286, 288, 292, 293, 296 a 299, 302, 304, 316 a 321, 329 a 332, 334, 335, 339, 341, 342, 347 a 352, 357 a 362, 366, 368, 369, 371 a 373, 375, 376, 380 a 385, 387, 388, 393, 397 a 403, 410, 412, 415 a 418, 420, 422, 426, 427, 454 a 456, 499 a 505, 547, 571, 574, 577, 580, 593, 594, 596 a 605, 607 a 609, 611, 613 a 615, 617, 618, 622, 623, 630, 631, 648 a 660, 662 a 667, 669, 673, 681.

Catalunya (Governador de), 2, 4, 5, 7 a 10, 14 a 16, 17, 25, 27 a 31, 40, 50, 59, 60, 69, 70, 86, 90, 93, 95 a 97, 99, 100, 103 a 105, 107 a 11, 118, 161, 178, 180, 181, 185 (nota), 188, 190, 201, 205, 208, 209, 241 a 243, 246, 247, 251 a 253, 262 a 264, 266 a 272, 276, 278, 295, 310, 311, 313, 316, 317, 365 a 367, 370 a 372, 376, 377, 384, 385, 388 a 391, 397, 402, 404 a 406, 408 a 410, 413 a 417, 419 a 421, 423, 426, 427, 500 501, 503, 592, 595, 608, 611, 625, 629, 630, 647, 648, 651, 660, 662 a 666, 677.

Catalunya (Lloctinent o Virrey y Capità general de), 4, 5, 9, 11, 23, 44, 53, 56 a 59, 62, 68, 72, 76 a 89, 101, 106 a 110 (nota), 113 (nota), 114, 117 a 123, 125, 127 a 131, 133, 135 a 142, 144, 145, 148 a 153, 155 a 159, 161, 162, 164, 166, 168 a 171, 173, 175, 177, 180, 182, 186, 188 a 191, 194 a 196, 198, 201, 202, 204, 206, 208 a 211, 213 a 220, 222, 223, 225 a 234, 236, 237, 241 a 243, 251 a 253, 256 a 258, 260, 262, 266, 279 a 285, 288 a 290, 292 a 298, 301, 303 a 305, 307, 308, 312, 315 a 321, 323 a 337, 339 a 342, 344, 346 a 350, 353, 355, 356, 358, 360 a 364, 370, 371, 450, 464, 467 a 473, 475 a 477, 479, 480, 486, 501, 502, 513, 515, 517, 525 a 533, 536, 538 a 540, 543, 544, 547, 574, 575, 580, 590 a 594, 608, 616, 621 a 631, 633, 650, 662, 677, 681, 682.

Catalunya (Mars de), 34.

Catalunya (Principat de), 2, 9, 18, 27, 29, 31, 32, 40, 46, 53, 54, 57 a 60, 62, 66 a 68, 76 a 78, 80, 83 a 85, 99, 112, 115, 118, 119, 126, 128, 129, 131, 139, 142, 148, 151, 161, 164, 165, 168, 175, 181, 185, 186, 199, 205, 207 a 209, 211, 223, 226 a 228, 230, 232, 233, 236 a 238, 242, 250, 252, 253, 256, 257, 260, 266, 268, 275, 276, 279, 281, 282, 284, 290, 292, 293, 298, 299, 301, 303, 305, 307, 308, 312, 316, 317, 343, 348 (nota), 350, 363, 364, 367, 377, 388, 408, 412, 415, 422, 423, 426, 459, 464, 472, 487, 488, 498, 517, 528 a 532, 538 a 540, 546, 578, 590 a 592, 594, 595, 598 a 600, 602 a 609, 613, 617, 621 a 625, 627 a 631, 650, 652, 654, 657, 660, 663, 664, 666.

Catalunya (Prior de), 6, 98, 263, 308, 390

Catalunya (Provincia de), 9, 10, 30, 33 a 37, 43, 45, 46, 49, 50, 54, 68, 72, 74, 81 (nota), 83, 84, 109, 120, 125, 166 (nota), 172, 185 (nota), 186, 198, 248, 249, 290 (nota), 402, 431, 459, 477, 478, 485, 489 a 491, 493, 494, 501, 502, 509, 513, 515, 527, 528, 536, 591, 594, 601, 608, 618, 622, 623, 628, 631, 645, 646, 648, 650, 655, 656, 658, 659, 661, 662, 664, 665, 668, 670, 672, 676 a 681, 682.

Catalunya (Universitats de), 663, 665, 680.
Cathedral (Iglesia), 118, 124, 140, 238, 244 (nota), 290, 315, 321, 322, 332, 336, 359, 360, 417, 510, 512, 513, 515, 571, 662. (V. *Seu.*)
Cató, 448.
Çavallero (Diego), militar, capità de la plaça de Roses, 94.
Caxas (D. Ramon), de Girona, 148.
Cellarda (Catherina), 620.
Cellers (micer Miquel), advocat, 38, 449, 497, 499, 546, 676 (nota),
Cerdà (Francesch), veler, 675.
Cerdà (Rafel), ciutadà, 613.
Cerdanya (Comtat de), 9, 62, 76, 80, 82, 186, 301, 307, 515, 517, 528 a 532, 538 a 540, 552, 590 a 594, 598 a 600, 602 a 604, 620 a 623, 625, 627 a 629, 631, 650, 652, 654, 660.
Cerdanya (Comte de), 538, 590, 601, 621, 622, 627, 628.
Çeres, 580.
Çervera, 5, 9, 431, 457, 463, 464, 503.
— (Convent de Sant Francesch, en), 463.
Cervera (Pahers de), 464.
Cerveró (Joseph), mercader, 232 (nota).
Çesilles (Antoni Aleix), escrivà de les obres, 7, 80, 92, 98, 194.
Chabot (Comte de), 20, 25 (nota), 46, 109, 110, 114, 115, 148, 165, 181, 480, 482.
Champagne (Pare ...), capellà del Virrey Comte d'Harcourt, 161, 205, 206, 211, 213, 214, 217 (nota).
Champagne (Regiment de), 174 (nota), 474, 480, 494.
Chappes (Regiment de cavallería de), 636, 639, 641.
Charmois (... de), secretari del Virrey Comte de Schomberg, 348 (nota).
Chastillon. (V. Châtillon.)
Çhâtillon (Comte de), lloctinent general, 636, 639, 640, 642.
Châtillon (Duch de), general de la cavallería en Catalunya, 236, 237.
Chémeraud (Esquadrons de), 639.
Ciampinus (P.), 509.
Cid, 589.
Cirés (Pere), corrèu, 371, 380.
Cisteller (micer Didach), advocat assessor de la Batllía general, clavari de la ciutat, 188, 189, 277, 616, 617, 647.
Ciurana y de Bellafilla (Onofre), canonge de la Seu de Girona, 351.
Civilla (Dr. Magí), 681.
Claresvalls (Lluís), mercader, cònsol de la Llotja, conseller quart, 90, 132.
Clarís (micer Francesch), advocat, mostaçaf, 142.
Claveguera de Junqueres (Carrer de la), 138.
Clergues menors (Monastir de), 75, 163.
Climent (Dr. micer Francesch), advocat, 182.
Clot, 281, 304.
Cobonje o Cobonyes. (Monsieur de), tinent general del Virrey Comte d'Harcourt, 173.
Codina (Joan Francesch), 66.
Colom (Barthomeu), torner, 131.
Colomer (Joan), 450, 452.
Colomer (Miquel), mercader, administrador de la Taula, 90.
Coll (...), canonge de la Seu, 140.
Coll del Pertús, 517.
Col·legi de Cordelles, 263.
— de la Companya. (V. Bethlèm.)
Collell (Lluís), secretari del Virrey, escrivà de manament y notari reyal, ciutadà honrat, 301, 304 (nota), 590, 591, 595, 600, 622, 626 a 628, 632.
Comallonga (Pere), sabater, romaner del pès de la farina, 423 (nota).
Comes (Bernadí), sastre, sota-administrador de places, 61 (nota), 71.
Companya de Jesús, 92, 299, 400, 547.
— (Pares de la), 92, 400, 522.
Companya de Jesús (Rector del Collegi de la), de Bethlèm, 546.

Companya de Jesús (Visitador de la) en Catalunya, 546.
Compiègne, 600, 605.
Concell de Cent, 4 a 6, 8 a 13, 16, 19, 23, 25 a 29, 31 a 33, 37 a 41, 44, 48, 49, 54, 58, 60, 62, 65, 67, 68, 72, 74, 75, 77, 87, 90, 92, 95, 99, 102, 103, 106, 108, 109, 112 (nota), 113, 115, 118, 119, 123, 124, 129 a 131, 135, 140, 145, 148, 150, 155, 156, 162 a 165, 169, 173, 177, 179, 180, 184 a 186, 188, 190 a 192, 194, 195, 198, 199, 201, 202, 206 a 209, 211, 212, 214, 216, 217 a 221, 223 a 225, 228, 232, 240, 242, 243 a 248, 250 a 257, 264, 268, 269, 273 a 279, 284 a 286, 288, 290, 292, 293, 295, 296, 300 a 302, 307, 312 a 315, 317, 319 a 323, 331 a 337, 340, 342 a 344, 346, 348 a 354, 357, 359, 361, 362, 366, 368, 369, 372, 377, 378, 380, 381, 384 a 386, 388, 389, 393, 394, 396, 398 a 401, 403 a 405, 407, 408, 410 a 413, 416, 418, 419, 422 a 427, 432, 433, 458, 459, 462, 463, 465, 489, 497 a 501, 503, 517, 525, 526, 533 a 535, 541 a 544, 547, 595 a 598, 603, 604, 606, 609, 610, 612, 614, 615, 633, 643, 646 a 648, 653, 656, 657 a 660, 663, 664, 666, 667, 673 a 676, 679 a 683.
Concell de Cent (Porta del), 4, 27, 185, 207, 350, 377, 411, 427.
Concell de Cent (Sala del), 4, 9, 11, 19, 25, 27, 53, 55, 131, 165, 185, 202-203, 225, 226, 264, 302, 347, 354, 377, 415, 427, 489, 595, 610, 653, 660, 663, 666, 673, 675.
Concili de Trento, 543, 545, 546.
Condal (Carrer), 138.
Condé (Lluís de Bourbon, Príncep de), lloctinent general a Catalunya, 36, 194, 223, 227 a 229, 236, 237, 242, 252 (nota), 253, 256 (nota), 257, 260, 336, 340 a 342, 369, 425, 590, 616, 635 a 643, 676.
Condé (Esquadrons del Príncep de), 639.
Condé (Regiment de), 639, 642.
Conferencia de la pau en Munster, 164, 185.
Conflent, 620.
Congost (Jaume), ciutadà honrat, notari, escrivà reyal, administrador de places, 362, 539, 540.
Consell civil (Jutges del Reyal), 260.
Consell criminal, 149, 260, 606, 608.
— (Jutges del Reyal), 261.
Consell d'Estat, 369.
— de Trenta, 52. (V. Trentenari.)
— de Trenta sis, 275, 277, 286, 334, 335, 395. (V. Trentenari.)
Consell Reyal, 14, 15, 32, 82, 120, 121, 145, 150, 153, 159, 169, 189, 210, 211, 230, 234, 248 a 250, 260, 282, 306, 307, 318 a 321, 327, 330, 366, 405, 410, 411, 527, 529 a 532, 538 a 540, 608, 609.
Consell Reyal (Doctors del), 27, 32, 41, 46, 53, 121, 189, 228, 248 a 250, 273, 304, 366, 536.
Consell Reyal (Jutges del), 123.
— (Maces del), 304.
Conserans. (V. *Couserans*.)
Consolat de Mar, 447.
Constantí, 418.
— (Setge de), 256 (nota).
Conti (Príncep de), 639, 642.
— (Regiment de), 639.
Corbera, 453.
Corbera (Jaume), aspirant de notari, 40.
Corbet (...), militar, 314.
Corbins, 470.
Cordelles (Col·legi de), 263.
Corders (Companya dels), 40.
Corebo, 565.
Cormelia (Vescomte de), 522.
Cornellà (Parroquia de), 15.
Cornet y de Sacirera (Jerònim), 472.
Corredors d'orella, 61, 142, 269, 362.
Corrubia (Carrer de la), 138, 152.
Cort del Batlle, 71.
— del Veguer, 610, 611, 615.
Cortada (Jaume), mercader, 232 (nota), 379.

Cortès, 589.
Cortès (Joan), notari, 14.
Corts (..º), canonge de la Seu, ardiaca de Santa María, 140, 141, 352.
Corts generals, 77 (nota), 456, 592, 625, 629.
Cosí (Mathià), mestre de cases, credencer del dret del cabeçatge, 61 (nota).
Cossé (Comte de), militar, 639, 641.
Cosserans, (V. *Couserans.)*
Costa (D. Joseph ça), mestre de camp y governador dels tercis del Batalló, 469, 471.
Costa (Thomàs), corder, conseller sisè, 173, 174.
Costafreda (Francesch), 398.
Cots (Mariana), 619.
Couserans (Bisbe de), 643, 660 a 662, 677. (V. Marcà. — Pere de.)
Cravet[a], jurisconsult, 436, 437, 440.
Creu (fòra'l Portal Nou), 22. (V. *Crèu de Sant Francisco de Paula.*)
Creu cuberta, 119, 120, 210, 318.
Creu de Jesús (prop lo portal de l'Angel), 152, 154.
Creu de l'Esperit Sant, 582.
Creu de Sant Francisco de Paula (fòra'l Portal Nou), 22, 81, 281.
Criqui (Duch de), general de la cavallería francesa, 405.
Crusat (Pere), sastre, 167, 533, 534, 541, 603.
Curia romana, 507.
Cyrene (Bisbe de), 509.

Ç

Çacosta (D. Joseph), mestre de camp y governador dels tercis del Batalló, 469, 471.
Çafont (Dimas), ciutadà honrat, conseller segon, mostaçaf, 207, 209, 279, 303, 354, 362, 398.
Çafont (micer Francesch), advocat, obrer en cap del Concell de la ciutat, 55.
Çalba (Bernat), 532, 539, 540.
Çalba (D. Ramon), 585.
Çalba y Erill (D.ª Francisca), 159.
Çapater y Agullana (D. Lluís de), 584.
Çaragoça, 546.
— (Jurats de), 546.

D

Daldies (micer Pau), del Real Consell de Portugal, 523.
Dalmau (Agustí), ciutadà honrat, síndich del General de Catalunya, 593, 622, 630.
Damians (Joseph), ciutadà, 358, 586.
Damians (Segimon), mercader, jutge d'apells, conseller quart, 2, 354.
Daphne, 580.
Dardena (D. Joseph), 107, 235. (V. Ardena.)
Dardin d'Ardenya, 566, 567.
De Charmois (...), secretari del Virrey Comte de Schomberg, 348 (nota).
Delaranda (Monsieur ...), militar, governador de la plaça de Balaguer, 466.
Delegre. (V. Aligre. — Mr. Esteve d').
De Marchin. } (V. Marchin.)
Demarcin. }
Denavel. (V. Navel.)
Denia, 406.
Desbosch y de Sant Vicens (D. Pere), 454.
Descallar (D. Jacinto), canonge de la Seu, 79.
Descallar y Sorribes (Francesch), obrer en cap del Concell, 264, 308.
Descamberch (Duch). (V. Schomberg.)
Despalau (D. Joan), 674.
Desvilar (Pere), 399.
Devallada de la Presó, 80, 137, 154, 230, 278, 281, 302, 303, 537.
Devallada de Sant Miquel, 536.
— *de Santa Eularia*, 536.
— *de Viladecols*, 200.
Diana, 580.
Diputació, 6, 26, 30 a 32, 41, 43, 48,

57, 60, 63 a 65, 71, 74, 78, 90, 91, 93, 99, 104, 106, 113, 115, 123, 130, 135, 139, 141, 145, 149, 151, 152, 154, 162, 164, 165, 176, 181, 182, 184, 196, 200, 206, 210, 211, 217 a 220, 224, 228, 230, 231, 234, 235, 240, 248, 254, 268 a 270, 274, 276, 282, 284 a 286, 288, 290, 293, 296, 304, 331, 335, 347, 349, 351, 357, 361, 362, 366 a 368, 371, 386, 388, 393, 403, 573, 604, 605, 615, 616, 664.
Diputació (Carrer de la), 21, 82.
— (Casa de la), 17, 18, 22, 40, 41, 121, 141, 155, 176, 246, 299, 301, 386, 387, 453 a 455, 577, 605, 664.
Diputació (Dietari de la Casa de la), 454, 456.
Diputació (Embaixador de la), 34.
— (Escrivà major de la), 375, 456.
Diputació (Musica de la), 80, 82, 176.
Diputació (Obra nova de la), 7.
— (Portal de la obra nova de la), 98-99, 310, 390.
Diputació (Procurador fiscal de la), 604, 614, 616.
Diputació (Sala [de Sant Jordi]), 577.
— (Sala dels Reys en la), 17, 155, 162.
Diputació o General (Síndich de la), 82, 83, 141, 243, 593 a 596, 602, 604, 622, 630, 631.
Dixmunde (Rendiment de), 251.
Domènech (Pare ...), prior de Nostra Senyora del Carme, 117.
Dormidor de Sant Francesch (Carrer del), 83, 116, 231, 282-283, 305, 318.
Dou (Dr. ...), catedràtich de filosofía, 74.
Douay, 642.
Dreçana, 83, 140, 231, 282, 366.
— (Baluart de la), 3.
— (Portal de la), 231, 305, 318, 667.
Dreçanes, 103, 114, 116, 297, 386.
Duana, 206.
Duder, 564.
Dudon, 562.
Dunquerque (Rendiment de), 107, 200, 201.
Duplesis Belieres. (V. Plessis.)
Durandart, 558.
Dusay (Galceràn), mestre de camp, 3, 209, 406, 407, 456, 457, 460, 586.

E

Ebre (Riu), 110 (nota).
Elach. (V. Erlach.)
Elena, 580.
Elíes (Jaume), ciutadà honrat, 529, 533.
Elna (Bisbe elet d'), 517, 519.
— (Seu d'), 287.
Empurdà, 650.
Empression (Micer Barthomeu), del Reyal Consell de Portugal), 523.
Enghien (Duch d'), 36, 44, 514.
— (Esquadrons del Duch d'), 639.
— (Regiment d'), 637.
Erill (D. Jaume d'), mestre de camp del Batalló, 130, 473.
Erlach Alemany (Cavallería d'), 637.
— (Regiment d'), 639.
— (Senyor d'), lloctinet general, 638, 639, 641, 642.
Erlato [Erlach?] (... d'), lloctinent general, 636.
Ermita del Archàngel Sant Miquel, en Montserrat, 459.
Escales de la Plaça del Rey, 71.
Escoceses (Guardes), 638.
Escocesos, 642.
Escola militar, 3, 63.
Escomberch. (V. Schomberg.)
Escubier (D. Esteve d'), 523.
Espanya, 36, 340, 488, 492, 579, 585, 587, 601.
Espanya (Cavallería d'), 641.
— (Galeres d'), 373, 405, 407, 422.
Espanya (Rey d'), 35, 37, 539.
— (Reyna d'), 406, 407, 660.

Espanya (Tropes d'), 639.
Espanyols, 36, 642.
Esparraguera, 457, 459.
— (Batlle y cònsols d'), 458, 459.
Esparraguera (Rector y comunitat d'), 457 a 459.
Esperit Sant (Cavallers de l'), 627.
— (Creu de l'), 582.
Espuny (Joseph), donzell, 534, 541.
Espuny (Ramon), 159.
Estalella (Antoni), notari, conseller quint, 1.
Estalella (Joseph), notari, 461, 462.
Estaper (Pare ...), de Sant Francisco de Paula, 130.
Estudi general, 3, 38, 74, 93, 117, 171, 181, 199, 202, 211, 255, 263, 313, 319, 349, 362, 394, 400.
Estudi general (Catedràtichs de l'), 117, 313.
Estudi general (Doctors de l'), 38, 93, 117.
Estudi general (Estudiants de l'), 93, 117, 181, 262, 263, 299.
Estudi general (Junta de l'), 117.
— (Portal de l'), 175.
— (Rector y vis-rector de l'), 38, 39, 93, 117, 248, 263, 319, 400.
Estudi general (Theatre de l'), 39, 93, 117.
Estudi general (Vadells de l'), 38, 303, 304, 374.
Esterre, 635 a 637.
Estrany, 636.
Etèu. (V. *Letèu*.)
Etiopía, 586.
Europa, 550.

F

Fàbrega (micer Jerònim), doctor de la Reyal Audiencia, 348 (nota), 349 (nota).
Fàbregas (Guillèm), mallorquí, 431.
Fàbregas (Joseph), 431.
Fàbregues (micer Jacinto), ciutadà, advocat, 202, 216, 250, 268, 351.
Fælici... (Hèctor), jurisconsult, 442.
Faiton. (V. Faeton.)
Faeton, 586.
— (Cavalls de), 554.
Falguera (Jaume), mercader, tauler, 386.
Falset, 431.
Farina[cci][Pròsper], jurisconsult, 447.
Farmeli (D. Felip de), 522.
Farrés (Joseph), 392.
Febus, 580.
Felip I (II de Castella), 324.
Felip II (III de Castella), 395.
Feliu (Narcís), mercader, conseller quart, 55.
Fenoll (Esteve), rector del Col·legi de la Companya de Jesús, 546.
Feria (Duch de), lloctinent y capità general de Catalunya, 326.
Fernando (Infant-Cardenal don). (V. Ferràn.)
Ferragut, 561.
Ferràn II lo Catòlich, Rey d'Aragó (V de Castella), 60, 546.
Ferràn (Infant-Cardenal don), 474.
Ferrán (Jerónim), notari, 262.
Ferrer Caparó (Francesch), perayre, conseller sisè, 203.
Ferrer (Jaume), teixidor de llana, pesador de mostaçaf, 61 (nota).
Ferrer (Joan Francesch), mercader, 287, 348, 349 (nota), 534.
Ferrer (micer Joseph), advocat, reconeixidor de monedes, 61 (nota), 166, 172, 174.
Ferrer (Pau), mercader, conseller quart, 428, 603.
Ferrer (Pere), 431.
Ferrer (Pere Martre) escrivent, notari, 200.
Ferrer (Pere Pau), mestre de cases, 534, 541.
Ferrucera (Monsieur de la), tinent general de la cavallería francesa, 472, 473, 475, 478, 479, 484.
Ferté (Guardes de), 638.

Ferté de Senneterre, lloctinent general, 638, 642.

Fexes (T.), pintor, 619.

Figuereil (D. Jaume de), 523.

Figueres, 431.

Figueroa (D. Francisco de), 522.

Figuerola (micer Didach), advocat, 674.

Fillet (Fr. Angel), doctor y mestre en teología, calificador del Sant Ofici, 546.

Fita (Joseph), escrivà de manament, íd. major del Governador, 53, 70, 247, 272.

Fitor (Francesch), notari, conseller quint, obrer segon, 354, 428.

Fiveller (D. Ferràn), capità d'una companya de la ciutat, 12, 28.

Fiviller. (V. Fiveller.)

Flandes, 336 (nota), 340, 341, 491, 635.

Flaquer (Didach), negociant, 674.

Flassaders (Carrer dels), 260.

Flix, 110 (nota), 113, 114, 353, 397.

— (Governador de les armes de), 396.

Flix (Jurats de la vila de), 396, 397.

— (Plaça de), 109, 110 (nota), 113.

Flix (Pere), 431.

Fochs (Balthasar), mercader, obrer segon del Concell, 1, 541.

Fonoll (Pare Esteve), jesuíta, 137.

Fons (Francesch), ciutadà honrat, 294.

Fons (Pere), doctor en teología, pare de la Companya de Jesús, calificador del Sant Ofici, 546.

Font (Dr. ...), beneficiat de la Seu, 339.

Font (Francesch), soldat, 371.

Font (Francesch), moço francès, 620.

Font (Jaume), 431.

Font (a) lo *Bordegàs* *Font* (Jaume), 393.

Font castàlida, 556.

Font de Sant Jaume, 6, 22, 71, 98, 308.

— *de l'Angel*, 66.

Fontainebleau, 34, 37, 45, 504.

Fontana (Francesch Joseph), notari, síndich de la ciutat, 82, 188, 303, 453, 591, 623, 628.

Fontana (Joaquim), apothecari, jurat del Concell de Cent; 61 (nota), 534, 541.

Fonteneblo. (V. *Fontainebleau*.)

Fontanella (...), jurisconsult, 449.

Fontanella (Francisco), 574, 586.

Fontanella [Dr. Joseph], regent la Cancellería reyal, 199, 518, 528 a 531, 533, 539, 540, 626, 632, 663, 664.

Fontanella (micer Pere Joan), advocat, ciutadà, 674.

Fontanella (Sra. Anna), 562.

Fontanilla (V. Fontanella.)

Fonts, 39, 119.

Forjas (Madrona), 380.

Forjas (María), mare de la anterior, 380.

Forn del monastir dels Angels, 398.

Fornells (Jerònim), batlle de Mataró, 163.

Fors (Marquès de), sargent de batalles, 638.

Fossar de les Moreres, 213, 342.

— *de Sant Jaume*, 7, 98, 310, 390.

— *del Pí*, 64.

— *dels Juheus*, 667.

Franceses (Dames), 154, 155, 159.

Francesos, 3, 5, 20, 21, 29, 32, 58, 59, 67, 72, 86, 99, 114, 121, 123, 126, 138, 145, 155, 160, 223 a 225, 227, 236 a 238, 262, 301, 364, 381, 382, 393, 418, 420, 421, 431, 467, 469, 471 a 473, 475, 478, 479, 484, 486, 560, 589, 611, 619, 620.

Francisques (Convent y iglesia de les monges), en Balaguer, 474.

Francolí (Senyor T.), 205, 211, 213.

França, 32, 35, 36, 57, 58, 66, 68, 77, 106, 126, 181, 256, 301, 350, 363, 364, 406, 434, 489, 490, 491, 501, 516, 528, 530, 538, 539, 559, 586, 587, 590, 599 a 601, 604, 612, 613, 636, 637, 679, 682.

França (Armades de), 418.

— (Corona de), 373, 489, 491, 598, 599.

França (Govern de), 140.

França (Gran Escuder de), 36, 44, 45.
— (Mariscals de), 301, 418, 627, 681.
França, (Monedes de), 496, 498, 501.
— (Pars de), 590, 627, 681.
— (Ratlla de), 72.
— (Regne de), 488, 490, 491, 591, 622, 628.
França (Reys de), 22-23, 35, 538, 590, 607, 621, 622, 627.
Fuensaldaña (Comte de), 336, 635, 641.
Fuenteneblo. (V. *Fontainebleau.*)
Fuenterrabía, 515, 516.
Fuentsaldaña. (V. Fuensaldaña.)
Fuliola, 472.
Furnes, 635.
Fuster (March), 431.
Fusters (Confraría dels), 395, 396, 398.

G

Gail... (Andreu), jurisconsult, 440, 441.
Galcèm (Joseph), notari, prior del Collegi, 40.
Galcies (Micer Thomàs), del Reyal Consell de Portugal, 523.
Gallart (D. Ambròs), lloctinent de batlle general, 275.
Gallart (Joan), mariner, 620.
Gallia. (V. *França.*)
Galligans. (V. Sant Pere de.)
Gamaches (Regiment de), 637.
Gambo y Lorena (Marguerida), muller d'Enrich de Lorraine, Comte d'Harcourt, 227, 550. (V. Harcourt, Comtesa d').
Garau (Anna), 619.
García (Miquel), mercader, conseller quart, 203, 534.
Gaspar (Pere), 431.
Gasquet (Francesch), 392.
Gassó (...), fuster, artiller de la ciutat, 78.
Gaston, Duch d'Orleans, germà de Lluís XIII, 26 (nota), 68, 683. (V. Orleans.)
Gaver (D. Jerònim de), embaixador de la ciutat a París, conseller en cap, 37 a 39, 244, (nota), 250, 354, 362, 364, 367, 371, 372, 374, 376, 378, 379, 382, 385 a 389, 394, 397, 398, 400, 407, 410, 412, 414, 417, 419, 421, 424, 425, 428, 497 a 499.
Gayferos, 559.
Gènova, 130.
— (Senyoría de), 294 a 296, 425, 426.
Gènova (Galeres de la Senyoría de), 425.
Genovesos, 346 (nota).
Geocia (Companya de gent d'armas de), 637.
Gesvres (Esquadrons de), 639.
Gil Manrique (D. García), bisbe de Barcelona, 509, 523.
Gimbert (Dr. Francesch), 68.
Ginabreda (micer Benet), doctor del Reyal Consell, 250, 272.
Ginebreda y Oliver (Jaume), mercader, 175 (nota).
Ginovès (Sra. Marianna), 566.
Girbau (Fr. Ambròs), lector de teología del convent de Sant Francesch, 547.
Girona, 19, 137, 148, 328, 394, 663.
— (Ardiaca major de la Seu de), 626.
Girona (Bisbat de), 621.
— (Canonges de la Seu de), 351, 626.
Girona (Capítol de), 137, 328.
— (Sants martres mestres de cases de), 137, 138, 328.
Girona (Seu de), 351, 621, 626.
— (Síndich de), 394.
— (Taula de), 394.
— (Veguer de), 626.
Girondes (Micer Francisco), del Reyal Consell de Portugal, 523.
Gléén, general alemany, 514.
Goday (Joan), 431.
Gorchs (Pere Pau), capità del terci de la ciutat, 463.
Gordiola (Jaume), matalasser, 61 (nota).

Gorgue, 635 a 637.
Gourgue. / *Guergne.* (V. *Gorgue.*)
Grà (Dr. ...), rector d'Esparraguera, 457.
Gradasso, 561.
Graells (Felicià), doctor del Reyal Consell, 189, 366, 467, 538 a 540.
Gramma[tico] [Thomàs], jurisconsult, 448.
Gramont (Comte de), mariscal, 234 a 236, 256 (nota), 514, 635 a 638, 640, 641.
Gramont (Regiment de), 642.
Gramunt. (V. Gramont.)
Gran Mestre (Esquadró del), 638.
Grand-Pré (Regiment de), 637.
Grandville, 431.
Granollachs y de Prat (Miquel Joan), donzell, 46, 47, 531 a 535.
Granollachs (Sra. Jerònima), 561.
Granollers, 79, 229, 281.
Gravalinis. (V. *Gravelines.*)
Gravelines, 24, 26 (nota).
Grifon, 560.
Gualbes (Francesch Bonaventura de), obrer en cap del Concell, 132.
Guardes suices, 638, 642.
Guerchi (Senyor de), militar, 637.
Guette (Senyor de), militar, 639.
Guía (Capelleta de Ntra. Sra. de la), en lo Portal Nou, 137.
Guienne o Guyenne. (Regiment de), 495.
Guimerà (Fr. D. Gispert de), abat de Sant Pere de Galligans, diputat eclesiàstich, 18.
Guinart (...), fuster, 296, 297.
Guisa (Frontera de), 637.
Guissona, 95 (nota).
Guitaut (Senyor de), militar, 640.
Gurri (Joan), 450, 452.

H

Halluin (Duch d'), 298, 301, 303, 305, 308, 312, 317, 353, 355, 363, 627, 681. (V. Schomberg.)
Harcourt de Brionne y d'Armagnac, Enrich de Lorraine, Comte d'), gran escuder de França, llocti nent y capità general de Catalunya, 36, 37, 44 a 46, 67, 68, 72, 76 a 80, 148, 151, 153, 155, 156, 181, 196, 209, 223, 227, 513, 515, 517, 526 a 528, 530 a 532, 538, 539, 547, 549, 555, 600, 605, 608.
Harcourt (Comtesa d'), virreyna, 148, 151, 181, 183, 198, 202, 205, 206, 211, 213, 214, 221, 225, 227, 517, 519, 570.
Harcourt (Esquadró d'), 638.
Hayes (Senyor d'), militar, 639, 641.
Hèctor, 587.
Herlao, tinent, 637.
Hesse (La Landgrave d'), 514.
Hessia. (V. *Hesse.*)
Hortolans (Confraría dels), 336.
— (Prohoms dels), 344.
Hospital (Carrer de l'), 77, 119, 146, 179, 198, 210, 318, 337.
Hospital d'En Pere Desvilar, 399.
Hospital de la Misericordia, 74, 75, 84, 162, 163, 289, 380, 381, 398.
Hospital de la Misericordia (Administradors de l'), 74, 75, 162, 163.
Hospital de la Misericordia (Capella o iglesia de l'), 220, 225, 280.
Hospital de Sant Llàtzer, 164, 223, 378, 379.
Hospital general de Santa Creu, 73, 76, 78, 79, 84, 86, 87, 90, 92, 162, 164, 165, 177, 222, 224, 232, 283, 288, 289, 293, 377 a 380, 398, 510.
Hospital general de Santa Creu (Administradors de l'), 77, 79, 162, 179, 222, 283, 296.
Hospital general (Iglesia de l'), 71, 77, 162, 177, 179, 222, 234, 239, 296, 378.
Hospitalet, 12, 456, 487.
Hostal cremat, 173.
Hostal de la Grua (passat Sant Andreu de Palomar), 131.
Hostalets de Cervera, 463.
Houcourt. (V. Harcourt.)

Huguet (Joan), 431.
Hungria (Rey d'), 373.

I

Iglesia romana, 507.
Igolada. (V. *Igualada.*)
Igualada, 317, 461, 463.
— (Casa de la Vila), 462.
— (Cònsols d'), 461, 462.
Illa (Comte d'), 185, 235, 405. (V. Ardena. — D. Joseph d')
Illa y Carbó (Ramon), batlle de Barcelona, 279.
Illes de Santa Marguerida, 36.
Imbert (Senyor ......), sobreintendent), 256.
India, 421, 572.
Incrais, 642.
Infantado (Duch de l'), 474.
Iniacin (Regiment d'), 639.
Innocenci X, papa, 39, 69, 357 (nota), 506, 509-510, 523.
Inquisició, 21, 64, 154, 258, 259, 261, 278, 302.
Inquisició (Armes heràldiques de la), 258, 259.
Inquisició (Calificadors de la), 546, 547.
Inquisició (Comissari de la), 431.
— (Crèu de la), 258, 259.
— (Estandart de la), 260, 261.
Inquisició (Fiscal de la), 260, 261.
— (Portal de la), 242.
Inquisidors, 223, 224, 258 a 261, 619.
Iprés, 636.
Isach, mestre de cases, francès, 620.
Isern (Francesch), blanquer, 397.
Islebonne (Comte d'), militar, 638, 641.
Islebonne (Esquadrons de l'), 639.
Isquiert (D. Pere d'), 522.
Italia, 298, 491.
— (Regiment d'), 639.
Ivorra (D. Dalmau), baró de Sant Vicens, 159.
Ivorra (D. Jacinto), capità de la companya dels mestres de cases, 137, 138, 587.

J

Janer (D. Damià), 456, 457.
Janer (Gabriel), 480.
Japon (D. Joseph de), 522.
Jaume II, rey d'Aragó, 124, 351, 591, 594, 623, 624, 628, 631.
Jerònimes (Iglesia de les monges), 193.
Jerònimes (Monastir de íd.), 115, 318.
Jerusalem (Iglesia de les monges de), 172.
Jerusalem (Monastir de íd.), 172, 184.
Jesuchrist, 7, 88, 98, 310, 315, 326, 512.
Jesús (Col·legi de la Companya de), 546.
Jesús (Companya de), 92, 299, 400 547.
Jesús (Pares de la Companya de), 92, 400, 522.
Jesús (Visitador de la íd. en Catalunya), 546.
Jesús (Monastir de), 411.
Joan I, rey d'Aragó, 498.
Joan II, íd. íd., 441, 546.
Joch (Vescomte de), 12.
Jonqueres (Carrer de la *Claveguera de*), 138,
Jonqueres (Monges de), 239.
Jorba (Jerònim), baixador, 397.
Jordi (a) *Jordiet* (Joan), 387.
Josa (Pare ....), jesuíta, 43.
Josa (D.ª Victoria de), 560.
Joua (Francesch), 431.
Jover (Joseph), militar, 332.
Joyoza (Cardenal de), 324.
Juaneda, 472.
— (Batlle de), 472.
— (Iglesia de), 472.
Judas, 554.
Juheus (Fossar dels), 667.
Julià (Lluís), francès, 431.
Julien (Miquel), francès, 431.
Juliol (Joan), mercader, 167, 533, 534, 541.

Junó, 580.
Junyent (D. Francisco), 584.

L

La Bassée, 251.
Lacavallería (Pere), [estamper], 29.
La Mota. (V. La Motte.)
La Motte Houdencourt (Felip de), mariscal francès, Virrey y Capità general de Catalunya, 4, 5, 25 (nota), 35, 45, 53, 57, 130, 252, 350, 433, 492, 500, 501, 504, 505, 605, 608, 611.
La Motte (Regiment de), 174 (nota),
La Pena (Granja), del monastir de Poblet, 482, 485.
Laranda (o Delaranda) (Monsieur . . .), militar, governador de la plaça de Balaguer, 466.
Larvé (Marquès de), 474.
Latona, 555, 570.
La Trussa o La Truza (Marquès de), mariscal de camp, 314, 469, 472.
Lauren...... (Jerònim de), jurisconsult, 437.
La Valée (Senyor de), 484, 501 a 503.
La Vinya (Pere), 431.
Leinville (Senyor de), mariscal de batalla, 638, 642.
Lenguadoch. (V. *Llenguadoch*.)
Lens, 336, 340, 635, 638, 639, 642.
Leopold d'Austria (Arxiduch), 336, 340, 635, 640.
Le Tellier (Monsieur), secretari d'Estat de Lluís XIV, 10, 34 a 36, 44, 73, 184, 186, 223, 343, 425, 426, 488, 492, 496, 504, 505, 514, 515, 526, 644 a 646, 661, 676, 678, 682.
Letèu (Pont del), 551.
Le Tialler. (V. Le Tellier.)
Leyda. (V. *Lleyda*.)
Ligne (Príncep de), 340, 640, 643.
Liguevila. (V. Longueville.)
Link (Fort de), 513.
Lisboa, 521, 522.
Lislebonne. (V. Islebonne.)
Lombarts, 589.
Longavila. (V. Longueville.)
Longueville (Comte de), 641.
— (Esquadró del Duch de), 639.
Lòpez (Gregori), jurisconsult, 441, 447.
Lorena, 340.
Lorena. (V. Lorraine.)
— (Cavallería de), 639, 640.
Lorens (Felip), ciutadà, veguer de la Seu d'Urgell, 61.
Lorenyos (lorenesos?), 641.
Lorraine (Casa de), 36, 549.
Lorraine (Enrich de), Comte d'Harcourt, Virrey y Capità general de Catalunya, 80, 95 (nota), 102 (nota), 166 (nota), 181, 227, 515, 517, 528, 530 a 532, 538, 539, 553, 573, 580.
Lorraine (Marguerida de), muller de l'anterior, 517, 553, 580.
Losæus, jurisconsult, 445.
Lotharingia. (V. Lorraine.)
Loudray (Regiment de cavallería de), 636, 639.
Ludovi[cus] [Joseph], jurisconsult, 442.
Lui (Duch de). (V. Halluin.)
Luna (D.ª Victoria de), 159.
Lys (Riu), 635 a 638.

LL

Llampilles (Rafel), notari, 674.
Llana (Plaça de la), 230.
Llansà, 346 (nota),
Llanusa (......), sabater, 116.
Llatiller. (V. Le Tellier.)
Lledó (Narcís Jerònim), notari, escrivà de les obres, 147, 148, 194.
Llenguadoch, 34, 85.
— (Lloctinent de Governador general de), 346 (nota).
Lleyda, 4, 5, 6, 9 a 11, 33, 42, 53, 85, 101, 116, 135, 138, 139, 202, 237, 255, 257, 280, 308, 412, 424, 425, 431, 433, 466, 468 a 471, 476,

477, 487, 488, 490, 494, 502, 516, 517, 620, 664.
Lleyda (Batalla de), 4, 5, 6, 490.
— (Campanar de la Seu de), 470.
— (Campanya de), 12, 20, 208, 253, 456.
Lleyda (Canonge de), 18.
— (Castell de), 470.
— (Ciutadans honrats de), 18.
— (Fortificacions de), 495.
— (Governador de), 609.
— (Guarnició de), 495.
— (Pahers de), 5.
— (Plaça de), 139, 181, 195, 196, 201, 206, 459, 471, 477.
Lleyda (Plana de), 468, 469.
— (Setge de), 9, 10, 40, 181, 191, 242.
Llibre Vermell, 61.
Llibre Vert, 60, 347.
Llibretería (Carrer de la), 21, 80, 121, 210, 230, 281, 302, 303.
Llinàs (Joan), mercader, 286.
Llitrà (Fr. Miquel), mestre en teología, calificador de la Inquisició, 546.
Llobregat (Riu), 408.
Llobregat y Amell (Jaume), ciutadà, administrador del Banch, 62, 138.
Llopart (Jerònim), ardiaca y canonge de la Seu d'Elna, 287.
Llopis (a) *Tallaferro* (Francesch), 130, 131.
Llor, 620.
Lloreda (Joseph), droguer, 167.
Lloreda (micer ....), advocat, 465.
Llorens, 101, 102 (nota).
Llotja de la Mar, 91, 92, 106, 107, 109 a 111, 128, 149, 158, 176, 228, 230, 282, 296, 304, 338, 385, 386, 409.
Llotja de la Mar (Capella de l'hort de la), 111.
Llotja de la Mar (Id. del perdó en la), 339.
Llotja de la Mar (Cònsols de la), 6, 7, 80, 90 a 92, 98, 99, 110, 111, 119, 152, 177, 180, 198, 199, 209, 281, 296, 308, 310, 312, 317, 338, 339, 385, 386, 390, 391, 409, 535, 542.
Llotja de la Mar (Defenedors de la), 6, 7, 98, 99, 109, 113, 152, 390, 391.
Llotja de la Mar (Hort de la), 111, 159, 339.
Llotja (Plaça de la) o dels Traydors, 140, 148, 159, 160, 175.
Llotja (Verguers de), 303, 304, 318.
Lluch (Esteve), treballador, 361.
Lluí (Duch de). (V. Halluin.)
Lluís XIII, Rey de França, 553, 591, 600, 607, 622, 628.
Lluís XIV, Rey de França, 10, 34, 45, 431, 488, 514, 515, 526, 538, 590, 621, 622, 627, 645, 661, 678, 682.
Llunell (Francesch), notari, prior del Col·legi, 40.
Lluria (D. Miquel de), 583.
Llussàs (D.ª Marina), 564.

M

Macerin. (V. Mazarini.)
Macià (Jacinto), 431.
Macip (Felip), verguer del Conseller en cap, 484.
Madrid, 36, 130.
Maduxer (Miquel), 584.
Magarola (D. Jaume), 536, 537, 541, 542, 582.
Magino (Pare .....), jesuíta, 129.
Magrin. (V. Saint-Megrin.)
Mahoma, 586.
Majol (Andreu), 392.
Mallol (Pere), notari, escrivà racional del Concell, 2.
Mallorquins, 294, 346 (nota).
Malsach (Pere), treballador francès, 619.
Managat. (V. Manegat.)
Manargues. (V. *Menargues*.)
Mandicart, 561.
Manegat (Joan), burgès de Puigcerdà, oidor reyal de la Generalitat de Catalunya, 246, 387.

Manines (Fr. Nicolau), vicari general de la Ordre de Sant Agustí, catedràtich de teología, 547.
Manresa, 414, 663.
Marcà (Pere de), Visitador general en Catalunya, bisbe de Couserans, 4, 12, 23, 24, 26, 28, 31, 32, 34, 38, 41, 44, 49, 54, 86, 94, 164, 173, 180, 184 a 186, 188, 190, 191, 195 a 198, 200 a 202, 207, 219, 223, 227, 228, 240, 245, 257, 267, 274, 279, 300, 301, 312, 314, 315, 343, 350, 358, 365, 369, 377, 383, 385, 393, 394, 403, 410 a 413, 415, 420, 434, 489, 608, 643 a 648, 651, 660, 661, 663, 666.
March y Jalpí (Dr. Joan Pau), metge, conseller terç, administrador de la Taula, 1, 90, 454.
March (Narcís Ramon), donzell, 349, 399, 657, 658.
Marchin (Senyor De), sobreintendent de l'exèrcit de Catalunya, tinent general, 377, 381, 382, 411, 414, 418, 420, 421, 427, 647, 648, 651, 661, 663, 664, 666, 667, 672, 677.
Marcilie (D. Jaume de), 522.
Marcin. (V. Marchin.)
Marcús (Capella d'En), 80, 82, 137, 151, 154, 230, 281, 282, 303, 304.
Març, 567.
Marçal (micer Francesch), doctor del Reyal Consell, 46.
Mardick (Fort de), 513.
Margarit y de Biure (D. Joseph), governador de Catalunya, 2, 9, 185 (nota), 205, 419, 501. (V. Biure y de Margarit.)
Margarit (D.ª Rafela de), 565.
Marí (Francesch), cònsol en cap d'Esparraguera, 458.
María Santíssima (Capella de) en Santa Catherina, 339.
Marina (Regiment de la), 494.
Marot (Pare .....) de Sant Francisco de Paula, 48.
Marquès (Fr. Joan), secretari del Consell y Convent de Nostra Senyora de Montserrat, 668, 669.
Marsal (Catherina), 392.
Marsin. (V. Marchin.)
Martí (......), peller, artiller de la ciutat, 78.
Martí (Francesch) de Tamarit, 431.
Martí (Dr. Francesch), jutge de la regia Cort, 529 a 533, 536, 537, 608.
Martí y Viladamor (micer Francesch), advocat fiscal de la Batllía general, enviat a París per als afers de la Conferencia de la Pau, 10, 19, 115, 185 a 190, 194, 254, 322, 499, 598 a 602, 604 a 619.
Martí (Joseph), esparter, verguer dels Consellers, 603.
Martí (Pau), traginer, 372.
Martina (Catherina), 431.
Martorell, 209, 457, 487.
Marzin. (V. Marchin.)
Màs (Miquel), 431.
Mascarenyes (D. Simon de), general de la artillería castellana y governador militar de Balaguer, 515, 516.
Maserin. } (V. Mazarini.)
Maserino. }
Masin. (V. Marchin.)
Massarin. (V. Mazarini.)
Massart (Lluís), cavaller, 461, 462.
Masserin. (V. Mazarini.)
Massot (Pare .....) de Sant Francisco de Paula, 78, 86, 90, 111. 129.
Mastril [D. García], jurisconsult, 437.
Matalí (Jerònim), mercader, 603.
Matamala, 378.
Matamoros (......), 4.
Mataró, 165, 619, 620.
— (Batlle de), 163, 165, 166 (nota), 296, 608.
Matavila (a) *l'herèu Sastre* (Segimon), 378.
Mates (Joan), chirurgià, palloler, 61 (nota).
Mathévat (Viuda), estampera, 336 (nota), 557, 643.

Matia. (V. Macià.)
Maul (D. Agustí), 523.
Mazarin. (V. Mazarini.)
Mazarini (Cardenal), 23, 35 a 37, 67, 68, 186, 194, 343, 488, 599, 616.
Mazarini (Miquel), cardenal de Santa Cecilia, arquebisbe d'Aix, virrey de Catalunya, 279, 284, 298, 621, 622.
Mazarini (Regiment de), 638, 641.
Mazerin. (V. Mazarini.)
Meca (D. Antoni), 674.
Meca (D. Fadrich), 260, 579.
Medes (Antoni), 431.
Medi[na] (Sebastià), jurisconsult, 442, 443.
Medor, 569.
Meille (Esquadrons de), 639.
Meilleraye (Gran mestre de la), 504.
Melgar (......), algutzir, 54.
Melgar (Joan de), donzell, diputat militar de la Generalitat de Catalunya, 246.
Melisenda, 559.
Menargues, 11, 517.
Meneses (D. Joan de), general de vaixells de Portugal, 208.
Mercè (Carrer de la), 85, 87, 139, 142, 173, 177, 213, 218, 225, 364.
Mercè (Iglesia de Nostra Senyora de la), 76, 162, 222, 239, 276, 280, 377.
Mercè (Monastir de la), 3, 105, 248, 276, 312, 371, 400.
Mercè (Orde o relligió de la), 3, 50, 431.
Mercè (Pares de Nostra Senyora de la), 50, 248, 276, 312, 340, 400.
Mercè (Real Convent de la), 431.
Mercè (Vicari general apostòlich de la Orde de Nostra Senyora de la) en Catalunya, 431.
Mercer (Cristòfol), mercader, regoneixedor de monedes, 61 (nota).
Mercer (Jerònim), mercader, 287.
Mercer (Rafel), mercader, cònsol del Pont, 93 (nota).
Mercer (T.), botiguer de draps, 397.
Mercœur (Duch de), Virrey de Catalunya, 426, 662, 681, 683. (V. Vendôme.—Lluís de.)
Mercuri. (V. Mercœur.)
Mercy, general, 514.
Merville, 635, 636.
Mestre (Julià), francès, 431.
Mestres de cases (Capità de la companya dels), 137.
Mestres de cases (Confraría dels), 137, 138, 328.
Mestres de cases (Notari de la Confraría dels), 138.
Metge (micer Joan), advocat, 603.
Metge (Joseph), soldat, 478, 479.
Metz (Governador del territori y bisbat de), 627.
Milà (Francesch), candeler de cera, cap-d'esquadra d'una companya de la ciutat, 478, 479.
Milanesos, 367.
Millarea. (V. Meilleraye.)
Minerva (Confraría de la) en la iglesia del Sant Christ de Balaguer, 474.
Miquel (......), capità, 582.
Miquel (D. Fr. Francesch de), comanador de Sant Joan, 66.
Miquel (D. Jerònim de), militar, mestre de camp de la ciutat, 182, 335, 381, 529, 530, 532, 533, 539, 541, 610.
Miquel (Dr. Pere Pau), conseller en cap, obrer íd., 427, 428.
Mir (Dr. Jaume), advocat, 606.
Mir (micer Narcís), advocat, 673, 676 (nota).
Miralles (......), capità de la companya dels corders, 40.
Miralles (Sebastià de), 190.
Miret (......), pubilla, 463.
Miró (......), 464.
Misericordia (Hospital de la). (V. aquesta veu.)
Misericordia (Iglesia y Monastir de la), 225, 378, 381.
Mitjà (Pau), adroguer, 603.
Molí d'En Carbonell, fòra'l Portal Nou, 80, 81, 230.
Molinderech. (V. *Molins de Rey*.)

Molins de Rey, 457.
Moll, 64, 107, 234, 295, 373, 406.
— (Cap del), 406.
Momblanch. (V. *Montblanch.*)
Mompalau. (V. Montpalau.)
Mompeyro (Montpeyroux?) (Monsieur de), militar, 466.
Monclar (D. Joseph), 225.
Monfalcó (Senyor de), 465. (V. Pons, Joseph de.)
Monfar y Sorts (Didach), militar, arxiver reyal, escrivà de manament, 528 a 530, 533, 538.
Monfar y Sorts (Joan Baptista), doctor en Drets, ciutadà, conseller terç, embaixador de la ciutat al Rey, 132, 147, 182, 618, 647, 648, 650, 653, 680.
Monfort (micer .....), advocat, doctor del Reyal Consell, 270, 273.
Monfort (Miquel), fuster, 395, 396.
Monjo (micer Joan Baptista de), advocat, doctor del Reyal Consell, 53.
Monsaye. (V. Moussaye.)
Monsechar (Montsauche?) (Regiment de), 637.
Monsegur (Guillèm), 620.
Monster. (V. *Munster.*)
Montalvàn, 570.
Montaner (Bernat), hortolà, 675.
Montaner (Dr. Joseph), advocat, conseller en cap, 1, 11, 13, 20, 25, 30, 39, 40, 42, 55, 456, 607.
Montaner (D. Pere de), 674.
Montanya (Joan), 379.
Montargis, 644, 645.
Montblanch, 482, 485.
— (Veguer de), 484.
Montblanch (P. Armengol de), caputxí, 413.
Montcada, 18, 174 (nota), 191.
Montcada (Carrer de), 3, 82, 121, 154, 183, 210, 230, 258, 259, 262, 282, 304.
Montcada (D. Climent de), 385.
Mont-Calvari (PP. Caputxins de), 338, 343, 345, 362.
Mont-Calvari (Iglesia nova), 362.
Montçó, 490.
Montells (Joseph), ciutadà honrat, escrivà reyal de registre, 528.
Montesinos, 560.
Montgat, 191.
Montjuich, 13, 23, 26, 71, 106 a 109, 286, 344, 409 a 411, 415.
Montjuich (Atalaya de), 41, 108, 109, 176, 177, 294, 405, 409, 410, 419, 424.
Montjuich (Batalla de), 69, 372.
Montpalau (D. Francisco de), Abat de Banyoles, embaixador del General de Catalunya, 187, 308, 386, 427, 501, 503 a 505, 648, 664.
Montroig, 431.
Montserrat, 668.
— (Abat de), 3, 418, 460, 461, 667 a 669.
Montserrat (Capella de Nostra Senyora de), 370.
Montserrat (Carrer de les cases de), 99, 231, 234, 282, 305.
Montserrat (Casa de Nostra Senyora de), 3.
Montserrat (Casa del guarda-roba de), 459.
Montserrat (Convent de), 667 a 669.
— (Corona de l'Infant Jesús de Nostra Senyora de), 367.
Montserrat (Escolanets de), 459, 460.
— (Iglesia de), 460, 461.
— (Imatge de Nostra Senyora de), 460, 461, 662, 669.
Montserrat (Monastir de Nostra Senyora de), 418, 459, 460.
Montserrat (Monjos y comunitat de), 418, 459, 460, 461, 668, 669.
Montserrat (Montanya de), 418.
— (Nostra Senyora de), 501.
— (Plata y reliquies de), 418, 422, 667 a 669.
Montserrat (Prior major de), 459 a 461.
Montserrat (Procurador de), 501.
— (Sacrista major de), 461.
— (Sagristía de), 460.

Montserrat (Santuari de), 422, 668, 669.
Montserrat (Secretari del Consell y Convent de), 668, 669.
Mora y de Marimon (Francisco), capità d'una companya de la ciutat, 12, 586.
Mora (Isidre), 586.
Mora (Joaquim), prebere, 288.
Mora (Joseph), ciutadà honrat, 67, 453, 454, 527, 528, 533 a 535.
Mora (Dr. Lluís), metge, conseller segon, 264, 286, 299.
Mora y Marimon (Sra. Catherina), 565.
Moradell (Domingo de), cavaller, mestre de camp, 3, 149, 154, 456.
Morell (......), canonge y sagrista de la Seu, 413.
Morell (Dr. micer Francesch), advocat, 467, 484.
Morell (D.ª Catherina), 569.
Morera (Pau), hortolà, 675.
Moreres (*Fossar de les*), 213, 342.
Morio (......), francès, lloctinent de governador del castell d'Asens, 364.
Mortara (Marquès de), 4.
Moscovia, 586.
Mosso (Joan), sabater, 247.
Mostarós [micer Gabriel Antoni], advocat, 449, 546.
Mota (La). (V. Motte.)
Motte Houdencourt (Fèlip de La), mariscal francès, Virrey y Capità general de Catalunya, 4, 5, 25 (nota), 35, 45, 53, 57, 130, 252, 350, 433, 492, 500, 501, 504, 505, 605, 608, 611.
Mousier (Regiment de), 637.
Moussaye (Senyor de), mariscal de camp, 638, 641.
Moxet (P. Pere Mr.), prior de Santa Catherina, 43.
Munster, 164, 185, 207.
Mur (Jaume), paller, conseller sisè, 264, 286.
Muralla de mar, 83, 107, 173, 296, 297, 305, 341, 364.
Muralla del Portal Nou, 82, 230.
— *de Sant Antoni*, 210.
Muralles, 93 (nota), 114, 121, 154, 193, 421, 579.
Murs, 107, 238, 249, 411.

N

Nació alemanya, 582.
— catalana, 272, 458, 462.
Narbona, 78.
Nastier. (V. Nestier.)
Natzaret (Iglesia de Nostra Senyora de), 239, 378.
Navarra (Regiment de), 637.
Navarra (Rey de), 538, 590, 621, 622, 627.
Navarro (Vicens), doctor teòlech de la Companya de Jesús, calificador de la Inquisició, 546.
Navel (Joseph de), ciutadá honrat, 27, 152, 187, 202, 357, 381, 399, 406, 407, 456, 457, 459, 460, 462, 465, 469, 474, 475, 480, 487, 610, 657, 658.
Navel (Sra. María de), 568.
Nebot (Galceràn), ciutadà honrat, 151, 517.
Negrell y d'Orri (Domingo), donzell, oidor militar de la Generalitat de Catalunya, 246.
Nerlius (Francesch), 357 (nota).
Nestier (Monsieur de), mariscal de camp, governador militar de Barcelona, 418, 420, 421, 423, 667.
Neufosse. (V. *Neuffosses*.)
Neuffosses, 637, 638.
Neufots. (V. *Neuffosses*.)
Neus, 640.
Nicubruquin, 636.
Noailles y Alentorn (Comte de), capità del castell de Perpinyà, 102, 196.
Noailles (fill del anterior) 195, 196.
Noalles. (V. Noailles).
Nogués (Gabriel), estamper, 432, 512, 520.
Nogués (Jaume), 334.

Noimeuter. (V. Noirmoutier).
Noir (Regiment), 637.
Noirlieu (Esquadrons de), 639.
Noirmonster, Noirmourter, Noirmouter. (V. Noirmoutier).
Noirmoutier (Marquès de), mariscal de camp, 638, 640 a 642.
Nolasch (Sant Pere), patriarca, 276, 431.
Nordlinguen, 111, 112, 514.
Norestang (Regiment de), 494.
Notaris (Col·legi dels), 40, 148,
— (Priors de), 40, 148.
Novell (Agustí), 62.
Novell (Jerònim), ciutadà, 61 (nota), 349.
Numa, 589.
Nyuelli (Senyor de), gentil-hom de cambra, 44, 45, 48, 49.

O

Oliver (Francesch), 456, 487.
Oliveros, 565.
Olmera Bianya y de Cruilles (D. Benet), 674.
Olmera (D. Joseph), cavaller, mostaçaf, 80, 269, 280, 469, 472.
Olmera (D. Ramon), 61, 62.
Olot, 135.
Olsina. (V. Olzina.)
Olzina (Joseph d'), de la Companya de Jesús, lector de teología, calificador del Sant Ofici, 547.
Olzina y Riusech (Joseph), 668, 669.
Orange (Bisbe d'), 300, 302, 360, 361, 374, 375, 382, 383, 391, 392, 409, 419, 426.
Orís (D. Francesch), cavaller, 472.
Orlando, 558.
Orleans (Duch d'), 36, 341, 369, 426, 513, 645, 682, 683.
Osona [Miquel Joan], canonge de la Seu, 140.
Ovidi, 122.

P

Padellas (micer Gaspar), advocat de Balaguer, 128.
Padró (micer ...), advocat, 461.
Padró, 119, 210, 318.
Padua (Sant Antoni de), 463.
Pagès (Rafel), advocat, 453.
Paguera. (V. Peguera.)
Palau (D. Joan des), 674.
Palau apostòlich (Roma), 506.
— de la Comtesa, 169, 316, 341.
— (Iglesia o capella del), 316, 341, 342, 384, 474.
Palau de la Virreyna, 154, 155, 181, 182, 202, 205, 211, 221, 226.
Palau del Bisbe, 21, 82, 83, 300, 361, 374.
Palau del Canceller, 134.
— del Duch de Cardona, 221.
— del Governador de Catalunya, 108.
Palau del marqués d'Aytona, 99.
— del Rey, 608.
— del Virrey, 58, 59, 83, 85 a 87, 121, 123, 130, 138 a 142, 145, 149, 154, 164, 174, 177, 178, 210, 211, 213, 216, 218, 225, 231, 237, 253, 257, 258, 262, 283, 288 a 290, 292, 293, 296, 297, 305, 307, 318, 339, 344, 346, 349, 353, 355, 531, 536, 539, 540, 548, 557, 573, 575.
Palau reyal, 21, 608.
Palmada (Joseph), hortolà, 247.
Paloma (Jaume), sart, 431.
Pallafolls, 431.
Pal·las, 580.
Pallerols, 431.
Pallols, 65, 69, 71, 134, 206, 267.
Pamphilio [Joan Bta.] cardenal, 39. (V. Innocenci X.)
Pamphilio, cardenal, nebot de S. S., 509, 510.
Panormitano (Abat), 546.
Parent (Fr. Joseph), pare presentat dels trinitaris, 611.
París, 10, 30, 32, 33, 44, 46, 48 a 50,

57, 59, 67, 72, 92, 126, 164, 185, 186, 190, 192, 194, 196, 223, 225 a 227, 262, 279, 289, 298, 299, 349, 351, 367, 369, 377, 385, 393, 420, 434, 488, 492, 496 a 498, 500, 501, 504, 505, 514, 515, 526, 558, 559, 579, 590, 591, 593, 599, 600, 604, 606, 609, 612, 613, 622, 627, 628, 631, 635, 644, 645, 678 a 683.
París (Cort de), 38, 190, 369, 498, 499, 500, 598, 606, 610, 643, 680.
París (Parlament de), 380, 644.
Parisiens (Exèrcit dels), 380.
Parlament general, 77 (nota).
Parra (Christòfol), apotecari, obrer segón del Concell, 354.
Partella (Jaume), ciutadà, batlle de Mataró, 296.
Pasqual (Jaume), mariner, 423.
Pasques, paborde, 608.
Passoles (Pau), notari públich, 286.
Pastor (Batista Ramon), 586.
Pastor (Francesch), escrivà de manament, 53 453.
Pastor (Jerònim), ciutadà, Diputat reyal de la Generalitat de Catalunya, 246, 414, 673.
Patau (....), capità, 536, 537.
Paternoy (Ciprés de), Jurat segon de Çaragoça, compadrí del Rey Ferràn lo *Catòlich*, 546.
Peaujeu. (V. Beuajeu).
Pedralbes (Francèsch), notari, escrivà racional del Concell, 324.
Pedralbes, 41.
— (Monastir de), 41, 96, 254, 343.
Peguera (Lluís de), jurisconsult, 130, 436, 437, 439, 443, 444.
Peixau (......), 8.
Pena (Granja la), del monastir de Poblet, 482, 485.
Penyafort (Sant Ramon de), cardenal, 64, 273-274, 431.
Peralta (micer Narcís), advocat, doctor del Real Consell, 27, 32, 41, 228, 245, 248 a 250, 366, 453, 608.
Pere III (IV d'Aragó), 436, 451, 591, 594, 623, 624, 628, 631.
Peregri[no] [March Antoni], jurisconsult, 446.
Perelada (Comte de), 141.
Pereyra (D. Barthomeu de), 523.
Perigon (micer Jerònim), 523.
Perigont (Monsieur de), mestre de camp, 466.
Perillo (Pere), 392.
Permanyer (Joan), notari, 15.
Perona. (V. *Péronne*.)
Péronne, 591, 600, 622, 628.
Perpinyà, 78, 95, 118, 148, 150. 151, 279, 315, 411, 504, 517 a 519, 620,
Perpinyà (Capità del Castell de), 102.
— (Casa de la vila de), 518.
— (Castell de), 95, 102, 315.
— (Cònsols de), 518.
— (Síndich de), 518.
Persan (Regiment de), 639.
Persano (Marquès de), 636.
Pertús (Coll del), 517.
Pès de la farina, 82.
Petrera (D. Llorens de), 523.
Peu de la Creu (Monastir de Nostra Senyora dels Angels y), 146.
Pexau. (V. Peixau.)
Pi (Joan), escrivà de manament, 50, 53, 205.
Pi (Rafel), pagès, 457.
Pi (Carrer del), 125.
— (Fossar del), 64.
— (Iglesia parroquial de Nostra Senyora del), 3, 50, 51, 64, 68, 101, 127, 145, 149-150, 169, 181, 184, 197, 214, 218, 239, 272, 275, 311, 365, 371, 392.
Pi (Obrers de la íd. íd.), 272, 276.
— (Portal major íd. íd. íd.), 276.
— (Rectoría del), 557.
Picardía (Regiments de), 638, 642.
Picó (Salvador), mercader, 175 (nota).
Pifarrer (T.), 253.
Piferrer (Esteve), 431.
Pilar (Capella de Nostra Senyora del), en Sant Jaume, 369.
Pinós (D. Joseph de), 130, 663.
Pinquer (Fr. Guerau), mestre en teología, 546.

Pinyana (Joseph), mercader, 175 (nota).
Pinyol (micer ...), advocat, 372.
Piquer (Miquel), chirurgià, conseller quint, 203.
Plà (...), ardiaca, 13.
Plà de Sant Francesch, 154, 155, 183, 213, 253, 296, 548.
Plaça de la Llana, 230.
Plaça de Llotja, 140, 148, 159, 160, 175.
Plaça de Sant Francesch, 83, 205.
Plaça de Sant Jaume, 3, 7, 8, 21, 59, 71, 74, 80, 97, 111, 119, 128, 152, 158, 180, 184, 192, 207, 210, 215, 218, 221, 230, 233, 235, 241, 244, 250, 251, 267, 273, 276, 278, 281, 302, 303, 310, 318, 325, 326, 331, 333, 337, 391.
Plaça de Santa Anna, 102, 138, 152, 154, 238, 561.
Plaça del Blat, 423 (nota).
Plaça del Rey, 3, 21, 71, 104, 154, 258, 259, 278, 302, 364.
Plaça dels Traydors, 128, 131, 140, 148, 163, 168, 175, 253.
Plaça Nova, 83, 121, 138, 152, 154, 210, 231, 263, 282, 305.
Placeta de Casa la Ciutat, 80, 119, 209, 303.
Placeta del Regomir, 133.
Placis Besanson. (V. Plessis-Besançon.)
Placis Perlin. (V. Plessis-Praslin.)
Planes (Aloy), mercader, conseller quart, 264, 286.
Planes (micer ...), advocat, 674.
Plasis. (V. Plessis-Praslin.)
Plate... (Joan), jurisconsult, 439.
Plea (Bartomeu), notari, 40.
Plessis Belière (Duch du), mariscal de camp, governador de la plaça de la Bassée, 637, 638, 642.
Plessis-Besançon (Mr.), 66 a 68, 76, 85.
Plessis-Praslin (Comte de), 94, 99.
Pobla (Dimas), 166, 208.
Poblet (Abat de), 481 a 485.
— (Granja la *Pena*, del monastir de), 482, 485.
Poblet (Iglesia de), 481, 483 a 485.
— (Monastir y convent de Nostra Senyora de), 480-481, 482, 484, 485.
Poblet (P. Prior y monjos de), 481 a 485.
Pons (Fr. Eugeni), mestre en teología, Prior del Carme, 546.
Pons (Francesch), *sombrerer*, 675.
Pons, senyor de Monfalcó (D. Joseph de), 465 a 467.
Pont (Dr. Fra Andreu), Abat d'Amer, diputat del General de Catalunya, 246.
Pont (P. Joseph), carmelita descalç de Sant Joseph, 51, 127, 150, 198, 225, 316.
Pont de Sant Boy, 195.
Ponte, jurisconsult, 441.
Port de Barcelona, 26 a 30, 41, 208, 235, 294 a 296, 298, 299, 373, 407, 423 a 425.
Port (Guarda del), 208.
— de Tarragona, 23.
Porta (Antoni), comissari de la Inquisició, 431.
Porta (a) *la Mort* (Joan), 380.
Portadores (Carrer de les), 304.
Porta-ferriça, 83, 121, 210, 231.
Portal de la Dreçana, 231, 305, 318, 667.
Portal de la obra nova de la Diputació, 7.
Portal de Mar, 3, 134, 206, 267, 373.
— *de Sant Antoni*, 12, 22, 108, 119, 120, 154, 193, 209, 210, 238, 245, 257, 269, 306, 308, 318, 338, 379, 411.
Portal de Sant Daniel, 662.
— *de l'Angel*, 140, 152, 154, 662.
— *del Fossar de les Moreres*, en Santa María de la Mar, 213.
Portal dels Sombrerers, en Santa María de la Mar, 144, 213, 271, 333.
Portal dels Tallers, 175.
— *major de la Seu*, 2, 7, 8, 21, 42, 82, 83, 89, 91, 97, 98, 100, 101, 121, 122, 136, 138, 156, 157, 168, 171, 172, 207, 219, 220, 233, 241, 251,

267, 277, 282, 302, 304, 309 a 312, 319, 323 a 331, 360, 361, 373, 383, 387, 388, 390, 402, 633.
Portal Nou, 22, 80 a 82, 111, 137, 153, 193, 230, 281, 282, 303, 304, 328, 334, 403, 667.
Portal Nou, (Baluart del), 182.
— (Carrer del), 137, 303, 304.
Portal Nou (Muralla del), 82.
— (Torres del), 82.
— (Vall del fortí del), 193.
Portals de la Ciutat, 8, 151, 277, 417, 422, 424.
Portatur (D. Matheu de) 523.
Porto-Longone (Rendiment de), 208.
Portugal, 172.
— (Regne de), 520.
— (Rey de), 521.
— (Vaixells de), 208.
Portuguesos, 520, 585, 618.
Porxo de Sant Jaume, 2, 6, 7, 21, 23, 30, 42, 43, 63, 64, 68, 73, 89, 91, 94, 96, 98 a 101, 103, 124, 128, 135, 143, 146, 149, 156, 157, 171, 179, 212, 215, 218, 219, 240, 241, 249, 270, 275, 277, 279, 292, 300, 308, 309, 312, 323 a 330, 360, 363, 365, 371, 373, 374, 387, 388, 390 a 392, 402 a 404, 425.
Porxo de Sant-Jaume (Arcades del), 98, 390.
Pous (Joan Miquel), mercader, 232 (nota).
Prat (micer Joan Gaspar de), militar, doctor en drets, conseller segon, 1, 47, 51.
Prats (Antoni), batlle d'Esparraguera, 458.
Prats del Rey (Vila), 280.
Predicadors (Frares), 106.
— (Orde de), 63, 127, 143, 212, 260, 270, 546.
Predicadors (Pares), 261.
— (Prior del Convent de), 546.
Predicadors (Vicari general de), en Catalunya, 546.
Presó, 8, 14, 15, 64, 69, 104, 131, 140, 151, 246, 263, 271, 276, 297, 313, 367, 392, 397.
Presó (Devallada de la), 80, 137, 154, 230, 278, 281, 302, 303, 537.
Presó (Obra nova de la), 367.
Presó del Bisbe, 263.
Presons reyals, 103, 149, 389, 411 422, 620.
Prevé (Joan), notari, escrivà de manament, 538.
Príncep de Condé (Esquadrons del), 639.
Pruñol (micer Balthasar), del Reyal Consell de Portugal, 523.
Puig (Pare ...), 121.
Puig (Jaume), 431.
Puig (Dr. Joseph), 464.
Puigcerdà, 246.
Puigjaner (Francesch), militar, embaixador de la ciutat a París, conseller segón, 138, 190, 427.
Puigventós (Francisco), espardenyer, 675.
Puigventós (Miquel), mercader, administrador de la Taula, 234.
Pujolar (D. Isidor), agent de la ciutat a París, 50, 499, 500 a 502, 504, 505, 610, 611.
Puyolar. (V. Pujolar.)

Q

Quadras (T.), 536.
Quer (......), canonge de Lleyda, oidor eclesiàstich de la Generalitat de Catalunya, 18.
Queralt (Francesch), prebere, 453.
Queralt (Fructuós), capità de companya, 111.
Queralt (micer Joseph), regent la Reyal Cancellería, 38.
Querol (Antoni), corrèu ordinari, 280, 281.
Quintana (......), 273.
Quintana (Joseph Miquel), ciutadà, capità de la Torre del cap del Riu. 389, 407, 408, 422, 598.

Quintana (Joseph), fill de l'anterior, 407, 408, 422, 586.
Quintana (Miquel), cavaller, 106, 280.

R

Rafeques (Joan Ramon), notari, escrivà del Vicariat eclesiàstich de Barcelona, 525.
Raffach (Fr. Mathías), mestre y doctor en teología, 546.
Rambla, 83, 231, 262, 282, 284, 305, 318.
Ramir[ez] ([Pere] Cali[xte]), jurisconsult, 448.
Ramon [Lluís?], jurisconsult, 442.
Ramon Berenguer III, Comte de Barcelona, 550, 578.
Ramon (Sra. María), 564.
Ràpita (Torre y heretat de D. Jacinto Reguer, en Balaguer), 476.
Raset (Rafel), donzell, veguer de Girona, 626.
Ratés (Joseph), fuster, 395, 396, 398, 423 (nota).
Raujau (Senyor de), militar, 637.
Raurich (Martí), alemany, 367.
Ravanel. (V. Ravenel.)
Ravenel (Regiment de), 641.
Ravigny (Regiment de), 495.
Razill (Marquès de), mariscal de camp, 639.
Rebolledo (D.ª María), 564.
Rechaliu. (V. Richelieu.)
Regomir (Carrer del), 3, 82, 85, 154, 230, 236, 282, 304.
Regomir (Placeta del), 133.
Reguer (D. Anna Eularia), 558.
Reguer (D. Guerau), 469, 470, 472, 473, 475, 480.
Reguer (Jacinto), cavaller, 466, 473, 476.
Reig (Francesch), 431.
Reig (Rafel), sastre, credencer del dret del peix, 61 (nota).
Repenedides (Administradors de les), 77.
Repenedides (Casa o monastir de les), 77, 78, 162, 222, 284, 377.
Resplants (Jerònim), 68.
Reverter (Francesch), notari, conseller quint, 264, 286, 310.
Rey (Esquadrons del), 639.
Rey (Plaça del), 3, 21, 71, 104, 154, 258, 259, 278, 302, 364.
Rey (Regiment del), 637.
Rey catòlich (Felip III, IV de Castella), 112, 138-139, 165, 166, 168, 348 (nota), 349 (nota), 367, 373, 492, 515, 516, 537, 598, 599, 665.
Rey cristianíssim (Lluís XIII de França), 490 a 492, 607.
Rey cristianíssim (Lluís XIV de França), 5, 23, 24, 26, 28 a 33, 35, 36, 44 a 46, 48, 49, 54, 57, 67, 68, 72, 73, 76, 81 (nota), 82, 84 (nota), 92, 94, 95, 103, 107, 111, 117, 120, 122, 126, 128, 130, 139 a 141, 148, 153, 164, 166 (nota), 175, 177, 184, 185 (nota), 186, 192, 194, 200, 205, 207, 214, 223, 226, 227, 232, 247, 251, 252 (nota), 253, 268 (nota), 282, 289, 290, 294, 298, 300, 301, 308, 315, 332, 340, 341, 343, 346 (nota), 348 (nota), 349 (nota) a 351, 363, 364, 366, 369, 371 a 373, 377, 380, 384, 385, 397, 406, 407, 410, 411, 419, 420, 425, 426, 431, 433, 459, 463, 466, 467, 476, 483, 487, 489 a 491, 496, 498, 501, 513, 514, 517, 525, 526, 528, 530 a 532, 536, 538, 539, 590 a 593, 598, 599, 604, 605, 609, 611, 613, 618, 621, 622, 624 a 629, 631, 643 a 648, 650 a 652, 660 a 663, 665, 670, 671, 680, 681.
Reyna (Esquadrons y regiments de la), 639, 642.
Reyna Regenta (de França), Anna d'Austria, 10, 12, 23, 27, 33, 35 a 37, 44, 45, 48, 57, 67, 73, 81 (nota), 84, 85, 95, 126, 184, 186, 194, 226, 315, 341, 369, 432 a 434, 487 a 489, 492, 494, 501, 505, 513, 514, 526, 553, 591, 598, 622, 628, 644, 646, 661, 677, 682.

Reynaldos, 559.
Ribaroja, 110 (nota).
Ribas (Rafel), 431.
Ribelles (Dr. Rafel), capellà de la iglesia del Palau de la Comtesa, 316, 342, 474.
Ribes (Jaume), notari, secretari del conseller en cap, 457, 462, 465.
Ricart, 564.
Richelieu (Senyor de), general de les galeres de França, 238.
Riera (Montserrat), notari, escrivà racional del Concell, 324.
Riera de Sant Joan (Carrer de la), 138.
Ripoll (. . .), jurisconsult, 437.
Ripoll (D. Acasi Antoni de), 674.
Ripoll (D. Joseph de), 90.
Riu Besòs, 66.
— *Ebre*, 110 (nota.)
— *Lys*, 635 a 638,)
— *Segre*, 196, 560.
Rius (Pau), ciutadà honrat, 294.
Rius (T.), baixador, 397.
Roan (Parlament de), 645.
Roane y Roans (Duch de). (V. Rohan).
Rober... (Annæ..), jurisconsult, 448.
Robert (Príncep), 637.
Robiol (Pau), sargent d'una companya de la ciutat, 478, 479.
Roca (Francesch), mercader, jurat del Concell de Cent, 93 (nota).
Roca (Pacià), secretari del Virrey y escrivà de manament, 72, 76, 82, 480.
Rocabertí (D. Pere de), canonge de la Seu, 141.
Rocabertí (D.ª María de), comare d'un fill del Virrey, Comte d'Harcourt, 220, 567, 572.
Rocalaura. (V. Roquelaure.)
Rocha (a) *Roqueta* (Joan), 313.
Rocha (María), alcavota, 15, 16.
Rochelle (Comanador de la), tinent general de la armada naval francesa, 29.
Rocosa (Didach), procurador fiscal, 529 a 531, 533, 539, 540.
Rocroi (Frontera de), 637.
Rodamonte. (V. Rodomont.)
Rodas (Joan), ajudant d'escrivà major del Concell de la ciutat, 55.
Rodomont, 565, 566.
Roger, 560.
Roger (Dr. Atanasi Martí), beneficiat en Tortosa, oidor eclesiàstich de la Generalitat de Catalunya, 246.
Roger (D. Felip), 674.
Roger (Ramon), mercader, 528, 529, 533 a 535.
Rohan (Duch de), nebot del Virrey, comte d'Harcourt, 106, 125 a 127.
Roig (Dr. Jerònim), sacrista major y canonge de la Seu, vicari general, 56, 103 a 105, 509, 512.
Roja (Anna), de Valls, 163.
Rolan[do] del Val[le], jurisconsult, 436, 438, 446, 449.
Rolator (D. Gabriel de), 523.
Roldàn, 589.
Roma, 141, 267, 273, 292, 352, 357, 370, 509, 510, 523.
Roma (Joan), 378.
Romàn (Fr. Martí), mestre en teología, 546.
Romans, 589.
Romeu (Jerònim), veguer de Barcelona, 289.
Roquelaure (Esquadrons de), 639.
Roqueta (Guerau), 431.
Ros (Francesch), mercader, conseller quart, 1, 17, 41, 299, 388, 455, 456.
Ros (Francesch), de Perpinyà, 518.
Roses, 99.
— (Fortalesa de), 94.
— (Plaça de), 95, 96.
— (Setge y rendiment de), 85, 94 a 96.
Rossas. (V. *Roses*.)
Rossell (Pau), obrer segon del Concell de la ciutat, administrador de places, 55, 218.
Rossell (micer Pere Joan), advocat, doctor del Real Consell, 188, 245, 248 a 250.
Rossella y Bertrola (Esperança), 620.

Rosselló, 515.
— (Comtat de), 9, 62, 76, 80, 82, 186, 301, 307, 495, 515, 517, 528 a 532, 538 a 540, 552, 590 a 594, 598 a 600, 602 a 604, 620 a 623, 625, 627 a 629, 631, 650, 652, 654, 660.
Rosselló (Comte de), 538, 590, 601, 621, 622, 627, 628.
Rosselló (Governador de), 519.
Rosselló (Sebastià), 485.
Rosso (Pau del), degà y canonge de la Seu, 141, 375, 595, 632.
Roura (Bernat), 431.
Rovira (Francisco), 585.
Rovira [Joseph], canonge de la Seu, 24.
Rovira (Pare ...), de Sant Francisco de Paula, 123.
Rovira (P. Fr. Francesch), Prior del Convent de la Mercè, de Barcelona, Vicari general Apostòlich en la Provincia de Catalunya, Calificador de la Santa Inquisició, 431.
Rovit... (Scipió), jurisconsult, 447.
Roxela. (V. Rochelle.)
Rubió (Batista), oidor reyal de la Generalitat, 40.
Rugero. (V. Roger.)
Ruvines (Regiment de), 639.

S

Sabata (Jerònim), notari, escrivá racional del Concell, 17, 287, 325.
Sabater (Bernat), 431.
Sabater (D.ª Hipòlita), 562.
Sabater (Jaume), 431.
Sabater (Dr. Joan), advocat, 188, 189.
Sabaters (Capella dels), en la Seu, 88, 171.
Sabrich (Regiment de cavallería de), 639.
Sacripant, 562.
Saint-Amour (Comte de), general de la artillería, 340, 643.
Saint-Germain (Monsieur de), militar, 475, 505.
Saint-Germain-en-Laye, 380, 645, 646.
— (Palau reyal de), 369.
Saint-Megrin (Marquès de), mariscal de camp, 638, 641, 642.
Saint-Simon (Esquadró de), 638.
Sainte-Colombe (Monsieur de), governador militar de Flix, 396, 397.
Sajol (Felicià), 584.
Sajos (o Sayos) (Jaume), notari, 262, 395, 398.
Sala (micer Bernat), advocat, jurat del Concell de Cent, 93 (nota), 277.
Sala (D. Francesch), militar, embaixador de la ciutat a París, administrador del Banch, 33, 34, 37, 44, 72, 92, 130, 147, 190, 202, 217, 225, 243, 294, 357, 358, 499 a 501, 503, 505, 649, 664.
Sala (Francesch), notari, 242.
Sala (P. .....), procurador de Montserrat, 501, 505.
Sala [y Berart (P. Fr. Gaspar)], abat de Sant Cugat del Vallès, 222.
Sala de les Armes, 154, 230, 282.
Sala dels Reys, en la Diputació, 17, 155, 162.
Salba. (V. Çalba.)
Salcelles, 378.
Salme (Príncep de), 640.
Salou, 418.
Salses (Castell de), 168.
Sambasart (Bernat), droguer, jurat del Concell de Cent, 93 (nota), 541, 603.
Sampech (Elisabeth), 621.
Sanahuja (Cònsols de), 651, 653.
— (Síndich de), 651, 653.
Sancana (Gabriel), perayre, 532 a 535, 542.
Sánchez (P. Thomàs), 546.
Sant Agustí (Carrer de), 230.
— (Convent de), 23, 108, 230.
Sant Agustí (Frares de), 147.
Sant Agustí (Iglesia dels PP. de), 23, 61, 142, 217, 239, 269, 362, 366.
Sant Agustí (Monastir de), 61, 64, 65, 80, 82, 137, 147, 211, 273, 281, 282, 303, 304, 335, 339, 362, 413.

Sant Agustí (Orde mendicant de), 119, 337.
Sant Agustí (Pares de), 335, 337, 340, 413, 522.
Sant Agustí (Vicari general de la Orde de), 547.
Sant Amor (Comte de). (V. Saint-Amour.)
Sant Andreu de la Barca, 457.
Sant Andreu de Palomar, 66, 79, 80, 131, 152, 153, 181, 230, 281, 303.
Sant Antoni (Iglesia de), 12, 245, 246.
— (Portal de), 12, 22, 108, 119, 120, 154, 193, 209, 210, 238, 245, 257, 269, 306, 308, 318, 338, 379, 411.
Sant Auguri, màrtre (Cendres de), 287.
Sant Boy (Barca de), 149, 195.
— (Pont de), 195.
Sant Christ de Balaguer (Imatge del), 474.
Sant Climent (Quartos baixos de), en Montserrat, 460.
Sant Cugat (Abat de), 180, 222.
Sant Cugat (Iglesia de), 80, 82, 149, 230.
Sant Daniel (Portal de), 662.
Sant Domingo (Carrer de), 520.
— (Monastir de), en Balaguer, 466.
Sant Esperit (Cavallers del), 627.
— (Crèu del), 582.
Sant Eulogi, martre (Cendres de), 287.
Sant Feliu de Llobregat, 431, 456, 457, 487.
Sant Francesch (Baluart de), 548.
— (Carrer de), 140.
— (Carrer del Dormidor de), 83, 116, 231, 283, 305, 318.
Sant Francesch (Iglesia de), 143, 267, 358.
Sant Francesch (Monastir y convent de), 58, 63, 135, 143, 145, 181, 195, 206, 212, 254, 267, 270, 339, 345, 358, 363, 547.
Sant Francesch (Orde mendicant de,) 115, 135, 337, 547.
Sant Francesch (Pares de), 145, 206, 232, 267, 337 a 339, 344, 345, 353, 358, 522, 547.
Sant Francesch (Plà de), 154, 155, 183, 213, 253, 296, 548.
Sant Francesch (Plaça de), 83, 205, 296.
Sant Francesch (Convent de), en Cervera, 463.
Sant Francesch (Monastir de), en Vilafranca del Penedès, 487.
Sant Francisco de Paula (Convent de), 86.
Sant Francisco de Paula (Crèu de) fòra'l Portal Nou, 22, 81, 281.
Sant Francisco de Paula (Iglesia de), 86, 184, 385, 392.
Sant Francisco de Paula (Monastir de), 11, 101, 227, 311, 384.
Sant Fancisco de Paula (Orde de), 111, 129, 130.
Sant Francisco de Paula (Pares de), 48, 78, 86, 90, 123, 223, 224, 243, 342, 384.
Sant Francisco de Paula (Relligiosos de), 11, 48.
Sant Fructuós, archebisbe de Tarragona, martre (Cendres de), 287.
Sant-Genís (Francesch), ciutadà honrat de Barcelona, clavari de la ciutat, obrer en cap, 80, 119, 149 a 151, 166, 180, 207, 208, 217, 228, 229, 256 (nota), 332, 354, 534, 541.
Sant Jaume (Font de), 6, 22, 98, 308, 390.
Sant Jaume (Fossar de), 7, 98, 310, 390.
Sant Jaume (Iglesia parroquial de), 6, 8, 47, 48, 51, 82, 98, 101, 103, 105, 129, 150, 157, 172, 216, 234, 240, 243, 249, 252, 268, 278, 279, 289, 292, 294, 300, 309, 311, 369, 375, 383, 390, 392, 393, 403.
Sant Jaume (Plaça de), 3, 7, 8, 21, 59, 71, 74, 80, 97, 111, 119, 128, 152, 158, 180, 184, 192, 207, 210, 215, 218, 221, 230, 233, 235, 241, 244, 250, 251, 267, 273, 276, 278, 281, 302, 303, 310, 318, 325, 326, 331, 333, 337, 391.

Sant Jaume (Porxo de), 2, 6, 7, 8, 21, 23, 30, 42, 43, 60, 63, 64, 68, 73, 89, 91, 94, 96 a 101, 103, 124, 128, 135, 143, 146, 149, 156, 157, 171, 178, 179, 212, 215, 218, 219, 240, 241, 249, 270, 275, 277, 279, 292, 300, 308, 310, 312, 323 a 330, 360, 363, 365, 371, 373, 374, 387, 388, 390 a 392, 402 a 404, 424, 425.

Sant Joan (Carrer de la Riera de), 138.

Sant Joan (Comanador de), 66.

— (Comanda de), 263.

— (Prior de), en Catalunya, 6, 98, 263.

Sant Joan (Huch de), 585.

Sant Joan de Letran (Basílica de), 506, 507.

Sant Joseph (Convent de), 51, 169.

Sant Joseph (Monastir dels PP. carmelites descalços de), 37, 117, 197, 224, 288.

Sant Joseph (Orde de), 127, 150, 225.

— (Prior y pares de), 198, 344.

Sant Just y *Sant Pastor* (Iglesia parroquial de), 11, 20, 78, 101, 106, 128, 134, 165, 170, 182, 184, 244, 311, 372, 392, 401, 536.

Sant Just y Sant Pastor (Obrers de), 78, 165, 401.

Sant Just y Sant Pastor (Parroquia de), 133.

Sant Llàtzer (Hospital de), 164, 223, 378, 379.

Sant Lluís, rey de França, 22-23, 251, 335.

Sant Mathías (Iglesia de), 378.

Sant Miquel (Devallada de), 536.

— (Iglesia parroquial de), 8, 92, 94, 101, 115, 131, 179, 184, 237, 240, 243, 296, 299, 311, 392, 412.

Sant Miquel (Obrers de), 115.

— (Sagristía de), 608.

Sant Miquel Archàngel (Ermita de), en Montserrat, 459.

Sant Ofici. (V. Inquisició.)

Sant Olaguer, 182.

Sant Pau, apòstol, 524, 671.

Sant Pau (Iglesia de), 93, 179, 240, 299, 387.

Sant Pere, apòstol, 524.

Sant Pere (Basílica de), en Roma, 506, 507.

Sant Pere de Galligans (Abat de), 18, 90, 168, 608.

Sant Pere d'Hebrera, 457.

Sant Pere de les Puelles (Iglesia parroquial de), 94, 129, 130, 179, 299, 387.

Sant Pere de les Puelles (Monastir de), 129, 240, 244.

Sant Pere de les Puelles (Monges de), 244.

Sant Pere mês baix (Carrer de), 102, 138.

Sant Pere Nolasch, patriarca (Imatge), 431.

Sant Privat de Bàs, 621.

Sant Ramon de Penyafort (Capella de), en Santa Catherina, 339, 368.

Sant Ramon de Penyafort (Estandart o penó de), 64, 146, 215, 273.

Sant Ramon de Penyafort (Imatge de), 431.

Sant Ramon de Penyafort (Patronat de), 270, 273.

Sant Roch (Capella o iglesia de), 22, 107, 403.

Sant Sadurní, 431.

Sant Salvador (Iglesia metropolitana de), en Çaragoça, 546.

Sant Sebastià (Iglesia o capella de), 10, 65, 101, 148, 184, 217, 243, 274, 311, 368, 392.

Sant Sebastià (Reliquia de), 274.

Sant Sever (còs de), 192, 194.

Sant Thomàs d'Aquino, 546.

Sant Vicens (Baró de), 159.

Santa Agata (Iglesia de), 71, 103.

Santa Anna (Canonges de), 22, 111, 263, 403.

Santa Anna (Carrer de), 196.

— (Iglesia de), 22, 263.

— (Plaça de), 102, 138, 152, 154, 196, 238, 561.

Santacana (Jerònim), mestre de cases, 296, 297.
Santa Catherina martre (Claustres de), 339.
Santa Catherina martre (Convent de), 43, 106, 260, 546.
Santa Catherina martre (Iglesia de), 20, 43, 64, 127, 143, 146, 164, 212, 215, 233, 270, 273, 363, 365, 368, 371.
Santa Catherina martre (Monastir de), 63, 127, 222, 233, 248, 266, 284, 337, 339, 401.
Santa Catherina martre (Orde mendicant de), 337.
Santa Catherína martre (Pares de), 233, 259, 284, 337, 339, 363, 371.
Santa Catherina martre (Prior de), 43, 216, 260, 284, 285, 546.
Santa Cecilia (Cardenal de), 622. (V. Mazarini.—Miquel.)
Santa Clara (Abadessa y monges de), 20, 192, 333.
Santa Clara (Iglesia y monastir de) 20, 192, 312, 332, 333, 399.
Santa Clara (Obrers de), 332.
Santa Coloma. (Comte de), 83.
Santa Coloma. (V. Sainte-Colombe.)
Santa Elisabeth (Monastir de monges de), 109, 180.
Santa Eularia (Baluart de), 386.
— (Capella de), en la Seu, 16 a 19, 56, 83, 95, 110, 118, 121, 132, 133, 139, 170, 193, 203, 204, 224, 231, 255, 265, 314, 320, 353, 368, 383, 409, 427, 572.
Santa Eularia (Devallada de), 536.
Santa Eularia (Imatge de plata de), 13, 156, 199, 277, 278.
Santa Eularia (Penó o estandart de), 73, 74, 157, 158, 222, 279, 329.
Santa Eularia (Reliquies o còs de), 14.
Santa Eularia (Torre de), 24.
Santa Eularia de Sarrià (PP. Caputxins de), 338, 345.
Santa Eularia Emèrita (Iglesia de), fòra'l Portal Nou, 22, 111, 182, 192, 230, 249, 250, 303, 333.
Santa Eularia Emèrita (Rector de íd.), 182.
Santa Fè (Senyor de), 598. (V. Calders.—Jerònim.)
Santa Madrona (Baluart de), 24, 78, 114, 178, 386.
Santa Madrona (Caixa o urna de), 275.
Santa Madrona (Iglesia o capella de), 194, 275, 286, 336 a 338, 340, 343, 344.
Santa Madrona (Monastir de), 79, 108, 168, 224, 238, 246, 257, 269, 275, 286, 292, 306, 337 a 340, 342, 344, 369, 379.
Santa Madrona (Pares caputxins de), 345, 362.
Santa Madrona (Reliquies o còs de), 13, 108, 194, 238, 245, 246, 257, 268-269, 286-287, 288, 292, 306, 336, 345, 411.
Santa Marguerida (Illes de), 36.
Santa María (Iglesia col·legial de), en Balaguer 476 a 478.
Santa María de la Mar (Ardiaca de), 140, 332, 335, 352, 413.
Santa María de la Mar (Capellans de), 258, 259, 261, 333, 334, 414.
Santa María de la Mar (Comunitat de), 414.
Santa María de la Mar (Creu major de), 258.
Santa María de la Mar (Ganfanons de), 258, 261.
Santa María de la Mar (Iglesia parroquial de), 3, 48, 49, 63, 93, 101, 103, 124, 141, 144, 169, 170, 181, 184, 197, 213, 219, 239, 243, 250, 251, 258, 261, 271, 311, 333, 334, 337, 341, 342, 365, 387, 392, 427.
Santa María de la Mar (Obrers de), 333.
Santa María de la Mar (Parroquia de), 333.
Santa María de la Mar (Portal dels Sombrerers en), 144, 213, 333.
Santa María de la Mar (Portal del fossar de les Moreres en), 213.

Santa María de la Mar (Vicari perpètuu de), 333.
Santa María de Sidamunt, 468.
Santa María major (Basílica de), en Roma, 357 (nota), 506, 507, 523.
Santa Martra (Capella o iglesia de), 19, 105.
Santa Mònica (Iglesia de), 179.
Santa Mònica (Monastir de), 91, 178, 179, 297.
Santa Mònica. (Pares de), 179, 344.
Santgerman. (V. Saint-Germain.)
Sants (D. Francisco), canonge de la Seu, 255.
Sants (Jacinto) (a) «Lobrinco», 272.
Sants Innoscents (Capella dels), en la Seu, 63, 143, 212, 270, 363.
Sardanya. (V. *Cerdanya*.)
Sarrià, 294, 332, 335.
— (Santa Eularia de), 338, 345.
Sato (Christòfol), 431.
Saurina (Andreu), passamaner, sitger de la ciutat, 93 (nota).
Savallà (Comtesa de), 562.
Savoya (Duquesa de), 36.
Sayos (o Sajos) (Jaume), notari, 262, 395, 398.
Scamberg. } (V. Schomberg.)
Schamberg. } (V. Schomberg.)
Schomberg (Carles, Comte de), Duch d'Halluin, par y mariscal de França, governador y lloctinent en lo territori y bisbat de Metz, virrey de Catalunya, 298, 301, 303, 305, 308, 312, 316, 317, 348 (nota), 353, 355, 363, 627, 632, 681.
Scipió, 582.
Scon, 110 (nota).
Seca (Casa de la), 87.
Secilla. } (V. Cesilles.)
Secilles. } (V. Cesilles.)
Sedan (Príncep de), 36. (V. Bouillon. Duch de)
Segarra (micer ...), advocat, 367.
Segre (Riu), 196, 560.
Seguí y de Capella (Antoni), ciutadà honrat, notari públich, conseller en cap, lloctinent de Batlle general, 264, 268, 270, 274 a 276, 278, 283, 286, 288, 289, 292, 293, 299, 303, 311, 313, 314, 319, 333, 335, 343, 345, 348, 350, 352.
Semmanat. } (V. Sentmenat.)
Senmanat. } (V. Sentmenat.)
Sentmenat (D. Aleix), mestre de camp, 3, 23, 399, 461 a 464, 469, 473, 475, 478 a 481, 483, 486, 581.
Sentmenat (D. Joan), íd. íd. del Batalló provincial, 468, 471.
Seol (D.ª Teresa), 565.
Serdá (Francesch), veler, 675.
Serdanya. (V. *Cerdanya*.)
Serra (Jerònim), escrivà de manament, 53.
Serra (Joan), macip de ribera, bastaix de la Taula, 41.
Serra (Joseph), chirurgià, conseller quint, 428.
Serra (Lleonart), mercader, 453.
Serra (Miquel), notari, 166, 536, 541, 542.
Serra (Onofre), visitador de la Companya de Jesús en Catalunya, 546.
Serra (micer Pere Antoni), advocat, prior de la cort del Veguer, 183.
Servat (Antich), notari, escrivà de les obres, 194.
Servera. (V. *Cervera*.)
Seu (Ardiaca de la), 595.
— (Argenter de la), 242 a 244.
— (Beneficiats de la), 319, 339.
— (Canonges de la), 19, 21, 24, 56, 77, 79, 111, 121, 140, 141, 175, 215, 216, 224, 230, 231, 242, 244, 245, 248, 255, 278, 282, 286, 291, 302, 304, 320, 322, 339, 352, 360, 361, 368 a 370, 373, 375, 376, 382, 413, 509, 523, 546, 595, 598, 632 a 634.
Seu (Capitol de la), 24, 25, 82, 83, 87, 88, 95, 107, 108, 121, 140, 141, 153, 156, 166, 168, 175, 176, 216, 224, 243 a 245, 275, 277, 291, 309, 315, 321, 322, 329 a 332, 334, 335, 344, 346, 350 a 353, 358 a 360, 371, 375, 382, 411, 413, 417, 512, 655.
Seu (Civera de la), 137.

Seu (Claustres de la), 7, 42, 75, 97, 98, 310, 319, 387, 390.
Seu (Clero de la), 65, 87, 88, 137, 140, 278, 291, 382, 512, 633.
Seu (Edificació de la), 201.
— (Iglesia de la), 2, 3, 7, 8, 13, 14, 16 a 18, 20, 22 a 25, 30, 39, 42, 43, 47, 52, 55, 59, 63 a 65, 71, 73 a 76, 79, 82, 83, 87 a 91, 93, 94, 96 a 98, 100, 101, 106, 108, 110, 114, 116, 118, 119, 121, 122, 124, 128, 132, 135 a 140, 143, 146, 148, 151, 154, 156, 157, 167 a 171, 173, 175, 177 a 181, 184, 192 a 195, 197, 200, 201, 203, 204, 207, 208, 210 a 212, 215 a 222, 224, 230, 232, 233, 235, 238 a 242, 244, 245, 249, 251, 254 a 258, 265, 267 a 270, 273, 274, 276 a 280, 282, 285, 288, 290 a 294, 299, 300, 302, 304, 306, 310, 312, 316, 319, 320, 323 a 331, 333, 335, 337, 340, 345, 346, 350, 351, 353, 354, 360, 363, 365, 366, 368, 370, 373 a 376, 379, 382 a 384, 387, 388, 390 a 393, 402, 404, 409, 411, 412, 415, 417, 422 a 427, 590, 627, 633.
Seu (Mestre de ceremonies de la), 6, 19, 25, 98, 111, 140, 368, 375, 376, 390.
Seu (Musica de la), 363.
— (Porta de Nostra Senyora de la Concepció en la), 170.
Seu (Portal de les claustres), 75, 77, 319.
Seu (Portal major de la), 2, 7, 8, 21, 42, 73, 82, 83, 89, 91, 97, 98, 100, 101, 121, 122, 136, 138, 156, 157, 168, 171, 172, 175, 207, 219, 220, 230, 233, 241, 251, 267, 277, 282, 302, 304, 309 a 312, 319, 323 a 331, 360, 373, 383, 387, 388, 390 a 392, 402, 633.
Seu (Sacrista de la), 56, 413.
— (Sagristans), 346, 347.
— (Sagristía de la), 256, 361, 374.
— (Síndich del Capítol de la), 140, 352.
Seu (Vadell o verguer de la), 140.
Seu d'Urgell, 50, 503.
— (Canonges de la), 172, 357.
Seu d'Urgell. (Veguer de la), 61.
Seu de Lleyda (Campanar de la), 470.
Sicart (Joan), francès, 431.
Sidamunt (Santa María de), 468.
Silvestre, 546.
Siman... y Osas... (D. Thomàs), jurisconsult, 449.
Simon (Miquel), 431.
Sinisterra (D. Llorenç), 584.
Sirés. (V. Cirés.)
Sireos, 564.
Sitges, 419, 431.
— (Rendiment de), 421.
Siurana. (V. Ciurana.)
Sivit (Pere Pau), manyà, conseller sisè, 354.
Sobrino, 568.
Solà (Barthomeu), 135.
Solà (Francesch), pintor, 620.
Solà (Fr. Jerònim), presentat, 546.
Solanes (Marianna de), viuda de Pere Solanes, 464.
Solanes (Pere), mercader, 464.
Soldevila (Francisco), escrivent, 287.
Soldevila (Joseph), notari, escrivà racional de Casa la Ciutat, 1, 51, 72. 197, 198, 275, 284, 286, 288, 314, 321, 327, 346, 363, 375, 376, 457, 458, 462, 465, 548.
Soldevila (Onofre), notari, arxiver de la Taula y Banch de Barcelona, 542.
Soler (...), abat, 308.
Soler (D.ª Clemencia), 566.
Soler (micer Baltasar), de Girona, advocat, oidor reyal de la Generalitat, 19.
Soler (Francesch), pellicer, conseller sisè, 428.
Soler (D. Joseph), ardiaca y canonge major de la Seu, 595.
Soler (D. Pere), 466, 469, 470, 529, 530, 533.
Soler (Salvi), teixidor de llí, conseller sisè, 1.
Solsona (Bisbat de), 619, 620.

Sombrerers (Portal dels), en Santa María, 144, 213, 271.
Sorribes y Descoll (Felip), donzell, 60, 62.
Sorribes y Rovira (D. Felip), militar, conseller en cap, 132, 142, 143, 148, 150, 162, 163, 168, 171, 175, 178, 180, 183, 184, 191, 192, 194, 195, 198, 200, 201, 203, 268, 296.
Sorribes (D. Francesch de), 175, 330.
Sotoma[yor], jurisconsult, 449.
Souche (*Souchez ?*), 636.
Sparaguera. (V. *Esparraguera.*)
Spuny. (V. Espuny.)
Stalella. (V. Estalella.)
Staper. (V. Estaper.)
Strei (Esquadró de), 638.
Sudanell, 469.
Suices (Guardes), 638, 642.
Suiços, 36, 81, 627, 635.
Surdo [Joan Pere], jurisconsult, 442.
Sureda (María), portuguesa, 431.
Suria (D. Francisco de), 582.
Susanna, 551.
Syrot (Regiment de), 639.

T

Tallers (Portal dels), 175.
— (Torre dels), 175.
Tamarit, 431.
Tamarit (D. Francesch de), mestre racional, 205.
Tamarit (D. Jerònim), 161, 472.
Tamarit (Sra. Eularia), 560.
Tapia (. . .), jurisconsult, 448.
Tapinería (Carrer de la), 64.
Taraçona (Bisbe de), 546.
Targa. (V. *Tàrrega.*)
Tarragona, 14, 26, 94, 106, 248, 256 (nota), 296, 308, 406, 407, 409, 419, 423 a 426, 431, 483, 485, 486, 505, 536, 537, 664.
Tarragona (Archebisbe de), 287.
— (Camp de), 418, 650.
— (Plana de), 418.
— (Port de), 23, 415, 483, 485.
Tarragona (Setge de), 490, 494.
Tarray. (V. Terrail.)
Tàrrega (Camp de), 256 (nota).
Tarròs (Joseph), taverner, 620.
Tarta (Joan), familiar del mariscal de La Motte, 611.
Taula de la ciutat, 41, 91, 234, 256, 274, 346, 361, 399, 664, 677.
Taula (Administradors o taulers de la), 90, 91, 234.
Taula (Casa de la), 361.
— (Oficials de la), 205.
— y *Banch* (Arxiu de la), 347.
— — (Arxiver de la), 542.
Tauler (Narcís), espardenyer, 675.
Taverna cremada, 134.
Taverner [Francesch], canonge de la Seu, 140.
Tellier (Mr. Le), secretari d'Estat de Lluís XIV, 10, 34 a 36, 44, 73, 184, 186, 343, 425, 426, 488, 492, 496, 504, 505, 514, 515, 526, 590, 622, 628, 644 a 646, 661, 676, 678, 679, 682.
Térmens, 110 (nota), 479, 480, 515, 516.
Térmens (Fortalesa de), 143.
Terrail (Monsieur de), mestre de camp general de la cavallería francesa en Catalunya, 466, 469, 472, 473, 479.
Terré (D. Bernat), 273, 532, 539.
Terré (D. Joan), 102, 196.
Texidor (Miquel Jerònim), ciutadà, capità d'una companya de la ciutat, 12.
Texina (Senyor de), gentil-hom de Lluís XIV, 223 a 225.
Thalavera (Joan Jerònim), notari, 534, 541.
Thesau[ro] (Gaspar Antoni), jurisconsult, 444.
Thurena. (V. Turenne.)
Tialler. (V. Tellier.)
Timboró (micer Jerònim), advocat, capità de la companya de llicenciats en lleys, 26.
Tiurana (Rendes reyals de), 348 (nota), 349 (nota).

Toló, 431.
Tolosano (Gregori), 546.
«Tomasa» (Campana), 141, 255.
Torner (Joseph), ferrer, 536, 538, 541, 542.
Toro, jurisconsult (?), 441.
Torra-d'En-Barra, 486, 487.
Torras (Dr. Joseph), advocat, síndich subrogat del General de Catalunya, 593.
Torras y Romaní (. . .), notari, 381.
Torre de Santa Eularia, 24.
Torre del cap del Riu [Llobregat], 195, 407, 408, 422.
Torre dels Tallers, 175.
Torregrossa, 480.
Torre nova de la Presó, 104.
Torres (Batista), 392.
Torres (Bernat), 540.
Torres (Dr. Francesch), canonge de la Seu, calificador del Sant Ofici, 546.
Torres (D. Joseph de), de Balaguer, 130, 148.
Torres (Pere), ciutadà, 414.
Torres, 64.
Torres del Portal Nou, 82.
Tort (Benet de), oidor reyal de la Generalitat, 41.
Tort (D.ª Agnès), 560.
Tortosa, 246, 314, 317, 343, 353.
— (Setge y rendiment de), 312, 314 a 320.
Tossa, 431.
Traydors (Plaça dels), 128, 131, 140, 148, 163, 168, 175, 253.
Trecerra (Jacinto), droguer, obrer segon del Concell, 203.
Trelles (Pere), notari reyal, 310.
Tremp, 149.
Trentenari (Concell del), 63, 64, 79, 144, 146, 264, 273, 277, 286, 334, 353, 361, 395, 398.
Trentenari (Porta del), 9, 26, 30 a 32, 86, 103, 114, 196, 205, 234, 235, 237, 238, 301, 365.
Trentenari (Porta vella del), 29, 40 a 42, 44, 49, 60, 67, 126, 183, 199, 279, 295, 302, 312, 314, 343, 357, 358, 378, 385, 393, 412, 419.
Trentenari (Sala del), 9, 20, 21, 53, 54, 60, 91, 92, 126, 131, 147, 172, 184, 196, 205, 240, 245, 264, 347, 353, 369.
Trento (Concili de), 543, 545, 546.
Trinitaris calçats (PP.), 235.
Trinitat (Convent de la Santíssima), prop de Bellvís, 472.
Trinitat (Iglesia de la Santíssima), 76, 162, 222, 235, 236, 280, 305, 377.
Trinitat (Monastir y pares de la Santíssima), 233, 235, 236, 259, 305, 343, 611.
Trinitat (Orde de la Santíssima), 611.
Tristany (micer Aleix), advocat, mostaçaf, 62.
Trussa o Truza (Marquès de la), mariscal de camp, 314, 469, 472.
Tudeschs, 589.
Tulli, 448.
Turenne (Mariscal de), 36, 492, 514.
Turín, 36.
Turrene. (V. Turenne.)

U

Ullastret (Escrivanía d'), 348 (nota), 349 (nota).
Ungría. (V. *Hungría*.)
Universitat, 117, 262, 263, 349, 400.
— (Rector de la), 400.
Unquerque. (V. *Dunquerque*.)
Urbà IV, papa, 431.
Urgell (Bisbat d'), 620.
— (Campanya d'), 196.
— (Canonges de la Seu d'), 172.
Urgellès (Antoni), 431.
Urgellès (Francesch), 431.
Urrea (Joseph d'), cavaller, ciutadà, obrer en cap del Concell, 53, 54, 203.

V

Vadrieria. (V. *Vidrieria.*)
Vaillac (Regiment de), 494.
Valat (Francesch), tintorer, 603.
Valée (Senyor de la), conseller y majordom de Lluís XIV, 4, 5, 21, 50, 484, 501 a 503.
Valencas (Bernat), ciutadà honrat, 21.
Valencia, 404.
Valençue[la?] Velasco (Joan Batista), jurisconsult, 436, 448, 449.
Valeri Màxim, 448.
Valladaeis (Comte de), 522.
Vallch. (V. Vaillac.)
Vallequier. (V. Villequier.)
Vallfogona (Comtessa de), 563.
Valls, 163, 485, 486.
— (Casa de la Vila de), 485, 486.
— (Iglesia parroquial de), 485, 486.
Valls (Jurats de), 485, 486.
— (Monastir de PP. Caputxins de), 486.
Valls dels murs de la ciutat, 193.
— del fortí del Portal Nou, 193.
Vandosme. (V. Vendôme.)
Varadat (Antoni), 431.
Vaticà, 506.
Vaubecurt (Senyor de), militar, 636, 637.
Vega (D. Joan), 130.
Velea. (V. Valée.)
Vell (Francesch), mercader, 541.
Vendôme (Lluís de), Duch de Mercœur, Virrey de Catalunya, 426, 662, 681, 683.
Vendrell (Joseph), notari, síndich de la ciutat, 453.
Venecia, 586.
Venus Acidalia, 558, 580.
Verdera (Gervasi), notari, escrivà racional del Concell, 453.
Verges (Escrivanía de), 348 y nota, 349 (nota).
Vergós (Didach de), 480, 481, 581.
Vergós y Bellafilla (María), 519.
Vervins (Regiment de), 494.
Vicari general, 88, 103, 104, 173, 383, 509, 523, 595, 632.
Vich, 371, 393, 663.
— (Canonge y capellans de), 423.
— (Capítol de la Seu de), 423.
Vidal (Antoni), 232 (nota).
Vidal (micer Francesch), doctor y advocat fiscal del Reyal Consell, 250, 529 a 531, 533, 539, 540, 626.
Vidal (Joseph), perayre, 675.
Vidal (Fr. Pau), doctor en teología, presentat de la Orde de Predicadors, 546.
Vidame d'Amiens (Senyor), militar, 637.
Vidame d'Amiens (Esquadró de), 639.
Vidielles (Jaume), verguer dels Consellers, 603.
Vidriería (Carrer de la), 3, 154, 230, 282, 304, 333.
Vidriers, 144.
Vila (. . .), nebot de micer Joan Gaspar de Prat, 51 a 53.
Vila (Francisco), ciutadà, conseller segon, 28, 77, 78, 132, 150, 244 (nota), 294, 296, 317, 335, 346.
Vila (Joan Batista), oficial eclesiàstich, canonge, rector de l'Estudi general, 65, 248, 275, 286, 287.
Vila (Joan Pau), treballador, 15, 16.
Vila (Dr. Onofre), ciutadà, advocat, conseller en cap, 61, 203, 209, 212, 217 a 219, 221, 224, 227, 232, 235, 239 a 241, 243, 244, 247, 249, 251 a 254, 257, 264, 265, 595.
Vilabertran, 621.
Viladecols (Devallada de), 200.
Viladomar (Micer . . .), advocat, 484.
Vilafranca del Penedès, 422, 424, 431, 487, 620, 669.
Vilafranca del Penedès (Jurats de), 487.
Vilafranca del Penedès (Monastir de Sant Francesch, en), 487.
Vilalba (D. Francisco), 46, 47, 74.
Vilanova, 431.
Vilanova (Francesch), notari, 147, 148.

Vilanova (D. Jacinto), militar, 472.
Vilaplana (Rendes reyals de), 348 (nota), 349 (nota).
Vilar (. . .), porter de la Batllía general, 140.
Vilar (. . .), dòna del anterior, 140.
Vilar (Mathías), ciutadà, instituhidor d'una causa-pía en l'Hospital de la Misericordia, 74, 163, 220, 280.
Vilarrobau, 621.
Vilaseca, 431.
Vilaseca (Didach), notari, conseller quint, síndich del Concell, 55, 674.
Vilaseca (Jaume), apotecari, obrer segon del Concell, 264, 308, 309.
Vilassar, 431.
Vilella (Joseph), argenter, conseller sisè, 55.
Vilella (Dr. . . .), predicador, fill de l'anterior, 69, 85.
Villalba (D.ª Anna), 558.
Villarach, 620.
Villemesse (Senyor de), sargent de batalla, 639.
Villequier (Senyor de), militar, 635 a 638, 640 a 642.
Villeroy (Marquès de), 494.
Villestre. } (V. Villette.)
Villetre. }
Villette (Senyor de), militar, 636.
— (Regiment de), 639, 641.
Vilosa (Rafel Pau), militar, 216.
Vilosa (Sra. Marianna), 567.
Vilossa (Francisco), 585.
Vilossa (Rafel), donzell, 603.
Vimbodí, 414.
Vinarós, 373.
Vinya (Pere la), 431.
Vinyals (Dr. Vicens), prebere, catedràtich de prima de teología, 546.
Vinyon (D. Francisco de), 523.
Vinyon (Marquès de), 522.
Visa (. . .), estudiant, 263.
Viver (Dr. Barthomeu), canonge y sagrista de la Seu d'Urgell, diputat eclesiàstich, 172, 357.
Viver (Dr. Joseph del), ardiaca de Calsa, bisbe elet d'Elna, 517.
Vives (Mariano), sargent major d'un terci de la ciutat, 6, 469, 473, 475.
Vives (Nadal), hortolà, 675.
Vives (Pare Fra Pío), prior del convent de Santa Catherina, mestre en sacra teología, 260.
Vives (Pere Pau), notari, arxiver de la Taula y Banch, 542.

W

Wathen, 513.

X

Xabot. (V. Chabot.)
Xammar (Francesch), donzell, 351, 389.
Xammar (Sra. Magdalena), 568.
Xampanya. (V. Champagne.)
Xatillon. (V. Châtillon.)
Xatmar (Sra. María), 561.
Xavot. (V. Chabot.)
Xerès Corcull (Joan Rafel), boemià o baratayre, 621.
Xetillon. (V. Châtillon.)
Ximenis y de Monrodon (Joseph), cavaller, 190, 268, 290, 293, 306, 317, 348, 399, 649, 664.
Ximunda. (V. *Dixmunde*.)
Xina, 586.

Z

Zerbin, 567.

DP
402
B2A2
v. 14

Barcelona. Consell de
Cent Jurats
Manual de novells ardits
vulgarment appellat
Dietaru del Antich Consell
Barceloní.
v.14

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY